This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

C. W. Peale.

No. 1

ORATORVM GRAECORVM,

QVORVM PRINCEPS EST

DEMOSTHENES,

QVAE SVPERSVNT,

MONVMENTA INGENII,

E BONIS LIBRIS A SE EMENDATA,

MATERIA CRITICA,

COMMENTARIIS INTEGRIS

HIERON. WOLFII, IO. TAYLORI,

IEREM. MARKLANDI,

ALIORVM,

ET SVIS,

INDICIBVS DENIQVE INSTRVCTA

EDIDIT

IOANNES IACOBVS REISKE.

VOLVMEN SECVNDVM,

partem poſteriorem dimidiam Demoſthenis tenens, una cum Scholiis graecis e codice Bauarico nunc primum editis, aliisque ex Auguſtano fidelius redditis.

LIPSIAE,

TYPIS W. G. SOMMERI.

MDCCLXX.

ASTOR LIBR
NEW-YORK

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΛΟΓΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Δημοσθένης ὁ παιανιεὺς, Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος πατὴρ, τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶ, τῷ τε Δημοσθένει, καὶ θυγατρὶ, ἐπιτρόπους καθίστησι καὶ τῶν παίδων, καὶ τῶν χρημάτων, τρεῖς. δύο μὲν συγγενεῖς, Ἄφοβόν τε καὶ Δημοφῶντα· ἕνα δὲ φίλον ἐκ παίδων, Θηριππίδην. καὶ Θηριππίδῃ μὲν δίδωσιν ἑβδομήκοντα καρποῦσθαι μνᾶς, ἄχρις ἂν Δημοσθένης εἰς ἄνδρας ἐγγραφῇ· Δημοφῶντι δὲ ἐγγυᾷ τὴν θυγατέρα, προστάξας

αὐτὸν προῖκα δύο τάλαντα λαβεῖν· Ἀφόβῳ δὲ, τὴν ἑαυτοῦ μὲν γυναῖκα, τῶν δὲ παίδων μητέρα, Κλεοβούλην τὴν Γύλωνος, ἀξιοῖ γήμασθαι, μνᾶς ἐπιδοὺς ὀγδοήκοντα. κεχρῆσθαι δὲ κελεύει τῇ τε οἰκίᾳ, καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ σκεύεσι, μέχρι τῆς Δημοσθένους εἰς ἄνδρας ἐγγραφῆς. οὗτοι τὰ μὲν δοθέντα χρήματα αὐτοῖς, εὐθὺς λαμβάνουσι· γαμεῖ δὲ οὔτε Ἄφοβος τὴν γυναῖκα τοῦ τελευτήσαντος, οὔτε Δημοφῶν τὴν θυγατέρα. διαχειρίσαντες δὲ τὴν οὐσίαν τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων, ὡς ὁ ῥήτωρ ἐπιδείκνυσιν, ὀφείλοντες τριάκοντα τάλαντα ἐκτίσαι ἐπικαρπίας, καὶ ἀποδοῦναι, μικρὰ παντελῶς παρέδωκαν εἰς ἄνδρας ἐγγραφέντι τῷ Δημοσθένει. διὸ πρὸς τὸν Ἄφοβον εἰσελήλυθεν ἐπιτροπῆς δέκα ταλάντων τὴν δίκην λαχὼν, ἐπειδὴ τρίτος ὢν ἐπίτροπος, τὸ τρίτον ὀφείλει τῶν χρημάτων· ἃ καὶ συντίθησιν ὁ ῥήτωρ ἔκ τε τῶν ἀρχαίων, καὶ τῆς ἐπικαρπίας κατὰ Ἀφόβου, πρός τινας ἀντιῤῥήσεις, ἀγομένας ὑπὸ τοῦ Ἀφόβου. οὗτος ὁ λόγος ἐπηγώνισται. ἔχει δὲ καὶ τῶν προειρημένων ἐπανάμνησιν.

ΕΠΙΤΡΟΠΙΚΟΙ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΡΩΤΟΣ.

Εἰ μὲν ἐβούλετο Ἄφοβος, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ δίκαια ποιεῖν, ἢ περὶ ὧν διαφερόμεθα * τοῖς γε οἰκείοις ἐπιτρέπειν, οὐδὲν ἂν ἔδει δικῶν, οὐδὲ πραγμάτων. ἀπέχρην γὰρ ἂν τοῖς ὑπ' ἐκείνων γνωσθεῖσιν ἐμμένειν, ὥστε μηδεμίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς τουτονὶ διαφοράν. † ἐπειδὴ δ' οὗτος τοὺς μὲν σαφῶς εἰδότας τὰ ἡμέτερα ἔφυγε μηδὲν διαγνῶναι περὶ αὐτῶν, εἰς δ' ὑμᾶς, τοὺς οὐδὲν τῶν ἡμετέρων ἀκριβῶς ἐπισταμένους ἐλήλυθεν, ἀνάγκη ἐστὶν ἐν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. † οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πρὸς ἄνδρας καὶ λέγειν ἱκανοὺς, καὶ παρασκευάσασθαι δυναμένους, χαλεπόν ἐστιν εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι περὶ τῶν ὄντων, ἀπάντων ἄπειρον ὄντα παντάπασι πραγμάτων διὰ τὴν ἡλικίαν. ὅμως δὲ καίπερ πολὺ τούτων καταδεέστερος ὢν, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῖν τεύξεσθαι τῶν δικαίων, καὶ μέχρι γε τοῦ τὰ γεγενημένα διεξελθεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ὥσθ' ὑμᾶς μήτ' ἀπολειφθῆναι τῶν πραγμάτων μηδὲ καθ' ἓν, μήτ' ἀγνοῆσαι, περὶ ὧν δεήσει

τὴν ψῆφον διενεγκεῖν. † δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετ' εὐνοίας τ' ἐμοῦ ἀκοῦσαι· κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων τοὺς λόγους. † ὅθεν δ' οὖν ῥᾷστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν. † Δημοσθένης γὰρ, ὁ ἐμὸς πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κατέλιπεν οὐσίαν μὲν σχεδὸν τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων. ἐμὲ δ' ἑπτ' ἐτῶν ὄντα, καὶ τὴν ἀδελφὴν πέντε. † ἔτι δὲ τὴν ἡμετέραν μητέρα, πεντήκοντα μνᾶς εἰς τὸν οἶκον εἰσενηνεγμένην. βουλευσάμενος δὲ περὶ ἡμῶν, ὅτ' ἤμελλε τελευτᾷν, ἅπαντα ταῦτα ἐνεχείρισεν Ἀφόβῳ τε τούτῳ, καὶ Δημοφῶντι, τῷ Δήμωνος υἱεῖ, τούτοιν μὲν ἀδελφιδοῖν ὄντοιν, τῷ μὲν, ἐξ ἀδελφοῦ, τῷ δ' ἐξ ἀδελφῆς γεγονότοιν. ἔτι δὲ, Θηριππίδῃ τῷ παιανιεῖ, γένει μὲν οὐδὲν προσήκοντι, φίλῳ δ' ἐκ παιδὸς ὑπάρχοντι. † κἀκείνῳ μὲν ἔδωκεν ἐκ τῶν ἐμῶν ἑβδομήκοντα μνᾶς καρπώσασθαι τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἂν ἐγὼ ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην· ὅπως μὴ δι' ἐπιθυμίαν χρημάτων χεῖρόν τι τῶν ἐμῶν διοικήσειε. † Δημοφῶντι δὲ τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν, καὶ δύο τάλαντα εὐθὺς ἔδωκεν ἔχειν· αὐτῷ δὲ τούτῳ τὴν μητέρα τὴν ἡμετέραν καὶ προῖκα ὀγδοήκοντα μνᾶς, καὶ * τῇ οἰκίᾳ καὶ σκεύεσι χρῆσθαι τοῖς ἐμοῖς, ἡγούμενος, εἰ καὶ τούτους ἔτι οἰκειοτέρους ἐμοὶ ποιήσειεν, οὐκ ἂν χεῖρον ἐμὲ ἐπιτροπευθῆναι ταύτης τῆς οἰκειότητος προσγενομένης. † λαβόντες δ' οὗτοι ταῦτα πρῶτον σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῶν χρημάτων, καὶ τὴν ἄλ-

λην

λην οὐσίαν ἅπασαν διαχειρίσαντες, καὶ δέκα ἔτη ἡμᾶς ἐπιτροπεύσαντες, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀπεστερήκασι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ ἀνδράποδα τέτταρα καὶ δέκα, καὶ ἀργυρίου μνᾶς τριάκοντα, μάλιστα σύμπαντα ταῦτα, εἰς ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασι. § † καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῶν ἀδικημάτων, ὡς ἂν συντομώτατ' εἴποι τις, τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας, ὅτι τοῦτ' ἦν τὸ καταλειφθὲν, μέγιστοι μὲν αὐτοὶ μάρτυρές μοι γεγόνασιν. εἰς γὰρ τὴν συμμορίαν ὑπὲρ ἐμοῦ συνετάξαντο κατὰ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς, πεντακοσίας δραχμὰς εἰσφέρειν, ὅσονπερ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματα, εἰσέφερον. † δεῖ δὲ καὶ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἀκοῦσαι, τά τ' ἐνεργὰ αὐτῶν, καὶ ὅσα ἦν ἀργὰ, καὶ ὅσου ἦν ἄξια ἕκαστα. ταῦτα γὰρ μαθόντες ἀκριβῶς, εἴσεσθε, ὅτι τῶν πώποτ' ἐπιτροπευσάντων οὐδένες ἀναιδέστερον, οὐδὲ περιφανέστερον, ἢ οὗτοι τὰ ἡμέτερα, διηρπάκασι. † πρῶτον μὲν οὖν ὡς συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ ταύτην τὴν εἰσφορὰν εἰς τὴν συμμορίαν, παρέξομαι τούτων μάρτυρας· ἔπειθ', ὅτι οὐ πένητα κατέλιπέ με ὁ πατὴρ, οὐδ' ἑβδομήκοντα μνῶν οὐσίαν κεκτημένον, ἀλλὰ τοσαύτην, ὅσην οὐδ' αὐτοὶ οὗτοι ἀποκρύψασθαι διὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν πόλιν ἠδυνήθησαν. καί μοι ἀναγίνωσκε λαβὼν ταυτηνὶ τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία.

Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας. πεντεκαίδεκα ταλάντων γὰρ τρία τά-

λαντα τίμημα. ταύτην * δ' ἠξίουν εἰσφέρειν τὴν εἰσφοράν. † ἔτι δ' ἀκριβέστερον εἴσεσθε, τὴν οὐσίαν αὐτὴν ἀκούσαντες. ὁ γὰρ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κατέλιπε δύο ἐργαστήρια, τέχνης οὐ μικρᾶς ἑκάτερον· μαχαιροποιοὺς μὲν τριάκοντα, καὶ δύο, ἢ τρεῖς, τοὺς μὲν ἀνὰ πέντε μνᾶς, ἢ καὶ ἕξ· τοὺς δ' οὐκ ἐλάττονος, ἢ τριῶν μνῶν ἀξίους. ἀφ' ὧν τριάκοντα μνᾶς ἀτελεῖς ἐλάμβανε τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον. † κλινοποιοὺς δ' εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, τετταράκοντα μνῶν ὑποκειμένους, οἳ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς αὐτῷ προσέφερον. † ἀργυρίου δ' εἰς τάλαντον ἐπὶ δραχμῇ δεδανεισμένον· οὗ τόκος ἐγίγνετο τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, πλεῖον ἢ ἑπτὰ μναῖ. † καὶ ταῦτα μὲν ἐνεργὰ κατέλιπεν, ὡς καὶ αὐτοὶ οὗτοι ὁμολογήσουσιν. ὧν γίγνεται, τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφάλαιον, τέτταρα τάλαντα καὶ πεντακισχίλιαι· τὸ δ' ἔργον αὐτῶν, πεντήκοντα μναῖ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. χωρὶς δὲ τούτων, ἐλέφαντα μὲν καὶ σίδηρον, ὃν κατειργάζοντο, καὶ ξύλα κλίνεια, εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν * ἀξίαν. κηκίδα δὲ καὶ χαλκὸν, ἑβδομήκοντα μνῶν ἐωνημένα. † ἔτι δ' οἰκίαν τρισχιλίων. ἔπιπλα δὲ, καὶ ἐκπώματα, καὶ χρυσία, καὶ ἱμάτια, καὶ κόσμον τῆς μητρὸς, ἄξια σύμπαντα ταῦτα εἰς μυρίας δραχμάς. † ἀργυρίου δ' ἔνδον ὀγδοήκοντα μνᾶς. § καὶ ταῦτα μὲν οἴκοι κατέλιπε πάντα· ναυτικὰ δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἔκδοσιν παρὰ Ξούθῳ· † τετρακοσίας δὲ καὶ δισχιλίας ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τῇ Πασίωνος· ἑξακοσίας δ' ἐπὶ τῇ Πυλάδου· παρὰ Δημομέλει δὲ τῷ Δήμωνος υἱεῖ, χιλίας καὶ

ἑξακο-

ἑξακοσίας. κατὰ διακοσίας δὲ, καὶ τριακοσίας ὁμοῦ τι τάλαντον διακεχρημένον. καὶ τούτων αὖ τῶν χρημάτων τὸ κεφάλαιον πλέον, ἢ ὀκτὼ τάλαντα καὶ τριάκοντα μναῖ γίγνεται. συμπάντων δ' εἰς τέτταρα καὶ δέκα τάλαντα, εὑρήσετε σκοποῦντες. † καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῆς οὐσίας τοῦτ' ἦν τὸ καταλειφθὲν, ὦ ἄνδρες δικασαί. ὅσα δ' αὐτῆς διακέκλεπται, καὶ ὅσα ἰδίᾳ ἕκασος εἴληφε, καὶ ὁπόσα κοινῇ πάντες ἀποσεροῦσιν, οὐκ ἐνδέχεται πρὸς τὸ αὐτὸ ὕδωρ εἰπεῖν· ἀλλ' ἀνάγκη χωρὶς ἕκασον διελεῖν ἐσίν. † ἃ μὲν οὖν Δημοφῶν καὶ Θηριππίδης ἔχουσι τῶν ἐμῶν, τότ' ἐξαρκέσει περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ὅταν κατ' αὐτῶν τὰς γραφὰς ἀπενέγκωμεν. ἃ δὲ τοῦτον ἔχοντα ἐλέγξουσιν ἐκεῖνοι, καὶ ἔγωγ' οἶδα αὐτὸν εἰληφότα, περὶ τούτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς. † πρῶτον μὲν οὖν ὡς ἔχει τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. § † οὗτος γὰρ εὐθὺς μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον, ᾤκει τὴν οἰκίαν εἰσελθὼν κατὰ τὴν ἐκείνου διαθήκην. καὶ λαμβάνει τά τε χρυσία τῆς μητρὸς, καὶ τὰ ἐκπώματα τὰ καταλειφθέντα, καὶ ταῦτα μὲν ὡς εἰς πεντήκοντα μνᾶς εἶχεν. † ἔτι δὲ τῶν ἀνδραπόδων τῶν πιπρασκομένων παρά τε Θηριππίδου καὶ Δημοφῶντος τὰς τιμὰς ἐλάμβανεν, ἕως ἀνεπληρώσατο τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς. † καὶ ἐπειδὴ εἶχεν, ἐκπλεῖν μέλλων εἰς Κέρκυραν τριήραρχος, ἀπεγράψατο ταῦτα πρὸς Θηριππίδην ἔχοντα ἑαυτὸν, καὶ ὡμολόγει κεκομίσθαι τὴν προῖκα.

† καὶ τούτων μὲν πρῶτον Δημοφῶν καὶ Θηριππίδης, οἱ τούτου συνεπίτροποι, μάρτυρές εἰσιν. † ἔτι δὲ καὶ ὡς αὐτὸς ὡμολόγει ταῦτ᾽ ἔχειν, Δημοχάρης τε ὁ λευκονοεὺς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων, καὶ ἄλλοι πολλοὶ μάρτυρες γεγόνασιν. † οὐ γὰρ διδόντος τούτου σῖτον τῇ μητρὶ, τὴν δὲ προῖκα ἔχοντος, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθοῦν ἐθέλοντος, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων διαχειρίζειν ἀξιοῦντος, ἐποιήσατο λόγους περὶ τούτων ὁ Δημοχάρης. † οὗτος δ᾽ ἀκούσας, οὔτ᾽ ἠμφισβήτησε μὴ ἔχειν, οὔτε χαλεπῶς ἤνεγκεν, ὡς οὐκ εἰληφὼς, ἀλλ᾽ ὡμολόγει. καὶ ἔτι μικρὸν ἔφη πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα περὶ χρυσιδίων ἀντιλέγεσθαι. † τοῦτ᾽ οὖν διευκρινησάμενος, καὶ περὶ τῆς τροφῆς, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποιήσειν οὕτως, ὥστ᾽ ἔχειν μοι πάντα καλῶς. † καίτοι, εἰ φανήσεται πρός τε τὸν Δημοχάρην ταῦθ᾽ ὡμολογηκὼς, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, οἳ παρῆσαν, παρά τε τοῦ Δημοφῶντος καὶ τοῦ Θηριππίδου τῶν ἀνδραπόδων εἰς τὴν προῖκα τὰς τιμὰς εἰληφὼς, αὐτός θ᾽ ἑαυτὸν ἔχειν τὴν προῖκα ἀπογράψας πρὸς τοὺς συνεπιτρόπους, οἰκῶν τε τὴν οἰκίαν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, πῶς οὐκ ἐκ πάντων ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος, εὑρεθήσεται φανερῶς τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, κεκομισμένος, καὶ λίαν ἀναιδῶς μὴ λαβεῖν ἐξαρνούμενος; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρίαι.

Τὴν μὲν τοίνυν προῖκα, τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει, λαβών. μὴ γήμαντος δ᾽ αὐτοῦ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν, ὁ μὲν νόμος κελεύει τὴν προῖκα ὀφείλειν ἐπ᾽ ἐννέα ὀβολοῖς.

λεῖς. † ἐγὼ δ' ἐπὶ δραχμῇ μόνον τίθημι. γίγνεται δὲ, ἄν τις συντιθῇ, τό τ' ἀρχαῖον, καὶ τὸ ἔργον τῶν δώδεκα ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ὑμῖν ἐπιδείκνυμι λαβόντα καὶ ἔχειν ὁμολογήσαντα μαρτύρων ἐναντίον τοσούτων. † ἄλλας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς, τοῦ ἐργαστηρίου λαβὼν τὴν πρόσοδον. καὶ ἀναισχυντότατ' ἀνθρώπων ἀποστερεῖν ἐπικεχείρηκεν. † ἐμοὶ δ'· ὁ πατὴρ κατέλιπε τριάκοντα μνᾶς ἀπ' αὐτῶν τὴν πρόσοδον. ἀποδομένων δὲ τούτων τὰ ἡμίσεα τῶν ἀνδραπόδων, πεντεκαίδεκά μοι μνᾶς γίγνεσθαι κατὰ λόγον προσῆκε. † Θηριππίδης μὲν οὖν ἑπτὰ ἔτη τῶν ἀνδραπόδων ἐπιμεληθεὶς, ἕνδεκα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέφηνε, τέτταρσι μναῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἔλαττον, ἢ ὅσον προσῆκε, λογιζόμενος. † οὗτος δὲ δύ' ἔτη τὰ πρῶτα ἐπιμεληθεὶς, οὐδ' ότιοῦν ἀποδείκνυσιν. ἀλλ' ἐνίοτε μέν φησιν ἀργῆσαι τὸ ἐργαστήριον· ἐνίοτε δ', ὡς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐπεμελήθη τούτων· ὁ δ' ἐπίτροπος, Μιλύας, ὁ ἀπελεύθερος ὁ ἡμέτερος, διῴκησεν αὐτὰ, καὶ παρ' ἐκείνου μοι προσήκει λόγον λαβεῖν. ἂν οὖν καὶ νῦν εἴπῃ τινὰ τούτων τῶν λόγων, ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος. † ἐὰν μὲν οὖν ἀργὸν φῇ γενέσθαι, λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων, οὐκ εἰς σιτία τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' εἰς ἔργα, τὸν εἰς τὴν τέχνην ἐλέφαντα καὶ μαχαιρῶν λαβὰς, καὶ ἄλλας ἐπισκευὰς, ὡς ἐργαζομένων τῶν δημιουργῶν. § † ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τριῶν ἀνδραπόδων, ἃ ἦν αὐτῷ ἐν τῷ ἐμῷ ἐργαστηρίῳ, μισθὸν ἀποδεδωκέναι λογίζεται. † καίτοι γε μὴ γενομένης ἐργασίας, οὔτε ἐκείνῳ λαβεῖν μισθὸν, οὔτ' ἐμοὶ τὰ ἀνα-

λώματα ταῦτα λογισθῆναι προσῆκεν. εἰ δ' αὖ γενέσθαι μὲν φήσει, τῶν δ' ἔργων ἀπρασίαν εἶναι, δεῖ δήπου τά γε ἔργα αὐτὸν ἀποδεδωκότα μοι φαίνεσθαι, καὶ, ὧν ἐναντίον ἀποδέδωκε, παρασχέσθαι μάρτυρας. † εἰ δὲ μηδὲν τούτων πεποίηκε, πῶς οὐκ ἔχει τὴν πρόσοδον δυοῖν ἐτοῖν τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου, τὰς τριάκοντα μνᾶς, φανερῶς οὕτω τῶν ἔργων γεγενημένων; εἰ δ' αὖ τούτων μὲν μηδὲν ἐρεῖ, Μιλύαν δ' αὐτὰ φήσει πάντα διῳκηκέναι, πῶς χρὴ πιστεύειν, ὅταν φῇ, τὰ μὲν ἀναλώματα αὐτὸς ἀνηλωκέναι, πλέον ἢ πεντακοσίας δραχμὰς, λῆμμα δ' εἴ τι γέγονεν, ἐκεῖνον ἔχειν. † ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον ἂν γενέσθαι τούτων, εἰ καὶ Μιλύας αὐτῶν ἐπεμελεῖτο, τὰ μὲν ἀναλώματ' ἐκεῖνος ἀναλῶσαι, τὰ δὲ λήμματα οὗτος λαβεῖν, εἴ τι δεῖ τεκμαίρεσθαι πρὸς τὸν ἄλλον αὐτοῦ τρόπον, καὶ τὴν ἀναίδειαν. λάβε οὖν τὰς μαρτυρίας ταύτας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

Μαρτυρίαι.

Ταύτας τοίνυν ἔχει τὰς τριάκοντα μνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ὀκτὼ ἐτῶν· ὃ ἐὰν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῇ μόνον, ἄλλας ὁμοῦ τριάκοντα μνᾶς εὑρήσει. † καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ μόνος εἴληφεν· ἃ συντεθέντα πρὸς τὴν προῖκα, μάλιστα τέτταρα τάλαντα γίγνεται σὺν τοῖς ἀρχαίοις. ἃ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων κοινῇ διήρπακε, καὶ ὅσα ἔνια μηδὲ καταλειφθῆναι παντάπασιν ἠμφισβήτηκε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη ἐπιδείξω καθ' ἕκαστον. § † πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῶν κλινοποιῶν, οὓς κατέλιπε μὲν ὁ πατὴρ, ἀφανίζουσι δ' οὗτοι, τετταράκοντα μὲν μνῶν ὑποκει-

μένους

μένους, εἴκοσι δ᾽ ὄντας τὸν ἀριθμὸν, ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς λίαν ἀναιδῶς καὶ φανερῶς με ἀποστεροῦσι. τούτους γὰρ καταλειφθῆναι μὲν οἴκοι παρ᾽ ἡμῖν πάντες ὁμολογοῦσι, καὶ τὰς δώδεκα μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ πατρὶ γίγνεσθαί φασιν· αὐτοὶ δὲ λῆμμα μὲν παρ᾽ αὐτῶν ἐν δέκα ἔτεσιν οὐδὲν ἐμοὶ γεγενημένον ἀποφαίνουσιν· ἀλλ᾽ οὐδὲ μικρόν. † ἀναλώματος δὲ κεφάλαιον εἰς αὐτοὺς οὗτος ὀλίγου δεῖν λογίζεται χιλίας. εἰς τοῦτ᾽ ἀναιδείας ἐλήλυθεν. αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς οὓς ταῦτ᾽ ἀνηλωκέναι φησὶν, οὐδαμοῦ μοι παραδεδώκασιν, ἀλλὰ πάντων κενώτατον λόγον λέγουσιν, ὡς ὁ ὑποθεὶς τῷ πατρὶ τἀνδράποδα πονηρότατος ἀνθρώπων πάντων ἐστὶ, καὶ ἐράνους τε λέλοιπε πλείστους, καὶ ὑπέρχρεως γέγονε, καὶ τούτων οὐκ ὀλίγους κεκλήκασι κατ᾽ ἐκείνου μάρτυρας. τὰ δ᾽ ἀνδράποδα ὅστις ἐστὶν ὁ λαβὼν, ἢ ὅπως ἐκ τῆς οἰκίας ἐξῆλθεν, ἢ ὡς ἀφείλετό τις, ἢ πρός τινα δίκην ἥττηνται περὶ αὐτῶν, οὐκ ἔχουσιν εἰπεῖν. † καίτοι, εἴ τι ἔλεγον ὑγιὲς, οὐκ ἂν κατὰ τῆς ἐκείνου πονηρίας παρείχοντο μάρτυρας. ἧς οὐδὲν * προσῆκε φροντίζειν. ἀλλὰ τούτων ἂν ἀντελαμβάνοντο, καὶ τοὺς λαβόντας ἀπεδείκνυσαν, καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλειπον. † νῦν δ᾽ ὠμότατ᾽ ἀνθρώπων ὁμολογοῦντες καταλειφθῆναι, καὶ λαβόντες ὡς αὐτοὺς, καὶ καρπωσάμενοι δέκα ἔτη τοὺς ἀνθρώπους, ἄρδην ὅλον τὸ ἐργαστήριον ἀφανίζουσι. καὶ ταῦθ᾽ ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀναγίγνωσκε.

Μαρτυ-

Μαρτυρίαι.

Ὅτι τοίνυν οὐκ ἄπορος ἦν ὁ Μοιριάδης, οὐδ' ἦν τῷ πατρὶ τοῦτο τὸ συμβόλαιον εἰς τἀνδράποδα ἠλιθίως συμβεβλημένον, μεγίστῳ τεκμηρίῳ γνώσεσθε. λαβὼν γὰρ ὡς ἑαυτὸν Ἄφοβος τοῦτο τὸ ἐργαστήριον, ὡς αὐτοὶ τῶν μαρτύρων ἠκούσατε, καὶ δέον αὐτὸν, εἰ καί τις ἄλλος ἐβούλετο εἰς ταῦτα συμβάλλειν, τοῦτον διακωλύειν, ἐπίτροπόν γ' ὄντα, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀνδραπόδοις τῷ Μοιριάδῃ πεντακοσίας δραχμὰς ἐδάνεισεν, ἃς ὀρθῶς καὶ δικαίως παρ' ἐκείνου κεκομίσθαι ὡμολόγηκε. † καίτοι πῶς οὐ δεινὸν, εἰ ἡμῖν μὲν πρὸς τῷ λῆμμά τι ἀπ' αὐτῶν μηδὲν γεγονέναι, καὶ αὐτὰ τὰ ὑποτεθέντα ἀπόλωλεν, οἳ πρότερον συνεβάλομεν. τῷ δ' εἰς τὰ ἡμέτερα δανείσαντι καὶ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον πράξαντι, καὶ οἱ τόκοι, καὶ τἀρχαῖα ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀποδέδονται, καὶ οὐδεμία ἀπορία γέγονεν. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρία.

Σκέψασθε τοίνυν, ὅσον ἀργύριον οὗτοι παρὰ τοὺς κλινοποιοὺς κλέπτουσι. τετταράκοντα μὲν μνᾶς, αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον, δέκα δ' ἐτῶν τὸ ἔργον αὐτῶν, δύο τάλαντα. δώδεκα γὰρ μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον αὐτῶν ἐλάμβανον. † ἆρα μικρόν τι καὶ ἐξ ἀφανοῦς; πόθεν; καὶ παραλογίσασθαι ῥᾴδιον; ἀλλ' οὐ φανερῶς οὑτωσὶ μικροῦ δεῖν τρία τάλαντα ταῦτα ἀνηρπάκασιν; ὧν κοινῇ διαπεφορημένων, τὸ τρίτον δήπου μέρος παρὰ τούτου μοι προσήκει κεκομίσθαι. † καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὰ περὶ τοῦ

ἐλέ-

ἐλέφαντος καὶ σιδήρου τοῦ καταλειφθέντος, παραπλήσιά πως τούτοις πεποιήκασιν. οὐδὲ γὰρ * τοῦτον ἀποφαίνουσι. † καίτοι κεκτημένον μὲν τοσούτους κλινοποιοὺς, κεκτημένον δὲ μαχαιροποιοὺς, οὐχ οἷόν τε μὴ οὐχὶ καὶ σίδηρον καὶ ἐλέφαντα καταλιπεῖν, † ἀλλ᾽ ἀνάγκη ταῦτά γ᾽ ὑπάρχειν. τίνα γὰρ ἂν εἰργάζοντο, τούτων μὴ ὑπαρξάντων; τὸν τοίνυν πλέον, ἢ πεντήκοντα ἀνδράποδα κεκτημένον, καὶ δυοῖν τέχναιν ἐπιμελούμενον, ὧν θάτερον ἐργαστήριον εἰς τὰς κλίνας ῥᾳδίως δύο μνᾶς τοῦ μηνὸς ἀνήλισκεν ἐλέφαντος· † τὸ δὲ μαχαιροποιεῖον οὐκ ἔλαττον, ἢ τοσοῦτον ἕτερον, σὺν σιδήρῳ, τοῦτον οὔ φασι καταλιπεῖν οὐδὲν τούτων. εἰς τοῦτ᾽ ἀναιδείας ἐληλύθασιν. † ὅτι μὲν οὖν οὐ πιστὰ λέγουσι, καὶ ἐκ τούτων αὐτῶν ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν. † ὅτι δ᾽ ἐκεῖνος κατέλιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὥστε μὴ μόνον ἱκανὸν εἶναι κατεργάζεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ βουλομένῳ προσωνεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἐκεῖθεν φανερόν. ὅτι αὐτός τε ἐπώλει ζῶν, † καὶ Δημοφῶν καὶ οὗτος, τοῦ πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος, ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς ἀπεδίδοντο τοῖς βουλομένοις. † καίτοι πόσον τινὰ χρὴ τὸν καταλειφθέντα νομίζειν εἶναι, ὅταν φαίνηται τηλικούτοις τε ἐργαστηρίοις ἐξαρκῶν, καὶ χωρὶς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων πιπρασκόμενος; ἆρ᾽ ὀλίγον; ἀλλ᾽ οὐ πολλῷ πλείω τῶν ἐγκεκλημένων; λάβε τοίνυν τὰς μαρτυρίας ταυτασὶ, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

Μαρτυ-

Μαρτυρίαι.

Τούτου τοίνυν τοῦ ἐλέφαντός ἐστι πλέον, ἢ τάλαντον, ὃν οὔτε αὐτὸν, οὔτε τὸ ἔργον μοι ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἄρδην ἀφανίζουσιν ὅλον. † ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,/παρὰ τὸν λόγον, ὃν ἀποφέρουσιν, ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσιν, ἐπιδείξω ὑμῖν, τρεῖς μὲν ὄντας αὐτοὺς πλέον, ἢ ὀκτὼ τάλαντα, ἐκ τῶν ἐμῶν ἔχοντας· † ἰδίᾳ δ' ἐκ τούτων Ἄφοβον τρία τάλαντα καὶ χιλίας εἰληφότα, τά τ' ἀναλωμένα χωρὶς τούτων πλείω τιθεὶς, καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἀπέδοσαν, ἀφαιρῶν· ἵν' εἰδῆτε, ὅτι οὐ μικρᾶς ἀναιδείας τὰ ἐγχειρήματ' αὐτῶν ἐστί. † λαβεῖν γὰρ ἐκ τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦσιν, οὗτος μὲν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς, χωρὶς ὧν ἔχοντ' αὐτὸν ἐγὼ ἐπιδείξω νῦν· Θηριππίδης δὲ δύο τάλαντα· † Δημοφῶν δ', ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα μνᾶς. τοῦτο δέ ἐστι πέντε τάλαντα καὶ πεντεκαίδεκα μναῖ. † τούτου τοίνυν ὃ μὲν οὐκ ἀθρόον ἐλήφθη, σχεδόν εἰσιν ἑβδομήκοντα μναῖ καὶ ἑπτὰ, ἡ πρόσοδος ἡ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων. ὃ δ' εὐθὺς ἔλαβον οὗτοι, μικροῦ δέον τέτταρα τάλαντα· οἷς τὸ ἔργον ἂν προσθῆτε ἐπὶ δραχμῇ μόνον, τῶν δέκα ἐτῶν, ὀκτὼ τάλαντα εὑρήσετε σὺν τοῖς ἀρχαίοις, καὶ χιλίας γιγνομένας. § † τὴν μὲν τοίνυν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ μνῶν λογιστέον, τῶν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου γιγνομένων. Θηριππίδης γὰρ, ἑπτὰ μνᾶς ἐδίδου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς ταῦτα, καὶ ἡμεῖς τοῦτο λαβεῖν ὁμολογοῦμεν. ὥστε ἑβδομήκοντα μνᾶς ἐν τοῖς δέκα ἔτεσιν εἰς τροφὴν τούτων ἡμῖν ἀνηλω-

ἀνηλωκότων, τὸ περιὸν τὰς ἑπτακοσίας προστίθημι αὐτοῖς, καὶ τούτῳ πλείω εἰμὶ τεθεικώς. † ὃ δέ μοι δοκιμασθέντι παρέδοσαν, καὶ ὅσον εἰς τὴν πόλιν εἰσενηνόχασι, τοῦτο ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων, καὶ τοῦ προσόντος ἀφαιρετέον ἐστίν. † ἀπέδοσαν μὲν τοίνυν οὗτος καὶ Θηριππίδης, μίαν καὶ τριάκοντα μνᾶς. εἰσφορὰς δ' εἰσενηνοχέναι λογίζονται δυοῖν δεούσας εἴκοσι μνᾶς. † ἐγὼ δ' ὑπερβαλὼν καὶ τοῦτο, ποιήσω τριάκοντα μνᾶς, ἵνα πρὸς ταῦτα μηδ' ἀντειπεῖν ἔχωσιν. † οὐκ οὖν ἂν ἀφέλητε τὸ τάλαντον ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων, ἑπτὰ τὰ λειπόμενά ἐστι. καὶ ταῦτ', ἐξ ὧν αὐτοὶ ὁμολογοῦσι λαβεῖν, τούτους ἔχειν ἐστὶν ἀναγκαῖον. † τοῦτο τοίνυν, εἰ καὶ τἄλλα πάντα ἀποστεροῦσιν, ἀρνούμενοι μὴ ἔχειν, ἀποδοῦναι προσῆκεν, ὁμολογοῦντάς γε λαβεῖν ταῦτα ἐκ τῶν ἐμῶν. νῦν δὲ τί ποιοῦσιν; ἔργον μὲν οὐδὲν ἀποφαίνουσι τοῖς χρήμασιν, αὐτὰ δὲ τὰ ἀρχαῖα πάντα ἀνηλωκέναι φασὶ, σὺν ταῖς ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα μναῖς. Δημοφῶν δὲ καὶ προσοφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψε. ταῦτ' οὐ μεγάλη καὶ περιφανὴς ἀναισχυντία; ταῦτ' οὐχ ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχροκερδείας; τί οὖν ποτ' ἐστὶ τὸ δεινὸν, εἰ μὴ ταῦτα δόξει, τηλικαύτας ὑπερβολὰς ἔχοντα; † οὗτος τοίνυν τὸ καθ' αὑτὸν, ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς λαβεῖν ὁμολογῶν, ἔχει καὶ αὐτάς, καὶ τὸ ἔργον τῶν δέκα ἐτῶν, μάλιστα τρία τάλαντα καὶ χιλίας. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς τῆς ἐπιτροπῆς τὸ λῆμμα τοῦθ' ἕκαστος ὁμολογῶν λαβεῖν,

ἅπαν ἀναλωκέναι λογίζεται, λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρίαι.

Νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων ἱκανῶς μὲν ὑμᾶς μεμαθηκέναι, καὶ ὅσα κλέπτουσι, καὶ ὅσα κακουργοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν. ἔτι δ' ἀκριβέστερον ἔγνωτ' ἄν, εἴ μοι τὰς διαθήκας, ἃς ὁ πατὴρ κατέλιπεν, οὗτοι ἀποδοῦναι ἠθέλησαν. ἐν γὰρ ἐκείναις ἐγέγραπτο, ὥς φησιν ἡ μήτηρ, ἃ κατέλιπεν ὁ πατήρ, ἅπαντα, καὶ ἐξ ὧν ἔδει τούτους λαβεῖν τὰ δοθέντα, καὶ τὸν οἶκον ὅπως * μισθώσουσι. νῦν δ' ἀπαιτοῦντος ἐμοῦ, καταλειφθῆναι μὲν ὁμολογοῦσιν, αὐτὰς δ' οὐκ ἀποφαίνουσι. † ταῦτα δὲ ποιοῦσι, τό, τε πλῆθος οὐ βουλόμενοι καταφανὲς ποιῆσαι τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, ὃ διηρπάκασιν οὗτοι, τάς τε δωρεὰς ἵνα μὴ δοκῶσιν ἔχειν, ὥσπερ οὐκ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐλεγχθησόμενοι ῥᾳδίως. λάβε δ' αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας, ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρίαι.

Οὗτος διαθήκην μὲν γενέσθαι φησίν, καὶ τὰ δύο τάλαντα Δημοφῶντι, καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς τούτῳ δοθῆναι μαρτυρεῖ. † τὰς δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἃς Θηριππίδης ἔλαβεν, οὐ προσγεγραφῆναί φησιν, οὐδὲ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθέν, οὐδὲ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσιν. οὐ γὰρ αὐτῷ συμφέρει προσομολογῆσαι ταῦτα. λάβε δὴ τὴν τούτου ἀπόκρισιν.

Μαρτυ-

Μαρτυρία.

Οὗτος αὖ τὴν μὲν διαθήκην γενέσθαι φησὶ, καὶ τὸ ἀργύριον ἐκ τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς κηκῖδος ἀποδοθῆναι τῷ Θηριππίδῃ, ὃ ἐκεῖνος οὔ φησι. καὶ τὰ δύο τάλαντα τῷ Δημοφῶντι. περὶ δὲ τῶν αὐτῷ δοθέντων, γραφῆναι μὲν φησιν, οὐχ ὁμολογῆσαι δ' αὐτὸς, ἵνα μὴ δοκῇ λαβεῖν. † τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας οὐδ' οὗτος ἀποφαίνει καθόλου τὸ καταλειφθὲν, οὐδὲ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τούτῳ συμφέρει προσομολογῆσαι ταῦτα. † δῆλον τοίνυν ἐστὶν οὐδὲν ἧττον τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων, καίπερ ἀφανιζόντων τούτων τὴν οὐσίαν ἐκ τῶν διαθηκῶν, ἐξ ὧν τοσαῦτα χρήματα ἀλλήλοις φασὶ δοθῆναι. † ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων ταλάντων καὶ τρισχιλίων, τοῖς μὲν τρία τάλαντα καὶ δισχιλίας προῖκα δέδωκε, τῷ δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καρποῦσθαι, φανερὸν δήπου πᾶσιν, ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον, ἢ διπλασίας, ἧς ἐμοὶ κατέλιπε, ταῦτ' ἀφεῖλεν. † οὐ γὰρ δήπου τὸν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα ἐβούλετο καταλιπεῖν, τούτους δὲ, πλουσίους ὄντας, ἔτι πλουσιωτέρους ποιῆσαι ἐπεθύμησεν, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων, Θηριππίδῃ τε τοσοῦτον ἀργύριον, καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα, οὔπω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι ἔδωκεν, ἵνα δυοῖν θάτερον διαπράξαιτο, ἢ διὰ τὰ διδόμενα βελτίους αὐτοὺς εἶναι περὶ τὴν ἐπιτροπὴν προτρέψειεν, ἢ, εἰ κακοὶ γίγνοιντο, μηδεμιᾶς συγγνώμης παρ' ὑμῶν τυγχάνοιεν, εἰ τοσούτων ἀξιωθέντες, τοιαῦτ' εἰς

ἡμᾶς ἐξαμαρτάνοιεν. † οὗτος τοίνυν καὶ αὐτὸς πρὸς τῇ προικὶ καὶ τὰς θεραπαίνας λαβὼν, καὶ τὴν οἰκίαν οἰκῶν, ἐπειδὴ δεῖ λόγον αὐτὸν δοῦναι τούτων, τὰ αὐτοῦ πράττειν φησί. καὶ εἰς τοσοῦτον αἰσχροκερδείας ἦλθεν, ὥστε καὶ τοὺς διδασκάλους τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρηκε, καὶ τῶν εἰσφορῶν ἐστὶν ἃς οὐ κατέθηκεν, ἐμοὶ δὲ λογίζεται. λάβε δὴ καὶ ταύτας αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρίαι.

Πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε πάντα διηρπακότα, καὶ μηδὲ τῶν μικρῶν ἀπεσχημένον, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνὺς μετὰ τοσούτων μαρτύρων καὶ τεκμηρίων, τὴν μὲν προῖκα λαβεῖν ὁμολογήσαντα, καὶ ἔχειν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους ἀπογράψαντα, τὸ δ' ἐργαστήριον κεκαρπωμένον αὐτὸν, καὶ τὴν πρόσοδον οὐκ ἀποφαίνοντα, τῶν δ' ἄλλων τὰ μὲν πεπρακότα, καὶ τὰς τιμὰς οὐκ ἀποδεδωκότα, τὰ δ' ὡς ἑαυτὸν λαβόντα, καὶ ταῦτ' ἠφανικότα, † ἔτι δὲ παρὰ τὸν λόγον, ὃν αὐτὸς ἐπέδωκε, τοσαῦτα κλέπτοντα; πρὸς δὲ τούτοις τὴν διαθήκην ἠφανικότα, τὰ ἀνδράποδα πεπρακότα, καὶ τἄλλα οὕτω πάντα διῳκηκότα, ὡς οὐδ' ἂν οἱ ἔχθιστοι διοικήσαιεν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειεν. † ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν, ὡς ἀπὸ τῶν χρημάτων χρέα τε πάμπολλα ἐκτέτικεν ὑπὲρ ἐμοῦ Δημοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ, τοῖς συνεπιτρόποις, καὶ ὡς πολλὰ τῶν ἐμῶν λάβοιεν, οὐδέτερον ἔχων ἐπιδεικνύναι τούτων. † οὔτε γὰρ ὡς ὀφείλοντά με κατέλιπεν ὁ

πατὴρ

πατὴρ, ἐν τοῖς γράμμασιν * ἀναπέφηνεν, οὔθ', οἷς ἀποδεδωκέναι ταῦτ' ἔφη, παρέσχηται μάρτυρας, οὔτ' αὖ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρημάτων εἰς τοὺς συνεπιτρόπους ἐπανέφερεν, ὅσονπερ αὐτὸς φαίνεται λαβὼν, ἀλλὰ πολλοῖς ἐλάττω χρήμασιν. † ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ ταῦτά τε καθ' ἕκαστον, καὶ τὴν οὐσίαν τὴν αὑτοῦ πότερον ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν, ἢ τἀρχαῖα ἀναλίσκων, διῴκηκε· † καὶ πότερον οὕτως ἐπιτροπευθεὶς ἀπεδέξατ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων, ἢ τἀρχαῖ' ἀπολαβεῖν ἂν ἠξίου σὺν τοῖς ἔργοις τοῖς γεγενημένοις; § † πρὸς μὲν ταῦτ' ἀπεκρίνατο οὐδὲν, προὐκαλεῖτο δ' ἐθέλειν ἐπιδεῖξαί μοι τὴν οὐσίαν δέκα ταλάντων οὖσαν. εἰ δέ τι ἐλλείποι, αὐτὸς ἔφη προσθήσειν. † κελεύοντος δέ μου πρὸς τὸν διαιτητὴν ἐπιδεικνύναι ταῦτα, οὐκ ἐπέδειξεν, οὐδ' ὡς οἱ συνεπίτροποι παρέδοσαν· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῦ κατεδιῄτησε· μαρτυρίαν δ' ἐνεβάλετο τοιαύτην, περὶ ἧς πειράσεταί τι λέγειν. † ἐὰν μὲν οὖν καὶ νῦν ἔχειν με φῇ, τίνος παραδόντος, ἐρωτᾶτε αὐτὸν, καὶ καθ' ἕκαστον παρασχέσθαι μάρτυρας ἀξιοῦτε. ἐὰν δ' εἶναί μοι φῇ, τοῦτον τὸν τρόπον καταλογιζόμενος τὰ παρ' ἑκατέρῳ τῶν ἐπιτρόπων, διπλασίοις ἐλάττω φανήσεται λέγων, ἔχοντα δ' οὐδὲν μᾶλλον ἀποφαίνων. † ἐγὼ γὰρ ὥσπερ καὶ τοῦτον τοσαῦτ' ἔχοντ' ἐξήλεγξα, οὕτω κἀκείνων ἑκάτερον οὐκ ἐλάττω τούτων ἔχοντα ἐπιδείξω. ὥστ' οὐ τοῦτ' αὐτῷ λεκτέον, ἀλλ' ὡς ἢ αὐτὸς, ἢ οἱ συνεπίτροποι παρέδοσαν. εἰ δὲ μὴ τοῦτ' ἐπιδείξει, πῶς χρὴ ταύτῃ τῇ προκλήσει προσέχειν ὑμᾶς τὸν

νοῦν; οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἔχοντά με ἐπιδείκνυσι. πολλὰ τοίνυν ἀπορηθεὶς πρὸς τῷ διαιτητῇ περὶ πάντων τούτων, καὶ καθ' ἕκαστον ἐξελεγχόμενος, ὥσπερ νῦν παρ' ὑμῖν, ἐτόλμησε ψεύσασθαι πάντων δεινότατον, ὡς τέτταρά μοι τάλαντα ὁ πατὴρ κατέλιπε κατορωρυγμένα, καὶ τούτων κυρίαν τὴν μητέρα ἐποίησε. † ταῦτα δ' εἶπεν, ἵν', εἰ μὲν καὶ νῦν αὐτὸν προσδοκήσαιμι ἐρεῖν, ἀπολογούμενος περὶ αὐτῶν διατρίβοιμι, δέον ἕτερα αὐτοῦ με κατηγορεῖν πρὸς ὑμᾶς· εἰ δ' ὡς μὴ ῥηθησομένων παραλείποιμι, νῦν αὐτὸς εἴποι· ἵνα δοκῶν εἶναι πλούσιος, ἧττον ὑφ' ὑμῶν ἐλεοίμην. † καὶ μαρτυρίαν μὲν οὐδεμίαν ἐνεβάλετο τούτων ὁ ταῦτ' εἰπεῖν ἀξιώσας, ψιλῷ δὲ λόγῳ χρησάμενος, ὡς πιστευθησόμενος ὑπ' ἐκείνων. † καὶ ὅταν μὲν ἔρηταί τις αὐτὸν, εἰς τί τῶν ἐμῶν τοσαῦτα χρήματ' ἀνήλωκε; χρέα φησὶν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκτετικέναι, καὶ πένητα ἐνταυθοῖ ζητεῖ ποιεῖν· † ὅταν δὲ βούληται, πλούσιον, ὡς ἔοικεν, εἴπερ καὶ τοσοῦτον ἀργύριον ἐκεῖνος οἴκοι κατέλιπεν. † ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ λέγειν οἷόν τε αὐτὸν, ἀλλ' ἀδύνατόν τι γενέσθαι τούτων, ἐκ πολλῶν ῥᾴδιον μαθεῖν. §† εἰ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ' ἂν τἄλλα ἐπέτρεπεν, οὔτ' ἂν ταῦθ' οὕτω καταλιπὼν αὐτοῖς ἔφραζε. † μανία γὰρ δεινὴ τὰ κεκρυμμένα εἰπεῖν, μηδὲ τῶν φανερῶν μέλλοντα ἐπιτρόπους καταστήσειν. † εἰ δ' ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ' αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τούτων δ' οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν. † οὐδ' ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν ἔδωκεν, αὐτὴν δ' ἐκείνην ἑνὶ

τῶν

τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ' ἔδωκεν. οὐ γὰρ ἔχει λόγον, σώζειν μὲν τὰ χρήματα διὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιςουμένων καὶ αὐτῆς καὶ τῶν χρημάτων κύριον ποιεῖν. † ἔτι δὲ, τούτων εἴ τι ἦν ἀληθὲς, οἴεσθ' οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν, δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὃς τὴν μὲν προῖκα αὐτῆς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων, ὡς συνοικήσων αὐτῇ, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρ' ἔγημε· † τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ' ἐκείνης ἐχούσης, ὡς οὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθ' αὐτὸν κἂν ἐπιδραμεῖν, ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης * αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνήδεσαν ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρῶς διήρπασεν, ὧν δ' οὐκ ἤμελλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ' ἂν ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιςεύσειεν; † οὐκ ἔςι ταῦτ', ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, οὐκ ἔςιν. ἀλλὰ τὰ μὲν χρήμαθ', ὅσα κατέλιπεν ὁ πατὴρ, πάντα τούτοις παρέδωκεν. οὗτος δ', ἵν' ἧττον ἐλεηθῶ παρ' ὑμῖν, τούτοις τοῖς λόγοις χρήσεται. † πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατηγορεῖν· ἓν δὲ περὶ πάντων κεφάλαιον εἰπὼν, πάσας αὐτοῦ διαλύσω τὰς ἀπολογίας. † τούτῳ γὰρ ἐξῆν, μηδὲν ἔχειν τούτων τῶν πραγμάτων, μισθώσαντι τὸν οἶκον κατὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους. λάβε τοὺς νόμους, καὶ ἀνάγνωθι.

Νόμοι.

Κατὰ τούτους τοὺς νόμους Ἀντιδώρῳ μὲν ἐκ τριῶν ταλάντων καὶ τρισχιλίων ἐν ἓξ ἔτεσιν ἓξ τά-

λαντα, καὶ πλεῖον, ἐκ τοῦ μισθωθῆναι παρεδόθη, καὶ ταῦθ' ὑμῶν τινὲς εἶδον. Θεογένης γὰρ ὁ προβαλίσιος, ὁ μισθωσάμενος αὐτοῦ τὸν οἶκον, ἐν τῇ ἀγορᾷ ταῦτα τὰ χρήματα ἐξηρίθμησεν. † ἐμοὶ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων ἐν δέκα ἔτεσι πρὸς τὸν χρόνον τε καὶ τὴν ἐκείνου μίσθωσιν πλεῖον ἢ τριπλάσια κατὰ τὸ εἰκὸς προσῆκον γενέσθαι, τοῦτο διὰ τί οὐκ ἐποίησεν, ἐρωτᾶτ' αὐτόν. † εἰ μὲν γὰρ βέλτιόν φησιν εἶναι μὴ μισθωθῆναι τὸν οἶκον, δειξάτω, μὴ διπλάσια, μηδὲ τριπλάσιά μοι γεγενημένα, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖά μοι ἀποδεδομένα πάντα. † εἰ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων ἐμοὶ μὲν μηδ' ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν· ὁ δὲ καὶ προσοφείλοντά με αὐτῷ ἀπέγραψε, πῶς ἀποδέξασθαί τι προσήκει τούτων λεγόντων; οὐδαμῶς δήπουθεν. † τοσαύτης τοίνυν οὐσίας μοι καταλειφθείσης, ὅσην ἐξ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ τοῦ τρίτου μέρους πρόσοδον αὐτῆς φερούσης πεντήκοντα μνᾶς, ἐξὸν τούτοις, ἀπληστοτάτοις οὖσι χρημάτων, καὶ εἰ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον ἠβούλοντο, ἀπὸ μὲν τούτων τῶν προσιόντων, ἐῶντας, ὥσπερ εἶχε, κατὰ χώραν, ἡμᾶς τε τρέφειν, καὶ τὰ πρὸς τὴν πόλιν διοικεῖν, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν περιεγίγνετο, ταῦτα προσπεριποιεῖν, † τὴν δ' ἄλλην οὐσίαν ἐνεργὸν ποιήσασιν, οὖσαν ταύτης διπλασίαν, αὐτοῖς τε, εἰ χρημάτων ἐπεθύμουν, μέτρια ἐξ αὐτῶν λαβεῖν, ἐμοί τε σὺν τοῖς ἀρχαίοις ἐκ τῶν προσόδων τὸν οἶκον μείζω ποιῆσαι, † τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησαν, ἀποδόμενοι δ' ἀλλήλοις τὰ πλείστου ἄξια τῶν ἀνδραπόδων,

τὰ

τὰ δὲ καὶ παντάπασιν ἀφανίσαντες, ἐμοῦ μὲν ἀνεῖλον, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πρόσοδον, σφίσι δ' αὐτοῖς οὐ μικρὰν ἐκ τῶν ἐμῶν κατεσκευάσαντο. † * διαλαβόντες δὲ καὶ τἆλλα αἰσχρῶς οὕτω πάντα, πλέον, ἢ τὰ ἡμίσεα τῶν χρημάτων μηδὲ καταλειφθῆναι κοινῇ πάντες ἀμφισβητοῦσιν, ὡς πεντεταλάντου δὲ μόνον τῆς οὐσίας οὔσης, ἐκ τοσαύτης τοὺς λόγους ἀπενηνόχασι, πρόσοδον μὲν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀποφαίνοντες, τὰ δὲ κεφάλαια φανερὰ ἀποδεικνύντες, † ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα οὕτως ἀναιδῶς ἀνηλῶσθαι φάσκοντες. καὶ οὐδ' αἰσχύνονται ταῦτα τολμῶντες. καίτοι τί ποτ' ἂν ἔπαθον, ὑπ' αὐτῶν εἰ πλείω χρόνον ἐπετροπεύθην; οὐκ ἂν ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν. † ὅπου γὰρ δέκα ἐτῶν διαγενομένων, παρὰ μὲν τῶν οὕτω μικρὰ κεκόμισμαι, τῷ δὲ καὶ προσοφείλων ἐγγέγραμμαι, πῶς οὐκ ἄξιον ἀγανακτεῖν; § δῆλον δὲ παντάπασιν· † εἰ γὰρ κατελείφθην μὲν ἐνιαύσιος, ἓξ ἔτη δὲ προσεπετροπεύθην ὑπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον. εἰ γὰρ ἐκεῖνα ἀνήλωται ὀρθῶς, οὐδὲν ἂν τῶν νῦν παραδοθέντων ἐξήρκεσεν εἰς ἕκτον ἔτος, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτῶν ἄν με ἔτρεφον, ἢ τῷ λιμῷ περιεῖδον ἀπολλύμενον. † καίτοι πῶς οὐ δεινὸν, εἰ ἕτεροι μὲν οἶκοι ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι καταλειφθέντες, ἐκ τοῦ μισθωθῆναι, διπλάσιοι καὶ τριπλάσιοι γεγόνασιν, ὥστε ἀξιοῦσθαι λειτουργεῖν· ὁ δ' ἐμὸς τριηραρχεῖν εἰθισμένος, καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέρειν, μηδὲ μικρὰς δυνήσεται διὰ τὰς τούτων ἀναισχυντίας; † τίνας δ' οὗτοι λελοίπασιν ὑπερβολὰς εἰπεῖν; οἳ καὶ τὴν διαθήκην ἠφανί-

κασιν, ὡς λήσοντες, καὶ τὰς μὲν σφετέρας αὐτῶν οὐσίας ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν διῳκήκασι, καὶ τἀρχαῖα τῶν ὑπαρχόντων ἐκ τῶν ἐμῶν πολλῷ μείζω πεποιήκασι· τῆς δ' ἐμῆς οὐσίας, ὥσπερ τὰ μέγιστα ὑφ' ἡμῶν ἀδικηθέντες, ὅλον τὸ κεφάλαιον ἀνηρήκασι; † καὶ ὑμεῖς μὲν οὐδὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ἁμαρτανόντων ὅταν τινὸς καταψηφίσησθε, οὐ πάντα τὰ ὄντα ἀφείλεσθε· ἀλλ' ἢ γυναῖκας, ἢ παιδί' αὐτῶν ἐλεήσαντες, μέρος τι κἀκείνοις ὑπελείπετε. οὗτοι δὲ τοσοῦτον διαφέρουσιν ὑμῶν, ὥστε καὶ δωρεὰς παρ' ἡμῶν προσλαβόντες, ἵνα δικαίως ἐπιτροπεύσωσι, τοιαῦτ' εἰς ἡμᾶς ὑβρίκασι. καὶ οὐδ' ᾐσχύνθησαν, εἰ μὴ ἠλέησαν τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν, εἰ δυοῖν ταλάντοιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀξιωθεῖσα, μηδενὸς τεύξεται τῶν προσηκόντων, † ἀλλ' ὥσπερ ἔχθιστοί τινες, ἀλλ' οὐ φίλοι καὶ συγγενεῖς καταλειφθέντες, οὐδὲν τῆς οἰκειότητος ἐφρόντισαν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ὁ πάντων ταλαιπωρότατος, πρὸς ἀμφότερα ἀπορῶ, ταύτην θ' ὅπως ἐκδῶ, καὶ τἄλλ' ὁπόθεν διοικῶ. † προσεπίκειται δ' ἡ πόλις ἀξιοῦσα εἰσφέρειν, δικαίως. οὐσίαν γὰρ ἱκανὴν πρὸς ταῦτα κατέλιπέ μοι ὁ πατήρ. τὰ δὲ χρήματα τὰ καταλειφθέντα οὗτοι πάντ' εἰλήφασι. καὶ νῦν κομίσασθαι τἀμαυτοῦ ζητῶν, εἰς κίνδυνον καθέστηκα τὸν μέγιστον. † ἐὰν γάρ ἀποφύγῃ με οὗτος, ὃ μὴ γένοιτο, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσω μνᾶς ἑκατόν. καὶ τούτῳ μὲν, ἐὰν καταψηφίσησθε, τιμητὸν, καὶ οὐκ ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐμῶν ποιήσεται τὴν ἔκτισιν. ἐμοὶ δ' ἀτίμητον τοῦτ' ἔστιν. † ὥστ' οὐ μόνον ἔσομαι τῶν πατρῴων ἐστερημένος, ἀλλὰ καὶ προσητιμωμένος,

νος, ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς μ' ἐλεήσητε. § † δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἱκετεύω, καὶ ἀντιβολῶ, μνησθέντας καὶ τῶν νόμων, καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περὶ πλείονος τὰς τούτου δεήσεις, ἢ τὰς ἡμετέρας, ποιήσασθαι. δίκαιοι δ' ἐστ' ἐλεεῖν, οὐ τοὺς ἀδίκους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοὺς παραλόγως δυστυχοῦντας. † οὐδὲ τοὺς ὠμῶς οὕτως τἀλλότρια ἀποστεροῦντας, ἀλλ' ἡμᾶς τοὺς πολὺν χρόνον ὧν ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε στερουμένους, καὶ πρὸς ὑπὸ τούτων ὑβριζομένους, καὶ νῦν περὶ ἀτιμίας κινδυνεύοντας. † μέγα δ' ἂν οἴομαι στενάξαι τὸν πατέρ' ἡμῶν, εἰ αἴσθοιτο τῶν προικῶν καὶ τῶν δωρεῶν, ὧν αὐτὸς τούτοις ἔδωκεν, ὑπὲρ τούτων τῆς ἐπωβελίας τὸν αὑτοῦ υἱὸν ἐμὲ κινδυνεύοντα, † καὶ ἄλλους μέν τινας ἤδη τῶν πολιτῶν οὐ μόνον συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ φίλων ἀνδρῶν ἀπορούντων, θυγατέρας παρὰ σφῶν αὐτῶν ἐκδόντας· Ἄφοβον δὲ, μηδ' ἣν ἔλαβε προῖκ', ἐθέλοντα ἀποδοῦναι, καὶ ταῦτ' ἔτει δεκάτῳ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΟΛΛΑ καὶ μεγάλ' ἐψευσμένου πρὸς ὑμᾶς Ἀφόβου, τοῦτ' αὐτὸν ἐξελέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἠγανάκτησα τῶν ῥηθέντων. εἶπε γὰρ, ὡς ὁ πάππος ὤφειλε τῷ δημοσίῳ, καὶ διὰ

ταῦθ'

ταῦθ' ὁ πατὴρ οὐκ ἐβούλετο μισθωθῆναι τὸν οἶκον, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ. καὶ τὴν μὲν πρόφασιν ποιεῖται ταύτην. ὡς δ' ὀφείλων ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, οὐδεμίαν παρέσχετο μαρτυρίαν· † ἀλλ' ὡς μὲν ὤφειλεν, ἐνεβάλετο, τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν· ταύτην δ' εἰς τὸν ὕστερον λόγον ὑπελείπετο, ὡς διαβάλλειν τὸ πρᾶγμα ἐξ αὐτῆς δυνησόμενος. ἐὰν οὖν ἀναγνῶ, προσέχετ' αὐτῇ τὸν νοῦν. εὑρήσετε γὰρ, οὐχ ὡς ὀφείλει μεμαρτυρημένην, ἀλλ' ὡς ὤφειλε. τοῦτ' οὖν ἐξελέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ φρονεῖ μάλιστα. ὃ καὶ ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν. εἰ μὲν οὖν τότ' ἐξεγένετο, καὶ μὴ τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἐνηδρεύθημεν, παρεσχόμεθ' ἂν μάρτυρας, ὡς ἐξετίσθη τὰ χρήματα, καὶ πάντ' αὐτῷ διελέλυτο τὰ πρὸς τὴν πόλιν. νῦν δὲ τεκμηρίοις μεγάλοις ἐπιδείξομεν, ὡς οὔτ' ὤφειλεν, οὔτ' ἦν κίνδυνος ἡμῖν οὐδεὶς, φανερὰ κεκτημένοις τὰ ὄντα. † πρῶτον μὲν γὰρ, Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς, θυγατέρα δὲ Γύλωνος, οὐκ ἀποκέκρυπται τὴν οὐσίαν· ἀλλὰ χορηγεῖ, καὶ τριηραρχεῖ, καὶ τὰς ἄλλας λειτουργίας λειτουργεῖ, καὶ οὐδὲν τῶν τοιούτων δέδοικεν. † ἔπειτ' αὐτὸς ὁ πατὴρ, τήν τ' ἄλλην οὐσίαν, καὶ τέτταρα τάλαντα, καὶ τρισχιλίας, φανερὰς ἐποίησεν, ἃς οὗτοι γραφῆναί τε ἐν ταῖς διαθήκαις, καὶ λαβεῖν σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων καταμαρτυροῦσιν. § ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς Ἄφοβος μετὰ τῶν συνεπιτρόπων, τῇ πόλει τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων χρημάτων ἐμφανὲς ἐποίησεν, ἡγεμόνα με τῆς συμμορίας καταστήσας οὐκ ἐπὶ μικροῖς τιμήμασιν, ἀλλ' ἐπὶ τηλικούτοις, ὥστε κα-

τὰ

τὰ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς, πεντακοσίας εἰσφέρειν. † καίτοι τούτων εἴ τι ἦν ἀληθὲς, οὐδὲν ἂν αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα εὐλαβήθη. νῦν δὲ καὶ Δημοχάρης, καὶ ὁ πατὴρ, καὶ αὐτοὶ οὗτοι, φαίνονται φανερὰ ποιοῦντες, καὶ οὐδένα τοιοῦτον κίνδυνον δεδιότες. πάντων δ' ἀτοπώτατόν ἐστι, λέγοντας, ὡς ὁ πατὴρ οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον, τὴν μὲν διαθήκην μηδαμοῦ ταύτην ἀποφαίνειν, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι τἀκριβές τηλικαύτην δ' ἀνελόντας μαρτυρίαν, οὕτως οἴεσθαι δεῖν εἰκῆ πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν. † ἀλλ' ἐχρῆν, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, εἰσκαλέσαντας μάρτυρας πολλοὺς, παρασημήνασθαι κελεῦσαι τὰς διαθήκας, ἵν', εἴ τι ἐγένετο ἀμφισβητήσιμον, ἦν εἰς τὰ γράμματα ταῦτ' ἐπανελθεῖν, καὶ τὴν ἀλήθειαν πάντων εὑρεῖν. † νῦν δ' ἕτερα μὲν παρασημήνασθαι ἠξίωσαν, ἐν οἷς πολλὰ τῶν καταλειπομένων οὐκ ἐγέγραπτο, ὑπομνήματα δ' ἦν· § † αὐτὴν δὲ τὴν διαθήκην, δι' ἧς τούτων, ὧν ἐσημήναντο, γραμμάτων, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων χρημάτων, ἐγίγνοντο κύριοι, καὶ τοῦ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον τῆς αἰτίας ἀπελέλυντο· ταύτην δ' οὐκ ἐσημήναντο, οὐδ' αὐτὴν ἀπέδοσαν. ἄξιόν γε πιστεύειν αὐτοῖς, ὅ, τι ἂν περὶ τούτων λέγωσιν. ἀλλ' ἔγωγε οὐκ οἶδ' ὅ, τι τοῦτ' ἔστιν. † οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον, οὐδ' ἐμφανῆ τὰ χρήματα ποιεῖν ὁ πατήρ. πότερον ἐμοὶ ταῦτα, ἢ τῇ πόλει; φαίνεσθε μὲν γὰρ τοὐναντίον, ἐκείνῃ μὲν φανερὰ ποιήσαντες, ἐμοὶ δὲ παντάπασιν ἀφανῆ πεποιηκότες, καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀποφαίνοντες, ἐξ ὧν τιμησάμενοι τὰς εἰσφορὰς εἰσεφέρετε. δείξατε γὰρ

ταύτην

ταύτην τὴν οὐσίαν τίς ἦν, καὶ ποῦ παρέδοτέ μοι, καὶ τίνος ἐναντίον. † τὰ μὲν γὰρ δύο τάλαντα, καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἀπὸ τῶν τεττάρων ταλάντων, καὶ τρισχιλίων ἐλάβετε. ὥστ' οὐδὲ ταῦθ' ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὸ δημόσιον ἐτιμήσασθε. ὑμέτεραι γὰρ ἦσαν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. ἀλλὰ μὴν ἔκ γε τῆς οἰκίας, καὶ τῶν τεττάρων καὶ δέκα ἀνδραπόδων, καὶ τῶν τριάκοντα μνῶν, ἅ μοι παρεδώκατε, τὴν εἰσφορὰν οὐχ οἷόν τε γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην ὑμεῖς συνετάξασθε πρὸς τὴν συμμορίαν. ἀλλ' ἀνάγκη μεγάλη, τὰ καταλειφθέντα, πολλῷ πλείον' ὄντα τούτων, πάντα ὑμᾶς ἔχειν ἐστίν· ἃ φανερῶς, ὅτι διηρπάκατε, ἐξελεγχόμενοι, τοιαῦτα πλάττεσθαι τολμᾶτε. καὶ τοτὲ μὲν εἰς ἀλλήλους ἀναφέρετε· πάλιν δ' εἰληφέναι κατ' ἀλλήλων μαρτυρεῖτε. φάσκοντες δ' οὐ πολλὰ λαβεῖν, μεγάλων ἀναλωμάτων λόγους ἀπενηνέχατε. πάντες δὲ κοινῇ με ἐπιτροπεύσαντες, ἰδίᾳ μετὰ ταῦτα ἕκαστοι μηχανᾶσθε. † καὶ τὴν μὲν διαθήκην ἠφανίκατε, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι περὶ πάντων τὴν ἀλήθειαν· φαίνεσθε δ' οὐδέποτε ταὐτὰ περὶ ἀλλήλων λέγοντες. λάβε δὴ τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς πάσας ἐφεξῆς, ἵνα μνησθέντες καὶ τῶν μεμαρτυρημένων, ἀκριβέστερον διαγνῶσι περὶ αὐτῶν.

Μαρτυρίαι. Ταῦθ' *οὗτοι πρὸς πεντεκαιδεκαταλάντους οἴκους συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ· μνῶν δ' οὐδ' ἑβδομήκοντα ἀξίαν μοι παραδεδώκασι τὴν οὐσίαν τρεῖς ὄντες. λέγε τὰς ἐφεξῆς.*

Μαρτυρίαι. Ταύτην τὴν προῖκα, ἣν οἵ τε συνεπίτροποι καταμαρτυροῦσιν αὐτὸν λαβεῖν, ἄλλοι τε, πρὸς οὓς ἔχειν ὡμολόγησε, ταύτην οὔτε αὐτὴν, οὔτε τὸν σῖτον ἀποδέδωκε. λάβε ἄλλας, καὶ ἀναγίγνωσκε.

Μαρτυρίαι. Δύο ἔτη τὸ ἐργαστήριον διοικήσας, Θηριππίδῃ μὲν ἀποδέδωκε τὴν μίσθωσιν· ἐμοὶ δὲ, δυοῖν ἐτοῖν λαβὼν τὴν πρόσοδον, τριάκοντα μνᾶς, οὔτε αὐτὰς, οὔτε τὸ ἔργον ἀποδέδωκε. λάβε ἑτέραν καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρία. Ταῦτα τἀνδράποδα ὡς αὐτὸν λαβὼν οὗτος, καὶ τἆλλα τὰ μετὰ τούτων ὑποτεθέντα ἡμῖν, ἀνάλωμα μὲν εἰς αὐτὰ τοσοῦτον λελόγισται· λῆμμα δὲ ἀπ' αὐτῶν οὐδ' ὁτιοῦν, καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠφάνικεν, οἳ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσέφερον. λέγ' ἑτέραν.

Μαρτυρία. Τοῦτον τὸν ἐλέφαντα, καὶ τὸν σίδηρον πεπρακὼς, οὐδὲ καταλειφθῆναί φησιν. ἀλλὰ καὶ τούτων τὴν τιμὴν ἀποστερεῖ με, μάλιστα τάλαντον. λέγε ταυτασί.

Μαρτυρίαι. Ταῦθ' οὗτος τρία τάλαντα, καὶ χιλίας ἔχει χωρὶς τῶν ἄλλων, τοῦ μὲν ἀρχαίου πέντε τάλαντα, ἃ [οὗτος] εἴληφε· σὺν δὲ τοῖς ἔργοις ἐὰν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῇ μόνον, πλέον ἢ δέκα τάλαντα ἔχει. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

Μαρτυρίαι. Ταῦθ' οὗτοι γραφῆναι μὲν ἐν ταῖς διαθήκαις, καὶ λαβεῖν σφᾶς αὐτοὺς, κατ' ἀλλήλων μαρτυροῦσιν. οὗτος δὲ καὶ μεταπεμφθῆναι φάσκων ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν,

εἰσελ-

εἰσελθεῖν μὲν οὔ φησιν ὡς τὸν μεταπεμψάμενον, οὐδ᾽ ὁμολογῆσαι περὶ τούτων οὐδενός· Δημοφῶντος δ᾽ ἀκοῦσαι γραμματεῖον ἀναγιγνώσκοντος, καὶ Θηριππίδου λέγοντος, ὡς ἐκεῖνος ταῦτα διέθετο, [Lacuna] καὶ προεισεληλυθὼς, καὶ ἅπαντα διωμολογημένος πρὸς τὸν πατέρα, ὅσαπερ ἐκεῖνος γράψας κατέλιπεν. † ὁ γὰρ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς ἤσθετο τὴν νόσον οὐκ ἀποφευξόμενος, συγκαλέσας τούτους, τρεῖς ὄντας, καὶ συμπαρακαθισάμενος Δήμωνα τὸν ἀδελφὸν, τὰ σώματα ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐνέθηκε, παρακαταθήκην ἐπονομάζων· τὴν μὲν ἀδελφὴν, Δημοφῶντι, καὶ δύο τάλαντα, προῖκα διδοὺς εὐθὺς, καὶ γυναῖκ᾽ αὐτῷ ταύτην ἐγγυῶν· ἐμὲ δὲ πᾶσι κοινῇ μετὰ τῶν χρημάτων παρακατατιθέμενος, καὶ ἐπισκήπτων μισθῶσαί τε τὸν οἶκον, καὶ συνδιασῶσαί μοι τὴν οὐσίαν, διδοὺς ἅμα Θηριππίδῃ τε τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς, καὶ τούτῳ τήν τ᾽ ἐμὴν μητέρα ἐγγυῶν ἐπὶ ταῖς ὀγδοήκοντα μναῖς, καμὲ εἰς τὰ τούτου γόνατα ἐντιθείς· ὧν οὗτος, ὁ πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατος, οὐδενὸς λόγον * ἑαυτῷ δέδωκε, κύριος τῶν ἐμῶν γενόμενος ἐπὶ τούτοις· ἀλλὰ τὰ χρήματά με πάντα ἀπεστερηκὼς μετὰ τῶν συνεπιτρόπων, ἐλεεῖσθαι νῦν ὑφ᾽ ὑμῶν ἀξιώσει, μνῶν οὐδ᾽ ἑβδομήκοντα ἄξια τρίτος αὐτὸς ἀποδεδωκώς· εἶτα καὶ τούτοις * αὐτοῖς πάλιν ἐπιβεβουλευκώς. § ὡς γὰρ τὰς δίκας ταύτας ἔμελλον εἰσιέναι κατ᾽ αὐτῶν, ἀντίδοσιν ἐπ᾽ ἐμὲ παρεσκεύασαν, ἵν᾽ εἰ μὲν ἀντιδώην, μὴ ἐξείη μοι πρὸς αὐτοὺς ἀντιδικεῖν, ὡς καὶ τῶν δικῶν τούτων τοῦ ἀντιδόντος γινομένων.

μένων. εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιοίην, ἵν' ἐκ βραχείας οὐσίας λειτουργῶν, παντάπασιν ἀναιρεθείην. καὶ τοῦτ' αὐτοῖς ὑπηρέτησε Θρασύλοχος ὁ ἀναγυράσιος. † ἐγὼ δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς, ἀντέδωκα μὲν, ἀπέκλεισα δὲ, ὡς διαδικασίας τευξόμενος. οὐ τυχὼν δὲ ταύτης, τῶν χρόνων ὑπογύων ὄντων, ἵνα μὴ στερηθῶ τῶν δικῶν, ἀπέτισα τὴν λειτουργίαν, ὑποθεὶς τὴν οἰκίαν καὶ τἀμαυτοῦ πάντα, βουλόμενος εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τὰς πρὸς τουτουσὶ δίκας· † ἆρ' οὐ μεγάλα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἠδίκημαι, μεγάλα δ', ὅτι δίκην ζητῶ λαβεῖν νῦν, ὑπ' αὐτῶν βλάπτομαι; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῶν, τούτῳ μὲν φθονήσειε δικαίως, ἡμᾶς δ' ἐλεήσειεν, ὁρῶν τῷ μὲν, πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παραδοθείσῃ, πλεῖον ἢ * δεκαταλάντῳ τὴν ἐμὴν τοσαύτην οὖσαν προσγεγενημένην· ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν πατρῴων διημαρτηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν παραδοθέντων, διὰ τὴν τούτων πονηρίαν, ἀπεστερημένους; † ποῖ δ' ἂν τραποίμεθα, εἴ τι ἂν ἄλλο * ψηφίσαισθε ὑμεῖς περὶ αὐτῶν; εἰς τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν; ἀλλὰ τῶν ὑποθεμένων ἐστίν. ἀλλ' εἰς τὰ περιόντ' αὐτῶν; ἀλλὰ τούτου γίγνεται, τὴν ἐπωβελίαν ἐὰν ὄφλωμεν. † μηδαμῶς, μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ γένησθε ἡμῖν τοσούτων αἴτιοι κακῶν· μηδὲ τὴν μητέρα, κἀμὲ, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀνάξια παθόντας περιίδητε. οὓς ὁ πατὴρ οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι κατέλιπεν· ἀλλὰ τὴν μὲν, ὡς Δημοφῶντι συνοικήσουσαν ἐπὶ δυοῖν ταλάντοιν προικί· τὴν δ' ἐπὶ ὀγδοήκοντα μναῖς τού-

τῳ, τῷ σχετλιωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων. ἐμὲ δ᾽ ὑμῖν διάδοχον ἀνθ᾽ αὐτοῦ τῶν λειτουργιῶν ἐσόμενον. § † βοηθήσατε οὖν ἡμῖν, βοηθήσατε, καὶ τοῦ δικαίου, καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα, καὶ ἡμῶν, καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ τετελευτηκότος. † σώσατε, ἐλεήσατε· ἐπειδὴ οὗτοι, συγγενεῖς ὄντες, οὐκ ἠλέησαν. εἰς ὑμᾶς καταπεφεύγαμεν. ἱκετεύω, ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ὑμῖν ἀγαθῶν. οὕτως ὄναισθε τούτων, μὴ περιίδητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν μητέρα καὶ τῶν ἐπιλοίπων ἐλπίδων εἰς τὸν βίον στερηθεῖσαν, ἀνάξιον αὐτῆς τι παθεῖν. ἣ νῦν μὲν οἴεται τυχόντα με τῶν δικαίων παρ᾽ ὑμῖν * ἀποδέξεσθαι, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκδώσειν. † εἰ δ᾽ ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε, ὃ μὴ γένοιτο, τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν, ὅταν ἐμὲ μὲν ἴδῃ μὴ μόνον τῶν πατρῴων ἀπεστερημένον, ἀλλὰ καὶ προσητιμωμένον; † περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μηδ᾽ ἐλπίδα ἐχουσαν, ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων, διὰ τὴν ἐσομένην ἀπορίαν; § † οὐκ ἄξιος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ᾽ ἐγὼ δίκης ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὔθ᾽ οὗτος τοσαῦτα χρήματ᾽ ἀδίκως κατασχεῖν. † ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μήπω πεῖραν εἰλήφατε, ποῖός τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἴην, ἐλπίζειν προσήκει μὴ χείρω τοῦ πατρὸς ἔσεσθαι. † τούτου δὲ πεῖραν ἔχετε. ὥστε σαφῶς ἴστε, ὅτι πολλὴν οὐσίαν παραλαβών, οὐ μόνον οὐδὲν πεφιλοτίμηται πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τἀλλότρια ἀποστερῶν ἐπιδέδεικται. † ταῦτ᾽ οὖν σκοποῦντες, καὶ τἄλλα μνησθέντες, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ διαψηφίσασθε. πίστεις δ᾽ ἔχεθ᾽ ἱκανάς, ἐκ μαρτύρων,

τύρων, ἐκ τεκμηρίων, ἐκ τῶν εἰκότων, ἐξ ὧν οὗτοι λαβεῖν ὁμολογοῦσιν ἀθρόα τἀμά. ταῦτα δ' ἀνηλωκέναι φασὶν, οὐκ ἀνηλωκότες, ἀλλ' αὐτοὶ πάντ' ἔχοντες. ὧν ἐνθυμουμένους, χρὴ ποιήσασθαί τινα ἡμῶν πρόνοιαν, εἰδότας, ὅτι ἐγὼ μὲν τἀμαυτοῦ δι' ὑμῶν κομισάμενος, εἰκότως λειτουργεῖν ἐθελήσω, χάριτας ὀφείλων, ὅτι μοι δικαίως ἀπέδοτε τὴν οὐσίαν· † οὗτος δ', ἐὰν αὐτὸν ποιήσητε τῶν ἐμῶν κύριον, οὐδὲν ποιήσει τούτων. μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτὸν, ὑπὲρ ὧν ἤρνηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν, ἀλλ' * ἀποκρύψεσθαι μᾶλλον, ἵνα δικαίως ἀποπεφευγέναι δοκῇ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Κρινόμενος τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος, ἐξήτει παρὰ Δημοσθένους Μιλύαν εἰς βάσανον, εἰδὼς οὐ δοθησόμενον. οὐ γὰρ ἐδίδου Δημοσθένης, φάσκων, οὐκ οἰκέτην, ἀλλ' ἐλεύθερον εἶναι τὸν Μιλύαν, ἐλευθερωθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτε ἐτελεύτα. καὶ εἰς τούτου πίστιν ἄλλα τε παρεχόμενος, καὶ δὴ καὶ μαρτυρίαν Στεφάνου, ὡς ἐμαρτύρησε πρὸς τοὺς δικαστὰς, φάσκων, ὡμολογηκέναι Ἄφοβον ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ, ἐλεύθερον εἶναι Μιλύαν. ἁλοὺς δὴ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος, ψευδομαρτυριῶν Στεφάνῳ δικάζεται· ὑπὲρ οὗ τοῦτον τὸν λόγον ὁ Δημοσθένης λέγει, καὶ τἀληθῆ φάσκων αὐτὸν μεμαρτυρηκέναι, καὶ

πρὸς τούτῳ δεικνὺς, ὡς οὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας Ἄφοβος ἐβλάβη, ἀλλὰ δι᾽ ἑτέρους ἥλω μάρτυρας, οἷς οὐκ ἐπισκηψάμενος, δῆλός ἐστιν ἠδικηκώς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΥΠΕΡ ΦΑΝΟΥ ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ.

Εἰ μὴ, καὶ πρότερόν μοι δίκης γενομένης πρὸς Ἄφοβον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνῄδη πολλῷ τούτων μείζω, καὶ δεινότερ᾽ αὐτοῦ ψευσαμένου ῥᾳδίως ἐξελέγξας διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων, θαυμαστῶς ἂν ἴσως εὐλαβούμην, μὴ καὶ νῦν οὐ δυνηθῶ δεῖξαι, πῇ παρακρούσεταί ποθ᾽ ἕκαστα ὑμῶν αὐτῶν. † νῦν δὲ σὺν θεοῖς εἰπεῖν, ἄνπερ ἴσοι καὶ κοινοὶ γένησθε ἡμῶν ἀκροαταὶ, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲν ἧττον ὑμᾶς τὴν ἀναίδειαν τὴν τούτου γνώσεσθαι τῶν πρότερον δικασάντων. † καὶ ταῦτ᾽ εἰ μὲν ἐδεῖτο λόγου τινὸς, ἢ ποικιλίας, ἔγωγε κατώκνουν ἂν, τὴν ἐμαυτοῦ καταμεμφόμενος ἡλικίαν. νῦν δ᾽ ἁπλῶς δεῖ διδάξαι, καὶ διηγήσασθαι τὰ τούτῳ πεπραγμένα περὶ ἡμῶν. † ἐκ δὲ τούτων οἴομαι πᾶσιν ὑμῖν εὔγνωστον ἔσεσθαι, πότερός ποθ᾽ ἡμῶν ἐσθ᾽ ὁ πονηρός. † οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τὴν δίκην οὗτος εἴληχε ταύτην, οὐχὶ τῷ τὰ ψευδῆ τινὰ αὐτοῦ καταμεμαρτυρηκέναι ἐξελέγξειν πιστεύων, ἀλλ᾽ ἡγούμενος διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος τῆς δίκης, ἣν ὦφλεν, ἐμοὶ

μὲν

μὲν ἂν γενέσθαι τινὰ φθόνον, αὐτῷ δ' ἔλεον. καὶ διὰ ταῦτα περὶ τῆς γεγενημένης δίκης νῦν ἀπολογεῖται, περὶ ἧς τότε οὐδὲν ἔσχε δίκαιον εἰπεῖν. § † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἐπεπράγμην Ἄφοβον τοῦτον τὴν δίκην, ἢ μηδὲν ἤθελον μέτριον συγχωρεῖν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως, τὰ παρ' ὑμῖν γνωσθέντα πραττόμενος αὐτόν. ὅμως δ' ἂν εἶχέ τις εἰπεῖν, ὡς λίαν ὠμῶς καὶ πικρῶς, ὄντα συγγενῆ, τοῦτον ἐκ τῆς οὐσίας ἁπάσης ἐκβέβληκα. νῦν δὲ τοὐναντίον ἐστίν. † οὗτος μὲν ἐμὲ τῶν πατρῴων ἁπάντων μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἀπεστέρηκε, καὶ οὐδ' ἐν ὑμῖν φανερῶς ἐξελεγχθεὶς οἴεται δεῖν οὐδὲν τῶν μετρίων ποιεῖν· ἀλλὰ διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τὴν μὲν οἰκίαν Ἀφόβῳ, τὸν δ' ἀγρὸν Ὀνήτορι, πρὸς μὲν ἐκείνους δίκην καὶ πράγματ' ἔχειν ἐμὲ πεποίηκεν· † ἐκ δὲ τῆς οἰκίας αὐτὸς τὰ σκεύη λαβὼν, καὶ τἀνδράποδα ἐξαγαγὼν, καὶ τὸν λάκκον συντρίψας, καὶ τὰ θυρώματ' ἀποσπάσας, καὶ μονονοὐκ αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἐμπρήσας, μεγάραδ' ἐξῴκηκε, κἀκεῖ μετρίκιον τέθεικεν. † ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον διὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦτον μισήσαιτε, ἢ ἐμοῦ τινὰ ἀνεπιείκειαν καταγνοίητε. † περὶ μὲν οὖν τῆς αἰσχροκερδείας τῆς τούτου, καὶ μιαρίας, ὕστερόν μοι δοκεῖ διεξελθεῖν πρὸς ὑμᾶς. καὶ νῦν δ' ὡς ἐν κεφαλαίοις ἀκηκόατε. περὶ δὲ τῶν μεμαρτυρημένων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἔστιν ἀληθῆ, περὶ ὧνπερ οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. § † δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίαν δέησιν, ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι. τοῦ-

το δ' ἐστὶ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ὁμοίως· † ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκριβέστερον τὰ πεπραγμένα μάθητε, τοσούτῳ δικαιοτέραν καὶ εὐορκοτέραν θήσεσθε περὶ αὐτῶν τὴν ψῆφον. † ἐπιδείξω δὲ τοῦτον οὐ μόνον ὡμολογηκότα, εἶναι τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ φανερὸν τοῦτ' ἔργῳ πεποιηκότα· καὶ πρὸς τούτοις, ἐκ βασάνου περὶ αὐτῶν πεφευγότα τοῦτον τοὺς ἀκριβεστάτους ἐλέγχους, καὶ οὐκ ἐθελήσαντ' ἐκ τούτων ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἀεὶ πανουργοῦντα, καὶ μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον, καὶ διακλέπτοντα τοῖς αὐτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων, οὕτω μεγάλοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας εἴσεσθαι σαφῶς, ὅτι ἡμεῖς μὲν ἀληθῆ λέγομεν, οὗτος δ' οὐδὲν ὑγιὲς εἴρηκεν. † ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν καὶ ὑμεῖς ῥᾷστ' ἂν μάθοιτε, κἀγὼ τάχιστ' ἂν διδάξαιμι· ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [Δήμωνι, καὶ] Δημοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ, καὶ τούτῳ, δίκας ἔλαχον ἐπιτροπῆς, ἀποστερηθεὶς ἁπάντων τῶν ὄντων. † γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς τοῦτον πρῶτον, ἐπέδειξα σαφῶς τοῖς δικάζουσιν, ὥσπερ ὑμῖν ἐπιδείξω, πάνθ', ὅσα ἡμῖν κατελείφθη χρήματα, ἀπεστερηκότα τοῦτον μετ' ἐκείνων, οὐ καταψευδομαρτυρησάμενος. τεκμήριον δὲ μέγιστον· μαρτυριῶν γὰρ πλέον ἢ πάνυ πολλῶν τῶν ἁπασῶν ἀναγνωσθεισῶν ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ τούτων τῶν μὲν, ὡς ἔδοσάν τι τούτῳ τῶν ἐμῶν, καταμαρτυρουσῶν, τῶν δ' ὡς παρῆσαν κομιζομένῳ, τῶν δ' ὡς πριάμενοι παρὰ τούτου, τούτῳ τὰς τιμὰς διέλυσαν· οὐδ' ᾗ τινὶ τούτων τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψατο, οὐδὲ τετόλ-

τετόλμηκε διώκειν, ἀλλ' ἣ ταύτην μίαν οὖσαν, ἐν ᾗ δραχμὴν οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι μεμαρτυρημένην. † καίτοι τό γε τίμημα τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερήμην, οὐκ ἐκ ταύτης συντιθεὶς ἐλογιζόμην τοσοῦτον· οὐ γὰρ ἔνεστ' ἀργύριον. ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καθ' ἕκαστα τιθεὶς, εἰς οὗτος οὐκ ἐπεσκήψατο. ὅθεν οἱ τότ' ἀκούσαντες, οὐ μόνον αὐτοῦ κατέγνωσαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐτίμησαν. §† τίνος οὖν ἕνεκ' ἐκείνας μὲν εἴασε, τῇδε δὲ ἐπεσκήψατο; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω. τῶν μαρτυριῶν ὅσαι μὲν αὐτοῦ χρήματ' ἔχειν κατεμαρτύρουν, ᾔδει σαφῶς, ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον ἐξελεγχθήσεται ταῦτ' ἔχων, ὅσῳ πλείων λόγος δοθήσεται καθ' ἓν περὶ ἑκάστου. τοῦτο δ' ἤμελλεν ἐν τῇ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἔσεσθαι κρίσει. † ὃ γὰρ τότ' ἐν μικρῷ μέρει τινὶ τοῦ παντὸς ὕδατος μετὰ τῶν ἄλλων κατηγορήσαμεν, νῦν πρὸς ἅπαν τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὑτὸ διδάξειν ἡμέλλομεν. † ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος ἐνόμιζεν, ὥσπερ τόθ' ὡμολόγησεν, οὕτω πάλιν ἔξαρνος γενέσθαι. ταῦτα δ' ἐφ' ἑαυτῷ γενήσεσθαι. διὰ ταῦτα τήνδε διώκει. † βούλομαι δὴ ταύτην, ὡς ἔστιν ἀληθὴς, ἐπιδεῖξαι σαφῶς πᾶσιν ὑμῖν, οὐκ ἐξ εἰκότων, οὐδὲ λόγων πρὸς τὸ παρὸν μεμηχανημένων· ἀλλ' ἐκ τοῦ παρὰ πᾶσιν ὑμῖν δόξαντος, ὡς ἐγὼ νομίζω, δικαίου. † σκοπεῖτε δ' ἀκούσαντες· ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τῆς μαρτυρίας, τῆς ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένης, εἰδὼς ὄντα μοι τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμᾶς οἴσοντας ἐπιστάμενος, ᾤήθην δεῖν μηδὲν ἄλλο τούτου πρότερον, ἢ τοῦτον προκαλούμενος ἐξελέγξαι.

λέγξαι. καὶ τί ποιῶ; παραδοῦναι παῖδα ἤθελον αὐτῷ, γράμματα ἐπιστάμενον, βασανίζειν· ὃς παρῆν, ὅθ' ὡμολόγει ταῦθ' οὗτος, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἔγραφεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν κελευσθεὶς κακοτεχνεῖν· οὐδὲ τὸ μὲν γράφειν, τὸ δ' ἀφαιρεῖν, ὧν οὗτος εἰρήκει περὶ τούτων· ἀλλ' ἁπλῶς ὑπὲρ τοῦ πάντα τἀληθῆ, καὶ τὰ τούτῳ ῥηθέντα γράψαι. † καίτοι τί κάλλιον ἦν τοῦ τὸν παῖδα στρεβλοῦντα ἐξελέγξαι ψευδομένους ἡμᾶς; ἀλλὰ συνήδει πάντων μάλιστ' ἀνθρώπων, ὅτι τἀληθῆ μεμαρτύρηται. διόπερ ἔφυγε τὴν βάσανον. † ἀλλὰ μὴν οὐχ εἷς, οὐδὲ δύο ταῦτ' ἴσασιν, οὐδ' ὑπὸ μάλης ἡ πρόκλησις γέγονεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ πολλῶν παρόντων. καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες. Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστι σοφιστὴς καὶ σφόδρ' ἑκὼν τὰ δίκαια ἀγνοεῖν προσποιούμενος, ὥστε ψευδομαρτυριῶν διώκων, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμῶν μελλόντων οἴσειν, καὶ ὀμωμοκότων, περὶ τῆς μαρτυρίας μὲν ἔφυγε τὴν βάσανον, περὶ οὗ μάλιστα προσῆκεν αὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖσθαι· περὶ δ' ἄλλων φησὶν ἐξαιτεῖν, ψευδόμενος. † καίτοι πῶς οὐχ ὑπερφυές, αὐτὸν μὲν δεινὰ πεπονθέναι φάσκειν, εἰ τὸν ἐλεύθερον ἐξαιτῶν, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, μὴ παρέλαβε, τοὺς δὲ μάρτυρας οὐ δεινὰ πάσχειν νομίζειν, τὸν ὁμολογουμένως δοῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησεν, ἐκδιδόντος, οὐκ ἐθέλοντος τούτου παραλαβεῖν; † οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς περὶ μέν τινων, ὧν αὐτὸς βούλεται, σαφὴς ἡ βάσανος, περὶ δ' αὖ τινῶν οὐ σαφής. † ἔτι τοίνυν,

τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην τὴν μαρτυρίαν ἐμαρτύρησεν ἀδελφὸς ὁ τουτουὶ πρῶτος Αἴσιος, ὃς νῦν μὲν ἔξαρνός ἐστι, τούτῳ συναγωνιζόμενος, τότε δ' ἐμαρτύρησε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων, οὔτ' ἐπιορκεῖν, οὔτ' εὐθὺς παραχρῆμα δίκην ὀφλισκάνειν βουλόμενος. ὃν οὐκ ἂν δήπου, ψευδῆ μαρτυρίαν εἰ παρεσκευαζόμην, ἐνέγραψα ἂν εἰς τοὺς μάρτυρας, ὁρῶν μὲν Ἀφόβῳ χρώμενον μάλιστ' ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰδὼς δὲ συνεροῦντ' αὐτῷ τὴν δίκην, ἔτι δ' ἐμαυτοῦ ὄντα ἀντίδικον· οὐ γὰρ ἔχει λόγον, τὸν ἑαυτοῦ διάφορον, καὶ τούτου ἀδελφὸν, μὴ ἀληθινῆς μαρτυρίας ἐγγράψαι μάρτυρα. † τούτων τοίνυν εἰσὶ μὲν πολλοὶ μάρτυρες. ἔτι δ' οὐκ ἐλάττω τεκμήρια τῶν μαρτύρων. † πρῶτον μὲν γὰρ εἴπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ ἂν νῦν ἔξαρνος ἦν· ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἡνίκα μᾶλλον ἂν αὐτὸν, ἢ νῦν, ὠφέλει. § † δεύτερον δ' οὐκ ἂν ἡσυχίαν ἦγεν· ἀλλὰ δίκην ἄν μοι βλάβης ἔλαχεν, εἰ ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον αὐτὸν ἐποίουν κατ' ἀδελφοῦ, οὐ προσῆκον. ἐν ᾗ καὶ περὶ χρημάτων, καὶ περὶ ἀτιμίας ἄνθρωποι κινδυνεύουσιν. † ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμ' ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐζήτησεν ἂν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας, ἵν', εἰ μὴ παρεδίδουν, μηδὲν ἂν δίκαιον λέγειν ἐδόκουν. νῦν δὲ τοσοῦτον τοῦ ποιῆσαί τι τούτων ἐδέησεν, ὥστ' οὐδ' ἐμοῦ παραδιδόντος, ἐπειδὴ ταῦτ' ἔξαρνος ἐγένεθ', οὗτος παραλαβεῖν ἠθέλησεν· ἀλλ' ὁμοίως φαίνονται καὶ περὶ τούτων φεύγοντες τὰς βασάνους. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω,

καὶ ἔν τε τοῖς μάρτυσι μεμαρτυρηκὼς Αἴτιος οὐκ ἠρνήθη ταῦτα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, τούτῳ παρεστηκὼς, τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἐμοῦ τ' ἐκδιδόντος τὸν παῖδα περὶ ἁπάντων τούτων βασανίζειν αὐτοῖς, οὐκ ἠθέλησε παραλαβεῖν, καθ' ἕκαστον ὑμῖν παρέξομαι τοὺς μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρ' αὐτούς.

Μάρτυρες. Ὁ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων τῶν εἰρημένων οἴομαι μέγιστον ὑμῖν ἐρεῖν σημεῖον τοῦ ταῦτ' ἀποκρίνασθαι τοῦτον, βούλομαι διεξελθεῖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐζήτει με τὸν ἄνθρωπον ταῦθ' ὡμολογηκὼς, ἃ μεμαρτύρηται, βουλόμενος καὶ τοῦτ' αὐτὸν ἐξελέγξαι τεχνάζοντα, τί ποιῶ; † προσκαλοῦμαι κατὰ Δήμωνος εἰς μαρτυρίαν, ὄντος αὐτῷ θείου, καὶ κοινωνοῦ τῶν ἀδικημάτων. καὶ συγγράψας ταῦτ', ἐκέλευον μαρτυρεῖν, ἃ νῦν διώκει τῶν ψευδομαρτυριῶν. οὗτος δὲ, τὸ μὲν πρῶτον ἀπηναισχύντει· τοῦ δὲ διαιτητοῦ κελεύοντος μαρτυρεῖν, ἢ ἐξομνύειν, ἐμαρτύρησε πάνυ μόγις. † καίτοι εἴγ' ἦν δοῦλος ἄνθρωπος, καὶ μὴ προωμολόγητο πρὸς τοῦδ' ἐλεύθερος εἶναι, τί μαθὼν ἐμαρτύρησεν, ἀλλ' οὐκ ἐξομόσας ἀπηλλάγη τοῦ πράγματος; † ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τούτων ἤθελον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὴν μαρτυρίαν. ὃς τά τε γράμματ' ἔμελλε γνώσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον ἐμνημόνευεν ἀκριβῶς μαρτυρήσαντα ταῦτα. καὶ ταῦτ' ἤθελον, οὐχὶ μαρτύρων ἀπορῶν, οἳ παρῆσαν· [ἦσαν γάρ.] ἀλλ' ἵνα μὴ τούτους αἰτιῷτο μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ἀλλὰ τὸ πιστὸν ἐκ τῆς βασάνου τού-

τοις

τοις ὑπάρχοι. † καίτοι πῶς ἄξιόν ἐστι καταγνῶναι τῶν μαρτύρων διὰ τοῦτο, οἳ μόνοι τῶν πώποτ' ἠγωνισμένων δίκην ἐν ὑμῖν τὸν διώκοντ' αὐτὸν αὐτοῖς μάρτυρα τούτων ἐπιδεικνύουσι γεγενημένον. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε τὴν πρόσκλησιν, καὶ τὴν μαρτυρίαν.

Πρόσκλησις. Μαρτυρία. Τηλικαῦτα τοίνυν δίκαια φυγὼν οὗτος, καὶ ἐκ τοσούτων τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος ὅτι συκοφαντεῖ, τοῖς μὲν αὑτοῦ μάρτυσιν ἀξιοῖ πιστεύειν ὑμᾶς, τοὺς δ' ἐμοὺς διαβάλλει, καί φησιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν. † βούλομαι δὴ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. † οἶδ' οὖν, ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε, τοὺς ψευδομαρτυροῦντας, ἢ κέρδεσι δι' ἀπορίαν ἐπαιρομένους, ἢ δι' ἑταιρείαν, ἢ καὶ δι' ἔχθραν τῶν ἀντιδίκων, ἐθέλειν ἄν τι τοιοῦτον ποιῆσαι. † τούτων τοίνυν οὐδὲ δι' ἓν ἂν εἶεν ἐμοὶ μεμαρτυρηκότες· οὔτε γὰρ * ἑταιρείᾳ. πῶς γάρ; οἵ γε μήτε ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς, μήτε καθ' ἡλικίαν, μὴ ὅτι ἐμοί τινες αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε σφίσιν αὐτοῖς εἰσιν· οὔτ' * ἔχθρᾳ τούτου· φανερὸν γὰρ καὶ τοῦτ' ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ, ἀδελφὸς καὶ σύνδικος. Φάνος δ' ἐπιτήδειος καὶ φυλέτης. Φίλιππος δ', οὔτε φίλος, οὔτ' ἐχθρός· ὥστ' οὐδὲ ταύτην ἄν τις ἐπενέγκοι δικαίως τὴν αἰτίαν. καὶ μὴν οὐδὲ δι' ἀπορίαν ἄν τις φήσειε. πάντες γὰρ κέκτηνται τοσαύτην οὐσίαν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν ὑμῖν προθύμως, καὶ τὰ προσταττόμενα ποιεῖν. χωρὶς δὲ τούτων, οὔτ' ἀγνῶτες ὑμῖν, οὔτ' ἐπὶ τὰ χείρω γιγνωσκόμενοι, μέτριοι δ' ὄντες ἄνθρωποι. † καίτοι εἰ μήτ' ἄποροι, μήτ' ἐχθροὶ

Ἰοῦλου

τούτου, μήτε ἐμοὶ φίλοι, πῶς χρὴ κατὰ τούτων λαβεῖν τιν' ὑποψίαν, ὡς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα. § † ταῦτα τοίνυν οὗτος εἰδὼς, καὶ πάντων μάλιστα ἐπιστάμενος τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας αὐτοὺς, ὅμως συκοφαντεῖ. καὶ φησὶν οὐ μόνον οὐκ εἰπεῖν ταῦτα, ἃ πῶς τις ἂν μᾶλλον ἐξελέγξειεν εἰρηκότα; ἀλλὰ καὶ δοῦλον εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῷ ὄντι. † βούλομαι δὲ διὰ βραχέων εἰπὼν πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγξαι καὶ τοῦτ' αὐτὸν ψευδόμενον· ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ περὶ τούτων ἠθέλησα τούτῳ παραδοῦναι βασανίζειν τὰς θεραπαίνας, αἳ τελευτῶντος τοῦ πατρὸς μνημονεύουσιν ἀφεθέντα τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι τότε. καὶ πρὸς τούτοις, ἡ μήτηρ κατ' ἐμοῦ, καὶ τῆς ἀδελφῆς, οἳ μόνοι παῖδες ἐσμὲν αὐτῇ, δι' οὓς κατεχήρευσε τὸν βίον, πίστιν ἠθέλησεν ἐπιθεῖναι παραστησαμένη, τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀφεῖναι τὸν πατέρα, ἡνίκ' ἐτελεύτα, καὶ νομίζεσθαι παρ' ἡμῖν τοῦτον ἐλεύθερον. ἣν μηδεὶς ὑμῶν νομιζέτω καθ' ἡμῶν ποτ' ἂν ὀμνύναι ταῦτ' ἂν ἐθέλειν, εἰ μὴ σαφῶς ᾔδει τὰ εὔορκα ὀμουμένη. † ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ τοῦτο ἦμεν ἕτοιμοι ποιεῖν, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες. Τοσαῦτα τοίνυν δίκαια λέγειν ἐχόντων ἡμῶν, καὶ καταφεύγειν εἰς τοὺς μεγίστους ἐλέγχους ἐθελόντων περὶ τῶν μεμαρτυρημένων, πάντα ταῦτα φυγὼν οὗτος, οἴεται περὶ τῆς γεγενημένης δίκης, διαβάλλων καὶ κατηγορῶν ἐμοῦ τοῦ μάρτυρος, ὑμᾶς πείσειν καταψηφίσασθαι, πάντων, οἶμαι, πρᾶγμα κατασκευάσας ἀδικώτατον καὶ πλεονεκτικώτατον· † αὐτὸς μὲν γὰρ, μάρτυρας ψευδεῖς παρεσκεύασαι περὶ

τούτων

τούτων, συγχορηγὸν ἔχων Ὀνήτορα τὸν κηδεστὴν, καὶ Τιμοκράτην. ἡμεῖς δ' οὐχὶ προειδότες, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς τῆς μαρτυρίας ἡγούμενοι τὸν ἀγῶν' ἔσεσθαι, τοὺς περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς χρημάτων μάρτυρας οὐ παρεσκευάσμεθα νῦν. ὅμως δὲ καίπερ οὕτω τούτου σεσοφισμένου, τὰ πράγματ' αὐτὰ διεξιὼν, οἴομαι ῥᾳδίως ὑμῖν ἐπιδείξειν δικαιότατ' ἀνθρώπων τοῦτον ὠφληκότα τὴν δίκην, οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ἐκώλυον βασανίζειν, οὐδ' ὅτι τοῦτον ἐλεύθερον ὡμολόγησεν, οἱ δὲ μάρτυρες οἵδε ἐμαρτύρησαν· ἀλλ' ὅτι πολλὰ τῶν ἐμῶν ἐξηλέγχθη λαβὼν, καὶ τὸν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε, τῶν νόμων κελευόντων, καὶ τοῦ πατρὸς ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω· † ταῦτα μὲν γὰρ ἦν πᾶσιν ἰδεῖν, οἱ νόμοι, καὶ τὸ πλῆθος, ὧν οὗτοι διηρπάκεισαν, χρημάτων· τὸν Μιλύαν δ' οὐδ' ὅστις ἐστὶν οὐδεὶς ᾔδει. γνώσεσθε δ' ἐκ τῶν ἐγκεκλημένων, ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχοντ' ἐστίν· † ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δίκην ἔλαχον τούτῳ ἐπιτροπῆς, οὐχ ἓν τίμημα συνθεὶς, ὥσπερ ἄν τις συκοφαντεῖν ἐπιχειρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐγγράψας, καὶ πόθεν λαβὼν, καὶ πόσον τὸ πλῆθος, καὶ παρὰ τοῦ, καὶ οὐδαμοῦ τὸν Μιλύαν παρέγραψα, ὡς εἰδότα τι τούτων. † ἔστιν οὖν τοῦ μὲν ἐγκλήματος ἀρχή· τάδ' ἐγκαλεῖ Δημοσθένης Ἀφόβῳ. ἔχει μου χρήματ' Ἄφοβος ἀπὸ ἐπιτροπῆς ἐχόμενα, ὀγδοήκοντα μὲν μνᾶς, ἣν ἔλαβε προῖκα τῆς μητρὸς κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρός. † τοῦτο πρῶτόν ἐστι τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερῆσθαί φημι. τοῖς δὲ μάρτυσι τί μεμαρτύρηται; μαρτυροῦσι παραγενέσθαι πρὸς τῷ διαιτητῇ Νοθάρχῳ, ὅτε

Ἄφοβος ὡμολόγει Μιλύαν ἐλεύθερον εἶναι, ἀφεθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους πατρός. § † σκοπεῖτε τοίνυν παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τις ἂν ὑμῖν, ἢ ῥήτωρ, ἢ σοφιστὴς, ἢ γόης, οὕτω θαυμάσιος δοκεῖ γενέσθαι, καὶ λέγειν δεινὸς, ὥστ' ἐκ ταυτησὶ τῆς μαρτυρίας διδάξαι τιν' ἀνθρώπων, ὡς ἔχει τὴν προῖκ' Ἄφοβος τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ, † καὶ τί λέγων; ὦ πρὸς Διὸς, ὁμολογεῖς εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον; καὶ τί μᾶλλον ἔχω τὴν προῖκα; οὐδὲν ἂν δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειεν. ἀλλὰ πόθεν τοῦτ' ἐπεδείχθη; † πρῶτον μὲν Θηριππίδης, ὢν αὐτῷ συνεπίτροπος, κατεμαρτύρησε δοῦναι. δεύτερον δὲ, Δήμων, θεῖος ὢν, καὶ τῶν ἄλλων οἱ παρόντες ἐμαρτύρησαν, σῖτον τῇ μητρὶ δώσειν ὁμολογεῖν τοῦτον, ὡς ἔχοντα τὴν προῖκα. καὶ τούτοις οὐκ ἐπεσκήψατο, δηλονότι τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας εἰδώς· † ἔτι τοίνυν ἡ μήτηρ ἠθέλησε πίστιν ἐπιθεῖναι κατ' ἐμοῦ, καὶ τῆς ἀδελφῆς, παραστησαμένη, λαβεῖν τὴν προῖκα τοῦτον τὴν ἑαυτῆς, κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην. ταύτας τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, πότερ' αὐτὸν ἔχειν φῶμεν, ἢ μή; καὶ πότερον διὰ τούσδε ὄφλειν τοὺς μάρτυρας, ἢ διὰ τούσδε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι διὰ τὴν ἀλήθειαν. ταύτας τοίνυν δέκ' ἔτη κεκαρπωμένος, καὶ οὐδὲ δίκην ὄφλων ἀποδοῦναι τετολμηκὼς, δεινὰ πεπονθέναι φησὶ, καὶ διὰ τούσδε τοὺς μάρτυρας ὠφληκέναι. † καίτοι γ' οὐδεὶς τούτων αὐτὸν ἔχειν ταύτην ἐμαρτύρησε. περὶ τοίνυν τῆς ἐκδόσεως, καὶ τῶν κλινοποιῶν, καὶ τοῦ σιδήρου, καὶ τοῦ καταλειφθέντος ἡμῖν ἐλέφαντος, καὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἣν οὗτος καθυφῆκεν ὑπὲρ τοῦ καὶ

αὐτὸς

αὐτὸς ἔχειν ὅσα βούλοιτο τῶν ἐμῶν, ἀκούσατε, καὶ σκοπεῖσθ', ὡς δικαίως τ' ὤφληκε, καὶ οὐδὲν ἦν Μιλύαν περὶ τούτων βασανιστέον· περὶ μὲν γὰρ ὧν καθυφῆκας, νόμος ἐστὶ, διαῤῥήδην ὃς κελεύει σε ὁμοίως ὀφλισκάνειν, ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἔχῃς. ὥστε τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ; † περὶ δ' αὖ τῆς ἐκδόσεως, ἐπικοινωνήσαντες τῷ Ξούθῳ, καὶ διανειμάμενοι τὰ χρήματα, καὶ τὰς συγγραφὰς ἀνελόντες, καὶ πάνθ' ὃν τρόπον ἐβούλεσθε, κατασκευάσαντες, καὶ διαφθείραντες τὰ γράμμαθ', ὡς ὑμῶν εἷς Δήμων κατεμαρτύρει, φενακίζετε καὶ τουτουσὶ παρακρούεσθαι ζητεῖτε. § περὶ τοίνυν τῶν κλινοποιῶν, εἰ σὺ λαβὼν ἀργύριον, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ κερδάνας ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζων, ὃν καὶ τοὺς ἄλλους προσῆκε κωλύειν, εἶτ' ἀφανεῖς πεποίηκας· τί σοι ποιήσουσιν οἱ μάρτυρες; οὐ γὰρ οὗτοί γε μεμαρτυρήκασιν, ὡς ὁμολογεῖς ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζειν, καὶ λαβεῖν τἀνδράποδα ὡς σαυτόν· ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ ταῦτα γέγραφας σύ. συγκατεμαρτύρησαν δὲ οἱ μάρτυρες. † ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ ἐλέφαντος, καὶ τοῦ σιδήρου, πάντας ἐγώ φημι τοὺς οἰκέτας εἰδέναι τοῦτον πωλοῦντα, καὶ παραδοῦναι καὶ τότε καὶ νῦν ἤθελον αὐτῷ τούτων ὅντινα βούλοιτο λαβὼν βασανίζειν. † εἰ τοίνυν φήσει με, τὸν εἰδότα οὐκ ἐθέλοντα ἐκδοῦναι, τοὺς οὐκ εἰδότας ἐκδιδόναι, πολὺ δήπου μᾶλλον αὐτῷ παραλαβεῖν φανήσεται προσῆκον· † εἰ γὰρ, οὓς ὡς εἰδότας ἐξεδίδουν ἐγὼ, μηδὲν ἔχειν ἔφασαν τούτων αὐτὸν, ἀπήλλακτο δήπουθεν ἂν τῆς αἰτίας. † ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτόν ἐστιν. ἀλλὰ σαφῶς ἂν ἐξηλέγχθη πωλῶν καὶ τὴν τιμὴν κεκο-

μισμέ-

μισμένος. διόπερ τοὺς ὁμολογουμένως δούλους παραβὰς, τὸν ἐλεύθερον ἠξίου βασανίζειν, ὃν οὐδ' ὅσιον παραδοῦναι, τὸ πρᾶγμα οὐκ ἀγαγεῖν εἰς ἔλεγχον ζητῶν, ἀλλὰ μὴ παραλαμβάνων, βουλόμενός τι δοκεῖν λέγειν. περὶ τοίνυν τούτων πάντων, πρῶτον μὲν περὶ τῆς προικὸς, εἶθ' ὑπὲρ ὧν καθυφῆκεν, εἶθ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀναγνώσεται τούς τε νόμους, καὶ τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆτε.

Νόμοι. Μαρτυρίαι. Οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων ἂν γνοίητε, ὅτι δεινὸν οὐδ' ὁτιοῦν πέπονθε, τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐκδόντος ἐμοῦ βασανίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἰ * σκέψαισθε· † θῶμεν γὰρ δὴ τὸν Μιλύαν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ στρεβλοῦσθαι. καὶ τί μάλιστ' ἂν αὐτὸν εὔξαιτο λέγειν; σκοπῶμεν. οὐχ, ὅτι τῶν χρημάτων οὐδ' ὁτιοῦν οἶδε τοῦτον ἔχοντα; καὶ δὴ λέγει. διὰ τοῦτ' ἄρ' οὐκ ἔχει; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. τοὺς γὰρ εἰδότας καὶ παρόντας μάρτυρας παρεσχόμην ἐγώ. † τεκμήριον δὲ καὶ πίστις ἐστὶν, οὐκ εἴ τις τι μὴ οἶδε τοῦτον ἔχοντα· πολλοὶ γὰρ ἂν εἶεν, ἀλλ' εἴ τις οἶδε. καταμαρτυρησάντων τοίνυν τοσούτων σου μαρτύρων, τίνι τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψω; δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις δεῖξαι † καίτοι, πῶς οὐ σαφῶς σὺ σαυτὸν ἐξελέγχεις, ὅτι ψεύδη, δεινὰ πεπονθέναι φάσκων, καὶ τὴν δίκην ἀδίκως ὠφληκέναι, τὸν ἄνθρωπον οὐ παραλαβὼν, ὃς τοὺς ταῦτα μαρτυρήσαντας ἔχειν σε καὶ λαβεῖν, περὶ ὧν ὡς οὐ καταλειφθέντων σὺ τὸν Μιλύαν ἐξήτεις, ἀφῆκας τῶν ψευδομαρτυριῶν; οὓς πολὺ κάλλιον ἦν, εἴπερ ἠδίκησο, διώκειν. ἀλλ' οὐκ ἠδικημένος συκοφαντεῖς. † πολ-

λαχό-

λαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τὴν σὴν πονηρίαν, μάλιστα δ' εἰ περὶ τῆς διαθήκης ἀκούσειε· § τοῦ γὰρ πατρὸς, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, τὰ καταλειφθέντα πάντα ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, καὶ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσωσι, ταύτην μὲν οὐκ ἀπέδωκεν, ἵνα μὴ τὸ πλῆθος εὕροιμι ἐγὼ τῶν χρημάτων ἐξ αὐτῆς. ὡμολόγει δὲ κεκτῆσθαι ταῦθ', ἃ μάλιστα οὐχ οἷόν τ' ἦν ἐξάρνῳ γενέσθαι διὰ τὴν περιφάνειαν. ἦν δὲ ταῦθ', ἃ γεγράφθαι φησὶν ἐν τῇ διαθήκῃ, δύο μὲν τάλαντα Δημοφῶντα λαβεῖν εὐθὺς, τὴν δ' ἀδελφὴν, ὅταν ἡλικίαν ἔχῃ· τοῦτο δ' ἤμελλεν εἰς ἔτος δέκατον γενήσεσθαι· † τοῦτον δ' ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν, καὶ τὴν οἰκίαν οἰκεῖν. Θηριππίδην δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς λαβόντα καρπώσασθαι, ἕως ἐγὼ ἀνὴρ γενοίμην. † τὰ δ' ἄλλα, ὅσ' ἐμοὶ χωρὶς τούτων κατελείφθη, καὶ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον, ἠφάνιζεν ἐκ τῆς διαθήκης· οὐ συμφέρειν ταῦτα νομίζων αὐτῷ ἐπιδειχθῆναι παρ' ὑμῖν. † ἐπειδὴ τοίνυν ὡμολογεῖτο ὑπ' αὐτοῦ τούτου τὸν πατέρα ἡμῶν τελευτῶντα τοσοῦτον ἀργύριον τούτων ἑκάσῳ δοῦναι, τεκμήριον οἱ δικάζοντες τότε τὰς ὁμολογίας ἐποιήσαντο ταύτας τοῦ πλήθους τῶν χρημάτων· † ὅστις γὰρ ἀπὸ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχιλίας προῖκα καὶ δωρεὰν ἔδωκε, φανερὸν ἦν, ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον, ἢ διπλασίας, ἧς ἐμοὶ κατέλιπε, ταῦτ' ἀφεῖλεν· † οὐ γὰρ ἂν ἐδόκει τὸν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα βούλεσθαι καταστῆσαι, τούτους δὲ, πλουσίους ὄντας, ἔτι πλουσιωτέρους ποιῆσαι ἐπιθυμεῖν. ἀλλ' ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων, Θηριππίδῃ τε τὰς

ἑβδομήκοντα μνᾶς, καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα, οὔπω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι δοῦναι. † ταῦτα δὴ τὰ χρήματα οὐδαμοῦ παραδοὺς ἐφαίνετο, οὐδ᾽ ἐλάττω μικροῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀναλωκέναι, τὰ δ᾽ οὐ λαβεῖν ἔφη, τὰ δ᾽ οὐκ εἰδέναι, τὰ δὲ τὸν δεῖν᾽ ἔχειν, τὰ δ᾽ ἔνδον εἶναι, τὰ δὲ πάντα μᾶλλον, ἤ, ὅπου παρέδωκεν, εἶχε λέγειν.

§ † περὶ δὲ τοῦ καταλειφθῆναι τὰ χρήματ᾽ ἔνδον, βούλομαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον· τοῦτον γὰρ τὸν λόγον καθῆκεν, ἐπειδὴ τὰ χρήματα μὲν πολλὰ πέφηνεν ὄντα, οὐκ εἶχε δ᾽ ἐπιδεῖξαι ταῦθ᾽ ὡς ἀποδέδωκεν, ἵνα ἐξ εἰκότων οὐδὲν προσῆκον ἡμῖν φανῇ κομίζεσθαι τάγ᾽ ὄντα παρ᾽ ἡμῖν. † εἰ μὲν οὖν ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ᾽ ἂν τἄλλα ἐπέτρεπεν, οὔτ᾽ ἂν ἐκεῖν᾽, οὕτω καταλιπὼν, αὐτοῖς ἔφραζεν. ὥστε πόθεν ἴσασιν; † εἰ δ᾽ ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ᾽ αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ᾽ οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν, † οὐδ᾽ ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν παρέδωκεν, αὐτὴν δὲ ταύτην ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτῳ γυναῖκ᾽ ἠγγύησεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον, σῶσαι μὲν τὰ χρήματα δι᾽ ἐκείνης ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων ταύτης κἀκείνων κύριον ποιεῖν.

§ † ἔτι δὲ τούτων εἴ τι ἀληθὲς ἦν, οἴεσθε οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν, δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρός; ὃς τὴν μὲν προῖκα τῆς μητρὸς αὐτὸς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων, ὡς αὐτῇ συνοικήσων, τὴν Φιλωνίδου τοῦ μελιτέως θυγατέρα ἔγημε δι᾽ αἰσχροκέρδειαν, ἵνα πρὸς αἷς εἶχε παρ᾽ ἡμῶν, ἑτέρας ὀγδοήκοντα μνᾶς λάβοι παρ᾽ ἐκείνου· † τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ᾽ ἐκείνης ἐχούσης, ὡς οὗτός φησιν,

οὐκ

ὐκ ἂν ἡγεῖσθε αὐτὸν κἂν ἐπιδραμεῖν, ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης * αὐτῶν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν ὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνῄδεσαν, ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ὕτως αἰσχρῶς διήρπακεν· † ὧν δ' ὐκ ἤμελλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ' ἄν, ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; ὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασαί, ὐκ ἔστιν· ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα, ὅσα κατέλιπεν, ὁ πατὴρ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κατωρύττετο, ὅτε εἰς τὰς τούτων χεῖρας ἦλθεν. ὗτος δ' ὐκ ἔχων * νῦν εἰπεῖν, ὅπου τι τούτων ἀπέδωκεν, ἵν', εὔπορος εἶναι δοκῶν, μηδενὸς τύχω παρ' ὑμῶν ἐλέου, τύτοις χρῆται τοῖς λόγοις. §† πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τύτυ κατηγορεῖν. ὐκ ἐνδέχεται δέ μοι, τῷ μάρτυρι τῦ κινδύνυ περὶ τῆς ἐπιτιμίας ὄντος, περὶ ὧν αὐτὸς ἠδίκημαι, λέγειν· ἀλλὰ βούλομαι πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνῶναι· † γνώσεσθε γὰρ ἐξ αὐτῆς ἀκύσαντες, τὰ μεμαρτυρημένα ὡς ἔστιν ἀληθῆ, καὶ τὸν Μιλύαν ὅτι νῦν μὲν περὶ πάντων φησὶν ἐξαιτεῖν· τὸ δὲ πρῶτον, ὑπὲρ τριάκοντα μόνον μνῶν ἐζήτει, καὶ προσέτι, ζημιοῦται κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὐδέν· † ἐγὼ γὰρ πανταχῇ τῦτον ἐξελέγξαι βυλόμενος, καὶ τὰς τέχνας αὐτῦ, καὶ τὰς πανουργίας ἐμφανεῖς ὑμῖν καταστῆσαι πειρώμενος, ἠρόμην αὐτὸν, πόσα εἴη τὰ χρήματα τὸ πλῆθος, καθ' ἃ τὸν Μιλύαν, ὡς εἰδότα, ἐξήτησεν, ὗτος δὲ ψευδόμενος, περὶ πάντων ἔφησε. περὶ μὲν τοίνυν, ἔφην ἐγὼ, τούτου, παραδώσω σοι τὸν ἔχοντα τἀντίγραφα, ὥς σύ με πρὐκαλέσω. † προομόσαντος δέ μου, τὸν ἄνθρωπον ὡς ὡ-

μολόγησας ἐλεύθερον εἶναι, καὶ κατὰ Δήμωνος ἐμαρτύρησας, ἂν ἀπομόσῃς τἀναντία τούτων κατὰ τῆς θυγατρὸς, ἀφίημί σοι πάνθ', ὑπὲρ ὧν ἂν ἐξαιτήσας φανῇς τὸ πρῶτον, βασανιζομένου τοῦ παιδός. καὶ τοσούτῳ σοι γενέσθω τὸ τίμημα ἔλαττον, ὧν ὦφλες, καθὸ τὸν Μιλύαν ἐξήτησας, ἵνα μηδὲν ζημιωθῇς παρὰ τοὺς μάρτυρας. † ταῦτ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου πολλῶν παρόντων, οὐκ ἂν ἔφη ποιῆσαι. καίτοι ὅστις αὐτὸς αὑτῷ ταῦτ' ἔφυγε δικάσαι, πῶς ὑμᾶς χρὴ, τοὺς ὀμωμοκότας, τούτῳ πειθομένους, καταγνῶναι τῶν μαρτύρων, ἀλλ' οὐ τοῦτον τὸν ἀναισχυντότατον πάντων ἀνθρώπων εἶναι νομίζειν; † ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες. Οὐ τοίνυν ἐγὼ μὲν ταῦθ' ἕτοιμος ἦν, οἱ δὲ μάρτυρες οὐ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην εἶχον· ἀλλὰ κἀκεῖνοι παραστησάμενοι τοὺς παῖδας, ὑπὲρ ὧν ἐμαρτύρησαν, πίστιν ἐπιθεῖναι ἠθέλησαν κατ' ἐκείνων. † ὁ δ' [οὔτ' αὐτοῖς,] οὔτ' ἐκείνοις, οὔτ' ἐμοὶ δοῦναι τὸν ὅρκον ἠξίωσεν· ἀλλ' ἐπὶ λόγοις μεμηχανημένοις, καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν εἰθισμένοις τὸ πρᾶγμα καταστήσας, ἐλπίζει ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν. λάβε οὖν αὐτοῖς καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐξελέγξειε συκοφαντουμένους ἡμᾶς, καὶ καταμεμαρτυρημένον τἀληθῆ, καὶ τὴν δίκην δικαίως ὠφλημένην, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνύς· † οἰκέτην, τὸν τὴν μαρτυρίαν γράφοντ', οὐκ ἐθελήσαντα τοῦτον βασα-

νίζειν

νίζειν περὶ αὐτῶν τῶν μεμαρτυρημένων· Αἴσιον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ταῦτα μεμαρτυρηκότα, ἅ φησιν εἶναι ψευδῆ. † τοῦτον αὐτὸν ταὐτὰ τοῖς μάρτυσιν, οὓς διώκει, μεμαρτυρηκότα μοι κατὰ Δήμωνος, ὄντος αὐτῷ θείου καὶ συνεπιτρόπου· τὰς θεραπαίνας οὐκ ἐθελήσανθ᾽ ὑπὲρ τοῦ, τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον εἶναι, βασανίζειν· τὴν μητέρα τὴν ἐμαυτοῦ πίστιν περὶ τούτων ἐπιθεῖναι καθ᾽ ἡμῶν ἐθέλουσαν· τῶν ἄλλων οἰκετῶν οὐκ ἐθέλοντα τοῦτον παραλαμβάνειν οὐδένα τῶν πάντ᾽ εἰδότων μᾶλλον, ἢ Μιλύας, † τῶν μαρτύρων, οἳ κατεμαρτύρουν χρήματ᾽ ἔχειν αὐτὸν, οὐδενὶ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκημμένον· † τὴν διαθήκην οὐκ ἀποδιδόντα, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθώσαντα, τῶν νόμων κελευόντων· πίστιν ἐπιθεῖναι, προομνύντος ἐμοῦ, καὶ τῶν μαρτύρων, ὥστ᾽ ἀφεῖσθαι τοῦτον τῶν χρημάτων, καθ᾽ ἃ τὸν Μιλύαν ἐξήτησεν, οὐκ οἰηθέντα δεῖν; μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι ἐπιδεῖξαι τοῦτ᾽ ἀκριβέστερον, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον.

§ † οὕτω τοίνυν φανερῶς τῶν τε μαρτύρων καταψευδόμενος, καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων μηδὲν ζημιούμενος, καὶ τὴν δίκην δικαίως ὠφληκὼς, ὅμως ἀναισχυντεῖ. † καὶ εἰ μὲν μὴ καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῦ φίλοις, καὶ παρὰ τῷ διαιτητῇ προεγνωσμένος ἀδικεῖν, τούτους ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, ἧττον ἂν ἦν ἄξιον θαυμάζειν· νῦν δ᾽ ἐπιτρέψαι με πείσας Ἀρχενέῳ, καὶ Δρακοντίδῃ, καὶ Φάνῳ τούτῳ, τῷ νῦν ὑπ᾽ αὐτοῦ φεύγοντι τῶν ψευδομαρτυριῶν, τούτους μὲν ἀφῆκεν, ἀκούσας αὐτῶν, ὅτι, εἰ μεθ᾽ ὅρκου ταῦτα διαιτήσουσι, καταγνώσονται τὴν ἐπιτροπήν· ἐπὶ

τὸν κληρωτὸν δὲ διαιτητὴν ἐλθὼν, καὶ οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι τῶν ἐγκεκλημένων, ὦφλε τὴν δίαιταν. † οἱ δικασταὶ δ' ἀκούσαντες, εἰς οὓς ἐφῆκε, ταῦτα καὶ τοῖς τούτου φίλοις, καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ αὐτῶν ἔγνωσαν, καὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν· οὐ μὰ δί' οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ὡμολόγησεν εἶναι ἐλεύθερον· τοῦτο μὲν γὰρ οὐδὲν ἦν· ἀλλ' ὅτι πεντεκαίδεκα ταλάντων οὐσίας μοι καταλειφθείσης, τὸν μὲν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε, δέκα δ' ἔτη μετὰ τῶν συνεπιτρόπων διαχειρίσας, πρὸς μὲν τὴν συμμορίαν ὑπὲρ παιδὸς ὄντος ἐμοῦ, πέντε μνᾶς συνετάξατ' εἰσφέρειν, ὅσονπερ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματα εἰσέφερον· † χρόνον δὲ τοσοῦτον τὰ χρήματα ταῦτα ἐπιτροπεύσας, ὑπὲρ ὧν τηλικαύτην αὐτὸς εἰσφορὰν ἠξίωσεν εἰσφέρειν, † ἐμοὶ μὲν τὸ καθ' αὐτὸν, οὐδ' εἴκοσι μνῶν ἄξια παρέδωκε· μετὰ δ' ἐκείνων, ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἀπεστέρησε. † θέντες οὖν οἱ δικασταὶ τοῖς πᾶσι χρήμασιν, οὐκ ἐφ' ὅσῳ μισθοῦσι τοὺς οἴκους, τόκον, ἀλλ' ὃς ἦν ἐλάχιστος, εὗρον τὸ σύμπαν πλέον, ἢ τριάκοντα τάλαντα αὐτοὺς ἀποστεροῦντας. διὸ τούτῳ τῶν δέκα ταλάντων ἐτίμησαν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΥΣ ΛΟΓΟΥ.

Ἄφοβος, μέλλοντος αὐτῷ Δημοσθένους τὰς τῆς ἐπιτροπῆς δίκας λαγχάνειν, ἔγημεν Ὀνήτορος ἀδελφὴν ἐκδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Τιμοκράτους, τοῦ προτέρου ἀνδρὸς, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπίκληρον λαμβάνειν ἤμελλε. μετὰ δὲ ταῦτα Ὀνήτωρ, ἤδη φεύγοντος Ἀφόβου τὴν τῆς ἐπιτροπῆς δίκην, ὡς ὁ ῥήτωρ ἀποδείκνυσι, πλασάμενος ἀπόλειψιν, τὴν ἀδελφὴν παρ' ἑαυτὸν ἀπήγαγεν. ἐπεὶ δὲ Ἄφοβος ἑάλω, ἐπὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τὸν ῥήτορα ἀφικνούμενον, καὶ εἰς τὰ χωρία εἰσιόντα, ἐξήλασεν Ὀνήτωρ, φάσκων, τῆς ἀδελφῆς εἶναι τὰ χωρία, εἰς τὴν προῖκα ἀποτιμηθέντα. διόπερ ἐξούλης αὐτῷ δικάζεται ὁ Δημοσθένης, ὡς ἐκ τῶν Ἀφόβου πρότερον, νῦν δὲ ἑαυτῷ γεγενημένων, ἐξεληλαμένος, φάσκων, οὐκ εἰληφέναι τὴν προῖκα Ἄφοβον, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα μόνον· τὴν γὰρ προῖκα μὴ βουληθῆναι Ὀνήτορα, διότι κινδυνεύοντα τὸν Ἄφοβον ἑώρα, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. νῦν οὖν, φησὶ, πλαστὴ μὲν ἡ ἀπόλειψις, ὑπὲρ δὲ ὧν οὐκ εἴληφεν Ἄφοβος, τὸ χωρίον ἀποτετίμηται ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν. τὸ δὲ τῆς ἐξούλης ὄνομα, ἀττικόν. ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξωθεῖν, καὶ ἐκβάλλειν βίᾳ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΟΝΗΤΟΡΟΣ ΕΞΟΥΛΗΣ,
ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Περὶ πολλοῦ ποιούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί, μήτε πρὸς Ἄφοβόν μοι συμβῆναι τὴν γενομένην διαφοράν, μήτε τὴν νῦν οὖσαν πρὸς Ὀνήτορα τουτονί, κηδεστὴν ὄντα αὐτοῦ, πολλὰ καὶ δίκαια προκαλεσάμενος ἀμφοτέρους, οὐδενὸς ἠδυνήθην τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλ' εὕρηκα πολὺ τοῦτον ἐκείνου δυσκολώτερον ὄντα, καὶ μᾶλλον ἄξιον δοῦναι δίκην. † τὸν μὲν γὰρ οἰόμενος δεῖν ἐν τοῖς φίλοις διαδικάσασθαι τὰ πρὸς ἐμέ, καὶ μὴ λαβεῖν ὑμῶν πεῖραν, οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην πεῖσαι. † τοῦτον δ' αὐτὸν αὐτῷ κελεύων γενέσθαι δικαστήν, ἵνα μὴ παρ' ὑμῖν κινδυνεύσῃ, τοσοῦτον κατεφρονήθην, ὥστ' οὐχὶ μόνον λόγου τυχεῖν οὐκ ἠξιώθην, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γῆς, ἣν Ἄφοβος ἐκέκτητο, ὅτε ὤφλισκανέ μοι τὴν δίκην, ὑβριστικῶς ὑπ' αὐτοῦ πάνυ ἐξεβλήθην. † ἐπειδὴ οὖν * συναποστερεῖ τέ με τῶν ὄντων τῷ αὑτοῦ κηδεστῇ, πιστεύων τ' εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθε ταῖς ἑαυτοῦ παρασκευαῖς, ὑπόλοιπόν ἐστιν ἐν ὑμῖν πειρᾶσθαι παρ' αὐτοῦ τῶν δικαίων τυγχάνειν. § † οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι μοι πρὸς παρασκευὰς λόγων, καὶ μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυρήσοντας, ὁ ἀγών ἐστιν. ὅμως μέντοι τοσοῦτον οἴομαι διοίσειν τῷ δικαιότερα τούτου λέγειν, ὥστ', εἴ καί τις ὑμῶν πρότερον τοῦτον ἡγεῖτο εἶναι μὴ πονηρόν, ἔκ γε τῶν πρὸς ἐμὲ πεπραγμένων

γνώσε-

γνώσεται, ὅτι καὶ τὸν παρεληλυθότα χρόνον ἐλάνθανεν αὐτὸν κάκιςος ὤν, καὶ ἀδικώτατος πάντων. † ἀποδείξω γὰρ αὐτὸν, οὐ μόνον τὴν προῖκ' οὐ δεδωκότα, ἧς φησὶ νῦν ἀποτιμήσασθαι τὸ χωρίον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐμοῖς ἐπιβουλεύσαντα, καὶ πρὸς τούτοις, τὴν μὲν γυναῖκ' οὐκ ἀπολελοιπυῖαν, ὑπὲρ ἧς ἐξήγαγέ με ἐκ ταύτης τῆς γῆς· προϊςάμενον δ', ἐπ' ἀποςερήσει τῶν ἐμῶν, Ἀφόβου, καὶ τούτους ὑπομένοντα τοὺς ἀγῶνας, οὕτω μεγάλοις τεκμηρίοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας εἴσεσθαι σαφῶς, ὅτι δικαίως καὶ προσηκόντως οὗτος φεύγει ταύτην ὑπ' ἐμοῦ τὴν δίκην. † ὅθεν δὲ ῥᾷςα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν. † ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, πολλούς τε ἄλλους ἀθηναίων, καὶ τοῦτον οὐκ ἐλάνθανον κακῶς ἐπιτροπευόμενος, ἀλλ' ἦν καταφανὴς εὐθὺς ἀδικούμενος. τοσαῦται πραγματεῖαι, καὶ λόγοι καὶ παρὰ τῷ ἄρχοντι, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγίγνοντο ὑπὲρ τῶν ἐμῶν. † τό, τε γὰρ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων ἦν φανερὸν, ὅτι τ' ἀμίσθωτον τὸν οἶκον ἐποίουν οἱ διαχειρίζοντες, ἵν' αὐτοὶ τὰ χρήματα καρποῖντο, οὐκ ἄδηλον ἦν. § ὥστ' ἐκ τῶν γιγνομένων, οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγεῖτο τῶν εἰδότων δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὰν τάχιςα ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην. ἐν οἷς καὶ Τιμοκράτης, καὶ Ὀνήτωρ ταύτην ἔχοντες διετέλεσαν τὴν διάνοιαν. τεκμήριον δὲ πάντων μέγιςον. † οὗτος γὰρ ἠβουλήθη μὲν Ἀφόβῳ δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ὁρῶν τῆς τε αὐτοῦ πατρῴας οὐσίας, καὶ τῆς ἐμῆς οὐκ ὀλίγης, αὐτὸν κύριον γεγενημένον· προέ-

σθαι δὲ τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσεν, ὥσπερ εἰ τὰ τῶν ἐπιτροπευόντων χρήματα ἀποτίμημα τοῖς ἐπιτροπευομένοις καθεστάναι νομίζων. ἀλλὰ τὴν μὲν ἀδελφὴν ἔδωκε, τὴν δὲ προῖκ' αὐτῷ Τιμοκράτης ἐπὶ πέντ' ὀβολοῖς ὀφειλήσειν ὡμολόγησεν· ᾧ πρότερον ἡ γυνὴ συνοικοῦσα ἐτύγχανεν. † ὄφλοντος δέ μοι τὴν δίκην Ἀφόβου τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ οὐδὲν δίκαιον ποιεῖν ἐθέλοντος, διαλύειν μὲν ἡμᾶς Ὀνήτωρ οὐκ ἐπεχείρησεν. οὐκ ἀποδεδωκὼς δὲ τὴν προῖκα, ἀλλ' αὐτὸς κύριος ὤν, ὡς ἀπολελοιπυίας τῆς ἀδελφῆς, καὶ δοὺς κομίσασθαι οὐ δυνάμενος, ἀποτιμήσασθαι φάσκων τὴν γῆν, ἐξάγειν μ' ἐξ αὐτῆς ἐτόλμησε. τοσοῦτον καὶ ἐμοῦ, καὶ ὑμῶν, καὶ τῶν κειμένων νόμων, κατεφρόνησε. † καὶ τὰ μὲν γενόμενα, δι' ἃ φεύγει τὴν δίκην, καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· † παρέξομαι δὲ μάρτυρα, πρῶτον μὲν αὐτὸν τὸν Τιμοκράτην, ὡς ὡμολόγησεν ὀφειλήσειν τὴν προῖκα, καὶ τὸν τόκον ἀπεδίδου τῆς προικὸς Ἀφόβῳ κατὰ τὰς ὁμολογίας. ἔπειθ' ὡς αὐτὸς Ἄφοβος ὡμολόγει κομίζεσθαι τὸν τόκον παρὰ Τιμοκράτους. καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἐξ ἀρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται μὴ δοθῆναι τὴν προῖκα, μηδὲ γενέσθαι κύριον αὐτῆς Ἄφοβον. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων, ὅτι τούτων ἕνεχ', ὧν εἴρηκα, ὀφείλειν εἵλοντο μᾶλλον, ἢ καταμῖξαι τὴν προῖκα εἰς τὴν οὐσίαν τὴν Ἀφόβου, τὴν οὕτω διακινδυνευθήσεσθαι μέλλουσαν. † οὔτε γὰρ δι' ἀπορίαν οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς οὐκ εὐθὺς ἀπέδοσαν. Τιμοκράτει τε γάρ ἐστιν οὐσία πλέον, ἢ δέκα ταλάντων,

Ὀνήτο-

Ὀνήτορί τε πλέον ἢ τριάκοντ' ὥστ' οὐκ ἂν διὰ τοῦτό γ' εἶεν οὐκ εὐθὺς δεδωκότες· † οὔτε κτήματα μὲν ἦν αὐτοῖς, ἀργύριον δ' οὐκ ἔτυχε παρόν· ἡ γυνὴ δ' ἐχήρευε· δι' ἃ πρᾶξαι ταῦτ' ἠπείχθησαν οὐχ ἅμα τὴν προῖκα διδόντες. † ἀργύριόν τε γὰρ οὗτοι δανείζουσιν ἄλλοις οὐκ ὀλίγον, συνοικοῦσάν τε ταύτην, ἀλλ' οὐ χηρεύουσαν, παρὰ Τιμοκράτους ἐξέδοσαν· ὥστε οὐδ' ἂν ταύτην τὴν σκῆψιν εἰκότως αὐτῶν τις ἀποδέξαιτο. † καὶ μήν, ὦ ἄνδρες δικασταί, κἀκεῖνο πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε, ὅτι τοιοῦτο πρᾶγμα συναλλάττων ὁστισοῦν, ἕλοιτ' ἂν ἑτέρῳ μᾶλλον ὀφείλειν, ἢ κηδεστῇ, τὴν προῖκα, μηδὲ ἀποδοῦναι. μὴ διαλυσάμενος μὲν γὰρ γίνεται χρήστης ἄδηλος, εἴτ' ἀποδώσει δικαίως, εἴτε μή. μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς τἀκείνης ἀποδοὺς, οἰκεῖος καὶ κηδεστής. ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ἐστιν ὑποψίᾳ τὰ δίκαια πάντα ποιήσας, ὥσθ' οὕτω τοῦ πράγματος ἔχοντος, καὶ τούτων οὐδὲ καθ' ἕν, ὧν εἶπον, ὀφείλειν ἀναγκασθέντων, οὐδὲ βουληθέντων ἄν, οὐκ ἔστ' εἰπεῖν ἄλλην πρόφασιν, δι' ἣν οὐκ ἀπέδοσαν· ἀλλ' ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν δοῦναι τὴν προῖκ' οὐκ ἐπίστευσαν. § † ἐγὼ τοίνυν ὁμολογουμένως οὕτω ταῦτ' ἐλέγχων, ὡς οὐδ' ὕστερον ἀπέδοσαν, οἴομαι ῥᾳδίως ἐπιδείξειν ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων· ὥσθ' ὑμῖν γενέσθαι φανερὸν, ὅτι, κἂν εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ ταχέων ἀποδοῦναι, τἀργύριον εἶχον, οὐκ ἄν ποτ' ἀπέδοσαν, οὐδ' ἂν προεῖντο. τοιαύτας ἀνάγκας εἶχεν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα. † δύο μὲν γὰρ ἦν ἔτη μεταξὺ τοῦ συνοικῆσαί τε τὴν γυναῖκα, καὶ φῆσαι τούτους πεποιῆσθαι τὴν

ἀπόλει-

ἀπόλειψιν. † ἐγήματο μὲν γὰρ ἐπὶ Πολυζήλου ἄρχοντος σκιροφοριῶνος μηνός. ἡ δ' ἀπόλειψις ἐγράφη ποσειδεῶνος μηνὸς ἐπὶ Τιμοκράτους. † ἐγὼ δ' εὐθὺς μετὰ τοὺς γάμους δοκιμασθεὶς, ἐνεκάλουν, καὶ λόγον ἀπῄτουν· καὶ πάντων ἀποστερούμενος, τὰς δίκας ἐλάγχανον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος. † ὁ δὲ χρόνος ἔτος, ὀφειλῆσαι μὲν ἐνδέχεται κατὰ τὰς ὁμολογίας· ἀποδοῦναι δ' οὐκ ἔχει πίστιν. † ὃς γὰρ διὰ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς ὀφείλειν εἵλετο, καὶ τὸν τόκον φέρειν, ἵνα μὴ κινδυνεύοι ἡ προὶξ μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, πῶς ἔτος ἂν ἀπέδωκεν ἤδη τὴν δίκην φεύγοντος; ὃς εἰ καὶ τότ' ἐπίστευσε, τηνικαῦτ' ἂν ἀπολαβεῖν ἐζήτησεν. οὐκ ἔνεστι δήπουθεν, ὦ ἄνδρες δικασταί. † ἀλλὰ μὴν ὡς ἐγήματο μὲν ἡ γυνὴ καθ' ὃν ἐγὼ λέγω χρόνον, ἀντίδικοι δ' ἡμεῖς ἤδη πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ κατέστημεν, ὕστερον δ' ᾗ ἐγὼ τὴν δίκην ἔλαχον, τὴν ἀπόλειψιν οὗτοι πρὸς τὸν ἄρχοντ' ἀπεγράψαντο· λάβε μοι καθ' ἕκαστον ταύτας τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Μετὰ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄρχοντα, Κηφισόδωρος. Χίων. ἐπὶ τούτων ἐνεκάλουν δοκιμασθείς. ἔλαχον δὲ τὴν δίκην ἐπὶ Τιμοκράτους. λάβε μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν. Μαρτυρία.

Ἀνάγνωθι δὲ, καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τῶν μεμαρτυρημένων, ὅτι τὴν προῖκ' οὐ δόντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διασώζειν Ἀφόβῳ τὴν οὐσίαν, ταῦτα τολμῶσι πράττειν. † οἱ γὰρ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καὶ ὀφειλῆσαι, καὶ ἀποδοῦναι, καὶ οὐ κομίσασθαι, καὶ τὴν

γυναῖκ'

γυναῖκ' ἀπολιπεῖν, καὶ τὸ χωρίον ἀποτιμήσασθαί φασι, πῶς οὐ φανερὸν, ὅτι προςάντες τοῦ πράγματος, τὰ γνωσθένθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποςερῆσαί με ζητοῦσιν. † ὡς δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος, καὶ Τιμοκράτης καὶ Ἄφοβος ἀπεκρίναντο, οὐχ οἷόντ' ἀποδεδόσθαι τὴν προῖκα, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. † ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, τούτων ἕκαςον ἠρόμην πολλῶν ἐναντίον μαρτύρων· Ὀνήτορα μὲν, καὶ Τιμοκράτην, οἵτινες εἶεν μάρτυρες, ὧν ἐναντίον τὴν προῖκ' ἀπέδοσαν· αὐτὸν δ' Ἄφοβον, οἵτινες παρῆσαν, ὅτ' ἀπελάμβανε. καί μοι πάντες ἀπεκρίναντο καθ' ἕκαςον, ὅτι οὐδεὶς μάρτυς παρείη· κομίζοιτο δὲ, λαμβάνων καθ' ὁποσονοῦν δέοιτ', Ἄφοβος παρ' αὐτῶν. † καίτοι τῷ τοῦτο ὑμῶν πιςὸν, ὡς, ταλάντου τῆς προικὸς οὔσης, ἄνευ μαρτύρων Ὀνήτωρ καὶ Τιμοκράτης Ἀφόβῳ τοσοῦτον ἀργύριον ἐνεχείρισαν; ᾧ μὴ ὅτι τοῦτόν τὸν τρόπον, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ πολλῶν μαρτύρων ἀποδιδοὺς εἰκῆ τις ἂν ἐπίςευσεν, ἵν', εἴ τις γένοιτο διαφορὰ, κομίσασθαι ῥαδίως παρ' ὑμῖν δύνηται. μὴ γὰρ ὅτι πρὸς τοῦτον, τοιοῦτον ὄντα, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἄλλον οὐδ' ἂν εἷς οὐδένα τοιοῦτον συνάλλαγμα ποιούμενος, ἀμαρτύρως ἂν ἔπραξεν. § ἀλλὰ τῶν τοιούτων ἕνεκα, καὶ γάμους ποιοῦμεν, καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους παρακαλοῦμεν, ὅτι οὐ πάρεργον, ἀλλ' ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων βίους ἐγχειρίζομεν, ὑπὲρ ὧν τὰς ἀσφαλείας μάλιςα σκοποῦμεν. † εἰκὸς τοίνυν καὶ τοῦτον, ὧνπερ ἐναντίον ὀφείλειν ὡμολόγησε καὶ τὸν τόκον οἴσειν, τῶν αὐτῶν τούτων παρόντων διαλύσασθαι πρὸς Ἄφοβον, εἴπερ

ὡς

ὡς ἀληθῶς ἀπεδίδου τὴν προῖκ᾽ αὐτῷ. † τοῦτον μὲν γὰρ τὸν τρόπον πράξας, ὅλου τοῦ πράγματος ἀπηλλάττετο. μόνος μόνῳ δ᾽ ἀποδιδοὺς, τοὺς ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις παραγενομένους, ὡς κατ᾽ ὀφείλοντος ἂν αὐτοῦ, μάρτυρας ὑπελείπετο. † νῦν τοίνυν τοὺς μὲν ὄντας οἰκείους καὶ βελτίους αὐτῶν οὐκ ἠδύναντο πεῖσαι τὴν προῖκ᾽ ἀποδεδωκέναι σφᾶς μαρτυρεῖν, ἑτέρους δ᾽ εἰ παρέχοιντο μάρτυρας μηδὲν γένει προσήκοντας, οὐκ ἂν ἡγοῦνθ᾽ ὑμᾶς αὐτοῖς πιστεύειν. † ἔτι δ᾽ ἀθρόαν μὲν φάσκοντες δεδωκέναι τὴν προῖκ᾽, ᾔδεσαν, ὅτι τοὺς ἀπενεγκόντας οἰκέτας ἐξαιτήσομεν· οὓς, μὴ γεγενημένης τῆς δόσεως, παραδοῦναι μὴ θέλοντες, ἠλέγχοντ᾽ ἄν. † εἰ δ᾽ αὐτοὶ μόνοι μόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον δεδωκέναι λέγοιεν, ἐνόμιζον οὐκ ἐλεγχθήσεσθαι. διὰ τοῦτο τοῦτον εἵλοντο ἐξ ἀνάγκης ψεύδεσθαι τὸν τρόπον. τοιαύταις τέχναις καὶ πανουργίαις, ὡς ἁπλοῖ τινες εἶναι δόξαντες, ἡγοῦνται ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν, ἁπλῶς οὐδ᾽ ἂν μικρὸν ὑπὲρ τῶν διαφερόντων, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατ᾽ ἂν πράξαντες. λάβε τὰς μαρτυρίας αὐτοῖς, ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρίαι. Φέρε δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὴν γυναῖκα ὑμῖν ἐπιδείξω, λόγῳ μὲν ἀπολελοιπυῖαν, ἔργῳ δὲ συνοικοῦσαν Ἀφόβῳ. νομίζω γὰρ, ἂν τοῦτ᾽ ἀκριβῶς μάθητε, μᾶλλον ὑμᾶς τούτοις μὲν διαπιστήσειν, ἐμοὶ δ᾽ ἀδικουμένῳ τὰ δίκαια βοηθήσειν. † μάρτυρας δὲ τῶν μὲν ὑμῖν παρέξομαι, τῶν δ᾽ ἐπιδείξω μεγάλα τεκμήρια καὶ

πίστεις

πίστεις ἱκανάς. † ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μετὰ τὸ γεγράφθαι παρὰ τῷ ἄρχοντι ταύτην τὴν γυναῖκ᾽ ἀπολελοιπυῖαν, καὶ τὸ φάσκειν Ὀνήτορα ἀντὶ τῆς προικὸς ἀποτετιμῆσθαι τὸ χωρίον, ὁρῶν Ἄφοβον ὁμοίως ἔχοντα, καὶ γεωργοῦντα τὴν γῆν, καὶ τῇ γυναικὶ συνοικοῦντα, σαφῶς ᾔδειν, ὅτι λόγος ταῦτα, καὶ παραγωγὴ τοῦ πράγματός ἐστι. † βουλόμενος δ᾽ ἐμφανῆ ποιῆσαι ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν, ἐλέγχειν αὐτὸν ἠξίουν ἐναντίον μαρτύρων, εἰ μὴ φάσκοι ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν. καὶ παρεδίδουν οἰκέτην εἰς βάσανον, ὃς συνῄδει πάντ᾽ ἀκριβῶς· ὃν ἔλαβον κατὰ τὴν ὑπερημερίαν ἐκ τῶν Ἀφόβου. † οὗτος δέ μου ταῦτ᾽ ἀξιώσαντος, περὶ μὲν τοῦ συνοικεῖν Ἀφόβῳ τὴν ἀδελφήν, ἔφυγε τὴν βάσανον· ὡς δ᾽ οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἠδύνατ᾽ ἀρνηθῆναι διὰ τὴν περιφάνειαν, ἀλλὰ προσωμολόγησεν. § † οὐ μόνον δ᾽ ἐκ τούτων ἦν ῥᾷστον γνῶναι, ὅτι καὶ συνῴκει τῇ γυναικί, καὶ τὸ χωρίον ἐκέκτητο ἔτι πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὄφλων διεπράξατο περὶ αὐτῶν. † ὡς γὰρ οὐκ ἀποτετιμηκώς, ἀλλ᾽ ἐμῶν ἐσομένων κατὰ τὴν δίκην, ἃ μὲν οἷόν τ᾽ ἦν ἐξενεγκεῖν, ᾤχετο λαβών, τοὺς καρπούς, καὶ τὰ σκεύη τὰ γεωργικὰ πάντα, πλὴν τῶν πιθακνῶν· ὃ δ᾽ οὐχ οἷόν τ᾽ ἦν ἀνελεῖν, τὴν γῆν, ἐξ ἀνάγκης ὑπέλιπεν, ὥστ᾽ ἐγγενέσθαι τούτῳ νῦν αὐτῆς τῆς γῆς ἀμφισβητεῖν. † καίτοι δεινόν, τὸν μὲν λέγειν, ὡς ἀπετιμήσατο τὸ χωρίον, τὸν δ᾽ ἀποτετιμηκότα φαίνεσθαι γεωργοῦντα, καὶ φάσκειν μὲν ἀπολελοιπέναι τὴν ἀδελφήν, ὑπὲρ αὐτῶν δὲ τούτων φανερὸν εἶναι φεύγοντα τοὺς ἐλέγχους· † καὶ τὸν μὲν οὐ συνοικοῦντα, ὡς

οὗτος

οὗτός φησι, καὶ τοὺς καρποὺς, καὶ τὰ ἐκ τῆς γεωργίας πάντ' ἐξενεγκεῖν· τὸν δ' ὑπὲρ τῆς ἀπολελοιπυίας πράττοντα, ὑπὲρ ἧς ἀποτετιμῆσθαί φησι τὸ χωρίον, φαίνεσθαι μηδ' ὑπὲρ ἑνὸς τούτων ἀγανακτοῦντα, ἀλλ' ἡσυχίαν ἔχοντα. † ταῦτ' οὐ περιφάνεια πολλή ἐστι; ταῦτ' οὐχ ὁμολογουμένη προστασία; φήσειέ γ' ἄν τις, εἰ διαλογίζοιτο ὀρθῶς ἕκαστα αὐτῶν. † ὡς τοίνυν ὡμολόγει μὲν ἐκεῖνον γεωργεῖν, πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην ἐμοὶ πρὸς αὐτὸν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελφὴν, οὐκ ἠθέλησε ποιήσασθαι τὴν βάσανον, ἡ δὲ γεωργία ἐξεσκευάσθη μετὰ τὴν δίκην, πλὴν τῶν ἐγγείων· λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι.

Μαρτυρίαι. *Ἐμοὶ τοίνυν τοσούτων ὑπαρχόντων τεκμηρίων, οὐχ ἥκιστ' αὐτὸς ἔδειξεν Ὀνήτωρ, ὅτι οὐκ ἀληθινὴν ἐποιήσατο τὴν ἀπόλειψιν. ᾧ γὰρ προσῆκε χαλεπῶς φέρειν, εἰ τὴν προῖκα δοὺς, ὥς φησιν, ἀντ' ἀργυρίου χωρίον ἀμφισβητούμενον ἀπελάμβανεν, οὗτος, οὐχ ὡς διάφορος, οὐδ' ὡς ἀδικούμενος, ἀλλ' ὡς οἰκειότατος πάντων, τὴν πρὸς ἐμὲ δίκην αὐτῷ συνηγωνίζετο. † κἀμὲ μὲν συναποστερῆσαι μετ' ἐκείνου τῶν πατρῴων ἐπεχείρησε, καθ' ὅσον αὐτὸς οἷός τε ἦν, † ὑφ' οὗ κακὸν οὐδ' ὁτιοῦν ἦν πεπονθώς. Ἀφόβῳ δ', ὃν ἀλλότριον εἶναι προσῆκε νομίζειν, εἴ τι τούτων ἀληθὲς ἦν, ὧν νῦν λέγουσι, καὶ τἀμὰ πρὸς τοῖς ἐκείνου περιποιεῖν ἐζήτησε, † καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθα τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ κατεγνωσμένης ἤδη τῆς δίκης, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ δικαστήριον, ἐδεῖτο ἱκετεύων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἀντιβολῶν, καὶ δάκρυσι κλαίων, ταλάντου*

τιμῆ-

τιμῆσαι, καὶ τούτου αὐτὸς ἐγίγνετ' ἐγγυητής. † καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα μέν ἐστι πολλαχόθεν. οἵ τε γὰρ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τότε δικάζοντες, καὶ τῶν ἔξωθεν παρόντων πολλοὶ, συνίσασιν. ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι. καί μοι λάβε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τεκμηρίῳ μεγάλῳ γνῶναι ῥᾴδιον, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ συνῴκει, καὶ οὐδέπω καὶ τήμερον ἀπολέλοιπεν: † αὕτη γὰρ ἡ γυνὴ, πρὶν μὲν ὡς Ἄφοβον ἐλθεῖν, μίαν ἡμέραν οὐκ ἐχήρευσεν· ἀλλὰ παρὰ ζῶντος Τιμοκράτους ἐκείνῳ συνῴκησε. νῦν δ' ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἄλλῳ συνοικοῦσ' οὐδενὶ φαίνεται. † καίτοι τῷ τοῦτο πιστὸν, ὡς τότε μὲν, ἵνα μὴ χηρεύσειε, παρ' ἀνδρὸς ὡς ἄνδρα ἐβάδιζε· νυνὶ δ', εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἀπολέλοιπε, τοσοῦτον ἂν χρόνον χηρεύουσ' ἠνείχετο, ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, † τοῦ τε ἀδελφοῦ κεκτημένου τοσαύτην οὐσίαν, αὐτή τε ταύτην ἔχουσα τὴν ἡλικίαν; οὐκ ἔχει ταῦτ' ἀλήθειαν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πιστήν· ἀλλὰ λόγοι ταῦτ' εἰσί. συνοικεῖ δ' ἡ γυνὴ φανερῶς, καὶ οὐδὲ κρύπτεται τὸ πρᾶγμα. † παρέξομαι δ' ὑμῖν Πασιφῶντος μαρτυρίαν· ὃς ἀῤῥωστοῦσαν αὐτὴν θεραπεύων ἑώρα παρακαθήμενον Ἄφοβον ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, ἤδη τούτῳ ταυτησὶ τῆς δίκης εἰληγμένης. καί μοι λάβε τὴν Πασιφῶντος μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἐγὼ τοίνυν εἰδὼς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μετὰ τὴν δίκην τοῦτον εὐθὺς ἀποδεδεγμένον τὰ ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Ἀφόβου χρήματα, καὶ κύριον τῶν τ' ἐκείνου, καὶ τῶν ἐμῶν ἁπάντων γεγενη-

μένον, καὶ συνοικοῦσαν αὐτῷ τὴν γυναῖκα σαφῶς ἐπιςάμενος, τρεῖς θεραπαίνας ἐξήτησα αὐτὸν, αἳ συνοικοῦσάν τε τὴν γυναῖκ᾽ ᾔδεσαν, καὶ τὰ χρήματα ὅτι παρὰ τούτοις ἦν, ἵνα μὴ λόγοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βάσανοι γίγνοιντο περὶ αὐτῶν. † οὗτος δ᾽ ἐμοῦ προκαλεσαμένου ταῦτα, καὶ πάντων τῶν παρόντων δίκαια λέγειν με ἀποφαινομένων, οὐκ ἠθέλησεν εἰς τοῦτο τἀκριβὲς καταφυγεῖν, ἀλλ᾽ ὥσπερ ἑτέρων τινῶν ὄντων περὶ τῶν τοιούτων σαφεςέρων ἐλέγχων, ἢ βασάνων, καὶ μαρτύρων, οὔτε μάρτυρας παρεχόμενος, τὴν προῖκα ὡς ἀποδέδωκεν, οὔτ᾽ εἰς βασάνους ἐκδιδοὺς τὰς συνειδυίας περὶ τοῦ συνοικεῖν τὴν ἀδελφὴν, ὅτι ταῦτ᾽ ἠξίουν, ὑβριςικῶς πάνυ καὶ προπηλακιςικῶς οὐκ εἴα με αὐτῷ διαλέγεσθαι. † τούτου γένοιτ᾽ ἂν τις σχετλιώτερος ἄνθρωπος, ἢ μᾶλλον ἑκὼν τὰ δίκαια ἀγνοεῖν προσποιούμενος; λάβε δ᾽ αὐτὴν τὴν πρόκλησιν καὶ ἀναγίγνωσκε.

Πρόκλησις. Ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἰδίᾳ, καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβεςάτην πασῶν νομίζετε. καὶ ὁπόταν δοῦλοι, καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται, δέῃ δ᾽ εὑρεθῆναι τὸ ζητούμενον, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες οὕτω ζητεῖτε τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν πεπραγμένων· εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικαςαί. † τῶν μὲν γὰρ μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι ἔδοξαν· δούλων δὲ βασανισθέντων, οὐδένες πώποτ᾽ ἐξηλέγχθησαν, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὰ ἐκ τῆς βασάνου εἶπον. οὗτος δὲ τηλικαῦτα δίκαια φυγὼν, καὶ

σαφεῖς

σαφεῖς οὕτως καὶ μεγάλους ἐλέγχους παραλιπὼν, Ἄφοβον παρεχόμενος μάρτυρα καὶ Τιμοκράτην, τὸν μὲν ὡς ἀποδέδωκε τὴν προῖκα, τὸν δ' ὡς ἀπείληφεν, ἀξιώσει πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν, ἀμάρτυρον τὴν πρὸς τούτους πρᾶξιν γεγενῆσθαι προσποιούμενος. τοσαύτην ὑμῶν εὐήθειαν κατέγνωκεν. † ὅτι μὲν τοίνυν οὔτ' ἀληθῆ, οὔτ' ἀληθείαις ἐοικότα λέξουσι, καὶ ἐκ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ὁμολογεῖν τὴν προῖκα μὴ δοῦναι, καὶ ἐκ τοῦ πάλιν ἄνευ μαρτύρων ἀποδεδωκέναι φάσκειν, καὶ ἐκ τοῦ τὸν χρόνον μὴ ἐγχωρεῖν, ἀμφισβητουμένης ἤδη τῆς οὐσίας, ἀποδοῦναι τἀργύριον, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Παραλελειμμένα τινὰ ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ διὰ τούτου προστίθησιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπισημαίνεται, καὶ δὴ καὶ πρός τινας ἀντιῤῥήσεις ἵσταται. περὶ δὲ τῶν λόγων τούτων προειρήκαμεν, ὅτι πολλοί φασιν αὐτοὺς ὑπὸ Ἰσαίου συντεθῆναι, τοῦ ῥήτορος ἀπιστοῦντες εἶναι διὰ τὴν ἡλικίαν. οἱ δέ γε, εἰ μὴ τοῦτο, διωρθῶσθαί γε ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. ἐοίκασι γὰρ τοῖς ἐκείνου λόγοις. θαυμαστὸν δ' οὐδὲν, εἰ τὸν διδάσκαλον ἐμιμήσατο. καὶ μηδέπω πρὸς τὸ τέλειον ἥκων, ἐπὶ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα μετῄει τέως.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΟΝΗΤΟΡΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ὃ παρέλιπον ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ τεκμήριον, οὐδενὸς τῶν εἰρημένων ἔλαττον, τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα τούτους Ἀφόβῳ, τοῦτο πρῶτον εἰπὼν, μετὰ τοῦτο καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται πρὸς ὑμᾶς, ἐξελέγχειν αὐτὸν πειράσομαι. † οὗτος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πρῶτον ὅτε τῶν Ἀφόβου διενοεῖτο ἀμφισβητεῖν, οὐχὶ τάλαντον ἔφη τὴν προῖχ', ὥσπερ νυνὶ, ἀλλ' ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκέναι, καὶ τίθησιν ὅρους, [ἀλλ'] ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν, δισχιλίων· ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον, ταλάντου, βουλόμενος μὴ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ κἀκείνην διασώζειν αὐτῷ. † γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς αὐτὸν, ἰδὼν, ὡς διάκεισθ' ὑμεῖς πρὸς τοὺς λίαν ἀναιδῶς ἀδικοῦντας, ἔννους γίνεται, καὶ δεινὰ πάσχειν ἡγήσατο δόξειν ἐμὲ τοσούτων χρημάτων ἀπεστερημένον, εἰ μηδ' ὁτιοῦν ἕξοιμι τῶν Ἀφόβου λαβεῖν, τοῦ τἀμὰ ἔχοντος, ἀλλ' ὑπὸ τούτου κωλυόμενος φανερὸς γενήσομαι. καὶ τί ποιεῖ; † τοὺς ὅρους ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀφαιρεῖ, καὶ τάλαντον μόνον εἶναι τὴν προῖκά φησιν, ἐν ᾧ τὸ χωρίον ἀποτετιμῆσθαι. † καίτοι δῆλον, ὅτι τοὺς ἐπὶ τῆς οἰκίας ὅρους εἰ δικαίως ἔθηκε, καὶ ὄντως ἀληθεῖς, δικαίως καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ χωρίου τέθεικεν. εἰ δ' εὐθὺς ἀδικεῖν βουλόμενος ψευδεῖς ἔθηκεν ἐκείνους, εἰκὸς καὶ τούτους οὐκ ἀληθεῖς ὑπάρχειν. † τοῦτο τοί-

των οὐκ ἐξ ὧν ἐγὼ δεδήλωκα λόγων δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος διεπράξατο, οὐδ' ὑφ' ἑνὸς γὰρ ἀναγκασθεὶς ἀνθρώπων, αὐτὸς ἀνεῖλε τοὺς ὅρους, ἔργῳ φανερὸν ποιήσας, ὅτι ψεύδεται. † καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, ὅτι τὸ μὲν χωρίον καὶ νῦν οὗτός φησιν ἀποτετιμῆσθαι ταλάντου· τὴν δ' οἰκίαν ὡς προσωρίσατο δισχιλίων· καὶ πάλιν, ὅτι τοὺς ὅρους ἀνεῖλε γενομένης τῆς δίκης, τοὺς εἰδότας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. καί μοι λάβε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Δῆλον τοίνυν, ὅτι δισχιλίων μὲν ὡρισμένος τὴν οἰκίαν, ταλάντου δὲ τὸ χωρίον, ὡς ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκὼς ἔμελλεν ἀμφισβητήσειν. † μεῖζον οὖν ἄν τι γένοιτο τεκμήριον ὑμῖν, τοῦ μηδὲν ἀληθὲς λέγειν τοῦτον, ἢ εἰ φανείη μὴ ταὐτὰ * νῦν λέγων τοῖς ἐξ ἀρχῆς περὶ τῶν αὐτῶν; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν δοκῇ τούτου μεῖζον εὑρεθῆναι. † σκέψασθε τοίνυν τὴν ἀναίδειαν, ὅς γ' ἐν ὑμῖν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀποστερεῖ με ὅσῳ πλείονος ἄξιόν ἐστι ταλάντου· καὶ ταῦτ' αὐτὸς τιμήσας οὐκ ἄξιον εἶναι πλείονος. † τί γὰρ βουλόμενος δισχιλίων προσωρίσω τὴν οἰκίαν, ὅτε τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐνεκάλεις, εἴγε τὸ χωρίον ἄξιον ἦν πλείονος, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ καὶ τὰς δισχιλίας ἐτίθεις; † ἢ ὅταν μέν σοι δοκῇ πάντα τὰ Ἀφόβου διασώζειν, τότε τὸ χωρίον ἔσται ταλάντου μόνον ἄξιον, καὶ τὴν οἰκίαν ἐν δισχιλίαις προσέξεις, ἥ τε προὶξ ὀγδοήκοντα μναῖ γενήσονται, καὶ ἀξιώσεις ἔχειν ἀμφότερα· † ὅταν δέ σοι μὴ συμφέρῃ, τἀναντία πάλιν, ἡ μὲν οἰκία ταλάντου, διότι νῦν ἐγὼ ταύτην ἔχω· τοῦ δὲ χω-

ρίου τὸ περιὸν, οὐκ ἐλάττονος ἢ δυοῖν ἄξιον, ἵν᾽ ἐγὼ βλάπτειν τοῦτον, οὐκ ἀποστερεῖσθαι δοκῶ. † ὁρᾷς, ὡς ὑποκρίνῃ μὲν δεδωκέναι τὴν προῖκα, φαίνῃ δὲ κατ᾽ οὐδ᾽ ὁντινοῦν τρόπον δεδωκώς; τὰ γὰρ ἀληθῆ καὶ μὴ κακουργούμενα τῶν πραγμάτων, ἁπλῶς οἷ᾽ ἂν ἐξ ἀρχῆς πραχθῇ, τοιαῦτ᾽ ἐστί. † σὺ δὲ τοὐναντίον ἐξελέγχῃ πράξας εἰς τὴν καθ᾽ ἡμῶν ὑπηρεσίαν. § ἄξιον τοίνυν καὶ τὸν ὅρκον, ὁποῖόν τιν᾽ ἂν ὤμοσεν, εἴ τις ἔδωκεν, ἐκ τούτων ἰδεῖν. ὃς γὰρ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἔφη τὴν προῖκ᾽ εἶναι, εἰ τότ᾽ αὐτῷ τις ἔδωκεν, ὀμόσαντι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγειν, κομίσασθαι, τί ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον, ὅτι ὤμοσε. τί γὰρ καὶ λέγων οὐ φήσει τότ᾽ ἂν ὀμόσαι, νῦν γε τοιαῦτ᾽ ἀξιῶν; † οὐκοῦν ὅτι γ᾽ ἐπιώρκησεν ἄν, ἑαυτὸν ἐξελέγχει. νῦν γὰρ οὐκ ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἀλλὰ τάλαντον δεδωκέναι φησί. τί μᾶλλον ἂν οὖν εἰκότως τις αὐτὸν ἐκεῖνα ἐπιορκεῖν, ἢ τάδ᾽ ἡγοῖτο; ἢ τίνα τις δικαίως ἂν ἔχοι περὶ τούτου διάνοιαν, τοῦ ῥᾳδίως οὕτως ἑαυτὸν ἐξελέγχοντος ὄντ᾽ ἐπίορκον; † ἀλλὰ νὴ Δί᾽ ἴσως οὐχὶ πάντ᾽ αὐτῷ τοιαῦτα πέπρακται· οὐδὲ πανταχόθεν δῆλός ἐστι τεχνάζων· ἀλλὰ καὶ τιμώμενος φανερὸς γέγονεν ὑπὲρ Ἀφόβου ταλάντου, καὶ τοῦτ᾽ αὐτὸς ὑμῖν ἀποδώσειν ἐγγυώμενος; † καίτοι σκέψασθε, ὅτι τοῦτ᾽ ἔστι τεκμήριον, οὐ μόνον τοῦ τὴν γυναῖκα συνοικεῖν Ἀφόβῳ, καὶ τοῦτον οἰκείως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα. † τίς γὰρ ἀνθρώπων ἠλίθιός ἐστιν οὕτως, ὡς ἀργύριον δοὺς τοσοῦτον, ἔπειθ᾽ ἓν λαβὼν χωρίον ἀμφισβητούμενον εἰς ἀποτίμησιν, σὺν οἷς πρότερον ἐζημίωτο,

τὸν

τὸν ἀδικήσαντα, ὡς δίκαιόν τι ποιήσαντα, καὶ τοῦ τῆς δίκης ὀφλήματος προσεγγυήσασθαι; οὐδέν᾽ οἶμαι. † καὶ γὰρ οὐδὲ λόγον τὸ πρᾶγμ᾽ ἔχον ἐστὶ, τὸν αὐτὸν αὐτῷ μὴ δυνάμενον κομίσασθαι τάλαντον, τοῦτον ἄλλῳ τινὶ φάσκειν ἀποτίσειν, καὶ ταῦτ᾽ ἐγγυᾶσθαι. † ἀλλὰ καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν τούτων ἐστὶ δῆλον, ὅτι τὴν μὲν προῖκα οὐ δέδωκεν, ἀντὶ δὲ πολλῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν οἰκεῖος ὢν Ἀφόβῳ, ταῦτ᾽ ἀπετιμᾶτο, κληρονόμον τῶν ἐμῶν τὴν ἀδελφὴν μετ᾽ ἐκείνου καταστῆσαι βουλόμενος. † εἶτα νῦν παρακρούσασθαι ζητεῖ, καὶ φενακίζει, λέγων, ὡς πρότερον τοὺς ὅρους ἔστησεν, ἢ ἐκεῖνον τὴν δίκην ὀφλεῖν. οὐ πρότερόν γε, ἢ παρὰ σοὶ, εἴγε νῦν ἀληθῆ λέγεις. δῆλον γὰρ, ὅτι καταγνοὺς ἀδικίαν αὐτοῦ, ταῦτ᾽ ἐποίεις. §† εἶτα καὶ γελοῖον τοῦτο λέγειν, ὥσπερ οὐκ εἰδότων ἡμῶν, ὅτι πάντες οἱ τὰ τοιαῦτ᾽ ἀδικοῦντες σκοποῦσι, τί λέξουσιν. οὐδεὶς δὲ πώποτ᾽ ὦφλε σιωπῶν, οὐδ᾽ ἀδικεῖν ὁμολογῶν· ἀλλ᾽ ἐπειδὰν, οἶμαι, μηδὲν ἀληθὲς λέγων ἐξελεγχθῇ, τότε γιγνώσκεται, ὁποῖός ἐστιν. ὅπερ καὶ οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ πάσχειν. † ἐπεὶ, φέρε, πῶς ἐστὶ δίκαιον, ἐὰν μὲν πλείονος, πλεῖον, ἐὰν δὲ ἐλάττονος, ἔλαττον; † ἢ πῶς ἐστὶ δίκαιον, τῆς ἀδελφῆς τῆς σῆς μηδέπω καὶ τήμερον ἄλλῳ συνοικούσης, μηδ᾽ ἀπηλλαγμένης Ἀφόβου, μηδὲ τὴν προῖκα δεδωκότος * τούτῳ σοῦ, μηδ᾽ ὑπὲρ τούτων εἰς βάσανον, μηδ᾽ εἰς ἄλλο δίκαιον μηδὲν καταφυγεῖν ἐθέλοντος, ὅτι σὺ στῆσαι φὴς ὅρους, σὸν εἶναι τὸ χωρίον; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς οἶμαι. τὴν γὰρ ἀλήθειαν σκεπτέον, οὐχ ἅ τις ἑαυτῷ παρεσκεύασεν ἐξεπίτηδες

εἰς τὸ λέγειν τι δοκεῖν, ὥσπερ ὑμεῖς. † ἔπειτα τὸ δεινότατον. εἰ καὶ δεδωκότες ἦτε ὡς μάλιστα τὴν προῖκα, ἣν οὐ δεδώκατε, τίς ὁ τούτων αἴτιος; οὐχ ὑμεῖς, ἐπεὶ * εἰς τἀμὰ ἔδοτε; † οὐχ ὅλοις ἔτεσι πρότερον δέκα τἀμὰ λαβὼν εἶχεν ἐκεῖνος, ὧν ὦφλε τὴν δίκην, ἢ κηδεστήν σοι γενέσθαι; † ἢ σὲ μὲν δεῖ κομίσασθαι πάντα, τὸν δὲ καὶ καταδικασάμενον, καὶ δι' ὀρφανίαν ἠδικημένον, καὶ προικὸς ἀληθινῆς ἀπεστερημένον, ὃν μόνον ἀνθρώπων οὐδὲ τῆς ἐπωβελίας ἄξιον ἦν κινδυνεύειν, ἠναγκάσθαι τοιαῦτα παθεῖν, κεκομισμένον μηδ' ὁτιοῦν, καὶ ταῦτ' ἐθέλοντα ποιεῖν ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τι τῶν δεόντων ἐβούλεσθε πράττειν;

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Δανεισάμενος παρὰ Δήμωνος, ἑνὸς τῶν Δημοσθένους συγγενῶν, ἔμπορός τις Πρῶτος ὄνομα, ἐπρίατο τοῦ ἀργυρίου σῖτον ἐν Συρακούσαις· καὶ τοῦτον ἐκόμισεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ νεὼς, ἧς Ἡγέστρατος ἐναυκλήρει. Ἡγέστρατος δὲ καὶ Ζηνόθεμις, πρὸς ὃν ἐστιν ἡ παραγραφὴ, μασσαλιῶται μὲν ἦσαν τὸ γένος, κακούργημα δὲ τοιοῦτον ἐν Συρακούσαις ἐκακούργη-

κούργησαν, ὡς ὁ ῥήτωρ φησίν. ἐδανείσαντο χρήματα. ταῦτα δὲ εἰς μὲν τὴν ναῦν οὐκ ἐνέθεντο, λάθρα δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν ἀπέστειλαν, ἀποστερῆσαι τοὺς δανείσαντας βεβουλευμένοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐγέγραπτο ἐν τῷ συμβολαίῳ, εἰ πάθοι τι ἡ ναῦς, μὴ ἀπαιτεῖσθαι αὐτοὺς τὰ χρήματα, ἐσκέψαντο * καταδῦσαι τὴν ναῦν. νύκτωρ οὖν ἐν τῷ πλῷ κατελθὼν ὁ Ἡγέστρατος, διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος. φωραθεὶς δὲ καὶ φεύγων τοὺς ἐπιβάτας, εἰς τὴν θάλασσαν εἰσπίπτει, καὶ παραχρῆμα ἀπόλλυται. ὁ τοίνυν Ζηνόθεμις, ὁ κοινωνὸς, ὥς φησιν ὁ ῥήτωρ, τοῦ Ἡγεστράτου, μόλις σωθείσης εἰς Ἀθήνας τῆς νεὼς, ἠμφισβήτει τοῦ σίτου, λέγων εἶναι τὸν σῖτον Ἡγεστράτου, ἐκεῖνον δὲ παρ' ἑαυτοῦ δανείσασθαι χρήματα. ἐνστάντων δὲ * αὐτῷ τοῦ τε Πρώτου καὶ τοῦ Δήμωνος, ἀμφοτέροις ἔλαχε δίκην ἐμπορικήν. καὶ τὸν Πρῶτον ἐξ ἐρήμης ἑλὼν ἑκόντα, ὥς φησι Δημοσθένης, καὶ συγκακουργοῦντα, εἰσάγει καὶ τὸν Δήμωνα δεύτερον εἰς τὸ δικαστήριον. ὁ δὲ, παραγράφεται μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, νόμον παρεχόμενος τὸν διδόντα τοῖς ἐμπόροις τὰς δίκας εἶναι περὶ τῶν Ἀθήναζε, καὶ τῶν Ἀθήνησιν συμβολαίων. Ζηνοθέμιδι δέ φησι μηδὲν συμβόλαιον εἶναι πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ μὲν ἀγὼν ἐστι παραγραφικὸς, ὁ δὲ λόγος, ὡς τῆς εὐθυδικίας τοῦ πράγματος εἰσηγμένης, οὕτως εἴρηται περὶ τοῦ μὴ Ζηνοθέμιδος εἶναι τὸν σῖτον, ἀλλὰ τοῦ Πρώτου, ᾧ Δήμων ἐδάνεισε τὸ ἀργύριον. οὐ γὰρ βούλεται δοκεῖν ῥήματι τοῦ νόμου μόνον ἰσχυρίζεσθαι κατὰ τὸ πρᾶγμα

ἀδικῶν, ἀλλὰ δείκνυσιν, ὡς θαῤῥεῖ μὲν καὶ τῇ εὐθείᾳ· ἐκ περιουσίας δὲ αὐτῷ καὶ παραγραφὴν ὁ νόμος δίδωσι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ.

Ἄνδρες δικασταὶ, βούλομαι παραγεγραμμένος μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, περὶ τῶν νόμων πρῶτον εἰπεῖν, καθ' οὓς παρεγραψάμην. † οἱ νόμοι κελεύουσιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰς δίκας εἶναι τοῖς ναυκλήροις, καὶ τοῖς ἐμπόροις τῶν Ἀθήναζε, καὶ τῶν Ἀθήνηθεν συμβολαίων, καὶ περὶ ὧν ἂν ὦσι συγγραφαί. † ἂν δέ τις παρὰ ταῦτα δικάζηται, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. † τούτῳ τοίνυν Ζηνοθέμιδι πρὸς μὲν ἐμὲ ὅτι οὐδὲν ἦν συμβόλαιον, οὐδὲ συγγραφὴ, καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν τῷ ἐγκλήματι· δανεῖσαι δέ φησιν Ἡγεστράτῳ * τῷ ναυκλήρῳ. † τούτου δὲ ἀπολομένου ἐν τῷ πελάγει, ἡμᾶς τὸ ναῦλον σφετερίσασθαι, καὶ τουτὶ τὸ ἔγκλημά ἐστιν. † ἐκ δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου τήν τε δίκην οὐκ εἰσαγώγιμον οὖσαν μαθήσεσθε, καὶ τὴν ὅλην ἐπιβουλὴν, καὶ πονηρίαν τουτουῒ τοῦ ἀνθρώπου ὄψεσθε. § † δέομαι δ' ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴπερ ἄλλῳ τινὶ πώποτε πράγματι τὸν νοῦν προσείχετε, καὶ τούτῳ προσέχειν. ἀκούσεσθε γὰρ ἀνθρώπου τόλμαν, καὶ πονηρίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν,

ἄνπερ

ἄνπερ ἐγὼ τὰ πεπραγμένα αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πολλάκις εἰπεῖν δυνηθῶ. οἴομαι δέ. † Ζηνόθεμις γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὢν ὑπηρέτης Ἡγεστράτου τοῦ ναυκλήρου, ὃν καὶ αὐτὸς ἔγραψεν ἐν τῷ ἐγκλήματι, ὡς ἐν τῷ πελάγει ἀπώλετο· πῶς δ', οὐ προσέγραψεν· ἀλλ' ἐγὼ φράσω· ἀδίκημα τοιουτονὶ μετ' ἐκείνου συνεσκευάσατο. χρήματα ἐν ταῖς Συρακούσαις ἐδανείζοντο οὑτοσὶ καὶ ἐκεῖνος. † ὡμολόγει δ' ἐκεῖνος μὲν πρὸς τοὺς τούτῳ δανείζοντας, εἴ τις ἔροιτο, ἐνεῖναι σῖτον ἐν τῇ νηῒ τούτῳ πολύν· οὑτοσὶ δὲ, πρὸς τοὺς ἐκείνῳ, τὸν γόμον οἰκεῖον ἔχειν αὐτὸν τῆς νεώς. † ὢν δὲ ὁ μὲν, ναύκληρος· ὁ δὲ, ἐπιβάτης, ἐπιστεύοντο εἰκότως ἃ περὶ ἀλλήλων ἔλεγον. λαμβάνοντες δὲ τὰ χρήματα, οἴκαδε ἀπέστελλον εἰς τὴν Μασσαλίαν, καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ναῦν εἰσέφερον. † οὐσῶν δὲ τῶν συγγραφῶν, ὥσπερ εἰώθασιν ἅπασαι, σωθείσης τῆς νεὼς ἀποδοῦναι τὰ χρήματ', ἵν' ἀποστερήσαιεν τοὺς δανείσαντας, τὴν ναῦν καταδῦσαι ἐβουλεύσαντο. † ὁ μὲν οὖν Ἡγέστρατος, ὡς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπῆραν δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν πλοῦν, καταβὰς τῆς νυκτὸς εἰς κοίλην ναῦν, διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος. † οὑτοσὶ δ', ὡς οὐδὲν εἰδὼς, ἄνω μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν διέτριβε. ψόφου δὲ γενομένου, αἰσθάνονται οἱ ἐν τῷ πλοίῳ, ὅτι κακόν τι ἐν κοίλῃ νηῒ γίνεται, καὶ βοηθοῦσι κάτω. † ὡς δ' ἡλίσκετο ὁ Ἡγέστρατος, καὶ δίκην δώσειν ὑπελάμβανε, φεύγει· καὶ ἐκδιωκόμενος, ῥίπτει ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλατταν. † διαμαρτὼν δὲ τοῦ λέμβου διὰ τὸ νύκτα εἶναι, ἀπεπνίγη. ἐκεῖνος μὲν οὖν οὕτως, ὥσπερ ἄξιος ἦν, κακὸς κακῶς ἀπώλετο, ἃ

τοὺς ἄλλους ἐπεβούλευσε ποιῆσαι, ταῦτα παθὼν αὐτός. § † οὑτοσὶ δ' ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ, καὶ συνεργὸς, τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἐν τῷ πλοίῳ παρὰ τἀδικήματα, ὡς οὐδὲν εἰδὼς, ἀλλ' ἐκπεπληγμένος καὶ αὐτὸς, ἔπειθε τὸν πρωρέα καὶ τοὺς ναύτας εἰς τὸν λέμβον ἐμβαίνειν, καὶ ἐκλείπειν τὴν ναῦν τὴν ταχίστην, ὡς ἀνελπίστου τῆς σωτηρίας οὔσης, καὶ καταδυσομένης τῆς νεὼς αὐτίκα μάλα, ἵν', ὅπερ διενοήθησαν, τοῦτ' ἐπιτελεσθείη, καὶ ἡ ναῦς ἀπόλοιτο, καὶ τὰ συμβόλαια ἀποστερήσαιεν. † ἀποτυχὼν δὲ τούτου, καὶ τοῦ παρ' ἡμῶν ἐμπλέοντος ἐναντιωθέντος, καὶ τοῖς ναύταις μισθοὺς, εἰ διασώσαιεν τὴν ναῦν, μεγάλους ἐπαγγειλαμένου, σωθείσης εἰς Κεφαληνίαν τῆς νεὼς, διὰ τοὺς θεοὺς μάλιστά γε, εἶτα καὶ διὰ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρετὴν, πάλιν μετὰ τῶν μασσαλιωτῶν, τῶν τοῦ Ἡγεστράτου πολιτῶν, μὴ καταπλεῖν Ἀθήναζε τὸ πλοῖον ἔπραττε, λέγων, ὡς αὐτός τε καὶ τὰ χρήματ' ἐκεῖθέν ἐστι, καὶ ὁ ναύκληρος εἴη, καὶ οἱ δεδανεικότες μασσαλιῶται. † ἀποτυχὼν δὲ καὶ τούτου, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν τῇ Κεφαληνίᾳ γνόντων Ἀθήναζε τὴν ναῦν καταπλεῖν, ὅθενπερ ἀνήχθη· ὃν οὐδ' ἂν εἷς ἐλθεῖν ᾤετο δεῦρο τολμῆσαι, τοιαῦτά γε ἐσκευωρημένον καὶ πεποιηκότα, † οὗτος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἀναιδείᾳ καὶ τόλμῃ, ὥστ' οὐκ ἐλήλυθε μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ σίτου τοῦ ἡμετέρου ἀμφισβητήσας ἡμῖν, δίκην προσείληχε. † τί οὖν πότ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, καὶ τῷ πότ' ἐπηρμένος οὗτος, καὶ ἐλήλυθε, καὶ τὴν δίκην εἴληχεν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ἄνδρες δικασταὶ, ἀχθόμενος μὲν νὴ τὸν δία καὶ θεοὺς,

ἀναγ-

ἀναγκαζόμενος δέ. † ἔστιν ἐργαστήρια μοχθηρῶν ἀνθρώπων συνεστηκότων ἐν τῷ Πειραιεῖ· οὓς οὐδ' ὑμεῖς ἀγνοήσαιτε ἰδόντες. ἐκ τούτων ἕνα, ἡνίχ' οὗτος ἔπραττεν ὅπως ἡ ναῦς μὴ καταπλεύσεται δεῦρο, πρεσβευτὴν ἐκ βουλῆς τινὰ λαμβάνομεν γνώριμον οὑτωσί. ὅτι δ' ἦν τοιοῦτος οὐκ εἰδότες, ἀτύχημα οὐδὲν ἔλαττον, εἰ οἷόντ' εἰπεῖν, ἀτυχήσαντες, ἢ τό γε ἐξαρχῆς πονηροῖς ἀνθρώποις συμμῖξαι, † οὗτος ὁ πεμφθεὶς ὑφ' ἡμῶν, Ἀριστοφῶν ὄνομα αὐτῷ, ὃς καὶ τὰ τοῦ Μικκαλίωνος πράγματα ἐσκευώρηται. (ταῦτα γὰρ νῦν ἀκούομεν) ἠργολάβηκεν ἑαυτόν, καὶ *κατεπήγγελται τουτῳί. καὶ ὅλως ἐστὶν ὁ πάντα πράττων οὗτος. ὁδὶ δὲ ἄσμενος δέδεκται ταῦτα. † ὡς γὰρ διήμαρτε τοῦ διαφθαρῆναι τὸ πλοῖον, οὐκ ἔχων ἀποδοῦναι τὰ χρήματα τοῖς δανείσασι· πῶς γάρ, ἅγε ἐξ ἀρχῆς μὴ ἐνέθετο; ἀντιποιεῖται τῶν ἡμετέρων, καὶ φησὶ τῷ Ἡγεστράτῳ ἐπὶ τούτῳ τῷ σίτῳ δεδανεικέναι, ὃν ὁ παρ' ἡμῶν ἐπιπλέων ἐπρίατο. οἱ δὲ δανεισταὶ τε ἐξαρχῆς ἐξηπατημένοι, † ὁρῶντες ἑαυτοῖς ἀντὶ τῶν χρημάτων ἄνθρωπον πονηρὸν χρήστην, ἄλλο δ' οὐδὲν, ἐλπίδας ἔχοντες, ὑπὸ τούτου παρακρουσθέντων ὑμῶν, ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀπολήψεσθαι τὰ ἑαυτῶν, ὃν ἴσασι ψευδόμενον ταῦτα καθ' ἡμῶν, τούτῳ συνδικεῖν ἀναγκάζονται τοῦ συμφέροντος εἵνεκα τοῦ ἑαυτῶν. † τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα, ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, ὡς εἰπεῖν ἐν κεφαλαίῳ, τοιοῦτόν ἐστι. βούλομαι δὲ τοὺς μάρτυρας ὧν λέγω πρῶτον ὑμῖν παρασχόμενος, μετὰ ταῦτα δὴ καὶ τἄλλα διδάσκειν. καί μοι λέγε τὰς μαρτυρίας.

Μαρ-

Μαρτυρίαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφίκετο δεῦρο τὸ πλοῖον, γνόντων τῶν κεφαλήνων, ἀντιπράττοντος τούτου, ὅθεν ἐξέπλευσε τὸ πλοῖον, ἐνταῦθα καὶ καταπλεῖν αὐτό· τὴν μὲν ναῦν οἱ ἐπὶ τῇ νηῒ δεδανεικότες ἐνθένδε εὐθέως εἶχον. τὸν δὲ σῖτον ὁ ἠγορακὼς εἶχεν. ἦν δ' οὗτος ὁ ἡμῖν τὰ χρήματ' ὀφείλων, † μετὰ ταῦτα οὗτος ἧκεν ἔχων τὸν παρ' ἡμῶν πεμφθέντα πρεσβευτὴν, τὸν Ἀριστοφῶντα. καὶ ἠμφισβήτει τοῦ σίτου, φάσκων Ἡγεστράτῳ δεδανεικέναι. † τί λέγεις ἄνθρωπε; εὐθέως ὁ Πρῶτος (τοῦτο γὰρ ἦν τοὔνομα τῷ τὸν σῖτον εἰσαγαγόντι, τῷ τὰ χρήμαθ' ἡμῖν ὀφείλοντι,) σὺ χρήματα δέδωκας Ἡγεστράτῳ, μεθ' οὗ τοὺς ἄλλους ἐξηπάτηκας, ὅπως δανείσηται, * καίτοι πολλάκις λέγοντας, ὅτι τοῖς προεμένοις ἀπολεῖται τὰ χρήματα; † σὺ οὖν ταῦτ' ἀκούων, αὐτὸς ἂν προήκω; ἔφη, καὶ ἀναιδὴς ἦν. οὐκ οὖν εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἀληθῆ λέγεις, τῶν παρόντων τις ὑπέλαβεν, ὁ σὸς κοινωνὸς καὶ πολίτης, ὁ Ἡγέστρατος, ὡς ἔοικεν, ἐξηπάτηκέ σε, καὶ ὑπὲρ τούτων αὐτὸς αὑτῷ θανάτου τιμήσας ἀπόλωλε. † καὶ ὅτι γ', ἔφη τις τῶν παρόντων, ἁπάντων ἐστὶ συνεργὸς οὗτος ἐκείνῳ, σημεῖον ὑμῖν ἐρῶ. § † πρὸ γὰρ τοῦ διακόπτειν ἐπιχειρῆσαι τὴν ναῦν, τίθενται πρός τινα τῶν συμπλεόντων οὗτος καὶ Ἡγέστρατος βιβλίον συγγραφήν. † καίτοι εἰ μὲν εἰς πίστιν δέδωκας, τί πρὸ τοῦ κακουργήματος ἂν τὰ βέβαια ἐποιοῦ; εἰ δ' ἀπιστῶν ἐτύγχανες, τί οὐχ, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τὰ δίκαια ἐλάμβανες ἐν τῇ γῇ; τί ἂν τὰ πολλὰ λέγοι τις; ἦν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν πλέον ἡμῖν ταῦτα λέγουσιν.

ἀλλ'

ἀλλ' ἀντείχετο τοῦ σίτου. † ἐξῆγεν αὐτὸν ὁ Πρῶτος, καὶ ὁ κοινωνὸς τοῦ Πρώτου, Φέρτατος οὑτοσὶ δ' οὐκ ἐξήγετο. ὐδ' ἂν ἔφη διαῤῥήδην ὑπ' ὐδενὸς ἐξαχθῆναι ἄν, εἰ μὴ αὐτὸν ἐγὼ ἐξάξω. † μετὰ ταῦτα προὐκαλεῖτο ὁ Πρῶτος αὐτὸν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν συρακουσίων. κἂν μὲν ἐωνημένος τὸν σῖτον ἐκεῖνος φαίνηται, καὶ τὰ τέλη κείμενα ἐκείνῳ, καὶ τὰς τιμὰς ὁ διαλύων ἐκεῖνος, τοῦτον πονηρὸν ὄντα, ἠξιοῦμεν ζημιοῦσθαι. εἰ δὲ μή, καὶ τὰ διάφορα ἀπολαβεῖν, καὶ τάλαντον προσλαβεῖν, καὶ τοῦ σίτου ἀφιστάμεθα. ταῦτ' ἐκείνου προκαλουμένου καὶ λέγοντος, καὶ ἡμῶν, οὐδὲν ἦν πλέον· ἀλλ' ἦν αἵρεσις, ἢ τοῦτον ἐξάγειν ἡμᾶς, ἢ ἀπολωλεκέναι σωθέντα καὶ παρόντα τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν. † ὁ γὰρ αὖ Πρῶτος διεμαρτύρετο ἐξάγειν βεβαιοῦν ἀναπλεῖν ἐθέλειν εἰς τὴν Σικελίαν. εἰ δὲ ταῦτ' ἐθέλοντος αὐτοῦ * προησόμεθ' ἡμεῖς τούτῳ τὸν σῖτον, οὐδὲν αὐτῷ μέλειν. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ οὔτ' ἂν ἐξαχθῆναι ἔφη, εἰ μὴ ὑπ' ἐμοῦ, οὔτε ἃ προὐκαλεῖτο περὶ τοῦ ἀναπλεῖν ἐδέχετο, ἔν τε τῷ πλοίῳ τὴν συγγραφὴν ἔθετο, λέγε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἐπειδὴ τοίνυν οὔτ' ἐξάγεσθαι ἤθελεν ὑπὸ τοῦ Πρώτου, οὔτ' εἰς τὴν Σικελίαν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὰ δίκαια, προειδώς τε ἅπαντα ἐφαίνετο, ἃ ὁ Ἡγέστρατος ἐκακούργει, λοιπὸν ἦν ἡμῖν τοῖς ἐνθένδε μὲν πεποιημένοις τὸ συμβόλαιον, παρειληφόσι δὲ τὸν σῖτον παρὰ τοῦ δικαίως ἐκεῖ πριαμένου, ἐξάγειν τοῦτον. † τί γὰρ ἂν καὶ ἄλλο ἐποιοῦμεν; οὔπω γὰρ τοῦτό γε οὐδεὶς ἡμῶν τῶν κοινωνῶν ὑπέ-

λαβεν,

λαβεν, ὡς ὑμεῖς γνώσεσθέ ποτ', εἶναι τούτου τὸν σῖτον, ὃν καταλιπεῖν οὗτος ἔπειθε τοὺς ναύτας, ὅπως ἀπόλοιτο τοῦ πλοίου καταδύντος. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι σημεῖον τοῦ μηδὲν προσήκειν αὐτῷ. τίς γὰρ ἂν τὸν ἑαυτοῦ σῖτον ἔπειθε προέσθαι τοὺς σώζειν βουλομένους; ἢ τίς οὐκ ἂν ἔπλει, δεξάμενος τὴν πρόκλησιν εἰς τὴν Σικελίαν, οὗ ταῦτα ἦν ἐλέγξαι καθαρῶς. † καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' * ἐμέλλομεν ὑμῶν καταγνώσεσθαι, ὡς εἰσαγώγιμον τούτῳ ψηφιεῖσθε τὴν δίκην περὶ τούτων τῶν χρημάτων, ἃ κατὰ πολλοὺς τρόπους οὗτος ἔπραττεν, ὅπως μὴ εἰσαγώγιμα δεῦρ' ἔσται· † πρῶτον μὲν, ὅτε αὐτὰ καταλιπεῖν τοὺς ναύτας ἔπειθεν· εἶθ' ὅτ' ἐν Κεφαληνίᾳ μὴ δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔπραττε. † πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν καὶ δεινὸν ἂν γένοιτο, εἰ κεφαλῆνες μὲν, ὅπως τοῖς ἀθηναίοις σωθῇ τὰ χρήματα, δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔκριναν, ὑμεῖς δ', ὄντες ἀθηναῖοι, τὰ τῶν πολιτῶν τοῖς καταποντίσαι βουληθεῖσι δοῦναι γνοίητε; καὶ ἃ μὴ καταπλεῖν ὅλως οὗτος δεῦρο ἔπραττε, ταῦτ' εἰσαγώγιμα τούτῳ ψηφίσαισθε; μὴ δήπου, ὦ ζεῦ καὶ θεοί. λέγε δή μοι, τί παραγέγραμμαι.

Παραγραφή. Λέγε δή μοι τὸν νόμον.

Νόμος. Οτι μὲν τοίνυν δικαίως ἐκ τῶν νόμων παρεγραψάμην, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, ἱκανῶς οἴομαι δεδεῖχθαι. τέχνην δ' ἀκούσεσθε τοῦ σοφοῦ τοῦ ταῦτα πάντα συντεταχότος, τοῦ Ἀριστοφῶντος. † ὡς γὰρ ἐκ τῶν πραγμάτων ἁπλῶς οὐδὲν ἑώρων δίκαιον αὐτοῖς ἐνὸν, ἐπικηρυκεύονται τῷ Πρώτῳ, καὶ πείθουσι τὸν ἄνθρωπον ἐνδοῦναι τὰ πράγματ' αὐτοῖς·

πράτ-

πράττοντες μὲν, ὡς ἔοικε, καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῦτο, ὡς ἡμῖν νυνὶ φανερὸν γέγονεν, οὐ δυνάμενοι δὲ πεῖσαι. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ὁ Πρῶτος, ἕως μὲν ᾤετο τὸν σῖτον κέρδος ἐλθόντα ποιήσειν, ἀντείχετο τούτου· καὶ μᾶλλον ᾑρεῖτο αὐτός τε κερδᾶναι, καὶ ἡμῖν τὰ δίκαια ἀποδοῦναι, ἢ κατακοινωνήσας τούτοις τῆς μὲν ὠφελείας τούτους ποιῆσαι μερίτας, ἡμᾶς δ' ἀδικῆσαι. † ὡς δὲ δεῦρο ἥκοντος αὐτοῦ, καὶ περὶ ταῦτα πραγματευομένου, ἐπανῆκεν ὁ σῖτος, ἄλλην εὐθέως ἔλαβε γνώμην. καὶ ἅμα· εἰρήσεται γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πᾶσα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια· καὶ ἡμεῖς οἱ δεδανεικότες προσεκρούομεν αὐτῷ, καὶ πικρῶς εἴχομεν, τῆς τε ζημίας ἐφ' ἡμᾶς ἰούσης τῆς ἐπὶ τὸν σῖτον, καὶ συκοφάντην ἀντὶ χρημάτων αἰτιώμενοι τοῦτον ἡμῖν κεκομικέναι· † ἐκ τούτων, οὐδὲ φύσει χρηστὸς ὢν ἄνθρωπος δηλονότι, ἐπὶ τούτους ἀποκλίνει, καὶ συγχωρεῖ τὴν δίκην ἔρημον ὀφλεῖν, ἣν οὗτος αὐτῷ λαγχάνει τότε, ὅτε οὔπω ταῦτα ἐφρόνουν. εἰ μὲν γὰρ ἀφῆκε τὸν Πρῶτον, ἐξελήλεγκτ' ἂν εὐθέως ἡμᾶς συκοφαντῶν· ὀφλεῖν δὲ παρὼν ἐκεῖνος οὐ συνεχώρει, ἵν' ἐὰν μὲν αὐτῷ ποιῶσιν ἃ ὡμολογήκασιν· εἰ δὲ μὴ, τὴν ἔρημον ἀντιλάχῃ. † ἀλλὰ τί ταῦτα; § εἰ μὲν γὰρ ἃ γέγραφεν οὗτος εἰς τὸ ἔγκλημα, ἐποίει, οὐκ ὄφλειν ἂν δίκην δικαίως, ἀλλ' ἀποθανεῖν ὁ Πρῶτος ἔμοιγε δοκεῖ. † εἰ γὰρ ἐν κακοῖς καὶ χειμῶνι τοσοῦτον οἶνον ἔπινεν, ὥστε ὅμοιον εἶναι μανίᾳ, τί οὐκ ἄξιος εἴη παθεῖν; ἢ εἰ γράμματ' ἔκλεπτεν, ἢ ὑπανέῳγεν; ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς ὑμεῖς ὅπως ποτὲ ἔχῃ

διακρινεῖσθε. τῇ δ' ἐμῇ δίκῃ μηδὲν ἐκείνης προσάγε. εἴ τι σε ἠδίκησεν ὁ Πρῶτος ἢ λέγων, ἢ ποιῶν, ἔχεις, ὡς ἔοικε, δίκην. οὐδεὶς ἡμῶν ἐκώλυσεν, οὐδὲ νῦν παραιτεῖται. † εἰ δὲ σεσυκοφάντηκας, οὐ περιεργαζόμεθα νὴ Δία, ἀλλ' ἐκποδών ἐστιν ἄνθρωπος. διά γε ὑμᾶς, ἵνα τάς τε μαρτυρίας τὰς ἡμετέρας λίπῃ, καὶ νῦν ὑμεῖς, ὅ, τι ἂν βούλησθε, λέγητε κατ' αὐτοῦ. † εἰ μὴ γὰρ δι' ὑμῶν ἔρημος ἐγίγνετο ἡ δίκη, ἅμα ἂν αὐτὸν προσεκαλοῦ, καὶ κατηγγύας πρὸς τὸν πολέμαρχον. § καὶ εἰ μὲν κατέστησέ σοι τοὺς ἐγγυητὰς, μένειν ἠναγκάζετ' ἄν, ἢ σὺ παρ' ὧν λήψει δίκην, ἑτοίμους εἶχες. εἰ δὲ μὴ κατέστησεν, εἰς τὸ οἴκημα ἂν ᾔει. † νῦν δὲ κοινωσάμενοι τὸ πρᾶγμα, ὁ μὲν, διὰ σοῦ τὴν γεγονυῖαν ἔνδειαν οὐκ ἀποδώσειν ἡμῖν οἴεται· σὺ δ' ἐκείνου κατηγορῶν τῶν ἡμετέρων κύριος γενήσεσθαι. τεκμήριον δέ. † ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν κλητεύσω. σὺ δ' οὔτε κατηγγύησας, οὔτε νῦν κλητεύσεις. † ἔτι τοίνυν ἑτέρα τις ἐστὶν ἐλπὶς αὐτοῖς τοῦ παρακρούσεσθαι, καὶ φενακιεῖν ὑμᾶς. αἰτιάσονται Δημοσθένην. καὶ ἐκείνῳ ἐμὲ πιστεύοντα φήσουσιν ἐξάγειν τουτονὶ, ὑπολαμβάνοντες τῷ ῥήτορα καὶ γνώριμον εἶναι ἐκεῖνον, πιθανὴν ἕχειν τὴν αἰτίαν. † ἐμοὶ δ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, Δημοσθένης οἰκεῖος γένει. καὶ πάντας ὑμῖν ὄμνυμι τοὺς θεοὺς, ἦ μὴν ἐρεῖν τἀληθῆ. προσελθόντος δ' αὐτῷ μου, καὶ παρεῖναι καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντος, εἴ τι ἔχοι· † Δήμων, ἔφη, ἐγὼ ποιήσω μὲν, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη. δεῖ μέντοι καὶ τὸ σαυτοῦ, καὶ τοὐμὸν λογίσασθαι. † ἐμοὶ συμβέβη-

κεν

κεν ἀφ' οὗ περὶ τῶν κοινῶν λέγειν ἠρξάμην, μηδὲ πρὸς ἓν πρᾶγμα ἴδιον προσεληλυθέναι· ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς τὰ τοιαῦτα ἐξέστηκα. Deſunt quaedam.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ὁ παραγραφόμενος τὴν δίκην, ἰδίᾳ μέν τινα συμβόλαια πρὸς Ἀπατούριον ἔχων, ἄφεσιν ἐπ' ἐκείνοις, καὶ ἀπαλλαγὴν ἐποιήσατο. νῦν δὲ ὑπὲρ Παρμένοντος ἐγκαλεῖται καὶ ἀπαιτεῖται χρήματα. ὁ γὰρ Παρμένων, πολίτης μὲν ἦν τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ἀπατουρίου Βυζάντιος· φυγὴν δὲ ἐκ τῆς πατρίδος κατεδεδίκαστο. φίλῳ δὲ καταρχὰς τῷ Ἀπατουρίῳ χρώμενος, ὕστερον προσκρούσας, εἰς δίκας ἦλθε. καὶ ἐδίωκε τὸν Ἀπατούριον πληγῶν τε καὶ βλάβης. κἀκεῖνος αὖθις τῷ Παρμένοντι δίκην ἀντέλαχεν. ὁ μὲν οὖν Ἀπατούριος, ἑνὶ διαιτητῇ τὸ πρᾶγμα ἐπιτραπῆναί φησιν Ἀριστοκλεῖ, κἀκεῖνον καταγνῶναι τοῦ Παρμένοντος. διόπερ ἐπὶ τοῦτον ἥκει τὸν νῦν παραγραφόμενον τὴν δίκην, ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος γεγενῆσθαι φάσκων. ὁ δὲ, οὐδὲν τούτων ὁμολογεῖ. ἀλλὰ πρῶτον μέν φησι, τρισὶν αὐτοὺς ἐπιτρέψαι διαιτηταῖς, οὐχ ἑνὶ τῷ Ἀριστοκλεῖ. ἔπειτα ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος ἐν ταῖς συνθήκαις Ἀρχίππου γραφῆναι, κἀκείνας δὲ ἀφανισθῆναι τὰς συνθήκας, κακουργίᾳ τοῦ Ἀπατουρίου, πείσαντος τὸν Ἀριστοκλέα, τὸν ἔχοντα αὐτὰς, μὴ κομίζειν εἰς μέ-

σον, ἀλλὰ λέγειν ὡς ἀπολώλεκε τὸ γραμματεῖον καθεύδων ὁ παῖς· ἑτέρας δὲ οὐκέτι γραφῆναι συνθήκας, οὐδὲ ἐπιτραπῆναι τὸ πρᾶγμα διαιτητῇ, τῆς μὲν πρότερον ἀναιρεθείσης τῇ τῶν συνθηκῶν ἀπωλείᾳ, δευτέρας δὲ οὐκέτι συμβαθείσης αὐτοῖς. τὸν δὲ Ἀριστοκλέα παρὰ πάντα τὰ δίκαια κατὰ τοῦ Παρμένοντος ἀποφήνασθαι, οὐκέτ᾽ ὄντα διαιτητὴν, καὶ ταῦτα ἀποδημοῦντός τε τοῦ Παρμένοντος κατὰ συμφορὰν μεγάλην, καὶ ἀπηγορευκότος αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ταῦτά τε οὖν ὁ τὴν δίκην φεύγων προτείνεται τὰ δίκαια, καὶ παραγράφεται τὸν ἀγῶνα, λέγων, ἐπὶ μὲν τοῖς γενομένοις αὐτῷ πρὸς Ἀπατούριον συμβολαίοις, ἄφεσιν ὑπάρξαι· ὕστερον δὲ οὐδὲν ἔτι γεγενῆσθαι συμβόλαιον· περὶ δὲ τῶν τοιούτων τοὺς νόμους μὴ διδόναι δικάζεσθαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ
ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ.

Τοῖς μὲν ἐμπόροις, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ναυκλήροις κελεύει ὁ νόμος εἶναι τὰς δίκας πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ἐάν τι ἀδικῶνται ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἢ ἐνθένδε ποι πλέοντες, ἢ ἑτέρωθεν δεῦρο, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι δεσμὸν ἔταξε τοὐπιτίμιον, ἕως ἂν ἐκτίσωσιν, ὅ, τι ἂν αὐτῶν καταγνωσθῇ, ἵνα μηδεὶς ἀδικῇ μηδένα τῶν ἐμπόρων εἰκῇ. † τοῖς δὲ περὶ τῶν μὴ γενομένων συμβολαίων εἰς κρίσιν καθεσταμένοις ἐπὶ τὴν παραγραφὴν καταφεύγειν ἔδωκεν ὁ νόμος,

† ἵνα

† ἵνα μὴ συκοφαντῶνται, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς τῇ ἀληθείᾳ ἀδικουμένοις τῶν ἐμπόρων, καὶ τῶν ναυκλήρων αἱ δίκαι ὦσι. καὶ πολλοὶ ἤδη τῶν φευγόντων ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς παραγραψάμενοι κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, καὶ εἰσελθόντες εἰς ὑμᾶς, ἐξήλεγξαν τοὺς δικαζομένους ἀδίκως ἐγκαλοῦντας, καὶ ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ ἐμπορεύεσθαι συκοφαντοῦντας. † ὁ μὲν οὖν μετὰ τούτου μοι ἐπιβεβουλευκὼς, καὶ τὸν ἀγῶνα τουτονὶ κατεσκευακὼς, προϊόντος τοῦ λόγου, καταφανὴς ὑμῖν ἔσται. † ἐγκαλοῦντος δέ μοι Ἀπατουρίου τὰ ψευδῆ, καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικαζομένου, καὶ ὅσα μὲν ἐμοὶ καὶ τούτῳ ἐγένετο συμβόλαια, πάντων ἀπαλλαγῆς καὶ ἀφέσεως γενομένης· ἄλλου δὲ συμβολαίου οὐκ ὄντος ἐμοὶ πρὸς τοῦτον, οὔτε ναυτικοῦ, οὔτ' ἐγγαίου, παρεγραψάμην τὴν δίκην μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι κατὰ τοὺς νόμους τουτουσί.

Νόμοι. Ὡς τοίνυν παρὰ τοὺς νόμους τούτους εἴληχέ μοι τὴν δίκην Ἀπατούριος, καὶ τὰ ψευδῆ ἐγκέκληκεν, ἐκ πολλῶν ὑμῖν τοῦτ' ἐπιδείξω. † ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πολὺν ἤδη χρόνον ἐπὶ τῆς ἐργασίας ὢν τῆς κατὰ θάλατταν, μέχρι μέν τινος αὐτὸς ἐκινδύνευον· οὔπω δ' ἔτη ἐστὶν ἑπτὰ, ἀφ' οὗ τὸ μὲν πλεῖν καταλέλυκα· μέτρια δ' ἔχων, τούτοις πειρῶμαι ναυτικοῖς ἐργάζεσθαι· † διὰ δὲ τὸ ἀφῖχθαι πολλαχόσε, καὶ διὰ τὸ εἶναί μοι τὰς διατριβὰς περὶ τὸ ἐμπόριον, γνωρίμως ἔχω τοῖς πλείστοις τῶν πλεόντων τὴν θάλατταν· * τούτων δὲ τοῖς ἐκ Βυζαντίου καὶ πάνυ οἰκείως χρῶμαι, διὰ τὸ ἐνδιατρῖψαι αὐτόθι. ἔχοντος δέ μου οὕτως, ὡς ἐγὼ λέ-

γω, κατέπλευσαν δεῦρο τρίτον ἔτος οὗτός τε καὶ πολίτης αὐτοῦ, Παρμένων, βυζάντιος μὲν τὸ γένος, Φυγὰς δ' ἐκεῖθεν. † προσιόντες δ' ἐμοὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ οὗτος καὶ Παρμένων, ἐμνήσθησαν περὶ ἀργυρίου. ἔτυχε δὲ οὑτοσὶ ὀφείλων ἐπὶ τῇ νηῒ τῇ αὐτοῦ τετταράκοντα μνᾶς, καὶ οἱ χρῆσαι κατήπειγον αὐτὸν ἀπαιτοῦντες, καὶ ἐνεβάτευον εἰς τὴν ναῦν, εἰληφότες τῇ ὑπερημερίᾳ. § † ἀπορουμένῳ δ' αὐτῷ, μνᾶς μὲν δέκα ὁ Παρμένων ὡμολόγησε δώσειν. τριάκοντα δὲ μνᾶς ἐδεῖτό μου οὑτοσὶ συνευπορῆσαι, αἰτιώμενος τοὺς χρήστας, ἐπιθυμοῦντας τῆς νεὼς, διαβεβληκέναι αὐτὸν ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἵνα κατάσχωσι τὴν ναῦν, εἰς ἀπορίαν καταστήσαντες τοῦ ἀποδοῦναι τὰ χρήματα. † ἐμοὶ μὲν οὖν οὐκ ἔτυχε παρὸν ἀργύριον, χρώμενος δ' Ἡρακλείδῃ τῷ τραπεζίτῃ, ἔπεισα αὐτὸν δανεῖσαι τὰ χρήματα λαβόντα με ἐγγυητήν. † ἤδη δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν πεπορισμένων, ἔτυχε προσκεκρουκώς τι τούτῳ ὁ Παρμένων. ὡμολογηκὼς δ' εὐπορήσειν αὐτῷ δέκα μνᾶς, καὶ τούτων δεδωκὼς τὰς τρεῖς, διὰ τὸ προειμένον ἀργύριον ἠναγκάζετο καὶ τὸ λοιπὸν διδόναι. † αὐτὸς μὲν οὖν διὰ τοῦτ' οὐκ ἐβούλετο ποιήσασθαι τὸ συμβόλαιον, ἐμὲ δ' ἐκέλευε πρᾶξαι, ὅπως αὐτῷ ὡς ἀσφαλέστατα ἕξει. † λαβὼν δ' ἐγὼ τὰς ἑπτὰ μνᾶς παρὰ τοῦ Παρμένοντος, καὶ τὰς τρεῖς, ἃς προειλήφει οὗτος παρ' ἐκείνου, ἀνθομολογησάμενος πρὸς τοῦτον, ὠνὴν ποιοῦμαι τῆς νεὼς, καὶ τῶν παίδων, ἕως ἀποδοίη τάς τε δέκα μνᾶς, ἃς δι' ἐμοῦ ἔλαβε, καὶ τὰς τριάκοντα, ὧν κατέστησεν ἐμὲ ἐγγυητὴν

τῷ

τῷ τραπεζίτῃ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

Μαρτυρίαι. Τὸν μὲν τρόπον τοῦτον ἀπήλλαξε τοὺς χρήστας Ἀπατούριος ουτοσί. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ μετὰ ταῦτα τῆς τραπέζης ἀνασκευασθείσης, καὶ τοῦ Ἡρακλείδου κατ᾽ ἀρχὰς κεκρυμμένου, ἐπιβουλεύει οὗτοσὶ τούς τε παῖδας ἐκπέμψαι Ἀθήνηθεν, καὶ τὴν ναῦν ἐξορμίσαι ἐκ τοῦ λιμένος. ὅθεν ἐμοὶ πρὸς τοῦτον ἡ πρώτη διαφορὰ ἐγένετο. αἰσθόμενος γὰρ ὁ Παρμένων, ἐξαγομένων τῶν παίδων ἐπιλαμβάνεται, καὶ τὴν ναῦν κατεκώλυσεν αὐτὸν ἐξορμίζειν. καὶ μεταπεμψάμενος ἐμὲ, λέγει τὸ πρᾶγμα. † ὡς δ᾽ ἤκουσα, τοῦτον μὲν ἀνοσιώτατον ἡγησάμην εἶναι τῷ ἐπιχειρήματι· ἐσκοπούμην δὲ, ὅπως αὐτός τε ἀπολυθήσομαι τῆς ἐγγύης τῆς ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ὁ ξένος μὴ ἀπολεῖ, ἃ δι᾽ ἐμοῦ τούτῳ ἐδάνεισε. † καταστήσας δὲ φύλακας τῆς νεὼς, διηγησάμην τοῖς ἐγγυηταῖς τῆς τραπέζης τὴν πρᾶξιν, καὶ παρέδωκα τὸ ἐνέχυρον, εἰπὼν αὐτοῖς, ὅτι δέκα μναῖ ἐνείησαν τῷ ξένῳ ἐν τῇ νηΐ. ταῦτα δὲ πράξας, κατηγγύησα τοὺς παῖδας, † ἵν᾽, εἴ τις ἔνδεια γίγνοιτο, τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῶν παίδων εἴη. καὶ ἐγὼ μὲν ἐπειδὴ ἔλαβον τοῦτον ἀδικοῦντα, διωρθωσάμην ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ ξένου. † ὁ δ᾽ ὥσπερ ἀδικούμενος, ἀλλ᾽ οὐκ ἀδικῶν, ἐμέμφετό μοι, καὶ ἠρώτα, εἰ οὐχ ἱκανόν μοι εἴη αὐτῷ ἀπολυθῆναι τῆς ἐγγύης τῆς πρὸς τὴν τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀργυρίου τοῦ Παρμένοντος τὴν ναῦν κατεγγυῷ καὶ τοὺς παῖδας, καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπου φυγάδος ἀπε-

χθανοίμην αὐτῷ; † ἐγὼ δὲ τὸν πιστεύσαντα ἐμαυτῷ τοσούτῳ ἔφην ἧττον ἂν περιϊδεῖν, ὅσῳ φυγὰς ὢν καὶ ἀτυχῶν ἠδικεῖτο ὑπὸ τούτου. πάντα δὲ ποιήσας, καὶ εἰς ἅπασαν ἀπέχθειαν τούτῳ ἐλθὼν, μόλις εἰσέπραξα τὸ ἀργύριον, πραθείσης τῆς νεὼς τετταράκοντα μνῶν, ὅσουπερ ἡ θέσις ἦν. † ἀποδοθεισῶν δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τῶν δέκα [μνῶν] τῷ Παρμένοντι, ἐναντίον πολλῶν μαρτύρων, τάς τε συγγραφὰς ἀνειλόμεθα, καθ᾽ ἃς ἐδανείσθη τὰ χρήματα, καὶ τῶν συναλλαγμάτων ἀφεῖμεν, καὶ ἀπηλλάξαμεν ἀλλήλους, ὥστε μήτε τούτῳ πρὸς ἐμὲ, μήτ᾽ ἐμοὶ πρὸς τοῦτον πρᾶγμ᾽ εἶναι μηδέν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

Μαρτυρίαι. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐμοὶ μὲν οὔτε μεῖζον, οὔτ᾽ ἔλαττον πρὸς αὐτὸν συμβόλαιον γέγονεν. † ὁ δὲ Παρμένων ἐδικάζετο τούτῳ τῶν τε πληγῶν, ὧν ἔλαβεν ὑπὸ τούτου, ὅτε τῶν παίδων ἐξαγομένων ἐπελάβετο, καὶ ὅτι τοῦ εἰς Σικελίαν πλοῦ διὰ τοῦτον κατεκωλύθη. † ἐνεστηκυίας δὲ τῆς δίκης, δίδωσιν ὁ Παρμένων ὅρκον τούτῳ περὶ τινων ἐγκλημάτων. καὶ οὗτος ἐδέξατο, ἐπιδιαθέμενος ἀργύριον, ἐὰν μὴ ὀμόσῃ τὸν ὅρκον. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Δεξάμενος τοίνυν τὸν ὅρκον, εἰδὼς, ὅτι πολλοὶ αὐτῷ συνείσονται ἐπιορκήσαντι, ἐπὶ μὲν τὸ ὀμόσαι οὐκ ἀπήντα· ὡς δὲ δίκῃ λύσων τὸν ὅρκον, προσκαλεῖται τὸν Παρμένοντα. ἐνεστηκυιῶν δ᾽ αὐτοῖς τῶν δικῶν, πεισθέντες ὑπὸ τῶν παρόντων, εἰς ἐπι-

τροπὴν

τροπὴν ἔρχονται. † καὶ γράψαντες συνθήκας, ἐπιτρέπουσιν, ἑνὶ μὲν διαιτητῇ κοινῷ Φωκρίτῳ πολίτῃ αὐτῶν, ἕνα δ' ἑκάτερος παρεκαθίσατο· οὗτος μὲν Ἀριστοκλέα Οἦθεν· ὁ δὲ Παρμένων, ἐμέ. καὶ συνέθεντο ἐν ταῖς συνθήκαις, εἰ μὲν τρεῖς ὄντες ὁμογνώμονες γενοίμεθα, ταῦτα κύρια εἶναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μή, οἷς οἱ δύο γνοίησαν, τούτοις ἐπάναγκες εἶναι ἐμμένειν. † συνθέμενοι δὲ ταῦτα, ἐγγυητὰς τούτων ἀλλήλοις κατέστησαν· οὗτος μὲν ἐκείνῳ τὸν Ἀριστοκλέα· ὁ δὲ Παρμένων τούτῳ Ἄρχιππον Μυῤῥινούσιον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐτίθεντο τὰς συνθήκας παρὰ τῷ Φωκρίτῳ. εἶτα κελεύσαντος τοῦ Φωκρίτου παρ' ἄλλῳ τινὶ θέσθαι, τίθενται παρὰ τῷ Ἀριστοκλεῖ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

Μαρτυρίαι. Ὅτι μὲν ἐτέθησαν αἱ συνθῆκαι παρὰ τῷ Ἀριστοκλεῖ, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο Φωκρίτῳ, καὶ Ἀριστοκλεῖ, καὶ ἐμοί, οἱ εἰδότες ταῦτα μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν. † δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ μετὰ ταῦτα πραχθέντ' ἀκοῦσαί μου. ἐντεῦθεν γὰρ ἔσται φανερὸν ὑμῖν, ὅτι συκοφαντοῦμαι ὑπὸ τουτουῒ Ἀπατουρίου. † ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθετο ὁμογνώμονας ὄντας ἐμὲ καὶ τὸν Φώκριτον, καὶ ἔγνω καταδιαιτήσοντας ἡμᾶς ἑαυτοῦ, λῦσαι βουλόμενος τὴν ἐπιτροπήν, διαφθεῖραι τὰς συνθήκας ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ ἔχοντος αὐτάς. καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸ διαμφισβητεῖν, ὡς αὐτῷ διαιτητὴς εἴη ὁ Ἀριστοκλῆς· τὸν δὲ Φώκριτον καὶ ἐμέ, οὐδενὸς κυρίους ἔφη εἶναι, ἀλλ' ἢ τοῦ συνδιαλῦσαι. † ἀγανακτήσας δὴ τῷ λόγῳ ὁ Παρμένων, ἠξίου τὸν Ἀριστοκλέα ἐκφέρειν τὰς συνθή-

κας, οὐ πόῤῥω φάσκων εἶναι τὸν ἔλεγχον, εἴ τι κακουργοῖτο περὶ τὰ γράμματα. γεγραφέναι γὰρ αὐτὰ οἰκέτην ἑαυτοῦ. † ὁμολογήσας δ' ἐξοίσειν τὰς συνθήκας ὁ Ἀριστοκλῆς, ἐμφανεῖς μὲν οὐδέπω καὶ τήμερον ἐνήνοχεν· † εἰς δὲ τὴν ἡμέραν τὴν συγκειμένην ἀπαντήσας εἰς τὸ Ἡφαιστεῖον, προὐφασίζετο ὡς ὁ παῖς, περιμένων αὐτὸν, ἀπολωλεκὼς εἴη τὸ γραμματεῖον καθεύδων. † ὁ δὲ ταῦτα συγκατασκευάζων ἐστὶν Ἐρυξίας ὁ ἰατρὸς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, οἰκείως ἔχων τῷ Ἀριστοκλεῖ. ὅσπερ καὶ ἐμοὶ τοῦ ἀγῶνος αἴτιός ἐστι, διαφόρως ἔχων. καὶ ὡς ἐσκήψατο ἀπολωλεκέναι ὁ Ἀριστοκλῆς, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

Μαρτυρίαι. Ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ μὲν τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέλυτο, ἠφανισμένων τῶν συνθηκῶν, καὶ τῶν διαιτητῶν ἀντιλεγομένων. ἐπιχειροῦντες δὲ γράφειν ἑτέρας συνθήκας, περὶ τούτων διηνέχθησαν, οὗτος μὲν ἀξιῶν τὸν Ἀριστοκλέα· ὁ δὲ Παρμένων, τοὺς τρεῖς, οἷσπερ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο. οὐ γραφεισῶν δ' ἑτέρων συνθηκῶν, τῶν δ' ἐξ ἀρχῆς ἀφανισθεισῶν, εἰς τοῦτ' ἦλθεν ἀναιδείας ὁ ἠφανικὼς τὰς συνθήκας, ὥστε εἷς ὢν ἀποφανεῖσθαι ἔφη τὴν δίαιταν. † παρακαλέσας δ' ὁ Παρμένων μάρτυρας, ἀπεῖπε τῷ Ἀριστοκλεῖ μὴ ἀποφαίνεσθαι παρὰ τὰς συνθήκας καθ' αὑτοῦ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν. καὶ ὧν ἐναντίον ἀπεῖπεν, ἀκούσατε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Μετὰ ταῦτα τοίνυν τῷ μὲν Παρμένοντι συνέβη συμφορὰ δεινὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί.

οἰκοῦν-

οἰκοῦντος γὰρ αὐτοῦ ἐν Ὀφρυνίῳ διὰ τὴν οἴκοθεν φυγὴν, ὅτε ὁ σεισμὸς ἐγένετο ὁ περὶ Χεῤῥόνησον, συμπεσούσης αὐτῷ τῆς οἰκίας, ἀπώλοντο ἡ γυνὴ καὶ οἱ παῖδες. † καὶ ὁ μὲν πυθόμενος τὴν συμφορὰν, ᾤχετο ἐνθένδε ἀποπλέων· ὁ δ᾽ Ἀριστοκλῆς, διαμαρτυραμένου τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἀποφαίνεσθαι καθ᾽ αὐτοῦ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν, ἀποδημήσαντος τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν συμφορὰν, ἐρήμην κατ᾽ αὐτοῦ ἀπεφήνατο τὴν δίαιταν. καὶ ἐγὼ μὲν, καὶ ὁ Φώκριτος ἐν ταῖς αὐταῖς συνθήκαις γεγραμμένοι, ὅτι ἠμφισβήτησεν οὗτος μὴ εἶναι ἡμᾶς διαιτητὰς αὐτῷ, ἐφύγομεν τὸ διαιτῆσαι· ὁ δ᾽, οὐ μόνον ἀμφισβητηθεὶς, ἀλλὰ καὶ ἀποῤῥηθὲν αὐτῷ, οὐδὲν ἧττον τὴν ἀπόφανσιν ἐποιήσατο. ὃ οὐθ᾽ ὑμῶν, οὔτε τῶν ἄλλων ἀθηναίων ὑπομεῖναι ἂν [τις] ποιῆσαι οὐδείς. † ἃ μὲν οὖν περὶ τὴν ἀφάνισιν τῶν συνθηκῶν, καὶ περὶ τὴν γνῶσιν τῆς διαίτης, Ἀπατουρίῳ καὶ τῷ διαιτητῇ πέπρακται, ἐάν ποτε σωθῇ ὁ ἠδικημένος, δίκην παρ᾽ αὐτῶν λήψεται· † ἐπειδὴ δ᾽ εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν Ἀπατούριος ἀναιδείας, ὥστε καὶ ἐμοὶ δικάζεται, ἐπιφέρων αἰτίαν, ὡς ἀνεδεξάμην ἐκτίσειν, εἴ τι καταγνωσθείη τοῦ Παρμένοντος, καὶ φησὶν ἐγγραφῆναι εἰς τὰς συνθήκας ἐμὲ ἐγγυητήν· ὥσπερ προσήκει τοιαύτην αἰτίαν ἀπολύσασθαι, πρῶτον μὲν ὑμῖν μάρτυρας παρασχήσομαι, ὡς οὐκ ἠγγυησάμην ἐγὼ τὸν Παρμένοντα, ἀλλ᾽ Ἄρχιππος μυῤῥινούσιος· ἔπειτα πειράσομαι καὶ ἐκ τεκμηρίων τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί. § πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἐμαυτῷ ἡγοῦμαι μάρτυρα εἶναι

τοῦ μὴ

τοῦ μὴ ἀληθὲς τὸ ἔγκλημα εἶναι. ἡ μὲν γὰρ ἐπιτροπὴ τούτῳ πρὸς τὸν Παρμένοντα, τρίτον ἔτος γέγονε, καὶ ἡ γνῶσις τοῦ Ἀριστοκλέους· αἱ δὲ λήξεις τῶν δικῶν τοῖς ἐμπόροις ἔμμηνοί εἰσιν ἀπὸ τοῦ βοηδρομιῶνος μέχρι τοῦ μουνυχιῶνος, ἵνα παραχρῆμα τῶν δικαίων τυχόντες ἀνάγωνται. εἰ δὲ τῇ ἀληθείᾳ ἐγγυητὴς ἦν τοῦ Παρμένοντος, διὰ τί πρῶτον μὲν οὐκ εὐθὺς, τῆς γνώσεως γενομένης, ἐπράττετο τὴν ἐγγύην; † οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ᾽ αὐτῷ ἔνι εἰπεῖν, ὡς διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν ὤκνει μοι ἀπέχθεσθαι. αὐτὸς γὰρ εἰσεπέπρακτο ὑπ᾽ ἐμοῦ πρὸς ἔχθραν τὰς χιλίας δραχμὰς τὰς τοῦ Παρμένοντος· καὶ ὅτ᾽ ἐξώρμιζε τὴν ναῦν, ἐπιβουλεύων ἀποδρᾶναι, καὶ ἀποστερῆσαι τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέος, ἐκωλύθη ὑπ᾽ ἐμοῦ. ὥστε, εἰ ἦν ἐγγεγυημένος ἐγὼ τὸν Παρμένοντα, οὐκ ἂν τρίτῳ ἔτει ὕστερον, ἀλλ᾽ εὐθὺς τότε εἰσέπραττεν ἄν με τὴν ἐγγύην. † ἀλλὰ νὴ Δία εὐπόρως διέκειτο, ὥστ᾽ ἐνεδέχετο αὐτῷ καὶ ὕστερον ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλθεῖν, τότε δ᾽ ἀσχόλως εἶχε περὶ ἀναγωγὴν ὤν; ἀλλὰ δι᾽ ἀπορίαν ἐξειστήκει τῶν ἑαυτοῦ, καὶ τὴν ναῦν ἐπεπράκει. † εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἐμποδών τι αὐτῷ ἐγεγόνει τοῦ μὴ εὐθὺς τότε δικάσασθαι, διὰ τί πέρυσιν, ἐπιδημῶν, μὴ ὅτι δικάσασθαι, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐγκαλέσαι μοι ἐτόλμησε; † καίτοι προσῆκεν, εἰ ὁ μὲν Παρμένων ὠφλήκει αὐτῷ τὴν δίκην, ἐγὼ δ᾽ ἐγγυητὴς ἦν, προσελθεῖν αὐτόν μοι ἔχοντα μάρτυρας, καὶ ἀπαιτῆσαι τὴν ἐγγύην, εἰ μὴ προπέρυσιν, ἐν τῷ ἐξελθόντι ἐνιαυτῷ· † καὶ εἰ μὲν αὐτῷ ἀπεδίδου, κομίσασθαι· εἰ δὲ μή, δικάζεσθαι. τῶν γὰρ τοιούτων ἐγκλημάτων, πρότερον

τὰς

τὰς ἀπαιτήσεις ποιοῦνται ἅπαντες, ἢ δικάζονται. † οὐκ ἔστι τοίνυν, ὅστις μαρτυρήσει παραγενέσθαι, ὅπου οὗτος ἢ πέρυσιν, ἢ προπέρυσιν ἐδικάσατό μοι, ἢ λόγον ἐντινοῦν ἐποιήσατο πρὸς ἐμὲ περὶ ὧν νυνί μοι δικάζεται. ὅτι δ' ἐπεδήμει πέρυσιν, ὅτε αἱ δίκαι ἦσαν, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Λάβε δή μοι καὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὰς ἐγγύας, ἐπετείους εἶναι. καὶ οὐκ ἰσχυρίζομαι τῷ νόμῳ, ὡς οὐ δεῖ με δίκην δοῦναι, εἰ ἐνεγγυησάμην ἀλλὰ μάρτυρά μοί φημι τὸν νόμον εἶναι τοῦ μὴ ἐγγυήσασθαι καὶ αὐτὸν τοῦτον· ἐδεδίκαστο γὰρ ἄν μοι τῆς ἐγγύης ἐν τῷ χρόνῳ τῷ ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένῳ.

Νόμος. Γενέσθω τοίνυν καὶ τοῦτο ὑμῖν τεκμήριον τοῦ ψεύδεσθαι Ἀπατούριον· εἰ γὰρ ἐνεγγυησάμην ἐγὼ τούτῳ τὸν Παρμένοντα, οὐκ ἔστιν ὅπως τούτῳ μὲν ὑπὲρ ἐκείνου ἀπηχθανόμην, πρόνοιαν ποιούμενος, ὅπως μὴ ἀπολεῖ, ἃ δι' ἐμοῦ τούτῳ συνέβαλλεν· αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν περιεῖδον ἂν ὑπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτον ἐν ἐγγύῃ καταλειπόμενον· † τίνα γὰρ ἐλπίδα ἔσχον, τοῦτον ἀποσχήσεσθαί μου, ὃν αὐτὸς ἠναγκάκειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι; καὶ τὴν ἐγγύην αὐτὸν εἰσπράξας. τὴν εἰς τὴν τράπεζαν, πρὸς ἀπέχθειαν, τί προσεδόκων ὑπὸ τούτου αὐτὸς πείσεσθαι; † ἄξιον δὲ καὶ τοῦτ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐκ ἄν ποτε ἔξαρνος ἐγενόμην, εἰ ἐνεγγεγυήμην· πολὺ γὰρ ὁ λόγος ἦν μοι ἰσχυρότερος ὁμολογοῦντι τὴν ἐγγύην ἐπὶ τὰς συνθήκας ἰέναι, καθ' ἃς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο· † ὅτι μὲν γὰρ τρισὶν ἐπετράπη διαιτηταῖς, μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὁπότε δὲ μὴ ἔγνωσται ὑπὸ τῶν τριῶν, τί βουλόμενος ἠρ-

νούμην

νούμην ἂν τὴν ἐγγύην; † μὴ γὰρ γενομένης τῆς γνώσεως κατὰ τὰς συνθήκας, οὐδ᾽ ἂν ἔτι τῆς ἐγγύης ὑπόδικος ἦν. † ὥστε οὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παραλιπὼν τὴν οὖσάν μοι ἀπολογίαν, εἰ ἐνεγγυησάμην, ἐπὶ τὸ ἀρνεῖσθαι ἀπῆλθον. § ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὅτι, ἐπειδὴ ἠφανίσθησαν αἱ συνθῆκαι ὑπὸ τούτων, ἐζήτουν ἑτέρας γράφεσθαι οὗτος καὶ ὁ Παρμένων, ὡς ἀκύρων αὐτοῖς ὄντων τῶν πρότερον ὡμολογημένων. καίτοι ὁπότε περὶ τῆς μελλούσης γνώσεως γενήσεσθαι, ἑτέρας ἐνεχείρουν συνθήκας γράφεσθαι, ἐπειδὴ αἱ ὑπάρχουσαι ἀπώλοντο, πῶς ἐνῆν μὴ γραφεισῶν συνθηκῶν ἑτέρων, ἢ δίαιταν γενέσθαι, ἢ ἐγγύην; † περὶ αὐτοῦ γὰρ τούτου διενεχθέντες, οὐκ ἔγραψαν ἕτερα γράμματα, ὁ μὲν, ἀξιῶν ἕνα διαιτητὴν αὐτῷ εἶναι· ὁ δὲ, τρεῖς· † ὁπότε δ᾽ αἱ μὲν ἐξ ἀρχῆς συνθῆκαι ἠφανίσθησαν, καθ᾽ ἃς ἐμέ φησι γενέσθαι ἐγγυητὴν, ἕτεραι δὲ μὴ ἐγράφησαν, πῶς ὀρθῶς ἂν μοι δικάζοιτο, καθ᾽ οὗ μὴ ἔχει παρασχέσθαι συνθήκας; † ἀλλὰ μὴν καὶ ὡς ἀπηγόρευσεν ὁ Παρμένων τῷ Ἀριστοκλεῖ καθ᾽ αὑτοῦ μὴ γιγνώσκειν ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν, μεμαρτύρηται ὑμῖν. † ὅταν δὴ ὁ αὐτὸς ἠφανικὼς φαίνηται τὰ γράμματα, καθ᾽ ἃ ἔδει τὴν δίαιταν γενέσθαι, καὶ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν παρὰ τὴν ἀπόρρησιν φῇ δεδιῃτηκέναι, πῶς ἂν τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ πιστεύσαντες, δικαίως ἐμὲ ἀπολέσαιτε; § † σκέψασθε γὰρ τοῦτ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ μὴ ἐμὲ νυνὶ, ἀλλὰ τὸν Παρμένοντα ἐδίωκεν Ἀπατούριος οὑτοσὶ, εἰσπράττων τὰς εἴκοσι μνᾶς, ἰσχυ-

ριζόμε-

ριζόμενος τῇ Ἀριςοκλέους γνώσει· ὁ δὲ Παρμένων παρὼν ἀπελογεῖτο ὑμῖν, καὶ μάρτυρας παρείχετο, τοῦτο μὲν, ὅτι οὐ μόνῳ τῷ Ἀριςοκλεῖ, ἀλλὰ τρίτῳ ἐπέτρεψεν· εἶθ', ὅτι ἀπεῖπεν αὐτῷ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν καθ' αὑτοῦ μὴ ἀποφαίνεσθαι, καὶ ἔτι ἀπολομένης αὐτῷ τῆς γυναικὸς, καὶ τῶν παίδων ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, [καὶ] ἐπὶ τηλικαύτην συμφορὰν ἀπάραντος οἴκαδε, ὁ τὰς συνθήκας ἠφανικὼς ἐρήμην αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ κατέγνω τὴν δίαιταν· ἔςιν ὅστις ἂν ὑμῶν, ταῦτα τοῦ Παρμένοντος ἀπολογουμένου, τὴν οὕτω παρανόμως γνωσθεῖσαν δίαιταν κυρίαν ἔγνω εἶναι; † μὴ γὰρ ὅτι γε ἀμφισβητουμένων ἁπάντων, ἀλλ' εἰ ἦσαν μὲν αἱ συνθῆκαι, ὡμολογεῖτο δ' εἷς εἶναι ὁ διαιτητὴς Ἀριςοκλῆς, μὴ ἀπεῖπε δὲ ὁ Παρμένων αὐτῷ καθ' αὑτοῦ μὴ διαιτᾶν, ἀλλὰ συνέβη, πρὶν ἢ τὴν ἀπόφανσιν γενέσθαι τῆς διαίτης, ἡ συμφορὰ τῷ ἀνθρώπῳ, τίς οὕτως ὠμός ἐςιν ἀντίδικος, ἢ διαιτητὴς, ὃς οὐκ ἂν ἀνεβάλετο εἰς τὸ ἐπιδημῆσαι τὸν ἄνθρωπον; † εἰ δ' ὁ Παρμένων εἰς λόγον καταςὰς, πανταχοῦ δικαιότερ' ἂν φαίνοιτο λέγων τούτου, πῶς ἂν ὀρθῶς ἐμοῦ καταγιγνώσκοιτε, ᾧ τὸ παράπαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τουτονὶ μηδὲν συμβόλαιόν ἐςιν; § † ὅτι μὲν οὖν ἐγὼ μὲν ὀρθῶς τὴν παραγραφὴν πεποίημαι, Ἀπατούριος δὲ τὰ ψευδῆ μοι ἐγκέκληκε, καὶ παρὰ τοὺς νόμους τὴν λῆξιν πεποίηται, ἐκ πολλῶν οἴομαι ἐπιδεδεῖχθαι τοῦτο ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικαςαί· †. τὸ δὲ κεφάλαιον πρὸς ἐμὲ οὐδ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπατούριος, ὡς συνθῆκαί τινες αὐτῷ εἰσίν· † ὅταν δὲ λέγῃ ψευδόμενος, ὡς ἐν ταῖς

πρὸς

πρὸς τὸν Παρμένοντα συνθήκαις ἐνεγράφην ἐγγυητής, ἀπαιτεῖτε αὐτὸν τὰς συνθήκας. καὶ ἐνταῦθ᾽ αὐτῷ ἀπαντᾶτε, ὅτι πάντες ἄνθρωποι, ὅταν πρὸς ἀλλήλους ποιῶνται συγγραφὰς, τούτου ἕνεκά σημηνάμενοι τίθενται παρ᾽ οἷς ἐὰν πιστεύωσιν, ἵν, ἐάν τι ἀντιλέγωσιν, ᾖ αὐτοῖς, ἐπανελθοῦσιν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἐντεῦθεν τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι περὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου. † ὅταν δ᾽ ἀφανίσας τις τἀληθὲς, λόγῳ ἐξαπατᾷν πειρᾶται, πῶς ἂν δικαίως πιστεύοιτο; ἀλλὰ νὴ δία, (τὸ ῥᾷστον τοῖς ἀδικεῖν καὶ συκοφαντεῖν προῃρημένοις,) μαρτυρήσει τις αὐτῷ κατ᾽ ἐμοῦ; ἐὰν οὖν ἐπισκήψωμαι αὐτῷ, πόθεν τὴν ἀπόδειξιν ποιήσεται τοῦ ἀληθῆ μαρτυρεῖν; ἐκ τῶν συνθηκῶν; τοῦτο τοίνυν μὴ ἀναβαλλέσθω, ἀλλ᾽ ἤδη φερέτω ὁ ἔχων τὰς συνθήκας. εἰ δ᾽ ἀπολωλέναι φησὶ τότε, πόθεν ἐγὼ λάβω τὸν ἔλεγχον καταψευδομαρτυρηθείς; † εἰ μὲν γὰρ παρ᾽ ἐμοὶ ἐτέθη τὸ γραμματεῖον, ἐνῆν ἂν αἰτιᾶσθαι Ἀπατουρίῳ, ὡς ἐγὼ διὰ τὴν ἐγγύην ἠφάνικα τὰς συνθήκας. † εἰ δὲ παρὰ τῷ Ἀριστοκλεῖ, διὰ τί, εἴπερ ἄνευ τῆς τούτου γνώμης ἀπολώλασιν αἱ συνθῆκαι, τῷ μὲν λαβόντι αὐτὰς καὶ οὐ παρέχοντι οὐ δικάζεται; ἐμοὶ δ᾽ ἐγκαλεῖ, μάρτυρα παρεχόμενος κατ᾽ ἐμοῦ τὸν ἠφανικότα τὰς συνθήκας, ᾧ προσῆκεν αὐτὸν ὀργίζεσθαι, εἴπερ μὴ κοινῇ μετὰ τούτου ἐκακοτέχνει; εἴρηταί μοι τὰ δίκαια, ὅσα ἠδυνάμην. ὑμεῖς οὖν κατὰ τοὺς νόμους γιγνώσκετε τὰ δίκαια.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ ΛΟΓΟΥ.

ΦΟΡΜΙΩΝ ἔμπορος, δανείζεται παρὰ Χρυσίππου μνᾶς εἴκοσι, πλέων εἰς Βόσπορον. ἀφικόμενος δὲ ἐκεῖσε, κατέλαβεν ἀπρασίαν τῶν φορτίων, ὧν ἐκόμιζε. διόπερ τοῦ ναυκλήρου Λάμπιδος ἀποπλεῖν βουλομένου Ἀθήναζε, καὶ κελεύοντος αὐτὸν ἐνθέσθαι τῇ νηῒ τὰ ἀγοράσματα τῶν χρημάτων τῶν παρὰ Χρυσίππου· τοῦτο γὰρ ἔφραζεν ἡ συγγραφή. οὔτε φόρτον τινὰ ἐνέθετο, οὔτε ἀργύριον. ἀλλ' ἔφη πρὸς τὸν Λάμπιν ἀδυνάτως ἔχειν ἐν τῷ παρόντι ποιῆσαι ταῦτα, μικρὸν δ' ὕστερον ἐφ' ἑτέρας ἐκπλευσεῖσθαι νεὼς ἅμα τοῖς χρήμασιν. ἡ μὲν οὖν τοῦ Λάμπιδος ναῦς ἀναχθεῖσα διαφθείρεται· καὶ μετ' ὀλίγων ὁ Λάμπις ἐν τῷ λέμβῳ σώζεται. καὶ ἀφικόμενος Ἀθήναζε, μηνύει Χρυσίππῳ τὸ εὐτύχημα τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἀπελείφθη τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ, καὶ εἰς τὴν ναῦν οὐδὲν ἐνέθετο. ὁ δὲ Φορμίων καταπλεύσας ὕστερον, καὶ τὸ ἀργύριον ἀπαιτούμενος, τὸ μὲν πρῶτον, ὡς ἔφη Χρύσιππος, καὶ ὀφείλειν ὡμολόγει, καὶ ἀποδώσειν ὑπισχνεῖτο· ἔπειτα, ὡς ἀποδεδωκὼς Λάμπιδι, μηδὲν ὀφείλειν ἔλεγε. τὴν γὰρ συγγραφὴν κελεύειν παθούσης τι κατὰ θάλατταν τῆς νεὼς, ἀπηλλάχθαι τοῦ ὀφλήματος τὸν Φορμίωοα. ἔλαχεν οὖν δίκην αὐτῷ ὁ Χρύσιππος. ὁ δὲ, συνεγράψατο. καὶ Λάμπις ἐμαρτύρησε παρὰ τῷ διαιτητῇ, ὡς ἀπειληφὼς εἴη παρὰ Φορμίωνος ἐν Βοσπόρῳ τὰ χρήματα, καὶ ἀπολωλεκὼς μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ναυαγίᾳ. πρό-

τερον δὲ τἀναντία τούτων εἰρήκει πρὸς Χρύσιππον, ὡς οὐδὲν ὁ Φορμίων εἰς τὴν ναῦν ἐντέθεικεν. ἐλεγχόμενος δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Λάμπις, ἐξεστηκέναι τότε ἔφησεν, ὅτε ἐκεῖνα πρὸς τὸν Χρύσιππον ἔλεγε. τούτων ἀκούσας ὁ διαιτητὴς, καὶ μηδὲν ἀποφηνάμενος, εἰς τὸ δικαστήριον τὸ πρᾶγμα πέπομφε. καὶ ὁ ἀγὼν ὀνόματι μέν ἐστι παραγραφικός· τῷ δὲ ἀληθεῖ, παρὰ τὴν εὐθεῖαν γίγνεται· εὖ γὰρ καὶ ὁ ῥήτωρ κατ' ἀρχὰς ἐπισημαίνεται, ὡς οὐκ ἔστιν ὅλον παραγραφὴ τὸ λέγειν πεποιηκέναι πάντα κατὰ τὰ συγκείμενα, ἀποδιδόναι τὰ χρήματα Λάμπιδι, κελευούσης τοῦτο τῆς συγγραφῆς, καὶ * ἀφεικυίας ἐπὶ τοιούτῳ πάθει τὸ ὄφλημα· ταῦτα γάρ ἐστι τὴν εὐθυδικίαν ἀγωνιζομένου, καὶ τοῖς ἐπιφερομένοις ἐγκλήμασιν ἀπαντῶντος, ἀλλ' οὐκ ἀναιροῦντος τὸν περὶ αὐτῶν ἀγῶνα, καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης. παραγραφὴν δὲ, φησὶν, ὁ νόμος δίδωσι περὶ τῶν μὴ γινομένων ὅλως Ἀθήνησι, μηδὲ εἰς Ἀθήνας συμβολαίων. τετήρηται δὲ ἐν τῷ λόγῳ ταὐτὸν, ὅπερ καὶ περὶ τῶν κατὰ Νεαίρας, ὅτι μὴ ὑφ' ἑνὸς εἴρηται προσώπου· ἀλλ' ἑκατέρου διαστολὴ φανερά· ἐνταῦθα δὲ συγκέχυται. δοκεῖ δὲ ἔμοιγε ἐντεῦθεν ὁ δεύτερος λέγειν. ἀκούσας τοίνυν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν. δῆλον δὲ, ὅτι κοινωνοί τινές εἰσιν οἱ πρὸς τὸν Φορμίωνα ἀγωνιζόμενοι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΦΟΡΜΙΩΝΑ, ΥΠΕΡ ΔΑΝΕΙΟΥ ΛΟΓΟΣ. vel, ΥΠΕΡ ΧΡΥΣΙΠΠΟΥ, ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ.

*Δίκαια ὑμῶν δεησόμεθ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀκοῦσαι ἡμῶν μετ᾽ εὐνοίας ἐν τῷ μέρει λεγόντων, γνόντας, ὅτι ἰδιῶται παντελῶς ἐσμὲν, καὶ πολὺν χρόνον εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον εἰσαφικνούμενοι, καὶ συμβόλαια πολλοῖς συμβαλόντες, οὐδεμίαν πώποτε δίκην πρὸς ὑμᾶς εἰσήλθομεν, οὔτ᾽ ἐγκαλοῦντες, οὔτ᾽ ἐγκαλούμενοι ὑφ᾽ ἑτέρων. οὐδ᾽ ἂν νῦν, ἀκριβῶς ἴστε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, εἰ ὑπελαμβάνομεν ἀπολωλέναι τὰ χρήματα ὑπὸ τῆς νεὼς τῆς διαφθαρείσης, ἃ ἐδανείσαμεν Φορμίωνι, οὐκ ἄν ποτ᾽ ἐλάχομεν τὴν δίκην αὐτῷ. οὐχ οὕτως ἡμεῖς ἀναίσχυντοί ἐσμεν, οὐδ᾽ ἄπειροι τοῦ ζημιοῦσθαι. † πολλῶν δ᾽ ἡμᾶς κακιζόντων, καὶ μάλιστα τῶν ἐν Βοσπόρῳ, ἐπιδημησάντων ἅμα Φορμίωνι, οἵπερ τοῦτον ᾔδεσαν οὐ συναπολέσαντα τὰ χρήματα * τὰ ἐν τῇ νηῒ, δεινὸν ἡγούμεθ᾽ εἶναι τὸ μὴ βοηθῆσαι ἡμῖν αὐτοῖς ἀδικουμένοις ὑπὸ τούτου. † περὶ μὲν οὖν τῆς παραγραφῆς, βραχύς ἐστιν ὁ λόγος· καὶ γὰρ οὗτοι οὐ τὸ παράπαν τὸ συμβόλαιον ἐξαρνοῦνται μὴ γενέσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ· ἀλλ᾽ οὐκέτι εἶναί φασι πρὸς ἑαυτοὺς οὐδὲν συμβόλαιον. πεποιηκέναι γὰρ οὐδὲν ἔξω τῶν*

ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένων. οἱ μέντοι νόμοι, καθ' οὓς ὑμεῖς δικαςαὶ κάθησθε, οὐχ οὕτω λέγουσιν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν μὴ γενομένων ὅλως συμβολαίων Ἀθήνησι μηδ' εἰς τὸ ἀθηναίων ἐμπόριον, παραγράφεσθαι δεδώκασιν. † ἐὰν δέ τις γενέσθαι μὲν ὁμολογῇ, ἀμφισβητῇ δὲ ὡς πάντα πεποίηκε τὰ συγκείμενα, ἀπολογεῖσθαι κελεύουσιν εὐθυδικίαν εἰσιόντα, οὐ κατηγορεῖν τοῦ διώκοντος. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε ἐλπίζω καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος δείξειν εἰσαγώγιμον τὴν δίκην οὖσαν. § † σκέψασθε δ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τί ὁμολογεῖται παρ' αὐτῶν τούτων, καὶ τί ἀντιλέγεται· οὕτω γὰρ ἂν ἄριςα ἐξετάσαιτε. † οὐκοῦν δανείσασθαι μὲν τὰ χρήματα ὁμολογοῦσι, καὶ συνθήκας ποιήσασθαι τοῦ δανείσματος. φασὶ δ' ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι, τῷ Δίωνος οἰκέτῃ, ἐν Βοσπόρῳ. † ἡμεῖς τοίνυν οὐ μόνον τοῦτο δείξομεν ὡς οὐκ ἀποδέδωκεν· ἀλλ' ὡς οὐδ' ἐξῆν αὐτῷ ἀποδοῦναι. † ἀναγκαῖον δ' ἐςὶ βραχέα τῶν ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι ὑμῖν· ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐδάνεισα Φορμίωνι τούτῳ εἴκοσι μνᾶς, ἀμφοτερόπλουν εἰς τὸν Πόντον, ἐπὶ ἑτέρᾳ γ' ὑποθήκῃ, καὶ συγγραφὴν ἐθέμην παρὰ Κιττῷ, τῷ τραπεζίτῃ. κελευούσης δὲ τῆς συγγραφῆς ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν τετρακισχιλίων φορτία ἄξια, πρᾶγμα ποιεῖ πάντων δεινότατον· † εὐθὺς γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐπιδανείζεται λάθρα ἡμῶν, παρὰ μὲν Θεοδώρου, τοῦ Φοίνικος, τετρακισχιλίας πεντακοσίας δραχμὰς, παρὰ δὲ τοῦ ναυκλήρου Λάμπιδος, χιλίας. δέον δ' αὐτὸν καταγοράσαι φορτία Ἀθήνηθεν μνῶν ἑκατὸν

δεκα-

δεκαπέντε, εἰ ἤμελλε τοῖς δανεισταῖς πᾶσι ποιήσειν τὰ ἐν ταῖς συγγραφαῖς γεγραμμένα, οὐ κατηγόρασεν, ἀλλ' ἢ πεντακισχιλίων καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, σὺν τῷ ἐπισιτισμῷ. ὀφείλει δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ πέντε. † ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη ἐγένετο τοῦ ἀδικήματος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι· οὔτε γὰρ τὴν ὑποθήκην παρέσχεν, οὔτε τὰ χρήματ' ἐνέθετ' εἰς τὴν ναῦν, κελευούσης τῆς συγγραφῆς ἐπάναγκες ἐντίθεσθαι. καί μοι λάβε τὴν συγγραφήν.

Συγγραφή. Λάβε δὴ καὶ τὴν τῶν πεντηκοστολόγων ἀπογραφὴν, καὶ τὰς μαρτυρίας.

Ἀπογραφή. Μαρτυρίαι. Ἐλθὼν τοίνυν εἰς τὸν Βόσπορον, ἔχων ἐπιστολὰς παρ' ἐμοῦ, ἃς δέδωκ' αὐτῷ ἀπενεγκεῖν τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ, παραχειμάζοντι ἐκεῖ, καὶ κοινωνῷ τινὶ, γράψας ἐν τῇ ἐπιστολῇ, τό, τε ἀργύριον, ὃ ἐδεδανείκειν, καὶ τὴν ὑποθήκην, καὶ προστάξας, ἐπειδὰν τάχιστ' ἐξαιρεθῇ τὰ χρήματα, ἐξετάζειν καὶ παρακολουθεῖν· τὰς μὲν ἐπιστολὰς οὐκ ἀποδίδωσιν οὗτος, ἃς ἔλαβε παρ' ἐμοῦ, ἵνα μηδὲν εἰδείησαν, ὧν ἔπραττεν οὗτος· † καταλαβὼν δ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ μοχθηρὰ τὰ πράγματα, διὰ τὸν συμβάντα πόλεμον τῷ Παρεισάδῃ πρὸς τὸν σκύθην, καὶ τῶν φορτίων, ὧν ἦγε, πολλὴν ἀπρασίαν· ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ ἦν· καὶ γὰρ οἱ δανεισταὶ εἴχοντο αὐτοῦ οἱ τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντες. † ὥστε τοῦ ναυκλήρου κελεύοντος αὐτὸν κατὰ τὴν συγγραφὴν ἐντίθεσθαι τὰ ἀγοράσματα τῶν ἐμῶν χρημάτων, εἶπεν οὗτος, ὁ νῦν φάσκων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον, ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν

τὰ χρήματα. ἄπρατον γὰρ εἶναι τὸν ῥῶπον. καὶ ἐκεῖνον μὲν ἐκέλευεν ἀνάγεσθαι· αὐτὸς δ', ἐπειδὰν διάθηται τὰ φορτία, ἐφ' ἑτέρας νεὼς ἔφη ἐκπλεύσεσθαι. καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὗτος μὲν ἐν τῷ Βοσπόρῳ καταλέλειπτο. ὁ δὲ Λάμπις ἀναχθεὶς, ἐναυάγησεν οὐ μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου· † γεγεμισμένης γὰρ ἤδη τῆς νεὼς, ὡς ἀκούομεν, μᾶλλον τοῦ δέοντος, προσανέλαβεν ἐπὶ τὸ κατάστρωμα χιλίας βύρσας. ὅθεν καὶ ἡ διαφθορὰ τῇ νηῒ συνέβη. καὶ αὐτὸς μὲν ἀπεσώθη ἐν τῷ λέμβῳ μετὰ τῶν ἄλλων παίδων, τῶν Δίωνος ἀπώλεσε δὲ πλέον, ἢ τριακόσια σώματα ἐλεύθερα χωρὶς τῶν ἄλλων. † πολλοῦ δὲ πένθους ἐν τῷ Βοσπόρῳ ὄντος, ὡς ἐπύθοντο τὴν διαφθορὰν τῆς νεὼς, εὐδαιμόνιζον τὸν Φορμίωνα ἅπαντες τουτονὶ, ὅτι οὔτε συνανήχθη, οὔτ' ἐνέθετο εἰς τὴν ναῦν οὐδέν. † συνέβαινε δὲ παρά τε τῶν ἄλλων καὶ παρ' αὐτοῦ τούτου ὁ αὐτὸς λόγος. καί μοι ἀνάγνωθι ταύτας τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Αὐτὸς μὲν τοίνυν ὁ Λάμπις, ᾧ φησὶν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον· (τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν,) προσελθόντος αὐτῷ ἐμοῦ, ἐπειδὴ τάχιστα κατέπλευσεν ἐκ τῆς ναυαγίας Ἀθήναζε καὶ ἐρωτῶντος ὑπὲρ τούτων, ἔλεγεν, ὅτι οὔτε χρήματα ἔνθοιτο εἰς τὴν ναῦν οὗτος κατὰ τὴν συγγραφὴν οὔτε τὸ χρυσίον εἰληφὼς εἴη παρὰ τούτου ἐν τῷ Βοσπόρῳ [τότε.] καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων.

Μαρτυ-

Μαρτυρία. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐπεδήμησε Φορμίων οὑτοσὶ σεσωσμένος ἐφ᾽ ἑτέρας νεώς, προσῄειν αὐτῷ ἀπαιτῶν τὸ δάνειον. καὶ οὗτος κατὰ μὲν ἀρχὰς οὐδεπώποτ᾽, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, εἶπε τὸν λόγον τοῦτον, ὃν νῦν λέγει· ἀλλ᾽ ἀεὶ ὡμολόγει ἀποδώσειν. † ἐπειδὴ δ᾽ ἀνεκοινώσατο τοῖς νῦν παροῦσιν αὐτῷ, καὶ συνδικοῦσιν, ἕτερος ἤδη ἦν καὶ οὐχ ὁ αὐτός. ὡς δ᾽ ᾐσθόμην αὐτὸν διακρουόμενόν με, προσέρχομαι τῷ Λάμπιδι, λέγων, ὅτι οὐδὲν μοι ποιεῖ τῶν δικαίων Φορμίων, οὐδ᾽ ἀποδίδωσι τὸ δάνειον, καὶ ἅμα ἠρόμην αὐτὸν, εἰ εἰδείη, ὅπου ἐστὶν, ἵνα προσκαλεσαίμην αὐτόν. ὁ δ᾽ ἀκολουθεῖν μ᾽ ἐκέλευεν ἑαυτῷ, καὶ καταλαμβάνομεν πρὸς τοῖς μυροπωλίοις αὐτόν. † κἀγὼ κλητῆρας ἔχων προσεκαλεσάμην αὐτόν. καὶ ὁ Λάμπις, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρὼν προσκαλουμένῳ μοι οὐδαμοῦ ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὡς ἀπείληφε παρὰ τούτου τὸ χρυσίον· † οὐδ᾽, ὃ εἰκὸς ἦν, εἶπε· Χρύσιππε μαίνῃ. τί τοῦτον προσκαλεῖ; ἐμοὶ γὰρ ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον. ἀλλὰ μὴ ὅτι ὁ Λάμπις οὐκ ἐφθέγξατο, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αὐτὸς οὑτοσὶ οὐδὲν ἠξίωσεν εἰπεῖν, παρεστηκότος τοῦ Λάμπιδος, ᾧ νῦν φησὶν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον· † καίτοι εἰκός γ᾽ ἦν αὐτὸν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι· τί με προσκαλεῖ, ὦ ἄνθρωπε; ἀποδέδωκα γὰρ τούτῳ τῷ παρεστηκότι τὸ χρυσίον· καὶ ἅμα ὁμολογοῦντα παρέχειν τὸν Λάμπιν· νυνὶ δ᾽ οὐδ᾽ ἕτερος αὐτῶν οὐδ᾽ ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τοιούτῳ καιρῷ· καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν κλητήρων.

Μαρτυρίαι. Λάβε δή μοι καὶ τὸ ἔγκλημα, ὃ ἔλαχον αὐτῷ πέρυσιν· ὅ ἐστιν οὐδενὸς ἔλαττον τεκμήριον, ὅτι * οὐδέπω τότ᾽ ἔφησε Φορμίων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι.

Ἔγκλημα. Τοῦτο τὸ ἔγκλημα ἔγραφον ἐγὼ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν σκοπῶν, ἀλλ᾽ ἢ ἐκ τῆς ἀπαγγελίας τῆς Λάμπιδος· ὃς οὐκ ἔφασκεν οὔτε τὰ χρήματα ἐντεθεῖσθαι τοῦτον, οὔτε τὸ χρυσίον ἀπειληφέναι· † μὴ γὰρ οἴεσθέ με οὕτως ἀπόπληκτον εἶναι, καὶ παντελῶς μαινόμενον, ὥστε τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γράφειν ἔγκλημα, ὁμολογοῦντος τοῦ Λάμπιδος ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον, ὑφ᾽ οὗ ἤμελλον ἐξελεγχθήσεσθαι. † ἔτι δ᾽, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο σκέψασθε· αὐτοὶ γὰρ οὗτοι παραγραφὴν δόντες τῆς δίκης πέρυσιν, οὐκ ἐτόλμησαν ἐν τῇ παραγραφῇ γράψαι, ὡς ἀποδεδώκασι Λάμπιδι τὸ χρυσίον. καί μοι λέγε ταύτην τὴν παραγραφήν.

Παραγραφή. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδαμοῦ γέγραπται ἐν τῇ παραγραφῇ, ὡς ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον Φορμίων Λάμπιδι· καὶ ταῦτ᾽ ἐμοῦ διαῤῥήδην γράψαντος εἰς τὸ ἔγκλημα, ὃ ἠκούσατ᾽ ἀρτίως, ὅτι οὔτε τὰ χρήματ᾽ ἔνθοιτο εἰς τὴν ναῦν, οὔτ᾽ ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον. † τίνα οὖν ἄλλον χρὴ περιμένειν ὑμᾶς μάρτυρα, ὅταν τηλικαύτην μαρτυρίαν παρ᾽ αὐτῶν τούτων ἔχητε; μελλούσης δὲ τῆς δίκης εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, ἐδέοντο ἡμῶν ἐπιτρέψαι τινί. † καὶ ἡμεῖς ἐπετρέψαμεν Θεοδότῳ ἰσοτελεῖ κατὰ συνθήκας. καὶ ὁ Λάμπις μετὰ ταῦτα νομίσας αὐτῷ ἀσφαλὲς ἤδη εἶναι πρὸς διαιτητῇ μαρτυ-

ρεῖν

ρεῖν ὅ, τι βούλοιτο, μερισάμενος τὸ ἐμὸν χρυσίον μετὰ Φορμίωνος τούτου, ἐμαρτύρει τἀναντία, οἷς πρότερον εἰρήκει. † οὐ γὰρ ὅμοιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα ἐμβλέποντα τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, καὶ πρὸς διαιτητῇ. παρ' ὑμῖν μὲν γὰρ ὀργὴ μεγάλη καὶ τιμωρία ὑπόκειται τοῖς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσι. πρὸς δὲ τῷ διαιτητῇ, ἀκινδύνως καὶ ἀναισχύντως μαρτυροῦσιν ὅ, τι ἂν βούλωνται. † ἀγανακτοῦντος δέ μου καὶ σχετλιάζοντος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῇ τόλμῃ τοῦ Λάμπιδος, καὶ παρεχομένου πρὸς τὸν διαιτητὴν τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν, ἥνπερ καὶ νῦν πρὸς ὑμᾶς παρέχομαι, τῶν ἐξ ἀρχῆς προσελθόντων αὐτῷ μεθ' ἡμῶν, ὅτε οὔτε τὸ χρυσίον ἔφη ἀπειληφέναι παρὰ τούτου, οὔτε χρήματ' αὐτὸν ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν, οὕτως ὁ Λάμπις κατακράτος ἐξελεγχόμενος τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν, καὶ πονηρὸς ὤν, ὡμολόγει μὲν εἰρηκέναι ταῦτα πρὸς τοῦτον, οὐ μέντοι γε ἐντὸς ὢν εἰπεῖν αὐτοῦ. καί μοι ἀνάγνωθι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἀκούσας τοίνυν ἡμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὁ Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν, οὐκ ἀπέγνω τῆς δίκης· ἀλλ' ἐφῆκεν ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον· † καταγνῶναι μὲν γὰρ οὐκ ἠβουλήθη, διὰ τὸ οἰκείως ἔχειν Φορμίωνι τούτῳ, ὡς ἡμεῖς ὕστερον ἐπυθόμεθα· ἀπογνῶναι δὲ τῆς δίκης ὤκνει, ἵν' αὐτὸς μὴ ἐπιορκήσειεν. ἐξ αὐτοῦ δὴ τοῦ πράγματος λογίσασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὁπόθεν ἤμελλεν οὗτος ἀποδώσειν τὸ χρυσίον. † ἐνθένδε μὲν γὰρ ἐξέπλει, οὐκ ἐνθέμενος εἰς τὴν ναῦν

τὰ χρήματα, καὶ ὑποθήκην οὐκ ἔχων· ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς χρήμασιν ἐπιδανεισάμενος. † ἐν Βοσπόρῳ δ' ἀπρασίαν τῶν φορτίων κατέλαβε, καὶ τοὺς τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντας μόλις ἀπήλλαξε. καὶ οὗτος μὲν ἐδάνεισεν αὐτῷ δισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, ὥστ' ἀπολαβεῖν Ἀθήνησι δισχιλίας ἑξακοσίας δραχμάς. Φορμίων δέ φησιν ἀποδοῦναι Λάμπιδι ἐν Βοσπόρῳ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι στατῆρας κυζικηνοὺς (τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν) δανεισάμενος ἐγγείων τόκων. ἦσαν δὲ ἐφεκτοὶ οἱ ἔγγειοι τόκοι. ὁ δὲ κυζικηνὸς ἐδύνατο ἐκεῖ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ δραχμὰς ἀττικάς. † δεῖ δὴ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅσα φησὶ χρήματ' ἀποδεδωκέναι. τῶν μὲν γὰρ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι στατήρων, γίγνονται τρισχίλιαι τριακόσιαι ἑξήκοντα. † ὁ δὲ τόκος ὁ ἔγγειος ὁ ἐφεκτὸς τῶν τριάκοντα μνῶν, καὶ τριῶν καὶ ἑξήκοντα, πεντακόσιαι δραχμαὶ καὶ ἑξήκοντα. τὸ δὲ ξύμπαν κεφάλαιον γίγνεται τόσον καὶ τόσον. † ἔστιν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ἢ γενήσεταί ποτε, ὃς ἀντὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ τριακοσίας, καὶ ἑξήκοντα ἀποτίνειν προείλετ' ἄν, καὶ τόκον πεντακοσίας δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα δανεισάμενος, ἃς φησιν ἀποδεδωκέναι Φορμίων Λάμπιδι, τρισχιλίας ἐννακοσίας εἴκοσιν; § † ἐξὸν δ' αὐτῷ ἀμφοτερόπλουν Ἀθήνησιν ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον, ἐν Βοσπόρῳ ἀποδέδωκε, τρισὶ καὶ δέκα μναῖς πλέον; † καὶ τοῖς μὲν τὰ ἑτερόπλοα δανείσασι, μόλις τὰ ἀρχαῖα ἀποδέδωκας, οἳ συνέπλευσάν σοι καὶ προσήδρευον· † τούτῳ δὲ τῷ μὴ παρόντι, οὐ μόνον τἀρχαῖα καὶ τοὺς τόκους ἀπεδίδους, ἀλλὰ καὶ τὰ

ἐπι-

ἐπιτίμια τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς ἀπέτινες, οὐδεμιᾶς σοι ἀνάγκης οὔσης; † κἀκείνους μὲν οὐκ ἐδεδίεις, οἷς αἱ συγγραφαὶ ἐν Βοσπόρῳ τὴν πρᾶξιν ἐδίδοσαν τοῦ δανείου· τούτου δὲ φὴς φροντίζειν, ὃν ἐξ ἀρχῆς, [ὥς φασιν,] εὐθὺς ἠδίκεις οὐκ ἐνθέμενος τὰ χρήματ᾽ εἰς τὴν ναῦν κατὰ τὴν συγγραφὴν Ἀθήνηθεν; † καὶ νῦν μὲν εἰς τὸ ἐμπόριον ἥκων, οὗ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, οὐκ ὀκνεῖς ἀποστερεῖν τὸν δανείσαντα· ἐν Βοσπόρῳ δὲ πλείω τῶν δικαίων φὴς ποιεῖν, οὗ δίκην οὐκ ἔμελλες δώσειν; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ τὰ ἀμφοτερόπλοα δανειζόμενοι, ὅταν ἀποστέλλωνται ἐκ τῶν ἐμπορίων, πολλοὺς παρίστανται, ἐπιμαρτυρόμενοι, ὅτι τὰ χρήματα ἤδη ἐπικινδυνεύεται τῷ δανείσαντι· σὺ δὲ σκήπτῃ μάρτυρι αὐτῷ τῷ συναδικοῦντι, καὶ οὔτε τὸν παῖδα τὸν ἡμέτερον παρέλαβες ἐν Βοσπόρῳ ὄντα, οὔτε τὸν κοινωνόν, οὔτε τὰς ἐπιστολὰς ἀπέδωκας αὐτοῖς, ἃς ἡμεῖς ἐπεθήκαμεν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο παρακολουθεῖν σοι, οἷς ἂν πράττῃς; † καίτοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί οὐκ ἂν πράξειεν ὁ τοιοῦτος, ὅστις γράμματα λαβὼν μὴ ἀποδέδωκεν ὀρθῶς καὶ δικαίως; † ἢ πῶς οὐ φανερόν ἐστιν ὑμῖν τὸ τούτου κακούργημα ἐξ αὐτῶν, ὧν ἔπραττε; † καίτοι, ὦ γῆ καὶ θεοί, προσῆκέ γε τοσοῦτον χρυσίον ἀποδιδόντα, καὶ πλεῖον τοῦ δανείσματος, περιβόητον ποιεῖν ἐν τῷ ἐμπορίῳ, καὶ παρακαλεῖν πάντας ἀνθρώπους, πρῶτον δὲ τὸν παῖδα τὸν τούτου, καὶ τὸν κοινωνόν· † ἴστε γὰρ δήπου πάντες, ὅτι δανείζονται μὲν μετ᾽ ὀλίγων μαρτύρων· ὅταν δ᾽ ἀποδιδῶσι, πολλοὺς παρίστανται μάρτυρας, ἵν᾽ ἐπιεικεῖς δο-

κῶσιν εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια. † σοὶ δ' ἀποδιδόντι τό, τε δάνειον, καὶ τόκους ἀμφοτέρους, ἑτεροπλόῳ τῷ ἀργυρίῳ κεχρημένῳ, καὶ προστιθέντι ἑτέρας τρισκαίδεκα μνᾶς, πῶς οὐχὶ πολλοὺς ἦν παραληπτέον μάρτυρας; καὶ εἰ τοῦτ' ἔπραξας, οὐδ' ἂν εἷς σου μᾶλλον τῶν πλεόντων ἐθαυμάζετο. † σὺ δ' ἀντὶ τοῦ πολλοὺς μάρτυρας τούτων ποιεῖσθαι, πάντας ἀνθρώπους λανθάνειν ἐπειρῶ, ὥσπερ ἀδικῶν τι. † καὶ εἰ μὲν ἐμοὶ τῷ δανείσαντι ἀπεδίδους, οὐδὲν ἔδει μαρτύρων· τὴν γὰρ συγγραφὴν ἀνελόμενος, ἀπήλλαξο ἂν τοῦ συμβολαίου, § νῦν δ' οὐκ ἐμοὶ, ἀλλ' ἑτέρῳ ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποδιδοὺς, καὶ οὐκ Ἀθήνησιν, ἀλλ' ἐν Βοσπόρῳ, καὶ τῆς συγγραφῆς σοι κειμένης Ἀθήνησι καὶ πρὸς ἐμὲ, καὶ, ᾧ τὸ χρυσίον ἀπεδίδους, ὄντος θνητοῦ, καὶ πέλαγος τοσοῦτον μέλλοντος πλεῖν, μάρτυρα οὐδέν' ἐποιήσω, οὔτε δοῦλον, οὔτ' ἐλεύθερον; ἡ γὰρ συγγραφή με, φησὶ, τῷ ναυκλήρῳ ἐκέλευεν ἀποδοῦναι τὸ χρυσίον. μάρτυρας δέ γ', οὐκ ἐκώλυε παραλαβεῖν, οὐδὲ τὰς ἐπιστολὰς ἀποδοῦναι. † καὶ οἵδε μὲν πρὸς σὲ δύο συγγραφὰς ἐποιήσαντο ὑπὲρ τοῦ συμβολαίου, ὡς ἄν σοι μάλιστ' ἀπιστοῦντες. σὺ δὲ μόνος μόνῳ φὴς δοῦναι τῷ ναυκλήρῳ τὸ χρυσίον, εἰδὼς κατὰ σοῦ κειμένην Ἀθήνησι συγγραφὴν πρὸς τοῦτον. * λέγει δὲ πῶς ἡ συγγραφή; σωθείσης τῆς νεὼς αὐτὸν ἀποδοῦναι κελεύει τὰ χρήματα, καὶ γὰρ ἐνθέσθαι τἀγοράσματα εἰς τὴν ναῦν κελεύει σε. εἰ δὲ μὴ, πεντακισχιλίας δραχμὰς ἀποτίνειν. † σὺ δὲ τοῦτο μὲν τῆς συγγραφῆς οὐ παραλαμβάνεις, παραβεβηκὼς δ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὰ χρήματα οὐκ ἐνθέ-

μενος

μενος, ἀμφισβητεῖς πρὸς ἓν ῥῆμα τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ, καὶ τοῦτο ἀνῃρηκὼς αὐτός. † ὁπότε γὰρ ἐν τῷ Βοσπόρῳ φὴς μὴ τὰ χρήματ' ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν, ἀλλὰ τὸ χρυσίον τῷ ναυκλήρῳ ἀποδοῦναι, τί ἔτι περὶ τῆς νεὼς διαλέγῃ; οὐ γὰρ μετέσχηκας τοῦ κινδύνου, διὰ τὸ μηδὲν ἐνθέσθαι. † καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὥρμησεν ἐπὶ ταύτην τὴν σκῆψιν, ὡς ἐντεθειμένος τὰ χρήματα εἰς τὴν ναῦν. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐκ πολλῶν ἔμελλεν ἐξελεγχθήσεσθαι ψευδόμενος, ἔκ τε τῆς ἀπογραφῆς τῆς ἐν Βοσπόρῳ παρὰ τοῖς ἐλλιμενισταῖς, καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιδημούντων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τηνικαῦτα μεταβαλλόμενος συνίσταται μετὰ τοῦ Λάμπιδος, καὶ φησὶν ἐκείνῳ τὸ χρυσίον ἀποδεδωκέναι, ἐφόδιον μὲν λαβὼν τὸ, τὴν συγγραφὴν κελεύειν, οὐκ ἂν ἡγούμενος δ' ἡμᾶς εὐπόρως ἐξελέγξαι, ὅσα μόνοι πρὸς αὐτοὺς οὗτοι πράξειαν. καὶ ὁ Λάμπις, ὅσα μὲν εἶπε πρὸς ἐμὲ, πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρῆναι, οὐκ ἐντὸς ὢν αὐτοῦ φησὶν εἰπεῖν· † ἐπειδὴ δὲ τὸ χρυσίον τοὐμὸν ἐμερίσατο, τότε ἐντὸς εἶναί φησιν αὐτοῦ, καὶ πάντ' ἀκριβῶς μνημονεύειν. εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐμοῦ μόνου κατεφρόνει Λάμπις, οὐδὲν ἂν ἦν θαυμαστόν. νῦν δὲ, πολλῷ δεινότερα τούτου πέπρακται αὐτῷ πρὸς πάντας ὑμᾶς. † κηρύγματα γὰρ ποιησαμένου Παρισάδου ἐν Βοσπόρῳ, ἐάν τις βούληται Ἀθήναζε εἰς τὸ ἀττικὸν ἐμπόριον σιτηγεῖν, ἀτελῆ τὸν σῖτον ἐξάγειν, ἐπιδημῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ Λάμπις, ἔλαβε τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σίτου καὶ τὴν ἀτέλειαν ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως ὀνόματι. † γεμίσας δὲ ναῦν μεγάλην σίτου, ἐκόμισεν εἰς Ἄκανθον·

κἀκεῖ διέθετο προσκοινωνήσας τούτῳ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων χρημάτων. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἰκῶν μὲν Ἀθήνησιν, οὔσης δ' αὐτῷ γυναικὸς ἐνθάδε καὶ παίδων, τῶν δὲ νόμων τὰ ἔσχατα ἐπιτίμια προτεθεικότων, εἴ τις οἰκῶν Ἀθήνησιν * ἄλλοθί ποι σιτηγήσειεν, ἢ εἰς τὸ ἀττικὸν ἐμπόριον. † ἔτι δ' ἐν τοιούτῳ καιρῷ, ἐν ᾧ ὑμῶν οἱ μὲν ἐν τῷ ἄστει οἰκοῦντες, διεμετροῦντο τὰ ἄλφιτα ἐν τῷ ᾠδείῳ· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ, ἐν τῷ νεωρίῳ διελάμβανον κατ' ὀβολὸν τοὺς ἄρτους, καὶ ἐπὶ τῆς μακρᾶς στοᾶς, τὰ ἄλφιτα καθ' ἡμίεκτον μετρούμενοι, καὶ καταπατούμενοι. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τήν τε μαρτυρίαν καὶ τὸν νόμον.

Μαρτυρία. Νόμος. Φορμίων τοίνυν τούτῳ χρώμενος κοινωνῷ καὶ μάρτυρι, οἴεται δεῖν ἀποστερῆσαι τὰ χρήματ' ἡμᾶς, οἵγε σιτηγοῦντες διατετελέκαμεν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, † καὶ τριῶν ἤδη καιρῶν κατειληφότων τὴν πόλιν, ἐν οἷς ὑμεῖς τοὺς χρησίμους τῷ δήμῳ ἐξετάζετε, οὐδενὸς τούτων ἀπολελείμμεθα· † ἀλλ' ὅτε μὲν Ἀλέξανδρος εἰς Θήβας παρῄει, ἐπεδώκαμεν ὑμῖν τάλαντον ἀργυρίου. ὅτε δ' ὁ σῖτος ἐπετιμήθη πρότερον, καὶ ἐγένετο ἑκκαίδεκα δραχμῶν, εἰσαγαγόντες πλείους ἢ μυρίους μεδίμνους πυρῶν, διεμετρήσαμεν ὑμῖν τῆς καθεστηκυίας τιμῆς, πέντε δραχμῶν τὸν μέδιμνον. καὶ ταῦτα πάντες ἴστε ἐν τῷ πομπείῳ διαμετρούμενοι. πέρυσι δ' εἰς τὴν σιτωνίαν τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου, τάλαντον ὑμῖν ἐπεδώκαμεν, ἐγώ τε καὶ ὁ ἀδελφός. καί μοι ἀνάγνωθι τούτων τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυ-

Μαρτυρίαι. Ἀλλὰ μὴν εἴγε τι δεῖ καὶ τούτοις τεκμαίρεσθαι, οὐκ εἰκὸς ἦν ἐπιδιδόναι μὲν ἡμᾶς τοσαῦτα χρήματα, ἵνα παρ' ὑμῖν δόξαν ἔχωμεν, συκοφαντεῖν δὲ Φορμίωνα, ἵνα καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐπιείκειαν ἀποβάλλωμεν. † δικαίως ἂν οὖν βοηθήσαιτε ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν, οὔτ' ἐξ ἀρχῆς τὰ φορτία ἐνθέμενον τοῦτον εἰς τὴν ναῦν, ἁπάντων, ὧν ἐδανείσατο Ἀθήνηθεν, τῶν τ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραθέντων τοὺς τὰ ἑτερόπλοα δανείσαντας, μόλις διαλύσαντα· † ἔτι δ' οὔτ' εὐποροῦντα, οὔθ' οὕτως ὄντ' ἀβέλτερον, ὥστ' ἀντὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν, τριάκοντα μνᾶς καὶ ἐννέα ἀποδοῦναι. † πρός τε τούτοις, ὅτε ἀποδοῦναί φησι τὸ χρυσίον Λάμπιδι, οὔτε τὸν παῖδα παραλαβόντα τὸν ἐμὸν, οὔτε τὸν κοινωνὸν, ἐπιδημοῦντα ἐν Βοσπόρῳ, οὔτε τὸν Λάμπιν. † ἐμοὶ δὲ Λάμπις αὐτὸς μαρτυρῶν φαίνεται, ὡς οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον, πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρῆναι. καίτοι εἰ καθ' ἓν ἕκαστον οὕτως ἐδείκνυε Φορμίων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἄλλως ἄμεινον ἀπελογήσατο. † ὑπὲρ δὲ τοῦ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον εἶναι, ὁ νόμος αὐτὸς διαμαρτύρεται, κελεύων τὰς δίκας εἶναι τὰς ἐμπορικὰς τῶν συμβολαίων τῶν Ἀθήνησι, καὶ εἰς τὸ τῶν Ἀθηναίων ἐμπόριον, καὶ οὐ μόνον τῶν Ἀθήνησιν, ἀλλὰ καὶ ὅσ' ἂν γένηται ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε. λάβε δή μοι τοὺς νόμους.

Νόμοι. Ὡς μὲν τοίνυν γέγονέ μοι τὸ συμβόλαιον πρὸς Φορμίων' Ἀθήνησιν, οὐδ' αὐτοὶ ἔξαρνοί εἰσι, παραγράφονται δὲ τὴν δίκην ὡς οὐκ εἰσαγώγιμον οὖσαν. † ἀλλ' εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσέλθωμεν,

ὦ ἄν-

ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ μὴ πρὸς ὑμᾶς, οὗπερ τὸ συμβόλαιον ἐποιησάμεθα; † δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ μὲν ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε ἠδικούμην τι, εἶναί μοι παρ᾽ ὑμῖν τὸ δίκαιον λαβεῖν παρὰ Φορμίωνος· ἐπειδὴ δὲ τὸ συμβόλαιον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐμπορίῳ γέγονε, μὴ φάσκειν τούτους παρ᾽ ὑμῖν ὑφέξειν τὴν δίκην. † καὶ ὅτε μὲν Θεοδότῳ τὴν δίαιταν ἐπετρέψαμεν, ὡμολόγησαν εἶναι καθ᾽ αὑτῶν ἐμοὶ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον· νυνὶ δὲ τἀναντία λέγουσιν, ὧν πρότερον αὐτοὶ συγκεχωρήκασιν, ὡς δέον παρὰ μὲν Θεοδότῳ, τῷ ἰσοτελεῖ, ὑποσχεῖν αὐτοὺς δίκην ἄνευ παραγραφῆς· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ ἀθηναίων δικαστήριον εἰσερχόμεθα, μηκέτ᾽ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. † ἐνθυμοῦμαι δ᾽ ἔγωγε, τί ἄν ποτε εἰς τὴν παραγραφὴν ἔγραψεν, εἰ Θεόδοτος ἀπέγνω τῆς δίκης, ὅπου νῦν, γνόντος τοῦ Θεοδότου ἀπιέναι ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον, οὔ φησι τὴν δίκην εἶναι εἰσαγώγιμον παρ᾽ ὑμῖν, πρὸς οὓς ἐκεῖνος ἔγνω ἀπιέναι. † πάθοιμι μέντ᾽ ἂν δεινότατα, εἰ οἱ μὲν νόμοι τῶν Ἀθήνησι συμβολαίων κελεύουσι τὰς δίκας εἶναι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας· ὑμεῖς δ᾽ ἀπογνοίητε τῆς δίκης, ὀμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι. † τοῦ μὲν οὖν δανεῖσαι ἡμᾶς τὰ χρήματα, αἵ τε συνθῆκαι, καὶ αὐτὸς οὗτός ἐστι μάρτυς· τοῦ δ᾽ ἀποδεδωκέναι, οὐδείς ἐστι μάρτυς ἔξω τοῦ Λάμπιδος τοῦ συναδικοῦντος. † καὶ οὗτος μὲν εἰς ἐκεῖνον μόνον ἀναφέρει τὴν ἀπόδοσιν· ἐγὼ δ᾽, εἴς τε τὸν Λάμπιν αὐτὸν, καὶ τοὺς ἀκούσαντας αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔφη ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον. § † τούτῳ μὲν οὖν, τοὺς ἐμοὺς μάρτυρας ἔξεστι κρίνειν, εἰ μή φησιν ἀληθῆ

μαρτυ-

μαρτυρεῖν αὐτούς. ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω, τί χρήσομαι τοῖς τούτου μάρτυσιν· οἵ φασιν εἰδέναι τὸν Λάμπιν μαρτυροῦντα ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον. † εἰ μὲν γὰρ ἡ μαρτυρία ἡ τοῦ Λάμπιδος κατεβάλλετο ἐνταῦθ', ἴσως ἂν ἔφασαν οὗτοι δίκαιον εἶναι ἐπισκήπτεσθαί με ἐκείνῳ. νῦν δ' οὔτε τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἔχω, οὗτοσί τε οἴεται δεῖν ἀθῷος εἶναι, οὐδὲν βέβαιον ἐνέχυρον καταλιπὼν ὧν πείθει ὑμᾶς ψηφίσασθαι. † πῶς δ' οὐκ ἂν εἴη ἄτοπον, εἰ αὐτοῦ Φορμίωνος ὁμολογοῦντος δανείσασθαι, φάσκοντος δ' ἀποδεδωκέναι, τὸ μὲν ὁμολογούμενον ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἄκυρον ποιήσετε, τὸ δ' ἀμφισβητούμενον κύριον ψηφιεῖσθε; † καὶ ὁ μὲν Λάμπις, ᾧ οὗτος σκήπτεται μάρτυρι, ἔξαρνος γενόμενος τὸ ἐξαρχῆς, ὡς οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον, νῦν τὰ ἐναντία μαρτυρεῖ. ὑμεῖς δὲ γνόντες, ὡς ἀπείληφ' ἐκεῖνος, οὐκ ἐστὲ μάρτυρες τοῦ πράγματος; † καὶ, ὅσα μὲν εἶπε μετὰ τῆς ἀληθείας, μὴ χρῆσθε τεκμηρίῳ, ἃ δ' ἐψεύσατο τὸ ὕστερον, ἐπειδὴ διεφθάρη, πιστότερα ταῦθ' ὑπολαμβάνοιτε εἶναι; καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πολὺ δικαιότερόν ἐστι, τοῖς ἐξαρχῆς ῥηθεῖσι τεκμαίρεσθαι μᾶλλον, ἢ τοῖς ὕστερον τεκταινομένοις. † τὰ μὲν γὰρ, οὐκ ἐκ παιδεύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθείας ἔλεγε, τὰ δ' ὕστερον, ψευδόμενος, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῷ. § † ἀναμνήσθητε δ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ Λάμπις ἔξαρνος ἐγένετο, ὡς οὐκ εἴη εἰρηκὼς, ὅτι οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον· ἀλλ' εἰπεῖν μὲν ὡμολόγει· οὐ μέντοιγ' ἐντὸς ὢν αὐτοῦ εἰπεῖν. † οὐκοῦν ἄτοπον, εἰ τῆς ἐκείνου μαρτυρίας, τὸ μὲν πρὸς τοῦ ἀποστεροῦντος

πιστῶς ἀκούσεσθε, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν ἀποστερουμένων, ἄπιστον ἔσται παρ' ὑμῖν. † μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς γὰρ ἐστὲ οἱ αὐτοὶ, οἱ τὸν ἐπιδεδανεισμένον ἐκ τοῦ ἐμπορίου πολλὰ χρήματα, καὶ τοῖς δανεισταῖς οὐ παρασχόντα τὰς ὑποθήκας, θανάτῳ ζημιώσαντες, εἰσαγγελθέντα ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ταῦτα πολίτην ὑμέτερον ὄντα, καὶ πατρὸς ἐστρατηγηκότος. † ἡγεῖσθε γὰρ τοὺς τοιούτους, οὐ μόνον τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κοινῇ βλάπτειν τὸ ἐμπόριον ὑμῶν, εἰκότως. † αἱ γὰρ ἐμπορίαι τοῖς ἐργαζομένοις οὐκ ἀπὸ τῶν δανειζομένων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν δανειζόντων εἰσί. † καὶ οὔτε ναῦν, οὔτε ναύκληρον, οὔτ' ἐπιβάτην ἔστ' ἀναχθῆναι, τὸ τῶν δανειζόντων μέρος ἂν ἀφαιρεθῇ. † ἐν μὲν οὖν τοῖς νόμοις, πολλαὶ καὶ καλαὶ βοήθειαί εἰσιν αὐτοῖς. ὑμᾶς δὲ δεῖ τοὺς ἐπανορθοῦντας φαίνεσθαι, καὶ μὴ τοῖς πονηροῖς συγχωροῦντας, ἵν' ὑμῖν ὡς πλείστη ὠφέλεια παρὰ τὸ ἐμπόριον ᾖ. † ἔσται δ', ἐὰν διαφυλάττητε τοὺς τὰ ἑαυτῶν προϊεμένους, καὶ μὴ ἐπιτρέπητε ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοιούτων θηρίων. ἐγὼ μὲν οὖν ὅσαπερ οἷόστ' ἦν, εἴρηκα. καλῶ δὲ καὶ ἄλλον τινὰ τῶν φίλων, ἐὰν κελεύητε.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΛΑΚΡΙΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ ΛΟΓΟΥ.

Ἀνδροκλῆς δανείσας χρήματα Ἀρτέμωνι Φασηλίτῃ τὸ γένος, ἐμπόρῳ, τελευτήσαντος ἐκείνου, πρὶν ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον, εἰσπράττει τὸν ἀδελ-

φὸν

φὸν, αὐτοῦ, Λάκριτον τὸν σοφιστὴν, δύο προβαλλόμενος δίκαια· ὅτι τε παρόντος Λακρίτου καὶ ἀναδεξαμένου τὸ ἀργύριον ἐδάνεισε τῷ Ἀρτέμωνι, καὶ ὅτι κληρονόμος ἐστὶ τῶν Ἀρτέμωνος Λάκριτος. ὁ δὲ, τῆς μὲν κληρονομίας ἀφίστασθαί φησι, παραγράφεται δὲ τὴν δίκην, λέγων, μηδὲν ἑαυτῷ πρὸς Ἀνδροκλέα συμβόλαιον εἶναι, μηδὲ συγγραφὴν μηδεμίαν. πάντως δὲ καὶ τὸ ἀναδέχεσθαι ἔξαρνος γίνεται. οὐδὲ γὰρ ἂν τοῦτο ὁμολογῶν ἠγνωμόνει πρὸς τὴν ἔκτισιν. οὐκ ὀρθῶς δέ τινες ἐνόμισαν τὸν λόγον μὴ γνήσιον εἶναι, ἀμυδροῖς ἀπατηθέντες τεκμηρίοις. τὸ μὲν γὰρ τῆς φράσεως ἀνειμένον, οὐκ ἀπρεπὲς ἰδιωτικοῖς ἀγῶσι. τὸν δὲ Δία τὸν ἄνακτα κατὰ τὴν τοῦ προσώπου τοῦ ὑποκειμένου συνήθειαν, δῆλός ἐστιν ὠνομακώς. πρὸς δὲ τὴν παραγραφὴν ἀσθενέστερον ἀπήντηκε διὰ τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρόν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΛΑΚΡΙΤΟΥ
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ ΛΟΓΟΣ.

Οὐδὲν καινὸν διαπράττονται οἱ Φασηλῖται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ᾽ ἅπερ εἰώθασιν. οὗτοι γὰρ δεινότατοι μέν εἰσι δανείσασθαι χρήματ᾽ ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐπειδὰν δὲ λάβωσι, καὶ συγγραφὴν συγγράψωνται ναυτικὴν, εὐθὺς ἐπελάθοντο καὶ τῶν συγγραφῶν, καὶ τῶν νόμων, καὶ ὅτι δεῖ ἀποδοῦναι αὐτοὺς, ἃ ἔλαβον. καὶ οἴονται, ἐὰν ἀποδῶσιν, ὥσ-

περ τῶν ἰδίων τι τῶν ἑαυτῶν ἀπολωλεκέναι· † ἀλλ᾽ ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι σοφίσματα εὑρίσκουσι, καὶ παραγραφὰς, καὶ προφάσεις, καὶ εἰσι πονηρότατοι ἀνθρώπων καὶ ἀδικώτατοι. † τεκμήριον δὲ τούτου. πολλῶν γὰρ ἀφικνουμένων εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, καὶ ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, πλείους δίκαι εἰσὶν ἑκάστοτε αὐτῶν τῶν Φασηλιτῶν, ἢ τῶν ἄλλων ἁπάντων. † οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοί εἰσιν. ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, χρήματα δανείσας Ἀρτέμωνι, τῷ τούτου ἀδελφῷ, κατὰ τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους, εἰς τὸν Πόντον, καὶ πάλιν Ἀθήναζε· τελευτήσαντος ἐκείνου, πρὶν ἢ ἀποδοῦναί μοι τὰ χρήματα, Λακρίτῳ τούτῳ εἴληχα τὴν δίκην ταύτην κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους τούτους, καθ᾽ οὕσπερ τὸ συμβόλαιον ἐποιησάμην, ἀδελφῷ ὄντι τούτῳ ἐκείνου, καὶ ἔχοντι πάντα τὰ Ἀρτέμωνος, καὶ ὅσ᾽ ἐνθάδε κατέλιπε, καὶ ὅσα ἦν αὐτῷ ἐν τῇ Φασήλιδι, [καὶ] κληρονόμῳ ὄντι τῶν ἐκείνου ἁπάντων, καὶ οὐκ ἂν ἔχοντος τούτου δεῖξαι νόμον, ὅστις αὐτῷ δίδωσιν ἐξουσίαν ἔχειν μὲν τὰ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ διῳκηκέναι, ὅπως ἐδόκει αὐτῷ, μὴ ἀποδοῦναι δὲ τἀλλότρια χρήματα, ἀλλὰ λέγειν νῦν, ὅτι οὐκ ἔστι κληρονόμος, ἀλλ᾽ ἀφίσταται τῶν ἐκείνου. § † ἡ μὲν τουτουῒ Λακρίτου πονηρία τοιαύτη ἐστίν. † ἐγὼ δ᾽ ὑμῶν δέομαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου περὶ τοῦ πράγματος τουτουΐ· κἂν ἐξελέγξω αὐτὸν ἀδικοῦντα ἡμᾶς τε τοὺς δανείσαντας, καὶ ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον, βοηθεῖτε ἡμῖν τὰ δίκαια. † ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, αὐτὸς μὲν οὐδ᾽ ὁπωττιοῦν ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Θρα-

συμήδης δ', ὁ Διοφάντου υἱός, ἐκείνου τοῦ Σφηττίου, καὶ Μελάνωπος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐπιτήδειοί μοι εἰσὶ, καὶ χρώμεθα ἀλλήλοις ὡς οἷόν τε μάλιστα. † οὗτοι προσῆλθόν μοι μετὰ Λακρίτου τουτουΐ, ὁπόθεν δήποθεν ἐγνωρισμένοι τούτῳ· οὐ γὰρ οἶδα· καὶ ἐδέοντό μου δανεῖσαι χρήματ' εἰς τὸν Πόντον Ἀρτέμωνι, τῷ τούτου ἀδελφῷ, καὶ Ἀπολλοδώρῳ, ὅπως ἐνεργοὶ ὦσιν, † οὐδὲν εἰδὼς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδ' ὁ Θρασυμήδης τὴν τούτων πονηρίαν, ἀλλ' οἰόμενος εἶναι ἐπιεικεῖς ἀνθρώπους, καὶ οἷοίπερ προσεποιοῦντο καὶ ἔφασαν εἶναι, καὶ ἡγούμενος αὐτοὺς ποιήσειν πάντα, ὅσαπερ ὑπισχνοῦντο καὶ ἀνεδέχετο Λάκριτος οὑτοσί. πλεῖστον δ' ἄρ' ἦν ἐψευσμένος, καὶ οὐδὲν ᾔδει, οἵοις θηρίοις ἐπλησίαζε τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. † κἀγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θρασυμήδους, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ Λακρίτου τουτουΐ, ἀναδεχομένου μοι πάντ' ἔσεσθαι τὰ δίκαια παρὰ τῶν ἀδελφῶν τῶν αὐτοῦ, ἐδάνεισα μετὰ ξένου τινὸς ἡμετέρου, καρυστίου, τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου. † βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῆς συγγραφῆς ἀκοῦσαι ὑμᾶς πρῶτον, καθ' ἣν ἐδανείσαμεν τὰ χρήματα, καὶ τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων τῷ δανείσματι. ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐπιδείξομεν, οἷα ἐτοιχωρύχησαν οὗτοι περὶ τὸ δάνειον. λέγε τὴν συγγραφήν· ἔπειτα τὰς μαρτυρίας.

Συγγραφή. Ἐδάνεισαν Ἀνδροκλῆς σφήττιος, καὶ Ναυσικράτης καρύστιος, Ἀρτέμωνι καὶ Ἀπολλοδώρῳ, Φασηλίταις, ἀργυρίου δραχμὰς τρισχιλίας Ἀθή-

Ἀθήνηθεν εἰς Μένδην, ἢ Σκιώνην, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Βόσπορον. ἐὰν δὲ βούλωνται τῆς ἐπ᾽ ἀριστερὰ μέχρι Βορυσθένους, καὶ πάλιν Ἀθήναζε, ἐπὶ διακοσίαις εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. ἐὰν δὲ μετ᾽ ἀρκτοῦρον ἐκπλεύσωσιν ἐκ τοῦ Πόντου ἐφ᾽ Ἱερὸν, ἐπὶ τριακοσίαις τὰς χιλίας, ἐπὶ οἴνου κεραμίοις μενδαίοις τρισχιλίοις. ὃς πλευσεῖται ἐκ Μένδης, ἢ Σκιώνης, ἐν τῇ εἰκοσόρῳ, ἣν Ὑβλήσιος ναυκληρεῖ. † ὑποτιθέασι δὲ ταῦτα, οὐκ ὀφείλοντες ἐπὶ τούτοις ἄλλῳ οὐδενὶ οὐδὲν ἀργύριον, οὐδ᾽ ἐπιδανείσονται. καὶ ἀπάξουσι τὰ χρήματα, τὰ ἐκ τοῦ Πόντου ἀντιφορτισθέντα, πάλιν Ἀθήναζε ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ ἅπαντα. † σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε, ἀποδώσουσιν οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι, τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἡμερῶν εἴκοσιν, ἀφ᾽ ἧς ἂν ἔλθωσιν Ἀθήναζε, ἐντελὲς, πλὴν ἐκβολῆς, ἣν ἂν οἱ σύμπλοι ψηφισάμενοι κοινῇ ἐκβάλωνται. καὶ ἄν τι πολεμίοις ἀποτίσωσι· τῶν δ᾽ ἄλλων ἁπάντων ἐντελές. † καὶ παρέξουσι τοῖς δανείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν. † ἐὰν δὲ μὴ ἀποδῶσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν ἐξέστω ὑποθεῖναι, καὶ ἀποδόσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς. † καὶ ἐάν τι ἐλλείπῃ τοῦ ἀργυρίου, ὃ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείσασι κατὰ τὴν συγγραφὴν, κατὰ Ἀρτέμωνος καὶ Ἀπολλοδώρου ἔστω ἡ πρᾶξις τοῖς δανείσασι, καὶ ἐκ τῶν τούτων ἁπάντων, καὶ ἐγγείων, καὶ ναυτικῶν, πανταχοῦ, ὅπου ἂν ὦσι, καθάπερ δίκην ὠφληκότων

καὶ

καὶ ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἑνὶ ἑκατέρῳ τῶν δανεισάντων, καὶ ἀμφοτέροις. † ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλωσι μείναντες * τὴν ἐπὶ κυνὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σύλαι ὦσιν ἀθηναίοις, καὶ ἐντεῦθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε, τοὺς τόκους ἀποδιδόντων τοὺς πέρυσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφήν. † ἐὰν δέ τι ἡ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον, ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα, σωτηρία ἔστω τῶν ὑποκειμένων. τὰ δὲ περιγενόμενα, κοινὰ ἔστω τοῖς δανείσασι. κυριώτερον δὲ περὶ τούτων, ἄλλο μηδὲν εἶναι τῆς συγγραφῆς.

Μάρτυρες. Φορμίων πειραιεύς, Κηφισόδοτος βοιώτιος, Ἡλιόδωρος πιτθεύς. λέγε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἀρχενομίδης Ἀρχεδάμαντος ἀναγυράσιος μαρτυρεῖ συνθήκας παρ' ἑαυτῷ καταθέσθαι Ἀνδροκλέα σφήττιον· Ναυσικράτην καρύστιον· Ἀρτέμωνα, Ἀπολλόδωρον φασηλίτας, καὶ εἶναι παρ' ἑαυτῷ ἔτι κειμένην τὴν συγγραφήν. λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν παραγενομένων μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Θεόδοτος ἰσοτελής, Χαρῖνος Ἐπιχάρους λευκονοεύς, Φορμίων Κηφισοφῶντος πειραιεύς, Κηφισόδωρος βοιώτιος, Ἡλιόδωρος πιτθεύς, μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτ' ἐδάνεισεν Ἀνδροκλῆς Ἀπολλοδώρῳ καὶ Ἀρτέμωνι, ἀργυρίου τρισχιλίας δραχμὰς, καὶ εἰδέναι τὴν συγγραφὴν καταθεμένους παρὰ Ἀρχενομίδῃ ἀναγυρασίῳ. † Κατὰ τὴν συγγραφὴν ταύτην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐδάνεισα τὰ χρήματα Ἀρτέμωνι, τῷ τούτου ἀδελφῷ, κελεύον-

τος τούτου, καὶ ἀναδεχομένου, ἅπαντ' ἔσεσθαί μοι τὰ δίκαια κατὰ τὴν συγγραφὴν, καθ' ἣν ἐδάνεισα, τούτου αὐτοῦ γράφοντος καὶ συσσημηναμένου, ἐπειδὴ ἐγράφη. † οἱ μὲν γὰρ ἀδελφοὶ οἱ τούτου, ἔτι νεώτεροι ἦσαν, μειράκια κομιδῆ. οὑτοσὶ δὲ Λάκριτος Φασηλίτης, μέγα πρᾶγμα, Ἰσοκράτους μαθητὴς, οὗτος ἦν ὁ πάντα διοικῶν, καὶ ἑαυτῷ με τὸν νοῦν προσέχειν ἐκέλευεν. αὐτὸς γὰρ ἔφη ποιήσειν μοι τὰ δίκαια ἅπαντα, καὶ ἐπιδημήσειν Ἀθήνησι, τὸν δ' ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ, Ἀρτέμωνα, πλευσεῖσθαι ἐπὶ τοῖς χρήμασι. † καὶ τότε μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτ' ἐβούλετο τὰ χρήματα λαβεῖν παρ' ἡμῶν, καὶ ἀδελφὸς ἔφη εἶναι καὶ κοινωνὸς τοῦ Ἀρτέμωνος, καὶ λόγους θαυμασίως πιθανοὺς ἔλεγεν. § † ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τοῦ ἀργυρίου, τοῦτο μὲν διενείμαντο, καὶ ἐχρῶντο ὅ, τι ἐδόκει τούτοις· κατὰ δὲ τὴν συγγραφὴν τὴν ναυτικὴν, καθ' ἣν ἔλαβον τὰ χρήματα, οὔτε μέγα, οὔτε μικρὸν ἔπραττον, ὡς αὐτὸ τὸ ἔργον ἐδήλωσεν. † οὑτοσὶ δὲ Λάκριτος ἁπάντων ἦν τούτων ὁ ἐξηγητής. καθ' ἕκαστον δὲ τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ συγγραφῇ, ἐπιδείξω τούτους οὐδ' ὁτιοῦν πεποιηκότας ὑγιές. πρῶτον μὲν γὰρ γέγραπται, ὅτι ἐπ' οἴνου κεραμίοις τρισχιλίοις ἐδανείζοντο παρ' ἡμῶν τὰς τριάκοντα μνᾶς, ὡς ὑπαρχούσης αὐτοῖς ὑποθήκης ἑτέρων τριάκοντα μνῶν· ὥστε εἰς τάλαντον ἀργυρίου τὴν τιμὴν εἶναι τοῦ οἴνου καθισταμένην, σὺν τοῖς ἀναλώμασιν, ὅσα ἔδει ἀναλίσκεσθαι εἰς τὴν κατασκευὴν τὴν περὶ τὸν οἶνον. † τὰ δὲ τρισχίλια

ταῦτα

ταῦτα κεράμια, ἄγεσθαι εἰς τὸν Πόντον ἐν τῇ εἰκοσόρῳ, ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει. † γέγραπται μὲν ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἧς ὑμεῖς ἀκηκόατε. οὗτοι δ' ἀντὶ τῶν τρισχιλίων κεραμίων, οὐδὲ πεντακόσια κεράμια εἰς τὸ πλοῖον ἐνέθεντο· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἠγοράσθαι αὐτοῖς τὸν οἶνον, ὅσον προσῆκε, τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο ὅ, τι ἐδόκει τούτοις. τὰ δὲ κεράμια τὰ τρισχίλια, οὐδ' ἐμέλλησαν, οὐδὲ διενοήθησαν ἐνθέσθαι εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν συγγραφήν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω ταῦτα, λάβε τὴν μαρτυρίαν τῶν συμπλεόντων ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ τούτοις.

Μαρτυρία. Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ κυβερνᾷν τὴν ναῦν, ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ οἴνου μενδαίου κεράμια τετρακόσια πεντήκοντα, καὶ οὐ πλείω· ἄλλο δὲ μηδὲν ἀγώγιμον ἄγεσθαι ἐν τῷ πλοίῳ Ἀπολλόδωρον εἰς τὸν Πόντον. Ἱππίας Ἀθηνίππου ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηῒ, διοπτεύων τὴν ναῦν, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον τὸν Φασηλίτην ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ ἐκ Μένδης εἰς τὸν Πόντον, οἴνου μενδαίου κεράμια τετρακόσια πεντήκοντα, ἄλλο δὲ μηδὲν φορτίον. † πρὸς τοῖσδ' ἐξεμαρτύρησεν Ἀρχάδης Μνησωνίδου ἀχαρνεύς· Σώστρατος Φιλίππου ἱστιαιόθεν· Φιλτιάδης Κτησίου ἐκ Ξυπετέων· Διονύσιος Δημοκρατίδου χολλίδης. † περὶ μὲν δὴ τοῦ πλήθους τοῦ οἴνου, ὅσον ἔδει αὐτοὺς ἐνθέσθαι εἰς τὸ πλοῖον, ταῦτα διεπράξαντο,

εὐθὺς ἐντεῦθεν ἀπὸ τοῦ πρώτου γεγραμμένου παραβαίνειν ἀρξάμενοι καὶ μὴ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα. † μετὰ δὲ ταῦτ', ἔστιν ἐν τῇ συγγραφῇ, ὅτι ὑποτιθέασι ταῦτ' ἐλεύθερα, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν ὀφείλοντες, καὶ ὅτι οὐδὲ ἐπιδανείσονται ἐπὶ τούτοις παρ' οὐδενός. † ταῦτα διαῤῥήδην γέγραπται, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὗτοι δὲ τί ἐποίησαν; ἀμελήσαντες τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένων, δανείζονται παρά τινος νεανίσκου, ἐξαπατήσαντες, ὡς οὐδενὶ οὐδὲν ὀφείλοντες· καὶ ἡμᾶς τε παρεκρούσαντο, καὶ ἔλαθον δανεισάμενοι ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις· ἐκεῖνόν τε τὸν νεανίσκον τὸν δανείσαντα ἐξηπάτησαν, οὐκ ἐπ' ἐλευθέροις τοῖς χρήμασι δανειζόμενοι. † τοιαῦτα τούτων ἐστὶ τὰ κακουργήματα. ταῦτα δὲ πάντ' ἐστὶ τὰ σοφίσματα Λακρίτου τουτουΐ. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐπεδανείσαντο [τὰ] χρήματα παρὰ τὴν συγγραφὴν, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται ὑμῖν αὐτοῦ τοῦ ἐπιδανείσαντος. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἄρατος ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ δανεῖσαι Ἀπολλοδώρῳ ἕνδεκα μνᾶς ἀργυρίου, ἐπὶ τῇ ἐμπορίᾳ, ἣν ἦγεν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηῒ εἰς τὸν Πόντον, καὶ τοῖς ἐκεῖθεν ἀνταγορασθεῖσι· καὶ μὴ εἰδέναι αὐτὸν δεδανεισμένον παρὰ Ἀνδροκλέους ἀργύριον. οὐ γὰρ ἂν δανεῖσαι αὐτὸς Ἀπολλοδώρῳ τὸ ἀργύριον. † αἱ μὲν πανουργίαι, τοιαῦται τῶν ἀνθρώπων τούτων εἰσί. γέγραπται δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐπειδὰν ἀποδῶνται ἐν τῷ Πόντῳ, ἃ ἦγον, ἀνταγοράζειν πάλιν χρήματα, καὶ

ἀντι-

τιφορτίζεσθαι, καὶ ἀπάγειν Ἀθήναζε τὰ ἀντιφορτισθέντα. † καὶ ἐπειδὰν ἀφίκωνται Ἀθήναζε, ἀποδοῦναι εἴκοσιν ἡμερῶν ἡμῖν τὸ ἀργύριον δόκιμον. ἕως δ᾽ ἂν ἀποδῶσι, κρατεῖν τῶν χρημάτων ἁπάντων ἡμᾶς, καὶ ἀνέπαφα πάντα παρέχειν τούτους, ἕως ἂν ἀπολάβωμεν. † γέγραπται μὲν ταῦτα οὑτωσὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ συγγραφῇ· οὗτοι δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐνταῦθα καὶ * μάλιστα ἐπεδείξαντο τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀναίδειαν τὴν ἑαυτῶν, καὶ ὅτι οὐδὲ μικρὸν προσεῖχον τοῖς γράμμασι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλ᾽ ἡγοῦντο εἶναι τὴν συγγραφὴν ἄλλως ὕθλον, καὶ φλυαρίαν. † οὔτε γὰρ ἀντηγόρασαν οὐδὲν ἐν τῷ Πόντῳ, οὔτε ἀντεφορτίσαντο, ὥστε ἄγειν Ἀθήναζε. § † * ἡμεῖς δ᾽ οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα, ἡκόντων αὐτῶν τούτων ἐκ τοῦ Πόντου, οὐκ εἴχομεν ὅτου ἐπιλαβοίμεθα, οὐδ᾽ ὅτου κρατοῖμεν, ἕως [ὅτου] κομισαίμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτῶν. οὐδ᾽ ὁτιοῦν γὰρ εἰσήγαγον εἰς τὸν λιμένα τὸν ὑμέτερον οὗτοι. ἀλλὰ πεπόνθαμεν καινότατον, ὦ ἄνδρες δικασταί. † ἐν γὰρ τῇ πόλει τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν, οὐδὲν ἀδικοῦντες, οὐδὲ δίκην ὠφληκότες οὐδεμίαν αὐτοῖς, σεσυλήμεθα τὰ ἡμέτερ᾽ αὐτῶν ὑπὸ τούτων, Φασηλιτῶν ὄντων, ὥσπερ δεδομένων σύλων Φασηλίταις κατ᾽ ἀθηναίων. † ἐπειδὰν γὰρ μὴ ἐθέλωσιν ἀποδοῦναι, ἃ ἔλαβον, τί ἂν ἄλλο τις ἔχοι ὄνομα θέσθαι τοῖς τοιούτοις, ἢ ὅτι ἀφαιροῦνται βίᾳ τὰ ἀλλότρια; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ᾽ ἀκήκοα πώποτε πρᾶγμα μιαρώτερον, ἢ ὃ οὗτοι διαπεπραγμένοι εἰσὶ περὶ ἡμᾶς· καὶ ταῦθ᾽ ὁμολογοῦντες λαβεῖν παρ᾽ ἡμῶν τὰ χρήματα. † ὅσα μὲν γὰρ ἀμ-

φισβητή-

φισβητήσιμά ἐστι τῶν συμβολαίων, κρίσεως δεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταί. τὰ δὲ παρ' ἀμφοτέρων ὁμολογηθέντα τῶν συντιθεμένων, καὶ περὶ ὧν συγγραφαὶ κεῖνται ναυτικαί, τέλος ἔχειν ἅπαντες νομίζουσι, καὶ χρῆσθαι προσήκει τοῖς γεγραμμένοις. † ὅτι δὲ κατὰ τὴν συγγραφὴν οὐδ' ὁτιοῦν πεποιήκασιν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἀρξάμενοι ἐκακοτέχνουν, καὶ ἐπεβούλευον μηδὲν ὑγιὲς ποιεῖν, ὑπό τε τῶν μαρτύρων καὶ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν ἐξελέγχονται οὑτωσὶ καταφανῶς. ὃ δὲ πάντων δεινότατον διεπράξατο Λάκριτος οὑτοσί, δεῖ ὑμᾶς ἀκοῦσαι. † οὗτος γὰρ ἦν ὁ πάντα ταῦτα διοικῶν. ἐπειδὴ γὰρ ἀφίκοντο δεῦρο, εἰς μὲν τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐ καταπλέουσιν, εἰς Φώρων δὲ λιμένα ὁρμίζονται, ὅς ἐστιν ἔξω τῶν σημείων τοῦ ὑμετέρου ἐμπορίου. § καὶ ἔστιν ὅμοιον εἰς Φώρων λιμένα ὁρμίσασθαι, ὥσπερ ἂν εἴ τις εἰς Αἴγιναν ἢ εἰς Μέγαρα ὁρμίσαιτο. ἔξεστι γὰρ ἀποπλεῖν ἐκ τοῦ λιμένος τούτου, ὅποι ἄν τις βούληται, καὶ ὁπηνίκ' ἂν δοκῇ αὐτῷ. † καὶ τὸ μὲν πλοῖον ὥρμει ἐνταῦθα πλείους, ἢ πέντε καὶ εἴκοσιν ἡμέρας. οὗτοι δὲ περιεπάτουν ἐν τῷ δείγματι τῷ ἡμετέρῳ, καὶ ἡμεῖς προσιόντες διελεγόμεθα, καὶ ἐκελεύομεν τούτους ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἂν ὡς τάχιστ' ἀπολάβοιμεν τὰ χρήματα. † οὗτοι δ' ὡμολόγουν τε καὶ ἔλεγον, ὅτι αὐτὰ ταῦτα περαίνοιεν. καὶ ἡμεῖς τούτοις προσῆμεν· καὶ ἅμα ἐπεσκοποῦμεν, εἴ τι ἐξαιροῦνται ποθὲν ἐκ πλοίου, ἢ πεντηκοστεύονται. ἐπειδὴ δ' ἡμέραι τε ἦσαν συχναὶ ἐπιδημοῦσι τούτοις, ἡμεῖς τ' οὐδ' ὁτιοῦν εὑρίσκομεν, οὔτε ἐξῃρημένον, οὔτε πεπεντηκοστευμένον ἐπὶ τῷ ὀνόματι

τῷ τού-

τῷ τούτων· ἐνταῦθ' ἤδη μᾶλλον προσεκείμεθα ἀπαιτοῦντες. † καὶ ἐπειδὴ ἠνωχλοῦμεν αὐτοῖς, ἀποκρίνεται Λάκριτος οὑτοσὶ, ὁ ἀδελφὸς Ἀρτέμωνος, ὅτι οὐκ ἂν οἷοί τ' εἴησαν ἀποδοῦναι, ἀλλ' ἀπόλωλεν ἅπαντα τὰ χρήματα. καὶ ἔφη Λάκριτος δίκαιόν τι ἔχειν λέγειν περὶ τούτων. † καὶ ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἠγανακτοῦμεν * μὲν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις. πλέον δ' οὐδὲν ἦν ἀγανακτοῦσιν ἡμῖν. τουτοισὶ γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν ἔμελεν. § † οὐδὲν δὲ ἧττον ἠρωτῶμεν αὐτοὺς, ὅντινα τρόπον ἀπολωλότ' εἴη τὰ χρήματα. † Λάκριτος δ' οὑτοσὶ ναυαγῆσαι ἔφη τὸ πλοῖον παραπλέον ἐκ Παντικαπαίου εἰς Θευδοσίαν. ναυαγήσαντος δὲ τοῦ πλοίου, ἀπολωλέναι τὰ χρήματα τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἑαυτοῦ, ἃ ἔτυχεν ἐν τῷ πλοίῳ ἐνόντα. ἐνεῖναι δὲ τάριχός τε καὶ οἶνον κῷον, καὶ ἄλλ' ἄττα. καὶ ταῦτα πάντα ἔφασαν ἀντιφορτισθέντα μέλλειν * αὐτοὶ ἄγειν Ἀθήναζε, εἰ μὴ ἀπώλετο ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ ἃ μὲν ἔλεγε, ταῦτ' ἦν. ἄξιον δ' ἀκοῦσαι τὴν βδελυρίαν τῶν ἀνθρώπων τουτωνὶ, καὶ τὴν ψευδολογίαν. † πρός τε γὰρ τὸ πλοῖον τὸ ναυαγῆσαν οὐδὲν ἦν αὐτοῖς συμβόλαιον, ἀλλ' ἦν ἕτερος ὁ δεδανεικὼς Ἀθήνηθεν ἐπὶ τῷ ναύλῳ τῷ εἰς τὸν Πόντον, καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ πλοίῳ· Ἀντίπατρος ὄνομα ἦν τῷ δεδανεικότι, κιττιεὺς τὸ γένος· † τό, τε οἰνάριον τὸ κῷον, ὀγδοήκοντα στάμνοι ἐξεστηκότος οἴνου, καὶ τὸ τάριχος ἀνθρώπῳ τινὶ γεωργῷ παρεκομίζετο ἐν τῷ πλοίῳ, ἐκ Παντικαπαίου εἰς Θευδοσίαν, τοῖς ἐργάταις τοῖς περὶ τὴν γεωργίαν χρῆσθαι. τί οὖν ταύτας τὰς προφάσεις λέγουσι; οὐδὲν γὰρ προσήκει.

καί μοι

καί μοι λάβε τὴν μαρτυρίαν, πρῶτον μὲν τὴν Ἀπολλωνίδου, ὅτι Ἀντίπατρος ἦν ὁ δανείσας ἐπὶ τῷ πλοίῳ. τούτοις δ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν προσήκει τῆς ναυαγίας· ἔπειτα τὴν Ἐρασικλέους καὶ τὴν Ἱππίου, ὅτι ὀγδοήκοντα κεράμια μόνα παρήγετο ἐν τῷ πλοίῳ.

Μαρτυρίαι. Ἀπολλωνίδης ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ εἰδέναι δανείσαντα Ἀντίπατρον, κιττιέα τὸ γένος, χρήματα Ὑβλησίῳ εἰς τὸν Πόντον ἐπὶ τῇ νηΐ, ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει, καὶ τῷ ναύλῳ, τῷ εἰς τὸν Πόντον. κοινωνεῖν δὲ καὶ αὐτὸν τῆς νεὼς Ὑβλησίῳ, καὶ συμπλεῖν ἑαυτοῦ οἰκέτας ἐν τῇ νηΐ. καὶ ὅτε διεφθάρη ἡ ναῦς, παρεῖναι τοὺς οἰκέτας τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ ἀπαγγέλλειν ἑαυτῷ, καὶ ὅτι ἡ ναῦς κενὴ διεφθάρη παραπλέουσα εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου. † Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ὑβλησίῳ κυβερνῶν τὴν ναῦν εἰς τὸν Πόντον. καὶ ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, εἰδέναι κενὴν τὴν ναῦν παραπλέουσαν, καὶ Ἀπολλοδώρου, αὐτοῦ τοῦ φεύγοντος νυνὶ τὴν δίκην, μὴ εἶναι οἶνον ἐν τῷ πλοίῳ· ἀλλὰ παράγεσθαι τῶν ἐκ τῆς Θευδοσίας τινὶ * οἴνου κῷα κεράμια περὶ ὀγδοήκοντα. † Ἱππίας Ἀθηνίππου ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ὑβλησίῳ διοπτεύων τὴν ναῦν. καὶ ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, ἐνθέσθαι Ἀπολλόδωρον εἰς τὴν ναῦν ἐρίων ἀγγεῖον ἓν ἢ δύο. καὶ ταρίχους κεράμια ἕνδεκα, ἢ δώδεκα· καὶ δέρματ᾽ αἴγεια, δύο δεσμὰς, ἢ τρεῖς· ἄλλο δ᾽ οὐδέν. † πρὸς τοῖσδ᾽ ἐξεμαρτύρησεν Εὐφίλητος Δαμοτίμου ἀφιδναῖος· Ἱππίας Τιμοξένου Θυμαιτάδης· Σώστρατος Φιλίππου ἱστιαιόθεν·

Ἀρχενο-

Ἀρχενομίδης Στράτωνος Θριάσιος· Φιλτιάδης Κτησικλέους ξυπεταιών. † ἡ μὲν ἀναίδεια τοιαύτη τῶν ἀνθρώπων τουτωνί ἐϛιν. ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, εἴ τινας πώποτ' ἴϛε, ἢ ἀκηκόατε, ἐκ τοῦ Πόντου οἶνον Ἀθήναζε κατ' ἐμπορίαν εἰσάγοντας, ἄλλως τε καὶ κῷον. πᾶν γὰρ δήπου τοὐναντίον εἰς τὸν Πόντον οἶνος εἰσάγεται ἐκ τῶν τόπων τῶν περὶ ἡμᾶς, ἐκ Πεπαρήθου, καὶ Κῶ, καὶ Θάσιος, καὶ μενδαῖος, καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν πόλεων παντοδαπός· ἐκ δὲ τοῦ Πόντου, ἕτερά ἐϛιν, ἃ εἰσάγεται δεῦρο. † κατεχόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν καὶ ἐλεγχόμενοι, εἴ τι περιγένοιτο τῶν χρημάτων ἐν τῷ Πόντῳ, ἀπεκρίνατο Λάκριτος οὑτοσὶ, ὅτι ἑκατὸν ϛατῆρες κυζικηνοὶ περιγένοιντο· καὶ τοῦτο τὸ χρυσίον δεδανεικὼς εἴη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ Πόντῳ ναυκλήρῳ τινὶ Φασηλίτῃ, πολίτῃ καὶ ἐπιτηδείῳ ἑαυτοῦ· καὶ οὐ δύναιτο κομίσασθαι· ἀλλὰ σχεδόν τι ἀπολωλὸς εἴη καὶ τοῦτο. † ταῦτ' ἐϛὶν, ἃ ἔλεγε Λάκριτος οὑτοσί. ἡ δὲ συγγραφὴ οὐ ταῦτα λέγει, ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, ἀλλ' ἀντιφορτισαμένους ἀπάγειν κελεύει Ἀθήναζε, οὐ δανείζειν τούτους ὅτῳ ἂν βούλωνται ἐν τῷ Πόντῳ τὰ ἡμέτερα ἄνευ ἡμῶν· ἀλλ' Ἀθήναζε παρέχειν ἀνέπαφα ἡμῖν, ἕως ἂν [ἡμεῖς] ἀπολάβωμεν τὰ χρήματα, ὅσ' ἐδανείσαμεν. καί μοι ἀναγίγνωσκε τὴν συγγραφὴν πάλιν.

Συγγραφή. Ἐδάνεισαν Ἀνδροκλῆς σφήττιος, καὶ Ναυσικράτης καρύϛιος, Ἀρτέμωνι καὶ Ἀπολλοδώρῳ Φασηλίταις, ἀργυρίου δραχμὰς τρισχιλίας, Ἀθήνηθεν εἰς Μένδην, ἢ Σκιώνην, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Βόσπορον.

πορον. ἐὰν δὲ βούλωνται τὴν ἐπ' ἀριστερὰ μέχρι, Βορυσθένους, καὶ πάλιν Ἀθήναζε ἐπὶ τόκῳ. διακοσίαις εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. ἐὰν δὲ μετὰ ἀρκτοῦρον ἐκπλεύσωσιν ἐκ τοῦ Πόντου ἐφ' Ἱερὸν, ἐπὶ τριακοσίαις τὰς χιλίας, ἐπὶ οἴνου κεραμίοις μενδαίοις τρισχιλίοις· ὃς πλευσεῖται ἐκ Μένδης ἢ Σκιώνης ἐν τῇ εἰκοσόρῳ, ἣν Ὑβλήσιος ναυκληρεῖ. ὑποτιθέασι δὲ ταῦτ', οὐκ ὀφείλοντες ἐπὶ τούτοις ἄλλῳ οὐδενὶ οὐδὲν ἀργύριον. οὐδ' ἐπιδανείσονται καὶ ἀπάξουσι τὰ χρήματα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου ἀντιφορτισθέντα Ἀθήναζε πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ ἅπαντα. σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε, ἀποδώσουσιν οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἡμερῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἔλθωσιν Ἀθήναζε, ἐντελὲς, πλὴν ἐκβολῆς, ἣν ἂν οἱ σύμπλοι κοινῇ ψηφισάμενοι ἐκβάλωνται, καὶ ἄν τι πολεμίοις ἐκτίσωσι· τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἐντελές. καὶ παρέξουσι τοῖς δανείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν. ἐὰν δὲ μὴ ἀποδῶσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν ἐξέσω ὑποθεῖναι καὶ ἀποδόσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς. καὶ ἐάν τι ἐλλείπῃ τοῦ ἀργυρίου, ὃ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείσασι κατὰ τὴν συγγραφὴν, παρὰ Ἀρτέμωνος καὶ Ἀπολλοδώρου ἔστω ἡ πρᾶξις τοῖς δανείσασι, καὶ ἐκ τῶν τούτων ἁπάντων, καὶ ἐγγείων, καὶ ναυτικῶν, πανταχοῦ, ὅπου ἂν ὦσι, καθάπερ δίκην ὠφληκότων, καὶ ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἑνὶ ἑκατέρῳ τῶν δανεισάντων, καὶ ἀμφοτέροις. ἐὰν δὲ μὴ ἐσβάλωσι μείναντες τὴν ἐπὶ κυνὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ,

πόντῳ,

πόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σύλα ὦσιν Ἀθηναίοις, καὶ ἐντεῦθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε, τοὺς τόκους ἀποδόντων τοὺς πέρυσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφήν. ἐὰν δέ τι ἡ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον, ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα, σωτηρία ἔστω τῶν ὑποκειμένων· τὰ δὲ περιγενόμενα, κοινὰ ἔστω τοῖς δανείσασι. κυριώτερον δὲ περὶ τούτων ἄλλο μηδὲν εἶναι τῆς συγγραφῆς.

Μάρτυρες. Φορμίων, πειραιεύς. Κηφισόδοτος, βοιώτιος. Ἡλιόδωρος, πιτθεύς. Πότερον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δανείζειν κελεύει τούτους ἡ συγγραφὴ τὰ ἡμέτερα, καὶ ταῦτ' ἀνθρώπῳ, ὃν ἡμεῖς οὔτε γινώσκομεν, οὔθ' ἑωράκαμεν πώποτε, ἢ ἀντιφορτισαμένους κομίσαι Ἀθήναζε, καὶ φανερὰ ποιῆσαι ἡμῖν, καὶ ἀνέπαφα παρέχειν; † ἡ μὲν γὰρ συγγραφὴ, οὐδὲν κυριώτερον ἐᾷ εἶναι τῶν ἐγγεγραμμένων, οὐδὲ προσφέρειν οὔτε νόμον, οὔτε ψήφισμα, οὔτ' ἄλλ' οὐδ' ὁτιοῦν πρὸς τὴν συγγραφήν. τούτοις δ' εὐθὺς ἐξαρχῆς οὐδὲν ἐμέλησε τῆς συγγραφῆς ταύτης, ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο τοῖς ἡμετέροις, ὥσπερ ἰδίοις οὖσιν αὐτῶν. οὕτως εἰσὶν οὗτοι κακοῦργοι σοφισταὶ, καὶ ἄδικοι ἄνθρωποι. † ἐγὼ δὲ μὰ τὸν Δία τὸν ἄνακτα, καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας, οὐδενὶ πώποτ' ἐφθόνησα, οὐδ' ἐπετίμησα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲν, εἴ τις βούλεται σοφιστὴς εἶναι, καὶ Ἰσοκράτει ἀργύριον ἀναλίσκειν· μαινοίμην γὰρ ἂν, εἴ τι μοι τούτων ἐπιμελὲς εἴη. οὐ μέντοι γε μὰ Δία, οἴομαί γε δεῖν ἀνθρώπους καταφρονοῦντας, καὶ οἰομένους δεινοὺς εἶναι, ἐφίεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, οὐδ' ἀφαιρεῖσθαι, τῷ λόγῳ πιστεύοντας. § πονηροῦ γὰρ ταῦτά γ' ἐστὶ σοφιστοῦ, καὶ

οἰμωζομένου. † Λάκριτος δ' οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων εἰσελήλυθε ταύτην τὴν δίκην, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα ἑαυτοῖς περὶ τὸ δάνεισμα τοῦτο, καὶ οἰόμενος δεινὸς εἶναι, καὶ ῥᾳδίως λόγους ποριεῖσθαι περὶ ἀδίκων πραγμάτων, οἴεται παράξειν ὑμᾶς, * ὅποι ἂν βούληται. ταῦτα γὰρ ἐπαγγέλλεται καὶ δεινὸς εἶναι, καὶ ἀργύριον αἰτεῖ, καὶ μαθητὰς συλλέγει, περὶ αὐτῶν τούτων ἐπαγγελλόμενος παιδεύειν. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἑαυτοῦ ἐπαίδευσε τὴν παιδείαν ταύτην, ἣν ὑμεῖς αἰσθάνεσθε πονηρὰν καὶ ἄδικον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δανείζεσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ ναυτικὰ χρήματα, καὶ ταῦτ' ἀποστερεῖν, καὶ μὴ ἀποδιδόναι. † πῶς ἂν γένοιντο πονηρότεροι ἄνθρωποι, ἢ τοῦ παιδεύοντος τὰ τοιαῦτα, ἢ αὐτῶν [τούτων] τῶν παιδευομένων; † ἐπειδὴ οὖν δεινός ἐστι, καὶ πιστεύει τῷ λέγειν, καὶ ταῖς χιλίαις δραχμαῖς, ἃς δέδωκε τῷ διδασκάλῳ, κελεύσατε αὐτὸν διδάξαι ὑμᾶς, ἢ ὡς τὰ χρήματ' οὐκ ἔλαβον παρ' ἡμῶν, ἢ ὡς λαβόντες ἀποδεδώκασιν, ἢ ὅτι τὰς ναυτικὰς συγγραφὰς οὐ δεῖ κυρίας εἶναι, ἢ ὡς δεῖ ἄλλο τι χρήσασθαι τοῖς χρήμασιν, ἢ ἐφ' οἷς ἔλαβον κατὰ τὴν συγγραφήν. † τούτων ὅ, τι βούλεται, πεισάτω ὑμᾶς. καὶ ἔγωγε καὶ αὐτὸς συγχωρῶ σοφώτατον εἶναι τοῦτον, ἐὰν ὑμᾶς πείσῃ τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν ἐμπορικῶν δικάζοντας. ἀλλ' εὖ οἶδ', ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων οἷός τ' εἴη οὔτε διδάξαι, οὔτε πεῖσαι. † χωρὶς δὲ τούτων, φέρε πρὸς τῶν θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ τοὐναντίον συμβεβήκει, καὶ

μὴ

μὴ ὁ τούτου ἀδελφὸς ὁ τετελευτηκὼς ἐμοὶ ὤφειλε τὰ χρήματα, ἀλλ' ἐγὼ τῷ τούτου τάλαντον, ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἢ πλέον, ἢ ἔλαττον· ἆρ' ἂν οἴεσθε Λάκριτον τουτονὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς αὐτοὺς λόγους λέγειν, οἷσπερ νυνὶ κατακέχρηται, ἢ φάσκειν ἂν αὐτὸν οὐκ εἶναι κληρονόμον, καὶ ἀφίστασθαι τῶν τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ οὐκ ἂν πάνυ πικρῶς εἰσπράττειν με, ὥσπερ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων εἰσπέπρακται, εἴ τις τι ἐκείνῳ τῷ τετελευτηκότι ὤφειλεν, ἢ ἐν Φασηλίδι, ἢ ἄλλοθί που; † καὶ εἴγε τις ἡμῶν, φεύγων δίκην ὑπὸ τούτου, παραγραφὴν ἐτόλμησε παραγράφεσθαι, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, εὖ οἶδ' ὅτι ἠγανάκτει ἂν οὗτος, καὶ ἐσχετλίαζε πρὸς ὑμᾶς, δεινὰ φάσκων πάσχειν, καὶ παρανομεῖσθαι, εἰ μή τις αὐτῷ τὴν δίκην ψηφιεῖται εἰσαγώγιμον εἶναι, ἐμπορικὴν οὖσαν. §† ἔπειτα, ὦ Λάκριτε, σοὶ μὲν τοῦτο δίκαιον δοκεῖ εἶναι, ἐμοὶ δὲ διὰ τί οὐκ ἔσται; οὐχ ἅπασιν ἡμῖν οἱ αὐτοὶ νόμοι γεγραμμένοι εἰσὶ, καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον περὶ τῶν ἐμπορικῶν δικῶν; † ἀλλ' οὕτω βδελυρός τίς ἐστι, καὶ ὑπερβάλλων ἅπαντας ἀνθρώπους τῷ πονηρὸς εἶναι, ὥστ' ἐπιχειρεῖ πείθειν ὑμᾶς ψηφίσασθαι μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν ἐμπορικὴν δίκην ταυτηνὶ, δικαζόντων ὑμῶν νυνὶ τὰς ἐμπορικὰς δίκας; † ἀλλὰ τί κελεύεις, ὦ Λάκριτε; μὴ ἱκανὸν εἶναι ἡμᾶς ἀποστερεῖσθαι, ἃ ἐδανείσαμεν χρήματα ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον παραδοθῆναι ὑφ' ὑμῶν προσόφλοντας τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν μὴ ἐκτίνωμεν; καὶ πῶς οὐκ ἂν δεινὸν εἴη, καὶ σχέτλιον, καὶ αἰσχρὸν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ

οἱ δανείσαντες ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ χρήματα ναυτικὰ, καὶ ἀποστερούμενοι ὑπὸ τῶν δανεισαμένων καὶ ἀποστερούντων ἀπάγοιντο εἰς τὸ δεσμωτήριον; † ταῦτ' ἐστὶν, ὦ Λάκριτε, ἃ τουτουσὶ πείθεις; § ἀλλὰ ποῦ χρὴ δίκην λαβεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τῶν ἐμπορικῶν συμβολαίων; παρὰ ποίᾳ ἀρχῇ; ἢ ἐν τίνι χρόνῳ; παρὰ τοῖς ἕνδεκα; ἀλλὰ τοιχωρύχους, καὶ κλέπτας, καὶ τοὺς ἄλλους κακούργους τοὺς ἐπὶ θανάτῳ οὗτοι εἰσάγουσιν. ἀλλὰ παρὰ τῷ ἄρχοντι; οὐκοῦν ἐπικλήρων, καὶ ὀρφανῶν, καὶ τῶν τοκέων τῷ ἄρχοντι προστέτακται ἐπιμελεῖσθαι. ἀλλὰ νὴ Δία παρὰ τῷ βασιλεῖ; ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν γυμνασίαρχοι, οὐδὲ ἀσεβείας οὐδένα γραφόμεθα. ἀλλ' ὁ πολέμαρχος εἰσάξει; ἀποστασίου γε καὶ ἀπροστασίου. † οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστιν οἱ στρατηγοί; ἀλλὰ τοὺς τριηράρχους καθιστᾶσιν [οὗτοι εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον.] ἐμπορικὴν δὲ δίκην οὐδεμίαν εἰσάγουσιν. ἐγὼ δ' εἰμὶ ἔμπορος, καὶ σὺ ἀδελφὸς καὶ κληρονόμος ἑνὸς τῶν ἐμπόρων, καὶ τοῦ λαβόντος παρ' ἡμῶν τὰ ἐμπορικὰ χρήματα. ποῖ οὖν δεῖ ταύτην εἰσελθεῖν τὴν δίκην; δίδαξον, ὦ Λάκριτε, μόνον δίκαιόν τι λέγων, καὶ κατὰ τοὺς νόμους. † ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὕτω δεινὸς ἄνθρωπος οὐδεὶς, ὅστις ἂν περὶ τούτων τῶν πραγμάτων ἔχοι τὶ δίκαιον εἰπεῖν. † οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δεινὰ ἐγὼ πάσχω ὑπὸ Λακρίτου τουτουῒ, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τοῦ ἀποστερεῖσθαι τὰ χρήματα, καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ἀφικόμην ἂν τὸ τούτου μέρος, εἰ μή μοι ἡ συγγραφὴ ἐβοήθει

ἡ πρὸς

ἢ πρὸς τούτους, καὶ ἐμαρτύρει, ὅτι εἰς τὸν Πόντον ἔδωκα τὰ χρήματα, καὶ πάλιν Ἀθήναζε. † ἴστε γὰρ δήπου, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν νόμον ὡς χαλεπός ἐστιν, ἐάν τις ἀθηναίων ἄλλοσέ πη σιτηγήσῃ, ἢ Ἀθήναζε, ἢ χρήματα δανείσῃ εἰς ἄλλο τι ἐμπόριον, ἢ τὸ ἀθηναίων, οἷαι ζημίαι περὶ τούτων εἰσὶν, ὡς μεγάλαι καὶ δειναί. μᾶλλον δ᾽ αὐτὸν ἀνάγνωθι αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵν᾽ ἀκριβέστερον μάθωσι.

Νόμος. Ἀργύριον δὲ μὴ ἐξεῖναι ἐκδοῦναι ἀθηναίων, καὶ τῶν μετοίκων τῶν Ἀθήνησι μετοικούντων μηδενὶ, μηδὲ ὧν οὗτοι κύριοί εἰσιν, εἰς ναῦν, ἥτις ἂν μὴ μέλλῃ ἄξειν σῖτον Ἀθήναζε, καὶ τἄλλα τὰ γεγραμμένα περὶ ἑκάστου αὐτῶν. † ἐὰν δέ τις ἐκδῷ παρὰ ταῦτ᾽, εἶναι τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἀργυρίου πρὸς τοὺς ἐπιμελητὰς, καθὰ περὶ τῆς νεὼς, καὶ τοῦ σίτου εἴρηται, κατὰ ταῦτα. καὶ δίκη αὐτῷ μὴ ἔστω περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἂν ἐκδῷ ἄλλοσέ πη, ἢ Ἀθήναζε· μηδὲ ἀρχὴ εἰσαγέτω περὶ τούτων μηδεμία. † ὁ μὲν νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὕτω χαλεπός ἐστιν. οὗτοι δ᾽, οἱ μιαρώτατοι ἀνθρώπων ἁπάντων, γεγραμμένον διαῤῥήδην ἐν τῇ συγγραφῇ, Ἀθήναζε πάλιν ἥκειν τὰ χρήματα, εἰς Χίον ἐπέτρεψαν καταχθῆναι, ἃ ἐδανείσαντο Ἀθήνηθεν παρ᾽ ἡμῶν. † δανειζομένου γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ τοῦ ναυκλήρου τοῦ Φασηλίτου ἕτερα χρήματα παρά τινος χίου ἀνθρώπου, οὐ φάσκοντος δὲ τοῦ χίου δώσειν, ἐὰν μὴ ὑποθήκην λάβῃ πάνθ᾽, ὅσ᾽ ἦν περὶ τὸν ναύκληρον, καὶ ἐπιτρέπωσι ταῦτα οἱ πρότερον δεδανεικότες, ἐπέτρεψαν ταῦτα ὑποθήκην γενέσθαι τῷ

χίῳ τὰ ἡμέτερα, καὶ κύριον γενέσθαι ἐκεῖνον ἁπάντων, καὶ οὑτωσὶ ἀπέπλεον ἐκ τοῦ Πόντου μετὰ τοῦ Φασηλίτου ναυκλήρου, καὶ μετὰ τοῦ χίου τοῦ δεδανεικότος. καὶ ὁρμίζονται ἐν Φώρων λιμένι· εἰς δὲ τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐχ ὡρμίσαντο. † καὶ νυνὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ Ἀθήνηθεν δανεισθέντα χρήματα εἰς τὸν Πόντον, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ Πόντου Ἀθήναζε, εἰς Χίον κατηγμένα ἐστὶν ὑπὸ τούτων. § † ὅπερ οὖν ἐν ἀρχῇ ὑπεθέμην τοῦ λόγου, [ὅτι] καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖσθε οὐδὲν ἧττον τῶν δόντων ἡμῶν τὰ χρήματα· σκοπεῖτε δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πῶς οὐκ ἀδικεῖσθε, ἐπειδάν τις τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων κρείττων ἐγχειρῇ εἶναι, καὶ τὰς συγγραφὰς τὰς ναυτικὰς ἀκύρους ποιῇ, καὶ καταλύῃ, καὶ τὰ χρήματα τὰ παρ' ἡμῶν * εἰς Χίον, νὴ Δία, φαίνηται ἀπεσταλκώς; πῶς οὐκ ἀδικεῖ ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος καὶ ὑμᾶς; † ἐμοὶ μὲν οὖν ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς τούτους ὁ λόγος. τούτοις γὰρ ἔδωκα τὰ χρήματα. τούτοις δ' ἔστω πρὸς τὸν ναύκληρον ἐκεῖνον τὸν Φασηλίτην, τὸν πολίτην τὸν αὑτῶν, ᾧ φασὶ δανεῖσαι τὰ χρήματα ἄνευ ἡμῶν παρὰ τὴν συγγραφήν. οὐδὲν γὰρ ἡμεῖς ἴσμεν, τίνα ἐστὶ τὰ πεπραγμένα τούτοις πρὸς τὸν πολίτην τὸν ἑαυτῶν, ἀλλ' αὐτοὶ οὗτοι ἴσασι. † ταῦτα ἡγούμεθα δίκαια εἶναι, καὶ ὑμῶν δεόμεθα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθεῖν ἡμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ κολάζειν τοὺς κακοτεχνοῦντας καὶ σοφιζομένους, ὥσπερ οὗτοι σοφίζονται. καὶ ἐὰν ταῦτα ποιῆτε, † ὑμῖν τε αὐτοῖς τὰ συμφέροντα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, καὶ περιαιρήσεσθε τῶν πονη-

ρῶν ἀνθρώπων τὰς πανουργίας ἁπάσας, ἃς ἔνιοι πανουργοῦσι περὶ τὰ συμβόλαια τὰ ναυτικά.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ
ΥΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Πασίων ὁ τραπεζίτης, τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶν ἐξ Ἀρχίππης, Ἀπολλοδώρῳ καὶ Πασικλεῖ, Φορμίωνα οἰκέτην ἑαυτοῦ γενόμενον, τετυχηκότα δὲ ἔτι πρότερον ἐλευθερίας, ἐπίτροπον τοῦ νεωτέρου τῶν παίδων Πασικλέους κατέλιπε. καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, παλλακὴν ἑαυτοῦ γενομένην, ἔδωκεν ἐπὶ προικὶ γυναῖκα. Ἀπολλόδωρος οὖν νέμεται πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν πατρῴαν οὐσίαν, πλὴν τῆς τραπέζης, καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου. ταῦτα γὰρ Φορμίων ἐμεμίσθωτο παρὰ Πασίωνος εἰς ὡρισμένον χρόνον τινά· καὶ τέως μὲν ἐλάμβανε τὸ ἥμισυ τῆς μισθώσεως ἑκάτερος. ὕστερον δὲ καὶ αὐτὰ νέμονται. καὶ γίγνεται τὸ μὲν ἀσπιδοπηγεῖον, Ἀπολλοδώρου· Πασικλέους δὲ, ἡ τράπεζα. ἀποθανούσης γὰρ καὶ τῆς μητρὸς ὕστερον, νειμάμενος καὶ τὴν ἐκείνης οὐσίαν, ἐνεκάλει τῷ Φορμίωνι, ὡς πολλὰ ἔχοντι ἑαυτοῦ χρήματα. καθίσαντες οὖν ἑαυτοὺς διαιτητὰς, ὥς φησι Φορμίων, Ἀπολλοδώρῳ προσήκοντες, Νικίας, καὶ Δεινίας, καὶ Ἀνδρομένης, ἔπεισαν Ἀπολλόδωρον διαλύσασθαι πρὸς Φορμίωνα τὰ ἐγκλήματα λαβόντα πεντακισχιλίας. ὁ μὲν οὖν Ἀπολλόδωρος μετὰ ταῦτα πάλιν εἴληχε δίκην Φορμίωνι

ἀφορμῆς. ἀφορμὴν δὲ οἱ ἀττικοὶ καλοῦσιν, ὅπερ ἡμεῖς ἐνθήκην. ὁ δὲ, Φορμίων παραγράφεται, νόμον παρεχόμενος τὸν κελεύοντα περὶ ὧν ἂν ἅπαξ ἀφῇ τις καὶ διαλύσηται, μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι. ἅπτεται μέντοι καὶ τῆς εὐθείας ὁ ῥήτωρ, δεικνὺς, ὡς οὐκ εἶχεν ἡ τράπεζα χρήματα ἴδια τοῦ Πασίωνος. τοῦτο δὲ πεποίηκεν, ἵνα ἡ παραγραφὴ μᾶλλον ἰσχύῃ, τῆς εὐθείας δεικνυομένης τῷ Ἀπολλοδώρῳ σαθρᾶς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΥΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ.

Τὴν μὲν ἀπειρίαν τοῦ λέγειν, καὶ ὡς ἀδυνάτως ἔχει Φορμίων, αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. ἀνάγκη δ' ἐστὶ τοῖς ἐπιτηδείοις ἡμῖν, ἃ σύνισμεν, πολλάκις τούτου διεξιόντος ἀκηκοότες, λέγειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς, ἵν' εἰδότες καὶ μεμαθηκότες ὀρθῶς τὰ δίκαια παρ' ἡμῶν, ἃ ἂν ᾖ δίκαια καὶ εὔορκα, ταῦτα ψηφίσησθε. † τὴν μὲν οὖν παραγραφὴν ἐποιησάμεθα τῆς δίκης, οὐχ ἵν' ἐκκρούοντες χρόνους ἐμποιῶμεν, ἀλλ' ἵν', ἐκ τῶν πραγμάτων ἐὰν ἐπιδείξῃ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικοῦνθ' ἑαυτὸν οὑτοσὶ, ἀπαλλαγή τις αὐτῷ γένοιτο παρ' ὑμῖν κυρία. † ὅσα γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἀνθρώποις ἰσχυρὰ καὶ βέβαια, ἄνευ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀγωνίσασθαι,

σθαι, ταῦτα πάντα πεποιηκὼς Φορμίων οὑτοσί; † καὶ πολλὰ μὲν εὖ πεποιηκὼς Ἀπολλόδωρον τουτονὶ, πάντα δ᾽, ὅσων κύριος τῶν τούτου κατελείφθη, διαλύσας, καὶ παραδοὺς δικαίως, καὶ πάντων ἀφεθεὶς μετὰ ταῦτα τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως, ὡς ὁρᾶτε, ἐπειδὴ φέρειν οὐκέτι τοῦτον οἷόστε ἐστὶ, δίκην ταλάντων εἴκοσι λαχὼν αὐτῷ, ταύτην συκοφαντεῖ. † ἐξ ἀρχῆς οὖν ἅπαντα τὰ πραχθέντα τούτῳ πρὸς Πασίωνα καὶ Ἀπολλόδωρον, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι· ἐξ ὧν εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἥ τε τούτου συκοφαντία φανερὰ γενήσεται, καὶ ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἡ δίκη. γνώσεσθε δ᾽ ἅμα ταῦτ᾽ ἀκούσαντες. † πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς συνθήκας, καθ᾽ ἃς ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ, καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον. καί μοι λάβε τὰς συνθήκας, καὶ τὴν πρόκλησιν, καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

Συνθῆκαι. Πρόκλησις. Μαρτυρίαι. Αἱ μὲν οὖν συνθῆκαι, καθ᾽ ἃς ἐμίσθωσεν ὁ Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ, καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον, ἤδη καθ᾽ ἑαυτὸν ὄντι, αὗταί εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δεῖ δ᾽ ὑμᾶς ἀκοῦσαι, καὶ μαθεῖν, ἐκ τίνος τρόπου προσώφειλε τὰ ἕνδεκα τάλαντα ὁ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν. οὐ γὰρ δι᾽ ἀπορίαν ταῦτ᾽ ὤφειλεν, ἀλλὰ διὰ φιλεργίαν. † ἡ μὲν γὰρ ἔγγειος ἦν οὐσία Πασίωνι μάλιστα ταλάντων εἴκοσιν. ἀργύριον δὲ πρὸς ταύτῃ δεδανεισμένον ἴδιον, πλέον ἢ πεντήκοντα τάλαντα. ἐν οὖν τοῖς πεντήκοντα ταλάντοις

τούτοις ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν τῶν τῆς τραπέζης, ἕνδεκα τάλαντα ἐνεργὰ ἦν. † μισθούμενος οὖν ὅδε τὴν ἐργασίαν ταύτην τὴν τῆς τραπέζης, καὶ τὰς παρακαταθήκας λαμβάνων, ὁρῶν, ὅτι μήπω τῆς πολιτείας αὐτῷ παρ' ὑμῖν οὔσης, οὐχ οἷός τε ἔσοιτο εἰσπράττειν, ὅσα Πασίων ἐπὶ γῇ καὶ συνοικίαις δεδανεικὼς ἦν, εἵλετο μᾶλλον αὐτὸν τὸν Πασίωνα χρήστην ἔχειν τούτων τῶν χρημάτων, ἢ τοὺς ἄλλους χρήστας, οἷς προϊέμενος ἦν. † καὶ οὕτω διὰ ταῦτα ἐγράφη εἰς τὴν μίσθωσιν προσοφείλων ὁ Πασίων τὰ ἕνδεκα τάλαντα, ὥσπερ καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν. † ὃν μὲν τοίνυν τρόπον ἡ μίσθωσις ἐγένετο, μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπικαθημένου ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. † ἐπιγενομένης δὲ ἀῤῥωστίας τῷ Πασίωνι μετὰ ταῦτα, σκέψασθ', ἃ διέθετο. λάβε τῆς διαθήκης τὸ ἀντίγραφον, καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὶ, καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασὶ, παρ' οἷς αἱ διαθῆκαι κεῖνται.

Ἀντίγραφον διαθήκης. Πρόκλησις. Μαρτυρίαι.

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πασίων ἐτετελευτήκει ταῦτα διαθέμενος, Φορμίων οὑτοσὶ, τὴν μὲν γυναῖκα λαμβάνει κατὰ τὴν διαθήκην, τὸν δὲ παῖδα ἐπετρόπευσεν. ἁρπάζοντος δὲ τούτου, καὶ πολλὰ ἀπὸ κοινῶν ὄντων τῶν χρημάτων ἀναλίσκειν οἰομένου δεῖν, λογιζόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἐπίτροποι, ὅτι, εἰ δεήσει κατὰ τὰς διαθήκας, ὅσα ἂν οὗτος ἐκ κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλώσῃ, τούτοις ἐξελόντας τὰς ἀντιμοιρίας, τὰ λοιπὰ νέμειν, οὐδ' ὁτιοῦν ἔσται περιὸν, νείμασθαι τὰ ὄν-

τα ὄντα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἔγνωσαν. καὶ νέμονται τὴν ἄλλην οὐσίαν, πλὴν ὧν ἐμισθώσατο οὑτοσί. † τούτων δὲ τῆς προσόδου τὴν ἡμίσειαν τούτῳ ἀπεδίδοσαν. ἄχρι μὲν οὖν τούτου τοῦ χρόνου πῶς ἔνεστ᾽ ἐγκαλεῖν αὐτῷ μισθώσεως; οὐ γὰρ νῦν, ἀλλὰ τότ᾽ εὐθὺς ἔδει χαλεπαίνοντα φαίνεσθαι. καὶ μὴν οὐδὲ τὰς ἐπιγενομένας μισθώσεις ὡς οὐκ ἀπείληφεν ἔστ᾽ εἰπεῖν αὐτῷ. οὐ γὰρ ἄν ποτε, ἐπειδὴ [τοῦτον τὸν τρόπον] δοκιμασθέντος Πασικλέους ἀπηλλάττετο τῆς μισθώσεως ὅδε, ἀφήκατ᾽ ἂν αὐτὸν ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων· ἀλλὰ τότ᾽ ἂν παραχρῆμα ἀπῃτεῖτε, εἴ τι προσώφειλεν ὑμῖν. † ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐνείματο οὗτος πρὸς τὸν ἀδελφὸν παῖδ᾽ ὄντα, καὶ ἀφῆκαν τῆς μισθώσεως, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκλημάτων, λάβε ταυτηνὶ τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία.

Εὐθὺς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἀφεῖσαν τουτονὶ τῆς μισθώσεως, νέμονται τὴν τράπεζαν, καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον. καὶ λαβὼν αἵρεσιν Ἀπολλόδωρος, αἱρεῖται τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἀντὶ τῆς τραπέζης. † καίτοι εἰ ἦν ἰδία τις ἀφορμὴ τούτῳ πρὸς τῇ τραπέζῃ, τί δή ποτ᾽ ἂν εἵλετο τοῦτο μᾶλλον, ἢ ἐκείνην; † οὔτε γὰρ ἡ πρόσοδος ἦν πλείων, ἀλλ᾽ ἐλάττων. τὸ μὲν γὰρ, τάλαντον· ἡ δὲ, ἑκατὸν μνᾶς ἔφερεν. οὔτε τὸ κτῆμα ἥδιον, εἰ προσῆν χρήματα τῇ τραπέζῃ ἴδια. ἀλλ᾽ οὐ προσῆν. διόπερ σωφρονῶν εἵλετο τὸ ἀσπιδοπηγεῖον

οὑτοσί.

οὑτοσί. † τὸ μὲν γὰρ κτῆμ', ἀκίνδυνόν ἐςιν. ἡ δ' ἐργασία, προσόδους ἔχουσα ἐπικινδύνους, ἀπὸ χρημάτων ἀλλοτρίων. πολλὰ δ' ἄν τις ἔχοι λέγειν, καὶ ἐπιδεικνύναι σημεῖα τοῦ, τοῦτον συκοφαντεῖν ἐγκαλοῦντα Φορμίωνι. † ἀλλ', οἶμαι, μέγιςον μὲν ἁπάντων τεκμήριόν ἐςι, τοῦ μηδεμίαν λαβεῖν ἀφορμὴν εἰς ταῦτα τουτονί, τὸ ἐν τῇ μισθώσει γεγράφθαι, προσοφείλοντα τὸν Πασίων' ἐπὶ τὴν τράπεζαν, οὐ δεδωκότα ἀφορμὴν τέτῳ. † δεύτερον δὲ, τὸ, τῦτον ἐν τῇ νεμῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι. † τρίτον δ', ὅτι μισθῶν ἑτέροις ὕςερον ταῦτα, τῦ ἴσυ ἀργυρίου, οὐ φανήσεται προσμεμισθωκὼς ἰδίαν ἀφορμήν. † καίτοι εἰ, ἣν ὁ πατὴρ παρέσχεν, ὑπὸ τῦδε ἀπεςερεῖτο, αὐτὸν νῦν προσῆκεν ἐκείνοις ἄλλοθεν πορίσαντα δεδωκέναι. † ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐμίσθωσεν ὕςερον Ξένωνι, καὶ Εὐφραίῳ, καὶ Εὔφρονι, καὶ Καλλιςράτῳ, καὶ οὐδὲ τούτοις παρέδωκεν ἰδίαν ἀφορμὴν, ἀλλὰ τὰς παρακαταθήκας, καὶ τὴν [ἀπὸ] τούτων ἐργασίαν αὐτὴν ἐμισθώσαντο, λάβε μοι τὴν τούτων μαρτυρίαν, καὶ ὡς τὸ ἀσπιδοπηγεῖον εἵλετο.

Μαρτυρία. Μεμαρτύρηται μὲν τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ τούτοις ἐμίσθωσαν, καὶ οὐ παρέδωκαν ἰδίαν ἀφορμὴν ὐδεμίαν, καὶ ἐλευθέρους τ' ἀφῆκαν, ὡς μεγάλα εὖ πεπονθότες· καὶ οὐκ ἐδικάζοντο οὔτ' ἐκείνοις τότ', οὔτε τούτῳ. † ὃν μὲν τοίνυν χρόνον ἡ μήτηρ ἔζη, ἡ πάντ' ἀκριβῶς εἰδυῖα ταῦτα, οὐδὲν ἔγκλημα πώποτε ἐποιήσατο πρὸς τουτονὶ Φορμίωνα Ἀπολλόδωρος. ὡς δ' ἐτελεύτησεν ἐκείνη, τρισχιλίας

χιλίας ἐγκαλέσας ἀργυρίου δραχμὰς, πρὸς αἷς ἔδωκεν ἐκείνη δισχιλίαις τοῖς τούτου παιδίοις, καὶ χιτωνίσκον τινὰ, καὶ θεράπαιναν, ἐσυκοφάντει. καὶ οὐδ᾽ ἐνταῦθα τούτων οὐδὲν, ὧν νῦν ἐγκαλεῖ, λέγων φανήσεται. ἐπιτρέψας δὲ τῷ τε τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πατρὶ, καὶ τῷ συγκηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ, καὶ Λυσίνῳ, καὶ Ἀνδρομένει, πεισάντων τούτων Φορμίωνα τουτονὶ δοῦναι δωρεὰν τὰς τρισχιλίας καὶ τὸ προσὸν, καὶ φίλον μᾶλλον ἔχειν τοῦτον, ἢ διὰ ταῦτ᾽ ἐχθρὸν εἶναι, λαβὼν τὸ σύμπαν πεντακισχιλίας, καὶ πάντων ἀφεὶς τῶν ἐγκλημάτων τὸ δεύτερον, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐλθὼν, πάλιν, ὡς ὁρᾶτε, δικάζεται, πάσας αἰτίας συμπλάσας, καὶ ἐγκλήματα ἐκ παντὸς τοῦ πρὸ τούτου, (τοῦτο γάρ ἐστι μέγιστον ἁπάντων) ἃ οὐδὲ πώποτ᾽ ᾐτιάσατο. ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν γνῶσιν τὴν γενομένην ἐν ἀκροπόλει, καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων, ὅτ᾽ ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Ἀπολλόδωρος, λαμβάνων τοῦτο τὸ ἀργύριον.

Γνῶσις. Μαρτυρία. Ἀκούετε τῆς γνώσεως, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἣν ἔγνω Δεινίας, οὗ τὴν θυγατέρα οὗτος ἔχει, καὶ Νικίας ὁ τὴν ἀδελφὴν τῆς τούτου γυναικὸς ἔχων. † ταῦτα τοίνυν λαβὼν, καὶ ἀφεὶς ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὥσπερ ἢ πάντων τεθνεώτων τούτων, ἢ τῆς ἀληθείας οὐ γενησομένης φανερᾶς, δίκην τοσούτων ταλάντων λαχὼν, τολμᾷ δικάζεσθαι. † τὰ μὲν οὖν πεπραγμένα καὶ γεγενημένα Φορμίωνι πρὸς Ἀπολλόδωρον, ἐξαρχῆς ἅπαντ᾽ ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. οἴομαι δ᾽ Ἀπολλό-

δωρον

δωρον τουτονὶ οὐδὲν ἔχοντα δίκαιον εἰπεῖν περὶ ὧν ἐγκαλεῖ, ἅπερ παρὰ τῷ διαιτητῇ λέγειν ἐτόλμα, ταῦτ' ἐρεῖν· ὡς τὰ γράμματα ἡ μήτηρ ἠφάνικε, πεισθεῖσα ὑπὸ τούτου· καὶ τούτων ἀπολωλότων, οὐκ ἔχει τίνα χρὴ τρόπον ταῦτ' ἐξελέγχειν ἀκριβῶς. § † περὶ δὴ τούτων, καὶ ταύτης τῆς αἰτίας, σκέψασθε, ἡλίκ' ἄν τις ἔχοι τεκμήρια εἰπεῖν ὅτι ψεύδεται. † πρῶτον μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τίς ἂν ἐνείματο τὰ πατρῷα, μὴ λαβὼν γράμματα, ἐξ ὧν ἤμελλεν εἴσεσθαι τὴν καταλειφθεῖσαν οὐσίαν; οὐδὲ εἷς δήπου. † καίτοι δυοῖν δέοντα εἴκοσιν ἔτη ἐστὶν ἐξότου ἐνείμω, καὶ οὐκ ἂν ἔχοις ἐπιδεῖξαι, ὡς ἐνεκάλεσας πώποτε ὑπὲρ τῶν γραμμάτων. † δεύτερον δὲ, τίς οὐκ ἂν, ἡνίκα Πασικλῆς, ἀνὴρ γεγονὼς, ἐκομίζετο τὸν λόγον τῆς ἐπιτροπῆς, εἰ δι' αὐτοῦ τὰ γράμματ' ᾤκνει τὴν μητέρα αἰτιᾶσθαι διεφθαρκέναι, τούτῳ ταῦτ' ἐδήλωσεν, ὅπως διὰ τούτου ταῦτα ἠλέγχθη; † τρίτον δ' ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχανες; οὗτος γὰρ πολλοῖς τῶν πολιτῶν δίκας λαγχάνων πολλὰ χρήματα εἰσπέπρακται, γράφων εἰς τὰ ἐγκλήματα· ἔβλαψέ με ὁ δεῖνα οὐκ ἀποδιδοὺς ἐμοὶ τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπεν ὁ πατὴρ ὀφείλοντα αὐτὸν ἐν τοῖς γράμμασι. † καίτοι εἰ ἠφάνιστο τὰ γράμματα, ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχανες; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω τὴν μὲν νομὴν ἀκηκόατε, ἣν ἐνείματο, καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· τῶν δὲ λήξεων τούτων ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. λάβε τὰς μαρτυρίας μοι.

Μαρτυ-

Μαρτυρίαι. Οὐκοῦν ἐν ταύταις ταῖς λήξεσιν ὡμολόγηκεν ἀπειληφέναι τὰ τοῦ πατρὸς γράμματα. οὐ γὰρ δὴ συκοφαντεῖν γε, οὐδ᾽, ὧν οὐκ ὤφειλον οὗτοι, δικάζεσθαι φήσειεν ἄν. † νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μεγάλων καὶ πολλῶν ὄντων, ἐξ ὧν ἐστὶν ἰδεῖν οὐκ ἀδικοῦντα Φορμίωνα τουτονὶ, μέγιστον ἁπάντων εἶναι, ὅτι Πασικλῆς, ἀδελφὸς ὢν Ἀπολλοδώρου τουτουΐ, οὔτε δίκην εἴληχεν, οὔτ᾽ ἄλλ᾽ οὐδὲν, ὧν οὗτος, ἐγκαλεῖ. † καίτοι οὐ δήπου τὸν μὲν παῖδα ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντα, καὶ οὗ τῶν ὄντων κύριος ἦν, ἐπίτροπος καταλελειμμένος, οὐκ ἂν ἠδίκει· σὲ δὲ, ὃς ἀνὴρ κατελείφθης, τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονὼς, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ῥαδίως ἂν τὰ δίκαια ἐλάμβανες εὐθὺς, εἴ τι ἠδικοῦ. οὐκ ἔστι ταῦτα. ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ ὁ Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ, λάβε μοι τὴν τούτου μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἃ τοίνυν ἤδη καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ταῦτ᾽ ἀναμνήσθητε ἐκ τῶν εἰρημένων. † ἡμεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γεγενημένου μὲν διαλογισμοῦ καὶ ἀφέσεως τῆς τραπέζης, καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου τῆς μισθώσεως, γεγενημένης δὲ διαίτης, καὶ πάλιν ἀφέσεως πάντων, οὐκ ἐώντων τῶν νόμων δίκας, ὧν ἂν ἀφῇ τις ἅπαξ, λαγχάνειν, συκοφαντοῦντος τούτου, καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικαζομένου, παρεγραψάμεθα ἐκ τῶν νόμων μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. ἵν᾽ οὖν εἰδῆθ᾽, ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, τόν τε νόμον ὑμῖν τοῦτον ἀναγνώσεται, καὶ τὰς μαρτυρίας ἐφεξῆς τῶν παρόντων, ὅτ᾽ ἠφίει τῆς μισθώ-

σεως

σεως καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκλημάτων Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα. λάβε δή μοι τὰς μαρτυρίας ταυτασὶ, καὶ τὸν νόμον.

Μαρτυρίαι. Νόμος. Ἀκούετε τοῦ νόμου λέγοντος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τά τε ἄλλα, ὧν μὴ εἶναι * δεῖ δίκας, καὶ ὅσα τις ἀφῆκεν, ἢ ἀπήλλαξεν. εἰκότως. † εἰ γὰρ ἐστι δίκαιον, ὧν ἂν ἅπαξ γένηται δίκη, μηκέτ' ἐξεῖναι δικάζεσθαι, πολὺ τῶν ἀφεθέντων δικαιότερον μὴ εἶναι δίκας. † ὁ μὲν γὰρ ἐν ὑμῖν ἡττηθεὶς, τάχ' ἂν εἴποι ὡς ἐξηπατήθητε ὑμεῖς. ὁ δὲ αὐτοῦ φανερῶς καταγνοὺς καὶ ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας, τίν' ἂν ἑαυτὸν αἰτίαν αἰτιασάμενος, τῶν αὐτῶν πάλιν εἰκότως δικάζοιτο; οὐδεμίαν δήπου. διόπερ τοῦτο πρῶτον ἔγραψεν ὁ τὸν νόμον θεὶς, ὧν μὴ εἶναι * δεῖ δίκας, ὅσα τις ἀφῆκεν, ἢ ἀπήλλαξεν. ἃ τῷδε γέγονεν ἀμφότερα. καὶ γὰρ ἀφῆκε καὶ ἀπήλλαξεν. † ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. λάβε δέ μοι καὶ τὸν τῆς προθεσμίας νόμον.

Νόμος. Ο μὲν τοίνυν νόμος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, σαφῶς οὑτωσὶ τὸν χρόνον ὥρισεν. Ἀπολλόδωρος δ' οὑτοσὶ, παρεληλυθότων ἐτῶν πλέον ἢ εἴκοσι, τὴν ἑαυτοῦ συκοφαντίαν ἀξιοῖ περὶ πλείονος ὑμᾶς ποιήσασθαι τῶν νόμων, καθ' οὓς ὀμωμοκότες δικάζετε. † καίτοι πᾶσι μὲν τοῖς νόμοις προσέχειν εἰκός ἐσθ' ὑμᾶς, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτῳ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. δοκεῖ γάρ μοι καὶ ὁ Σόλων οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα θεῖναι αὐτὸν, ἢ τοῦ μὴ συκοφαντεῖσθαι ὑμᾶς. † τοῖς μὲν γὰρ ἀδικουμένοις ἱκανὰ τὰ πέντε ἔτη ἡγή-

σατο

σατο εἶναι εἰσπράξασθαι. κατὰ δὲ τῶν ψευδομένων τὸν χρόνον ἐνόμισε σαφέστατον ἔλεγχον ἔσεσθαι. καὶ ἅμα ἐπειδὴ ἀδύνατον ἔγνω ὂν τούς τε συμβαλόντας καὶ τοὺς μάρτυρας ἀεὶ ζῆν, τὸν νόμον ἀντὶ τούτων ἔθηκεν, ὅπως μάρτυς εἴη τοῦ δικαίου τοῖς ἐρήμοις. † θαυμάζω τοίνυν ἔγωγ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τί [ποτ' ἐστὶν, ἃ] πρὸς ταῦτ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπολλόδωρος οὑτοσί. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ὑπείληφεν, ὡς ὑμεῖς, οὐδὲν ὁρῶντες εἰς χρήματα τοῦτον ἠδικημένον, ὀργιεῖσθ', ὅτι τὴν μητέρ' ἔγημεν αὐτοῦ Φορμίων. † οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τοῦτο, οὐδ' αὐτὸν λέληθεν, οὐδ' ὑμῶν πολλοὺς, ὅτι Σωκράτης, ὁ τραπεζίτης ἐκεῖνος, παρὰ τῶν κυρίων ἀπαλλαγεὶς, ὥσπερ ὁ τούτου πατὴρ, ἔδωκε Σατύρῳ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτοῦ ποτε γενομένῳ. † ἕτερος Σωκλῆς τραπεζιτεύσας ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Τιμοδήμῳ, τῷ νῦν ἔτ' ὄντι καὶ ζῶντι, γενομένῳ ποτὲ ἑαυτοῦ, καὶ οὐ μόνον ἐνθάδε τοῦτο ποιοῦσιν οἱ περὶ τὰς ἐργασίας ταύτας ὄντες, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἔδωκε Στρυμόδωρος Ἑρμαίῳ, τῷ ἑαυτοῦ οἰκέτῃ, τὴν γυναῖκα. καὶ τελευτησάσης ἐκείνης, ἔδωκε πάλιν τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ. καὶ πολλοὺς ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν τοιούτους. εἰκότως. § ὑμῖν μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῖς γένει πολίταις, οὐδὲ ἓν πλῆθος χρημάτων ἀντὶ τοῦ γένους καλόν ἐστιν ἑλέσθαι. τοῖς δὲ τοῦτο μὲν δωρεὰν, ἢ παρ' ὑμῶν, ἢ παρ' ἄλλων τινῶν λαβοῦσι, τῇ τύχῃ δ' ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τοῦ χρηματίσασθαι καὶ ἑτέρων πλείω κτήσασθαι, καὶ αὐτῶν τούτων ἀξιωθεῖσι, ταῦτ' ἐστὶ φυλακτέα. † διόπερ Πασίων, ὁ πατὴρ ὁ σὸς, οὐ πρῶτος, οὐδὲ

μόνος, οὐδ' αὐτὸν ὑβρίζων, οὐδ' ὑμᾶς, τοὺς υἱεῖς, ἀλλὰ μόνην ὁρῶν σωτηρίαν τοῖς ἑαυτοῦ πράγμασιν, εἰ τοῦτον ἀνάγκῃ ποιήσειεν οἰκεῖον ὑμῖν, ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, μητέρα δ' ὑμετέραν, τούτῳ. † πρὸς μὲν οὖν τὰ συμφέροντα ἐὰν ἐξετάζῃς, καλῶς αὐτὸν βεβουλευμένον εὑρήσεις. εἰ δὲ πρὸς δόξαν, ἢ γένος, ἀναίνῃ Φορμίωνα κηδεστήν, ὅρα, μὴ γελοῖον ᾖ σὲ ταῦτα λέγειν. † εἰ γάρ τις ἔροιτό σε, ποῖόν τιν' ἡγῇ τὸν πατέρα τὸν σαυτοῦ εἶναι· χρηστὸν εὖ οἶδ' ὅτι φήσειας ἄν. † πότερον οὖν οἴει μᾶλλον ἐοικέναι τὸν τρόπον καὶ πάντα τὸν βίον Πασίωνι, σαυτόν, ἢ τοῦτον; ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ', ὅτι τοῦτον. † εἶθ' ὅστις ἐστὶν ὁμοιότερος σοῦ τῷ σῷ πατρί, τοῦτον, εἰ τὴν μητέρα τὴν σὴν ἔγημεν, ἀναίνῃ; † ἀλλὰ μὴν ὅτι γε δόντος καὶ ἐπισκήψαντος τοῦ σοῦ πατρὸς ταῦτ' ἐπράχθη, οὐ μόνον ἐκ τῆς διαθήκης ἐστὶν ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ σὺ μάρτυς αὐτὸς γέγονας. ὅτε γὰρ τὰ μητρῷα πρὸς μέρος αὐτὸς ἠξίους νέμεσθαι, ὄντων παίδων ἐκ τῆς γυναικὸς Φορμίωνι τούτῳ, τότε ὡμολόγεις κυρίως δόντος τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κατὰ τοὺς νόμους αὐτὴν γεγαμῆσθαι. † εἰ γὰρ αὐτὴν εἶχε λαβὼν ἀδίκως ὅδε, μηδενὸς δόντος, οὐκ ἦσαν οἱ παῖδες κληρονόμοι. τοῖς δὲ μὴ κληρονόμοις, οὐκ ἦν μετουσία τῶν ὄντων. † ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, * μεμαρτύρηκας τῷ τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν, καὶ ἀφεῖναι τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων. § † κατ' οὐδὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δίκαιον οὐδὲν εἰπεῖν ἔχων, ἀναιδεστάτους λόγους ἐτόλμα λέγειν πρὸς τῷ διαιτητῇ, περὶ ὧν

προα-

προακηκοέναι βέλτιόν ἐσθ᾽ ὑμᾶς· † ἕνα μὲν, τὸ παράπαν μὴ γενέσθαι διαθήκην, ἀλλ᾽ εἶναι τοῦτο πλάσμα, καὶ σκευώρημα ὅλον· ἕτερον δ᾽, ἕνεκα τούτου πάντα ταῦτα συγχωρεῖν τὸν πρὸ τοῦ χρόνον, καὶ οὐχὶ δικάζεσθαι, ὅτι μίσθωσιν αὐτῷ ἤθελε φέρειν Φορμίων πολλὴν, καὶ ὑπισχνεῖτο οἴσειν· ἐπειδὴ δὲ οὐ ποιεῖ ταῦτα, τηνικαῦτά, φησι, δικάζομαι. † ὅτι δὲ ταῦτ᾽ ἀμφότερ᾽, ἐὰν λέγῃ, ψεύσεται, καὶ τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτοῦ πεπραγμένοις ἐναντία ἐρεῖ, σκοπεῖτε ἐκ τῶνδε. † ὅταν μὲν τοίνυν τὴν διαθήκην ἀρνῆται, ἐκ τίνος τρόπου πρεσβεῖα λαβὼν τὴν συνοικίαν κατὰ τὴν διαθήκην ἔχει, τοῦτ᾽ ἐρωτᾶτε αὐτόν. † οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ᾽ ἐρεῖ, ὡς, ὅσα μὲν πλεονεκτεῖν τόνδ᾽ ἔγραψεν ὁ πατὴρ, κύριά ἐστι τῆς διαθήκης· τὰ δ᾽ ἄλλα, ἄκυρα. † ὅταν δ᾽ ὑπὸ τῶν τούτου ὑποσχέσεων ὑπάγεσθαι φῇ, μέμνησθ᾽, ὅτι μάρτυρας ὑμῖν παρεσχήμεθα· οἳ χρόνον πολὺν τοῦδ᾽ ἀπηλλαγμένου, μισθωταὶ τούτοις ἐγίγνοντο τῆς τραπέζης, καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου. καίτοι τόθ᾽, ὁπηνίκα ἐμίσθωσεν ἐκείνοις, τῷδ᾽ ἐγκαλεῖν παραχρῆμα ἐχρῆν; εἴπερ ἀληθῆ ἦν· ὑπὲρ ὧν τότ᾽ ἀφεὶς, νῦν τούτῳ δικάζεται. † ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ πρεσβεῖά τε τὴν συνοικίαν ἔλαβε κατὰ τὴν διαθήκην, καὶ τῷδε, οὐχ ὅπως ἐγκαλεῖν ᾤετο δεῖν, ἀλλ᾽ ἐπῄνει, λάβε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅσα χρήματ᾽ ἔχων ἐκ τῶν μισθώσεων, καὶ ἐκ τῶν χρεῶν, ὡς ἀπορῶν καὶ πάντα ἀπολωλεκὼς, ὀδυρεῖται, βραχέα ἡμῶν ἀκούσατε. † οὗτος γὰρ ἐκ

μὲν τῶν χρεῶν ὁμοῦ τάλαντ' εἴκοσιν εἰσπέπρακται ἐκ τῶν γραμματείων, ὧν ὁ πατὴρ κατέλιπε. καὶ τούτων ἔχει πλέον, ἢ τὰ ἡμίσεα. πολλῶν γὰρ τὰ μέρη τὸν ἀδελφὸν ἀποστερεῖ. † ἐκ δὲ τῶν μισθώσεων, ὀκτὼ μὲν ἐτῶν, ἃ Φορμίων εἶχε τὴν τράπεζαν, ὀγδοήκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης μισθώσεως. καὶ ταῦτά ἐστι δέκα τάλαντα καὶ τετταράκοντα μναῖ. † δέκα δ' ἐτῶν μετὰ ταῦτα, ὧν ἐμίσθωσαν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὔφρονι καὶ Καλλιστράτῳ, τάλαντον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. † χωρὶς δὲ τούτων, ἐτῶν ἴσως εἴκοσι τῆς ἐξαρχῆς νεμεθείσης οὐσίας, ἧς αὐτὸς ἐπεμελεῖτο, τὰς προσόδους, πλέον ἢ μνᾶς τριάκοντα. † ἐὰν δὲ πάντα συνθῆτε, ὅσα ἐνείματο, ὅσα εἰσεπράξατο, ὅσ' εἴληφε μίσθωσιν, πλέον ἢ τετταράκοντα τάλαντα εἰληφὼς φανήσεται, χωρὶς ὧν οὗτος εὖ πεποίηκε, καὶ τῶν μητρῴων, καὶ ὧν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἔχων, οὐκ ἀποδίδωσι πένθ' ἡμιταλάντων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν. † ἀλλὰ νὴ Δία ταῦθ' ἡ πόλις εἴληφε· καὶ δεινὰ πέπονθας πολλὰ καταλελειτουργηκώς; ἀλλ' ἃ μὲν ἐκ κοινῶν ἐλειτούργεις τῶν χρημάτων, σὺ καὶ ὁ ἀδελφὸς, ἀνηλώσατε· ἃ δ' ὕστερον, οὐκ ἔστιν ἄξια μὴ ὅτι δυοῖν ταλάντοιν προσόδου, ἀλλ' οὐδ' εἴκοσι μνῶν. † μηδὲν οὖν τὴν πόλιν αἰτιῶ, μηδ' ἃ σὺ τῶν ὄντων αἰσχρῶς καὶ κακῶς ἀνήλωκας, ὡς ἡ πόλις εἴληφε, λέγε. † ἵνα δ' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τό, τε πλῆθος τῶν χρημάτων, ὧν εἴληφε, καὶ τὰς λειτουργίας. ἃς λελειτούργηκεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν καθ' ἓν ἕκαστον. λά-

βε μοι

βε μοι τὸ βιβλίον τουτὶ, καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὶ, καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

* Βιβλίον. Πρόκλησις. Μαρτυρία. Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα εἰληφὼς, καὶ χρέα πολλῶν ταλάντων ἔτ' ἔχων, ὧν τὰ μὲν παρ' ἑκόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν δικῶν εἰσπράττει, ἃ τῆς μισθώσεως ἔξω τῆς τραπέζης, καὶ τῆς ἄλλης οὐσίας, ἣν κατέλιπε Πασίων, ὠφείλετο ἐκείνῳ, καὶ νῦν παρειλήφασιν οὗτοι· καὶ τοσαῦτ' ἀνηλωκὼς, ὅσ' ὑμεῖς ἠκούσατε, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῶν προσόδων, μὴ ὅτι τῶν ἀρχαίων, εἰς τὰς λειτουργίας, ὅμως ἀλαζονεύσεται, καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ, καὶ χορηγίας. † ἐγὼ δ', ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐρεῖ, ἐπέδειξα. οἴομαι μέντοι, κἂν εἰ πάντα ταῦτα ἀληθῆ λέγοι, κάλλιον εἶναι καὶ δικαιότερον, τόνδε ἀπὸ τῶν αὐτοῦ λειτουργεῖν ὑμῖν, ἢ τούτῳ δόντας τὰ τούτου, μικρὰ τῶν πάντων μεταχόντας αὐτοὺς, τόνδε μὲν ἐν ταῖς ἐσχάταις ἐνδείαις ὁρᾶν, τοῦτον δ' ὑβρίζοντα καὶ εἰς ἅπερ εἴωθεν, ἀναλίσκοντα. † ἀλλὰ μὴν περί γε τῆς εὐπορίας, ὡς ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κέκτηται, καὶ ὧν ἐρωτήσειν ἔφησθα, πόθεν τὰ ὄντα κέκτηται Φορμίων, μόνῳ τῶν ὄντων ἀνθρώπων σοι τοῦτον οὐκ ἔνεστιν εἰπεῖν τὸν λόγον. † οὐδὲ γὰρ Πασίων, ὁ σὸς πατὴρ, ἐκτήσαθ' εὑρὼν, οὐδὲ τοῦ πατρὸς αὐτῷ παραδόντος. ἀλλὰ παρὰ τοῖς αὑτοῦ κυρίοις, Ἀντισθένει καὶ Ἀρχεστράτῳ τραπεζιτεύουσι πεῖραν δοὺς, ὅτι χρηστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἐπιστεύθη. † ἔστι δ' ἐν ἐμπορίῳ καὶ χρήμασιν ἐργαζομένοις ἀνθρώποις, φιλεργὸν δόξαι καὶ χρηστὸν εἶναι τὸν αὐτὸν, θαυμαστὸν ἡλίκον. οὔτ' οὖν ἐκείνῳ ταῦθ' οἱ κύριοι παρέδωκαν, ἀλλ' αὐτὸς ἔφυ χρηστὸς, οὔτε τῷδε ὁ σὸς πα-

τήρ. σὲ γὰρ ἂν πρότερον τοῦδε χρηστὸν ἐποίησεν, εἰ ἦν ἐπ' ἐκείνῳ. † εἰ δὲ τοῦτο ἀγνοεῖς, ὅτι πίστις ἀφορμὴ τῶν πασῶν ἐστὶ μεγίστη πρὸς χρηματισμὸν, πᾶν ἂν ἀγνοήσειας. † χωρὶς δὲ τούτων, πολλὰ καὶ τῷ σῷ πατρὶ καὶ σοὶ καὶ ὅλοις τοῖς ὑμετέροις πράγμασι Φορμίων γέγονε χρήσιμος. † ἀλλ', οἶμαι, τῆς σῆς ἀπληστίας, καὶ τοῦ σοῦ τρόπου, τίς ἂν δύναιτο ἐφικέσθαι; § καὶ δῆτα θαυμάζω, πῶς οὐ λογίζῃ πρὸς σεαυτὸν, ὅτι ἐστὶν Ἀρχεστράτῳ, τῷ ποτε τὸν πατέρα τὸν σὸν κτησαμένῳ, υἱὸς ἐνθάδε, Ἀντίμαχος, πράττων οὐ κατ' ἀξίαν, ὃς οὐ δικάζεταί σοι, οὐδὲ δεινά φησι πάσχειν, εἰ σὺ μὲν χλανίδα φορεῖς, καὶ τὴν μὲν λέλυσαι, τὴν δ' ἐκδέδωκας ἑταίραν, καὶ ταῦτα γυναῖκ' ἔχων ποιεῖς, καὶ τρεῖς παῖδας ἀκολούθους περιάγεις, καὶ ζῇς ἀσελγῶς οὕτως, ὥστε καὶ τοὺς ἀπαντῶντας * αἰσχύνεσθαι. αὐτὸς δ' ἐκεῖνος πολλῶν ἐνδεής ἐστιν. οὐδὲ τὸν Φορμίων' ἐκεῖνος οὐχ ὁρᾷ. † καίτοι εἰ κατὰ τοῦτ' οἴει σοι προσήκειν τῶν τούτου, ὅτι τοῦ πατρὸς ποτ' ἐγένετο τοῦ σοῦ, ἐκείνῳ προσήκει μᾶλλον, ἢ σοί. ὁ γὰρ αὖ σὸς πατὴρ, ἐκείνων ἐγένετο. ὥστε καὶ σὺ καὶ οὗτος, ἐκείνου γίνεσθε ἐκ τοῦδε τοῦ λόγου. σὺ δ' εἰς τοῦθ' ἥκεις ἀγνωμοσύνης, ὥσθ' ἃ προσήκει σοι τοὺς λέγοντας ἐχθροὺς νομίζειν, ταῦτ' αὐτὸς ποιεῖς σ' ἀνάγκην εἶναι λέγειν, καὶ ὑβρίζεις μὲν σαυτὸν, καὶ τοὺς γονέας τεθνεῶτας, προπηλακίζεις δὲ τὴν πόλιν. καὶ ἃ τῆς τούτων φιλανθρωπίας ἀπολαύσας εὕρετο ὁ σὸς πατὴρ, † καὶ μετὰ ταῦτα Φορμίων οὑτοσὶ, ταῦτα, ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν καὶ περιστέλλειν, ἵνα

καὶ

καὶ τοῖς δοῦσιν ὡς εὐσχημονέστατα ἐφαίνετο, καὶ τοῖς λαβοῦσιν ὑμῖν, ἄγεις εἰς μέσον, ἐλέγχεις, δεικνύεις, μονονοὺκ ὀνειδίζεις, οἷον ὄντα σε ἐποιήσαντο ἀθηναῖοι. † εἶτ' εἰς τοῦθ' ἥκεις μανίας· τί γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι; ὥστ' οὐκ αἰσθάνῃ, ὅτι νῦν ἡμεῖς μὲν, ἀξιοῦντες, ἐπειδήπερ ἀπηλλάγη Φορμίων, μηδὲν ὑπόλογον εἶναι, εἴποτε τοῦ σοῦ πατρὸς ἐγένετο, † ὑπὲρ σοῦ λέγομεν· σὺ δὲ, μηδέποτε ἐξίσου σοι γενέσθαι τοῦτον ἀξιῶν, κατὰ σαυτοῦ λέγεις! ἃ γὰρ ἂν σὺ δίκαια σαυτῷ κατὰ τούτου τάξῃς, τὰ αὐτὰ ταῦτα ἥξει κατὰ σοῦ παρὰ τῶν τὸν σὸν πατέρα ἐξαρχῆς κτησαμένων. † ἀλλὰ μὴν ὅτι κἀκεῖνος ἦν τινῶν, εἶτ' ἀπηλλάγη τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ οὗτος ἀφ' ὑμῶν, λάβε μοι ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας, ὡς ἐγένετο Πασίων Ἀρχεστράτου.

Μαρτυρίαι. Εἶτα τὸν σώσαντα μὲν ἐξαρχῆς τὰ πράγματα, καὶ πολλὰ παρασχόντα χρήσιμον αὐτὸν τῷ πατρὶ τῷ τούτου, τοσαῦτα δ' αὐτὸν τοῦτον ἀγαθὰ εἰργασμένον, ὅσ' ὑμεῖς ἀκηκόατε, τοῦτον οἴεται δεῖν, ἑλὼν τηλικαύτην δίκην, ἀδίκως ἐκβάλλειν! οὐ γὰρ ἄλλο γ' ἔχοις οὐδὲν ἂν ποιῆσαι· † εἰς μὲν γὰρ τὰ ὄντα εἰ βλέπεις ἀκριβῶς, ταῦθ' εὑρήσεις ὧν ἐστὶν, ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐξαπατηθῶσιν οὗτοι. † ὁρᾷς τὸν Ἀρχίλοχον τὸν Χαριδήμου; ποτ' εἶχεν ἀγρόν. εἶτά γε νῦν πολλοί. πολλοῖς γὰρ ἐκεῖνος ὀφείλων αὐτὸν ἐκτήσατο. καὶ τὸν Σωσίνομον, καὶ τὸν Τιμόδημον, καὶ τοὺς ἄλλους τραπεζίτας. οἳ, ἐπειδὴ διαλύειν ἐδέησεν οἷς ὤφειλον, ἐξέστησαν ἁπάντων τῶν ὄντων. σὺ δ' οὐδὲν οἴει δεῖν σκοπεῖν, οὐδ' ὧν ὁ πα-

μεῖς συνδεόμεθα οἱ ἐπιτήδειοι ταῦθ' ὑμῶν. † ἐκεῖνο δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ. τοσαῦτα γάρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χρήμαθ' ὑμῖν ἀνεγνώσθη προσευπορηκώς, ὅσ' οὔθ' οὗτος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς κέκτηται. † πίστις μέντοι Φορμίωνι παρὰ τοῖς εἰδόσι καὶ τοσούτων καὶ πολλῷ πλειόνων χρημάτων ἐστί· δι' ἧς καὶ αὐτὸς αὐτῷ, καὶ ὑμῖν χρήσιμός ἐστιν. ἃ μὴ προῆσθε, μήτ' ἐπιτρέψητε ἀνατρέψαι τῷ μιαρῷ τούτῳ ἀνθρώπῳ, μηδὲ ποιήσητε αἰσχρὸν παράδειγμα, ὡς τὰ τῶν ἐργαζομένων, καὶ μετρίως ἐθελόντων ζῆν, τοῖς βδελυροῖς καὶ συκοφάνταις ὑπάρχει παρ' ὑμῶν λαβεῖν· † πολὺ γὰρ χρησιμώτερα ὑμῖν παρὰ τῷδε ὄντα ὑπάρχει· ὁρᾶτε γὰρ αὐτοί, καὶ ἀκούετε τῶν μαρτύρων, οἷον ἑαυτὸν τοῖς δεηθεῖσι παρέχει. καὶ τούτων οὐδὲν ἕνεκα τοῦ λυσιτελοῦντος εἰς χρήματα πεποίηκεν, ἀλλὰ φιλανθρωπίᾳ καὶ τρόπου ἐπιεικείᾳ. § † οὔκουν ἄξιον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸν τοιοῦτον ἄνδρα προέσθαι τούτῳ, οὐδὲ τηνικαῦτα ἐλεεῖν, ὅτ' οὐδὲν ἔσται πλέον τούτῳ, ἀλλὰ νῦν, ὅτε κύριοι καθέστατε σῶσαι· † οὐ γὰρ ἔγωγ' ὁρῶ καιρόν, ἐν τίνι ἂν μᾶλλον βοηθήσειέ τις αὐτῷ. † τὰ μὲν οὖν πολλά, ὧν Ἀπολλόδωρος ἐρεῖ, νομίζετ' εἶναι λόγον καὶ συκοφαντίας, κελεύετε δ' αὐτὸν ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ἢ ὡς οὐ διέθετο ταῦθ' ὁ πατήρ, ἢ ὡς ἔστι τις ἄλλη μίσθωσις, πλὴν ἣν ἡμεῖς δείκνυμεν, ἢ ὡς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν διαλογισάμενος τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων, ἃ ἔγνω ὁ κηδεστὴς ὁ τούτου, καὶ οὗτος αὐτὸς συνεχώρησεν, ἢ ὡς διδόασιν οἱ νόμοι δικάζεσθαι τῶν οὕτω πραχθέντων, ἢ τῶν τοιούτων τι δεικνύναι. † ἐὰν δ' ἀπορῶν, αἰτίας καὶ βλασφημίας λέγῃ, καὶ κακολο-

γῇ,

γῇ, μὴ προσέχετε τὸν νοῦν, μηδ᾽ ὑμᾶς ἡ τούτου κραυγὴ καὶ ἀναίδεια ἐξαπατήσῃ· ἀλλὰ φυλάττετε καὶ μέμνησθε, ὅσ᾽ ἡμῶν ἀκηκόατε. † κἂν ταῦτα ποιῆτε, αὐταί τ᾽ εὐορκήσετε, καὶ τοῦτον δικαίως σώσετε, ἄξιον ὄντα, νὴ τὸν Δία, καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας. ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὸν νόμον, καὶ τὰς μαρτυρίας τασδί.

Νόμος. Μαρτυρίαι. Οὐκ οἶδ᾽ ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· οἴομαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΣ παρὰ Τηλεμάχου τινὸς ἐργαστήριον ἐν Μαρωνείᾳ μεταλλικόν· τόπος δὲ οὗτος τῆς Ἀττικῆς· καὶ μετὰ τοῦ ἐργαστηρίου τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν οἰκέτας ὠνούμενος, δανείζεται παρὰ μὲν Μνησικλέους, τάλαντον· παρὰ δὲ Φιλέτου καὶ Πλείστορος, πέντε καὶ τετταράκοντα μνᾶς. καὶ ἦν ὠνητὴς ἐγγεγραμμένος ὁ Μνησικλῆς· καὶ τὰς ὠνὰς εἶχεν αὐτός. ὕστερον δὲ ἀπαιτούμενος τὸ ἀργύριον ὁ Πανταίνετος, δευτέρους λαμβάνει δανειστάς, τόν, τε παραγραφόμενον νῦν Νικόβουλον, καὶ Εὔεργόν τινα. καὶ τούτοις ὑποθήκην δίδωσι τὸ ἐργαστήριον, καὶ τὰ ἀνδράποδα. γραμματεῖον δὲ, οὐχ ὑποθήκης, ἀλλὰ πράσεως γράφεται. καὶ γίνεται πρατὴρ, καὶ βεβαιωτὴς τοῖς δευτέροις δανεισταῖς ὁ πρότερος δεδανεικὼς ὁ Μνησικλῆς, ὁ τὰς ὠνὰς ἔχων. καὶ μισθοῦσι τῷ Πανταινέτῳ

αινέτῳ τά τε ἀνδράποδα, καὶ τὸ ἐργαστήριον, Εὔεργος καὶ ὁ Νικόβουλος, ὡς δεσπόται δῆθεν γεγονότες αὐτοῦ. τοσούτου δὲ μισθοῦσιν, ὅσον τὸ δάνειον τόκον ἐποίει. ἐδεδανείκεσαν μὲν γὰρ ἑκατὸν πέντε μνᾶς. ἔδει δὲ κατὰ μνᾶν, τόκον εἶναι δραχμήν. ἑκατὸν οὖν, καὶ πέντε δραχμὰς λαμβάνειν συνέθεντο· καὶ ἦν τοῦτο τῷ μὲν ἔργῳ, τόκος, τῷ δὲ ὀνόματι, μίσθωσις. τούτων πραχθέντων, ὁ μὲν Νικόβουλος ἀπεδήμησε· παρὰ δὲ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἐκείνου Ἀθήνησι τάδε γίγνεται. ὁ Εὔεργος, ὁ κοινωνὸς τοῦ δανείσματος, αἰτιώμενος τὸν Πανταίνετον, ὡς οὐδὲν τῶν συγκειμένων ἐθέλοντα ποιεῖν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον κατεῖχεν αὐτοῦ. καὶ δὴ ἀργύριον φυλάξας ἐκ τῶν μετάλλων Πανταινέτῳ κομιζόμενον, ὅπερ ἔμελλεν εἰς τὸ δημόσιον καταβάλλειν, ἀφείλετο τὸν κομίζοντα οἰκέτην βίᾳ. παρὸ καὶ διπλῆν εἰς τὸ δημόσιον κατέβαλεν, ὡς ἔφη, τὴν καταβολὴν ὁ Πανταίνετος, τῆς προσηκούσης προθεσμίας δι' Εὔεργον ἐκπεσών. ἐπὶ τούτοις καὶ δίκην ἔλαχε τῷ Εὐέργῳ βλάβης, καὶ εἷλεν αὐτόν. ὡς δὲ ἐπανῆκε καὶ ὁ Νικόβουλος ἐκ τῆς ἀποδημίας, καὶ δανεισταὶ πολλοί τινες ἀνεφαίνοντο τοῦ Πανταινέτου, πρότερον ἀγνοούμενοι, λόγων πολλῶν λεγομένων, πέρας συνέβησαν, ὥστε Νικόβουλον μὲν καὶ Εὔεργον ἀπολαμβάνοντας ἑκατὸν καὶ πέντε μνᾶς, ἀποστῆναι τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ τῶν ἀνδραπόδων. ταῦτα δὲ τοὺς ἑτέρους δανείσαντας ὠνεῖσθαι. πάλιν δὲ οὐκ ἐθελόντων τῶν δανειστῶν ὠνεῖσθαι τὰ κτήματα, εἰ μὴ πρατῆρες αὐτοὶ καὶ βεβαιωταὶ γίγνοιντο, Νικόβουλος καὶ Εὔεργος, πείθεται ὁ Νικόβουλος καὶ ὑπ' αὐτοῦ Πανται-

Πανται-

Πανταινέτου, καθά φησιν, ἀξιούμενος, οὐ πρότερον δὲ ἀνεδέξατο, πρὶν τοῦ Πανταίνετον ἄφεσιν αὐτῷ παντὸς ἐγκλήματος δοῦναι. ὁ δὲ Πανταίνετος, ἔδωκε μὲν τὴν ἄφεσιν, καὶ ἐπράθη τὰ κτήματα, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τούτῳ τὴν αὐτὴν, ἥνπερ Εὐέργῳ, δίκην εἴληχε, μεταλλικὴν * ἐπιγραφόμενος τὴν δίκην, ὡς δὴ τῶν τε τὰ μέταλλα ἐργαζομένων εἷς ὢν, καὶ περὶ μέταλλον ἠδικημένος. ἐγκαλεῖ δὲ τῷ Νικοβούλῳ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων ἀφαιρέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου κομιζομένων, καὶ περὶ τῆς τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ τῶν ἀνδραπόδων πράσεως παρὰ τὰς συνθήκας γεγενημένης. καὶ μέντοι καὶ περὶ ἑτέρων τινῶν. ὁ δὲ Νικόβουλος παραγράφεται τὸν ἀγῶνα, καθ' ἕνα μὲν ἐκεῖνον νόμον τὸν κελεύοντα, περὶ ὧν ἂν ἄφεσις καὶ ἀπαλλαγὴ γένηται, περὶ τούτων μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι· καθ' ἕτερον δὲ ἐκεῖνον, ὃς διαῤῥήδην καὶ σαφῶς ὁρίζει, περὶ τίνων δεῖ τὰς μεταλλικὰς δίκας εἰσάγειν. ὧν οὐδὲν πεπονθότα Πανταίνετον, ἀτόπως φησὶ μεταλλικὴν δίκην δικάζεσθαι· καὶ μὴν καὶ τρίτον παρέχεται νόμον, ὃς διαιρεῖ, περὶ ποίων ἐγκλημάτων ποῖα χρὴ κρίνειν δικαστήρια, καὶ ποίας ἀρχὰς εἰσάγειν τὰς δίκας. Πανταίνετον δέ φησι παρὰ τοῦτον ποιεῖν τὸν νόμον, ποικίλα ἐγκλήματα εἰς ταὐτὸν μίξαντα, καὶ περὶ πάντων τῷ μεταλλικῷ δικαστηρίῳ τὴν κατηγορίαν ποιούμενον. τῷ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀφέσεως νόμῳ κατ' ἀρχὰς κέχρηται. τοῖς δὲ δύο τοῖς ἑτέροις, ἐπὶ τοῦ τέλους. καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς, καὶ λήγων εἰς ταύτην. ἐν δὲ μέσῳ τὴν εὐθυδικίαν πεποίηκεν, ἧς μέγιστον καὶ ἰσχυρότατόν ἐστιν, ὅτι μηδὲ ἐπι-

δημῶν

δημῶν ἐτύγχανε τότε Νικόβουλος, ὅτε Πανταίνετος ἐκεῖνα, ἐφ' οἷς τότε Εὐέργῳ, καὶ νῦν Νικοβούλῳ, τὴν δίκην εἴληχε.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ.

ΔΕΔΩΚΟΤΩΝ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν νόμων παραγράψασθαι, περὶ ὧν ἄν τις ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας δικάζηται, γεγενημένων ἀμφοτέρων μοι τούτων πρὸς Πανταίνετον τουτονὶ, παρεγραψάμην, ὡς ἠκούσατε ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, οὐκ οἰόμενος δεῖν ἀφεῖσθαι τοῦ δικαίου τούτου, οὐδ', ἐπειδὰν ἐξελέγξω, πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις, καὶ ἀφεικότα τοῦτον ἐμαυτὸν καὶ ἀπηλλαγμένον, ἐγγενέσθαι τούτῳ μὴ φάσκειν ἀληθῆ με λέγειν, καὶ ποιεῖσθαι τεκμήριον, ὡς, εἴπερ ἐπράχθη τι τοιοῦτον, παρεγραψάμην ἂν αὐτόν· ἀλλ' ἐπὶ ταύτης τῆς σκήψεως εἰσελθὼν, ἀμφότερα ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, καὶ ὡς οὐδὲν ἠδίκηκα τοῦτον, καὶ ὡς παρὰ τὸν νόμον μοι δικάζεται. † εἰ μὲν οὖν ἐπεπόνθει τι τούτων Πανταίνετος, ὧν νῦν ἐγκαλεῖ, κατ' ἐκείνους ἂν τοὺς χρόνους ἐφαίνετό μοι δικαζόμενος εὐθὺς, ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους ἐγίγνετο, οὐσῶν μὲν ἐμμήνων τῶν δικῶν τούτων, ἐπιδημούντων δ' ἡμῶν ἀμφοτέρων, ἁπάντων δ' ἀνθρώπων εἰωθότων παρ' αὐτὰ τἀδικήματα μᾶλλον, ἢ χρόνων ἐγγεγενημένων ἀγανακτεῖν. † ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἠδικη-

ἠδικημένος, ὡς καὶ ὑμεῖς εὖ οἶδ᾽ ὅτι φήσετε, ἐπειδὰν τὰ πεπραγμένα ἀκούσητε, τῷ κατορθῶσαι τὴν πρὸς Εὔεργον δίκην ἐπηρμένος, συκοφαντεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστι παρ᾽ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδείξαντα, ὡς οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἀδικῶ, καὶ μάρτυρας, ὧν ἂν λέγω, παρασχόμενον, πειρᾶσθαι σώζειν ἐμαυτόν. † δεήσομαι δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὑμῶν ἁπάντων, ἀκοῦσαί τέ μου, περὶ ὧν παρεγραψάμην, εὐνοϊκῶς, καὶ προσέχειν ὅλῳ τῷ πράγματι τὸν νοῦν· § † πολλῶν γὰρ δικῶν ἐν τῇ πόλει γεγενημένων, οὐδένα πω δίκην οὔτ᾽ ἀναιδεστέραν, οὔτε συκοφαντικωτέραν οἴομαι φανήσεσθαι δεδικασμένον, ἧς νῦν οὑτοσὶ λαχὼν, εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. † ἐξ ἀρχῆς δ᾽, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διὰ βραχυτάτων ἅπαντα τὰ πραχθέντα διηγήσομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐδανείσαμεν πέντε καὶ ἑκατὸν μνᾶς ἐγὼ καὶ Εὔεργος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Πανταινέτῳ τούτῳ ἐπ᾽ ἐργαστηρίῳ τε ἐν τοῖς ἔργοις ἐν Μαρωνείᾳ, καὶ τριάκοντα ἀνδραπόδοις. ἦν δὲ τοῦ δανείσματος, τετταράκοντα μὲν καὶ πέντε μναῖ ἐμαὶ, τάλαντον δ᾽ Εὐέργου. † συνέβαινε δὲ τοῦτον ὀφείλειν Μνησικλεῖ μὲν κολυττεῖ τάλαντον· Φιλέᾳ δ᾽ ἐλευσινίῳ καὶ Πλείστορι, πέντε καὶ τετταράκοντα μνᾶς, † πρατὴρ μὲν δὴ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν γίγνεται· καὶ γὰρ ἐώνητο ἐκεῖνος αὐτὰ τούτῳ παρὰ Τηλεμάχου, τοῦ πρότερον κεκτημένου. μισθοῦται δ᾽ οὑτοσὶ παρ᾽ ἡμῶν τοῦ γιγνομένου τόκου τῷ ἀργυρίῳ, πέντε καὶ ἑκατὸν δραχμῶν τοῦ μηνὸς ἑκάστου. καὶ τιθέμεθα συνθήκας, ἐν αἷς ἥ τε μίσθωσις ἦν γεγραμμένη, καὶ λύσις τούτῳ παρ᾽ ἡμῶν ἔν τινι ῥητῷ χρόνῳ. † πραχθέντων δὲ τού-

των

των ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἐπὶ Θεοφίλου ἄρχοντος, ἐγὼ μὲν ἐκπλέων, εἰς τὸν Πόντον εὐθὺς ᾠχόμην· οὗτος δ' ἐνθάδε ἦν καὶ Εὔεργος. § † τὰ μὲν δὴ πραχθέντα τούτοις πρὸς αὐτοὺς ἕως ἀπεδήμουν ἐγὼ, οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ ταὐτὰ λέγουσιν, οὔτ' ἀεὶ ταὐτὰ οὗτός γε· † ἀλλὰ τοτὲ μὲν φησιν ἐκπεσεῖν ὑπ' ἐκείνου βίᾳ παρὰ τὰς συνθήκας ἐκ τῆς μισθώσεως, τοτὲ δὲ αὐτὸν αἴτιον αὐτῷ πρὸς τὸ δημόσιον γενέσθαι τῆς ἐγγραφῆς, τοτὲ δ' ἄλλ' ὅ, τι ἂν βούληται. † ἐκεῖνος δ' ἁπλῶς, οὔτε τοὺς τόκους ἀπολαμβάνων, οὔτε τῶν ἄλλων τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ποιοῦντος οὐδὲν τούτου, ἐλθὼν, παρ' ἑκόντος τούτου λαβὼν, ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ· † μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπελθόντα τοῦτον, ἥκειν τοὺς ἀμφισβητήσοντας ἄγοντα· αὐτὸς δ' οὐκ ἐπεξελθεῖν ἐκείνοις· τοῦτον δ' οὐχὶ κωλύειν ἔχειν, ὅσαπερ ἐμισθώσατο, εἰ ποιοίη τὰ συγκείμενα. † τούτων μὲν δὴ τοιούτους ἀκούω λόγους. ἐκεῖνο δ' οἶδ', ὅτι, εἰ μὲν οὗτος ἀληθῆ λέγει, καὶ δεινὰ πέπονθεν, ὥσπερ φησὶν, ὑπὸ τοῦ Εὐέργου, ἔχει δίκην, οἷς ἐτιμήσατο αὐτός· εἷλε γὰρ αὐτὸν εἰσελθὼν ὡς ὑμᾶς, καὶ οὐ δήπου τῶν αὐτῶν παρά τε τοῦ πεποιηκότος δίκαιός ἐστι δίκην λαβεῖν, καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦ μηδ' ἐπιδημοῦντος. εἰ δ' ὁ Εὔεργος ἀληθῆ λέγει, σεσυκοφάντηται μὲν, ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος· ἐγὼ δ' οὐδ' οὕτω τῶν αὐτῶν φεύγοιμ' ἂν δίκην εἰκότως. ὡς οὖν ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ λέγω, τούτων τοὺς μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

Μάρτυρες. Οτι μὲν τοίνυν καὶ πρατὴρ ἦν ἡμῖν τῶν κτημάτων, ὅσπερ ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ἐώνητο,

ὁ Μνησι-

ὁ Μνησικλῆς, καὶ κατὰ τὰς συνθήκας οὗτος ἐμισθώσατο ἡμέτερον ὂν τὸ ἐργαστήριον, καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ οὔτε παρῆν ἐγὼ τοῖς μετὰ ταῦτα πρὸς Εὔεργον τούτῳ πραχθεῖσιν, οὔτ' ἐπεδήμουν ὅλως, ἔλαχέ τε δίκην ἐκείνῳ, καὶ οὐδὲν ἡμῖν πώποτ' ἐνεκάλει, ἀκούετε τῶν μαρτύρων, ὦ ἄνδρες δικασταί. † ἐπειδὴ τοίνυν ἀφικόμην σχεδόν τι πάντ' ἀπολωλεκὼς, ὅσα ἔχων ἐξέπλευσα, ἀκούσας καὶ καταλαβὼν τοῦτον μὲν ἀφεστηκότα, τὸν δ' Εὔεργον ἔχοντα καὶ κρατοῦντα, ὧν ἐωνήμεθα, θαυμαστὸν ὡς ἐλυπήθην, ὁρῶν τὸ πρᾶγμά μοι περιεστηκὸς εἰς ἄτοπον· † ἢ γὰρ κοινωνεῖν ἔδει τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐπιμελειῶν τῷ Εὐέργῳ, ἢ χρήστην ἀντὶ τούτου τὸν Εὔεργον ἔχειν, καὶ πρὸς ἐκεῖνον πάλιν μίσθωσιν γράφειν, καὶ συμβόλαιον ποιεῖσθαι· † τούτων δ' οὐδέτερον προῃρούμην. ἀηδῶς δ' ἔχων, οἷς λέγω, τούτοις, ἰδὼν τὸν Μνησικλέα, τὸν πρατῆρα τούτων ἡμῖν γεγενημένον, προσελθὼν ἐμεμφόμην αὐτῷ, λέγων, οἷον ἄνθρωπον προὐξένησέ μοι, καὶ τοὺς ἀμφισβητοῦντας, καὶ τί ταῦτ' ἐστὶν, ἠρώτων. § † ἀκούσας δ' ἐκεῖνος, τῶν μὲν ἀμφισβητούντων κατεγέλα. συνελθεῖν δ' ἔφη τούτους βούλεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ συνάξειν αὐτὸς ἡμᾶς, καὶ παραινέσειν τούτῳ πάντα ποιεῖν τὰ δίκαια ἐμοὶ, καὶ οἴεσθαι πείσειν. † ὡς δὲ συνήλθομεν, τὰ μὲν πολλὰ τί δεῖ λέγειν; ἧκον δ' οἱ δεδανεικέναι φάσκοντες τούτῳ ἐπὶ τῷ ἐργαστηρίῳ, καὶ τοῖς ἀνδραπόδοις, ἃ ἡμεῖς ἐπριάμεθα παρὰ Μνησικλέους. καὶ οὐδὲν ἦν ἁπλοῦν, οὐδ' ὑγιὲς τούτων. πάντα δ' ἐξελεγχόμενοι ψευδῆ λέγοντες, † καὶ τοῦ Μνησικλέους βεβαιοῦντος ἡμῖν, προκαλοῦνται

πρόκλησιν ἡμᾶς, ὡς οὐ δεξομένους, ἢ κομίσασθαι πάντα τὰ χρήματα παρ' αὐτῶν, καὶ ἀπελθεῖν, ἢ διαλῦσαι σφᾶς ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν, αἰτιώμενοι πολλῷ πλείονος ἄξια ἔχειν, ὧν ἐδεδώκειμεν χρημάτων. † ἀκούσας δ' ἐγὼ, παραχρῆμα, οὐδὲ βουλευσάμενος, κομίσασθαι συνεχώρησα, καὶ τὸν Εὔεργον ἔπεισα. ἐπειδὴ δ' ἔδει ἡμᾶς τὰ χρήματα ἀπολαμβάνειν, καὶ τὸ πρᾶγμ' εἰς τοῦτο προῆκτο, οὐκ ἔφασαν μετὰ ταῦτα δώσειν οἱ τότ' ἐκεῖνα ἐπαγγελλόμενοι, εἰ μὴ πρατῆρες γιγνοίμεθ' ἡμεῖς τῶν κτημάτων αὐτοῖς, νοῦν ἔχοντες, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κατ' αὐτό γε τοῦτο. ἑώρων γὰρ ὑμᾶς οἷα ἐσυκοφαντούμεθ' ὑπὸ τούτου. ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι καὶ ταύτας τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ πρᾶγμ' ἐνταῦθ' εἱστήκει, καὶ τὰ μὲν χρήματα οὐ προΐεντο, οὓς ἐπήγαγεν οὗτος, ἡμεῖς δ' εἰκότως ἐφαινόμεθα, ὧν ἐωνήμεθα, κρατεῖν, ἱκέτευεν, ἐδεῖτο, ἠντιβόλει, πρατῆρας ἡμᾶς γενέσθαι. † ἀξιοῦντος δὲ τούτου, καὶ πολλὰ δεηθέντος ἐμοῦ, καὶ τί οὐχὶ ποιήσαντος; καὶ τοῦθ' ὑπέμεινα. † ὁρῶν δ' αὐτὸν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κακοήθη, καὶ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς τοῦ Μνησικλέους κατηγοροῦντα πρὸς ἡμᾶς, πάλιν δ' ᾧ φίλος ἦν τὰ μάλιστα, τῷ Εὐέργῳ, τούτῳ προσκεκρουκότα· † καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς ἐγὼ κατέπλευσα, ἄσμενον φάσκοντα ἑωρακέναι με· ἐπειδὴ δὲ ἔδει τὰ δίκαια ποιεῖν, ἐμοὶ πάλιν δυσκολαίνοντα, καὶ ἅπασι μέχρι τοῦ προλαβεῖν καὶ τυχεῖν, ὧν δέοιτο, φίλον ὄντα, μετὰ ταῦτα δ' ἐχθρὸν καὶ διάφορον γι-

γνόμενον, ἠξίουν ἀπαλλαττόμενος καὶ πρατὴρ ὑπὲρ τῶν τούτου τινῶν γινόμενος, πάντων ἀφεθεὶς τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀπαλλαγεὶς, οὕτω διαλύεσθαι. † τούτων δὴ συγχωρηθέντων, οὗτος μὲν ἀφῆκεν ἁπάντων ἐμέ· ἐγὼ δὲ πρατὴρ, ὥσπερ ἐδεῖθ' οὗτος, τῶν κτημάτων ἐγιγνόμην, καθάπερ αὐτὸς ἐπριάμην παρὰ Μνησικλέους. κομισάμενος δὲ τὰ ἐμαυτοῦ, καὶ τοῦτον οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικῶν, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐδ' ἂν εἴτι γένοιτο, ᾠήθην ἂν δίκην μοι λαχεῖν ποτε τουτονί. † τὰ μὲν δὴ γεγενημένα, καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, καὶ δι' ἃ τὴν δίκην συκοφαντούμενος παρεγραψάμην μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι, ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταί. † παρασχόμενος δὲ μάρτυρας, οἳ παρῆσαν, ἡνίκα ἀφιέμην ὑπὸ τούτου, καὶ ἀπηλλαττόμην, ὡς οὐδ' εἰσαγώγιμός ἐκ τῶν νόμων ἐστὶν ἡ δίκη, μετὰ ταῦτ' ἐπιδείξω. καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Λέγε δή μοι καὶ τὴν τῶν ἐωνημένων μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῆθ', ὅτι τούτου κελεύοντος αὐτὰ ἀπεδόμην, οἷς οὗτος ἐκέλευσε.

Μαρτυρία. Οὐ τοίνυν μόνον ἡμῖν εἰσὶν οὗτοι μάρτυρες, ὡς ἀφείμεθα, καὶ νῦν συκοφαντούμεθα, ἀλλὰ καὶ Πανταίνετος αὐτός· † ὅτε γὰρ λαγχάνων Εὐέργῳ τὴν δίκην εἴασεν ἐμὲ, τότ' ἐμαρτύρει οὗτος πρὸς ἐμὲ αὐτῷ μηδὲν ἔγκλημα ὑπόλοιπον εἶναι· † οὐ γὰρ ἂν δήπου τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων, παρόντων ἀμφοῖν ὁμοίως ἐγκαλῶν, τὸν μὲν εἴασε, τῷ δ' ἐδικάζετο. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων πάλιν λαγχάνειν, οἴομαι

μὲν ὑμᾶς, καὶ μηδὲν εἰπόντος ἐμοῦ, γιγνώσκειν· ὅμως δὲ λέγε αὐτοῖς καὶ τὸν νόμον τουτονί.

Νόμος. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ὧν ἂν ἀφῇ καὶ ἀπαλλάξῃ τις, μηκέτι τὰς δίκας εἶναι. † καὶ μὴν ὅτι γ᾽ ἀμφότερ᾽ ἐστὶ πεπραγμένα ταῦτα τούτῳ πρὸς ἡμᾶς, ἠκούσατε τῶν μαρτύρων. † ἁπάντων μὲν τοίνυν τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἀπειρημένων οὐ προσήκει δικάζεσθαι, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτων· † ἃ μὲν γὰρ τὸ δημόσιον πέπραχεν, ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν, ὡς ἀδίκως, ἢ οὐ προσήκοντα πέπραχε. καὶ περὶ ὧν ἔγνω τὸ δικαστήριον, ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐξαπατηθὲν τοῦτ᾽ ἐποίησε, καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων, καθ᾽ ἑκάστου γένοιτ᾽ ἂν τις εἰκότως λόγος. ἃ δ᾽ αὐτὸς ἐπείσθη, καὶ ἀφῆκεν, οὐκ ἔνι δήπουθεν εἰπεῖν, οὐδ᾽ αὐτὸν αἰτιᾶσθαι, ὡς οὐ δικαίως ταῦτ᾽ ἐποίησεν. † οἱ μὲν οὖν παρά τι τῶν ἄλλων τούτων δικαζόμενοι, τοῖς ὑφ᾽ ἑτέρων δικαίοις ὡρισμένοις οὐκ ἐμμένουσιν. ὁ δ᾽, ὧν ἂν ἀφῇ, πάλιν λαγχάνων, τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτοῦ. διὸ πάντων μάλιστ᾽ ἄξιον τούτοις χαλεπαίνειν. † οὐκοῦν ὡς μὲν ἀφῆκέ με πάντων, ὅτε ἐγενόμην τῶν ἀνδραπόδων πρατὴρ, ἐπέδειξα. ὅτι δ᾽ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι τούτων εἶναι δίκας, ἀκηκόατε ἀρτίως ἀναγιγνωσκομένου τοῦ νόμου. † ἵνα δ᾽, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μή τις οἴηται τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δικαίοις ἂν ἁλισκόμενόν με ἐπὶ τοῦτο ἀποχωρεῖν, καὶ καθ᾽ ἕκαστον, ὧν ἐγκαλεῖ, βούλομαι δεῖξαι αὐτὸν ψευδόμενον. λέγε δ᾽ αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, ὅ μοι δικάζεται.

Εγκλημα. Εβλαψέ με Νικόβουλος ἐπιβουλεύσας ἐμοὶ, καὶ τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐμῇ, ἀφελέσθαι κελεύσας Ἀντιγένην τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην τὸ ἀργύριον τοῦ ἐμοῦ οἰκέτου, ὃ ἔφερε καταβολὴν τῇ πόλει τοῦ μετάλλου, ὃ ἐγὼ ἐπριάμην ἐννενήκοντα μνῶν· καὶ αἴτιος ἐμοὶ γενόμενος ἐγγραφῆναι τὸ διπλοῦν τῷ δημοσίῳ.

Επίσχες. Ταυτὶ πάντα, ἃ νῦν ἐγκέκληκεν ἐμοὶ, πρότερον τὸν Εὔεργον αἰτιασάμενος, τὴν δίκην εἷλε. † μεμαρτύρηται μὲν δὴ καὶ ἐν ἀρχῇ μοι τοῦ λόγου πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἀπεδήμουν, ὅτε τούτοις αἱ πρὸς ἀλλήλους ἐγίγνοντο διαφοραί. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐγκλήματος * αὐτοῦ τοῦτο δῆλόν ἐστιν. οὐδαμοῦ γὰρ ὡς ἔγωγέ τι πεποίηκα τούτων ἔγραψεν· ἀλλ᾽ ὑπογράψας ἐπιβουλεῦσαί με αὐτῷ καὶ τῇ οὐσίᾳ, προστάξαι με φησὶ τῷ παιδὶ ταῦτα ποιεῖν, ψευδόμενος· † πῶς γὰρ ἐγὼ προσέταξα, ὃς, ὅτε ἐξέπλεον, τῶν γενησομένων ἐνταῦθ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν δήπουθεν ᾔδειν; εἶτα καὶ πόση μωρία, λέγοντα ὡς ἐπεβούλευον ἀτιμῶσαι, καὶ τὰ ἔσχατα πρᾶξαι, οἰκέτῃ με ταῦτα προστάξαι γεγραφέναι, ἃ οὐδὲ πολίτης πολίτην δύναιτ᾽ ἂν ποιῆσαι; τί οὖν ἐστι τοῦτο; οὐκ ἔχων, οἶμαι, κατ᾽ οὐδὲν, διὰ τὴν ἀποδημίαν, εἰς ἐμὲ τούτων ἀνενεγκεῖν τι, συκοφαντεῖν δὲ βουλόμενος, ὡς προσέταξα ἐνέγραψεν· οὐδὲ γὰρ λόγος ἦν, εἰ μὴ τοῦτ᾽ ἐποίησε. λέγε τἀκόλουθον.

Εγκλημα. Καὶ ἐπειδὴ ὦφλον ἐγὼ τῷ δημοσίῳ, καταστήσας Ἀντιγένην τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμόν, τὸ ἐπὶ Θρασύλλου, κύριον τῶν ἐμῶν, ἀπαγορεύοντος ἐμοῦ.

Επίσχες. Πάλιν ταυτὶ πάντα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐξελεγχθήσεται ψευδόμενος· γέγραφε γὰρ καταστῆσαι μὲν ἐμὲ, ἀπαγορεύειν δὲ αὐτόν. ταῦτα δ' οὐχ οἷόντε τὸν μὴ παρόντα. οὔτε γὰρ ἐγὼ καθίστην, ὅγε ὢν ἐν τῷ Πόντῳ, οὔτ' ἀπηγόρευεν οὗτος τῷ μὴ παρόντι. πῶς γάρ; † πῶς οὖν εἰς ἀνάγκην ἦλθε ταῦθ' οὕτω γράψαι; Εὔεργος τότ', οἶμαι, πλημμελῶν, ὧν δέδωκε δίκην, συνήθως ἔχων ἐμοὶ, καὶ γνώριμος ὢν, κατέστησέ τιν' οἰκέτην οἴκοθεν λαβὼν παρ' ἐμοῦ φυλάττειν, ὡς αὐτόν. † εἰ μὲν οὖν ἔγραψε τἀληθὲς, γέλως ἂν ἦν· τί γάρ, εἰ κατέστησεν Εὔεργος, ἐγώ σε ἀδικῶ; φεύγων δὲ τοῦτο, τοιαῦτ' ἐπηνάγκασαι γράφειν, ἵν' ᾖ πρὸς ἐμὲ αὐτῷ τὸ ἔγκλημα. λέγε τὰ ἐφεξῆς.

Εγκλημα. Πείσας τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς καθέζεσθαι εἰς τὸν κ[illegible]γχρεῶνα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ.

Επίσχες. Τουτὶ παντελῶς ἤδη καὶ ἀναιδές ἐστιν· οὐ γὰρ μόνον ἐκ τοῦ προκαλεῖσθαι τούτους παραδοῦναι, τοῦτον δὲ μὴ ἐθέλειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πάντων δῆλόν ἐστι ψεῦδος ὄν. † τίνος γὰρ ἕνεκ' ἔπειθον; ἵνα νὴ δί' αὐτοὺς κτήσωμαι; ἀλλ' αἱρέσεώς μοι δοθείσης, ἢ ἔχειν, [ἢ κτήσασθαι,] ἢ κομίσασθαι τὰ ἐμαυτοῦ, εἱλόμην κομίσασθαι, καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται. λέγε δ' ὅμως τὴν πρόκλησιν.

Πρόκλησις. Ταύτην τοίνυν οὐχὶ δεξάμενος τὴν πρόκλησιν, ἀλλὰ φυγὼν, σκέψασθε, οἷον εὐθέως μετὰ ταῦτ' ἐγκαλεῖ. λέγε τὸ ἐχόμενον.

Εγκλημα. Καὶ κατεργασάμενος τὴν ἀργυρῖτιν, ἣν οἱ ἐμοὶ οἰκέται εἰργάσαντο, καὶ ἔχων τὸ ἀργύριον τὸ ἐκ ταύτης τῆς ἀργυρίτιδος.

Επί-

Επίσχες. Πάλιν ταῦτα πῶς ἔνεστ' ἐμοὶ πεπρᾶχθαι, τῷ μὴ παρόντι, καὶ περὶ ὧν Εὐέργου κατεδικάσω; λέγε δ' αὐτοῖς τὸ ἔγκλημα ἐφεξῆς.

Εγκλημα. Καὶ ἀποδόμενος τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν, καὶ τοὺς οἰκέτας, παρὰ τὰς συνθήκας, ἃς ἔθετο πρὸς ἐμέ.

Επίσχες. Τουτὶ πολὺ πάνθ' ὑπερβέβληκε τἄλλα· πρῶτον μὲν γὰρ παρὰ τὰς συνθήκας φησὶν, ἃς ἔθετο πρὸς ἐμέ. αὗται δ' εἰσὶ τίνες; ἐμισθώσαμεν τῶν τόκων τῶν γινομένων τούτῳ τὰ ἡμέτερα ἡμεῖς, καὶ ἄλλο οὐδέν· πρατὴρ μὲν γὰρ ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν ἐγεγόνει, τούτου παρόντος καὶ κελεύοντος. μετὰ ταῦτα δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμεῖς ἑτέροις ἀπεδόμεθα, ἐφ' οἷσπερ αὐτοὶ ἐπριάμεθα, οὐ μόνον κελεύοντος ἔτι τούτου, ἀλλὰ καὶ ἱκετεύοντος· οὐδεὶς γὰρ ἤθελε δέχεσθαι τοῦτον πρατῆρα. † τί οὖν αἱ τῆς μισθώσεως ἐνταῦθα συνθῆκαι; τί τοῦτο, ὦ φαυλότατ' ἀνθρώπων ἐνέγραψας; † ἀλλὰ μὴν ὅτι σοῦ κελεύοντος, καὶ, ἐφ' οἷσπερ ἐωνήμεθα αὐτοὶ, πάλιν ἀπεδόμεθα, λέγε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Μαρτυρεῖς τοίνυν καὶ σύ· ἃ γὰρ ἡμεῖς πέντε καὶ ἑκατὸν μνῶν ἐωνήμεθα, ταῦθ' ὕστερον τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων ἀπέδου σύ. καίτοι, τίς ἂν καθάπαξ πρατῆρά σ' ἔχων σοὶ δραχμὴν ἔδωκε μίαν. ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες. Εχων μὲν τοίνυν, ἣν ἐπείσθη, τῶν αὐτοῦ τιμὴν, δεηθεὶς δέ μου τότε γενέσθαι πρα-

τῆρα καθ' ὃ συνέβαλον ἀργύριον, αὐτὸς δυοῖν ταλάντοιν προσδικάζεται. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐγκλημάτων ἔτ' ἐστὶ δεινότερα. λέγε δή μοι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐγκλήματος.

Ἔγκλημα. Ἐνταυθοῖ πόλλ' ἄττα καὶ δεινά μοι ἅμα ἐγκαλεῖ· καὶ γὰρ αἰκίαν, καὶ ὕβριν, καὶ βιαίων, καὶ πρὸς ἐπικλήρους ἀδικήματα. τούτων δ' εἰσὶν ἑκάστου χωρὶς αἱ δίκαι· καὶ οὔτε πρὸς ἀρχὴν τὴν αὐτὴν, οὔθ' ὑπὲρ τιμημάτων τῶν αὐτῶν· † ἀλλ' ἡ μὲν αἰκία, καὶ τὰ περὶ τῶν βιαίων, πρὸς τοὺς τετταράκοντα· αἱ δὲ τῆς ὕβρεως, πρὸς τοὺς θεσμοθέτας· ὅσα δ' εἰς ἐπικλήρους, πρὸς τὸν ἄρχοντα. † οἱ δὲ νόμοι καὶ τούτων διδόασι τὰς παραγραφὰς ἀντιλαγχάνειν, περὶ ὧν οὐκ εἰσὶν εἰσαγωγεῖς. λέγε δ' αὐτοῖς τοῦτον τὸν νόμον.

Νόμος. Τοῦτο τοίνυν ἐμοῦ παραγεγραμμένου πρὸς τῇ ἄλλῃ παραγραφῇ, καὶ οὐκ ὄντων εἰσαγωγέων τῶν θεσμοθετῶν ὑπὲρ ὧν λαγχάνει Πανταίνετος, ἐξαλήλιπται, καὶ οὐ πρόσεστι τῇ παραγραφῇ. τὸ δ' ὅπως, ὑμεῖς σκοπεῖτε· † ἐμοὶ [μὲν] γὰρ ἕως ἂν ἔχω τὸν νόμον τοῦτον δεικνύναι, οὐδ' ὁτιοῦν διαφέρει· οὐ γὰρ τὸ γινώσκειν καὶ συνιέναι τὰ δίκαια ὑμῶν ἐξαλεῖψαι δυνήσεται. λάβε δή μοι καὶ τὸν μεταλλικὸν νόμον· καὶ γὰρ ἐκ τούτου δείξειν οἴομαι οὐκ οὖσαν εἰσαγώγιμον τὴν δίκην, χάριτός τε ὢν μᾶλλον ἄξιος, ἢ τοῦ συκοφαντεῖσθαι· λέγε.

Νόμος. Οὗτος σαφῶς ὁ νόμος διείρηκεν, ὧν εἶναι δίκας προσήκει μεταλλικάς. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος, ἐάν τις ἐξείλλῃ τινὰ ἐκ τῆς ἐργασίας, ὑπό-

δικον

δικον ποιεῖ. ἐγὼ δ' οὐχ ὅπως αὐτὸς ἐξείλλω τοῦτον· ἀλλ', ὧν ἄλλος ἀπεστέρει, τούτων ἐγκρατῆ κατέστησα καὶ παρέδωκα. καὶ πρατὴρ ὑπὲρ τούτου δεηθέντος ἐγενόμην. ναί, φησιν. ἀλλὰ κἂν ἄλλο τι ἀδικῇ τις περὶ τὰ μέταλλα, καὶ τούτων εἰσὶ δίκαι. ὀρθῶς γ', ὦ Πανταίνετε. † ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν; ἂν ὑφάψῃ τις, ἂν ὅπλα ἐπιφέρῃ, ἂν ἐπικατατέμνῃ τῶν μέτρων ἐντός, ταῦτ' ἐστὶ τἆλλα, ὧν οὐδὲν δήπου πέπρακται πρὸς ὑμᾶς ἐμοί· πλὴν εἰ μὴ τοὺς κομιζομένους, ἃ προεῖντό σοι, μεθ' ὅπλων ἥκειν νομίζεις. εἰ δὲ ταῦθ' ἡγῇ, πρὸς ἅπαντας τοὺς προϊεμένους σοι τὰ ἑαυτῶν, εἰσί σοι δίκαι μεταλλικαί. ἀλλ' οὐ δίκαιον. † φέρε γάρ, ὅστις ἂν μέταλλον παρὰ τῆς πόλεως πρίηται, τοὺς κοινοὺς παρελθὼν νόμους, καθ' οὓς καὶ διδόναι, καὶ λαμβάνειν πᾶσι προσήκει δίκας, ἐν ταῖς μεταλλικαῖς δικάσεται; † τί δέ, ἂν δανείσηταί τις παρά του; τί δέ, ἂν κακῶς ἀκούσῃ; ἂν πληγὰς λάβῃ; ἂν κλοπὴν ἐγκαλῇ; ἂν προεισφορὰν μὴ κομίζηται; ἂν ὅλως ἄλλο τι; † ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι· ἀλλὰ τὰς μεταλλικὰς εἶναι δίκας τοῖς κοινωνοῦσι μετάλλου, καὶ τοῖς ἕτερον συντρήσασιν [εἰς τὰ τῶν πλησίον.] καὶ ὅλως τοῖς ἐργαζομένοις τὰ μέταλλα, καὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τι ποιοῦσι. § † τῷ δὲ δανείσαντι Πανταινέτῳ, καὶ ταῦτ' ἀπειληφότι γλίσχρως καὶ μόλις παρὰ τούτου, οὐκ εἶναι δίκην μεταλλικὴν προσφθεγκτέον, οὐδ' ἐγγύς· † ὡς μὲν οὖν οὔτ' ἠδίκηκα τοῦτον οὐδέν, οὔτ' εἰσαγώγιμος ἐκ τῶν νόμων ἐστὶν ἡ δίκη, ταῦτ' ἄν τις σκοπῶν ῥᾳδίως γνοίη. † οὐδὲν τοίνυν δίκαιον ἔχων οὐδὲ καθ'

ἐὰν λέγειν ὑπὲρ ὧν ἐγκαλεῖ, ἀλλὰ καὶ ψευδῆ γεγραφὼς εἰς τὸ ἔγκλημα, καὶ περὶ ὧν ἀφῆκε δικαζόμενος, † τοῦ ἐξελθόντος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μηνὸς, ἐπειδὴ ἔμελλον εἰσιέναι τὴν δίκην, ἤδη τῶν δικαστηρίων ἐπικεκληρωμένων, προσελθὼν καὶ περιστήσας τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ, τὸ ἐργαστήριον τῶν συνεστηκότων, πρᾶγμα ποιεῖ πάνδεινον. † ἀναγινώσκει μοι πρόκλησιν μακρὰν, ἀξιῶν, ὃν φησιν οἰκέτην ταῦτα συνειδέναι, βασανίζεσθαι· κἂν μὲν ᾖ ταῦτ' ἀληθῆ, τὴν δίκην ἀτίμητον ὀφλεῖν αὐτῷ· ἐὰν δὲ ψευδῆ, τὸν βασανιστὴν Μνησικλέα ἐπιγνώμονα τῆς τιμῆς εἶναι τοῦ παιδός. † λαβὼν δ' ἐγγυητὰς τούτων παρ' ἐμοῦ, καὶ σημηναμένου τὴν πρόκλησιν ἐμοῦ, (οὐχ ὡς δίκαιον ὄν. ποῦ γάρ ἐστι δίκαιον ἐν οἰκέτου σώματι καὶ ψυχῇ, ἢ δύο ὠφληκέναι τάλαντα, ἢ μηδὲν τὸν συκοφαντοῦντα ζημιοῦσθαι; † ἀλλ' ἐγὼ πολλῷ τῷ δικαίῳ περιεῖναι βουλόμενος, συνεχώρουν.) καὶ μετὰ ταῦτα προσκαλεῖται μέν με τὴν δίκην πάλιν, ἐπειδὴ θᾶττον ἀνείλετο τὰς παρακαταβολάς. οὕτως εὐθὺς ἦν δῆλος, οὐδ' οἷς αὐτὸς ὡρίσατο δικαίοις ἐμμένων. § † ἐπειδὴ δ' ἥκομεν πρὸς τὸν βασανιστὴν, ἀντὶ τοῦ τὴν πρόκλησιν ἀνοίξας δεῖξαι τὰ γεγραμμένα, καὶ κατὰ ταῦτα πράττειν ὅ, τι δόξαι. (διὰ γὰρ τὸν θόρυβον τὸν τότε, καὶ τὸ μέλλειν καλεῖσθαι τὴν δίκην, τοιοῦτον ἦν· προκαλοῦμαί σε ταυτί· δέχομαι. φέρε τὸν δακτύλιον. λαβέ. τίς δ' ἐγγυητής; οὑτοσί. † οὐδὲν οὔτ' ἀντίγραφον, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐποιησάμην τοιοῦτον) ἀντὶ δὴ τοῦ ταῦθ' οὕτως, ὥσπερ λέγω, πράττειν, ἑτέ-

ραν

ραν ἧκεν ἔχων πρόκλησιν, ἀξιῶν αὐτὸς βασανίζειν τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἐπιλαβόμενος εἷλκε, καὶ ἐνέλιπεν οὐδὲν ἀσελγείας. † καὶ ἔγωγ᾽ ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡλίκον ἐστὶ πλεονέκτημα τὸ μὴ καταπεπλῆχθαι * διὰ τὸν βίον. ἐγὼ γὰρ ἐμαυτὸν ταῦτα πάσχειν ἐδόκουν, καταφρονούμενος τῷ ἁπλῶς καὶ ὡς πέφυκα ζῆν· καὶ δίκην διδόναι παμμεγέθη ταῦτ᾽ ἀνεχόμενος· ὅτι δ᾽ οὖν ἠναγκαζόμην, παρ᾽ ἃ ἡγούμην δίκαια εἶναι, ἀντιπροκαλεῖσθαι, καὶ τὸν οἰκέτην παρεδίδουν· καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, λέγε τὴν πρόκλησιν.

Πρόκλησις. Φυγὼν μὲν τοίνυν ταῦτα, φυγὼν δ᾽ ἃ τὸ πρῶτον αὐτὸς προὐκαλέσατο, ἔγωγε ὅ, τι ποτ᾽ ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς, θαυμάζω. ἵνα δ᾽ εἰδῆτε, ὑφ᾽ οὗ φησὶ καὶ τὰ δεινὰ πεπονθέναι, θεάσασθε. οὗτός ἐστιν ὁ Πανταίνετον ἐκβαλών. οὗτός ἐστιν ὁ κρείττων τῶν φίλων τῶν Πανταινέτου, καὶ τῶν νόμων. οὐ γὰρ ἔγωγ᾽ ἐπεδήμουν, οὐδ᾽ αὐτὸς ἐγκαλεῖ. † βούλομαι δ᾽ ὑμῖν καὶ δι᾽ ὧν τοὺς πρότερον δικαστὰς ἐξαπατήσας εἷλε τὸν Εὔεργον, εἰπεῖν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽, ὅτι καὶ νῦν οὐδὲν οὔτ᾽ ἀναιδείας, οὔτε τοῦ ψεύδεσθαι παραλείψει. πρὸς δὲ τούτοις καὶ περὶ ὧν ἐμοὶ δικάζεται νῦν, τὰς αὐτὰς οὔσας ἀπολογίας εὑρήσετε· ὥσπερ ἔλεγχος ἀκριβέστατός ἐστιν ὑπὲρ τοῦ τότ᾽ ἐκεῖνον σεσυκοφαντῆσθαι. † οὗτος γὰρ ᾐτιάσατό γ᾽ ἐκεῖνον πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις, ἐλθόντ᾽ εἰς ἀγρὸν ὡς αὐτὸν, ἐπὶ τὰς ἐπικλήρους εἰσελθεῖν, καὶ τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ· καὶ τοὺς νόμους ἧκεν ἔχων τοὺς τῶν ἐπικλήρων πρὸς τὸ δικαστήριον. † καὶ πρὸς μὲν

τὸν

τὸν ἄρχοντα, ὃν τῶν τοιούτων οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ παρ' ᾧ τῷ μὲν ἠδικηκότι κίνδυνος περὶ τοῦ τί χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι μετ' οὐδεμιᾶς ζημίας ἡ βοήθεια, οὐδέπω καὶ τήμερον ἐξήτασαι, οὐδ' εἰσήγγειλεν, οὔτ' ἐμὲ, οὔτε τὸν Εὔεργον, ὡς ἀδικοῦντας, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ταῦτα κατηγόρει, καὶ δυοῖν ταλάντοιν εἷλε δίκην. § †·ἦν γὰρ, οἶμαι, κατὰ μὲν τοὺς νόμους προειδότα τὴν αἰτίαν, ἐφ' ᾗ κρίνεται, ῥᾴδιον τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ἐπιδείξαντ' ἀποφεύγειν. ἐν δὲ μεταλλικῇ δίκῃ, περὶ ὧν οὐδ' ἂν ἤλπισεν αὐτοῦ κατηγορηθήσεσθαι, χαλεπὸν παραχρῆμα ἔχειν ἀπολύσασθαι τὴν διαβολήν. ἡ δ' ὀργὴ παρὰ τῶν ἐξηπατημένων ὑπὸ τούτου δικαστῶν, ἐφ' ᾧ τὴν ψῆφον * οὐκ εἶχον πράγματι, τούτου κατεψηφίσατο. † καίτοι τὸν ἐκείνους ἐξηπατηκότα τοὺς δικαστὰς, ἆρ' ὀκνήσειν ὑμᾶς ἐξαπατᾶν οἴεσθε; ἢ πεπιστευκότα εἰσιέναι τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' οὐ τοῖς λόγοις, καὶ τοῖς συνεστῶσι τούτοις [μεθ' ἑαυτοῦ] μάρτυσι, § τῷ τ' ἀκαθάρτῳ καὶ μιαρῷ Πρόκλεῖ, τῷ μεγάλῳ τούτῳ, καὶ Στρατοκλεῖ, τῷ πιθανωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων, καὶ πονηροτάτῳ, καὶ τῷ μηδὲν ὑποστελλόμενον, μηδ' αἰσχυνόμενον κλαιήσειν, καὶ ὀδυρεῖσθαι; καίτοι τοσούτου δεῖς ἐλέου τινὸς ἄξιος εἶναι, ὥστε μισηθείης ἂν δικαιότατ' ἀνθρώπων ἁπάντων ἐξ ὧν πεπραγμάτευσαι· ὅσγε ὀφείλων μνᾶς ἑκατὸν καὶ πέντε, καὶ οὐχ οἷόστε ὢν διαλῦσαι, τοὺς ταῦτα συνευπορήσαντας καὶ γενομένους αἰτίους σοι τοῦ τὰ δίκαια ποιῆσαι τοῖς συμβαλοῦσιν ἐξαρχῆς,

χωρὶς

χωρὶς ὧν περὶ αὐτὰ τὰ συμβόλαια ἠδικήκεις, καὶ προσατιμῶσαι ζητεῖς. † καὶ τοὺς μὲν ἄλλους τοὺς δανειζομένους ἴδοι τις ἂν ἐξισαμένους τῶν ὄντων. σοὶ δ᾽ ὁ συμβεβληκὼς τοῦτο πέπονθε· καὶ δανείσας τάλαντον, δύο ὤφληκε συκοφαντηθείς. † ἐγὼ δὲ τετταράκοντα μνᾶς δανείσας, δυοῖν ταλάντοιν ταυτηνὶ φεύγω δίκην. § καὶ ἐφ᾽ οἷς δανείσασθαι μὲν οὐδεπώποτ᾽ ἠδυνήθης ἑκατὸν μνῶν πλέον· πέπρακας δὲ καθάπαξ τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων, εἰς ταῦτα τέτταρα, ὡς ἔοικεν, ἠδίκησαι τάλαντα! ὑπὸ τοῦ ταῦτα; ὑπὸ τοῦ οἰκέτου, νὴ τὸν Δία, τοῦ ἐμοῦ. τίς δ᾽, ἂν οἰκέτῃ παραχωρήσειε πολίτης τῶν ἑαυτοῦ; † ἢ τίς ἂν φήσειεν, ὧν δίκην λαχὼν ἤρηκεν οὗτος Εὔεργον, τούτων καὶ τὸν ἐμὸν παῖδα ὑπεύθυνον εἶναι προσήκειν; § χωρὶς δὲ τούτων αὐτὸς αὐτὸν οὗτος ἀφῆκε τῶν τοιούτων αἰτιῶν ἁπασῶν. οὐ γὰρ νῦν ἔδει λέγειν, οὐδ᾽ εἰς τὴν πρόκλησιν γράφειν, ἐν ᾗ βασανίζειν ἐξήτει· ἀλλὰ λαχόντα ἐκείνῳ τὴν δίκην, τὸν κύριον διώκειν ἐμέ. νῦν δ᾽ εἴληχε μὲν ἐμοί, κατηγορεῖ δ᾽ ἐκείνου. ταῦτα δ᾽ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι. † τίς γὰρ πώποτε τῷ δεσπότῃ λαχὼν, τοῦ δούλου τὰ πράγματα, ὥσπερ κυρίου, κατηγόρησεν; ἐπειδὰν τοίνυν τις αὐτὸν ἔρηται, καὶ τί δίκαιον ἕξεις λέγειν πρὸς Νικόβουλον; μισοῦσί, φησιν, ἀθηναῖοι τοὺς δανείζοντας. Νικόβουλος δ᾽ ἐπίφθονός ἐστι, καὶ ταχέως βαδίζει, καὶ μέγα φθέγγεται, καὶ βακτηρίαν φορεῖ. † ταῦτα δ᾽ ἐστὶν ἅπαντα, φησι, πρὸς ἐμοῦ. καὶ ταῦτ᾽ οὐκ αἰσχύνεται λέγων, οὐδὲ τοὺς ἀκούοντας οἴεται μανθάνειν, ὅτι συκοφαντοῦντός ἐστιν ὁ λογισμὸς οὗτος, οὐκ ἀδικουμένου. † ἐγὼ δ᾽ ἀδικεῖν μὲν

οὐδένα

οὐδένα τῶν δανειζόντων οἴομαι. μισεῖσθαι μέντοι τινὰς εἰκότως ἂν ὑφ' ὑμῶν, οἳ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένοι, μήτε συγγνώμης, μήτ' ἄλλου μηδενός εἰσιν, ἀλλ' ἢ τοῦ πλείονος. † διὰ γὰρ καὶ τὸ δεδανεῖσθαι πολλάκις, μὴ μόνον αὐτὸς τούτῳ δανεῖσαι, οὐδ' ἐγὼ αὐτὸς τούτους ἀγνοῶ, οὐδὲ φιλῶ. οὐ μέντοι γ' ἀποστερῶ μὰ Δία, οὐδὲ συκοφαντῶ. ὅστις δὲ εἴργασται μὲν, ὥσπερ ἐγὼ πλέων καὶ κινδυνεύων, εὐπορήσας δὲ μικρῶν ἐδάνεισε ταῦτα, καὶ χαρίσασθαι βουλόμενος, καὶ μὴ λαθεῖν διαῤῥυὲν αὐτὸν τὸ ἀργύριον, τί τίς ἂν τοῦτον εἰς ἐκείνους τιθείη; εἰ μὴ τοῦτο λέγεις, ὡς ὃς ἄν σοι δανείσῃ, τοῦτον δημοσίᾳ μισεῖσθαι προσήκει. † λέγε δή μοι τὰς μαρτυρίας, τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς συμβάλλοντας * ἄνθρωπος, καὶ πρὸς τοὺς δεομένους εἰμί.

Μαρτυρίαι. Τοιοῦτος, ὦ Πανταίνετε, ἐγὼ ὁ ταχὺ βαδίζων· καὶ τοιοῦτος σὺ ὁ ἀτρέμας. † ἀλλὰ μὴν περί γε τοῦ ἐμοῦ βαδίσματος, ἢ τῆς διαλέκτου, πάντ' ἐρῶ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετὰ παῤῥησίας. † ἐγὼ γὰρ οὐχὶ λέληθα ἐμαυτὸν, οὐδ' ἀγνοῶ, οὐ τῶν εὖ πεφυκότων κατὰ ταῦτα ὢν ἀνθρώπων, οὐδὲ τῶν λυσιτελούντων * ἑαυτοῖς. εἰ γὰρ ἐν οἷς οὐδὲν ὠφελοῦμαι ποιῶν, λυπῶ τινὰς, πῶς οὐκ ἀτυχῶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος; † ἀλλὰ τί χρὴ παθεῖν, ἂν τῷ [δεῖνι] δανείσω; διὰ ταῦτα δίκην προσόφλειν; μηδαμῶς. κακίαν γὰρ ἐμοὶ καὶ πονηρίαν, οὔθ' οὗτος προσοῦσαν οὐδεμίαν δείξει, οὔθ' ὑμῶν τοσούτων ὄντων οὐδ' εἷς σύνοιδε. τἄλλα δὲ ταῦθ' ἕκαστος ἡμῶν, ὅπως ἔτυχε, πέφυκεν, οἶμαι. † καὶ φύσει

μὲν

μὲν ἔχοντα μάχεσθαι, οὐκ εὔπορόν ἐστιν. οὐ γὰρ ἂν ἀλλήλων διεφέρομεν οὐδέν. γνῶναι δ' ἰδόντα ἕτερον, καὶ ἐπιπλῆξαι, ῥᾴδιον. † ἀλλὰ τί τούτων ἐμοὶ πρὸς σέ, Πανταίνετε; [οὐδέν.] πολλὰ καὶ δεινὰ πέπονθας. οὐκοῦν εἴληφας δίκην. οὐ παρ' ἐμοῦ γε; οὐδὲ γὰρ ἠδικήθης οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ. οὐ γὰρ ἄν ποτ' ἀφῆκας. οὐδ', ὅτ' Εὐέργῳ προῃροῦ λαγχάνειν, εἴας ἂν ἐμέ, οὐδὲ πρατῆρα ἠξίωσας ὑποστῆναι, τόν γε δεινά σε καὶ μεγάλα εἰργασμένον. § † εἶτα καὶ πῶς ἂν ὁ μὴ παρὼν, μηδ' ἐπιδημῶν ἐγὼ τί σε ἠδίκησα; εἰ τοίνυν ὡς οἷόν τε μέγιστ' ἠδικῆσθαι δοίη τις ἂν αὐτῷ, καὶ ἐρεῖν ἅπαντα τἀληθῆ περὶ τούτων νυνί, ἐκεῖνό γ' οἴομαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι, ὅτι πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαί τισιν ἤδη, μείζω τῶν εἰς χρήματα γινομένων ἀδικημάτων. † καὶ γὰρ ἀκούσιοι φόνοι, καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἄλλα γίνεται. ἀλλ' ὅμως ἁπάντων τούτων ὅρος καὶ λύσις τοῖς παθοῦσι τέτακται, τὸ πεισθέντας ἀφεῖναι. † καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστε ἄν, ἑλών τις * ἑκουσίου φόνου, καὶ σαφῶς ἐπιδείξας μὴ καθαρὸν, μετὰ ταῦτ' αἰδέσηται καὶ ἀφῇ, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτόν ἐστιν. οὐδὲ γὰρ, ἂν ὁ παθὼν αὐτὸς ἀφῇ τοῦ φόνου, πρὶν τελευτῆσαι, τὸν δράσαντα, οὐδενὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν ἔξεστιν ἐπεξιέναι. † ἀλλ' οὓς ἐκπίπτειν καὶ φεύγειν, ἂν * δ' ἁλίσκωνται, καὶ τεθνάναι προστάττουσιν οἱ νόμοι, τούτους, ἂν ἀφεθῶσιν ἅπαξ, ἁπάντων ἐκλύει τῶν δεινῶν τοῦτο τὸ ῥῆμα. † εἶθ' ὑπὲρ μὲν τῆς ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι· ὑπὲρ δὲ χρημάτων, καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων, ἄκυρον ἔσται; μηδαμῶς. οὐ γὰρ εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ'

ὑμῖν

ὑμῖν τεύξομαι, τοῦτ᾽ ἔστι δεινότατον. ἀλλ᾽ εἰ πρᾶγμα δίκαιον ὡρισμένον ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου, νυνὶ καταλύσετε ἐφ᾽ ἡμῶν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΝ ΛΟΓΟΥ.

Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείθης ἐπετροπεύθησαν ὑπὸ Ἀρισταίχμου. ἐγγραφέντες δὲ εἰς ἄνδρας, ἔλαχον δίκην ἐπιτροπῆς αὐτῷ. εἶτα διελύσαντο λαβόντες τρία τάλαντα, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων· καὶ ὁ μὲν τετελεύτηκε καταλιπὼν παῖδας τέτταρας. τούτοις δὲ μετὰ χρόνον συχνὸν ὁ Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείθης δικάζονται βλάβης, χρήματα ἀπαιτοῦντες ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς, οἱ δὲ παραγράφονται παρατιθέμενοι τὸν νόμον τὸν οὐκ ἐῶντα, περὶ ὧν ἄν τις ἄφεσιν δῷ καὶ ἀπαλλαγὴν, πάλιν δικάζεσθαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΝ.

Δεδωκότων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν νόμων παραγράφεσθαι, περὶ ὧν ἄν τις ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας, πάλιν δικάζηται, γεγενημένων τούτων ἀμφοτέρων τῷ πατρὶ πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπείθην,

πείθην, τοὺς εἰληχότας ἡμῖν, παρεγραψάμεθα, ὥσπερ ἠκούσατε ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. † δεήσομαι δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὑμῶν ἁπάντων, πρῶτον μὲν, εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου λέγοντος· ἔπειτ', ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ, καὶ μὴ προσήκοντος ἐγκλήματος φεύγειν δίκην, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. † ὃ μὲν γὰρ ὑμεῖς ἐπὶ τῇ δίκῃ τίμημα ἀκηκόατε, τριάκοντά εἰσι μναῖ· ὧν δὲ φεύγομεν χρημάτων, τέτταρα τάλαντα. ὄντες γὰρ δύο, τέτταρας εἰλήχασι δίκας ἡμῖν, τῶν αὐτῶν χρημάτων ἁπάσας, τρισχιλίων ἑκάστην, βλάβης: καὶ νυνὶ πρὸς τριάκοντα μνῶν ἐπίγραμμα ὑπὲρ τοσούτων χρημάτων εἰς ἀγῶνα καθέσταμεν. † τὴν μὲν οὖν συκοφαντίαν τὴν τούτων, καὶ μεθ' ὅσης ἐπιβουλῆς ἐληλύθασιν ἐφ' ἡμᾶς, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων εἴσεσθε. † ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὰς μαρτυρίας, ὡς ἀφεῖσαν τὸν πατέρα ἡμῶν, ὧν ἐνεκάλεσαν εἰς τὴν ἐπιτροπήν. κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ παρεγραψάμεθα μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. καί μοι λέγε ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Οτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ δίκας ἔλαχον τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀφεῖσαν ταύτας, καὶ τὰ συγχωρηθέντα χρήματα ἔχουσιν, ἀκούετε τῶν μαρτύρων. ὅτι δ' οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων αὖθις δικάζεσθαι, νομίζω μὲν ὑμᾶς ἅπαντας εἰδέναι, κἂν μηδὲν εἴπω περὶ αὐτῶν ἐγώ. βούλομαι δ' ὅμως καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν ἀναγνῶναι. λέγε τὸν νόμον.

Νόμος. Ακούετε, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, τοῦ νόμου σαφῶς λέγοντος ἕκαςα, ὧν μὴ εἶναι * δεῖ δίκας· ὧν ἕν ἐςιν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις κύριον, περὶ ὧν ἄν τις ἀφῇ καὶ ἀπαλλάξῃ, μὴ δικάζεσθαι; † οὕτω τοίνυν καὶ μετὰ πολλῶν μαρτύρων τῆς ἀφέσεως γεγονυίας, καὶ φανερῶς ἀπολύοντος ἡμᾶς τοῦ νόμου, εἰς τοῦτο ἐληλύθασιν ἀναισχυντίας οὗτοι καὶ τόλμης, ὥστε τεττάρων μὲν καὶ δέκα ἐτῶν γεγενημένων, ἀφ' οὗ τὸν πατέρα ἡμῶν ἀφεῖσαν· εἴκοσι δὲ καὶ δυοῖν, ἀφ' οὗ τυγχάνουσι γεγραμμένοι· τετελευτηκότος δὲ καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου, πρὸς ὃν αὐτοῖς ἐγένοντο αἱ ἀπαλλαγαὶ, καὶ τῶν ἐπιτρόπων, οἳ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον τῶν ἡμετέρων ἐγένοντο κύριοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν μητρὸς, ἥτις ἅπαντα ταῦτα ᾔδει, καὶ διαιτητῶν καὶ μαρτύρων, καὶ πάντων, τῶν πλείςων, ὡς εἰπεῖν, τὴν ἀπειρίαν τὴν ἡμετέραν, καὶ τὴν ἐξ ἀνάγκης ἄγνοιαν τῶν πεπραγμένων, ἕρμαιον νομίσαντες αὐτῶν, τὰς δίκας ἡμῖν ἔλαχον ταύτας, καὶ λόγον οὔτε δίκαιον, οὔτ' ἐπιεικῆ τολμῶσι λέγειν. † Φασὶ γὰρ οὐκ ἀπρδόσθαι τὰ πατρῷα ὧν ἐκομίζοντο χρημάτων, οὐδ' ἀποςῆναι τῶν ὄντων· ἀλλ' ὅσα αὐτοῖς κατελείφθη χρέα καὶ σκεύη καὶ ὅλως χρήματα, ταῦθ' αὐτῶν γίγνεσθαι· † ἐγὼ δ' οἶδ' ἀκούων, ὅτι τὴν ἐσίαν Ξενοπείθης καὶ Ναυσικράτης ἅπασαν χρέα κατέλιπον· καὶ φανερὰν ἐκέκτηντο μικράν τινα. εἰσπραχθέντων δὲ τῶν χρεῶν, καί τινων σκευῶν πραθέντων, ἔτι δ' ἀνδραπόδων, τὰ χωρία καὶ τὰς συνοικίας ἐπρίαντο οἱ ἐπίτροποι, ἃ παρέλαβον ἔτοι. † εἰ μὲν οὖν μηδὲν ἠμφισβητήθη περὶ τούτων πρότερον,

μηδ'

μηδ᾽ ὡς οὐ καλῶς διῳκημένων εἰς δίκην ἦλθεν, ἄλλος ἂν ἦν λόγος. † ἐπειδὴ δ᾽ ὅλην τὴν ἐπιτροπὴν ἐγκαλέσαντες οὗτοι, καὶ δίκας λαχόντες, χρήματ᾽ ἐπράξαντο, ταῦτα πάντα ἀφεῖται τότε. οὔτε γὰρ οὗτοι τοῦ ὀνόματος δήπου τοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τὰς δίκας ἐδίωκον, ἀλλὰ τῶν χρημάτων, οὔτ᾽ ἐκεῖνοι τοὔνομα τοῦτο ἐωνοῦντο, ὧν ἀπέτισαν χρημάτων, ἀλλὰ τὰ ἐγκλήματα. § † ὅτι μὲν οὖν ὧν πρὸ τῶν ἀπαλλαγῶν εἰσέπραξε χρεῶν ὁ πατὴρ, ἢ ὅλως ἔλαβε χρημάτων ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδενός εἰσι δίκαι τούτοις καθ᾽ ἡμῶν, ἀπηλλαγμένοις, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων καὶ τῆς ἀφέσεως ἱκανῶς πάντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι μεμαθηκέναι. ὅτι δ᾽ ὕστερον οὐκ ἔνι τὴν κομιδὴν γεγενῆσθαι τέτων τῶν χρημάτων· (τοῦτο γὰρ πλάττουσιν οὗτοι καὶ παράγουσι) τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. † τὸν μὲν γὰρ πατέρ᾽ οὐδ᾽ ἂν αἰτιάσαιντο λαβεῖν. τέτταρσι γὰρ, ἢ τρισὶ μησὶν ὕστερον, ἢ διελύσατο πρὸς τούτους, ἐτελεύτησεν. † ὡς δ᾽ οὐδὲ Δημάρετον, τὸν καταλειφθέντα ἡμῶν ἐπίτροπον, λαβεῖν οἷόν τε, (καὶ γὰρ τοῦτον ἔγραψαν εἰς τὸ ἔγκλημα) καὶ τῦτο ἐπιδείξω. † μέγιστοι μὲν οὖν εἰσὶν αὐτοὶ ἡμῖν ἔτοι μάρτυρες. ἐδαμοῦ γὰρ φανήσονται δίκην εἰληχότες ζῶντι τῷ Δημαρέτῳ. † οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα ἄν τις σκοπῶν αὐτὸ καὶ θεωρῶν, ἴδοι οὐ μόνον οὐχὶ λαβόντα, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐνὸν αὐτῷ λαβεῖν. † ἦν μὲν γὰρ τὸ χρέος ἐν τῷ Βοσπόρῳ. ἀφίκετο δ᾽ οὐδὲ πώποτε εἰς τὸν τόπον τῦτον ὁ Δημάρετος. πῶς οὖν εἰσέπραξεν; ἔπεμψε νὴ Δία, εἴποι τις ἂν, τὸν κομιούμενον. σκοπεῖτε δὴ τῦτο ἑτωσί. † ὤφειλεν Ἑρμῶναξ στατῆρας

ἑκατὸν, παρὰ Ναυσικράτους λαβὼν, τούτοις. τούτων ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν Ἀρίσταιχμος ἐγένετο ἑκκαίδεκα ἔτη. † οὐκοῦν ἅ γε, τούτων ἀνδρῶν γεγονότων, δι' ἑαυτοῦ διέλυσε χρήματα ὁ Ἑρμώναξ, οὐκ ἀπέδωκεν, ὅτ' ἦσαν παῖδες. οὐ γὰρ δίς γε ταὐτὰ κατετίθει. † ἔστιν οὖν οὕτω τίς ἀνθρώπων ἄτοπος, ὥσθ', ἃ τοὺς κυρίους διεκρούσατο μὴ καταθεῖναι τοσοῦτον χρόνον, ταῦτα τῷ μὴ κυρίῳ, γράψαντι γράμματα, ἑκὼν ἀποδοῦναι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι. † ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὁ μὲν πατὴρ ἐτελεύτησεν εὐθέως μετὰ τὰς διαλύσεις, τῷ Δημαρέτῳ δ' οὐδὲ πώποθ' οὗτοι τούτων τῶν χρημάτων δίκην ἔλαχον, οὐδ' ὅλως ἐξέπλευσεν ἐκεῖνος, οὐδ' ἀπεδήμησεν ἐκεῖσε, λάβε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ὅτι μὲν τοίνυν οὔθ' ὁ πατὴρ μετὰ τὴν ἄφεσιν τὰ χρήματ' εἰσέπραξεν, οὔτ' ἂν ἔδωκεν ἑκὼν οὐδεὶς, εἴ τινα ἔπεμψεν ὁ Δημάρετος, οὔτ' ἂν ἔπλευσεν αὐτὸς, οὐδ' ἂν ἀφίκετο ἐκεῖσε, δῆλον ἐκ τῶν χρόνων, καὶ τῶν μαρτυριῶν ὑμῖν γέγονε. † βούλομαι τοίνυν καὶ ὅλως ψευδομένους αὐτοὺς ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπιδεῖξαι. οὗτοι γὰρ γεγράφασιν εἰς ὃ νῦν ἔγκλημα διώκουσιν, ὀφείλειν ἡμᾶς τὸ ἀργύριον, κομισαμένου τοῦ πατρὸς καὶ παραδόντος αὐτοῖς τοῦτο τὸ χρέος, ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς ὀφειλόμενον. καί μοι λέγε αὐτὸ τὸ ἔγκλημα λαβών.

Ἔγκλημα. Ἀκούετε γεγραμμένον ἐν τῷ ἐγκλήματι· παραδόντος ἐμοὶ τοῦ Ἀρισταίχμου τὸ χρέος ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς; ὅτε τοίνυν ἐλάγχανον τῷ

πατρὶ

πατρὶ τῆς ἐπιτροπῆς, τἀναντία ἐγράψαντο τούτων. ὡς γὰρ οὐκ ἀποδόντι λόγον, καὶ τοῦτό γ' ἐγκαλοῦντες φαίνονται. λέγε δ' αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, ὃ τότ' ἔλαχον τῷ πατρί.

Εγκλημα. Εν ποίῳ δὴ λόγῳ νῦν ἐγκαλεῖτε, ὡς παρέδωκεν, ὦ Ξενοπείθη καὶ Ναυσίμαχε; τοτὲ μὲν γὰρ ὡς οὐκ ἀποδιδόντι δίκας ἐλαγχάνετε, καὶ χρήματ' ἐπράττεσθε· τοτὲ δ' ὡς παραδόντος διώκετε. εἰ δ' ἐπ' ἀμφότερα ἔσται συκοφαντεῖν ὑμῖν, καὶ τοτὲ μὲν τοῦ μὴ παραδοῦναι χρήματα πράξεσθε, τοτὲ δὲ ὡς παραδόντος διώξετε, οὐδὲν κωλύει καὶ τρίτον τι σκοπεῖν μετὰ ταῦτα, ὅτου πάλιν δικάσεσθε· † οἱ νόμοι δ' οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ' ἅπαξ περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν εἶναι τὰς δίκας. † ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἀδικοῦνται νῦν, ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντας ἡμῖν δικάζονται τοὺς νόμους, βούλομαι καὶ τοῦτον ὑμῖν τὸν νόμον εἰπεῖν, ὅστις διαῤῥήδην λέγει, † ἐὰν πέντε ἔτη παρέλθῃ, καὶ μὴ δικάσωνται, μηκέτ' εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς δίκην περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἐγκλημάτων. καὶ τοῦτον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν νόμον.

Νόμος. Ακούετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ἐὰν μὴ πέντε ἐτῶν δικάσωνται, μηκέτ' εἶναι δίκην; οὐκοῦν ἐλάχομεν, φαῖεν ἄν. καὶ διελύσασθέ γε. ὥστ' οὐκ εἰσὶν αὖθις ὑμῖν δίκαι. ἦ δεινόν γ' ἂν εἴη, εἰ τῶν μὲν ἐξαρχῆς ἀδικημάτων οὐ δίδωσιν ἔξω πέντ' ἐτῶν τὰς δίκας τοῖς ὀρφανοῖς ὁ νόμος, οὐδὲ κατὰ τῶν οὐκ ἀφειμένων ἐπιτρόπων· πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων ἡμᾶς,

περὶ ὧν αὐτοὺς ἀφείκατε, εἰκοστῷ νῦν ἔτει δίκην τελέσαιτ᾽ ὑμεῖς. † ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς τὰ μὲν * παρὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν νόμων δίκαια φεύξεσθαι· παρεσκευάσθαι δὲ λέγειν, ὡς πολλὰ χρήματ᾽ αὐτοῖς κατελείφθη, καὶ ταῦτ᾽ ἀπεστερήθησαν, καὶ τεκμηρίῳ χρήσεσθαι τούτου τῷ μεγέθει τῶν δικῶν, ἃς ἐξαρχῆς ἔλαχον, καὶ τὴν ὀρφανίαν ὀδυρεῖσθαι, καὶ τὸν τῆς ἐπιτροπῆς λόγον διεξιέναι· καὶ τοιαῦτ᾽ εἶναι, οἷς πεπιστεύκασι, καὶ δι᾽ ὧν ὑμᾶς ἐξαπατήσειν οἴονται· ἐγὼ δὲ τῶν μὲν δικῶν τὸ μέγεθος τῶν τότε ληχθεισῶν, μεῖζον ἡγοῦμαι τεκμήριον ὑμῖν, ὡς ἐσυκοφαντεῖτο ὁ πατὴρ, εἶναι, ἢ τούτοις ὡς πολλὰ ἀπεστεροῦντο. † ὀγδοήκοντα μὲν γὰρ τάλαντ᾽ ἔχων ἐλέγχειν, οὐδεὶς ἂν τρία λαβὼν ἀπηλλάγη. τοσούτων δὲ χρημάτων φεύγων ἐπιτροπῆς, οὐδείς ἐστιν, ὅστις οὐκ ἂν ἔδωκε τρία τάλαντα, τὸν κίνδυνον ὠνούμενος, καὶ τὰ φύσει τότε τούτοις πλεονεκτήματα ὑπάρχοντα. † καὶ γὰρ ὀρφανοὶ, καὶ νέοι, καὶ ὁποῖοί τινές εἰσιν, ἀγνῶτες ἦσαν. ταῦτα δὲ πάντες φασὶ μεγάλων δικαίων παρ᾽ ὑμῖν ἰσχύειν πλέον. † ὅτι τοίνυν οὐδ᾽ ἀνάσχοισθ᾽ ἂν αὐτῶν εἰκότως οὐδὲν περὶ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦτ᾽ οἴομαι δείξειν. § † εἰ γὰρ ὡς οἷόν τε μέγιστ᾽ ἠδικῆσθαι δοίη τις ἂν αὐτοῖς, καὶ ἐρεῖν πάντα τἀληθῆ περὶ τούτων νυνὶ, ἐκεῖνό γ᾽ οἴομαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι, ὅτι πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαί τισιν ἤδη μείζω τῶν εἰς χρήματα γιγνομένων ἀδικημάτων. † καὶ γὰρ ἀκούσιοι φόνοι καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτ᾽ ἀδικήματα γίγνεται. ἀλλ᾽ ὅμως ἁπάντων

τούτων

τούτων ὅρος καὶ λύσις τοῖς παθοῦσι τέτακται, τὸ πεισθέντας ἀφεῖναι. καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστ' ἄν, ἑλών τις ἑκουσίου φόνου, καὶ σαφῶς ἐπιδείξας μὴ καθαρόν, μετὰ ταῦτα αἰδέσηται καὶ ἀφῇ, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτόν ἐστιν. † εἶθ' ὑπὲρ μὲν ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι, ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μηδαμῶς. οὐ γὰρ εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ' ὑμῖν τεύξομαι, τοῦτ' ἔστι δεινότατον· ἀλλ' εἰ πρᾶγμα δίκαιον, ὡρισμένον ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου, νυνὶ καταλυθήσεται, † οὐκ ἐμίσθωσαν ἡμῶν τὸν οἶκον, ἴσως ἐροῦσιν. οὐ γὰρ ἐβούλεθ' ὁ θεῖος ὑμῶν Ξενοπείθης. ἀλλὰ φήναντος Νικίδου, τοὺς δικαστὰς ἔπεισεν ἐᾶσαι διοικεῖν αὐτόν. καὶ ταῦτ' ἴσασι πάντες. † πολλὰ δ' ἥρπασαν ἡμῶν ἐκεῖνοι. οὐκοῦν, ἣν ἐπείσθητέ γε, τούτων δίκην παρ' αὐτῶν ἔχετε. καὶ οὐ δήπουθεν πάλιν δεῖ λαβεῖν ὑμᾶς παρ' ἐμοῦ. † ἵνα δὲ μηδ' οἴησθε εἶναί τι ταῦτα, ἔστι μὲν οὐκ ἴσον· πῶς γάρ; πρὸς τοὺς πράξαντας διαλυσαμένους, τῶν οὐκ εἰδότων κατηγορεῖν. § † ὅμως μέντοι, ὦ Ξενοπείθη καὶ Ναυσίμαχε, εἰ μεγάλα ὑμῖν καὶ θαυμαστὰ εἶναι τὰ δίκαια ταῦθ' ὑπολαμβάνετε, ἀποδόντες τὰ τρία τάλαντα περαίνετε. † ὧν δὲ τοῦ μὴ κατηγορῆσαι τοσαῦτα χρήματα ἐπράξασθε, πρὶν ἂν ταῦτα ἀποδῶτε, σιωπᾶν ἐστὲ δίκαιοι, * μὴ καὶ κατηγορεῖν, καὶ ἔχειν. † ἔσχατον γὰρ δὴ πραγμάτων τοῦτό γε. τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τριηραρχίας ἐροῦσι. καὶ τὰ ὄντα ὡς ἀναλώκασιν εἰς ὑμᾶς. † ἐγὼ δ' ὅτι μὲν

ψεύσονται, καὶ τὰ πολλὰ ἀπολωλεκότες τῶν ὄντων αὐτοῖς, μικρὰ τῆς πόλεως μετειληφυίας, οὐ δικαίαν, οὐδὲ γιγνομένην χάριν ἀξιώσουσι κομίζεσθαι παρ' ὑμῶν, ἐάσω. † ἀξιῶ δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἶναι τοῖς λειτουργοῦσιν ὑμῖν ἅπασι χάριν τινὰ ὑπάρχουσαν παρ' ὑμῶν· τίσι δὲ μεγίστην; τοῖς, ὃ μὲν χρήσιμον τῇ πόλει τοῦ πράγματός ἐστι, ποιοῦσιν, ὃ δ' αἰσχρὸν ἂν ἅπαντες εἶναι φήσαιεν, καὶ ὄνειδος, μὴ κατασκευάζουσιν. † οἱ μὲν τοίνυν μετὰ τοῦ λειτουργεῖν τὰ σφέτερα αὐτῶν διεφθαρκότες, τὴν βλασφημίαν ἀντὶ τῆς χρείας τῇ πόλει καταλείπουσιν. οὐδεὶς γὰρ αὐτὸς αὐτοῦ κατηγόρησε πώποτε. ἀλλ' ὡς ἡ πόλις τὰ ὄντα ἀφήρηται, λέγει. † οἱ δὲ, ὅσα μὲν προστάττετε ὑμεῖς, ποιοῦντες προθύμως, τῇ περὶ τἆλλα δὲ σωφροσύνῃ τὰ ὄντα σώζοντες, οὐ μόνον κατὰ τοῦτ' ἐκείνων πλεονεκτοῖεν ἂν εἰκότως, ὅτι καὶ γεγόνασι χρήσιμοι καὶ ἔσονται, ἀλλ' ὅτι καὶ χωρὶς ὀνείδους ταῦτα παρ' αὐτῶν ὑμῖν γίγνεται. † ἡμεῖς μὲν τοίνυν τοιοῦτοι εἰς ὑμᾶς φανούμεθ' ὄντες. τούτους δ' ἐάσω, μή με φῶσι κακῶς αὐτοὺς λέγειν. § † οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἂν, εἰ καὶ δακρύειν καὶ ἐλεεινοὺς αὐτοὺς πειρῶνται ποιεῖν. ἐγὼ δ' ἀξιῶ πρὸς ταῦτα ὑπολαμβάνειν ἅπαντας ὑμᾶς, ὅτι τῶν αἰσχρῶν ἐστὶ, μᾶλλον δ' οὐδὲ δικαίων, τὰ μὲν ὄντα κατεσθίοντας καὶ παροινοῦντας μετὰ Ἀριστοκράτους καὶ Διογνήτου, καὶ τοιούτων ἑτέρων ἀνθρώπων αἰσχρῶς καὶ κακῶς ἀναλωκέναι· τὰ δ' ἀλλότρια ὥστε λαβεῖν, δακρύειν νυνὶ καὶ κλαίειν. † ἐπ' ἐκείνοις ἐκλαίετ' ἂν, οἷς ἐποιεῖτε, δικαίως. νῦν δ' οὐ δεῖ

δακρύ-

δακρύειν· ἀλλ', ὡς οὐκ ἀφήκατε, δεικνύναι· ἢ ὡς εἰσὶν ὧν ἂν ἀφήκατε, αὖθις ὑμῖν * δίκαι, ἢ ὡς εἰκοςῷ λαγχάνειν ἔτει δίκαιόν ἐςι, τοῦ νόμου πέντε ἔτη τὴν προθεσμίαν δεδωκότος. ταῦτα γάρ ἐςιν, ὑπὲρ ὧν οὗτοι δικάζουσιν. † ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ταῦτα [δεικνύναι,] ὡς οὐ δυνήσονται, ἡμεῖς ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, δεόμεθα, μὴ ἡμᾶς προέσθαι τούτοις, μηδὲ τετάρτην οὐσίαν ἔτι δοῦναι, τρεῖς ἑτέρας κακῶς διῳκηκόσιν, ἣν παρ' ἑκόντων ἔλαβον τῶν ἐπιτρόπων, ἣν ὑπὲρ τῶν δικῶν εἰσεπράξαντο, ἣν πρώην ἀφείλοντο Αἰσίου, δίκην ἑλόντες· ἀλλ' ἡμᾶς τὰ ἡμέτερα, ὥσπερ ἐςὶ δίκαιον, ἐᾶν ἔχειν· ἃ καὶ ὑμῖν ἐςὶν, ἐπ' ὠφελείᾳ μείζονι παρ' ἡμῖν ὄντα, ἢ παρὰ τούτοις· καὶ δικαιότερον δήπου τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἐςὶν ἔχειν, ἢ τούτους. οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν. οἴομαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

Hic finiunt *οἱ παραγραφικοί.* **Succedunt alius generis cauſſae priuatae.**

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Μαντίας, εἷς τῶν πολιτευσαμένων Ἀθήνησι, γήμας γυναῖκα κατὰ τοὺς νόμους, ἐκ ταύτης παῖδα ἐκτήσατο τὸν νυνὶ δικαζόμενον. προσῄει δέ τινι Πλαγγόνι κατ' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, ἀττικῇ γυναικί. ταύτης δύο υἱεῖς ἀνδρωθέντες ἐδικάζοντο τῷ Μαντίᾳ, ἑαυτῶν εἶναι πατέρα φάσκοντες. ὁ δὲ ἀντ-

ἔλεγεν. ἔπειτα ἀναλαμβάνει τοὺς παῖδας ἀναγκασθεὶς, ἀπὸ ἰδίας προκλήσεως, ἣν ἀπατηθεὶς ἐποιήσατο. προὐκαλέσατο μὲν γὰρ τὴν Πλαγγόνα ὀμόσαι περὶ τῶν παίδων, εἰ ὄντως εἰσὶν ἐξ αὐτοῦ, ὑποσχόμενος, εἰ ὀμόσειεν, ἐμμένειν τῷ ὅρκῳ. προὐκαλέσατο δὲ ἀπατηθεὶς, ὡς οὐ δεξομένης τὸν ὅρκον τῆς γυναικός. ὑπὲρ τούτου γὰρ καὶ μισθὸν αὐτῇ συχνὸν ἐπηγγείλατο. ὡς δέ φησιν ὁ τὸν λόγον λέγων, καὶ ὁμωμόκει ἡ Πλαγγὼν αὐτῷ λάθρα, προτεινόμενον τὸν ὅρκον μὴ δέξασθαι. προκαλεσαμένου τοίνυν παραβᾶσα τὰς συνθήκας, δέχεται τὸν ὅρκον, καὶ οὕτω μὲν ἀναγκάζεται τοὺς παῖδας ἀναλαβεῖν· μετὰ δὲ τοῦτο, τετελεύτηκεν. ὁ τοίνυν ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης γυναικὸς παῖς, δικάζεται τῷ ἑτέρῳ τῶν εἰσποιηθέντων περὶ τοῦ ὀνόματος, λέγων αὐτὸν Βοιωτὸν καλεῖσθαι προσήκειν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὠνομάζετο, καὶ μὴ Μαντίθεον. τοῦτο γὰρ αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξ ἀρχῆς τεθεῖσθαι τοὔνομα. αὐτόθεν μὲν οὖν δόξειεν ἄν τις φιλοπράγμων καὶ φιλόνεικος ὑπὲρ προσηγοριῶν διαφερόμενος. ὁ μέντοι λόγος ἱκανὰς ἀποδείξεις παρέχεται τοῦ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ βλαβερὰν εἶναι τὴν ὁμωνυμίαν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Οὐδεμιᾷ φιλοπραγμοσύνῃ, μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν δίκην ἔλαχον ταυτηνὶ Βοιωτῷ, οὐδ᾽ ἠγνόουν, ὅτι πολλοῖς ἄτοπον δόξει τὸ

δίκην

δίκην με λαγχάνειν, εἴ τις ἐμοὶ ταὐτὸν ὄνομα οἴεται δεῖν ἔχειν. ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον ἦν ἐκ τῶν συμβησομένων, εἰ μὴ τοῦτο διορθώσομαι, ἐν ὑμῖν κριθῆναι. † εἰ μὲν οὖν ἑτέρου τινὸς οὗτος ἔφη πατρὸς εἶναι, καὶ μὴ τοὐμοῦ, περίεργος ἂν εἰκότως ἐδόκουν εἶναι, φροντίζων, ὅ, τι βούλεται καλεῖν αὐτὸς ἑαυτόν. νῦν δὲ λαχὼν δίκην τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, καὶ μεθ᾽ ἑαυτοῦ κατασκευάσας ἐργαστήριον συκοφαντῶν, Μνησικλέα τε, ὃν ἴσως γινώσκετε πάντες, καὶ Μενεκλέα, τὸν τὴν Νῖνον ἑλόντα ἐκεῖνον, καὶ τοιούτους τινὰς, ἐδικάζεθ᾽, υἱὸς εἶναι φάσκων ἐκ τῆς Παμφίλου θυγατρὸς, καὶ δεινὰ πάσχειν, καὶ τῆς πατρίδος ἀποστερεῖσθαι. † ὁ πατὴρ δὲ, (πᾶσα γὰρ εἰρήσεται ἡ ἀλήθεια, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,) ἅμα μὲν φοβούμενος εἰς τὸ δικαστήριον εἰσιέναι, μή τις, οἷον εἰκὸς, ὑπὸ πολιτευομένου ἑτέρωθί που λελυπημένος, ἐνταυθοῖ ἀπαντήσειεν αὐτῷ, ἅμα δ᾽ ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῆς τουτουῒ μητρὸς, ὀμοσάσης αὐτῆς· ἦ μὴν, ἐὰν ὅρκον αὐτῇ διδῷ περὶ τούτων, μὴ ὀμεῖσθαι· † τούτων δὲ πραχθέντων μηδὲν ἔτι ἔσεσθαι αὐτοῖς, καὶ μεσεγγυησαμένης ἀργύριον· ἐπὶ τούτοις δίδωσι τὸν ὅρκον. † ἡ δὲ δεξαμένη, οὐ μόνον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἕτερον πρὸς τούτῳ κατωμόσατο ἐκ τοῦ πατρὸς εἶναι τοῦ ἐμοῦ. † ὡς δὲ τοῦτ᾽ ἐποίησεν, εἰσάγειν εἰς τοὺς φράτορας ἦν ἀνάγκη τούτους. καὶ λόγος οὐδεὶς ὑπελείπετο· εἰσήγαγεν, ἐποιήσατο, ἵνα τἀμμέσῳ συντέμω, ἐγγράφει τοῖς ἀπατουρίοις, τουτονὶ μὲν Βοιωτὸν εἰς τοὺς φράτορας· τὸν δ᾽ ἕτερον, Πάμφιλον. Μαντίθεος δ᾽ ἐνεγεγράμμην ἐγώ. † συμβάσης δὲ τῷ πατρὶ τῆς

τελευ-

τελευτῆς, πρὶν τὰς εἰς τοὺς δημότας ἐγγραφὰς γενέσθαι, ἐλθὼν εἰς τοὺς δημότας οὑτοσὶ, ἀντὶ Βοιωτοῦ Μαντίθεον ἐνέγραψεν αὐτόν. † τοῦτο δ' ὅσα βλάπτει ποιῶν πρῶτον μὲν ἐμὲ, εἶτα καὶ ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω, ἐπειδὰν ὧν λέγω παράσχωμαι μάρτυρας.

Μάρτυρες. Ὃν μὲν τοίνυν τρόπον ἡμᾶς ἐνέγραψεν ὁ πατὴρ, ἀκηκόατε τῶν μαρτύρων. ὅτι δ', οὐκ οἰομένου τούτου δεῖν ἐμμένειν * τοισδὶ, δικαίως καὶ ἀναγκαίως ἔλαχον τὴν δίκην, τοῦτ' ἤδη δείξω. † ἐγὼ γὰρ οὐχ οὕτω δήπου σκαιός εἰμι ἄνθρωπος, οὐδ' ἀλόγιστος, ὥστε τῶν μὲν πατρῴων, ἃ πάντα ἐμὰ ἐγίγνετο, ἐπειδήπερ ἐποιήσατο τούτους ὁ πατὴρ, συγκεχωρηκέναι τὸ τρίτον νείμασθαι μέρος, καὶ στέργειν ἐπὶ τούτῳ, περὶ δ' ὀνόματος ζυγομαχεῖν, εἰ μὴ τὸ μὲν ἡμᾶς μεταθέσθαι μεγάλην ἀτιμίαν ἔφερε καὶ ἀνανδρείαν· τὸ δὲ ταὐτὸν ἔχειν τοῦτον * ἐμοὶ ὄνομα διὰ πολλὰ ἀδύνατον ἦν. † πρῶτον μὲν γὰρ, εἰ δεῖ τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων εἰπεῖν πρότερον, τίν' ἡμῖν ἡ πόλις ἐπιτάξει τρόπον, ἄν τι δέῃ ποιεῖν; † ἢ οἴσουσι, νὴ Δία, οἱ φυλέται τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ καὶ τοὺς ἄλλους; οὐκοῦν Μαντίθεον Μαντίου Θορίκιον οἴσουσί με, ἂν χορηγὸν, ἢ γυμνασίαρχον, ἢ ἑστιάτορα, ἢ ἄλλο τι τῶν ἄλλων φέρωσι. τῷ δῆλον οὖν ἔσται, πότερον σὲ φέρουσιν, ἢ ἐμέ; σὺ μὲν γὰρ φήσεις ἐμὲ, ἐγὼ δὲ σέ. καὶ δὴ καλεῖ μετὰ τοῦθ' ὁ ἄρχων, ἢ πρὸς ὅντινα ἂν ᾖ ἡ δίκη. οὐχ ὑπακούομεν, οὐ λειτουργοῦμεν. πότερος οὖν ταῖς ἐκ τῶν νόμων ἔσται ζημίαις ἔνοχος; † τίνα δ' οἱ στρατη-

γοὶ

γοὶ τρόπον ἐγγράψουσιν, ἐὰν εἰς συμμορίαν ἐγγράφωσιν; ἢ, ἐὰν τριήραρχον καθιστῶσιν; ἢ, ἂν στρατεία τις ᾖ, τῷ δῆλον ἔσται, πότερος ἔσθ' ὁ κατειλεγμένος; § † τί δὲ; ἂν ἄλλη τις ἀρχὴ καθιστῇ λειτουργεῖν, οἷον ἄρχων, βασιλεύς, ἀθλοθέται, τί σημεῖον ἔσται, πότερον καθιστᾶσι; † προσπαραγράψουσι νὴ Δία τὸν ἐκ Πλαγγόνος, ἐὰν σὲ ἐγγράφωσιν. ἐὰν δ' ἐμὲ, τῆς ἐμῆς μητρὸς τοὔνομα; καὶ τίς ἤκουσε πώποτε, ἢ κατὰ ποῖον νόμον προσπαραγράφοιτ' ἂν τοῦτο τὸ παράγραμμα, ἢ ἄλλο τι, πλὴν ὁ πατὴρ καὶ ὁ δῆμος; ὧν ὄντων ἀμφοῖν τῶν αὐτῶν, πολλὴ ταραχὴ συμβαίνει. φέρε. εἰ δὲ δὴ κριτὴς καλοῖτο Μαντίθεος Μαντίου Θορίκιος, τί ἂν ποιοῖμεν; ἢ βαδίζοιμεν ἂν ἄμφω; τῷ γὰρ ἔσται δῆλον, πότερον σὲ κέκληκεν, ἢ ἐμὲ; πρὸς διός, ἐὰν δ' ἀρχὴν ἡντινοῦν ἡ πόλις κληροῖ, οἷον βουλῆς, θεσμοθέτου, τῶν ἄλλων, τῷ δῆλος ὁ λαχὼν ἡμῶν ἔσται; πλὴν εἰ μὴ σημεῖον, ὥσπερ ἄλλῳ τινὶ, τῷ χαλκείῳ προσέσται. καὶ οὐδὲ τοῦθ' ὁποτέρου ἐστὶν οἱ πολλοὶ γνώσονται. οὐκοῦν σὺ μὲν σεαυτόν· ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν φήσω τὸν εἰληχότα εἶναι. λοιπὸν εἰς τὸ δικαστήριον ἡμᾶς εἰσιέναι. οὐκοῦν ἐφ' ἑκάστῳ τούτων δικαστήριον ἡμῖν ἡ πόλις καθιεῖ, καὶ τοῦ μὲν κοινοῦ καὶ ἴσου, τοῦ τὸν λαχόντ' ἄρχειν, ἀποστερησόμεθα. ἀλλήλους δὲ πλυνοῦμεν. καὶ ὁ τῷ λόγῳ κρατήσας ἄρξει. καὶ πότερ' ἂν βελτίους εἴημεν τῶν ὑπαρχουσῶν δυσκολιῶν ἀπαλλαττόμενοι, ἢ * καινὰς ἔχθρας καὶ βλασφημίας ποιούμενοι; ἃς πᾶσα ἀνάγκη συμβαίνειν, ὅταν ἀρχῆς, ἤ τινος ἄλλου πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀμφισβητῶ-

μεν,

μεν, τί δὲ ἂν ἄρα· (δεῖ γὰρ ἅπανθ᾽ ἡμᾶς ἐξετάσαι·) ἅτερος ἡμῶν πείσας τὸν ἕτερον, ἐὰν λάχῃ, παραδοῦναι αὐτῷ τὴν ἀρχὴν, οὕτω κληρῶται; τὸ δυοῖν πινακίοιν τὸν ἕνα κληροῦσθαι, τί ἄλλο ἐστίν; εἶτ᾽ ἐφ᾽ ᾧ θάνατον ζημίαν ὁ νόμος λέγει, τοῦθ᾽ ἡμῖν ἀδεῶς ἐξέσται πράττειν; πάνυ γε. οὐ γὰρ ἂν αὐτὸ ποιήσαιμεν. οἶδα κἀγώ. τό γοῦν κατ᾽ ἐμέ. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αἰτίαν τοιαύτης ζημίας ἐνίους ἔχειν καλὸν, ἐξὸν μή. εἶεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ πόλις βλάπτεται. ἐγὼ δ᾽ ἰδίᾳ, τί; θεάσασθε ἡλίκα, καὶ σκοπεῖτε, ἄν τι δοκῶ λέγειν. πολὺ γὰρ χαλεπώτερα ταῦτα ὧν ἀκηκόατ᾽ ἐστίν. § ὁρᾶτε μὲν γὰρ ἅπαντες αὐτὸν χρώμενον, ἕως μὲν ἔζη, Μενεκλεῖ, καὶ τοῖς περὶ ἐκεῖνον ἀνθρώποις, νῦν δ᾽ ἑτέροις, οὐδὲν ἐκείνου βελτίοσι, καὶ τὰ τοιαῦτ᾽ ἐζηλωκότα, καὶ δεινὸν δοκεῖν εἶναι βουλόμενον. καὶ νὴ Δία ἴσως ἐστίν. ἐὰν οὖν προϊόντος τοῦ χρόνου τῶν αὐτῶν τι ποιεῖν τούτοις ἐπιχειρῇ· ἔστι δὲ ταῦτα, γραφαὶ, φάσεις, ἐνδείξεις, ἀπαγωγαί· εἶτ᾽ ἐπὶ τούτων τινὶ· (πολλὰ γάρ ἐστι τἀνθρώπινα, καὶ τοὺς πάνυ δεινοὺς ἑκάστοτε, ὅταν πλεονάζωσιν, ἐπίστασθ᾽ ὑμεῖς κοσμίους ποιεῖν,) ἐὰν ὄφλῃ τῷ δημοσίῳ, τί μᾶλλον οὗτος ἐγγεγραμμένος ἔσται ἐμοῦ; ὅτι νὴ Δία εἴσονται πάντες, πότερός ποτε ὦφλεν. καλῶς. ἐὰν δὲ, ὃ τυχὸν γένοιτ᾽ ἄν, χρόνος διέλθῃ, καὶ μὴ ἐκτισθῇ τὸ ὄφλημα, τί μᾶλλον οἱ τούτου παῖδες ἔσονται τῶν ἐμῶν ἐγγεγραμμένοι, ὅταν τοὔνομα καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ φυλὴ καὶ πάντα ᾖ ταὐτά; τί δ᾽, εἴ τις δίκην ἐξούλης αὐτῷ λαχὼν μηδὲν ἐμοὶ φαίη πρὸς αὐτὸν εἶναι, κυρίαν δὲ

ποιη-

ποιησάμενος * ἐγγεγράφη, τί μᾶλλον ἂν εἴη τοῦτον, ἢ ἐμὲ ἐγγεγραφώς; τί δὲ εἴ τινας εἰσφορὰς μὴ θείη; τί δ᾽ εἴ τις ἄλλη περὶ τοὔνομα γίγνοιτο, ἢ λῆξις, ἢ δίκη, ἢ δόξα ὅλως ἀηδής; τίς εἴσεται τῶν πολλῶν, πότερός ποτε οὗτός ἐϛι, δυοῖν Μαντιθέοιν ταὐτοῦ πατρὸς ὄντοιν; φέρε, εἰ δὲ δίκην ἀϛρατείας φεύγοι, χορεύοι δὲ, ὅταν ϛρατεύεσθαι δέῃ; καὶ γὰρ νῦν, ὅτε εἰς Ταμύνας παρῆλθον οἱ ἄλλοι, ἐνθάδε τοὺς χόας ἄγων ἀπελείφθη. καὶ τοῖς διονυσίοις καταμείνας, ἐχόρευεν, ὡς ἅπαντες ἑωρᾶτε οἱ ἐπιδημοῦντες. ἀπελθόντων δ᾽ ἐξ Εὐβοίας τῶν ϛρατιωτῶν, λειποταξίου προσεκλήθη. κἀγὼ ταξιαρχῶν τῆς φυλῆς, ἠναγκαζόμην κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐμαυτοῦ πατρόθεν δέχεσθαι τὴν λῆξιν· καὶ εἰ μισθὸς ἐπορίσθη τοῖς δικαϛηρίοις, εἰσῆγον ἄν με δῆλον ὅτι. § ταῦτα δ᾽ εἰ μὴ σεσημασμένων ἤδη συνέβη τῶν ἐχίνων, κἂν μάρτυρας ὑμῖν παρεσχόμην. εἶεν. εἰ δὲ ξενίας προσκληθείη, πολλοῖς δὲ προσκρούει, καὶ ὃν ἠναγκάσθη τρόπον ὁ πατὴρ ποιήσασθαι αὐτὸν, οὐ λέληθεν. ὑμεῖς δ᾽ ὅτε μὲν τοῦτον οὐκ ἐποιεῖτο ὁ πατὴρ, τὴν μητέρα ἀληθῆ λέγειν ἡγεῖσθε αὐτοῦ. ἐπειδὰν δ᾽ οὕτω γεγονὼς οὗτος ὀχληρὸς ᾖ, πάλιν ὑμῖν ποτὲ δόξει ἐκεῖνος ἀληθῆ λέγειν. τί δ᾽ εἰ ψευδομαρτυριῶν ἁλώσεσθαι προσδοκῶν, ἐφ᾽ οἷς ἐρανίζει τούτοις τοῖς περὶ αὐτὸν, ἐρήμην ἐάσειε τελεσθῆναι τὴν δίκην; ἆρά γε μικρὰν ἡγεῖσθε βλάβην, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐν κοινωνίᾳ τὸν ἅπαντα βίον τῆς τούτου δόξης καὶ τῶν ἔργων εἶναι; ὅτι τοίνυν οὐδ᾽ ἃ διεξελήλυθα ὑμῖν, μάτην φοβοῦμαι, θεωρήσατε. οὗτος γὰρ ἤδη καὶ γραφάς

φάς τινας, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πέφευγεν, ἐφ' αἷς, οὐδὲν αἴτιος ὢν, ἐγὼ συνδιαβάλλομαι· καὶ τῆς ἀρχῆς ἠμφισβήτει, ἣν ὑμεῖς ἐμὲ ἐπεχειροτονήσατε· καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ διὰ τὸ ὄνομα συμβέβηκεν ἡμῖν· ὧν, ἵν' εἰδῆτε, ἑκάστων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

Μάρτυρες. Ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὴν ἀηδίαν τὴν ἐκ τοῦ πράγματος θεωρεῖτε. εἰ τοίνυν μηδὲν ἀηδὲς ἦν ἐκ τούτων, μηδ' ὅλως ἀδύνατον ταὐτὸν ἔχειν ὄνομα ἡμῖν συνέβαινεν, οὐ δήπου τοῦτον μὲν δίκαιον τὸ μέρος τῶν ἐμῶν χρημάτων ἔχειν κατὰ τὴν ποίησιν, ἣν ὁ πατὴρ αὐτὸν ἀναγκασθεὶς ἐποιήσατο· ἐμὲ δ' ἀφαιρεθῆναι τοὔνομα, ὃ βουλόμενος, καὶ οὐδ' ὑφ' ἑνὸς βιασθεὶς ἔθετο. οὐκ ἔγωγε ἡγοῦμαι. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον εἰς τοὺς φράτορας οὕτως, ὡς μεμαρτύρηται, ὁ πατὴρ τὴν ἐγγραφὴν ἐποιήσατο, ἀλλὰ καὶ τὴν δεκάτην ἐμοὶ ποιῶν τοὔνομα τοῦτο ἔθετο, λάβε μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι ἐγὼ μὲν ἦν ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τούτου πάντα τὸν χρόνον, τουτονὶ δὲ Βοιωτὸν εἰς τοὺς φράτορας, ἡνίκα ἠναγκάσθη, ἐνέγραψεν ὁ πατήρ; ἡδέως τοίνυν ἐροίμην ἂν αὐτὸν, ἐναντίον ὑμῶν· εἰ μὴ ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, τί ἂν ἐποίεις πρὸς τοῖς δημόταις; οὐκ ἂν εἴας σεαυτὸν ἐγγράφειν Βοιωτόν; ἀλλ' ἄτοπον δίκην μὲν λαγχάνειν τούτου, κωλύειν δὲ πάλιν. καὶ μὴν εἴγ' εἴας αὐτὸν, ἐνέγραψεν ἂν σε εἰς τοὺς δημότας, ὅπερ εἰς τοὺς φράτορας. οὐκοῦν δεινὸν, ὦ

γῆ καὶ

γῆ καὶ θεοὶ, φάσκειν μὲν ἐκεῖνον αὐτοῦ πατέρα εἶναι, τολμᾶν δ᾽ ἄκυρα ποιεῖν, ἃ ἐκεῖνος ἔπραξε ζῶν. ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ πρᾶγμα ἀναιδέστατον λέγειν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ δεκάτην ἐποίησεν, ὥσπερ ἐμοῦ, καὶ τοὔνομα τοῦτο ἔθετο αὐτῷ, καὶ μάρτυράς τινας παρείχετο, οἷς οὐδὲ πώποτε ὁ πατὴρ ὤφθη χρώμενος. ἐγὼ δ᾽ οὐδένα ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι, ὅτι οὔτ᾽ ἂν ἐποίησε δεκάτην οὐδεὶς παιδίου, μὴ νομίζων αὑτοῦ δικαίως εἶναι, οὔτε ποιήσας καὶ στέρξας, ὡς ἂν υἱόν τις στέρξαι, πάλιν ἔξαρνος ἐτόλμησε γενέσθαι. οὐδὲ γὰρ εἴ τι τῇ μητρὶ πρὸς ὀργὴν ἦλθε τῇ τούτων, τούτους γ᾽ ἂν ἐμίσει, νομίζων ἑαυτοῦ εἶναι. πολὺ γὰρ μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν αὐτοῖς διενεχθῶσιν ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ, διὰ τοὺς παῖδας διαλλάττεσθαι, ἢ δι᾽ ἃ ἂν ἀδικηθῶσιν ὑφ᾽ αὑτῶν, τοὺς κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν. § οὐ τοίνυν ἐκ τούτων ἐστὶν ἰδεῖν μόνον, ὅτι ψεύσεται, ταῦτ᾽ ἂν λέγῃ, * ἀλλὰ καὶ πρὶν ἡμέτερος φάσκειν συγγενὴς εἶναι, εἰς ἱπποθοωντίδα ἐφοίτα φυλὴν, εἰς παῖδας χορεύσων. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν οἴεται τὴν μητέρα πέμψαι τοῦτον εἰς ταύτην τὴν φυλὴν, δεινὰ μὲν, ὥς φησιν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς πεπονθυῖαν, δεκάτην δ᾽ εἰδυῖαν πεποιηκότα ἐκεῖνον, καὶ πάλιν ἔξαρνον ὄντα; ἐγὼ μὲν οὐδέν᾽ ἂν οἴομαι. εἰς γὰρ τὴν ἀκαμαντίδα ὁμοίως ἐξῆν σοι φοιτᾶν. καὶ ἐφαίνετ᾽ ἂν οὖσα ἀκόλουθος ἡ φυλὴ τῇ θέσει τοῦ ὀνόματος. ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, τούτων μάρτυρας ὑμῖν τοὺς συμφοιτῶντας, καὶ τοὺς εἰδότας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Οὕτω τοίνυν φανερῶς παρὰ τὸν τῆς αὑτοῦ μητρὸς ὅρκον, καὶ τὴν τοῦ δόντος ἐκείνῃ τὸν ὅρκον εὐήθειαν, πατρὸς τετυχηκὼς, καὶ ἀντὶ ἱπποθοωντίδος, ἐν ἀκαμαντίδι φυλῇ γεγονὼς, οὐκ ἀγαπᾷ Βοιωτὸς τουτοισὶν, ἀλλὰ καὶ δίκας ἐμοὶ δύ' ἢ τρεῖς εἴληχεν ἀργυρίου, πρὸς αἷς καὶ πρότερόν μ' ἐσυκοφάντει. καίτοι πάντας οἴομαι τοῦθ' ὑμᾶς εἰδέναι, τίς ἦν χρηματιστὴς ὁ πατήρ. ἐγὼ δ' ἐάσω ταῦτα. ἀλλ' εἰ δίκαια ὀμώμοκεν ἡ μήτηρ ἡ τούτων, ἐπ' αὐτοφώρῳ συκοφάντην ἐπιδείκνυμι τοῦτον ταῖς δίκαις ταύταις. εἰ γὰρ οὕτω δαπανηρὸς ἦν, ὥστε γάμῳ γεγαμηκὼς τὴν ἐμὴν μητέρα, ἑτέραν εἶχε γυναῖκα, ἧς ὑμεῖς ἐστὲ, καὶ δύ' οἰκίας ᾤκει, πῶς ἂν ἀργύριον τοιοῦτος ὢν κατέλιπεν; † οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι Βοιωτὸς οὑτοσὶ δίκαιον μὲν οὐδὲν ἕξει λέγειν. ἥξει δ' ἐπὶ ταῦθ', ἅπερ αἰεὶ λέγει, ὡς ἐπηρέαζεν ὁ πατὴρ αὐτῷ, πειθόμενος ὑπ' ἐμοῦ. ἀξιοῖ δ' αὐτὸς, ὡς δὴ πρεσβύτερος ὢν, τοὔνομ' ἔχειν τὸ τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου. † πρὸς δὴ ταῦτα ἀκοῦσαι βέλτιον ὑμᾶς βραχέα. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτον, ὅτε οὔπω συγγενὴς ἦν ἐμοὶ, ὁρῶν ὥσπερ ἂν ἄλλον τινὰ οὑτωσὶ, νεώτερον ὄντα ἐμοῦ, καὶ συχνῷ, ὅσα ἐξ ὄψεως, οὐ μὴν ἰσχυρίζομαι τούτῳ· καὶ γὰρ εὔηθες. † ἀλλ' εἴ τις ἔροιτο Βοιωτὸν τουτονὶ, ὅτε ἐν ἱπποθοωντίδι φυλῇ ἠξίου χορεύειν, οὔπω τοῦ πατρὸς εἶναι φάσκων τοῦ ἐμοῦ υἱὸς, τί σαυτὸν ἔχειν δικαίως ἂν θείης ὄνομα; † εἰ γὰρ Μαντίθεον, οὐκ ἂν διὰ τοῦτό γε φαίης, ὅτι πρεσβύτερος εἶ ἐμοῦ. ὃς γὰρ οὐδὲ τῆς φυλῆς τότε σοι προσήκειν

ἡγοῦ

ἡγοῦ τῆς ἐμῆς, πῶς ἂν τοῦ γε πάππου τοῦ ἐμοῦ ἠμφισβήτεις; §† ἔτι δ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸν μὲν τῶν ἐτῶν ἀριθμὸν οὐδεὶς οἶδεν ὑμῶν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐμοὶ πλείονα, οὗτος δ' ἑαυτῷ φήσει. τὸν δὲ τοῦ δικαίου λόγον ἅπαντες ἐπίςασθε. ἔςι δ' οὗτος τίς; ἀφ' οὗ παῖδας ἐποιήσατο ὁ πατὴρ τούτους, ἀπὸ τούτου καὶ νομίζεσθαι. † πρότερον τοίνυν ἐμὲ εἰς τοὺς δημότας ἐνέγραψε Μαντίθεον, πρὶν εἰσαγαγεῖν τοῦτον εἰς τοὺς φράτορας. ὥστ' οὐ τῷ χρόνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ πρεσβεῖον ἔχοιμ' ἂν ἐγὼ τοὔνομα τοῦτο εἰκότως. εἶεν. † εἰ δέ σ' ἔροιτό τις· εἰπέ μοι, Βοιωτὲ, πόθεν νῦν ἐν ἀκαμαντίδι φυλῇ γέγονας, καὶ τὸν δῆμον θορίκιος, καὶ υἱὸς Μαντίου, καὶ τὸ μέρος τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων ἔχεις; οὐδὲν ἂν ἄλλο ἔχοις εἰπεῖν, πλὴν ὅτι καὶ ἐμὲ ζῶν ἐποιήσατο Μαντίας. † τί τεκμήριον, εἴ τις σε ἔροιτο, ἢ μαρτύριόν ἐςι σοι τούτου; εἰς τοὺς φράτοράς με εἰσήγαγε, φήσειας ἄν. τί οὖν σε ἐνέγραψεν ὄνομα; εἴ τις ἔροιτο· Βοιωτὸν ἂν εἴποις. τοῦτο γὰρ εἰσήχθης. † οὐκοῦν δεινὸν, εἰ τῆς μὲν πόλεως καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων διὰ τοὔνομα τοῦτο μέτεςί σοι, τοῦτο δ' ἀξιοῖς ἀφεὶς ἕτερον μεταθέσθαι σαυτῷ. §† φέρ', εἴ σε ὁ πατὴρ ἀξιώσειεν ἀναςὰς, ἢ μένειν ἐφ' οὗ σε αὐτὸς ἐποιήσατο ὀνόματος, ἢ πατέρ' ἄλλον σαυτοῦ φάσκειν εἶναι, ἆρ' οὐκ ἂν μέτρια ἀξιοῦν δοκοίη; † ταὐτὰ τοίνυν ἐγώ σε ταῦτα ἀξιῶ, ἢ πατρὸς ἄλλου σαυτὸν παραγράφειν, ἢ τοὔνομα ἔχειν, ὃ ἐκεῖνος ἔδωκέ σοι. † νὴ δί', ἀλλ' ὕβρει καὶ ἐπηρείᾳ τινὶ τοῦτο ἐτέθη

σοι. ἀλλὰ πολλάκις μὲν ὅτε οὐκ ἐποιεῖτο ὁ πατὴρ τούτους, ἔλεγον οὗτοι, ὡς οὐδὲν χείρους εἰσὶν οἱ τῆς μητρὸς τῆς τούτου συγγενεῖς, τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. † ἔστι δ' ὁ Βοιωτὸς, ἀδελφοῦ τῆς τούτου μητρὸς ὄνομα. ἐπειδὴ δ' εἰσάγειν ὁ πατὴρ τούτους ἠναγκάζετο, ἐμοῦ προεισηγμένου Μαντιθέου, οὕτω τοῦτον εἰσάγει Βοιωτόν· τὸν ἀδελφὸν δ' αὐτοῦ Πάμφιλον. † ἐπεὶ σὺ δεῖξον, ὅστις ἀθηναίων ταὐτὸν ὄνομα τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἔθετο δυοῖν, κἂν δείξῃς, ἐγὼ συγχωρήσω δι' ἐπήρειάν σοι τοῦτο τοὔνομα θέσθαι τὸν πατέρα. καίτοι εἴγε τοιοῦτος ἦσθα, ὥστε ποιήσασθαι μὲν σαυτὸν ἀναγκάσαι, ἐξ ὅτου δ' ἀρέσεις ἐκείνῳ τρόπου, μὴ σκοπεῖν, οὐκ ἦσθα, οἷον δεῖ τὸν προσήκοντα εἶναι περὶ τοὺς γονέας. οὐκ ὢν δὲ, οὐκ ἐπηρεάζου δικαίως ἂν, ἀλλ' ἀπολώλεις. † ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη, εἰ κατὰ μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ νομιζομένων παίδων οἱ περὶ τῶν γονέων ἰσχύσουσι νόμοι. κατὰ δὲ τῶν αὐτοὺς εἰσβιαζομένων ἄκοντας ποιεῖσθαι ἄκυροι γενήσονται. § ἀλλ', ὦ χαλεπώτατε Βοιωτὲ, μάλιστα μὲν, ὧν πράττεις, πάντων παῦσαι. εἰ δ' ἄρα μὴ βούλει, ἐκεῖνό γε πρὸς διὸς πείθου. † παῦσαι μὲν σαυτῷ παρέχων πράγματα. παῦσαι δ' ἐμὲ συκοφαντῶν. ἀγάπα δ', ὅτι σοι πόλις, οὐσία, πατὴρ γέγονεν. οὐδεὶς ἀπελαύνει σε ἀπὸ τούτων, οὔκουν ἔγωγε. † ἀλλ' ἐὰν μὲν, ὥσπερ εἶναι φὴς ἀδελφὸς, καὶ τὰ ἔργα ἀδελφοῦ ποιῇς, δόξεις εἶναι συγγενής. ἐὰν δ' ἐπιβουλεύῃς, δικάζῃ, φθονῇς, βλασφημῇς, δόξεις εἰς ἀλλότρια ἐμπεσὼν, ὡς οὐ προσήκουσιν, οὕτω χρῆσθαι. † ἐπεὶ

ἔγωγ'

ἔγωγ', οὐδ' εἰ τὰ μάλιστα ὁ πατὴρ ὄντα σε αὐτοῦ μὴ ἐποιεῖτο, οὐκ ἀδικῶ. οὐ γάρ ἔμοιγε προσῆκεν εἰδέναι, τίνες εἰσὶν υἱεῖς ἐκείνου· ἀλλ' ἐκείνῳ δεῖξαι, τίνας μοι νομιστέον ἐστ' ἀδελφούς. † ὃν μὲν τοίνυν οὐκ ἐποιεῖτό σε χρόνον, οὐδ' ἐγὼ προσήκονθ' ἡγούμην. ἐπεὶ δ' ἐποιήσατο, κἀγὼ νομίζω. τί τούτου σημεῖον; † τῶν πατρῴων ἔχεις τὸ μέρος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν. ἱερῶν, ὁσίων μετέχεις. ἀπάγει σε οὐδεὶς ἀπὸ τούτων. τί βούλει; † ἂν δὲ φῇ δεινὰ πάσχειν, καὶ κλαίῃ, καὶ ὀδύρηται, καὶ κατηγορῇ ἐμοῦ, ἃ ἂν μὲν λέγῃ, μὴ πιστεύετε. οὐ γὰρ δίκαιον, μὴ περὶ τούτων ὄντος τοῦ λόγου [τοῦ] νυνί· ἐκεῖνο δ' ὑπολαμβάνετε, ὅτι οὐδὲν ἐστ' αὐτῷ ἧττον δίκην λαμβάνειν Βοιωτῷ κληθέντι. † τί οὖν φιλονεικεῖς; μηδαμῶς. μὴ ἔχε πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἐθελέχθρως. οὐδὲ γὰρ ἔγωγε πρὸς σέ. ἐπεὶ καὶ νῦν, ἵνα μηδὲ τοῦτο λάθῃ σε, ὑπὲρ σοῦ λέγω μᾶλλον, ἀξιῶν μὴ ταὐτὸν ἔχειν ὄνομα ἡμᾶς, ἢ ἐμαυτοῦ. † εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο, ἀνάγκη τὸν ἀκούσαντα ἐρέσθαι, πότερον, δύ' ἂν ὦσι Μαντίθεοι, Μαντίου. οὐκοῦν, ὃν ἠναγκάσθη ποιήσασθαι, σὲ ἐὰν λέγῃ, ἐρεῖ. † τί οὖν ἐπιθυμεῖς τούτων; ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν δύο ταυτασὶ μαρτυρίας, ὡς ἐμοὶ Μαντίθεον, καὶ τούτῳ Βοιωτὸν ὁ πατὴρ ὄνομα ἔθετο.

Μαρτυρίαι. Λοιπὸν ἡγοῦμαι τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὐ μόνον εὐορκήσετε, ἂν, ἃ ἐγὼ λέγω, ψηφίσησθε, ἀλλὰ καὶ ὡς οὗτος αὐτὸς αὑτοῦ κατέγνω Βοιωτόν, ἀλλ' οὐ Μαντίθεον

ὄνομα δικαίως ἂν ἔχειν. † λαχόντος γὰρ ἐμοῦ τὴν δίκην ταύτην Βοιωτῷ Μαντίου Θορικίῳ, ἐξαρχῆς τ' ἠντιδίκει, καὶ ὑπώμνυτο, ὡς ἦν Βοιωτός. καὶ τὸ τελευταῖον ἐπεὶ οὐκέτι ἐνῆν αὐτῷ διακρούεσθαι, ἐρήμην ἐάσας καταδιαιτῆσαι, σκέψασθε πρὸς θεῶν, τί ἐποίησεν. † ἀντιλαγχάνει μοι τὴν μὴ οὖσαν, ὁ πρότερον ἑαυτὸν Βοιωτὸν προσαγορεύσας. καίτοι ἐξαρχῆς ἔδει αὐτὸν ἐᾷν τελέσασθαι τὴν δίκην κατὰ Βοιωτοῦ, εἴπερ μηδὲν προσῆκεν αὐτῷ τοῦ ὀνόματος, ὕϛερον * δὲ μὴ αὐτὸν φαίνεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ ἀντιλαγχάνοντα τὴν μὴ οὖσαν. † ὃς οὖν αὐτὸς αὑτοῦ κατέγνω δικαίως εἶναι Βοιωτὸς, τί ὑμᾶς ἀξιώσει τοὺς ὀμωμοκότας ψηφίζεσθαι; ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν ἀντίληξιν, καὶ τὸ ἔγκλημα τουτί.

Αντίληξις. Εγκλημα. Εἰ μὲν τοίνυν οὗτος εἶχε δεῖξαι νόμον, ὃς ποιεῖ κυρίους εἶναι τοὺς παῖδας τοῦ ἑαυτῶν ὀνόματος, ἃ λέγει νῦν οὗτος, ὀρθῶς ἂν ψηφίζοισθε. † εἰ δ' ὁ μὲν νόμος, ὃν πάντες ἐπίϛασθε ὁμοίως ἐμοὶ, τοὺς γονέας ποιεῖ κυρίους οὐ μόνον θέσθαι τοὔνομα ἐξαρχῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐξαλεῖψαι ἐὰν βούλωνται, καὶ ἀποκηρύξαι· † ἐπέδειξα δ' ἐγὼ τὸν πατέρα, ὃς κύριος ἦν ἐκ τοῦ νόμου, τούτῳ μὲν Βοιωτὸν, ἐμοὶ δὲ Μαντίθεον θέμενον· πῶς ὑμῖν ἐϛὶν ἄλλο τι, πλὴν ἃ ἐγὼ λέγω, ψηφίσασθαι; † ἀλλὰ μὴν ὧν γ' ἂν μὴ ὦσι νόμοι, [ἀλλὰ] γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν ὀμωμόκατε. ὥστ' εἰ μηδεὶς ἦν περὶ τούτων κείμενος νόμος, κἂν οὕτω πρὸς ἐμοῦ δικαίως τὴν ψῆφον ἔθεσθε. † τίς γὰρ

ἐϛιν

ἐστιν ὑμῶν, ὅστις ταὐτὸν ὄνομα τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ τέθειται δυοῖν οὖσι; † τίς δ᾽ ᾧ μήπω παῖδές εἰσι, θήσεται; οὐδεὶς δήπου. οὐκοῦν ὃ δίκαιον τῇ γνώμῃ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶν ὑπειλήφατε, τοῦτο καὶ περὶ ἡμῶν εὐσεβὲς γνῶναι. † ὥστε καὶ κατὰ τὴν δικαιοτάτην γνώμην, καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ κατὰ τοὺς ὅρκους, καὶ κατὰ τὴν τούτου προσομολογίαν, ἐγὼ μὲν μέτρια ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δέομαι, καὶ δίκαια ἀξιῶ· οὗτος δ᾽ οὐ μόνον οὐ μέτρια, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ εἰωθότα γίγνεσθαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΜΗΤΡΩΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Καὶ οὗτος περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὁ λόγος εἴρηται. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ταὐτὰ, ἡ Πλαγγὼν, ὁ ὅρκος, ἡ τῶν παίδων ἀναγκαία ποίησις. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μαντίου, οἱ παῖδες ὄντες τρεῖς, Μαντίθεος ὁ ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης, καὶ Βοιωτὸς, καὶ Πάμφιλος, οἱ ἐκ τῆς Πλαγγόνος, ἐνέμοντο τὴν οὐσίαν. φάσκοντος δὲ τοῦ Μαντιθέου προῖκα ἑαυτῷ μητρῴαν ὀφείλεσθαι, Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος, καὶ αὐτοὶ προικὸς ἠμφισβήτουν, ὡς καὶ τῆς Πλαγγόνος εἰσενεγκαμένης εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μαντίου μνᾶς ἑκατόν. συνέδοξεν οὖν αὐτοῖς νείμασθαι πάντα ἐπίσης, πλὴν τῆς οἰκίας· ἵν᾽ ὁποτέρῳ ἂν ἡ μήτηρ φανῇ προῖκα εἰσενεγκαμένη, τούτοις ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀποδοθῇ τὸ ἀργύριον· καὶ πλὴν τῶν

ἀνδραπόδων, ὅπως οἱ περὶ τὸν Βοιωτὸν ἐὰν ἐπιζητῶσί τι τῶν ἔνδον, ἔχωσιν ἔλεγχον. μετὰ δὲ ταῦτα ἀντενεκάλεσαν ἀλλήλοις ὁ μὲν Μαντίθεος ὑπὲρ τῆς μητρῴας οὐσίας· ἐκεῖνοι δὲ ὑπὲρ ἄλλων τινῶν. καὶ ὁ διαιτητὴς, Μαντιθέου μὲν ἀπεδιαίτησε· Βοιωτοῦ δὲ κατεδιαίτησεν ἐρήμην. λαγχάνει δὲ Μαντίθεος καὶ εἰς τὸ δικαστήριον αὐτῷ τὴν αὐτὴν δίκην, ἀπαιτῶν τὴν προῖκα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΜΗΤΡΩΙΑΣ ΛΟΓΟΣ.

Πάντων ἐστὶν ἀνιαρώτατον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅταν τις ὀνόματι μὲν ἀδελφὸς προσαγορευθῇ τινῶν, τῷ δ' ἔργῳ ἐχθροὺς ἔχῃ τούτους, καὶ ἀναγκάζηται, πολλὰ καὶ δεινὰ παθὼν ὑπ' αὐτῶν, εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ὅπερ νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. † οὐ γὰρ μόνον ἀτύχημά μοι ἐξαρχῆς ἐγένετο, διότι Πλαγγὼν, ἡ τούτων μήτηρ, ἐξαπατήσασα τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπιορκήσασα φανερῶς, ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπομεῖναι τούτους ποιήσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὰ δύο μέρη τῶν πατρῴων ἀπεστερήθην· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐξελήλαμαι μὲν ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας ὑπὸ τούτων, ἐν ᾗ καὶ ἐγενόμην καὶ ἐτράφην, καὶ εἰς ἣν οὐχ ὁ πατὴρ αὐτοὺς, ἀλλ' ἐγὼ, τελευτήσαντος ἐκείνου, παρεδεξάμην· ἀποστεροῦμαι δὲ

* καὶ τὴν προῖκα τῆς ἐμαυτοῦ μητρὸς, περὶ ἧς νυνὶ δικάζομαι· † αὐτὸς μὲν τούτοις δίκας ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν μοι πάντων δεδωκὼς, πλὴν εἴ τινα νῦν ἕνεκα τῆς δίκης ταύτης ἀντειλήχασί μοι συκοφαντοῦντες, ὡς καὶ ὑμῖν ἔσται καταφανές. παρὰ δὲ τούτοιν ἐν ἕνδεκα ἔτεσιν οὐ δυνάμενος τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλὰ νῦν εἰς ὑμᾶς καταπεφευγὼς, † δέομαι οὖν ἁπάντων ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι, οὕτως, ὅπως ἂν δύνωμαι, λέγοντος· κἂν ὑμῖν δεινὰ δοκῶ πεπονθέναι, συγγνώμην ἔχειν μοι ζητοῦντι κομίσασθαι τἀμαυτοῦ, ἄλλως τε, καὶ εἰς θυγατρὸς ἔκδοσιν· † συνέβη γάρ μοι, δεηθέντος τοῦ πατρὸς, ὀκτωκαιδεκέτη γῆμαι, καὶ διὰ τοῦτό μοι εἶναι θυγατέρα ἤδη ἐπίγαμον. §† ὥστ' ἐμοὶ μὲν δικαίως ἂν ἀδικουμένῳ διὰ πολλὰ βοηθήσαιτε, τούτοις δ' εἰκότως ἂν ὀργίζοισθε· οἵτινες, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, ἐξὸν αὐτοῖς τὰ δίκαια ποιήσασι μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, οὐκ αἰσχύνονται μὲν ἀναμιμνήσκοντες ὑμᾶς, εἴ τι ἢ ὁ πατὴρ ἡμῶν μὴ ὀρθῶς διεπράξατο, ἢ οὗτοι εἰς ἐκεῖνον ἥμαρτον, ἀναγκάζουσι δ' ἐμὲ δικάζεσθαι αὐτοῖς. † ἵνα δ' ἀκριβῶς εἰδῆτε, ὡς ἐγὼ τούτου αἴτιος οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' οὗτοι, ἐξαρχῆς ὑμῖν, ὡς ἂν ἐν βραχυτάτοις δύνωμαι, διηγήσομαι τὰ πραχθέντα. † ἡ γὰρ μήτηρ ἡ ἐμὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, θυγάτηρ μὲν ἦν Πολυαράτου τοῦ χολαργέως, ἀδελφὴ δὲ Μενεξένου καὶ Βαθύλλου καὶ Περιάνδρου. † ἐκδόντος, δ' αὐτὴν τοῦ πατρὸς Κλεομέδοντι, τῷ Κλέωνος υἱεῖ, καὶ προῖκα τάλαντον ἐπιδόντος, τὸ μὲν πρῶτον τούτῳ συνῴκει·

γενομένων δ᾽ αὐτῇ τριῶν μὲν θυγατέρων, υἱοῦ δ᾽ ἑνὸς Κλέωνος, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτήσαντος, ἀπολιποῦσα τὸν οἶκον, καὶ κομισαμένη τὴν προῖκα, πάλιν ἐκδόντων αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν Μενεξένου καὶ Βαθύλλου· ὁ γὰρ Περίανδρος ἔτι παῖς ἦν· καὶ τὸ τάλαντον ἐπιδόντων, συνῴκησε τῷ ἐμῷ πατρί. καὶ γίγνομαι αὐτοῖς ἐγώ τε, καὶ ἄλλος ἀδελφὸς νεώτερος ἐμοῦ, ὃς ἔτι παῖς ὢν ἐτελεύτησεν. ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω περὶ τούτων ὑμῖν, πρῶτον τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Τὴν μὲν τοίνυν μητέρα τὴν ἐμὴν οὕτως ὁ πατήρ μου γήμας εἶχε γυναῖκα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ· ἐμέ τε ἐπαίδευε καὶ ἠγάπα, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς ἅπαντες τοὺς ὑμετέρους παῖδας ἀγαπᾶτε. τῇ δὲ τούτων μητρὶ Πλαγγόνι ἐπλησίασεν, ὄντινα δή ποτ᾽ οὖν τρόπον· οὐ γὰρ ἐμὸν τοῦτο λέγειν ἐστί. καὶ οὕτως οὐ πάντα γε ἦν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας κεκρατημένος, ὥστ᾽ οὐδὲ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἀποθανούσης, ἠξίωσεν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν παρ᾽ αὑτὸν εἰσδέξασθαι, οὐδὲ τούτους, ὡς υἱεῖς εἰσὶν αὐτοῦ, πεισθῆναι· ἀλλὰ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὗτοι διῆγον οὐκ ὄντες τοὐμοῦ πατρός, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασιν. ἐπειδὴ δ᾽ οὑτοσὶ αὐξηθείς, καὶ μεθ᾽ ἑαυτοῦ παρασκευασάμενος ἐργαστήριον συκοφαντῶν, ὧν ἡγεμὼν ἦν Μνησικλῆς καὶ Μενεκλῆς ἐκεῖνος, ὁ τὴν Νῖνον ἑλών, * μεθύων [ἔτος] ἐδικάζετό μου τῷ πατρί, φάσκων υἱὸς εἶναι ἐκείνου, συνόδων γιγνομένων πολλῶν ὑπὲρ τούτων, τοῦ πατρὸς οὐκ ἂν φάσκοντος πεισθῆναι,

ὡς

ὡς οὗτοι γεγόνασιν ἐξ αὐτοῦ, τελευτῶσα ἡ Πλαγγὼν, ὦ ἄνδρες δικασταί· (πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς·) μετὰ τοῦ Μενεκλέους ἐνεδρεύσασα τὸν πατέρα μου, καὶ ἐξαπατήσασα ὅρκῳ, ὃς μέγιστος δοκεῖ καὶ δεινότατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι, ὡμολόγησε τριάκοντα μνᾶς λαβοῦσα, τούτους μὲν τοῖς αὑτῆς ἀδελφοῖς εἰσποιήσειν υἱεῖς· αὐτὴ δ', ἂν πρὸς τῷ διαιτητῇ προκαλῆται αὐτὴν ὁ πατήρ μου ὀμόσαι, ἦ μὴν τοὺς παῖδας ἐξ αὐτοῦ γεγονέναι, μὴ * δέξεσθαι τὴν πρόκλησιν. † τούτων γὰρ γενομένων, οὔτε τούτους ἀποστερήσεσθαι τῆς πόλεως, τῷ τε πατρί μου οὐκέτι δυνήσεσθαι αὐτοὺς πράγματα παρέχειν, τῆς μητρὸς αὐτῶν οὐ δεξαμένης τὸν ὅρκον. § † συγχωρηθέντων δὲ τούτων, τί ἂν ὑμῖν μακρολογοίην; ὡς γὰρ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπήντησε, παραβᾶσα ἅπαντα τὰ ὡμολογημένα ἡ Πλαγγὼν, δέχεταί τε τὴν πρόκλησιν, καὶ ὄμνυσιν ἐν τῷ Δελφινίῳ ἄλλον ὅρκον ἐναντίον τῷ προτέρῳ, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασι. περιβόητος γὰρ ἡ πρᾶξις ἐγένετο. καὶ οὕτως ὁ πατήρ μου διὰ τὴν αὑτοῦ πρόκλησιν ἀναγκασθεὶς ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἠγανάκτει καὶ βαρέως ἔφερε, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν οὐδ' ὡς εἰσδέξασθαι τούτους ἠξίωσεν. εἰς δὲ τοὺς φράτορας ἠναγκάσθη εἰσαγαγεῖν. † καὶ τοῦτον μὲν ἐνέγραψε Βοιωτὸν, τὸν δ' ἕτερον, Πάμφιλον· ἐμὲ δ' εὐθὺς ἔπεισε περὶ ὀκτωκαίδεκα ἔτη γεγενημένον τὴν Εὐφήμου θυγατέρα γῆμαι, βουλόμενος παῖδας ἐξ ἐμοῦ γενομένους ἐπιδεῖν. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, νομίζων δεῖν, καὶ πρότε-

ρον,

ρον, καὶ ἐπειδὴ καὶ οὗτοι ἐλύπουν αὐτὸν δικαζόμενοι καὶ πράγματα παρέχοντες, ἐμὲ τοὐναντίον εὐφραίνειν ἅπαντα ποιοῦνθ', ὅσ' ἐκείνῳ χαριεῖσθαι μέλλοιμι, ἐπείσθην αὐτῷ. † γήμαντος δέ μου τὸν τρόπον τοῦτον, ἐκεῖνος μὲν τὸ θυγάτριόν μοι ἐπιδὼν γενόμενον, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, ἀρρωστήσας, ἐτελεύτησεν. § † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς, οὐκ ᾤμην δεῖν ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ· τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, εἰσεδεξάμην τε τούτους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων μετέδωκα, οὐχ ὡς ἀδελφοῖς οὖσιν· (οὐδὲ γὰρ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς λελήθασιν ὃν τρόπον οὗτοι γεγόνασιν.) νομίζων δ' ἀναγκαῖον εἶναί μοι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐξηπατήθη, πείθεσθαι τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. καὶ οὕτως ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδεχθέντες, ὡς ἐνεμόμεθα τὰ πατρῷα, ἀξιοῦντος ἐμοῦ ἀπολαβεῖν τὴν τῆς μητρός μου προῖκα, ἀντενεκάλουν καὶ οὗτοι, καὶ ἔφασαν ὀφείλεσθαι καὶ τῇ αὐτῶν μητρὶ τὴν ἴσην προῖκα. † συμβουλευσάντων δ' ἡμῖν τῶν παρόντων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐνειμάμεθα, τὴν δ' οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας, [τοὺς διακόνους παῖδας] τοὺς τοῦ πατρὸς, ἐξαιρέτους ἐποιησάμεθα, ἵν' ἐκ μὲν τῆς οἰκίας, ὁποτέροις ἂν ἡμῶν φαίνηται ὀφειλομένη ἡ προὶξ, οὗτοι αὐτὴν κομίσωνται· ἐκ δὲ τῶν παίδων, κοινῶν ὄντων, ἐάν τι οὗτοι τῶν πατρῴων ἐπιζητῶσι, πυνθάνωνται, καὶ βασανίζοντες αὐτοὺς, καὶ ἄλλῳ ὅτῳ ἂν τρόπῳ βούλωνται ζητοῦντες. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τουτωνὶ τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

Μαρτυρίαι.

Μαρτυρίαι.

† Μετὰ ταῦτα τοίνυν οὗτοί τ' ἐμοὶ δίκας ἔλαχον ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν, κἀγὼ τούτοις ὑπὲρ τῆς προικός. καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραγραψάμενοι Σόλωνα Ἐρχιέα διαιτητὴν, τούτῳ ἐπετρέψαμεν δικάσαι περὶ ὧν ἐνεκαλοῦμεν ἀλλήλοις. † ὡς δ' οὐκ ἀπήντων οὗτοι, ἀλλ' ἐφυγοδίκουν, καὶ χρόνος διετρίβετο συχνὸς, τῷ μὲν Σόλωνι συνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον. οὗτοι δὲ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς λαγχάνουσί μοι τὰς δίκας· καὶ ἐγὼ τούτῳ, προσκαλεσάμενος αὐτὸν, καὶ ἐπιγραψάμενος ἐπὶ τὸ ἔγκλημα Βοιωτόν· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ὁ πατὴρ ἔθετο τοὔνομα. † περὶ μὲν οὖν ὧν οὗτοί μοι ἐδικάζοντο, παρόντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος, καὶ οὐκ ἔχοντος ἐπιδεῖξαι οὐδὲν ὧν ἐνεκάλουν, ἀπεδιῄτησέ μου ὁ διαιτητής. καὶ οὗτος συνειδὼς αὑτῷ ἀδίκως μοι ἐγκαλῶν, οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, οὔτε νῦν περὶ ἐκείνων εἴληχέ μοι δίκην οὐδεμίαν· ἀλλὰ περὶ ἄλλων τινῶν, λύσιν τοῖς ἐγκλήμασι τούτοις τὴν δίκην ταύτην οἰόμενος. ἣν δ' ἐγὼ τοῦτον ἐδίωκον τότε περὶ τῆς προικὸς, ἐπιδημοῦντος τούτου ἐνθάδε, καὶ οὐκ ἀπαντήσαντος πρὸς τὸν διαιτητὴν, ἐρήμην κατεδιῄτησεν αὐτοῦ· οὗτος δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτε ἠντιδίκει τότε, παρὼν, οὔτ' ἔφη με καταδιαιτήσασθαι τὴν δίκην αὐτοῦ· οὐ γὰρ εἶναι Βοιωτὸν αὐτῷ ὄνομα, ἀλλὰ Μαντίθεον, καὶ οὕτως ὀνόματι ἀμφισβητῶν, ἔργῳ τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερεῖ. ἀπορῶν δ' ἐγὼ, τί ἄν τις χρήσαιτο τῷ πράγματι, οὕτω πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην λαχὼν αὐτῷ Μαντιθέῳ ἑνδεκάτῳ ἔτει

νῦν

νῦν εἰς ὑμᾶς καταπέφευγα. ὡς δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν περὶ τούτων μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἥ τε μήτηρ μου τάλαντον ἐπενεγκαμένη προῖκα, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῶν αὐτῆς, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, συνῴκησε τῷ πατρί· καὶ ὃν τρόπον ἐγὼ τούτους εἰσεδεξάμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας, ἅς μοι ἐνεκάλουν. ταῦτα μὲν πάντα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ ἐπιδέδεικται. ἴθι δὴ λάβε καὶ τὸν περὶ τῆς προικὸς νόμον τουτονί.

Νόμος. Οὕτω τοίνυν τοῦ νόμου ἔχοντος, οἶμαι τουτονὶ Βοιωτὸν, ἢ Μαντίθεον, ἢ ὅ, τι ποτ' ἄλλο χαίρει προσαγορευόμενος, δικαίαν μὲν ἀπολογίαν καὶ ἀληθινὴν οὐδεμίαν ἕξειν εἰπεῖν· ἐπιχειρήσειν δὲ τῇ τόλμῃ καὶ τῇ θρασύτητι τῇ ἑαυτοῦ πιστεύοντα, περιϊστάναι τὰς αὐτῶν συμφορὰς εἰς ἐμὲ, ἅπερ καὶ ἰδίᾳ ποιεῖν εἴωθε· λέγων, ὡς δημευθείσης τῆς Παμφίλου οὐσίας, ὃς ἦν πατὴρ τῆς Πλαγγόνος, τὰ περιγενόμενα χρήματα ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου. καὶ οὕτως ἀποφαίνειν πειρώμενος τὴν μὲν αὐτοῦ μητέρα ἐπενεγκαμένην προῖκα πλεῖον, ἢ ἑκατὸν μνᾶς, τὴν δ' ἐμὴν ἄπροικον φάσκων συνοικῆσαι. † ταῦτα δὲ διέξεισιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε μαρτυρίαν οὐδεμίαν ἐμβεβλημένος ὑπὲρ τούτων, οὔτ' ἀγνοῶν, ὡς οὐδὲν ὑγιὲς λέγει. ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἐν ὑμῖν οὐδεὶς πα ἀπέφυγε· ψευδόμενος δὲ καὶ παραγωγὰς λέγων

ἤδη

ἤδη τις δίκην οὐ δέδωκεν. † ἵν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῆτε ὑπ' αὐτοῦ, βέλτιον εἶναί μοι δοκεῖ βραχέα καὶ περὶ τούτου πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. † ἐὰν μὲν γὰρ λέγῃ, ὡς ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἐπηνέγκατο, ἐνθυμεῖσθ', ὅτι περιφανῶς ψεύδεται· † πρῶτον μὲν γὰρ Πάμφιλος, ὁ πατὴρ τῆς τούτων μητρὸς, πέντε τάλαντα τῷ δημοσίῳ ὀφείλων ἐτελεύτησε. καὶ τοσοῦτον ἐδέησε περιγενέσθαι τι τοῖς ἐκείνου παισὶ, τῆς οὐσίας ἀπογραφείσης καὶ δημευθείσης, ὥστ' οὐδὲ τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκτέτισται· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται. † πῶς οὖν οἷόν τε τὸν ἐμὸν πατέρα χρήματα λαβεῖν ἐκ τῆς Παμφίλου οὐσίας, ἣ οὐδ' αὐτὸ τὸ ὄφλημα τῇ πόλει ἱκανὴ ἐγένετο ἐκτίσαι; § ἔπειτ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐνθυμεῖσθ', ὅτι εἰ τὰ μάλιστα περιεγένετο τὰ χρήματα ταῦτα, ὥσπερ οὗτοί φασιν, οὐκ ἂν ὁ ἐμὸς πατὴρ αὐτὰ ἔλαβεν, ἀλλ' οἱ τοῦ Παμφίλου υἱεῖς, Βοιωτὸς καὶ Ἡδύλος, καὶ Εὐθύδημος, οἳ οὐκ ἂν δήπου ἐπὶ μὲν τῷ τἀλλότρια λαμβάνειν ὁτιανοῦν ἐποίουν, ὡς καὶ ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε. τὰ δ' αὑτῶν τὸν ἐμὸν πατέρα περιεῖδον κομισάμενον. † ὅτι μὲν τοίνυν ἥ γε τούτων μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἀλλ' οὗτοι τοῦτο ψεύδονται, ἱκανῶς ὑμᾶς μεμαθηκέναι νομίζω. ὅτι δ' ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐπηνέγκατο, ῥᾳδίως ἐγὼ δείξω· † πρῶτον μὲν γὰρ Πολυαράτου θυγάτηρ ἦν, ὃς καὶ ὑφ' ὑμῶν ἐτιμᾶτο, καὶ πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο. ἔπειτα μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς τοσαύτην

προῖκα ἐπενεγκαμένη, Ἐρυξιμάχῳ συνῴκησε, τῷ Χαβρίου κηδεστῇ. † πρὸς δὲ τούτοις, φαίνεται ἡ μήτηρ μου τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα Κλεομέδοντι, οὗ φασὶ τὸν πατέρα Κλέωνα τῶν ὑμετέρων προγόνων στρατηγοῦντα, λακεδαιμονίων πολλοὺς ἐν Πύλῳ ζῶντας λαβόντα, μάλιστα πάντων ἐν τῇ πόλει εὐδοκιμῆσαι. ὥστ' οὔτε τὸν ἐκείνου προσῆκεν υἱὸν ἄπροικον αὐτὴν γῆμαι· οὔτε Μενέξενον, καὶ Βάθυλλον εἰκός ἐστιν, αὐτούς τε οὐσίαν πολλὴν κεκτημένους, καὶ Κλεομέδοντος τελευτήσαντος κομισαμένους τὴν προῖκα, ἀποστερῆσαι τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτῶν, ἀλλὰ προσθέντας * ἂν αὐτοὺς, ἐκδοῦναι τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ, καθάπερ καὶ αὐτοὶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι μεμαρτυρήκασι· § † χωρὶς δὲ τούτων, ἐνθυμήθητε, διὰ τί ἄν ποτε ὁ πατὴρ, εἴπερ ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ μὴ ἦν ἐγγυητὴ, μηδ' ἠνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἠνέγκατο, τούτους μὲν οὐκ ἔφη αὐτοῦ υἱεῖς εἶναι, ἐμὲ δὲ καὶ ἐποιεῖτο καὶ ἐπαίδευεν; ὅτι νὴ Δί', ὡς οὗτοι φασὶν, ἐμοὶ χαριζόμενος, καὶ τῇ γε ἐμῇ μητρὶ, τούτους ἠτίμαζεν. ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἔτι παῖδα μικρὸν ἐμὲ καταλιποῦσα, αὐτὴ τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ἡ δὲ τούτων μήτηρ Πλαγγὼν, καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα εὐπρεπὴς τὴν ὄψιν οὖσα, ἐπλησίαζεν αὐτῷ· ὥστε πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἦν αὐτὸν διὰ τὴν ζῶσαν γυναῖκα, ἧς ἐρῶν ἐτύγχανε, τὸν τῆς τεθνεώσης υἱὸν ἀτιμάζειν, ἢ δι' ἐμὲ καὶ τὴν τετελευτηκυῖαν, τοὺς ἐκ τῆς ζώσης καὶ πλησιαζούσης αὐτῷ παῖδας μὴ ποιεῖσθαι. † καίτοι οὗτός γ' εἰς τοῦτο τόλμης ἥκει, ὥστε φησὶ τὸν πατέρα μου δεκάτην ὑπὲρ αὐτοῦ ἑστιᾶσαι. καὶ περὶ

τούτου

τούτȣ μόνον Τιμοκράτȣς καὶ Προμάχȣ ἀποδέδεικται μαρτυρίας, οἳ οὔτε γένει προσήκȣσί μȣ τῷ πατρὶ ȣ̓δὲν, ȣ̓́τε φίλοι ἦσαν ἐκείνῳ. † ȣ̔́τω δὲ φανερῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν, ὥστε ὃν, πάντων ὑμῶν εἰδότων, ȣ̔τοσὶ, δίκην λαχὼν, ἄκοντα ἠνάγκασε ποιήσασθαι αὐτὸν, τȣ̃τον ȣ̔̃τοι, ὥσπερ κλητῆρες δύο, μόνοι ὄντες, μαρτυρȣ̃σι δεκάτην ὑπὲρ τȣ́τȣ ἑςιᾶσαι. οἷς τίς ἂν ὑμῶν πιςεύσειεν; † καὶ μὴν ȣ̓δ᾽ ἐκεῖνό γε εἰπεῖν αὐτῷ ἐνδέχεται, ὡς μικρὸν μὲν ὄντα ἐποιεῖτο αὐτὸν ὁ πατὴρ, μείζω δὲ γενόμενον, τῇ μητρὶ ὀργισθείς τι, τῇ τȣ́των, ἠτίμαζε· † πολὺ γὰρ δήπȣ μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν ἐν ἑαυτοῖς διενεχθῶσι γυνὴ καὶ ἀνὴρ, διαλλάττεσθαι διὰ τοὺς παῖδας, ἢ διὰ τὰς πρὸς αὑτȣ̀ς ὀργὰς τοὺς κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν. ὥστ᾽ ἐὰν μὲν ἐπιχειρῇ ταῦτα λέγειν, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ ἀναισχυντεῖν. § ἐὰν δὲ λέγῃ περὶ τῶν δικῶν, ἃς ἀπεδιήτησέ μȣ ὁ διαιτητὴς, καὶ φάσκῃ ὑπ᾽ ἐμȣ̃ ἀπαράσκευος ληφθῆναι, πρῶτον μὲν μέμνησθε, ὅτι ȣ̓κ ὀλίγος χρόνος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἔδει παρεσκευάσθαι αὐτὸν, ἀλλ᾽ ἔτη πολλά. ἔπειθ᾽ ὅτι ȣ̔̃τος ἦν ὁ διώκων, ὥστε πολὺ μᾶλλον ἦν ἂν εἰκὸς ἐμὲ ὑπὸ τȣ́τȣ ἀπαράσκευον ληφθῆναι, ἢ τȣ̃τον ὑπ᾽ ἐμȣ̃. † ἔτι δὲ πάντες ὑμῖν οἱ πρὸς τῷ διαιτητῇ παρόντες μεμαρτυρήκασιν, ὡς οὗτος παρὼν αὐτὸς, ὅτε ἀπεδιήτησέ μου ὁ διαιτητὴς, οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαςήριον, ἐνέμεινέ τε τῇ διαίτῃ. † καίτοι ἄτοπον δοκεῖ μοι εἶναι, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι, ὅταν οἴωνται ἀδικεῖσθαι, καὶ τὰς πάνυ μικρὰς δίκας εἰς ὑμᾶς ἐφιᾶσιν· οὗτος δέ μοι περὶ προικὸς δίκην ταλάντου λαχὼν, ταύτῃ, ὡς αὐτός φησιν, ἀδίκως * καταδιαιτη-

θεὶς ἐνέμεινε. † νὴ Δί', ἀπράγμων γάρ τις ἴσως ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὐ φιλόνεικος. ἐβουλόμην μέντ' ἂν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι. νυνὶ δ' ὑμεῖς μὲν οὕτως ἐστὲ κοινοὶ καὶ φιλάνθρωποι, ὥστ' οὐδὲ τοὺς τῶν τριάκοντα υἱεῖς φυγαδεῦσαι ἐκ τῆς πόλεως ἠξιώσατε· οὗτος δ' ἐμοὶ μετὰ Μενεκλέους, τοῦ πάντων τούτων ἀρχιτέκτονος, ἐπιβουλεύσας, καὶ ἐξ ἀντιλογίας καὶ λοιδορίας πληγὰς συναψάμενος, ἐπιτεμὼν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τραύματος ὡς ἄρειον πάγον με προσεκαλέσατο, ὡς φυγαδεύσων ἐκ τῆς πόλεως. † καὶ εἰ μὴ Εὐθύδικος ὁ ἰατρὸς, πρὸς ὃν οὗτοι τοπρῶτον ἦλθον, δεόμενοι ἐπιτεμεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτοῖς, πρὸς τὴν ἐξ ἀρείου πάγου βουλὴν εἶπε τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν, τοιαύτην ἂν δίκην οὗτος εἰλήφει παρ' ἐμοῦ οὐδὲν ἀδικοῦντος, ἣν ὑμεῖς οὐδὲ κατὰ τῶν τὰ μέγιστ' ἀδικούντων ὑμᾶς, ἐπιχειρήσαιτ' ἂν ποιήσασθαι. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διαβάλλειν αὐτὸν, ἀνάγνωθί μοι τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Τοῦτον μὲν τοίνυν οὕτω μέγαν καὶ φοβερὸν ἀγῶνά μοι οὐχ ὡς εὐήθης ὢν, ἀλλ' ὡς ἐπίβουλος καὶ κακοῦργος, κατεσκεύασε, † μετὰ δὲ ταῦτα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, οὗ ἔθετο ὁ πατὴρ αὐτῷ Βοιωτὸν, ὥσπερ καὶ πρὸς ὑμᾶς μεμαρτύρηται, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, Μαντίθεον αὐτὸν ἐγγράψας εἰς τοὺς δημότας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμοὶ πατρὸς καὶ δήμου προσαγορευόμενος, οὐ μόνον τὴν δίκην ταύτην, περὶ ἧς νῦν δικάζομαι, ἀνάδικον ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ χειροτονησάντων ὑμῶν ἐμὲ ταξίαρχον, ἧκεν αὐτὸς εἰς τὸ δικαστήριον δοκιμασθησόμενος· δίκην τε

ἐξού-

ἐξούλης ὠφληκὼς, ταύτην οὐκ αὐτὸς ὠφληκέναι φησὶν, ἀλλ' ἐμέ. † ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, κακά μοι παρέχων, ἠνάγκασέ με λαχεῖν αὐτῷ δίκην περὶ τοῦ ὀνόματος, οὐχ ἵνα χρήματα παρ' αὐτοῦ λάβω, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ' ἵν', ἐὰν ὑμῖν δοκῶ δεινὰ πάσχειν καὶ βλάπτεσθαι μεγάλα, οὑτοσὶ καλῆται Βοιωτὸς, ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτῷ ἔθετο. ὅτι τοίνυν ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, λάβε μοι καὶ τὰς περὶ τούτων μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι.

Πρὸς τούτοις τοίνυν καὶ ὅτι ἐγὼ στρατευόμενος, καὶ μετὰ Ἀμεινίου ξενολογήσας, ἄλλοθέν τε χρήματα εὐπορήσας, καὶ ἐκ Μιτυλήνης παρὰ τοῦ ὑμετέρου προξένου Ἀπολλωνίδου, καὶ παρὰ τῶν φίλων τῆς πόλεως λαβὼν τριακοσίους στατῆρας Φωκαεῖς, ἀνήλωσα εἰς τοὺς στρατιώτας, ἵνα πρᾶξίς τις πραχθείη καὶ ὑμῖν καὶ ἐκείνοις συμφέρουσα· περὶ τούτων μοι δικάζεται, ὡς πατρικὸν κεκομισμένῳ χρέος παρὰ τῆς πόλεως τῆς μιτυληναίων, Κάμμῃ τῷ τυραννοῦντι Μιτυλήνης ὑπηρετῶν· ὃς καὶ ὑμῖν κοινῇ, καὶ ἐμοὶ ἰδίᾳ ἐχθρός ἐστιν. † ὅτι δ' ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἣν ἐψηφίσαντο αὐτῷ δωρεὰν οἱ μιτυληναῖοι, εὐθὺς αὐτὸς ἐκομίσατο· καὶ ὡς οὐδὲν ὠφείλετο αὐτῷ χρέος ἐν Μιτυλήνῃ, τῶν ὑμετέρων φίλων παρέξομαι μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἔχων τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δεινὰ λέγειν, ἃ οὗτος καὶ εἰς ἐμὲ, καὶ εἰς ὑμῶν ἐνίους ἡμάρτηκεν, ἀναγκάζομαι, διὰ τὸ ὀλίγον εἶναί μοι τὸ ὕδωρ, παραλι-

ραλιπεῖν. † νομίζω γὰρ καὶ ἐκ τούτων ὑμῖν ἱκανῶς ἐπιδεδεῖχθαι, ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἀγῶνα μέν μοι περὶ ψυχῆς κατασκευάζειν, καὶ δίκας οὐδὲν προσηκούσας δικάζεσθαι· πρὸς δὲ τὸν διαιτητὴν ἀπαντᾶν ἀπαράσκευον. † ὥστε περὶ μὲν τούτων ἂν ἐπιχειρῇ λέγειν, οὐκ οἴομαι ὑμᾶς ἀποδέξασθαι ἂν αὐτόν. ἂν δὲ λέγῃ, ὡς, ἀξιοῦντος αὐτοῦ ἐπιτρέψαι Κόνωνι τῷ Τιμοθέου περὶ ἀπάντων, ἐγὼ οὐκ ἠβουλόμην ἐπιτρέπειν, ἐνθυμεῖσθε, ὡς ἐξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπιχειρήσει. † ἐγὼ γὰρ περὶ μὲν ὧν αἱ δίκαι οὔπω τέλος εἶχον, ἕτοιμος ἦν ἐπιτρέπειν καὶ Κόνωνι, καὶ ἄλλῳ διαιτητῇ ἴσῳ, ὅτῳ οὗτος βούλοιτο· περὶ δὲ ὧν τρὶς πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπαντήσαντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος, ὁ μὲν διαιτητὴς ἀπέγνω μου, οὗτος δὲ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐνέμεινεν, ὡς καὶ ὑμῖν μεμαρτύρηται, οὐκ ᾤμην δίκαιον εἶναι ταῦτα πάλιν ἀνάδικα γίνεσθαι· † τί γὰρ ἂν ἦν πέρας ἡμῖν τοῦ διαλυθῆναι, εἰ τὰ κατὰ τοὺς νόμους διαιτηθέντα λύσας, ἑτέρῳ διαιτητῇ ἐπέτρεψα περὶ τῶν αὐτῶν ἐγκλημάτων· ἄλλως τε καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι, εἰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους μὴ ἐπιεικές ἐστι ταῖς διαίταις ἰσχυρίζεσθαι, πρός γε τοῦτον ἁπάντων δικαιότατον ἦν οὕτω προσφέρεσθαι· § † Φέρε γὰρ εἴ τις αὐτὸν ξενίας γράψαιτο λέγων, ὡς διομνύμενος ὁ πατὴρ οὐκ ἔφη τοῦτον υἱὸν αὑτοῦ εἶναι, ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἰσχυρίζοιτο πρὸς ταῦτα, ἢ διότι τῆς μητρὸς αὐτῶν ὀμοσάσης, καὶ τοῦ διαιτητοῦ καταγνόντος, ἠναγκάσθη ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ; † οὐκοῦν δεινὸν, εἰ οὗτος αὐτὸς κατὰ γνῶσιν διαιτητοῦ ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος, καὶ πρὸς

ἐμὲ

ἐμὲ τὴν οὐσίαν νειμάμενος, καὶ τυχὼν τῶν μετρίων ἁπάντων, ἃς ἐγὼ δίκας τοῦτον ἀπέφυγον παρόντα, καὶ ἀντιδικοῦντα, καὶ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐμμείναντα, ταύτας ἀναδίκους ἀξιῶν γενέσθαι, δίκαιόν τι δοκοίη λέγειν ὑμῖν· † ὥσπερ, ὅταν μὲν τούτῳ συμφέρῃ, δέον κυρίας εἶναι τὰς διαίτας· ὅταν δὲ μὴ συμφέρῃ, προσῆκον τὴν τούτου γνώμην κυριωτέραν γενέσθαι τῶν κατὰ τοὺς ὑμετέρους νόμους γνωσθέντων. ὃς οὕτως ἐπίβουλός ἐστιν, ὥστε καὶ τὴν δίαιταν ταύτην ἐπιτρέπειν με προὐκαλεῖτο, οὐχ ὅπως ἀπαλλαγῇ πρός με, ἀλλ' ἵν', ὥσπερ καὶ πρότερον ἕνδεκα ἔτη διήγαγε κακουργῶν, οὕτω καὶ τὰ νῦν ἀποδιαιτηθέντα μου λύσας, ἐξ ἀρχῆς με συκοφαντῇ, καὶ τὴν δίκην ταύτην ἐκκρούῃ. † τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον· οὔτε γὰρ τὴν πρόκλησιν ἐδέχετο, ἣν ἐγὼ κατὰ τοὺς νόμους προὐκαλούμην αὐτὸν, πρότερόν τε Ξενίππῳ, ὃν οὗτος προὐβάλετο διαιτητὴν, ἐπιτρέποντός μου περὶ τῆς τοῦ ὀνόματος δίκης, ἀπηγόρευσεν αὐτῷ μὴ διαιτᾷν. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῆς μαρτυρίας, καὶ τῆς προκλήσεως εἴσεσθε.

Μαρτυρία. Πρόκλησις. Ταύτην τοίνυν τὴν πρόκλησιν οὐ δεξάμενος, ἀλλ' ἐνεδρεύων με, καὶ τὴν δίκην ὅτι πλεῖστον χρόνον ἐκκρούειν βουλόμενος, κατηγορήσει, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὐ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρὸς, λέγων, ὡς ἐκεῖνος, ἐμοὶ χαριζόμενος, πολλὰ τοῦτον ἠδίκησεν. † ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μάλιστα μὲν ὥσπερ αὐτοὶ οὐκ ἂν ἀξιώσαιτε κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παίδων, οὕτω μηδὲ τούτῳ ἐπιτρέπετε περὶ τοῦ πατρὸς βλασ-

φημεῖν·· † καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, εἰ αὐτοὶ μὲν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτείναντας διαλλαγέντες ἐμμένετε ταῖς ὁμολογίαις, ὥσπερ χρὴ τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς ἄνδρας, τούτῳ δὲ πρὸς τὸν πατέρα ζῶντα διαλυθέντι, καὶ πολλὰ παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτήσαντι, νῦν μνησικακεῖν ἐπιτρέψετε, καὶ κακῶς ἐκεῖνον λέγειν. † μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ μάλιστα μὲν κωλύετ' αὐτὸν ταῦτα ποιεῖν· ἂν δ' ἄρα βιάζηται ὑμᾶς, καὶ λοιδορῆται αὐτῷ, ἐνθυμεῖσθ', ὅτι αὐτὸς αὑτοῦ καταμαρτυρεῖ μὴ ἐξ ἐκείνου γεγενῆσθαι· οἱ μὲν γὰρ φύσει παῖδες ὄντες, κἂν πρὸς ζῶντας διενεχθῶσι τοὺς πατέρας, ἀλλ' οὖν τελευτήσαντάς γε αὐτοὺς ἐπαινοῦσιν. † οἱ δὲ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δὲ γένει ἐξ ἐκείνων, ῥᾳδίως μὲν αὐτοῖς διαφέρονται ζῶσιν, οὐδὲν δὲ φροντίζουσι περὶ τεθνεώτων αὐτῶν βλασφημοῦντες. † χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυμεῖσθε, ὡς ἄτοπόν ἐστιν, εἰ οὗτος τὸν πατέρα, ὡς ἁμαρτόντα εἰς αὐτὸν, λοιδορήσει, διὰ τὰ ἐκείνου ἁμαρτήματα ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος· § † κἀγὼ μὲν διὰ τὴν τούτων μητέρα τὰ δύο μέρη τῆς οὐσίας ἀδίκως ἀφαιρεθεὶς, ὅμως ὑμᾶς αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης τι φλαῦρον· οὗτος δ', ὃν ἠνάγκασεν αὐτῷ πατέρα γενέσθαι, τοῦτον οὐκ αἰσχύνεται ἐναντίον ὑμῶν ψέγων· † ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀμαθίας ἥκει, ὥστε τῶν νόμων ἀπαγορευόντων· μηδὲ τοὺς τῶν ἄλλων πατέρας κακῶς λέγειν τεθνεῶτας· τοῦτον οὗτος, οὗ φησὶν υἱὸς εἶναι, λοιδορήσει, ᾧ προσῆκε, καὶ εἴ τις

ἄλλος

ἄλλος ἐβλασφήμει περὶ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν. † οἴομαι δ' αὐτὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὰν τῶν ἄλλων ἀπορῇ, κακῶς γέ με ἐπιχειρήσειν λέγειν, καὶ διαβάλλειν πειράσεσθαι, διεξιόνθ', ὡς ἐγὼ μὲν καὶ ἐτράφην καὶ ἐπαιδεύθην, καὶ ἔγημα ἐν τῇ τοῦ πατρὸς οἰκίᾳ· αὐτὸς δ' οὐδενὸς τούτων μετέσχεν. † ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθ', ὅτι ἐμὲ μὲν ἡ μήτηρ παῖδα καταλιποῦσα ἐτελεύτησεν. ὥστε μοι ἱκανὸν ἦν ἀπὸ τοῦ τόκου τῆς προικὸς, καὶ τρέφεσθαι, καὶ παιδεύεσθαι. † ἡ δὲ τούτων μήτηρ Πλαγγὼν, τρέφουσα μεθ' αὐτῆς τούτους, καὶ θεραπαίνας συχνὰς, καὶ αὐτὴ πολυτελῶς ζῶσα, καὶ εἰς ταῦτα τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν χορηγὸν αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ἔχουσα, καὶ πολλὰ δαπανᾷν ἀναγκάζουσα, οὐκ ἴσα δήπου τῆς ἐκείνου οὐσίας, ἐμοὶ ἀνήλωκεν. ὥστε πολὺ μᾶλλον προσήκει ἐμὲ τούτοις ἐγκαλεῖν, ἢ αὐτὸν ἐγκλήματ' ἔχειν ὑπὸ τούτων. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις, εἴκοσι μνᾶς δανεισάμενος μετὰ τοῦ πατρὸς παρὰ Βλεπαίου τοῦ τραπεζίτου εἰς ὠνὴν τινῶν μετάλλων, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐτελεύτησε, τὰ μὲν μέταλλα πρὸς τούτους ἐνειμάμην· τὸ δάνειον δ' αὐτὸς εἰσεπράχθην· † ἑτέρας δὲ χιλίας εἰς τὴν τοῦ πατρὸς ταφὴν παρὰ Λυσιστράτου * τοῦ Θορικίου δανεισάμενος, ἰδίᾳ ἐκτέτικα. ὡς δ' ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

Μαρτυρίαι. Τοσαῦτα τοίνυν ἐμοῦ ἐλαττουμένου φανερῶς, οὑτοσὶ νυνὶ σχετλιάζων, καὶ δεινοπαθῶν, καὶ τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερήσει;

† ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μὴ καταπλαγῆτε ὑπὸ τῆς κραυγῆς τῆς τούτου· πολὺς γὰρ, πολὺς, καὶ τολμηρός ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὕτω κακοῦργος, ὥστε περὶ ὧν ἂν μὴ ἔχῃ μάρτυρας παρασχέσθαι, ταῦτα φήσει ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὃ πάντες ποιοῦσιν οἱ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντες. † ὑμεῖς οὖν ἐάν τι τοιοῦτον τεχνάζηται, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλ' ἐξελέγχετε. καὶ ὅ, τι ἂν μὴ ἕκαστος ὑμῶν εἰδῇ, μηδὲ τὸν πλησίον νομιζέτω εἰδέναι· ἀλλ' ἀξιούτω τοῦτον ἀποδεικνύναι σαφῶς ὑπὲρ ὧν ἂν λέγῃ, καὶ μὴ, ὑμᾶς φάσκοντα εἰδέναι περὶ ὧν αὐτὸς οὐδὲν ἔχει εἰπεῖν δίκαιον, περὶ τούτων ἀποδιδράσκειν τὴν ἀλήθειαν. † ἐπεὶ καὶ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων ὑμῶν εἰδότων, ὃν τρόπον ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ μου ἐποιήσατο τούτους, οὐδὲν ἧττον δικάζομαι νυνὶ αὐτοῖς, καὶ μάρτυρας ὑποδίκους παρέσχημαι. † καίτοι οὐκ ἴσος γ' ἡμῖν ἐστὶν ὁ κίνδυνος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, ἐὰν ὑμεῖς νυνὶ ὑπὸ τούτων ἐξαπατηθῆτε, οὐκ ἐξέσται ἔτι δικάσασθαι περὶ τῆς προικός· τούτοις δ', εἰ φασὶν ἀδίκως ἀποδιαιτῆσαί μου τὸν διαιτητὴν τὰς δίκας, καὶ τότε ἐξῆν εἰς ὑμᾶς ἐφεῖναι· καὶ νῦν ἐκγενήσεται πάλιν, ἐὰν βούλωνται, παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἐν ὑμῖν τὸ δίκαιον. § καὶ ἐγὼ μὲν, ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, ὑμεῖς με ἐγκαταλίπητε, οὐχ ἕξω ὁπόθεν προῖκα ἐπιδῶ τῇ θυγατρί· ἧς τῇ μὲν φύσει, πατήρ εἰμι· τὴν δ' ἡλικίαν αὐτῆς εἰ ἴδοιτε, οὐκ ἂν θυγατέρα μου, ἀλλ' ἀδελφὴν εἶναι αὐτὴν νομίσαιτε· † αὗται δὲ, ἐὰν ὑμεῖς μοι βοηθήσετε, οὐδὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἀποτίσουσιν, ἀλλ'

ἐκ τῆς

ἐκ τῆς οἰκίας τὰ ἐμὰ ἐμοὶ ἀποδώσουσιν, ἣν ἐξειλέμεθα μὲν κοινῇ πάντες εἰς τὴν ἔκτισιν τῆς προικὸς, οἰκοῦντες δ' αὐτὴν οὗτοι μόνοι διατελοῦσιν· † οὔτε γὰρ ἁρμόττει μοι θυγατέρα ἐπίγαμον ἔχοντι οἰκεῖν μετὰ τοιούτων, οἳ οὐ μόνον αὐτοὶ ἀσελγῶς ζῶσιν, ἀλλὰ καὶ ὁμοίους αὐτοῖς ἑτέρους πολλοὺς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσάγουσιν· † οὔτε μὰ τὸν Δί' ἀσφαλὲς εἶναί μοι νομίζω ζῆν σὺν τοῖς τοιούτοις ἐν τῷ αὐτῷ· † ὅπου γὰρ οὕτω φανερῶς μοι ἐπιβουλεύσαντες, εἰς ἄρειον πάγον ἀγῶνα κατεσκεύασαν, τίνος ἂν οὗτοι ἢ φαρμακείας, ἢ ἄλλης κακουργίας τοιαύτης ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν; οἵ γε πρὸς τοῖς ἄλλοις· (ἀρτίως γὰρ καὶ τοῦτο ἀνεμνήσθην) εἰς τοσαύτην ὑπερβολὴν τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε καὶ Κρίτωνος μαρτυρίαν ἐνεβάλοντο, ὡς ἐώνηται τὸ τρίτον μέρος παρ' ἐμοῦ τῆς οἰκίας. ἣν ὅτι ψευδής ἐστι, ῥᾳδίως εἴσεσθε· † πρῶτον μὲν γὰρ οὐχ οὕτω μετρίως ζῇ Κρίτων, ὥστε παρ' ἑτέρου οἰκίαν ὠνεῖσθαι· ἀλλ' οὕτω πολυτελῶς καὶ ἀσώτως, ὥστε πρὸς τοῖς αὑτοῦ καὶ τὰ τῶν ἄλλων προσαναλίσκειν. † ἔπειτ' οὐ μαρτυρεῖ τούτῳ νῦν, ἀλλ' ἐμοὶ ἀντιδικεῖ· † τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι μάρτυρες μὲν εἰσιν οὗτοι, οἷς μηδὲν μέτεστι τοῦ πράγματος, περὶ οὗ ἡ δίκη ἐστίν· ἀντίδικοι δ' οἱ κοινωνοῦντες τῶν πραγμάτων, περὶ ὧν ἂν δικάζηταί τις αὐτοῖς; ὃ Κρίτωνι συμβέβηκεν. § † ἔτι δὲ τοσούτων ὑμῶν ὄντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν ἄλλων ἀθηναίων πολλῶν, ἄλλος μὲν οὐδεὶς αὐτῷ παραγενέσθαι μεμαρτύρηκε· Τιμοκράτης δὲ μόνος, ὥσπερ ἀπὸ

μηχανῆς, μαρτυρεῖ μὲν δεκάτην ἑστιάσαι τούτῳ τὸν ἐμὸν πατέρα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ νυνὶ φεύγοντος τὴν δίκην· φησὶ δὲ ἅπαντα ἁπλῶς εἰδέναι, ἃ δὴ τούτοις συμφέρει· † μαρτυρεῖ δὲ νυνὶ μόνος Κρίτωνι παρεῖναι, ὅτε παρ' ἐμοῦ τὴν οἰκίαν ἐωνεῖτο. ὃ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; † ἄλλως τε καὶ [ὅτι] οὐ περὶ τῆς οἰκίας, πότερα ἐώνηται Κρίτων αὐτὴν ἢ μή, νυνὶ δικάζομαι, ἀλλὰ περὶ προικός, ἣν ἐπενεγκαμένης τῆς μητρὸς οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐμὲ κομίζεσθαι. † ὥστε καθάπερ ὑμῖν ἐγὼ καὶ ἐκ μαρτυριῶν πολλῶν καὶ ἐκ τεκμηρίων ἐπέδειξα ἐπενεγκαμένην μὲν τὴν μητέρα μου τάλαντον προῖκα· οὐ κομισάμενον δὲ τοῦτ' ἐμὲ ἐκ τῆς πατρῴας οὐσίας, ἐξαίρετον δ' ἡμῖν γενομένην τὴν οἰκίαν εἰς ταῦτα· οὕτω κελεύετε καὶ τοῦτον ἐπιδεικνύναι ὑμῖν, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγω, ἢ ὡς οὐ προσήκει μοι κομίσασθαι τὴν προῖκα· περὶ τούτων γὰρ ὑμεῖς νυνὶ τὴν ψῆφον οἴσετε. † ἐὰν δὲ μὴ ἔχων περὶ ὧν φεύγει τὴν δίκην, μήτε μάρτυρας ἀξιόχρεως παρασχέσθαι, μήτ' ἄλλο πιστὸν μηδέν, ἑτέρους παρεμβάλλῃ λόγους κακουργῶν, καὶ βοᾷ, καὶ σχετλιάζῃ, μηδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, πρὸς διὸς καὶ θεῶν μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ· ἀλλὰ βοηθεῖτέ μοι τὰ δίκαια ἐξ ἁπάντων τῶν εἰρημένων, ἐνθυμούμενοι, ὅτι πολὺ καὶ δικαιότερόν ἐστι τὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς προῖκα τῇ ἐμῇ θυγατρὶ εἰς ἔκδοσιν ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἢ Πλαγγόνα καὶ τούτους, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν οἰκίαν, τὴν εἰς τὴν προῖκα ἐξαίρετον γενομένην, ἀφελέσθαι ἡμᾶς παρὰ πάντα τὰ δίκαια.

ΥΠΟΘΕ-

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Πολύευκτος, ἀνὴρ ἀθηναῖος, δύο θυγατέρων πατὴρ γίνεται· ὧν τὴν μὲν νεωτέραν Λεωκράτει πρότερον δίδωσιν, εἶτα Σπουδίᾳ. τὴν πρεσβυτέραν δὲ τῷ πρὸς τὸν Σπουδίαν δικαζομένῳ. ὁ μὲν οὖν Πολύευκτος ἐτελεύτησε, ταῖς θυγατράσι καταλιπὼν τὸν κλῆρον ἐξίσου. ὁ δὲ τὴν πρεσβυτέραν γήμας φησὶ τετταράκοντα μνᾶς ὁμολογηθῆναι τὴν προῖκα, οὐ μὴν ὅλην εὐθὺς δοθῆναι, ἀλλὰ δέκα μνῶν ὑπολειφθεισῶν, ζῶντά τε ὁμολογεῖν τὸν Πολύευκτον ὀφείλειν αὐτάς· καὶ ὡς ἤμελλε τελευτᾶν, τὴν οἰκίαν τῆς ἄλλης οὐσίας ἐξελεῖν, καὶ ταύτην εἰς τὸ χρέος δοῦναι. ὁ δὲ Λεωκράτης ἀξιοῖ καὶ ταύτην εἶναι κοινὴν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα πάντα. καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἀμφισβητημάτων τῶν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτό ἐστι. προσεγκαλεῖ δὲ τῷ Σπουδίᾳ καὶ ἕτερα· φησὶ γὰρ αὐτὸν καὶ τοῦ Πολυεύκτου καὶ τῆς πρεσβυτέρας ὀφείλοντα χρήματα, μὴ καταβαλεῖν εἰς τὸ μέσον, δέον τοῦτο ποιεῖν. τοῦ δὲ Σπουδίου κἀκεῖνο λέγοντος, ὡς αὐτὸς τριάκοντα μνᾶς προῖκα εἴληφε, μάλιστα μὲν ἐξεῖναι τῷ Πολυεύκτῳ φησὶν, εἰ τῇ ἑτέρᾳ τῶν θυγατέρων ἠβούλετο πλείω προῖκα δοῦναι, καὶ μὴ τὴν ἴσην ἀμφοτέραις· ἔπειτα δὲ ἐπιδείκνυσιν, ὡς καὶ τοῦτο Σπουδίας ψεύδεται· τὰς μὲν γὰρ τριάκοντα μνᾶς αὐτὸν ἐν ἀργύρῳ φησὶ λαβεῖν· τὰς δὲ δέκα, ἐν ἱματίοις καὶ χρυσίοις, ἃ καὶ πλείονος ἢ δέκα μνῶν εἶναι ἄξια.

ΔΗΜΟ-

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Ἀδελφὰς ἔχομεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, γυναῖκας, ἐγὼ καὶ Σπουδίας οὑτοσὶ, Πολυεύκτου θυγατέρας. ἄπαιδος δ' ἐκείνου τελευτήσαντος ἀῤῥένων παίδων, ἀναγκάζομαι πρὸς τουτονὶ περὶ τῶν καταλειφθέντων δικάζεσθαι. † καὶ εἰ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ πᾶσαν σπουδὴν καὶ προθυμίαν ἐποιησάμην, βουλόμενος διαλύεσθαι, καὶ τοῖς φίλοις ἐπιτρέπειν, ἐμαυτὸν ἂν ἠτιώμην, εἰ μᾶλλον ἡρούμην δίκας καὶ πράγματ' ἔχειν, ἢ μικρὰ ἐλαττωθεὶς ἀνέχεσθαι. † νῦν δ' ὅσῳ πρᾳότερον ἐγὼ καὶ φιλανθρωπότερον τούτῳ διελεγόμην, τοσούτῳ μᾶλλόν μου κατεφρόνει. καὶ νῦν κινδυνεύω μὲν οὐχ ὁμοίως τούτῳ πρὸς τουτονὶ τὸν ἀγῶν' ἔχειν· ἀλλ' οὗτος μὲν ῥᾳδίως φέρει, πολλάκις εἰθισμένος ἐνταῦθ' εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. ἐγὼ δ' αὐτὸ τοῦτο φοβοῦμαι, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν οὐ δυνηθῶ δηλῶσαι περὶ τῶν πραγμάτων ὑμῖν. ὅμως δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσέχετε τὸν νοῦν· † Πολύευκτος γὰρ ἦν τις θριάσιος, ὃν ἴσως οὐδ' ὑμῶν τινες ἀγνοοῦσιν. οὗτος ὁ Πολύευκτος, ἐπειδὴ οὐκ ἦσαν αὐτῷ παῖδες ἄῤῥενες, ποιεῖται Λεωκράτην τὸν ἀδελφὸν τῆς ἑαυτοῦ γυναικός. † οὐσῶν δ' αὐτῷ δύο θυγατέρων ἐκ τῆς τοῦ Λεωκράτους ἀδελφῆς, τὴν μὲν πρεσβυτέραν ἐμοὶ δίδωσι, καὶ τετταράκοντα μνᾶς προῖκα· τὴν δὲ νεωτέραν, Λεωκράτει.

§ † τού-

§ † τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, διαφορᾶς γενομένης τῷ Πολυεύκτῳ πρὸς τὸν Λεωκράτην, περὶ ἧς οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ λέγειν, ἀφελόμενος ὁ Πολύευκτος τὴν θυγατέρα, δίδωσι Σπουδίᾳ τούτῳ. † μετὰ δὲ ταῦτα ἠγανάκτει ὁ Λεωκράτης, καὶ δίκας ἐλάγχανε Πολυεύκτῳ, καὶ τούτῳ Σπουδίᾳ, καὶ περὶ πάντων ἠναγκάζοντο εἰς λόγον καθίστασθαι. καὶ τὸ τελευταῖον διελύθησαν ἐφ' ᾧτε κομισάμενον τὸν Λεωκράτην ἅπερ ἦν εἰς τὴν οὐσίαν εἰσενηνεγμένος, μήτε κακόνουν εἶναι Πολυεύκτῳ, τῶν τε πρὸς ἀλλήλους ἐγκλημάτων ἀπηλλάχθαι ἁπάντων. † τίνος οὖν ἕνεχ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ταῦτ' εἶπον; ὅτι τὴν προῖκα οὐ κομισάμενος ἅπασαν, ἀλλ' ὑπολειφθεισῶν χιλίων δραχμῶν καὶ ὁμολογηθεισῶν ἀπολαβεῖν, ὅταν Πολύευκτος ἀποθάνῃ, ἕως μὲν ὁ Λεωκράτης ἦν κληρονόμος τῶν Πολυεύκτου, πρὸς ἐκεῖνον ἦν μοι τὸ συμβόλαιον· ἐπειδὴ δ' ὅ, τε Λεωκράτης ἐξεκεχωρήκει, ὅ, τε Πολύευκτος μοχθηρῶς εἶχε, τηνικαῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν οἰκίαν ταύτην ἀποτιμῶμαι πρὸς τὰς δέκα μνᾶς, ἐξ ἧς διακωλύει με τὰς μισθώσεις κομίζεσθαι Σπουδίας. † πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς παραγενομένους, ὅτ' ἐνεγγύα μοι Πολύευκτος τὴν θυγατέρα ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς· ἔπειθ' ὡς ἔλαττον ταῖς χιλίαις ἐκομισάμην. † ἔτι δ' ὡς ἅπαντα τὸν χρόνον ὀφείλειν ὡμολόγει μοι Πολύευκτος, καὶ τὸν Λεωκράτην συνέστησε· καὶ ὡς τελευτῶν, διέθετο ὅρους ἐπιστῆσαι χιλίων δραχμῶν ἐμοὶ τῆς προικὸς ἐπὶ τὴν οἰκίαν. καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυ-

Μάρτυρες. Ἐν μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτ' ἔστιν, ὧν ἐγκαλῶ Σπουδίᾳ. καὶ περὶ τούτου τί ἂν ἔτι μεῖζον, ἢ ἰσχυρότερον ἔχων εἰς ὑμᾶς κατέστην, ἢ τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ διαῤῥήδην, εἰς ἅ τις ἀπετίμησεν, εἶναι δίκας, οὔτ' αὐτοῖς, οὔτε τοῖς κληρονόμοις; ἀλλ' ὅμως πρὸς τοῦτο τὸ δίκαιον ἥκει Σπουδίας ἀμφισβητήσων. † ἕτερον δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, δύο μὲν μνᾶς ἐμαρτύρησεν Ἀριστογένης ἐγκαλεῖν ἀποθνήσκοντα Πολύευκτον, ὀφειλομένας αὐτῷ παρὰ Σπουδίᾳ, καὶ τὸν τόκον * [αὐτῶν]. τοῦτο δ' ἐστὶν οἰκέτου τιμή· ὃν ἐωνημένος οὗτος παρὰ Πολυεύκτου, τὴν τιμὴν οὔτ' ἐκείνῳ διέλυσεν, οὔτε νῦν εἰς τὸ κοινὸν ἀνενήνοχεν· ὀκτακοσίας δὲ καὶ χιλίας, περὶ ὧν οὐδ' ἔγωγ' οἶδα τί ποθ' ἕξει δίκαιον λέγειν. † ἦν μὲν γὰρ τὸ ἀργύριον παρὰ τῆς Πολυεύκτου δεδανεισμένος γυναικός· γράμματα δ' ἐστίν, ἃ κατέλιπεν ἀποθνήσκουσα ἐκείνη· μάρτυρες δ' οἱ τῆς γυναικὸς ἀδελφοί, παρόντες ἅπασι, καὶ καθ' ἕκαστον ἐπερωτῶντες, ἵνα μηδὲν δυσχερὲς ἡμῖν εἴη πρὸς ἀλλήλους. † οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ σχέτλιον, ἐμὲ μὲν ἁπάντων, ὧν ἢ παρὰ Πολυεύκτου ζῶντος ἦν ἐωνημένος, ἢ παρὰ τῆς γυναικὸς εἶχον αὐτοῦ, καὶ τόκον τιθέναι, καὶ τὴν τιμὴν ἀποδεδωκέναι, καὶ νῦν, ἅπερ ὤφειλον, πάντ' εἰς τὸ κοινὸν φέρειν· τοῦτον δὲ μήτε τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων φροντίζειν, μήθ' ὧν διέθετο Πολύευκτος, μήτε τῶν καταλειφθέντων γραμμάτων, μήτε τῶν συνειδότων, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ταῦθ' ἥκειν ἀντιδικήσοντα. † λάβε δή μοι πρῶτον μὲν τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν ἀποτι-

μηθέν-

μηθέντων ἔτι δίκην εἶναι πρὸς τοὺς ἔχοντας· ἔπειτα τὰ γράμματα τὰ καταλειφθέντα, καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀριστογένους. λέγε.

Νόμος. Γράμματα. Μαρτυρία. Βούλομαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἐγκαλῶ, καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξαι. † Φιάλην μὲν γὰρ λαβόντες παρὰ τῆς Πολυεύκτου γυναικὸς, καὶ θέντες ἐνέχυρα μετὰ χρυσίων, οὐκ ἀνενηνόχασι κεκομισμένοι ταύτην, ὡς ὑμῖν Δημόφιλος ὁ θέμενος μαρτυρήσει· † σκηνὴν δ', ἣν ἔχουσιν· οὐδὲ γὰρ ταύτην λαβόντες ἀναφέρουσιν. ἄλλα δὲ πόσα τοιαῦτα; † τὸ δὲ τελευταῖον εἰσενεγκούσης τῆς ἐμῆς γυναικὸς εἰς τὰ νεμέσια τῷ πατρὶ μνᾶν ἀργυρίου, καὶ προαναλωσάσης, οὐδὲ ταύτης ἀξιοῖ συμβαλέσθαι τὸ μέρος. ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει προλαβὼν, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται, τὰ δ', οὕτω φανερῶς οὐκ ἀποδίδωσιν. † ἵνα τοίνυν μηδὲ ταῦτ' ᾖ παραλελειμμένα, λάβε μοι πάντων αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς μὲν ταῦτ' οὐδὲν ἀντερεῖ Σπουδίας· οὐδὲ γὰρ ἕξει, καίπερ δεινὸς ὤν· αἰτιάσεται δὲ Πολύευκτον, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ φήσει ταῦτα πάνθ' ὑπ' ἐμοῦ πεισθέντας καταχαρίσασθαι, καὶ νὴ Δί' * ἕτερ' ἄττα πολλὰ, καὶ μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ δίκην εἰληχέναι μοι. ταῦτα γὰρ καὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν ἐπεχείρει. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν οὐχ ἡγοῦμαι δικαίαν εἶναι τὴν ἀπολογίαν τὴν τοιαύτην, οὐδὲ προσήκειν, ὅταν τις φανερῶς ἐξε-

λέγχῃ

λέγχηται, μεταστρέψαντα τὰς αἰτίας, ἐγκαλεῖν καὶ διαβάλλειν· ἀλλ' ἐκείνων μὲν, εἴπερ ἀδικεῖται, δῆλον, ὅτι δίκην λήψεται· τούτων δὲ, δώσει· † πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ νῦν ταῖς τούτων διαβολαῖς ἀντιδικοίην, ἀφεὶς ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν; † ἔπειτα θαυμάζω τί δήποτε, εἴπερ ἀληθῆ καὶ δίκαια εἶχεν ἐγκαλεῖν, βουλομένων ἡμᾶς τῶν φίλων διαλύειν, καὶ πολλῶν λόγων γενομένων, οὐχ οἷός τ' ἦν ἐμμένειν, οἷς ἐκεῖνοι γνοῖεν. † καίτοι τίνες ἂν ἄμεινον καὶ τῶν τούτου, καὶ τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων τὰ μηδὲν ὄντα ἐξήλεγξαν, τῶν παραγεγενημένων ἅπασι τούτοις, τῶν εἰδότων οὐδὲν ἧττον ἡμῶν τὰ γενόμενα, τῶν κοινῶν ἀμφοτέροις καὶ φίλων ὄντων· † ἀλλὰ δηλονότι τούτῳ ταῦτ' οὐκ ἐλυσιτέλει, φανερῶς ὑπ' αὐτῶν ἐξελεγχομένῳ, τοῦτον τὸν τρόπον λαβεῖν διάλυσιν· † μὴ γὰρ οἴεσθ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς εἰδότας ἅπαντα ταῦτα, νυνὶ μὲν ὑποκινδύνους αὐτοὺς καθιστάντας ἐμοὶ μαρτυρεῖν, τότε δ' * οὐδ' ὀμόσαντας ἄλλο τι γνῶναι περὶ αὐτῶν. † οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν τούτων ὑπῆρχεν ἡμῖν, οὐδ' ὡς χαλεπόν ἐστι γνῶναι περὶ αὐτῶν, ὁπότεροι τἀληθῆ λέγουσι. § † περὶ μὲν γὰρ τῆς οἰκίας, εἰ φησὶν ὑπ' ἐμοῦ πεισθέντα Πολύευκτον προστάξαι τοὺς ὅρους στῆσαι τῶν χιλίων, ἀλλ' οὐ δήπου καὶ τοὺς μάρτυρας ἔπεισα, ὦ Σπουδία, ψευδῆ μοι μαρτυρεῖν τοὺς παραγενομένους, ὅτ' ἐνηγγύα μοι, τοὺς εἰδότας ἔλαττόν με κομισάμενον, τοὺς ἀκούοντας ὁμολογοῦντος ὀφείλειν ἐμοὶ, συστήσαντος ἀποδοῦναι, τοὺς τοτελευταῖον ταῖς διαθήκαις παραγενομένους· † τούτοις γὰρ ἅπασιν οὐκέτι καταχαρίσασθαι ταῦθ' ὑπῆρχεν,

ἀλλὰ

ἀλλὰ κινδυνεύειν τὴν ψευδομαρτυρίαν, εἰ μηδὲν τῶν γενομένων μαρτυροῖεν. † ἀφῶμεν τοίνυν τοῦτ' ἤδη, πρὸς ἐκεῖνο δὲ τί ἂν λέγοις; ἀκριβῶς γὰρ ὅπως τουτουσὶ διδάξῃς. εἰ δὲ μὴ, πάντες ὑμεῖς ἀπαιτεῖτ' αὐτόν. † ὅτε γὰρ Πολύευκτος διετίθετο ταῦτα, παρῆν μὲν ἡ τούτου γυνή· καὶ δῆλον, ὅτι τὰς τοῦ πατρὸς διαθήκας ἀπήγγειλεν. ἄλλως τ' εἰ καὶ μηδὲν ἴσον εἶχεν, ἀλλ' ἐν ἅπασιν ἠλαττοῦτο. παρεκλήθη δ' αὐτὸς οὗτος, ὥστε μηδὲ τοῦτ' εἶναι λέγειν, ὡς λάθρα, καὶ ἰδίᾳ, κρυψάμενοι τούτους, ἐπράττομεν ταῦτα. παρακαλούμενος γὰρ ἔφησεν, αὐτὸς μὲν ἀσχολίαν ἄγειν, τὴν δὲ γυναῖκ' ἐξαρκεῖν τὴν αὐτοῦ παροῦσαν. † τί ἔτι λοιπόν; ἀπαγγείλαντος Ἀριστογένους αὐτῷ περὶ ἁπάντων τούτων ἀκριβῶς, οὐδ' ἐνταῦθ' οὐδένα φαίνεται λόγον ποιησάμενος, ἀλλ' ἐπιβιοῦντος μετὰ ταῦτα τοῦ Πολυεύκτου πλεῖον ἢ πένθ' ἡμέρας, οὔτ' ἠγανάκτησεν εἰσελθὼν, οὐδ' ἀντεῖπεν οὐδέν· οὔθ' ἡ γυνὴ, παροῦσα ἐξαρχῆς ἅπασι τούτοις. † ὥστ' οὐκέτι Πολύευκτος αὐτὰ πεισθεὶς ἐμοὶ κατεχαρίζετο, ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ὑμεῖς αὐτοί. † ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μεμνημένοι σαφῶς, ἐὰν ἄρα τι περὶ αὐτῶν ἐγχειρῇ νυνὶ διαβάλλειν, ἀντίθετε. † πρῶτον δ' ἵν' εἰδῆτ' ἀκριβῶς, ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει, τῶν μαρτύρων ἀκούσατε. λέγε.

Μάρτυρες.

Οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν μὲν χιλίων δραχμῶν ὡς, δικαίως καὶ προσοφειλομένων, ἀπετίμησέ μοι τὴν οἰκίαν ὁ Πολύευκτος, αὐτὸς οὗτος μοι μαρ-

τυρεῖ, καὶ ἡ τούτου γυνὴ, πρὸς τοῖς ἄλλοις τούτοις τοῖς μεμαρτυρηκόσι, συγχωροῦντες τότε, καὶ οὔτε πρὸς τὸν Πολύευκτον ἀντειπόντες, ἐπιβιοῦντα τοσαύτας ἡμέρας, οὔτε πρὸς τὸν Ἀριςογένην, ἐπεὶ τάχις' ἤκουσαν. † ἀλλὰ μὴν, εἴγε δικαίως ἀπετιμήθη, μεμνημένοις τοῦ νόμου, κατὰ μὲν τοῦθ' ὑμῖν οὐκ ἔςιν ἀποψηφίσασθαι Σπουδίου. † σκέψασθε * δὲ δὴ καὶ περὶ τῶν εἴκοσι μνῶν, ἃς οὐκ ἐπαναφέρει· καὶ γὰρ ἐνταυθοῖ πάλιν αὐτὸς οὗτος μέγιςος ἔςαι μοι μάρτυς, οὐ λόγῳ μὰ Δία, ὥσπερ νῦν, ἀντιδικῶν· τουτὶ μὲν γὰρ οὐδὲν τεκμήριόν ἐςιν· ἀλλ' ἔργῳ περιφανεῖ. † τί ποιῶν, ὦ ἄνδρες δικαςαί; τούτῳ γὰρ ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν, ἵν', ἐὰν ἄρα τολμᾷ τι καὶ περὶ τῆς μητρὸς τῶν γυναικῶν βλασφημεῖν, ἢ περὶ τῶν γραμμάτων, εἰδότας ὑμᾶς μὴ δύνηται λέγων ἐξαπατᾷν· † ταυτὶ γὰρ τὰ γράμματα κατέλιπε μὲν ἡ Πολυεύκτου γυνὴ, καθάπερ εἶπον ὀλίγῳ πρότερον. † ὁμολογουμένων δὲ τῶν σημείων καὶ παρὰ τῆς τούτου γυναικὸς, καὶ παρὰ τῆς ἐμῆς, ἀμφότεροι παρόντες ἀνοίξαντες, ἀντίγραφά τ' ἐλάβομεν, κἀκεῖνα πάλιν κατασημηνάμενοι, παρ' Ἀριςογένει κατεθέμεθα. § † τοῦτο δὴ, τοῦτο, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, μάθετε πρὸς θεῶν· ἐνῆσαν μὲν γὰρ αἱ δύο μναῖ, ἡ τιμὴ τοῦ οἰκέτου, καὶ οὐ τοῦτο μόνον ὁ Πολύευκτος * αὐτῷ ἀποθνήσκων ἐγκέκληκεν· ἐνῆσαν δ' αἱ χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι [δραχμαί]. † ταῦτα δ' ἀναγνοὺς, εἰ μὲν μηδὲν αὐτῷ προσῆκε, μηδ' ἀληθῆ τὰ γεγραμμένα ἦν, τί δή ποτ' οὐκ εὐθὺς ἠγανάκτει περὶ αὐτῶν; τί δὲ συνεσημαίνετο πάλιν τὰ μηδὲν ὑγιὲς ἔχοντα, μηδ' ἀληθῆ γράμματα;

τουτὶ

τουτὶ γὰρ οὐδ' ἂν εἷς δήπου μὴ πᾶσιν ὁμολογῶν τοῖς γεγραμμένοις ποιήσειεν. † ἀλλὰ μὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτό γε δεινὸν δήπου, εἰ πρὸς τὰ συγκεχωρημένα ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐξέσται νῦν ἀντιλέγειν, καὶ μηδὲν σημεῖον ὑμῖν ἔσται, διότι πάντες ἄνθρωποι πρὸς τὰ μήτ' ἀληθῆ, μήτε δίκαια τῶν ἐγκλημάτων, οὐ κατασιωπᾶν, ἀλλὰ παραχρῆμα ἀμφισβητεῖν εἰώθαμεν· † μὴ ποιήσαντες δὲ ταῦτα, ἂν ὕστερον ἀντιδικῶσι, πονηροὶ καὶ συκοφάνται δοκοῦσιν εἶναι. † ταῦτα μὲν τοίνυν Σπουδίας οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ γιγνώσκων, ἀλλ', οἶμαι, καὶ ἀκριβέστερον, ὅσῳ καὶ πυκνότερον ἐνταυθοῖ παρέρχεται, πᾶσιν ἐναντία τοῖς πεπραγμένοις ἑαυτῷ λέγων, οὐκ αἰσχύνεται. † καίτοι πολλάκις ὑμεῖς ἓν μόνον σκευώρημα συνειδότες, τούτῳ κατὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκαλουμένων ἐχρήσασθε τεκμηρίῳ. τούτῳ δ' ἅπανθ' ὑφ' αὐτοῦ συμβέβηκεν ἐξελέγχεσθαι. † καί μοι λάβε τὴν μαρτυρίαν, ὡς * ὡμολογεῖτό τε τότε τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων ὑπὸ τῆς τούτου γυναικὸς, καὶ νῦν ὑπὸ Σπουδίου κατασημανθέντα κεῖται.

Μαρτυρία.

Τούτων τοίνυν σαφῶς οὕτως ἀποδεδειγμένων, ἡγοῦμαι μὲν οὐδὲν ἔτι δεῖν πλείω λέγειν. † ὁπότε γὰρ καὶ νόμους ἔχω παρασχέσθαι, καὶ μάρτυρας ἁπάντων τῶν εἰρημένων, καὶ τὸν ἀντίδικον αὐτὸν ὁμολογοῦντά μοι, τί δεῖ μακρῶν ἔτι λόγων; ὅμως δ' ἂν ἄρα περὶ τῆς προικὸς ἀγανακτῇ, καὶ φάσκῃ πλεονεκτεῖσθαι ταῖς χιλίαις δραχμαῖς, ψεύσεται· οὐδὲν γὰρ ἔχων ἔλαττον, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὰς, ἀλλὰ πλεῖον, ὡς αὐτίχ' ὑμῖν ἔσται φανερόν. † οὐ μὴν ἀλλ' εἰ πάντα ταῦθ' ὡς

ἀληθῶς συνέβη, οὐ δήπου δίκαιον ἐμὲ τὴν ὁμολογηθεῖσαν προῖκα μὴ λαβεῖν, εἴπερ ὄφελός τι τῶν νόμων ἐςὶν, † οὐδέ γε τὸν Πολύευκτον, εἰ τῶν θυγατέρων ἐβούλετο τῇ μὲν ἐλάττω, τῇ δὲ πλείω προῖκ᾽ ἐπιδοῦναι, διακωλυθῆναι νυνί· σοὶ γὰρ αὐτῷ μὴ λαμβάνειν ἐξῆν, ὦ Σπουδία, μὴ προστιθεμένων, ὥσπερ ἐμοὶ, τῶν χιλίων. ἀλλ᾽ οὐδὲν ἔλαττον εἶχες, ὡς ἐγὼ διδάξω. πρῶτον δ᾽ ἐφ᾽ αἷς ἐξέδοτο, τούτων λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Πῶς οὖν οὐδὲν ἔλαττον ἔχει, φήσει τις, εἰ τούτῳ μὲν ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς ἐνετιμᾶτο τὰ χρυσία καὶ τὰ ἱμάτια τῶν χιλίων· ἐμοὶ δ᾽ αἱ δέκα μναῖ, χωρὶς προσαπεδίδοτο; τοῦτο δὴ καὶ μέλλω λέγειν· † ὁ μὲν γὰρ [δὴ] Σπουδίας, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, παρὰ τοῦ Λεωκράτους ἔχουσαν τὰ χρυσία καὶ τὰ ἱμάτια τὴν γυναῖκ᾽ ἔλαβεν, ὧν ὁ Πολύευκτος προσαπέτισε τῷ Λεωκράτει, πλεῖον ἢ χιλίας· † ἐγὼ δ᾽, ἅπερ ἔπεμψέ μοι χωρὶς τῆς προικὸς, ὅσ᾽ ἔχω μόνον πρὸς τὰ τούτῳ δοθέντα ἐὰν τιθῇ τις, εὑρήσει παραπλήσια, χωρὶς τῶν εἰς τὰς χιλίας ἀποτιμηθέντων. † ὥστ᾽ εἰκότως ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς ἐνετιμᾶτο ταῦθ᾽, ἅπερ ἀπετετίκει τῷ Λεωκράτει, καὶ πλείω τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἦν. † καί μοι λάβε πρῶτον μὲν τὴν ἀπογραφὴν ταυτηνὶ, καὶ λέγε αὐτοῖς νῦν, ἅπερ ἑκάτερος ἡμῶν ἔχει. † μετὰ δὲ ταῦτα, τὴν τῶν διαιτητῶν μαρτυρίαν· ἵν᾽ εἰδῶσιν, ὅτι καὶ πολλῷ πλείω χρήματ᾽ ἔχει, καὶ περὶ τούτων ὁ Λεωκράτης ἐνεκάλει, καὶ κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν οἱ διαιτηταί. λέγε.

Απο-

Ἀπογραφή. Μαρτυρία. Ἆρ' οὖν οὐ φανερῶς οὗτος μὲν ἔχει τετταράκοντα μνᾶς τὴν προῖκα πάλαι· ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τριάκοντα μνᾶς, καθάπερ οὗτος· τὰς δὲ χιλίας, οὐ μόνον ὕστερον οὐκ ἐκομισάμην, ἀλλὰ καὶ νυνὶ κινδυνεύω περὶ αὐτῶν ὡς ἀδίκως ἔχων; † διὰ ταῦτα μέντοι Σπουδίας, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς φίλοις οὐκ ἐβούλετο ἐπιτρέψας ἀπαλλαγῆναι τῶν πρὸς ἐμὲ ἐγκλημάτων, ὅτι συνέβαινεν αὐτῷ ταῦτα πάντ' ἐξελέγχεσθαι· † πᾶσι γὰρ τούτοις παραγεγενημένοι, καὶ σαφῶς εἰδότες, οὐκ ἐπέτρεπον ἂν αὐτῷ λέγειν ὅ, τι τύχοι· παρ' ὑμῖν δ' οἴεται ψευδόμενος ἐμοῦ τἀληθῆ λέγοντος περιγενήσεσθαι. † καίτοι περὶ ὧν ἐγκαλῶ, πάνθ' ὑμῖν ἀπέδειξα σαφῶς, ὡς οἷόστ' ἦν αὐτός. τοὺς δ' εἰδότας οὑτοσὶ ἔφευγεν, οὐχ ἡγούμενος ἐνεῖναι παραλογίσασθαι. † μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑμεῖς ἐπιτρέπετε αὐτῷ ψεύδεσθαι, καὶ διαβάλλειν, μεμνημένοι τῶν εἰρημένων· ἴστε γὰρ πάνθ' ὡς ἐγένετο. πλὴν εἴ τι παρέλιπον ἐγώ, πρὸς ὀλίγον ὕδωρ ἀναγκαζόμενος λέγειν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ ΛΟΓΟΥ.

Ὁ μὲν λόγος οὐκ ἀναφέρεται παρά τινων εἰς τὸν Δημοσθένην. ὑπόθεσιν δὲ ἔχει ταύτην. ἦν σύνταγμα παρὰ τοῖς ἀθηναίοις τριακοσίων ἀνδρῶν κατὰ τὸν πλοῦτον ἐξειλεγμένων, οἷς ἀνέκειντο τῶν

λειτουργιῶν αἱ μείζονες. νόμος δὲ ἐδίδου τῷ πεπονηκότι τούτων ὑπεξελθεῖν ἐκ τοῦ συντάγματος, εἴ τινα ἑαυτοῦ πλουσιώτερον σχολάζοντα ἐπεδείκνυε. καὶ εἰ μὲν ὁ προβληθεὶς ὡμολόγει πλουσιώτερος εἶναι, εἰς τοὺς τριακοσίους ἀντικαθίστατο. εἰ δὲ ἠρνεῖτο, τὴν οὐσίαν ἀντεδίδοσαν. νῦν τοίνυν εἷς τῶν τριακοσίων πεπονηκέναι λέγων, καὶ εἶναι πένης, ἐπὶ Φαίνιππον ἐλήλυθε. καὶ τῆς οὐσίας εἰς ἀντίδοσιν ἥκουσι. περὶ δὲ τούτων ἐγκαλεῖ τῷ Φαινίππῳ, ὡς οὐδὲ τὴν ἀπογραφὴν τῆς οὐσίας δεδωκότι κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ, τά τε σημεῖα τῶν οἰκημάτων ἀφῃρηκότι ὑπὲρ τοῦ διαφορῆσαι τῶν ἔνδον τινά, καὶ ψευδῶς * ὀφείλειν πολλὰ πλαττομένῳ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ ΛΟΓΟΣ.

Πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν ὑμῖν ἅπασιν· ἔπειτα δὲ, καὶ Σόλωνι τῷ νομοθετήσαντι τὸν περὶ τῶν ἀντιδόσεων νόμον. † εἰ μὴ γὰρ οὗτος ἡμῖν σαφῶς διώρισε, τί πρῶτον δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀντιδεδωκότας, καὶ τί δεύτερον, καὶ τἆλλα δ' ἐφεξῆς, οὐκ οἶδ', ὅποι προῆλθεν ἂν ἡ τουτουῒ Φαινίππου τόλμα· † ὅπου καὶ νῦν ἅπαντα ταῦτα προλέγοντος ἡμῖν τοῦ νόμου, ὅμως οὐδὲν φρον-

τίσας

τίσας τῶν ἐν αὐτῷ γεγραμμένων δικαίων, ἀντὶ μὲν τοῦ τριῶν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ὤμοσε τὴν ἀπόφασιν δοῦναί μοι τῆς οὐσίας τῆς αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον, ἢ, εἰ μὴ τότε ἐβούλετο, τῇγε ἕκτῃ δοῦναι τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς, ἣν δεηθεὶς μου ἔθετο, καὶ ἐν ᾗ ὡμολόγησε δώσειν τὴν ἀπόφασιν, οὐδέτερα τούτων ἐποίησεν, ἀλλὰ καταφρονήσας ἀμφοτέρων, καὶ ἡμῶν, καὶ τοῦ νόμου, δευτέρῳ μηνὶ ἔδωκε, δυοῖν ἢ τρισὶν ἡμέραις πρότερον τῆς εἰς τὸ δικαστήριον εἰσόδου· τὸν δ' ἄλλον ἅπαντ' ἐκποδὼν ἦν χρόνον. † ἀντὶ δὲ τοῦ τὰ σημεῖα ἐᾶν τῶν οἰκημάτων, ἃ παρεσημηνάμην, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν ἀνέῳξε, καὶ τὰς κριθὰς ἐξεφόρησε, καὶ τἄλλα, ὥσπερ ἐξουσίαν δεδωκότος αὐτῷ τοῦ νόμου ποιεῖν ὅ, τι ἂν βούληται, καὶ μὴ ὡς δίκαιόν ἐστιν. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, * ἥδιστ' ἂν μὲν ἐμαυτὸν εἶδον εὐτυχοῦντα, ὥσπερ πρότερον, τῇ οὐσίᾳ, καὶ μένοντα ἐν τοῖς τριακοσίοις. † ἐπειδὴ δὲ, τὰ μὲν τῆς κοινῆς ἀτυχίας μετασχὼν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐργαζομένοις ἐν τοῖς ἔργοις, τὰ δ' ἰδίᾳ μεγάλαις περιπεπτωκὼς ζημίαις, ἀπολώλεκα τὴν οὐσίαν· καὶ τὸ τελευταῖον νῦν ἐμὲ δεῖ τῇ πόλει τρία τάλαντα καταθεῖναι, τάλαντον κατὰ τὴν μερίδα. (μετέσχον γὰρ, ὡς μή ποτ' ὤφελον, κἀγὼ τοῦ δημευθέντος μετάλλου) ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰς τὴν ἐμὴν τάξιν πειρᾶσθαι καθιστάναι τὸν οὐ μόνον ἐμοῦ νῦν ὄντα πλουσιώτερον, ἀλλὰ καὶ πρότερον, καὶ οὐδὲ πώποτε οὐδὲν λελειτουργηκότα ὑμῖν, οὐδ' εἰσενηνοχότα τῇ πόλει. § † δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐὰν ἐπιδεικνύω Φαίνιππον τουτονὶ, καὶ παραβεβηκότα τὰ ἐν

τοῖς νόμοις δίκαια, καὶ πλουσιώτερον ὄντα ἐμοῦ, βοηθῆσαί μοι, καὶ τοῦτον εἰς τοὺς τριακοσίους ἀντ' ἐμοῦ καταστῆσαι· † διὰ τοῦτο γὰρ οἱ νόμοι καθ' ἕκαστον ἔτος ποιοῦσι τὰς ἀντιδόσεις, ὅτι τὸ διευτυχεῖν συνεχῶς τῇ οὐσίᾳ, οὐ πολλοῖς τῶν πολιτῶν διαμένειν εἴθισται. † ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν ἅπαντα τὰ γενόμενα περὶ τὴν ἀντίδοσιν διηγήσομαι. † τοῦ γὰρ μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῇ δευτέρᾳ ἱσταμένου, ἐποίουν οἱ στρατηγοὶ τοῖς τριακοσίοις τὰς ἀντιδόσεις. ἐν ταύταις ἐκάλεσα κατὰ τὸν νόμον Φαίνιππον τουτονί. καλέσας δὲ καὶ παραλαβὼν τῶν οἰκείων τινὰς καὶ φίλων, ἐπορευόμην κυθήραδε εἰς τὴν ἐσχατιὰν αὐτοῦ. † καὶ πρῶτον μὲν περιαγαγὼν τὴν ἐσχατιὰν * [αὐτοὺς,] πλέον ἢ σταδίων οὖσαν τετταράκοντα, κύκλῳ ἔδειξα καὶ διεμαρτυράμην ἐναντίον Φαινίππου, ὅτι οὐδεὶς ὅρος ἔπεστιν ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ. † εἰ δέ φησιν, εἰπεῖν ἐκέλευον αὐτὸν ἤδη καὶ δεῖξαι, ὅπως μὴ ὕστερον ἐνταῦθα χρέος γενόμενον ἀναφανήσοιτο ἐπὶ τῷ χωρίῳ. † ἔπειτα παρεσημηνάμην τὰ οἰκήματα, καὶ τοῦτον ἐκέλευον εἰς τἀμὰ βαδίζειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἠρόμην, ὅπου ὁ σῖτος εἴη ὁ ἀπηλοημένος. ἦσαν γὰρ, νὴ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δύο * ἅλῳ αὐτόθι, μικροῦ πλέθρου ἑκατέρα. † ὁ δὲ ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι ὁ μὲν, πεπραμένος εἴη τοῦ σίτου· ὁ δὲ, ἔνδον ἀποκείμενος. § † τέλος δ', ἵνα μὴ μακρολογῶ, καταστήσας φυλάττειν ἔνδον τινὰς, καὶ νὴ Δί' ἀπειπὼν καὶ κωλύσας τοὺς ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς· (πρὸς γὰρ τῇ ἄλλῃ οὐσίᾳ

τῇ Φαι-

τῇ Φαινίππου, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, καὶ αὕτη πρόσοδος μεγάλη ἐςὶν αὐτῷ, † ἓξ ὄνοι δι' ἐνιαυτοῦ ὑλαγωγοῦσι· καὶ λαμβάνει οὗτος πλέον ἢ δώδεκα δραχμὰς τῆς ἡμέρας·) † τούτοις ἀπειπὼν, ὥσπερ λέγω, τῆς ὕλης μὴ ἅπτεσθαι, καὶ ἐπαγγείλας ἐπὶ τὰ ἱερὰ Φαινίππῳ κατὰ τὸν νόμον ἀπαντᾷν, ᾠχόμην ἀπιὼν εἰς ἄςυ. † πρῶτον μὲν οὖν τῶν εἰρημένων τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξομαι. ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀκούσεσθε πάσας τὰς ἀληθείας· τουτονὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, Φαίνιππον εὑρήσετε εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξάμενον τοῦ μηδὲν δίκαιον ποιεῖν. † παρεσημηνάμην τὰ οἰκήματα, τοῦ νόμου μοι δεδωκότος· οὗτος ἀνέῳξε. † καὶ τὸ μὲν ἀφελεῖν τὸ σημεῖον, ὁμολογεῖ· τὸ δὲ ἀνοῖξαι τὴν θύραν, οὐχ ὁμολογεῖ, * ὥσπερ ἂν ἄλλου τινὸς ἕνεκα τὰ σημεῖα * ἀφαιροῦντας, ἢ τοῦ τὰς θύρας ἀνοῖξαι. ἔπειτα ἀπεῖπον τὴν ὕλην μὴ ἐξάγειν· ἐξῆγεν οὗτος ἁπάσας τὰς ἡμέρας, πλὴν ἐκείνης, ἐν ᾗ ἐγὼ ἀπεῖπον. † χρέος οὐδ' ὁτιοῦν ὠφείλετο ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ. νῦν οὗτος ἀποφαίνει πολλά. ἁπλῶς ποιεῖ ὅ, τι ἂν βούλοιτο, οὐχ ὅ, τι ἂν οἱ νόμοι κελεύωσι. λέγε τὰς μαρτυρίας, πρῶτον μὲν τὰς ὑπὲρ τοῦ μετάλλου, ἔπειτα καὶ τὰς ἄλλας.

Μαρτυρίαι. Α μὲν τοίνυν εὐθὺς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὰς ἀντιδόσεις ἤρξατό με Φαίνιππος ἀδικεῖν, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα γεγενημένα, οὐκ ἔτ' εἰς ἐμὲ μόνον αὐτῷ ἡμάρτηται, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς νόμους· ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἅπασι σπουδαςέον ἐςίν.

† ὀμόσας γὰρ τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς, ἀποφαίνειν ὀρθῶς καὶ δικαίως ἅπασαν τὴν οὐσίαν, τοῦ νόμου διαῤῥήδην λέγοντος τριῶν ἡμερῶν, ἀφ᾽ ἧς ἂν ὀμόσῃ, διδόναι τὴν ἀπόφανσιν, ἐδεῖτό μου προσελθὼν πρὸ τοῦ δικαστηρίου μετὰ Πολυεύκτου τοῦ Κριωέως, καὶ ἑτέρων τινῶν, πρῶτον μὲν περὶ διαλύσεως συνελθεῖν ἑαυτῷ· πάντα γάρ μοι τὰ δίκαια ποιήσειν· ἔπειτα τὴν ἀπόφανσιν τῆς οὐσίας ἀναβαλέσθαι μὴ πολλὰς ἡμέρας. οὐ γὰρ ἀγνοεῖν μου τὰ πράγματα. † ἡγησάμενος δ᾽ ἐγὼ καὶ μετρίου καὶ ἀπράγμονος εἶναι πολίτου μὴ εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ δικαστήριον βαδίζειν, ἐπείσθην· (τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν;) † τὴν μὲν σύνοδον ταύτην τὴν περὶ τῶν διαλύσεων, τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι· τὴν δ᾽ ἀπόφανσιν τῆς οὐσίας, τῇ ἕκτῃ φθίνοντος. τυχὼν δὲ τούτων ἀμφοτέρων παρ᾽ ἐμοῦ Φαίνιππος, οὐδ᾽ εἰς ἑτέραν τῶν ἡμερῶν ἀπήντησεν· ἀλλ᾽ ἀνθ᾽ ἑνὸς δύο νόμους ἥκει πρὸς ὑμᾶς παραβεβηκώς· ἕνα μὲν, τὸν κελεύοντα τριῶν ἡμερῶν, ἀφ᾽ ἧς ἂν ὀμόσῃ, τὴν οὐσίαν ἀποφαίνειν· † ἕτερον δὲ, τὸν κελεύοντα κυρίους εἶναι τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας, ἃς ἂν ἐναντίον μαρτύρων ποιήσωνται. § † καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν, ὅτι ὁμοίως ἥ τε ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένη ἡμέρα κυρία ἐστὶ, καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων συγχωρηθεῖσα; † πολλάκις γὰρ παρά τε τοῖς νόμοις γεγραμμένης τριακοστῆς ἡμέρας, ἑτέραν ἡμῖν αὐτοῖς συγχωρήσαντες, ἐθέμεθα, παρά τε ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις καὶ δίκας καὶ κρίσεις ἀναβάλ-

λονται

λονται τοῖς ἀντιδίκοις οἱ ἄρχοντες, συγχωρησάντων ἐκείνων ἀλλήλοις. ὧν εἴ τις ἄκυρον ἡγήσαιτο δεῖν εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίαν, μισήσαιτ' ἂν αὐτὸν ὡς ὑπερβάλλοντα συκοφαντίᾳ. † Φαίνιππος τοίνυν, ὥσπερ τοῦ νόμου προστάττοντος μηδὲν ποιεῖν, ὧν ἂν ὁμολογήσῃ τις, ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὡμολόγησεν ἐπί τε τὰς διαλύσεις ἀπαντήσεσθαι, καὶ τὴν ἀπόφασίν μοι τὴν αὑτοῦ δώσειν, καὶ τὴν παρ' ἐμοῦ λήψεσθαι, οὐδὲ πώποτ' ἀπήντησεν· † ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπειδὴ τοῦτον ἑώρων οὐ προσέχοντά μοι τὸν νοῦν, οὐδὲ τοῖς νόμοις, εἰς τὸ στρατήγιον ἔδωκα τὴν ἀπόφασιν. οὗτος δ', ὅπερ καὶ μικρῷ πρότερον εἶπον, πρῴην ἔδωκέ μοι βιβλίον, οὐδὲν, ἀλλ' ἢ βουλόμενος δοκεῖν μὲν δεδωκέναι τὴν ἀπόφασιν, μὴ ἔχειν δέ με τοῖς ἐν αὐτῷ γεγραμμένοις ὅ, τι χρήσομαι. † χρὴ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ τοῖς ἰσχυροτέραν νομίζουσι τῶν νόμων τὴν αὑτῶν βδελυρίαν εἶναι, πλέον τούτοις τοῦ δικαίου νέμειν. εἰ δὲ μὴ, πολλοὺς ποιήσετε τοὺς καταγελῶντας τῶν ἐν τοῖς νόμοις γεγραμμένων δικαίων· † ἀλλ' ἐκείνοις βοηθεῖν, οἵτινες ἂν τὴν τῶν νόμων φωνὴν ὑμετέραν εἶναι νομίζωσι· καὶ τὴν ὑμετέραν ταύτην, τὴν εἰς τὸ δικαστήριον, ὑπὲρ τῶν ἠδικημένων εἶναι νομίζωσι, μὴ τῶν ἠδικηκότων. λέγε τῶν ἀρτίως εἰρημένων τὰς μαρτυρίας, καὶ τοὺς νόμους.

Μαρτυρίαι. Νόμοι. Τοιαῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πεπονθὼς ἐγὼ ὑπὸ Φαινίππου, ἀπεγραψάμην πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ταύτην τὴν ἀπογραφήν. λέγε.

Απογρα-

ἀπογραφή. Πῶς ἂν οὖν πρὸς τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, ἐπιδειξαίμην ὑμῖν δεῖ Φαίνιππον ἔνοχον ὄντα τοῖς ἀνεγνωσμένοις, ἢ ὅνπερ τρόπον ἐγὼ νῦν ἐπιδεικνύω; † ἀλλ᾽ ὅμως ἐμὲ ἀντεγράψατο Φαίνιππος μὴ δικαίως ἀποφαίνειν τὴν οὐσίαν. (οὕτω τὸ πρὸς ὑμᾶς ψεύδεσθαι τοῖς τοιούτοις ῥᾴδιόν ἐςι.) † καὶ κατηγορεῖ τοῦ ὅρκου, ὃν ὤμοσα πρὸ τῆς ἀποφάνσεως, λέγων, ὅτι πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις ὑπεσχόμην ἀποφαίνειν τὴν ἄλλην οὐσίαν, ὥσπερ τὸ κατὰ τοὺς νόμους ὀμνύειν, τοῦτ᾽ ἄξιον κατηγορίας ὄν. † ὑμεῖς δ᾽ ἴςε, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, (ὑμεῖς γὰρ ἔθεσθε,) τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην οὕτω λέγει, τοὺς ἀντιδιδόντας ἀλλήλοις, ὅταν ὀμόσαντες ἀποφαίνωσι τὴν οὐσίαν, προσομνύειν καὶ τόνδε τὸν ὅρκον· † ἀποφαίνω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυτοῦ, ὀρθῶς καὶ δικαίως, πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς ἀργυρείοις, ὅσα οἱ νόμοι ἀτελῆ πεποιήκασι. μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν. μικρὸν μὲν οὖν, ἱκετεύω, ἐπίσχες. † ἐγὼ γὰρ καὶ πρότερον προεκαλεσάμην Φαίνιππον, καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, δίδωμι αὐτῷ δωρεὰν, καὶ ἀφίςαμαι μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔργοις, ἐάν μοι τὴν ἐσχατιὰν μόνην ἐλευθέραν παραδῷ, ὥσπερ ἦν, ὅτ᾽ ἐγὼ τοπρῶτον ἦλθον εἰς αὐτὴν μετὰ μαρτύρων· † καὶ ἐὰν, ὃν ἐξῆχεν ἐκ τῶν οἰκημάτων, σῖτον καὶ οἶνον, καὶ τἄλλα, ἀφελὼν ἀπὸ τῶν θυρῶν τὰ σημεῖα, ταῦτα πάλιν εἰς ταὐτὸ καταςήσῃ. § † καὶ τί λέγεις ἔτι, καὶ βοᾷς; πολλὰ ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων ἐγὼ, Φαίνιππε, πρότερον αὐτὸς τῷ

ἐμαυτῷ

ἐμαυτῷ σώματι πονῶν, καὶ ἐργαζόμενος, συνελεξάμην. ὁμολογῶ. † νυνὶ δὲ, πλὴν ὀλίγων, ἅπαντ' ἀπολώλεκα. σὺ δ' ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς νῦν πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους, καὶ τὸν οἶνον δωδεκάδραχμον, πλουτεῖς εἰκότως, ἐπειδὰν ποιῇς, σίτου μὲν μεδίμνους πλεῖον, ἢ χιλίους, οἴνου δὲ μετρητὰς ὑπὲρ ὀκτακοσίους. † ἔτι οὖν τὴν αὐτὴν ἡμᾶς τάξιν ἔχειν δεῖ, μὴ τῆς αὐτῆς τύχης ἡμῖν παρακολουθησάσης νῦν τε καὶ πρότερον; μηδαμῶς. οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλὰ διάδεξαι καὶ σὺ, καὶ μετάλαβε μικρὸν χρόνον τῆς τοῦ λειτουργοῦντος τάξεως, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐν τοῖς ἔργοις ἠτυχήκασιν, ὑμεῖς δ', οἱ γεωργοῦντες, εὐπορεῖτε μᾶλλον, ἢ προσῆκεν. ἱκανὸν γὰρ χρόνον δύ' οὐσίας καρπούμενος διατελεῖς· τὴν μὲν, τοῦ φύσει πατρὸς, Καλλίππου· τὴν δὲ, τοῦ ποιησαμένου σε, Φιλοστράτου, τοῦ ῥήτορος. καὶ οὐδὲν πώποτε τουτοισὶ πεποίηκας. † καίτοι ὁ μὲν ἐμὸς πατὴρ, πέντε καὶ τετταράκοντα μνῶν μόνων ἑκατέρῳ, ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ, τὴν οὐσίαν κατέλιπεν· ἀφ' ἧς ζῆν, οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν. † οἱ δὲ σοὶ πατέρες, τοσούτων ἦσαν κύριοι χρημάτων, ὥστε ἑκατέρου τρίπους ἀνάκειται, νικησάντων αὐτῶν διονύσια χορηγούντων. καὶ οὐ φθονῶ. † δεῖ γὰρ τοὺς εὐπόρους, χρησίμους αὐτοὺς παρέχειν τοῖς πολίταις. σὺ τοίνυν δεῖξον χαλκοῦν ἕνα μόνον εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκὼς, ὁ τὰς δύο λειτουργούσας οὐσίας παρειληφώς. ἀλλ' οὐ δείξεις. † ἀποκρύπτεσθαι γὰρ καὶ διαδύεσθαι καὶ πάντα ποιεῖν, ἐξ ὧν μὴ λειτουργήσῃς τουτοισὶ, μεμάθηκας. ἀλλ' ἐγὼ δείξω πολλὰ ἀνηλωκὼς, ὁ τὴν μικρὰν οὐσίαν παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρός.

τρός. † πρῶτον δέ μοι τὸν νόμον ἐκεῖνον ἀνάγνωθι, τὸν ȣ̓κ ἐῶντα τῶν ἐν τοῖς ἔργοις ȣ̓δὲν ἀποφαίνειν· καὶ τὴν πρόκλησιν, ἔπειτα τὰς μαρτυρίας, ὡς δυ' οἴκων λειτουργούντων οὑτοσὶ Φαίνιππος κεκληρονόμηκε.

Νόμος. Πρόκλησις. Μαρτυρίαι. Ἐν μόνον ἄν τις ἔχοι δεῖξαι τουτονὶ Φαίνιππον πεφιλοτιμημένον εἰς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικαςαί. ἱπποτρόφος ἀγαθός ἐςι, καὶ φιλότιμος, ἅτε νέος, καὶ πλούσιος, καὶ ἰσχυρὸς ὤν. † τί τȣ́τȣ μέγα σημεῖον; ἀποδόμενος τὸν πολεμιςήριον ἵππον, καταβέβηκεν ἀπὸ τῶν ἵππων. καὶ ἀντ' ἐκείνȣ ὄχημα αὐτῷ, τηλικȣ̃τος ὤν, ἐώνηται, ἵνα μὴ πεζῇ πορεύηται· † τοσαύτης τρυφῆς μεςὸς οὗτός ἐςι· καὶ τȣ̃τ' ἀπογέγραφέ μοι, τῶν δὲ κριθῶν, καὶ τȣ̃ οἴνου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς γιγνομένων, οὐδὲ τὸ δέκατον μέρος. † ἄξιόν γε ἀφεῖναι νῦν αὐτόν ἐςιν· ἐπειδὴ χρήσιμός γε καὶ φιλότιμος καὶ τῇ ȣ̓σίᾳ καὶ τῷ σώματι γέγονε; πολλȣ̃ γε καὶ δεῖ. † καλῶν γὰρ κἀγαθῶν ἐςὶ δικαςῶν, τȣ̀ς μὲν τῶν πολιτῶν ἐθέλοντας, ὅταν εὐπορῶσι, λειτȣργȣ̃ντας, καὶ ἐν τοῖς τριακοσίοις ὄντας, ἀναπαύειν, ὅταν τȣ́τȣ δεόμενοι τυγχάνωσι· τȣ̀ς δὲ νομίζοντας ἀπολλύειν, ὅταν εἰς τὸ κοινόν τι δαπανήσωσιν, ἄγειν εἰς τȣ̀ς προεισφέροντας, καὶ μὴ ἐπιτρέπειν δραπετεύειν. λέγε πρῶτον μὲν τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν ἀπόφανσιν αὐτȣ̃.

Μαρτυρία. Ἀπόφανσις. Εα ταῦτα, καίτοι πολλὰ τῶν ἔνδοθεν ἐκφορήσας, ὦ ἄνδρες δικαςαί, Φαίνιππος, ἀνοίξας τὰ παρασεσημασμένα τῶν οἰκημάτων,

ὡς

ὡς ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ καταλιπὼν ὅσα ἔδοξεν αὐτῷ, δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφανσιν ἔδωκέ μοι τῆς οὐσίας. ἀλλ' ὅμως ἔα ταῦτα. λέγε δὲ ἐντευθενὶ· ἐπὶ τούτοις τάδε ὀφείλω.

Ἀπόφανσις. Ἐπίσχες. αὕτη ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡ Ἀριστονόη, ἡ τοῦ Φιλοστράτου θυγάτηρ, μήτηρ δὲ τουτουί. ταύτῃ χρέος φησὶν ὀφείλεσθαι Φαίνιππος, τὴν προῖκα, ἧς οἱ νόμοι κύριον τοῦτον ποιοῦσι, ψευδόμενος καὶ οὐ δικαίως χρώμενος τῇ ἀποφάνσει. † διὰ τί γὰρ ἐγὼ, Φαίνιππε, μενούσης μοι τῆς μητρὸς ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ζώσης, καὶ προῖκα ἐπενεγκαμένης, οὐκ ἀπογράφω τὴν προῖκα χρέος αὐτῇ, οὐδὲ παρακρούομαι τοὺς δικαστὰς, ἀλλ' ἐῶ μετέχειν τῶν ἐμαυτοῦ τὴν μητέρα, ἄν τε τὴν Φαινίππου, ἄν τε τὴν ἐμαυτοῦ ἔχω οὐσίαν; ὅτι οἱ νόμοι ταῦτα κελεύουσιν, ὦ βέλτιστε, σὺ δὲ πάντα ποιεῖς παρὰ τοὺς νόμους. λέγε ἕτερον.

Ἀπόφανσις. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Παμφίλῳ φησὶ καὶ Φιλολέῳ Ῥαμνουσίοις κοινῇ τάλαντον ὀφείλειν, καὶ Αἰαντίδῃ Φλυεῖ τετρακισχιλίας, καὶ Ἀριστομένει Ἀναγυρασίῳ, τέτταρας καὶ δέκα μνᾶς. † διὰ τί οὖν, Φαίνιππε, ὅτε μὲν ἐγὼ μάρτυρας ἔχων ἠρώτων σε, εἴ τι ὀφείλοις ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ, καὶ ἐκέλευον δεῖξαι ὅρον εἴπου ἔπεστι, καὶ διεμαρτυρόμην, ὅπως μή μοι ὕστερον κατεσκευασμένοι δανεισταὶ φανήσωνται, τότε μὲν οὐδὲν ἀπέφηνας τῶν χρεῶν· ἐπειδὴ δὲ δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφανσιν ἔδωκάς μοι, τοῦ νόμου κελεύοντος τριῶν ἡμερῶν, νῦν ἥκουσι δανεισταὶ, καὶ ὀφλήματα πλέον, ἢ τριῶν ταλάντων; † ὅτι, ὦ βέλτιστε, οὐδὲν ἄλλο κατασκευάζεις, ἢ ὅσονπερ κοι-

νῇ γέγονέ μοι πρὸς τὴν πόλιν ὄφλημα, τοσοῦτον καὶ σοὶ ἰδίᾳ νῦν εἶναι. † ὅτι δ', ὦ Φαίνιππε, ψευδῆ, καὶ ἐπιωρκηκὼς ἥκεις πρὸς τούτους, ἤδη φανερῶς ἐλέγξω. † λάβε μοι, γραμματεῦ, τὴν τοῦ Αἰαντίδου καὶ Θεοτέλους μαρτυρίαν, οἷς οὗτος ἀπογέγραφεν * ὀφείλονθ' αὐτὸν τετρακισχιλίας δραχμὰς ψευδόμενος, καὶ πάλαι ἀποδεδωκὼς, οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ δίκην ὄφλων. λέγε.

Μαρτυρία. Επειτ', ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, τὸν οὕτω καταφανῶς ἐν ἅπασιν ἀδίκως πεποιημένον τὴν ἀπόφανσιν, καὶ μήτε τῶν νόμων φροντίσαντα μηδὲν, οἳ διωρίκασιν, ἐν οἷς δεῖ τὴν ἀπόφανσιν ποιεῖσθαι χρόνοις, μήτε τῶν ἰδίων ὁμολογιῶν, ἃς ὁμοίως ὑπολαμβάνομεν ἰσχυράς. χωρὶς δὲ τούτων, ἀνεῳχότα τὰ σημεῖα τῶν οἰκημάτων, καὶ ἐκπεφορηκότα τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον ἔνδοθεν· † πρὸς δὲ τούτοις, τὴν ὕλην τὴν τετμημένην πεπρακότα μετὰ τὴν ἀντίδοσιν, πλέον ἢ τριάκοντα μνῶν οὖσαν ἀξίαν. καὶ τὸ πάντων μέγιςον, χρέα ψευδῆ κατεσκευακότα τῆς ἀντιδόσεως ἕνεκα· τοῦτον δικαίως ψηφιεῖσθε πεποιῆσθαι τὴν ἀπόφανσιν; μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικαςαί. † ποῖ γὰρ τραπέσθαι δεήσει διαμαρτόντα τῆς ὑμετέρας γνώμης, ὅταν οἱ πλούσιοι, καὶ μηδὲν ὑμῖν πώποτε χρήσιμοι γεγενημένοι, πολὺν καὶ σῖτον καὶ οἶνον ποιοῦντες, καὶ τοῦτον τριπλασίας τιμῆς, ἢ πρότερον, διατιθέμενοι, πλεονεκτῶσι παρ' ὑμῖν; ὃ μηδαμῶς νυνὶ γενέσθω· † ἀλλ' ὥσπερ καὶ κοινῇ πᾶσι βεβοηθήκατε τοῖς ἐν τοῖς ἔργοις ἐργαζομένοις, οὕτω καὶ ἰδίᾳ βοηθήσατέ μοι νῦν. καὶ γὰρ, εἰ οἰκέτης ὑμῶν,

μὴ

καὶ πολίτης, ἥν, ὁρῶντες ἄν μου τὴν φιλεργίαν, καὶ τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν, ἀνεπαύσατ' ἄν με τῶν ἀναλωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸν δραπετεύοντα τῶν ἄλλων ἤλθετε· † τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν, ἐπειδὰν ἀποτίσω τὰ τρία τάλανθ' ὑμῖν, ἃ ὦφλον, καὶ ἀναλάβω ἐμαυτὸν, πάλιν ἀναπαύσαντες τῶν τεταλαιπωρηκότων ἕτερον, ἐπ' ἐμὲ ἥξετε· νῦν δ' ἄφετε, ἱκετεύω πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὰ δίκαια εἰρηκὼς, δέομαι βοηθῆσαί μοι, καὶ μή με περιελαθέντα περιϊδεῖν ὑπὸ τούτων.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΥΠΕΡ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΑΓΝΙΑΣ καὶ Εὐβουλίδης ἦσαν ἀνεψιοί. τούτων δὲ Ἁγνίας ἐτελεύτησεν ἄπαις· ὁ δὲ Εὐβουλίδης θυγατέρα κατέλιπε Φιλομάχην, ἥτις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ὡς οὖσα ἐγγυτάτω τῷ γένει. ἠμφισβήτουν δὲ αὐτῇ Γλαῦκός τις καὶ Γλαύκων, οὐκ ἀγχιστείᾳ γένους, ἀλλὰ διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι. ὧν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ψευδῶν ἐλεγχθεισῶν, παραλαμβάνει τὸν κλῆρον ἡ Φιλομάχη. εἷς ὢν γὰρ ὁ Θεόπομπος, αὐτούς τε τούτους ἡττωμένους παραλαβὼν, καὶ πρὸς τούτοις Εὐπόλεμον, προσεκαλέσατο εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου τὴν Φιλομάχην. ἐδίδου γὰρ ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ προσκαλεῖσθαι τὸν νενικηκότα, καὶ ἔχοντα τὸν κλῆρον. κατασκευασθείσης δὲ πρὸς ἀπάτην τῆς δίκης, ὥς φησι Σωσίθεος, ἐνίκησεν ὁ Θεόπομπος. κἀκεῖνος μὲν ἐτε-

μὲν ἐτελεύτησεν υἱὸν καταλιπὼν Μακάρτατον· τῇ δὲ Φιλομάχῃ γίγνεται παῖς, ὃν ὠνόμασεν Εὐβουλίδην. καὶ εἰσεποίησεν υἱὸν Εὐβουλίδῃ, τῷ ἑαυτῆς μὲν πατρὶ, ἀνεψιῷ δὲ Ἁγνίου τοῦ τὸν κλῆρον καταλελοιπότος. εἰσποιήσασα δὲ εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας τοῦ Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου. καὶ οἱ φράτορες ἐδέξαντο, ὡς δικαίως εἰσαγόμενον. τούτων δὲ πραχθέντων, ὁ παῖς εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου προσκέκληται Μακάρτατον τὸν υἱὸν, τοῦ Θεοπόμπου. καὶ λέγει τὸν λόγον Σωσίθεος, ὁ φύσει πατὴρ τοῦ παιδός.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΣ.

ΕΠΕΙΔΗ καὶ πρότερον ἀγῶνες ἐγένοντο ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους, περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, καὶ οὐδὲν παύονται παρανομοῦντες, καὶ βιαζόμενοι, ὥστ' ἐκ παντὸς τρόπου τὰ μὴ προσήκονθ' ἑαυτοῖς ἔχειν, ἀνάγκη ἴσως ἐστὶ τὰ πραχθέντ' ἐξαρχῆς διηγήσασθαι. † ὑμεῖς τε γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ῥᾷον παρακολουθήσετε ἅπασι τοῖς λεγομένοις, καὶ οὗτοι ἐπιδειχθήσονται, οἷοί εἰσιν ἄνθρωποι, † καὶ ὅτι πάλαι ἤδη ἀρξάμενοι οὐδὲν παύονται κακοτεχνοῦντες, καὶ οἰόμενοι δεῖν διαπράττεσθαι ὅ, τι ἂν ἐπέλθῃ τούτοις. † δεόμεθα οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εὐνοϊκῶς

ἀκροᾶ-

ἀκροᾶσθαι τῶν λεγομένων, καὶ παρακολουθεῖν προσέχοντας τὸν νοῦν. † πειράσομαι δὲ κἀγὼ διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, περὶ τῶν πεπραγμένων σαφέστατα. † τουτουῒ γὰρ τοῦ παιδὸς ἡ μήτηρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γένει οὖσα ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ τῷ ἐξ Οἴου, ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους· καὶ τῶν τότε ἀμφισβητησάντων αὐτῇ τοῦ κλήρου τουτουῒ, γένει μὲν ὡς ἐγγυτέρω τις εἴη αὐτῶν τῆς γυναικὸς, οὐδ' ἐπεχείρησεν οὐδεὶς ἀντομόσαι· ὡμολογεῖτο γὰρ παρὰ πάντων τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ κληρονομία κατὰ τὴν ἀγχιστείαν· † διαθήκας δὲ ψευδεῖς ἧκον κατασκευάσαντες Γλαῦκός τε ὁ ἐξ Οἴου, καὶ Γλαύκων, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Θεόπομπος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, ὃς ἐκείνοις συγκατεσκεύαζεν ἅπαντα ταῦτα, καὶ ἐμαρτύρει τὰς πλείστας μαρτυρίας. † αἱ δὲ διαθῆκαι, ἃς τότε παρέσχοντο, ἐξηλέγχθησαν, ψευδεῖς οὖσαι. καὶ οὐ μόνον ἡττήθησαν, ἀλλὰ καὶ πονηρότατοι δόξαντες εἶναι ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, † καὶ ἐπιδημῶν τότε Θεόπομπος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, [καὶ] τοῦ κήρυκος κηρύττοντος, εἴ τις ἀμφισβητεῖν, ἢ παρακαταβάλλειν βούλεται τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ἢ κατὰ γένος, ἢ κατὰ διαθήκας, οὐκ ἐτόλμησε παρακαταβάλλειν, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδίκασεν, ὅτι οὐδαμόθεν αὐτῷ προσῆκεν οὐδὲν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου. § † ἐχούσης δὲ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τουτουῒ τὸν κλῆρον, ἐπειδὴ ἐνίκησεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητήσαντας ἑαυτῇ, οὕτως εἰσὶ μιαροὶ οὗτοι, καὶ οὐκ οἴονται δεῖν οὔτε τοῖς νόμοις τοῖς ὑμε-

τέροις πείθεσθαι, οὔτε τοῖς γνωσθεῖσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλὰ πάντα τρόπον * ἐπιχειροῦσιν ἀφελέσθαι πάλιν τὴν γυναῖκα τὸν κλῆρον, ὃν ὑμεῖς αὐτῇ ἐψηφίσασθε, ὥστε συνομόσαντες καὶ συνθήκας γράψαντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ καταθέμενοι παρὰ Μηδείῳ ἀγνουσίῳ, Θεόπομπος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, καὶ Γλαύκων, καὶ Γλαῦκος, ὁ ἡττηθεὶς τὸ πρότερον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν ἐπιτηδείων τέταρτον προσλαβόντες· (Εὐπόλεμος ἦν αὐτῷ ὄνομα·) οὗτοι ἅπαντες κοινῇ ἐπιβουλεύσαντες, προσεκαλέσαντο τὴν γυναῖκα πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς διαδικασίαν περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, φάσκοντες τὸν νόμον κελεύειν παρὰ τοῦ ἐπιδεδικασμένου, καὶ ἔχοντος τὸν κλῆρον, προσκαλεῖσθαι, ἐάν τις βούληται ἀμφισβητεῖν. † καὶ ἐπειδὴ ἦγεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τά, τε ἄλλα ἦν αὐτοῖς ἅπαντα παρεσκευασμένα εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸ ὕδωρ, πρὸς ὃ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τετραπλάσιον ἡμῶν ἔλαβον. † ἐξ ἀνάγκης γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ ἄρχοντι, ἀμφορέα ἑκάστῳ ἐγχέαι τῶν ἀμφισβητούντων, καὶ τρεῖς χοὰς τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. ὥστε συνέβαινεν ἐμοί, τῷ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀγωνιζομένῳ, μὴ ὅτι περὶ τοῦ γένους, καὶ τῶν ἄλλων, ὧν μοι προσῆκε, διηγήσασθαι τοῖς δικασταῖς, ὡς ἐγὼ ἠβουλόμην, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος, ὧν κατεψεύδοντο ἡμῶν. πέμπτον γὰρ μέρος εἶχον τοῦ ὕδατος. † καὶ τὸ σόφισμα ἦν τοῦτο, αὐτοὺς μὲν ἑαυτοῖς συναγωνίζεσθαι καὶ ὁμολογεῖν ἅπαντα, περὶ ἡμῶν δὲ λέ-

γειν

γειν τὰ οὐδεπώποτε γενόμενα. † καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιβουλευσάντων καὶ συναγωνιζομένων ἀλλήλοις ἐφ' ἡμᾶς, καδίσκων τεττάρων τεθέντων κατὰ τὸν νόμον, εἰκότως, οἶμαι, οἱ δικαϛαὶ ἐξηπατήθησαν, καὶ ἐϛασίασαν ἐν ἀλλήλοις. καὶ παρακρουσθέντες ὑπὸ τῆς παρασκευῆς ἐψηφίζοντο, ὅ, τι τύχοι ἕκαϛος. καὶ αἱ ψῆφοι ὀλίγαις πάνυ ἐγένοντο πλείους, ἢ τρισὶν, ἢ τέτταρσιν ἐν τῷ Θεοπόμπου καδίσκῳ, ἢ ἐν τῷ τῆς γυναικός. † καὶ τότε μὲν ταῦτα ἦν τὰ πραχθέντα, ὦ ἄνδρες δικαϛαί. § ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ ὁ παῖς ἐγένετο, καὶ ἐδόκει καιρὸς εἶναι, οὐκ ὀργισθεὶς ἐγὼ τοῖς γενομένοις, ἀλλ' ἡγούμενος εἰκός τι παθεῖν τοὺς τότε δικάζοντας, εἰσῆγον εἰς τοὺς φράτορας τοὺς τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδην τὸν παῖδα τουτονὶ, ἐκ τῆς θυγατρὸς ὄντα τῆς ἐκείνου, ἵνα μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος. † ἐκεῖνος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, ὁ Εὐβουλίδης, ὁ τῷ Ἁγνίᾳ γένει ὢν ἐγγυτάτω, μάλιϛα μὲν εὔχετο τοῖς θεοῖς υἱὸν αὐτῷ γενέσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ θυγάτηρ, ἡ τουτουῒ μήτηρ τοῦ παιδὸς, αὐτῷ ἐγένετο. † ἐπειδὴ δὲ τούτου ἀπέτυχε, καὶ οὐκ ἐγένετο παῖς ἄῤῥην αὐτῷ οὐδὲ εἷς, μετὰ ταῦτ' ἤδη ἐσπούδαζεν, ὅπως ἐκ τῆς θυγατρὸς εἰσποιηθῇ αὐτῷ υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸν Ἁγνίου, καὶ εἰς τοὺς φράτορας εἰσαχθῇ τοὺς ἐκείνου· † ἡγούμενος, ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, ἐκ τῶν ὑπολοίπων τοῦτον εἶναι ἑαυτῷ οἰκειότατον, καὶ οὕτως ἂν μάλιϛα τὸν οἶκον τὸν ἑαυτῶν διασώζεσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐξερημωθῆναι. καὶ ἐγὼ ταῦτα ὑπηρέτησ' αὐτῷ, ὁ τὴν Εὐβουλίδου θυγατέρα ἔχων, ἐπιδικασάμενος, ὡς γένει ὢν ἐγγυτάτω. καὶ εἰσήγαγον τὸν παῖδα

τουτονὶ εἰς τοὺς Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου φράτορας. μεθ' ὧν καὶ Θεόπομπος, ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου, ἕως ἔζη, ἐφρατρίαζε. † καὶ αὐτὸς οὗτος, καὶ οἱ φράτορες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἱ τουτουὶ Μακαρτάτου, οἱ ἄριστα εἰδότες περὶ τοῦ γένους, ὁρῶντες αὐτὸν μὲν τοῦτον οὐκ ἐθέλοντα κινδυνεύειν, οὐδ' ἀπάγοντα τὸ ἱερεῖον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, εἰ μὴ προσηκόντως εἰσήγετο ὁ παῖς οὑτοσὶ, αὐτοὺς δ' ἀξιοῦντα ἐπιορκεῖν, λαβόντες τὴν ψῆφον, καιομένων τῶν ἱερείων, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέροντες τοῦ Διὸς τοῦ Φατρίου, παρόντος τουτουὶ Μακαρτάτου, ἐψηφίσαντο τὰ δίκαια, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὀρθῶς καὶ προσηκόντως τὸν παῖδα τουτονὶ εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδῃ υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου. † ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν φρατόρων τῶν τουτουὶ Μακαρτάτου, υἱὸς ὢν Εὐβουλίδου ὁ παῖς οὑτοσὶ προσεκαλέσατο Μακάρτατον τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου εἰς διαδικασίαν, καὶ ἔλαχε πρὸς τὸν ἄρχοντα, κύριον ἐπιγραψάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ. † ἐμοὶ γὰρ οὐκέτι οἷόν τ' ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κυρίῳ ἐπιγεγράφθαι, εἰσπεποιηκότι τὸν παῖδα εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου. καὶ ἡ πρόσκλησις ἐγένετο τῷ παιδὶ τούτῳ κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅνπερ καὶ οὗτοι προσεκαλέσαντο τὴν τουτουὶ μητέρα, τὴν νενικηκυῖαν πρότερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἔχουσαν τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησίς ἐστι παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸν κλῆρον.

Νόμος. Ἐὰν δ' ἐπιδεδικασμένου ἀμφισβητῇ τοῦ κλήρου, ἢ τῆς ἐπικλήρου, προσκαλείσθω τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων δικῶν. παρακαταβολὰς δ' εἶναι τῷ ἀμφισβητοῦντι.

† ἐὰν

† ἐὰν δὲ μὴ προσκαλεσάμενος ἐπιδικάσηται, ἀτελὴς ἔσται ἡ ἐπιδικασία τοῦ κλήρου. † ἐὰν δὲ μὴ ζῇ ὁ ἐπιδικασάμενος τοῦ κλήρου, προσκαλείσθω κατὰ ταυτὰ, ὧν ἡ προθεσμία μήπω ἐξήκει. τὴν δ' ἀμφισβήτησιν εἶναι τῷ ἄρχοντι, καθότι ἐπεδικάσατο, οὗ ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα. † τοῦ μὲν νόμου ἀκηκόατε. δέομαι δ' ὑμῶν δικαίαν δέησιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐὰν γὰρ ἐπιδείξω Θεοπόμπου, τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου, γένει ὄντας Ἁγνίου ἐγγυτέρω Εὐβουλίδην τὸν παῖδα τουτονὶ, καὶ Φιλομάχην, ἥ ἐστι μήτηρ τῷ παιδὶ, Εὐβουλίδου δὲ θυγάτηρ· καὶ οὐ μόνον γένει ἐγγυτάτω ὄντας, ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ ὄντα οὐδένα ἄνθρωπον ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου ἄλλον, ἢ τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς τουτουῒ, καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν παῖδα· ταῦτ' ἐὰν ἐπιδείξω, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθῆσαι ἡμῖν. † τὸ μὲν οὖν πρῶτον διενοήθην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γράψας ἐν πίνακι ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς τοὺς Ἁγνίου, οὕτως ἐπιδεικνύειν ὑμῖν καθ' ἕκαστον. † ἐπεὶ δ' ἐδόκει οὐκ εἶναι ἐξ ἴσου ἡ θεωρία ἅπασι τοῖς δικασταῖς, ἀλλ' οἱ πόῤῥω καθήμενοι ἀπολείπεσθαι, ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶ τῷ λόγῳ διδάσκειν ὑμᾶς. τοῦτο γὰρ ἅπασι κοινόν ἐστι. † πειρασόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς, ὡς ἂν μάλιστα δυνώμεθα, διὰ βραχυτάτων ἐπιδεῖξαι περὶ τοῦ γένους τοῦ Ἁγνίου. §† Βούσελος γὰρ ἦν ἐξ Οἴου, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τούτῳ ἐγένοντο πέντε υἱεῖς, Ἁγνίας, καὶ Εὐβουλίδης, καὶ Στράτιος, καὶ Ἅβρων, καὶ Κλεόκριτος. † καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦ Βουσέλου υἱεῖς ἄνδρες ἐγένοντο, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν ὁ πατὴρ, ὁ Βούσελος, ἅπασι καλῶς καὶ δικαίως, ὥσπερ προσῆκε. † νειμάμενοι δὲ τὴν οὐσίαν, γυναῖκα ἕκαστος αὐτῶν ἔγημεν

κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους. καὶ παῖδες ἐγένοντο αὐτοῖς ἅπασι, καὶ παίδων παῖδες, καὶ ἐγένοντο πέντε οἶκοι ἐκ τοῦ Βουσέλου οἴκου ἑνὸς ὄντος. καὶ χωρὶς ἕκαστος ᾤκει τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ἔχων, καὶ ἐκγόνους ἑαυτοῦ ποιούμενος. † περὶ μὲν οὖν τῶν τριῶν ἀδελφῶν τῶν τοῦ Βουσέλου υἱέων, καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν τούτοις γενομένων, τί ἂν ἐγὼ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πράγματα παρέχοιμι, ἢ ἐμαυτῷ, ἐξηγούμενος περὶ ἑκάστου; † ὄντες γὰρ ἐν ταὐτῷ γένει Θεοπόμπῳ, καὶ προσήκοντες ὁμοίως τῷ Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς αὐτῶν, οὔτε πρότερον πώποτ᾽, οὔτε νῦν ἠνώχλησεν ἡμῖν, οὔτ᾽ ἠμφισβήτησεν, οὔτε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, οὔτε τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλήρου, ἣν ἐγὼ ἔχω ἐπιδικασάμενος, ἡγούμενοι οὐδ᾽ ὁτιοῦν προσήκειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου. περίεργον δή μοι δοκεῖ εἶναι λέγειν [τι] περὶ τούτων, πλὴν ὅσ᾽ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐπιμνησθῆναι. † περὶ δὲ Θεοπόμπου, τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου, καὶ αὐτοῦ τουτουῒ Μακαρτάτου, περὶ τούτων μοι ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης λέγειν. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος, ὦ ἄνδρες δικασταί. † ὥσπερ γὰρ ὀλίγον τι πρότερον ἀκηκόατε, ὅτι τῷ Βουσέλῳ πέντε υἱεῖς ἐγένοντο, τούτων εἷς ἦν Στράτιος, ὁ τουτουῒ πρόγονος Μακαρτάτου, καὶ ἕτερος Ἁγνίας, ὁ τουτουῒ πρόγονος τοῦ παιδός. † ἐγένετο δὲ υἱὸς τῷ Ἁγνίᾳ Πολέμων, καὶ θυγάτηρ Φιλομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Πολέμωνος ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία. τοῦ δὲ Στρατίου ἐγένοντο τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου, Φανοστράτη καὶ Χαρίδημος ὁ τούτου πάππος Μακαρτάτου. § † ἐρωτῶ δὴ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πότερος οἰκειότερός ἐστι, καὶ προσήκει μᾶλ-

λον

λον τῷ Ἁγνίᾳ, ὁ υἱὸς, ὁ Πολέμων, * καὶ ἡ θυγάτηρ, ἡ Φιλομάχη, ἢ Χαρίδημος, ὁ υἱὸς ὁ Στρατίου, ἀδελφιδοῦς δ᾽ Ἁγνίου; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τὸν υἱὸν, καὶ τὴν θυγατέρα οἰκειότερον εἶναι ἑκάστῳ ἡμῶν μᾶλλον, ἢ τὸν ἀδελφιδοῦν. καὶ οὐ μόνον παρ᾽ ἡμῖν τοῦτο νενόμισται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. † ἐπειδὴ τοίνυν τοῦθ᾽ ὁμολογεῖται, ῥᾳδίως ἤδη τοῖς ἄλλοις, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παρακολουθήσετε, καὶ αἰσθήσεσθε τούτους, ὅτι εἰσὶ βίαιοι, καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι. † τοῦ Πολέμωνος γὰρ, τοῦ υἱέως τοῦ Ἁγνίου, ἐγένετο υἱὸς Ἁγνίας, τὸ τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτοῦ ὄνομ᾽ ἔχων, τοῦ Ἁγνίου. † καὶ οὗτος μὲν ἄπαις ἐτελεύτησεν ὁ Ἁγνίας, ὁ ὕστερος. τῆς Φιλομάχης δὲ, τῆς ἀδελφῆς τῆς Πολέμωνος, καὶ Φιλάγρου, (ᾧ ἔδωκεν αὐτὴν ὁ ἀδελφὸς Πολέμων, ἀνεψιῷ ὄντι ἑαυτοῦ· ὁ γὰρ Φίλαγρος υἱὸς ἦν Εὐβουλίδου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου.) † τοῦ δὴ Φιλάγρου, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Πολέμωνος, ἐγένετο υἱὸς Εὐβουλίδης, ὁ πατὴρ τῆς μητρὸς τουτουῒ τοῦ παιδὸς, καὶ οὗτοι μὲν υἱεῖς ἐγένοντο Πολέμωνι, καὶ τῇ ἀδελφῇ τῇ Πολέμωνος, Φιλομάχῃ. † τοῦ δὲ Χαριδήμου ἐγένετο, τοῦ υἱέως τοῦ Στρατίου, Θεόπομπος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου. † πάλιν δὴ ἐρωτῶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πότερος οἰκειότερός ἐστι, καὶ προσήκει μᾶλλον Ἁγνίᾳ, τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ, ὁ Πολέμωνος υἱὸς Ἁγνίας, καὶ Εὐβουλίδης, ὁ Φιλομάχης υἱὸς, καὶ Φιλάγρου, ἢ Θεόπομπος, ὁ Χαριδήμου υἱὸς, Στρατίου δὲ υἱιδοῦς; † ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴπερ καὶ ὁ υἱὸς οἰκειότατός ἐστι καὶ ἡ θυγάτηρ, πάλιν, ὁ υἱιδοῦς καὶ ὁ ἐκ τῆς θυγατρὸς

υἱὸς, ȣ̔͂τοι οἰκειότεροί εἰσι μᾶλλον, ἢ ὁ τȣ͂ ἀδελφιδȣ͂ υἱὸς, καὶ ὁ ἐξ ἑτέρȣ ὢν οἴκȣ. † τῷ μὲν ȣ͂ν Θεοπόμπῳ ἐγένετο υἱὸς Μακάρτατος ȣ̔τοσί. τῷ δὲ Εὐβȣλίδῃ, τῷ τῆς Φιλομάχης υἱεῖ, ἀνεψιῷ δ' Ἁγνίȣ ὄντι πρὸς πατρὸς Εὐβȣλίδȣ ἀνεψιȣ͂ παῖς ὢν Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς ȣ̔τοσὶ ὁ παῖς. ἐπειδὴ ἡ Φιλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβȣλίδȣ, καὶ ὁ Πολέμων, ὁ πατὴρ ὁ Ἁγνίȣ, ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι. † τῷ δέ γε Μακαρτάτῳ τῳδὶ, τῷ υἱεῖ τȣ͂ Θεοπόμπȣ, ȣ̓δὲν ἐγένετο ἔκγονον, ὅ, τι ἐςὶν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ τȣ́τȣ καὶ τῷ Στρατίȣ. § τȣ́των δ' ȣ̔́τως ἐχόντων, τῷ μὲν παιδὶ τȣ́τῳ ἐςὶν ὄνομα τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων, καὶ μέχρι ὧν ὁ νόμος κελεύει τὴν ἀγχιςείαν εἶναι. ἀνεψιȣ͂ γὰρ Ἁγνίȣ παῖς ἐςίν. ὁ γὰρ πατὴρ αὐτȣ͂, Εὐβȣλίδης, ἀνεψιὸς ἦν Ἁγνίᾳ, ȣ͂ ἐςὶν ὁ κλῆρος. † ὁ δέ γε Θεόπομπος, ὁ τȣτȣῒ πατὴρ Μακαρτάτȣ, ȣ̓κ ἂν εἶχεν ὄνομα θέσθαι αὐτῷ τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων ȣ̓δέν. ἐξ ἑτέρȣ γὰρ οἴκȣ ἦν τȣ͂ Στρατίȣ. † οὐ προσήκει δὲ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, ȣ̓δένα ἄνθρωπον τὸν κλῆρον ἔχειν τὸν Ἁγνίȣ, ἐξ ἑτέρȣ οἴκȣ ὄντα, ἕως ἄν τις λείπηται τῶν γενομένων ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίȣ, ȣ̓δ' ἐκβάλλειν βίᾳ, ὅπερ ȣ̔͂τοι διαπράττονται, γένει τε ἀπωτέρω ὄντες, καὶ ȣ̓κ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ. τȣ͂το γάρ ἐςιν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, ᾧ παρεκρȣ́σατο Θεόπομπος, ὁ τȣτȣῒ πατὴρ Μακαρτάτȣ. † τίνες ȣ͂ν εἰσὶ λοιποί; οἱ ἔτι νῦν ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίȣ, Φιλομάχη τε ἡ ἐμὴ γυνὴ, Εὐβȣλίδȣ θυγάτηρ ȣ̓͂σα, τȣ͂ ἀνεψιȣ͂ τȣ͂ Ἁγνίȣ, καὶ ȣ̔τοσὶ ὁ παῖς, ὁ εἰσηγμένος υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβȣλίδȣ καὶ Ἁγνίȣ. † Θεόπομπος

πομπος

πομπος δ᾽, ὁ τουτου πατὴρ Μακαρτάτου, οὐκ ὧν τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ἐψεύσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς ὑπερμέγεθες ψεῦδος περί τε τῆς Φιλομάχης, τῆς τοῦ Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ᾽ Ἁγνίου, ὅτι οὐκ εἴη τῷ Πολέμωνι, τῷ τοῦ Ἁγνίου υἱεῖ, ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία ἀδελφή. † καὶ πάλιν, προσποιούμενος τοῦ αὐτοῦ οἴκου εἶναι Ἁγνίᾳ, οὐδεπώποτε γενόμενος. † ταῦτα δὲ πάντ᾽ ἀδεῶς ἔλεγεν, ὁ Θεόπομπος, μάρτυρα μὲν οὐδένα παρεχόμενος, ὅστις ἔμελλεν ὑπεύθυνος ἡμῖν ἔσεσθαι· συνομολογοῦντας δ᾽ αὐτῷ ἔχων τοὺς κοινωνοὺς, οἳ ἦσαν ἀλλήλοις συναγωνισταὶ, καὶ δὴ ἅπαντα ἔπραττον κοινῇ, ὅπως ἀφέλωνται τὴν γυναῖκα, τὴν τουτου μητέρα τοῦ παιδὸς, τὸν κλῆρον, ὃν ὑμεῖς αὐτῇ ἐψηφίσασθε. † βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ ὧν εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, μαρτυρίας παρασχέσθαι· πρῶτον μὲν, ὡς ἐνίκησε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ Φιλομάχη, γένει οὖσα ἐγγυτάτω· ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, ὅτε ἐνίκησε Φιλομάχη, ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ, τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τοὺς ἀμφισβητοῦντας αὐτῇ πάντας. † Ὅτι μὲν ἐνίκησε Φιλομάχη, ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ, τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ αὕτη ἐνίκησεν οὐδεμιᾷ παρασκευῇ ἀδίκῳ, οὐδὲ συνωμοσίᾳ· ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τε δικαιότατα, ἐπιδειξάντων ἡμῶν, ὅτι γένει ἐγγυτάτω ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖς οὖσα πρὸς πατρὸς, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου. † ἐπει-

δάν

δὰν οὖν λέγῃ Μακάρτατος, ὅτι ἐνίκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεόπομπος τοῦ κλήρου τούτου, ὑποβάλλετε αὐτῷ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἐνίκησε πρότερον; ἢ Θεόπομπος, ὁ τουτουὶ πατὴρ, † καὶ ὅτι δικαίως ἐνίκησεν ἡ γυνὴ, ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου, Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου· † ὁ δὲ Θεόπομπος ὅτι οὐκ ἐνίκησεν, ἀλλὰ παρεκρούσατο, οὐκ ὢν ἐκ τοῦ οἴκου τὸ παράπαν τοῦ Ἁγνίου. ταῦτα αὐτῷ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὑποβάλλετε, καὶ ὅτι τὸν παῖδα τουτονὶ Εὐβουλίδην, τὸν Εὐβουλίδου υἱὸν, Ἁγνίου δ', οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖδα, πρὸς πατρὸς, οὔτε Θεόπομπος, ὁ Μακαρτάτου πατὴρ, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐνίκησε. † νυνὶ δ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία, περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τῷ Εὐβουλίδου υἱεῖ τούτῳ, καὶ Μακαρτάτῳ τούτῳ, τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ· καὶ ὁπότερος τούτων δικαιότερα λέγειν δόξει, καὶ κατὰ τοὺς νόμους μᾶλλον, δῆλον ὅτι τούτῳ ὑμεῖς οἱ δικασταὶ προσθήσεσθε. ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας τὰς ὑπολοίπους. † πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ Φιλομάχη, ἡ τοῦ Ἁγνίου τηθὶς, ἀδελφὴ ἦν ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία τῷ Πολέμωνι, τῷ Ἁγνίου πατρί. ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγνώσεται περὶ τοῦ γένους.

Μαρτυρίαι. Μαρτυροῦσι δημόται εἶναι Φιλάγρῳ, τῷ Εὐβουλίδου πατρὶ, καὶ Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου· καὶ εἰδέναι Φιλομάχην, τὴν μητέρα τὴν Εὐβουλίδου, νομιζομένην ἀδελφὴν εἶναι Πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομη-

τρίαν,

τρίαν, καὶ μηδενὸς πώποτ' ἀκοῦσαι, ὡς γένοιτο ἀδελφὸς Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου.

Ἄλλη. Μαρτυροῦσιν Οἰνάνθην, τὴν μητέρα τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτῶν, Στρατωνίδου, ἀνεψιὰν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι Πολέμωνι ἀδελφὸς οὐδεὶς γένοιτο πώποτε, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου. ἀδελφὴ δὲ Φιλομάχη ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς τῆς Φιλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

Ἄλλη. Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι καὶ φράτηρ, καὶ δημότης Ἁγνίᾳ, καὶ Εὐβουλίδῃ· καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς ἐγένετο τῷ Πολέμωνι, τῷ πατρὶ Ἁγνίου· ἀδελφὴ δ' ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φιλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς Φιλομάχης, τῆς Σωσιθέου γυναικός.

Ἄλλη. Μαρτυρεῖ πάππον εἶναι ἑαυτοῦ Ἀρχίλοχον, καὶ ποιήσασθαι ἑαυτὸν υἱόν· καὶ εἶναι αὐτὸν συγγενῆ Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου· καὶ ἀκούειν Ἀρχιλόχου, καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτ' ἐγένετο Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου· ἀδελφὴ δ' ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φιλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς τῆς Φιλομάχης, τῆς Σωσιθέου γυναικός.

Ἄλλη. Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, Καλλίστρατον, ἀνεψιὸν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ Χαριδήμῳ, τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου· τὴν δὲ μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἀνεψιοῦ παῖδα εἶναι Πολέμωνι· καὶ λέγειν τὴν μητέρα τὴν αὐτῶν

πρὸς αὐτοὺς πολλάκις, ὅτι Φιλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, ἀδελφὴ ἦν Πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία· καὶ ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτε γένοιτο Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου. † Τὸ πρότερον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτε συνώμοσαν ἀλλήλοις οὗτοι, καὶ συστάντες ἠγωνίζοντο, πολλοὶ ὄντες, πρὸς τὴν γυναῖκα, ἡμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτε μαρτυρίας ἐγράψαμεν περὶ τῶν ὁμολογουμένων, οὔτε μάρτυρας προσεκαλεσάμεθα· ἀλλ᾽ ᾠόμεθα ταῦτά γε ἀδεῶς ὑπάρχειν ἡμῖν † οὗτοι δὲ τά τ᾽ ἄλλα πολλὰ καὶ ἀναίσχυντα παρεσκευάσαντο εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἔμελεν αὐτοῖς οὐδενὸς, πλὴν τοῦ ἐξαπατῆσαι ἐν τῷ τότε παρόντι καιρῷ τοὺς δικαστὰς, οἵτινες κατεχρῶντο, ὡς τῷ Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, τὸ παράπαν οὐδεμία γένοιτο ἀδελφὴ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία. † οὕτως ἦσαν ἀναίσχυντοι καὶ βδελυροὶ, τηλικουτονὶ πρᾶγμα παρακρουόμενοι τοὺς δικαστὰς, καὶ οὑτωσὶ περιφανὲς, καὶ ἐσπούδαζον καὶ ἠγωνίζοντο περὶ τούτου μάλιστα, ἡμεῖς δέ γε νυνὶ μάρτυρας ὑμῖν τοσουτουσὶ παρεσχόμεθα περὶ τῆς Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ᾽ Ἁγνίου. † τούτῳ δ᾽ ὁ βουλόμενος μαρτυρησάτω, ἢ ὡς οὐκ ἦσαν ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, Πολέμων καὶ Φιλομάχη, ἢ ὅτι οὐκ ἦν ὁ μὲν Πολέμων υἱὸς, ἡ δὲ Φιλομάχη, θυγάτηρ Ἁγνίου, τοῦ Βουσέλου υἱέως· ἢ ὅτι ὁ Πολέμων οὐκ ἦν πατὴρ Ἁγνίου, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος· οὐδ᾽ ἡ ἀδελφὴ ἡ Πολέμωνος, Φιλομάχη, τηθίς. ἢ ὡς ὁ Εὐβουλίδης οὐκ ἦν Φιλομάχης υἱὸς, οὐδὲ Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου· ἢ ἐκεῖνο, ὅτι Εὐ-

βουλί-

βουλίδου, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, οὐκ ἔστι θυγάτηρ Φιλομάχη, ἡ νυνὶ ἔτι οὖσα· οὐδ᾽ υἱὸς οὑτοσὶ ὁ παῖς, εἰσπεποιημένος κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους εἰς τὸν Εὐβουλίδου οἶκον, ἢ ὡς Θεόπομπος, ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου, ἐκ τοῦ οἴκου ἦν τοῦ Ἁγνίου. † τούτων ὅ, τι βούλεταί τις μαρτυρησάτω αὐτῷ. ἀλλ᾽ εὖ οἶδ᾽, ὅτι οὐδεὶς οὕτω τολμηρὸς ἔσται, οὐδ᾽ ἀπονενοημένος ἄνθρωπος. † ὡς δὲ μᾶλλον καταφανὲς ὑμῖν ἔσται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι τὸ πρότερον ἀναισχυντοῦντες περιεγένοντο, δίκαιον δ᾽ οὐδὲν ἔλεγον, ἀναγίνωσκε τὰς μαρτυρίας, ὅσαι εἰσὶν ἔτι ὑπόλοιποι.

Μαρτυρίαι. Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι Πολέμωνι, τῷ Ἁγνίου πατρὶ, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ, ἀνεψιοὺς εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι, Φίλαγρόν τε, τὸν Εὐβουλίδου πατέρα, καὶ Φανοστράτην, τὴν Στρατίου θυγατέρα· καὶ Καλλίστρατον, τὸν πατέρα τῆς Σωσιθέου γυναικός· καὶ Εὐκτήμονα, τὸν βασιλεύσαντα, καὶ Χαρίδημον, τὸν πατέρα τὸν Θεοπόμπου καὶ Στρατοκλέους. καὶ εἶναι τοῖς τούτου υἱέσι, καὶ Ἁγνίᾳ, ἐν τῷ αὐτῷ γένει Εὐβουλίδην, κατὰ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ, Φίλαγρον· κατὰ δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ, Φιλομάχην, νομιζόμενον ἀνεψιὸν εἶναι Εὐβουλίδην Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς ἐκ τηθίδος γεγονότα Ἁγνίᾳ τῆς πρὸς πατρός.

Ἄλλη. Μαρτυροῦσι συγγενεῖς εἶναι Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ Φιλάγρῳ, τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ Εὐκτήμονι, τῷ βασιλεύσαντι· καὶ εἰδέναι Εὐκτήμονα ἀδελφὸν ὄντα ὁμοπάτριον Φιλάγρῳ, τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· καὶ ὁπότε ἡ ἐπιδικασία

ἦν

ἣν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδῃ προσκλαίουσα, ἔτι ζῆν Εὐκτήμονα, ἐκ πατραδέλφων ἀνεψιὸν ὄντα Πολέμωνι, τῷ πατρὶ Ἁγνίου, καὶ μὴ ἀμφισβητῆσαι Εὐκτήμονα Εὐβουλίδῃ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος τότε.

Ἄλλη. Μαρτυροῦσι τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν Στράτωνα συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου· καὶ Χαριδήμῳ, τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου· καὶ Φιλάγρῳ, τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· καὶ ἀκούειν τοῦ ἑαυτῶν πατρὸς, ὅτι Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα, πρώτην μὲν Φιλομάχην, ἀδελφὴν Πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν. καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ μὲν τῆς Φιλομάχης Εὐβουλίδην· ἀποθανούσης δὲ Φιλομάχης, ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα Φίλαγρον Τελεσίππην· καὶ γενέσθαι ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ Μενεσθέα, ὁμομήτριον δὲ μή. καὶ Εὐβουλίδου ἀμφισβητήσαντος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος, Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ' Εὐκτήμονα, τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλάγρου, μηδ' ἄλλον μηδένα κατὰ γένος, πρὸς Εὐβουλίδην τότε.

Ἄλλη. Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ, Ἀρχίμαχον, συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ Χαριδήμῳ, τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, καὶ Φιλάγρῳ, τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν Φιλομάχην, ἀδελφὴν Πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν· καὶ γενέσθαι ἐκ μὲν Φιλομάχης Εὐβουλίδην· ἀποθανούσης δὲ Φιλο-

μάχης,

μάχης, ἑτέραν λαβεῖν γυναῖκα Φίλαγρον Τελεσίππην· καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ Τελεσίππης Μενεσθέα, ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ, ὁμομήτριον δὲ μή· † ἀμφισβητήσαντος δὲ τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος, Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου· μηδ᾽ Εὐκτήμονα, τὸν ἀδελφὸν Φιλάγρου, μηδ᾽ ἄλλον μηδένα κατὰ γένος πρὸς Εὐβουλίδην τότε.

Ἄλλη. Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς Καλλίστρατον, ἀδελφὸν εἶναι Εὐκτήμονι, τῷ βασιλεύσαντι, καὶ Φιλάγρῳ, τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου· ἀνεψιοὺς δ᾽ εἶναι τούτους Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ Χαριδήμῳ, τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου· καὶ ἀκούειν τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ, ὅτι ἀδελφὸς οὐ γένοιτο Πολέμωνι, τῷ πατρὶ Ἁγνίου· ἀδελφὴ δὲ γένοιτο ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία Φιλομάχη· † καὶ ταύτην λάβοι τὴν Φιλομάχην Φίλαγρος· καὶ γένοιτο ἐξ αὐτῶν Εὐβουλίδης, ὁ πατὴρ ὁ Φιλομάχης, τῆς Σωσιθέου γυναικός. † Ἀναγνῶναι μὲν τὰς μαρτυρίας ταύτας ἐξ ἀνάγκης ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὴ τὸ αὐτὸ πάθοιμεν, ὅπερ τὸ πρότερον, ἀπαράσκευοι ληφθέντες ὑπὸ τούτων. † πολὺ δὲ σαφέστερον ἔτι αὐτὸς ἑαυτοῦ Μακάρτατος οὑτοσὶ καταμαρτυρήσει, ὅτι οὔτε Θεοπόμπῳ, τῷ πατρὶ τῷ ἑαυτοῦ, οὔτε αὐτῷ τούτῳ, προσήκει οὐδενὸς κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, γένει ἀπωτέρω ὄντος τοῦ Θεοπόμπου, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου τὸ παράπαν. † εἰ γάρ τις ἀνακρίνοι, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὑτοσὶ τίς ἐστιν ὁ ἀμφισβητῶν τῷ παιδὶ τούτῳ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; εὖ οἶδ᾽, ὅτι ἀποκρίναιτ᾽ ἂν, ὅτι Μακάρτατος. τίνος ὢν πατρός; Θεοπόμπου. μητρὸς

δὲ τίνος; Ἀποληξίδος, θυγατρὸς Προσπαλτίου, ἀδελφῆς δὲ * Μακαρτάτου τοῦ Προσπαλτίου. ὁ δὲ Θεόπομπος τίνος ἦν πατρός; Χαριδήμου. † ὁ δὲ Χαρίδημος, τίνος; Στρατίου· ὁ δὲ Στράτιος τίνος; Βουσέλου. † οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐστιν ὁ Στρατίου οἶκος, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων. καὶ ἔκγονοι οὗτοί εἰσι Στρατίου, οὓς ὑμεῖς ἀκηκόατε. καὶ ἐνταῦθα οὐδαμοῦ ἐστὶν οὐδὲν ὄνομα τῶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου· ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιον. § πάλιν δὴ ἀνακρίνω τὸν παῖδα τουτονὶ, τίς ὢν ἀμφισβητεῖ Μακαρτάτῳ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; † οὐκ ἂν ἔχοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ' οὐδ' ὁτιοῦν ἀποκρίνασθαι ὁ παῖς, ἢ ὅτι Εὐβουλίδης. τίνος ὢν πατρός; Εὐβουλίδου, τοῦ Ἁγνίου ἀνεψιοῦ. μητρὸς δὲ τίνος; Φιλομάχης, ἣ ἦν Ἁγνίου ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρός. ὁ Εὐβουλίδης δὲ τίνος ἦν πατρός; Φιλάγρου, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου. μητρὸς δὲ τίνος; Φιλομάχης, τῆς τηθίδος τοῦ Ἁγνίου. ὁ δ' Ἁγνίας τίνος ἦν υἱός; Πολέμωνος. ὁ δὲ Πολέμων τίνος; Ἁγνίου. ὁ δ' Ἁγνίας τίνος; Βουσέλου. † οὗτοσὶ ἕτερός ἐστιν οἶκος * ὁ Ἁγνίου, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων, καὶ ἐνταῦθ' οὐδ' ὁτιοῦν ἔνεστι τὸ αὐτὸ ὄνομα τῶν ἐν τῷ Στρατίου οἴκῳ ὄντων ἐκγόνων, ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιον. ἀλλ' αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν πορεύονται ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, τὰ ὀνόματα παρ' ἀλλήλων παραλαμβάνοντες.

† πανταχῇ δὴ, καὶ πάντα τρόπον ἐξελέγχονται ἐξ ἑτέρου οἴκου, καὶ ἀπωτέρω γένει ὄντες, καὶ οὐ προσῆκον αὐτοῖς κληρονομεῖν οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου· † οἷς γὰρ ὁ νομοθέτης δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν, καὶ τὴν κληρονομίαν, τούτοις ἀναγνώσεται ὑμῖν τοὺς νόμους.

* Νό-

* Νόμοι. Ὅστις ἂν μὴ διαθέμενος ἀποθάνῃ, ἐὰν μὲν παῖδας καταλίπῃ θηλείας, σὺν ταυτῃσί· ἐὰν δὲ μὴ, τούσδε κυρίους εἶναι τῶν χρημάτων. ἐὰν * μὲν ἀδελφοὶ ὦσιν ὁμοπάτορες, † καὶ ἐὰν παῖδες ἐξ ἀδελφῶν γνήσιοι, τὴν τοῦ πατρὸς μοῖραν λαγχάνειν. ἐὰν δὲ μὴ ἀδελφοὶ ὦσιν, ἢ ἀδελφῶν * παῖδες, οἱ ἐξ αὐτῶν κατὰ ταυτὰ λαγχάνειν· † κρατεῖν δὲ τοὺς ἄῤῥενας, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι, καὶ ἐὰν γένει ἀπωτέρω. † ἐὰν δὲ μὴ ὦσι πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιαδῶν [παίδων,] τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ ἀνδρὸς κατὰ ταυτὰ κυρίους εἶναι· † ἐὰν δὲ μηδετέρωθεν * ᾖ ἐντὸς τούτων, τὸν πρὸς πατρὸς ἐγγυτάτω κύριον εἶναι. νόθῳ δὲ, μηδὲ νόθῃ, μὴ εἶναι ἀγχιστείαν, μήτε ἱερῶν, μήθ᾽ ὁσίων, ἀπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος. † Διαῤῥήδην λέγει ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἷς δεῖ τὴν κληρονομίαν εἶναι· οὐ μὰ Δί᾽ οὐ Θεοπόμπῳ, οὐδὲ Μακαρτάτῳ, τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ, τοῖς μηδὲ τὸ παράπαν οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἁγνίου. ἀλλὰ τίνι καὶ δίδωσι; τοῖς ἐκγόνοις τοῖς Ἁγνίου, τοῖς οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου ἐκείνου. † ταῦτα καὶ ὁ νόμος λέγει, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει. οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ταῦτα μὲν ἔδωκεν ὁ νομοθέτης τοῖς προσήκουσιν, ἕτερα δ᾽ οὐ προσέταξεν· ἀλλὰ πάνυ πολλά ἐστιν, ἃ προστάττει ποιεῖν τοῖς προσήκουσι, καὶ πρόφασιν οὐδεμίαν δίδωσιν, ἀλλ᾽ ἐξ ἀνάγκης δεῖ ποιεῖν. μᾶλλον δὲ λέγε αὐτὸν τὸν νόμον τὸν πρῶτον.

Νόμος. Τῶν ἐπικλήρων, ὅσαι θητικὸν τελοῦσιν, ἐὰν μὴ βούληται ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοὺς, ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος, πεντα-

κοσίας δραχμάς· ὁ δ' ἱππεὺς, τριακοσίας, ὁ δὲ ζυγίτης, ἑκατὸν πεντήκοντα, πρὸς οἷς αὐτῆς. † ἐὰν δὲ μὴ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τῇ ἐπικλήρῳ πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἕκαστον. ἐὰν δ' αἱ γυναῖκες πλείους ὦσι, μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον. ἢ μίαν ἐκδοῦναι τῷ γένει· ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα δεῖ ἐκδιδόναι, ἢ αὐτὸν ἔχειν. † ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγυτάτω γένους, ἢ μὴ ἐκδῷ, ὁ ἄρχων ἐπαναγκαζέτω ἢ αὐτὸν ἔχειν, ἢ ἐκδοῦναι. † ἐὰν δὲ μὴ ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς, ἱερὰς τῇ Ἥρᾳ. ἀπογραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα ταῦτα ὁ βουλόμενος πρὸς τὸν ἄρχοντα. † Ἃ μὲν λέγει ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀκούετε. ὅτε δὲ τῆς ἐπικλήρου ἔδει ἐπιδικάζεσθαι Φιλομάχης τῆς τουτουῒ μητρὸς τοῦ παιδὸς, Ἁγνίου δ' ἀνεψιοῦ παιδὸς οὔσης πρὸς πατρὸς, ἐγὼ μὲν ἧκον, φοβούμενος τὸν νόμον, καὶ ἐπεδικαζόμην γένει ὢν ἐγγυτάτω. † Θεόπομπος δ', ὁ Μακαρτάτου πατὴρ, οὐδὲ προσῆλθε τὸ παράπαν, οὐδ' ἠμφισβήτησε, διὰ τὸ μηδ' ὁτιοῦν αὐτῷ προσήκειν· καὶ ταῦτ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὢν τῇ αὐτῇ. † καίτοι πῶς οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἄτοπον εἶναι τῆς μὲν ἐπικλήρου, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρὸς, ταύτης μὲν μηδενὶ πώποτ' ἀμφισβητῆσαι Θεόπομπον, τὸν δὲ κλῆρον τοῦ Ἁγνίου ἀξιοῦν ἔχειν παρὰ τοὺς νόμους ἅπαντας; † τούτων γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι ἀναισχυντότεροι καὶ μιαρώτεροι; ἀναγίνωσκε καὶ τοὺς ἑτέρων νόμους.

Νόμοι. Προειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ ἐντὸς ἀνεψιότητος καὶ ἀνεψιοῦ, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀν-

εψιῶν

ἐψιῶν παῖδας, καὶ γαμβροὺς, καὶ ἀνεψιοὺς, καὶ πενθερούς· καὶ ἀνεψιαδοῦς, καὶ φράτορας. † ἐὰν δὲ αἰδέσασθαι δέῃ, ἐὰν μὲν πατὴρ ᾖ, ἢ ἀδελφὸς, ἢ υἱεῖς, πάντας, ἢ τὸν κωλύοντα κρατεῖν. † ἐὰν δὲ τούτων μηδεὶς ᾖ, κτείνῃ δ' ἄκων, γνῶσι δ' οἱ πεντήκοντα * καὶ εἷς, [ἢ οἱ ἐφέται] ἄκοντα κτεῖναι, αἰδεσάσθων οἱ φράτορες, ἐὰν θέλωσι, δέκα. * τούτους δ' οἱ πεντήκοντα καὶ εἷς ἀριστίνδην αἱρείσθων. καὶ οἱ πρότερον κτείναντες ἐν τῷδε τῷ θεσμῷ ἐνεχέσθων. † τοὺς δ' ἀπογινομένους ἐν τοῖς δήμοις, οὓς ἂν μηδεὶς ἀναιρῆται, ἐπαγγελλέτω ὁ δήμαρχος τοῖς προσήκουσιν ἀναιρεῖν καὶ θάπτειν, καὶ καθαίρειν τὸν δῆμον, τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν ἀπογένηται ἕκαστος αὐτῶν. † ἐπαγγέλλειν δὲ, περὶ μὲν τῶν δούλων τῷ δεσπότῃ, περὶ δὲ τῶν ἐλευθέρων, τοῖς τὰ χρήματ' ἔχουσιν. † ἐὰν δὲ μὴ ᾖ χρήματα τῷ ἀποθανόντι, τοῖς προσήκουσι τοῦ ἀποθανόντος ἐπαγγέλλειν. † ἐὰν δὲ τοῦ δημάρχου ἐπαγγείλαντος, μὴ ἀναιρῶνται οἱ προσήκοντες, ὁ μὲν δήμαρχος ἀπομισθωσάτω ἀνελεῖν, καὶ καταθάψαι, καὶ καθᾶραι τὸν δῆμον αὐθημερὸν, ὅπως ἂν δύνωνται ὀλιγίστου· † ἐὰν δὲ μὴ ἀπομισθώσῃ, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ὅ, τι δ' ἂν ἀναλώσῃ, διπλάσιον πραξάσθω παρὰ τῶν ὀφειλόντων. † ἐὰν δὲ μὴ πράξῃ, αὐτὸς ὀφειλέτω τοῖς δημόταις. τοὺς δὲ μὴ ἀποδιδόντας τὰς μισθώσεις τῶν τεμενῶν τῶν τῆς θεοῦ, καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, καὶ τῶν ἐπωνύμων, ἀτίμους εἶναι καὶ αὐτοὺς, καὶ γένος καὶ κληρονόμους τοὺς τούτων, ἕως ἂν ἀποδῶσι.

Ταῦτα πάνθ᾽, ὅσα οἱ νόμοι προστάττουσι ποιεῖν τοὺς προσήκοντας, ἡμῖν προστάττουσι καὶ ἀναγκάζουσι ποιεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί. Μακαρτάτῳ δὲ τούτῳ οὐδὲν διαλέγονται, οὐδὲ Θεοπόμπῳ, τῷ πατρὶ τῷ τούτου· οὐδὲ γάρ εἰσιν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τὸ παράπαν. † πῶς οὖν ἂν τούτοις τι προστάττοιεν; † ἀλλ᾽ οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς μὲν τοὺς νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἃς ἡμεῖς παρεχόμεθα, δίκαιον μὲν οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἔχει λέγειν. ἀγανακτεῖ δέ, καὶ δεινά φησι πάσχειν, ὅτι τοῦ πατρὸς τετελευτηκότος ἀγωνίζεται. † ἐκεῖνο δ᾽ οὐκ ἐνθυμεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταί, Μακάρτατος, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄνθρωπος ἦν θνητός, καὶ τετελεύτηκε μετ᾽ ἄλλων πολλῶν, καὶ νεωτέρων, καὶ πρεσβυτέρων. ἀλλ᾽ εἰ Θεόπομπος τετελεύτηκεν, ὁ τουτουῒ πατήρ, οἱ νόμοι οὐ τετελευτήκασιν, οὐδὲ τὸ δίκαιον οὐ τετελεύτηκεν, οὐδ᾽ οἱ δικασταὶ οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες. † ἔστι δ᾽ ὁ νυνὶ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία, οὐκ εἴ τις ἕτερος ἑτέρου πρότερος ἢ ὕστερος τετελεύτηκεν, ἀλλ᾽ εἰ μὴ προσήκει ἐξελαθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τοὺς οἰκείους τοῦ Ἁγνίου, ἀνεψιοὺς ὄντας, καὶ ἀνεψιῶν παῖδας Ἁγνίᾳ πρὸς πατρός, ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Στρατίου οἴκου, καὶ μηδὲν προσηκόντων, ὥστε κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, ἀλλὰ γένει ἀπωτέρω ὄντων. περὶ τούτου νῦν ἐστὶν ὁ ἀγών. † ἔτι δὲ σαφέστερον γνώσεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, ὅτι Σόλων, ὁ νομοθέτης, σπουδάζει περὶ τοὺς οἰκείους. καὶ οὐ μόνον δίδωσι τὰ καταλειφθέντα, ἀλλὰ καὶ προστάγματα ποιεῖται τὰ δυσχερῆ ἅπαντα τοῖς προσήκουσι. λέγε τὸν νόμον.

Νόμος.

Νόμος. Τὸν ἀποθανόντα προτίθεσθαι ἔνδον ὅπως ἂν βούληται. ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ἂν προθῶνται, πρὶν ἥλιον ἐξέχειν. † βαδίζειν δὲ τοὺς ἄνδρας πρόσθεν, ὅταν ἐκφέρωνται, ταὶ δὲ γυναῖκας ὄπισθεν. γυναῖκα δὲ μὴ ἐξεῖναι εἰσιέναι εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος, μηδ' ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι, ὅταν εἰς τὰ σήματα ἄγηται, ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν γεγονυῖαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσί· μηδ' εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος εἰσιέναι, ἐπειδὰν ἐξενεχθῇ ὁ νέκυς, γυναῖκα μηδεμίαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσίν. † Οὐκ ἐᾷ εἰσιέναι οὗ ἂν ᾖ ὁ τετελευτηκώς, οὐδεμίαν γυναῖκα ἄλλην, ἢ τὰς προσηκούσας μέχρι ἀνεψιότητος· καὶ πρὸς τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν τὰς αὐτὰς ταύτας. † Φιλομάχη τοίνυν, ἡ Πολέμωνος ἀδελφή, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, οὐκ ἀνεψιὰ ἦν Ἁγνίᾳ, ἀλλὰ τηθίς· ἀδελφὴ γὰρ ἦν Πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, Εὐβουλίδης δὲ ὁ υἱὸς ταύτης τῆς γυναικός, ἀνεψιὸς ἦν πρὸς πατρὸς Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος. † τοῦ δ' Εὐβουλίδου ἦν θυγάτηρ ἡ τουτουῒ τοῦ παιδὸς μήτηρ. † ταύτας κελεύει τὰς προσηκούσας, καὶ παρεῖναι τῇ προθέσει τοῦ τετελευτηκότος, καὶ ἐπὶ τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν, οὐ τὴν Μακαρτάτου μητέρα, οὐδὲ τὴν Θεοπόμπου γυναῖκα· οὐδὲ γὰρ προσήκουσιν Ἁγνίᾳ αὗται. ἀλλ' ἦσαν ἐξ ἑτέρας φυλῆς Ἀκαμαντίδος· καὶ ἐξ ἑτέρου δήμου Προσπαλτόθεν, ὥστε τὸ παράπαν οὐδ' ᾔσθοντο, ὅτε ἦν τετελευτηκὼς ὁ Ἁγνίας. † ὑπεραναίσχυντον δὴ οὗτοι κατασκευάζουσι πρᾶγμα, ὡς ἄρα δεῖ ἡμᾶς, καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἡμετέρας, τοῦ μὲν σώματος τοῦ

Ἁγνίου, ὅτε ἐτετελευτήκει, κληρονόμους εἶναι, καὶ ποιεῖν ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, ὡς προσήκοντας. καὶ γένει ὄντας ἐγγυτάτω· † τὸν δὲ κλῆρον οἴεσθαι δεῖν ἔχειν τὸν Ἁγνίου, τοῦ τετελευτηκότος, Μακάρτατον, ἐκ τοῦ Στρατίου ὄντα οἴκου, καὶ ἐκ τῆς Ἀποληξίδος, * τῆς Προσπαλτίου θυγατρὸς, Μακαρτάτου δ᾽ ἀδελφῆς. ἀλλ᾽ οὔτε δίκαιον, οὔθ᾽ ὅσιον τοῦτ᾽ ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. † ἀνάγνωθι δή μοι τὰ ἐκ τῆς μαντείας τῆς ἐκ Δελφῶν κομισθείσης παρὰ τοῦ θεοῦ, ἵν᾽ αἴσθησθε, ὅτι ταὐτὰ λέγει περὶ τῶν προσηκόντων τοῖς νόμοις τοῖς τοῦ Σόλωνος.

Μαντεία. Ἀγαθῇ τύχῃ. ἐπερωτᾷ ὁ δῆμος ὁ ἀθηναίων, περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου, ὅ, τι ἂν δρῶσιν ἀθηναίοις, ἢ ὅτῳ θεῷ θύουσιν, ἢ εὐχομένοις, εἴη ἐπὶ τὸ ἄμεινον ἀπὸ τοῦ σημείου· † συμφέρει ἀθηναίοις περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου, θύοντας καλλιερεῖν Διῒ ὑπάτῳ, Ἀθηνᾷ ὑπάτῃ, Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι σωτῆρι· καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφιόνεσσι περὶ τύχας ἀγαθᾶς. Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λητοῖ, Ἀρτέμιδι, καὶ τὰς ἀγυιὰς κνισσῆν, καὶ κρατῆρας ἱστάμεν καὶ χορούς· καὶ στεφανηφορεῖν καττὰ πάτρια θεοῖς ὀλυμπίοις καὶ ὀλυμπίαις, πάντεσσι καὶ πάσαις, δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντας μνασιδωρεῖν, καττὰ πατρῷα ἥρῳ ἀρχηγέτᾳ, οὗ ἐπώνυμοι ἐστέ, θύειν καὶ δωροτελεῖν, καττὰ πάτρια. τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἱκνουμένᾳ ἁμέρᾳ τελεῖν τοὺς ποθήκοντας κατὰ τὰ ἀγημένα. † Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ταὐτὰ λέγει ὅ, τε Σόλων ἐν τοῖς νόμοις, καὶ ὁ θεὸς ἐν τῇ μαντείᾳ,

τεία, κελεύων τοῖς κατοιχομένοις ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις. † ἀλλὰ τούτων οὐδὲν ἔμελε Θεοπόμπῳ, οὐδὲ Μακαρτάτῳ τούτῳ· ἀλλὰ τοῦτο μόνον, * τὸ τὰ μὴ προσήκοντα ἑαυτοῖς ἔχειν, καὶ ἐγκαλεῖν, ὅτι, πολὺν χρόνον ἐχόντων ἑαυτῶν τὸν κλῆρον, νυνὶ ἀγωνίζονται. † ἐγὼ δ' ᾤμην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσήκειν τὸν τἀλλότρια ἀδίκως ἔχοντα οὐκ ἐγκαλεῖν, εἰ πλείω χρόνον εἶχεν· ἀλλὰ χάριν εἰδέναι, μὴ ἡμῖν, ἀλλὰ τῇ τύχῃ, ὅτι πολλαὶ καὶ ἀναγκαῖαι διατριβαὶ ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ὥστε νυνὶ περὶ τούτων ἡμῖν ἀγωνίζεσθαι. † οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοί εἰσιν ἄνθρωποι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μέλει αὐτοῖς οὐδὲν, οὔτε τοῦ οἴκου ἐξερημουμένου τοῦ Ἁγνίου, οὔτε τῶν ἄλλων, ὅσα παρανομοῦσιν. † οἵτινές γε, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, τὰ μὲν ἄλλα τί ἄν τις λέγοι περὶ τούτων; πολλὰ γὰρ ἂν εἴη λέγειν· ἓν δὲ μιαρώτατον καὶ παρανομώτατον διαπεπραγμένοι εἰσὶ, καὶ μάλιστ' ἐνδεικνύμενοι, ὅτι * οὐδενὸς αὐτοῖς μέλει, πλὴν τοῦ πλεονεκτεῖν· † οὐ γὰρ ἔφθη ὁ Θεόπομπος τὴν ἐπιδικασίαν ἡμῖν ποιησάμενος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τὸν τρόπον τοῦτον, ὃν ὑμεῖς ἀκηκόατε, καὶ εὐθὺς ἐνεδείξατο, ὅτι τὰ οὐδὲν προσήκονθ' ἑαυτῷ ἔχειν ἐνόμιζεν· † ὃ γὰρ ἦν πλείστου ἄξιον ἐν τοῖς χωρίοις τοῖς Ἁγνίου, καὶ ἐθαυμάζετο μάλιστα καὶ ὑπὸ τῶν προσχώρων καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, αἱ ἐλαῖαι, ταύτας ἐξώρυττον, καὶ ἐξεπρέμνιζον, πλεῖον ἢ χίλια στελέχη, ὅθεν ἔλαιον ὑπέρπολυ ἐγίγνετο. Ταύτας οὗτοι ἀπέδοντο ἐκπρεμνίσαντες, καὶ ἀργύριον ὑπέρπολυ ἔλαβον. † καὶ

ταῦτ' ἐποίουν οὗτοι ἐπιδίκου ὄντος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅνπερ οὗτοι τὴν τουτουῒ μητέρα προσεκαλέσαντο. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐξεπρέμνισαν οὗτοι τὰς ἐλαίας ἐκ τῶν χωρίων, ὧν Ἁγνίας κατέλιπε, μάρτυρας ὑμῖν τούτων παρεξόμεθα τούς τε προσχώρους, καὶ τῶν ἄλλων, οὓς παρεκαλέσαμεν, ὅτ' ἐπεμαρτυρόμεθα. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Μαρτυροῦσιν ἀκολουθῆσαι Ἀραφήναδε παρακληθέντες ὑπὸ Σωσιθέου εἰς τοὺς Ἁγνίου ἀγροὺς, ἐπειδὴ Θεόπομπος ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἐπιδεικνύναι αὐτοῖς Σωσίθεον τὰς ἐλαίας * ἐκπρεμνιζομένας ἐκ τοῦ Ἁγνίου ἀγροῦ.

† Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν τετελευτηκότα μόνον ὕβριζον ταῦτα διαπραξάμενοι, δεινὰ μὲν ἐποίουν, ἧττον δέ. νῦν δὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ταυτὶ ὑβρίκασι, καὶ παρανενομήκασι. γνώσεσθε δὲ ἐπειδὰν τοῦ νόμου ἀκούσητε. ἀναγίγνωσκε τὸν νόμον.

Νόμος. Εάν τις ἐλαίαν Ἀθήνησιν ἐξορύττῃ, ἐὰν μὴ εἰς ἱερὸν ἀθηναίων δημόσιον, ἢ δημοτικὸν, ἢ ἑαυτῷ χρῆσθαι μέχρι δυοῖν ἐλαίαιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, ἢ ἐπὶ ἀποθανόντα δέῃ χρήσασθαι, ὀφείλειν ἑκατὸν δραχμὰς τῷ δημοσίῳ τῆς ἐλαίας ἑκάστης. τὸ δὲ ἐπιδέκατον τούτου τῆς θεοῦ εἶναι. † ὀφειλέτω δὲ καὶ τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἐπεξιόντι ἑκατὸν δραχμὰς καθ' ἑκάστην ἐλαίαν. τὰς δὲ δίκας εἶναι περὶ τούτων πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι. † πρυτανεῖα δὲ τιθέτω ὁ διώκων τοῦ αὐτοῦ μέρους. ὅτου δ' ἂν καταγνωσθῇ, ἐγγραφόντων οἱ ἄρχοντες,

πρὸς

πρὸς οὓς ἂν ᾖ ἡ δίκη, τοῖς πράκτορσιν, ὃ τῷ δημοσίῳ γίνεται, τοῖς ταμίαις τῶν τῆς θεοῦ. ἐὰν δὲ μὴ ἐγγράφωσιν, αὐτοὶ ὀφειλόντων.

Ο μὲν νόμος οὕτως ἰσχυρός. ἐκεῖνο δ' ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὦ ἄνδρες δικασταί, † τί ποτ' οἴεσθε ἡμᾶς πάσχειν ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ ὑπὸ τούτων, καὶ ὑπὸ τῆς ὕβρεως τῆς τούτων, ὅπου ὑμῶν, πόλεως τηλικαυτησὶ, κατεφρόνησαν, καὶ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, καὶ, ἃ διαῤῥήδην ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μὴ ποιεῖν, οὑτωσὶ καταφρονητικῶς ἠκίσαντο τὰ χωρία, ἃ κατέλιπεν Ἁγνίας. † ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύει μηδ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου, τοῦ πατρῴου, ταῦτα ποιεῖν. πολύ γε αὐτοῖς μέλει, ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι, ἢ ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίου. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλομαι περὶ ἐμαυτοῦ εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς διὰ βραχέων, καὶ ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὐχ ὁμοίως τούτοις ἐπιμέλειαν ἐποιησάμην τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται. καὶ αὐτὸς γάρ εἰμι τοῦ γένους τοῦ Βουσέλου. † Ἅβρωνος γάρ, τοῦ Βουσέλου υἱέως, ἔλαβε τὴν θυγατριδῆν Καλλίστρατος, Εὐβουλίδου μὲν υἱὸς ὤν, Βουσέλου δ' υἱϊδοῦς. καὶ ἐκ τῆς Ἅβρωνος θυγατριδῆς καὶ Καλλιστράτου τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ Ἅβρωνος ἐγένετο ἡ μήτηρ ἡ ἡμετέρα. † ἐγὼ δ' ἐπειδὴ ἐπεδικασάμην τῆς τούτου μητρός, καὶ ἐγένοντό μοι υἱεῖς μὲν τέσσαρες, θυγάτηρ δὲ μία. τὰ ὀνόματα ἐθέμην τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ τὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ὄνομα, Σωσίαν, ὥσπερ καὶ δίκαιόν ἐστι. καὶ ἀπέδωκα τῷ πρεσβυτάτῳ τοῦτο τὸ ὄνομα. † τῷ δὲ μετὰ τὸν

πρεσβύ-

πρεσβύτατον γενομένῳ, τούτῳ ἐθέμην Εὐβουλίδην, ὅπερ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῷ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τούτου. † τῷ δὲ μετὰ τοῦτον, Μενεσθέα ἐθέμην· καὶ γὰρ ὁ Μενεσθεὺς οἰκεῖος ἦν τῆς ἐμῆς γυναικός. † τῷ δὲ νεωτάτῳ ἐθέμην ὄνομα Καλλίστρατον, ὃ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῆς ἐμῆς μητρός. † ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν θυγατέρ' ἔδωκα οὐδαμόσε ἔξω, ἀλλὰ τῷ ἀδελφιδῷ τῷ ἐμαυτοῦ, ὅπως, ἐὰν ὑγιαίνωσι, καὶ οἱ ἐκ τούτων, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ὦσιν Ἁγνίᾳ. † ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον διῴκησα, ὅπως ἂν διασώζωνται ὅτι μάλιστα οἱ οἶκοι οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου. † τουτουσὶ δ' ἐξετάσωμεν πάλιν. καὶ πρώτιστον μὲν τὸν νόμον τουτονὶ ἀνάγνωθι.

Νόμος. Ο ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν ἐπικλήρων, καὶ τῶν οἴκων τῶν ἐξερημουμένων, καὶ τῶν γυναικῶν, ὅσαι μένουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ἀνδρῶν τῶν τεθνηκότων, φάσκουσαι κυεῖν. τούτων ἐπιμελείσθω καὶ μὴ ἐάτω ὑβρίζειν περὶ τούτους. ἐὰν δέ τις ὑβρίζῃ, ἢ ποιῇ τι παράνομον, κύριος ἔστω ἐπιβάλλειν κατὰ τὸ τέλος. ἐὰν δὲ μείζονος ζημίας δοκῇ ἄξιος εἶναι, προσκαλεσάμενος προπέμπτα, καὶ τίμημα ἐπιγραψάμενος, ὅ, τι ἂν δοκῇ αὐτῷ, εἰσαγαγέτω εἰς τὴν ἡλιαίαν. ἐὰν δ' ἁλῷ, τιμάτω ἡ ἡλιαία περὶ τοῦ ἁλόντος ὅ, τι χρὴ αὐτὸν παθεῖν, ἢ ἀποτῖσαι. † Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον ἐξερημώσειεν ἄνθρωποι οἶκον, ἢ εἴ τινες τοὺς γένει ὄντας ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ, τούτους ἐξελαύνοιεν, ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντες, τοῦ Στρατίου; † καὶ πάλιν, εἰ τὸν μὲν κλῆρον ἀξιοῖ ἔχειν τὸν Ἁγνίου, ὡς γένει προσήκων· τὸ δ' ὄνομα, ὅ ἐστιν αὐτῷ, μὴ ὅτι ἐκ τοῦ Ἁγνίου οἴκου, ἀλλ'

οὐδ'

οὐδ' ἐκ τοῦ Στρατίου ἐστί, τοῦ ἑαυτοῦ προγόνου.. ἀλλ' οὐδ' ἐκ τῶν ἄλλων ἀπογόνων τῶν Βουσέλου, τοσούτων γενομένων, οὐδενὸς ἔχει τὸ ὄνομα. ἀλλὰ πόθεν δή ἐστι τὸ ὄνομα ὁ Μακάρτατος; ἐκ τῶν πρὸς μητρός· εἰσεποιήθη γὰρ οὗτος εἰς τὸν οἶκον τὸν Μακαρτάτου τοῦ Προσπαλτίου, ἀδελφοῦ ὄντος τῆς μητρὸς τῆς τούτου. καὶ ἔχει καὶ ἐκεῖνον τὸν οἶκον. † καὶ οὕτως ἐστὶν ὑβριστής, ὥστε γενομένου αὐτῷ υἱέως, τοῦτον μὲν εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου, υἱὸν τῷ Ἁγνίᾳ, ἐπελάθετο· καὶ ταῦτ' ἔχων τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου, καὶ φάσκων πρὸς ἀνδρῶν αὐτῷ προσήκειν. † τοῦτον δὲ τὸν υἱὸν τὸν γενόμενον τῷ Μακαρτάτῳ εἰσπεποίηκε τῷ πρὸς μητρὸς εἰς τοὺς Προσπαλτίους· τὸν δὲ Ἁγνίου οἶκον, εἴακεν ἔρημον εἶναι τὸ τούτου μέρος. † Φησὶ δὲ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Θεόπομπον προσήκειν Ἁγνίᾳ. ὁ δὲ νόμος κελεύει ὁ τοῦ Σόλωνος κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων. οὗτος δ' οὑτωσὶ ῥᾳδίως κατεφρόνησε καὶ τῶν νόμων, καὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ εἰσεποίησε τὸν υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν πρὸς μητρός. † πῶς ἂν γένοιντο τούτων ἄνθρωποι παρανομώτεροι, ἢ βιαιότεροι; § οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ καὶ μνήματος ὄντος κοινοῦ ἅπασι τοῖς ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενομένοις, (καὶ καλεῖται τὸ μνῆμα Βουσελιδῶν, πολὺς τόπος περιβεβλημένος, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον·) ἐν τούτῳ τῷ μνήματι, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενόμενοι κεῖνται, καὶ ὁ Ἁγνίας, καὶ ὁ Εὐβουλίδης, καὶ ὁ Πολέμων, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες τοσοῦτοι ὄντες συγγενεῖς, οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου, ἅπαντες οὗτοι κοινωνοῦσι τοῦ μνήματος τούτου.

ὁ δὲ

ὁ δὲ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτε, καὶ ὁ τέτε πάππος, ἐ κεκοινωνήκασι τε μνήματος τέτε, ἀλλ᾽ αὐτοῖς ἰδίᾳ ἐποιήσαντο μνῆμα ἄπωθεν τε Βουσελιδῶν μνήματος. * ἆρα δοκεσιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, προσήκειν τι τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίε, πλὴν τε ἔχειν ἁρπάσαντες τὰ μὴ προσήκοντα; † εἰ δ᾽ ἐξερημωθήσεται καὶ ἀνώνυμος ἔςαι ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίε, καὶ ὁ Εὐβελίδε, τε ἀνεψιε τε Ἁγνίε, οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιςον πώποτ᾽ αὐτοῖς ἐμέλησεν. † ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, βοηθῶ μὲν, ὡς οἷός τ᾽ εἰμὶ μάλιςα μὲν τοῖς τετελευτηκόσιν ἐκείνοις. ἐ πάνυ δέ ἐςι ῥᾴδιον ταῖς τέτων παρασκευαῖς ἀνταγωνίζεσθαι. † παραδίδωμι ἓν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, τὸν παῖδα τετονὶ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ὑμῖν δικαιότατα δοκεῖ εἶναι. † ὗτος εἰσπεποίηται εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβελίδου. καὶ εἰσῆκται εἰς τὲς Φράτορας, ἐκ εἰς τὲς ἐμὲς, ἀλλ᾽ εἰς τὲς Εὐβελίδε, καὶ Ἁγνίε καὶ Μακαρτάτε τετουΐ. † καὶ ὅτε εἰσήγετο, οἱ μὲν ἄλλοι Φράτορες κρύβδην ἔφερον τὴν ψῆφον. ὑτοσὶ δὲ Μακάρτατος φανερᾷ τῇ ψήφῳ ἐψηφίσατο ὀρθῶς εἰσάγεσθαι Εὐβελίδῃ υἱὸν τὸν παῖδα τετονὶ, ἐκ ἐθελήσας ἅψασθαι τε ἱερεῖε, ἐδ᾽ ἀπαγαγεῖν ἀπὸ τοῦ βωμε, ὑπεύθυνον αὐτὸν ποιήσας. † ἀλλὰ καὶ τὴν μερίδα τῶν κρεῶν ᾤχετο λαβὼν παρὰ τε παιδὸς τετουῒ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Φράτορες, § † νομίζετε δὴ τὸν παῖδα τετον, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, ἱκετηρίαν ὑμῖν προκεῖσθαι * παρὰ τῶν τετελευτηκότων Ἁγνίε καὶ Εὐβελίδε, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀπὸ τε Ἁγνίε, καὶ ἱκετεύειν αὐτὲς ὑμᾶς τὲς δικαςὰς, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται αὐτῶν ὁ οἶκος ὑπὸ τῶν μιαρῶν τούτων θηρίων,

ρίων, οἵ εἰσιν ἐκ τοῦ Στρατίου οἴκου· ἐκ δὲ τοῦ Ἁγνίου οὐδεπώποτ' ἐγένοντο· † μηδ' ἐπιτρέψητε τούτοις ἔχειν τὰ μὴ προσήκοντα, ἀλλ' ἀποδοῦναι * ἀναγκάσητε τὸν Ἁγνίου οἶκον τοῖς προσήκουσι τοῖς Ἁγνίου. † ἐγὼ μὲν οὖν ἐκείνοις τε βοηθῶ τοῖς τετελευτηκόσι, καὶ τοῖς νόμοις, τοῖς περὶ τούτων κειμένοις. † δέομαι δὲ καὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἱκετεύω, καὶ ἀντιβολῶ, μὴ περιΐδητε μήτε τὸν παῖδα τουτονὶ ὑβρισθέντα ὑπὸ τούτων, μήτε τοὺς προγόνους τοὺς τούτου, ἔτι μᾶλλον * ἂν καταφρονουμένους, ἢ νῦν καταπεφρόνηνται, ἐὰν διαπράξωνται οὗτοι, ἃ βούλονται· † ἀλλὰ τοῖς τε νόμοις βοηθεῖτε, καὶ τῶν τετελευτηκότων ἐπιμελεῖσθε, ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ αὐτῶν ὁ οἶκος· καὶ ταῦτα ποιοῦντες, τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε, καὶ τὰ εὔορκα, καὶ τὰ ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΛΕΩΧΑΡΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ἀρχιάδου τελευτήσαντος ἄπαιδος, Λεωκράτης κατέσχε τὸν κλῆρον, συγγενής τε ὢν αὐτοῦ, καὶ εἰσπεποιῆσθαι λέγων ὑπὸ Ἀρχιάδου. καὶ μέχρι μέν τινος αὐτὸς κατεῖχεν. ἔπειτα τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Λεώστρατον εἰσποιήσας ἀνθ' αὐτοῦ τῷ Ἀρχιάδῃ, ἐξίσταται τοῦ οἴκου, καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον ἀνεχώρησεν, ὡς ἄδειαν δεδωκότος τούτων τοῦ νόμου. ἐποίησε δὲ ταὐτὸ καὶ ὁ Λεώστρατος, καὶ ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπὼν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρχιάδου παῖδα, Λεωκράτην καλούμενον, ἐπανῆλθεν

αὐτὸς

αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ φύσει πατρός. ὁ μὲν δὴ Λεωκράτης, ὁ τελευταῖος εἰσποιηθεὶς τῷ Ἀρχιάδῃ, τέθνηκεν ἄπαις. προσελήλυθε δὲ τῷ κλήρῳ Ἀριστόδημος, λέγων ἐγγύτατα τοῦ γένους εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗπερ ἦν ὁ κλῆρος ἐξ ἀρχῆς, καὶ δι' ἐκεῖνον τῷ Λεωκράτει, τῷ τελευταίῳ τῶν εἰσποιηθέντων. Λεωχάρης δέ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ τεθνηκότος, ἀμφισβητεῖ τοῦ κλήρου, τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενος ποιήσει, ὡς υἱὸς ποιητὸς ὢν τοῦ Λεωκράτους, φάσκων δὲ εἶναι καὶ συγγενὴς Ἀρχιάδου, ὁ δὲ ὑπὲρ Ἀριστοδήμου λέγων, ἐπιδείκνυσι τὴν μὲν τοῦ γένους ἀγχιστείαν Ἀριστοδήμῳ διδοῦσαν τὸν κλῆρον· τὴν δὲ ποίησιν παραπλησίαν οὖσαν· οὐ γὰρ ζῶν, φησὶν, ὁ Λεωκράτης ἐποιήσατο παῖδα τὸν Λεωχάρη, καθάπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἐπ' ἀποστερήσει τῆς οὐσίας παρὰ τοὺς νόμους ἡ εἰσποίησις γίνεται. λέγει δὲ τὸν λόγον ὁ τοῦ Ἀριστοδήμου υἱός.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΛΕΩΧΑΡΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΣ.

Αἴτιος μέν ἐστι Λεωχάρης οὑτοσί, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦ καὶ αὐτὸν κρίνεσθαι, καὶ ἐμέ, νεώτερον ὄντα, λέγειν ἐν ὑμῖν, ἀξιῶν κληρονομεῖν ὧν οὐ προσῆκεν αὐτῷ, καὶ ὑπὲρ τούτων ψευδῆ διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ ἄρχοντι ποιησάμενος· † ἡμῖν μὲν γὰρ

ἀναγκαῖον

ἀναγκαῖον ἦν, τοῦ νόμου τὰς ἀγχιστείας τοῖς ἐγγυτάτω γένει ἀποδιδόντος, οὖσιν οἰκείοις Ἀρχιάδου, τοῦ ἐξ ἀρχῆς καταλιπόντος τὸν κλῆρον, μήτε τὸν οἶκον ἐξερημωθέντα τὸν ἐκείνου περιϊδεῖν, μήτε τῆς οὐσίας ἑτέρους κληρονομήσαντας, οἷς οὐδ' ὁτιοῦν προσήκει. † οὑτοσὶ δὲ οὔτε γένει τοῦ τετελευτηκότος υἱὸς ὤν, οὔτ' εἰσποιηθεὶς κατὰ τοὺς νόμους, ὡς ἐγὼ δείξω, διαμεμαρτύρηκεν οὕτω τὰ ψευδῆ προπετῶς, ἀφαιρούμενος ἡμῶν τὴν κληρονομίαν. † δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, βοηθῆσαι τῷ τε πατρὶ τούτῳ, καὶ ἐμοί, ἐὰν λέγωμεν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περιϊδεῖν πένητας ἀνθρώπους, καὶ ἀσθενεῖς, καταστασιασθέντας ὑπὸ παρατάξεως ἀδίκου· † ἡμεῖς μὲν γὰρ ταῖς ἀληθείαις πιστεύοντες, εἰσεληλύθαμεν, καὶ ἀγαπῶντες, ἄν τις ἡμᾶς ἐᾷ τῶν νόμων τυγχάνειν. † οὗτοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ τοῖς ἀναλώμασιν ἰσχυριζόμενοι διατετελέκασιν· εἰκότως, οἶμαι· ἐκ γὰρ τῶν ἀλλοτρίων ῥᾳδίως ἀναλίσκουσιν, ὥστε καὶ τοὺς συνεροῦντας ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τοὺς μαρτυροῦντας τὰ ψευδῆ, πολλοὺς πεπορίσθαι. § † ὁ δὲ πατὴρ οὗτος· (εἰρήσεται γάρ·) ἅμα τῆς πενίας. * ἧς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ τοῦ ἰδιώτης εἶναι, φανερὰς ἔχων τὰς μαρτυρίας, ἀγωνίζεται· † διατελεῖ γὰρ ἐν Πειραιεῖ κηρύττων· τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον ἀπορίας ἀνθρωπίνης τεκμήριον, ἀλλὰ καὶ ἀσχολίας τῆς ἐπὶ * τῷ πραγματεύεσθαι· ἀνάγκη γὰρ ἡμερεύειν ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸν τοιοῦτον. † ἃ δεῖ λογιζομένους ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι, εἰ μὴ τῷ δικαίῳ ἐπιστεύομεν, οὐκ ἄν ποτ' εἰσήλθομεν εἰς ὑμᾶς. † πε-

ρὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων, καὶ προϊόντος τοῦ λόγου σαφέστερον ἀκούσεσθε. ὑπὲρ αὐτῆς δὲ τῆς διαμαρτυρίας, καὶ τοῦ ἀγῶνος, ἤδη νομίζω δεῖν διδάσκειν. † εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐκ τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς Λεωχάρης ἔμελλεν ἀπολογούμενος δείξειν, ὡς ἔστιν υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδου, οὐδὲν ἂν ἔδει πολλῶν λόγων· οὐδ᾽ ἄνωθεν ὑμᾶς ἐξετάζειν τὸ γένος τὸ ἡμέτερον· ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν διαμεμαρτυρημένα ἕτερον τρόπον ἔχει, ὁ δὲ πολὺς τοῦ λόγου τουτοισὶ ἔσται, ὡς εἰσεποιήθησαν, καὶ κατὰ τὴν ἀγχιστείαν γνήσιοι ὄντες, δικαίως ἂν τῆς οὐσίας κληρονομοῖεν, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, διὰ ταῦτα μικρῷ ἄνωθεν τὰ περὶ τοῦ γένους ὑμῖν διεξελθεῖν· † ἐὰν γὰρ τοῦτο σαφῶς μάθητε, οὐ μὴ παρακρουσθῆτε ὑπ᾽ αὐτῶν τῷ λόγῳ· † ἔστι γὰρ ὁ μὲν ἀγὼν οὑτοσὶ, κλήρου διαδικασία. ἀμφισβητεῖται δὲ παρὰ μὲν ἡμῶν, κατὰ γένος ἡ ἀγχιστεία· παρὰ δὲ τούτων, κατὰ ποίησιν. † ὁμολογοῦμεν δ᾽ ἐναντίον ὑμῶν, δεῖν τὰς ποιήσεις κυρίας εἶναι, ὅσαι ἂν κατὰ τοὺς νόμους δικαίως γένωνται. ὥστε ταύτας τὰς ὑποθέσεις μεμνημένοι, ἂν δείξωσιν ὑμῖν διδόντας τοὺς νόμους αὐτοῖς ἃ διαμεμαρτυρήκασι, ψηφίσασθε αὐτοῖς τὸν κλῆρον. † καὶ ἐὰν μὲν ἐκ τῶν νόμων μὴ ὑπάρχῃ, δίκαια δὲ καὶ φιλάνθρωπα φαίνωνται λέγοντες, καὶ ὅμως συγχωροῦμεν. † ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι κατὰ γένος ἐγγύτατα ὄντες, οὐ μόνον τούτῳ ἐνισχυριζόμεθα, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, πρῶτον μὲν ὑμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ γένους διδάξομεν, ὅθεν ἐστὶν

ὁ κλῆ-

ὁ κλῆρος· † νομίζω γὰρ, ἂν τούτῳ τῷ μέρει τοῦ ἀγῶνος σαφῶς παρακολουθήσητε, καὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς οὐδενὸς ἀπολειφθήσεσθαι· § † τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γίνονται Εὐθυμάχῳ, τῷ ὀτρυνεῖ, υἱεῖς τρεῖς, Μειδυλίδης, καὶ Ἄρχιππος, καὶ Ἀρχιάδης, καὶ θυγάτηρ, ᾗ ὄνομα ἦν Ἀρχιδίκη. † τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῖς, τὴν μὲν Ἀρχιδίκην ἐκδιδόασι Λεωστράτῳ ἐλευσινίῳ. αὐτῶν δὲ τριῶν ὄντων, ὁ μὲν Ἄρχιππος τριηραρχῶν ἐτελεύτησε τὸν βίον ἐν Μηθύμνῃ· ὁ δὲ Μειδυλίδης, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, γαμεῖ Μνησιμάχην, Λυσίππου τοῦ Κριωέως θυγατέρα. καὶ γίνεται αὐτῷ θυγάτηρ, ᾗ ὄνομα Κλειτομάχη· ἣν ἠβουλήθη μὲν ἐκεῖνος ἀγάμῳ τῷ ἀδελφῷ ὄντι τῷ ἑαυτοῦ ἐκδοῦναι. † ἐπειδὴ δ' ὁ Ἀρχιάδης οὐκ ἔφη προαιρεῖσθαι γαμεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν ἀνέμητον διὰ ταῦτα συγχωρήσας εἶναι, ᾤκει καθ' αὑτὸν ἐν τῇ Σαλαμῖνι· † οὕτως ἤδη ὁ Μειδυλίδης ἐκδίδωσι τὴν αὑτοῦ θυγατέρα Ἀριστοτέλει παλληνεῖ, τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ. καὶ γίνονται ἐξ * αὐτῶν υἱεῖς τρεῖς, Ἀριστόδημός τε οὑτοσὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς, καὶ Ἀβρώνιχος ὁ θεῖος, καὶ Μειδυλίδης, ὃς νῦν τετελευτηκὼς τυγχάνει. † καὶ ἡ μὲν τοῦ γένους ἀγχιστεία τοῦ ἡμετέρου, ἐν ᾧ ἐστὶν ὁ κλῆρος, σχεδὸν οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί· † Ἀρχιάδῃ γὰρ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς ἦμεν γένει ἐγγυτάτω· καὶ κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀξιοῦντες τῆς ἐκείνου οὐσίας κληρονομεῖν, καὶ τὸ γένος μὴ περιϊδεῖν ἐξερημωθὲν, ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ κλήρου. † οὗτοι δ' ἔχοντες οὐ δικαίως τὰ χρήματα, διαμε-

μαρτυρήκασι νυνί· τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενοι ποιήσει, φάσκοντες δὲ καὶ συγγενεῖς εἶναι. § † περὶ μὲν οὖν ταύτης τῆς εἰσποιήσεως ὃν τρόπον ἔχει, σαφῶς ὕστερον ὑμᾶς διδάξομεν. περὶ δὲ τοῦ γένους ὡς οὐκ εἰσὶν ἡμῶν ἐγγυτέρω, τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. † ἓν μὲν οὖν ὁμολογεῖται, τὸ κρατεῖν τῶν κληρονομιῶν τοὺς ἄῤῥενας, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων· † ἁπλῶς γὰρ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν, ὅταν μὴ παῖδες ὦσιν, ὁ νόμος τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσιν· οὗτοι δ᾽ ἐσμὲν ἡμεῖς. † ἄπαις μὲν γὰρ ὁ Ἀρχιάδης ὁμολογεῖται τετελευτηκέναι, τούτῳ δὲ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς ἐσμὲν ἐγγυτάτω. πρὸς δὲ, καὶ ἐκ γυναικῶν οἱ αὐτοὶ οὗτοι· † ὁ γὰρ Μειδυλίδης, ἀδελφὸς ἦν τοῦ Ἀρχιάδου. τοῦ δὲ Μειδυλίδου θυγάτηρ * ἦν τοῦ ἐμοῦ πατρὸς μήτηρ. ὥστε γίγνεται Ἀρχιάδης, ὑπὲρ οὗ τοῦ κλήρου τὴν ἐπιδικασίαν ποιούμεθα νυνὶ, θεῖος τῇ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς μητρὶ, ἐκ πατραδέλφων, πρὸς ἀνδρῶν ἔχων τὴν συγγένειαν ταύτην, καὶ οὐ πρὸς γυναικῶν. † Λεώστρατος δ᾽ οὑτοσὶ, γένει τε ἀπωτέρω ἐστὶ, καὶ πρὸς γυναικῶν οἰκεῖος Ἀρχιάδῃ. ἡ γὰρ τοῦ Λεωκράτους μήτηρ τοῦ τούτου πατρὸς, ἀδελφιδὴ ἦν τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ, καὶ τῷ Μειδυλίδῃ, ἀφ᾽ ὧν ἡμεῖς ὄντες, ἀξιοῦμεν τῆς κληρονομίας τυχεῖν. † πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸ γένος ἡμῶν ὅτι οὕτως ἔχει, ὥσπερ καὶ λέγομεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας· ἔπειτα [μετὰ ταῦτα] τὸν νόμον * αὐτὸν, τὸν τοῖς τε γένεσι καὶ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν τὰς κληρονομίας ἀποδιδόντα· τὰ γὰρ κεφάλαια τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὑπὲρ ὧν ὀμωμο-

κότες

κότες οἴσετε τὴν ψῆφον, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστί. καί μοι κάλει τούς τε μάρτυρας δευρί, καὶ τὸν νόμον ἀναγίγνωσκε.

Μάρτυρες. Νόμος. Τὰ μὲν τοίνυν περὶ τὸ γένος τό, τε τούτων, καὶ τὸ ἡμέτερον, οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὥστε τοὺς ἐπιδεδειχότας ἐξ αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, ὡς εἰσὶ γένει ἐγγυτέρω, προσήκει κληρονομεῖν, καὶ μὴ τὴν τοῦ διαμαρτυρήσαντος ἀπόνοιαν κρείττω τῶν ὑμετέρων νομίμων γενέσθαι· καὶ γὰρ εἰ τῇ ποιήσει ἰσχυρίζονται, * νῦν, ὡς ἐγένετο, ἡμεῖς δείξομεν· † τετελευτηκότος γὰρ τοῦ εἰσποιηθέντος δήπου παιδὸς, καὶ τοῦ οἴκου μέχρι τῆς ἡμετέρας λήξεως ἐξηρημωμένου, πῶς οὐ προσήκει τοὺς ἐγγυτάτω γένει ὄντας, τούτους τὴν κληρονομίαν κομίσασθαι; καὶ ὑμᾶς, μὴ τοῖς δυναμένοις ἄριστα παρασκευάσασθαι, ἀλλὰ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν πολιτῶν βοηθεῖν; † εἰ μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἦν, ὥστε δείξασι τὰ περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς, καταβῆναι, καὶ μηδενὸς ἔτι πλείονος λόγου προσδεῖσθαι, σχεδόν τι τῶν μεγίστων εἰρημένων, οὐκ ἂν ἠνωχλοῦμεν τὰ πλείω. † ἐπειδὴ δὲ οὗτοι τοῖς μὲν νόμοις οὐκ ἰσχυρίζονται, τῷ δὲ προειληφέναι τι τῶν πραγμάτων ἐκ τοῦ ἄνωθεν χρόνου, καὶ τῷ ἐμβεβατευκέναι εἰς τὴν οὐσίαν, τούτοις τεκμηρίοις χρώμενοι, φήσουσι κληρονομεῖν· ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν, καὶ δεῖξαι τούτους πάντων ἀνθρώπων βιαιοτάτους ὄντας· † τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκδιδόασι τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτῶν ὁ Μειδυλίδης καὶ ὁ Ἀρχιάδης Λεωστράτῳ Ἐλευσινίῳ.

μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκ θυγατρὸς τῆς ἐκδοθείσης ἀδελφῆς ταύτης τῆς αὐτῶν, γίγνεται Λεωκράτης ὁ πατὴρ Λεωστράτου τουτουΐ, σκέψασθε, ὡς πολλοστὸς εἰς τὴν τοῦ Ἀρχιάδου συγγένειαν προσήκων, ὑπὲρ οὗ τὴν διαμαρτυρίαν πεποίηται. § τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὁ μὲν Ἀρχιάδης οὐκ ἐγάμει, ὁ δὲ Μειδυλίδης, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, πάππος δὲ τουτουΐ, ἔγημε. καὶ οὐδέπω τὴν οὐσίαν ἐνέμοντο· ἀλλ' ἑκάτερος ἔχων τὰ ἱκανὰ, ὁ μὲν Μειδυλίδης ἐν τῷ ἄστει διέμενεν· ὁ δ' Ἀρχιάδης ἐν Σαλαμῖνι ᾤκει. † οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον ἀποδημίας τινὸς εἰς τὴν ὑπερορίαν συμβάσης τῷ Μειδυλίδῃ, τῷ πάππῳ τῷ τοῦ πατρὸς, ἠῤῥώστησεν ὁ Ἀρχιάδης, καὶ τελευτᾷ τὸν βίον ἀπόντος τοῦ Μειδυλίδου, ἄγαμος ὤν. τί τούτου σημεῖον; † λουτροφόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου τάφῳ. † ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ, ἔχων τὴν τῆς συγγενείας τῆς πρὸς γυναικῶν πρόφασιν, Λεωκράτης ὁ τουτουῒ πατὴρ Λεωστράτου, εἰσποιεῖ αὑτὸν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ. καὶ ἐνεβάτευσεν οὕτως εἰς τὴν οὐσίαν, ὡς ὑπ' ἐκείνου ζῶντος ἔτι εἰσποιηθείς. † ἀφικόμενος δ' ὁ Μειδυλίδης ἠγανάκτει τε τῷ γεγενημένῳ, καὶ οἷος ἦν ἐπεξιέναι τῷ Λεωκράτει. πειθόντων δὲ τῶν οἰκείων, καὶ δεομένων ἐᾶν ἐν τῷ οἴκῳ εἶναι τὸν Λεωκράτην υἱὸν εἰσποιητὸν τῷ Ἀρχιάδῃ, συνεχώρησεν ὁ Μειδυλίδης, οὐχ ἡττηθεὶς ἐν δικαστηρίῳ· ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον ὑπὸ τούτων ἀπατηθείς· ἔπειτα μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις πειθόμενος. † καὶ ὁ μὲν Μειδυλίδης ταῦτα πράξας, τελευτᾷ τὸν βίον. ὁ δὲ Λεωκράτης εἶχε τὴν τοῦ Ἀρχιάδου οὐσίαν, καὶ ἐκλη-

ρονόμει

ρονόμει πολλὰ ἔτη, ὡς ἂν ἐκείνου υἱὸς ποιητός. † ἡμεῖς δὲ παρὰ τὸ τὸν Μειδυλίδην ταῦτα συγχωρῆσαι, ἡσυχίαν εἴχομεν· χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ· (τοῖς γὰρ μετὰ ταῦτα λόγοις ἤδη σφόδρα τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες δικασταί)· § † ὁ γὰρ Λεωκράτης ὁ εἰσποιητὸς γενόμενος τῷ Ἀρχιάδῃ, ἐγκαταλιπὼν τουτονὶ Λεώστρατον ἐν τῷ οἴκῳ υἱὸν γνήσιον, ἐπανῆλθεν αὐτὸς εἰς τοὺς ἐλευσινίους, ὅθεν ἦν τὸ ἐξαρχῆς. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' οὐδέπω ἡμεῖς οὐδὲν τῶν πραγμάτων * τῶν περὶ τὸν κλῆρον ἐκινοῦμεν, ἀλλ' ἐμένομεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν. † πάλιν τοίνυν Λεώστρατος αὐτὸς οὑτοσὶ, εἰσποιητὸς ὢν υἱὸς, καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ἐν τῷ τοῦ Ἀρχιάδου οἴκῳ, ἐπανέρχεται, ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς ἐλευσινίους, ἐγκαταλιπὼν υἱὸν γνήσιον εἰσποιητὸν, καὶ διὰ τριῶν σωμάτων κυρίαν τὴν ἐξ ἀρχῆς ποίησιν παρὰ τοὺς νόμους καταστήσας· † πῶς γὰρ οὐ παρὰ τοὺς νόμους, ὁπότ' εἰσποιητὸς αὐτὸς ὢν, εἰσποιητοὺς υἱοὺς ἐγκαταλιπὼν ἐπανήει; καὶ τοῦτο διατετέλεκε ποιῶν μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας· καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου, τὴν κληρονομίαν ἡμῶν ἀποστερήσειν οἴονται, ἐνεργαζόμενοι μὲν καὶ ἐμπαιδοτροφούμενοι τῇ τοῦ Ἀρχιάδου οὐσίᾳ· ἐπανιόντες δ' ἐπὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἐκεῖθεν αἰεὶ, κἀκείνην μὲν ἀκέραιον φυλάττοντες, ταύτην δ' ἀναλίσκοντες. † ἀλλ' ὅμως τούτων τοιούτων ὄντων, ὅπερ εἶπον, ἡμεῖς ὑπεμένομεν ἅπαντα, μέχρι τίνος; ἕως ὁ Λεωκράτης ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ἐγκαταλειφθεὶς υἱὸς τετελεύτηκεν ἄπαις. † τούτου δὲ

ἄπαιδος τετελευτηκότος, ἀξιοῦμεν ἡμεῖς, οἱ γένει ἐγγυτάτω ὄντες Ἀρχιάδῃ, κληρονομεῖν τῆς οὐσίας· καὶ μὴ τῷ τετελευτηκότι, τῷ αὐτῷ εἰσποιητῷ ὄντι, υἱὸν εἰσποιεῖν, ἐπ᾽ ἀποστερήσει τῶν ἡμετέρων· † εἰ μὲν γὰρ αὐτὸς ζῶν ἐποιήσατο, καίπερ ὄντος παρὰ τὸν νόμον τοῦ ἔργου, οὐκ ἂν ἀντελέγομεν. † ἐπειδὴ δ᾽ οὔτε γένει ἦν αὐτῷ υἱὸς οὐδεὶς, οὔτ᾽ ἐποιήσατο ζῶν, ὁ δὲ νόμος τοῖς ἐγγύτατα γένους τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσι, πῶς οὐ δίκαιοι ἐσμὲν ἡμεῖς τούτων μὴ ἀποστερηθῆναι κατ᾽ ἀμφότερα; † καὶ γὰρ τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗ ἦν ἡ οὐσία τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐγγυτάτω γένει ἐσμὲν, καὶ τῷ εἰσποιητῷ Λεωκράτει· † τοῦ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ, ἐπανεληλυθὼς εἰς τοὺς ἐλευσινίους, οὐκέτι τὴν κατὰ τοὺς νόμους οἰκειότητα ἔλειπεν αὐτῷ. † ἡμεῖς δὲ, παρ᾽ οἷς ἦν ἐν τῷ γένει, τὴν ἀναγκαιοτάτην συγγένειαν εἴχομεν, ὄντες ἀνεψιαδοῖ ἐκείνῳ. † ὥστ᾽ εἰ μὲν βούλει, τοῦ Ἀρχιάδου συγγενεῖς ὄντες, ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν. εἰ δὲ βούλει, τοῦ Λεωκράτους. † τετελευτηκότος γὰρ ἄπαιδος αὐτοῦ, οὐδεὶς ἡμῶν γένει ἐγγυτέρω ἐστί. καὶ διὰ μὲν σὲ, ὦ Λεώστρατε, ὁ οἶκος ἐξηρήμωται· τῆς γὰρ οὐσίας τὴν οἰκειότητα, οὐ τῶν ἀνδρῶν τῶν ποιησαμένων, διετήρεις. † ἕως μέν γε, τελευτήσαντος τούτου, οὐδεὶς ἠμφισβήτει τοῦ κλήρου, οὐδένα εἰσεποίεις τῷ Ἀρχιάδῃ υἱὸν, § † ἐπειδὴ δ᾽ ἡμεῖς, συγγενεῖς ὄντες, ἤκομεν εἰς [τὸ] μέσον, τηνικαῦτα εἰσποιεῖς, ἵνα τὴν οὐσίαν κατάσχῃς. καὶ φὴς μὲν οὐδὲν εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, πρὸς ὃν εἰσεποιήθης· διαμαρτυρεῖς δὲ πρὸς ἡμᾶς, τὸ ὁμολογούμε-

νον γένος ἐξελαύνων· † εἰ γὰρ μηδέν ἐστιν ἐν τῷ οἴκῳ, τί σὺ ἐλαττοῖ τοῦ μηδενὸς ἡμῶν κληρονομησάντων; † ἀλλὰ γὰρ ἡ ἀναίδεια καὶ ἡ πλεονεξία τοιαύτη ἐστὶν αὐτοῦ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσθ' ἡγεῖσθαι δεῖν ἐν ἐλευσινίοις τε τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἐπανελθὼν ἔχειν· ἐφ' ἃ τ' εἰσεποιήθη, μὴ ὄντος ἐν τῷ οἴκῳ υἱοῦ, καὶ τούτων κύριος γενέσθαι. καὶ ταῦτα πάντα ῥᾳδίως διοικεῖται· πρὸς γὰρ ἀνθρώπους ἡμᾶς πένητας καὶ ἀδυνάτους ἔχων ἀναλίσκειν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων, πολὺ περίεστι. † διόπερ οἶμαι ὑμᾶς δεῖν βοηθεῖν τοῖς μὴ πλεονεκτῆσαί τι βουλομένοις, ἀλλ' ἀγαπῶσιν, ἐάν τις ἡμᾶς τῶν νόμων ἐᾷ τυγχάνειν. † τί γὰρ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί; διατριῶν τῆς ποιήσεως ἐμμενούσης, καὶ τοῦ τελευταίου ἐγκαταλειφθέντος, τούτου ἄπαιδος τετελευτηκότος, μὴ κομίσασθαι τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν χρόνῳ ποτέ; τοῦτο τοίνυν ἔχοντες τὸ δίκαιον, ἐλάχομεν τοῦ κλήρου πρὸς τὸν ἄρχοντα. † οὕτω δὲ Λεωχάρης προπετῶς διαμαρτυρήσας τὰ ψευδῆ, οἴεται δεῖν παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀποστερῆσαι ἡμᾶς τῆς κληρονομίας. † πρῶτον μὲν οὖν ὅτι τά τε περὶ τὰς ποιήσεις, καὶ τὸ γένος τούτων, ἀληθῆ εἰρήκαμεν, καὶ ἡ λουτροφόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου μνήματι, ταύτας ὑμῖν τὰς μαρτυρίας βουλόμεθ' ἀναγνῶναι. † ἔπειτ' ἤδη, καὶ τὰ λοιπὰ σαφῶς διδάξομεν ὑμᾶς, ὥστ' ἐξελέγξαι τούτους τὰ ψευδῆ διαμεμαρτυρηκότας. καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας, ἃς λέγω.

Μαρτυρίαι. Ὁ μὲν τοίνυν τοῦ πράγματος λόγος, καὶ τὸ ἁπλοῦν δίκαιον περὶ τῆς κληρονομίας, οὕτως

ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί. τῶν τε πεπραγμένων ἐξ ἀρχῆς αὐτὰ τὰ κεφάλαια σχεδόν τι ἀκηκόατε. † ἃ δὲ μετὰ τὴν τοῦ κλήρου λῆξιν πεποιήκασι, καὶ ὃν τρόπον ἡμῖν κεχρημένοι εἰσὶν, ἀναγκαῖον νομίζω εἰπεῖν· † οἴομαι γὰρ περὶ κλήρου ἀγῶνα μηδένας ἄλλους παρανενομῆσθαι τοιαῦτα, οἷα ἡμᾶς. † ἐπειδὴ γὰρ ἐτελεύτησεν ὁ Λεωκράτης, καὶ ἡ ταφὴ ἐγένετο αὐτῷ, πορευομένων ἡμῶν εἰς τὰ κλήματα διὰ τὸ ἄπαιδά τε τὸν ἄνδρα, καὶ ἄγαμον τετελευτηκέναι, ἐξήγεν ὁ Λεώστρατος οὑτοσὶ, φάσκων αὐτοῦ εἶναι. † καὶ τὸ μὲν ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων ἐκώλυσεν ἡμᾶς τῷ τετελευτηκότι, πατὴρ ὢν αὐτὸς ἐκείνου, ὡς * καὶ ἔχει λόγον, καίπερ ὄντος παρανόμου τοῦ ἔργου· † τῷ γὰρ φύσει [ὄντι] πατρὶ τῆς ταφῆς τὴν ἐπιμέλειαν παραδίδοσθαι εἰκός ἐστιν· † ἔπειτα μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις ἡμῖν, ὧν ἦν συγγενὴς κατὰ τὴν ποίησιν ὁ τετελευτηκώς. † ἐπεὶ δὲ τὰ νομιζόμενα ἐγένετο, κατὰ ποῖον νόμον φανεῖται, ἐρήμου ὄντος τοῦ οἴκου, τοὺς ἐγγυτάτω γένους ἡμᾶς ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς οὐσίας; † ὅτι νὴ Δία πατὴρ ἦν τοῦ τετελευτηκότος· ἀπεληλυθώς γ' εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, καὶ οὐκέτι τῆς οὐσίας, ἐφ' ἧ ἐγκαταλέλοιπε τὸν υἱὸν, κύριος ὤν· εἰ δὲ μὴ, τί τῶν νόμων ὄφελος; † γενομένης οὖν τῆς ἐξαγωγῆς, ἵνα τὰ πλεῖστα παραλείπω, ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ κλήρου, οὔτε γόνῳ, ὥσπερ εἶπον, οὐδενὸς ὄντος τῷ τετελευτηκότι, οὔτ' εἰσποιητοῦ γεγενημένου κατὰ τοὺς νόμους. † μετὰ δὲ ταῦτα, Λεώστρατος οὑτοσὶ παρακαταβάλλει, ὡς υἱὸς Ἀρχιάδου ἐκείνου, οὐκ ἐπιλογισάμενος, οὐδ' ὅτι

ἐπανε-

ἐπανεληλύθει εἰς τοὺς ἐλευσινίους, οὐθ' ὅτι οἱ εἰσποιητοὶ οὐκ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν εἰσποιουμένων καθίστανται· † ἀλλὰ γὰρ, οἶμαι, ἁπλοῦν τι διελογίσατο, δεῖν αὐτὸν καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως ἀμφισβητεῖν τῶν ἀλλοτρίων. † καὶ πρῶτον μὲν ἐλθὼν οἷός τ' ἦν εἰς τὸν ὀτρυνέων πίνακα τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐγγράφειν αὐτὸν, ἐλευσίνιος ὤν. καὶ τοῦτο διῳκεῖτο. † ἔπειτα, πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ ἐν τῷ ληξιαρχικῷ γραμματείῳ τῷ τῶν ὀτρυνέων, μετέχειν τῶν κοινῶν, τηλικαύτην παρανομίαν προαιρούμενος παρανομεῖν ἕνεκα πλεονεξίας. § † αἰσθόμενοι δ' ἡμεῖς, μαρτύρων ἐναντίον ἐκωλύσαμεν τὸ γιγνόμενον. καὶ ᾠόμεθα δεῖν κριθῆναι πρῶτον τὴν κληρονομίαν παρ' ὑμῖν, πρὶν ἐπὶ τὸ ὄνομά τινα τὸ τοῦ Ἀρχιάδου εἰσποιηθῆναι. † κωλυθεὶς δὲ, καὶ ἐξελεγχόμενος πρὸς τῷ πίνακι, καὶ ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀγορᾷ, ὅτι ἠδίκει, πολλῶν ἐναντίον, ᾤετο δεῖν μηδὲν ἧττον βιάζεσθαι, καὶ κρείττων ταῖς παρασκευαῖς τῶν ὑμετέρων νόμων γενέσθαι. † τί τούτου τεκμήριον; συναγαγών τινας τῶν ὀτρυνέων ὀλίγους, καὶ τὸν δήμαρχον, πείθει, ἐπειδὰν ἀνοιχθῇ τὸ γραμματεῖον, ἐγγράψαι αὐτόν. καὶ μετὰ ταῦτα ἧκε παναθηναίων ὄντων τῶν μεγάλων, τῇ διαδόσει, πρὸς τὸ θεωρικόν. καὶ ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι δημόται ἐλάμβανον, ἠξίου καὶ αὐτῷ δίδοσθαι, καὶ ἐγγραφῆναι εἰς τὸ γραμματεῖον ἐπὶ τὸ τοῦ Ἀρχιάδου ὄνομα. διαμαρτυρομένων δὲ ἡμῶν, καὶ τῶν ἄλλων δεινὸν φασκόντων εἶναι τὸ γιγνόμονον, ἀπῆλθεν, οὔτ' ἐγγραφεὶς, οὔτε τὸ θεωρικὸν λαβών. † τὸν δὲ παρὰ

τὸ ψή-

τὸ ψήφισμα τὸ ὑμέτερον ἀξιοῦντα τὸ θεωρικὸν λαμβάνειν, πρὶν ἐγγραφῆναι εἰς τοὺς ὀτρυνεῖς, ὄντα ἐξ ἑτέρου δήμου, τοῦτον οὐκ οἴεσθε τοῦ κλήρου παρὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητεῖν; † ἢ τὸν, πρὸ τῆς τοῦ δικαστηρίου γνώσεως, οὕτως ἀδίκους πλεονεξίας διοικούμενον, τοῦτον πῶς εἰκὸς τῷ πράγματι πιστεύειν; † ὁ γὰρ τὸ θεωρικὸν ἀδίκως ἀξιώσας λαμβάνειν, καὶ περὶ τοῦ κλήρου τῇ αὐτῇ διανοίᾳ δηλονότι κέχρηται νυνί. † ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἄρχοντά γ᾽ ἐξηπάτησε παρακαταβάλλων, καὶ ἡμᾶς ἀντεγράψατο ὀτρυνεὺς εἶναι ἐν ἐλευσινίοις δημοτευόμενος. † ἐπειδὴ τοίνυν τούτων πάντων ἀπετύγχανε, ταῖς παρελθούσαις ἀρχαιρεσίαις ταύταις, παρασκευασάμενός τινας τῶν δημοτῶν, ἠξίου οὕτως ἐγγράφεσθαι ποιητὸς υἱὸς τῷ Ἀρχιάδῃ. † ἀντιλεγόντων δ᾽ ἡμῶν, καὶ ἀξιούντων, ἐπειδὰν τοῦ κλήρου ἡ διαδικασία γένηται, τηνικαῦτα τοὺς δημότας τὴν ψῆφον φέρειν, πρότερον δὲ μή· τοῦτο μὲν ἐπείσθησαν οὐ δι᾽ αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τοὺς νόμους· † δεινὸν γὰρ ἐδόκει εἶναι τὸν παρακαταβεβληκότα τοῦ κλήρου εἰσποιεῖν αὐτὸν, ἔτι τῶν πραγμάτων ἀκρίτων ὄντων· §† ὁ δὲ μετὰ ταῦτα διοικεῖται Λεώστρατος οὑτοσὶ, τοῦτο πάντων δεινότατόν ἐστιν. ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸς ἀπετύγχανε τοῦ ἐγγραφῆναι, εἰσποιεῖ Λεωχάρην τὸν αὐτοῦ υἱὸν Ἀρχιάδῃ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, πρὶν τοῦ δήμου τὴν δοκιμασίαν γενέσθαι. † οὐκ εἰσηγμένου δ᾽ εἰς τοὺς φράτοράς πω τοῦ Ἀρχιάδου, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἐνεγράφη, τηνικαῦτα πείσας ἕνα τινὰ τῶν φρατόρων, ἐνέγραψεν εἰς τὸ φρατορικὸν γραμματεῖον. † καὶ με-

τὰ ταῦ-

τὰ ταῦτα τῇ διαμαρτυρίᾳ πρὸς τῷ ἄρχοντι τοῦτον ἀπογράφεται, ὡς υἱὸν ὄντα γνήσιον τοῦ τετελευτηκότος ἔτη πολλὰ, τὸν πρώην καὶ χθὲς ἐγγραφέντα. καὶ συμβαίνει ἀμφοτέρους αὐτοὺς τῆς κληρονομίας ἀμφισβητεῖν· † ὅ, τε γὰρ Λεώστρατος οὑτοσὶ παρακατέβαλε τοῦ κλήρου, ὡς υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδῃ· ὅ, τε Λεωχάρης οὑτοσὶ διαμεμαρτύρηκεν, [ὡς] υἱὸς ἂν γνήσιος τοῦ αὐτοῦ πατρός. † οὐδ᾽ ἕτερος δ᾽ αὐτῶν ζῶντι, ἀλλὰ τετελευτηκότι εἰσποιεῖ αὐτόν. † ἡμεῖς δ᾽ ᾠόμεθα δεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὰν περὶ τούτου τοῦ ἀγῶνος ὑμεῖς τὴν ψῆφον ἐνέγκητε, τηνικαῦτα ἐκ τῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω ἡμῖν εἰσποιεῖν υἱὸν τῷ τετελευτηκότι, ὅπως ἂν ὁ οἶκος μὴ ἐξερημωθῇ. † πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς ἐλευσινίους ἐκ τῶν ὀτρυνέων Λεώστρατος οὑτοσὶ, καταλιπὼν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ γνήσιον, καὶ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔτι πρότερον τὸ αὐτὸ τοῦτ᾽ ἐπεποιήκει, καὶ ὡς ὁ * ἐγκαταλειφθεὶς ἄπαις τετελεύτηκε, καὶ ὡς ὁ νῦν διαμεμαρτυρηκὼς πρότερον εἰς τοὺς δημότας, ἢ εἰς τοὺς φράτορας ἐνεγράφη, † τούτων ὑμῖν τὰς τῶν φρατόρων, καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας ἀναγνώσεται, καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν εἰρημένων, ὧν οὗτοι πεποιήκασιν, ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας καθ᾽ ἓν ἕκαστον παρέξομαι. καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας δευρί.

Μάρτυρες. Τῶν μὲν τοίνυν πραγμάτων ἁπάντων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς γεγενημένων περὶ τὸν κλῆρον τοῦτον, καὶ τῶν ὕστερον συμβάντων, ἐπειδὴ τάχιστα τὴν λῆξιν ἡμεῖς

ἐποιησά-

ἐποιησάμεθα. † λοιπὸν δ' ἐστὶ, περί τε τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν νόμων, καθ' οὓς ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν· † ἔτι δὲ, ἐὰν ἐγχωρῇ τὸ ὕδωρ, καὶ μὴ μέλλωμεν ὑμῖν ἐνοχλεῖν, ἐξελέγξαι τὰ ὑπὸ τούτων ῥηθησόμενα, ὅτι οὔτε δίκαια, οὔτε ἀληθῆ ἐστί. † καὶ πρῶτον μὲν τὴν διαμαρτυρίαν αὐτὴν ἀναγνώτω, καὶ σφόδρα τὸν νοῦν αὐτῇ προσέχετε. περὶ γὰρ ταύτης ἡ ψῆφος οἰσθήσεται νυνί.

Διαμαρτυρία. Οὐκοῦν δήπου διαμεμαρτύρηκεν οὑτοσὶ, ὡς ἀκηκόατε, μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον τὸν Ἀρχιάδου, ὄντων αὐτῷ παίδων γνησίων καὶ κυρίως κατὰ τὸν θεσμόν. † ἐξετάσωμεν τοίνυν εἰ εἰσὶν, ἢ τὰ ψευδῆ διαμεμαρτύρηκεν οὑτοσί· ὁ γὰρ Ἀρχιάδης ἐκεῖνος, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, ἐποιήσατο υἱὸν τὸν τοῦ διαμεμαρτυρηκότος νυνὶ πάππον. † ἐκεῖνος δ' ἐγκαταλιπὼν υἱὸν γνήσιον τὸν τουτουῒ πατέρα Λεώστρατον, ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς ἐλευσινίους. † μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸς οὑτοσὶ Λεώστρατος πάλιν ἐγκαταλιπὼν υἱὸν, ᾤχετο ἀπελθὼν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον. ὁ δ' ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τούτου, τελευταῖος ἁπάντων τῶν εἰσποιηθέντων, τετελεύτηκεν ἄπαις, ὥστε γίγνεται ἔρημος ὁ οἶκος. καὶ ἐπανελήλυθεν ἡ κληρονομία πάλιν εἰς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγγύτατα γένους ὄντας. † πῶς ἂν οὖν εἴησαν κατὰ τὴν διαμαρτυρίαν υἱεῖς ἔτι τινὲς τῷ Ἀρχιάδῃ; ᾧ οἱ μὲν εἰσποιηθέντες ὁμολογοῦνται ἐπανεληλυθέναι· ὁ δ' ἐγκαταλειφθεὶς τελευταῖος, ἄπαις τετελεύτηκεν; † οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν οἶκον ἔρημον εἶναι. ὁπότε δὲ ἔρημος ὁ οἶκος, οὐκ ἂν εἴησαν υἱεῖς ἔτι ἐκείνῳ γνήσιοι.

γνήσιοι. † οὗτος τοίνυν διαμεμαρτύρηκε τοὺς οὐκ ὄντας εἶναι. καὶ γέγραφεν ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ, ὄντων παίδων, ἕνα φάσκων αὐτὸν εἶναι. † ἀλλὰ μὴν γνησίων γ', ὅταν λέγῃ καὶ κυρίως κατὰ τὸν θεσμὸν, ι παρακρούεται παρὰ τοὺς νόμους. † τὸ μὲν γὰρ γνήσιόν ἐστιν, ὅταν ᾖ γόνῳ γεγονώς. καὶ ὁ νόμος ταῦτα μαρτυρεῖ λέγων· ἣν ἂν ἐγγυήσῃ πατὴρ, ἢ ἀδελφὸς, ἢ πάππος, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. † τὸ δὲ κυρίως, κατὰ τῶν ποιήσεων ὁ νομοθέτης ἔλαβεν, ὑπολαμβάνων δεῖν, ὅταν τις ὢν ἄπαις καὶ κύριος τῶν ἑαυτοῦ, ποιήσηται υἱὸν, ταῦτα κύρια εἶναι. † οὗτος τοίνυν, γόνῳ μὲν οὐδένα φησὶν Ἀρχιάδῃ γενέσθαι υἱόν. § διαμεμαρτύρηται δὲ γνησίων ὄντων, ἐναντίαν τῷ πράγματι τὴν διαμαρτυρίαν ποιησάμενος. † ποιητὸς δ' ὁμολογῶν εἶναι, φαίνεται οὐκ εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ τετελευτηκότος αὐτοῦ. ὥστε πῶς ἔτι σοι κύρια ταῦτ' ἂν εἴη κατὰ τὸν θεσμόν. † ὅτι νὴ Δί' ἐγγέγραπται Ἀρχιάδῃ υἱός. ὑπό γε τουτωνὶ πρῴην βιασαμένων, ἤδη τῆς τοῦ κλήρου διαδικασίας ἐνεστηκυίας. οὐ δὴ δίκαιόν ἐστιν ἐν τεκμηρίου μέρει ποιεῖσθαι τἀδίκημα. † καὶ γὰρ ἐκεῖνο πῶς οὐ δεινόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου αὐτίκα μάλα φάσκειν ποιητὸν εἶναι, ἐν δὲ τῇ διαμαρτυρίᾳ, τοῦτο μὴ τολμῆσαι γράψαι. † ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν ταύτῃ διαμεμαρτυρημένα εἶναι ὡς ὑπὲρ υἱοῦ γόνῳ γεγονότος, τὰ δ' αὐτίκα μάλα ῥηθησόμενα, ὡς εἰσποιητοῦ; † εἰ δὲ τὴν ἀπολογίαν ἐναντίαν τῇ διαμαρτυρίᾳ ποιήσονται, * πῶς οὐχὶ ἢ τὸν λόγον ἀνάγκη, ἢ τὴν διαμαρτυρίαν ψευδῆ εἶναι; † εἰκότως δ' οὐ προσέγραψαν τὴν ποίησιν τῇ διαμαρτυρίᾳ. ἔδει γὰρ

ἐγγράψαι αὐτοὺς, εἰσποιησαμένου τοῦ δεῖνος. ὁ δ' οὐκ εἰσεποιήσατο· ἀλλ' ἑαυτοὺς εἰσποιοῦντες, ἀποστεροῦσιν ἡμᾶς τῆς κληρονομίας. § † τὸ μετὰ ταῦτα τοίνυν πῶς οὐκ ἄτοπον καὶ δεινόν ἐστιν ἅμα, παρακαταβεβληκέναι τοῦ κλήρου πρὸς τῷ ἄρχοντι, ὡς ὄντα αὐτὸν Ἀρχιάδου, Λεώστρατον τουτονὶ, τὸν ἐλευσίνιον τοῦ ὀτρυνέως· διαμεμαρτυρηκέναι δ' ἕτερον, ὡς αὐτοὶ ὁρᾶτε, φάσκοντα καὶ τοῦτον Ἀρχιάδου υἱὸν εἶναι; † καὶ ποτέρῳ δεῖ προσέχειν * ὑμᾶς, ὡς ἀληθῆ λέγοντι; αὐτὸ γὰρ τοῦτο τεκμήριον οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι τοῦ ψευδῆ τὴν διαμαρτυρίαν γεγενῆσθαι, τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος μὴ τὸν αὐτὸν * πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀμφισβητεῖν. εἰκότως. † ὅ, τε γὰρ, οἶμαι, Λεώστρατος οὑτοσὶ παρεκατέβαλλε τοῦ κλήρου πρὸς ἡμᾶς οὔπω διαμεμαρτυρηκὼς νῦν ἐγγέγραπται, ὡς δημότης εἶναι. ὥστε πάντων ἂν δεινότατα πάθοιμεν, εἰ τῇ ὕστερον τῶν πραγμάτων γεγενημένῃ διαμαρτυρίᾳ * πιστεύσαιτε ὑμεῖς. † ἀλλὰ μὴν καὶ πρεσβύτερά γε αὐτοῦ διαμεμαρτύρηκεν. ὁ γὰρ μήπω ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ὢν, ὅθ' ἡ λῆξις αὕτη τοῦ κλήρου ἐγένετο, πῶς ἂν εἰδείη τι τούτων; § † ἔπειτ', εἰ μὲν αὐτὸν διαμεμαρτυρήκει, εἶχεν ἂν λόγον αὐτῷ τὸ πρᾶγμα· ἀδίκως μὲν ἂν ἔγραψεν, οὐδὲν δ' ἧττον ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν * τοῦ λέγοντος. † νῦν δὲ γνησίους υἱοὺς γέγραφε τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ εἶναι, τόν τε αὐτοῦ πατέρα δηλονότι, καὶ αὐτὸν, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ποίησιν, οὐκ ἐπιλογισάμενος, ὅτι ἐπανεληλυθότες ἦσαν. † οὐκοῦν ἀνάγκη πρεσβυτέρας πράξεις αὐτὸν, καὶ μὴ τὰς ἐφ' ἑαυτοῦ γεγενημένας, διαμεμαρτυρηκέναι. εἶθ' ὑμεῖς τῷ τοῦτο τετολμηκότι * πιστεύσετε,

στεύσετε, ὡς ἀληθῆ λέγοντι; † νὴ δί', ἀλλ' ἀκηκοὼς τοῦ αὐτοῦ πατρὸς διαμεμαρτύρηκεν. ὁ δέ γε νόμος ἀκοὴν τῶν τετελευτηκότων κωλύει διαμαρτυρεῖν ζῶντος τοῦ πατρὸς τὰ ὑπ' ἐκείνου πραχθέντα. † ἐπεὶ κἀκεῖνο, διὰ τί ποτε Λεώστρατος οὑτοσὶ οὐχ αὐτὸν, ἀλλὰ τοῦτον, ἐπεγράψατο τῇ διαμαρτυρίᾳ; τὰ γὰρ πρεσβύτερα τῶν πραγμάτων τὸν πρεσβύτερον ἔδει διαμαρτυρεῖν. † ὅτι νὴ δί', (ἂν εἴποι·) τοῦτον [γὰρ] εἰσπεποίηκα υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ. οὐκοῦν σὲ τὸν εἰσποιοῦντα, καὶ κατασκευάζοντα τὰ πράγματα, καὶ λόγον ἔδει διδόναι, γενόμενον ὑπεύθυνον ὧν πεποίηκας; πολλή γ' ἀνάγκη. † ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔφυγες, τῇ διαμαρτυρίᾳ δὲ τοῦτον, οὐδὲν εἰδότ', ἐπεγράψω. ὥστε φανερὸν ὑμῖν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ διαμαρτυρούμενα μὴ εἶναι ἀληθῆ· καὶ παρ' αὐτοῖς γε τούτοις ὁμολογεῖται. † καὶ μὴν κἀκεῖνο δίκαιόν ἐστι, μὴ λέγοντος αὐτίκα μάλ' ἀκούειν Λεωστράτου τουτουῒ, ὑπὲρ ὧν γε διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐτόλμησεν. † ὡς δὲ καὶ τῶν ἀγώνων ἀδικώτατοι, καὶ πλείστης ὀργῆς ἄξιοι τοῖς ἀγωνιζομένοις, αἱ διαμαρτυρίαι εἰσὶ, μάλιστ' ἂν τις ἐκεῖθεν καταμάθοι. † πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἀναγκαίως ἔχουσιν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως καὶ βουλήσεως τοῦ διαμαρτυροῦντος γίγνονται. † εἰ μὲν γὰρ διαμφισβητουμένων μή ἐστιν ἄλλον τρόπον δίκην λαβεῖν, ἢ διαμαρτυρήσαντα, ἴσως ἀναγκαῖον τὸ διαμαρτυρεῖν. † εἰ δὲ καὶ ἄνευ διαμαρτυρίας πρὸς ἅπασι τοῖς συνεδρίοις ἔνεστι λόγου μὴ ἀποστερηθῆναι, πῶς οὐ προπετείας, καὶ τῆς μεγίστης ἀπονοίας σημεῖον τὸ διαμαρτυρεῖν ἐστίν; § † οὐδὲ γὰρ ὁ νομοθέτης ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐποίησε τοῖς ἀντιδίκοις·

ἀλλ' ἂν βούλωνται διαμαρτυρεῖν, ἔδωκεν, ὥσπερ διάπειραν ποιούμενος τῶν τρόπων ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν, πῶς ποτ' ἔχοιμεν πρὸς τὸ προπετῶς τι πράττειν; † ἔτι τοίνυν, [ἐπὶ] τὸ τῶν διαμαρτυρούντων μέρος, οὔτε δικαστήρια ἦν ἄν, οὔτε ἀγῶνες ἐγίγνοντο. κωλύει γὰρ πάντα ταῦτα τὸ τῶν διαμαρτυριῶν γένος, καὶ ἀποκλείει εἰσαγωγῆς [ἕκαστα] τῆς εἰς τὸ δικαστήριον, κατά γε τὴν τοῦ διαμαρτυροῦντος βούλησιν. † διόπερ οἶμαι δεῖν κοινοὺς ἐχθροὺς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ὑπολαμβάνειν πᾶσι τοῖς πράγμασιν εἶναι, καὶ μηδέποτε τυγχάνειν αὐτοὺς συγγνώμης ἀγωνιζομένους παρ' ὑμῖν. † προελόμενος γὰρ ἕκαστος αὐτῶν τὸν ἐκ τοῦ διαμαρτυρῆσαι κίνδυνον, οὐκ ἀναγκασθεὶς, εἰσέρχεται. † ὅτι μὲν οὖν ἡ διαμαρτυρία ψευδής ἐστι, καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων, καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, σχεδὸν ἀκριβῶς μεμαθήκατε. † ὅτι δὲ καὶ οἱ νόμοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἀποδιδόασι, † τοῦθ' ὑμᾶς διὰ βραχέων βούλομαι διδάξαι, οὐχ ὡς οὐ μεμαθηκότας καὶ ἐν τοῖς ἐν ἀρχῇ εἰρημένοις, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον πρὸς τὴν τούτων ψευδολογίαν τὰ δίκαια μνημονεύητε. τὸ [μὲν] γὰρ σύνολον, ὄντες Ἀρχιάδῃ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος οὑτοσὶ, πρὸς ἀνδρῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω· καὶ τῆς ποιήσεως, ἣν ἐκεῖνος ἐποιήσατο, τῶν μὲν ἐπανεληλυθότων εἰς τὸν πατρῷον οἶκον· τοῦ δ' ἐγκαταλειφθέντος, ἄπαιδος τετελευτηκότος· † τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν, οὐδεμίαν οὐσίαν Λεωστράτου ἀφελόμενοι. † οὗτοι μὲν γὰρ τὰς ἑαυτῶν ἔχουσι, τῆς ὑπ' Ἀρχιάδου δὲ καταλειφθείσης [καὶ] οὔσης ἐκ τῶν νόμων ἡμετέρας. † ὁ μὲν γὰρ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κελεύει

κρατεῖν

κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας, καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων. οὗτοι δ' ἡμεῖς ἐσμέν. † οὐκ ἦσαν τοίνυν παῖδες ἐκείνῳ. οἱ δ' ὄντες, ἡμεῖς ἐσμέν. § ἔπειτ' οὐ δίκαιον δήπου τὸν ποιητὸν υἱὸν ποιητοὺς ἑτέρους εἰσάγειν, ἀλλ' ἐγκαταλείπειν μὲν γιγνομένους, ὅταν δὲ τοῦτ' ἐπιλίπῃ, τοῖς γένεσιν ἀποδιδόναι τὰς κληρονομίας. ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. † ἐπεὶ πῶς οὐκ ἐκκλείεται εἷς ἕκαστος ὑμῶν τῆς κατὰ γένος ἀγχιστείας, ὅταν τοῖς ποιητοῖς ἡ ἄδεια αὕτη δοθῇ. † ὁρᾶτε γὰρ, ὅτι ταῖς κολακείαις οἱ πλεῖστοι ψυχαγωγούμενοι, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς οἰκείους διαφοραῖς πολλάκις φιλονεικοῦντες, ποιητοὺς υἱεῖς ποιοῦνται. † εἰ δ' ἔσται τῷ εἰσποιηθέντι παρὰ τὸν νόμον εἰσποιεῖν ὃν ἂν βούληται, οὐδέποτε τοῖς γένεσιν αἱ κληρονομίαι δοθήσονται. † ἃ καὶ προνοηθεὶς ὁ νομοθέτης ἀπεῖπε τῷ ποιητῷ αὐτῷ ὄντι ποιητὸν υἱὸν μὴ ποιεῖσθαι. τίνα τρόπον διορίσας περὶ τούτων; ὅταν εἴπῃ, υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπόντα ἐπανιέναι. δηλοῖ δήπου φανερῶς, ὅτι οὐ δεῖ ποιεῖσθαι. † ἀδύνατον γάρ ἐστιν υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπεῖν, ἐὰν μὴ γόνῳ γεγονὼς ᾖ τινί. † σὺ τοίνυν, ὦ Λεώστρατε, ἀξιοῖς τῷ τετελευτηκότι εἰσποιητῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ὄντι, ποιητὸν εἰς τὸν κλῆρον εἰσαγαγεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τὰ σαυτοῦ κτήματα, καὶ οὐκ εἰς τὰ κατὰ τὸν νόμον τῷ προσήκοντι δοθησόμενα βαδίζων. § † ἡμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ μὲν ὁ τετελευτηκὼς ἐποιήσατό τινα, καίπερ οὐ διδόντος τοῦ νόμου, συνεχωροῦμεν ἂν αὐτῷ. ἢ, εἰ διαθήκας καταλελοίπει, καὶ ταύταις ἂν ἐνεμείναμεν, † ἐπεὶ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς τοιοῦτοι ὄντες διετελοῦμεν, οὐκ ἐναντιούμενοι τούτοις ἔχουσι τὴν οὐσίαν, καὶ ἐπανιοῦσιν ἄνω, καθ'

ὃν δήποτε τρόπον ἐβούλοντο. † ἐπεὶ δὲ νυνί ποτε ὑπὸ τούτων αὐτῶν, καὶ ὑπὸ τῶν νόμων, τὸ πρᾶγμ' ἐξελήλεγκται· καὶ οἰόμεθα δεῖν κληρονομεῖν τῶν Ἀρχιάδου, καὶ παρ' ἡμῶν εἶναι τὸν υἱὸν τὸν εἰσποιούμενον * τῷ μὴ πεποιημένῳ πρότερον, μὴ παρὰ τούτων. † δικαίως γὰρ ὁ νομοθέτης, οἶμαι, ὥσπερ καὶ τὰς ἀτυχίας τῶν οἰκείων, καὶ τὰς ἐκδόσεις τῶν γυναικῶν τοῖς ἐγγύτατα γένους προσέταττε ποιεῖσθαι, οὕτω καὶ τὰς κληρονομίας, καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν μετουσίαν τοῖς αὐτοῖς ἀπέδωκε. † τὸ δὲ πάντων μέγιστον καὶ γνωριμώτατον ὑμῖν. ὁ γὰρ τοῦ Σόλωνος νόμος, οὐδὲ διαθέσθαι τὸν ποιητὸν ἐᾷ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅταν ποιηθῇ. εἰκότως, οἶμαι. † τῷ γὰρ κατὰ τὸν νόμον εἰσποιηθέντι εἰς τὰ ἑτέρου, οὐχ οὕτως, ὡς περὶ τῶν ἰδίων κτημάτων, βουλευτέον ἐστίν· ἀλλὰ τοῖς νόμοις ἀκολούθως, περὶ ἑκάστου τῶν γεγραμμένων ὡς ὁ νόμος λέγει. † ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, φησιν, ὅτε Σόλων εἰσῄει εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐξεῖναι αὐτοῖς διαθέσθαι, ὅπως ἂν ἐθέλωσι. τοῖς δέ γε ποιηθεῖσιν οὐκ ἐξὸν διαθέσθαι· ἀλλὰ ζῶντας ἐγκαταλιπόντας υἱὸν γνήσιον ἐπανιέναι, ἢ τελευτήσαντος ἀποδιδόναι τὴν κληρονομίαν τοῖς ἐξ ἀρχῆς οἰκείοις οὖσι τοῦ ποιησαμένου.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ὅτε Ἀπολλόδωρος ἔκρινε Φορμίωνα, τῆς τραπέζης ἀφορμὴν ἐγκαλῶν, ὁ δὲ τὴν δίκην παρεγράψατο, Στέφανος μετ' ἄλλων τινῶν ἐμαρτύρησε Φορμίωνι, ὡς ἄρα ὁ μὲν Φορμίων προὐκαλεῖτο

Ἀπολλό-

Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν τοῦ πατρὸς * Ἀπολλοδώρου, Πασίωνος, παρασχεῖν ἀνοῖξαι τὰς διαθήκας αὐτὰς, ἃς ἔχει καὶ παρέχεται Ἀμφίας· Ἀπολλόδωρος δὲ ἀνοίγειν οὐκ ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἀντίγραφα τάδε τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος. ταύτην ἐμαρτύρησαν τὴν μαρτυρίαν οἱ περὶ Στέφανον· καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου λέγοντος κατὰ τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἄρα τὰς διαθήκας πέπλακε, καὶ τὸ ὅλον πρᾶγμα σκευώρημά ἐστιν. ἡττηθεὶς τοίνυν τὴν δίκην Ἀπολλόδωρος ὑπὲρ τῆς μαρτυρίας ὡς ψευδοῦς οὔσης, τῷ Στεφάνῳ δικάζεται.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Α.

Καταψευδομαρτυρηθεὶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ παθὼν ὑπὸ Φορμίωνος ὑβριστικὰ καὶ δεινὰ, δίκην παρὰ τῶν αἰτίων ἥκω ληψόμενος παρ' ὑμῖν. δέομαι δὲ πάντων ὑμῶν καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου· μέγα γὰρ τοῖς ἠτυχηκόσιν, ὥσπερ ἐγὼ, δυνηθῆναι περὶ ὧν πεπόνθασιν εἰπεῖν, καὶ εὐμενῶς ἐχόντων ὑμῶν ἀκροατῶν τυχεῖν. εἶτ', ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ἐπιδείξω δ' ὑμῖν τουτονὶ Στέφανον, καὶ μεμαρτυρηκότα * τὰ ψευδῆ, καὶ δι' αἰσχροκέρδειαν τοῦτο πεποιηκότα·

καὶ κατήγορον αὐτὸν αὐτοῦ γιγνόμενον· τοσαύτη περιφάνεια τοῦ πράγματός ἐστιν. ἐξ ἀρχῆς δ', ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι τὰ πεπραγμένα μοι πρὸς Φορμίωνα· ἐξ ὧν ἀκούσαντες, τήν τ' ἐκείνου πονηρίαν, καὶ τούτους, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, γνώσεσθε. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντων μοι, καὶ ταῦτα Φορμίωνος ἔχοντος, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὴν μητέρα γήμαντος τὴν ἐμήν, ἀποδημοῦντος ἐμοῦ δημοσίᾳ, τριηραρχοῦντος ὑμῖν, ὃν δὲ τρόπον, οὐκ ἴσως καλὸν υἱεῖ περὶ μητρὸς ἀκριβῶς εἰπεῖν· ἐπειδὴ καταπλεύσας ᾐσθόμην, καὶ τὰ πεπραγμένα εἶδον, πολλὰ ἀγανακτήσας καὶ χαλεπῶς ἐνεγκών, δίκην μὲν οὐχ οἷός τ' ἦν ἰδίαν λαχεῖν· οὐ γὰρ ἦσαν ἐν τῷ τότε καιρῷ δίκαι· ἀλλ' ἀνεβάλλεσθε ὑμεῖς διὰ τὸν πόλεμον· γραφὴν δὲ ὕβρεως γράφομαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας αὐτόν. * χρόνου δ' ἐγγιγνομένου, καὶ τῆς μὲν γραφῆς ἐκκρουομένης, δικῶν δὲ οὐκ οὐσῶν, γίγνονται παῖδες ἐκ τούτου τῇ μητρί. καὶ μετὰ ταῦτα· (εἰρήσεται γὰρ ἅπασα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια, ὦ ἄνδρες δικασταί·) πολλοὶ μὲν καὶ Φιλάνθρωποι λόγοι παρὰ τῆς μητρὸς ἐγίγνοντο, καὶ δεήσεις ὑπὲρ Φορμίωνος τουτουΐ. πολλοὶ δὲ καὶ μέτριοι καὶ ταπεινοὶ παρ' αὐτοῦ τούτου. § ἵνα δὲ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, συντέμω ταῦτα, ἐπειδὴ ποιεῖν τε οὐδὲν ᾤετο δεῖν, ὧν τότε ὡμολόγησε, καὶ τὰ χρήματα ἀποστερεῖν ἐνεχείρησεν, ἃ τῆς τραπέζης εἶχεν ἀφορμήν, δίκην ἠναγκάσθην αὐτῷ λαχεῖν, ἐπειδὴ

τάχιστα

τάχιστα ἐξουσία ἐγένετο. γνοὺς δ' οὗτος, ὅτι πάντα ἐξελεγχθήσεται, καὶ κάκιστος ἀνθρώπων περὶ * ἡμᾶς γεγονὼς ἐπιδειχθήσεται, μηχανᾶται καὶ κατασκευάζει ταῦτα, ἐφ' οἷς Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε. καὶ πρῶτον μὲν παρεγράψατο τὴν δίκην, ἣν ἔφυγε Φορμίων μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι. ἔπειτα μάρτυρας, ὡς ἀφῆκα αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων, παρέσχετο ψευδεῖς, καὶ μισθώσεώς τινος ἐσκευωρημένης, καὶ διαθήκης οὐδὲ πώποτε γενομένης. προλαβὼν δέ μου ὥστε πρότερον λέγειν, διὰ τὸ παραγραφὴν εἶναι, καὶ μὴ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι· καὶ ταῦτ' ἀναγνοὺς, καὶ τἄλλα, ὡς αὐτῷ συμφέρειν ἡγεῖτο, ψευσάμενος, οὕτω διέθηκε τοὺς δικαστὰς, ὥστε φωνὴν μηδ' ἡντινοῦν ἐθέλειν ἀκούειν ἡμῶν. προσόφλων δὲ τὴν ἐπωβελίαν, καὶ οὐδὲ λόγου τυχεῖν ἀξιωθεὶς, ὡς οὐκ οἶδ', εἴ τις πώποτε ἄλλος ἀνθρώπων, ἀπῄειν βαρέως, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ χαλεπῶς φέρων. λόγον δ' ἐμαυτῷ διδοὺς, εὑρίσκω τοῖς δικάσασι μὲν τότε πολλὴν συγγνώμην οὖσαν· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς οὐκ ἂν οἶδ' ὅ, τι ἄλλο εἶχον ψηφίσασθαι, τῶν πεπραγμένων μὲν μηδὲν εἰδὼς, τὰ δὲ μαρτυρούμενα ἀκούων· τούτους δὲ ἀξίους ὄντας ὀργῆς, οἱ τῷ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν αἴτιοι τούτων ἐγένοντο. περὶ μὲν δὴ τῶν ἄλλων τῶν μεμαρτυρηκότων, ὅταν πρὸς ἐκείνους εἰσίω, τότε ἐρῶ. περὶ ὧν δ' οὑτοσὶ Στέφανος μεμαρτύρηκεν, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. λάβε δ' αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν, καὶ ἀνάγνωθί μοι, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἐπιδεικνύω. λέγε. σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

Μαρτυρία. Στέφανος Μενεκλέους ἀχαρνεὺς, Σκύθης Ἁρματέως κυδαθηναιεὺς, μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ ἀχαρνεῖ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον· * εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὸ γραμματεῖον, ὃ ἐνεβάλετο Φορμίων εἰς τὸν ἐχῖνον, ἀνοίγειν τὰς διαθήκας τὰς Πασίωνος, ἃς * παρεῖχε πρὸς τὸν διαιτητὴν Ἀμφίων, ὁ Κηφισοφῶντος κηδεστής. Ἀπολλόδωρον δὲ οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δὲ τὰ ἀντίγραφα τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

Ἠκούσατε μὲν τῆς μαρτυρίας, ὦ ἄνδρες δικασταί. νομίζω δ᾽ ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲν τῶν ἄλλων αἰσθάνεσθέ πω, τοῦτό γε αὐτὸ θαυμάζειν, τὸ τὴν μὲν ἀρχὴν τῆς μαρτυρίας εἶναι πρόκλησιν, τὴν δὲ τελευτὴν, διαθήκην. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽ οἴομαι δεῖν, ἐπειδὰν, ὃ τῶν μεμαρτυρημένων ὥσπερ εἰ κεφάλαιόν ἐστιν, ἐπιδείξω ψεῦδος ὂν, τηνικαῦτ᾽ ἤδη καὶ περὶ τῶν τοιούτων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. ἔστι δὴ μεμαρτυρημένον αὐτοῖς, προκαλεῖσθαι Φορμίωνα, ἀνοίγειν τὰς διαθήκας ἃς παρέχειν, πρὸς τὸν διαιτητὴν Τισίαν, Ἀμφίαν, τὸν Κηφισοφῶντος κηδεστήν· ἐμὲ δ᾽ οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δὲ ἃς αὐτοὶ μεμαρτυρήκασι διαθήκας, ἀντιγράφους ἐκείνων. εἶθ᾽ ἡ διαθήκη γέγραπται. ἐγὼ τοίνυν περὶ μὲν τοῦ προκαλεῖσθαί με, ἢ μὴ, ταῦτα Φορμίωνα, οὐδέν πω λέγω, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ τὰς διαθήκας ἀληθεῖς, ἢ ψευδεῖς εἶναι· ἀλλ᾽ αὐτίχ᾽ ὑμᾶς περὶ τούτων διδάξω· ἀλλ᾽ ἃ μεμαρτυρήκασι, μή με θέλειν τὸ γραμματεῖον ἀνοίγειν, ὡδὶ δὴ σκοπεῖτε, τοῦ τις ἂν εἵνεκεν ἔφευγεν ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον; ἵν᾽ ἡ διαθήκη,

θήκη, νὴ Δία, μὴ φανερὰ γένοιτο τοῖς δικασαῖς; § εἰ μὲν τοίνυν μὴ προσεμαρτύρουν τῇ προκλήσει τὴν διαθήκην οὗτοι, λόγον εἶχέ τιν' ἂν τὸ φεύγειν ἐμὲ ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον. προσμαρτυρούντων δὲ τούτων, καὶ τῶν δικαστῶν ὁμοίως ἀκουσαμένων, τί ἦν μοι κέρδος τὸ μὴ ἐθέλειν; οὐδὲν δήπου. αὐτὸ γὰρ τοὐναντίον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κἂν εἰ μηδὲν προὐκαλοῦντο οὗτοι, λόγῳ δ' ἐχρῶντο μόνον, καὶ παρεῖχέ τις αὐτοῖς γραμματεῖον, ὡς διαθήκην, ἐμὸν ἦν τὸ προκαλεῖσθαι, καὶ ἀνοίγειν ταύτην. ἵν', εἰ μὲν ἄλλ' ἄττα τῶν ὑπὸ τούτων μεμαρτυρημένων ἦν τἀκεῖ γεγραμμένα, μάρτυρας εὐθὺς τῶν περιεστηκότων πολλοὺς ποιησάμενος, τεκμηρίῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς κατασκευάζουσιν, ἐχρώμην· εἰ δὲ * ταὐτὰ ἐνῆν, τὸν παρασχόντ' αὐτὸν ἠξίουν μαρτυρεῖν· καὶ ἐθελήσαντος μέν γ' ὑπεύθυνον ἐλάμβανον· εἰ δ' ἔφευγε, πάλιν αὐτὸ τοῦθ' ἱκανὸν τεκμήριον ἦν μοι τοῦ πεπλάσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ δὴ καὶ συνέβαινεν ἐκείνως μὲν ἕνα εἶναι, πρὸς ὃν τὰ πράγματα ἐγίγνετό μοι, ὡς δ' οὗτοι μεμαρτυρήκασι, πρὸς πολλούς· ἔστιν οὖν ὅστις ὑμῶν ταῦθ' εἵλετο; ἐγὼ μὲν οὐδένα ἡγοῦμαι. οὐ τοίνυν οὐδὲ κατ' ἄλλων πιστεύειν ἐστὲ δίκαιοι· καὶ γάρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅσοις μὲν πρόσεστιν ὀργὴ τῶν πραττομένων, ἢ λῆμμά τι κέρδους, ἢ παροξυσμὸς, ἢ φιλονεικία, ταῦτα μὲν ἄλλος ἂν ἄλλως πράξειε πρὸς τὸν αὑτοῦ τρόπον. ὅσοις δὲ τούτων μὲν μηδὲν, λογισμὸς δ' ἐφ' ἡσυχίας τοῦ συμφέροντος, τίς οὕτως ἄφρων, ὅστις ἂν τὰ συνοίσοντα ἀφεὶς, ἐξ ὧν κάκιον ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, ταῦτ' ἔπραξεν; ἃ

γὰρ οὔτ' εἰκότα, οὔτ' εὔλογα, οὔτ' ἂν ἔπραξεν οὐδεὶς, ταῦθ' οὗτοι μεμαρτυρήκασι περὶ ἡμῶν. § οὐ τοίνυν μόνον ἐξ ὧν ἐμὲ μὴ ἐθέλειν τὸ γραμματεῖον ἀνοίγειν, μεμαρτυρήκασι, γνοίη τις ἂν αὐτοὺς, ὅτι ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πρόκλησιν ὁμοῦ διαθήκῃ μαρτυρεῖν. οἴομαι γὰρ, ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι, ὅσα μὴ δυνατὸν πρὸς ὑμᾶς ἀγαγεῖν ἐστὶ τῶν πεπραγμένων, τούτων προκλήσεις εὑρέθησαν. οἷον, βασανίζειν οὐκ ἔστιν ἐναντίον ὑμῶν. ἀνάγκη τούτου πρόκλησιν εἶναι. οἷον, εἴ τι πέπρακται, καὶ γέγονεν ἔξω που τῆς χώρας, ἀνάγκη καὶ τούτου πρόκλησιν εἶναι πλεῖν, ἢ βαδίζειν, οὗ τὸ πρᾶγμ' ἐπράχθη· καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. ὅπου δ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἐφ' αὑτῶν ἐστὶν ὑμῖν ἐμφανῆ ποιῆσαι, τί ἦν ἁπλούστερον, ἢ ταῦτ' ἄγειν εἰς μέσον; Ἀθήνησι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ἐτελεύτησεν οὑμός. ἐγίνετο δ' ἡ δίαιτα ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ. μεμαρτυρήκασι δ' οὗτοι παρέχειν τὸ γραμματεῖον Ἀμφίαν πρὸς τὸν διαιτητήν. οὐκοῦν εἴπερ ἀληθὲς ἦν, ἐχρῆν αὐτὸ τὸ γραμματεῖον εἰς τὸν ἐχῖνον ἐμβαλεῖν, καὶ τὸν παρέχοντα μαρτυρεῖν, ἵν' ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ τὰ σημεῖα ἰδεῖν, οἱ μὲν δικασταὶ τὸ πρᾶγμα ἔγνωσαν· ἐγὼ δὲ, εἴ τις ἠδίκει με, ἐπὶ τοῦτον ᾖα. νῦν δὲ εἷς μὲν οὐδεὶς ὅλον τὸ πρᾶγμα ἀνεδέξατο, οὐδὲ μεμαρτύρηκεν ἁπλῶς, ὡς ἄν τις τἀληθῆ μαρτυρήσειε. μέρος δ' ἕκαστος, ὡς δὴ σοφὸς, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δώσων δίκην, ὁ μὲν γραμματεῖον ἔχειν, ἐφ' ᾧ γεγράφθαι, διαθήκη Πασίωνος· ὁ δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τούτου, παρέχειν τοῦτο· εἰ δ' ἀληθὲς, ἢ ψεῦδος, οὐδὲν εἰδέναι. οἱ δὲ τῇ προκλήσει χρησά-

μενοι παραπετάσματι, διαθήκας ἐμαρτύρησαν, ὡς ἂν μάλισθ' οἱ δικασταὶ ταύτην τὴν διαθήκην ἐπίστευσαν τοῦ πατρὸς εἶναι. ἐγὼ δὲ ἀπεκλείσθην τοῦ λόγου τυχεῖν, ὑπὲρ ὧν ἀδικοῦμαι. οὗτοι δὲ φωραθεῖεν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότες. καίτοι τό γ' ἐναντίον ᾤοντο τούτου. ἵνα δ' εἰδῆτε ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν τοῦ Κηφισοφῶντος μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Κηφισοφῶν Κεφαλῶνος Ἀφιδναῖος, μαρτυρεῖ καταλειφθῆναι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς γραμματεῖον, ἐφ' ᾧ ἐπιγεγράφθαι, διαθήκη Πασίωνος. Οὐκοῦν ἦν ἁπλοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν ταῦτα μαρτυροῦντα προσμαρτυρῆσαι. εἶναι δὲ τὸ γραμματεῖον, ὃ αὐτὸς παρέχει, τοῦτο, καὶ τὸ γραμματεῖον ἐμβαλεῖν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, οἶμαι, τὸ ψεῦδος, ἡγεῖτο ὀργῆς ἄξιον, καὶ δίκην ἂν ὑμᾶς παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. γραμματεῖον δ' αὐτῷ καταλειφθῆναι μαρτυρῆσαι, φαῦλον, καὶ οὐδέν. ἔστι δὲ τοῦτ' αὐτὸ τὸ δηλοῦν καὶ κατηγοροῦν, ὅτι πᾶν τὸ πρᾶγμα κατεσκευάκασιν. εἰ μὲν γὰρ ἐπῆν ἐπὶ τῆς διαθήκης· Πασίωνος καὶ Φορμίωνος, ἢ πρὸς Φορμίωνα, ἤ τοιοῦτό τι, εἰκότως ἂν αὐτὴν ἐτήρει τούτῳ. εἰ δ', ὥσπερ μεμαρτύρηκεν, ἐπῆν, διαθήκη Πασίωνος, πῶς οὐκ ἂν ἀνῃρήμην αὐτὴν ἐγώ; συνειδὼς μὲν ἐμαυτῷ μέλλοντι δικάζεσθαι, συνειδὼς δ' ὑπεναντίαν οὖσαν, εἴπερ ἦν τοιαύτη, τοῖς ἐμαυτῷ συμφέρουσι· κληρονόμος δὲ ὢν καὶ ταύτης, εἴπερ ἦν τοὐμοῦ πατρὸς, καὶ τῶν ἄλλων πατρῴων ὁμοίως; οὐκοῦν τῷ παρέχεσθαι μὲν Φορμίωνι, * ἐπιγεγράφθαι δὲ Πασίωνος· εἰᾶσθαι δ' ὑφ' ἡμῶν, ἐξελέγχεται κατεσκευα-

σμένη

σμένη μὲν ἡ διαθήκη, ψευδὴς δ' ἡ τοῦ Κηφισοφῶντος μαρτυρία. ἀλλ' ἐῶ Κηφισοφῶντα. οὔτε γὰρ νῦν μοι πρὸς ἐκεῖνόν ἐςιν, οὔτ' ἐμαρτύρησεν ἐκεῖνος περὶ τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις ἐνόντων οὐδέν. καίτοι καὶ τοῦτο σκοπεῖτε, ὅσον ἐςὶ τεκμήριον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦ τούτους τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι. εἰ γὰρ ὁ μὲν αὐτὸς ἔχειν τὸ γραμματεῖον μαρτυρῶν, οὐκ ἐτόλμησεν ἀντίγραφα εἶναι, ἃ παρείχετο Φορμίων, τῶν παρ' αὐτῷ, μαρτυρῆσαι, οὗτοι δὲ, οὔτε, ἐξαρχῆς ὡς παρῆσαν, ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν· οὔτε ἀνοιχθὲν εἶδον πρὸς τῷ διαιτητῇ τὸ γραμματεῖον· ἀλλὰ καὶ μεμαρτυρήκασιν αὐτοὶ μὴ ἐθέλειν ἐμὲ ἀνοίγειν· ταῦτα ὡς ἀντίγραφά ἐςιν ἐκείνων μεμαρτυρηκότες, τίνων ἄλλων, ἢ σφῶν αὐτῶν, κατήγοροι γεγόνασιν, ὅτι ψεύδονται; ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὡς γέγραπται, τις ἂν ἐξετάσας τὴν μαρτυρίαν, γνοίη παντελῶς τοῦτο μεμηχανημένους αὐτοὺς, ὅπως δικαίως καὶ ἀδίκως δόξῃ ταῦτα ὁ πατὴρ οὑμὸς διαθέσθαι. λάβε δὲ αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν, καὶ λέγ' ἐπισχὼν οὗ ἄν σε κελεύω, ἵν' ἐξ αὐτῆς δεικνύω.

Μαρτυρία. Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

Ἐπίσχες. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι τῶν διαθηκῶν γέγραπται τῶν Πασίωνος. καίτοι ἐχρῆν τοὺς βουλομένους τἀληθῆ μαρτυρεῖν, εἰ τὰ μάλιςα ἐγίγνετο ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο, ἐκείνως μαρτυρεῖν. λέγε τὴν μαρτυρίαν ἀπαρχῆς πάλιν.

Μαρτυ-

Μαρτυρία.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ· μαρτυροῦμεν· παρῆμεν γὰρ δή. λέγε. ὅτε προυκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον. καὶ τοῦτο, εἴπερ προυκαλεῖτο, ὀρθῶς ἂν ἐμαρτύρουν. εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος. ἔχε αὐτοῦ. οὐδ' ἂν εἷς ἔτι δήπου τοῦτ' ἐμαρτύρησεν, εἰ μή τις καὶ παρῆν διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ. ἀλλ' εὐθὺς ἂν εἶπε· τί δ' ἡμεῖς ἴσμεν, εἴ τινές εἰσι διαθῆκαι Πασίωνος; καὶ γράφειν ἂν αὐτὸν ἠξίωσεν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ τῆς προκλήσεως. εἰ μή φημ' ἐγὼ ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν, ὧν φησὶ Φορμίων Πασίωνα καταλιπεῖν, οὐ, τῶν Πασίωνος· τοῦτο μὲν γὰρ ἦν, εἶναι διαθήκας μαρτυρεῖν, ὅπερ ἦν τούτοις βούλημα· ἐκεῖνο δὲ, φάσκειν Φορμίωνα· πλεῖστον δὲ δήπου κεχώρισται τό, τ' εἶναι, καὶ τὸ τοῦτον φάσκειν. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὑπὲρ ἡλίκων καὶ ὅσων ἦν τὸ κατασκεύασμα τῆς διαθήκης, μικρὰ ἀκούσατέ μου. ἦν μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦτο πρῶτον μὲν ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην, ὧν διεφθάρκει, ἣν ἐμοὶ μὲν οὐ καλὸν λέγειν· ὑμεῖς δ' ἴστε, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω· ἔπειθ' ὑπὲρ τοῦ κατασχεῖν, ὅσα ἦν τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ χρήματα παρὰ τῇ μητρί· πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ τοῦ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡμετέρων ἁπάντων κυρίῳ γενέσθαι. ὅτι δ' οὕτω ταῦτα ἔχει, τῆς διαθήκης αὐτῆς ἀκούσαντες γνώσεσθε. φανήσεται γὰρ οὐ πατρὸς, ὑπὲρ υἱέων γράφοντος, ἐοικυῖα διαθήκῃ, ἀλλὰ δούλου λελυμασμένου τὰ τῶν δεσποτῶν, ὅπως μὴ δώσει δίκην σκοποῦντος.

ποῦντος. λέγε δ' αὐτοῖς τὴν διαθήκην αὐτὴν, ἣν οὗτοι πρὸ τῆς κλήσεως μεμαρτυρήκασιν· ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε ἃ λέγω.

Διαθήκη. Τάδε διέθετο Πασίων ἀχαρνεύς. Δίδωμι τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα Ἀρχίππην Φορμίωνι· καὶ προῖκα ἐπιδίδωμι Ἀρχίππῃ, τάλαντον μὲν τὸ ἐκ Πεπαρήθου· τάλαντον δὲ τὸ αὐτόθεν. συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας, καὶ τὰ χρυσία, καὶ τἄλλ', ὅσα ἐστὶν αὐτῇ ἔνδον. ἅπαντα ταῦτα Ἀρχίππῃ δίδωμι. Ἠκούσατε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸ πλῆθος τῆς προικὸς, τάλαντον ἐκ Πεπαρήθου. τάλαντον αὐτόθεν· συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν. θεραπαίνας, καὶ χρυσία, καὶ τἄλλα, φησὶν, ὅσα ἐστὶν ἔνδον αὐτῇ, δίδωμι· τούτῳ τῷ γράμματι καὶ τοῦ ζητῆσαί τι τῶν καταλειφθέντων ἀποκλείων ἡμᾶς. φέρε δὴ δείξω τὴν μίσθωσιν ὑμῖν, καθ' ἣν ἐμεμίσθωτο τὴν τράπεζαν παρὰ τοῦ πατρὸς οὗτος. καὶ γὰρ ἐκ ταύτης, καίπερ ἐσκευωρημένης, ὄψεσθε, ὅτι πλάσμα ὅλον ἐστὶν ἡ διαθήκη. δείξω δ', ἣν οὗτος παρέσχετο μίσθωσιν, * οὐ καλήν τινα, ἐν ᾗ προσγέγραπται ἕνδεκα τάλαντα ὁ πατὴρ ὀφείλων εἰς τὰς παρακαταθήκας τούτῳ. ἔστι δ', οἶμαι, ταῦτα τοιαῦτα. τῶν μὲν οἴκοι χρημάτων, ὡς ἐπὶ τῇ μητρὶ δοθέντων διὰ τῆς διαθήκης, αὐτὸν ἐποίησε κύριον, ὥσπερ ἀκηκόατε ἄρτι· τῶν δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης ὄντων, ἃ πάντες ᾔδεσαν καὶ λαθεῖν οὐκ ἦν, διὰ τοῦ προσοφείλοντα ἀποφῆναι τὸν πατέρα ἡμῶν, ἵν', ὅσα ἐξελέγχοιτο ἔχων, κεκομίσθαι φαίη. ὑμεῖς δ' ἴσως αὐτὸν ὑπειλήφατε, ὅτι σολοικίζει τῇ φωνῇ, βάρβαρον καὶ εὐκαταφρόνητον εἶναι.

ἔστι δὲ βάρβαρος οὗτος, τῷ μισεῖν, οὓς αὐτῷ προσῆκε τιμᾶν· τῷ δὲ κακουργῆσαι, καὶ διορύξαι πράγματα, οὐδενὸς λείπεται. λάβε δή μοι τὴν μίσθωσιν, καὶ λέγε, ἣν τὸν αὐτὸν τρόπον διὰ προκλήσεως ἐνεβάλοντο.

Μίσθωσις τραπέζης. Κατὰ τάδε ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν Φορμίωνι· μίσθωσιν φέρειν Φορμίωνα τῆς τραπέζης τοῖς παισὶ τοῖς Πασίωνος, δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, χωρὶς τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως. μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεῦσαι χωρὶς Φορμίωνι, ἐὰν μὴ πείσῃ τοὺς παῖδας τοὺς Πασίωνος. ὀφείλει δὲ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἕνδεκα τάλαντα εἰς τὰς παρακαταθήκας. Ἃς μὲν τοίνυν παρέσχετο συνθήκας, ὡς κατὰ ταύτας μισθωσάμενος τὴν τράπεζαν, αὗταί εἰσιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀκούετε δ' ἐν ταύταις ἀναγινωσκομέναις, μίσθωσιν μὲν φέρειν τοῦτον, ἄνευ τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως, δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου· μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεύειν αὐτῷ, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ. προσγέγραπται δὲ τελευταῖον· ὀφείλει δὲ Πασίων ἕνδεκα τάλαντα εἰς τὰς παρακαταθήκας. ἔστιν οὖν, ὅστις ἂν τοῦ ξύλου, καὶ τοῦ χωρίου, καὶ τοῦ γραμματείου, τοσαύτην ὑπέμεινε μίσθωσιν; ἔστι δ', ὅστις ἄν, δι' ὃν ὠφειλήκει τοσαῦτα χρήματα ἡ τράπεζα, τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐπέτρεψεν; εἰ γὰρ ἐνεδέησε τοσούτων χρημάτων, τούτου διοικοῦντος ἐνεδέησεν. ἴστε γὰρ πάντες, καὶ ὅτ' ἦν ὁ πατὴρ ἐπὶ τοῦ τραπεζιτεύειν, τοῦτον καθήμενον, καὶ διοικοῦντα * τὰ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. ὥστε ἐν τῷ μύλωνι προσῆκεν αὐτὸν εἶναι μᾶλλον, ἢ

τῶν

τῶν λοιπῶν κύριον γενέσθαι. ἀλλ' ἐῶ ταῦτα, καὶ τἄλλα, ὅσ' ἂν περὶ τῶν ἕνδεκα ταλάντων ἔχοιμι εἰπεῖν, ὡς οὐκ ὤφειλεν ὁ πατὴρ, ἀλλ' οὗτος ὑφῄρηται. ἀλλ', οὗ ἀνέγνων εἵνεκα, τοῦ τὴν διαθήκην ψευδῆ δεῖξαι, τοῦθ' ὑμᾶς ἀναμνήσω. γέγραπται γὰρ αὐτόθι, μὴ ἐξεῖναι τραπεζιτεύειν Φορμίωνι, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ. § τοῦτο τοίνυν τὸ γράμμα δηλοῖ ψευδῆ παντελῶς τὴν διαθήκην οὖσαν. τίς γὰρ ἀνθρώπων, ἃ μὲν ἤμελλε τραπεζιτεύων οὗτος ἐργάζεσθαι, ταῦθ' ὅπως ἡμῖν τοῖς αὐτοῦ παισὶν, ἀλλὰ μὴ τούτῳ, γενήσεται, προὐνοήθη; καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἐξεῖναι τούτῳ τραπεζιτεύειν ἔγραψεν, ἵνα μὴ ἀφίσηται ἀφ' ἡμῶν· ἃ δ' αὐτὸς εἰργασμένος ἔνδον κατέλιπε, ταῦθ' ὅπως οὗτος λήψεται, παρεσκεύασε; καὶ τῆς μὲν ἐργασίας ἐφθόνησεν, ἧς οὐδὲν αἰσχρὸν ἦν μεταδοῦναι· τὴν δὲ γυναῖκα ἔδωκεν, οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν κατέλιπεν ὄνειδος. * ὃς τυχών γε τῆς παρ' ὑμῶν δωρεᾶς, εἶτα ὥσπερ ἂν δοῦλος δεσπότῃ διδοὺς, ἀλλ' οὐ τοὐναντίον, εἴπερ ἐδίδου, δεσπότης οἰκέτῃ, προστιθεὶς προῖκα, ὅσην οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ πόλει, φαίνεται; καίτοι τούτῳ μὲν αὐτὸ τοῦτο ἀγαπητὸν ἦν, τῆς δεσποίνης ἀξιωθῆναι· τῷ πατρὶ δὲ, οὐδὲ λαμβάνοντι τοσαῦτα χρήματα, ὅσα φασὶ διδόντα οὗτοι, εὔλογον ἦν πρᾶξαι ταῦτα. ἀλλ' ὅμως ἃ τοῖς εἰκόσι, τοῖς χρόνοις, τοῖς πεπραγμένοις ἐξελέγχεται ψευδῆ, ταῦτα μαρτυρεῖν οὐκ ὤκνησεν οὑτοσὶ Στέφανος. εἶτα λέγει περὶ ὧν, ὡς ἐμαρτύρησε μὲν Νικοκλῆς ἐπιτροπεῦσαι κατὰ τὴν διαθήκην· ἐμαρτύρησε δὲ Πασικλῆς ἐπιτροπευθῆναι κατὰ τὴν διαθήκην. ἐγὼ δὲ αὐτὰ ταῦτ' οἴομαι τεκμήρια εἶναι τοῦ μήτ' ἐκείνους τἀληθῆ,

μήτε

μήτε τούσδε μεμαρτυρηκέναι. ὁ γὰρ ἐπιτροπεῦσαι κατὰ διαθήκας μαρτυρῶν, δῆλον ὅτι, καθ' ὁποίας ἂν, εἰδείη. καὶ ὁ ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας μαρτυρῶν, δῆλον ὅτι καθ' ὁποίας ἂν εἰδείη. § τί οὖν μαθόντες ἐμαρτυρεῖτε ὑμεῖς ἐν προκλήσει διαθήκας, ἀλλ' οὐκ ἐκείνους εἰᾶτε; εἰ γὰρ αὖ μὴ φήσουσιν εἰδέναι τὰ γεγραμμένα ἐν αὐταῖς, πῶς ὑμᾶς οἷόντ' εἰδέναι, τοὺς μηδαμῇ μηδαμῶς τοῦ πράγματος ἐγγύς; τί ποτ' οὖν οἱ μὲν ἐκεῖνα, οἱ δὲ ταῦτα ἐμαρτύρησαν; ὅπερ εἴρηκα καὶ πρότερον, διείλοντο τἀδικήματα· καὶ ἐπιτροπεῦσαι μὲν κατὰ διαθήκην, οὐδὲν δεινὸν ἡγεῖτο μαρτυρεῖν ὁ μαρτυρῶν, οὐδ' ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκην, ἀφαιρῶν ἑκάτερος * τὸ μαρτυρεῖν τὰ ἐν ταῖς διαθήκαις ὑπὸ τούτου γεγραμμένα, οὐδὲ, καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὐτῷ ἐπιγεγραμμένον γραμματεῖον διαθήκην, οὐδὲ, τὰ τοιαῦτα· διαθήκας δὲ μαρτυρεῖν, ἐν αἷς χρημάτων τοσούτων κλοπὴ, γυναικὸς διαφθορὰ, γάμοι δεσποίνης, πράγματα αἰσχύνην καὶ ὕβριν τοσαύτην ἔχοντα, οὐδεὶς ἤθελε, πλὴν οὗτοι, πρόκλησιν κατασκευάσαντες. παρ' ὧν δίκαιον τῆς ὅλης τέχνης καὶ κακουργίας δίκην λαβεῖν. ἵνα τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ μόνον ἐξ ὧν ἐγὼ κατηγορῶ καὶ ἐλέγχω, δῆλος ὑμῖν γένηται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς οὑτοσὶ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν πεποίηκεν ὁ παρασχόμενος αὐτὸν, τὰ πεπραγμένα ἐκείνῳ βούλομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. § ὅπερ δ' εἶπον ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω κατηγόρους γινομένους αὐτοὺς ἑαυτῶν. τὴν γὰρ δίκην, ἐν ᾗ ταῦτα ἐμαρτυρήθη, παρεγράψατο Φορμίων πρὸς ἐμὲ, μὴ εἰσαγώγιμον

 εἶναι,

εἶναι, ὡς ἀφέντος ἐμοῦ τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. τοῦτο τοίνυν ἐγὼ μὲν οἶδα ψεῦδος ὄν· καὶ ἐλέγξω, ὅταν εἰσίω πρὸς τοὺς ταῦτα μεμαρτυρηκότας. τούτῳ δὲ οὐχ οἷόν τε τοῦτ' εἰπεῖν, εἰ τοίνυν ἀληθῆ * πιστεύσαιτ' εἶναι τὴν ἄφεσιν, οὕτω καὶ μάλιστ' ἂν οὗτος φανείη ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς, καὶ κατεσκευασμένης διαθήκης μάρτυς γεγονώς. τίς γὰρ οὕτως ἄφρων, ὥστε ἄφεσιν μὲν ἐναντίον μαρτύρων ποιήσασθαι, τοῦ βεβαίαν αὐτῷ τὴν ἀπαλλαγὴν εἶναι· τὰς δὲ συνθήκας, καὶ τὰς διαθήκας, καὶ τἄλλα, ὑπὲρ ὧν ἐποιεῖτο τὴν ἄφεσιν, σεσημασμένα ἐᾶσαι καθ' αὑτοῦ κεῖσθαι; οὐκοῦν ἐναντία μὲν ἡ παραγραφὴ πᾶσι τοῖς μεμαρτυρημένοις· ἐναντία δὲ, ἣν ἀνέγνων ὑμῖν ἄρτι μίσθωσιν, τῇδε τῇ διαθήκῃ. οὐδὲν δὲ τῶν πεπραγμένων, οὔτ' εὔλογον, οὔθ' ἁπλοῦν, οὔθ' ὁμολογούμενον αὐτὸ ἑαυτῷ φαίνεται. ἐκ δὲ * τοῦ τούτου τρόπου πάντα πεπλασμένα καὶ κατεσκευασμένα ἐλέγχεται. ὡς μὲν τοίνυν ἐστὶν ἀληθῆ τὰ μεμαρτυρημένα, οὔτ' αὐτὸν τοῦτον, οὔτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου, δεῖξαι δυνήσεσθαι νομίζω. ἀκούω δ' αὐτὸν τοιοῦτόν τι παρεσκευάσθαι λέγειν, ὡς προκλήσεώς ἐστιν ὑπεύθυνος, οὐχὶ μαρτυρίας· καὶ δυοῖν αὐτῷ προσήκει δοῦναι λόγον, οὐ πάντων τῶν γεγραμμένων, εἴτε προὐκαλεῖτό με ταῦτα Φορμίων, ἢ μὴ, καὶ εἰ μὴ ἐδεχόμην ἐγώ. ταῦτα μὲν γὰρ ἁπλῶς αὐτὸς μεμαρτυρηκέναι φήσει· τὰ δ' ἄλλα, ἐκεῖνον προκαλεῖσθαι. εἰ δ' ἐστὶν, ἢ μὴ, ταῦτα, οὐδὲν αὐτῷ προσήκει σκοπεῖν. § πρὸς δὴ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ τὴν ἀναίδειαν, βέλτιστόν ἐστι μικρὰ προειπεῖν ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. πρῶτον μὲν,

τον μὲν, ὅταν ἐγχειρῇ λέγειν τοῦτο, ὡς ἄρα οὐ πάντων ὑπεύθυνός ἐστιν, ἐνθυμεῖσθε, ὅτι διὰ ταῦτα ὁ νόμος μαρτυρεῖν ἐν γραμματείῳ κελεύει, ἵνα μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ, μήτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις μηδέν. τότ' οὖν αὐτὸν ἔδει ταῦτ' ἀπαλείφειν κελεύειν, ἃ νῦν οὔ φησι μεμαρτυρηκέναι, οὐ νῦν, ἐνόντων, ἀναισχυντεῖν. ἔπειτα καὶ τόδε σκοπεῖτε, εἰ ἐάσαιτ' ἂν ἐναντίον ὑμῶν ἐμὲ προσγράψαι τι λαβόντα τὸ γραμματεῖον. οὐ δήπου. οὐκοῦν οὐδὲ τοῦτον ἀφαιρεῖν τῶν γεγραμμένων ἐᾶν προσήκει. τίς γὰρ ἁλώσεται πώποτε ψευδομαρτυριῶν, εἰ μαρτυρήσει τε, ἃ βούλεται, καὶ λόγον, ὧν βούλεται, δώσει; ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτα οὔθ' ὁ νόμος διεῖλεν, οὔθ' ὑμῖν ἀκούειν προσήκει· ἀλλ' ἐκεῖνο ἁπλοῦν, καὶ δίκαιον. τί γέγραπται; τί μεμαρτύρηκας; ταῦθ' ὡς ἀληθῆ, δείκνυε. καὶ γὰρ ἀντιγέγραψαι ταῦτα. ἀληθῆ μεμαρτύρηκα, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα· οὐ τὸ, καὶ τὸ, τῶν ἐν τῷ γραμματείῳ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λάβε τὴν ἀντιγραφὴν αὐτήν μοι. λέγε.

Ἀντιγραφή.

Ἀπολλόδωρος Πασίωνος ἀχαρνεὺς, * Στεφάνῳ Μενεκλέους ἀχαρνεῖ ψευδομαρτυριῶν, τίμημα τάλαντον. τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέφανος, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

* Στέφανος Μενεκλέους ἀχαρνεὺς. τἀληθῆ ἐμαρτύρησα, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

Ταῦτα οὗτος αὐτὸς ἀντεγράψατο, ἃ χρὴ μνημονεύειν ὑμᾶς, καὶ μὴ τοὺς * ἐπ' ἐξαπάτῃ νῦν λόγους ὑπὸ τούτου ῥηθησομένους πιστοτέρους ποιεῖσθαι τῶν νόμων, καὶ τῶν ὑπὸ τούτου γραφέντων εἰς τὴν ἀντιγραφήν. πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοὺς καὶ περὶ ὧν ἔλαχον τὴν ἐξαρχῆς δίκην, ἐρεῖν καὶ κατηγορήσειν, ὡς συκοφάντημα ἦν. ἐγὼ δ', ὃν μὲν τρόπον ἐσκευωρήσατο τὴν μίσθωσιν, ὅπως τὴν ἀφορμὴν τῆς τραπέζης κατασχῇ, εἶπον καὶ διεξῆλθον ὑμῖν. ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἂν οἷόστε ἦν λέγειν ἅμα, καὶ τούτους ἐλέγχειν περὶ τῆς μαρτυρίας· οὐ γὰρ ἱκανόν μοι τὸ ὕδωρ ἐστίν. ὅτι δ' οὐδ' ὑμεῖς ἐθέλοιτ' ἂν εἰκότως ἀκούειν περὶ τούτων αὐτῶν, ἐκεῖθεν εἴσεσθε, ἂν λογίσησθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ὅτι οὔτε νῦν ἐστὶ χαλεπὸν περὶ ὧν μὴ κατηγόρηται λέγειν, οὔτε, ψευδεῖς ἀναγνόντα μαρτυρίας, ἀποφεύγειν· ἀλλ' οὐδέτερόν γε δίκαιον τούτων οὐδ' ἂν εἷς φήσειεν εἶναι, ἀλλ' ὃ ἐγὼ προκαλοῦμαι νῦν. σκοπεῖτε δὲ ἀκούσαντες. ἐγὼ γὰρ ἀξιῶ, οὓς μὲν ἀφείλοντό με ἐλέγχους περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὓς προσῆκον ἦν ῥηθῆναι, μὴ ζητεῖν αὐτοὺς νῦν. αἷς δὲ ἀφείλοντο μαρτυρίαις, ὡς εἰσὶν ἀληθεῖς, δεικνύναι. εἰ δ' ὅταν μὲν τὴν δίκην εἰσίω, τὰς μαρτυρίας με ἐλέγχειν ἀξιώσουσιν· ὅταν δὲ ταύταις ἐπεξίω, περὶ τῶν ἐξαρχῆς ἐγκλημάτων λέγειν με κελεύσουσιν, οὔτε δίκαια, οὔτε ὑμῖν συμφέροντα ἐροῦσι. δικάσειν γὰρ ὀμωμόκατε ὑμεῖς, οὐ περὶ ὧν ἂν ὁ φεύγων ἀξιοῖ, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν, ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ. ταύτην δ' ἀνάγκη τῇ τοῦ διώκοντος λήξει δηλοῦσθαι, ἣν ἐγὼ τούτῳ ψευδομαρτυριῶν εἴληχα. μὴ δὴ τοῦτ'

ἀφεὶς,

ἀφεὶς, περὶ ὧν οὐκ ἀγωνίζεται, λεγέτω· μηδ' ὑμεῖς ἐᾶτε, ἐὰν ἄρα οὗτος ἀναισχυντῇ. οἴομαι τοίνυν αὐτὸν οὐδὲν οὐδαμῇ δίκαιον ἔχοντα λέγειν, ἥξειν καὶ ἐπὶ τοῦτο, ὡς ἄτοπον ποιῶ, παραγραφὴν ἡττημένος, τοὺς διαθήκην μαρτυρήσαντας διώκων. καὶ τοὺς δικαστὰς τοὺς τότε * φήσειν διὰ τοὺς ἀφεῖναι μεμαρτυρηκότας ἀποψηφίσασθαι μᾶλλον, ἢ διὰ τοὺς διαθήκην μαρτυρήσαντας. § ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, νομίζω πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι οὐχ ἧττον τὰ πεπραγμένα εἰώθατε σκοπεῖν, ἢ τὰς ὑπὲρ τούτων παραγραφάς. περὶ δὴ τῶν πραγμάτων αὐτῶν τὰ ψευδῆ καταμαρτυρήσαντες οὗτοί μου, ἀσθενεῖς * τοὺς περὶ τῆς παραγραφῆς ἐποίησαν λόγους. χωρὶς δὲ τούτων, ἄτοπον πάντων τὰ ψευδῆ μαρτυρησάντων, τίς μάλιστα ἔβλαψεν, ἀποφαίνειν· ἀλλ' οὐχ, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τἀληθῆ μεμαρτύρηκε, δεικνύναι. οὐ γὰρ, ἂν ἕτερον δείξῃ δεινότερα εἰργασμένον, ἀποφεύγειν αὐτῷ προσήκει· ἀλλ', ἂν, αὐτὸς ὡς ἀληθῶς μεμαρτύρηκεν, ἀποφήνῃ. ἐφ' ᾧ τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μάλιστ' ἀπολωλέναι δίκαιός ἐστιν οὑτοσὶ Στέφανος, τοῦτ' ἀκούσατέ μου. δεινὸν μὲν γάρ ἐστιν, εἰ καὶ καθ' ὅτου τις ψευδῆ μαρτυρεῖ· πολλῷ δὲ δεινότερον, καὶ πλείονος ὀργῆς ἄξιον, εἰ κατὰ τῶν συγγενῶν. οὐ γὰρ τοὺς γεγραμμένους νόμους ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκεῖα ἀναιρεῖ. τοῦτο τοίνυν ἐπιδειχθήσεται πεποιηκὼς οὑτοσί. ἔστι γὰρ ἡ τούτου μήτηρ, καὶ ὁ τῆς ἐμῆς γυναικὸς πατὴρ, ἀδελφοί· ὥστε τὴν μὲν γυναῖκα τὴν ἐμὴν, ἀνεψιὰν εἶναι τούτῳ· τοὺς δὲ παι-

δας τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς ἐμοὺς, ἀνεψιαδοῦς. ἆρ' οὖν δοκεῖ ποτ' ἂν ὑμῖν οὗτος, εἴ τι δι' ἔνδειαν εἶδε ποιούσας, ὧν οὐ χρὴ, τὰς αὑτοῦ συγγενεῖς, ὅπερ ἤδη πολλοὶ πεποιήκασι, παρ' αὑτοῦ προῖκα ἐπιδοὺς, ἐκδοῦναι, ὃς ὑπὲρ τοῦ μηδ', ἃ προσήκει, κομίσασθαι ταύτας, τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησε. καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσατο τὸν Φορμίωνος πλοῦτον, ἢ τὰ τῆς συγγενείας ἀναγκαῖα; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν τὴν Δεινίου, καὶ ἀναγίνωσκε· καὶ κάλει Δεινίαν.

Μαρτυρία. Δεινίας Θεοδμήτου Ἀθμονεὺς, μαρτυρεῖ τὴν θυγατέρα αὑτοῦ ἐκδοῦναι Ἀπολλοδώρῳ κατὰ τοὺς νόμους γυναῖκα ἔχειν· καὶ μηδὲ πώποτε παραγενέσθαι, μηδὲ αἰσθέσθαι, ὅτι Ἀπολλόδωρος ἀφῆκε τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Φορμίωνα. Ὁμοιός γε ὁ Δεινίας, ὦ ἄνδρες δικασταὶ τούτῳ, ὃς ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς, καὶ τῶν θυγατριδῶν, καὶ ἐμοῦ τοῦ κηδεστοῦ, διὰ τὴν συγγένειαν, οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλει κατὰ τούτου· ἀλλ' οὐχ οὑτωσὶ Στέφανος, * ὃς οὐκ ὤκνησε καθ' ἡμῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν· οὐδ', εἰ * καὶ μηδένα τῶν ἄλλων, * τὴν αὑτοῦ γε μητέρα ᾐσχύνθη, τοῖς ἀπ' ἐκείνης οἰκείοις τῆς ἐσχάτης ἐνδείας αἴτιος γενόμενος. ὃ τοίνυν ἔπαθον δεινότατον, καὶ ἐφ' ᾧ μάλιστα ἐξεπλάγην, ὅτ' ἠγωνιζόμην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦθ' ὑμῖν εἰπεῖν βούλομαι. τήν τε γὰρ τούτου πονηρίαν ἔτι μᾶλλον ὑμεῖς ὄψεσθε, καὶ ἐγὼ τῶν γεγενημένων ἀποδυράμενος τὰ πλεῖστα πρὸς ὑμᾶς, ὥσπερ ῥάων ἔσομαι. τὴν γὰρ μαρτυρίαν, ἣν ᾤμην εἶναι, καὶ δι'

ἧς ἦν ὁ πλεῖστος ἔλεγχός μοι, ταύτην οὐχ εὗρον ἐνοῦσαν ἐν τῷ ἐχίνῳ. τότε μὲν δὴ τῷ κακῷ πληγεὶς, οὐδὲν ἄλλο εἶχον ποιῆσαι, πλὴν ὑπολαμβάνειν τὴν * Ἀρχίππην ἠδικηκέναι με, καὶ τὸν ἐχῖνον κεκινηκέναι. νῦν δὲ ἀφ᾽ ὧν ὕστερον πέπυσμαι, πρὸς αὐτῷ τῷ διαιτητῇ Στέφανον τουτονὶ αὐτὴν ὑφῃρημένον εὑρίσκω, πρὸς μαρτυρίαν τινὰ, ἵν᾽ ἐξορκώσαιμι, ἀναστάντος ἐμοῦ· καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν ὑμῖν μαρτυρήσουσι τῶν τούτοις παρόντων οἱ ἰδόντες. οὐ γὰρ ἐξομνύναι ἐθελήσειν αὐτοὺς οἴομαι. ἐὰν δ᾽ ἄρα τοῦτο ποιήσωσιν ὑπ᾽ ἀναιδείας, πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνώσεται, ἐξ ἧς τούτους τ᾽ ἐπιορκοῦντας ἐπαυτοφώρῳ λήψεσθε, καὶ τοῦτον ὁμοίως ὑφῃρημένον τὴν μαρτυρίαν εἴσεσθε. καίτοι ὅστις, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κακῶν ἀλλοτρίων κλέπτης ὑπέμεινεν ὀνομασθῆναι, τί ἂν ἡγεῖσθε ποιῆσαι τοῦτον ὑπὲρ αὑτοῦ; λέγε τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τὴν πρόκλησιν ταύτην.

Μαρτυρία. Μαρτυροῦσι φίλοι εἶναι καὶ ἐπιτήδειοι Φορμίωνι· καὶ παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε ἦν ἀπόφανσις τῆς διαίτης Ἀπολλοδώρῳ πρὸς Φορμίωνα· καὶ εἰδέναι τὴν μαρτυρίαν ὑφῃρημένον Στέφανον, ἣν αἰτιᾶται αὐτὸν Ἀπολλόδωρος ὑφελέσθαι. Ἦ μαρτυρεῖτε, ἢ ἐξομόσασθε.

Ἐξωμοσία. Οὐκ ἄδηλον ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι τοῦτο ἔμελλον ποιήσειν, προθύμως ἐξομεῖσθαι. ἵνα τοίνυν παραχρῆμα ἐξελεγχθῶσιν ἐπιωρκηκότες, λάβε μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν, καὶ τὴν πρόκλησιν. ἀναγίνωσκε.

Μαρτυρία. Πρόκλησις. Μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτε Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν ἀκόλουθον εἰς βάσανον περὶ τῆς ὑφαιρέσεως τοῦ γραμματείου. καὶ γράμματα ἦν ἕτοιμος γράφειν Ἀπολλόδωρος, καθ' ὅ, τι ἔσται ἡ βάσανος. ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου, οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι Στέφανον, ἀλλὰ ἀποκρίνασθαι Ἀπολλοδώρῳ, δικάζεσθαι, εἰ βούλοιτο, εἴ τι φησὶν ἀδικεῖσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ. Τίς ἂν οὖν ὑπὲρ τοιαύτης αἰτίας, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴπερ ἐπίστευεν ἑαυτῷ, οὐκ ἂν ἐδέξατο τὴν βάσανον; οὐκοῦν τῷ φεύγειν τὴν βάσανον ὑφῃρημένος ἐξελέγχεται. ἆρ' οὖν ἂν ὑμῖν αἰσχυνθῆναι δοκῇ τὴν τοῦ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν δόξαν, ὁ τὴν τοῦ κλέπτης φανῆναι μὴ φυγών; ἢ, δεηθέντος του, ὀκνῆσαι ἂν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ὅς, ἃ μηδεὶς ἐκέλευεν, ἐθελοντὴς πονηρὸς ἦν; δικαίως τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τούτων ἁπάντων δοὺς ἂν δίκην, πολὺ μᾶλλον ἂν εἰκότως διὰ τἄλλα κολασθείη παρ' ὑμῖν. σκοπεῖτε δὲ τὸν βίον, ὃν βεβίωκεν, ἐξετάζοντες. οὗτος γὰρ ἡνίκα συνέβαινεν εὐτυχεῖν Ἀριστολόχῳ τῷ τραπεζίτῃ, * ἴσα βαίνων ὑμῖν, ἐβάδιζεν ὑποπεπτωκὼς ἐκείνῳ, καὶ ταῦτα ἴσασι πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ὄντων ὑμῶν. ἐπειδὴ δ' ἀπώλετο ἐκεῖνος, καὶ τῶν ὄντων ἐξέστη, οὐχ ἥκιστα ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τοιούτων διαφορηθεὶς, τῷ μὲν υἱεῖ τῷ τούτου, πολλῶν πραγμάτων ὄντων, οὐ παρέστη πώποτε, οὐδ' ἐβοήθησεν· ἀλλ' Ἀπόληξις, καὶ Σόλων, καὶ πάντες ἄνθρωποι μᾶλλον βοηθοῦσι· Φορμίωνα δὲ πάλιν ἑώρακε, καὶ τούτῳ γέγονεν οἰκεῖος, ἐξ ἀθηναίων ἁπάντων τοῦτον

ἐκλε-

ἐκλεξάμενος· καὶ ὑπὲρ τούτου πρεσβευτὴς μὲν ᾤχετο εἰς Βυζάντιον πλέων, ἡνίκα ἐκεῖνοι τὰ πλοῖα τούτου κατέσχον· τὴν δὲ δίκην ἔλεγε τὴν πρὸς καλχηδονίους· τὰ ψευδῆ δέ μου φανερῶς οὕτω καταμεμαρτύρηκεν. § εἶθ', ὃς εὐτυχούντων ἐστὶ κόλαξ, κἂν ἀτυχῶσι, τῶν αὐτῶν τούτων προδότης· καὶ τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλῶν καὶ καλῶν κἀγαθῶν ὄντων, μηδενὶ μηδ' ἐξίσου χρῆται· τοῖς δὲ τοιούτοις ἐθελοντὴς ὑποπίπτει· καὶ μήτ' εἴ τινα τῶν οἰκείων ἀδικήσει, μήτ' εἰ παρὰ τοῖς ἄλλοις φαύλην δόξαν ἕξει, ταῦτα ποιῶν, * μήτ' ἄλλο μηδὲν σκοπεῖ, πλὴν ὅπως πλέον ἕξει· τοῦτον οὐ μισεῖν, ὡς κοινὸν ἐχθρὸν τῆς φύσεως ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης, προσήκει; ἔγωγ' ἂν φαίην. ταῦτα μέντοι τὰ τοσαύτην ἔχοντα αἰσχύνην, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῷ τὴν πόλιν φεύγειν, καὶ τὰ ὄντα ἀποκρύπτεσθαι, προῄρηται πράττειν, ἵνα ἐργασίας ἀφανεῖς διὰ τῆς τραπέζης ποιῆται· καὶ μήτε χορηγῇ, μήτε τριηραρχῇ, μήτ' ἄλλο μηδὲν, ὧν προσήκει, ποιῇ· καὶ κατείργασται τοῦτο. τεκμήριον δέ· ἔχων γὰρ οὐσίαν τοσαύτην, ὥστε ἑκατὸν μνᾶς ἐπιδοῦναι τῇ θυγατρὶ, οὐδ' ἡντινοῦν λειτουργίαν ἑώραται ὑφ' ὑμῶν λειτουργῶν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην. καίτοι πόσῳ κάλλιον φιλοτιμούμενον ἐξετάζεσθαι, καὶ προθυμούμενον εἰς ἃ δεῖ, τῇ πόλει, ἢ κολακεύοντα, καὶ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντα; ἀλλ' ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἂν οὗτος ποιήσειε. καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μᾶλλον ἄξιον ὀργίλως ἔχειν τοῖς μετ' εὐπορίας πονηροῖς, ἢ τοῖς μετ' ἐνδείας. τοῖς μὲν γὰρ ἡ

της χρείας ἀνάγκη φέρει τινὰ συγγνώμην παρὰ τοῖς ἀνθρωπίνως λογιζομένοις· οἱ δ' ἐκ περιουσίας, ὥσπερ οὗτος, πονηροὶ, οὐδεμίαν πρόφασιν δικαίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν· ἀλλ' αἰσχροκερδείᾳ, καὶ πλεονεξίᾳ, καὶ ὕβρει, καὶ τῷ τὰς ἑαυτῶν συστάσεις κυριωτέρας τῶν νόμων ἀξιοῦν εἶναι, ταῦτα φανήσονται πράττοντες. ὑμῖν δὲ οὐδὲν τούτων συμφέρει, ἀλλὰ * τὸ τὸν ἀσθενῆ παρὰ τοῦ πλουσίου δίκην, ἂν ἀδικῆται, δύνασθαι λαβεῖν. ἔσται δὲ τοῦτο, ἐὰν κολάζητε τοὺς φανερῶς οὕτως ἐξ εὐπορίας πονηρούς. οὐ τοίνυν οὐδ' ἃ πέπλασται, καὶ βαδίζει οὗτος παρὰ τοὺς τοίχους ἐσκυθρωπακὼς, σωφροσύνης εἰκότως ἄν τις ἡγήσαιτο εἶναι σημεῖα, ἀλλὰ μισανθρωπίας. § ἐγὼ γὰρ ὅστις, αὐτῷ μηδενὸς συμβεβηκότος δεινοῦ, μηδὲ τῶν ἀναγκαίων σπανίζων, ἐν ταύτῃ τῇ σχέσει διάγει τὸν βίον, τοῦτον ἡγοῦμαι συνεωρακέναι, καὶ λελογίσθαι παρ' αὐτῷ, ὅτι τοῖς μὲν ἁπλῶς, ὡς πεφύκασι, βαδίζουσι, καὶ φαιδροῖς, καὶ προσέλθοι τις ἂν, καὶ δεηθείη, καὶ ἐπαγγείλειεν, οὐδὲν ὀκνῶν· τοῖς δὲ πεπλασμένοις, καὶ σκυθρωποῖς, ὀκνήσειεν ἄν τις προσελθεῖν πρῶτον. οὐδὲν οὖν ἄλλο, ἢ πρόβλημα τοῦ τρόπου, τὸ σχῆμα τοῦτ' ἐστι· καὶ τὸ τῆς διανοίας ἄγριον καὶ πικρὸν ἐνταῦθα δηλοῖ. σημεῖον δέ· τοσούτων γὰρ ὄντων τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων, πράττων πολὺ βέλτιον, ἢ σὲ προσῆκον ἦν, τῷ πώποτε εἰσήνεγκας; ἢ τίνι συμβέβλησαί πω; ἢ τίνα εὖ πεποίηκας; οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοις· ἀλλὰ τοκίζων, καὶ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς, καὶ χρείας, εὐτυχήματα σαυτοῦ νομίζων, ἐξέβαλες μὲν τὸν σαυτοῦ θεῖον Νικίαν ἐκ τῆς πα-

τρῴας

τρίας οἰκίας· ἀφήρησαι δὲ τὴν σαυτοῦ πενθερὰν ταῦτα, ἀφ᾽ ὧν ἔζη· ἀοίκητον δὲ τὸν Ἀρχεδήμου παῖδα, τὸ σαυτοῦ μέρος, πεποίηκας. οὐδεὶς δὲ πώποτε οὕτω πικρῶς, οὐδ᾽ ὑπερήμερον εἰσέπραξεν, ὡς σὺ τοὺς ὀφείλοντας τοὺς τόκους. εἶτα, ὃν ὁρᾶτε ἐπὶ πάντων οὕτως ἄγριον, καὶ μιαρὸν, τοῦτον ὑμεῖς ἠδικηκότα ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ λαβόντες οὐ τιμωρήσεσθε; δεινὰ ἄρα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ποιήσετε, καὶ οὐχὶ δίκαια. ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ Φορμίωνι, τῷ παρασχομένῳ τουτονὶ, νεμεσῆσαι τοῖς πεπραγμένοις, τὴν ἀναίδειαν τοῦ τρόπου καὶ τὴν ἀχαριστίαν ἰδόντας· οἴομαι γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι τοῦτον, ἡνίκ᾽ ὤνιος ἦν, εἰ συνέβη μάγειρον, ἤ τινος ἄλλης τέχνης δημιουργὸν πρίασθαι, τὴν τοῦ δεσπότου τέχνην ἂν μαθὼν, πόῤῥω τῶν νῦν παρόντων ἦν ἀγαθῶν. § ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, τραπεζίτης ὢν, ἐκτήσατ᾽ αὐτὸν, καὶ γράμματα ἐπαίδευσε, καὶ τὴν τέχνην ἐδίδαξε, καὶ χρημάτων ἐποίησε κύριον πολλῶν, εὐδαίμων γέγονε, τὴν τύχην, ᾗ πρὸς ἡμᾶς ἀφίκετο, ἀρχὴν λαβὼν πάσης τῆς νῦν παρούσης εὐδαιμονίας. οὐκοῦν δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, καὶ πέρα δεινοῦ, τοὺς ἕλληνα μὲν ἀντὶ βαρβάρου ποιήσαντας, γνώριμον δ᾽ ἀντ᾽ ἀνδραπόδου, τοσούτων δ᾽ ἀγαθῶν * ἡγεμόνας, τούτους περιορᾷν ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀπορίαις ὄντας, ἔχοντα καὶ πλουτοῦντα· καὶ εἰς τοῦθ᾽ ἥκειν ἀναιδείας, ὥστε, ἧς παρ᾽ ἡμῶν τύχης μετέσχε, ταύτης ἡμῖν μὴ τολμᾷν μεταδοῦναι. ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν οὐκ ὤκνησε τὴν δέσποιναν γῆμαι, καὶ, ᾗ τὰ καταχύσματα αὐτοῦ κατ-

ἐχεε-

ἔχει τόθ᾽, ἡνίκα ἐωνήθη, ταύτῃ συνοικεῖν· οὐδὲ προῖκα πέντε τάλαντα αὐτῷ γράψαι, χωρὶς ὧν, οὔσης τῆς μητρὸς κυρίας, οὗτος ἐγκρατὴς γέγονε πολλῶν χρημάτων· τί γάρ; * μάτην αὐτὸν οἴεσθε εἰς τὰς διαθήκας ἐγγράψαι· καὶ τἄλλα, * ὅσα ἔνδον ἐστὶν, Ἀρχίππῃ δίδωμι; τὰς δ᾽ ἡμετέρας θυγατέρας, μελλούσας δι᾽ ἔνδειαν ἀνεκδότους ἔνδον γηράσκειν περιορᾷ. καὶ εἰ μὲν πένης οὗτος ἦν, ἡμεῖς δ᾽ εὐποροῦντες ἐτυγχάνομεν, καὶ συνέβη τι παθεῖν, οἷα πολλὰ, ἐμοὶ, οἱ παῖδες ἂν οἱ τούτου τῶν ἐμῶν θυγατέρων ἐδικάζοντο, οἱ τοῦ δούλου τῶν τοῦ δεσπότου· θεῖοι γάρ εἰσιν αὐταῖς, διὰ τὸ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν τοῦτον λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἀπόρως ἡμεῖς ἔχομεν, τηνικαῦτα οὐ συνεκδώσει ταύτας. ἀλλὰ λέγει, καὶ λογίζεται τὸ πλῆθος, ὧν ἐγὼ χρημάτων ἔχω· § καὶ γὰρ τοῦτο ἀτοπώτατον πάντων. ὧν μὲν ἀπεστέρηκεν ἡμᾶς χρημάτων, οὐδέπω καὶ τήμερον ἠθέλησεν ὑποσχεῖν τὸν λόγον, ἀλλὰ μηδ᾽ εἰσαγωγίμους εἶναι τὰς δίκας παραγράφεται. ἃ δὲ τῶν πατρῴων ἐνειμάμην ἐγὼ, ταῦτα λογίζεται. καὶ * τῶν μὲν ἄλλων ἄν τις ἴδοι τοὺς οἰκέτας ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐξεταζομένους· οὗτος δ᾽ αὖ τοὐναντίον, τὸν δεσπότην ὁ δοῦλος ἐξετάζει, ὡς δῆτα πονηρὸν καὶ ἄσωτον ἐκ τούτων ἐπιδείξων. ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῆς μὲν ὄψεως τῇ φύσει, καὶ τῷ ταχέως βαδίζειν, καὶ λαλεῖν μέγα, οὐ τῶν εὐτυχῶς πεφυκότων ἐμαυτὸν κρίνω· ἐφ᾽ οἷς γὰρ οὐδὲν ὠφελούμενος λυπῶ τινὰς, ἔλαττον ἔχω πολλαχοῦ, τῷ μέντοι μέτριος κατὰ πάσας τὰς εἰς ἐμαυτὸν δαπάνας εἶναι,

πολὺ

πολὺ τούτου, καὶ τοιούτων ἑτέρων, εὐτακτότερον ζῶν ἂν φανείην. τὰ δ᾽ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὅσα εἰς ὑμᾶς, ὡς δύναμαι, λαμπρότατα, * ὡς καὶ ὑμεῖς σύνιστε, ποιῶ· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ᾽, ὅτι τοῖς μὲν γένει πολίταις ὑμῖν ἱκανόν ἐστι λειτουργεῖν, ὡς οἱ νόμοι προστάττουσι· τοὺς δὲ ποιητοὺς ἡμᾶς, ὡς ἀποδιδόντας χάριν, οὕτω προσήκει φαίνεσθαι λειτουργοῦντας. μὴ οὖν μοι ταῦτ᾽ ὀνείδιζε, ἐφ᾽ οἷς ἐπαίνου τύχοιμ᾽ ἂν δικαίως. ἀλλὰ τίνα, ὦ Φορμίων, τῶν πολιτῶν ἑταιρεῖν, ὥσπερ σὺ, μεμίσθωμαι; δεῖξον. τίνα τῆς πόλεως, ἧς αὐτὸς * ἠξιώθην, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ παῤῥησίας ἀπεστέρηκα, ὥσπερ σὺ τοῦτον, ὃν κατῄσχυνας; τίνος γυναῖκα διέφθαρκα, ὥσπερ σὺ, πρὸς πολλαῖς ἄλλαις, ταύτην, ᾗ τὸ μνῆμα ᾠκοδόμησεν ὁ θεοῖς ἐχθρὸς οὗτος, πλησίον τοῦ τῆς δεσποίνης, ἀνηλωκὼς πλέον ἢ τάλαντα δύο; καὶ οὐκ ᾐσθάνετο, ὅτι οὐχὶ τοῦ τάφου μνημεῖον ἔσται τὸ οἰκοδόμημα, τοιοῦτον ὂν, ἀλλὰ τῆς ἀδικίας, * ἣ καὶ τὸν ἄνδρα ἠδίκηκεν ἐκείνη διὰ τοῦτον. § εἶτα τοιαῦτα ποιῶν, καὶ τηλικαύτας μαρτυρίας ἐξενηνοχὼς τῆς ὕβρεως τῆς σαυτοῦ, σὺ τὸν ἄλλου βίον ἐξετάζειν τολμᾷς; μεθ᾽ ἡμέραν εἶ σὺ σώφρων, τὴν δὲ νύκτα, ἐφ᾽ οἷς θάνατος ἡ ζημία, ταῦτα ποιεῖς. πονηρὸς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πονηρὸς οὗτος ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἀνακείου, καὶ ἄδικος. σημεῖον δέ· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος, πένης ἂν ἦν, τὰ τοῦ δεσπότου διοικήσας. νῦν δὲ τοσούτων χρημάτων τὸ πλῆθος κύριος καταστὰς, ὥστε τοσαῦτα λαθεῖν ἀπ᾽ αὐτῶν κλέψας, ὅσα νῦν κέκτηται, οὐκ ὀφείλειν ταῦτα, ἀλλὰ πατρῷα ἔχειν ἡγεῖται. καίτοι πρὸς θεῶν, εἰ κλέπτην σε ἀπῆγον, ὡς ἐπ᾽ αὐτο-

φώρῳ

Φόρμῳ εἰληφὼς, τὴν οὐσίαν, ἣν ἔχεις, εἴπως οἷόν τ' ἦν, ἐπιθείς σοι, εἶτά σε ἠξίουν, εἰ μὴ φῂς ὑφῃρημένος ταῦτ' ἔχειν, ἀνάγειν ὅθεν εἴληφας, εἰς τίνα ἂν αὐτὰ ἀνήγαγες; οὔτε γάρ σοι πατὴρ παρέδωκεν, οὔθ' εὗρες, οὔτε λαβών ποθεν ἄλλοθεν ἦλθες ὡς ἡμᾶς· βάρβαρος γὰρ ἐωνήθης. εἶθ', ᾧ δημοσίᾳ προσῆκεν ἐπὶ τοῖς εἰργασμένοις τεθνάναι, σὺ, τὸ σῶμα σεσωκὼς, καὶ πόλιν ἐκ τῶν ἡμετέρων σαυτῷ κτησάμενος, καὶ παῖδας ἀδελφοὺς τοῖς ἑαυτοῦ δεσπόταις ἀξιωθεὶς ποιήσασθαι, παρεγράψω μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην τῶν ἐγκαλουμένων χρημάτων ὑφ' ἡμῶν; εἶτα κακῶς ἡμᾶς ἔλεγες; καὶ τὸν ἡμέτερον πατέρα ἐξήταζες, ὅστις ἦν; ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χαλεπῶς ἤνεγκεν; ἐγὼ γὰρ, εἰ πάντων τῶν ἄλλων ὑμῶν ἔλαττον προσήκει μοι φρονεῖν, τούτου γε μεῖζον, οἶμαι· καὶ τούτῳ γε εἰ μηδενὸς τῶν ἄλλων ἔλαττον, ἐμοῦ γε ἔλαττον· ὄντων γὰρ ἡμῶν τοιούτων, ὁποίους τινὰς ἂν καὶ σὺ κατασκευάσῃς τῷ λόγῳ, σὺ δοῦλος ἦσθα. § τάχα τοίνυν ἂν ἴσως καὶ τοῦτό τις αὐτῶν εἴποι, ὡς, ἀδελφὸς ὢν ἐμὸς, Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ τῶν αὐτῶν τούτῳ πραγμάτων. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ περὶ Πασικλέους, παραιτησάμενος, καὶ δεηθεὶς ὑμῶν συγγνώμην ἔχειν, εἰ προεληλυθὼς εἰς τοῦτο, ὥστε, ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ δούλων ὑβρισθεὶς, οὐ δύναμαι κατασχεῖν, ἃ τέως οὐδὲ τῶν ἄλλων λεγόντων ἀκούειν ἐδόκουν, ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι. ἐγὼ γὰρ ὁμομήτριον μὲν ἀδελφὸν ἐμαυτοῦ Πασικλέα νομίζω, ὁμοπάτριον * δέ γ' οὐκ οἶδα. δέδοικα μέντοι, μὴ τῶν Φορμίωνος ἁμαρτημάτων εἰς ἡμᾶς ἀρχὴ

χὴ

χὴ Πασικλῆς ᾖ. ὅταν γὰρ τῷ δούλῳ συνδικῇ τὸν ἀδελφὸν ἀτιμῶν, καὶ παραπεπτωκὼς θαυμάζῃ τούτους, ὑφ' ὧν αὐτῷ θαυμάζεσθαι προσῆκε, τίν' ἔχει δικαίαν ταῦθ' ὑποψίαν; ἄνελε οὖν ἐκ μέσου μοι Πασικλέα. καὶ σὸς μὲν υἱὸς ἀντὶ δεσπότου καλείσθω· ἐμὸς δὲ ἀντίδικος· βούλεται γὰρ, ἀντ' ἀδελφοῦ. ἐγὼ δὲ τούτῳ μὲν χαίρειν λέγω. οὓς δ' ὁ πατήρ μοι παρέδωκε βοηθοὺς καὶ φίλους, εἰς τούτους ἥκω, εἰς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω, μὴ ὑπερίδητέ με καὶ τὰς θυγατέρας, δι' ἔνδειαν τοῖς ἐμαυτοῦ δούλοις, καὶ τοῖς τούτου κόλαξιν * ἐπιχάρτους γενομένους. ὁ ἐμὸς ὑμῖν πατὴρ χιλίας ἔδωκεν ἀσπίδας, καὶ πολλὰ χρήσιμον αὐτὸν παρέσχε, καὶ πέντε τριήρεις ἐθελοντὴς ἐπιδοὺς, καὶ παρ' αὐτοῦ πληρώσας, * ε ἐτριηράρχησε τριηραρχίας. καὶ ταῦτα, οὐκ ὀφείλειν ὑμᾶς νομίζων χάριν ἡμῖν, ὑπομιμνήσκω· ἡμεῖς γὰρ ὀφείλομεν ὑμῖν· ἀλλ' ἵνα μὴ λάθω τι παθὼν τούτων ἀνάξιον· οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἂν γένοιτο καλόν.

§ πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν περὶ ὧν ὕβρισμαι, οὐχ ἱκανὸν ὂν τὸ ὕδωρ ὁρῶ μοι. ὡς οὖν μάλιστ' ἂν ἅπαντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι γνῶναι τὴν ὑπερβολὴν, ὧν ἠδικήμεθ' ἡμεῖς, φράσω. εἰ σκέψαιτο πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστος ὑμῶν, τίν' οἴκοι κατέλιπεν οἰκέτην, εἶθ' ὑπὸ τούτου πεπονθόθ' ἑαυτὸν θείη ταῦθ', ἅπερ ἡμεῖς ὑπὸ τούτου. μὴ γὰρ εἰ Σύρος, ἢ Μάνης, ἤ τις ἕκαστος ἐκείνων, οὗτος δὲ Φορμίων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τὸ αὐτό· δοῦλοι μὲν ἐκεῖνοι, δοῦλος δ' οὗτος ἦν, δεσπόται δ' ὑμεῖς, δεσπότης δ' ἦν ἐγώ. ἣν τοίνυν ὑμῶν ἂν ἕκαστος δίκην ἀξιώσειε λαβεῖν, ταύτην νομίζετε κἀμοὶ προσήκειν νῦν· καὶ

τὸν ἀφηρη-

τὸν ἀφῃρημένον τῷ μαρτυρῆσαι τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπὲρ τῶν νόμων, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμωμοκότες δικάζετε, τιμωρήσασθε· καὶ παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις, μνημονεύοντες πάντα, ὅσα ἀκηκόατε ἡμῶν· καὶ φυλάττοντες, ἐὰν παράγειν ἐπιχειρῶσιν ὑμᾶς, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντῶντες, ἐὰν μὴ φῶσιν ἅπαντα μεμαρτυρηκέναι. τί οὖν ἐν τῷ γραμματείῳ γέγραπται; τί οὖν οὐ τότε ἀπηλείφου; τίς οὖν ἡ παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ἀντιγραφή; ἐὰν * δὲ μεμαρτυρηκέναι, τὸν μὲν ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας, τὸν δ' ἐπιτροπεῦσαι, τὸν δ' ἔχειν· ποίας; ἐν αἷς τί γέγραπται; ταῦτ' ἐρωτᾶτε· ἃ γὰρ οὗτοι μεμαρτυρήκασιν, οὐδεὶς ἐκείνων προσμεμαρτύρηκεν. ἐὰν δ' ὀδύρωνται, τὸν πεπονθότα ἐλεεινότερον τῶν δωσόντων δίκην ἡγεῖσθε· ταῦτα γὰρ ἂν ποιῆτε, ἐμοί τε βοηθήσετε, καὶ τούτους τῆς ἄγαν κολακείας ἐπισχήσετε, καὶ αὐτοὶ τὰ εὔορκα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῶν φθασάντων τινὰ ἐπικατασκευάζεται, καὶ ἕτερα προσεισάγεται, εἰ καὶ παράνομοι διαθῆκαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Β.

Ὅτι μὲν οὐκ ἀπορήσειν ἔμελλε Στέφανος οὑτοσὶ ὅ, τι ἀπολογήσεται περὶ τῆς μαρτυρίας, παράγων τῷ λόγῳ, ὡς οὐ πάντα μεμαρτύρηκε τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα, καὶ ἐξαπατῶν ὑμᾶς, καὶ αὐτὸς σχεδόν τι ὑπενόουν, ὦ ἄνδρες δικασταί. πανοῦργός τε γάρ ἐστι, καὶ οἱ γράφοντες καὶ οἱ συμβουλεύοντες ὑπὲρ Φορμίωνος πολλοί. ἅμα τ' εἰκός ἐστι, τοὺς ἐγχειροῦντας τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν καὶ τὴν ἀπολογίαν εὐθέως ὑπὲρ αὐτῶν μελετᾷν. ὅτι δὲ ἐν τοσούτῳ λόγῳ οὐδαμοῦ μάρτυρας παρέσχετο ὑμῖν, ὡς ἢ διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ παρεγένετό που αὐτὸς ταύτην τὴν διαθήκην, ὥστ' εἰδέναι, ταῦτα ὅτι ἀντίγραφά ἐστιν, ὧν ὁ πατήρ μου διέθετο, ἢ ἀνοιχθὲν εἶδε τὸ γραμματεῖον, ὅ φασι διαθέμενον ἐκεῖνον καταλιπεῖν, ταῦτα συμμέμνησθέ μοι. ἀλλὰ μὴν ὁπότε μεμαρτύρηκεν, ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα, τὰς διαθήκας μὴ ἔχων ἐπιδεῖξαι, μήθ' ὡς ὁ πατὴρ διέθετο ἡμῶν, μήθ' ὡς αὐτὸς οἶδε παραγενόμενος αὐταῖς διατιθεμένου τοῦ πατρὸς, πῶς οὐ περιφανῶς οὗτος ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς; εἰ τοίνυν πρόκλησίν φησιν εἶναι, καὶ μὴ μαρτυρίαν, οὐκ ἀληθῆ λέγει· ἅπαντα γὰρ, ὅσα παρέχονται εἰς τὸ δι-

καστήριον προκαλούμενοι ἀλλήλους οἱ ἀντίδικοι, διὰ μαρτυρίας παρέχονται. οὐ γὰρ ἂν εἰδείηθ' ὑμεῖς εἴτ' ἐστὶν ἀληθῆ, εἴτε ψευδῆ, ἃ φασιν ἑκάτεροι, εἰ μή τις καὶ τοὺς μάρτυρας παρέχοιτο. ὅταν δὲ παράσχηται, τούτοις πιστεύοντες, ὑποδίκοις οὖσι, ψηφίζεσθε ἐκ τῶν λεγομένων καὶ μαρτυρουμένων, ἃ ἂν ὑμῖν δοκῇ δίκαια εἶναι. § βούλομαι τοίνυν καὶ τὴν μαρτυρίαν ἐξελέγξαι, ὅτι οὐ πρόκλησίς ἐστι, καὶ ὡς ἔδει μαρτυρεῖν αὐτούς, εἴπερ ἐγίγνετο ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο. μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον, ὃ παρεῖχεν Ἀμφίων ὁ Κηφισοφῶντος κηδεστής, Ἀπολλόδωρον δ' οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν. οὕτω μὲν ἂν μαρτυροῦντες, ἐδόκουν ἀληθῆ μαρτυρεῖν. ἀντίγραφα δὲ τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος μαρτυρεῖν εἶναι τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ, * ὃ παρείχετο Φορμίων, μήτε παραγενομένους ἐκείνῳ διατιθεμένῳ, μήτ' εἰδότας, εἰ διέθετο, πῶς οὐ περιφανῶς ἀναισχυντία δοκεῖ ὑμῖν εἶναι; ἀλλὰ μὴν εἰ φησὶ Φορμίωνος λέγοντος πιστεύειν ταῦτ' ἀληθῆ εἶναι, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι πιστεύειν τε λέγοντι τούτῳ ταῦτα, καὶ κελεύοντι μαρτυρεῖν. οἱ δέ γε νόμοι οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ', ἃ ἂν εἰδῇ τις, καὶ οἷς ἂν παραγένηται πραττομένοις, ταῦτα μαρτυρεῖν κελεύουσιν ἐν γραμματείῳ γεγραμμένα, ἵνα μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ μηδέν, μήτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις. ἀκοὴν δ' οὐκ ἐῶσι ζῶντος μαρτυρεῖν, ἀλλὰ τεθνεῶτος. τῶν δὲ ἀδυνάτων, καὶ ὑπερορίων, ἐκμαρτυρίαν γεγραμμένην ἐν γραμματείῳ· καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐπισκήψεως,

τήν τε

τήν τε μαρτυρίαν, καὶ ἐκμαρτυρίαν ἀγωνίζεσθαι ἅμα, ἵν᾽, ἐὰν μὲν ἀναδέχηται ὁ ἐκμαρτυρήσας, ἐκεῖνος ὑπόδικος ᾖ τῶν ψευδομαρτυριῶν· ἐὰν δὲ μὴ ἀναδέχηται, * οἱ μαρτυρήσαντες τὴν ἐκμαρτυρίαν. Στέφανος τοίνυν οὑτοσὶ, οὔτ᾽ εἰδὼς διαθήκας καταλιπόντα τὸν πατέρα ἡμῶν, οὔτε παραγενόμενος πώποτε διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ ἡμῶν, ἀκούσας δὲ Φορμίωνος, μεμαρτύρηκεν ἀκοὴν * ζῶντος τὰ ψευδῆ τε, καὶ παρὰ τὸν νόμον. καὶ ταῦθ᾽ ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

Νόμος. Ἀκοὴν εἶναι μαρτυρεῖν τεθνεῶτος· ἐκμαρτυρίαν δὲ, ὑπερορίου καὶ ἀδυνάτου. Ὡς τοίνυν καὶ παρ᾽ ἕτερον νόμον μεμαρτύρηκεν. ἐπιδεῖξαι ὑμῖν βούλομαι, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι μεγάλων ἀδικημάτων οὐκ ἔχων καταφυγὴν ὁ Φορμίων, πρόφασιν λαβὼν λόγῳ τὴν πρόκλησιν, ἔργῳ αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκε, προστησάμενος τούτους, δι᾽ ὧν οἱ μὲν δικασταὶ ἐξηπατήθησαν, ὡς ἀληθῆ τούτων μαρτυρούντων· ἐγὼ δὲ ἀπεστερήθην, ὧν ὁ πατήρ μοι κατέλιπε χρημάτων, καὶ τοῦ δίκην λαβεῖν περὶ ὧν ἀδικοῦμαι· μαρτυρεῖν γὰρ οἱ νόμοι οὐκ ἐῶσιν αὐτὸν αὑτῷ, οὔτ᾽ ἐπὶ ταῖς γραφαῖς, οὔτ᾽ ἐπὶ ταῖς δίκαις, οὔτ᾽ ἐν ταῖς εὐθύναις. ὁ τοίνυν Φορμίων αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκεν, ὁπότε φασὶν οὗτοι ἀκούσαντες ἐκείνου ταῦτα μεμαρτυρηκέναι. ἵνα δὲ εἰδῆτε ἀκριβῶς, αὐτὸν τὸν νόμον μοι ἀνάγνωθι.

Νόμος. Τοῖν ἀντιδίκοιν ἐπάναγκες εἶναι ἀποκρίνασθαι ἀλλήλοις τὸ ἐρωτώμενον, μαρτυρεῖν δὲ μή. Σκέψασθε τοίνυν τουτονὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει ὑπο-

δίκους εἶναι τῶν ψευδομαρτυριῶν, καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον.

Νόμος. Ἔστω δὲ καὶ ὑπόδικος τῶν ψευδομαρτυριῶν ὁ μαρτυρήσας αὐτοῦ τούτου, ὅτι μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον· καὶ ὁ * προβαλόμενος κατὰ ταὐτά. Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπὸ τοῦ γραμματείου γνοίη τις, ἐν ᾧ ἡ μαρτυρία γέγραπται, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε. λελευκωμένον τε γάρ ἐστι, καὶ οἴκοθεν κατεσκευασμένον. καίτοι τοὺς μὲν τὰ πεπραγμένα μαρτυροῦντας, προσήκει οἴκοθεν τὰς μαρτυρίας κατεσκευασμένας μαρτυρεῖν· τοὺς δὲ τὰς προκλήσεις μαρτυροῦντας τοὺς ἀπὸ ταὐτομάτου προστάντας * ἐν μάλθῃ γεγραμμένην τὴν μαρτυρίαν· ἵνα εἴ τι προσγράψαι, ἢ ἀπαλεῖψαι βουληθῇ, ῥᾴδιον ἦν. οὐκοῦν κατὰ μὲν ταῦτα πάντα ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς, καὶ παρὰ τὸν νόμον. βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὡς οὔτε διέθετο ὁ πατὴρ ἡμῶν διαθήκην οὐδεμίαν, οὔθ' οἱ νόμοι ἐῶσιν· εἰ γάρ τις ἔροιτο ὑμᾶς, καθ' ὁποίους νόμους δεῖ πολιτεύεσθαι ἡμᾶς, δῆλον, ὅτι ἀποκρίναισθ' ἂν κατὰ τοὺς κειμένους. ἀλλὰ μὴν. οἵγε νόμοι ἀπαγορεύουσι, μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἂν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν ἀθηναίοις. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος οὑτοσὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις πολιτεύεσθαι ἡμᾶς κελεύει, καὶ οὐκ ἄλλοις. ὁ δὲ πατὴρ ἐτελεύτησεν ἐπὶ Δυσνικήτου ἄρχοντος. ὁ δὲ Φορμίων ἀθηναῖος ἐγένετο, ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, δεκάτῳ ἔτει ὕστερον, ἢ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανε. πῶς ἂν οὖν μὴ εἰδὼς ὁ πατὴρ αὐτὸν ἀθηναῖον ἐσόμενον, ἔδωκεν ἂν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ προεπηλάκισε μὲν ἂν ἡμᾶς, κατ-

εφρό-

ἐφρόνησε δ' ἂν τῆς δωρεᾶς, ἧς παρ' ὑμῶν ἔλαβε, παρεῖδε δ' ἂν καὶ τοὺς νόμους; πότερα δὲ κάλλιον ἦν αὐτῷ, ζῶντι πρᾶξαι ταῦτα, εἴπερ ἠβούλετο, ἢ ἀποθανόντα, διαθήκας καταλιπεῖν, ἃς οὐ κύριος ἦν; ἀλλὰ μὴν αὐτῶν τῶν νόμων ἀκούσαντες, γνώσεσθε, ὡς οὐ κύριος ἦν διαθέσθαι. λέγε τὸν νόμον.

Νόμος. Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο ὥστε μήτε ἀπειπεῖν, μήτ' ἐπιδικάσασθαι, ὅτε Σόλων εἰσῄει τὴν ἀρχὴν, τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι εἶναι, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἂν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄῤῥενες, ἂν μὴ μανιῶν, ἢ γήρως, ἢ φαρμάκων, ἢ νόσου ἕνεκεν, ἢ γυναικὶ πειθόμενος, * ἢ ὑπὸ τῶν του παρανόμων, ἢ ὑπ' ἀνάγκης, ἢ ὑπὸ δεσμοῦ καταληφθείς. Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὃς οὐκ ἐᾷ διαθήκας διαθέσθαι, ἐὰν παῖδες ὦσι γνήσιοι. οὗτοι δέ φασι ταῦτα διαθέσθαι τὸν πατέρα. ὡς δὲ παρεγένοντο, οὐκ ἔχουσιν ἐπιδεῖξαι. ἄξιον δὲ καὶ τοῦτο ἐνθυμηθῆναι, ὅτι ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, ἀλλ' ἦσαν πεφυκότες γνήσιοι, τούτοις ὁ νόμος δίδωσιν, ἐὰν ἄπαιδες ὦσι, διαθέσθαι τὰ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν πατὴρ ἡμῶν ἐπεποίητο ὑπὸ τοῦ δήμου πολίτης, (ὥστε οὐδὲ κατὰ τοῦτο ἐξῆν αὐτῷ διαθέσθαι διαθήκην· ἄλλως τε καὶ περὶ τῆς γυναικὸς, ἧς * οὐδὲ κύριος ἐκ τῶν νόμων ἦν,) παῖδές τε ἦσαν αὐτῷ. σκέψασθε δὲ καὶ διότι οὐδ' ἂν ἄπαις τις ᾖ, κύριός ἐστι τοῦ τὰ αὑτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ εὖ φρονῇ· νοσοῦντα δὲ, ἢ φαρμακῶντα, ἢ γυναικὶ πειθόμενον, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ μανιῶν, ἢ ὑπὸ ἀνάγκης τινὸς καταληφθέντα, ἄκυρον κελεύουσιν εἶναι οἱ νόμοι. σκοπεῖτε δὲ, εἰ δοκοῦσιν ὑμῖν εὖ φρονοῦντος ἀνδρὸς εἶ-

ναι, διαθήκας, ἃς φασι διαθέσθαι οὗτοι τὸν πατέρα. μὴ πρὸς ἄλλο δὲ παράδειγμα σκέψησθε, ἢ πρὸς τὴν μίσθωσιν, εἰ δοκεῖ ὑμῖν ἀκόλουθον εἶναι, * ᾧ τὴν τέχνην μὴ ἐξουσίαν * δοίη ἐν τῷ αὐτῷ ἡμῖν ἐργάζεσθαι, τούτῳ τὴν γυναῖκα δοῦναι τὴν ἑαυτοῦ, καὶ τῶν παίδων ἐᾶσαι κοινωνὸν αὐτῷ γενέσθαι. καὶ μὴ θαυμάζετε, εἰ τἄλλα σκευωρουμένους αὐτοὺς τὰ ἐν τῇ μισθώσει, τοῦτο παρέλαθεν. ἴσως μὲν γὰρ οὐδὲ προσεῖχον ἄλλῳ οὐδενὶ, ἢ τῷ τὰ χρήματα ἀποστερῆσαι, καὶ τῷ προσοφείλοντα τὸν πατέρα ἐγγράψαι. εἶτα οὐδὲ ἐδόκουν ἐμὲ οὕτω δεινὸν ἔσεσθαι, ὥστε ταῦτα ἀκριβῶς ἐξετάσαι. σκέψασθε τοίνυν καὶ τοὺς νόμους, παρ' ὧν κελεύουσι τὰς ἐγγύας ποιεῖσθαι· ἵν' εἰδῆτε καὶ ἐκ τούτων, ὡς κατεσκευασμένης διαθήκης ψευδὴς μάρτυς γέγονε Στέφανος οὑτοσί. λέγε.

Νόμος. Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι, ἢ πατὴρ, ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπίκληρός τις ᾖ, τὸν κύριον ἔχειν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι. Οὗτος μὲν τοίνυν ὁ νόμος οὓς ἐποίησε κυρίους εἶναι, ἀκηκόατε. ὅτι δ' οὐδεὶς ἦν τούτων τῇ μητρὶ, οἱ ἀντίδικοί μοι αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν. εἰ γὰρ ἦν, παρεῖχοντ' ἄν· ἢ μάρτυρας μὲν ψευδεῖς οἴεσθ' ἂν παρασχέσθαι καὶ διαθήκας οὐκ οὔσας, ἀδελφὸν δὲ, ἢ πάππον, ἢ πατέρα οὐκ ἄν, εἴπερ ἦν δυνατὸν, ἕνεκα χρημάτων; ὁπότε τοίνυν μηδεὶς φαίνεται ζῶν τούτων, τότε ἀνάγκη ἐπίκληρον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι. τῆς τοίνυν ἐπικλήρου,

σκεπτεῖ-

σκοπεῖτε τίνας κελεύουσιν οἱ νόμοι κυρίους εἶναι. λέγε τὸν νόμον.

Νόμος. Καὶ ἐὰν ἐξ ἐπικλήρου τις γένηται, * ἅμα καὶ ἡβήσῃ ἐπὶ δίετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων· τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί. Οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος κελεύει τοὺς παῖδας ἡβήσαντας, κυρίους τῆς μητρὸς εἶναι· τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί. ἐγὼ δὲ φαίνομαι στρατευόμενος, καὶ τριηραρχῶν ὑμῖν, ὅτε οὗτος συνῴκησε τῇ μητρί. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἐγὼ μὲν ἀπεδήμουν τριηραρχῶν, τετελευτήκει δ' ὁ πατὴρ πάλαι, ὅτε οὗτος ἔγημε, τὰς δὲ θεραπαίνας αὐτὸν ἐξῄτουν, καὶ ἠξίουν περὶ αὐτοῦ τούτου βασανίζεσθαι αὐτάς, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστί, καὶ ὡς προεκαλούμην, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα, ὅτε ἠξίου ἀποδοῦναι Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα τὰς θεραπαίνας εἰς βάσανον, εἰ μή φησι Φορμίων καὶ πρότερον διεφθαρκέναι τὴν μητέρα τὴν ἐμήν, πρὶν οὗ ἀποφαίνει Φορμίων γῆμαι, ἐγγυησάμενος αὐτὴν παρὰ Πασίωνος. ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου οὐκ ἠθέλησε Φορμίων παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας. Τὸν τοίνυν νόμον ἐπὶ τούτοις ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει ἐπιδικασίαν εἶναι τῶν ἐπικλήρων ἁπασῶν, καὶ ξένων καὶ ἀστῶν. καὶ περὶ μὲν τῶν πολιτῶν, τὸν ἄρχοντα εἰσάγειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι, περὶ δὲ τῶν μετοίκων, τὸν πολέμαρχον· καὶ ἀνεπίδικον μὴ ἐξεῖναι ἔχειν, μήτε κλῆρον, μήτε ἐπίκληρον.

Νόμος. Κληροῦν δὲ * τῶν κλήρων, καὶ ἐπικλήρων, ὅσοι εἰσὶ μῆνες, πλὴν τοῦ σκιροφοριῶνος, ἀνεπίδικον δὲ κλῆρον μὴ ἔχειν. Οὐκοῦν αὐτὸν, εἴπερ ἐβούλετο ὀρθῶς διαπράττεσθαι, λαχεῖν ἔδει τῆς ἐπικλήρου, εἴτε κατὰ δόσιν αὐτῷ προσήκει, εἴτε κατὰ γένος· εἰ μὲν ὡς ὑπὲρ ἀστῆς, πρὸς τὸν ἄρχοντα, εἰ δὲ ὑπὲρ ξένης, πρὸς τὸν πολέμαρχον. καὶ τότε, εἴπερ τι λέγειν εἶχε δίκαιον, πείσαντα ὑμῶν τοὺς λαχόντας, μετὰ τῶν νόμων καὶ τῆς ψήφου κύριον εἶναι· καὶ μὴ αὐτὸν αὑτῷ νόμους ἰδίους θέμενον διαπράξασθαι, ἃ ἐβούλετο. σκέψασθε δὲ καὶ τονδὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὴν διαθήκην, ἣν ἂν παίδων ὄντων γνησίων ὁ πατὴρ διάθηται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ παῖδες πρὶν ἡβῆσαι, κυρίαν εἶναι.

Νόμος. Ὅ, τι ἂν γνησίων ὄντων υἱῶν ὁ πατὴρ διάθηται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ υἱεῖς, πρὶν ἐπὶ δίετες ἡβᾷν, τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην κυρίαν εἶναι. Οὐκοῦν ὁπότε ζῶσιν, ἄκυρος μὲν ἡ διαθήκη ἐστὶν, ἣν φασιν οὗτοι τὸν πατέρα καταλιπεῖν. παρὰ πάντας δὲ τοὺς νόμους μεμαρτύρηκε Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ, ὡς ἀντίγραφά ἐστι τῆς διαθήκης τῆς Πασίωνος· πῶς γὰρ σὺ οἶσθα; καὶ ποῦ παραγενόμενος διατιθεμένῳ τῷ πατρί; κακοτεχνῶν δὲ Φαίνῃ περὶ τὰς διαθήκας, τὰ ψευδῆ μὲν αὐτὸς μαρτυρῶν ἑτοίμως· κλέπτων δὲ τὰς ἀληθεῖς μαρτυρίας, ἐξαπατῶν δὲ τοὺς δικαστὰς, συνιστάμενος δ' ἐπὶ ταῖς δίκαις. οἱ δὲ νόμοι καὶ περὶ τῶν τοιούτων γραφὴν πεποιήκασι. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

Νόμος.

Νόμος. Ἐάν τις συνίστηται, ἢ συνδεκάζῃ τὴν ἡλιαίαν, ἢ τῶν δικαστηρίων τι τῶν Ἀθήνησιν, ἢ τὴν βουλὴν ἐπὶ δωροδοκίᾳ χρήματα διδοὺς ἢ δεχόμενος, ἢ ἑταιρίαν συνίστῃ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου, ἢ συνήγορος ὢν λαμβάνῃ τὰ χρήματα ἐπὶ ταῖς δίκαις ταῖς ἰδίαις, ἢ δημοσίαις, τούτων εἶναι τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας. Ἡδέως ἂν τοίνυν ὑμᾶς ἐροίμην ἐπὶ τούτοις ἅπασι, κατὰ ποίους νόμους ὀμωμοκότες δικάζετε; πότερα κατὰ τοὺς τῆς πόλεως, ἢ καθ' οὓς Φορμίων αὑτῷ νομοθετεῖ. ἐγὼ μὲν τοίνυν τούτους παρέχομαι ὑμῖν, καὶ ἐξελέγχω αὐτοὺς ἀμφοτέρους παραβεβηκότας· Φορμίωνα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικήσαντα ἡμᾶς, καὶ ἀποστερήσαντα τὰ χρήματα, ἃ ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε, καὶ ἐμίσθωσε τούτῳ, μετὰ τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἐργαστηρίου· Στέφανον δὲ τουτονὶ τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα, καὶ παρὰ τὸν νόμον. ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι διαθηκῶν οὐδεὶς πώποτε ἀντίγραφα ἐποιήσατο· ἀλλὰ συγγραφῶν μὲν, ἵνα εἰδῶσι, καὶ μὴ παραβαίνωσι· διαθηκῶν δὲ οὔ. τούτου γὰρ ἕνεκα καταλείπουσιν οἱ διατιθέμενοι, ἵνα μηδεὶς εἰδῇ, ἃ διατίθενται. πῶς οὖν ὑμεῖς ἴστε, ὅτι ἀντίγραφά ἐστι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος, τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα; δέομαι δ' ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἱκετεύω, βοηθῆσαι μὲν ἐμοὶ, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἑτοίμως οὕτω τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας, ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ἐμοῦ, καὶ τοῦ δικαίου, καὶ τῶν νόμων.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Ἐπειγομένων ἀθηναίων εἰς στρατείαν ναυτικὴν, ἐνέδει σκεύη τριηραρχικά. καὶ γράφεται ψήφισμα, κατὰ τάχος εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας σκεύη τριηραρχικὰ τῇ πόλει. οὗτοι δὲ ἦσαν τῶν τετριηραρχηκότων τινές. ἄλλος μὲν οὖν ἄλλους εἰσπράττειν ἐτάχθη· ὁ δὲ νῦν τὸν λόγον λέγων, Θεόφημον καὶ Δημοχάρην. ἀγνωμονοῦσι δὲ αὐτοῖς δίκην ἔλαχε, καὶ εἷλε. καὶ ὁ μὲν Δημοχάρης ἀποδέδωκεν, ὁ δὲ Θεόφημος ἔτι μεθοδευόμενος ἦν. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς, ὅτῳ τις ἂν δύνηται τρόπῳ, τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ἧκεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφήμου οὗτος ὁ νῦν δικαζόμενος. ἐκ δὲ ἀψιμαχίας ἀλλήλοις ἐνέτειναν * πληγὰς, καὶ αἰκίας κατ᾽ ἀλλήλων δίκας ἀπήνεγκαν, ἑκάτερος φάσκων τὸν ἕτερον ἄρξαι τῶν πληγῶν· τοῦτο γὰρ ἦν ἡ αἰκία. πρότερος οὖν εἰσελθὼν ὁ Θεόφημος, παρέσχετο μάρτυρας, Εὔεργον, καὶ Μνησίβουλον· τὸν μὲν, ἀδελφὸν ὄντα ἑαυτοῦ· τὸν δὲ, κηδεστήν. οἱ δὲ ἐμαρτύρησαν, ὅτι Θεόφημος μὲν ἐβούλετο παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον εἰς βάσανον, τὴν παροῦσαν τῇ μάχῃ, ἵν᾽ εἴπῃ βασανιζομένη, πότερος ἦρξατο τῶν πληγῶν· ταῦτα δὲ προκαλουμένου τοῦ Θεοφήμου, καὶ παραδιδόντος τὴν θεράπαιναν, οὐκ ἐδέξατο. τέλος, οἱ μὲν δικασταὶ τῇ μαρτυρίᾳ πεισθέντες, ὑπὲρ Θεοφήμου τὴν

ψῆφον

ψῆφον ἔθεντο· ὁ δὲ ἡττηθεὶς, τοῖς μάρτυσιν, ὡς ἐψευσμένοις, δικάζεται.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ.

Καλῶς μοι δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἔχειν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὑπόλοιπον ἀγῶνα ἀποδιδόντες ταῖς δίκαις τῶν ψευδομαρτυριῶν· ἵν', εἴ τις μάρτυρας τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας παρασχόμενος, ἢ προκλήσεις μὴ γενομένας, ἢ μαρτυρίας παρὰ τὸν νόμον μαρτυρηθείσας ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς, μηδὲν αὐτῷ πλέον γένηται· ἀλλ' ἐπισκηψάμενος ταῖς μαρτυρίαις ὁ ἀδικηθεὶς, καὶ εἰσελθὼν ὡς ὑμᾶς, καὶ ἐπιδείξας περὶ τοῦ πράγματος τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας, παρά τε τούτων δίκην λάβῃ, καὶ τὸν προβαλόμενον ὑπόδικον ἔχῃ τῶν κακοτεχνιῶν. καὶ διὰ τοῦτο τῷ μὲν διώκοντι ἐλάττω ἐποίησαν τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν ἡττηθῇ, ἵνα μὴ διὰ τὸ πλῆθος ἀποτρέποιτο διώκειν τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν ὁ ἀδικούμενος· τῷ δὲ φεύγοντι μεγάλας ἐπέθηκαν τιμωρίας, ἐὰν ἁλῷ, καὶ δοκῇ ὑμῖν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι. καὶ δικαίως, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὑμεῖς γὰρ εἰς τοὺς μάρτυρας βλέψαντες, καὶ πιστεύσαντες, οἷς ἂν οὗτοι μαρτυρήσωσι, ψηφίζεσθε. ἵνα οὖν μήθ' ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε, μήθ' οἱ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς ἀδικῶνται, διὰ ταῦτα αὐτοὺς ὑποδίκους ἐποίησεν ὁ νομοθέτης.

δέομαι δὲ ὑμῶν κἀγὼ μετ' εὐνοίας μου ἀκροάσασθαι περὶ τοῦ πράγματος ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα, ἵνα ἐκ τούτων εἰδῆτε, ὅσα ἐγώ τε ἠδικήθην, καὶ ἐξηπατήθησαν οἱ δικασταὶ, καὶ οὗτοι τὰ ψευδῆ ἐμαρτύρησαν. μάλιστα μὲν οὖν ἂν ἠβουλόμην μὴ ἔχειν τὰ πράγματα. εἰ δ' οὖν ἀναγκάζοι τις, πρὸς τοιούτους ἡδύ ἐστιν εἰσιέναι, εἰ μὴ ἀγνῶτές εἰσιν ὑμῖν. νῦν δὲ πλείων μοι λόγος ἔσται ἐξελέγχοντι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἢ τὴν μαρτυρίαν ψευδῆ οὖσαν· § περὶ μὲν γὰρ τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν, αὐτοί μοι δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτήν· καὶ οὐκ ἄλλους με δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι, ἢ αὐτοὺς τούτους· ἐξὸν γὰρ νῦν αὐτοὺς ἀπηλλάχθαι πραγμάτων, καὶ μὴ κινδυνεύειν εἰσιόντας εἰς ὑμᾶς, ἔργῳ βεβαιώσοντας, ὡς ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία, οὐκ ἠθελήκασι παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, ἣν μεμαρτυρήκασι προκαλέσασθαι πρὸς τῷ διαιτητῇ Πυθοδώρῳ ἐκ κηδῶν, παραδιδόναι ἕτοιμον εἶναι Θεόφημον, ἠξίουν δ' ἐγὼ παραλαμβάνειν, ὡς οἱ μάρτυρες ὑμῖν οἱ τότε παραγενόμενοι ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ νυνὶ δὲ μαρτυρήσουσι. καὶ Θεόφημος αὐτοῖς, ὡς ἀληθῆ μεμαρτυρηκόσιν, οὐκ ἐπεσκήψατο, οὐδ' ἐπεξέρχεται τῶν ψευδομαρτυριῶν. σχεδὸν οὖν τι καὶ αὐτοί μοι ὁμολογοῦσιν ἐν τῇ μαρτυρίᾳ, ἐθέλειν με παραλαμβάνειν τὴν ἄνθρωπον· Θεόφημον δὲ ἀναβάλλεσθαι κελεύειν, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐθέλειν. ἣν δ' ἐγὼ μὲν ἠξίωσα παραλαμβάνειν, Θεόφημος δὲ προὐκαλέσατο παραδοῦναι, ὡς οὗτοί φασι·

τὸ δὲ

τὸ δὲ σῶμα οὐδεὶς εἶδε * παρὼν, οὔτε τότε πρὸς τῷ διαιτητῇ, οὔτε πρὸς τῷ δικαστηρίῳ ὕστερον, οὔτ' ἄλλοθι οὐδαμοῦ παραδιδόμενον, ἐμαρτύρησαν οἱ μάρτυρες οὗτοι, ὡς ἐθέλοι παραδοῦναι Θεόφημος, καὶ πρόκλησιν προκαλοῖτο· ᾠήθησαν δὲ οἱ δικασταὶ, ἀληθῆ εἶναι τὴν μαρτυρίαν· φεύγειν δέ με τὸν ἔλεγχον ἐκ τῆς ἀνθρώπου περὶ τῆς αἰκίας; ὁπότερος ἡμῶν ἦρξε χειρῶν ἀδίκων· τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία. § πῶς οὖν οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι τούτους τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι, οἵγε οὐδὲ νῦν πω τολμῶσι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου παραδοῦναι, καθὰ ἔφασαν προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον, καὶ ἐμαρτύρησαν αὐτῷ· * καίτοι τὴν μὲν μαρτυρίαν * ἐχρῆν ἔργῳ βεβαιοῦσθαι, ὡς ἀληθής ἐστι, καὶ τοὺς μάρτυρας ἀπηλλάχθαι τοῦ ἀγῶνος, παραδόντος τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου· τὴν δ' ἄνθρωπον περὶ τῆς αἰκίας βασανίζεσθαι, ἐφ' ᾗ ἐγὼ διώκω δίκῃ τὸν Θεόφημον, ἐπειδὴ τότε οὐ παρέσχε, καὶ τὸν ἔλεγχον ἐξ ὧν ὁ Θεόφημος ἔλεγε τότε ἐξαπατῶν τοὺς δικαστὰς, ἐκ τούτων γίγνεσθαι; ἔφη γὰρ ἐν τῇ δίκῃ τῆς αἰκίας, τοὺς μὲν μάρτυρας τοὺς παραγενομένους, καὶ μαρτυροῦντας τὰ γενόμενα ἐν γραμματείῳ κατὰ τὸν νόμον, ψευδεῖς εἶναι, καὶ ὑπ' ἐμοῦ παρεσκευασμένους· τὴν δ' ἄνθρωπον τὴν παραγενομένην ἐρεῖν τἀληθῆ οὐκ ἐκ γραμματείου μαρτυροῦσαν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰσχυροτάτης μαρτυρίας, βασανιζομένην, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων· ἃ δὴ, τῷ λόγῳ τότε καταχρώμενος, καὶ μάρτυρας παρεχόμενος τούτων, ἐξηπάτα τοὺς δικαστὰς, νῦν ἐξελέγχεται ψευδῆ ὄντα· τὸ γὰρ σῶμα τῆς

ἀνθρώ-

ἀνθρώπου οὐ τολμᾷ παραδοῦναι, ἀλλὰ μᾶλλον προῄρηται τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν κηδεστὴν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίζεσθαι, ἢ παραδοῦναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, καὶ δικαίως ἀπηλλάχθαι, καὶ μὴ διὰ λόγων, καὶ δεήσεως, ἐὰν δύνωνται ἐξαπατήσαντες ὑμᾶς ἀποφεύγειν, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου, καὶ ἐξαιτήσαντος τὴν ἄνθρωπον, καὶ τότε ἀξιοῦντος παραλαμβάνειν, καὶ μετὰ τὴν δίκην καὶ ὅτε ἐξέτινον αὐτοῖς, καὶ ἐφ' ᾗ ἐγὼ δίκῃ τὸν Θεόφημον διώκω τῆς αἰκίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἀνακρίσει τῶν ψευδομαρτυριῶν· καὶ τούτων οὐ προσποιουμένων, ἀλλὰ λόγῳ μὲν μαρτυρούντων τὰ ψευδῆ, ἔργῳ δὲ οὐ παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον· εὖ γὰρ ᾔδεσαν, ὅτι βασανιζομένης αὐτῆς, ἐξελεγχθήσονται ἀδικοῦντες, οὐκ ἀδικούμενοι. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ὅτι μὲν τοίνυν πολλάκις προκαλεσαμένῳ, καὶ ἀξιοῦντι παραλαβεῖν τὴν ἄνθρωπον οὐδεὶς παρεδίδου, μεμαρτύρηται ὑμῖν. ἵνα δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων εἰδῆτε, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, δηλώσω ὑμῖν· οὗτοι γὰρ, εἴπερ ἀληθῆ ἦν, ἅ φασι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον, [καὶ] παραδιδόναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, οὐκ ἂν δήπου δύο μόνους μάρτυρας * ἐποιήσατο κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν, τἀληθῆ μαρτυροῦντας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἂν πολλούς· ἡ μὲν γὰρ δίαιτα, ἐν τῇ ἡλιαίᾳ ἦν· οἱ γὰρ τὴν οἰνηΐδα, καὶ τὴν ἐρεχθηΐδα διαιτῶντες ἐνταῦθα κάθηνται. τῶν δὲ τοιούτων προκλήσεων, ὅταν τις τὸ σῶμα παραδιδῷ κομίσας, πολλοὶ προΐστανται ἐπακούοντες τῶν λεγομένων. ὥστε οὐκ ἂν ἠπόρησαν μαρτύρων,

μαρτύρων, εἴπερ καὶ ὁπωστιοῦν ἀληθὴς ἦν ἡ μαρτυρία. μεμαρτυρήκασι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐν τῇ αὐτῇ μαρτυρίᾳ, ὡς ἐγὼ οὐκ ἐθέλοιμι ἀναβαλέσθαι, ὁ δὲ Θεόφημος κελεύοι, ἵνα μοι παραδοίη τὴν ἄνθρωπον. ὡς δὲ οὐκ ἀληθὲς τοῦτ' ἐστιν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω· εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ τὸν Θεόφημον προὐκαλούμην ταύτην τὴν πρόκλησιν, ἣν μεμαρτυρήκασιν αὐτῷ, ἀξιῶν αὐτὸν τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, εἰκότως ἄν μοι τούτους τοὺς λόγους ἀπεκρίνατο, ἀναβαλέσθαι κελεύων τὴν δίαιταν, εἰς τὴν ὑστέραν σύνοδον, ἵνα κομίσῃ τὴν ἄνθρωπον, καὶ παραδῷ μοι. νῦν δὲ σεαυτὸν * μεμαρτυρήκασιν, ὦ Θεόφημε, ἐθέλειν παραδιδόναι τὴν ἄνθρωπον, καὶ ἐμὲ μὴ ἐθέλειν παραλαβεῖν. § πῶς οὖν κύριος μὲν ὢν σὺ τῆς ἀνθρώπου, μέλλων δὲ προκαλεῖσθαι ταύτην τὴν πρόκλησιν, ἥν μεμαρτυρήκασί σοι, καταφεύγων δὲ εἰς τὴν ἄνθρωπον, μέλλων δὲ προκαλεῖσθαι περὶ * αἰκίας, ἄλλου δέ σοι οὐδενὸς ὄντος μάρτυρος, ὡς ἐπλήγης ὑπ' ἐμοῦ ἄρχοντος χειρῶν ἀδίκων, οὐχ ἧκες ἔχων τὴν ἄνθρωπον πρὸς τὸν διαιτητήν; καὶ παρεδίδους τὸ σῶμα παρούσης τῆς ἀνθρώπου, κύριός γε ὢν αὐτῆς· ἀλλὰ τὴν μὲν πρόκλησιν φὴς προκαλέσασθαι, τὴν δ' ἄνθρωπον οὐδεὶς εἶδε, δι' ἧς ἐξηπάτησας τοὺς δικαστὰς, ψευδεῖς μάρτυρας παρεχόμενος, ὡς ἐθέλων παραδοῦναι; ἐπειδὴ τοίνυν σοι τότε οὐ παρῆν ἡ ἄνθρωπος, ἀλλὰ πρότερον ἐσημάνθησαν οἱ ἐχῖνοι, ὕστερόν ἐστιν ὅπου ἤγαγες τὴν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀγορὰν, ἢ εἰς τὸ δικαστήριον; εἰ γὰρ μὴ τότε σοι παρεγένετο, ὕστερον δήπου ἔδει παραδιδόναι, καὶ μάρτυρας ποιεῖσθαι, ὡς ἐθέλεις ἐν τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔλεγχον γίγνεσθαι, καθά-

περ

περ προὐκαλέσω, προκλήσεώς τε ἐμβεβλημένης σοι, καὶ μαρτυρίας, ὡς ἤθελες παραδιδόναι τὴν ἄνθρωπον. μέλλων τοίνυν εἰσιέναι τὴν δίκην, ἔστιν ὅπου τὴν ἄνθρωπον εἰσήγαγες πρὸς τὸ δικαστήριον; καίτοι ἔδει αὐτὸν, εἴπερ ἀληθῆ ἦν, ἃ φασιν αὐτὸν προκαλεῖσθαι, πληρουμένων τῶν δικαστηρίων, κομίσαντα τὴν ἄνθρωπον, λαβόντα τὸν κήρυκα, κελεύειν ἐμὲ, εἰ βουλοίμην, βασανίζειν· καὶ μάρτυρας τοὺς δικαστὰς εἰσιόντας ποιεῖσθαι, ὡς ἕτοιμός ἐστι παραδοῦναι. νυνὶ δὲ λόγῳ ἐξαπατήσας, ψευδεῖς μαρτυρίας παρασχόμενος, οὐδέπω καὶ νῦν τολμᾷ παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου, καὶ ἐξαιτήσαντος, ὡς οἱ μάρτυρες ὑμῖν οἱ παραγενόμενοι μεμαρτυρήκασι. καί μοι ἀνάγνωθι πάλιν τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν δίκην διηγήσασθαι, ὅθεν ἐγένετό μοι πρὸς Θεόφημον, ἵνα εἴδητε, ὅτι οὐ μόνον ἐμοῦ ἀδίκως κατεδικάσατο, τοὺς δικαστὰς ἐξαπατήσας, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς ἅμα τῶν πεντακοσίων τῇ αὐτῇ ψήφῳ· καὶ ἄκυρα μὲν ἐποίησε τὰ δικαστήρια τὰ ὑμέτερα· ἄκυρα δὲ τὰ ψηφίσματα, καὶ τοὺς νόμους· ἀπίστους δὲ τὰς ἀρχὰς κατέστησεν ὑμῖν, καὶ τὰ γράμματα τὰ ἐν ταῖς στήλαις. ὃν δὲ τρόπον, ἐγὼ ὑμᾶς περὶ ἑνὸς ἑκάστου διδάξω· ἐμοὶ γὰρ πρὸς Θεόφημον συμβόλαιον μὲν οὐδὲν πώποτε πρότερον ἐν τῷ βίῳ ἐγένετο, οὔτ' αὖ κῶμος, ἢ ἔρως, ἢ πότος, ὥστε διαφερόμενον περί τινος πλεονεκτήματος, ἢ παροξυνόμενον ὑπὸ ἡδονῆς τινος, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου. ψηφισμάτων δὲ ὑμετέρων δήμου καὶ βουλῆς, καὶ νόμου ἐπιτάξαντος, εἰσέ-

πραξαι

πρᾶξαι τοῦτον, ὀφείλοντα τῇ πόλει σκεύη τριηραρχικά. διότι δὲ, ἐγὼ ὑμῖν διηγήσομαι. ἔτυχεν, ἐκπλεουσῶν τριηρῶν, καὶ βοήθεια ἀποστελλομένη διὰ τάχους. σκεύη οὖν ἐν τῷ νεωρίῳ οὐχ ὑπῆρχε ταῖς ναυσίν· ἀλλ' ἔχοντες οἱ ὀφείλοντες οὐκ ἀπεδίδοσαν· πρὸς δὲ τούτοις, οὐδ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὄντα ἄφθονα ὀθόνια καὶ στύππια καὶ σχοινία, οἷς κατασκευάζεται τριήρης, ὥστε πρίασθαι. γράφει οὖν Χαιρέδημος τὸ ψήφισμα τουτὶ, ἵνα εἰσπραχθῇ τὰ σκεύη ταῖς ναυσὶ, καὶ σῶα γένηται τῇ πόλει. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

Ψήφισμα. Τούτου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος γεγενημένου, ἡ μὲν ἀρχὴ ἐπεκλήρωσε, καὶ παρέδωκε τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει· οἱ δὲ τῶν νεωρίων ἐπιμεληταὶ, τοῖς τριηράρχοις τοῖς * οὐκ ἐκπλέουσι τότε, καὶ τοῖς ἐπιμεληταῖς τοῖς ἐν ταῖς συμμορίαις. ὁ δὲ νόμος ὁ τοῦ Περιάνδρου, * καθ' ὃν αἱ συμμορίαι συνετάχθησαν, ἠνάγκαζε καὶ προσέταττε τοὺς ὀφείλοντας παραλαβεῖν τὰ σκεύη. πρὸς δὲ τούτοις, ἕτερον ψήφισμα δήμου ἠνάγκαζε τὸ πρὸς μέρος ἡμῖν διδόναι τῶν ὀφειλόντων ἕκαστον εἰσπρᾶξαι. ἔτυχον δὴ ἐγὼ μὲν τριηραρχῶν καὶ ἐπιμελητὴς ὢν τῆς συμμορίας· Δημοχάρης δὲ ὁ παιανιεὺς ἐν τῇ συμμορίᾳ ὢν, καὶ ὀφείλων τῇ πόλει σκεύη μετὰ Θεοφήμου τουτουῒ, συντριήραρχος γενόμενος. γεγραμμένους οὖν αὐτοὺς ἀμφοτέρους ἐν τῇ στήλῃ, ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει, ἡ ἀρχὴ παραλαβοῦσα παρὰ τῆς προτέρας ἀρχῆς, ἡμῖν παρέδωκε κατά τε τὸν νόμον, καὶ [κατὰ] τὰ ψηφίσματα. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἦν μοι παραλαμβάνειν, ἐπεὶ

ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ πολλὰς τριηραρχίας τετριηραρχηκὼς ὑμῖν, οὐδεπώποτε ἔλαβον σκεύη ἐκ τοῦ νεωρίου· ἀλλ' αὐτὸς ἰδίᾳ παρεσκευάσμαι, ὁπότε δέοι, ἵνα ὡς ἐλάχιστα πράγματα ἔχοιμι πρὸς τὴν πόλιν. τότε δὲ * καὶ διὰ τὰ ψηφίσματα καὶ τὸν νόμον ἠναγκαζόμην παραλαμβάνειν. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι, τό, τε ψήφισμα καὶ τὸν νόμον· ἔπειτα τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τὴν παραδοῦσαν καὶ εἰσαγαγοῦσαν εἰς τὸ δικαστήριον· εἶτα τοὺς ἐκ τῆς συμμορίας, ἧς ἦν ἐπιμελητὴς καὶ τριήραρχος. καί μοι ἀνάγνωθι.

Νόμος. Ψήφισμα. Μαρτυρίαι.

Ὡς μὲν τοίνυν πολλή μοι ἀνάγκη ἦν παραλαβεῖν τοὺς ὀφείλοντας τῇ πόλει, τοῦ τε νόμου ἀκούετε, καὶ τῶν ψηφισμάτων. ὡς δὲ καὶ παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς, ὁ παραδοὺς ὑμῖν μεμαρτύρηκε. σκέψασθαι δὴ ὑμᾶς εἰκός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτο πρῶτον, πότερον ἐγὼ ἠδίκουν ὁ ἀναγκαζόμενος εἰσπρᾶξαι τὸν Θεόφημον, ἢ Θεόφημος, ὃς ὀφείλων τῇ πόλει τὰ σκεύη πολὺν χρόνον, οὐκ ἀπεδίδου. ἐὰν γὰρ καθέκαστον σκοπῆτε, εὑρήσετε τὸν Θεόφημον ἅπαντα ἀδικοῦντα· καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἐμοῦ μόνον λόγῳ εἰρημένα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου ψήφῳ κεκριμένα. ἐπειδὴ γὰρ παρέλαβον αὐτὸν ἐκ τῆς ἀρχῆς, προσελθὼν αὐτῷ, πρῶτον μὲν ἀπῄτουν τὰ σκεύη. ὡς δὲ τοῦτο μοῦ εἰπόντος οὐκ ἀπεδίδου, ὕστερον αὐτῷ περιτυχὼν περὶ τὸν ἑρμῆν τὸν πρὸς τῇ πυλίδι, προσεκαλεσάμην πρός τε τοὺς ἀποστολέας, καὶ πρὸς τοὺς

τῶν

τῶν νεωρίων ἐπιμελητάς. οὗτοι γὰρ εἰσῆγον τότε τὰς διαδικασίας εἰς τὸ δικαστήριον * τὰς περὶ τῶν σκευῶν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας τοὺς κλητεύσαντας παρέξομαι.

Μάρτυρες.

Ὅτι μὲν τοίνυν προσεκλήθη ὑπ' ἐμοῦ, οἱ κλήτορες μεμαρτυρήκασιν. ὡς δὲ εἰσήχθη εἰς τὸ δικαστήριον, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀποστολέων καὶ τῆς ἀρχῆς.

Μαρτυρία.

Ὃν μὲν τοίνυν ᾤμην πράγματα παρέξειν μοι Δημοχάρην τὸν παιανιέα, πρὶν μὲν εἰσαχθῆναι εἰς τὸ δικαστήριον, ἦν ἀηδής. ἐπειδὴ δὲ εἰσήχθη καὶ ἑάλω, ἀπέδωκε τὸ καθ' ἑαυτὸν μέρος τῶν σκευῶν. ὃν δ' οὐκ ἂν ᾠήθην εἰς τοσοῦτον πονηρίας ἐλθεῖν, ὥστε τολμῆσαι δή ποτε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι τὰ σκεύη, εἰς τοσοῦτο δικῶν καὶ πραγμάτων προβέβηκε, καὶ παρὼν μὲν πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, ὅτε εἰσήγετο, οὐδαμοῦ ἠντιδίκησεν, οὐδὲ ἀπεγράψατο διαδικασίαν πρὸς οὐδένα, * εἴ τινά φησιν ἕτερον ἔχειν τὰ σκεύη, καὶ μὴ προσήκειν αὐτῷ ἀποδοῦναι, ἀλλ' εἴασε καθ' ἑαυτοῦ ψῆφον ἐπαχθῆναι. ἐπειδὴ δὲ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, οὐδὲν μᾶλλον ἀπεδίδου. ἀλλ' ᾤετο ἐν μὲν τῷ παρόντι αὐτὸς ἐκποδὼν γενόμενος, ἡσυχίαν ἕξειν, ἕως ἐγώ τε ἐκπλεύσω, καὶ αἱ νῆες, καὶ χρόνος ἐγγένηται, καὶ ἐμὲ, ἃ οὗτος ὤφειλε σκεύη τῇ πόλει, ἀναγκασθήσεσθαι ἀποδοῦναι, ἥκοντα ἐνθάδε, ἢ τῷ διαδόχῳ, ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ τῆς συμμορίας ἐπὶ τὴν ναῦν. τί γὰρ ἂν καὶ ἀντέλεγον αὐτῷ, ψηφίσματα καὶ νόμους παρεχομένῳ, ὡς προσῆκον ἐμὲ εἰσπρᾶξαι

τὰ σκεύη; ὁ δὲ Θεόφημος χρόνου ἐγγεγενημένου, ὁπότε αὐτὸν ἥκων ἀπαιτοίην, ἔμελλε φήσειν ἀποδεδωκέναι· καὶ τούτοις τεκμηρίοις καταχρήσεσθαι, ὡς ἀποδέδωκε; τῷ καιρῷ, καὶ τῇ χρείᾳ, * καὶ ὡς οὐκ ἠλίθιος ἦν, οὐδ᾽ αὖ φίλος αὐτῷ γενόμενος οὐδὲ πώποτε, ὥστ᾽ ἐπισχεῖν. τί * γὰρ ἄν ποτε καὶ βουλόμενος ἐγὼ, τριηραρχῶν μὲν τῇ πόλει, ἐπιμελητὴς δὲ ὢν τῆς συμμορίας, ψηφισμάτων δὲ τοιούτων, καὶ νόμου ὄντος, περὶ τὴν εἴσπραξιν ἐπέσχον ἂν τούτῳ; ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχων ὁ Θεόφημος, τότε μὲν οὐκ ἀπεδίδου τὰ σκεύη, ἀλλ᾽ ἐκποδὼν ἦν. ὕστερον δὲ ᾤετό με ἀποστερήσειν· πρὸς δὲ τούτοις, εἰς ὅρκον καταφυγὼν, ῥᾳδίως ἐπιορκήσειν, ὅπερ καὶ ἄλλοις πεποίηκε. δεινὴ γὰρ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου περὶ τὰ διάφορα, ὡς ἐγὼ ἔργῳ ὑμῖν ἐπιδείξω. ταῦτα γὰρ τὰ σκεύη ὀφείλων ὁ Θεόφημος τῇ πόλει, εἰς Ἀφαρέα ἀνέφερε λόγῳ, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν διαδικασίαν, εὖ εἰδὼς, ὅτι ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος, ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς δικαστήριον. ὁ γὰρ Ἀφαρεὺς ἐξήλεγχεν αὐτὸν, τιμὴν λογισάμενον αὐτῷ τῶν σκευῶν, καὶ λαβόντα παρ᾽ αὐτοῦ, ὅτε παρελάμβανε τὴν τριηραρχίαν. νῦν δέ φησι Δημοχάρει παραδοῦναι· καὶ δικάζεται τοῖς παιδίοις τοῖς Δημοχάρους, τετελευτηκότος τοῦ Δημοχάρους. ὅτε δ᾽ ἔζη ὁ Δημοχάρης, οὐκ ἀπεγράψατο διαδικασίαν πρὸς αὐτὸν ὁ Θεόφημος, εἰσπραττόμενος ὑπ᾽ ἐμοῦ τὰ σκεύη· ἀλλ᾽ ἠβούλετο ἐπὶ προφάσει χρόνου ἐγγενομένου, ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν τὰ σκεύη. ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι.

Μαρτυρίαι. Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάντα ἐνθυμούμενος, καὶ ἀκούων τὸν Θεόφημον τῶν πεπλησιακότων, οἷος εἴη περὶ τὰ διάφορα, καὶ οὐκ ἀπολαμβάνων τὰ σκεύη παρ' αὐτοῦ, προσήειν πρός τε τοὺς ἀποστολέας, καὶ τὴν βουλὴν, καὶ τὸν δῆμον· λέγων, ὅτι οὐκ ἀποδίδωσί μοι τὰ σκεύη ὁ Θεόφημος, ἃ ὦφλεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, προσήεσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι τριήραρχοι τῇ βουλῇ, ὅσοι μὴ παρελάμβανον παρὰ τῶν ὀφειλόντων τὰ σκεύη. καὶ πολλῶν λόγων γενομένων, ἀποκρίνεται ἡμῖν ἡ βουλὴ ψηφίσματι, ὃ ἀναγνώσεται ὑμῖν, εἰσπράττεσθαι τρόπῳ, ᾧ ἂν δυνώμεθα.

Ψήφισμα. Γενομένου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος τούτου ἐν τῇ βουλῇ, καὶ οὐδενὸς γραφομένου παρανόμων, ἀλλὰ κυρίου ὄντος, προσελθὼν Εὐέργῳ τούτῳ, τῷ ἀδελφῷ τοῦ Θεοφήμου, ἐπειδὴ τὸν Θεόφημον οὐχ οἷόστε ἦν ἰδεῖν, ἔχων τὸ ψήφισμα, πρῶτον μὲν ἀπήτησα τὰ σκεύη, καὶ ἐκέλευσα αὐτὸν φράσαι τῷ Θεοφήμῳ· ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέρας τινὰς, ὡς οὐκ ἀπεδίδου τὰ σκεύη, ἀλλ' ἐχλεύαζέ με, παραλαβὼν μάρτυρας ἠρόμην αὐτὸν, πότερα μεμερισμένος εἴη πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἢ κοινὴ οὐσία εἴη αὐτοῖς; ἀποκριναμένου δέ μοι Εὐέργου, ὅτι νενεμημένος εἴη, καὶ χωρὶς οἰκοίη ὁ Θεόφημος, αὐτὸς δὲ παρὰ τῷ πατρὶ, πυθόμενος, οὗ ᾤκει ὁ Θεόφημος, λαβὼν παρὰ τῆς ἀρχῆς ὑπηρέτην, ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφήμου. καταλαβὼν δὲ αὐτὸν οὐκ ἔνδον ὄντα, ἐκέλευσα τὴν ἄνθρωπον τὴν ὑπακούσασαν, μετελθεῖν αὐτὸν ὅπου εἴη, ταύτην, ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον παραδοῦναι· ἐγὼ δὲ ἐξαι-

τῶν οὐ δύναμαι παραλαβεῖν, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν πύθησθε. ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων. ὡς δὲ ἀφικνεῖται ὁ Θεόφημος, μετελθούσης αὐτὸν τῆς ἀνθρώπου, ἀπῄτουν αὐτὸν τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν, λέγων, ὅτι ἤδη περὶ ἀναγωγὴν εἴην, καὶ ἐδείκνυον τὸ ψήφισμα τῆς βουλῆς. ὡς δὲ ταῦτά μου λέγοντος οὐκ ἀπεδίδου, ἀλλὰ ἠπείλει, καὶ ἐλοιδορεῖτο, ἐκέλευσα τὸν παῖδα καλέσαι, εἴ τινας ἴδοι τῶν πολιτῶν παριόντας ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἵνα μάρτυρές μοι εἴησαν τῶν λεγομένων, καὶ ἠξίουν πάλιν τὸν Θεόφημον, ἢ αὐτὸν ἀκολουθεῖν πρὸς τοὺς ἀποστολέας καὶ τὴν βουλήν, καὶ εἰ μή φησιν ὀφείλειν, ἐκείνους πείθειν, τοὺς παραδιδόντας τοὺς ὀφείλοντας, καὶ ἀναγκάζοντας εἰσπράττειν, ἢ ἀποδιδόναι τὰ σκεύη· εἰ δὲ μή, ἐνέχυρα ἔφην λήψεσθαι κατά τε τοὺς νόμους, καὶ τὰ ψηφίσματα. § οὐδὲν δὲ θέλοντος αὐτοῦ τῶν δικαίων ποιεῖν, ἦγον τὴν ἄνθρωπον ἑστηκυῖαν ἐπὶ τῇ θύρᾳ, τὴν μετελθοῦσαν αὐτόν. καὶ ὁ Θεόφημός με ἀφῃρεῖτο. καὶ ἐγὼ τὴν μὲν ἄνθρωπον ἀφῆκα, εἰς δὲ τὴν οἰκίαν εἰσῄειν, ἵνα ἐνέχυρόν τι λάβοιμι τῶν σκευῶν· ἔτυχε γὰρ ἡ θύρα ἀνεῳγμένη, ὡς ἐξῆλθεν ὁ Θεόφημος, καὶ ἔτι ἤμελλεν εἰσιέναι. καὶ ἐπεπύσμην αὐτόν, ὅτι οὐκ εἴη γεγαμηκώς. εἰσιόντος δέ μου, παίει πὺξ ὁ Θεόφημος τὸ στόμα. καὶ ἐγὼ ἐπιμαρτυρησάμενος τοὺς παρόντας, ἠμυνάμην. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ ἦρξε χειρῶν ἀδίκων ὁ Θεόφημος, οὐκ ἄλλοθεν οἴομαι δεῖν τὸν ἔλεγχον γίγνεσθαι, ἢ ἐκ τῆς ἀνθρώπου, ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι οἱ μάρτυρες, ὡς ἤθελε Θεόφημος παραδιδόναι.

ναι. ταύτῃ δὲ τῇ μαρτυρίᾳ πρότερος εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον, οὐ παραγραφομένου ἐμοῦ, οὐδ᾽ ὑπομνυμένου, διὰ τὸ καὶ πρότερόν ποτε ἐφ᾽ ἑτέρας δίκης ταῦτά με βλάψαι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς, λέγων, οὓς μὲν ἐγὼ παρεσχόμην μάρτυρας, ψευδῆ μαρτυρεῖν· τὴν δὲ ἄνθρωπον, ἐρεῖν τὰς ἀληθείας βασανιζομένην. οἷς δὲ τότε κατεχρῶντο λόγοις, νῦν αὐτοῖς ἐξελέγχονται ὑπεναντία ποιοῦντες. τὴν γὰρ ἄνθρωπον οὐ δύναμαι παραλαβεῖν πολλάκις ἐξαιτήσας, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν. ἐπειδὴ τοίνυν τὴν ἄνθρωπον οὐ παραδιδόασιν, ἣν αὐτοὶ ἔφασαν προκαλέσασθαι, βούλομαι ὑμῖν καὶ τοὺς μάρτυρας παρασχέσθαι, οἳ εἶδόν με πρότερον πληγέντα ὑπὸ τοῦ Θεοφήμου. ἡ δ᾽ αἰκία τοῦτ᾽ ἐστιν, ὃς ἂν ἄρξῃ πρότερος χειρῶν ἀδίκων, ἄλλως τε, καὶ κατὰ τὸν νόμον, καὶ κατὰ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα εἰσπράττοντα. καί μοι ἀνάγνωθι τὰ ψηφίσματα, καὶ τὰς μαρτυρίας.

Ψηφίσματα. Μαρτυρίαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφηρέθην τὰ ἐνέχυρα ὑπὸ τοῦ Θεοφήμου, καὶ συνεκόπην, ἐλθὼν εἰς τὴν βουλὴν, τάς τε πληγὰς ἔδειξα, καὶ ἃ πεπονθὼς ἦν, εἶπον, καὶ ὅτι εἰσπράττων τῇ πόλει τὰ σκεύη. ἀγανακτήσασα * οὖν ἡ βουλὴ ἐφ᾽ οἷς ἐγὼ ἐπεπόνθειν, καὶ ἰδοῦσά με ὡς διεκείμην, καὶ ἡγησαμένη ὑβρίσθαι οὐκ ἐμὲ, ἀλλ᾽ ἑαυτὴν καὶ τὸν δῆμον τὸν ψηφισάμενον, καὶ τὸν νόμον τὸν ἀναγκάσαντα εἰσπράττειν τὰ σκεύη, ἐκέλευεν εἰσαγγέλλειν με, καὶ τοὺς πρυτάνεις προγράφειν αὐτῷ τὴν κρίσιν ἐπὶ δύο ἡμέρας, ὡς ἀδικοῦντι, καὶ

διακωλύοντι τὸν ἀπόστολον, διότι τὰ σκεύη οὐκ ἀπεδίδου, καὶ τὰ ἐνέχυρα ἀφείλετο, καὶ ἐμὲ συνέκοψε τὸν εἰσπράττοντα, καὶ ὑπηρετοῦντα τῇ πόλει. γενομένης τοίνυν τῆς κρίσεως τῷ Θεοφήμῳ ἐν τῇ βουλῇ, κατὰ τὴν εἰσαγγελίαν, ἣν ἐγὼ εἰσήγγειλα, καὶ ἀποδοθέντος λόγου ἑκατέρῳ, καὶ κρύβδην ἰδίᾳ ψηφισαμένων τῶν βουλευτῶν, ἑάλω ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ ἔδοξεν ἀδικεῖν. καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ διαχειροτονεῖν ἦν ἡ βουλὴ, πότερα δικαστηρίῳ παραδοίη, ἢ ζημιώσειε ταῖς πεντακοσίαις, ὅσου ἦν κυρία κατὰ τὸν νόμον, δεομένων τούτων ἁπάντων, καὶ ἱκετευόντων, καὶ τινα οὐ προσπεμπόντων, καὶ τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν ἀποδιδόντων, εὐθὺς ἐν τῇ βουλῇ, καὶ περὶ τῶν πληγῶν φασκόντων ἐπιτρέπειν ᾧ ἐὰν κελεύσω Ἀθηναίων, συνεχώρησα, ὥστε τῷ Θεοφήμῳ πέντε καὶ εἴκοσι δραχμῶν προστιμηθῆναι. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, ὑμῶν τε δέομαι, ὅσοι ἐβούλευον ἐπ᾽ Ἀγαθοκλέους ἄρχοντος φράζειν τοῖς παρακαθημένοις, καὶ ὅσους ἐδυνάμην ἐγὼ ἐξευρεῖν τῶν τότε βουλευόντων, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

Μαρτυρίαι. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὕτως ἐπιεικὴς ἐγενόμην πρὸς τούτους. καίτοι τό γε ψήφισμα δημοσίαν τὴν οὐσίαν ἐκέλευεν εἶναι, οὐ μόνον, ὃς ἂν ἔχων σκεύη μὴ ἀποδιδῷ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ, ὃς ἂν ἰδίᾳ κτησάμενος μὴ πωλῇ· τοιαύτη γὰρ ἡ ἀπορία οὖσα συνέβαινε τότε ἐν τῇ πόλει σκευῶν. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

Ψήφισμα. Καταπλεύσας τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς οὐδενὶ ἤθελεν ἐπιτρέπειν ὁ Θεόφημος

περὶ

περὶ τῶν πληγῶν, ὧν ἔλαβον τότε ὑπ᾽ αὐτοῦ, προσεκαλεσάμην αὐτόν· καὶ ἔλαχον αὐτῷ δίκην αἰκίας. ἀντιπροσκαλεσαμένου δὲ καὶ ἐκείνου ἐμὲ, καὶ διαιτητῶν ἐχόντων τὰς δίκας, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφανσις ἦν τῆς δίκης, ὁ μὲν Θεόφημος παρεγράφετο, καὶ ὑπώμνυτο. ἐγὼ δὲ πιστεύων ἐμαυτῷ μηδὲν ἀδικεῖν, εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς. παρασχόμενος δὲ ἐκεῖνος ταύτην τὴν μαρτυρίαν, ἣν ἄλλος μὲν οὐδεὶς μεμαρτύρηκεν· ὁ δ᾽ ἀδελφὸς καὶ ὁ κηδεστὴς, ὡς ἐθέλοι τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, καὶ προσποιούμενος ἄκακος εἶναι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστάς. δέομαι δ᾽ ὑμῶν νυνὶ δικαίαν δέησιν, ἅμα μὲν δικάσαι περὶ τῆς μαρτυρίας, πότερα ψευδής ἐστιν, ἢ ἀληθὴς, ἅμα δὲ περὶ τοῦ πράγματος ἐξαρχῆς σκέψασθαι. ἐγὼ μὲν τοίνυν εἰς ἃ οὗτος κατέφυγε τότε δίκαια, ἐκ τούτων οἴομαι δεῖν τὸν ἔλεγχον γενέσθαι, ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανιζομένης, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων. τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία. καὶ τοὺς μάρτυρας διὰ τοῦτο διώκω τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὅτι ἐμαρτύρησαν ἐθέλειν παραδιδόναι τὸν Θεόφημον τὴν ἄνθρωπον, οὐδαμοῦ τὸ σῶμα παραδιδόντος, οὔτε τότε πρὸς τῷ διαιτητῇ, οὔτε ὕστερον, πολλάκις ἐμοῦ ἐξαιτήσαντος. διπλῆν οὖν αὐτοὺς ἔδει δοῦναι δίκην, ὅτι τε ἐξηπάτησαν τοὺς δικαστὰς ψευδεῖς μαρτυρίας παρασχόμενοι, κηδεστοῦ καὶ ἀδελφοῦ, καὶ ὅτι ἐμὲ ἠδίκησαν, λειτουργοῦντα μὲν ὑμῖν προθύμως, ποιοῦντα δὲ τὰ προσταττόμενα, ὑπηρετοῦντα δὲ τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς ὑμετέροις. ὡς δὲ οὐκ ἐγὼ μόνος παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς τοῦτον εἰσπράξασθαι σκεύη ὀφείλοντα

τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τῶν τριηράρχων ἑτέρους εἰσεπράξαντο, οὓς παρέλαβον, ἀνάγνωθί μοι αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Βούλομαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἃ πέπονθα ὑπ' αὐτῶν, διηγήσασθαι ὑμῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὦφλον αὐτοῖς τὴν δίκην, ἐφ' ᾗ τοὺς μάρτυρας τούτους διώκω τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας, προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ, μελλούσης μοι ἤδη ἐξήκειν τῆς ὑπερημερίας, ἐδεήθην αὐτοῦ ἐπισχεῖν μοι ὀλίγον χρόνον, λέγων τὰς ἀληθείας, ὅτι πεπορισμένου τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἤμελλον αὐτῷ ἐκτίνειν, συμβέβηκέ μοι τριηραρχία, καὶ ἀποστέλλειν διὰ τάχους δεῖ τὴν τριήρη· καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀλκίμαχος ἀνάγεσθαι κελεύει τὴν ναῦν. τὸ οὖν ἀργύριον τὸ πεπορισμένον * ἐπὶ τῷ Θεοφήμῳ ἀποδοῦναι, ἐνταῦθα κατεχρησάμην. ἐδεόμην δ' αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι τὴν ὑπερημερίαν, ἕως ἂν τὴν ναῦν ἀποστείλω. ὁ δὲ, ῥᾳδίως μοι καὶ ἀκάκως ἀποκρίνεται. οὐδὲν κωλύει, ἔφη· ἀλλ' ἐπειδὰν τὴν ναῦν ἀποστείλῃς, πόριζε καὶ ἐμοί. ἀποκριναμένου δέ μοι ταῦτα τοῦ Θεοφήμου, καὶ * ἀναβαλομένου τὴν ὑπερημερίαν, καὶ μάλιστά μου πιστεύσαντος τῇ τε ἐπισκήψει τῶν ψευδομαρτυριῶν, καὶ τῷ μὴ ἐθέλειν αὐτὸν παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, ὡς οὐδὲν ἂν νεωτερίσαντος περὶ τἀμὰ, ἐγὼ μὲν τὴν τριήρη ἀποστείλας, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πορίσας τὸ ἀργύριον, προσελθὼν αὐτῷ ἐκέλευον ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀκολουθοῦντα, κομίζεσθαι τὴν καταδίκην. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυ-

Μαρτυρίαι. Ο δὲ Θεόφημος ἀντὶ τοῦ τὴν καταδίκην ἀπολαβεῖν, ἀκολουθήσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἐλθών μου τὰ πρόβατα λαμβάνει ποιμαινόμενα πεντήκοντα μαλακὰ, καὶ τὸν ποιμένα μετ᾿ αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἀκόλουθα τῇ ποίμνῃ· ἔπειτα παῖδα διάκονον ὑδρίαν χαλκῆν ἀποφέροντα ἀλλοτρίαν ᾐτημένην, πολλοῦ ἀξίαν. καὶ ταῦτα ἔχουσιν οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς. ἀλλ᾿ ἐπεισελθόντες εἰς τὸ χωρίον, (γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ, καὶ οἰκῶ ἐνταῦθ᾿ ἐκ μειρακίου·) πρῶτον μὲν ἐπὶ τοὺς οἰκέτας ᾖξαν. ὡς δὲ οὗτοι διαφεύγουσιν αὐτοὺς, καὶ ἄλλος ἄλλῃ ἀπεχώρησεν, ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ καταβαλόντες τὴν θύραν τὴν εἰς τὸν κῆπον φέρουσαν, Εὔεργός τε οὑτοσὶ, ὁ ἀδελφὸς ὁ Θεοφήμου, καὶ Μνησίβουλος, ὁ κηδεστὴς αὐτοῦ, οἷς οὐδεμίαν δίκην ὠφλήκειν, οὐδὲ προσῆκεν αὐτοῖς ἅπτεσθαι τῶν ἐμῶν οὐδενὸς, εἰσελθόντες ἐπὶ τὴν γυναῖκά μου, καὶ τὰ παιδία, ἐξεφορήσαντο, ὅσα ἔτι ὑπόλοιπά μοι ἦν σκεύη ἐν τῇ οἰκίᾳ. § ᾤοντο μὲν γὰρ οὐ τοσαῦτα μόνον λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ πλείω· τὴν γὰρ οὖσαν μοί ποτε κατασκευὴν τῆς οἰκίας καταλήψεσθαι· ἀλλ᾿ ὑπὸ τῶν λειτουργιῶν, καὶ τῶν εἰσφορῶν, καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, τὰ μὲν ἐνέχυρα κεῖται αὐτῶν· τὰ δὲ, πέπραται. ὅσα δ᾿ ἦν ἔτι ὑπόλοιπα, πάντα λαβόντες ᾤχοντο. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔτυχεν ἡ γυνή μου μετὰ τῶν παίδων ἀριστῶσα ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ μετ᾿ αὐτῆς τιτθή τις ἐμοὶ γεγενημένη πρεσβυτέρα, ἄνθρωπος εὔνους καὶ πιστὴ, καὶ ἀφειμένη ἐλευθέρα ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ.

συνῳ-

συνῴκησε δὲ ἀνδρὶ, ἐπειδὴ ἀφείθη ἐλευθέρα. ὡς δὲ οὗτος ἀπέθανε, καὶ * αὐτὴ γραῦς ἦν, καὶ οὐκ ἦν αὐτὴν ὁ θρέψων, ἐπανῆκεν αὐτὴ ὡς ἐμέ. ἀναγκαῖον οὖν ἦν μὴ περιϊδεῖν ἐνδεεῖς ὄντας, μηδὲ τιτθὴν ἐμὴν γενομένην, καὶ παιδαγωγόν· ἅμα δὲ καὶ τριηραρχῶν ἐξέπλεον, ὥστε καὶ τῇ γυναικὶ βουλομένῃ ἦν τοιαύτην οἰκουρὸν μετ᾽ αὐτῆς με καταλιπεῖν. ἀριστώντων δὲ ἐν τῇ αὐλῇ, ὡς ἐπεισπηδῶσιν οὗτοι, καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, καὶ ἥρπαζον τὰ σκεύη, αἱ μὲν ἄλλαι θεράπαιναι, (ἐν τῷ πύργῳ γὰρ ἦσαν, οὗπερ διαιτῶνται·) ὡς ἤκουσαν τῆς κραυγῆς, κλείουσι τὸν πύργον, καὶ ἐνταῦθα μὲν οὐκ εἰσῆλθον, τὰ δ᾽ ἐκ τῆς ἄλλης οἰκίας ἐξέφερον σκεύη, ἀπαγορευούσης τῆς γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι αὐτῶν, καὶ λεγούσης, ὅτι αὐτῆς εἴη ἐν τῇ προικὶ τετιμημένα, καὶ ὅτι τὰ πρόβατα ἔχετε πεντήκοντα, καὶ τὸν ποιμένα, πλείονος ἄξια, ἢ κατεδικάσασθε· ἀπήγγειλε γάρ τις αὐταῖς τῶν γειτόνων κόψας τὴν θύραν· ἔτι δὲ ἔφη τὸ ἀργύριον αὐτοῖς κείμενον εἶναι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ· ἠκηκόει γὰρ ἐμοῦ· κἂν περιμείνητε, ἔφη, ἢ μετέλθῃ τις ὑμῶν αὐτὸν, ἔχοντες ἄπιτε τὸ ἀργύριον ἤδη· τὰ δὲ σκεύη, ἐᾶτε· καὶ μηδὲν τῶν ἐμῶν φέρετε, ἄλλως τε καὶ ἔχοντες ἄξια τῆς καταδίκης. § ταῦτα δὲ λεγούσης τῆς γυναικὸς, οὐχ ὅπως ἐπέσχον, ἀλλὰ καὶ τῆς τιτθῆς τὸ κυμβίον λαβούσης παρακείμενον αὐτῇ, ἐξ οὗ ἔπινε, καὶ ἐνθεμένης εἰς τὸν κόλπον, ἵνα μὴ οὗτοι λάβοιεν, ἐπειδὴ εἶδεν ἔνδον ὄντας αὐτοὺς, κατιδόντες αὐτὴν οὕτω διέθεσαν ἀφαιρού-

μενοι

μενοι τὸ κυμβίον Θεόφημος καὶ Εὔεργος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ οὑτοσὶ, ὥστε ὕφαιμοι μὲν οἱ βραχίονες, καὶ οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτῆς ἐγένοντο, ἀποστρεφομένης τὼ χεῖρε καὶ ἑλκομένης ὑπὸ τούτων ἀφαιρουμένων τὸ κυμβίον· ἀμυχὰς δὲ ἐν τῷ τραχήλῳ εἶχεν ἀγχομένη, πελιὸν δὲ τὸ στῆθος. εἰς τοῦτο δ' ἦλθον πονηρίας, ὥστε ἕως ἀφείλοντο τὸ κυμβίον ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, οὐκ ἐπαύσαντο ἄγχοντες καὶ τύπτοντες τὴν γραῦν. ἀκούσαντες δὲ οἱ θεράποντες τῶν γειτόνων τῆς κραυγῆς, καὶ ὁρῶντες τὴν οἰκίαν πορθουμένην τὴν ἐμὴν, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν τεγῶν τῶν ἑαυτῶν ἐκάλουν τοὺς παριόντας, οἱ δὲ καὶ εἰς τὴν ἑτέραν ὁδὸν ἐλθόντες, καὶ ἰδόντες Ἁγνόφιλον παριόντα, ἐκέλευσαν παραγενέσθαι. προσελθὼν δὲ ὁ Ἁγνόφιλος προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ θεράποντος τοῦ Ἀνθεμίωνος, ὅς ἐστί μοι γείτων, εἰς μὲν τὴν οἰκίαν οὐκ εἰσῆλθεν. οὐ γὰρ ἡγεῖτο δίκαιον εἶναι μὴ παρόντος γε τοῦ κυρίου· ἐν δὲ τῷ τοῦ Ἀνθεμίωνος χωρίῳ ὢν, ἑώρα τά τε σκεύη ἐκφερόμενα, καὶ Εὔεργον καὶ Θεόφημον ἐξιόντας ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας. οὐ μόνον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, λαβόντες μου τὰ σκεύη ᾤχοντο, ἀλλὰ καὶ τὸν υἱὸν ἦγον ὡς οἰκέτην, ἕως τῶν γειτόνων ἀπαντήσας αὐτοῖς Ἑρμογένης, εἶπεν, ὅτι υἱός μου εἴη. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρία. Ἐπειδὴ τοίνυν μοι ἀπηγγέλθη εἰς Πειραιᾶ τὰ γεγενημένα, ὑπὸ τῶν γειτόνων, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν, τούτους μὲν οὐκέτι καταλαμβάνω· ἰδὼν δὲ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας ἐκπεφορημένα, καὶ τὴν γραῦν ὡς διέκειτο, καὶ ἀκούσας τῆς γυναικὸς τὰ γενόμενα,

προσελ-

προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἕωθεν ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχων, ἐκέλευον αὐτὸν πρῶτον μὲν τὴν καταδίκην ἀπολαμβάνειν, καὶ ἀκολουθεῖν ἐπὶ τὴν τράπεζαν· ἔπειτα, τὴν ἄνθρωπον θεραπεύειν, ἣν συνέκοψαν, καὶ ἰατρὸν εἰσάγειν, ὃν αὐτοὶ βούλοιντο. ταῦτα δέ μου λέγοντος, καὶ διαμαρτυρομένου, κακά με πολλὰ εἰπόντες, ὁ μὲν Θεόφημος ἠκολούθει μόλις, διατριβὰς ἐμποιῶν, καὶ φάσκων βούλεσθαι καὶ αὐτός τινας παραλαβεῖν μάρτυρας. ταῦτα δ' ἔλεγε, τεχνάζων χρόνον ἐγγενέσθαι. ὁ δ' Εὔεργος οὑτοσὶ εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως μεθ' ἑτέρων ὁμοίων αὐτῷ ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν, * ἐπὶ τὰ ὑπόλοιπα σκεύη, εἴ τινα ἐν τῇ προτεραίᾳ ἐν τῷ πύργῳ ἦν, καὶ οὐκ ἔτυχεν ἔξω ὄντα, ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἦλθον, διὰ τὴν χρείαν κατηνέχθη, ἐκβαλὼν τὴν θύραν, ἥνπερ καὶ τῇ προτεραίᾳ ἐξέβαλε κακῶς ἑστηκυῖαν, ᾤχετό μου λαβὼν τὰ σκεύη· ᾧ οὔτε δίκην ὠφλήκειν, οὔτε συμβόλαιον ἦν μοι πρὸς αὐτὸν οὐδέν. § ἐκτίνοντος δέ μου τῷ Θεοφήμῳ, ᾧ ὠφλήκειν τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐξέτινον, πολλῶν παρόντων μαρτύρων, χιλίας μὲν καὶ ἑκατὸν δραχμὰς καὶ τρεῖς καὶ δύω ὀβολὼ τὴν ἐπωβελίαν, τριάκοντα δὲ τὰ πρυτανεῖα· τῶν γὰρ ἄλλων οὐδὲν αὐτῷ ἐπιτιμίων ὦφλον. λαβὼν τοίνυν παρ' ἐμοῦ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολὼ, τὸ σύμπαν κεφάλαιον, ἀπαιτοῦντός μου τά τε πρόβατα, καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ τὰ σκεύη, ἃ ἡρπάκει μου, οὐκ ἔφη ἀποδώσειν μοι, εἰ μή τις αὐτὸν ἀφήσει, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων, καὶ τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν.

τυριῶν. ταῦτα δὲ ἀποκριναμένου αὐτοῦ, μάρτυρας μὲν ἐποιησάμην τῆς ἀποκρίσεως τοὺς παρόντας, τὴν δὲ δίκην ἐξέτισα· ὑπερήμερον δὲ οὐκ ᾤμην δεῖν ἐμαυτὸν εἶναι. τὸν δ᾽ Εὔεργον οὐδ᾽ ᾔδειν εἰσεληλυθότα μου εἰς τὴν οἰκίαν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλ᾽ αὐτίκα ἡ δίκη ἐξετέτιστο, καὶ εἶχεν ὁ Θεόφημος τά τε πρόβατα, καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ τὰ σκεύη τὰ τῇ προτεραίᾳ περιγενόμενα· καὶ ἄγγελος ἦλθέ μοι τις λιθοκόπος, τὸ πλησίον μνῆμα ἐξεργαζόμενος, ὅτι πάλιν οἴχεται Εὔεργος τὰ ὑπόλοιπά μου σκεύη ἐκφορήσας ἐκ τῆς οἰκίας· πρὸς ὃν οὐδέν μοι πρᾶγμα ἦν. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι τῇ μὲν προτεραίᾳ εἰλήφεσάν μου τὰ ἐνέχυρα, τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἐκομίσαντο τὸ ἀργύριον παρ᾽ ἐμοῦ (καίτοι πῶς ἄν, εἰ μὴ πεπορισμένον τε ἦν, καὶ ἐπηγγέλκειν αὐτοῖς, εὐθὺς ἂν ἀπέλαβον;) * καὶ πάλιν αὐθήμερον εἰσεληλύθεισαν εἰς τὴν οἰκίαν, * ἐκτίνοντος τὴν δίκην· τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Επειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπαγγείλαντός μου αὐτῷ θεραπεύειν τὴν ἄνθρωπον, ἣν συνέκοψαν, καὶ ἰατροὺς εἰσάγειν, οὐκ * ἐφρόντιζεν, ἐγὼ αὐτὸς εἰσήγαγον ἰατρὸν, ᾧ πολλὰ ἔτη ἐχρώμην· ὃς ἐθεράπευεν αὐτὴν ἀῤῥωστοῦσαν. καὶ ἐπέδειξα, ὡς εἶχεν, ἀγαγὼν μάρτυρας. ἀκούσας δὲ τοῦ ἰατροῦ, ὅτι ἀσθενοίη, καὶ οὐδὲν οὐκέτι εἴη ἡ ἄνθρωπος, πάλιν ἑτέρους μάρτυρας παραλαβὼν, τήν τε ἄνθρωπον ἐπέδειξα, ὡς εἶχε, καὶ ἐπήγγειλα τούτοις θεραπεύειν. ἕκτῃ τοίνυν ἡμέρᾳ ὕστερον, ἢ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰ-

κίαν,

κίαν, ἐτελεύτησεν ἡ τιτθή. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐτελεύτησεν, ἦλθον ὡς τοὺς ἐξηγητάς, ἵνα εἰδείην ὅ, τι με χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων. καὶ διηγησάμην αὐτοῖς ἅπαντα τὰ γεγενημένα, τήν τε ἄφιξιν τὴν τούτων, καὶ τὴν εὔνοιαν τῆς ἀνθρώπου, καὶ ὡς εἶχον αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ὡς διὰ τὸ κυμβίον, οὐκ ἀφιεῖσα, τελευτήσειεν. ἀκούσαντες δέ μου οἱ ἐξηγηταὶ ταῦτα, ἤροντό με, πότερον ἐξηγήσωνταί μοι μόνον, ἢ καὶ συμβουλεύσωσιν. ἀποκριναμένου δέ μου αὐτοῖς, ἀμφότερα, εἶπόν μοι, ὅτι ἡμεῖς τοίνυν σοι τὰ μὲν νόμιμα ἐξηγησόμεθα, τὰ δὲ σύμφορα παραινέσομεν· πρῶτον μὲν ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ, καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι, εἴ τις προσήκων ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου· ἔπειτα τὸ μνῆμα φυλάττειν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δὲ συμβουλευόμέν σοι, ἐπειδὴ αὐτὸς μὲν οὐ παρεγένου, ἡ δὲ γυνὴ, καὶ τὰ παιδία, ἄλλοι δέ σοι μάρτυρες οὐκ εἰσίν· ὀνόματι μὲν οὐδενὶ μὴ προαγορεύειν, τοῖς δεδρακόσι δὲ, καὶ κτείνασιν· εἶτα πρὸς τὸν βασιλέα μὴ λαγχάνειν. οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ νόμῳ ἐστί σοι· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γένει σοι ἡ ἄνθρωπος, οὐδὲ θεράπαινα, ἐξ ὧν σὺ λέγεις. οἱ δὲ νόμοι τούτων κελεύουσι τὴν δίωξιν εἶναι. § ὥστ᾽ εἰ διομῇ ἐπὶ παλλαδίῳ αὐτὸς, καὶ ἡ γυνὴ, καὶ τὰ παιδία, καὶ καταράσεσθε αὐτοῖς, καὶ τῇ οἰκίᾳ, χείρων τε δόξεις πολλοῖς εἶναι, κἂν μὲν ἀποφύγῃ σε, ἐπιωρκηκέναι· ἐὰν δὲ ἕλῃς, φθονήσῃ. ἀλλ᾽ ὑπὲρ σεαυτοῦ, καὶ τῆς οἰκίας ἀφοσιωσάμενος ὡς

ῥᾶστα

ῥᾷστα τὴν συμφορὰν φέρειν, ἄλλη δὲ, εἴ πῃ βούλει, τιμωροῦ. ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ τῶν ἐξηγητῶν, καὶ τοὺς νόμους ἐπισκεψάμενος τοὺς τοῦ Δράκοντος ἐκ τῆς στήλης, ἐβουλευόμην μετὰ τῶν φίλων ὅ, τι χρή με ποιεῖν. συμβουλευόντων δέ μοι ταῦτα, ἃ μὲν ὑπὲρ τῆς οἰκίας προσῆκέ μοι πρᾶξαι, καὶ ἃ ἐξηγήσαντό μοι οἱ ἐξηγηταὶ, ἐποίησα. ἃ δ' ἐκ τῶν νόμων οὐκέτι μοι προσῆκεν, ἡσυχίαν εἶχον. κελεύει γὰρ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς προσήκοντας ἐπεξιέναι μέχρις ἀνεψιαδῶν· καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ διορίζεται, ὅ, τι προσῆκόν ἐστι, κἂν οἰκέτης ᾖ, τούτων τὰς ἐπισκήψεις εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὔτε γένει προσῆκεν ἡ ἄνθρωπος οὐδὲν, εἰ μὴ ὅσον τιτθὴ γενομένη, οὐδ' αὖ θεράπαινά γε· ἀφεῖτο γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐλευθέρα· καὶ χωρὶς ᾤκει, καὶ ἄνδρα ἔσχε. ψεύσασθαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, καὶ διομόσασθαι αὐτὸς τὸν υἱὸν καὶ τὴν γυναῖκα, οὐκ ἂν ἐτόλμησα, οὐδ' ἂν εἰ εὖ ᾔδειν, ὅτι αἱρήσομαι αὐτούς. οὐ γὰρ οὕτω τούτους μισῶ, ὡς ἐμαυτὸν φιλῶ. ἵνα δὲ μὴ λόγῳ μόνον ἀκούσητέ μου, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

Νόμος. Πολλαχόθεν μὲν οὖν οἴομαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καταφανῆ ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν εἶναι, ὡς ψευδής ἐστιν, οὐχ ἥκιστα δ' ἐκ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ῥᾴδιον γνῶναι. οὗτοι γὰρ ᾤοντο, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐμὲ, εἰ πολλά μου λάβοιεν ἐνέχυρα, ἄσμενον ἀφήσειν [με] τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὥστε ἀπολαβεῖν με τὰ ἐνέχυρα. καὶ ἐπειδὴ ἐδεήθην αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι μοι τὴν ὑπερημερίαν, ἄσμενος ἤκουσεν, ἵνα ὑπερήμερος αὐτῷ

γενοίμην, καὶ ἐκφορήσαιτό μου ὡς πλεῖστα. καὶ διὰ τοῦτο ἀκάκως καὶ ταχύ μοι ὡμολόγησεν, ἵνα πιθανὸς γένηται, καὶ μὴ καταφανὴς ἐπιβουλεύων, ἡγούμενος οὐκ εἶναι αὐτῷ δι᾽ ἄλλου τρόπου τοὺς μάρτυρας ἀφεθῆναι τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἢ διὰ τοῦ ἐξαπατῆσαι, καὶ λαβεῖν με ὑπερήμερον, καὶ ἐκφορήσασθαι ὡς πλεῖστα. οὐ γὰρ ὅσα ἔχουσί μου, ᾤετο λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ πλείω. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀνέμενεν, ὡς οὐ διὰ ταχέων με ποριοῦντα αὐτῷ τὸ ἀργύριον, βουλόμενος ὑπ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνας τῶν ψευδομαρτυριῶν τὴν ἐνεχυρασίαν μου ποιήσασθαι. ἐπειδὴ δὲ ἐπήγγειλα αὐτῷ κομίσασθαι τὴν δίκην, ἐλθών μου τά τε σκεύη, καὶ τοὺς οἰκέτας, καὶ τὰ πρόβατα ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ἀπολαβεῖν. γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ, ὥστε οὐ πόῤῥω ἔδει αὐτὸν ἐλθεῖν. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, μέγα τεκμήριον ὑμῖν ἔστω. τῇ ὑστεραίᾳ γὰρ ἐκομίσατο τὸ ἀργύριον τῆς δίκης, ἢ τὰ ἐνέχυρα ἔλαβε. καίτοι πῶς ἄν, εἰ μὴ πεπορισμένος ἦν, εὐθὺς ἀπέλαβε τὸ ἀργύριον χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς, δύ᾽ ὀβολώ; καὶ τὰ ἐνέχυρά μοι οὐκ ἀπεδίδου, ἀλλ᾽ ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὡς ὑπερημέρου ὄντος. ὅτι δ᾽ οὐκ ἦν αὐτῷ ὑπερήμερος, ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον καὶ τὴν μαρτυρίαν, ὃς κελεύει κύρια εἶναι, ὅ, τι ἂν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ. ὥστε οὐκέτι ἦν αὐτῷ δήπου ὑπερήμερος.

Νόμος. Μαρτυρία. Ὡς μὲν τοίνυν ὡμολόγησέ μοι, καὶ ἀνεβάλετο τὴν ὑπερημερίαν, μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὡς δὲ ἐτριηράρχουν, ὁ συντριήραρχός μοι μεμαρτύρηκε· καὶ ὡς ἡ ναῦς ἡ στρα-

τηγὶς

τηγὶς κατεσκευάσθη Ἀλκιμάχῳ. ὥστ' οὐκέτι ἦν αὐτῷ δήπου ὑπερήμερος * ἀναβαλομένῳ μοι, ἔτι δὲ καὶ ἐκτίνειν· ἀλλὰ δεινὴ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τὸ πλεῖον καὶ τὸ ἔλαττον. καὶ εὖ ᾔδεσαν, ὅτι, εἰ μὲν τὴν ἄνθρωπον παραδώσουσιν, ἐξελεγχθήσονται ψευδῆ ἐγκαλέσαντες. εἰ δὲ μὴ παραδώσουσιν, ἣν ἐμαρτύρησαν, ὡς οὗτος ἤθελε παραδιδόναι, ψευδομαρτυριῶν ἁλώσονται. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴ τις ἄρα τῶν τότε δικαζόντων τυγχάνει ὢν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοῖς αὐτοῖς χρήσασθαι ἔθεσιν, οἷσπερ καὶ τότε. καὶ εἰ μὲν ἡ μαρτυρία πιστὴ ὑμῖν ἔδοξεν εἶναι, καὶ ἐγὼ φεύγειν τὸν ἔλεγχον, τὸν ἐκ τῆς ἀνθρώπου, νῦν ἐξελεγχομένων αὐτῶν ψευδῆ μεμαρτυρηκότων, καὶ οὐ παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον, βοηθῆσαί μοι. εἰ δέ μοι ὠργίσθητε, ὅτι ἐνεχυράσων ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Θεοφήμου, καὶ τούτοις νῦν ὀργισθῆναι, ὅτι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἦλθον. καὶ ἐγὼ μὲν ὑπὸ νόμων καὶ ψηφισμάτων ἀναγκαζόμενος, πρόνοιαν ἐποιησάμην τοῦ μήτε ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν τούτου εἰσελθεῖν, μήτε ἐπὶ τὴν μητέρα, μήτε τῶν τοῦ ἀδελφοῦ λαβεῖν μηδὲν, ἀλλ' οὗ αὐτὸς ᾤκει ὁ Θεόφημος· § καὶ ἐπειδὴ οὐ κατέλαβον αὐτὸν ἔνδον, οὐχ ἁρπάσας ᾠχόμην οὐδὲν, ἀλλὰ μετελθεῖν ἐκέλευσα αὐτόν· καὶ παρόντος, οὐκ ἀπόντος, τὴν ἐνεχυρασίαν ἐποιησάμην· καὶ ἀφαιρούμενος ἀφῆκα, καὶ ἀπῆλθον ἐπὶ τὴν βουλὴν, τοὺς κυρίους, καὶ εἰσαγγείλας, καὶ ἑλὼν ἐν τῇ βουλῇ, ἀποχρῆν ἡγησάμην τὰ μὲν σκεύη ἀπολαβεῖν ἁπλᾶ, περὶ δὲ τῶν πληγῶν ἐπιτρέψαι, τῷ δὲ τι-

μήματι συγχωρῆσαι. ὥστε ἐγὼ μὲν οὕτω πρᾷος περὶ τούτους ἦν· οὗτοι δὲ οὕτως ἀσελγεῖς καὶ βδελυροὶ, ὥστ᾽ ἐπὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία ἐλθεῖν, ἔχοντες μὲν τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς οἰκέτας, πλείονος ἄξια, ἢ κατεδικάσαντο. * ἀναβαλόμενοι δὲ τὴν ὑπερημερίαν, ἐπαγγείλαντος [δέ] μου κομίζεσθαι αὐτοὺς τὴν δίκην, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν· [καὶ] εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, τά τε σκεύη ἐκφορῆσαι, τήν τε τιτθὴν συγκόψαι, γραῦν γυναῖκα, ἕνεκα κυμβίου, καὶ ταῦτα πάντα ἔτι ἔχειν, καὶ μὴ ἀποδιδόναι, ἐκτετικότος ἐμοῦ τὴν δίκην, χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ᾽ ὀβολώ. εἰ δέ τις ἀγνοήσας αὐτοὺς τότε ἀκάκους ἡγήσατο, καὶ ἀπράγμονας εἶναι, βούλομαι ὑμῖν περὶ αὐτῶν τὰς μαρτυρίας ἀναγνῶναι, ἃς μεμαρτυρήκασί μοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι· λόγῳ μὲν γὰρ διηγήσασθαι, οὐκ ἂν ἱκανόν μοι γένοιτο τὸ ὕδωρ, ἵν᾽ ἐκ τούτων ἁπάντων σκεψάμενοι, τῶν τε λεχθέντων καὶ τῶν μαρτυρουμένων, ὁσίαν καὶ δικαίαν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τίθησθε τὴν ψῆφον. λέγε τὰς μαρτυρίας. Μαρτυρίαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ

ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Ποικίλην ἔχει περιπέτειαν πραγμάτων ὁ λόγος· Κόνων γάρ τις ἀνὴρ ἀθηναῖος ἄπαις τελευτᾷ, ὡς ἐπίδικον τοῖς οἰκείοις γενέσθαι τὸν κλῆρον. Καλλί-

στρατος

ςρατος μὲν οὖν ὁ τὸν λόγον τουτονὶ λέγων, ὅλον τὸν κλῆρον τοῦτον ἑαυτῷ προσήκειν φησίν. ἐγγυτάτω γὰρ κατὰ γένος αὐτὸς εἶναι τῷ Κόνωνι, ἀλλὰ τοῦτο μὲν τάχ' ἂν καὶ ψεύδοιτο, καὶ λόγῳ καταχρῷτο ψιλῷ. Ὀλυμπιόδωρος δὲ, πρὸς ὃν ἡ δίκη, καὶ αὐτὸς ἠμφισβήτησεν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κλήρου. ἤστην δὲ οἰκείω, ὅ, τε Ὀλυμπιόδωρος, καὶ ὁ Καλλίστρατος. ἀδελφὴν γὰρ Ὀλυμπιοδώρου Καλλίστρατος εἶχε γυναῖκα. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς μὴ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ νείμασθαι μὲν ἐξίσης τὴν οὐσίαν τοῦ τελευτήσαντος, ὅση φανερά τε ἦν, καὶ ὡμολογημένη· κοινῇ δὲ ζητεῖν τὰ ἀφανῆ, καὶ κοινῇ πράττειν περὶ τούτων πάντα. προσεδόκων γὰρ ἥξειν τινὰς ἀμφισβητοῦντας αὐτοῖς τοῦ κλήρου. περὶ τούτου καὶ συνθήκας ἔγραψαν, καὶ κατέθεντο παρ' Ἀνδροκλείδῃ, φίλῳ τινὶ κοινῷ. οἰκέτης δὲ ἦν Κόνωνος Μοσχίων, πάνυ πιστὸς ἐκείνῳ νομισθείς. τοῦτον Ὀλυμπιόδωρος λαμβάνει, καὶ διαβληθέντα χιλίας ὑφῃρῆσθαι τοῦ Κόνωνος δραχμὰς, βασανίζει μετὰ Καλλιστράτου. καὶ ὡς ὡμολόγησεν ὁ οἰκέτης τὸ ἀργύριον, νέμεται καὶ τοῦτο πρὸς τὸν Καλλίστρατον κατὰ τὰς συνθήκας ἐξίσης. ὑπονοήσας δὲ καὶ πλείονας ἔχειν ἀργυρίου τὸν ἄνθρωπον, οὐκέτι παραλαβὼν τὸν Καλλίστρατον, αὐτὸς βασανίζει, καὶ μνᾶς ἑβδομήκοντα λαμβάνει μόνος. περὶ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου Κόνωνος καὶ ἄλλοι, καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ Καλλιστράτου, Κάλλιππος, ὁμοπάτριος ὤν. βουλευόμενοι κοινῇ περὶ τῶν ἀγώνων Ὀλυμπιόδωρος καὶ Καλλίστρατος συντίθενται, ὁ μὲν Ὀλυμπιόδωρος ἀμφισβητεῖν ὅλου τοῦ κλήρου ὁ δὲ Καλλίστρατος, τοῦ ἡμικληρίου. στρατευομένων δὲ ἀθηναίων

εἰς Ἀκαρνανίαν, ᾤχετο καὶ Ὀλυμπιόδωρος. ἦν γὰρ τῶν ἐκ καταλόγου. τῆς δὲ κυρίας ἐνστάσης, οἱ δικασταὶ, πρόφασιν τὴν στρατείαν εἶναι πεισθέντες, ἀνεῖλον* αὐτὸν τῆς διαδικασίας· διό φησι Καλλίστρατος καὶ αὐτὸς ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου δίκην, ταῖς συνθήκαις ἐμμένων, ἐπειδὴ κοινῇ πάντα πράττειν ἐκέλευον. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς στρατείας Ὀλυμπιόδωρος, παλινδικίᾳ χρῆται πρὸς τοὺς νενικηκότας, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Καλλίστρατος, δεδωκότος τοῦτο τοῦ νόμου. καὶ ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου, καθάπερ ἐξαρχῆς, ὁ μὲν, τοῦ ἡμίσεως· ὁ δὲ, καὶ τοῦ ὅλου. πρότερος δὲ λέγων Ὀλυμπιόδωρος, νικᾷ τὸν κλῆρον. νικήσας δὲ καὶ λαβὼν ὅλον, οὐκ ἐμμένει ταῖς συνθήκαις, αἷς ἐξ ἀρχῆς ἐποιήσατο, οὐδὲ δίδωσι τὰ ἡμίση τῷ Καλλιστράτῳ. ὁ δὲ αὐτὸν ἀπαιτεῖ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα μνῶν τῶν παρὰ τοῦ Μοσχίωνος τὸ ἥμισυ, καὶ τῆς ὅλης οὐσίας, ταῖς συνθήκαις ἰσχυριζόμενος, καὶ λέγων καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ δίκῃ συναγωνίσασθαι τῷ Ὀλυμπιοδώρῳ, καὶ συγκεχωρηκέναι, καὶ τοὺς λόγους εἰπεῖν οὓς ἐβούλετο, καὶ μάρτυρας παρασχέσθαι ψευδεῖς, ὡς, εἰ μὴ κοινῇ, καὶ συντιθέμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἠγωνίζοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐξελέγξαι, καὶ οὐκ ἐᾶσαι τὸν Ὀλυμπιόδωρον νικῆσαι τὴν δίκην.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ

ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοὺς μὴ εἰωθότας, μηδὲ δυναμένους, εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ἐπειδὰν ὑπό τινος ἀδικῶνται, ἄλλως τε, καὶ ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα ἀδικεῖσθαι προσήκει, οἷον καὶ ἐμοὶ νυνὶ συμβαίνει. † οὐ βουλόμενος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀγωνίζεσθαι πρὸς Ὀλυμπιόδωρον, οἰκεῖον ὄντα, καὶ ἀδελφὴν τούτου ἔχων, ἠνάγκασμαι διὰ τὸ μεγάλ᾽ ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τούτου. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀδικούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ ψεῦδός τι ἐγκαλῶν Ὀλυμπιοδώρῳ, τούτων τι ἐποίουν, ἢ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἐμοῖς καὶ Ὀλυμπιοδώρου μὴ ἐθέλων ἐπιτρέπειν, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν δικαίων ἀφιστάμενος, εὖ ἴστε, ὅτι πάνυ ἂν ᾐσχυνόμην, καὶ ἐνόμιζον ἂν ἐμαυτὸν φαῦλον εἶναι ἄνθρωπον. † νῦν δ᾽ οὔτε μικρὰ ἐλαττούμενος ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρου, οὔτε διαλλακτὴν οὐδένα φεύγων, οὔτ᾽ αὖ μὰ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἑκὼν, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τε μάλιστα ἄκων, ἠνάγκασμαι ὑπὸ τούτου ἀγωνίζεσθαι ταύτην τὴν δίκην. † δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀκούσαντας ἀμφοτέρων ἡμῶν, καὶ αὐτοὺς δοκιμαστὰς τοῦ πράγματος γενομένους, μάλιστα μὲν διαλλάξαντας ἀποπέμψαι, καὶ εὐεργέτας ἡμῶν ἀμφοτέρων ὑμᾶς γενέσθαι· † ἐὰν δ᾽

ἄρα μὴ ἐπιτυγχάνητε τούτου, ἐκ τῶν ὑπολοίπων, τῷ τὰ δίκαια λέγοντι, τούτῳ τὴν ψῆφον ὑμᾶς προσθέσθαι. † πρῶτον μὲν οὖν μαρτυρίας ἀναγνώσεται, ὅτι οὐκ ἐγὼ αἴτιός εἰμι τοῦ εἰς τὸ δικαστήριον εἰσιέναι, ἀλλ᾽ αὐτὸς οὗτος. λέγε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ὅτι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μέτρια καὶ προσήκοντα προὐκαλούμην Ὀλυμπιόδωρον, μεμαρτύρηται ὑπὸ τῶν παραγενομένων. οὐκ ἐθέλοντος δὲ τούτου οὐδ᾽ ὁτιοῦν ποιεῖν τῶν δικαίων, ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς ὑμᾶς λέγειν περὶ ὧν ἀδικοῦμαι ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρου. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος. † ἦν γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Κόνων ἁλαιεὺς, οἰκεῖος ἡμέτερος. οὗτος ὁ Κόνων ἐτελεύτησεν ἄπαις ὀλίγον πάνυ χρόνον ἀῤῥωστήσας. ἐβίω δὲ πολλὰ ἔτη, καὶ ἦν πρεσβύτερος, ὅτ᾽ ἐτελεύτα. † καὶ ἐγὼ ὡς ᾐσθόμην, ὅτι οὐχ οἷόστε ἔσται περιγενέσθαι, μετεπεμψάμην τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον, ὅπως ἂν παρῇ καὶ συνεπιμελῆται μεθ᾽ ἡμῶν ἁπάντων, ὧν προσῆκε. † καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὴ ἦλθεν ὡς ἐμὲ, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ, ἐμὴν δὲ γυναῖκα, μεθ᾽ ἡμῶν ἅπαντα διῴκει. ὄντων δ᾽ ἡμῶν περὶ ταύτην τὴν πραγματείαν, ἐξαίφνης λόγον μοι προσφέρει Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ, ὅτι καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ προσήκουσα εἴη τῷ Κόνωνι τῷ τετελευτηκότι, καὶ ὅτι δίκαιον εἴη καὶ αὐτὸν τὸ μέρος λαβεῖν ἁπάντων, ὧν ὁ Κόνων κατέλιπεν. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνειδὼς, ὅτι ἐψεύδετο, καὶ ἀναισχυντεῖν ἐπεχείρει, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἦν ἄλλος τῷ Κόνωνι γένει ἐγγυτέρω ἐμοῦ, τὸ μὲν πρῶτον ὡς οἷόν τε μάλιστα ὠργίσθην, καὶ ἠγανάκτησα ἐπὶ τῇ ἀναισχυντίᾳ τοῦ λόγου·

γου·

γου· ἔπειτα δ' ἐλογισάμην πρὸς ἐμαυτὸν, ὅτι οὐκ ἐν καιρῷ ὀργιζοίμην· καὶ τούτῳ ἀπεκρινάμην, ὅτι ἐν μὲν τῷ παρόντι προσήκει θάπτειν τὸν τετελευτηκότα, καὶ τἄλλα ποιεῖν τὰ νομιζόμενα· ἐπειδὰν δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιμεληθῶμεν, τόθ' ἡμῖν αὐτοῖς διαλεξόμεθα. † καὶ αὐτὸς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσωμολόγησε ταῦτα, καὶ καλῶς μ' ἔφη λέγειν. ἐπειδὴ δ' ἀπηλλάγημεν, καὶ ἐποιήσαμεν ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, καθ' ἡσυχίαν ἤδη παρακαλέσαντες ἅπαντας τοὺς οἰκείους, διελεγόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς περὶ ὧν οὗτος ἠξίου ἑαυτῷ εἶναι. § † ὅσα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διηνέχθημεν περὶ τούτων διαλεγόμενοι, τί ἂν ἐγὼ ταῦτα διηγούμενος, ἢ ὑμῖν πράγματα παρέχοιμι, ἢ ἐμαυτῷ ἐνοχλοίην; τὸ δὲ τέλος ὃ ἐγένετο, τοῦθ' ὑμᾶς ἀναγκαίως ἔχει ἀκοῦσαι. αὐτὸς γὰρ ἐγὼ ἐδίκασα τούτῳ, καὶ οὗτος ἐμοὶ, τὰ ἡμίσεα ἑκάτερον ἡμῶν λαβεῖν, ὧν κατέλιπε Κόνων, καὶ μηδεμίαν ἀηδίαν εἶναι περαιτέρω. † καὶ προειλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἑκὼν μεταδοῦναι τούτῳ μᾶλλον, ἢ εἰς δικαστήριον εἰσιὼν, κινδυνεύειν πρὸς οἰκεῖον ὄντα τοῦτον, καὶ εἰπεῖν τι ἀηδὲς, ἀδελφὸν ὄντα τῆς ἐμῆς γυναικὸς, καὶ θεῖον τῶν ἐμῶν παίδων, καὶ ὑπὸ τούτου ἀκοῦσαί τι ἀνεπιτήδειον. † ταῦτα πάντ' ἐνθυμούμενος, συνεχώρησ' αὐτῷ. καὶ μετὰ ταῦτα συνθήκας ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ ἁπάντων. καὶ ὅρκους ἰσχυροὺς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, ἦ μὴν τά τε ὑπάρχοντα * τὰ φανερὰ ὄντα, καλῶς καὶ δικαίως διαιρήσεσθαι; καὶ μηδ' ὁτιοῦν πλεονεκτήσειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου, ὧν κατέλιπε Κόνων· καὶ τἄλλα πάντα κοινῇ ζητήσειν, καὶ πράξειν

μετ᾽ ἀλλήλων βουλευόμενοι, ὅ, τι ἂν ἀεὶ δέῃ. † ὑπενοοῦμεν γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἥξειν τινὰς ἀμφισβητήσοντας τῶν τοῦ Κόνωνος καὶ ἑτέρους. οἷον καὶ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς, ὁμοπάτριος μὲν, ὁμομήτριος δ᾽ οὔ, ὃς ἀπεδήμει, καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἠβούλετ᾽ ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐνῆν ἡμῖν κωλύειν. οἱ γὰρ νόμοι κελεύουσι τὸν βουλόμενον ἀμφισβητεῖν. † ταῦτα δὴ πάντα προνοούμενοι, ἐγράψαμεν τὰς συνθήκας, καὶ ὅρκους ὠμόσαμεν, ὅπως ἂν μήτε ἑκοντὶ, μήτε ἀκοντὶ, μηδετέρῳ ἐξουσία ἡμῶν γένηται, μηδ᾽ ὁτιοῦν ἰδίᾳ πρᾶξαι· ἀλλὰ κοινῇ βουλευόμενοι μεθ᾽ ἡμῶν αὐτῶν, ἅπαντα πράττωμεν, καὶ μάρτυρας ἐποιησάμεθα περὶ τούτων, πρῶτον μὲν τοὺς θεοὺς, οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, καὶ τοὺς οἰκείους τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, ἔπειτ᾽ Ἀνδροκλείδην ἀχαρνέα, παρ᾽ ᾧ κατεθέμεθα τὰς συνθήκας. † βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τόν τε νόμον ἀναγνῶναι, καθ᾽ ὃν τὰς συνθήκας ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ μαρτυρίαν τοῦ ἔχοντος τὰς συνθήκας. λέγε τὸν νόμον πρῶτον.

Νόμος. Αναγίνωσκε δὴ καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀνδροκλείδου.

Μαρτυρία. Επειδὴ δ᾽ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, καὶ αἱ συνθῆκαι ἦσαν κείμεναι παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, διεῖλον ἐγὼ δύο μερίδας, ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ ἡ μὲν ἑτέρα ἦν μερὶς, ἡ οἰκία, ἐν ᾗ ᾤκει αὐτὸς ὁ Κόνων, καὶ τἀνδράποδα οἱ σακχυφάνται. ἡ δ᾽ ἑτέρα ἦν μερὶς, οἰκία ἑτέρα, καὶ τἀνδράποδα οἱ φαρμακοτρίβαι. ἀργύριον δ᾽ εἴ τι κατέλιπεν ὁ Κόνων

φανε-

φανερὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τοῦ Ἡρακλείδου, τοῦθ' ἅπαν σχεδόν τι ἀνηλώθη εἴς τε τὴν ταφὴν, καὶ τἄλλα τὰ νομιζόμενα, καὶ εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ μνήματος. † διελὼν δ' ἐγὼ τὰς δύο ταύτας μερίδας, ἔδωκα αἵρεσιν τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ ὁποτέραν βούλεται τῶν μερίδων λαβεῖν. καὶ οὗτος εἵλετο, τοὺς φαρμακοτρίβας, καὶ τὴν οἰκίαν. ἐγὼ δ' ἔλαβον τοὺς σακχυφάντας, καὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἑτέραν. καὶ ταῦτ' ἐστιν, ἃ ἑκάτερος ἡμῶν εἶχεν. † ἐν δὲ τῇ μερίδι τῇ τουτουῒ Ὀλυμπιοδώρου, ἐνῆν εἷς τῶν φαρμακοτριβῶν, ὃν μάλιστ' ἐνόμιζε πιστὸν ἑαυτῷ εἶναι ὁ Κόνων. ὄνομα δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ, Μοσχίων. † οὗτος ὁ οἰκέτης, σχεδόν τι ᾔδει τά τ' ἄλλα τοῦ Κόνωνος ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τὸ ἀργύριον, οὗ ἦν, τὸ ἔνδον κείμενον τῷ Κόνωνι. † καὶ δὴ καὶ ἔλαθε τὸν Κόνωνα, πρεσβύτερόν τε ὄντα, καὶ πεπιστευκότα αὐτῷ, ὑφαιρούμενος * τοῦ ἀργυρίου οὗτος ὁ οἰκέτης ὁ Μοσχίων. καὶ πρῶτον μὲν ὑφαιρεῖται αὐτοῦ χιλίας δραχμὰς, χωρὶς που κειμένας τοῦ ἄλλου ἀργυρίου· ἔπειθ' ἑτέρας ἑβδομήκοντα μνᾶς. καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐλάνθανε τὸν Κόνωνα. καὶ τὸ ἀργύριον τοῦθ' ἅπαν εἶχεν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ ὁ ἄνθρωπος. § † οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἢ ἡμεῖς διειλόμεθα τὰς μερίδας, ὑποψία τις ἐγένετο, καὶ αἴσθησις περὶ τἀνθρώπου τούτου. † ἐκ δὲ ταύτης τῆς ὑποψίας, ἐδόκει ἐμοὶ καὶ τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ, βασανίζειν τὸν ἄνθρωπον. καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, αὐτὸς αὑτοῦ κατεῖπε, πρὶν βασανίζεσθαι, ὅτι χιλίας δραχμὰς ὑφέλοιτο τοῦ Κόνωνος. καὶ ἔφη

εἶναι

εἶναι παρ' ἑαυτῷ, ὅσον μὴ ἦν ἀνηλωμένον. † περὶ δὲ τοῦ πλείονος ἀργυρίου, οὐδ' ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. καὶ ἀποδίδωσι περὶ ἑξακοσίας τινὰς δραχμάς. καὶ τούτου τοῦ ἀργυρίου, οὗ ἀπέδωκεν ὁ ἄνθρωπος, καλῶς καὶ δικαίως κατὰ τοὺς ὅρκους, οὓς ὠμόσαμεν ἡμεῖς, καὶ κατὰ τὰς συνθήκας τὰς κειμένας παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, τὸ μὲν ἥμισυ ἐγὼ ἔλαβον, τὸ δ' ἥμισυ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος. † μετὰ δὲ ταῦτ' οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐκ ταύτης τῆς ὑποψίας τῆς πρὸς τὸν οἰκέτην περὶ τοῦ ἀργυρίου, οὗ ἀπέδωκεν, ἔδησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐβασάνισεν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ. ἡμᾶς δὲ οὐ παρεκάλεσεν, ὁμωμοκὼς κοινῇ ζητήσειν, καὶ πράξειν μετ' ἐμοῦ πάντα. † καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κατατεινόμενος ὑπὸ τῆς βασάνου, προσωμολόγησε καὶ τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς εἰληφέναι ὑπὸ Κόνωνος, ὑφελόμενος. καὶ ἀποδίδωσιν ἅπαν τὸ ἀργύριον τοῦτο Ὀλυμπιοδώρῳ τούτῳ. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὴ ἐπυθόμην περὶ τῆς βασάνου τἀνθρώπου, καὶ ὅτι ἀποδεδωκὼς εἴη τὸ ἀργύριον, ἐνόμιζόν μοι ἀποδώσειν τοῦτον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου, ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν ἀποδέδωκε. † καὶ εὐθὺς μὲν, οὐ πάνυ τι ἠνώχλουν τούτῳ, ἡγούμενος αὐτὸν τοῦτο γνώσεσθαι, καὶ διοικήσειν καὶ ἐμοὶ, καὶ ἑαυτῷ, ὅπως ἑκάτερος ἡμῶν ἕξει τὰ δίκαια κατὰ τοὺς ὅρκους, καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ τοῦ ἰσομοιρεῖν ἁπάντων, ὧν Κόνων ἦν καταλελοιπώς. § † ἐπειδὴ δ' ἐνδιέτριβε, καὶ οὐδὲν ἐποίει, διελεγόμην τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ, καὶ ἠξίουν ἀπο-

λαμβά-

λαμβάνειν τὸ ἐμαυτοῦ μέρος τοῦ ἀργυρίου. οὑτοσὶ δ' Ὀλυμπιόδωρος ἀεί τι προὐφασίζετο, καὶ ἀναβολὰς ἐποιεῖτο. † καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἕτεροί τινες ἔλαχον τοῦ κλήρου τοῦ Κόνωνος, καὶ ὁ Κάλλιππος ἐπεδήμησεν ἐκ τῆς ἀποδημίας, ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁ ὁμοπάτριος· καὶ οὗτος ἔλαχεν εὐθὺς τοῦ ἡμικληρίου. καὶ τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ πρόφασις καὶ αὕτη ἐγένετο πρὸς τὸ μὴ ἀποδιδόναι μοι τὸ ἀργύριον, † ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν οἱ ἀμφισβητοῦντες. καὶ ἔφη χρῆναί με περιμένειν, ἕως ἂν οἱ ἀγῶνες γένωνται. καὶ ἐμοὶ ἀνάγκη ἦν ταῦτα συγχωρεῖν· καὶ συνεχώρησα. † μετὰ δὲ ταῦτα ἐγὼ καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἐβουλευόμεθα κοινῇ, ὥσπερ καὶ ὠμόσαμεν, ὄντινα τρόπον ἄριστα καὶ ἀσφαλέστατα προσοισόμεθα πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας. † καὶ ἔδοξεν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τουτονὶ μὲν Ὀλυμπιόδωρον τοῦ κλήρου ὅλου ἀμφισβητεῖν, ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου. ἐπειδὴ καὶ Κάλλιππος ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς τοῦ ἡμικληρίου μόνον ἠμφισβήτει, † καὶ ἐπειδὴ ἀνεκρίθησαν πρὸς τῷ ἄρχοντι ἅπασαι αἱ ἀμφισβητήσεις, καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀπαράσκευοι ἦμεν τοπαράπαν πρὸς τὸ ἤδη ἀγωνίζεσθαι, ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, διὰ τὸ ἐξαίφνης ἐπιπεπτωκέναι ἡμῖν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβητοῦντας. § † ἐκ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐσκοποῦμεν κοινῇ, εἴ πως ἀναβολή τις γένοιτο ἐν τῷ παρόντι, ὥστε παρασκευάσασθαι ἡμᾶς καθ' ἡσυχίαν πρὸς τὸν ἀγῶνα. † καὶ κατὰ τύχην τινὰ καὶ δαίμονα, ὑμεῖς ἐπείσθητε ὑπὸ τῶν ῥητόρων, εἰς Ἀκαρνανίαν στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ ἔδει καὶ

τουτο-

τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον στρατεύεσθαι, καὶ ᾤχετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατευόμενος. καὶ συνεβεβήκει, ὡς ᾠόμεθα ἡμεῖς, αὕτη καλλίστη ἀναβολὴ, δημοσίᾳ τούτου ἀποδημοῦντος καὶ στρατευομένου. † ἐπειδὴ δ' ἐκάλει ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητοῦντας κατὰ τὸν νόμον, ὑπωμοσάμεθα ἡμεῖς, τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον δημοσίᾳ ἀπεῖναι στρατευόμενον. ὑπομοθέντος δὲ τούτου, ἀνθυπωμόσαντο οἱ ἀντίδικοι, καὶ διαβάλλοντες Ὀλυμπιόδωρον τουτονὶ, ὕστερον ἡμῶν λέγοντες, ἔπεισαν τοὺς δικαστὰς ψηφίσασθαι, τῆς δίκης ἕνεκ' ἀπεῖναι τουτονὶ, καὶ οὐ δημοσίᾳ. † ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν δικαστῶν, διέγραψεν ὁ ἄρχων Πυθόδωρος κατὰ τὸν νόμον τὴν τουτουῒ Ὀλυμπιοδώρου ἀμφισβήτησιν. διαγραφείσης δὲ ταύτης, ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐμοὶ ἦν ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου ἀμφισβήτησιν. † γενομένων δὲ τούτων, ἐπεδίκασεν ὁ ἄρχων τοῖς ἀντιδίκοις τοῖς ἡμετέροις τὸν κλῆρον τὸν Κόνωνος. ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι αὐτὸν ἠνάγκαζον ποιεῖν. † ἐπειδὴ δ' ἐπεδικάσαντο, εὐθὺς εἰς Πειραιᾶ ἐλθόντες, παρελάμβανον πάνθ', ὅσα ἡμῶν εἶχεν ἑκάτερος, νειμάμενος ἐν τῇ μερίδι. † κἀγὼ μὲν ἐπιδημῶν αὐτὸς παρέδωκα· ἀνάγκη γὰρ ἦν πείθεσθαι τοῖς νόμοις. † τὰ δ' Ὀλυμπιοδώρου, ἀποδημοῦντος τούτου, ἅπαντα ᾤχοντο λαβόντες, πλὴν τοῦ ἀργυρίου, οὗ εἶχεν αὐτὸς παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ οἰκέτου, ὃν ἐβασάνισεν. οὐ γὰρ εἶχον ὅπου ἐπιλάβοντο τοῦ ἀργυρίου. † καὶ τὰ μὲν πραχθέντα ταῦτ' ἦν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ τῇ Ὀλυμπιοδώρου, καὶ τῆς κοινωνίας τῆς πρὸς τοῦτον ταῦτ' ἐγὼ ἀπέλαυσα.

§ † ἐπει-

§ † ἐπειδὴ δ' ἐπεδήμησεν οὗτος, καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται, ἠγανάκτει Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι, καὶ ἡγεῖτο δεινὰ πεπονθέναι. † ἐπειδὴ δὲ μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν, ἐσκοποῦμεν πάλιν, καὶ ἐβουλευόμεθα κοινῇ, ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσὶ, ὅντινα τρόπον τούτων τι πάλιν κομισόμεθα. καὶ ἐδόκει ἡμῖν βουλευομένοις, προσκαλεῖσθαι τοὺς ἐπιδεδικασμένους κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀσφαλέστατον εἶναι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμᾶς ἀμφοτέρους τὸν κίνδυνον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας, ἀλλὰ χωρὶς ἑκάτερον, † καὶ τοῦτον μὲν Ὀλυμπιόδωρον ὅλου τοῦ κλήρου λαχεῖν, ὥσπερ τὸ πρότερον, καὶ ἀγωνίζεσθαι καθ' αὑτόν· ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου· † ἐπειδὴ καὶ Κάλλιππος, ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς, τοῦ ἡμικληρίου μόνον ἠμφισβήτει· ὅπως, ἐὰν μὲν οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἐπιτύχῃ τοῦ ἀγῶνος, ἐγὼ κατὰ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους πάλιν τὸ μέρος λάβοιμι παρὰ τούτου· † ἐὰν δ' ἄρ' ἀποτύχῃ, καὶ τὰ ἕτερα ψηφίσωνται οἱ δικασταὶ, οὗτος παρ' ἐμοῦ τὰ μέρη καλῶς καὶ δικαίως ἀπολαμβάνοι, ὥσπερ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, καὶ συνεθέμεθα. † ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐβουλευσάμεθα, καὶ ἐδόκει ἀσφαλέστατ' εἶναι καὶ ἐμοὶ, καὶ Ὀλυμπιοδώρῳ, προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ ἔχοντες τὰ τοῦ Κόνωνος κατὰ τὸν νόμον. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησις ἐγένετο.

Νόμος. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡ πρόσκλησις ἐγένετο, καὶ τὰς ἀμφισβητήσεις ἀντεγραψάμεθα ὃν τρόπον τούτῳ ἐδόκει Ὀλυμπιοδώρῳ· καὶ μετὰ ταῦθ' ὁ ἄρχων ἀνέκρινε πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἀμφισβητοῦσι. καὶ ἀνακρίνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ δικαστήριον. καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἠγωνίζετο πρῶτος, καὶ ἔλεγεν ὅ,τι ἠβούλετο,

καὶ

καὶ μαρτυρίας παρείχετο, ἃς ἐδόκει τούτῳ. † κἀγὼ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, σιωπῇ ἐκαθήμην ἐπὶ τοῦ ἑτέρου βήματος. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον κατασκευασθέντος τοῦ ἀγῶνος, ἐνίκησεν οὑτοσὶ ῥαδίως. νικήσας δὲ, καὶ διαπραξάμενος ἅπαντα, ὅσα ἠβουλήθημεν, ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἀπολαβὼν παρὰ τῶν πρότερον ἐπιδικασαμένων, ὅσα ἦσαν ἐκεῖνοι παρ᾽ ἡμῶν εἰληφότες· ταῦτα δὴ πάντ᾽ ἔχων, καὶ τὸ ἀργύριον, ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος, οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἠθέλησε τῶν δικαίων πρός με ποιῆσαι· ἀλλ᾽ ἔχει αὐτὸς ἅπαντά, ὀμωμοκὼς, καὶ συνθήκας πρός με ποιησάμενος, ἦ μὴν ἰσομοιρήσειν. † καὶ αἱ συνθῆκαι αὗται ἔτι καὶ νυνὶ κεῖνται παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, καὶ μεμαρτύρηκεν αὐτὸς πρὸς ὑμᾶς. † βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὧν εἴρηκα, μαρτυρίας ὑμῖν παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν, τὸ ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἐγὼ καὶ οὗτος, ἡμῖν αὐτοῖς δικάσαντες, ἐνειμάμεθα τὸ ἴσον ἑκάτερος τῆς φανερᾶς οὐσίας, ἧς Κόνων κατέλιπε. καί μοι λάβε ταύτην τὴν μαρτυρίαν πρῶτον, ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγίνωσκε.

Μαρτυρία. Λάβε δή μοι καὶ τὴν πρόκλησιν, ἣν προεκαλεσάμην αὐτὸν περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος.

Πρόκλησις.

Αναγίνωσκε δὴ καὶ τὴν ἑτέραν μαρτυρίαν, ὅτι, ἐπειδὴ ἐπεδικάσαντο οἱ ἀντίδικοι ἡμῶν, ἅπαντα παρέλαβον, ὅσα ἡμεῖς εἴχομεν, πλὴν τῶν χρημάτων,

των, ὧν εἶχεν Ὀλυμπιόδωρος παρὰ τοῦ βασανισθέντος ἀνθρώπου.

Μαρτυρία. Ὃν μὲν τρόπον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐξ ἀρχῆς διενειμάμεθα τὴν Κόνωνος οὐσίαν τὴν φανερὰν ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος, καὶ λόγῳ ἀκηκόατε, καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· καὶ ὡς οὗτος ἔλαβε τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ οἰκέτου, καὶ ὅτι οἱ ἐπιδικασάμενοι ἔλαβον ὅσα ἡμεῖς εἴχομεν, ἕως πάλιν οὗτος ἐνίκησεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ἃ δὲ λέγων οὐκ ἀποδίδωσί μοι, οὐδ' ἐθέλει τῶν δικαίων οὐδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, τούτοις ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἵνα μὴ αὐτίκ' ἐξαπατήσωσιν ὑμᾶς οἱ ῥήτορες, οὓς οὑτοσὶ παρεσκεύασται ἐπ' ἐμέ. † λέγει μὲν οὖν οὗτος οὐδέποτε ταὐτὰ, ἀλλ' ὅ, τι ἂν τύχῃ αἰεί. καὶ περιϊὼν, προφάσεις ἀτόπους τινὰς, καὶ ὑπονοίας, καὶ αἰτίας ψευδεῖς ἐπιφέρει. καὶ περὶ τὸ πρᾶγμ' ὅλον, ἄδικός ἐστιν ἄνθρωπος. † πλεῖστοι δ' αὐτοῦ ἀκηκόασι λέγοντος, οἱ μὲν, ὅτι τοπαράπαν οὐκ ἔλαβε τὸ ἀργύριον παρὰ τἀνθρώπου. † ἐπειδὰν δὲ τοῦτ' ἐξελέγχηται, πάλιν λέγει, ὅτι παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὸ ἀργύριον, καὶ οὐ μεταδώσει ἐμοὶ οὔτε τοῦ ἀργυρίου, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς, ὧν κατέλιπε Κόνων. † ἐπειδὰν δέ τις αὐτὸν τῶν ἐπιτηδείων τῶν τούτου καὶ τῶν ἐμῶν ἐρωτᾷ, διὰ τί οὐκ ἀποδώσει, ὁμωμοκὼς ἰσομοιρήσειν, καὶ τῶν συνθηκῶν ἔτι καὶ νῦν κειμένων· φησὶ παραβεβηκέναι με τὰς συνθήκας, καὶ δεινὰ πεπονθέναι ὑπ' ἐμοῦ· καὶ διατελέσαι μέ φησιν ὑπεναντία καὶ λέγοντα, καὶ πράττοντα ἑαυτῷ. καὶ ἃ μὲν προφασίζεται,

ταῦτ' ἐστίν. § † ἃ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτος λέγει, ὑπόνοιαι πλασταί εἰσι, καὶ προφάσεις ἄδικοι, καὶ πονηρίαι, ἐπὶ τῷ ἀποστερῆσαι, ἃ προσήκει αὐτὸν ἀποδοῦναι ἐμοί. ἃ δ' ἐγὼ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὗτος ψεύδεται, ταῦτα δὲ πάνθ' ὑπόνοια μὲν οὐδεμία ἔσται· φανερῶς δ' ἐπιδείξω τὴν τούτου ἀναισχυντίαν, τεκμήρια λέγων ἀληθινὰ, καὶ πᾶσι γνώριμα, καὶ μάρτυρας παρεχόμενος περὶ ἁπάντων. † πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, λέγω, ὅτι οὗτος διὰ τοῦτο τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἐμοῖς, τοῖς εἰδόσιν ἀκριβῶς ἅπαντα ταῦτα τὰ πράγματα ὡς ἔχει, καὶ παρηκολουθηκόσιν ἐξ ἀρχῆς, οὐκ ἠθέλησεν ἐπιτρέψαι. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει, ὅτι εὐθὺς παραχρῆμα ὑπ' αὐτῶν ἐξελεγχθήσεται, ἐάν τι ψεύδηται· νυνὶ δ' ἴσως ἡγεῖται, ψευδόμενος ἐν ὑμῖν λήσειν. † πάλιν λέγω, ὅτι οὐκ ἀκόλουθόν ἐστιν, ὑπεναντία μὲν πράττειν σοι, ὦ Ὀλυμπιόδωρε, ἐμὲ, κοινῇ δ' ἀναλίσκειν μετὰ σοῦ εἰς ὅ, τι ἂν αἰεὶ δέῃ, † οὐδ' ἐκλιπεῖν τὴν ἀμφισβήτησιν αὐτὸν ἑκόντα, ὅτε ἀπεδήμεις σὺ, ἐπειδὴ καὶ ἡ σὴ διεγράφη, δόξαντός σου ἕνεκα τῆς δίκης ἀπεῖναι, καὶ οὐ δημοσίᾳ. ἐξῆν γάρ ἔμοιγε τοῦ ἡμικληρίου ἐπιδικάσασθαι ἐμαυτῷ. οὐδεὶς γάρ μοι ἀνθρώπων ἀντέλεγεν, ἀλλὰ συνεχώρουν αὐτοὶ οἱ ἀντίδικοι. † ἀλλὰ ταῦτα ποιήσας, εὐθὺς ἂν ἦν ἐπιωρκηκώς. ὤμοσα γὰρ καὶ συνεθέμην πρὸς σὲ, κοινῇ πράξειν ἅπαν, ὅ, τι ἂν δοκῇ ἐμοὶ καὶ σοὶ βουλευομένοις βέλτιστον εἶναι. † ὥστε ὑπεραβέλτεροί εἰσιν αἱ προφάσεις, καὶ αἱ αἰτίαι, δι' ἃς οὐδέν μοι φὴς ποιήσειν τῶν δικαίων.

§ † ἔτι

§† ἔτι πρὸς τούτοις ἡγῆ ἄν μ' ἐπιτρέπειν σοι, Ὀλυμπιόδωρε, ἐν τῷ τελευταίῳ ἀγῶνι, τῷ περὶ τοῦ κλήρου, ἢ ἃ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστὰς, εἰκῆ οὑτωσὶ λέγειν, ἢ περὶ ὧν τὰς μαρτυρίας παρέσχου, εἰκῆ οὕτως ἂν παρασχέσθαι, εἰ μὴ μετὰ σοῦ κοινῇ συνηγωνιζόμην; † οὗτος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τά τ' ἄλλα ἔλεγεν, ἃ ἐβούλετο, ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ κατεχρήσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς, ὅτι ἐγὼ τὴν οἰκίαν, ἣν ἔλαβον ἐν τῇ μερίδι τῇ ἐμαυτοῦ, μεμισθωμένος εἴην παρ' αὐτοῦ· † καὶ τὸ ἀργύριον, ὃ ἔλαβον, τὸ ἥμισυ τὸ ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν τῶν παρὰ τοῦ οἰκέτου, ὅτι ἐδανεισάμην παρ' αὐτοῦ. καὶ οὐ μόνον ἔλεγε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ μαρτυρίας παρείχετο περὶ τούτου. † κἀγὼ οὐδ' ὁτιοῦν ἀντέλεγον τούτοις. οὐδ' ἤκουσέ μου φωνὴν οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὅτε οὗτος ἠγωνίζετο, οὔτε μικρὰν, οὔτε μεγάλην· ἀλλὰ προσωμολόγουν ἀληθῆ εἶναι πάνθ', ὅσα οὗτος ἠβούλετο λέγειν. κοινῇ γὰρ ἠγωνιζόμην μετὰ σοῦ, ὥσπερ ἔδοξεν ἐμοὶ καὶ σοί. † ἐπεὶ εἰ μὴ ἔστι ταῦτ' ἀληθῆ, ἃ ἐγὼ λέγω, διὰ τί οὐκ ἐπεσκηψάμην ἐγὼ τότε τοῖς μάρτυσι τοῖς ταῦτα μαρτυροῦσιν, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον πολλήν; ἢ διὰ τί σὺ, Ὀλυμπιόδωρε, οὐδεπώποτέ μοι ἔλαχες ἐνοικίου δίκην τῆς οἰκίας, ἧς ἔφασκες μισθῶσαί μοι, ὡς σαυτοῦ οὔσαν; † οὐδὲ τοῦ ἀργυρίου, οὗ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστὰς, ὅτι ἐδάνεισάς μοι; τούτων οὐδὲν ἐποίησας. ὥστε πῶς ἂν μᾶλλον ἄνθρωπος ἐξελέγχοιτο ψευδόμενος, καὶ ὑπεναντία λέγων αὐτὸς αὑτῷ, καὶ αἰτιώμενος τὰ οὐδεπώποτε γενόμενα; † ὃ δὲ πάντων μέγιστόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δι-

*κασαὶ, ὦ * καὶ γνώσεσθε τουτονὶ ὅτι ἄδικός ἐςι καὶ πλεονέκτης ἄνθρωπος. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν, εἴ τι ἀληθὲς ἦν, ὧν λέγει, πρότερον ταῦτα λέγειν, καὶ ἐπιδεικνύειν, πρὶν τὸν ἀγῶνα γενέσθαι καὶ διαπειρᾶσθαι τῶν δικαςῶν, ὅ, τι γνώσονται, καὶ παραλαβόντα πολλὰς μάρτυρας, ἀξιῶν ἀναιρεῖσθαι τὰς συνθήκας παρὰ τοῦ Ἀνδροκλείδου, ὡς παραβαίνοντος ἐμοῦ, καὶ τἀναντία πράττοντος ἑαυτῷ, καὶ οὐκέτι κυρίων οὐσῶν τῶν συνθηκῶν ἐμοὶ καὶ τούτῳ, καὶ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, τῷ ἔχοντι τὰς συνθήκας, * διαμαρτύρεσθαι, ὅτι αὐτῷ οὐδέν ἐςιν ἔτι πρᾶγμα πρὸς τὰς συνθήκας ταύτας. ταῦτ' ἐχρῆν ποιεῖν αὐτὸν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, εἴπερ τι ἦν ἀληθὲς, ὧν λέγει, καὶ μόνον προσιέντα τῷ Ἀνδροκλείδῃ διαμαρτύρεσθαι, καὶ μετὰ μαρτύρων πολλῶν, ἵν' αὐτῷ πολλοὶ ἦσαν οἱ συνειδότες. † ὅτι δὲ τούτων οὐδὲν πώποτ' ἐποίησεν, αὐτοῦ ὑμῖν τοῦ Ἀνδροκλείδου, παρ' ᾧ εἰσὶν αἱ συνθῆκαι κείμεναι, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. λέγε τὴν μαρτυρίαν.*

Μαρτυρία. Ετερον δ', *ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, σκέψασθε, ὃ διαπέπρακται. ἐγὼ γὰρ τοῦτον προὐκαλεσάμην, καὶ ἠξίωσα ἀκολουθῆσαι ὡς* Ἀνδροκλείδην, *παρ' ᾧ κεῖνται αἱ συνθῆκαι, καὶ κοινῇ ἐκγραψαμένους ἡμᾶς τὰς συνθήκας, πάλιν σημήνασθαι· τὰ δ' ἀντίγραφα ἐμβαλέσθαι εἰς τὸν ἐχῖνον, ὅπως ἂν μηδεμία ὑποψία ᾖ· ἀλλ' ὑμεῖς ἅπαντα καλῶς καὶ δικαίως ἀκούσαντες, γνῶτε, ὅ, τι ἂν ὑμῖν δικαιότατον δοκῇ εἶναι. † ταῦτα δέ μου προκαλουμένου, οὐκ ἠθέλησε τούτων οὐδὲν ποιῆσαι· ἀλλ'*

οὕτω

οὕτω πεφιλοσόφηκεν, ὥστε μὴ εἶναι ὑμᾶς ἀκοῦσαι τῶν συνθηκῶν ἐκ τῶν κοινῶν γραμμάτων. καὶ ὅτι ταῦτα προὐκαλούμην τοῦτον, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώσεται, ὧν ἐναντίον προὐκαλούμην. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον καταφανὴς γένοιτο ἄνθρωπος, ὅτι δικαίως μὲν οὐδὲν βούλεται πρός με πράττειν· ἀποστερήσειν δ' οἴεται, ἃ προσήκει ἐμοὶ λαβεῖν, προφάσεις λέγων, καὶ ἐγκλήματα ἐγκαλῶν, τὰς δὲ συνθήκας, ἅς φησί με παραβεβηκέναι, οὐκ ᾠήθη δεῖν ὑμᾶς ἀκοῦσαι; ἐγὼ δὲ τότε μὲν ἐναντίον τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων, προὐκαλεσάμην. νυνὶ δὲ καὶ ὑμῶν ἐναντίον, τῶν δικαστῶν, πάλιν προκαλοῦμαι, καὶ ἀξιῶ συγχωρεῖν αὐτὸν, καὶ ἐγὼ συγχωρῶ, ἀνοιχθῆναι τὰς συνθήκας ἐνταυθοῖ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀκοῦσαι ὑμᾶς, καὶ πάλιν σημήνασθαι ἐναντίον ὑμῶν. † Ἀνδροκλείδης δ' οὑτοσὶ πάρεστιν. ἐγὼ γὰρ αὐτῷ ἐπήγγειλα ἥκειν ἔχοντι τὰς συνθήκας. καὶ συγχωρῶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐν τῷ τούτου λόγῳ, ἢ ἐν τῷ προτέρῳ, ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ, ἀνοιχθῆναι. οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει. † ὑμᾶς δὲ βούλομαι ἀκοῦσαι τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους, οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, ἐγώ τε, καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί. καὶ εἰ μὲν συγχωρεῖ, ἔστω ταῦτα· καὶ ὑμεῖς ἀκούετε, ἐπειδὰν τούτῳ δοκῇ. ἐὰν δὲ μὴ ἐθέλῃ ταῦτα ποιεῖν οὗτος, τότ' ἤδη καταφανὴς ἔσται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι ἀναισχυντότατός ἐστιν ἀνθρώπων ἁπάντων. καὶ δικαίως οὐδ' ἂν ὁτιοῦν ἀποδέχοισθε τούτου ὡς ὑγιὲς λέγοντος; † ἀλλὰ τί ταῦτα σπουδάζω; οὐδὲ γὰρ αὐ-

τὸς ἀγνοεῖ ταῦτα οὑτοσὶ, ὅτι ἀδικεῖ μὲν ἐμὲ, ἀδικεῖ δὲ τοὺς θεοὺς, οὓς ὤμοσε, καὶ ἐπιορκεῖ. ἀλλὰ διέφθαρται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ παραφρονεῖ. § † ἀνιῶμαι μὲν οὖν, καὶ αἰσχύνομαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἷς μέλλω λέγειν πρὸς ὑμᾶς, ἐξ ἀνάγκης δέ μοι ἐστὶν εἰπεῖν, ὅπως ἂν ὑμεῖς, οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες, ἀκούσαντες ἅπαντα βουλεύσησθε, ὅ, τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον εἶναι περὶ ἡμῶν. ὧν δὲ μέλλω λέγειν, οὗτος αἴτιός ἐστιν, οὐκ ἐθέλων ἐν τοῖς οἰκείοις περὶ τούτων πρός με διαλύσασθαι· ἀλλ' ἀναισχυντῶν. † Ὀλυμπιόδωρος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γυναῖκα μὲν ἀστὴν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους οὐδεπώποτ' ἔγημεν, οὐδ' εἰσὶν αὐτῷ παῖδες, οὐδ' ἐγένοντο· ἑταίραν δὲ λυσάμενος ἔνδον ἔχει. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ λυμαινομένη ἅπαντας ἡμᾶς, καὶ ποιοῦσα τουτονὶ περαιτέρω μαίνεσθαι. † πῶς γὰρ οὐ μαίνεται, ὅστις οἴεται δεῖν, ἃ μὲν ὡμολόγησε, καὶ συνέθετο ἑκὼν πρὸς ἑκόντα, καὶ ὤμοσε, τούτων μὲν μηδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ σπουδάζοντος, οὐχ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελφῆς ὁμοπατρίας καὶ ὁμομητρίας, ἣ ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελφιδῆς, θυγατρὸς δὲ ἐμῆς; αὗται γάρ εἰσιν αἱ ἀδικούμεναι οὐχ ἧττον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον. † πῶς γὰρ οὐκ ἀδικοῦνται, ἢ πῶς οὐ δεινὰ πάσχουσιν, ἐπειδὰν ὁρῶσι τὴν μὲν τούτου ἑταίραν περαιτέρω τοῦ καλῶς ἔχοντος, καὶ χρυσία πολλὰ ἔχουσαν, καὶ ἱμάτια καλὰ, καὶ ἐξόδους λαμπρὰς ἐξιοῦσαν, καὶ ὑβρίζουσαν ἐκ τῶν ἡμετέρων, αὗται δὲ καταδεεστέρως περὶ ταῦτ' ἔχωσιν ἅπαντα; πῶς οὐκ ἐκεῖναι μᾶλλον

ἔτι

ἔτι ἀδικοῦνται, ἢ ἐγώ; οὗτος δὲ πῶς οὐ καταφανῶς μαίνεται καὶ παραφρονεῖ, τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ βουλευόμενος; † ἵνα δὲ μὴ φάσκῃ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπὶ διαβολῇ ταῦτα λέγειν με, τοῦ ἀγῶνος ἕνεκα τουτουῒ, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώσεται τῶν τούτου οἰκείων καὶ ἐμοῦ.

Μαρτυρία. Ὀλυμπιόδωρος μὲν τοίνυν, τοιοῦτός ἐστιν ἄνθρωπος, οὐ μόνον ἄδικος, ἀλλὰ καὶ μελαγχολᾶν δοκῶν ἅπασι τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις, τῇ προαιρέσει τοῦ βίου. † καὶ, ὅπερ Σόλων ὁ νομοθέτης λέγει, παραφρονῶν, ὡς οὐδεὶς πώποτε παρεφρόνησεν ἀνθρώπων, γυναικὶ πειθόμενος πόρνῃ. καὶ ἄκυρά γε ταῦτα πάντα ἐνομοθέτησεν εἶναι Σόλων, ὅ, τι ἂν τις γυναικὶ πειθόμενος πράττῃ, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ. † περὶ μὲν οὖν τούτων καλῶς ὁ νομοθέτης ἐπεμελήθη, ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι, καὶ οὐ μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμὴ γυνὴ, Ὀλυμπιοδώρου δὲ τουτουῒ ἀδελφὴ, καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ ἐμὴ, Ὀλυμπιοδώρου δὲ τουτουῒ ἀδελφιδῆ, ἱκετεύομεν ὑμᾶς, καὶ ἀντιβολοῦμεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἅπαντες ἡμεῖς· (νομίσατε γὰρ ἐκείνας ἐνθάδε παρεῖναι·) † μάλιστα μὲν τουτονῒ Ὀλυμπιόδωρον * πεῖσαι μὴ ἀδικεῖν ἡμᾶς. ἐὰν δ' ἄρα μὴ θέλῃ πείθεσθαι, ὑμᾶς μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων ψηφίζεσθαι, ὅ, τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον καὶ δικαιότατον εἶναι. καὶ ταῦτα ποιοῦντες, τά τε δίκαια γνώσεσθε, καὶ τὰ συμφέροντα ἡμῖν ἅπασιν· οὐχ ἥκιστα δὲ, Ὀλυμπιοδώρῳ αὐτῷ τούτῳ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΛΟΓΟΥ.

Τιμόθεον τὸν ἀθηναῖον, ἄνδρα ἔνδοξον, καὶ στρατηγήσαντα τῆς πόλεως, Ἀπολλόδωρος ἀπαιτεῖ χρέα, λέγων, ὅτι Πασίωνι φίλῳ χρώμενος ὁ Τιμόθεος ἔλαβε παρ' αὐτοῦ χρήματα· καὶ ὀφειλὸν ἐν τοῖς τραπεζιτικοῖς λόγοις ἐγγέγραπται. τὰ μὲν δὴ πάντα ὀφλήματα τέτταρα καταριθμεῖται. ἐφ' ἑκάστου δὲ καὶ τοὺς χρόνους, καὶ τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐδανείσατο Τιμόθεος, ἀκριβῶς εἴρηκε. καὶ τὰς μὲν πλείστας ἀποδείξεις ἐκ τῶν καλουμένων ἀτέχνων πίστεων παρέσχηται, μαρτυριῶν καὶ προκλήσεων· τινὰς δὲ καὶ ἐντέχνους ἀπὸ τῶν εἰκότων. καὶ ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος Τιμόθεον εἶναί φησι τὸν δανεισάμενον, καὶ τοῖς ὑπὲρ Τιμοθέου συσταθεῖσι δοθῆναι τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης. ὁ δὲ οὐχ ἑαυτὸν, ἀλλ' ἐκείνους ὀφείλειν λέγει.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΥΠΕΡ ΧΡΕΟΥΣ ΛΟΓΟΣ.

Μηδενὶ ὑμῶν ἄπιστον γενέσθω, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ Τιμόθεος ὀφείλων ἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, φεύγει νῦν ὑπ' ἐμοῦ ταύτην τὴν δίκην. † ἀλλ' ἐπειδὰν ὑμᾶς ἀναμνήσω τόν τε καιρὸν, ἐν ᾧ τὸ

συμβό-

συμβόλαιον ἐγένετο, καὶ τὰ συμβάντα τούτῳ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, καὶ εἰς ὅσην ἀπορίαν οὗτος κατέστη, τόθ᾽ ἡγήσεσθε τὸν μὲν πατέρα τὸν ἐμὸν, βέλτιστον γενέσθαι περὶ Τιμόθεον· τοῦτον δ᾽, οὐ μόνον ἀχάριστον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀδικώτατον πάντων ἀνθρώπων· ὅς γε τυχὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ὅσων ἐδεήθη, καὶ λαβὼν ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ [ὢν] καὶ κινδύνοις τοῖς μεγίστοις καθεστηκὼς περὶ τῆς ψυχῆς, οὐ μόνον οὐκ ἀπέδωκε χάριν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοθὲν ἀποστερεῖ με. † καίτοι σφαλέντος μὲν τούτου, ἀπώλλυτο καὶ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ τὸ συμβόλαιον· οὔτε γὰρ ἐπ᾽ ἐνεχύρῳ, οὔτε μετὰ μαρτύρων ἔδωκε. σωθέντος δὲ, ἐπὶ τούτῳ ἐγίνετο, ὁπότε βούλοιτο εὐπορήσας ἡμῖν ἀποδοῦναι. † ἀλλ᾽ ὅμως, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐ περὶ πλείονος ἐποιήσατο ὁ πατὴρ περιουσίαν χρημάτων μᾶλλον, ἢ οὐ Τιμοθέῳ ὑπηρετῆσαι, ὧν ἐδεήθη αὐτοῦ, ἐν ἀπορίᾳ ὄντι. § † ᾤετο μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὁ πατὴρ, εἰ σωθείη Τιμόθεος τότε ἐξ ἐκείνων τῶν κινδύνων, καὶ ἀφίκοιτο οἴκαδε παρὰ βασιλέως, εὐπορωτέρου γενομένου τούτου, ἢ ὡς τότε διέκειτο, οὐ μόνον τὰ ἑαυτοῦ κομιεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ εἴ του ἄλλου δέοιτο πρὸς Τιμόθεον [πρᾶξαι] ὑπάρξειν αὐτῷ. † ἐπειδὴ δ᾽ οὐχ ὡς ἐκεῖνος ᾠήθη, συμβέβηκεν, ἀλλ᾽, ἃ μετὰ χάριτος ἔλαβε Τιμόθεος ἀπὸ τῆς τραπέζης, δεηθεὶς τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ταῦτα δι᾽ ἔχθρας καὶ δίκης, τετελευτηκότος ἐκείνου, ἐξελεγχθεὶς μὲν ὡς ὀφείλει, οἴεται δεῖν ἀποδοῦναι· ἐὰν δὲ δύνηται ὑμᾶς πεῖσαι, ὡς οὐκ ὀφεί-

λει, ἐξαπατήσας τῷ λόγῳ, ἀποστερήσῃ ἡμᾶς τῶν χρημάτων· ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐξαρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι ὑμῖν, τά τε ὀφειλόμενα, καὶ εἰς ὅ, τι ἕκαστον αὐτῶν ἐχρήσατο, καὶ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἐγένετο. † θαυμάσῃ δὲ μηδεὶς ὑμῶν, εἰ ἀκριβῶς ἴσμεν· οἱ γὰρ τραπεζῖται εἰώθασιν ὑπομνήματα γράφεσθαι, ὧν τε διδόασι χρημάτων, καὶ εἰς ὅ, τι, καὶ ὧν ἄν τις τιθῆται, ἵν' ᾖ αὐτοῖς γνώριμα, τά τε ληφθέντα, καὶ τὰ τεθέντα πρὸς τοὺς λογισμούς. § † ἐπὶ Σωκρατίδου γὰρ ἄρχοντος, μουνυχιῶνος μηνὸς, μέλλων ἐκπλεῖν τὸν ὕστερον ἔκπλουν Τιμόθεος οὑτοσὶ, περὶ ἀναγωγὴν ἤδη ὢν ἐν τῷ Πειραιεῖ, προσδεηθεὶς ἀργυρίου, προσελθὼν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐν τῷ λιμένι, ἐκέλευσεν αὐτὸν χρῆσαι χιλίας τριακοσίας πεντήκοντα μίαν, δύ' ὀβολώ. τοσούτου γὰρ ἔφη προσδεῖσθαι· καὶ δοῦναι ἐκέλευσεν Ἀντιμάχῳ, τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς τούτῳ διῴκει τότε πάντα. † καὶ ὁ μὲν δανεισάμενος τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, Τιμόθεος ἦν, καὶ κελεύσας δοῦναι Ἀντιμάχῳ, τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ. † ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἀργύριον ἐκ τῆς τραπέζης παρὰ Φορμίωνος, Αὐτόνομος, ὅσπερ Ἀντιμάχῳ διετέλει γραμματεύων τὸν ἅπαντα χρόνον. † δοθέντος τοίνυν τοῦ ἀργυρίου τούτου, ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα τὸν κελεύσαντα χρῆσαι Τιμόθεον· ὑπόμνημα δ' ἐγράψατο, ᾧ τε οὗτος ἐκέλευσε δοῦναι, Ἀντιμάχῳ, καὶ ὃν ὁ Ἀντίμαχος συνέπεμψεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ληψόμενον τὸ ἀργύριον, τὸν Αὐτόνομον, τὰς χιλίας τριακοσίας δραχμὰς, καὶ πεν-

τήκον-

τήκοντα καὶ μίαν, καὶ δύο ὀβολώ. † τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον χρέος, ὃ ἐκπλέων ἔλαβε ςρατηγῶν τὸ ὕςερον, τοσοῦτον ὤφειλεν. † ἐπειδὴ δ' ἀπεχειροτονήθη μὲν ὑφ' ὑμῶν ςρατηγὸς, διὰ τὸ μὴ περιπλεῦσαι Πελοπόννησον· ἐπὶ κρίσει δὲ παρεδέδοτο εἰς τὸν δῆμον, αἰτίας τῆς μεγίςης τυχών· (ἐφειςήκει δ' αὐτῷ Καλλίςρατος, καὶ Ἰφικράτης, τῷ τε πράττειν, καὶ τῷ εἰπεῖν δυνάμενοι·) * οὕτω δὴ διέθεσαν ὑμᾶς κατηγοροῦντες τούτου αὐτοί τε, καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτοῖς, ὥστ' Ἀντίμαχον μὲν, ταμίαν ὄντα καὶ πιςότατα διακείμενον τούτῳ, κρίναντες ἐν τῷ δήμῳ ἀπεκτείνατε, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἐδημεύσατε· † αὐτὸν δὲ τοῦτον, ἐξαιτουμένων μὲν τῶν ἐπιτηδείων καὶ οἰκείων αὐτοῦ ἁπάντων· ἔτι δὲ καὶ Ἀλκέτου, καὶ Ἰάσονος, συμμάχων ὄντων ὑμῖν· μόλις μὲν ἐπείσθητε ἀφεῖναι, ςρατηγοῦντα δ' αὐτὸν ἐπαύσατε· † ἐν τοιαύταις δ' ὢν διαβολαῖς, καὶ ἀπορίᾳ χρημάτων πολλῇ· ἡ μὲν γὰρ οὐσία ὑπόχρεως ἦν ἅπασα, καὶ ὅροι αὐτῆς ἕςασαν, καὶ ἄλλοι ἐκράτουν· † ὁ μὲν γὰρ ἐν πεδίῳ ἀγρὸς ἀποτίμημα τῷ παιδὶ τῷ Εὐμηλίδου καθειςήκει· ἑξήκοντα δὲ τριηράρχοις τοῖς συνεκπλεύσασιν αὐτῷ, ἑπτὰ μνῶν ἑκάςῳ ἡ ἄλλη οὐσία ὑπέκειτο, ἃς οὗτος αὐτοὺς ςρατηγῶν ἠνάγκασε τοῖς ναύταις * εἰς τροφὴν διαδοῦναι· † ἐπειδὴ δ' ἀποχειροτονηθεὶς, ἐν ᾧ ἀπήνεγκε λόγῳ, ἐλογίσατο ἐκ τῶν ςρατιωτικῶν χρημάτων αὐτὸς δεδωκὼς εἰς τὰς ναῦς τὰς ἑπτὰ μνᾶς ταύτας τότε, φοβούμενος, μὴ καταμαρτυρήσωσιν αὐτοῦ οἱ τριήραρχοι, καὶ ἐξελέγχηται ψευδόμενος,

δάνεισμα ποιεῖται ἰδίᾳ παρ' ἑκάστου αὐτῶν [τὰς] ἑπτὰ μνᾶς, καὶ ὑποτίθησιν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, ἃς νῦν αὐτοὺς ἀποστερεῖ, καὶ τοὺς ὅρους ἀνέσπακε. § † πανταχόθεν δ' ἀπορούμενος, καὶ ἐν ἀγῶνι τῷ μεγίστῳ καθεστηκὼς περὶ τοῦ σώματος, διὰ τὸ συμβεβηκέναι τῇ πόλει τοιαῦτα πράγματα· ἄμισθον μὲν τὸ στράτευμα καταλελύσθαι ἐν Καλαυρίᾳ, πολιορκεῖσθαι δὲ τοὺς περὶ Πελοπόννησον συμμάχους ὑπὸ Λακεδαιμονίων, κατηγορούντων δὲ τοῦτον αἴτιον εἶναι τῆς παρούσης ἀτυχίας Ἰφικράτους καὶ Καλλιστράτου· † ἔτι δὲ τῶν ἀφικνουμένων ἀπὸ τοῦ στρατεύματος ἀπαγγελλόντων ἐν τῷ δήμῳ τὴν παροῦσαν ἔνδειαν, καὶ ἀπορίαν· τὰ δὲ καὶ δι' ἐπιστολῶν ἑκάστου πυνθανομένου παρὰ τῶν οἰκείων καὶ ἐπιτηδείων ὡς διέκειντο· ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς ἐν τῷ δήμῳ τότε, ἀναμνήσθητε, πῶς ἕκαστος περὶ αὐτοῦ τὴν γνώμην εἶχεν· οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε τὰ λεγόμενα. † μέλλων τοίνυν καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ἐν Καλαυρίᾳ δανείζεται χιλίας δραχμὰς παρὰ Ἀντιφάνους τοῦ Λαμπρέως, ὃς ἐπέπλει ταμίας Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ, ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις τριηράρχοις, καὶ * παραμένωσιν, ἕως ἂν αὐτῷ ἡ κρίσις γένηται· καὶ μὴ, καταλυθεισῶν πρότερον τῶν Βοιωτίων τριηρῶν, καὶ διαπελθόντων πρότερον τῶν στρατιωτῶν, μᾶλλον αὐτῷ ὀργίζησθε ὑμεῖς. † οἱ μὲν γὰρ πολῖται ἠνείχοντο κακοπαθοῦντες, καὶ παρέμενον· οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν παραμενεῖν, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν καθ' ἡμέραν τροφὴν δώσοι. τότε οὖν ἀναγκαζόμενος, δανεί-

ζεται

ζεται τὰς χιλίας δραχμὰς παρὰ τοῦ Ἀντιφάνους, ὃς ἐπέπλει ταμιεύων Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ· καὶ δίδωσι τῷ Βοιωτίῳ ἄρχοντι τῶν νεῶν. § † ἐπειδὴ δ' ἀφίκετο δεῦρο, ἀπῄτουν αὐτὸν, ὅ, τε Φίλιππος, καὶ ὁ Ἀντιφάνης τὰς χιλίας δραχμὰς, ἃς ἐδανείσατο ἐν Καλαυρίᾳ. καὶ ἠγανάκτουν, ὅτι οὐ ταχὺ ἀπελάμβανον. † Φοβούμενος δ' οὗτος τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ, μὴ πύθοιντο, ὅτι, ἃς ἐν τῷ λόγῳ ἀπήνεγκε χιλίας δραχμὰς, δεδωκὼς εἰς τὰς Βοιωτίας ναῦς ἐκ τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων, ταύτας Φίλιππος δανείσας ἀποστερεῖται, καὶ ἅμα δεδιὼς τὸν Φίλιππον, μὴ καταμαρτυροίη αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγῶνι, προσελθὼν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐδεήθη ἀπαλλάξαι τὸν Φίλιππον, καὶ χρῆσαι αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμὰς, ἵν' ἀποδιδοίη Φιλίππῳ. † ὁρῶν δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τό, τε μέγεθος τοῦ ἀγῶνος ἡλίκον ἦν τούτῳ, καὶ ὡς ἠπορεῖτο οὗτος, καὶ ἐλεῶν αὐτὸν, προσαγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν, ἐκέλευσεν ἀποδοῦναι χιλίας δραχμὰς Φιλίππῳ τὸν Φορμίωνα, τὸν ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ γράψαι ὀφείλοντα Τιμόθεον. † καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ ἐστὶ, τὸν δόντα τὸ ἀργύριον Φορμίωνα ὑμῖν μάρτυρα παρέξομαι, ἐπειδὰν καὶ περὶ τοῦ ἄλλου συμβολαίου διηγήσωμαι ὑμῖν, ἵνα τῇ αὐτῇ μαρτυρίᾳ περὶ ὅλου τοῦ χρέους ἀκούσαντες εἰδῆτε, ὅτι ἀληθῆ λέγω. † καλῶ δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ἀντιφάνην, τὸν δανείσαντα τὸ ἀργύριον τούτῳ, τὰς χιλίας δραχμὰς, ἐν Καλαυρίᾳ, καὶ παρόντα, ὅτε ἀπέλαβε Φίλιππος τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐνθάδε· † τοῦ μὲν

γὰρ

γὰρ μαρτυρίαν μὴ ἐμβαλέσθαι πρὸς τὸν διαιτητὴν, παρεκρούσατο, φάσκων ἀεί μοι μαρτυρήσειν εἰς τὴν κυρίαν ἀπόφασιν. † ἐπειδὴ δ᾽ ἡ δίαιτα ἦν, προσκληθεὶς ἀπὸ τῆς οἰκίας (οὐ γὰρ ἦν φανερός·) ἔλιπε τὴν μαρτυρίαν πεισθεὶς ὑπὸ τούτου. τιθέντος δέ μου τὴν δραχμὴν τοῦ λειπομαρτυρίου κατὰ τὸν νόμον, ὁ διαιτητὴς οὐ κατεδιαίτα, ἀλλ᾽ ἀπιὼν ᾤχετο ἀποδιαιτήσας τούτου τὴν δίαιταν, ἑσπέρας ἤδη οὔσης. † νυνὶ δὲ τῷ Ἀντιφάνει εἴληχα βλάβης ἰδίαν δίκην, ὅτι μοι οὔτ᾽ ἐμαρτύρησεν, οὔτ᾽ ἐξωμόσατο κατὰ τὸν νόμον. καὶ ἀξιῶ αὐτὸν ἀναβάντα εἰπεῖν ἐναντίον ὑμῶν διομοσάμενον, πρῶτον μὲν, εἰ ἐδάνεισεν ἐν Καλαυρίᾳ Τιμοθέῳ χιλίας δραχμάς· δεύτερον δ᾽, εἰ παρὰ τοῦ πατρὸς Φίλιππος ἀπέλαβεν ἐνθάδε τοῦτο τὸ ἀργύριον. † σχεδὸν μὲν οὖν καὶ αὐτὸς οὗτος ὡμολόγει πρὸς τῷ διαιτητῇ ἀποδοῦναι τῷ Φιλίππῳ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν τὰς χιλίας δραχμάς. οὐ μέντοι γ᾽ ἑαυτῷ φησί δανεῖσαι, ἀλλὰ τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ. καὶ ὑποθεῖναι αὐτόν φησι τούτου τοῦ ἀργυρίου χαλκόν. † ὡς δ᾽ οὐκ ἀληθῆ ἔλεγεν, ἀλλ᾽ αὐτὸς δανεισάμενος ἀποστερεῖ, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω, ἐπειδὰν καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν ὀφείλει, καθ᾽ ἕκαστον ὑμῖν διηγήσωμαι· §† ἀφικομένου γὰρ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος ὡς τοῦτον ἐν τῷ μαιμακτηριῶνι μηνὶ τῷ ἐπ᾽ Ἀστείου ἄρχοντος, ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τούτου, βοηθησόντων αὐτῷ, καὶ καταγομένων εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν ἐν τῇ ἱπποδαμείᾳ, ἑσπέρας ἤδη οὔσης, ἀπορούμενος ὑποδέξασθαι αὐτοὺς, πέμψας ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Αἰσχρίωνα, τὸν ἀκόλουθον τὸν αὐτοῦ, ἐκέ-

λευσεν

λευσεν αἰτήσασθαι στρώματα, καὶ ἱμάτια, καὶ φιάλας ἀργυρᾶς δύο, καὶ μνᾶν ἀργυρίου δανείσασθαι. † ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς Αἰσχρίωνος, τοῦ ἀκολούθου * τοῦ τούτου, τούς τε ἀφιγμένους, καὶ τὴν χρείαν, εἰς ἣν ᾐτεῖτο, ἐφ' ἅ τ' ἦλθον, ἔχρησε, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου, ἣν ἐδανείζετο, ἐδάνεισεν. † ἀπολελυμένῳ τοίνυν τῆς αἰτίας πολλὴ συνέβαινεν αὐτῷ μετὰ ταῦτα χρημάτων ἀπορία, εἴς τε τὰς ἰδίας χρείας, καὶ εἰς τὰς δημοσίας εἰσφοράς. ἃ ὁρῶν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς, οὐκ ἐτόλμα τοῦτον εὐθὺς ἀπαιτεῖν τὸ ἀργύριον· οὔτε γὰρ ἂν τοῦτον εὐπορήσανθ' ἡγεῖτο ἀδικῆσαι αὐτὸν, οὔτ' ἂν αὐτὸς ἀποροῦντα τοῦτον ἔχειν, ὁπόθεν εἰσπράξειεν. † ἐπειδὴ τοίνυν ἀπῆλθον ὅ, τε Ἀλκέτας, καὶ ὁ Ἰάσων, τὰ μὲν στρώματα καὶ τὰ ἱμάτια πάλιν ἀπήνεγκεν Αἰσχρίων, ὁ ἀκόλουθος ὁ τούτου· τὰς δὲ φιάλας τὰς δύο οὐκ ἀπήνεγκεν, ἃς ᾐτήσατο, ὅτεπερ καὶ τὰ στρώματα, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος. § † μέλλων τοίνυν ἀποδημεῖν ὡς βασιλέα, καὶ διαπραξάμενος ἐκπλεῦσαι, ὡς βασιλεῖ στρατηγήσων τὸν ἐπ' Αἴγυπτον πόλεμον, ἵνα μὴ δῷ λόγον ἐνθάδε, καὶ εὐθύνας τῆς [ἐνθάδε] στρατηγίας, μεταπεμψάμενος τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν εἰς τὸ παράλιον, τῶν τε προϋπηργμένων εἰς αὐτὸν ἐπῄνει, καὶ ἐδεῖτο αὐτοῦ, συστήσας Φιλώνδαν, ἄνδρα τὸ μὲν γένος μεγαρέα, μετοικοῦντα δ' Ἀθήνησι, πιστῶς δὲ τούτῳ διακείμενον, καὶ ὑπηρετοῦντα ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, ἐπειδὰν

ἀφικη-

ἀφίκηται ἐκ Μακεδονίας ὁ Φιλώνδας, (ὃν συνέστη οὗτος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ,) ἄγων ξύλα τὰ δοθέντα τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν, καὶ ἐᾶσαι τὰ ξύλα ἀνακομίσαι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ τὴν ἐν Πειραιεῖ· αὐτοῦ γὰρ εἶναι τὰ ξύλα. † ἅμα τε τῇ δεήσει εἶπε λόγον, ᾧ οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖ τὰ ἔργα νυνί· ἔφη γὰρ, κἂν μὴ τύχῃ ὧν ἐδεῖτο τοῦ πατρὸς, οὐκ ὀργισθήσεσθαι, ὥσπερ ἂν ἄλλος τις ἀποτυχών· ἀλλ' ὧν αὐτῷ δεηθέντι ὑπηρέτηκε, τούτων, ἄν ποτε δύνηται, χάριν ἀποδώσειν. † ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ταῦτα, ἥσθη τε τοῖς λόγοις, καὶ ἐπῄνει τοῦτον, ὅτι μέμνηται εὖ παθών· καὶ ὅσα αὐτοῦ ἐδεῖτο, ὑπέσχετο ποιήσειν. καὶ οὗτος μὲν μετὰ ταῦτα τὴν ἀναγωγὴν ἐποιεῖτο ὡς τοὺς στρατηγοὺς τοὺς βασιλέως. † ὁ δὲ Φιλώνδας, ᾧ συνέστησεν οὗτος τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἄγων τὰ ξύλα, τὸ ναῦλον παρασχεῖν, εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν πορείαν ἐποιεῖτο. καὶ οὗτοι οἱ χρόνοι ἦσαν περὶ Θαργηλιῶνα μῆνα ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος. † τῷ δ' ὑστέρῳ ἔτει ἀφικομένου τοῦ Φιλώνδου ἐκ τῆς Μακεδονίας, ἄγοντος τὰ ξύλα, ἀποδημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ, καὶ προσελθόντος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, [καὶ] κελεύοντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν, ἵνα διαλύσῃ τὸν ναύκληρον, καθάπερ οὗτος ἐδεήθη, ὅτε ἐξέπλει, τοῦ πατρὸς, καὶ συνέστησε πρὸς Φιλώνδαν, § προσαγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν ὁ πατὴρ, ἐκέλευσε δοῦναι Φορμίωνα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, χιλίας ἑπτακοσίας πεντήκοντα. καὶ ἠρίθμησε τὸ ἀργύριον Φορμίων· καὶ ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα

λοντα

λοντα Τιμόθεον· οὗτος γὰρ ἦν ὁ δεηθεὶς τοῦ πατρὸς παρασχεῖν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων· καὶ τούτου ἦν· ὑπόμνημα δ᾽ ἀπεγράψατο τήν τε χρείαν, εἰς ἣν ἐλήφθη τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λαβόντος. καὶ οὗτος ὁ χρόνος ἦν Ἀλκισθένης ἄρχων, ὁ ὕστερος ἐνιαυτὸς, ᾗ οὗτος ἀνήγετο ὡς βασιλέα. † ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, καὶ Τιμοσθένης, ὁ αἰγιαλεὺς, ἀφικνεῖται κατ᾽ ἐμπορίαν ἰδίαν ἀποδημῶν· ἐπιτήδειος δὲ ὢν Φορμίωνι καὶ κοινωνὸς ὁ Τιμοσθένης, ὅτ᾽ ἐξέπλει, δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετ᾽ ἄλλων χρημάτων καὶ φιάλας λυκιουργεῖς δύο. † ἀπὸ τύχης δ᾽ ὁ παῖς ταύτας τὰς φιάλας, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἀλλότριαι ἦσαν, δίδωσι τῷ Αἰσχρίωνι, τῷ ἀκολούθῳ τῷ τούτου, ὅτ᾽ ἐπέμφθη ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπὸ τούτου, καὶ ᾐτεῖτο τὰ στρώματα, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος. † ἀπαιτοῦντος δὲ τοῦ Τιμοσθένους τὰς φιάλας τὸν Φορμίωνα, ἐπειδὴ ἧκεν, ἀποδημοῦντος Τιμοθέου παρὰ βασιλεῖ, πείθει αὐτὸν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὴν τιμὴν ἀπολαβεῖν τῶν φιαλῶν, ὅσον ἦγον αἱ φιάλαι, διακοσίας τριάκοντα ἑπτά. † καὶ τῷ μὲν Τιμοσθένει * τὴν τιμὴν ἀπέδωκε τῶν φιαλῶν. τοῦτον δ᾽ ἐγράψατο αὐτῷ ὀφείλοντα, πρὸς τὸ ἄλλο χρέος, ὃ οὗτος αὐτῷ ὤφειλεν, ὃ ἀπέτισε τῷ Τιμοσθένει τῶν φιαλῶν. † καὶ ταῦτα πάνθ᾽ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας, πρῶτον μὲν τῶν δόντων τὸ ἀργύριον, οἷς οὗτος ἐκέλευσεν, ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ἐπικαθημένων τότε· ἔπειτα τοῦ ἀπολαβόντος τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν.

Μαρτυρία. Ὅτι μὲν τοίνυν ȣ̓ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶπον, τῶν μαρτυριῶν ἀναγινωσκομένων ἀκηκόατε. † ὅτι δέ μοι καὶ αὐτὸς ȣ̃τος ὡμολόγει τὰ ξύλα τὰ κομισθέντα ὑπὸ Φιλώνδȣ εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτȣ̃ ἀνακομισθῆναι τὴν ἐν Πειραιεῖ, τȣ́των ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ὡς μὲν τοίνυν τούτȣ ἦν τὰ ξύλα, ἃ ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, αὐτός μοι μεμαρτύρηκεν· ὡμολόγει γὰρ αὐτὰ πρὸς τῷ διαιτητῇ ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτȣ̃ τὴν ἐν Πειραιεῖ, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀκȣόντων. † ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων πειράσομαι ὑμᾶς ἐγὼ διδάξαι, ὅτι ἀληθῆ λέγω· οἴεσθε γὰρ, ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, εἰ μὴ Τιμοθέου ἦν τὰ ξύλα, καὶ ἐδεήθη ȣ̃τος αὐτȣ̃, συϛήσας τὸν Φιλώνδαν, ὅτε ἀνήγετο ὡς τȣ̀ς ϛρατηγȣ̀ς τȣ̃ βασιλέως, παρασχεῖν τὸ ναῦλον, ἢ ἐᾶσαι ἄν ποτε, ὑποκειμένων αὐτῷ τῶν ξύλων τȣ̃ ναύλȣ, ἀνακομίσαι τὸν Φιλώνδαν τὰ ξύλα ἐκ τȣ̃ λιμένος, ἀλλ᾽ ȣ̓κ ἂν παραϛήσαντά τινα τῶν οἰκετῶν φυλάττειν, καὶ τὴν τιμὴν λαμβάνειν τῶν πωλȣμένων ξύλων, ἕως ἐκομίσατο τὰ ἑαυτȣ̃, εἴπερ Φιλώνδȣ ἦν τὰ ξύλα, καὶ ἐμπορίας ἕνεκ᾽ ἤχθη; † ἔπειτα πρὸς τȣ́τοις, τίνι ὑμῶν εἰκὸς δοκεῖ εἶναι, μὴ κελεύσαντος τȣ́τȣ τὸ ναῦλον παρασχεῖν τῶν ξύλων τῶν δοθέντων τȣ́τῳ ὑπὸ Ἀμύντȣ, πιϛεῦσαι τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Φιλώνδᾳ, καὶ ἐᾶσαι ἀνακομίσαι τὰ ξύλα ἐκ τȣ̃ λιμένος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τȣ́τȣ; ἢ πῶς οἷόν τ᾽ ἐϛὶ τὸν μὲν Φιλώνδαν ἐμπορίας ἕνεκ᾽ ἀγαγεῖν τὰ ξύλα, ὡς ȣ̃τός φησι, καταχρήσασθαι

δὲ τȣ-

δὲ τοῦτον ἥκοντ' εἰς τὴν οἰκοδομίαν τὴν αὐτοῦ τοῖς ξύλοις τούτοις; † σκέψασθε δὲ κἀκεῖνο, ὅτι πολλοὶ δὴ καὶ χρηστοὶ τῶν πολιτῶν οἰκεῖοι ὄντες τούτῳ ἐπεμελοῦντο τῶν τούτου, ἀποδημοῦντος παρὰ βασιλεῖ Τιμοθέου. ὧν οὐδεὶς τετόλμηκε μαρτυρῆσαι τούτῳ, ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἢ ὡς λαβὼν ἀπέδωκεν, οὐδ' αὖ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων, ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, δοθέντων τούτῳ παρ' Ἀμύντου· † ἡγοῦνται γὰρ περὶ πλείονος αὐτοῖς εἶναι, καλοὶ κἀγαθοὶ δοκεῖν εἶναι μᾶλλον, ἢ Τιμοθέῳ χαρίσασθαι τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντες. † οὐ μέντοι γ' οὐδὲ τούτου γ' ἔφασαν καταμαρτυρῆσαι ἂν τἀληθῆ· οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς εἶναι. § † ὅπου τοίνυν μηδεὶς τετόλμηκε τῶν οἰκείων τούτῳ μαρτυρῆσαι, καὶ ἐπιμελομένων τῶν τούτου, ὅτε ἀπεδήμει οὗτος παρὰ βασιλεῖ, ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἢ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε· πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ὑμᾶς ἡγεῖσθαί με τἀληθῆ λέγειν; καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε τολμήσει, ὡς ἄλλος τις διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων, ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, ἢ ὁ πατὴρ ὁ ἐμός. † ἐὰν δὲ καταχρῆται τῷ λόγῳ, ἀξιοῦτε αὐτὸν καὶ τὴν μαρτυρίαν παρασχέσθαι ὑμῖν τοῦ ἀποδόντος τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων. † αὐτὸς μὲν γὰρ ὁμολογεῖται ἀποδημεῖν παρὰ βασιλεῖ, τὸν δὲ Φιλώνδαν, ὃν ἔπεμψεν ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ συνέστησε τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, τεθνηκότα κατελάμβανες, ἥκων παρὰ βασιλέως. ἀναγκαῖον δὴ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ἐπιτηδείων, οὓς κατέλιπες, ἀποδημεῖν μέλλων,

συνεπιμελεῖσθαι τῶν σαυτοῦ, εἰδέναι τινὰ, ὅθεν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων πορίσας ὁ Φιλώνδας τῷ ναυκλήρῳ διέλυσεν, εἰ μὴ φὴς, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν συστῆσαι αὐτῷ, μηδὲ λαβεῖν τὸν Φιλώνδαν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τὸ ναῦλον τῶν ξύλων. † μαρτυρίαν τοίνυν οὐδενὸς ἔχεις παρασχέσθαι τῶν οἰκείων τῶν σαυτοῦ, ὡς οὐκ ἐλήφθη σοῦ ἀποδημοῦντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἐκ τῆς τραπέζης, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδενὶ χρῇ τῶν οἰκείων, οὐδὲ πιστεύεις τῶν σαυτοῦ οὐδενὶ, ἢ εἰδὼς ἀκριβῶς τὸν Φιλώνδαν λαβόντα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ᾧπερ αὐτὸν συνέστησας, ὅτε ἐξέπλεις, οἴει δεῖν, ἀποστερήσας ἡμᾶς, ἂν δύνῃ, πλεονεκτεῖν. † ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς τῇ μαρτυρίᾳ, ἣν παρέσχημαι ὑμῖν μαρτυροῦντας τοὺς δόντας τὸ ἀργύριον, οἷς οὗτος ἐκέλευσε, καὶ καθημένους ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τότε, καὶ πίστιν ἠθέλησα Τιμοθέῳ ἐπιθεῖναι· ἣν ἀναγνώσεται ὑμῖν.

Ορκοι. Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γράψας μοι ὁ πατὴρ κατέλιπε τὰ χρέα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν ἀῤῥωστῶν, ὅ, τι ὀφείλοιτο αὐτῷ ἕκαστον, καὶ παρ᾽ ᾧ, καὶ εἰς ὅ, τι ἐλήφθη τὸ ἀργύριον, καὶ τῷ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ. καὶ ὡς ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀδελφοῦ.

Μαρτυρία. Ὡς μὲν τοίνυν κατελείφθη ὀφείλων Τιμόθεος ἡμῖν τὸ ἀργύριον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὗ δικάζομαι αὐτῷ, καὶ γίνεται ἐμὸν τὸ μέρος, ὅ, τε ἀδελφός μοι μεμαρτύρηκε, καὶ ὁ Φορμίων, ὁ δοὺς τὸ ἀργύριον, κἀγὼ τούτων πίστιν ἠθέλησα ἐπιθεῖναι.

† προ-

† προκαλεσαμένου δὲ τούτου πρὸς τῷ διαιτητῇ, καὶ κελεύοντος ἐνεγκεῖν τὰ γράμματα ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ἀντίγραφα αἰτοῦντος, πέμψαντος Φρασιηρίδην ἐπὶ τὴν τράπεζαν· * ἐγὼ δὲ Φρασιηρίδῃ ἐξενέγκας, ἔδωκα ζητεῖν τὰ γράμματα, καὶ ἐκγράφεσθαι ὅσα οὗτος ὤφειλε. καὶ ὡς ὡμολόγει λαβεῖν οὗτος τὰ ἀντίγραφα, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Πρὸς τοίνυν τὸν διαιτητὴν κομίσαντός μου τὰ γράμματα, παρὼν ὁ Φορμίων, καὶ ὁ Εὐφοραῖος, οἱ δόντες τὸ ἀργύριον οἷς ἐκέλευσεν οὗτος, ἐξήλεγχον αὐτὸν ἐν οἷς τε χρόνοις ἕκαστον ἐδανείσατο, [καὶ εἰς ὅ, τι ἔλαβε τὸ ἀργύριον,] καὶ εἰς ἃ κατεχρήσατο. † ὁ δὲ, τὰς μὲν χιλίας καὶ τριακοσίας καὶ πεντήκοντα [καὶ] μίαν, καὶ δύο ὀβολὼ, ἃς πρώτας ἐδανείσατο τοῦ μουνυχιῶνος μηνὸς, μέλλων ἐκπλεῖν ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος, [ἃς] καὶ ἐκέλευσε δοῦναι Ἀντιμάχῳ, τῷ ταμίᾳ τῷ αὐτοῦ, ἰδίᾳ ἔφη δανεῖσαι τὸν πατέρα Ἀντιμάχῳ, καὶ οὐκ αὐτὸς λαβεῖν. καὶ ὡς μὲν ἀληθῆ λέγει, οὐδένα μάρτυρα παρέσχηται. λόγῳ δὲ καταχρῆται, ἵνα μὴ αὐτὸς δοκῇ ἀποστερεῖν, ἀλλ᾽ Ἀντίμαχος δανείσασθαι. † καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον, ὅτι οὐκ Ἀντιμάχῳ ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ [τοῦτο] τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ Τιμοθέῳ περὶ ἀναγωγὴν ὄντι. † πότερα γὰρ ἂν οἴεσθε ῥᾷον εἶναι τῷ πατρὶ, δημευθέντων τῶν Ἀντιμάχου, ἐνεπισκήψασθαι ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἐνοφειλόμενον αὐτῷ τοῦτο τὸ

ἀργύριον, εἴπερ Ἀντιμάχῳ ἐδάνεισεν, ἢ ἀναμένειν ὁπότε παρὰ τούτου κομιεῖσθαι ἔμελλεν εὐπορήσαντος, ὃς οὐ πολλὰς ἐλπίδας σωτηρίας περὶ αὑτοῦ εἶχεν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ; † καὶ μὴν ἐνεπισκηψάμενός γε, οὔτ' ἂν παρακαταβολῆς ἠπόρησεν, οὔτ' ἂν ἠπιστήθη ὑφ' ὑμῶν· πάντες γὰρ ἴστε τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, οὐ τῶν δημοσίων ἀδίκως ἐπιθυμοῦντα· ἀλλὰ τῶν αὑτοῦ ὑμῖν, ὅτε κελεύσαιτε, προθύμως ἀναλίσκοντα. † εἶτα καὶ ἐπιτήδειον ὄντα αὐτῷ Καλλίστρατον, ὅσπερ ἐδήμευσε τὰ Ἀντιμάχου, ὥστε μηδὲν ἐναντιοῦσθαι. † ὥστε τί ἂν ποτε βουλόμενος ὁ πατὴρ ἠβούλετο Τιμόθεον χρήστην ἐγγράψας ἡμῖν καταλιπεῖν, εἴπερ μὴ ὤφειλε τοῦτο τὸ ἀργύριον, μᾶλλον, ἢ οὐκ ἐκ τῶν Ἀντιμάχου δημευθέντων ἐνεπισκηψάμενος κομίσασθαι; † περὶ δὲ τῶν χιλίων δραχμῶν, ἃς ἐδανείσατο παρὰ τοῦ Ἀντιφάνους ἐν Καλαυρίᾳ, ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις τριηράρχοις, μέλλων καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν, [ἃς] καὶ ἀπέδωκε Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ, ἐνθάδε λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, τὸν Βοιώτιον ναύαρχόν φησι δανείσασθαι, καὶ ὑποθεῖναι τούτου τοῦ ἀργυρίου τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ χαλκόν. ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ λέγει, μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον· § † πρῶτον μὲν γὰρ ἐν Καλαυρίᾳ οὗτος φαίνεται δανεισάμενος τὰς χιλίας δραχμὰς, καὶ οὐχ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος· ἔπειτ' ἀπαιτῶν ὁ Φίλιππος ἐνθάδε τοῦτον τὰς χιλίας δραχμὰς, καὶ οὐ τὸν Βοιώτιον ναύαρχον, καὶ ἀποδοὺς οὗτος, ἀλλ' οὐχ ὁ

Βοιώ-

Βοιώτιος ναύαρχος· † προσῆκε γὰρ τῷ μὲν Βοιωτίῳ ἄρχοντι παρὰ τούτου τὴν τροφὴν τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶ λαμβάνειν· ἐκ γὰρ τῶν κοινῶν συντάξεων ἡ μισθοφορία ἦν τῷ στρατεύματι. τὰ δὲ χρήματα σὺ ἅπαντα ἐξέλεξας ἐκ τῶν συμμάχων. καὶ σὲ ἔδει αὐτῶν λόγον ἀποδοῦναι. † εἶτα καταλυθεισῶν τῶν Βοιωτίων νεῶν, καὶ διαπελθόντων τῶν στρατιωτῶν, τῷ μὲν Βοιωτίῳ ναυάρχῳ οὐδεὶς κίνδυνος ὑπ' ἀθηναίων ἦν, οὐδ' ἐν ἀγῶνι καθειστήκει οὐδενί· σὺ δ' ἐν τῷ μεγίστῳ· † περίφοβος δ' ὤν, ἡγοῦ σοι μεγάλην ἐπικουρίαν ἀπολογίας ἔσεσθαι, ἐὰν παραμείνωσιν αἱ Βοιώτιαι τριήρεις, ἕως ἂν σοι ἡ κρίσις γένηται· † ἔπειτα καὶ ἐκ τίνος ἂν φιλίας ποτ' ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ τὰς χιλίας δραχμὰς, ὃν οὐκ ἐγίνωσκεν; ἀλλὰ γὰρ ὑποθέσθαι φησὶν * αὐτῶν χαλκόν. ὁπόσον τινὰ, καὶ ποδαπὸν, καὶ πόθεν γενόμενον τὸν χαλκὸν τοῦτον τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ; † πότερα κατ' ἐμπορίαν ἀχθέντα, ἢ ἀπ' αἰχμαλώτων γενόμενον; εἶτα τίνες ἦσαν οἱ ἐνεγκόντες τὸν χαλκὸν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν; πότερα μισθωτοὶ, ἢ οἰκέται; ἢ τίς ὁ παραλαβὼν τῶν οἰκετῶν τῶν ἡμετέρων; † χρῆν γὰρ αὐτὸν, εἰ μὲν οἰκέται ἤνεγκαν, τοὺς κομίσαντας παραδιδόναι. εἰ δὲ μισθωτοὶ, τὸν ὑποδεξάμενον, καὶ ἀποστησάμενον τὸν χαλκὸν τῶν οἰκετῶν τῶν ἡμετέρων, τοῦτον ἐξαιτεῖν· † οὐ γὰρ δήπου ἄνευ γε σταθμοῦ ἔμελλεν οὔτε ὁ ὑποτιθέμενος * παραλήψεσθαι, οὔθ' ὁ ὑποτιθεὶς τὸν χαλκὸν παραδώσειν, † οὐδ' αὖ ὁ πατὴρ ἤμελλεν αὐ-

τὸς οὔτε οἴσειν τὸν χαλκὸν, οὔτε στήσεσθαι. ἀλλ' οἰκέται ἦσαν αὐτῷ, οἳ τὰ ἐνέχυρα τῶν δανεισμάτων παρελάμβανον. § † θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τίνος ἄν ποτε εἵνεκα ὑπετίθει τὸν χαλκὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος, ὀφείλων Φιλίππῳ χιλίας δραχμάς. † πότερον ὡς Φίλιππος οὐκ ἂν ἡδέως τόκον ἐλάμβανεν, εἴπερ ἀσφαλῶς αὐτῷ ἦν τὸ ἀργύριον δεδανεισμένον, καὶ ἐπ' ἐνεχύρῳ; ἢ ὡς οὐκ ἦν τῷ Φιλίππῳ ἀργύριον; † ὥστε τί ἔδει τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ δεηθῆναι δανεῖσαι τὰς χιλίας δραχμὰς τὸν Βοιώτιον ναύαρχον, καὶ ἀποδοῦναι Φιλίππῳ μᾶλλον. ἢ οὐ τὸν χαλκὸν ὑποθεῖναι τῷ Φιλίππῳ; † ἀλλ' οὔθ' ὁ χαλκὸς ὑπετέθη, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔθ' ὁ Βοιώτιος ναύαρχος ἐδανείσατο τὰς χιλίας δραχμὰς παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· ἀλλὰ Τιμόθεος οὑτοσὶ ἐν ἀπορίᾳ ὢν πολλῇ, † τὴν δὲ χρείαν, εἰς ἣν κατεχρήσατο τῷ ἀργυρίῳ, εἴρηκα ὑμῖν. ἀντὶ δὲ τοῦ χάριν ἀποδοῦναι, ὧν ἐπιστεύθη, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, οἴεται δεῖν καὶ τὰ ἀρχαῖα, ἐὰν δύνηται, ἀποστερῆσαι. † περὶ μὲν τοίνυν τῶν φιαλῶν, καὶ τῆς μνᾶς τοῦ ἀργυρίου, ἣν ἐδανείσατο παρὰ τοῦ πατρὸς, πέμψας τὸν ἀκόλουθον τὸν αὐτοῦ Αἰσχρίωνα τῆς νυκτὸς ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, ἠρόμην αὐτὸν πρὸς τῷ διαιτητῇ, εἰ ἔτι δοῦλος εἴη ὁ Αἰσχρίων [αὐτοῦ,] καὶ ἠξίουν αὐτὸν ἐν τῷ [αὐτοῦ] δέρματι τὸν ἔλεγχον διδόναι. † ἀποκριναμένου δέ μοι τούτου, ὅτι ἐλεύθερος εἴη, τῆς μὲν ἐξαιτήσεως ἐπέσχον· μαρτυρίαν δ' αὐτὸν ἠξίουν ἐμβαλέσθαι τοῦ Αἰσχρίωνος ὡς ἐλευθέρου ὄντος. †

τος. † ὁ δὲ οὔτε μαρτυρίαν παρέσχετο, οὔθ᾽ ὡς δοῦλον τὸν Αἰσχρίωνα παραδοὺς, ἐκ τοῦ σώματος τὸν ἔλεγχον ἠξίου γενέσθαι, φοβούμενος, ἂν μὲν μαρτυρίαν παράσχηται, ὡς ἐλευθέρου ὄντος, μὴ ἐπισκηψάμενος ἐγὼ αὐτῷ τῶν ψευδομαρτυριῶν, καὶ ἐξελέγξας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα Αἰσχρίωνα, ἐπὶ τόνδε τῶν κακοτεχνιῶν ἔλθοιμι κατὰ τὸν νόμον· † εἰ δ᾽ αὖ βασανίζειν παραδοίη, μὴ τὰς ἀληθείας κατείποι ὁ Αἰσχρίων. καίτοι καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ τῶν ἄλλων λημμάτων τοῦ ἀργυρίου μάρτυρας μὴ εἶχε παρασχέσθαι, τοῦτό γ᾽ ἐξελέγξαι ἐκ τοῦ Αἰσχρίωνος, ὡς οὐκ ἐλήφθησαν αἱ φιάλαι, οὐδ᾽ ἡ μνᾶ τοῦ ἀργυρίου, οὐδ᾽ ἐπέμφθη ὁ Αἰσχρίων ὑπὸ τούτου ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν· † καὶ τεκμηρίῳ τούτῳ καταχρήσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐγὼ καὶ τἄλλα ψεύδομαι περὶ ὧν ἐγκαλῶ αὐτῷ, ὅπου ὅν γε φημὶ λαβεῖν, οἰκέτην ὄντα τούτου, τὰς φιάλας, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου, οὗτος βασανιζόμενος οὐ φαίνεται λαβών. § † εἰ τοίνυν τοῦτο ἰσχυρὸν ἂν ἦν τούτῳ πρὸς ὑμᾶς τεκμήριον, ὅτι ἐξεδίδου τὸν Αἰσχρίωνα, ὃν πεμφθῆναί φημι ὑπὸ τούτου, καὶ λαβεῖν τὰς φιάλας παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου δανείσασθαι, κἀμοὶ γενέσθω τεκμήριον πρὸς ὑμᾶς, ὅτι συνειδὼς ἀληθῆ με ἐγκαλοῦντα, οὐ τολμᾷ τὸν Αἰσχρίωνα παραδοῦναι. † ἀπολογίαν τοίνυν ποιήσεται, ὅτι ἐν τοῖς γράμμασι τοῖς τραπεζιτικοῖς ἐπ᾽ Ἀλκισθένους ἄρχοντος ἦν ἐγγεγραμμένος τό, τε ναῦλον τῶν ξύλων εἰληφὼς, καὶ τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν, ὧν ἀπέτισε Τιμοσθένει ὑπὲρ τούτου ὁ πατήρ. καὶ ὅτι αὐτὸς ἐν τοῦ-

τῷ τῷ χρόνῳ οὐκ ἐπεδήμει, ἀλλὰ παρὰ βασιλεῖ ἦν. † περὶ δὴ τούτου σαφῶς ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι, ἵν' ἀκριβῶς εἰδῆτε, ὃν τρόπον ἔχει τὰ γράμματα τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης· † οὗτος μὲν γὰρ ἐν μὲν τῷ θαργηλιῶνι μηνὶ, ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος, μέλλων ἀνάγεσθαι ὡς βασιλέα, συνέστησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ. τοῦ δ' ὑστέρου ἐνιαυτοῦ ἐπὶ Ἀλκισθένους ἄρχοντος, ἀφικνεῖται ὁ Φιλώνδας, ἄγων τὰ ξύλα ἐκ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἔλαβε τῶν ξύλων τὸ ναῦλον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀποδημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ. † ἐγράψαντο οὖν, ὅτε ἐδίδοσαν τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, ὀφείλοντα τοῦτον, οὐχ ὅτε συνέστησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐπιδημῶν· † ὅτε μὲν γὰρ συνέστησεν, οὐδέπω τὰ ξύλα ἧκεν, ἀλλ' ἤμελλεν ἐπ' αὐτὰ ὁ Φιλώνδας τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. † ὅτε δ' ἧκε τὰ ξύλα ἄγων, οὗτος μὲν ἀπεδήμει· ὁ δὲ Φιλώνδας ἔλαβε τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, καθάπερ οὗτος ἐκέλευσε, καὶ ἀνεκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν τούτου τὰ ξύλα. † ὅτι δ' οὐκ εὐπορῶν οὗτος ἐξέπλει ἐνθένδε, ἴστε μὲν καὶ αὐτοὶ, ὅσοις αὐτοῦ ἡ οὐσία ἀφωρισμένη ἦν, οὓς νῦν ἀποστερεῖ. ἵνα δ' εἰδῆτε, ὅτι καὶ ἄνευ ἐνεχύρων ὤφειλέ τισι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἔχων ὑποθεῖναι τὰ ἄξια, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Περὶ δὲ τῶν φιαλῶν, ἃς ᾐτήσατο μὲν ἐν τῷ μαιμακτηριῶνι μηνὶ Αἰσχρίων ὁ ἀκόλουθος τούτου ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος, ἐπιδημοῦντος τούτου, ὅτε ὑπεδέξατο Ἀλκέτην καὶ Ἰάσονα· γεγραμμένου δὲ τὴν τιμὴν ὀφείλοντος τούτου ἐπ' Ἀλκισθένους ἄρχοντος

ἄρχοντος· τέως μὲν ᾤετο αὐτὸν ἀποίσειν τὰς φιάλας, ἃς ᾐτήσατο, ὁ πατήρ· ἐπειδὴ δ' οὗτος μὲν ἀπῆλθε, τὰς δὲ φιάλας οὐκ ἀπενηνόχει, οὐδ' ἦσαν αἱ φιάλαι τοῦ Τιμοσθένους κείμεναι παρὰ τῷ Φορμίωνι, ἥκων δ' ἀπῄτει τὰς φιάλας· τότε μὲν ἀπέτισε τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν τῷ Τιμοσθένει; ἐγράψατο δ' ὁ πατὴρ αὐτῷ τοῦτον ὀφείλοντα πρὸς τὸ ἄλλο χρέος. ὥστ', ἂν ταύτῃ τῇ ἀπολογίᾳ καταχρῆται, ὅτι οὐκ ἐπεδήμει ἐν τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς γέγραπται τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν ὀφείλων· ὑποβάλλετε αὐτῷ, ὅτι ἔλαβες μὲν ἐπιδημῶν· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἀπέφερες, ἀπεδήμεις γάρ, οὐκ ἦσαν δ' αἱ φιάλαι, ἃς ὁ θέμενος ἀπῄτει, ἐγράφης τὴν τιμὴν αὐτῶν ὀφείλων, ὃ ἀπετίσθη τῶν φιαλῶν. † ἀλλὰ νὴ Δία, φήσει ἴσως, ἔδει τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀπαιτεῖν αὐτὸν τὰς φιάλας; † ἀλλ' ἑώρα σε ὡς ἠπόρου. καὶ περὶ μὲν τοῦ ἄλλου χρέους σοι ἐπίστευε, καὶ ἡγεῖτο, ἐπειδὰν ἔλθῃς, ἀπολήψεσθαι παρὰ σοῦ εὐπορήσαντος· περὶ δὲ τῶν φιαλῶν σοι ἀπιστήσειν ἤμελλε; † καὶ ὑπέσχετο μέν, δεομένου σου, τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχήσειν, ὅτε ἀνήγου ὡς βασιλέα. ἕνεκα δὲ τῶν φιαλῶν δυεῖν οὐσῶν, ἀπιστήσειν σοι ἤμελλε; καὶ τὸ μὲν ἄλλο χρέος σε οὐκ ἀπῄτει, ἀπορούμενον ὁρῶν, τὰς δὲ φιάλας ἔμελλε; §† βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, καὶ περὶ τῆς προκλήσεως τοῦ ὅρκου εἰπεῖν, ἣν ἐγώ τε τοῦτον προεκαλεσάμην, καὶ οὗτος ἐμέ. ἐμβαλομένου γὰρ ἐμοῦ ὅρκον εἰς τὸν ἐχῖνον, ἠξίου καὶ αὐτὸς οὗτος ὀμόσας ἀπηλλάχθαι. ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ περιφανῶς αὐτὸν ᾔδειν πολλοὺς καὶ μεγάλους ὅρκους ἐπιωρκηκότα καὶ πόλεσι, καὶ ἰδιώταις, ἔδωκ'

ἂν αὐ-

ἂν αὐτῷ τὸν ὅρκον. † νῦν δέ μοι δοκεῖ, μαρτύρων μὲν ὄντων ἐμοί, ὡς ἔλαβον τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, οἷς οὗτος ἐκέλευσε δοῦναι, περιφανῶν δὲ τεκμηρίων, δεινὸν εἶναι, * τὸ ὅρκον δοῦναι τούτῳ· ὃς οὐχ ὅπως εὐορκήσῃ, πρόνοιαν ποιήσεται, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἕνεκα τοῦ πλεονεκτήματος ἀπέσχηται. † τὰ μὲν οὖν καθ' ἕκαστα πόλλ' ἂν εἴη λέγειν, ὧν ἐπιώρκηκεν οὗτος ῥᾳδίως· οὓς δὲ περιφανέστατα καὶ ὑμεῖς αὐτῷ πάντες σύνιστε ὅρκους ἐπιωρκηκότι, τούτους ἀναμνήσω ὑμᾶς. † ἴστε γὰρ τοῦτον ἐν τῷ δήμῳ ὀμόσαντα, καὶ ἐπαρασάμενον αὐτῷ ἐξώλειαν, εἰ μὴ γράψαιτο Ἰφικράτην ξενίας, καὶ καθιερώσαντα τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ. † ὀμόσας δὲ ταῦτα, καὶ ὑποσχόμενος ἐν τῷ δήμῳ, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, ἕνεκα τοῦ συμφέροντος αὐτῷ, ἔδωκε τῷ υἱεῖ τῷ ἐκείνου τὴν θυγατέρα. † ὃς οὖν οὐδ' ὑμᾶς ᾐσχύνθη ἐξαπατῆσαι ὑποσχόμενος, νόμων ὄντων, ἐάν τις τὸν δῆμον ὑποσχόμενος ἐξαπατήσῃ, εἰσαγγελίαν εἶναι περὶ αὐτοῦ· οὔτε τοὺς θεούς, ὀμόσας, καὶ ἐπαρασάμενος αὐτῷ, ἔδεισεν, οὓς ἐπιώρκησε, πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ἐμὲ τούτῳ μὴ ἐθέλειν ὅρκον δοῦναι; § † οὔπω τοίνυν πολὺς χρόνος [ἐστίν,] ἐξότου ἐν τῷ δήμῳ πάλιν διωμόσατο, μὴ εἶναι αὐτῷ ἐφόδια τῷ γήρᾳ ἱκανά, τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος. οὕτως ἄπληστος καὶ αἰσχροκερδὴς ὁ τρόπος αὐτοῦ ἐστίν. † ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε πυθοίμην ὑμῶν, εἰ ὀργίζεσθε τοῖς ἀνεσκευασμένοις τῶν τραπεζιτῶν. † εἰ γὰρ ἐκείνοις ὀργίζεσθε δικαίως, ὅτι ἀδικοῦσιν ὑμᾶς, πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ὑ-

μᾶς βοηθεῖν τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι; † καὶ μὴν διὰ τούτους τοὺς ἄνδρας αἱ τράπεζαι ἀνασκευάζονται, ὅταν ἀπορούμενοι μὲν δανείζωνται, καὶ οἴωνται δεῖν διὰ τὴν δόξαν πιστεύεσθαι· εὐπορήσαντες δὲ, μὴ ἀποδιδῶσιν, ἀλλ' ἀποστερῶσιν. † ὅσων μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἠδυνάμην ὑμῖν μάρτυρας παρασχέσθαι, μεμαρτυρήκασί μοι. ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων δεδήλωκα ὑμῖν, ὡς ὀφείλει Τιμόθεος τἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ. † δέομαι οὖν ὑμῶν συνεισπρᾶξαί μοι τοὺς ὀφείλοντας, ἅ μοι ὁ πατὴρ κατέλιπεν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Ἀπολλόδωρος ὁ Πασίωνος τριηραρχήσας φιλοτίμως τὸν ὡρισμένον χρόνον, ἐπετριηράρχησεν ἕτερον οὐκ ὀλίγον, τοῦ διαδόχου, τοῦ Πολυκλέους, μὴ ἐλθόντος παρὰ χρῆμα ἐπὶ τὴν ναῦν. τούτου δὲ, ὅτε ἦλθεν, οὐ παραλαβόντος εὐθέως, ἀλλὰ σκηψαμένου * περιμένειν τὸν συντριήραρχον· τοσούτου δὲ χρόνου ἐπιτριηραρχοῦντος, ἀξιοῖ κομίσασθαι τὸ ἀνάλωμα παρὰ Πολυκλέους Ἀπολλόδωρος.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Τοῖς τοιούτοις τῶν ἀγώνων, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, [καὶ] τοὺς διαγνωσομένους προσήκει μάλιςα προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ἐμὸς καὶ Πολυκλέους ἴδιός ἐςιν ὁ ἀγὼν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός. † ὧν γὰρ τὰ μὲν ἐγκλήματα ἴδιά ἐςιν, αἱ δὲ βλάβαι κοιναὶ, πῶς οὐχ ὑπὲρ τούτων εἰκός ἐςιν ἀκούσαντας ὑμᾶς ὀρθῶς διαγνῶναι; † εἰ μὲν γὰρ περὶ ἄλλου τινὸς συμβολαίου ἐγὼ διαφερόμενος πρὸς Πολυκλέα εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς, ἐμός γ' ἂν ἦν καὶ Πολυκλέους ὁ ἀγών. νῦν δὲ, περί τε διαδοχῆς νεώς ἐςιν ὁ λόγος, καὶ ἐπιτριηραρχήματος πέντε μηνῶν καὶ ἓξ ἡμερῶν ἀνηλωμένου, καὶ περὶ τῶν νόμων, πότερα κύριοι εἰσὶν, ἢ οὔ. † ἀναγκαῖον δή μοι δοκεῖ εἶναι ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι πρὸς ὑμας. καὶ πρὸς θεῶν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, δέομαι ὑμῶν, μή με ἡγήσησθε ἀδολεσχεῖν, ἐὰν διὰ μακροτέρων διηγῶμαι τά τε ἀναλώματα, καὶ τὰς πράξεις, ὡς ἐν καιρῷ τε ἕκαςα, καὶ χρήσιμα τῇ πόλει ἐδιακονήθησαν. † εἰ μὲν γάρ τις ἔχει με ἐπιδεῖξαι ὡς ψεύδομαι, ἀναςὰς ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι, ἐξελεγξάτω ὅ, τι ἂν μὴ φῇ με ἀληθὲς λέγειν πρὸς ὑμᾶς. † εἰ δ' ἐςὶν ἀληθῆ, καὶ μηδεὶς ἄν μοι ἀντείποι ἄλλος, ἢ οὗτος, δέομαι ὑμῶν ἁπάντων δικαίαν δέησιν, ὅσοι μὲν τῶν ςρατιω-

τῶν

τῶν ἐςὲ, καὶ παρῆτε ἐκεῖ, αὐτοί τε ἀναμνήσθητε, καὶ τοῖς παρακαθημένοις φράζετε τήν τ' ἐμὴν προθυμίαν, καὶ τὰ συμβάντα ἐν τῷ τότε καιρῷ τῇ πόλει πράγματα, καὶ τὰς ἀπορίας, ἵν' ἐκ τούτων εἰδῆτε, ὁποῖός τις εἰμι περὶ ἃ ἂν προςάξητε ὑμεῖς. † ὅσοι δ' αὐτοῦ ἐπεδημεῖτε, σιγῇ μου ἀκοῦσαι διηγουμένου ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τούτων ἑκάςῳ, οἷς ἂν λέγω, τούς τε νόμους παρεχομένου καὶ τὰ ψηφίσματα, τά τε τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, καὶ τοὺς μάρτυρας. § † ἑβδόμη γὰρ φθίνοντος μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ἐπὶ Μόλωνος ἄρχοντος, ἐκκλησίας γενομένης, καὶ εἰσαγγελθέντων ὑμῖν πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων, ἐψηφίσασθε τὰς ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους· ὧν καὶ ἐγὼ ἦν. † καὶ τὸν μὲν καιρὸν τὸν συμβεβηκότα τῇ πόλει τότε, οὐκ ἐμὲ δεῖ διεξελθεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς ἀναμνησθῆναι, † ὅτι Τῆνος μὲν καταληφθεῖσα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐξηνδραποδίσθη· † Μιλτοκύθης δ' ἀφειςήκει ἀπὸ Κότυος, καὶ πρέσβεις ἐπεπόμφει περὶ συμμαχίας, βοηθεῖν κελεύων, καὶ τὴν Χεῤῥόνησον ἀποδιδούς. † προκοννήσιοι δὲ, σύμμαχοι ὄντες, ἱκέτευον ὑμᾶς ἐν τῷ δήμῳ, βοηθῆσαι αὐτοῖς, λέγοντες, ὅτι ὑπὸ κυζικηνῶν κατέχονται τῷ πολέμῳ, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ μὴ περιϊδεῖν ἀπολομένους. † ἔτι δὲ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων περὶ ἔκπλουν ὄντων, ἐκ τοῦ Πόντου, καὶ βυζαντίων, καὶ καλχηδονίων, καὶ κυζικηνῶν, καταγόντων τὰ πλοῖα, ἕνεκα τῆς ἰδίας χρείας τοῦ σίτου· † ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς τότε ἐν τῷ δήμῳ, αὐτῶν τε λεγόντων καὶ τῶν συν-

αγορευόν-

ἀγορευόντων αὐτοῖς, καὶ ὁρῶντες ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸν σῖτον ἐπιτιμώμενον, καὶ οὐκ ὄντα ἄφθονον ὠνεῖσθαι, ἐψηφίσασθε τάς τε ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους, καὶ παρακομίζειν ἐπὶ τὸ χῶμα· καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς δημάρχους καταλόγους ποιεῖσθαι τῶν δημοτῶν, καὶ ἀποφέρειν ναύτας, καὶ διὰ τάχους τὸν ἀπόστολον ποιεῖσθαι, καὶ βοηθεῖν ἑκασταχοῖ. καὶ ἐνίκησε τὸ Ἀριστοφῶντος ψήφισμα τουτί.

Ψήφισμα. Τοῦ μὲν ψηφίσματος τοίνυν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐγὼ δ' ἐπειδή μοι οὐκ ἦλθον οἱ ναῦται, οἱ καταλεγέντες ὑπὸ τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἢ ὀλίγοι, καὶ οὗτοι ἀδύνατοι, τούτους μὲν ἀφῆκα· ὑποθεὶς δὲ τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυτοῦ, καὶ δανεισάμενος ἀργύριον, πρῶτος ἐπληρωσάμην τὴν ναῦν, μισθωσάμενος ναύτας, ὡς οἷόν τ' ἦν ἀρίστους, δωρεὰς καὶ προδόσεις δοὺς ἑκάστῳ αὐτῶν μεγάλας. † ἔτι δὲ σκεύεσιν ἰδίοις τὴν ναῦν ἅπασι κατεσκεύασα, καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν· καὶ κόσμῳ, ὡς οἷόν τ' ἦν κάλλιστα καὶ διαπρεπέστατα τῶν τριηράρχων. † ὑπηρεσίαν τοίνυν, ἣν ἐδυνάμην, κρατίστην ἐμισθωσάμην, καὶ οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ κατὰ τὴν τριηραρχίαν ἀνήλισκον τότε, οὕτω πολυτελῆ ὄντα, ἀλλὰ καὶ τῶν χρημάτων, ὧν εἰς τὸν ἔκπλουν ἐψηφίσασθε εἰσενεχθῆναι, μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ ὑμῖν προεισήνεγκα. † δόξαν γὰρ ὑμῖν ὑπὲρ τῶν δημοτῶν τοὺς βουλευτὰς ἀπενεγκεῖν τοὺς προεισοίσοντας τῶν τε δημοτῶν, καὶ τῶν ἐγκεκτημένων, προσαπηνέχθη μου τοὔνομα ἐν τρισὶ δήμοις, διὰ τὸ φανερὰν εἶναί μοι τὴν οὐσίαν. § † καὶ τούτων ἐγὼ οὐδεμίαν

πρό-

πρόφασιν ποιησάμενος, † οὔτε ἔτι τριηραρχῶ, καὶ οὐκ ἂν δυναίμην δύο λειτουργίας λειτουργεῖν, * οὔτε οἱ νόμοι ἐῶσιν, ἔθηκα τὰς προεισφορὰς πρῶτος. καὶ οὐκ εἰσεπραξάμην, διὰ τὸ τότε μὲν ἀποδημεῖν ὑπὲρ ὑμῶν τριηραρχῶν, ὕστερον δὲ καταπλεύσας καταλαβεῖν τὰ μὲν εὔπορα ὑφ' ἑτέρων προεξειλεγμένα, τὰ δ' ἄπορα ὑπόλοιπα. † καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω πρὸς ὑμᾶς, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας, τῶν τε τὰ στρατιωτικὰ τότε εἰσπραττόντων, καὶ τῶν ἀποστολέων, καὶ τοὺς μισθοὺς, οὓς ταῖς ὑπηρεσίαις, καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα ἐδίδουν, παρὰ τῶν στρατηγῶν σιτηρέσιον μόνον λαμβάνων, πλὴν δυοῖν μηνοῖν μόνον μισθὸν, ἐν πέντε μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ· καὶ τοὺς ναύτας τοὺς μισθωθέντας, καὶ ὅσον ἕκαστος ἔλαβεν ἀργύριον, ἵν' ἐκ τούτων εἰδῆτε τὴν ἐμὴν προθυμίαν, καὶ διότι οὗτος παραλαβεῖν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν οὐκ ἤθελεν, ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆλθε τῆς τριηραρχίας.

Μαρτυρίαι. Οτι μὲν τοίνυν οὐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶπον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν μαρτυριῶν ἀναγινωσκομένων ἀκηκόατε. ἔτι δὲ περὶ ὧν μέλλω λέγειν, ἅπαντές μοι ὁμολογήσετε, ὅτι ἀληθῆ ἐστί. † τριήρους γὰρ ὁμολογεῖται κατάλυσις εἶναι, πρώτη μὲν, ἐὰν μὴ μισθόν τις διδῷ· δευτέρα δὲ, ἐὰν εἰς τὸν Πειραιᾶ μεταξὺ καταπλεύσῃ. ἀπόλειψίς τε γὰρ πλείστη γίγνεται· οἵ τε παραμένοντες τῶν ναυτῶν οὐκ ἐθέλουσι πάλιν ἐμβαίνειν, ἐὰν μή τις αὐτοῖς ἕτερον ἀργύριον διδῷ, ὥστε τὰ οἰκεῖα διοικήσασθαι. ἃ ἐμοὶ ἀμφότερα συνέβη, ὦ ἄνδρες

δικασταὶ, ὥστε πολυτελεστέραν μοι γενέσθαι τὴν τριηραρχίαν. † καὶ γὰρ μισθὸν οὐδένα λαβὼν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ ὀκτὼ μηνῶν, κατέπλευσα, τοὺς πρέσβεις ἄγων, διὰ τὸ ἄριστά μοι πλεῖν τὴν ναῦν. καὶ ἐνθένδε πάλιν, προσταχθέν μοι ὑπὸ τοῦ δήμου Μένωνα τὸν στρατηγὸν ἄγειν εἰς Ἑλλήσποντον ἀντὶ Αὐτοκλέους ἀποχειροτονηθέντος, ᾠχόμην ἀναγόμενος διὰ τάχους, καὶ ἀντὶ μὲν τῶν ἀπολιπόντων με ναυτῶν, ἑτέρους ἐμισθωσάμην ναύτας, δωρεὰς καὶ προδόσεις αὐτοῖς διδοὺς μεγάλας· † τοῖς δὲ παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκά τι εἰς διοίκησιν τῶν οἰκείων καταλιπεῖν, πρὸς ᾧ πρότερον εἶχον, οὐκ ἀγνοῶν τὴν παροῦσαν χρείαν, ὡς ἀναγκαία ἦν ἑκάστῳ· † ἀπορῶν δ᾽ αὐτὸς, ὡς μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὐδεὶς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν, ὅστις μὴ ἀληθῶς παρηκολούθηκε τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν· ὑποθεὶς τὸ χωρίον Θρασυλόχῳ καὶ Ἀρχενέῳ, καὶ δανεισάμενος τριάκοντα μνᾶς παρ᾽ αὐτῶν, καὶ διαδοὺς τοῖς ναύταις, ᾠχόμην ἀναγόμενος, ἵνα μηδὲν ἐλλείπῃ τῷ δήμῳ, ὧν προσέταξε, τὸ κατ᾽ ἐμέ. † καὶ ὁ δῆμος ἀκούσας ταῦτα, ἐπῄνεσέ τ᾽ ἐμὲ, καὶ ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐκάλεσε. † καὶ ὡς ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν καὶ τὸ ψήφισμα τὸ τοῦ δήμου.

Μαρτυρία. Ψήφισμα. Ἐπειδὴ *τοίνυν εἰς Ἑλλήσποντον ἤλθομεν, καὶ ὅ, τε χρόνος ἐξεληλύθει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ μισθὸς οὐκ ἀπεδόθη τοῖς στρατιώταις, ἀλλ᾽ ἢ δυοῖν μηνοῖν, ἕτερός τε στρατηγὸς* Τιμόμαχος *ἧκε, καὶ οὗτος διαδόχους οὐκ ἄγων*

ἐπὶ

ἐπὶ τὰς ναῦς· ἀθυμήσαντες οἱ πολλοὶ τοῦ πληρώματος, ᾤχοντο ἀπολιπόντες τὴν ναῦν, οἱ μὲν εἰς τὴν ἤπειρον στρατευσόμενοι, οἱ δ' εἰς τὰς Θασίων καὶ μαρωνειτῶν ναῦς, μισθῷ μεγάλῳ πεισθέντες, καὶ ἀργύριον πολὺ προλαβόντες· † καὶ τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ, ἐξανηλωμένα ἤδη ὁρῶντες· τὰ δὲ τῆς πόλεως, ἀμελῆ· τὰ δὲ τῶν συμμάχων, ἄπορα· τὰ δὲ τῶν στρατηγῶν, ἄπιστα· καὶ ὑπὸ πολλῶν αὖ τῷ λόγῳ ἐξηπατημένοι, καὶ τὸν χρόνον ἐξήκοντα τῆς τριηραρχίας, καὶ τὸν πλοῦν οὐκ ὄντα οἴκαδε, οὐδὲ διάδοχον ἥκοντα ἐπὶ τὴν ναῦν, παρ' οὗ ἄν τις ἠξίωσεν ὠφεληθῆναι. ὅσῳ γὰρ φιλοτιμούμενος ἄμεινον ἐπληρωσάμην τὴν ναῦν ἐρετῶν ἀγαθῶν, τοσούτῳ μοι πλείστη ἀπόλειψις ἐγένετο τῶν ἄλλων τριηράρχων. † τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις εἰ μή τι ἄλλο, οἵ γ' ἐκ καταλόγου ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν, παρέμενον τηροῦντες τὴν οἴκαδε σωτηρίαν, ὁπότε αὐτοὺς ἀφήσει ὁ στρατηγός· † οἱ δ' ἐμοὶ ναῦται πιστεύοντες αὐτοῖς ἐπὶ τῷ δύνασθαι ἐλαύνειν, ὅπου ἤμελλον ἀργύριον πλεῖστον πάλιν λήψεσθαι, ἐνταῦθα ἀπῄεσαν, ἡγούμενοι τὴν ἐν τῷ παρόντι εὐπορίαν κρείττω εἶναι αὐτοῖς τοῦ μέλλοντος φόβου, εἴ ποτε ληφθείησαν ὑπ' ἐμοῦ. § Τοιούτων τοίνυν μοι τῶν πραγμάτων συμβεβηκότων, καὶ τοῦ στρατηγοῦ ἅμα Τιμομάχου προστάξαντος πλεῖν ἐφ' Ἱερὸν ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου, καὶ μισθὸν οὐ διδόντος, εἰσαγγελθέντων δὲ, ὅτι βυζάντιοι καὶ καλχηδόνιοι πάλιν κατάγουσι τὰ πλοῖα, καὶ ἀναγκάζουσι τὸν σῖτον ἐξαιρεῖσθαι· δανεισάμενος ἐγὼ ἀργύριον παρὰ Χαιρεδήμου μὲν τοῦ ἀναφλυ-

σίου πεντεκαίδεκα μνᾶς ἐπὶ τόκον, * ὃς ἔτυχεν ἂν ἐν Σηστῷ, ἐπόγδοον· ἑπτακοσίας δὲ δραχμὰς παρὰ Νικίππου τοῦ ναυκλήρου, ναυτικὸν ἀνειλόμην· σωθέντος δὲ τοῦ πλοίου Ἀθήναζε, ἀποδοῦναι αὐτὸ καὶ τοὺς τόκους, καὶ πέμψας Εὐκτήμονα τὸν πεντηκόνταρχον εἰς Λάμψακον, δοὺς αὐτῷ ἀργύριον καὶ γράμματα πρὸς τοὺς ξένους τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἐκέλευσά μοι αὐτὸν ναύτας μισθώσασθαι, ὡς ἂν δύνηται ἀρίστους· αὐτὸς δ' ὑπομείνας ἐν Σηστῷ, τοῖς παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκα ὁπόσον εἶχον, † ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ ἑτέρους ναύτας ἐντελομίσθους προσέλαβον, ἐν ὅσῳ ὁ στρατηγὸς τὸν ἀνάπλουν τὸν ἐφ' Ἱερὸν παρεσκευάζετο. § † ἐπειδὴ δ' ὅ, τε Εὐκτήμων ἧκεν ἐκ τῆς Λαμψάκου ἄγων τοὺς ναύτας, οὓς ἐμισθώσατο, καὶ ὁ στρατηγὸς παρήγγειλεν ἀνάγεσθαι, τῷ μὲν Εὐκτήμονι ἀσθενῆσαι ἐξαίφνης συνέβη, καὶ πάνυ πονήρως διετέθη· † τούτῳ μὲν οὖν ἀποδοὺς τὸν μισθὸν, καὶ ἐφόδια προσθεὶς, ἀπέπεμψα οἴκαδε· † αὐτὸς δὲ πεντηκόνταρχον ἕτερον λαβὼν, ἀνηγόμην ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου. καὶ ἐκεῖ περιέμεινα πέντε καὶ τετταράκοντα ἡμέρας, ἕως ὁ ἔκπλους τῶν πλοίων τῶν μετὰ ἀρκτοῦρον ἐκ τοῦ Πόντου ἐγένετο. † ἀφικόμενος δ' εἰς Σηστὸν, ἐγὼ μὲν ᾤμην οἴκαδε καταπλευσεῖσθαι, τοῦ τε χρόνου μοι ἐξήκοντος, καὶ ἐπιτετριηραρχημένων ἤδη μοι δυοῖν μηνοῖν, καὶ διαδόχου οὐχ ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν, † ὁ δὲ στρατηγὸς Τιμόμαχος, ἀφικομένων ὡς αὐτὸν πρέσβεων μαρω-

νειτῶν, καὶ δεομένων αὐτοῖς τὰ πλοῖα παραπέμψαι τὰ σιτηγὰ, προσέταξεν ἡμῖν τοῖς τριηράρχοις ἀναδησαμένοις τὰ πλοῖα, ἕλκειν εἰς Μαρώνειαν, πλοῦν καὶ πολὺν, καὶ πελάγιον. † καὶ ταῦτα ὑμῖν διὰ ταῦτα ἅπαντα διηγησάμην ἐξαρχῆς, ἵν᾽ εἰδῆτε, ὅσα ἀνηλωκὼς αὐτὸς, καὶ ἡλίκης μοι γεγενημένης τῆς λειτουργίας, ὕστερον ὅσα ἀναλώματα ὑπὲρ τούτου ἀνήλωσα ἐπιτριηραρχῶν, οὐχ ἥκοντος τούτου ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ κινδύνους ὅσους ἐκινδύνευσα αὐτὸς πρός τε χειμῶνας, καὶ πρὸς πολεμίους. † μετὰ γὰρ τὴν παραπομπὴν τῶν πλοίων * τὴν εἰς Μαρώνειαν, καὶ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς Θάσον, [ἀφικόμενος] παρέπεμπε πάλιν ὁ Τιμόμαχος μετὰ τῶν Θασίων εἰς τὴν Στρύμην σῖτον, καὶ πελταστὰς, ὡς παραληψόμενος αὐτὸς τὸ χωρίον. § † παραταξαμένων δὲ μαρωνειτῶν ἡμῖν ταῖς ναυσὶν ὑπὲρ τοῦ χωρίου τούτου, καὶ μελλόντων ναυμαχήσειν, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπειρηκότων, πλοῦν πολὺν πεπλευκότων, καὶ πλοῖα ἑλκόντων ἐκ Θάσου εἰς Στρύμην, ἔτι δὲ χειμῶνος ὄντος, καὶ τοῦ χωρίου ἀλιμένου, καὶ ἐκβῆναι οὐκ ὂν, οὐδὲ δειπνοποιήσασθαι, πολεμίας τῆς χώρας οὔσης, καὶ περικαθημένων κύκλῳ τὸ τεῖχος καὶ ξένων μισθοφόρων καὶ βαρβάρων προσοίκων, ἀναγκαῖον ἦν ἐπ᾽ ἀγκύρας ἀποσαλεύειν τὴν νύκτα μετεώρους, ἀσίτους, καὶ ἀγρύπνους, φυλαττομένους μὴ τῆς νυκτὸς ἡμῖν ἐπίθωνται αἱ μαρωνειτῶν τριήρεις. † ἔτι δὲ συνέβη τῆς νυκτὸς, ὥρᾳ ἔτους, ὕδωρ καὶ βροντὰς καὶ ἄνεμον μέγαν γενέσθαι· (ὑπ᾽ αὐτὰς γὰρ τὰς τῶν πλειάδων δύσεις οἱ χρόνοι οὗτοι ἦσαν·) ἐξ ὧν τίνα οὐκ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες

δικασταὶ, τοῖς στρατιώταις ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν; † πόσην δέ μοι μετὰ ταῦτα ἀπόλειψιν γενέσθαι πάλιν, τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ταλαιπωρουμένων μὲν πολλὰ, ὠφελουμένων δὲ βραχέα, ὅσα ἐγὼ δυναίμην ἑκάστῳ δανειζόμενος ἐπαρκέσαι, πρὸς ᾧ πρότερον εἶχον παρ' ἐμοῦ. ἐπεὶ ὅ γε στρατηγὸς οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμέραν αὐτοῖς τροφὴν διαρκῆ ἐδίδου· † καὶ ἤδη τρεῖς μῆνες ἐπετετριηράρχηντό μοι, καὶ οὐδέπω οὗτος ἧκεν ἐπὶ τὴν ναῦν· ἀλλ' ἐμισθούμην ναύτας ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων, δανειζόμενος ἀργύριον. † μόνῳ τοίνυν τούτῳ τῶν ἄλλων διαδόχων οὐκ ἔστι πρόφασις ὑπολειπομένη, διότι οὐ πάλαι ἧκεν ἐπὶ τὴν ναῦν. § † ὁ γὰρ Εὐκτήμων ὁ πεντηκόνταρχος ὡς ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ἀπεστάλη οἴκαδε ἀσθενήσας, ἐπειδὴ κατέπλευσε, καὶ ἤκουσε τοῦτον ἐμοὶ διάδοχον καθεστηκότα, εἰδὼς τόν τε χρόνον ἐξήκοντά μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ ἤδη ἐπιτριηραρχοῦντά με, παραλαβὼν Δεινίαν, τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν, προσέρχεται αὐτῷ ἐν τῷ δείγματι. καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν ναῦν ἀποπλεῖν, ὡς τῶν ἀναλωμάτων πολλῶν ὄντων, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, πρὸς τῷ παρὰ τοῦ στρατηγοῦ σιτηρεσίῳ εἰς τὴν ναῦν διδομένῳ, ἀνηλίσκετο, † καθέκαστον αὐτῷ διεξιὼν, τούς τε μισθοὺς, τοὺς τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα διδομένους, τοῖς τε ναύταις, οὓς αὐτὸς ἐκ τῆς Λαμψάκου ἐμισθώσατο, καὶ τοῖς ὕστερον ἐπεμβᾶσιν, ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων· † ἔτι δὲ ὃ τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἑκάστῳ προσέθηκα δεηθέντι, ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ τἄλλα, ὅσα ἦν τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναλισκόμενα εἰς τὴν ναῦν, οὐκ ἀπείρως ἔχων.

ἔχων. † διὰ γὰρ ἐκείνου πεντηκονταρχοῦντος, καὶ ἠγοράζετο, καὶ ἀνηλίσκετο. καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζεν αὐτῷ, ὅτι ἴδια ἔχοιμι, καὶ δημόσιον οὐδέν. ὡς οὖν, ἔφη, ἢ πείσων ἐκεῖνον διανοοῦ, ἢ σκεύη ἔχων σαυτῷ, ἀνάπλει. οἴομαι δέ σοι, ἔφη, αὐτὸν οὐδὲν διοίσεσθαι. ὀφείλει γὰρ ἀργύριον ἐκεῖ, ὃ διαλύσαι βουλήσεται ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σκευῶν. § † ἀκούσας δ' οὗτος ταῦτα τοῦ τε Εὐκτήμονος, καὶ τοῦ Δεινίου, τοῦ κηδεστοῦ τοῦ ἐμοῦ, περὶ μὲν ὧν ἔλεγον αὐτῷ, οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκρίνεται· γελάσαντα δ' ἔφασαν αὐτὸν εἰπεῖν· ἄρτι μῦς πίττης γεύεται. ἐβούλετο γὰρ ἀθηναῖος εἶναι. † ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ Εὐκτήμονος καὶ τοῦ Δεινίου ἀκούσας οὐδὲν ἐφρόντιζε, πάλιν αὐτῷ προσέρχονται ὕστερον Πυθόδωρός τε ἀχαρνεὺς, καὶ Ἀπολλόδωρος λευκονοεὺς, ἐπιτήδειοι ὄντες ἐμοὶ καὶ φίλοι. † καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐπί τε τὴν ναῦν ἀπιέναι, ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζον αὐτῷ, ὅτι ἴδια ἔχοιμι ἅπαντα, καὶ δημόσιον οὐδέν. † εἰ μὲν οὖν ἐκείνοις ἐθέλεις χρῆσθαι, κατάλιπε, ἔφασαν, ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ μὴ διακινδύνευε, ἐκεῖσε ἄγων· ἵνα μοι λύσωνται τὸ χωρίον, ἀποδόντες Ἀρχενέῳ καὶ Θρασυλόχῳ τριάκοντα μνᾶς. † περὶ δ' ἀποτριβῆς τῶν σκευῶν ἤθελον αὐτῷ γράμματα γράφειν, καὶ ἐγγυηταὶ αὐτοὶ γίγνεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ· ἢ μὴν ἔσεσθαι αὐτῷ ὅ, τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις πρὸς τοὺς διαδόχους ᾖ. ὡς οὖν πάντα ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Ἐκ πολλῶν μὲν τοίνυν τεκμηρίων οἴομαι ὑμῖν ἐπιδείξειν Πολυκλέα, ὅτι οὔτε αὐτόθεν διενοεῖτο παραλαμβάνειν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν, οὔτ',

ἐπειδὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ ὑμετέρου ἠναγκάσθη ἐπὶ τὴν ναῦν ἀπιέναι, ἐλθὼν ἠθέλησέ μοι διαδέξασθαι αὐτήν. † οὗτος γὰρ ἐπειδὴ ἀφίκετο εἰς Θάσον, ἤδη μου τέταρτον μῆνα ἐπιτριηραρχοῦντος, παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας, τῶν τε πολιτῶν ὡς ἐδυνάμην πλείστους, καὶ τοὺς ἐπιβάτας, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, προσέρχομαι αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ ἐκέλευον αὐτὸν τήν τε ναῦν παραλαμβάνειν παρ' ἐμοῦ, ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀποδιδόναι μοι τὰ ἀναλώματα. λογίσασθαι δ' ἤθελον αὐτῷ καθ' ἕκαστον, ἕως μοι οἱ μάρτυρες παρῆσαν τῶν ἀνηλωμένων, οἵ τε ναῦται, καὶ οἱ ἐπιβάται, καὶ ἡ ὑπηρεσία, ἵνα, εἴ τι ἀντιλέγοι, εὐθὺς ἐξελέγχοιμι. † οὕτω γάρ μοι ἀκριβῶς ἐγέγραπτο, ὥστ' οὐ μόνον αὐτά μοι τὰ ἀναλώματα ἐγέγραπτο, ἀλλὰ καὶ ὅποι ἀνηλώθη, καὶ ὅ, τι ποιούντων, καὶ ἡ τιμή τις ἦν, καὶ νόμισμα ὁποδαπὸν, καὶ ἐκ πόσου ἡ καταλλαγὴ ἦν τῷ ἀργυρίῳ· ἵνα εἴη ἀκριβῶς ἐξελέγξαι με τῷ διαδόχῳ, εἴ τι ἡγεῖτο ψευδῶς αὐτῷ λογίζεσθαι. † ἔτι δὲ καὶ πίστιν αὐτῷ ἐπιτιθεὶς, ἠθέλησα λογίσασθαι τὰ ἀνηλωμένα. † προκαλουμένου δέ μου ταῦτα αὐτὸν, ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλει ὧν λέγοιμι. ἐν δὲ τούτῳ ὑπηρέτης ἥκων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, ἐμοὶ παρήγγελλεν ἀνάγεσθαι, οὐ τούτῳ, τῷ διαδόχῳ, οὗ ἡ λειτουργία ἤδη ἐγίγνετο. τούτου δὲ τὸ αἴτιον ἐγὼ ὑμᾶς προϊόντος τοῦ λόγου διδάξω. §† τότε μὲν οὖν μοι ἐδόκει ἀνάγεσθαι, καὶ πλεῖν, οἷ ἐκέλευεν. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα πάλιν εἰς Θάσον, ἑλκύσας τὰ πλοῖα

εἰς

εἰς Στρύμην, οἷ προσέταξεν ὁ στρατηγὸς, κελεύσας τοὺς ναύτας ἐν τῇ νηῒ μένειν, καὶ τοὺς ἐπιβάτας, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐκβὰς αὐτὸς, πορεύομαι ἐπὶ τὴν οἰκίαν, οὗ κατήγετο Τιμόμαχος, ὁ στρατηγὸς, βουλόμενος κἀκείνου ἐναντίον παραδιδόναι τὴν ναῦν Πολυκλεῖ τούτῳ πλήρη. † καταλαμβάνω οὖν καὶ τοῦτον ἐκεῖ, καὶ τοὺς τριηράρχους, καὶ τοὺς διαδόχους, καὶ ἄλλους τινὰς τῶν πολιτῶν. καὶ εἰσελθὼν εὐθὺς, ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ, λόγους πρὸς αὐτὸν ἐποιούμην. καὶ ἠξίουν αὐτὸν τήν τε ναῦν μοι παραλαμβάνειν, καὶ τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀποδιδόναι μοι τὰ ἀναλώματα· καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἠρώτων αὐτὸν, πότερα παραλήψεται, ἢ ἴδια σκεύη ἔχων ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν. † ταῦτα δέ μου προκαλεσαμένου αὐτὸν, ἐρωτᾷ με, διότι σκεύη τε ἴδια μόνος ἔχοιμι τῶν τριηράρχων, καὶ πότερα ἡ πόλις οὐκ εἰδείη τινὰς δυναμένους σκεύη παρασχεῖν ταῖς ναυσὶν, ὥστε αὐτὴ μὴ παρέχειν, ἢ σὺ τοσοῦτον, ἔφη, ὑπερπέπαικας πλούτῳ τοὺς ἄλλους, ὥστε καὶ τὰ σκεύη ἴδια ἔχειν, καὶ κόσμον χρυσόπαστον μόνος τῶν τριηράρχων. §† τίς ἂν οὖν δύναιτο, ἔφη, τὴν σὴν μανίαν καὶ πολυτέλειαν ὑπομεῖναι; διεφθαρμένον μὲν πλήρωμα, καὶ εἰωθὸς ἀργύριον πολὺ προλαμβάνειν, καὶ ἀτελείας ἄγειν τῶν νομιζομένων ἐν τῇ νηῒ λειτουργιῶν, καὶ λοῦσθαι ἐν βαλανείῳ; τρυφῶντας δ' ἐπιβάτας καὶ ὑπηρεσίαν ὑπὸ μισθοῦ πολλοῦ καὶ ἐντελοῦς; † κακῶν δ', ἔφη, διδάσκαλος γέγονας ἐν τῷ στρατεύματι, καὶ αἴτιος εἶ μέρος τι καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις τοῦ πονηροτέρους εἶναι τοὺς στρατιώτας, ζητοῦντας ταὐτὰ τοῖς παρὰ

σοί. † ἔδει γάρ σε ταῦτα ποιεῖν τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις. † λέγοντος δ' αὐτοῦ ταῦτα, ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ὅτι σκεύη μὲν διὰ τοῦτο οὐ λάβοιμι ἐκ τοῦ νεωρίου, ὅτι σὺ ἀδόκιμα ἐποίησας αὐτά. ἀλλ' εἰ μὲν βούλει, ταῦτα παράλαβε· εἰ δὲ μή, σκεύη σαυτῷ παρασκεύαζε. † περὶ δὲ τῶν ναυτῶν, καὶ τῶν ἐπιβατῶν, καὶ τῆς ὑπηρεσίας, εἰ φῂς ὑπ' ἐμοῦ αὐτοὺς διεφθάρθαι, παραλαβὼν τὴν τριήρη αὐτὸς ἑαυτῷ κατασκεύασαι καὶ ναύτας, καὶ ἐπιβάτας, καὶ ὑπηρεσίαν, οἵτινες μηδὲν λαβόντες συμπλεύσονται· τὴν δὲ ναῦν παράλαβε· οὐ γάρ ἔτι μοι προσήκει τριηραρχεῖν. † ὅ, τε γὰρ χρόνος ἐξήκει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ ἐπιτετριηράρχηκα τέτταρας μῆνας. † λέγοντος δέ μου ταῦτ', ἀποκρίνεταί μοι, ὅτι ὁ συντριήραρχος αὐτῷ οὐχ ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν. οὔκουν παραλήψομαι μόνος τὴν τριήρη. † ὡς οὖν ἀληθῆ ταῦτα λέγω πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐν μὲν τῇ ἀγορᾷ ἀπεκρίνατό μοι τὰ πρότερον, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι ὧν λέγοιμι· † ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ, οὗ ὁ Τιμόμαχος κατήγετο, ὅτι μόνος οὐ παραλήψεται τὴν ναῦν, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὔτε οὗτος ἤθελέ μοι τὴν ναῦν διαδέχεσθαι, οὔτε τἀναλώματα ἀπεδίδου τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου, ὅ, τε στρατηγὸς ἐπέταττέ μοι ἀνάγεσθαι, προσελθὼν αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν τῷ λιμένι, ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ, πλήρους οὔσης τῆς τριήρους, ἔλεγον, ἃ δίκαια μὲν οὐκ ἦν, ἀλλὰ πλεονεκτήματα τούτου, ἀναγκαῖα δέ μοι ἐκ τῶν παρόντων εἰπεῖν· † ἐπειδὴ σὺ

φῂς,

φῂς, ὦ Πολύκλεις, τὸν συντριήραρχον οὐχ ἥκειν, τοῦ μὲν ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἐγὼ ἐκεῖνον πράξομαι τἀναλώματ᾽, ἂν δύνωμαι, τῶν τεττάρων μηνῶν· σὺ δὲ παραλαβὼν τὴν ναῦν, πρῶτον μὲν τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον τριηράρχησον, τοὺς ἓξ μῆνας· ἔπειτ᾽ ἐὰν μέν σοι ἔλθῃ ἐν τούτῳ ὁ συντριήραρχος, ἐκείνῳ παραδώσεις λειτουργήσας· ἐὰν δὲ μή, οὐδὲν δεινὸν πείσῃ, δύο μῆνας ἐπιτριηραρχήσας. ἢ ἐγὼ μὲν ὁ τόν τε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ χρόνον, καὶ τοῦ συντριηράρχου λελειτουργηκὼς, ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ ὑμῶν· σὺ δ᾽ οὐδὲν ἀνηλωκὼς οὐκ ἀξιοῖς οὐδὲ τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον, παραλαβὼν τὴν ναῦν, λειτουργῆσαι, οὐδὲ τἀναλώματ᾽ ἀποδοῦναι; λέγοντος δέ μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι μύθους λέγοιμι. † ὁ δὲ στρατηγὸς ἐμβαίνειν με ἐκέλευεν εἰς τὴν ναῦν, καὶ ἀνάγεσθαι μεθ᾽ αὐτοῦ. ὡς οὖν ταῦτ᾽ ἀπεκρίνατο, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Βούλομαι δ᾽ ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽, ὅτι περιφανῶς ἠδίκημαι. Ἁγνίᾳ γὰρ καὶ Πραξικλεῖ, ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον κατέστησαν διάδοχοι, Μνησίλοχός τε ὁ περιθοίδης, καὶ Φρασικλείδης ὁ ἀναφλύστιος. οὐκ ἀφικομένου δὲ τοῦ Φρασικλείδου ἐπὶ τὴν ναῦν, ὁ Μνησίλοχος ἐλθὼν εἰς τὴν Θάσον, παρέλαβέ τε παρὰ τοῦ Ἁγνίου τὴν τριήρη, καὶ τὸ ἐπιτριηράρχημα ἀπέδωκε τῷ Ἁγνίᾳ, τοῦ χρόνου, οὗ ἐπανήλωσεν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅσον ἔπεισε, καὶ τὰ σκεύη παρὰ τοῦ Ἁγνίου ἐμισθώσατο, καὶ αὐτὸς ἐτριηράρχει. † ὕστερον δ᾽ οἱ παρὰ τοῦ Φρασικλείδου ἐλθόντες τῶν τε ἀνηλωμένων τὸ μέρος ἀπέδοσαν τῷ Μνησιλό-

χῳ, καὶ

χῳ, καὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου, ὅσα ἐδεῖτο, εἰς τὴν ναῦν συνανήλισκον. καί μοι τούτων ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ἴσως οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ποθεῖτε ἀκοῦσαι, διὰ τί ποτε ὁ στρατηγὸς οὐκ ἠνάγκαζε τοῦτον παραλαμβάνειν τὴν ναῦν, διάδοχον ἥκοντα ἐπ' αὐτὴν, τῶν νόμων οὕτως ἰσχυρῶν ὄντων. περὶ δὴ τούτων βούλομαι ὑμᾶς σαφῶς διδάξαι τὸ αἴτιον. Τιμόμαχος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρῶτον μὲν ἐβούλετο εὖ κατεσκευασμένῃ τῇ τριήρει πρὸς ἅπαντα χρῆσθαι. † ᾔδει γοῦν, ὅτι οὗτος μὲν παραλαβὼν αὐτὴν, κακῶς ἤμελλε τριηραρχήσειν. οὔτε γὰρ τῷ τριηραρχήματι, οὔτε τοῖς ἐπιβάταις, καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ χρήσοιτο. οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ * παραμένοι. † ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὁπότε μὴ διδοὺς ἀργύριον προστάττοι πλεῖν, οὐκ ἤμελλεν αὐτῷ ἀνάξεσθαι, ὥσπερ ἐγὼ, ἀλλὰ πράγματα παρέξειν. † πρὸς δὲ τούτῳ δανείζεται παρ' αὐτοῦ τριάκοντα μνᾶς, ὥστε μὴ ἀναγκάσαι παραλαβεῖν τὴν ναῦν. † ἐξ ὧν δέ μοι μάλιστα ὀργισθεὶς ἐπηρέαζε, καὶ οὐδὲ λόγον ἑκάστοτε ἐδίδου, οὐδὲ περὶ ἑνὸς, βούλομαι ὑμῖν σαφῶς διηγήσασθαι, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι οὐ περὶ πλείονος ἐποιούμην οὔτε τὴν ἐμαυτοῦ ῥᾳστώνην ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, οὔτε τὴν ἐκείνου ῥώμην, τοῦ δήμου τῶν ἀθηναίων, καὶ τῶν νόμων· ἀλλ' ἠνειχόμην καὶ ἔργῳ ἀδικούμενος, καὶ λόγῳ προπηλακιζόμενος· ἃ πολλῷ μοι βαρύτερα ἦν τῶν ἀναλωμάτων. † ὡς γὰρ ἐν Θάσῳ διατριβαὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐγίγνοντο, ἀφικνεῖται ἐκ Μεθώνης τῆς Μακεδονίας ὑπηρετικὸν εἰς Θάσον ἄγον ἄνδρα, καὶ ἐπιστολὰς παρὰ Καλλιστρά-

λιστρά-

λιςράτου ὡς Τιμόμαχον, ἐν αἷς ἐνῆν, ὡς ὕςερον ἐγὼ ταῦτ' ἐπυθόμην, ἀποπέμψαι αὐτῷ τριήρη τὴν ἄριςα πλέουσαν, ἵν' ἀφίκηται ὡς αὐτόν. § † εὐθὺς οὖν τῇ ὑςεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὁ ὑπηρέτης ἐλθὼν, ἐκέλευέ με καλεῖν εἰς τὴν ναῦν τοὺς ναύτας. ἐπεὶ δὲ πλήρης ἦν, ἀναβαίνει Κάλλιππος ὁ Φίλωνος, ὁ αἰξωνεὺς, καὶ φράζει πρὸς τὸν κυβερνήτην, τὸν ἐπὶ Μακεδονίας πλοῦν πλεῖν. † ἐπειδὴ δ' ἀφικόμεθα εἰς χωρίον τι ἐν τῇ κατ' ἀντικρὺ ἠπείρῳ, Θασίων ἐμπόριον, καὶ ἐκβάντες ἠριςοποιούμεθα· προσέρχεταί μοι τῶν ναυτῶν Καλλικλῆς Ἐπιτρεφοῦς Θριάσιος, λέγων, ὅτι βούλοιτό μοι διαλεχθῆναι ἐμόν τι πρᾶγμα. κελεύσαντος δέ μου, λέγει, ὅτι βούλοιτό μοι χάριν ἀποδοῦναι καθ' ὅ, τι δύναται, ὧν αὐτῷ ἀπορηθέντι ἔδωκα. σὺ οὖν, ἔφη, τὸν πλοῦν τȣ̃τον οἶσθα ἐφ' ὅ, τι πλεῖς, ἢ ὅποι; †' ἀποκριναμένου δ' αὐτῷ ἐμοῦ, ὅτι οὐκ εἰδείην· ἀλλ' ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ. δεῖ γάρ σε ἀκούσαντα, ὀρθῶς βουλεύσασθαι· μέλλεις γὰρ, ἔφη, ἄγειν ἄνδρα φυγάδα, οὗ ἀθηναῖοι θάνατον δὶς κατεψηφίσαντο, Καλλίςρατον ἐκ Μεθώνης εἰς Θάσον ὡς Τιμόμαχον τὸν κηδεςὴν, ὡς ἐγὼ, ἔφη, πέπυσμαι τῶν παίδων τῶν Καλλίππου. † σύ γοῦν ἐὰν σωφρονῇς, οὐδένα τῶν φευγόντων ἐάσεις εἰς τὴν ναῦν ἀναβαίνειν. οὐ γὰρ ἐῶσιν οἱ νόμοι. † ἀκούσας δ' ἐγὼ ταῦτα τοῦ Καλλικλέους, προσέρχομαι τῷ Καλλίππῳ, καὶ ἐρωτῶ αὐτὸν, ὅποιτε τὸν πλοῦν ποιεῖται, καὶ ἐπὶ τίνα. † διαχλευάσαντος δ' αὐτοῦ με, καὶ ἀπειλήσαντος ἃ οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἀγνοήσαιτε· καὶ γὰρ τοῦ τρόπου τοῦ Καλλίππȣ ȣ̓κ ἀπείρως ἔχετε· λέγω αὐτῷ, ὅτι ἀκούω σε πλεῖν

ἐπὶ

*ἐπὶ Καλλίστρατον. † ἐγὼ οὖν τῶν φευγόντων οὐδένα ἄξω, οὐδὲ πλευσοῦμαι ἐπ' αὐτόν. οἱ γὰρ νόμοι οὐκ ἐῶσιν ὑποδέχεσθαι τῶν φευγόντων οὐδένα, ἢ ἐν τοῖς αὐτοῖς κελεύουσιν ἐνέχεσθαι τὸν ὑποδεχόμενον τοὺς φεύγοντας. ἀποπλευσοῦμαι οὖν πάλιν ὡς τὸν στρατηγὸν εἰς Θάσον. § † καὶ ἐπειδὴ ἐνέβησαν οἱ ναῦται, λέγω τῷ κυβερνήτῃ ἀποπλεῖν εἰς τὴν Θάσον. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Καλλίππου, καὶ κελεύοντος πλεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, οἷ προσέταξεν ὁ στρατηγὸς, ἀποκρίνεται αὐτῷ Ποσείδιππος ὁ κυβερνήτης, ὅτι τριήραρχός τε ἐγὼ τῆς νεὼς εἴην, καὶ ὑπεύθυνος, καὶ τὸν μισθὸν παρ' ἐμοῦ λαμβάνοι. πλεύσοιτο οὖν, οἷ ἐγὼ κελεύω, εἰς Θάσον ὡς τὸν στρατηγόν. † ἀφικομένων δ' ἡμῶν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν Θάσον, μεταπέμπεταί με ὁ Τιμόμαχος, οὗ κατήγετο ἔξω τείχους. † φοβούμενος δ' ἐγὼ, μὴ δεθείην, διαβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Καλλίππου, αὐτὸς μὲν οὐχ ὑπακούω· ἀλλὰ λέγω τῷ ὑπηρέτῃ, ὅτι εἴ τι βούλεταί μοι διαλέγεσθαι, ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔσομαι. τὸν δὲ παῖδα συμπέμπω αὐτῷ, ἵν', εἴ τι μοι προστάττοι, ἀκούσας ἀπαγγείλαι μοι. † διὰ μὲν ταύτας τὰς αἰτίας, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἃς εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, ὁ Τιμόμαχος οὐκ ἠνάγκαζε παραλαμβάνειν τοῦτον τὴν ναῦν. ἔτι δὲ καὶ βουλόμενος αὐτὸς χρῆσθαι τῇ νηῒ ὡς ἄριστα πλεούσῃ. † * τῆς μὲν γὰρ τοῦ Θρασυλόχου τοῦ Ἀναγυρασίου τριήρους, ἐφ' ἧς αὐτὸς ἔπλει, τὸν Θρασύλοχον πείθει τῷ Καλλίππῳ μισθῶσαι τὴν τριηραρχίαν, ἵνα αὐτοκράτωρ ὢν ὁ Κάλλιππος τῆς νεὼς, περιάγοι τὸν Καλλίστρατον. † αὐτὸς δ' ἀναβὰς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ναῦν, περιέπλει πανταχοῖ, ἕως ἀφίκετο εἰς Ἑλλήσποντον.*

ἐπειδὴ

ἐπειδὴ δ' οὐκέτι χρεία ἦν αὐτῷ τριηρῶν, ἐμβιβάσας μοι Λυκῖνον τὸν παλληνέα ἄρχοντα εἰς τὴν ναῦν, καὶ προστάξας αὐτῷ καθ' ἡμέραν ἀργύριον διδόναι τοῖς ναύταις, ἀποπλεῖν οἴκαδέ με ἐκέλευεν. § † ἐπειδὴ τοίνυν καταπλέοντες οἴκαδε ἦμεν ἐν Τενέδῳ, καὶ οὔτε ὁ Λυκῖνος, ᾧ προσέταξεν ὁ Τιμόμαχος, ἐδίδου τοῖς ναύταις σιτηρέσιον· οὐ γὰρ ἔφη ἔχειν, ἀλλ' ἐκ Μιτυλήνης λήψεσθαι· οἵ τε στρατιῶται εἶχον οὐδὲν, ὅτου ἂν ἐπισιτίσαιντο, ἄσιτοι δὲ οὐκ ἂν ἠδύναντο ἐλαύνειν· πάλιν παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας τῶν πολιτῶν, προσελθὼν Πολυκλεῖ τούτῳ ἐν Τενέδῳ, ἐκέλευον αὐτὸν τήν τε ναῦν παραλαμβάνειν, ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ τὸ ἐπιτριηράρχημα ἀποδιδόναι τοῦ χρόνου, οὗ ἐπανήλωσα ὑπὲρ τούτου ἐπιτριηραρχῶν, ἵνα μὴ πρόφασις αὐτῷ γένοιτο ἀπολογίας πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον αὐτῷ παραδοῦναι τὴν ναῦν, φιλοτιμούμενος, ἵνα καταπλεύσαιμι οἴκαδε ἐπὶ νεὼς εὖ πλεούσης, καὶ ἐνδειξαίμην ὑμῖν τὰ ἀναλώματα. οὐκ ἐθέλοντος δ' αὐτοῦ παραλαμβάνειν, τῶν δὲ ναυτῶν ἀργύριον αἰτούντων, ἵν' ἀγοράσωνται τὰ ἐπιτήδεια, πάλιν αὐτῷ προσέρχομαι μάρτυρας ἔχων, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, εἰ ἀναπλεύσειεν ἔχων ἀργύριον, ὡς διαδεξόμενός μοι τὴν ναῦν, ἢ οὔ; ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ, ὅτι ἔχων ἀργύριον ἥκοι, ἐκέλευον αὐτόν μοι δανεῖσαι ὑποθέμενον τὰ σκεύη τῆς νεὼς, ἵν' ἔχοιμι διαδοῦναι τοῖς ναύταις, καὶ κατακομίσαι τὴν ναῦν, ἐπειδὴ οὐ βούλεται παραλαβεῖν, διάδοχος ὤν. δεομένου δέ μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι οὐδ' ἀκαρῆ δανείσοι. ἐγὼ μὲν οὖν παρὰ ξένων τενεδίων τοῦ πατρὸς, Κλεάνακτος καὶ Ἐπηράτου, ἐδανεισάμην,

καὶ

καὶ ἔδωκα τοῖς ναύταις τὸ σιτηρέσιον. † διὰ γὰρ τὸ Πασίωνος εἶναι, καὶ ἐκεῖνον ἐπεξενῶσθαι πολλοῖς, καὶ πιστευθῆναι ἐν τῇ Ἑλλάδι, οὐκ ἠπόρουν, ὅπου δεηθείην δανείσασθαι. † ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς λέγω, τούτων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας παρέξομαι.

Μαρτυρίαι. Ὅσων μὲν τοίνυν ὑμῖν ἐδυνάμην τὰς μαρτυρίας παρασχέσθαι τῶν παραγενομένων, ὡς παρεδίδουν τὴν ναῦν Πολυκλεῖ πολλάκις, οὗτος δ' οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν, ἀνέγνωκεν ὑμῖν. ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων ἱκανῶν δεδήλωκα ὑμῖν, διότι οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν τὴν ναῦν. † βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν νόμον ἀναγνωσθῆναι τὸν περὶ τῶν διαδόχων, ἵν' εἰδῆτε, ἡλίκων τῶν ἐπιτιμίων ὄντων, ἐάν τις μὴ διαδέξηται τὴν ναῦν ἐν τῷ χρόνῳ τῷ εἰρημένῳ, κατεφρόνησεν, οὐκ ἐμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑμῶν, καὶ τῶν νόμων, καὶ διὰ μὲν τοῦτον, ἅπαντα τῇ πόλει ἄπρακτα γέγονε, καὶ τοῖς συμμάχοις· † οὔτε γὰρ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ναῦν κατὰ τὸν νόμον, οὔτ', ἐπειδὴ ἦλθεν, ἠθέλησε διαδέξασθαι· ἐγὼ δὲ καὶ τὸν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ὑμῖν χρόνον, καὶ τὸν ὑπὲρ τοῦ συντριηράρχου ἐλειτούργησα· † καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθέ μοι ὁ χρόνος τῆς τριηραρχίας, προστάττοντός μοι τοῦ στρατηγοῦ πλεῖν ἐφ' Ἱερὸν, παρέπεμψα τῷ δήμῳ τὸν σῖτον, ἵν' ἔχητε ἄφθονον ὠνεῖσθαι, καὶ μηδὲν ὑμῖν κατ' ἐμὲ ἐλλείπηται· καὶ ἄλλα, ὅσα ἢ ἐμοὶ, ἢ τῇ τριήρει ἐβουλήθη ὁ στρατηγὸς χρῆσθαι, παρέσχον αὐτῷ, οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀναλίσκων, ἀλλὰ καὶ τῷ σώματι κινδυνεύων, συνεπιπλέων, τῶν οἰκείων μοι πραγμάτων τοιούτων συμβεβηκότων ἐν τῷ τότε καιρῷ, ὥστε ὑμᾶς ἂν ἀκούσαντας [ἡμᾶς] ἐλεῆσαι. § † ἡ μέν γε

μήτηρ

μήτηρ ἔκαμνε, καὶ ἐπιθάνατος ἦν ἐμοῦ ἀποδημοῦντος, ὥστε μὴ δύνασθαι ἂν ἔτι αὐτὴν βοηθῆσαι τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν ἀνηλωμένοις, ἀλλ' ἢ βραχέα. ἑκταῖος γὰρ ἥκων ἐτύγχανον· καὶ ἐκείνη, ἰδοῦσά με, καὶ προσειποῦσα, τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν, οὐκέτι τῶν ὄντων κυρία οὖσα, ὥστε δοῦναι ὅσα ἐβούλετό μοι. πολλάκις δὲ καὶ πρότερον μετεπέμπετό με, ἀφικέσθαι δεομένη αὐτὸν, εἰ μὴ καὶ τῇ τριήρει οἷόντ' εἴη. † ἡ δὲ γυνὴ, ἣν ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι, ἀσθενῶς διέκειτο πολὺν χρόνον ἐν τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ· τὰ δὲ παιδία, μικρά· ἡ δ' οὐσία, ὑπόχρεως· ἡ δὲ γῆ, οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ, ὡς πάντες ἴστε, ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπεν, ὥστε μηδὲ λάχανα γενέσθαι ἐν τῷ κήπῳ· † οἱ δεδανεικότες δὲ ἧκον ἐπὶ τοὺς τόκους, ἐπειδὴ ὁ ἐνιαυτὸς ἐξῆλθεν, εἰ μή τις ἀποδοίη αὐτοῖς κατὰ τὰς συγγραφάς. † ὧν ἀκούοντά με καὶ παρὰ τῶν ἀφικνουμένων λόγῳ, τὰ δὲ καὶ δι' ἐπιστολῶν παρὰ τῶν οἰκείων, τίνα με οἴεσθε ψυχὴν ἔχειν, ἢ πόσα δάκρυα ἀφιέναι, τὰ μὲν ἐκλογιζόμενον περὶ τῶν παρόντων, τὰ δὲ καὶ ποθοῦντα ἰδεῖν παιδία, καὶ γυναῖκα, καὶ μητέρα, ἣν ἐγὼ οὐ πολλὰς ἐλπίδας εἶχον ζῶσαν ἂν καταλήψεσθαι; ὧν τί ἥδιόν ἐστιν ἀνθρώπῳ, ἢ τίνος ἕνεκ' ἄν τις εὔξαιτο, τούτων στερηθεὶς, ζῆν; § † τοιούτων τοίνυν μοι συμβεβηκότων τῶν πραγμάτων, οὐ περὶ πλείονος ἐποιησάμην τὰ ἐμαυτοῦ ἴδια, ἢ τὰ ὑμέτερα· ἀλλ' ἡγούμην δεῖν καὶ χρημάτων ἀναλισκομένων κρείττων εἶναι, καὶ τῶν οἴκοι ἀμελουμένων, καὶ γυναικὸς καὶ μητρὸς νοσούσης, ὥστε μήτε τὴν τάξιν αἰτιάσασθαί με τινὰ λιπεῖν, μήτε τὴν

τριήρη τῇ πόλει ἄχρηστον γένεσθαι. † ἀνθ' ὧν ἁπάντων νῦν ὑμῶν δέομαι, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν εὔτακτον καὶ χρήσιμον ἐμαυτὸν παρέσχον, οὕτω καὶ ὑμᾶς νῦν περὶ ἐμοῦ πρόνοιαν ποιησαμένους, καὶ ἀναμνησθέντας ἁπάντων, ὧν τε διηγησάμην πρὸς ὑμᾶς, τῶν τε μαρτυριῶν, ὧν παρεσχόμην, καὶ τῶν ψηφισμάτων, βοηθῆσαι μὲν ἐμοὶ ἀδικουμένῳ, τιμωρήσασθαι δ' ὑπὲρ ὑμῶν, εἰσπρᾶξαι δὲ τὰ ὑπὲρ τούτου ἀναλωμένα. † ἢ τίς ἐθελήσει φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅταν ὁρῶσι μήτε τοῖς χρηστοῖς καὶ εὐτάκτοις χάριν οὖσαν, μήτε τοῖς πονηροῖς καὶ ἀκοσμοῦσι τιμωρίαν παρ' ὑμῶν; † ἀναγνώσεται δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν, καὶ τὰ ἀναλώματα τοῦ χρόνου, οὗ ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ τούτου, καθ' ἕκαστον, καὶ τοὺς λιπόνεως, ὅσον ἕκαστος ἔχων ἀργύριον ἀπέδρα, καὶ * ὅποι, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι οὔτε νῦν πρὸς ὑμᾶς ψεῦδος οὐδὲν λέγω, οὔτε ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. † ἡγοῦμαί τε δεῖν τὸν μὲν ὑπὸ τῶν νόμων χρόνον ὡρισμένον ἀμέμπτως ὑμῖν λειτουργεῖν· τοὺς δὲ καταφρονοῦντας καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ οὐκ ἐθέλοντας πείθεσθαι τοῖς νόμοις, ἐξελέγξας ἐν ὑμῖν ἀδικοῦντας τιμωρήσασθαι. § † εὖ δ' ἴστε, ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα, ἢ οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, οὐδὲ περὶ τῶν παρεληλυθότων τριηράρχων ἐπιμέλειαν ποιήσεσθε μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν, ὥστε μήτε τοὺς λειτουργοῦντας ἀθυμεῖν, μήτε τοὺς διαδόχους καταφρονεῖν τῶν νόμων· ἀλλ' ἀπιέναι ἐπὶ τὰς ναῦς, ὅταν κατασταθῶσιν. ἃ προσήκει ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας, ὀρθῶς καὶ

δικαίως

δικαίως διαγνῶναι περὶ πάντων. † ἡδέως δ' ἂν ὑμῶν πυθοίμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, τίν' ἄν ποτε γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ τοῦ τε χρόνου ἐξήκοντος, καὶ τούτου μὴ ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν, μὴ ἐπετριηράρχησα, κελεύσαντος τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλὰ πλέων ᾠχόμην. ἆρ' οὐκ ἂν ὠργίζεσθέ μοι, καὶ ἡγεῖσθε ἂν ἀδικεῖν με; † εἰ τοίνυν ἂν ἐμοὶ τότε ὀργίζοισθε, ὅτι οὐκ ἐπετριηράρχησα, πῶς οὐχὶ νῦν προσήκει ὑμᾶς τοῦτον εἰσπρᾶξαί μοι τὰ ἀναλώματα, ἃ ἐγὼ ὑπὲρ τούτου ἀνάλωσα, τὸν οὐ διαδεξάμενον τὴν ναῦν; † ὅτι δ' οὐκ ἐμοὶ μόνῳ οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν, ἀλλὰ καὶ πρότερον Εὐριπίδῃ, συντριήραρχος ὤν, καὶ συνθηκῶν οὐσῶν αὐτοῖς τοὺς ἓξ μῆνας ἑκάτερον πλεῖν, ἐπειδὴ Εὐριπίδης ἐξέπλευσε, καὶ ὁ χρόνος ἐξῆκεν, οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν αὐτῷ, ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν. Μαρτυρία.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων κατεπειγόντων τοὺς ἀθηναίους τριήρεις πληρῶσαι καὶ τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιμεληθῆναι δυνάμεως, γράφεται ψήφισμα, τῶν τριηράρχων τὸν μὲν πρῶτον τῶν ἄλλων τὴν ναῦν παρέχοντα πεπληρωμένην, τὸν στέφανον λαβεῖν· τὸν δὲ μὴ πρὸ τῆς ἔνης καὶ νέας, ἥτις ἐστὶν ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς, περιορμίσαντα τὴν ναῦν,

ἐπὶ τὸ χῶμα δεθῆναι. τὸ χῶμα δὲ ἦν οἰκοδόμημα ἐν τῷ λιμένι προβεβλημένον προσορμίσεως ἕνεκα, καὶ ἀγορᾶς τῶν ναυτῶν. Ἀπολλόδωρος οὖν ὁ Πασίωνος πρῶτος τὴν ναῦν περιορμίσας, ἔλαβε τὸν στέφανον· προτεθείσης δὲ πάλιν δοκιμασίας, ὅστις κάλλιστα παρεσκευάσατο τὴν τριήρη, στεφανῶσαι καὶ τοῦτον, ἀντιποιεῖται καὶ τούτου * ἐστεφανῶσθαι ὁ Ἀπολλόδωρος.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ ΛΟΓΟΣ.

Εἰ μὲν ὅτῳ πλεῖστοι συνείποιεν, ὦ βουλή, τὸ ψήφισμα ἐκέλευσε δοῦναι τὸν στέφανον, κἂν ἀνόητος ἦν, εἰ λαβεῖν αὐτὸν ἠξίουν, Κηφισοδότου μόνου μοι συνειρηκότος, τούτοις δὲ παμπόλλων. † νῦν δὲ τῷ πρώτῳ παρασκευάσαντι τὴν τριήρη, τὸν ταμίαν προσέταξεν ὁ δῆμος δοῦναι. πεποίηκα δὲ τοῦτ' ἐγώ. διό φημι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι. † θαυμάζω δὲ καὶ τούτων, ὅτι τῆς τριήρους ἀμελήσαντες, τοὺς ῥήτορας παρεσκεύασαν, καὶ δοκοῦσί μοι παντὸς διημαρτηκέναι τοῦ πράγματος, καὶ νομίζειν, οὐχὶ τοῖς ποιοῦσιν, ἃ δεῖ, χάριν ὑμᾶς ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς φάσκουσιν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγνωκότες, ὅνπερ ἐγώ, περὶ ὑμῶν. καὶ κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο δικαίως ἂν ἔχοιτ' εὐνοϊκωτέρως ἐμοί. φαίνομαι γὰρ βελτίους ὑμᾶς ὑπολαμβάνων, ἢ οὗτοι. † ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δίκαιον ἦν, τοὺς τὸν στέφανον οἰομένους

δεῖν

δεῖν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, αὐτοὺς ἀξίους ἐπιδεικνύναι τούτου, μὴ ἐμὲ κακῶς λέγειν. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο παρέντες, ἐκεῖνο ποιοῦσιν, ἀμφότερ' αὐτοὺς ἐπιδείξω ψευδομένους, ἅ τε αὑτοὺς ἐνεκωμίασαν, καὶ ὅσα εἰς ἡμᾶς ἐβλασφήμησαν, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων ἑκατέροις. § † ψήφισμα γὰρ ὑμῶν ποιησαμένων, ὃς ἂν μὴ πρὸ τῆς ἔνης καὶ νέας ἐπὶ χῶμα τὴν ναῦν περιορμίσῃ, δῆσαι, καὶ δικαστηρίῳ παραδοῦναι, καὶ ταῦτα κυρωσάντων· ἐγὼ μὲν περιώρμισα, καὶ στέφανον διὰ ταῦτα παρ' ὑμῶν ἔλαβον· οὗτοι δ' οὐδὲ καθείλκυσαν· ὥστ' ἔνοχοι δεσμοῦ γεγόνασι. † πῶς οὖν οὐκ ἀτοπώτατον ἂν διαπράξαισθε ἔργον, εἰ τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐάσαντας τίμημα τοιοῦτον ἐπαχθῆναι, τούτους στεφανώσαντες ὑμεῖς φαίνοισθε; † τὰ σκεύη τοίνυν, ὅσα δεῖ παρέχειν τὴν πόλιν τοῖς τριηράρχοις, ἐγὼ μὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἀνήλωσα, καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν. οὗτοι δ' ὑμετέροις κέχρηνται, καὶ τῶν σφετέρων οὐδὲν εἰς ταῦτα προεῖνται. † καὶ μὴν οὐδ' ἂν ἐκεῖνό γ' ἔχοιεν εἰπεῖν, ὡς ἀνεπειρῶντο ἐμοῦ πρότεροι. πρὶν γὰρ ἧφθαι μόνον τῆς τριήρους τούτους, ἐπεπλήρωτό μοι, καὶ πάντες ἑωρᾶθ' ὑμεῖς ἀναπειρωμένην τὴν ναῦν. † ἔτι τοίνυν ὑπηρεσίαν τὴν κρατίστην ἔλαβον, πολλῷ πλεῖστον ἀργύριον δούς. οὗτοι δ' εἰ μὲν εἶχον χείρον' ἂν ἡμῶν, οὐδὲν ἂν ἦν δεινόν. νῦν δ' οὐδ' ὁποιαντινοῦν πω μεμίσθωνται, περὶ τοῦ πλείονος ἀντιλέγοντες. † καίτοι πῶς εἰσὶ δίκαιοι, ταῦτα μὲν ὕστερον ἐξ ἀνάγκης πληροῦν, νῦν δ', ὡς πρῶτοι παρασκευασάμενοι, τὸν στέφανον λαβεῖν; † ἡγοῦμαι τοίνυν, ὅτι μὲν δικαιότατ' ἂν στεφανώσαιτε ἐμέ, καὶ μηδὲν εἰ-

πόντος ἐμοῦ, γιγνώσκειν ὑμᾶς· ὅτι δ' οὐ μέτεστι μόνοις τούτοις περὶ τοῦ στεφάνου λόγος, τοῦτ' ἐπιδεῖξαι βούλομαι. † πόθεν οὖν τοῦτο μάλιστ' ἔσται δῆλον; ἀφ' ὧν αὐτοὶ πεποιήκασι. † σκεψάμενοι γὰρ τὸν ἐξ ἐλαχίστου τριηραρχεῖν βουλόμενον, μεμισθώκασι τὴν λειτουργίαν. † καίτοι πῶς οὐκ ἄδικον, τῶν μὲν ἀναλωμάτων ἀφεστηκέναι, τῶν δὲ γιγνομένων δι' ἐκεῖνα τιμῶν ἀξιοῦν αὐτοῖς μετεῖναι; † καὶ τοῦ μὲν μὴ περιορμίσαι τὴν ναῦν τότε, τὸν μεμισθωμένον αἰτιᾶσθαι· τῶν δὲ καλῶς δεδιηκονημένων νῦν αὑτοῖς κελεύειν χάριν ὑμᾶς ἔχειν; § † δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ μόνον ἐκ τούτων σκοπεῖν τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ πρότερον πεποιήκατε, ταὐτὰ τινῶν διαπραξαμένων τούτοις. † ὅτε γὰρ τῇ ναυμαχίᾳ τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνικήθητε, τότε τῶν τριηράρχων τοὺς μεμισθωκότας τὰς τριηραρχίας αἰτιωτάτους τοῦ γεγενημένου νομίζοντες, παρεδώκατε εἰς τὸ δικαστήριον, καταχειροτονήσαντες προδεδωκέναι τὰς ναῦς, καὶ λελοιπέναι τὴν τάξιν. καὶ κατηγόρει μὲν Ἀριστοφῶν, ἐδικάζετε δ' ὑμεῖς. εἰ δὲ μὴ μετριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν τῆς ἐκείνων πονηρίας, οὐδὲν ἂν αὐτοὺς ἐκώλυε τεθνάναι. † ταὐτὰ τοίνυν εἰδότες οὗτοι πεπραγμένα αὑτοῖς καὶ ἐκείνοις, οὐχὶ φρίττουσιν ἐν ὑμῖν ὑπὲρ ὧν προσήκει παθεῖν αὐτούς, ἀλλὰ δημηγοροῦσι κατ' ἄλλων, καὶ στεφανοῦν κελεύουσιν αὑτούς. καίτοι σκέψασθε, τίν' ἂν ποτε δόξαιτε βεβουλεῦσθαι τρόπον, εἰ διὰ τὴν αὐτὴν πρόφασιν, τοὺς μὲν θανάτου κρίναντες, τοὺς δὲ στεφανώσαντες φανείητε; † καὶ μὴν οὐ μόνον εἰ τοῦτο ποιήσαιτε, δο-

κοῖτ' ἂν ἁμαρτεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ κολάσαιτε τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας, ἔχοντες. † οὐ γὰρ ἐπειδὰν ἐάσητέ τι τῶν ὑμετέρων ἀπολέσθαι, τότε χρὴ χαλεπαίνειν. ἀλλ' ἐν ᾧ τὰ μὲν ὑμέτερά ἐστι σῶα, καθορᾶτε δὲ τοὺς ἐφεστηκότας δι' αἰσχροκέρδειαν οὐχὶ προσήκουσαν πρόνοιαν περὶ σωτηρίας αὐτῶν ποιουμένους. † καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπιτιμήσῃ τῷ λόγῳ, πικρὸν εἶναι νομίσας, ἀλλὰ τοῖς τὸ ἔργον αὐτὸ πεποιηκόσι. διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους, τοῦτ' ἐστι. § † θαυμάζω δ' ἔγωγε, τί δή ποτε τῶν μὲν ναυτῶν τοὺς ἀπολειπομένους, ὧν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος ἔχει μόνας, δέουσι καὶ κολάζουσιν οὗτοι· τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς μὴ συμπλέοντας, ὧν τριάκοντα μνᾶς εἰς ἐπίπλουν εἴληφεν ἕκαστος, οὐ ταὐτὰ ποιεῖθ' ὑμεῖς· † ἀλλ' ἐὰν μὲν πένης ὤν τις δι' ἔνδειαν ἁμάρτῃ, τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις ἐνέξεται· ἐὰν δὲ πλούσιος ὢν δι' αἰσχροκέρδειαν ταὐτὰ ποιήσῃ, συγγνώμης τεύξεται; καὶ ποῦ τὸ πάντας ἔχειν ἴσον, καὶ δημοκρατεῖσθαι φανεῖται, τοῦτον τὸν τρόπον ὑμῶν ταῦτα βραβευόντων; † ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ κἀκεῖνο ἀλόγως ἔχειν, * τὸ τὸν μὲν εἰπόντα τι μὴ κατὰ τοὺς νόμους, ἐὰν ἁλῷ, τὸ τρίτον μέρος ἠτιμῶσθαι τοῦ σώματος· τοὺς δὲ μὴ λόγον, ἀλλ' ἔργον παράνομον πεποιηκότας, μηδεμίαν δοῦναι δίκην. † καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πάντες ἂν ὑμεῖς φήσαιτε τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα πρᾴως ἔχειν, προδιδάσκειν ἑτέρους ἀδίκους εἶναι. † βούλομαι τοίνυν, ἐπειδήπερ εἰς τούτους τοὺς λόγους παρῆλθον, καὶ τὰ συμβαίνοντα ἀπὸ τῶν τοιούτων ὑμῖν διεξελθεῖν. † ἐπειδὰν γάρ τις μισθωσάμενος τριηραρχίαν ἐκπλεύ-

σῃ, πάντας ἀνθρώπους ἄγει καὶ φέρει. † καὶ τὰς μὲν ὠφελείας ἰδίᾳ καρποῦται· τὰς δὲ δίκας τούτων ὁ τυχὼν δίδωσιν ὑμῶν, καὶ μόνοις ὑμῖν οὐδαμόσε ἐστὶν ἄνευ κηρυκείου βαδίσαι, διὰ τὰς ὑπὸ τούτων ἀνδροληψίας καὶ σύλας κατεσκευασμένας. † ὥστε τῇ γ᾽ ἀληθείᾳ σκοπῶν ἄν τις εὕροι τὰς τοιαύτας τριήρεις, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καθ᾽ ὑμῶν, ἐκπεπλευκυίας. § † τὸν γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως τριήραρχον, οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν προσδοκᾶν χρὴ πλουτήσειν, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ἰδίων τὰ τῆς πόλεως ἐπανορθώσειν, εἴπερ ἔσται τι τῶν δεόντων ὑμῖν. τούτων δὲ τἀναντία ἕκαστος ἐγνωκὼς ἐκπλεῖ. † καὶ γάρ τοι τὰ παρὰ τὸν αὐτῶν τρόπον ἁμαρτήματα ταῖς ὑμετέραις βλάβαις ἐπανορθοῦνται. καὶ τούτων οὐδέν ἐστιν ἄλογον. δεδώκατε γὰρ τοῖς βουλομένοις ἀδικεῖν, ἂν μὲν λάθωσιν, ἔχειν· ἂν δὲ ληφθῶσι, συγγνώμης τυχεῖν. † τοῖς οὖν ἠμεληκόσι δόξης, ἄδεια ποιεῖν, ὅ, τι ἂν βούλωνται, γέγονε. τῶν μὲν τοίνυν ἰδιωτῶν τοὺς μετὰ τὸ παθεῖν μανθάνοντας, ἀπροσκέπτους ὀνομάζομεν. ὑμᾶς δ᾽, οἵτινες οὐδὲ πεπονθότες πολλάκις ἤδη φυλάττεσθε, τί τις καλέσειεν ἄν; † ἄξιον τοίνυν καὶ περὶ τῶν συνειρηκότων εἰπεῖν. οὕτω γὰρ ἡγοῦνταί τινες ἐξουσίαν εἶναι σφίσι καὶ ποιεῖν ὅ, τι βούλονται, καὶ λέγειν παρ᾽ ὑμῖν, ὥστε τῶν τότε συγκατηγορούντων μετὰ Ἀριστοφῶντος, καὶ πικρῶν ὄντων τοῖς μεμισθωκόσι τὰς τριηραρχίας, νῦν κελεύουσί τινες τούτους στεφανῶσαι. καὶ δυοῖν θάτερον ἐξελέγχουσιν αὐτούς, ἢ τότ᾽ ἐκείνους ἀδίκως συκοφαντοῦντες, ἢ νῦν τοῖς δ᾽ ἐπὶ μισθῷ συνηγοροῦντες. καὶ χαρίσασθαι κελεύουσιν ὑμᾶς, ὡς περὶ δωρεᾶς,

ἀλλ᾽

ἀλλ' οὐ περὶ νικητηρίων, τῶν λόγων ὄντων, ἢ καὶ χάριν τιθεμένων διὰ τῶν τοιούτων τοῖς ἀμελοῦσιν ὑμῶν, ἀλλ' οὐ διὰ τῶν βελτιόνων, τοῖς ὑπηρετοῦσιν ἃ δεῖ, χαρίζεσθαι προσῆκον. § † ἔπειθ' οὕτως ὀλιγωροῦσι τοῦ δοκεῖν ἐπιεικεῖς εἶναι, καὶ παντελῶς τἆλλα πάρεργα πρὸς τὸ λαβεῖν νομίζουσιν, ὥστ' οὐ μόνον τοῖς πρότερον ῥηθεῖσιν ὑφ' αὐτῶν ἐναντία τολμῶσι δημηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ νῦν οὐ ταὐτὰ λέγουσιν ἑαυτοῖς, οἵτινες τοὺς μὲν ναύτας φασὶ δεῖν οἰκείους εἶναι τῆς τριήρους τῆς ληψομένης τὸν στέφανον· τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς ἠλλοτριωκότας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λειτουργίας, τούτους στεφανῶσαι κελεύουσι. † καὶ φασὶ μὲν οὐδένα τούτων πρότερον παρασκευάσασθαι· κελεύουσι δὲ κοινῇ στεφανοῦν ἡμᾶς, τοῦ ψηφίσματος οὐ ταῦτα λέγοντος. † ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω τοῦ τοῦτο συγχωρεῖν, ὅσουπερ καὶ * τοῦ μεμισθωκέναι τὴν τριηραρχίαν. οὔτε γὰρ τοῦθ' ὑπομείναιμ' ἄν, οὔτ' ἐκεῖν' ἐποίησα. † προσποιοῦνται μὲν τοίνυν ὑπὲρ τοῦ δικαίου συνηγορεῖν· σπουδάζουσι δὲ μᾶλλον, ἢ προῖκ' ἄν τις ὑμῶν πράττων, ὥσπερ * οὐκ, ἄξια τοῦ μισθοῦ ποιῆσαι, προσῆκον ἑαυτοῖς, * ἀλλὰ γνώμην ἀποφήνασθαι· † εἶθ' ὥσπερ οὐχὶ πολιτείας κοινῆς μετέχοντες, καὶ διὰ ταῦτα τῷ βουλομένῳ λέγειν ἐξὸν, ἀλλ' ἱερωσύνην ἰδίαν αὐτοί τινα ταύτην ἔχοντες, ἐὰν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἐν ὑμῖν τις εἴπῃ, δεινὰ πάσχουσι, καὶ θρασὺν εἶναί φασι. † καὶ εἰς τοσοῦτον ἀναισθησίας προήκουσιν, ὥστ' οἴονται, τὸν ἅπαξ εἰρηκότα ἂν καλέσωσιν ἀναιδῆ, σφᾶς αὐτοὺς πάντα τὸν βίον καλοὺς κἀγαθοὺς νομίζεσθαι. † καίτοι διὰ μὲν τὰς τούτων δημηγορίας πολλὰ χεῖρον ἔχει·

διὰ δὲ τοὺς οἰομένους δεῖν τὰ δίκαια ἀντιλέγειν, οὐ πάντ᾽ ἀπόλωλε. § † τοιούτους τοίνυν τοὺς συνηγοροῦντας αὐτοῖς παρεσκευασμένοι, καὶ τοσαύτην βλασφημίαν εἰδότες οὖσαν καθ᾽ αὐτῶν τοῖς βουλομένοις τι λέγειν φαῦλον, ὅμως εἰς λόγον ἠξίωσαν καταστῆναι, καὶ κακῶς τιν᾽ ἐτόλμησαν εἰπεῖν, οἷς ἀγαπητὸν ἦν μὴ πάσχουσι κακῶς αὐτοῖς. † τοῦ τοίνυν τούτους ἀδίκους εἶναι καὶ θρασεῖς, οὐδένες ὑμῶν εἰσὶν αἰτιώτεροι. παρὰ γὰρ τῶν λεγόντων, οὓς ἴστε ἐπὶ μισθῷ τοῦτο πράττοντας, πυνθάνεσθε, ποῖόν τιν᾽ ἕκαστον δεῖ νομίζειν, οὐκ αὐτοὶ θεωρεῖτε. † καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, τούτους μὲν αὐτοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν νομίζειν, τοὺς δ᾽ ὑπὸ τούτων ἐπαινουμένους, χρηστοὺς ἡγεῖσθαι; καὶ γάρ τοι πάντα δι᾽ αὐτῶν ποιοῦνται, καὶ μονονουχὶ ὑπὸ κήρυκος πωλοῦσι τὰ κοινά· καὶ στεφανοῦν, ὃν ἂν αὐτοῖς δοκῇ. καὶ μὴ στεφανοῦν, κελεύουσι, κυριωτέρους αὐτοὺς τῶν ὑμετέρων δογμάτων καθιστάντες. † ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παραινῶ, μὴ ποιεῖν τὴν τῶν ἀναλίσκειν ἐθελόντων φιλοτιμίαν ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων πλεονεξίᾳ. εἰ δὲ μὴ, διδάξετε πάντας, τὰ μὲν ὑφ᾽ ὑμῶν προσαττόμενα ὡς εὐτελέστατα διοικεῖν· τοὺς δ᾽ ὑπὲρ τούτων ἀναιδῶς εἰς ὑμᾶς ψευδομένους ὡς πλεῖστου μισθοῦσθαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ ΛΟΓΟΥ.

Λύκων τις, τὸ γένος ἡρακλεώτης, τῇ Πασίωνος ἐχρῆτο τραπέζῃ. οὗτος μέλλων ἐκπλεῖν εἰς Λιβύην, κατέλιπεν ἀργύριον παρὰ Πασίωνι, ὡς μὲν

Πασίων

Πασίων ζῶν ἔλεγε, καὶ Ἀπολλόδωρος λέγει νῦν, ἐντειλάμενος ἀποδοῦναι Κηφισιάδῃ. ὡς δὲ Κάλλιππός φησιν, ἑαυτῷ χαρισάμενος, φίλῳ τε ὄντι, καὶ προξένῳ τῶν πάντων ἡρακλεωτῶν. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λύκωνος. τὸ ἀργύριον ἀπεδόθη Κηφισιάδῃ. Κάλλιππος δὲ, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος, ἐπειδὴ πείθειν τὸν Πασίωνα οὐκ ἠδύνατο μεθ' ἑαυτοῦ γενόμενον συνεπιθέσθαι τῷ ξένῳ, ἐπ' αὐτὸν ἦλθε τὸν Πασίωνα, βλάβης αὐτῷ δικαζόμενος, καὶ Λυσιθείδῃ τὸ πρᾶγμα ἐπέτρεψεν· ὅστις, Πασίωνος ζῶντος, οὐδὲν ἀπεφήνατο. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου, αὖθις Ἀπολλοδώρῳ λαγχάνει δίκην τοῦ ἀργυρίου Κάλλιππος· καὶ ἠξίου πάλιν ἐπιτρέψαι τῷ Λυσιθείδῃ. ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος, τὸν μὲν διαιτητὴν ἐδέξατο· πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου, Λυσιθείδου ἀπήνεγκεν, ἵν', ὥς φησιν, ὀμόσας δικάσῃ, καὶ μὴ χωρὶς ὅρκου διαιτῶν, τῷ Καλλίππῳ χαρίσηται. ὁ δὲ Λυσιθείδης ὀμόσας, ἀπεφήνατο, καὶ κατεδιῄτησε τὴν δίκην. διόπερ ἔφεσιν δοὺς ὁ Ἀπολλόδωρος, εἰς τὸ δικαστήριον εἰσέρχεται.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ
ΛΟΓΟΣ.

Οὐκ ἔστι χαλεπώτερον οὐδὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἢ ὅταν ἄνθρωπος δόξαν ἔχων, καὶ δυνάμενος εἰπεῖν, τολμᾷ ψεύδεσθαι, καὶ μαρτύρων εὐπορῇ. ἀνάγκη γὰρ ἤδη ἐστὶ τῷ φεύγοντι, μηκέτι περὶ τοῦ

πράγ-

πράγματος μόνον λέγειν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ὡς οὐκ εἰκὸς, αὐτῷ διὰ τὴν δόξαν πιστεύειν. εἰ γὰρ ἔθος καταστήσετε, τοῖς δυναμένοις εἰπεῖν καὶ δόξαν ἔχουσι μᾶλλον πιστεύειν, ἢ τοῖς ἀδυνατωτέροις, ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἔσεσθε τὸ ἔθος τοῦτο κατεσκευακότες. δέομαι οὖν ὑμῶν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο πώποτε πρᾶγμα αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐδικάσατε, μηδὲ μεθ' ἑτέρων τὴν γνώμην γενόμενοι, μήτε μετὰ τῶν διωκόντων· μήτε μετὰ τῶν φευγόντων, ἀλλὰ τὸ δίκαιον σκεψάμενοι, οὕτω καὶ νῦν διαγνῶναι. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν διηγήσομαι. § Λύκων γὰρ ὁ ἡρακλεώτης, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, * ὃν καὶ οὗτος αὐτὸς λέγει, τῇ τραπέζῃ τῇ τοῦ πατρὸς ἐχρῆτο, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἔμποροι· ξένος μὲν ὢν Ἀριστόνῳ τῷ δεκελεῖ, καὶ Ἀρχεβιάδῃ τῷ λαμπρεῖ· ἄνθρωπος δέ τις σώφρων. οὗτος ἐπειδὴ ἐκπλεῖν ἤμελλεν εἰς τὴν Λιβύην, διαλογισάμενος πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, ἐναντίον Ἀρχεβιάδου καὶ Φρασίου προσέταξε τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπεν· (ἦν δὲ τοῦτο, ἑκκαίδεκα μναῖ, καὶ τετταράκοντα δραχμαὶ, ὡς ἐγὼ ὑμῖν πάνυ ἀκριβῶς ἐπιδείξω·) Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι, λέγων, ὅτι κοινωνὸς αὐτοῦ εἴη ὁ Κηφισιάδης οὗτος, οἰκήτωρ μὲν ὢν ἐν Σκύρῳ, ἐν δὲ τῷ παρόντι ἐφ' ἑτέρᾳ ἀποδημῶν ἐμπορίᾳ. δεῖξαι δ' ἂν αὐτὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, καὶ συστῆσαι, τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Φρασίᾳ προσέταξεν, ἐπειδὰν ἥκοι ἐκ τῆς ἀποδημίας. εἰώθασι δὲ πάντες οἱ τραπεζῖται, ὅταν τις ἀργύριον τιθεὶς ἰδιώτης ἀποδοῦναί τῳ προστάττῃ, πρῶτον τοῦ θέντος τοὔνο-

μα

μα γράφειν, καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀργυρίου, ἔπειτα παραγράφειν· τῷ δεῖνι ἀποδοῦναι δεῖ· καὶ ἐὰν μὲν γινώσκωσι τὴν ὄψιν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ἐὰν δέῃ ἀποδοῦναι, τοσοῦτον μόνον ποιεῖν, γράψαι, ᾧ δεῖ ἀποδοῦναι· ἐὰν δὲ μὴ γινώσκωσι, καὶ τούτου τοὔνομα προσπαραγράφειν, ὃς ἂν μέλλῃ συστήσειν, καὶ δείξειν τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἂν δέῃ κομίσασθαι τὸ ἀργύριον. § τύχης δὲ συμβάσης τοιαύτης τῷ Λύκωνι τούτῳ, ὥστε εὐθὺς ἐκπλέοντα αὐτὸν περὶ τὸν ἀργολικὸν κόλπον ὑπὸ λῃστρίδων νεῶν, τά τε χρήματα καταχθῆναι εἰς Ἄργος, καὶ αὐτὸν τοξευθέντα ἀποθανεῖν, ἔρχεται ἐπὶ τὴν τράπεζαν Κάλλιππος οὑτοσὶ εὐθὺς, ἐρωτῶν, Λύκωνα ἡρακλεώτην εἰ γιγνώσκοιεν. ἀποκριναμένου δὲ Φορμίωνος τουτουῒ, ὅτι γιγνώσκοιεν· ἆρα καὶ ἐχρῆτο ὑμῖν; ἔφη ὁ Φορμίων. ἀλλὰ πρὸς τί ἐρωτᾷς; πρὸς τί; ἔφη. ἐγώ σοι ἐρῶ. ἐκεῖνος μὲν τετελεύτηκεν· ἐγὼ δὲ προξενῶν τυγχάνω τῶν ἡρακλεωτῶν. ἀξιῶ δή σε δεῖξαί μοι τὰ γράμματα, ἵν' εἴδω, εἴ τι καταλέλοιπεν ἀργύριον. ἐξ ἀνάγκης γάρ μοι ἐστὶν ἁπάντων ἡρακλεωτῶν ἐπιμελεῖσθαι. ἀκούσας δ' αὐτοῦ ὁ Φορμίων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔδειξεν εὐθέως παραχρῆμα. δείξαντος δὲ αὐτοῦ τὸ γραμματεῖον, ἀναγνοὺς αὐτὸς, καὶ ἄλλος οὐδεὶς, καὶ ἰδὼν γεγραμμένον ἐν αὐτῷ· Λύκων ἡρακλεώτης. χιλίας ἑξακοσίας τετταράκοντα Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι δεῖ, Ἀρχεβιάδης λαμπρεὺς δείξει τὸν Κηφισιάδην· ᾤχετο ἀπιὼν σιωπῇ, καὶ πλέον ἢ πέντε μηνῶν οὐδένα λόγον ἐποιήσατο. ἐπιδημήσαντος δὲ τοῦ Κηφισιάδου μετὰ ταῦτα, καὶ προσελθόντος πρὸς τὴν τράπεζαν, καὶ ἀπαιτοῦντος τὰ χρήματα, παρόν-

τος δὲ,

τος δὲ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, Ἀρχεβιάδου καὶ τοῦ Φρασίου, οὓς ὁ Λύκων τῷ πατρὶ συνέςησε, καὶ ἐκέλευσε τὸν Κηφισιάδην δεῖξαι, ὃς εἴη. ἐπειδὴ ἔλθοι, * παρόντων δὲ καὶ ἄλλων, ἐξαριθμήσας αὐτῷ τὰς ἑκκαίδεκα μνᾶς καὶ τετταράκοντα δραχμὰς, ἀπέδωκε Φορμίων οὑτοσί. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας ἀναγνώσεται.

Μαρτυρίαι. Οτι μὲν ἀληθῆ ἅπαντα εἶπον πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, τῶν μαρτυριῶν ἀκηκόατε. προσελθὼν δὲ συχνῷ χρόνῳ ὕςερον πρὸς τὸν πατέρα Κάλλιππος οὑτοσὶ ἐν ἄςει, ἤρετο αὐτὸν, εἰ ἤδη ἐπιδεδημηκὼς εἴη ὁ Κηφισιάδης, ὅτῳ ἐπιγεγραμμένον εἴη ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον τὸ ὑπὸ τοῦ Λύκωνος τοῦ ἡρακλεώτου καταλειφθέν. ἀποκριναμένου δὲ τοῦ πατρὸς, ὅτι οἴοιτο μὲν, εἰ μέντοι βούλοιτο εἰς Πειραιᾶ καταβῆναι, τὴν ἀκρίβειαν εἴσοιτο· οἶσθά τοι, ἔφη, ὅ, τι ἐςὶν, ὦ Πασίων, ὅ σε ἐρωτῶ; (καὶ μὰ τὸν Δία, καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Δήμητρα, οὐ ψεύσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικαςαί· ἀλλ' ἃ τοῦ πατρὸς ἤκουον, διηγήσομαι ὑμῖν.) ἔξεςί σοι, ἔφη, ἐμέ τε εὖ ποιῆσαι, καὶ σεαυτὸν μηδὲν βλαβῆναι· προξενῶν μὲν γὰρ τυγχάνω τῶν ἡρακλεωτῶν· βούλοιο δ' ἂν, ὡς οἶμαι ἐγὼ, ἐμὲ μᾶλλον τὸ ἀργύριον λαβεῖν, ἢ τὸν μέτοικον ἄνθρωπον, καὶ ἐν Σκύρῳ κατοικοῦντα, καὶ οὐδενὸς ἄξιον. συμβέβηκε δὲ τοιοῦτόν τι. ὁ Λύκων τυγχάνει ὢν καὶ ἄπαις, καὶ κληρονόμον οὐδένα οἴκοι καταλιπὼν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι. πρὸς δὲ τούτῳ, ἐπειδὴ εἰς Ἄργος κατήχθη τετρωμένος, τῷ προξένῳ τῶν ἡρακλεωτῶν τῷ ἀργείῳ τὰ χρήματα δέδωκεν, ἃ κατήχθη μετ' αὐτοῦ.

αὐτοῦ. οἷος οὖν εἰμὶ καὶ ἐγὼ τὰ ἐνθάδε αὐτὸς ἀξιοῦν λαμβάνειν. ἡγοῦμαι γὰρ δίκαιος εἶναι ἔχειν. σὺ οὖν, εἰ ἄρα μὴ ἀπείληφε, λέγε, ὅτι ἐγὼ ἀμφισβητῶ, ἂν ἄρα ἔλθῃ ὁ Κηφισιάδης. εἰ δ' ἄρα ἀπείληφε, λέγε, ὅτι ἐγὼ μάρτυρας ἔχων, ἠξίουν ἐμφανῆ καταστῆσαι τὰ χρήματα, ἢ τὸν κεκομισμένον· καὶ εἴ τι με βούλεται ἀφελέσθαι, πρόξενον ὄντα ἀφαιρεθῆναι. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ εἴρητο, ἐγὼ, ἔφη ὁ πατὴρ, ὦ Κάλλιππε, χαρίζεσθαι μέν σοι βούλομαι· καὶ γὰρ ἂν καὶ μαινοίμην, εἰ μή· οὕτω μέντοι, ὅπως ἂν αὐτός τε μὴ δόξω χείρων εἶναι, καὶ ἐκ τοῦ πράγματος μηδὲν ζημιώσομαι. εἰπεῖν μὲν οὖν μοι ταῦτα πρὸς τὸν Ἀρχεβιάδην. καὶ τὸν Ἀριστόνουν, καὶ πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν Κηφισιάδην, οὐδὲν διαφέρει. ἐὰν μέντοι μὴ θέλωσι ταῦτα ποιεῖν εἰπόντος ἐμοῦ, αὐτὸς ἤδη διαλέγου αὐτοῖς. ἀμέλει, ἔφη οὗτος, ὦ Πασίων, ἐὰν βούλει σὺ, ἀναγκάσεις αὐτοὺς ταῦτα ποιῆσαι. ἃ μὲν οὖν διελέχθη, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτος μὲν τῷ πατρὶ, ἐκεῖνος δὲ τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Κηφισιάδῃ, τούτου δεηθέντος, καὶ τούτῳ χαριζόμενος, ταῦτά ἐστιν, ἐξ ὧν κατὰ μικρὸν ἡ δίκη αὕτη πέπλασται. ὧν ἐγὼ ἤθελον τούτῳ ταύτην, ἥτις εἴη μεγίστη πίστις, δοῦναι, ἦ μὴν ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἀκούειν. οὗτος δὲ ὁ ἀξιῶν ὑφ' ὑμῶν πιστεύεσθαι, ὡς ἀληθῆ λέγων, τρία ἔτη διαλιπὼν, ἐπειδὴ τοπρῶτον διαλεχθέντος τοῦ πατρὸς τῷ Ἀρχεβιάδῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδείοις τοῖς Κηφισιάδου, οὐκ ἔφασαν Καλλίππῳ προσέχειν τὸν νοῦν, οὐδὲν αὐτοῖς λέγει. ἐπειδὴ δὲ ᾔσθετο ἀδυνάτως ἤδη ἔχοντα τὸν πατέρα, καὶ μόγις εἰς ἄστυ ἀναβαίνοντα, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν προ-

διδόντα

διδόντα, § λαγχάνει αὐτῷ δίκην· οὐ μὰ Δί᾽ οὐχ ὥσπερ νῦν ἀργυρίου, ἀλλὰ βλάβης, ἐγκαλέσας βλάπτειν ἑαυτὸν ἀποδιδόντα Κηφισιάδῃ τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπε Λύκων ὁ ἡρακλεώτης παρ᾽ αὐτῷ, ἄνευ αὐτοῦ, ὁμολογήσαντα μὴ ἀποδώσειν. λαχὼν δὲ, παρὰ μὲν τοῦ διαιτητοῦ ἀνείλετο τὸ γραμματεῖον· προὐκαλέσατο δ᾽ αὐτὸν ἐπιτρέψαι Λυσιθείδῃ, αὐτοῦ μὲν καὶ Ἰσοκράτους καὶ Ἀφαρέως ἑταίρῳ, γνωρίμῳ δὲ τοῦ πατρός. ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ πατρὸς, ὃν μὲν χρόνον ἔζη ὁ πατὴρ, ὅμως, καίπερ οἰκείως ἔχων τούτοις, ὁ Λυσιθείδης οὐκ ἐτόλμα οὐδὲν εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτάνειν. καίτοι οὕτω τινὲς ἀναίσχυντοί εἰσι τῶν οἰκείων τῶν τουτουΐ, ὥστε ἐτόλμησαν μαρτυρῆσαι, ὡς ὁ μὲν Κάλλιππος ὅρκον τῷ πατρὶ δοίη· ὁ δὲ πατὴρ οὐκ ἐθέλοι ὀμόσαι παρὰ τῷ Λυσιθείδῃ, καὶ οἴονται ὑμᾶς πείσειν, ὡς ὁ Λυσιθείδης, οἰκεῖος μὲν ὢν τῷ Καλλίππῳ, διαιτῶν δὲ τὴν δίαιταν, ἀπέσχετ᾽ ἂν μὴ οὐκ εὐθὺς τοῦ πατρὸς καταδιαιτῆσαι, δι᾽ αὐτοῦ γε ἑαυτῷ μὴ * θέλοντος δικαστοῦ γενέσθαι τοῦ πατρός. ὡς δὲ ἐγὼ μὲν ἀληθῆ λέγω, οὗτοι δὲ ψεύδονται, πρῶτον μὲν αὐτὸ ὑμῖν τοῦτο γενέσθω τεκμήριον, ὅτι κατεγνώκει ἂν αὐτοῦ ὁ Λυσιθείδης, καὶ ὅτι ἐγὼ ἐξούλης ἂν ἔφευγον νῦν, ἀλλ᾽ οὐκ ἀργυρίου δίκην. πρὸς δὲ τούτῳ ἐγὼ ὑμῖν τοὺς παρόντας ἑκάστοτε τῷ πατρὶ ἐν ταῖς συνόδοις ταῖς πρὸς τοῦτον, αἳ παρὰ τῷ Λυσιθείδῃ ἐγίγνοντο, μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Οτι μὲν * οὖν ὁ προκαλεσάμενος εἰς ὅρκον τὸν πατέρα τότε, νυνὶ ἐκείνου τετελευτηκότος καταψεύδεται, καὶ κατ᾽ ἐμοῦ ῥᾳδίως τὰ ψευδῆ

μαρτυροῦντας

μαρτυροῦντας τοὺς οἰκείους τοὺς ἑαυτοῦ παρέχεται. ἔκ τε τῶν τεκμηρίων, καὶ ἐκ τῆς μαρτυρίας ταύτης ῥᾴδιον ὑμῖν εἰδέναι. ὅτι δὲ ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἠθέλησα αὐτῷ πίστιν δοῦναι, ἥνπερ ὁ νόμος κελεύει, ἐάν τις τεθνεῶτι ἐπικαλῶν, δικάζηται τῷ κληρονόμῳ, μὴ δοκεῖν μοι μήτε ὁμολογῆσαι τὸν πατέρα τούτῳ ἀποδώσειν τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπε Λύκων, μήτε συσταθῆναι αὐτὸν τῷ πατρὶ ὑπὸ τοῦ Λύκωνος, καὶ Φορμίων, ἦ μὴν διαλογίσασθαί τε ἐναντίον Ἀρχεβιάδου τῷ Λύκωνι αὐτὸς, καὶ προσταχθῆναι αὐτῷ, Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον· τὸν δὲ Κηφισιάδην δεῖξαι αὐτῷ τὸν Ἀρχεβιάδην· καὶ ὅτε Κάλλιππος προσῆλθε τοπρῶτον πρὸς τὴν τράπεζαν, λέγων, ὅτι τετελευτηκὼς εἴη ὁ Λύκων, καὶ αὐτὸς ἀξιοίη τα γράμματα ἰδεῖν, εἴ τι καταλελοιπὼς εἴη ὁ ξένος ἀργύριον, ἦ μὴν δείξαντος ἑαυτοῦ εὐθὺς αὐτῷ τὰ γράμματα, ἰδόντα αὐτὸν τῷ Κηφισιάδῃ γεγραμμένον ἀποδοῦναι, σιωπῇ οἴχεσθαι ἀπιόντα, οὐδὲν οὔτε ἀμφισβητήσαντα, οὔτ᾽ ἀπειπόντ᾽ αὐτὸν περὶ τοῦ ἀργυρίου· τούτων ὑμῖν τάς τε μαρτυρίας ἀμφοτέρας, καὶ τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

Μαρτυρίαι. Νόμος. Φέρε δὴ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς οὐδ᾽ ἐχρῆτο Λύκων τῷ Καλλίππῳ, ἐπιδείξω· οἴομαι γάρ τί μοι καὶ τοῦτο εἶναι πρὸς τὴν ἀλαζονείαν τὴν τουτουῒ, τοῦ φάσκοντος αὐτῷ δωρεὰν δοθῆναι τὸ ἀργύριον τοῦτο παρὰ τοῦ Λύκωνος· ἐκεῖνος γὰρ τετταράκοντα μνᾶς ἔκδοσιν ἐκδοὺς εἰς Θράκην Μεγακλείδῃ τῷ ἐλευσινίῳ καὶ Θρασύλλῳ, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, μεταδόξαν αὐτῷ μὴ ἐκεῖσε πλεῖν, μηδὲ κινδυνεύειν, ἐγκαλέσας τι τῷ Μεγακλείδῃ περὶ τῶν

τόκων, ὡς ἐξηπατημένος, διεφέρετο καὶ ἐδικάζετο, βουλόμενος τὴν ἔκδοσιν κομίσασθαι. συχνῆς δὲ πάνυ πραγματείας περὶ τοσαῦτα χρήματα γενομένης, τὸν μὲν Κάλλιππον ὁ Λύκων οὐδαμοῦ πώποτε παρεκάλεσε, τὸν δὲ Ἀρχεβιάδην καὶ τοὺς τοῦ Ἀρχεβιάδου φίλους· καὶ ὁ διαλλάξας αὐτοὺς Ἀρχεβιάδης ἦν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν Μεγακλείδην μάρτυρα παρέξομαι.

Μαρτυρία. Οὑτωσὶ μὲν οἰκείως χρώμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ Λύκων τῷ Καλλίππῳ, ὥστε μήτε παρακαλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὰ αὑτοῦ πράγματα, μήτε κατάγεσθαι ὡς τοῦτον μηδεπώποτε· καὶ αὐτό γε τοῦτο μόνον οὐ τετολμήκασιν οἱ οἰκεῖοι τούτου μαρτυρῆσαι, ὡς κατήγετο παρὰ τούτῳ ἐκεῖνος, εὖ εἰδότες, ὅτι διὰ βασάνου ἐκ τῶν οἰκετῶν ὁ ἔλεγχος ἤδη ἔσοιτο, εἴ τι τοιοῦτο ψεύσαιντο. βούλομαι δ᾽ ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν τηλικοῦτον, ᾧ δῆλον ὑμῖν ἔσται, ὡς ἔγωγε οἶμαι, ὅτι πάντα πρὸς ὑμᾶς ἔψευσται. τῷ γὰρ Λύκωνι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἠσπάζετο μὲν καὶ τοῦτον, καὶ οἰκείως εἶχεν, ὥσπερ οὗτός φησιν, ἐβούλετο δὲ δωρεὰν δοῦναι αὐτῷ, εἴ τι πάθοι, τὸ ἀργύριον, πότερον κάλλιον ἦν ἄντικρυς παρὰ τῷ Καλλίππῳ καταλιπεῖν τὸ ἀργύριον, ὃ ἤμελλε, σωθεὶς μὲν, ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀπολήψεσθαι παρὰ φίλου γε ὄντος αὐτῷ καὶ προξένου· εἰ δέ τι πάθοι, ἄντικρυς ἔσεσθαι δεδωκὼς, ὥσπερ καὶ ἐβούλετο· ἢ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καταλιπεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι ἐκεῖνο καὶ δικαιότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον εἶναι. οὐ τοίνυν φαίνεται τούτων οὐδὲν ποιήσας, ὥστε καὶ ταῦτα ὑμῖν τεκμήρια ἔστω· ἀλλὰ τῷ

Κηφισιά-

Κηφισιάδῃ καὶ γράψας καὶ προστάξας ἀποδοῦναι. § ἔτι τοίνυν καὶ τοδὶ σκέψασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι Κάλλιππος μὲν ἦν πολίτης ἡμέτερος, καὶ οὐκ ἀδύνατος οὐδέτερα ποιῆσαι, οὔτε κακῶς, οὔτε εὖ· ὁ δὲ Κηφισιάδης, καὶ μέτοικος, καὶ οὐδὲν δυνάμενος, ὥστε μὴ προσθέσθαι ἂν παρὰ τὸ δίκαιον τῷ Κηφισιάδῃ μᾶλλον τὸν πατέρα, ἢ τούτῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι. ἀλλὰ, νὴ Δία, ἴσως ἂν εἴποι, ἐκέρδαινέ τι ἰδίᾳ ὁ πατὴρ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου. διὸ ἐκείνῳ μᾶλλον προσετίθετο τὴν γνώμην, ἢ τούτῳ. εἶτα πρῶτον μὲν τὸν δυνησόμενον διπλάσιον τοῦ λήμματος κακὸν ποιῆσαι ἠδίκει; ἔπειτα ἐνταῦθα μὲν αἰσχροκερδὴς ἦν, εἰς δὲ τὰς εἰσφορὰς καὶ λειτουργίας καὶ δωρεὰς τῇ πόλει, οὔ; καὶ τῶν ξένων οὐδένα ἠδίκει, Κάλλιππον δέ; καὶ οὗτος, ὥς φησιν, ὡς χρηστῷ μὲν αὐτῷ ὄντι, καὶ οὐδὲν * ἂν ψευσαμένῳ, ὅρκον ἐδίδου, ὡς περὶ πονηροῦ δὲ, καὶ ἀπαλείφοντος ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν, νυνὶ διαλέγεται; κἀκεῖνος οὔτ' ὀμόσαι θέλων, ὡς οὗτός φησιν, οὔτ' ἀποδιδοὺς, οὐκ εὐθὺς ἂν ὠφλήκει; τῷ ταῦτα πιστὰ, ὦ ἄνδρες δικασταί; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδενὶ οἴομαι. καὶ ὁ Ἀρχεβιάδης εἰς τοῦτο φαυλότητος ἥκει, ὥστε τοῦ Καλλίππου, δημότου ὄντος αὐτῷ, καὶ πολιτευομένου, καὶ οὐκ ἰδιώτου ὄντος, καταμαρτυρεῖ, καί φησιν ἡμᾶς μὲν ἀληθῆ λέγειν, τοῦτον δὲ ψεύδεσθαι· καὶ ταῦτα εἰδὼς, ὅτι, ἂν οὗτος βούληται ἐπισκήψασθαι αὐτῷ τῶν ψευδομαρτυριῶν, καὶ ἄλλο μηδὲν ποιῆσαι, ἢ ἐξορκῶσαι, ἀνάγκη αὐτῷ ἔσται πίστιν ἐπιθεῖναι, ἣν ἂν κελεύῃ οὗτος. ἔπειτα ἵνα ὁ Κηφισιάδης ἔχῃ τὸ ἀργύριον, ἄνθρωπος μέτοικος, ἢ Φορμίων, ὅν φησιν ἀπηλειφέναι τι οὗτος τοῦ ἀργυρίου, πει-

σθήσεσθε ὑμεῖς, ὡς ἐπιορκήσειεν * ἂν ὁ Ἀρχεβιάδης; οὐκ ἔκ γε τῶν εἰκότων, ὦ ἄνδρες δικασταί. § οὐ γὰρ ἄξιον, οὔτε Ἀρχεβιάδου κακίαν οὐδεμίαν καταγνῶναι, οὔτε τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου· πολλὰ γὰρ αὐτὸν φιλότιμον ἴστε μᾶλλον ὄντα, ἢ κακόν τι, ἢ αἰσχρὸν ἐπιτηδεύοντα, καὶ πρὸς Κάλλιππον οὐχ οὕτως ἔχοντα, ὥστε, καταφρονήσαντα τούτου, ἀδικῆσαι ἄν τι αὐτόν· οὐ γὰρ οὕτω μοι δοκεῖ δύνασθαι, ὥστ' εὐκαταφρόνητος εἶναι. ὃς οὕτως ἐῤῥωμένος ἐστὶν, ὥστε πέρυσί μοι λαχὼν τὴν δίκην ταυτηνὶ, καὶ προκαλεσάμενος τῷ Λυσιθείδῃ ἐπιτρέψαι, ἐγὼ μὲν, καίπερ καταπεφρονημένος ὑπ' αὐτοῦ, τοῦτό γε ὀρθῶς ἐβουλευσάμην. κατὰ τοὺς νόμους γὰρ ἐπέτρεψα, καὶ ἀπήνεγκα πρὸς τὴν ἀρχήν. οὗτος δὲ τὸν κατὰ τοὺς νόμους ἀπενηνεγμένον διαιτητὴν ἔπεισεν ἀνώμοτον διαιτῆσαι, ἐμοῦ διαμαρτυραμένου κατὰ τοὺς νόμους ὀμόσαντα διαιτᾷν, ἵνα αὐτῷ ᾖ πρὸς ὑμᾶς λέγειν, ὅτι καὶ Λυσιθείδης, ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς, ἔγνω περὶ αὐτῶν. Λυσιθείδης γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἕως μὲν ὁ πατὴρ ἔζη, καὶ ἄνευ ὅρκου καὶ μεθ' ὅρκου, ἴσως ἂν οὐκ ἠδίκησεν ἐκεῖνον. ἔμελε γὰρ αὐτῷ ἐκείνου. ἐμοῦ δὲ ἄνευ μὲν ὅρκου, οὐδὲν αὐτῷ ἔμελε. μεθ' ὅρκου δὲ ἴσως ἂν οὐκ ἠδίκησε, διὰ τὸ αὐτοῦ ἴδιον. διόπερ ἀνώμοτος ἀπεφήνατο. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Οτι μὲν οὖν καὶ παρὰ τοὺς νόμους, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον δύναται διαπράττεσθαι Κάλλιππος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῆς μαρτυρίας ἀ-

κηκόα-

κηκόατε. δέομαι δὲ ὑμῶν, αὐτός τε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς, ἀναμνησθέντας, ὅτι πάντων μὲν ὑμῖν καὶ μάρτυρας, καὶ τεκμήρια, καὶ νόμους, καὶ πίστεις παρεσχόμην, ὧν εἴρηκα· τούτῳ δὲ ἐπιδείκνυμι, ὅτι ἐξὸν, εἴπερ τι αὐτῷ προσῆκε τοῦ ἀργυρίου, ἐπὶ τὸν Κηφισιάδην βαδίζειν, τὸν ὁμολογοῦντα κεκομίσθαι, καὶ ἔχειν τὸ ἀργύριον, καὶ ταῦτα μηδὲν ἧττον τὰ πιστὰ παρ' ἡμῶν λαβόντα, οὐκ ἔρχεται, εἰδὼς, ὅτι οὐκ ἔστι παρ' ἡμῖν τὸ ἀργύριον· δέομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαί μου. καὶ ταῦτα ποιοῦντες πρῶτον μὲν τὰ δίκαια, καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, ἔπειτα ἄξια μὲν ὑμῶν αὐτῶν, ἄξια δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. ὡς ἐγὼ ὑμᾶς ἂν δεξαίμην ἅπαντα τὰ ἐμαυτοῦ λαβεῖν μᾶλλον, ἢ ἀδίκως τι συκοφαντούμενος ἀποτίσαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Ἀπολλόδωρος γραψάμενος ψευδοκλητείας Ἀρεθούσιον εἷλεν. ὀφείλοντος γὰρ τοῦ Ἀρεθουσίου τάλαντον τῇ πόλει, καὶ ἀποδοῦναι μὴ δυνηθέντος, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ δημόσια ἀπογραφομένης αὐτοῦ τῆς οὐσίας, ἀπογράφει ὁ Ἀπολλόδωρος οἰκέτας, ὡς ὄντας Ἀρεθουσίου, ὁ δὲ Νικόστρατος μετὰ ποιεῖται ὡς ἰδίων, καὶ ἐκείνῳ προσηκόντων οὐδέν. ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα μοχθηρὸν, διὰ τοῦτο ὁ ῥήτωρ διηγεῖται, πηλίκα πέπονθεν Ἀπολλόδωρος ὑπ' Ἀρεθου-

σίου, ἵνα δοκῇ μὴ φύσει πονηρὸς ὢν ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ ἀμυνόμενος τὸν ἀδικοῦντα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΑΠΟΔΟΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ
ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ ΛΟΓΟΣ.

Ὅτι μὲν οὐ συκοφαντῶν, ἀλλ᾽ ἀδικούμενος, καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ τούτων, καὶ οἰόμενος δεῖν τιμωρεῖσθαι, τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, μέγιστον ὑμῖν ἔστω τεκμήριον, ὦ ἄνδρες δικασταί, τό, τε μέγεθος τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ἀπέγραψα. † οὐ γὰρ δήπου, συκοφαντεῖν γε βουλόμενος, ἀπέγραψα ἂν πένθ᾽ ἡμιμναίων ἄξια ἀνδράποδα, ὡς αὐτὸς ὁ ἀμφισβητῶν τετίμηται αὐτά· † ἐκινδύνευον δ᾽ ἂν περί τε χιλίων δραχμῶν, καὶ τοῦ μηδέποτ᾽ αὖθις μηδένα ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γράψασθαι· οὐδ᾽ αὖ οὕτως ἄπορος ἦν, οὐδ᾽ ἄφιλος, ὥστ᾽ οὐκ ἂν ἐξευρεῖν τὸν ἀπογράψοντα· † ἀλλὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων ἡγησάμενος δεινότατον εἶναι, ἀδικεῖσθαι μὲν αὐτός, ἕτερον δ᾽ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀδικουμένου τοὔνομα παρέχειν, καὶ εἶναι ἄν τι τούτοις τοῦτο τεκμήριον, ὁπότε ἐγὼ λέγοιμι τὴν ἔχθραν πρὸς ὑμᾶς, ὡς ψεύδομαι· † οὐ γὰρ ἄν ποτε ἕτερον ἀπογράψαι, εἴπερ ἐγὼ αὐτὸς ἠδικούμην· διὰ μὲν ταῦτ᾽, ἀπέγραψα. † ἀπογράψας δέ, ἐὰν ἀποδείξω τἀνδράποδα Ἀρεθουσίου ὄντα, οὗπερ ἀπε-

γέγρα-

γέγραπτο εἶναι, τὰ μὲν τρία μέρη, ἃ ἐκ τῶν νόμων τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἀπογράψαντι γίγνεται, τῇ πόλει ἀφίημι· αὐτῷ δέ μοι τετιμωρῆσθαι ἀρκεῖ μόνον. † εἰ μὲν οὖν ἦν μοι ἱκανὸν τὸ ὕδωρ διηγήσασθαι πρὸς ὑμᾶς, [τὰ] ἐξαρχῆς ὅσ' ἀγαθὰ πεπονθότες ὑπ' ἐμοῦ, οἷά με εἰργασμένοι εἰσὶν, εὖ οἶδ', ὅτι ὑμεῖς τ' ἂν μοι ἔτι μᾶλλον συγγνώμην εἴχετε τοῦ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς, τούτους τ' ἀνοσιωτάτους ἀνθρώπων ἡγήσασθε εἶναι. νῦν δ', οὐδὲ διπλάσιόν μοι τούτου ὕδωρ ἱκανὸν ἂν γένοιτο. † τὰ μὲν οὖν μέγιστα καὶ περιφανῆ τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὁπόθεν ἡ ἀπογραφὴ αὕτη γέγονεν, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. τὰ δὲ πολλὰ ἐάσω· § † Νικόστρατος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γείτων μοι ὢν ἐν ἀγρῷ, καὶ ἡλικιώτης, γνωρίμως μέν μοι εἶχε καὶ πάλαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, καὶ ἐγὼ ἐν ἀγρῷ κατῴκουν, οὗπερ καὶ νυνὶ οἰκῶ, καὶ μᾶλλον ἀλλήλοις ἤδη ἐχρώμεθα, διὰ τὸ γείτονές τε εἶναι, καὶ ἡλικιῶται. † χρόνου δὲ προβαίνοντος, καὶ πάνυ οἰκείως διεκείμεθα· καὶ ἐγώ θ' οὕτως οἰκείως διεκείμην πρὸς τοῦτον, ὥστ' οὐδενὸς πώποτε, ὧν ἐδεήθη οὗτος ἐμοῦ, ἀπέτυχεν· οὗτός τ' αὖ ἐμοὶ οὐκ ἄχρηστος ἦν πρὸς τὸ ἐπιμεληθῆναι καὶ διοικῆσαι. † καὶ ὁπότε ἐγὼ ἀποδημοίην, ἢ δημοσίᾳ τριηραρχῶν, ἢ ἰδίᾳ κατ' ἄλλο τι, κύριον τῶν ἐν ἀγρῷ τοῦτον ἁπάντων κατέλιπον. † συμβαίνει δή μοι τριηραρχία περὶ Πελοπόννησον. ἐκεῖθεν δ' εἰς Σικελίαν ἔδει τοὺς πρέσβεις ἄγειν, οὓς ὁ δῆμος ἐχειροτόνησεν. † ἡ οὖν ἀναγωγὴ διὰ ταχέων ἐγίγνετό μοι. ἐπιστέλλω δὴ αὐτῷ, ὅτι αὐτὸς μὲν ἀνῆγμαι, καὶ οὐχ οἷός τ' εἴην οἴκαδε ἀφι-

κέσθαι, ἵνα μὴ κατακωλύοιμι τοὺς πρέσβεις. τούτῳ δὲ προσέταξα ἐπιμελεῖσθαί τε τῶν οἴκοι, καὶ διοικεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ. † ἐν δὲ τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ, ἀποδιδράσκουσιν αὐτὸν οἰκέται τρεῖς ἐξ ἀγροῦ παρὰ τούτου· οἱ μὲν δύο, ὧν ἐγὼ ἔδωκα αὐτῷ· ὁ δὲ εἷς, ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο. † διώκων οὖν, ἁλίσκεται ὑπὸ τριήρους, καὶ κατήχθη εἰς Αἴγιναν, καὶ ἐκεῖ ἐπράθη. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα ἐγὼ τριηραρχῶν, προσέρχεταί μοι Δείνων ὁ ἀδελφὸς ὁ τούτου, λέγων τήν τε τούτου συμφορὰν, αὐτός τε, ὅτι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων οὐ πεπορευμένος εἴη ἐπὶ τοῦτον, πέμποντος τούτου αὐτῷ ἐπιστολὰς, καὶ ἅμα λέγων πρὸς ἡμᾶς, ὡς ἀκούοι αὐτὸν δεινῶς διακεῖσθαι. § † ἀκούσας δ' ἐγὼ ταῦτα, καὶ συναχθεσθεὶς ἐπὶ τῇ ἀτυχίᾳ τῇ τούτου, πέμπω τὸν Δείνωνα, τὸν ἀδελφὸν τούτου, εὐθὺς ἐπὶ τοῦτον, δοὺς ἐφόδιον αὐτῷ τριακοσίας δραχμάς. † ἀφικόμενος δ' οὗτος, καὶ ἐλθὼν ὡς ἐμὲ πρῶτον, ἠσπάζετο, καὶ ἐπῄνει, ὅτι παρέσχον τὰ ἐφόδια τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ διωδύρετο τὴν αὑτοῦ συμφορὰν, καὶ κατηγορῶν ἅμα τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων, ἐδεῖτό μου βοηθῆσαι αὐτῷ, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἦν περὶ αὐτὸν ἀληθινὸς φίλος. καὶ κλαίων ἅμα, καὶ λέγων, ὅτι ἓξ καὶ εἴκοσι μνῶν λελυμένος εἴη, εἰσενεγκεῖν αὐτῷ [τι] ἐκέλευέ με εἰς τὰ λύτρα. † ταῦτα δ' ἐγὼ ἀκούων, καὶ ἐλεήσας τοῦτον, καὶ ἅμα ὁρῶν κακῶς διακείμενον, καὶ ἐπιδεικνύοντα ἕλκη ἐν ταῖς κνήμαις ὑπὸ τῶν δεσμῶν, ὧν ἔτι τὰς οὐλὰς ἔχει, καὶ ἐὰν κελεύσητε αὐτὸν δεῖξαι, οὐ μὴ ἐθελήσῃ· ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ὅτι

καὶ

καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ εἴην αὐτῷ φίλος ἀληθινὸς, καὶ νῦν ἐν τῇ συμφορᾷ βοηθήσαιμι αὐτῷ. καὶ τάς τε τριακοσίας, ἃς τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔδωκα ἐφόδια, ὅτε ἐπορεύετο ἐπὶ τοῦτον, ἀφείην αὐτῷ, χιλίας τε δραχμὰς ἔρανον αὐτῷ εἰς τὰ λύτρα εἰσοίσοιμι. † καὶ τοῦτο οὐ λόγῳ μὲν ὑπεσχόμην, ἔργῳ δ' οὐκ ἐποίησα· ἀλλ', ἐπειδὴ οὐκ εὐπόρουν ἀργυρίου, διὰ τὸ διαφόρως ἔχειν τῷ Φορμίωνι, καὶ ἀποστερεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐσίαν, ἥν μοι ὁ πατὴρ κατέλιπε, κομίσας ὡς Θεοκλέα, τὸν τότε τραπεζιτεύοντα, ἐκπώματα, καὶ στέφανον χρυσοῦν, ἅπερ ἐμοὶ ἐκ τῶν πατρῴων ὄντα ἐτύγχανεν, ἐκέλευσα δοῦναι τούτῳ χιλίας δραχμάς. καὶ τοῦτο ἔδωκα δωρεὰν αὐτῷ τὸ ἀργύριον, καὶ ὁμολογῶ δεδωκέναι. §† ἡμέραις δ' οὐ πολλαῖς ὕστερον προσελθών μοι κλαίων, ἔλεγεν, ὅτι οἱ ξένοι ἀπαιτοῖεν αὐτὸν, οἱ δανείσαντες τὰ λύτρα, τὸ λοιπὸν ἀργύριον. καὶ ἐν ταῖς συγγραφαῖς εἴη, τριάκονθ' ἡμερῶν αὐτὸν ἀποδοῦναι, ἢ διπλάσιον ὀφείλειν· καὶ ὅτι τὸ χωρίον, τὸ ἐν γειτόνων μοι τοῦτο, οὐδεὶς ἐθέλοι οὔτε πρίασθαι, οὔτε τίθεσθαι· † ὁ γὰρ ἀδελφὸς, ὁ Ἀρεθούσιος, οὗ τἀνδράποδ' ἐστὶ ταῦτα, ἃ νῦν ἀπογέγραπται, οὐδένα ἐῴη οὔτε ὠνεῖσθαι, οὔτε τίθεσθαι, ὡς ἐνοφειλομένου αὐτῷ ἀργυρίου. σὺ οὖν μοι, ἔφη, πόρισον τὸ ἐλλεῖπον τοῦ ἀργυρίου, πρὶν τὰς τριάκονθ' ἡμέρας παρελθεῖν, ἵνα μὴ ὅ, τε ἀποδέδωκα, ἔφη, τὰς χιλίας δραχμὰς, ἀπόλωνται, καὶ αὐτὸς ἀγώγιμος γένωμαι. † συλλέξας δ', ἔφη, τὸν ἔρανον, ἐπειδὰν τοὺς ξένους ἀπαλλάξω, σοὶ ἀποδώσω, ὃ ἄν μοι χρήσῃς. οἶσθα δ', ἔφη,

ἔφη, ὅτι καὶ οἱ νόμοι κελεύουσι, τοῦ λυσαμένου ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι τὸν λυθέντα, ἐὰν μὴ ἀποδιδῷ τὰ λύτρα. † ἀκούων δ᾽ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ δοκῶν οὐ ψεύδεσθαι, ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ἅπερ ἂν νέος τε ἄνθρωπος, καὶ οἰκείως χρώμενος, οὐκ ἂν νομίσας ἀδικηθῆναι· ὅτι, ὦ Νικόστρατε, καὶ ἐν τῷ πρὸ τοῦ σοι χρόνῳ φίλος ἦν ἀληθινὸς, καὶ νῦν ἐν ταῖς συμφοραῖς σου, καθ᾽ ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, βεβοήθηκα. † ἐπειδὴ δ᾽ ἐν τῷ παρόντι οὐ δύνασαι πορίσαι ἅπαντα τὰ χρήματα, ἀργύριον μὲν ἐμοὶ οὐ πάρεστιν, οὐδ᾽ ἔχω οὐδ᾽ αὐτός· τῶν δὲ κτημάτων σοι τῶν ἐμῶν κίχρημι, ὅ, τι βούλει, θέντα τοῦ ἐπιλοίπου ἀργυρίου ὅσον ἐνδεῖ σοι, ἐνιαυτὸν ἀτόκῳ χρῆσθαι τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἀποδοῦναι τοῖς ξένοις. † συλλέξας δ᾽ ἔρανον, ὥσπερ αὐτὸς φὴς, λῦσαί μοι τὰ κτήματα. § ἀκούσας δ᾽ οὗτος ταῦτα, καὶ ἐπαινέσας με, ἐκέλευσε τὴν ταχίστην πρᾶξαι, πρὶν ἐξήκειν τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς ἔφη δεῖν τὰ λύτρα καταθεῖναι. † τίθημι οὖν τὴν συνοικίαν ἑκκαίδεκα μνῶν Ἀρκέσαντι παμβωτάδῃ, ὃν αὐτὸς οὗτος προὐξένησεν, ἐπὶ ὀκτὼ ὀβολοῖς τὴν μνᾶν δανείσαντι τοῦ μηνὸς ἑκάστου. † λαβὼν δὲ τὸ ἀργύριον οὐχ ὅπως χάριν τινά μοι ἀποδίδωσιν, ὧν εὖ ἔπαθεν, ἀλλ᾽ εὐθέως ἐπεβούλευσέ μοι, ἵν᾽ ἀποστερήσειε τἀργύριον, καὶ εἰς ἔχθραν καταστάιη, † καὶ ἀπορούμενος ἐγὼ, νέος ὢν, τοῖς πράγμασιν ὅ, τι χρησαίμην, καὶ ἄπειρος πραγμάτων, [ὅπως] μὴ εἰσπράττοιμι αὐτὸν τἀργύριον, οὗ ἡ συνοικία ἐτέθη, ἀλλ᾽ ἀφείην ἂν αὐτῷ. † πρῶτον μὲν οὖν ἐπιβουλεύει μοι μετὰ τῶν ἀντιδίκων, καὶ πίστιν αὐτοῖς δίδωσιν.

ἔπειτα

ἔπειτα ἀγώνων μοι συνεστηκότων πρὸς αὐτούς, τούς τε λόγους ἐκφέρει μου, εἰδώς, καὶ ἐγγράφει τῷ δημοσίῳ ἀπρόσκλητον ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως ἐπιβολὴν ἑξακοσίας καὶ δέκα δραχμάς, διὰ Λυκίδου τοῦ μυλωθροῦ ποιησάμενος τὴν δίκην. † κλητῆρα δὲ κατ᾽ ἐμοῦ τόν τε ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ, Ἀρεθούσιον τοῦτον, ἐπιγράφεται, οὗπερ ἐστὶ τἀνδράποδα ταῦτα, καὶ ἄλλον τινά. καὶ παρεσκευάζοντο, εἰ ἀνακρινοίμην κατὰ τῶν οἰκείων τῶν ἀδικούντων με τὰς δίκας, ἃς εἰλήχειν αὐτοῖς, ἐνδεικνύναι με, καὶ ἐμβάλλειν εἰς τὸ δεσμωτήριον. † ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὁ Ἀρεθούσιος ἀπρόσκλητόν μου δέκα δραχμῶν δίκην καταδικασάμενος, ὡς * ὀφείλοντος τῷ δημοσίῳ, κλητῆρας ἐπιγραψάμενος, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν βίᾳ, τὰ σκεύη πάντα ἐξεφόρησε, πλεῖον ἢ εἴκοσι μνῶν ἄξια· καὶ οὐδ᾽ ὁτιοῦν κατέλιπεν. § † ὅτε δὲ τιμωρεῖσθαι ᾤμην δεῖν, ἐκτίσας τῷ δημοσίῳ τὸ ὄφλημα, ἐπειδὴ ἐπυθόμην τὴν ἐπιβολήν, καὶ ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν κλητῆρα τὸν ὁμολογοῦντα κεκλητευκέναι τὸν Ἀρεθούσιον τῆς ψευδοκλητείας κατὰ τὸν νόμον· ἐλθὼν εἰς τὸ χωρίον τῆς νυκτός, ὅσα ἐνῆν φυτὰ ἀκροδρύων γενναίων ἐμβεβλημένα, καὶ τὰς ἀναδενδράδας ἐξέκοψε· καὶ φυτευτήρια ἐλαιῶν περιστοίχων κατέκλασεν, οὕτω δεινῶς, ὡς οὐδ᾽ ἂν οἱ πολέμιοι διαθεῖεν. † πρὸς δὲ τούτοις, μεθ᾽ ἡμέραν παιδάριον ἀστὸν εἰσπέμψαντες διὰ τὸ γείτονές τε εἶναι, καὶ ὅμορον τὸ χωρίον, ἐκέλευον τὴν ῥοδωνιὰν βλαστάνουσαν ἐκτίλλειν, ἵν᾽ εἴπερ καταλαβὼν αὐτὸν ἐγὼ πρὸς ὀργὴν δήσαιμι, ἢ πατάξαιμι, ὡς δοῦλον ὄντα,

γραφὴν

*γραφήν με γράψαιντο ὕβρεως. ὡς δὲ τούτου διήμαρτον, κἀγὼ μάρτυρας μὲν, ὧν ἔπασχον, ἐποιούμην, αὐτὸς δ' οὐδὲν ἐξημάρτανον εἰς αὐτοὺς, ἐνταῦθα ἤδη μοι ἐπιβουλεύουσι τὴν μεγίστην ἐπιβουλήν· † ἀνακεκριμένου γὰρ ἤδη μου κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς ψευδοκλητείας γραφὴν, καὶ μέλλοντος εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, τηρήσας με ἀνιόντα ἐκ Πειραιῶς ὀψὲ περὶ τὰς λιθοτομίας, παίει με πὺξ, καὶ ἁρπάζει μέσον, καὶ ὠθεῖ με εἰς τὰς λιθοτομίας, εἰ μή τινες προσιόντες, βοῶντός μου ἀκούσαντες, παρεγένοντο, καὶ ἐβοήθησαν. ἡμέραις δ' οὐ πολλαῖς ὕστερον εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον πρὸς ἡμέραν διαμεμετρημένην, καὶ ἐξελέγξας αὐτὸν τὰ ψευδῆ κεκλητευκότα, καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα εἴρηκα, ἠδικηκότα, εἷλον. † καὶ ἐν τῇ τιμήσει βουλομένων τῶν δικαστῶν θανάτου τιμῆσαι αὐτῷ, ἐδεήθην ἐγὼ τῶν δικαστῶν, μηδὲν δι' * ἐμὲ τοιοῦτον πρᾶξαι· ἀλλὰ συγχωρῆσαι ὅσουπερ αὐτοὶ ἐτιμῶντο, ταλάντου, † οὐχ ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ὁ Ἀρεθούσιος· ἄξια γὰρ αὐτῷ θανάτου εἴργαστο εἰς ἐμέ· ἀλλ' ἵν' ἐγὼ, Πασίωνος ὢν, καὶ κατὰ ψήφισμα πολίτης, μηδένα ἀθηναίων ἀπεκτονὼς εἴην. † ὡς δ' ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, τούτων ὑμῖν πάντων τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.*

Μάρτυρες. *Ἃ μὲν τοίνυν ἀδικούμενος ὑπ' αὐτῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, δεδήλωκα ὑμῖν. ὡς δ' ἐστὶν Ἀρεθουσίου τἀνδράποδα ταῦτα, καὶ ὄντα ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἀπέγραψα, ἐπιδείξω ὑμῖν· † τὸν μὲν γὰρ Κέρδωνα ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο. καὶ ὡς ἦν Ἀρεθουσίου, τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.*

Μάρτυ-

Μάρτυρες. Παρ᾽ οἷς τοίνυν εἰργάσατο πώποτε, ὡς τοὺς μισθοὺς Ἀρεθούσιος ἐκομίζετο τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ δίκας καὶ ἐλάμβανε, καὶ ἐδίδου, ὁπότε κακόν τι ἐργάσαιτο, ὡς δεσπότης ὤν, τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Τὸν δὲ Μάνην, δανείσας ἀργύριον Ἀρχεπόλιδι τῷ Πειραιεῖ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ᾽ ἦν αὐτῷ ἀποδοῦναι ὁ Ἀρχέπολις, οὔτε τὸν τόκον, οὔτε τὸ ἀρχαῖον, ἅπαν ἐναπετίμησεν αὐτῷ. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Ετι τοίνυν καὶ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι εἰσὶν Ἀρεθουσίου οἱ ἄνθρωποι· ὁπότε γὰρ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἢ ὀπώραν πρίαιντο, ἢ θέρος μισθοῖντο ἐκθερίσαι, ἢ ἄλλο τι τῶν περὶ γεωργίαν ἔργων ἀναιροῖντο, Ἀρεθούσιος ἦν ὁ ὠνούμενος, καὶ μισθούμενος ὑπὲρ αὐτῶν. ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Οσας μὲν τοίνυν μαρτυρίας παρασχέσθαι εἶχον ὑμῖν, ὡς ἔστιν Ἀρεθουσίου τὰ ἀνδράποδα, δεδήλωκα ὑμῖν. βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῆς προκλήσεως εἰπεῖν, ἣν οὗτοί με προὐκαλέσαντο, καὶ ἐγὼ τούτους. † οὗτοι μὲν γάρ με προὐκαλέσαντο, ὅτε ἡ πρώτη ἀνάγνωσις ἦν, φάσκοντες ἕτοιμοι εἶναι παραδιδόναι ἐμοὶ αὐτῷ τἀνδράποδα βασανίσαι, βουλόμενοι μαρτυρίαν τινὰ αὐτοῖς ταύτην γενέσθαι. † ἐγὼ δ᾽ ἀπεκρινάμην αὐτοῖς ἐναντίον μαρτύρων, ὅτι ἕτοιμός εἰμι ἰέναι εἰς τὴν βουλὴν

μετ᾽

μετ' αὐτῶν, καὶ παραλαμβάνειν μετ' ἐκείνης, ἢ μετὰ τῶν ἕνδεκα, λέγων ὅτι, εἰ μὲν ἰδίαν δίκην ἐδικαζόμην αὐτοῖς, εἰ ἐμοὶ ἐξεδίδοσαν, παρελάμβανον ἄν· νυνὶ δὲ τῆς πόλεως εἴη τἀνδράποδα, καὶ ἡ ἀπογραφή. δεῖν οὖν δημοσίᾳ βασανίζεσθαι. † ἡγούμην γὰρ οὐ προσήκειν ἐμοὶ, ἰδιώτῃ ὄντι, τοὺς δημοσίους βασανίζειν· (* οὐδὲ γὰρ τῆς βασάνου κύριος ἐγιγνόμην,) οὔτε καλῶς ἔχειν, τὰ λεγόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐμὲ κρίνειν. ἡγούμην, δὲ δεῖν τὴν ἀρχὴν, ἢ τοὺς ᾑρημένους ὑπὸ τῆς βουλῆς γράφεσθαι, καὶ κατασημηναμένους τὰς βασάνους ὅ, τι εἴποιεν οἱ ἄνθρωποι, παρέχειν εἰς τὸ δικαστήριον· ἵν' ἀκούσαντες ἐκ τούτων ἐψηφίσασθε, ὁποῖόν τι ὑμῖν ἐδόκει· † ἰδίᾳ μὲν γὰρ βασανιζομένων τῶν ἀνθρώπων ὑπ' ἐμοῦ, ἀντελέγετ' ἂν ἅπαντα ὑπὸ τούτων. εἰ δὲ δημοσίᾳ, ἡμεῖς μὲν ἂν ἐσιωπῶμεν· οἱ δ' ἄρχοντες οἱ ᾑρημένοι ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἐβασάνιζον ἂν μέχρι οὗ αὐτοῖς ἐδόκει. ταῦτα δέ μου ἐθέλοντος, οὐκ ἂν ἔφασαν παραδοῦναι τῇ ἀρχῇ, οὐδ' εἰς τὴν βουλὴν ἤθελον ἀκολουθεῖν. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας τούτων.

Μάρτυρες. Κατὰ πολλὰ μὲν οὖν ἔμοιγε δοκοῦσιν εἶναι ἀναίσχυντοι, ἀμφισβητοῦντες τῶν ὑμετέρων, οὐχ ἥκιστα δὲ ὑμῖν αὐτοὺς ἐπιδείξω ἐκ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων· † οὗτοι γὰρ ὅτε οἱ δικασταὶ ἠβούλοντο θανάτου τιμῆσαι τῷ Ἀρεθουσίῳ, ἐδέοντο τῶν δικαστῶν χρημάτων τιμῆσαι, καὶ ἐμοῦ συγχωρῆσαι, καὶ ὡμολόγησαν αὐτοὶ συνεκτίσειν. † τοσούτου δὴ δέουσιν ἐκτίνειν καθ' ἃ ἐνεγγυήσαντο, ὥστε καὶ τῶν ὑμετέρων ἀμφισβητοῦσι. † καίτοι οἵγε νόμοι κελεύουσι τὴν οὐσίαν δημοσίαν

μοσίαν

μοσίαν εἶναι, ὃς ἂν ἐγγυησάμενός τι τῶν τῆς πόλεως, μὴ ἀποδιδῷ τὴν ἐγγύην. † ὥστε καὶ εἰ τούτων ἦν τἀνδράποδα, προσῆκεν αὐτὰ δημόσια εἶναι, εἴπερ τι τῶν νόμων ὄφελος. † καὶ πρὶν μὲν ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὁ Ἀρεθούσιος ὡμολογεῖτο τῶν ἀδελφῶν εὐπορώτατος εἶναι. † ἐπειδὴ δ' οἱ νόμοι κελεύουσι τἀκείνου ὑμέτερα εἶναι, τηνικαῦτα πένης ὢν φαίνεται ὁ Ἀρεθούσιος, καὶ τῶν μέν, ἡ μήτηρ ἀμφισβητεῖ· τῶν δ', ἡ ἀδελφή. † χρῆν δ' αὐτούς, εἴπερ ἠβούλοντο δικαίως προσφέρεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀποδείξαντας ἅπασαν τὴν οὐσίαν τὴν ἐκείνου, τὰ τούτων αὐτῶν εἴ τις ἀπέγραψεν, ἀμφισβητεῖν. † ἐὰν οὖν ἐνθυμηθῆτε, ὅτι οὐδέποτ' ἔσται ἀπορία τῶν ἀμφισβητησόντων ὑμῖν περὶ τῶν ὑμετέρων· (ἢ γὰρ ὀρφανούς, ἢ ἐπικλήρους κατασκευάσαντες, ἀξιώσουσιν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, ἢ γῆρας, καὶ ἀπορίας, καὶ τροφὰς μητρὶ λέγοντες, καὶ ἀποδυρόμενοι, δι' ὧν μάλιστ' ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς, πειράσονται καὶ ἀποστερήσειν τὴν πόλιν τοῦ ὀφλήματος·) † ἐὰν οὖν ταῦτα παριδόντες πάντα, καταψηφίσησθε, ὀρθῶς βουλεύσεσθε.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ
ΑΙΚΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Ἀρίστων ἀθηναῖος δικάζεται Κόνωνι αἰκίας, λέγων ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τετυπτῆσθαι, καὶ μάρτυρας τούτου παρεχόμενος. ὁ δὲ Κόνων ἀρνεῖ-

ται τὸ πρᾶγμα· καὶ μάρτυρας ἀντιπαρέχεται, οὓς ὁ Δημοσθένης οὔ φησι πιστούς· βεβιωκέναι γὰρ φαύλως, καὶ εὐχερῶς ἔχειν πρὸς τὸ ψεύδεσθαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ ΑΙΚΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ.

Ὑβρισθεὶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ παθὼν ὑπὸ Κόνωνος τουτουῒ τοιαῦτα, ὥστε πολὺν χρόνον πάνυ μήτε τοὺς οἰκείους, μήτε τῶν ἰατρῶν μηδένα προσδοκᾶν περιφεύξεσθαί με, ὑγιάνας καὶ σωθεὶς ἀπροσδοκήτως, ἔλαχον αὐτῷ τὴν δίκην τῆς αἰκίας ταυτηνί. † πάντων δὲ τῶν οἰκείων, καὶ τῶν φίλων, οἷς συνεβουλευόμην, ἔνοχον μὲν φασκόντων αὐτὸν ἐκ τῶν πεπραγμένων εἶναι, καὶ τῇ τῶν λωποδυτῶν ἀπαγωγῇ, καὶ ταῖς τῆς ὕβρεως γραφαῖς, συμβουλευόντων δέ μοι, καὶ παραινούντων μὴ μείζω πράγματα, ἢ δυνήσομαι φέρειν, ἐπάγεσθαι, μηδ᾽ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν, ἣν *ἔχω, ὧν ἐπεπόνθειν, ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, οὕτως ἐποίησα. καὶ δι᾽ ἐκείνους ἰδίαν ἔλαχον δίκην, ἥδιστ᾽ ἂν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, θανάτου κρίνας τουτονί. καὶ τούτου συγγνώμην ἕξετε, εὖ οἶδ᾽ ὅτι, πάντες, ἐπειδὰν, ἃ πέπονθ᾽, ἀκούσητε· † δεινῆς γὰρ οὔσης τῆς τότε συμβάσης ὕβρεως, οὐκ ἐλάττων ἡ μετὰ ταῦτ᾽ ἀσέλγειά ἐστι τουτουΐ. § ἀξιῶ δὲ, καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου περὶ ὧν πέπονθα λέγοντος·

γοντος· εἶτ', ἐὰν ἠδικῆσθαι καὶ παρανενομῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ἐξ ἀρχῆς δ' ὡς ἕκαστα πέπρακται, διηγήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷόστε ὦ διὰ βραχυτάτων. † ἐξήλθομεν, ἔτος τουτὶ τρίτον, εἰς Πάνακτον Φρουρᾶς ἡμῖν προγραφείσης. ἐσκήνωσαν οὖν οἱ υἱεῖς οἱ Κόνωνος τουτουὶ ἐγγὺς ἡμῶν, ὡς οὐκ ἂν ἐβουλόμην· ἡ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἔχθρα, καὶ τὰ προσκρούσματ', ἐκεῖθεν ἡμῖν συνέβη, ἐξ ὧν δ', ἀκούσεσθε. † ἔπινον ἑκάστοτε οὗτοι τὴν ἡμέραν, ἐπειδὰν τάχιστα ἀριστήσειαν, ὅλην. καὶ τοῦθ' ἕως περ ἦμεν ἐπὶ τῇ Φρουρᾷ, διετέλουν ποιοῦντες. ἡμεῖς δ', ὥσπερ ἐνθάδ' εἰώθαμεν, οὕτω διήγομεν καὶ ἔξω. ἣν οὖν δειπνοποιεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ὥραν συμβαίνοι, ταύτην ἂν ἤδη ἐπαροίνουν οὗτοι, τὰ μὲν πολλὰ εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν, τοὺς ἀκολούθους· τελευτῶντες δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς. † Φήσαντες γὰρ καπνίζειν αὐτοὺς ὀψοποιουμένους τοὺς παῖδας, ἢ κακῶς λέγειν ὅ, τι τύχοιεν, ἔτυπτον, καὶ τὰς ἀμίδας κατεσκεδάννυον, καὶ προσεούρουν, καὶ ἀσελγείας καὶ ὕβρεως οὐδ' ὁτιοῦν ἀπέλειπον. † ὁρῶντες δ' ἡμεῖς ταῦτα, καὶ λυπούμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεπεμψάμεθα. ὡς δ' ἐχλεύαζον ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπαύοντο, τῷ στρατηγῷ τὸ πρᾶγμα εἴπομεν, κοινῇ πάντες οἱ σύσσιτοι προσελθόντες, οὐκ ἐγὼ τῶν ἄλλων ἔξω. † λοιδορηθέντος δ' αὐτοῖς ἐκείνου, καὶ κακίσαντος αὐτοὺς, οὐ μόνον περὶ ὧν εἰς ἡμᾶς ἠσέλγαινον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ὅλως ἐποίουν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, τοσούτου ἐδέησαν παύσασθαι, ἢ αἰσχυνθῆναι, ὥστ', ἐπειδὴ θᾶττον συνεσκότασεν, εὐθὺς ὡς ἡμᾶς εἰσεπήδησαν ταύτῃ τῇ ἑσπέρᾳ. † καὶ τὸ

μὲν πρῶτον, κακῶς ἔλεγον. τελευτῶντες δὲ, καὶ πληγὰς ἐνέτειναν ἐμοί. καὶ τοσαύτην κραυγὴν καὶ θόρυβον περὶ τὴν σκηνὴν ἐποίησαν, ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν, καὶ τοὺς ταξιάρχους ἐλθεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τινὰς στρατιωτῶν, οἵπερ ἐκώλυσαν μηδὲν ἡμᾶς ἀνήκεστον παθεῖν, μηδ᾽ αὐτοὺς ποιῆσαι, παροινουμένους ὑπὸ τούτων. † τοῦ δὲ πράγματος εἰς τοῦτο προελθόντος, ὡς δεῦρ᾽ ἐπανήλθομεν, ἦν ἡμῖν, οἷον εἰκὸς, ἐκ τούτων ὀργὴ καὶ ἔχθρα πρὸς ἀλλήλους. οὐ μὴν ἔγωγε, μὰ τοὺς θεοὺς, ᾤμην δεῖν οὔτε δίκην λαχεῖν αὐτοῖς, οὔτε λόγον ποιεῖσθαι τῶν συμβάντων οὐδένα. ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἐκεῖνο ἐγνώκειν τολοιπὸν, εὐλαβεῖσθαι, καὶ φυλάττεσθαι μὴ πλησιάζειν τοῖς τοιούτοις. † πρῶτον μὲν οὖν, ὧν εἴρηκα, τούτων βούλομαι τὰς μαρτυρίας παρασχόμενος, μετὰ ταῦτα οἷα ὑπ᾽ αὐτοῦ τούτου πέπονθα, ἐπιδεῖξαι, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι ᾧ προσῆκε τοῖς τὸ πρῶτον ἁμαρτηθεῖσιν ἐπιτιμᾷν, οὗτος αὐτὸς πρότερος πολλῷ δεινότερ᾽ εἴργασται.

Μαρτυρίαι.

Ὧν μὲν τοίνυν οὐδένα ᾤμην δεῖν λόγον ποιήσασθαι, ταῦτ᾽ ἐστί. χρόνῳ δ᾽ ὕστερον οὐ πολλῷ περιπατοῦντος, ὥσπερ εἰώθειν, ἑσπέρας ἐν ἀγορᾷ μου μετὰ Φανοστράτου τοῦ κηφισιέως, τῶν ἡλικιωτῶν τινὸς, παρέρχεται Κτησίας, ὁ υἱὸς ὁ τούτου, μεθύων, κατὰ τὸ λεωκόριον, ἐγγὺς τῶν Πυθοδώρου. κατιδὼν δ᾽ ἡμᾶς, καὶ κραυγάσας, καὶ διαλεχθείς τι πρὸς αὑτὸν οὕτως, ὡς ἂν μεθύων, ὥστε μὴ μαθεῖν ὅ, τι λέγοι· παρῆλθε πρὸς μελίτην ἄνω· ἔπινον γὰρ ἐνταῦθα· (ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπυθόμεθα·) παρὰ Παμ-

φίλῳ

φίλῳ τῷ κναφεῖ, Κόνων οὑτοσὶ, Θεότιμός τις, Ἀρχεβιάδης, Σπίνθαρος ὁ Εὐβούλου, Θεογένης ὁ Ἀνδρομένους, πολλοί τινες οὓς ἐξαναστήσας ὁ Κτησίας, ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ ἡμῖν συμβαίνει ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τοῦ Φερρεφαττίου, καὶ περιπατοῦσι, πάλιν κατ' αὐτό πως τὸ λεωκόριον εἶναι, καὶ τούτοις περιτυγχάνομεν. ὡς δ' ἀνεμίχθημεν, εἷς μὲν αὐτῶν, ἀγνώς τις, τῷ Φανοστράτῳ προσπίπτει. καὶ κατεῖχεν ἐκεῖνον. † Κόνων δ' οὑτοσὶ, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἀνδρομένους υἱὸς, ἐμοὶ περιπεσόντες, τὸ μὲν πρῶτον ἐξέδυσαν. εἶθ' ὑποσκελίσαντες, καὶ ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον, οὕτω διέθηκαν ἐναλλόμενοι καὶ ὑβρίζοντες, ὥστε τὸ μὲν χεῖλος διακόψαι, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς συγκλεῖσαι, οὕτω δὲ κακῶς ἔχοντα κατέλειπον, ὥστε μήτε ἀναστῆναι, μήτε φθέγξασθαι δύνασθαι. κείμενος δ' αὐτῶν ἤκουον πολλὰ καὶ δεινὰ λεγόντων. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ βλασφημίαν ἔχει τινὰ, ἃ καὶ ὀνομάζειν ὀκνήσαιμ' ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια, ὃ δὲ τῆς ὕβρεώς ἐστι τῆς τούτου σημεῖον, καὶ τεκμήριον τοῦ πᾶν τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τούτου γεγενῆσθαι, τοῦθ' ὑμῖν ἐρῶ. † ᾖδε γὰρ, τοὺς ἀλεκτρυόνας μιμούμενος τοὺς νενικηκότας. οἱ δὲ κροτεῖν τοῖς ἀγκῶσιν αὐτὸν ἠξίουν, ἀντὶ πτερύγων, τὰς πλευράς. † καὶ μετὰ ταῦτα ἐγὼ μὲν ἀπεκομίσθην ὑπὸ τῶν παρατυχόντων γυμνός· οὗτοι δ' ᾤχοντο, θοἰμάτιον λαβόντες μου. ὡς δ' ἐπὶ τὴν θύραν ἦλθον, κραυγὴ, καὶ βοὴ τῆς μητρὸς, καὶ τῶν θεραπαινίδων ἦν. καὶ μόλις ποτὲ εἰς βαλανεῖον ἐνεγκόντες με, καὶ περιπλύναντες, ἔδειξαν τοῖς ἰατροῖς. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

Μάρτυρες. Συνέβη τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ Εὐξίθεον τουτονὶ τὸν χολλίδην, ὄνθ' ἡμῖν συγγενῆ, καὶ Μειδίαν μετὰ τούτου, ἀπὸ δείπνου ποθὲν ἀπιόντας, περιτυχεῖν πλησίον ὄντι μοι τῆς οἰκίας ἤδη, καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον φερομένῳ παρακολουθῆσαι, καὶ ἰατρὸν ἄγουσι παραγενέσθαι. οὕτω δ' εἶχον ἀσθενῶς, † ὥσθ', ἵνα μὴ μακρὰν φεροίμην οἴκαδε ἐκ τοῦ βαλανείου, ἐδόκει τοῖς παροῦσιν ὡς τὸν Μειδίαν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν κομίσαι με· καὶ ἐποίησαν οὕτω. † λάβε οὖν καὶ τὰς τούτων μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆθ', ὅτι πολλοὶ συνίσασιν, ὡς ὑπὸ τούτων ὑβρίσθην.

Μαρτυρίαι. Λάβε δὴ καὶ τὴν τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Τότε μὲν τοίνυν παραχρῆμα ὑπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἔλαβον, καὶ τῆς ὕβρεως, οὕτω διετέθην, ὡς ἀκούετε καὶ μεμαρτύρηται παρὰ πάντων ὑμῖν τῶν εὐθὺς ἰδόντων. † μετὰ δὲ ταῦτα, τῶν μὲν οἰδημάτων τῶν ἐν τῷ προσώπῳ, καὶ τῶν ἑλκῶν, οὐδὲν ἔφη φοβεῖσθαι λίαν ὁ ἰατρός. πυρετοὶ δὲ παρηκολούθουν μοι συνεχεῖς, καὶ ἀλγήματα, ὅλου μὲν τοῦ σώματος πάνυ σφοδρὰ, καὶ δεινά· μάλιστα δὲ τῶν πλευρῶν, καὶ τοῦ ἤτρου, καὶ τῶν σιτίων ἀπεκεκλείσμην. † καὶ ὡς μὲν ὁ ἰατρὸς ἔφη, εἰ μὴ κάθαρσις αἵματος αὐτομάτη μοι πάνυ πολλὴ συνέβη, περιωδύνῳ ὄντι, καὶ ἀπορουμένῳ ἤδη, κἂν ἔμπυος γενόμενος διεφθάρην. νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔσωσε τὸ αἷμα ἀποχωρῆσαν. ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ παρηκολούθησέ μοι τοιαύτη

αὐτη

αὐτὴ νόσος, ἐξ ἧς εἰς τοὔσχατον ἦλθον, ἐξ ὧν ὑπὸ τούτων ἔλαβον πληγῶν, λέγε τὴν τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν, καὶ τὴν τῶν ἐπισκοπουμένων.

Μαρτυρίαι. Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ μετρίας τινὰς, καὶ φαύλας λαβὼν πληγὰς, ἀλλ᾽ εἰς πᾶν ἐλθὼν διὰ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀσέλγειαν τὴν τούτων, πολὺ τῆς προσηκούσης ἐλάττω δίκην εἴληχα, πολλαχόθεν νομίζω δῆλον ὑμῖν γεγενῆσθαι. † οἴομαι δ᾽ ὑμῶν ἐνίους θαυμάζειν, τίνα ποτέ ἐστιν, ἃ πρὸς ταῦτα τολμήσει Κόνων λέγειν. † βούλομαι δὴ προειπεῖν ὑμῖν, ἃ ἐγὼ πέπυσμαι λέγειν αὐτὸν παρεσκευάσθαι· ἀπὸ τῆς ὕβρεως καὶ τῶν πεπραγμένων τὸ πρᾶγμ᾽ ἀπαγαγόντα, εἰς γέλωτα καὶ σκώμματα ἐμβαλεῖν πειράσεσθαι· καὶ ἐρεῖν, ὡς εἰσὶν ἐν τῇ πόλει πολλοὶ, καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν υἱεῖς, οἳ παίζοντες, οἷα ἄνθρωποι νέοι, σφίσιν αὐτοῖς ἐπωνυμίας πεποίηνται, καὶ καλοῦσι, τοὺς μὲν, ἰθυφάλλους, τοὺς δὲ, αὐτοληκύθους· ἐρῶσι δ᾽ ἐκ τούτων ἑταιρῶν τινές. καὶ δὴ καὶ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ εἶναι τούτων ἕνα. καὶ πολλάκις περὶ ἑταίρας, καὶ εἰληφέναι, καὶ δεδωκέναι πληγάς. καὶ ταῦτ᾽ εἶναι νέων ἀνθρώπων. ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς, παροίνους μέν τινας, καὶ ὑβριστὰς * οὐ κατασκευάσει, ἀγνώμονας δὲ καὶ πικρούς. † ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, χαλεπῶς, ἐφ᾽ οἷς πέπονθα, ἐνηνοχὼς, οὐχ ἧττον τοῦτ᾽ ἀγανακτήσαιμ᾽ ἂν, καὶ ὑβρισθῆναι νομίσαιμι, εἰ οἷόν τ᾽ εἰπεῖν, εἰ ταῦτ᾽ ἀληθῆ δόξει Κόνων οὑτοσὶ λέγειν περὶ ἡμῶν, καὶ τοσαύτη τις ἄγνοια παρ᾽ ὑμῖν ἐστιν, ὥσθ᾽, ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος εἶναι φῇ, ἢ ὁ πλησίον αὐτὸν αἰτιάσηται, τοιοῦτος νομισθήσεται. τοῦ δὲ καθ᾽

ἡμέραν βίου, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μηδ' ὁτιοῦν ἔσται τοῖς μετρίοις ὄφελος. † ἡμεῖς γὰρ, οὔτε παροινοῦντες, οὔθ' ὑβρίζοντες ὑπ' οὐδενὸς ἀνθρώπων ἑωράμεθα. οὔτ' ἄγνωμον οὐδὲν ἡγούμεθα ποιεῖν, εἰ περὶ ὧν ἠδικήμεθ', ἀξιοῦμεν κατὰ τοὺς νόμους δίκην λαμβάνειν. † ἰθυφάλλοις δὲ, καὶ αὐτοληκύθοις συγχωροῦμεν εἶναι τοῖς υἱέσι τοῖς τούτου. καὶ ἔγωγ' εὔχομαι τοῖς θεοῖς, εἰς Κόνωνα, καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς τούτου, καὶ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἅπαντα τρέπεσθαι. † οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τελοῦντες ἀλλήλους τῷ ἰθυφάλλῳ, καὶ τοιαῦτα ποιοῦντες, ἃ πολλὴν αἰσχύνην ἔχει καὶ λέγειν, μὴ ὅτι γε δὴ ποιεῖν, ἀνθρώπους μετρίους. § † ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐμοί; θαυμάζω γὰρ ἔγωγε, εἴ τις ἐστὶ πρόφασις παρ' ὑμῖν, ἢ σκῆψις εὑρημένη, δι' ἧς, ἂν ὑβρίζων τις ἐξελέγχηται, καὶ τύπτων, δίκην οὐ δώσει. † οἱ μὲν γὰρ νόμοι, πολὺ τἀναντία, καὶ τὰς ἀναγκαίας προφάσεις, ὅπως μὴ μείζους γίγνωνται, προείδοντο· οἷον, (ἀνάγκη γάρ μοι καὶ ζητεῖν ταῦτα, καὶ πυνθάνεσθαι, * διὰ τί οὕτω γέγονεν.) † εἰσὶ κακηγορίας δίκαι. φασὶ τοίνυν ταύτας διὰ τοῦτο γίγνεσθαι, ἵνα μὴ λοιδορούμενοι, τύπτειν ἀλλήλους προάγωνται. † πάλιν αἰκίας εἰσί. καὶ ταύτας ἀκούω διὰ τοῦτο εἶναι τὰς δίκας, ἵνα μηδεὶς, ὅταν ἥττων ᾖ, λίθῳ, ἢ τῶν τοιούτων ἀμύνηται μηδενὶ, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ νόμου δίκην ἀναμείνῃ. † τραύματος πάλιν εἰσὶ γραφαὶ, τοῦ μὴ τιτρωσκομένων τινῶν φόνους γίγνεσθαι. † τὸ φαυλότατον, οἶμαι, τὸ τῆς λοιδορίας, πρὸ τοῦ τελευταίου καὶ δεινοτάτου προεώραται, τοῦ μὴ φόνον γίγνεσθαι, μηδὲ κατὰ μικρὸν ὑπάγεσθαι, ἐκ μὲν λοιδορίας

ρίας εἰς πληγὰς, ἐκ δὲ πληγῶν εἰς τραύματα, ἐκ δὲ τραυμάτων εἰς θάνατον· ἀλλ' ἐν τοῖς νόμοις εἶναι τούτων ἑκάστου τὴν δίκην, μὴ τῇ τοῦ προστυχόντος ὀργῇ, μηδὲ βουλήσει ταῦτα κρίνεσθαι. εἶτ' ἐν μὲν τοῖς νόμοις οὕτως· ἂν δ' εἴποι Κόνων, ἰθύφαλλοί τινες ἐσμὲν ἡμεῖς συνηγμένοι, καὶ ἐρῶντες, οὓς ἂν ἡμῖν δόξῃ, παίομεν, καὶ ἄγχομεν· εἶτα γελάσαντες ὑμεῖς ἀφήσετε; οὐκ οἴομαί γε. † οὐ γὰρ ἂν γέλως ὑμῶν ἔλαβεν οὐδένα, εἰ παρὼν ἐτύγχανεν, ἡνίκα εἱλκόμην, καὶ ἐξεδυόμην, καὶ ὑβριζόμην, καὶ ὑγιὴς ἐξελθὼν, φοράδην ἦλθον οἴκαδε· ἐξεπεπηδήκει δὲ μετὰ ταῦθ' ἡ μήτηρ, καὶ κραυγὴ καὶ βοὴ τῶν γυναικῶν τοσαύτη παρ' ἡμῖν ἦν, ὡσπερανεὶ τεθνεῶτός τινος· ὥστε τῶν γειτόνων τινὰς πέμψαι πρὸς ἡμᾶς, ἐρησομένους ὅ, τι ἐστὶ τὸ συμβεβηκός. § ὅλως δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δίκαιον μὲν οὐδενὶ δήπου σκῆψιν οὐδεμίαν τοιαύτην, οὐδὲ ἄδειαν ὑπάρχειν παρ' ὑμῖν, δι' ἣν ὑβρίζειν ἐξέσται. † εἰ δ' ἄρ' ἐστί τῳ, τοῖς δι' ἡλικίαν, [ἢ νεότητα] τούτων τι πράττουσι, τούτοις ἀποκεῖσθαι προσήκει τὰς τοιαύτας καταφυγάς· καὶ ἐκείνοις, οὐκ εἰς τὸ μὴ δοῦναι δίκην, ἀλλ' εἰς τὸ τῆς προσηκούσης ἐλάττω. † ὅστις δ' ἐτῶν μὲν ἐστι πλειόνων, ἢ πεντήκοντα, παρὼν δὲ νεωτέροις ἀνθρώποις, καὶ τούτοις υἱέσιν, οὐχ ὅπως ἀπέτρεψεν, ἢ διεκώλυσεν, ἀλλ' αὐτὸς ἡγεμὼν, καὶ πρῶτος, καὶ πάντων βδελυρώτατος γεγένηται, τίν' ἂν οὗτος ἀξίαν τῶν πεπραγμένων ὑπόσχοι δίκην; † ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' ἀποθανόντα οἴομαι. καὶ γὰρ εἰ μηδὲν αὐτὸς εἴργαστο τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' εἰ, παρεστηκότος

τȣ́τȣ, Κτησίας, ὁ υἱὸς ὁ τȣ́τȣ, ταῦθ᾽, ἅπερ ȣ̂τος νυνὶ, πεποιηκὼς ἐφαίνετο, τȣ̂τον ἐμισεῖτ᾽ ἂν δικαίως. † εἰ γὰρ ȣ̂τω τοὺς ἑαυτȣ̂ προῆκται παῖδας, ὥστ᾽ ἐναντίον ἐξαμαρτάνοντας ἑαυτȣ̂, καὶ ταῦτα, ἐφ᾽ ὧν ἐνίοις θάνατος ἡ ζημία κεῖται, μήτε φοβεῖσθαι, μήτ᾽ αἰσχύνεσθαι, τί τȣ̂τον ȣ̓κ ἂν εἰκότως παθεῖν οἴεσθε; † ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγȣ̂μαι ταῦτ᾽ εἶναι σημεῖα τȣ̂ μηδὲ τȣ̂τον τὸν ἑαυτȣ̂ πατέρα αἰσχύνεσθαι. εἰ γὰρ ἐκεῖνον αὐτὸς ἐτίμα, καὶ ἐδεδίει, κἂν τȣ́τους αὐτὸν ἠξίȣ. λάβε δή μοι καὶ τοὺς νόμȣς τȣ̀ς τῆς ὕβρεως, καὶ τὸν περὶ τῶν λωποδυτῶν· καὶ γὰρ τούτοις ἀμφοτέροις ἐνόχȣς τȣ́τους ὄψεσθε. λέγε.

Νόμοι. Τȣ́τοις τοῖς νόμοις ἀμφοτέροις ἐκ τῶν πεπραγμένων ἔνοχος Κόνων ἐστὶν ȣ̔τοσί. καὶ γὰρ ὕβριζε, καὶ ἐλωποδύτει. † εἰ δὲ μὴ κατὰ τȣ́τους προειλόμεθ᾽ ἡμεῖς δίκην λαμβάνειν, ἡμεῖς μὲν ἀπράγμονες καὶ μέτριοι φανοίμεθ᾽ ἂν εἰκότως, ȣ̂τος δ᾽ ὁμοίως πονηρός. † καὶ μὴν εἰ παθεῖν τί μοι συνέβη, φόνȣ καὶ τῶν δεινοτάτων ἂν ἦν ὑπόδικος. τὸν γȣ̂ν τῆς Βραυρωνόθεν ἱερείας πατέρα ὁμολογουμένως ȣ̓χ ἁψάμενον τȣ̂ τελευτήσαντος, ὅτι τῷ πατάξαντι τύπτειν παρεκελεύσατο, ἐξέβαλεν [αὐτὸν] ἡ βουλὴ ἡ ἐξ ἀρείου πάγου. δικαίως. εἰ γὰρ οἱ παρόντες, ἀντὶ τοῦ κωλύειν, τοὺς ἢ δι᾽ οἶνον, ἢ δι᾽ ὀργὴν, ἤ τιν᾽ ἄλλην αἰτίαν ἐξαμαρτάνειν ἐπιχειροῦντας, αὐτοὶ παροξυνοῦσιν, ȣ̓δεμί᾽ ἐστὶν ἐλπὶς σωτηρίας τῷ περιπίπτοντι τοῖς ἀσελγαίνουσιν. † ἀλλ᾽, ἕως ἂν ἀπείπωσιν, ὑβρίζεσθαι ὑπάρξει· ὅπερ ἐμοὶ συνέβη. ἃ τοίνυν, ὅθ᾽ ἡ δίαιτα ἐγίγνετο,

ἐποί-

ἐποίουν, βούλομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. καὶ γὰρ ἐκ τούτων τὴν ἀσέλγειαν θεάσεσθε αὐτῶν. † ἐποίησαν μὲν γὰρ ἔξω μέσων νυκτῶν εἶναι τὴν ὥραν, οὔτε τὰς μαρτυρίας ἀναγινώσκειν ἐθέλοντες, οὔτε ἀντίγραφα διδόναι, τῶν τε παρόντων. ἡμῖν καθ' ἕνα οὑτωσὶ πρὸς τὸν βωμὸν ἄγοντες καὶ ἐξορκίζοντες, καὶ γράφοντες μαρτυρίας, οὐδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα· ἀλλ', ἐξ ἑταίρας εἶναι παιδίον αὐτῷ τοῦτο, καὶ πεπονθέναι τὰ καὶ τά, ἃ μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδεὶς ἐστιν, ὅστις οὐκ ἐπετίμα τῶν παρόντων, καὶ ἐμίσει. τελευτῶντες δὲ, καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἑαυτούς. § † ἐπειδὴ δ' οὖν ποτ' ἀπεῖπον, καὶ ἐνεπλήσθησαν ταῦτα ποιοῦντες, προκαλοῦνται ἐπὶ διακρούσει, καὶ τῷ μὴ σημανθῆναι τοὺς ἐχίνους, ἐθέλειν ἐκδοῦναι περὶ τῶν πληγῶν παῖδας, ὀνόματα γράψαντες. καὶ νῦν οἴομαι περὶ τοῦτ' ἔσεσθαι τοὺς πολλοὺς τῶν λόγων αὐτοῖς. † ἐγὼ δ' οἴομαι δεῖν πάντας ὑμᾶς ἐκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι οὗτοι, εἰ τοῦ γενέσθαι τὴν βάσανον ἕνεκα προὐκαλοῦντο, καὶ ἐπίστευον τῷ δικαίῳ τούτῳ, οὐκ ἄν, ἤδη τῆς διαίτης ἀποφαινομένης, νυκτὸς, οὐδεμιᾶς ὑπολοίπου σκήψεως οὔσης, προὐκαλοῦντο. † ἀλλὰ πρῶτον μὲν, πρὸ τοῦ τὴν δίκην ληχθῆναι, ἡνίκ' ἀσθενῶν ἐγὼ κατεκείμην, καὶ, οὐκ εἰδὼς, εἰ περιφεύξομαι, πρὸς ἅπαντας τοὺς εἰσιόντας τοῦτον ἀπέφαινον τὸν πρῶτον πατάξαντα, καὶ τὰ πλεῖσθ', ὧν ὑβρίσμην, διαπεπραγμένον· τότ' ἂν εὐθέως ἧκεν, ἔχων μάρτυρας πολλοὺς, ἐπὶ τὴν οἰκίαν· τότ' ἂν τοὺς οἰκέτας παρεδίδου, καὶ τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου τινὰς παρεκάλει. εἰ γὰρ ἀπέθανον, παρ' ἐκεί-

νοις ἂν ἦν ἡ δίκη. † εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἠγνόησε ταῦτα, καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον ἔχων, ὡς νῦν φήσει, οὐ παρεσκευάσατο ὑπὲρ τηλικούτου κινδύνου· ἐπειδή γ᾽ ἀνεστηκὼς ἤδη προσεκαλεσάμην αὐτὸν, ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ πρὸς τῷ διαιτητῇ, παραδιδοὺς ἐφαίνετ᾽ ἄν. ὧν οὐδὲν πέπρακται τούτῳ. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ διακρούσεως ἕνεκα ἡ πρόκλησις ἦν, λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν. ἔσται γὰρ ἐκ ταύτης φανερόν.

Μαρτυρία. Περὶ μὲν τοίνυν τῆς βασάνου, ταῦτα μέμνησθε, τὴν ὥραν ἡνίκα προὐκαλεῖτο, ὧν ἕνεκ᾽ ἐκκρούων ταῦτ᾽ ἐποίει, τοὺς χρόνους τοὺς πρώτους, ἐν οἷς οὐδαμοῦ τοῦτο βουληθεὶς τὸ δίκαιον αὐτῷ γενέσθαι φαίνεται, οὐδὲ προκαλεσάμενος, οὐδ᾽ ἀξιώσας. † ἐπειδὴ τοίνυν πάντα ταῦτα ἠλέγχετο, ἅπερ καὶ νῦν παρ᾽ ὑμῖν, πρὸς τῷ διαιτητῇ, καὶ φανερῶς ἐδείκνυτο πᾶσιν ὢν ἔνοχος τοῖς ἐγκεκλημένοις, ἐμβάλλεται μαρτυρίαν ψευδῆ· καὶ ἐπιγράφεται μάρτυρας ἀνθρώπους, οὓς οὐδ᾽ ὑμᾶς ἀγνοήσειν οἴομαι, ἐὰν ἀκούσητε· † Διότιμος Διοτίμου ἰκαριεύς· Ἀρχεβιάδης Δημοτέλους ἁλαιεύς· Χαιρέτιμος Χαιριμένους πιτθεύς, μαρτυροῦσιν ἀπιέναι ἀπὸ δείπνου μετὰ Κόνωνος, καὶ προσελθεῖν ἐν ἀγορᾷ μαχομένοις Ἀρίστωνι, καὶ τῷ υἱεῖ τῷ Κόνωνος· καὶ μὴ πατάξαι Κόνωνα Ἀρίστωνα· ὡς ὑμᾶς εὐθέως πιστεύσοντας, τὸ δ᾽ ἀληθὲς οὐ λογιουμένους, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδέποτ᾽ ἂν οὔθ᾽ ὁ Λυσίστρατος, οὔθ᾽ ὁ Πασέας, οὔθ᾽ ὁ Νικήρατος, οὔθ᾽ ὁ Διόδωρος, οἳ διαρρήδην μεμαρτυρήκασιν ὁρᾶν ὑπὸ Κόνωνος τυπτόμενον ἐμὲ, καὶ θοἰμάτιον ἐκδυόμενον, καὶ τἄλλα, ὅσα ἔπασχον, ὑβριζόμενον, ἀγνῶτες ὄν-

τες,

τες, καὶ ἀπὸ ταὐτομάτου παραγενόμενοι τῷ πράγματι, τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησαν, εἰ μὴ ταῦθ' ἑώρων πεπονθότα· § † ἔπειτ' αὐτὸς ἐγὼ οὐδέποτ' ἄν, μὴ παθὼν ὑπὸ τούτου ταῦτ', ἀφεὶς τοὺς καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ὁμολογουμένους τύπτειν ἐμὲ, πρὸς τὸν οὐδ' ἁψάμενον πρῶτον εἰσιέναι προειλόμην. † τί γὰρ ἄν; ἢ διὰ τί; ἀλλ' ὑφ' οὗ τε πρώτου ἐπλήγην, καὶ μάλισθ' ὑβρίσθην, τούτῳ καὶ δικάζομαι, καὶ μισῶ, καὶ ἐπεξέρχομαι. † καὶ τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ πάνθ' οὕτως ἐστὶν ἀληθῆ καὶ φαίνεται. τούτῳ δὲ μὴ παρασχομένῳ τούτους μάρτυρας, ἦν δήπου λόγος οὐδείς· ἀλλ' ἡλωκέναι παραχρῆμα ὑπῆρχε σιωπῇ. † συμπόται δ' ὄντες τούτου, καὶ πολλῶν τοιούτων ἔργων κοινωνοὶ, εἰκότως τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν. † εἰ δ' ἔσται τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, ἐὰν ἅπαξ ἀπαναισχυντήσωσί τινες, καὶ φανερῶς τὰ ψευδῆ τολμήσωσι μαρτυρεῖν, οὐδὲν δὲ τῆς ἀληθείας ὄφελος, πάνδεινον ἔσται πρᾶγμα. § † ἀλλὰ νὴ Δία οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι; ἀλλ' ἴσασιν ὑμῶν, ὡς ἐγὼ νομίζω, πολλοὶ, καὶ τὸν Διότιμον, καὶ τὸν Ἀρχεβιάδην, καὶ τὸν Χαιρέτιμον, τὸν ἐπιπόλιον τουτονὶ, οἳ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐσκυθρωπάκασι, καὶ λακωνίζειν φασὶ, καὶ τρίβωνας ἔχουσι, καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται. † ἐπειδὰν δὲ συλλεγῶσι, καὶ μετ' ἀλλήλων γένωνται, κακῶν καὶ αἰσχρῶν οὐδὲν ἐλλείπουσι· καὶ ταῦτα τὰ λαμπρὰ, καὶ νεανικά ἐστιν αὐτῶν· οὐ γὰρ ἡμεῖς μαρτυρήσομεν ἀλλήλοις; οὐ γὰρ ταῦθ' ἑταίρων ἐστὶ, καὶ φίλων; τί δὲ καὶ δεινόν ἐστιν, ὧν παρέξεται κατὰ σοῦ; τυπτόμενόν φασί τινες ὁρᾶν; ἡμεῖς δὲ μηδ' ἧφθαι τὸ παράπαν μαρτυρήσομεν. † ἐκ-

δεδυ-

δεδύσθαι θοιμάτιον; τοῦτ' ἐκείνους πρότερον πεποιηκέναι ἡμεῖς μαρτυρήσομεν. τὸ χεῖλος ἐρρᾶφθαι; τὴν κεφαλὴν δέ γ' ἡμεῖς, ἢ ἕτερόν τι κατεαγέναι φήσομεν. ἀλλὰ καὶ μάρτυρας ἰατροὺς παρέχομαι. † τοῦτ' οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, παρὰ τούτοις. ὅσα γὰρ μὴ δι' αὐτῶν, οὐδενὸς μάρτυρος καθ' ἡμῶν εὐπορήσουσιν. ἡ δ' ἀπ' αὐτῶν ἑτοιμότης, οὐδ' ἂν εἰπεῖν, μὰ τοὺς θεούς, δυναίμην ὅση καὶ οἵα πρὸς τὸ ποιεῖν ὁτιοῦν ὑπάρχει. ἵνα δ' εἰδῆτε, οἷα καὶ διαπραττόμενοι περιέρχονται, λέγε αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας, σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

Μαρτυρίαι. Τοίχους τοίνυν διορύττοντες, καὶ παίοντες τοὺς ἀπαντῶντας, ἆρ' ἂν ὑμῖν ὀκνῆσαι δοκοῦσιν ἐν γραμματιδίῳ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἀλλήλοις; οἱ κεκοινωνηκότες τοσαύτης καὶ τοιαύτης φιλαπεχθημοσύνης, καὶ πονηρίας, καὶ ἀναιδείας καὶ ὕβρεως; † πάντα γὰρ ταῦτ' ἔμοιγ' ἐν τοῖς ὑπὸ τούτων πραττομένοις ἐνεῖναι δοκεῖ. καίτοι καὶ τούτων ἕτερ' ἐστὶ πεπραγμένα τούτοις δεινότερα. ἀλλ' ἡμεῖς οὐχ οἷοί τε γενοίμεθ' ἂν πάντας ἐξευρεῖν τοὺς ἠδικημένους. † ὃ τοίνυν πάντων ἀναιδέστατον μέλλειν αὐτὸν ἀκούω ποιεῖν, βέλτιον νομίζω προειπεῖν ὑμῖν εἶναι. † Φασὶ γὰρ παραστησάμενον τοὺς παῖδας αὐτὸν, κατὰ τούτων ὀμεῖσθαι, καὶ ἀράς τινας δεινὰς, καὶ χαλεπὰς * ἐπαράσεσθαι, καὶ τοιαύτας, οἵας ἀκηκοώς γέ τις θαυμάσας ἀπήγγειλεν ἡμῖν. ἔστι δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀνυπόστατα μὲν τὰ τοιαῦτα τολμήματα. οἱ γὰρ, οἶμαι, βέλτιστοι, καὶ ἥκιστ' ἂν αὐτοί τι ψευσάμενοι, μάλισθ' ὑπὸ τῶν τοιούτων

ἐξαπα-

ἐξαπατῶνται. † οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὸν βίον, καὶ τὸν τρόπον ἀποβλέποντας, πιστεύειν. τὴν δὲ τούτου πρὸς τὰ τοιαῦτ᾽ ὀλιγωρίαν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. πέπυσμαι γὰρ ἐξ ἀνάγκης. ἀκούω γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Βάκχιόν τέ τινα, ὃς παρ᾽ ὑμῖν ἀπέθανε, καὶ Ἀριστοκράτην, τὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς διεφθαρμένον, καὶ τοιούτους ἑτέρους τινὰς, καὶ Κόνωνα τουτονὶ, ἑταίρους εἶναι, μειράκια ὄντας, καὶ Τριβαλλοὺς ἐπωνυμίαν ἔχειν· τούτους τά τε ἑκαταῖα κατεσθίειν, καὶ τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων, οἷς καθαίρουσιν, ὅταν εἰσιέναι μέλλωσι, συλλέγοντας ἑκάστοτε συνδειπνεῖν ἀλλήλοις· καὶ ῥᾷον ὀμνύναι καὶ ἐπιορκεῖν, ἢ ὁτιοῦν. † οὐ δὴ Κόνων ὁ τοιοῦτος πιστός ἐστιν ὀμνύων· οὐδὲ πολλοῦ δεῖ· ἀλλ᾽ ὁ μηδ᾽ εὔορκον μηδὲν ἂν ὀμόσας, κατὰ δὲ δὴ παίδων, ὧν μὴ νομίζετε, μηδ᾽ ἂν μελλήσας, ἀλλὰ κἂν ὁτιοῦν παθὼν πρότερον· † εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἀναγκαῖον, ὀμνύων ὡς νόμιμον, ἀξιοπιστότερος τοῦ κατὰ τῶν παίδων ὀμνύντος, καὶ διὰ τοῦ πυρός. † ἐγὼ τοίνυν, ὁ δικαιότερόν σου πιστευθεὶς ἂν κατὰ πάντα, ὦ Κόνων, ἠθέλησα ὀμόσαι ταυτὶ, οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην, ὧν ἠδίκηκα, καὶ ὁτιοῦν ποιῶν, ὥσπερ σὺ, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ προσυβρισθῆναι * παρὰ τῶν, ὡς σὺ, κατεπιορκησομένων τὸ πρᾶγμα. λέγε τὴν πρόκλησιν.

Πρόκλησις. Ταῦτ᾽ ἐγὼ καὶ τότ᾽ ἠθέλησα ὀμόσαι, καὶ νῦν ὀμνύω τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἅπαντας, καὶ πάσας ὑμῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν περιεστηκότων, ἦ μὴν παθὼν ὑπὸ Κόνωνος

ταῦ-

ταῦτα, ὧν δικάζομαι, καὶ λαβὼν πληγὰς, καὶ τὸ χεῖλος διακοπεὶς οὕτως, ὥστε καὶ ῥαφῆναι, καὶ ὑβρισθεὶς, τὴν δίκην διώκειν. † καὶ εἰ μὲν εὐορκῶ, πολλά μοι ἀγαθὰ γένοιτο, καὶ μηδέποτ' αὖθις τοιοῦτο μηδὲν πάθοιμι. εἰ δ' ἐπιορκῶ, ἐξώλης ἀπολοίμην αὐτός τε, καὶ εἴ τι μοι ἐστὶν, ἢ μέλλει ἔσεσθαι. † ἀλλ' οὐκ ἐπιορκῶ, οὐδ' ἂν Κόνων διαῤῥαγῇ.

§ ἀξιῶ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάνθ', ὅσα ἐστὶ δίκαια, ἐπιδείξαντος ἐμοῦ, καὶ πίστιν προσθέντος ὑμῖν, ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἕκαστος παθὼν, τὸν πεποιηκότα ἐμίσει οὕτως ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κόνωνα τουτονὶ τὴν ὀργὴν ἔχειν· καὶ μὴ νομίζειν ἴδιον τῶν τοιούτων μηδὲν, ὃ κἂν ἄλλῳ τυχὸν συμβαίη· ἀλλ' ἐφ' ὅτου ποτ' ἂν συμβῇ, βοηθεῖν, καὶ τὰ δίκαια ἀποδιδόναι· καὶ μισεῖν τοὺς πρὸ μὲν τῶν ἁμαρτημάτων θρασεῖς, καὶ προπετεῖς· ἐν δὲ τῷ δίκην ὑπέχειν, ἀναισχύντους, καὶ πονηρούς· καὶ μήτε δόξης, μήτε ἔθους, μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντίζοντας πρὸς τὸ μὴ δοῦναι δίκην. † ἀλλὰ δεήσεται Κόνων, καὶ κλαιήσει. σκοπεῖτε δὴ, πότερός ἐστιν ἐλεεινότερος, ὁ πεπονθὼς, οἷα ἐγὼ πέπονθα ὑπὸ τούτου, εἰ προσυβρισθεὶς ἄπειμι καὶ δίκης μὴ τυχὼν, ἢ Κόνων, εἰ δώσει δίκην; † πότερον δ' ὑμῶν ἑκάστῳ συμφέρει, ἐξεῖναι τύπτειν καὶ ὑβρίζειν, ἢ μή; ἐγὼ μὲν οἴομαι μή. οὐκοῦν, ἂν μὲν ἀφίητε, ἔσονται πολλοί· ἐὰν δὲ κολάζητε, ἐλάττους. † πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς καὶ ἡμεῖς χρήσιμοι, καὶ αὐτοὶ, καὶ ὁ πατὴρ, ἕως ἔζη, καὶ τριηραρχοῦντες, καὶ στρατευόμενοι, καὶ τὸ προσαττό-

μενον

μενον ποιοῦντες. καὶ ὡς οὐδὲν οὔθ' οὗτος, οὔτε τῶν τούτου οὐδείς· ἀλλ' οὔτε τὸ ὕδωρ ἱκανὸν, οὔτε νῦν περὶ τούτων ὁ λόγος ἐστίν. † εἰ γὰρ δὴ ὁμολογουμένως ἔτι τούτων καὶ ἀχρηστοτέροις, καὶ πονηροτέροις ἡμῖν εἶναι συνέβαινεν, οὐ τυπτητέοι, οὐδὲ ὑβριστέοι δήπου ἐσμέν. † οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν. οἴομαι γὰρ ὑμᾶς μηδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Καλλικλῆς, πρὸς ὃν ὁ λόγος, καὶ ὁ τὴν δίκην ὑπ' ἐκείνου * φεύγων, γείτονες ἦσαν ἐν χωρίῳ, ὁδῷ μέσῃ διειργόμενοι. ὀμβρίας δὲ συμβάσης, εἰς τὸ Καλλικλέους χωρίον ὕδωρ ἐμπεσὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ κατελυμήνατο. ἐπὶ τούτῳ διώκει βλάβης τὸν γείτονα. εἶναι γάρ φησιν ἐν τῷ Τισίου χωρίῳ χαράδραν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ ποιηθεῖσαν. ἣν * ἀποικοδομηθεῖσαν νῦν, αἰτίαν ἑαυτῷ βλάβης γενέσθαι. ὁ δὲ τοῦ Τισίου παῖς, πρῶτον μὲν παλαιὸν, καὶ οὐ δι' ἑαυτοῦ τὸ ἔργον δείκνυσι. ζῶντος γὰρ ἔτι καὶ τοῦ Καλλικλέους πατρὸς, ἀποικοδομηθῆναι τὴν χαράδραν φησὶν ὑπὸ τοῦ Τισίου. ἔπειτα συνίστησιν, ὡς οὐδὲ χαράδρα τις τὸ χωρίον ἐστί. διασύρει δὲ καὶ τὴν συμβᾶσαν τῷ Καλλικλεῖ βλάβην, ὡς μικρὰν, καὶ οὐκ ἀξίαν τηλικαύτης δίκης. καὶ τὸ ὅλον ἠδικῆσθαι μὲν οὐδέν φησι τὸν Καλλικλέα, ἐπιθυμεῖν δὲ τῶν χωρίων ἑαυτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο συκοφαντίας μηχανᾶσθαι πάσας.

ΔΗΜΟ-

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ ΛΟΓΟΣ.

Οὐκ ἦν ἄρ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον οὐδὲν, ἢ γείτονος πονηροῦ καὶ πλεονέκτου τυχεῖν, ὅπερ ἐμοὶ νυνὶ συμβέβηκεν. † ἐπιθυμήσας γὰρ τῶν χωρίων μου Καλλικλῆς, οὕτω διατέθεικέ με συκοφαντῶν, ὥστε πρῶτον μὲν τὸν ἀνεψιὸν τὸν ἑαυτοῦ κατεσκεύασεν ἀμφισβητεῖν μοι τῶν χωρίων. ἐξελεγχθεὶς δὲ φανερῶς, καὶ περιγενομένου μου τῆς τούτων σκευωρίας, πάλιν δύο δίκας ἐρήμους μου κατεδιῃτήσατο, τὴν μὲν αὐτὸς, χιλίων δραχμῶν· τὴν δὲ, τὸν ἀδελφὸν τουτονὶ πείσας Καλλικράτην. † δέομαι δὴ πάντων ὑμῶν ἀκοῦσαί μου, καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, οὐχ ὡς αὐτὸς δυνησόμενος εἰπεῖν, ἀλλ' ἵν' ὑμεῖς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καταμάθητε, ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι. † ἓν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρὸς ἅπαντας τοὺς τούτων λόγους ὑπάρχει μοι δίκαιον. τὸ γὰρ χωρίον τοῦτο περιῳκοδόμησεν ὁ πατὴρ μικροῦ δεῖν πρὶν ἐμὲ γενέσθαι, ζῶντος μὲν ἔτι Καλλιππίδου, τοῦ τούτων πατρὸς, καὶ γειτνιῶντος, ὃς ἀκριβέστερον ᾔδει δήπου τούτων, ὄντος δὲ Καλλικλέους ἀνδρὸς ἤδη, καὶ ἐπιδημοῦντος Ἀθήνησιν· ἐν δὲ τούτοις τοῖς ἔτεσιν ἅπασιν, οὔτ' ἐγκαλῶν οὐδεὶς πώποτ' ἦλθεν, οὔτε μεμφόμενος. † (καίτοι δῆλον, ὅτι καὶ τόθ' ὕδατα πολλάκις ἐγίνετο·) οὔτ' ἐκώλυσεν ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ ἠδίκει τινὰ περιοι-

περιοικοδομῶν ὁ πατὴρ τὸ [ἡμέτερον] χωρίον, ἀλλ' οὐδ' ἀπηγόρευσεν, οὐδὲ διεμαρτύρατο, πλέον μὲν ἢ πεντεκαίδεκα ἔτη τοῦ πατρὸς ἐπιβιοῦντος, οὐκ ἐλάττω δὲ τοῦ τούτων πατρὸς Καλλιππίδου. §† καίτοι, ὦ Καλλίκλεις, ἐξῆν δήπου τόθ' ὑμῖν, ὁρῶσιν ἀποικοδομουμένην τὴν χαράδραν, ἐλθοῦσιν εὐθὺς ἀγανακτεῖν, καὶ λέγειν πρὸς τὸν πατέρα· Τισία, τί ταῦτα ποιεῖς; ἀποικοδομεῖς τὴν χαράδραν; εἶτ' ἐμπεσεῖται τὸ ὕδωρ εἰς τὸ χωρίον τὸ ἡμέτερον. ἵν', εἰ μὲν ἐβούλετο παύσασθαι, μηδὲν ὑμῖν δυσχερὲς πρὸς ἀλλήλους ἦν· εἰ δ' ὀλιγώρησε, καὶ συνέβη τι τοιοῦτον, μάρτυσιν εἶχες τοῖς τότε παραγενομέοοις χρήσασθαι. καὶ νὴ Δί' ἐπιδεῖξαί σέ γε πᾶσιν ἔδει ἀνθρώποις χαράδραν οὖσαν, ἵνα μὴ λόγῳ μόνον, ὥσπερ νῦν, ἀλλ' ἔργῳ τὸν πατέρ' ἀδικοῦντα ἀπέφαινες. † τούτων τοίνυν οὐδὲν πώποτ' οὐδεὶς ποιεῖν ἠξίωσεν. οὐ γὰρ ἂν οὔτ' ἐρήμην, ὥσπερ νυνὶ ἐμοῦ κατεδιῃτήσασθε, οὔτε πλέον ἂν ἦν ὑμῖν συκοφαντοῦσιν οὐδέν. ἀλλ' εἰ ἠνέγκατε τότε μάρτυρα, καὶ ἐπεμαρτύρασθε, νῦν ἀπέφαινεν ἂν ἐκεῖνος εἰδὼς ἀκριβῶς, ὅπως εἶχεν ἕκαστα τούτων, καὶ τοὺς ῥᾳδίως μισθοῦ μαρτυροῦντας τούτοις ἐξήλεγχεν. † ἀνθρώπου δ', οἶμαι, τηλικούτου, καὶ ἀπείρου τῶν πραγμάτων, ἅπαντες καταπεφρονήκατέ μου. ἀλλ' ἐγὼ πρὸς ἅπαντας τούτους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτῶν πράξεις ἰσχυροτάτας μαρτυρίας παρέξομαι. † διὰ τί γὰρ οὐδεὶς οὔτ' ἐπεμαρτύρατο, οὔτ' ἐνεκάλεσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐμέμψατο πώποτε, ἀλλ' ἐξήρκει ταῦτα αὐτοῖς ἀδικουμένοις περιορᾶν; § ἐγὼ τοίνυν ἱκα-

να μὲν ἡγοῦμαι καὶ ταῦτ' εἶναι πρὸς τὴν τούτων κατηγορίαν. † ἵνα δ' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς οὐθ' ὁ πατὴρ οὐδὲν ἠδίκει περιοικοδομῶν τὸ χωρίον, οὗτοί τε κατεψευσμένοι πάντ' εἰσὶν ἡμῶν, ἔτι σαφέστερον ὑμᾶς πειράσομαι διδάσκειν. τὸ μὲν γὰρ χωρίον ὁμολογεῖται καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ἡμέτερον ἴδιον εἶναι. † τούτου δ' ὑπάρχοντος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μάλιστα μὲν ᾔδειτε ἂν ἰδόντες τὸ χωρίον, ὅτι συκοφαντοῦμαι. διὸ καὶ τοῖς εἰδόσιν ἐπιτρέπειν ἐβουλόμην ἐγὼ, τοῖς ἴσοις. ἀλλ' οὐχ οὗτοι, καθάπερ νυνὶ λέγειν ἐπιχειροῦσι. δῆλον δ' ὑμῖν καὶ τοῦτ' αὐτίκ' ἔσται πᾶσιν. ἀλλὰ προσέχετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρὸς διὸς καὶ θεῶν τὸν νοῦν. † τοῦ γὰρ χωρίου, τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τοῦ τούτων, τὸ μέσον ὁδός ἐστιν. ὄρους δὲ περιέχοντος κύκλῳ, τοῖς χωρίοις τὸ καταῤῥέον ὕδωρ, τῇ μὲν εἰς τὴν ὁδὸν, τῇ δ' εἰς τὰ χωρία, συμβαίνει φέρεσθαι. † καὶ δὴ καὶ τοῦτ' εἰσπίπτον ἐνίοτε εἰς τὴν ὁδὸν, ᾗ μὲν ἂν εὐοδῇ, φέρεται [κάτω] κατὰ τὴν ὁδόν· ᾗ δ' ἂν ἐνστῇ τι, τηνικαῦτα τοῦτ' εἰς τὰ χωρία ὑπεραίρειν ἀναγκαῖον ἤδη. † καὶ δὴ καὶ κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γενομένης ἐπομβρίας συνέβη τὸ ὕδωρ ἐμβαλεῖν. ἀμεληθὲν δὲ, οὔπω τοῦ πατρὸς ἔχοντος αὐτὸ, ἀλλ' ἀνθρώπου δυσχεραίνοντος ὅλως τοῖς τόποις, καὶ μᾶλλον ἀστυκοῦ, δὶς καὶ τρὶς ἐμβαλὸν τὸ ὕδωρ, τά τε χωρία ἐλυμήνατο, καὶ μᾶλλον ὡδοποίει. † διὸ δὴ, ταῦθ' ὁ πατὴρ ὁρῶν, ὡς ἐγὼ τῶν εἰδότων ἀκούω, καὶ τῶν γειτόνων ἐπινεμόντων ἅμα καὶ βαδιζόντων διὰ τοῦ χωρίου, τὴν αἱμασιὰν περιῳκοδόμησε ταύτην. §† καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγω,

γω, παρέξομαι μὲν καὶ μάρτυρας ὑμῖν τοὺς εἰδότας· πολὺ δὲ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν μαρτύρων ἰσχυρότερα τεκμήρια. Καλλικλῆς μὲν γάρ φησι τὴν χαράδραν ἀποικοδομήσαντα βλάπτειν ἐμὲ αὐτόν. ἐγὼ δ' ἀποδείξω χωρίον ὂν τοῦτ', ἀλλ' οὐ χαράδραν. † εἰ μὲν οὖν μὴ συνεχωρεῖτο ἡμέτερον ἴδιον εἶναι, τάχ' ἂν τοῦτο ἠδικοῦμεν, εἴ τι τῶν δημοσίων ᾠκοδομοῦμεν. νυνὶ δ' οὔτε τοῦτο ἀμφισβητοῦσιν, ἔστι τ' ἐν τῷ χωρίῳ δένδρα πεφυτευμένα, ἄμπελοι καὶ συκαῖ. καίτοι τίς ἐν χαράδρᾳ ταῦτ' ἂν φυτεύειν ἀξιώσειεν; οὐδείς γε. τίς δὲ πάλιν τοὺς αὑτοῦ προγόνους θάπτειν; οὐδὲ τοῦτ', οἶμαι. † ταῦτα τοίνυν ἀμφότερ', ὦ ἄνδρες δικασταί, συμβέβηκε. καὶ γὰρ τὰ δένδρα πεφύτευται πρότερον, ἢ τὸν πατέρα περιοικοδομῆσαι τὴν αἱμασιάν. καὶ τὰ μνήματα παλαιὰ, καὶ πρὶν ἡμᾶς κτήσασθαι τὸ χωρίον, γεγενημένα ἐστί. † καίτοι τούτων ὑπαρχόντων, τίς ἂν ἔτι λόγος ἰσχυρότερος γένοιτο, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. τὰ γὰρ ἔργα φανερῶς ἐξελέγχει. καί μοι λάβε πάσας νυνὶ ἤδη τὰς μαρτυρίας, καὶ λέγε.

Μαρτυρίαι. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν μαρτυριῶν; ἆρ' ὑμῖν δοκοῦσι διαρρήδην μαρτυρεῖν καὶ τὸ χωρίον εἶναι δένδρων μεστὸν, καὶ μνήματα ἔχειν τινὰ, καὶ τἄλλ', ἅπερ καὶ τοῖς ἄλλοις χωρίοις συμβέβηκε; καὶ πάλιν, ὅτι περιῳκοδομήθη τὸ χωρίον, ζῶντος μὲν ἔτι τοῦ τούτων πατρὸς, οὐκ ἀμφισβητούντων δὲ οὔτε τούτων, οὔτ' ἄλλου τῶν γειτόνων οὐδενός; † ἄξιον δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν εἴρηκε Καλλικλῆς, ἀκοῦσαι· καὶ

σκέψασθε πρῶτον μὲν, εἴ τις ὑμῶν ἑώρακεν, ἢ ἀκήκοε πώποτε παρ' ὁδὸν χαράδραν οὖσαν. οἶμαι γὰρ ἐν ἁπάσῃ τῇ χώρᾳ μηδεμίαν εἶναι. † τοῦ γὰρ ἕνεκα, ὃ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς δημοσίας ἔμελλε βαδιεῖσθαι φερόμενον, τούτῳ διὰ τῶν ἰδίων χωρίων χαράδραν ἐποίησέ τις; † ἔπειτα τίς ἂν ὑμῶν εἴτ' ἐν ἀγρῷ, νὴ Δί', εἴτ' ἐν ἄστει, τὸ διὰ τῆς ὁδοῦ ὕδωρ ῥέον, εἰς τὸ χωρίον, ἢ τὴν οἰκίαν δέξαιτ' ἂν αὑτοῦ; ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τοὐναντίον, κἂν βιάσηταί ποτε, ἀποφράττειν ἅπαντες καὶ παροικοδομεῖν εἰώθαμεν; † οὗτος τοίνυν ἀξιοῖ με ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ εἰσδεξάμενον εἰς τὸ ἐμαυτοῦ χωρίον, ὅταν τὸ τούτου παραλλάξῃ χωρίον, πάλιν εἰς τὴν ὁδὸν ἐξάγειν. † οὐκοῦν πάλιν ὁ μετὰ τοῦτον μοι γεωργῶν τῶν γειτόνων ἐγκαλεῖ. τὸ γὰρ ὑπὲρ τούτου δίκαιον, δῆλον, ὅτι κἀκείνοις ὑπάρξει πᾶσι λέγειν. † ἀλλὰ μὴν εἴ γε εἰς τὴν ὁδὸν ὀκνήσω τὸ ὕδωρ ἐξάγειν, ἦπου σφόδρα θαῤῥῶν εἰς τὸ τοῦ πλησίον χωρίον ἀφείην ἄν. † ὅπου γὰρ νυνὶ ἀτιμήτους φεύγω δίκας, διότι τὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ ῥέον ὕδωρ εἰς τὸ τούτου χωρίον εἰσέπεσε, τί πείσομαι πρὸς Διὸς ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ ἐμοῦ τοῦ ὕδατος εἰσπεσόντος βλαπτομένων; † ὅπου δὲ μήτ' εἰς τὴν ὁδὸν, μήτ' εἰς τὰ χωρία ἀφεῖναί μοι τὸ ὕδωρ ἐξέσται δεξαμένῳ, τί λοιπὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς θεῶν; οὐ γὰρ ἐκπιεῖν γε δήπου με Καλλικλῆς αὐτὸ προσαναγκάσει. § † ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάσχων ὑπὸ τούτων, καὶ πολλὰ ἕτερα, καὶ δεινὰ, μὴ ὅτι δίκην λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ προσοφλεῖν, ἀγαπήσαιμ' ἄν· † εἰ μὲν γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες

δικα-

δικαςαί, χαράδρα πάλιν ὑποδεχομένη, τάχ' ἂν ἠδίκουν ἐγὼ μὴ δεχόμενος, ὥσπερ ἀνὰ θάτερ' ἄττα τῶν χωρίων εἰσὶν ὁμολογούμεναι χαράδραι· καὶ ταύτας δέχονται μὲν οἱ πρῶτοι, καθάπερ τοὺς ἐκ τῶν οἰκιῶν χειμάῤῥους· παρὰ τούτων δ' ἕτεροι παραλαμβάνουσιν ὡσαύτως· ταύτην δ' οὔτε παραδίδωσιν οὐδεὶς, οὔτε παρ' ἐμοῦ παραλαμβάνει. πῶς ἂν οὖν εἴη τοῦτο χαράδρα; † τὸ δ' εἰσπεσὸν ὕδωρ ἔβλαψε μὲν, οἶμαι, πολλάκις ἤδη πολλοὺς μὴ φυλαξαμένους, ἔβλαψε δὲ νῦν καὶ τουτονί. ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, εἰ Καλλικλῆς μὲν, εἰς τὸ χωρίον ἐμπεσόντος τοῦ ὕδατος, ἁμαξιαίους λίθους προσκομίσας ἀποικοδομεῖ, τοῦ δὲ πατρὸς, ὅτι τοῦτο παθόντος τοῦ χωρίου περιῳκοδόμησεν, ὡς ἀδικοῦντος, ἐμοὶ βλάβης εἴληχε δίκην. † καίτοι εἰ ὅσοι κακῶς πεπόνθασιν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν ταύτῃ ῥεόντων ἐμοὶ λήξονται δίκας, οὐδὲ πολλαπλάσια γενόμενα τὰ ὄντα ἐξαρκέσειεν ἄν μοι. τοσοῦτον τοίνυν διαφέρουσιν οὗτοι τῶν ἄλλων, ὥστε πεπονθότες μὲν οὐδὲν, ὡς αὐτίκα ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, πολλῶν δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα βεβλαμμένων, μόνοι δικάζεσθαι τετολμήκασιν οὗτοί μοι. καίτοι πᾶσι μᾶλλον ἐνεχώρει τοῦτο πράττειν. † οὗτοι μὲν γὰρ, εἰ καί τι πεπόνθασιν, αὐτοὶ δι' αὐτοὺς βεβλαμμένοι συκοφαντοῦσιν. ἐκεῖνοι δὲ, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τοιαύτην γ' οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχουσιν. ἀλλ' ἵνα μὴ πάντα ἅμα συνταράξας λέγω, λάβε μοι τὰς τῶν γειτόνων μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Οὐκοῦν δεινὸν, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, τούτους μὲν μηδὲν ἐγκαλεῖν μοι, τοσαῦτα βεβλαμμένους, μηδ' ἄλλον μηδένα τῶν ἠτυχηκότων, ἀλλὰ τὴν τύ-

χην στέργειν, τουτονὶ δὲ συκοφαντεῖν· ὃν ὅτι μὲν αὐτὸς ἐξήμαρτε, πρῶτον μὲν τὴν ὁδὸν στενωτέραν ποιήσας, ἐξαγαγὼν ἔξω τὴν αἱμασιὰν, ἵνα τὰ δένδρα τῆς ὁδοῦ ποιήσειεν εἴσω· ἔπειτα δὲ τὸν χλίδον ἐμβαλὼν εἰς τὴν ὁδὸν, ἐξ ὧν ὑψηλοτέραν τὴν ὁδὸν καὶ στενωτέραν πεποιῆσθαι συμβέβηκεν, ἐκ τῶν μαρτυριῶν αὐτίκα εἴσεσθε σαφέστερον. † ὅτι δ' οὐδὲν ἀπολωλεκὼς, οὐδὲ καταβεβλαμμένος ἄξιον λόγου, τηλικαύτην μοι δίκην εἴληχε, τοῦθ' ὑμᾶς ἤδη πειράσομαι διδάσκειν. † τῆς γὰρ μητρὸς τῆς ἐμῆς χρωμένης τῇ τούτων μητρὶ, πρὶν τούτους ἐπιχειρῆσαί με συκοφαντεῖν, καὶ πρὸς ἀλλήλας ἀφικνουμένων, οἷον εἰκὸς, ἅμα μὲν οἰκουσῶν ἀμφοτέρων ἐν ἀγρῷ καὶ γειτνιωσῶν, ἅμα δὲ τῶν ἀνδρῶν χρωμένων ἀλλήλοις, ἕως ἔζων· † ἐλθούσης * δὴ τῆς ἐμῆς μητρὸς ὡς τὴν τούτων, καὶ ἀποδυρομένης ἐκείνης τὰ συμβάντα, καὶ δεικνυούσης, οὕτως ἐπυθόμεθα πάντα ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί· καὶ εἰ λέγω μὲν, ἅπερ ἤκουσα τῆς μητρὸς, οὕτω μοι πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο· εἰ δὲ ψεύδομαι, τἀναντία τούτων· § ἦ μὴν ὁρᾶν, καὶ τῆς τούτων μητρὸς ἀκούειν ἔφη, κριθῶν μὲν βρεχθῆναι, καὶ ξηραινομένους ἰδεῖν αὐτὴν, μηδὲ τρεῖς μεδίμνους, ἀλεύρων δ' ὡς ἡμιμέδιμνον· ἐλαίου δ' ἀποκλινθῆναι μὲν κεράμιον φάσκειν· οὐ μέντοι παθεῖν γε οὐδέν. τοσαῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ συμβάντα ἦν τούτοις, ἀνθ' ὧν ἐγὼ χιλίων δραχμῶν δίκην ἀτίμητον φεύγω. † οὐ γὰρ δὴ, εἰ τειχίον γε παλαιὸν ἐπῳκοδόμησεν, ἐμοὶ καὶ τοῦτο λογιστέον ἐστὶν, ὃ μήτ' ἔπεσε, μήτ' ἄλλο μηδὲν δεινὸν ἔπαθεν. † ὥστ'

εἰ συν-

εἰ συνεχώρουν αὐτοῖς ἁπάντων αἴτιος εἶναι τῶν συμβεβηκότων, τά γε βρεχθέντα ταῦτ' ἦν. † ὁπότε δὲ μήτε ἐξ ἀρχῆς ὁ πατὴρ ἠδίκει, τὸ χωρίον περιοικοδομῶν, μήθ' οὗτοι πώποτε ἐνεκάλεσαν, τοσούτου χρόνου διελθόντος, οἵ τ' ἄλλοι, πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες, μηδὲν μᾶλλον ἐγκαλοῦσιν ἐμοί, πάντες τε ὑμεῖς τὸ ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ τὸ ἐκ τῶν χωρίων ὕδωρ εἰς τὴν ὁδὸν ἐξάγειν εἰώθατε, ἀλλ' οὐ μὰ Δί' εἴσω τὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ δέχεσθαι, † τί δεῖ πλείω λέγειν; οὐδὲ γὰρ ἐκ τούτων ἄδηλον, ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι, οὔτ' ἀδικῶν οὐδέν, οὔτε βεβλαμμένων ἅ φασιν; † ἵνα δ' εἰδῆτε, ὅτι καὶ εἰς τὴν ὁδὸν χλίδον ἐμβεβλήκασι, καὶ τὴν αἱμασιὰν προαγαγόντες, στενωτέραν τὴν ὁδὸν πεποιήκασιν· ἔτι δ' ὡς ὅρκον ἐδίδουν ἐγὼ τῇ τούτων μητρί, καὶ τὴν ἐμαυτοῦ τὸν αὐτὸν ὀμόσαι προὐκαλούμην, λάβε μοι τάς τε μαρτυρίας, καὶ τὴν πρόκλησιν.

Μαρτυρίαι. Πρόκλησις. Εἶτα τούτων ἀναισχυντότεροι γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι, ἢ περιφανέστερον συκοφαντοῦντες, οἵτινες αὐτοὶ τὴν αἱμασιὰν προαγαγόντες, καὶ τὴν ὁδὸν ἀνακεχωκότες, ἑτέροις βλάβης δικάζονται, καὶ ταύτην χιλίων δραχμῶν ἀτίμητον, οἵγ' οὐδὲ πεντήκοντα δραχμῶν τὸ παράπαν ἅπαντα ἀπολωλέκασι; † καίτοι σκοπεῖτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, πόσους ὑπὸ τῶν ὑδάτων ἐν τοῖς ἀγροῖς βεβλάφθαι συμβέβηκε, τὰ μὲν Ἐλευσῖνι, τὰ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις. ἀλλ' οὐ δήπου τούτων, ὦ γῆ καὶ θεοί, παρὰ τῶν γειτόνων ἕκαστος ἀξιώσει τὰς βλάβας κομίζεσθαι. καὶ ἐγὼ μὲν ὃν προσῆκεν ἀγανακτεῖν, τῆς ὁδοῦ στενωτέρας γεγενημένης καὶ μετεωροτέρας, ἡσυχίαν ἔ-

χων τούτοις δὲ τοσοῦτον περίεστιν, ὡς ἔοικεν, ὥστε τοὺς ἠδικημένους προσσυκοφαντοῦσι. † καίτοι, ὦ Καλλίκλεις, εἰ καὶ ὑμῖν περιοικοδομεῖν ἔξεστι τὸ ὑμέτερον αὐτῶν χωρίον, καὶ ἡμῖν δήπου τὸ ἡμέτερον ἐξῆν. † εἰ δ' ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἠδίκει περιοικοδομῶν ὑμᾶς, καὶ νῦν ὑμεῖς ἀδικεῖτε ἐμὲ περιοικοδομοῦντες οὕτω. δῆλον γὰρ, ὅτι μεγάλοις λίθοις ἀποικοδομηθέντος, πάλιν τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ἐμὸν ἥξει χωρίον. εἶθ', ὅταν τύχῃ, καταβαλεῖ τὴν αἱμασιὰν ἀπροσδοκήτως. ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον ἐγκαλῶ τούτοις ἐγὼ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ στέργω τὴν τύχην, καὶ τἀμαυτοῦ φυλάττειν πειράσομαι. καὶ γὰρ τοῦτον φράττοντα μὲν τὰ ἑαυτοῦ, σωφρονεῖν ἡγοῦμαι· δικαζόμενον δέ μοι, πονηρότατόν τ' εἶναι, καὶ διεφθαρμένον ὑπὸ νόσου νομίζω. † μὴ θαυμάζετε δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν τούτου προθυμίαν· μηδ' εἰ τὰ ψευδῆ κατηγορεῖν νῦν τετόλμηκε. † καὶ γὰρ τὸ πρότερον πείσας τὸν ἀνεψιὸν ἀμφισβητεῖν μοι τοῦ χωρίου, συνθήκας οὐ γενομένας ἀπήνεγκε, καὶ νῦν αὐτὸς ἐρήμην μου καταδεδιήτηται τοιαύτην ἑτέραν δίκην, Κάλλαρον ἐπιγραψάμενος * τὸν ἐμὸν δοῦλον. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ τοῦτο εὕρηνται σόφισμα· Καλλάρῳ τὴν αὐτὴν δίκην δικάζονται. † καίτοι τίς ἂν οἰκέτης τὸ τοῦ δεσπότου χωρίον περιοικοδομήσειεν ἂν, μὴ προστάξαντος τοῦ δεσπότου, § Καλλάρῳ δ' ἕτερον ἐγκαλεῖν οὐδὲν ἔχοντες, ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ πλέον ἢ πεντεκαίδεκα ἔτη φράξας ἐπεβίω, δικάζονται. † κἂν μὲν ἐγὼ τῶν χωρίων ἀποστῶ τούτοις ἀποδόμενος, ἢ πρὸς ἕτερα χωρία ἀλλαξάμενος, οὐδὲν ἀδικεῖ Κάλλαρος. † ἂν δ' ἐγὼ μὴ βούλωμαι

λωμαι τἀμαυτοῦ τούτοις προέσθαι, πάντα τὰ δεινότατα ὑπὸ Καλλάρου πάσχουσιν οὗτοι· καὶ ζητοῦσι καὶ διαιτητὴν, ὅστις αὐτοῖς τὰ χωρία προσκαταγνώσεται, καὶ διαλύσεις τοιαύτας, ἐξ ὧν τὰ χωρία ἕξουσιν. † εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς ἐπιβουλεύοντας καὶ συκοφαντοῦντας δεῖ πλέον ἔχειν, οὐδὲν ἂν ὄφελος εἴη τῶν εἰρημένων. εἰ δ᾽ ὑμεῖς τοὺς μὲν τοιούτους μισεῖτε, τὰ δὲ δίκαια ψηφίζεσθε, μήτ᾽ ἀπολωλεκότος Καλλικλέους μηδὲν, μήτ᾽ ἠδικημένου, μήθ᾽ ὑπὸ Καλλάρου, μήθ᾽ ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὐκ οἶδ᾽, ὅτι δεῖ πλείω λέγειν. † ἵνα δ᾽ εἰδῆτε, ὅτι καὶ πρότερον ἐπιβουλεύων μου τοῖς χωρίοις, τὸν ἀνεψιὸν κατεσκεύασε, καὶ νυνὶ τὴν ἑτέραν αὐτὸς κατεδιῃτήσατο Καλλάρου ταυτηνὶ τὴν δίκην, ἐπηρεάζων ἐμοὶ, διότι τὸν ἄνθρωπον περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, καὶ Καλλάρῳ πάλιν εἴληχεν ἑτέραν, ἁπάντων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας,

Μαρτυρίαι. Μὴ οὖν πρὸς διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προῆσθέ με τούτοις, μηδὲν ἀδικοῦντα. οὐ γὰρ τῆς ζημίας τοσοῦτόν τί μοι μέλει, χαλεπὸν ὂν πᾶσι τοῖς μικρὰν οὐσίαν ἔχουσιν· ἀλλ᾽ ἐκβάλλουσιν ὅλως ἐκ τοῦ δήμου με ἐλαύνοντες, καὶ συκοφαντοῦντες. † ὅτι δ᾽ οὐκ ἀδικοῦμεν μηδὲν, ἕτοιμοι μὲν ἦμεν ἐπιτρέπειν τοῖς εἰδόσιν, ἴσοις καὶ κοινοῖς· ἕτοιμοι δ᾽ ὀμνύναι τὸν νόμιμον ὅρκον. ταῦτα γὰρ ᾠόμεθα ἰσχυρότατα παρέχεσθαι τοῖς αὐτοῖς ὑμῖν ὀμωμοκόσι. καί μοι λάβε τήν τε πρόκλησιν, καὶ τὰς ὑπολοίπους ἔτι μαρτυρίας.

Πρόκλησις. Μαρτυρίαι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Δαρεῖος καὶ Πάμφιλος Διονυσοδώρῳ δανείζουσι τρισχιλίας δραχμὰς, ἐπὶ τῷ πλεῦσαι αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, κἀκεῖθεν αὖθις Ἀθήναζε. καὶ λαμβάνουσι μὲν ὑποθήκην, τὴν ναῦν· διομολογοῦνται δὲ καὶ τόκους, ὅσους ὤφειλον Ἀθήναζε καταπλεύσαντος Διονυσοδώρου κομίσασθαι. Διονυσόδωρος δὲ ἀναπλέων ἐκ τῆς Αἰγύπτου, τῇ Ῥόδῳ προσχὼν, ἐκεῖ τὸν γόμον ἐξέθετο, ὡς μὲν αὐτός φησι, διὰ τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν, καὶ εἶναι σαθράν· ὡς δὲ Δαρεῖος λέγει, διὰ τὸ πυθέσθαι τὸν σῖτον Ἀθήνησιν εὔωνον ὄντα. τὴν γὰρ ναῦν σώαν ὑπάρχειν φησὶ, καὶ πλεῖν ἔτι καὶ νῦν. οἱ μὲν οὖν δανείσαντες καὶ κατηγοροῦσι τοῦ Διονυσοδώρου, παραβεβηκέναι τὴν συγγραφήν· διότι τὴν ὑποθήκην, τουτέστι τὴν ναῦν, οὐ παρέσχεν ἐμφανῆ· καὶ ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν τοὺς ὁμολογηθέντας τόκους τελείους. ὁ δὲ, οὐ πάντας ἀποδιδόναι βούλεται, ἀλλὰ πρὸς * λόγον τοῦ πλοῦ τοῦ πλευσθέντος.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΣ.

Κοινωνός εἰμι τοῦ δανείσματος τούτου, ὦ ἄνδρες δικασταί. συμβαίνει δ' ἡμῖν, τοῖς κατὰ θάλατταν τὴν ἐργασίαν προῃρημένοις, καὶ τὰ ἡμέτερα

αὐτῶν

αὐτῶν ἐγχειρίζουσιν ἑτέροις, ἐκεῖνο σαφῶς εἰδέναι, ὅτι ὁ * μὲν δανειζόμενος ἐν παντὶ προέχει ἡμῶν. † λαβὼν γὰρ ἀργύριον φανερὸν, καὶ ὁμολογούμενον, ἐν γραμματιδίῳ δυοῖν χαλκοῖν ἐωνημένῳ, καὶ βιβλιδίῳ μικρῷ πάνυ, τὴν ὁμολογίαν καταλέλοιπε τοῦ ποιήσειν τὰ δίκαια. ἡμεῖς δ' οὐ φαμὲν δώσειν, ἀλλ' εὐθὺς τῷ δανειζομένῳ δίδομεν τὸ ἀργύριον. τῷ οὖν ποτε πιστεύοντες, καὶ τί λαβόντες, τὸ βέβαιον προϊέμεθα; ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οἳ κελεύουσιν, ὅσα ἄν τις ἑκὼν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, ταῦτα κύρια εἶναι· † ἀλλά μοι δοκεῖ οὔτε τῶν νόμων, οὔτε συγγραφῆς οὐδεμιᾶς ὄφελος εἶναι οὐδὲν, ἂν ὁ λαμβάνων τὰ χρήματα μὴ πάνυ δίκαιος ᾖ τὸν τρόπον, καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ ὑμᾶς δεδιὼς, ἢ τὸν συμβαλόντα αἰσχυνόμενος. ὧν οὐδέτερον πρόσεστι Διονυσοδώρῳ τούτῳ· ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἥκει τόλμης, ὥστε δανεισάμενος παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς, ἐφ' ᾧ τε τὴν ναῦν καταπλεῖν Ἀθήναζε, καὶ δέον ἡμᾶς ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ κεκομίσθαι τὰ χρήματα, τὴν μὲν ναῦν εἰς Ῥόδον κατεκόμισε, καὶ τὸν γόμον ἐκεῖσε ἐξελόμενος ἀπέδοτο, παρὰ τὴν συγγραφὴν, καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους· † ἐκ δὲ τῆς Ῥόδου πάλιν ἀπέστειλε τὴν ναῦν εἰς Αἴγυπτον, κἀκεῖθεν εἰς Ῥόδον· ἡμῖν δὲ, τοῖς Ἀθήνησι δανείσασιν, οὐδέπω καὶ νῦν οὔτε τὰ χρήματα ἀποδίδωσιν, οὔτε τὸ ἐνέχυρον καθίστησιν εἰς τὸ ἐμφανές· § † ἀλλὰ δεύτερον ἔτος τουτὶ καρπούμενος τὰ ἡμέτερα, καὶ ἔχων τό, τε δάνειον, καὶ τὴν ἐργασίαν, καὶ τὴν ναῦν τὴν ὑποκειμένην ἡμῖν, οὐδὲν ἧττον

εἰσελήλυθε πρὸς ὑμᾶς, δηλονότι ὡς ζημιώσων ἡμᾶς τῇ ἐπωβελίᾳ, καὶ καταθησόμενος εἰς τὸ οἴκημα, πρὸς τῷ ἀποστερεῖν τὰ χρήματα. † ὑμῶν οὖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὁμοίως ἁπάντων δεόμεθα, καὶ ἱκετεύομεν βοηθῆσαι ἡμῖν, ἐὰν δοκῶμεν ἀδικεῖσθαι· τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ συμβολαίου διεξελθεῖν ὑμῖν πρῶτον βούλομαι. οὕτω γὰρ καὶ ὑμεῖς ῥᾷστα παρακολουθήσετε. † Διονυσόδωρος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ, Παρμενίσκος, προσελθόντες ἡμῖν πέρυσι τοῦ μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ἔλεγον, ὅτι βούλονται δανείσασθαι ἐπὶ τῇ νηῒ, ἐφ' ᾧτε πλεῦσαι εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ῥόδον, ἢ εἰς Ἀθήνας, διομολογησάμενοι τοὺς τόκους εἰς ἑκάτερον τῶν ἐμπορίων τούτων. † ἀποκριναμένων δ' ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι οὐκ ἂν δανείσαιμεν εἰς ἕτερον ἐμπόριον οὐδὲν, ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, οὕτω προσομολογοῦσι πλευσεῖσθαι δεῦρο, καὶ ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανείζονται παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ, τρισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, καὶ συγγραφὴν ἐγράψαντο ὑπὲρ τούτων. ἐν μὲν οὖν ταῖς συνθήκαις δανειστὴς ἐγράφη Πάμφιλος οὑτοσί. ἐγὼ δ' ἔξωθεν μετεῖχον αὐτῷ τοῦ δανείσματος. καὶ πρῶτον μὲν ὑμῖν ἀναγνώσεται αὐτὴν τὴν συγγραφήν.

Συγγραφή. Κατὰ ταύτην τὴν συγγραφὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, λαβόντες παρ' ἡμῶν τὰ χρήματα Διονυσόδωρός τε οὑτοσὶ, καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ, Παρμενίσκος, ἀπέστελλον τὴν ναῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐνθένδε. καὶ ὁ μὲν Παρμενίσκος ἐπέπλει ἐπὶ τῆς νεώς· οὑτοσὶ

δὲ αὐ-

δὲ αὐτοῦ κατέμενεν. ἦσαν γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἵνα μηδὲ τοῦτ' ἀγνοῆτε, ὑπηρέται καὶ συνεργοὶ πάντες οὗτοι Κλεομένους τοῦ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἄρξαντος, ὃς ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν, οὐκ ὀλίγα κακὰ εἰργάσατο τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν· μᾶλλον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, παλιγκαπηλεύων, καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ σίτου, καὶ αὐτὸς, καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ. † οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπέστελλον ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὰ χρήματα· οἱ δ' ἐπέπλεον ταῖς ἐμπορείαις· οἱ δ' ἐνθάδε μένοντες διετίθεντο τὰ ἀποστελλόμενα. εἶτα πρὸς τὰς καθεστηκυίας τιμὰς ἔπεμπον γράμματα οἱ ἐπιδημοῦντες τοῖς ἀποδημοῦσιν, ἵνα, ἐὰν μὲν παρ' ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος, δεῦρο αὐτὸν κομίσωσιν· ἐὰν δ' εὐωνότερος γένηται, εἰς ἄλλό τι καταπλεύσωσιν ἐμπόριον. § ὅθεν περ οὐχ ἥκιστα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνετιμήθη τὰ περὶ τὸν σῖτον ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιστολῶν καὶ συνεργιῶν. † ὅτε μὲν οὖν ἐνθένδε ἀπέστελλον οὗτοι τὴν ναῦν, ἐπιεικῶς ἔντιμον κατέλιπον τὸν σῖτον. διὸ καὶ ὑπέμειναν ἐν τῇ συγγραφῇ γράψασθαι εἰς Ἀθήνας πλεῖν, εἰς δ' ἄλλο μηδὲν ἐμπόριον. † μετὰ δὲ ταῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὴ ὁ σικελικὸς κατάπλους ἐγένετο, καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον, καὶ ἡ ναῦς ἡ τούτων ἀνῆκτο εἰς Αἴγυπτον, εὐθέως οὗτος ἀποστέλλει τινὰ εἰς τὴν Ῥόδον, ἀπαγγελοῦντα τῷ Παρμενίσκῳ, τῷ κοινωνῷ, τἀνθάδε καθεστηκότα, ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι ἀναγκαῖον εἴη τῇ νηῒ προσέχειν εἰς Ῥόδον. πέρας δ' οὖν, λαβὼν γὰρ ὁ Παρμενίσκος, ὁ τουτουῒ κοινωνὸς, τὰ γράμματα τὰ παρὰ τούτου ἀποσταλέντα, καὶ πυθόμενος τὰς τιμὰς τὰς ἐνθάδε τοῦ σίτου καθεστηκυίας,

ἐξαιρεῖται

ἐξαιρεῖται τὸν σῖτον ἐν τῇ Ῥόδῳ, κἀκεῖ * ἀποδίδονται, † καταφρονήσαντες μὲν τῆς συγγραφῆς, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐπιτιμίων, ἃ συνεγράψαντο αὐτοὶ οὗτοι καθ' αὐτῶν, ἐάν τι παραβαίνωσι, καταφρονήσαντες δὲ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, οἳ κελεύουσι τοὺς ναυκλήρους καὶ τοὺς ἐπιβάτας πλεῖν εἰς ὅ, τι ἂν συνθῶνται ἐμπόριον· εἰ δὲ μή, ταῖς μεγίσταις ζημίαις εἶναι ἐνόχους. § † καὶ ἡμεῖς ἐπειδὴ τάχιστα ἐπυθόμεθα τὸ γεγονός, ἐκπεπληγμένοι τῷ πράγματι, προσῄειμεν τούτῳ τῷ ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς, ἀγανακτοῦντες, ὡς εἰκός, καὶ ἐγκαλοῦντες ὅτι, διαῤῥήδην ἡμῶν διορισαμένων ἐν ταῖς συνθήκαις, ὅπως ἡ ναῦς μηδαμοῦ καταπλευσεῖται, ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, καὶ [ὅτι,] ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάντων τὸ ἀργύριον, ἡμᾶς μὲν ἐν ὑποψίᾳ καταλέλοιπε τοῖς βουλομένοις αἰτιᾶσθαι καὶ λέγειν, ὡς ἄρα καὶ ἡμεῖς κεκοινωνήκαμεν τῆς σιτηγίας τῆς εἰς τὴν Ῥόδον, αὐτοὶ δ' οὐδὲν μᾶλλον τὴν ναῦν ἥκουσι κατακομίζοντες εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, εἰς ὃ συνεγράψαντο. † ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἐπεραίνομεν, ὑπὲρ τῆς συγγραφῆς καὶ τῶν δικαίων διαλεγόμενοι, ἀλλὰ τόγε δάνειον καὶ τοὺς τόκους ἠξιοῦμεν ἀπολαβεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὁμολογηθέντας· οὗτος δ' οὕτως ὑβριστικῶς ἐχρήσατο ἡμῖν, ὥστε τοὺς μὲν τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένους οὐκ ἔφη δώσειν· εἰ δὲ βούλεσθε, ἔφη, κομίζεσθαι τὰ πρὸς μέρος τοῦ πλοῦ τοῦ πεπλευσμένου, δώσω ὑμῖν, φησί, τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους· πλείους δ' οὐκ ἂν δοίην, αὐτὸς αὐτῷ νομοθετῶν, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς δικαίοις πειθόμενος. † ὡς δ' ἡμεῖς οὐκ ἂν

ἔφαμεν

ἔφαμεν συγχωρῆσαι οὐδὲν τούτων, λογιζόμενοι, ὅτι, ὁπότε τοῦτο πράξωμεν, ὁμολογοῦμεν καὶ αὐτοὶ εἰς Ῥόδον σεσιτηγηκέναι, ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινεν οὗτος· καὶ μάρτυρας πολλοὺς παραλαβὼν, προσῄει, φάσκων ἕτοιμος εἶναι ἀποδιδόναι τὸ δάνειον, καὶ τοὺς τόκους τοὺς εἰς Ῥόδον, † οὐδὲν μᾶλλον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀποδοῦναι διανοούμενος, ἀλλ' ἡμᾶς ὑπολαμβάνων οὐκ ἂν ἐθελῆσαι ἀπολαβεῖν τὸ ἀργύριον, διὰ τὰς ὑπούσας αἰτίας· ἐδήλωσε δ' αὐτὸ τὸ ἔργον. § † ἐπειδὴ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν ὑμετέρων πολιτῶν τινές, παραγενόμενοι ἀπὸ ταυτομάτου, συνεβούλευον ἡμῖν τὸ μὲν διδόμενον λαμβάνειν, περὶ δὲ τῶν ἀντιλεγομένων κρίνεσθαι· τοὺς δὲ εἰς Ῥόδον τόκους μὴ καθομολογεῖν, τέως ἂν κριθῶμεν, † ἡμεῖς μὲν ταῦτα συνεχωροῦμεν, οὐκ ἀγνοοῦντες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαιον, ἀλλ' ἡγούμενοι δεῖν ἐλαττοῦσθαί τι καὶ συγχωρεῖν, ὥστε μὴ δοκεῖν φιλόδικοι εἶναι· † οὗτος δ', ὡς ἑώρα, ἡμᾶς ὁμόσε πορευομένους, ἀναιρεῖσθέ, φησι, τοίνυν τὴν συγγραφήν. ἡμεῖς ἀναιρώμεθα; οὐδέν γε μᾶλλον, ἢ ὁτιοῦν· † ἀλλὰ κατὰ μὲν τἀργύριον, ὃ ἂν ἀποδῷς, ὁμολογήσομεν, ἐναντίον τοῦ τραπεζίτου, ἄκυρον ποιεῖν τὴν συγγραφήν· τὸ μέντοι σύνολον οὐκ ἂν ἀνελοίμεθα, ἕως ἂν περὶ τῶν ἀντιλεγομένων κριθῶμεν. τί γὰρ ἔχοντες δίκαιον, ἢ τί τὸ ἰσχυρὸν, ἀντιδικήσομεν, ἐάν τε πρὸς διαιτητὴν, ἐάν τε εἰς δικαστήριον δέῃ βαδίζειν, ἀνελόμενοι τὴν συγγραφὴν, ἐν ᾗ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων βοήθειαν ἔχομεν; § † ταῦτα δ' ἡμῶν λεγόντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἀξιούντων Διονυσόδωρον τουτονὶ τὴν μὲν συγγραφὴν μὴ

κινεῖν, μηδ᾽ ἄκυρον ποιεῖν τὴν ὁμολογουμένην καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν τούτων κυρίαν εἶναι· τῶν δὲ χρημάτων ὅσα μὲν αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀποδοῦναι ἡμῖν· περὶ δὲ τῶν ἀντιλεγομένων, ὡς ἑτοίμων ὄντων, κριθῆναι, εἴτε βούλοιντο ἐφ᾽ ἑνὶ, εἴτε καὶ πλείοσι τῶν ἐκ τοῦ ἐμπορίου· οὐκ ἔφη προσέχειν Διονυσόδωρος τούτων οὐδενί· ἀλλ᾽, ὅτι τὴν συγγραφὴν ὅλως οὐκ ἀνῃρούμεθα, ἀπολαμβάνοντες ἃ οὗτος ἐπέταττεν, ἔχει δεύτερον ἔτος τὰ ἡμέτερα, καὶ χρῆται τοῖς χρήμασι· καὶ ὃ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι αὐτὸς μὲν ἔτος παρ᾽ ἑτέρων εἰσπράττει ναυτικοὺς τόκους ἀπὸ τῶν ἡμετέρων χρημάτων, οὐκ Ἀθήνησι δανείσας, οὐδ᾽ εἰς Ἀθήνας, ἀλλ᾽ εἰς Ῥόδον, καὶ Αἴγυπτον· ἡμῖν δὲ, τοῖς δανείσασιν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, οὐκ οἴεται δεῖν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιεῖν. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν πρόκλησιν, ἣν ὑπὲρ τούτων προὐκαλεσάμεθ᾽ αὐτόν.

Πρόκλησις. Ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προκαλεσαμένων ἡμῶν Διονυσόδωρον τουτονὶ πολλάκις, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐκτιθέντων τὴν πρόκλησιν, εὐήθεις ἔφη παντελῶς εἶναι ἡμᾶς. εἰ * ὑπολαμβάνοιμεν αὐτὸν οὕτως ἀλογίστως ἔχειν, ὥστ᾽ ἐπὶ διαιτητὴν βαδίζειν, προδήλου ὄντος, ὅτι καταγνώσεται αὐτοῦ ἀποτίσαι τὰ χρήματα, ἐξὸν αὐτῷ ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἥκειν φέροντα τἀργύριον· † εἶτα, ἐὰν μὲν δύνηται ὑμᾶς παρακρούσασθαι, ἀπιέναι τἀλλότρια ἔχοντα· εἰ δὲ μὴ, τηνικαῦτα καταθεῖναι τὰ χρήματα· ὡς ἄνθρωπος οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων, ἀλλὰ διάπειραν ὑμῶν λαμβάνειν βουλόμενος· † τὰ μὲν

τοίνυν πεπραγμένα Διονυσοδώρῳ, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταί. οἴομαι δ' ὑμᾶς ἀκούοντας θαυμάζειν τὴν τόλμαν αὐτοῦ πάλαι, καὶ τῷ ποτε πιστεύων εἰσελήλυθε δευρί. † πῶς γὰρ οὐ τολμηρὸν, εἴ τις ἄνθρωπος δανεισάμενος χρήματα ἐκ τοῦ ἐμπορίου τοῦ Ἀθηναίων, καὶ συγγραφὴν διαῤῥήδην γραψάμενος, ἐφ' ᾧ τε καταπλεῖν τὴν ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον· εἰ δὲ μὴ, ἀποτίνειν διπλάσια τὰ χρήματα, μήτε τὴν ναῦν κατακεκόμικεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, μήτε τὰ χρήματ' ἀποδίδωσι τοῖς δανείσασι, τόν τε σῖτον ἐξελόμενος ἐν Ῥόδῳ ἀπέδοτο; καὶ ταῦτα διαπεπραγμένος, οὐδὲν ἧττον τολμᾷ βλέπειν εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα; † ἃ δὴ λέγει πρὸς ταῦτ' ἀκούσατε. φησὶ γὰρ τὴν ναῦν πλέουσαν ἐξ Αἰγύπτου, ῥαγῆναι, καὶ διὰ ταῦτ' ἀναγκασθῆναι καὶ προσχεῖν εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ ἐκεῖ ἐξελέσθαι τὸν σῖτον. καὶ τούτου τεκμήριον λέγει, ὡς ἄρ' ἐκ τῆς Ῥόδου μισθώσαιτο πλοῖα, καὶ δεῦρ' ἀποστείλειε τῶν χρημάτων ἔνια.

§ † ἓν μὲν τοῦτ' ἔστιν αὐτῷ μέρος τῆς ἀπολογίας. δεύτερον δ' ἐκεῖνο· φησὶ γὰρ ἑτέρους τινὰς δανειστὰς συγκεχωρηκέναι αὐτῷ τοὺς τόκους, τοὺς εἰς Ῥόδον. δεινὸν οὖν, εἰ ἡμεῖς μὴ συγχωρήσομεν ταὐτὰ ἐκείνοις. † τρίτον πρὸς τούτοις, τὴν συγγραφὴν κελεύειν φησὶν αὐτὸν, σωθείσης τῆς νεὼς, ἀποδοῦναι τὰ χρήματα. τὴν δὲ ναῦν οὐ σεσῶσθαι εἰς τὸν Πειραιᾶ. † πρὸς ἕκαστον δὴ τούτων ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἃ λέγομεν δίκαια. πρῶτον μὲν τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν ὅταν λέγῃ, πᾶσιν ὑμῖν οἴομαι φανερὸν εἶναι, ὅτι ψεύδεται. εἰ γὰρ τοῦτο συνέβη παθεῖν τῇ νηῒ, οὔτ'

ἂν εἰς τὴν Ῥόδον ἐσώθη, οὔτ' ἂν ὕστερον πλώϊμος ἦν. νῦν δὲ φαίνεται εἰς τὴν Ῥόδον σωθεῖσα, καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀποσταλεῖσα εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔτι καὶ νῦν πλέουσα πανταχόσε, πλὴν οὐκ εἰς Ἀθήνας. † καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, ὅταν μὲν εἰς τὸ ἀθηναίων ἐμπόριον δεήσῃ κατάγειν τὴν ναῦν, ῥαγῆναι φάσκειν· ὅταν δ' εἰς τὴν Ῥόδον τὸν σῖτον ἐξελέσθαι, τηνικαῦτα δὲ πλώϊμον οὖσαν φαίνεσθαι τὴν αὐτὴν ναῦν; † διὰ τί οὖν, φησὶν, ἐμισθωσάμην ἕτερα πλοῖα, καὶ μετεξειλόμην τὸν γόμον, καὶ δεῦρο ἀπέστειλα; ὅτι, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐ τῶν ἁπάντων ἀγωγίμων, οὔθ' οὗτος ἦν κύριος, οὔθ' ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ ἐπιβάται τὰ ἑαυτῶν χρήματ' ἀπέστελλον, οἶμαι, δεῦρο ἐν ἑτέροις πλοίοις ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ προκατέλυσαν οὗτοι τὸν πλοῦν· ὧν μέντοι αὐτοὶ, ἦσαν κύριοι * οὗτοι, οὐδὲ ταῦτ' ἀπέστελλον πάντα δεῦρο, ἀλλ' ἐκλεγόμενοι, τίνων αἱ τιμαὶ ἐπετέταντο. † ἐπεὶ τί δήποτε μισθούμενοι ἕτερα πλοῖα, ὥς φατε, οὐχ ἅπαντα τὸν γόμον τῆς νεὼς μετενέθεσθε, ἀλλὰ τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐν τῇ Ῥόδῳ κατελίπετε; † ὅτι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον μὲν συνέφερεν αὐτοῖς ἐκεῖσε πωλεῖν. τὰς γὰρ τιμὰς ἐνθάδε ἀνεικέναι ἤκουον. τὰ δ' ἄλλα ἀγώγιμα ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον, ἀφ' ὧν κερδανεῖν ἤλπιζον. ὥστε τὴν μίσθωσιν τῶν πλοίων ὅταν λέγῃς, οὐ τοῦ ῥαγῆναι τὴν ναῦν τεκμήριον λέγεις, ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν. † περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα. § περὶ δὲ τῶν δανειστῶν, οὓς φασι συγκεχωρηκέναι λαβεῖν παρ' αὐτῶν τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, ἔστι μὲν οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο. † εἰ γάρ τις ὑμῖν ἀφῆκέ

τι τῶν

τι τῶν αὐτοῦ, οὐδὲν ἀδικεῖται οὔθ' ὁ δοὺς, οὔθ' ὁ πεισθεὶς, ἀλλ' ἡμεῖς οὔτ' ἀφείκαμέν σοι οὐδὲν, οὔτε συγκεχωρήκαμεν τῷ πλῷ τῷ εἰς Ῥόδον· οὐδέ ἐστιν ἡμῖν κυριώτερον οὐδὲν τῆς συγγραφῆς. αὕτη δὲ τί λέγει, καὶ ποῖ προστάττει τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι; Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας. εἰ δὲ μὴ, ἀποτίνειν κελεύει διπλάσια τὰ χρήματα. † ταῦτ' εἰ μὲν πεποίηκας, οὐδὲν ἀδικεῖς. εἰ δὲ μὴ πεποίηκας, μηδὲ κατακεκόμικας τὴν ναῦν Ἀθήναζε, προσήκει σε ζημιοῦσθαι τῷ ἐπιτιμίῳ τῷ ἐκ τῆς συγγραφῆς. τοῦτο γὰρ τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλος οὐδεὶς, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σαυτῷ ὥρισας. † δεῖξον οὖν τοῖς δικασταῖς δυοῖν θάτερον· ἢ τὴν συγγραφὴν, ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῖν κυρία, ἢ ὡς οὐκ εἶ δίκαιος πάντα κατὰ ταύτην πράττειν. † εἰ δέ τινες ἀφείκασί τι σοι, καὶ συγκεχωρήκασι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, ὅτῳ δήποτε τρόπῳ πεισθέντες, διὰ ταῦτα οὐδὲν ἀδικεῖς ἡμᾶς, οὓς παρασυγγεγράφηκας εἰς Ῥόδον καταγαγὼν τὴν ναῦν; οὐκ οἴομαί γε. † οὐ γὰρ τὰ ὑφ' ἑτέρων συγκεχωρημένα δικάζουσιν οὗτοι νῦν, ἀλλὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ σοῦ πρὸς ἡμᾶς συγγεγραμμένα. § † ἐπεὶ ὅτι γε καὶ τὸ περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν τόκων, εἰ ἄρα γέγονεν, ὡς οὗτοι λέγουσι, μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ τῶν δανειστῶν γέγονε, πᾶσιν ὑμῖν φανερόν ἐστιν. † οἱ γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου δανείσαντες τούτοις ἑτερόπλουν τἀργύριον εἰς Ἀθήνας, ὡς ἀφίκοντο εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ τὴν ναῦν ἐκεῖσε οὗτοι κατεκόμισαν, οὐδὲν, οἶμαι, διέφερεν αὐτοῖς ἀφειμένοις τῶν τόκων, καὶ κομισαμένοις τὸ δάνειον ἐν τῇ Ῥόδῳ, πάλιν ἐνεργὸν ποιεῖν εἰς τὴν Αἴ-

γυπτον· ἀλλ' ἐλυσιτέλει πολλῷ μᾶλλον τοῦτο, ἢ δεῦρ' ἐπαναπλεῖν. † ἐκεῖσε μέν γε ἀκαριαῖος ὁ πλοῦς, καὶ δὶς ἢ τρὶς ὑπῆρχεν αὐτοῖς ἐργάσασθαι τῷ αὐτῷ ἀργυρίῳ· ἐνταῦθα δ' ἐπιδημήσαντας παραχειμάζειν ἔδει, καὶ περιμένειν τὴν ὡραίαν. † ὥστ' ἐκεῖνοι μὲν οἱ δανεισταὶ προσκεκερδάγκασι, καὶ οὐκ ἀφείκασι τούτοις οὐδέν. ἡμῖν δ' οὐχ ὅπως περὶ τοῦ τόκου ὁ λόγος ἐστὶν, ἀλλ' οὐδὲ τἀρχαῖα ἀπολαβεῖν δυνάμεθα. μὴ οὖν ἀποδέχεσθε τούτου φενακίζοντος ὑμᾶς, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους δανειστὰς πεπραγμένα παραβάλλοντος· ἀλλ' ἐπὶ τὴν συγγραφὴν ἀνάγετ' αὐτὸν, καὶ τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαια. † ἔστι γὰρ ἔμοι τε λοιπὸν διδάξαι ὑμᾶς τοῦτο, καὶ οὗτος διισχυρίζεται τῷ αὐτῷ τούτῳ, φάσκων τὴν συγγραφὴν κελεύειν, σωθείσης τῆς νεὼς, ἀποδιδόναι τὸ δάνειον. καὶ ἡμεῖς ταῦτα οὕτω φαμὲν δεῖν ἔχειν. § † ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην αὐτοῦ σοῦ, πότερον ὡς περὶ διεφθαρμένης τῆς νεὼς διαλέγῃ, ἢ ὡς ὑπὲρ σεσωσμένης. † εἰ μὲν γὰρ διέφθαρται ἡ ναῦς, καὶ ἀπόλωλε, τί περὶ τῶν τόκων διαφέρῃ, καὶ ἀξιοῖς ἡμᾶς κομίζεσθαι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους; οὔτε γὰρ τοὺς τόκους, οὔτε τἀρχαῖα προσήκει ἡμᾶς ἀπολαβεῖν. εἰ δ' ἔστιν ἡ ναῦς σῶα, καὶ μὴ διέφθαρται, διὰ τί ἡμῖν οὐκ ἀποδίδως τὰ χρήματα, ἃ συνεγράψω; † πόθεν οὖν ἀκριβέστατ' ἂν μάθοιτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι σέσωσται ἡ ναῦς; μάλιστα μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἶναι τὴν ναῦν ἐν πλῷ, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν. ἀξιοῦσι γὰρ ἡμᾶς τά τε ἀρχαῖα ἀπολαβεῖν, καὶ μέρος τι τῶν τόκων, ὡς σεσωσμένης μὲν τῆς νεὼς, οὐ

πεπλευ-

πεπλευκυίας δὲ πάντα τὸν πλοῦν. † σκοπεῖτε δὲ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πότερον ἡμεῖς τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς δικαίοις χρώμεθα, ἢ οὗτοι· οἳ οὔτε εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον πεπλεύκασιν, ἀλλ' εἰς Ῥόδον καὶ Αἴγυπτον; σωθείσης τε τῆς νεὼς καὶ οὐ διεφθαρμένης, ἄφεσιν οἴονται δεῖν εὑρίσκεσθαι τῶν τόκων, παρασυγγεγραφηκότες, καὶ αὐτοὶ μὲν πολλὰ χρήματ' εἰργασμένοι παρὰ τὴν σιτηγίαν τὴν εἰς Ῥόδον, τὰ δ' ἡμέτερα χρήματ' ἔχοντες, καὶ καρπούμενοι δεύτερον ἔτος τουτί· † καινότατον δ' ἐστὶ πάντων τὸ γιγνόμενον. τὸ μὲν γὰρ δάνειον τὸ ἀρχαῖον ἀποδιδόασιν ἡμῖν, ὡς σεσωσμένης τῆς νεώς· τοὺς τόκους δ' ἀποστερῆσαι οἴονται δεῖν, ὡς διεφθαρμένης. † καίτοι ἡ συγγραφὴ οὐχ ἕτερα μὲν λέγει περὶ τῶν τόκων, ἕτερα δὲ περὶ τοῦ ἀρχαίου δανείσματος· ἀλλὰ [κοινὰ] τὰ δίκαια ταὐτὰ περὶ ἀμφοῖν ἐστι, καὶ ἡ πρᾶξις ἡ αὐτή. ἀνάγνωθι δὲ μοι πάλιν τὴν συγγραφήν.

Συγγραφή. Αθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε. Ακούετε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, Ἀθήνηθεν, φησὶν, εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε. λέγε τὰ λοιπά.

Συγγραφή. Σωθείσης δὲ τῆς νεὼς εἰς τὸν Πειραιᾶ. ἄνδρες δικασταὶ, πάνυ ἁπλοῦν ἐστὶ διαγνῶναι ὑμῖν ὑπὲρ ταυτησὶ τῆς δίκης. καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων πολλῶν. † ἡ γὰρ ναῦς ὅτι μὲν σέσωσται, καὶ ἔστι σῶα, καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ὁμολογεῖται. οὐ γὰρ ἂν ἀπεδίδοσαν τό, τε ἀρχαῖον δάνειον, καὶ τῶν τόκων μέρος τι. οὐ κατακεκόμισται δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ. διὰ τοῦτο ἡμεῖς μὲν, οἱ δανείσαντες, ἀδικεῖσθαι φαμὲν,

καὶ ὑπὲρ τούτου δικαζόμεθα, ὅτι οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον. Διονυσόδωρος δ' οὔ φησιν ἀδικεῖν δι' αὐτὸ τοῦτο. οὐ γὰρ δεῖν ἀποδοῦναι πάντας τοὺς τόκους, ἐπειδὴ ἡ ναῦς οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. ἡ δὲ συγγραφὴ τί λέγει; οὐ μὰ Δί', οὐ ταῦθ', ἃ σὺ λέγεις, ὦ Διονυσόδωρε· ἀλλ' ἐὰν μὴ ἀποδιδῷς τὸ δάνειον καὶ τοὺς τόκους, ἢ μὴ παράσχῃς τὰ ὑποκείμενα ἐμφανῆ καὶ ἀνέπαφα, ἢ ἄλλο τι παρὰ τὴν συγγραφὴν ποιῇς, ἀποτίνειν κελεύει σε διπλάσια τὰ χρήματα. καί μοι λέγε αὐτὸ τοῦτο τῆς συγγραφῆς.

Συγγραφή. Ἐὰν δὲ μὴ παράσχωσιν ἐμφανῆ τὰ ὑποκείμενα, καὶ ἀνέπαφα, ἢ ποιήσωσί τι παρὰ τὴν συγγραφὴν, ἀποδιδότωσαν διπλάσια τὰ χρήματα. † ἔστιν οὖν ὅπου παρέσχηκας ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀφ' οὗ τὰ χρήματα ἔλαβες παρ' ἡμῶν, ὁμολογῶν σῶαν εἶναι αὐτός; ἢ καταπέπλευκας ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον, τῆς συγγραφῆς διαῤῥήδην λεγούσης, εἰς τὸν Πειραιᾶ κατάγειν τὴν ναῦν, καὶ ἐμφανῆ παρέχειν τοῖς δανείσασι; † καὶ γὰρ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. θεάσασθε τὴν ὑπερβολήν. ἐῤῥάγη ἡ ναῦς, ὥς φησιν οὗτος, καὶ διὰ τοῦτο εἰς Ῥόδον κατήγαγεν αὐτήν. οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο ἐπεσκευάσθη καὶ πλώϊμος ἐγένετο. † διὰ τί οὖν, ὦ βέλτιστε, εἰς μὲν τὴν Αἴγυπτον καὶ τἄλλα ἐμπόρια ἀπέστελλες αὐτὴν, Ἀθήναζε δ' οὐκ ἀπέσταλκας οὐδέπω καὶ νῦν, πρὸς ἡμᾶς, τοὺς δανείσαντας, οἷς ἡ συγγραφὴ κελεύει σε ἀνέπαφον καὶ ἐμφανῆ τὴν ναῦν παρέχειν, καὶ ταῦτ' ἀξιούντων ἡμῶν,

καὶ

καὶ προκαλεσαμένων σε πολλάκις; ἀλλ' οὕτως ἀνδρεῖος εἶ, μᾶλλον δ' ἀναίσχυντος, ὥστε ἐκ τῆς συγγραφῆς ὀφείλων ἡμῖν διπλάσια τὰ χρήματα, οὐκ οἴει δεῖν οὐδὲ τοὺς τόκους τοὺς γινομένους ἀποδοῦναι, ἀλλὰ τοὺς εἰς Ῥόδον προςάττεις ἀπολαβεῖν, ὥσπερ τὸ σὸν πρόςαγμα τῆς συγγραφῆς δέον κυριώτερον γενέσθαι; † καὶ τολμᾷς λέγειν, ὡς οὐκ ἐσώθη ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐφ' ᾧ δικαίως ἂν ἀποθάνοις ὑπὸ τῶν δικαστῶν. § διὰ τίνα γὰρ ἄλλον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐ σέσωσται ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ; πότερον δι' ἡμᾶς τοὺς διαῤῥήδην δανείσαντας εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰς Ἀθήνας, ἢ διὰ τοῦτον, καὶ τὸν κοινωνὸν αὐτοῦ, οἳ, ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάμενοι, ἐφ' ᾧ τε καταπλεῖν Ἀθήναζε, εἰς Ῥόδον κατήγαγον τὴν ναῦν; † ὅτι δ' ἑκόντες, καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ταῦτ' ἔπραξαν, δῆλον ἐκ πολλῶν. εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀκούσιον τὸ συμβὰν ἐγένετο, καὶ ἡ ναῦς ἐῤῥάγη, τὸ μετὰ τοῦτ', ἐπειδὴ ἐπεσκεύασαν τὴν ναῦν, οὐκ ἂν εἰς ἕτερα δήπου ἐμπόρια ἐμίσθουν αὐτὴν, ἀλλ' ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον, ἐπανορθούμενοι τὸ ἀκούσιον σύμπτωμα. νῦν δ' οὐχ ὅπως ἐπηνωρθώσαντο, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀδικήμασι, πολλῷ μείζω προσεξημαρτήκασι. καὶ, ὥσπερ ἐπὶ καταγέλωτι, ἀντιδικοῦντες εἰσεληλύθασιν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς ἐσόμενον, ἐὰν καταψηφίσησθε αὐτῶν, τἀρχαῖα μόνον ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς τόκους. † ὑμεῖς οὖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ ἐπιτρέπετε τοῖς οὕτως ἔχουσι, μηδ' ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμεῖν αὐτοὺς ἐᾶτε, ὡς, ἂν

μὲν κατορθώσωσι, τὰ ἀλλότρια ἕξοντας· ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς, αὐτὰ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδώσοντας· ἀλλὰ τοῖς ἐπιτιμίοις ζημιοῦτε τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς· † καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη αὐτοὺς μὲν τούτους διπλασίαν καθ᾽ ἑαυτῶν τὴν ζημίαν γράψασθαι, ἐάν τι παραβαίνωσι τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ, ὑμᾶς δ᾽ ἠπιωτέρως ἔχειν πρὸς αὐτούς. καὶ ταῦτ᾽ οὐχ ἧττον ἡμῶν συνηδικημένους. § † τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ πράγματος δίκαια βραχέα ἐστὶ καὶ εὐμνημόνευτα. ἐδανείσαμεν Διονυσοδώρῳ τούτῳ, καὶ τῷ κοινωνῷ αὐτοῦ, τρισχιλίας δραχμὰς Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε. οὐκ ἀπειλήφαμεν τὰ χρήματα, οὐδὲ τοὺς τόκους, ἀλλ᾽ ἔχουσι τὰ ἡμέτερα, καὶ χρῶνται δεύτερον ἔτος. † οὐ κατακεκομίκασι τὴν ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐδέπω καὶ νῦν, οὐδ᾽ ἡμῖν παρεσχήκασιν ἐμφανῆ. ἡ δὲ συγγραφὴ κελεύει, ἐὰν μὴ παρέχωσιν ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀποτίνειν αὐτοὺς διπλάσια τὰ χρήματα· τὴν δὲ πρᾶξιν εἶναι καὶ ἐξ ἑνὸς καὶ ἐξ ἀμφοῖν. † ταῦτ᾽ ἔχοντες τὰ δίκαια, εἰσεληλύθαμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀξιοῦντες τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀπολαβεῖν δι᾽ ὑμῶν, ἐπειδὴ παρ᾽ αὐτῶν τούτων οὐ δυνάμεθα. † ὁ μὲν παρ᾽ ἡμῶν λόγος, οὗτός ἐστιν. οὗτοι δὲ δανείσασθαι μὲν ὁμολογοῦσι, καὶ μὴ ἀποδεδωκέναι· διαφέρονται δ᾽ ὡς οὐ δεῖ τελεῖν αὐτοὺς τοὺς τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλὰ τοὺς εἰς Ῥόδον, οὓς οὔτε συνεγράψαντο, οὔτ᾽ ἔπεισαν ἡμᾶς. † εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐν τῷ ῥοδίων δικαστηρίῳ ἐκρινόμεθα, ἴσως ἂν ἐπλεονέκτουν οὗτοι ἡμῶν, σε-

σιτηγη-

σιτηγηκότες πρὸς αὐτοὺς, καὶ καταπεπλευκότες τῇ νηῒ εἰς τὸ ἐκείνων ἐμπόριον. νῦν δ' ὡς ἀθηναίους εἰσεληλυθότες καὶ συγγραψάμενοι εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, οὐκ ἀξιοῦμεν ἐλαττωθῆναι ὑπὸ τῶν καὶ ἡμᾶς καὶ ὑμᾶς ἠδικηκότων. § χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ ἀγνοεῖτε, ὅτι νυνὶ μίαν δίκην δικάζοντες, νομοθετεῖτε ὑπὲρ ὅλου τοῦ ἐμπορίου. καὶ παρεστᾶσι πολλοὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἐργάζεσθαι προαιρουμένων, ὑμᾶς θεωροῦντες πῶς τὸ πρᾶγμα τουτὶ κρίνετε· † εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς τὰς συγγραφὰς, καὶ τὰς ὁμολογίας τὰς πρὸς ἀλλήλους γιγνομένας, ἰσχυρὰς οἰήσεσθε δεῖν εἶναι, καὶ τοῖς παραβαίνουσιν αὐτὰς μηδεμίαν συγγνώμην ἕξετε, ἑτοιμότερον προήσονται τὰ ἑαυτῶν, οἱ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου δανείζοντες· ἐκ δὲ τούτων αὐξηθήσεται ὑμῖν τὸ ἐμπόριον. † εἰ μέντοι ἐξέσται τοῖς ναυκλήροις, συγγραφὴν γραψαμένοις ἐφ' ᾧ τε καταπλεῖν εἰς Ἀθήνας, ἔπειτα κατάγειν τὴν ναῦν εἰς ἕτερα ἐμπόρια, φάσκοντας ῥαγῆναι, καὶ τοιαύτας προφάσεις ποριζομένους, οἵαισπερ Διονυσόδωρος οὑτοσὶ χρῆται, καὶ τοὺς τόκους μερίζειν πρὸς τὸν πλοῦν, ὃν ἂν φήσωσι πεπλευκέναι, καὶ μὴ πρὸς τὴν συγγραφὴν, οὐδὲν κωλύσει ἅπαντα τὰ συμβόλαια διαλύεσθαι· † τίς γὰρ ἂν ἐθελήσει τὰ ἑαυτοῦ προέσθαι, ὅταν ὁρᾷ τὰς μὲν συγγραφὰς ἀκύρους, ἰσχύοντας δὲ τοὺς τοιούτους λόγους, καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἠδικηκότων, ἔμπροσθεν οὔσας τοῦ δικαίου; † μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ συμφέρει ταῦτα, οὔτε τοῖς ἐργάζεσθαι προῃρημένοις, οἵπερ χρησιμώτατοί εἰσι,

καὶ κοινῇ πᾶσιν ὑμῖν, καὶ ἰδίᾳ τῷ ἐντυγχάνοντι. διόπερ δεῖ ὑμᾶς, αὐτῶν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. † ἐγὼ μὲν οὖν, ὅσαπερ οἷός τ' ἦν, εἴρηκα. ἀξιῶ δὲ καὶ τῶν φίλων μοι τινὰ συνειπεῖν. δεῦρο Δημόσθενες.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ ΛΟΓΟΥ.

Γράφεται νόμος παρ' ἀθηναίοις, γενέσθαι ζήτησιν πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων τοῖς ληξιαρχικοῖς γραμματείοις, εἴτε γνήσιοι πολῖταί εἰσιν, εἴτε μή· τοὺς δὲ μὴ γεγονότας ἐξ ἀστοῦ, καὶ ἐξ ἀστῆς, ἐξαλείφεσθαι· διαψηφίζεσθαι δὲ περὶ πάντων τοὺς δημότας. καὶ τοὺς μὲν ἀποψηφισθέντας καὶ ἐμμείναντας τῇ ψήφῳ τῶν δημοτῶν, ἐξαληλίφθαι, καὶ εἶναι μετοίκους· τοῖς δὲ βουλομένοις ἔφεσιν εἰς δικαστὰς δεδόσθαι, κἂν μὲν ἁλῶσι καὶ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, πεπρᾶσθαι. ἐὰν δὲ ἀποφύγωσιν, εἶναι πολίτας. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον τοῦ ἁλιμουσίων δήμου διαψηφιζομένου, ἀποψηφίζεται Εὐξίθεός τις, φάσκων δὲ ἑαυτὸν ὑπὸ Εὐβουλίδου ἐχθροῦ ὄντος κατεστασιάσθαι, ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον· καὶ ἐπιδεικνύει ἑαυτὸν ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς. εἰ δὲ ἐτίτθευσεν ἡ μήτηρ μου, δι' ἀπορίαν τοῦτο ἐποίησεν. ὁ δὲ πατὴρ ἐξένισε τῇ γλώττῃ, αἰχμάλωτος γενόμενος, καὶ πραθείς. δεῖ δὲ μὴ τὰ ἀτυχήματα προφέρειν, ἀλλὰ τὰ γένη ζητεῖν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΦΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ.

Πολλὰ καὶ ψευδῆ κατηγορηκότος ἡμῶν Εὐβουλίδου, καὶ βλασφημίας οὔτε προσηκούσας, οὔτε δικαίας πεποιημένου, πειράσομαι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια λέγων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δεῖξαι, καὶ μετὸν τῆς πόλεως ἡμῖν, καὶ πεπονθότα ἐμαυτὸν οὐχὶ προσήκοντα ὑπὸ τούτου. † δέομαι δ' ἁπάντων ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, λογισαμένους τό, τε μέγεθος τοῦ παρόντος ἀγῶνος, καὶ τὴν αἰσχύνην, μεθ' ἧς ὑπάρχει τοῖς ἁλισκομένοις ἀπολωλέναι, ἀκοῦσαι καὶ ἐμοῦ σιωπῇ, μάλιστα μὲν, εἰ δυνατὸν, μετὰ πλείονος εὐνοίας, ἢ τούτου· τοῖς γὰρ ἐν κινδύνῳ καθεστηκόσιν, εἰκὸς εὐνοϊκωτέρους ὑμᾶς ὑπάρχειν· εἰ δὲ μὴ, μετά γε τῆς ἴσης. † συμβαίνει δέ μοι τὸ μὲν καθ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὸ προσήκειν μοι τῆς πόλεως, θαῤῥεῖν, καὶ πολλὰς ἔχειν ἐλπίδας καλῶς ἀγωνιεῖσθαι· τὸν καιρὸν δὲ, καὶ τὸ παρωξύνθαι τὴν πόλιν πρὸς τὰς ἀποψηφίσεις, φοβεῖσθαι· † πολλῶν γὰρ ἐξεληλαμένων δικαίως ἐκ πάντων τῶν δήμων, συγκεκοινωνήκαμεν τῆς δόξης ταύτης οἱ κατεστασιασμένοι· καὶ πρὸς τὴν κατ' ἐκείνων αἰτίαν, οὐ πρὸς τὸ καθ' αὑτὸν ἕκαστος, ἀγωνιζόμεθα· ὥστ' ἐξ ἀνάγκης μέγαν ἡμῖν εἶναι τὸν φόβον. † οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἃ νομίζω περὶ τούτων αὐτῶν πρῶ-

τον

τον εἶναι δίκαια, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς· § † ἐγὼ γὰρ οἴομαι δεῖν ὑμᾶς τοῖς μὲν ἐξελεγχομένοις ξένοις οὖσι χαλεπαίνειν, εἰ μήτε πείσαντες, μήτε δεηθέντες ὑμῶν, λάθρα καὶ βίᾳ τῶν ὑμετέρων ἱερῶν καὶ κοινῶν μετεῖχον· † τοῖς δε ἠτυχηκόσι, καὶ δεικνῦσι πολίτας ὄντας αὐτοὺς, βοηθεῖν καὶ σώζειν, ἐνθυμουμένους, ὅτι πάντων οἰκτρότατον πάθος ἡμῖν ἂν συμβαίη τοῖς ἠδικημένοις, εἰ τῶν λαμβανόντων δίκην ὄντες ἂν δικαίως μεθ' ὑμῶν, ἐν τοῖς διδοῦσι γενοίμεθα, καὶ συναδικηθείημεν διὰ τὴν τοῦ πράγματος ὀργήν. ᾤμην μὲν οὖν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσήκειν Εὐβουλίδῃ, καὶ πᾶσι δὲ, ὅσοι νῦν ἐπὶ ταῖς ἀποψηφίσεσι κατηγοροῦσιν, ὅσα ἴσασιν ἀκριβῶς, λέγειν· καὶ μηδεμίαν προσάγειν ἀκοὴν πρὸς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα· οὕτω γὰρ τοῦτο ἄδικον καὶ σφόδρα πάλαι κέκριται, ὥστε οὐδὲ μαρτυρεῖν ἀκοὴν ἐῶσιν οἱ νόμοι, οὐδ' ἐπὶ τοῖς πάνυ φαύλοις ἐγκλήμασιν· εἰκότως· † ὅπου γὰρ, εἰδέναι τινὲς ἤδη φήσαντες, ψευδεῖς ἐφάνησαν, πῶς, ἅγε μηδ' αὐτὸς οἶδεν ὁ λέγων, προσήκει πιστεύεσθαι; ἀλλὰ μὴν ὅπου γε μηδ' ὑπεύθυνον καθιστάντα ἑαυτὸν, ἔξεστι, δι' ὧν ἂν ἀκοῦσαί τις φῇ, βλάπτειν μηδένα, πῶς ἀνυπευθύνῳ γε λέγοντι προσήκει πιστεύειν ὑμᾶς; † ἐπειδὴ τοίνυν οὗτος εἰδὼς τοὺς νόμους, καὶ μᾶλλον, ἢ προσῆκεν, ἀδίκως καὶ πλεονεκτικῶς τὴν κατηγορίαν πεποίηται, ἀναγκαῖον ἐμοὶ περὶ ὧν ἐν τοῖς δημόταις ὑβρίσθην, πρῶτον εἰπεῖν. ἀξιῶ δ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μηδέπω τὴν τῶν δημοτῶν ἀποψήφισιν ποιεῖσθαι τεκμήριον

μήριον

μήριον ὑμᾶς, ὡς ἄρα οὐχὶ προσήκει μοι τῆς πόλεως. † εἰ γὰρ πάντ' ἐνομίζετε τὰ δίκαια δυνήσεσθαι τοὺς δημότας διακρῖναι, οὐκ ἂν ἐδώκατε τὴν εἰς ὑμᾶς ἔφεσιν, † νῦν δὲ διὰ φιλονεικίαν, καὶ διὰ φθόνον, καὶ δι' ἔχθραν, καὶ δι' ἄλλας προφάσεις ἔσεσθαί τι τοιοῦτον ἡγούμενοι, τὴν εἰς ὑμᾶς τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἐποιήσατε καταφυγήν· δι' ἣν καλῶς ποιοῦντες, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοὺς ἠδικημένους ἅπαντας σεσώκατε. § † πρῶτον μὲν οὖν ὃν τρόπον ἐν τοῖς δημόταις συνέβη τὴν διαψήφισιν γενέσθαι, φράσω πρὸς ὑμᾶς· † τὸ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα πάντα λέγειν, τοῦτ' ἔγωγε ὑπολαμβάνω, ὅσα τις παρὰ τὸ ψήφισμα πέπονθεν ἀδίκως καταστασιασθεὶς, ἐπιδεῖξαι. † Εὐβουλίδης γὰρ οὗτος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὡς ὑμῶν ἴσασι πολλοί, γραψάμενος ἀσεβείας τὴν ἀδελφὴν τὴν Λακεδαιμονίου, τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μετέλαβεν. † ὅτι δὴ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀγῶνι τὰ δίκαια, τούτῳ δὲ τἀναντία, ἐμαρτύρησα, διὰ ταύτην τὴν ἔχθραν ἐπιτίθεταί μοι. καὶ βουλεύων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ κύριος ὢν τοῦ θ' ὅρκου, καὶ τῶν γραμματείων, ἐξ ὧν ἀνεκάλει τοὺς δημότας, τί ποιεῖ; † πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ συνελέγησαν οἱ δημόται, κατέτριψε τὴν ἡμέραν δημηγορῶν, καὶ ψηφίσματα γράφων. τοῦτο δ' ἦν οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ἀλλ' ἐπιβουλεύων ἐμοί, ὅπως ὡς ὀψιαίτατα ἡ διαψήφισις ἡ περὶ ἐμοῦ γένοιτο. καὶ διεπράξατο τοῦτο· † καὶ τῶν μὲν δημοτῶν οἱ ὀμόσαντες ἐγενόμεθα τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα· ἠρξάμεθα δὲ τοῦ διαψηφίζεσθαι δείλης ὀψίας. ὥστε συνέβη, ἡνίκα τοὐμὸν ὄνομ' ἐκαλεῖτο, σκότος ἤδη εἶναι·

καὶ

καὶ γὰρ ἦν περὶ ἑξηκοστόν. καὶ ἐκλήθην ὕστατος ἁπάντων τῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κληθέντων, ἡνίκα οἱ μὲν πρεσβύτεροι τῶν δημοτῶν ἀπεληλύθεσαν εἰς τοὺς ἀγρούς· § † τοῦ γὰρ δήμου ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πέντε καὶ τριάκοντα στάδια τοῦ ἄστεος ἀπέχοντος, καὶ τῶν πλείστων ἐκεῖ οἰκούντων, ἀπεληλύθεσαν οἱ πολλοί· οἱ δὲ κατάλοιποι ἦσαν οὐ πλείους, ἢ τριάκοντα. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν ἅπαντες οἱ τούτῳ παρεσκευασμένοι. † ἐπειδὴ δ' ἐκλήθη τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἀναπηδήσας οὗτος, ἐβλασφήμει κατ' ἐμοῦ ταχὺ, καὶ πολλὰ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὥσπερ καὶ νῦν. μάρτυρα μὲν, ὧν κατηγόρησεν, οὐδένα παρασχόμενος, οὔτε τῶν δημοτῶν, οὔτε τῶν ἄλλων πολιτῶν. παρεκελεύετο δὲ τοῖς δημόταις ἀποψηφίζεσθαι. † ἀξιοῦντος δέ μου εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀναβαλέσθαι, διά τε τὴν ὥραν, καὶ τὸ μηδένα μοι παρεῖναι, τό, τε πρᾶγμα ἄφνω προσπεπτωκέναι, ἵνα τούτῳ τ' ἐξουσία προσγένοιτο ὁπόσα βούλοιτο κατηγορῆσαι, καὶ μάρτυρας, εἴ τινας ἔχοι, παρασχέσθαι, ἐμοί τε ἐκγένοιτο ἀπολογήσασθαι ἐν ἅπασι τοῖς δημόταις, καὶ τοὺς οἰκείους μάρτυρας παρασχέσθαι· καὶ ὅ, τι γνοίησαν περὶ ἐμοῦ, τούτοις ἤθελον ἐμμένειν· οὗτος, ὧν μὲν ἐγὼ προὐκαλούμην, οὐδὲν ἐφρόντισε· τὴν δὲ ψῆφον εὐθὺς ἐδίδου τοῖς παροῦσι τῶν δημοτῶν, οὔτε ἀπολογίαν ἐμοὶ δοὺς οὐδεμίαν, οὔτ' ἔλεγχον οὐδένα ἀκριβῆ ποιήσας. † οἱ δὲ τούτῳ συνεστῶτες, ἀναπηδήσαντες ἐψηφίζοντο. καὶ ἦν μὲν σκότος· οἱ δὲ, λαμβάνοντες δύο καὶ τρεῖς ψήφους ἕκαστος παρὰ τούτου, ἐνέβαλλον εἰς τὸν καδίσκον. † σημεῖον δέ. οἱ μὲν γὰρ ψηφισάμενοι οὐ πλείους, ἢ τριάκοντ' ἦσαν·

αἱ δὲ

αἱ δὲ ψῆφοι ἠριθμήθησαν πλείους, ἢ ἑξήκοντα, ὥστε πάντας ἡμᾶς ἐκπλαγῆναι. † καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι οὔτε ἐδόθη ἡ ψῆφος ἅπασι, πλείους τ' ἐγένοντο τῶν ψηφισαμένων, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι. † συμβαίνει δέ μοι περὶ τούτων τῶν μὲν φίλων, ἢ τῶν ἄλλων ἀθηναίων μηδένα μάρτυρα παρεῖναι, διά τε τὴν ὥραν, καὶ διὰ τὸ μηδένα παρακαλέσαι· αὐτοῖς δὲ τοῖς ἠδικηκόσι με· χρήσασθαι μάρτυσιν. οἷ οὖν οὐ δυνήσονται ἔξαρνοι γενέσθαι, ταῦτα γέγραφα αὐτοῖς. λέγε.

Μαρτυρία. Εἰ *μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, συνέβαινε τοῖς ἀλιμουσίοις περὶ ἁπάντων τῶν δημοτῶν διαψηφίσασθαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, εἰκὸς ἦν καὶ εἰς ὀψὲ ψηφίζεσθαι, ἵν' ἀπηλλαγμένοι εἴησαν, ποιήσαντες τὰ ὑμῖν ἐψηφισμένα. εἰ δὲ πλείους, ἢ εἴκοσιν, ὑπόλοιποι ἦσαν τῶν δημοτῶν, περὶ ὧν ἔδει τῇ ὑστεραίᾳ διαψηφίσασθαι, καὶ ὁμοίως ἦν ἀνάγκη συλλέγεσθαι τοὺς δημότας, τί ποτ' ἦν τὸ δυσχερὲς* Εὐβουλίδῃ *ἀναβαλέσθαι εἰς τὴν ὑστεραίαν, καὶ περὶ ἐμοῦ πρώτου τὴν ψῆφον διδόναι τοῖς δημόταις; διότι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἠγνόει* Εὐβουλίδης, *ὅτι, εἰ λόγος ἀποδοθήσοιτο, καὶ παραγένοιντό μοι πάντες οἱ δημόται, καὶ ἡ ψῆφος δικαίως δοθείη, οὐδαμοῦ γενήσονται οἱ μετὰ τούτου συνεστηκότες. † ὅθεν δ' οὗτοι συνέστησαν, ταῦτα, ἐπειδὰν περὶ τοῦ γένους εἴπω, τότε, ἂν βούλησθε ἀκούειν, ἐρῶ. νῦν δὲ τί δίκαιον νομίζω, καὶ τί παρεσκεύασμαι ποιεῖν, ἄνδρες δικασταί; † δεῖξαι πρὸς ὑμᾶς ἐμαυτὸν ἀθηναῖον ὄντα καὶ τὰ πρὸς πατρός, καὶ τὰ πρὸς μητρός· καὶ μάρτυρας τούτων, οὓς ὑμεῖς*

ἀληθεῖς

ἀληθεῖς φήσετε εἶναι, παρασχέσθαι. τὰς δὲ λοιδορίας καὶ τὰς αἰτίας ἀνελεῖν· † ὑμᾶς δ' ἀκούσαντας τούτων, ἐὰν μὲν ὑμῖν πολίτης ὢν κατεστασιάσθαι δοκῶ, σώζειν· εἰ δὲ μὴ, πράττειν ὁποῖον ἄν, τι ὑμῖν εὐσεβὲς εἶναι δοκῇ. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν. † διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένισε· καὶ ὅτι μὲν ἁλοὺς ὑπὸ τῶν πολεμίων ὑπὸ τὸν δεκελεικὸν πόλεμον, καὶ πραθεὶς εἰς Λευκάδα, Κλεάνδρῳ περιτυχὼν, τῷ ὑποκριτῇ, πρὸς τοὺς οἰκείους διεσώθη δεῦρο πολλοστῷ χρόνῳ, παραλελοίπασιν· † ὥσπερ δὲ δέον ἡμᾶς δι' ἐκείνας τὰς ἀτυχίας ἀπολέσθαι, τὸ ξενίζειν αὐτοῦ κατηγορήκασιν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων μάλιστ' ἂν οἴομαι ὑμῖν ἐμαυτὸν ἀθηναῖον ὄντα ἐπιδείξειν. † καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἑάλω καὶ ἐσώθη, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι. ἔπειθ', ὅτι ἀφικόμενος, τῆς οὐσίας παρὰ τῶν θείων τὸ μέρος μετέλαβεν· † εἶθ', ὅτι οὔτ' ἐν τοῖς δημόταις, οὔτ' ἐν τοῖς φράτορσιν, οὔτ' ἄλλοθι οὐδαμοῦ τὸν ξενίζοντα οὐδεὶς πώποτ' ᾐτιάσατο, ὡς εἴη ξένος. καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Περὶ μὲν τοίνυν τῆς ἁλώσεως, καὶ τῆς σωτηρίας, ἣν συνέβη γενέσθαι τῷ πατρὶ δεῦρο, ἀκηκόατε. ὡς δ' ὑμέτερος ἦν πολίτης, ὦ ἄνδρες δικασταί· τὸ γὰρ ὂν, καὶ ἀληθὲς οὕτως ὑπάρχει· μάρτυρας καλῶ τοὺς ζῶντας ἡμῖν τῶν συγγενῶν τῶν πρὸς πατρός. † κάλει δή μοι πρῶτον μὲν Θουκριτίδην καὶ Χαρισιάδην· ὁ γὰρ τούτων πατὴρ, Χαρίσιος, ἀδελφὸς ἦν τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ, Θουκριτίδου, καὶ Λυσαρέτης, τῆς ἐμῆς τιτθῆς· θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· † ἀδελφὴν γὰρ ὁ πάππος οὑμὸς ἔγημεν οὐχ ὁμομητρίαν.

ὁμομητρίαν. † ἔπειτα Νικιάδην· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ, Λυσανίας, ἀδελφὸς ἦν τοῦ Θουκριτίδου, καὶ τῆς Λυσαρέτης, θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς ἦν τοῦ ἐμοῦ· † ἔπειτα Νικόστρατον· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ, ὁ Νικιάδης, ἀδελφιδοῦς ἦν τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ, καὶ τῇ τιτθῇ· ἀνεψιὸς δὲ τῷ πατρί. καί μοι κάλει τούτους πάντας. σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

Μάρτυρες. Τῶν μὲν τοίνυν πρὸς ἀνδρῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων εἶναι συγγενῆ τὸν ἐμὸν πατέρα αὐτοῖς.. ὧν οὐδεὶς δήπου, παραστησάμενος τοὺς συνεισομένους αὐτῷ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντι, κατ' ἐξωλείας ἐπιορκεῖ. λάβε δὴ καὶ τὰς τῶν πρὸς γυναικῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Οἱ μὲν τοίνυν ζῶντες οὗτοι τῶν συγγενῶν τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν, μεμαρτυρήκασιν, ὡς ἦν ἀμφοτέρωθεν ἀθηναῖος· καὶ μετῆν τῆς πόλεως αὐτῷ δικαίως. κάλει δή μοι καὶ τοὺς φράτορας· ἔπειτα τοὺς γεννητάς.

Μάρτυρες. Λάβε δὴ καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας, καὶ τὰς τῶν συγγενῶν, περὶ τῶν φρατόρων, ὡς εἵλοντό με φρατρίαρχον.

Μαρτυρίαι. Τὰ μὲν τοίνυν ὑπὸ τῶν ζώντων συγγενῶν καὶ φρατόρων καὶ δημοτῶν καὶ γεννητῶν, ὧν προσήκει, μαρτυρούμενα ἀκηκόατε. ἐξ ὧν ἐστὶν ὑμῖν εἰδέναι, πότερόν ποτ' ἀστὸς, ἢ ξένος ἦν, ᾧ ταῦθ' ὑπῆρχε. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς ἕνα ἢ δύο ἀνθρώπους κατεφεύγομεν, εἴχομεν ἄν τιν' ὑποψίαν παρεσκευάσθαι τούτους. εἰ δ' ἐν ἅπασιν, ὅσοισπερ ἕκαστος ὑμῶν, ἐξη-

τασμένος φαίνεται, καὶ ζῶν ὁ πατὴρ, καὶ νῦν ἐγὼ, λέγω, φράτορσι, συγγενέσι, δημόταις, γεννηταῖς· πῶς ἔνεστιν, [ἢ πῶς δυνατὸν] τούτους ἅπαντας, μὴ μετ' ἀληθείας ὑπάρχοντας, κατεσκευάσθαι; † εἰ μὲν τοίνυν εὔπορος ὢν ὁ πατὴρ, χρήματα δοὺς τούτοις, ἐφαίνετο πείσας συγγενεῖς αὐτοὺς ἑαυτοῦ φάσκειν εἶναι, λόγον εἶχεν ὑποψίαν τιν' ἔχειν, ὡς οὐκ ἦν ἀστός· † εἰ δὲ πένης ὢν ἅμα συγγενεῖς τε παρέσχετο τοὺς αὐτοὺς, καὶ μεταδιδόντας τῶν ὄντων ἐπεδείκνυε, πῶς οὐκ εὔδηλον, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ προσήκει τούτοις; † οὐ γὰρ ἂν δήπου, εἴγε μηδενὶ ἦν οἰκεῖος, χρήματ' αὐτῷ προστιθέντες οὗτοι, τοῦ γένους μετεδίδοσαν. ἀλλ' ἦν, ὥς τό, τε ἔργον ἐδήλωσε, καὶ ὑμῖν μεμαρτύρηται. † ἔτι τοίνυν ἀρχὰς ἔλαχε, καὶ ἦρξε δοκιμασθείς. καί μοι λάβε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Οἴεταί τις οὖν ὑμῶν ἐάσαι ποτ' ἂν τοὺς δημότας ἐκεῖνον τὸν ξένον καὶ μὴ πολίτην ἄρχειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἂν κατηγορεῖν; οὐ τοίνυν κατηγόρησεν οὐδὲ εἷς, οὐδ' ᾐτιάσατο. † ἀλλὰ μὴν, καὶ διαψηφίσεις ἐξ ἀνάγκης ἐγένοντο τοῖς δημόταις ὀμόσασι καθ' ἱερῶν, ὅτ' ἀπώλετο αὐτοῖς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, δημαρχοῦντος Ἀντιφίλου, τοῦ πατρὸς τοῦ Εὐβουλίδου. καί τινας ἀπήλασαν αὐτῶν· περὶ ἐκείνου δ' οὐδεὶς οὔτ' εἶπεν, οὔτ' ᾐτιάσατο τοιοῦτον οὐδέν. † καίτοι πᾶσιν ἐστὶν ἀνθρώποις τέλος τοῦ βίου θάνατος. καὶ περὶ ὧν μὲν ἄν τις ζῶν αἰτίαν σχῇ περὶ τοῦ γένους, δίκαιον τοὺς παῖδας τὴν ἀειλογίαν παρέχειν. † περὶ ὧν δ' ἂν μηδεὶς αὐτὸν ζῶντα καταιτιάσηται, πῶς οὐ δεινὸν, εἰ τοὺς παῖδας ὁ βουλόμενος κρίνει; † εἰ μὲν τοίνυν

περὶ

περὶ τούτων μηδεὶς λόγος ἐξητάσθη, δῶμεν τοῦτο λεληθέναι. εἰ δ' ἐδόθη, καὶ διεψηφίσαντο, καὶ μηδὲν ᾐτιάσατο πώποτε μηδεὶς, πῶς οὐ δικαίως ἂν ἔγωγε κατ' ἐκεῖνον ἀθηναῖος εἴην τὸν τελευτήσαντα πρὶν ἀμφισβητηθῆναι τοῦ γένους αὐτῷ; ὡς δὴ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει καὶ τούτων μάρτυρας.

Μάρτυρες. Ἔτι τοίνυν παίδων αὐτῷ τεττάρων γενομένων ὁμομητρίων ἐμοὶ, καὶ τελευτησάντων, ἔθαψε τούτους εἰς τὰ πατρῷα μνήματα· ὧν ὅσοιπέρ εἰσι τοῦ γένους, κοινωνοῦσι. καὶ τούτων οὐδεὶς οὐκ ἀπεῖπε πώποτε, οὐκ ἐκώλυσεν, οὐ δίκην ἔλαχε. † καίτοι τίς ἂν ἐστιν, ὅστις εἰς τὰ πατρῷα μνήματα τοὺς μηδὲν ἐν γένει προσήκοντας τιθέναι ἐάσαι; † ὡς τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε τὴν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ πατρὸς ὡς ἀθηναῖος ἦν, ταῦτ' ἔχω λέγειν. καὶ μάρτυρας παρέσχημαι τοὺς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐψηφισμένους εἶναι πολίτας, μαρτυροῦντας ἐκεῖνον ἑαυτοῖς ἀνεψιὸν εἶναι. † Φαίνεται δὲ βιοὺς ἔτη τόσα καὶ τόσα ἐνθάδε, καὶ οὐδαμοῦ πώποτε ὡς ξένος ἐξετασθεὶς, ἀλλὰ πρὸς τούτους ὄντας συγγενεῖς καταφεύγων, οὗτοι δὲ καὶ προσδεχόμενοι, καὶ τῆς οὐσίας μεταδιδόντες, ὡς αὐτῶν ἑνί. † τοῖς χρόνοις τοίνυν οὕτω φαίνεται γεγονὼς, ὥστε, εἰ καὶ κατὰ θάτερα ἀστὸς ἦν, εἶναι πολίτην προσήκειν αὐτόν. γέγονε γὰρ πρὸ Εὐκλείδου. † περὶ δὲ τῆς μητρός· (καὶ γὰρ καὶ ταύτην διαβεβλήκασι * μοι,) λέξω. καὶ μάρτυρας ὧν ἂν λέγω, καλῶ. † καίτοι, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐ

μόνον παρὰ τὰ ψηφίσματα τὰ περὶ * τῆς ἀγορᾶς διέβαλλεν ἡμᾶς Εὐβουλίδης, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους, οἳ κελεύουσιν ἔνοχον εἶναι τῇ κακηγορίᾳ τὸν τὴν ἐργασίαν τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἢ τῶν πολιτῶν, ἢ τῶν πολιτίδων ὀνειδίζοντά τινι. † ἡμεῖς δ᾽ ὁμολογοῦμεν καὶ ταινίας πωλεῖν, καὶ ζῆν οὐχ ὅντινα τρόπον βουλόμεθα. καὶ εἴ σοί ἐστι τοῦτο σημεῖον, ὦ Εὐβουλίδη, τοῦ μὴ ἀθηναίους εἶναι ἡμᾶς, ἐγώ σοι τούτου ὅλως τοὐναντίον ἐπιδείξω, ὅτι οὐκ ἔξεστι ξένῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργάζεσθαι. καί μοι λαβὼν ἀνάγνωθι πρῶτον τὸν Σόλωνος νόμον.

Νόμος. Λάβε δὴ καὶ τὸν Ἀριστοφῶντος· οὕτω γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦτον ἔδοξεν ἐκεῖνος καλῶς καὶ δημοτικῶς νομοθετῆσαι, ὥστ᾽ ἐψηφίσασθε πάλιν τὸν αὐτὸν ἀνανεώσασθαι.

Νόμος. Προσήκει τοίνυν ὑμῖν, βοηθοῦσι τοῖς νόμοις, μὴ τοὺς ἐργαζομένους ξένους νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς συκοφαντοῦντας πονηρούς. † ἐπεί, ὦ Εὐβουλίδη, ἔστι καὶ ἕτερος περὶ τῆς ἀργίας νόμος· ᾧ αὐτὸς ἔνοχος ὢν, ἡμᾶς τοὺς ἐργαζομένους διαβάλλεις. ἀλλὰ γὰρ τοσαύτη τις ἀτυχία ἐστὶ περὶ ἡμᾶς νῦν, ὥστε τούτῳ μὲν ἔξεστιν ἔξω τοῦ πράγματος βλασφημεῖν, καὶ πάντα ποιεῖν, ὅπως μηδενὸς ἐγὼ τῶν δικαίων τύχω. ἐμοὶ δ᾽ ἐπιτιμήσετε ἴσως, ἐὰν λέγω, ὃν τρόπον οὗτος ἐργάζεται περιιὼν ἐν τῇ πόλει, καὶ εἰκότως· ἃ γὰρ ὑμεῖς ἴστε, τί δεῖ λέγειν; † σκοπεῖτε δή· νομίζω γὰρ ἔγωγε τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡμᾶς ἐργάζεσθαι, μέγιστον εἶναι σημεῖον τοῦ ψευ-

δεῖς

δεῖς ἡμῖν αἰτίας τοῦτον ἐπιφέρειν· ἣν γάρ φησιν εἶναι ταινιόπωλιν, καὶ φανερὰν πᾶσι, προσῆκε δήπουθεν εἰδότας αὐτὴν πολλούς, ἥτις ἐςί, μαρτυρεῖν, καὶ μὴ μόνον ἀκοήν· ἀλλ' εἰ μὲν ξένη ἦν, τὰ τέλη ἐξετάσαντας τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰ ξενικὰ ἐτέλει, καὶ ποδαπὴ ἦν, ἐπιδεικνύντας· εἰ δὲ δούλη, μάλιςα μὲν τὸν πριάμενον· εἰ δὲ μή, τὸν ἀποδόμενον, ἥκειν καταμαρτυροῦντα· εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων τινά, ἢ ὡς ἐδούλευσεν, ἢ ὡς ἀφείθη ἐλευθέρα. † νῦν δὲ τούτων μὲν ἀπέδειξεν οὐδέν· λελοιδόρηκε δ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐδὲν ὅ, τι οὔ. τοῦτο γάρ ἐςιν ὁ συκοφάντης, αἰτιάσασθαι μὲν πάντα, ἐξελέγξαι δὲ μηδέν. † ἔπειτα κἀκεῖνο περὶ τῆς μητρὸς εἴρηκεν, ὅτι ἐτίτθευσεν. ἡμεῖς δέ, ὅτε ἡ πόλις ἠτύχει, καὶ πάντες κακῶς ἔπραττον, οὐκ ἀρνούμεθα τοῦτο γενέσθαι· ὃν δὲ τρόπον, καὶ ὧν ἕνεκα ἐτίτθευσεν, ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. † μηδεὶς δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δυσχερῶς ὑπολάβῃ· καὶ γὰρ νῦν ἀςὰς γυναῖκας πολλὰς εὑρήσετε τιτθευούσας, ἃς ὑμῖν καὶ κατ' ὄνομα, ἐὰν βούλησθε, ἐροῦμεν. † εἰ δέ γε πλούσιοι ἦμεν, οὔτ' ἂν τὰς ταινίας ἐπωλοῦμεν, οὔτ' ἂν ὅλως ἦμεν ἄποροι. † ἀλλὰ τί ταῦτα κοινωνεῖ τῷ γένει; ἐγὼ μὲν οὐδὲν οἶμαι. § μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικαςαί, τοὺς πένητας ἀτιμάζετε· ἱκανὸν γὰρ αὐτοῖς ἐςι τὸ πένεσθαι κακόν· μηδέ γε τοὺς ἐργάζεσθαι καὶ ζῆν ἐκ τοῦ δικαίου προαιρουμένους· ἀλλ' ἀκούσαντες, ἐὰν ὑμῖν ἐπιδεικνύω τῆς μητρὸς τοὺς οἰκείους, οἵους προσήκει εἶναι ἀνθρώποις

ἐλευθέροις, ἃ οὗτος καταιτιᾶται περὶ αὐτῆς, ταύτας τὰς διαβολὰς ἐξομνυμένους, καὶ μαρτυροῦντας αὐτὴν ἀστὴν οὖσαν εἰδέναι, οὓς ὑμεῖς φήσετε πιστοὺς εἶναι, δικαίαν ἡμῖν θέσθε τὴν ψῆφον· † ἐμοὶ γὰρ ἦν πάππος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῆς μητρὸς πατὴρ, Δαμόστρατος μελιτεύς· † τούτῳ γίγνονται τέτταρες παῖδες· ἐκ μὲν ἧς τοπρῶτον ἔσχε γυναικὸς, θυγάτηρ καὶ υἱὸς, ᾧ ὄνομα Ἀμυθέων· ἐκ δὲ τῆς ὕστερον Χαιρεστράτης, ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ, καὶ Τιμοκράτης. † τούτοις δὲ γίγνονται παῖδες, τῷ μὲν Ἀμυθέωνι, Δαμόστρατος, τοῦ πάππου τοὔνομ' ἔχων· καὶ Καλλίστρατος, καὶ Δεξίθεος. † καὶ ὁ μὲν Ἀμυθέων, ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφὸς, τῶν ἐν Σικελίᾳ στρατευσαμένων καὶ τελευτησάντων ἐστί. καὶ τέθαπται ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι. καὶ ταῦτα μαρτυρήσεται. τῇ δ' ἀδελφῇ αὐτοῦ, συνοικησάσῃ Διοδώρῳ ἁλαιεῖ, υἱὸς γίνεται Κτησίβιος. καὶ ἔτος μὲν ἐτελεύτησεν ἐν Ἀβύδῳ, μετὰ Θρασυβούλου στρατευόμενος. ζῇ δὲ τούτων ὁ Δαμόστρατος, ὁ τοῦ Ἀμυθέωνος, τῆς μητρὸς ἀδελφιδοῦς τῆς ἐμῆς. † τῆς δὲ Χαιρεστράτης, τῆς ἐμῆς τιτθῆς, τὴν ἀδελφὴν λαμβάνει Ἀπολλόδωρος πλωθεύς. τούτων γίνεται Ὀλύμπιχος. τοῦ δ' Ὀλυμπίχου, Ἀπολλόδωρος. καὶ οὗτος ζῇ. καί μοι κάλει αὐτούς.

Μάρτυρες. Τούτων μὲν τοίνυν ἀκηκόατε μαρτυρούντων, καὶ διομνυμένων. τὸν δὲ καὶ ὁμομήτριον, καὶ κατ' ἀμφότερ' ἡμῖν συγγενῆ, καλῶ, καὶ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ· † τῷ γὰρ Τιμοκράτει, τῷ τῆς μητρὸς ἀδελφῷ τῆς ἐμῆς ὁμοπατρίῳ καὶ ὁμομητρίῳ, γίνεται

ται Εὐξίθεος. τοῦ δ᾽ Εὐξιθέου, τρεῖς υἱεῖς. οὗτοι πάντες ζῶσι. καί μοι κάλει τοὺς ἐπιδημοῦντας αὐτῶν.

Μάρτυρες. Λάβε δή μοι καὶ τὰς μαρτυρίας τῶν φρατόρων, καὶ συγγενῶν τῶν τῆς μητρὸς, καὶ δημοτῶν, καὶ ὧν τὰ μνήματα ταὐτά.

Μαρτυρίαι. Τὰ μὲν τοίνυν τοῦ γένους τοῦ τῆς μητρὸς, οὕτως ὑμῖν ἐπιδεικνύω, καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν ἀστήν. † τῇ δὲ μητρὶ τῇ ἐμῇ γίγνεται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ Πρωτομάχου, ᾧ αὐτὴν ὁ Τιμοκράτης, ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ὢν ἀδελφὸς, ἔδωκε, θυγάτηρ. εἶτα ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἐγώ. ὃν δὲ τρόπον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ συνῴκησε, ταῦθ᾽ ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ· † καὶ γὰρ ἃ περὶ τὸν Κλεινίαν αἰτιᾶται, καὶ τὸ τιτθεῦσαι τὴν μητέρα, καὶ ταῦτα πάντα, ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν διηγήσομαι. † ὁ Πρωτόμαχος, πένης ἦν. ἐπικλήρου δὲ κληρονομήσας εὐπόρου, τὴν μητέρα βουληθεὶς ἐκδοῦναι, πείθει λαβεῖν αὐτὴν Θούκριτον, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, ὄντ᾽ ἑαυτοῦ γνώριμον. καὶ ἐγγυᾶται ὁ πατὴρ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Τιμοκράτους μελιτέως, παρόντων τῶν τε θείων ἀμφοτέρων τῶν ἑαυτοῦ, καὶ ἄλλων μαρτύρων. καὶ τούτων ὅσοι ζῶσι, μαρτυρήσουσιν ὑμῖν. † μετὰ δὲ ταῦτα χρόνῳ ὕστερον παιδίων αὐτῇ δυοῖν ἤδη γεγενημένων, καὶ τοῦ μὲν πατρὸς στρατευομένου, καὶ ἀποδημοῦντος μετὰ Θρασυβούλου, αὐτὴ δ᾽ οὖσα ἐν ἀπορίαις ἠναγκάσθη τὸν Κλεινίαν, τὸν τοῦ Κλειδίκου, τιτθεῦσαι, † τῷ μὲν εἰς ἐμὲ ἥκοντι κινδύνῳ νυνὶ μὰ τὸν Δία οὐχὶ συμ-

φέρον πρᾶγμα ποιήσασα· ἀπὸ γὰρ ταύτης τῆς τιτθείας ἅπασα ἡ περὶ ἡμᾶς γέγονε βλασφημία· † τῇ μέντοι ὑπαρχούσῃ πενίᾳ ἴσως καὶ ἀναγκαῖα καὶ ἁρμόττοντα ποιοῦσα. † Φαίνεται τοίνυν οὐχ ὁ ἐμὸς πατὴρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρῶτος λαβὼν τὴν ἐμὴν μητέρα, ἀλλ' ὁ Πρωτόμαχος, καὶ παῖδας ποιησάμενος, καὶ θυγατέρα ἐκδούς· ὃς καὶ τετελευτηκὼς ὅμως μαρτυρεῖ τοῖς ἔργοις ἀστὴν ταύτην καὶ πολῖτιν εἶναι. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι πρῶτον μὲν τοὺς τοῦ Πρωτομάχου υἱεῖς· ἔπειτα, τοὺς ἐγγυωμένῳ παρόντας τῷ πατρὶ· καὶ τῶν φρατόρων τοὺς οἰκείους, οἷς τὴν γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὑπὲρ τῆς μητρὸς ὁ πατήρ· εἶτα Εὔνικον Χολαργέα, τὸν τὴν ἀδελφὴν λαβόντα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ Πρωτομάχου· εἶτα, τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς. κάλει τούτους.

Μάρτυρες. Πῶς οὖν οὐκ ἂν οἰκτρότατα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πάντων ἐγὼ πεπονθὼς εἴην, εἰ, τῶν συγγενῶν, ὄντων τοσούτων τουτωνὶ, καὶ μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων ἐμοὶ προσήκειν, μηδεὶς μηδενὶ τούτων ἀμφισβητῶν, ὡς οὐκ εἰσὶ πολῖται, ἐμὲ ψηφίσαιτο εἶναι ξένον; λάβε δή μοι καὶ τὴν τοῦ Κλεινίου, καὶ τὴν τῶν συγγενῶν αὐτοῦ μαρτυρίαν. οἳ ἴσασι δήπου, τίς οὖσά ποτε ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐτίτθευσεν αὐτόν. † οὐ γὰρ ἃ τήμερον ἡμεῖς φαμὲν, εὔορκον αὐτοῖς μαρτυρεῖν, ἀλλ' ἃ πάντα τὸν χρόνον ᾔδεσαν * ἀστὴν τὴν ἡμετέραν μὲν μητέρα, τίτθην δὲ τότε νομιζομένην· † καὶ γὰρ, εἰ ταπεινὸν ἡ τίτθη, τὴν ἀλήθειαν οὐ φεύγω· οὐ γὰρ εἰ πένητες ἦμεν, ἠδικήκαμεν, ἀλλ' εἰ μὴ πολῖται. † οὐδὲ περὶ ψυχῆς,

οὐδὲ

οὐδὲ περὶ χρημάτων ἡμῖν ἐςὶν ὁ παρὼν ἀγὼν, ἀλλ' ὑπὲρ γένους. † πολλὰ ταπεινὰ καὶ δουλικὰ πράγματα τοὺς ἐλευθέρους ἡ πενία βιάζεται ποιεῖν. ἐφ' οἷς ἐλεοῖντ' ἂν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δικαιότερον, ἢ προσαπολλύοιντο· † ὡς γὰρ ἐγὼ ἀκούω, πολλαὶ καὶ τιτθαὶ καὶ ἔριθοι, καὶ τρυγήτριαι γεγόνασιν ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους συμφορῶν ἀςαὶ γυναῖκες· πολλαὶ δ' ἐκ πενήτων πλούσιαι νῦν. ἀλλ' αὐτίχ' ὑπὲρ τούτων. νῦν δὲ τοὺς μάρτυρας κάλει.

Μάρτυρες. Οὐκοῦν ὅτι μὲν καὶ τὰ πρὸς μητρὸς εἰμὶ ἀςὸς, καὶ τὰ πρὸς πατρὸς, τὰ μὲν, ἐξ ὧν ἄρτι μεμαρτύρηται, μεμαθήκατε πάντες· τὰ δ' ἐξ ὧν πρότερον περὶ τοῦ πατρός. † λοιπὸν δέ μοι περὶ ἐμαυτοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν τὸ μὲν ἁπλούςατον, οἶμαι, καὶ δικαιότατον, ἐξ ἀμφοτέρων ἀςὸν ὄντα με, κεκληρονομηκότα καὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ γένους, εἶναι πολίτην. † οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ προσήκοντα πάντα ἐπιδείξω, μάρτυρας παρεχόμενος, ὡς εἰσήχθην εἰς τοὺς φράτορας· ὡς ἐνεγράφην εἰς τοὺς δημότας· ὡς ὑπ' αὐτῶν τούτων προεκρίθην ἐν τοῖς εὐγενεςάτοις κληροῦσθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ· ὡς ἦρχον ἀρχὰς δοκιμασθείς. καί μοι κάλει αὐτούς.

Μάρτυρες. Οὐκοῦν δεινὸν, ὦ ἄνδρες δικαςαί· εἰ μὲν ἔλαχον ἱερεὺς, ὥσπερ προεκρίθην, ἔδει ἄν με καὶ αὐτὸν θύειν ὑπὲρ τούτων· καὶ τοῦτον μετ' ἐμοῦ συνθύειν· νῦν δὲ τοὺς αὐτοὺς τούτους ἐμὲ μεθ' αὐτῶν οὐδὲ συνθύειν ἐᾷν; † φαίνομαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἅπαντα, παρὰ πᾶσι τοῖς νῦν κατηγοροῦσι πολίτης ὡμολογημένος·

οὐ γὰρ ἂν δήπου τόν γε ξένον καὶ μέτοικον, ὡς νῦν φησὶν Εὐβουλίδης, οὔτ' ἀρχὰς ἄρχειν, οὔθ' ἱερωσύνην κληροῦσθαι μεθ' ἑαυτοῦ προκριθέντα εἴασε· † καὶ γὰρ οὗτος ἦν τῶν κληρουμένων, καὶ προκριθέντων. οὐδὲ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παλαιὸς ἂν ἐχθρὸς ὢν ἐμοὶ, τοῦτον τὸν καιρὸν περιέμεινεν, ὃν οὐδεὶς ᾔδει γενησόμενον, εἴπερ τι συνῄδει τοιοῦτον· ἀλλ' οὐ συνῄδει, † διόπερ τὸν μὲν ἄλλον ἅπαντα χρόνον δημοτευόμενος μετ' ἐμοῦ καὶ κληρούμενος, οὐδὲν ἑώρα τούτων. † ἐπειδὴ δ' ἡ πόλις πᾶσα τοῖς ἀσελγῶς εἰσπεπηδηκόσιν εἰς τοὺς δήμους ὀργιζομένη παρώξυντο, τηνικαῦτά μοι ἐπεβούλευσεν. † ἦν δ' ἐκεῖνος μὲν ὁ καιρὸς τοῦ συνειδότος αὐτῷ τἀληθῆ λέγειν. ὁ δὲ νυνὶ παρὼν, ἐχθροῦ, καὶ συκοφαντεῖν βουλομένου. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, (καί μοι πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μηδεὶς θορυβήσῃ, μηδ' ἐφ' ᾧ μέλλω λέγειν, ἀχθεσθῇ), ἐμαυτὸν ἀθηναῖον ὑπείληφα, ὥσπερ ὑμῶν ἕκαστος ἑαυτὸν, † μητέρα ἐξαρχῆς νομίζων, ἥνπερ εἰς ὑμᾶς ἀποφαίνω· καὶ οὐχ ἑτέρας μὲν ὤν, ταύτης δὲ προσποιούμενος· † πατέρα πάλιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸν αὐτὸν τρόπον. καίτοι εἰ τοῖς ἐξελεγχομένοις, ὧν μέν εἰσιν, ἀποκρυπτομένοις· ὧν δ' οὐκ εἰσὶ, προσποιουμένοις, δίκαιον ὑπάρχειν παρ' ὑμῖν τοῦτο σημεῖον, ὡς εἰσὶ ξένοι· ἐμοὶ δήπου τοὐναντίον, ὡς εἰμὶ πολίτης. οὐ γὰρ ἂν ξένην καὶ ξένον τοὺς ἐμαυτοῦ γονέας ἐπιγραψάμενος, μετέχειν ἠξίουν τῆς πόλεως· ἀλλ' εἴ τι τοιοῦτον συνῄδειν, ἐζήτησ' ἂν ὧν φήσω γονέων εἶναι. ἀλλ' οὐ συνῄδειν. διόπερ μένων ἐπὶ τοῖς οὖσι δικαίως γονεῦσιν ἐμαυτῷ, τῆς πόλεως μετέχειν ἀξιῶ.

ἀξιῶ. § † ἔτι τοίνυν ὀρφανὸς κατελείφθην, καὶ φασί με εὔπορον εἶναι· καὶ τῶν μαρτύρων ἐνίους ὠφελουμένους μοι μαρτυρεῖν συγγενεῖς εἶναι. † καὶ ἅμα μὲν κατ' ἐμοῦ λέγουσι τὰς ἐκ τῆς πενίας ἀδοξίας, καὶ περὶ τὸ γένος διαβάλλουσιν. ἅμα δὲ δι' εὐπορίαν φασὶ πάντα με ὠνεῖσθαι. ὥστε πότερα χρὴ αὐτοῖς πιστεύειν; † ἐξῆν δὲ δήπου τούτοις, εἰ νόθος, ἢ ξένος ἦν ἐγὼ, κληρονόμοις εἶναι τῶν ἐμῶν πάντων. † εἶθ' οὗτοι μικρὰ λαμβάνειν, καὶ κινδυνεύειν ἐν ψευδομαρτυρίαις, καὶ ἐπιορκεῖν μᾶλλον αἱροῦνται, ἢ πάντ' ἔχειν, καὶ ταῦτ' ἀσφαλῶς καὶ μηδεμιᾶς ἐξωλείας ὑπόχους ἑαυτοὺς ποιεῖν; οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλ', οἶμαι, συγγενεῖς ὄντες, τὰ δίκαια ποιοῦσι, βοηθοῦντες αὐτῶν ἑνί. † καὶ ταῦτ' οὐχὶ νῦν πεπεισμένοι ποιοῦσιν, ἀλλὰ παιδίον ὄντα με εὐθέως ἦγον εἰς τοὺς φράτορας, εἰς Ἀπόλλωνος πατρῴου ἦγον, εἰς τἄλλα ἱερά. † καίτοι οὐ δήπου παῖς ὢν ἐγὼ ταῦτ' ἔπειθον αὐτοὺς, ἀργύριον διδούς. ἀλλὰ μὴν ὁ πατὴρ αὐτὸς ζῶν ὀμόσας τὸν νόμιμον τοῖς φράτορσιν ὅρκον, εἰσήγαγέν ἐμε ἀστὸν ἐξ ἀστῆς ἐγγυητῆς αὐτῷ γεγενημένον εἰδὼς, καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται. § † εἶτ' ἐγὼ ξένος; ποῦ μετοίκιον καταθεὶς; ἢ τίς τῶν ἐμῶν πώποτε; ποῦ πρὸς ἄλλους δημότας ἐλθὼν, καὶ οὐ δυνηθεὶς ἐκείνους πεῖσαι, δεῦρ' ἐμαυτὸν ἐνέγραψα; ποῦ τί ποιήσας, ὧν, ὅσοι μὴ καθαρῶς ἦσαν πολῖται, πεποιηκότες φαίνονται; οὐδαμοῦ. † ἀλλ' ἁπλῶς, ἐν οἷς ὁ πάππος, ὁ τοῦ πατρὸς, * ὁ ἐμὸς, ὁ πατὴρ, ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς φαίνομαι δημοτευόμενος. † καὶ νῦν πῶς ἄν τις ὑμῖν σαφέστερον ἐπιδεί-

ξειε

ξειε μετὸν τῆς πόλεως αὐτῷ; † ἐνθυμείσθω γὰρ ἕκαστος ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοὺς ἑαυτῷ προσήκοντας τίν' ἄλλον ἂν δύναιτο ἐπιδεῖξαι τρόπον, ἢ τὸν αὐτὸν ἐμοὶ, μαρτυροῦντας ὀμνύντας, πάλαι τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὄντας; † διὰ ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πιστεύων ἐμαυτῷ, κατέφυγον εἰς ὑμᾶς. † ὁρῶ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐ μόνον τῶν ἀποψηφισαμένων ἁλιμουσίων ἐμοῦ κυριώτερ' ὄντα τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς, καὶ τοῦ δήμου. δικαίως. κατὰ γὰρ πάντα αἱ παρ' ὑμῖν εἰσὶ κρίσεις δικαιόταται. † ἐνθυμεῖσθε τοίνυν κἀκεῖνο, ὅσοι τῶν μεγάλων δήμων ἐστὲ, ὡς οὐδὲν * ἀπεστερεῖτε, οὔτε κατηγορίας, οὔτ' ἀπολογίας. καὶ πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο πᾶσιν ὑμῖν τοῖς δικαίως τούτῳ τῷ πράγματι χρησαμένοις, ὅτι καὶ τῶν ἀναβαλέσθαι δεομένων, οὐκ ἀφῄρησθε τὸ παρασκευάσασθαι. ᾧ καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας καὶ δι' ἔχθραν ἐπιβουλεύοντας ἐξηλέγχετε. † καὶ ὑμᾶς μὲν ἐπαινεῖν ἄξιον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοὺς δὲ καλῷ καὶ δικαίῳ πράγματι μὴ καλῶς χρησαμένους ψέγειν. § † ἐν οὐδενὶ τοίνυν εὑρήσετε τῶν δήμων δεινότερα γεγενημένα τῶν παρ' ἡμῖν. οὗτοι γὰρ ἀδελφῶν ὁμομητρίων καὶ ὁμοπατρίων, τῶν μέν εἰσιν ἀπεψηφισμένοι, τῶν δ' οὔ· † καὶ πρεσβυτέρων ἀνθρώπων ἀπόρων, ὧν τοὺς υἱεῖς ἐγκαταλελοίπασι. καὶ τούτων, ἂν βούλησθε, μάρτυρας παρέξομαι. † ὃ δὲ πάντων δεινότατον οἱ συνεστηκότες πεποιήκασι. καί μοι πρὸς διὸς καὶ θεῶν μηδεὶς ὑπολάβῃ δυσκόλως, ἐὰν τοὺς ἠδικηκότας ἐμαυτὸν, πο-

νηροὺς

νηρούς ὄντας ἐπιδεικνύω. νομίζω γὰρ ὑμῖν τὴν τούτων πονηρίαν δεικνὺς, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγειν τὸ γενόμενόν μοι. † οὗτοι γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, βουλομένους τινὰς ἀνθρώπους ξένους, πολίτας γενέσθαι, Ἀναξιμένην, καὶ Νικόστρατον, κοινῇ διανειμάμενοι, πέντε δραχμὰς ἕκαστος, προσεδέξαντο. καὶ ταῦτ᾽ οὐκ ἂν ἐξομόσαιτο Εὐβουλίδης, οὐδ᾽ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ μὴ οὐκ εἰδέναι. καὶ νῦν τούτων οὐκ ἀπεψηφίσαντο. † τί οὖν οὐκ ἂν οἴεσθε τούτους ἰδίᾳ ποιῆσαι, οἳ κοινῇ ταῦτ᾽ ἐτόλμων; πολλοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἱ μετ᾽ Εὐβουλίδου συνεστῶτες καὶ ἀπολωλέκασι καὶ σεσώκασιν ἕνεκ᾽ ἀργυρίου. ἐπεὶ καὶ τοπρότερον· † (ἐρῶ δ᾽ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι·) δημαρχῶν ὁ Εὐβουλίδου πατὴρ, ὥσπερ εἶπον, Ἀντίφιλος, τεχνάζει βουλόμενος παρά τινων λαβεῖν ἀργύριον· καὶ ἔφη τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἀπολωλέναι. ὥστ᾽ ἔπεισε διαψηφίσασθαι τοὺς ἁλιμουσίους περὶ αὑτῶν. καὶ κατηγορῶν δέκα τῶν δημοτῶν ἐξέβαλεν, οὓς ἅπαντας, πλὴν ἑνὸς, κατεδέξατο τὸ δικαστήριον. καὶ ταῦτα πάντες ἴσασιν οἱ πρεσβύτεροι. § * πολλοῦ γ᾽ ἔδεόν τινας ἐγκαταλιπεῖν τῶν μὴ ἀθηναίων, ὅπου καὶ τοὺς ὄντας πολίτας, συνιστάμενοι ἐξέβαλον, οὓς τὸ δικαστήριον κατεδέξατο. καὶ ὢν ἐχθρὸς τῷ ἐμῷ πατρὶ τότε, οὐ μόνον οὐ κατηγόρησεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν ψῆφον ἤνεγκεν, ὡς οὐκ ἦν ἀθηναῖος. τῷ τοῦτο; δῆλον, ὅτι ἁπάσαις ἔδοξε δημότης εἶναι. † καὶ τί δεῖ περὶ τῶν πατέρων λέγειν; ἀλλ᾽

Εὐβου-

Εὐβουλίδης αὐτὸς οὑτοσὶ, ἡνίκα ἐνεγράφην ἐγὼ, καὶ ὀμόσαντες οἱ δημόται δικαίως πάντες περὶ ἐμοῦ τὴν ψῆφον ἔφερον, οὔτε κατηγόρησεν, οὔτε ἐναντίαν τὴν ψῆφον ἤνεγκε. καὶ γὰρ ἐνταῦθα πάλιν ἐμὲ πάντες ἐψηφίσαντο δημότην. καὶ εἴ φασί με τοῦτο ψεύδεσθαι, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος, ὅστις βούλεται τούτων τἀναντία μαρτυρησάτω. † εἰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο δοκοῦσιν οὗτοι λέγειν μάλισ' ἰσχυρὸν, ὡς ἀπεψηφίσαντό μου νῦν οἱ δημόται, ἐγὼ τετράκις ἐπιδεικνύω πρότερον, ὅτε ὁσίως ἄνευ διαστάσεως ἐψηφίσαντο, καὶ ἐμὲ, καὶ τὸν πατέρα δημότας αὑτῶν εἶναι ψηφισαμένους, † πρῶτον μέν γε τοῦ πατρὸς δοκιμασθέντος, εἶτ' ἐμοῦ, εἶτ' ἐν τῇ προτέρᾳ δοκιμασίᾳ, ὅτε ἠφάνισαν οὗτοι τὸ γραμματεῖον· † τὸ δὲ τελευταῖον προκρίναντες ἐμὲ, ἐψηφίσαντο ἐν τοῖς εὐγενεστάτοις κληροῦσθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ ταῦτα πάντα μεμαρτύρηται. † εἰ δὲ δεῖ τὴν δημαρχίαν λέγειν, δι' ἣν ὠργίζοντό μοι τινὲς, ἐν ᾗ διάφορος ἐγενόμην εἰσπράττων ὀφείλοντας πολλοὺς αὐτῶν μισθώσεις τεμενῶν, καὶ ἕτερ', ἃ τῶν κοινῶν διηρπάκεισαν, ἐγὼ μὲν ἂν βουλοίμην ὑμᾶς ἀκούειν. ἀλλ' ἴσως ἔξω τοῦ πράγματος ὑπολήψεσθε ταῦτ' εἶναι, † ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχω δεικνύναι τεκμήριον, ὡς συνέστησαν. § ἔκ τε γὰρ τοῦ ὅρκου ἐξήλειψαν τὸ ψηφιεῖσθαι γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ, καὶ οὔτε χάριτος ἕνεκ', οὔτ' ἔχθρας. καὶ γὰρ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο. † καὶ ὅτι γ' ἱεροσυλήσαντες τὰ ὅπλα (εἰρήσεται γάρ) ἃ ἐγὼ ἀνέθηκα τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τὸ ψήφισμα ἐκκολάψαντες, ὃ ἐμοὶ ἐψηφίσαντο οἱ δημόται, συν-

ώμνυον

ὤμνυον οὗτοι ἐπ' ἐμὲ, οἱ ὑπ' ἐμοῦ τὰ κοινὰ εἰσπραχθέντες. καὶ εἰς τοσοῦτον ἀναιδείας ἐληλύθασιν, ὥστ' ἔλεγον περιϊόντες, ἐμὲ τῆς ἀπολογίας ἕνεκεν ταῦτα ποιῆσαι. † καὶ τίς ὑμῶν ἂν καταγνοίη μου τοσαύτην μανίαν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὥστε τηλικούτων ἕνεκεν πρὸς τὸ πρᾶγμα τεκμηρίων, ἄξια θανάτου διαπράξασθαι; καὶ ἃ ἐμοὶ φιλοτιμίαν ἔφερε, ταῦτ' ἀφανίζειν; † τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὃ δήπου γε φήσειεν ἂν ἐμὲ κατασκευάσαι. οὐ γὰρ ἔφθη μοι συμβᾶσα ἡ ἀτυχία, καὶ εὐθὺς, ὥσπερ φυγάδος ἤδη μου ὄντος, καὶ ἀπολωλότος, τούτων τινὲς ἐπὶ τὸ οἰκίδιον ἐλθόντες ἐν ἀγρῷ νύκτωρ, ἐπεχείρησαν διαφορῆσαι τἄνδοθεν· οὕτω σφόδρα ὑμῶν καὶ τῶν νόμων κατεφρόνησαν. καὶ ταῦτα τοὺς εἰδότας, ἐὰν βούλησθε, καλοῦμεν. † πολλὰ δ' ἔχων καὶ ἄλλα ἐπιδεῖξαι, ἃ τούτοις ἐστὶ διαπεπραγμένα, καὶ ἃ εἰσιν ἐψευσμένοι, ἡδέως μὲν ἂν ὑμῖν λέγοιμι. ἐπειδὴ δὲ ἔξω τοῦ πράγματος νομίζετ' εἶναι, ἐάσω. † ἀναμνήσθητε δ' ἐκείνων, καὶ θεάσασθε, ὡς πολλὰ καὶ δίκαια ἔχων, πρὸς ὑμᾶς ἥκω. ὥσπερ γὰρ τοὺς θεσμοθέτας ἀνακρίνετ', ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμαυτὸν * ἐν ὑμῖν ἀνακρίνω. † ὦ ἄνθρωπε, τίς ἦν σοι πατήρ; ἐμοὶ Θούκριτος. οἰκεῖοί τινες εἶναι μαρτυροῦσιν αὐτῷ; πάνυ γε· † πρῶτον μέν γε τέτταρες ἀνεψιοί· εἶτ' ἀνεψιαδοῦς· εἶθ' οἱ τὰς ἀνεψιὰς λαβόντες αὐτῶν· εἶτα φράτορες· εἶτ' Ἀπόλλωνος πατρῴου, καὶ Διὸς ἑρκείου γεννῆται· εἶθ' οἷς ἠρία ταῦτα· εἶθ' οἱ δημόται πολλάκις αὐτὸν δεδοκιμάσθαι, καὶ ἀρχὰς ἄρξαι, καὶ αὐτοὶ διεψηφισμένοι φαίνονται. § † Τὰ μὲν τοίνυν περὶ

τοῦ πα-

τοῦ πατρὸς, πῶς ἂν ὑμῖν δικαιότερον, ἢ καθαρώτερον ἐπιδείξαιμι; καλῶ δ' ὑμῖν τοὺς οἰκείους, εἰ βούλεσθε. τὰ δὲ περὶ τῆς μητρὸς ἀκούσατε. † ἐμοὶ γάρ ἐστι μήτηρ, Νικαρέτη, Δημοστράτου θυγάτηρ μελιτέως. ταύτης τίνες οἰκεῖοι μαρτυροῦσι; πρῶτον μὲν ἀδελφοῦ δύο υἱοί. εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί. εἶτ' ἀνεψιοὶ αὐτῆς· εἶθ' οἱ Πρωτομάχου υἱεῖς, τοῦ λαβόντος τὴν ἐμὴν μητέρα πρότερον· εἶθ' ὁ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τὴν ἐκ τοῦ Πρωτομάχου γήμας Εὔνικος χολαργεύς· εἶθ' υἱὸς τῆς ἀδελφῆς. † ἀλλὰ μὴν καὶ φράτορες τῶν οἰκείων αὐτῆς καὶ δημόται, ταῦτα μεμαρτυρήκασι. † τίνος οὖν ἂν προσδέοισθε; καὶ γὰρ ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ὁ πατὴρ ἔγημε, καὶ γαμηλίαν τοῖς φράτορσιν εἰσήνεγκε, μεμαρτύρηται. † πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐμαυτὸν ἐπέδειξα πάντων μετειληφότα, ὅσων προσήκει τοὺς ἐλευθέρους. ὥστε πανταχῇ δικαίως καὶ προσηκόντως ἡμῖν ἂν προσθέμενοι τὴν ψῆφον, εὐορκοίητε. † ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἀνακρίνετε, εἰ γονέας εὖ ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τοῦ μὲν πατρὸς ὀρφανὸς κατελείφθην· τὴν δὲ μητέρ', ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, διὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀπόδοτέ μοι θάψαι εἰς τὰ πατρῷα μνήματα· καὶ μή με κωλύσητε, μηδὲ ἄπολιν ποιήσητε, μηδὲ τῶν οἰκείων ἀποστερήσητε, τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος, καὶ ὅλως ἀπολέσητε. † πρότερον γὰρ ἢ προλείπειν τούτους, εἰ μὴ δυνατὸν ὑπ' αὐτῶν εἴη σωθῆναι, ἀποκτείναιμ' ἂν ἐμαυτὸν, ὥστ' ἐν τῇ πατρίδι γε ὑπὸ τούτων ταφῆναι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς ἀναγράφουσιν οἱ πολλοί, δημόσιον ὄντα φανερῶς. δῆλον δὲ ἔσται τοῦτο ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. κατὰ τῶν ἑτέρωσέ ποι, καὶ μὴ Ἀθήναζε σεσιτηγηκότων ἐμπόρων, ἢ ναυκλήρων ἀθηναίων φάσεις ἦσαν δεδομέναι. νόμος δὲ ἦν, ἐάν τις τινὰ φήνας, μὴ ἐπεξίῃ, ἢ ἐπεξιὼν, μὴ λάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἐκτίνειν τῷ δημοσίῳ· τοῖς δὲ ὀφείλουσι μὴ ἐξεῖναι λέγειν. καὶ τρίτος, ἐὰν μή τις δόξῃ δικαίως εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι τινὰ, τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ. Ἐπιχάρης οὖν ἔδειξε Θεοκρίνην οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν ἐκ τριῶν τούτων νόμων. καὶ γὰρ Μικίωνα, ὡς ἑτέρωσέ ποι σεσιτηγηκότα, φῆναι μὲν αὐτὸν λέγει, μὴ ἐπεξελθεῖν δέ. καὶ ἐπιμελητὴν ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἀποδειχθέντα ἐν εὐθύναις ἁλῶναι κλοπῆς χρημάτων, ἃ ἦν ἱερὰ τῶν ἐπωνύμων. καὶ τρίτον Κηφισοδώρου θεράπαιναν * εἰς ἐλευθερίαν ἀδίκως ἀφελόμενον τὸν πατέρα τοῦ Θεοκρίνου, προσοφλῆσαι δραχμὰς πεντακοσίας· ἐπὶ τούτοις μὲν ἡ ἔνδειξις, καὶ τὸ πρᾶγμα φανερῶς δημόσιον. τὸν δὲ λόγον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν εἶναι Δειναρχου, καίτοι γε ουκ ἀπεοικότα τῶν τοῦ Δημοσθένους.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΕΝΔΕΙΞΙΣ ΚΑΤΑ
ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ.

Τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, διὰ τουτονὶ Θεοκρίνην ἀτυχήσαντος πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ὄφλοντος δέκα τάλαντα, καὶ τούτου διπλοῦ γεγενημένου, ὥστε μηδ' ἐλπίδα ἡμῖν εἶναι σωτηρίας μηδεμίαν, ἡγησάμην δεῖν ἐπὶ τῷ τιμωρεῖσθαι μεθ' ὑμῶν τοῦτον, μήθ' ἡλικίαν, μήτ' ἄλλο μηδὲν ὑπολογισάμενος, δοῦναι τὴν ἔνδειξιν ταύτην. † καὶ γὰρ ὁ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ᾧπερ πάντα πειθόμενος πεποίηκα, πρὸς ἅπαντας ὠδύρετο τοὺς γνωρίμους, εἰ παραλιπὼν ἐγὼ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ, διὰ τὸ τὸν πατέρα ζῆν, ἔξεστί μοι τοῦτον ἀμύνεσθαι, τὴν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἡλικίαν προφασιζόμενος, αὐτὸν μὲν περιόψομαι πάντων ἀπεστερημένον, Θεοκρίνην δὲ παρὰ τοὺς νόμους γραφὰς γραφόμενον, καὶ συκοφαντοῦντα πολλοὺς τῶν πολιτῶν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ. † δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ ἱκετεύω, μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μου, § πρῶτον μὲν, ὅτι τῷ πατρὶ βοηθῶν, καὶ πειθόμενος ἀγωνίζομαι, ἔπειθ' ὅτι καὶ νέος ὢν, καὶ ἄπειρος· ὥστ' ἀγαπητὸν εἶναί μοι, ἐὰν, τῆς παρ' ὑμῶν ὑπαρξάσης εὐνοίας, δυνηθῶ δηλῶσαι τὰ πεπραγμένα τούτῳ· † πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προδέδομαι· (τὰ γὰρ ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἰρήσεται·) ὑπ' ἀνθρώπων· οἱ πιστευθέντες ὑφ' ἡμῶν διὰ τὴν πρὸς τοῦτον ἔχθραν, καὶ πυθόμενοι τὰ πράγματα, καὶ φήσαντες ἐμοὶ συναγωνιεῖσθαι, ἐγκαταλελοίπασι νυνί με, καὶ διαλέ-

διαλέλυνται πρὸς τοῦτον ἐν τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν, ὥστε μοι μηδὲ τὸν συνεροῦντα εἶναι, ἐὰν μή τις ἄρα μοι τῶν οἰκείων βοηθήσῃ. † πολλαῖς μὲν οὖν ἐνδείξεσιν ἦν ἔνοχος οὑτοσί. καὶ ἅπαντας τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐφαίνετο παραβεβηκώς. † καινότατον δὲ τῶν ἔργων τῶν τούτου, τὴν περὶ τὸ πλοῖον φάσιν εὑρίσκομεν γεγονυῖαν. διόπερ ταῦτα γράψας εἰς τὴν ἔνδειξιν ἔδωκεν ὁ πατήρ μοι. † πρῶτον μὲν οὖν, τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν περὶ τῶν φαινόντων, καὶ οὐκ ἐπεξιόντων, ἀλλὰ διαλυομένων παρὰ τοὺς νόμους. ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι προσήκειν μοι ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· εἶτα τὴν φάσιν αὐτὴν, ἣν οὗτος ἐποιήσατο κατὰ τοῦ Μικίωνος. λέγε.

Νόμος. Ο νόμος οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῖς προαιρουμένοις ἢ γράφεσθαι γραφὰς, ἢ φαίνειν, ἢ ἄλλο τι ποιεῖν τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ γεγραμμένων, προλέγει διαῤῥήδην, ἐφ᾽ οἷς ἕκαστόν ἐστι τούτων ποιητέον. † * ἔτι δὲ ταῦτα, ὥσπερ ἠκούσατ᾽ ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου· ἐὰν ἐπεξιών τις μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἀποτίνειν. κἂν μὴ ἐπεξίῃ, ὦ Θεόκρινη, χιλίας ἑτέρας. ἵνα μήτε συκοφαντῇ μηδεὶς, μήτ᾽ ἄδειαν ἔχων ἐργολαβῇ, καὶ καθυφείη τὰ τῆς πόλεως. † φημὶ δὴ κατὰ ταύτην τὴν ἔνδειξιν, ἔνοχον εἶναι Θεοκρίνην τῷ, φήναντα Μικίωνα χολλίδην, μὴ ἐπεξελθεῖν, ἀλλ᾽ ἀργύριον λαβόντα ἀποδόσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ τοῦτ᾽ ἀποδείξω σαφῶς, ὡς ἐγὼ νομίζω. † καίτοι Θεοκρίνης γε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ οἱ μετὰ τούτου, οὐδὲν ὅ, τι οὐ πεποιήκασι, προσιόντες τοῖς μάρτυσι, τὰ μὲν ἀπειλοῦντες αὐτοῖς, τὰ δὲ πείθοντες μὴ μαρ-

τυρεῖν. † ἀλλ' ὅμως ἐὰν ὑμεῖς βούλησθε τὰ δίκαια βοηθεῖν μοι, καὶ κελεύητ' αὐτοὺς, μᾶλλον δ' ἀναγκάζοντος ἐμοῦ, συναναγκάζητε ἤτοι μαρτυρεῖν, ἢ ἐξόμνυσθαι, καὶ μὴ ἐᾶτε λόγους αὐτοὺς λέγειν, εὑρήσετε τἀληθές. λέγε οὖν πρῶτον μὲν τὴν φάσιν, εἶτα τὰς μαρτυρίας.

Φάσις. Ταύτην τὴν φάσιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔδωκε μὲν οὑτοσὶ προσκαλεσάμενος τὸν Μικίωνα· ἔλαβε δ' ὁ γραμματεὺς ὁ τῶν τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητῶν, Εὐθύφημος. ἐξέκειτο δὲ πολὺν χρόνον ἔμπροσθεν τοῦ συνεδρίου ἡ φάσις, ἕως λαβὼν ἀργύριον οὗτος, εἴασε διαγραφῆναι καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῶν ἀρχόντων. † ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν κάλει, ὃς ἐγραμμάτευε τῇ ἀρχῇ, Εὐθύφημον.

Μαρτυρία. Λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην τὴν φάσιν μαρτυρίαν. λέγε.

Μαρτυρία. Κάλει δὲ καὶ τοὺς τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητὰς, καὶ αὐτὸν τὸν Μικίων', οὗ ἔφηνε τὸ πλοῖον· καὶ τὰς μαρτυρίας ἀναγίγνωσκε.

Μαρτυρίαι. Ὡς μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔφηνε Θεοκρίνης τὸ Μικίωνος πλοῖον, καὶ ὡς ἐξέκειτο πολὺν χρόνον ἡ φάσις, καὶ ὡς εἰς τὴν ἀνάκρισιν καλούμενος οὐχ ὑπήκουσεν, οὐδὲ ἐπεξῆλθεν, ἀκηκόατε μαρτυρούντων τούτων, οὓς εἰδέναι μάλιστα προσῆκεν. † ὅτι δ' οὐ ταῖς χιλίαις μόνον ἔνοχός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἀπαγωγῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα κελεύει πάσχειν ὁ νόμος οὑτοσὶ τὸν συκοφαντοῦντα

τοὺς

τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ναυκλήρους, ῥᾳδίως ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου γνώσεσθε. † βουλόμενος γὰρ ὁ τὸν νόμον τιθεὶς, μήτε τοὺς ἀδικοῦντας τῶν ἐμπόρων ἀθῴους εἶναι, μήτε τοὺς ἄλλους πράγματ᾽ ἔχειν, ἁπλῶς ἀπεῖπε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνθρώπων μὴ φαίνειν, εἰ μὴ πιστεύει τις αὐτῷ δείξειν ἐν ὑμῖν ταῦτα γεγενημένα, περὶ ὧν ποιεῖται τὴν φάσιν. † ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ * τὰ τῶν συκοφαντούντων, ἔνδειξιν αὐτῶν εἶναι, καὶ ἀπαγωγήν. μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν. πολὺ γὰρ ἐμοῦ σαφέστερον διδάξει.

Νόμος. Ἀκούετε τοῦ νόμου ἃ κελεύει πάσχειν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν συκοφάντην; οὐκοῦν εἰ μέν τι * εἰδὼς πεποιηκότα τούτων, ὧν ἔγραψεν ἐν τῇ φάσει Θεοκρίνης πεποιηκέναι τὸν Μικίωνα, καθυφεῖκε τὸ πρᾶγμα, καὶ διαλέλυται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀδικεῖ πάντας ὑμᾶς· καὶ δικαίως ὀφείλει τὰς χιλίας. † εἰ δὲ πλεύσαντα δικαίως αὐτὸν οἷ προσῆκεν· ἔξω γὰρ [τοῦθ᾽] ὁπότερον οὗτος βούλεται· φαίνει καὶ προσκαλεῖται [καὶ] συκοφαντεῖ τοὺς ναυκλήρους, καὶ τὸν νόμον * εἰ καὶ μὴ τὸν πρότερον, ἀλλά * γε τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα παραβέβηκε, καὶ καταμεμαρτύρηκεν αὐτοῦ μηδὲν ὑγιὲς μήτε λέγειν, μήτε πράττειν. † τίς γὰρ ἂν παρεὶς τὸ, δικαίως πράττοντα λαβεῖν τὸ μέρος τῶν χρημάτων κατὰ τὸν νόμον, διαλυσάμενος ἠβουλήθη μικρὰ κερδᾶναι, καὶ τούτοις ἔνοχον αὐτὸν καταστῆσαι τοῖς νόμοις, ἐξὸν, ὅπερ ἀρτίως εἶπον, τὰ ἡμίσεα τῶν φανθέντων λαβεῖν; οὐδ᾽ ἂν εἷς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ οὐ συνειδὼς ἑαυτῷ συκο-

 φαντοῦν-

φαντοῦντι· † δύο μὲν τοίνυν οὗτοι νόμοι εἰσὶν, οὓς παραβέβηκεν ὁ τοὺς ἄλλους παρανόμων γραφόμενος· ἕτερον δὲ τρίτον, ὃς ὁμοίως κελεύει, κατά τε τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ τὰς ἐνδείξεις τὸν βουλόμενον ποιεῖσθαι τῶν πολιτῶν· καὶ ἐάν τις ὀφείλῃ τῇ Ἀθηνᾷ, ἢ τῶν ἄλλων θεῶν, ἢ τῶν ἐπωνύμων τῳ. * ᾧ φανήσεται οὗτος ὀφείλων, καὶ οὐκ ἐκτετικὼς ἑπτακοσίας δραχμὰς, ἃς ὦφλεν ἐν ταῖς εὐθύναις τῷ ἐπωνύμῳ τῆς αὑτοῦ φυλῆς. καί μοι λέγε τοῦτ' αὐτὸ τοῦ νόμου.

Νόμος. Ἐπίσχες. Ἀκούεις οὑτοσὶ τί λέγει· ἢ τῶν ἐπωνύμων τῳ; λέγε δὴ τὴν τῶν φυλετῶν μαρτυρίαν.

Μαρτυρία. Ταχύ γ' ἂν οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀνθρώπων ὀλίγων φροντίσειεν, ἢ τῶν τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου πλεόντων, ὥσπερ ὁ Μικίων, ὅστις τοὺς φυλέτας παρόντας οὔτ' ἔδεισεν, οὔτ' ἠσχύνθη, τοῦτο μὲν οὕτως αὐτῶν τὰ κοινὰ διοικήσας, ὥστ' ἐκείνους κλοπὴν αὐτοῦ καταγνῶναι, τοῦτο δ' ὄφλων, καὶ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι κωλύουσιν αὐτὸν γράφεσθαι γραφὰς, ἕως ἂν ἐκτίσῃ, βιαζόμενος, καὶ νομίζων δεῖν τοὺς μὲν ἄλλους τοὺς ὀφείλοντας μηδενὸς μετέχειν τῶν κοινῶν, αὐτὸν δὲ κρείττω τῶν νόμων εἶναι. † φήσει τοίνυν τὸν πάππον, οὐχ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένον· καὶ περὶ τούτου πολλοὺς ἐρεῖ λόγους, ὡς ἐκεῖνός ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ἀκριβὲς ὁπότερός ἐστιν, οὐκ ἔχω λέγειν. εἰ δ' οὖν ἐστὶν, ὡς οὗτος ἐρεῖ, πολὺ δικαιότερον εἶναι νομίζω καταψηφίσασθαι ὑμᾶς αὐτοῦ, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐστίν. † εἰ γὰρ ὀφείλοντος αὐτῷ τοῦ πάππου πάλαι, καὶ τοῦ νόμου κελεύοντος κληρονομεῖν

τοῦτον τῶν ἐκείνου, προσῆκον αὐτῷ μηδὲ πάλαι γράφεσθαι, γράφεται· καὶ διὰ τοῦτ' οἰήσεται δεῖν ἀποφεύγειν, ὅτι πονηρὸς ἐκ τριγονίας ἐστὶν, οὐ δίκαια ἐρεῖ, ὦ ἄνδρες δικασταί. † ὡς οὖν καὶ παρ' αὐτοῦ Θεοκρίνου ὁμολογεῖται τούτου εἶναι τὸ ὄφλημα, καὶ κατετάξατο τοῖς φυλέταις ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ τοῖς βουλομένοις εὐορκεῖν οὐ καλῶς ἔχει ταύτην ἀπογινώσκειν τὴν ἔνδειξιν, λάβε μοι τὸ ψήφισμ', ὃ εἶπεν ἐν τοῖς φυλέταις Σκιρωνίδης.

Ψήφισμα. Προσελθὼν δ' οὑτοσὶ Θεοκρίνης, ὡμολόγησεν ὀφείλειν καὶ ἐκτίσειν ἐναντίον τῶν φυλετῶν, ἐπειδὴ προσιόντας ἡμᾶς ᾔσθετο, καὶ βουλομένους ἀντίγραφα τῶν ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένων λαβεῖν.

Ψήφισμα. Πολύ γ' ἂν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, Λεωντίδας τοὺς ἀναγκάσαντας ἀποδοῦναι Θεοκρίνην τας ἑπτὰ μνᾶς ἐπῃνέσατ' ἂν μᾶλλον, ἢ τοῦτον. τέταρτος τοίνυν ἕτερος νόμος ἐστὶν, (ὁμολογῶ γὰρ τῶν τούτῳ πεπραγμένων τὰ πλεῖστα ἐξητακέναι·) καθ' ὃν ὀφείλει πεντακοσίας δραχμὰς Θεοκρίνης οὑτοσὶ, οὐκ ἐκτετικότος αὐτῷ τοῦ πατρός· ἃς προσῶφλεν ἀφελόμενος τὴν Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν· ἀλλὰ διοικησαμένου πρὸς Κτησικλέα τὸν λογογράφον, ὃς ἦν ἐπὶ τοῖς τῶν ἀντιδίκων πράγμασιν, ὥστε μήτ' ἐκτίσαι, μήτ' εἰς ἀκρόπολιν ἀνενεχθῆναι. ἃς οὐδὲν [μὲν] ἧττον, οἶμαι, Θεοκρίνης ὀφείλει νυνὶ κατὰ τὸν νόμον. † οὐ γὰρ ἐὰν Κτησικλῆς, ὁ μέτοικος, συγχωρήσῃ τούτῳ, πονηρὸς πονηρῷ, μὴ παραδοθῆναι τοῖς πράκτορσι τὸν προσοφείλοντα

κατὰ τὸν νόμον, διὰ τοῦτο δεῖ τὴν πόλιν ἀπεστερῆσθαι τῶν ἐκ τῶν νόμων ἐπικειμένων ζημιῶν; ἀλλὰ προσήκει τοὺς ἀντιδίκους, ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων, ὅπως ἂν αὐτοὺς πείθωσι, διοικεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους· ὑπὲρ δὲ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον, ὅπως ἂν οἱ νόμοι κελεύωσι. † καί μοι λέγε τόν τε νόμον, ὃς κελεύει τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὃς ἂν δόξῃ μὴ δικαίως εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι, καὶ τὴν τοῦ Κηφισοδώρου μαρτυρίαν.

Νόμος. Μαρτυρία. Λέγε δὴ κἀκεῖνον τὸν νόμον τὸν ἀπ' ἐκείνης κελεύοντα τῆς ἡμέρας ὀφείλειν, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἐάν τ' ἐγγεγραμμένος ᾖ, ἐάν τε μή.

Νόμος. Πῶς οὖν ἄλλως, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσήκει τὸν δικαίως κατηγοροῦντ' ἀποφαίνειν, ὀρθῶς ἐνδεδειγμένον Θεοκρίνην τουτονί, καὶ μὴ μόνον ἔνοχον ὄντα τῇ ἐνδείξει κατὰ τὰς χιλίας, ἐφ' αἷς ἐνδέδεικται, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀφλήμασιν; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς νομίζω. οὐ γὰρ δή γε προσδοκᾷν δεῖ Θεοκρίνην αὐτὸν ὁμολογήσειν ὑμῖν ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, καὶ δικαίως ἐνδεδεῖχθαι φήσειν· ἀλλὰ τοὐναντίον πάντα λόγον μᾶλλον ἐρεῖν, καὶ πάσας αἰτίας οἴσειν, ὡς καταστασιάζεται, ὡς διὰ τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς εἰς ταῦθ' ἥκει. λοιπὸν γάρ ἐστι τοῦτο τοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ἐξελεγχομένοις, αἰτίας καὶ προφάσεις εὑρίσκειν, αἵτινες τοῦ παρόντος ὑμᾶς ποιήσουσι πράγματος ἐπιλαθομένους, τοῖς ἔξω τῆς κατηγορίας λόγοις προσέχειν. † ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἑώρων ἐν τοῖς ἀνεγνωσμένοις νόμοις γεγραμμένον· ταῦτα δ' εἶναι κύρια

περὶ

περὶ τῶν συκοφαντούντων, ἂν μὴ Θεοκρίνης ἐνδειχθεὶς αἰτιᾶσθαι βούληται Θουκυδίδην, ἢ Δημοσθένην, ἢ καὶ τῶν πολιτευομένων ἄλλον τιν', ἡσυχίαν ἂν ἦγον. νῦν δὲ τούτων οὐδεμίαν ὁρῶ τῶν σκήψεων ὑπόλογον οὖσαν ἐν τοῖς νόμοις, οὐδὲ καινὴν, ὥστε προσέχειν, νῦν πρῶτον ἀκούσαντας, ἀλλὰ μυριάκις παρὰ τῶν κρινομένων εἰρημένην. § † ἀκούω δὲ καὶ [παρὰ] τῶν πρεσβυτέρων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἄρα προσῆκόν ἐστιν, ὅλως μὲν μηδενὶ μηδεμίαν συγγνώμην ὑπάρχειν παραβαίνοντι τοὺς νόμους· εἰ δ' ἄρα δεῖ, μὴ τοῖς συνεχῶς οὖσι πονηροῖς, μηδὲ τοῖς ἐπ' ἀργυρίῳ τοὺς νόμους προϊεμένοις· οὐ γὰρ εἰκός· ἀλλ' οἵτινες ἂν διὰ τὴν αὑτῶν ἀπραγμοσύνην ἄκοντές τι τῶν γεγραμμένων παραβῶσιν. ὧν οὐδεὶς ἂν δήπου Θεοκρίνην τουτονὶ φήσειεν εἶναι, ἀλλὰ τοὐναντίον, οὐδενὸς τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἄπειρον. διὸ καὶ δεῖ φυλάττειν αὐτὸν μὴ πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους, μηδὲ τοὺς ὑπὸ τούτου ῥηθησομένους, ἀποβλέποντας. οὐ γὰρ δίκαιον, τοὺς ὑπὲρ τῶν νόμων καθημένους μακροῖς λόγοις καὶ κατηγορίαις προσέχειν, ἀλλ' οἷς ἂν ἅπαντες ῥᾳδίως ἐπακολουθήσητε, καὶ δι' ὧν δόξετε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει τῶν νόμων ἀξίως ταύτην τὴν ἔνδειξιν δικάσαι, σαφῶς ἐρωτῶντες· † τί λέγεις, Θεοκρίνη, καὶ πάντες οἱ τῶν αὐτῶν τούτῳ μετέχοντες; ἀξιοῦθ' ἡμᾶς, κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμοκότας δικάσειν, παρὰ τούτους διὰ τοὺς ὑμετέρους λόγους ψηφίζεσθαι; μεμαρτυρηκότος μὲν * ἐν ἡμῖν τοῦ Μικίωνος, καθ' οὗ δοὺς Θεοκρίνης οὑτοσὶ τὴν φάσιν, οὐκ ἐπεξῆλθε, καὶ πεποιηκότος αὐτὸν τούτοις ὑπόδικον; ὁμολογοῦντος δὲ τοῦ γραμματέως λαβεῖν τὴν φάσιν παρὰ τούτου, καὶ πεποιηκότος καὶ τούτου

διὰ τῆς μαρτυρίας, τῆς ὀλίγον τι πρότερον ἀναγνωσθείσης, αὐτὸν ὑπόδικον; † ἔτι δὲ τῶν τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητῶν μόλις μὲν, ἀλλ᾽ οὖν ταῦτα τούτοις μεμαρτυρηκότων; † πρὸς δὲ τούτοις τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην τὴν φάσιν, καὶ προσελθόντων τοῖς ἄρχουσι, μαρτυρούντων, ὥσπερ ὀλίγον τι πρότερον ἠκούσατε; § ἀλλ᾽ οὐ δίκαιον, ὦ ἄνδρες δικασταί. † οὐ γὰρ δὴ διὰ τὸν τρόπον γε τὸν τοῦ φεύγοντος, καὶ τὸν βίον, ψευδεῖς ὑπολήψεσθε τὰς μαρτυρίας τὰς ἀνεγνωσμένας εἶναι. πολὺ γὰρ ἐκ τοῦ τρόπου σαφέστερον ἐπιδείκνυται Θεοκρίνης τοιοῦτος ὤν, ἢ διὰ τῶν εἰρημένων. † τί γὰρ οὐ πεποίηκεν οὗτος, ὧν ἂν πονηρὸς καὶ συκοφάντης ἄνθρωπος ποιήσειεν; † οὐ διὰ μὲν τὴν τούτου πονηρίαν, ἀδελφὸς αὐτοῦ θεσμοθετῶν, καὶ τούτῳ χρώμενος συμβούλῳ, τοιοῦτος ἔδοξε παρ᾽ ὑμῖν ἄνθρωπος εἶναι, ὥστ᾽ οὐ μόνον αὐτὸς ἀπεχειροτονήθη, τῶν ἐπιχειροτονιῶν οὐσῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἅπασαν ἐποίησε; καὶ εἰ μὴ δεομένων αὐτῶν, καὶ ἱκετευόντων, καὶ λεγόντων, ὡς οὐκ ἔτι πρόσεισι Θεοκρίνης πρὸς τὴν ἀρχὴν, ἐπείσθητε ὑμεῖς, καὶ πάλιν ἀπέδοτε τοὺς στεφάνους αὐτοῖς, πάντων ἂν αἴσχιστα οἱ συνάρχοντες ἐπεπόνθεισαν; καὶ τούτων οὐδέν με δεῖ μάρτυρας ὑμῖν παρασχέσθαι. πάντες γὰρ ἴστε τοὺς ἐπὶ Λυκίσκου ἄρχοντος θεσμοθέτας ἀποχειροτονηθέντας ἐν τῷ δήμῳ διὰ τοῦτον. ὧν ἀναμιμνησκομένους ὑμᾶς χρὴ τὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνειν εἶναι τοῦτον καὶ πρότερον, καὶ νῦν. § † οὐ πολλῷ τοίνυν χρόνῳ ὕστερον τῆς ἀποχειροτονίας, τελευτήσαντος αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ βιαίῳ θανάτῳ, τοιοῦ-

τος ἐγένετο περὶ αὐτὸν οὗτος, ὥστ' ἀναζητήσας τοὺς δράσαντας, καὶ πυθόμενος. οἵτινες ἦσαν, ἀργύριον λαβὼν ἀπηλλάγη. † καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν, ἣν ἐκεῖνος ἄρχων ἐτελεύτησεν, ἱεροποιὸς ὤν. παρὰ τοὺς νόμους ἦρχεν οὗτος, οὔτε λαχὼν, οὔτ' ἐπιλαχών. ὑπὲρ ὧν δ' ἔπαθεν ἐκεῖνος, οὗτος μέχρι τούτου σχετλιάζων περιῄει, καὶ φάσκων εἰς ἄρειον πάγον Δημοχάρην προσκαλεῖσθαι, ἕως διελύσατο πρὸς τοὺς τὴν αἰτίαν ἔχοντας. † χρηστός γ' ἐστὶ, καὶ πιστὸς, καὶ κρείττων χρημάτων; οὐδ' ἂν αὐτὸς φήσειεν. οὐ γὰρ τοσούτων δεῖσθαί φασι δεῖν τὸν δικαίως καὶ μετρίως τῶν κοινῶν ἐπιμελησόμενον, ἀλλὰ πάντων τούτων εἶναι κρείττω, δι' ὧν ἀναλίσκουσιν εἰς ἑαυτοὺς, ἃ λαμβάνουσι. † καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ πεπραγμένα, τοιαῦτ' ἐστίν. ἃ δὲ πρὸς τὴν πόλιν προσελθὼν διῴκηται· (δευτέρους γὰρ ὑμᾶς φήσει φιλεῖν μετὰ τοὺς οἰκείους·) ἄξιον ἀκοῦσαι. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτῷ πεπραγμένων. † τοῦ γὰρ πατρὸς κατηγορῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτε τὴν τῶν παρανόμων αὐτὸν ἐδίωκε γραφὴν, ἔλεγεν, ὡς ἐπιβεβουλευμένος ὁ παῖς εἴη, περὶ οὗ τὸ ψήφισμα γεγραμμένον ἦν, ἐν ᾧ τὴν σίτισιν ἔγραψε Χαριδήμῳ ὁ πατὴρ, τῷ Ἰσχομάχου υἱῷ, λέγων, ὡς, ἐὰν ἐπανέλθῃ εἰς τὸν πατρῷον οἶκον ὁ παῖς, ἀπολωλεκὼς ἔσται τὴν οὐσίαν ἅπασαν, ἣν Αἰσχύλος, ὁ ποιησάμενος αὐτὸν υἱὸν, ἔδωκεν αὐτῷ· ψευδόμενος. § οὐδενὶ γὰρ πώποτε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτο τῶν εἰσποιηθέντων συνέβη. καὶ τούτων πάντων αἴτιον ἔφη Πολύευκτον γεγενῆσθαι, τὸν ἔχοντα τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς, βουλόμενον ἔχειν αὐ-

τὸν τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν. † ὀργισθέντων δὲ τῶν δικαστῶν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, καὶ νομισάντων αὐτὸ μὲν τὸ ψήφισμα καὶ τὴν δωρεὰν κατὰ τοὺς νόμους εἶναι, τῷ δ' ὄντι τὸν παῖδα μέλλειν ἀποστερεῖσθαι τῶν χρημάτων, τῷ μὲν πατρὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν, ὡς μετὰ Πολυεύκτου ταῦτα πράττοντι· τούτῳ δ' ἐπίστευσαν, ὡς δὴ βοηθήσαντι τῷ παιδί. † καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου γενόμενα, τοιαῦτα, καὶ παραπλήσια τούτοις ἦν. † ὡς δ' ὁ χρηστὸς οὗτος ὠργισμένους ᾔσθετο τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πεπιστευμένον αὐτὸν, ὡς οὐ παντάπασιν ἀνόσιον ὄντα, προσκαλεσάμενος τὸν Πολύευκτον, ἀποφέρει γραφὴν κατ' αὐτοῦ κακώσεως πρὸς τὸν ἄρχοντα. καὶ δίδωσι [πρὸ] τὴν λῆξιν Μνησαρχίδῃ τῷ παρέδρῳ· † λαβὼν δὲ [τὰς] τριακοσίας δραχμὰς παρὰ τοῦ Πολυεύκτου, καὶ τὰ δεινὰ ταῦτ' ἀποδόμενος μικροῦ λήμματος, ἐφ' οἷς τῷ πατρὶ ἐτιμήσατο δέκα ταλάντων, ἀπηλλάγη· καὶ τὴν γραφὴν ἀνείλετο προδοὺς τὸν ὀρφανόν. καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες. Εἰ τοίνυν εὔπορος ἦν ὁ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ δυνατὸς πορίσαι χιλίας δραχμὰς, ὅλως ἂν ἀπηλλάγη τῆς γραφῆς τῆς τῶν παρανόμων. τοσοῦτον γὰρ αὐτὸν ᾔτει οὑτοσί. † καί μοι κάλει Φιλιππίδην τὸν παιανιέα, πρὸς ὃν ἔλεγε ταῦτα Θεοκρίνης οὑτοσὶ, καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ συνίσασι τούτῳ ταῦτα λέγοντι.

Μάρτυρες. Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Θεοκρίνης, εἴ τις αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμὰς ἐδίδου, τὴν γραφὴν ἂν ἀνείλετο τὴν κατὰ τοῦ πα-

τρὸς,

τρὸς, ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς πιϛεύειν, καὶ εἴ μοι μηδεὶς ἐμαρτύρησεν. † ὅτι δὲ πολλὰς ἑτέρας, προσκαλεσάμενος, καὶ γραψάμενος, καθυφῆκε, καὶ μικρὸν ἀργύριον λαμβάνων ἀπαλλάττεται, τοὺς δόντας ὑμῖν αὐτοὺς καλῶ, ἵνα μὴ πιϛεύητε αὐτῷ λέγοντι, ὡς αὐτὸς φυλάττει τοὺς παράνομα γράφοντας, καὶ ὡς, ὅταν αἱ τῶν παρανόμων γραφαὶ ἀναιρεθῶσιν, ὁ δῆμος καταλύεται, (ταῦτα γὰρ οἱ πάντα πωλοῦντες λέγειν εἰθισμένοι πάντες εἰσί.) † κάλει μοι Ἀριϛόμαχον Κριτοδήμου ἀλωπεκῆθεν. οὗτος γὰρ ἔδωκε, μᾶλλον δ' ἐν τῇ τούτου οἰκίᾳ ἐδόθη τρεῖ' ἡμιμναῖα τούτῳ τῷ ἀδωροδοκήτῳ, ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος, ὃ Αὐτομέδων ἔγραψε τοῖς Τενεδίοις.

Μαρτυρία. Λέγε δὴ καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἐφεξῆς τὰς τοιαύτας μαρτυρίας, καὶ τὴν Ὑπερίδου, καὶ Δημοσθένους. τοῦτο γάρ ἐϛιν ὑπερβολὴ, τὸ, παρ' ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξιώσαι λαβεῖν, τοῦτον παρὰ τούτων ἥδιϛα λαμβάνειν πωλοῦντα τὰς γραφάς.

Μαρτυρίαι. Οὗτος τοίνυν αὐτίκα φήσει, διὰ τοῦτο τὴν ἔνδειξιν καθ' αὑτοῦ γεγονέναι, ἵνα Δημοσθένει μὴ ἐπεξέλθῃ τὴν γραφὴν, ἣν ἐγράψατ' αὐτὸν, μηδὲ Θουκυδίδῃ. δεινὸς γάρ ἐϛι ψεύσασθαι, καὶ μηδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν. † ἡμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, καὶ τοῦτ' ἐπεσκεψάμεθα, καὶ δείξομεν ὑμῖν οὐδὲν τὴν πόλιν βλαπτομένην, οὔτε μὰ τὸν Δία ἐὰν κύριον γένηται τὸ ψήφισμα τὸ Θουκυδίδου, οὔτ' ἂν ἄκυρον. καίτοι γε τὰς τοιαύτας ἀπολογίας οὐ δίκαιόν ἐϛι προσφέρειν τοῖς κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμοκόσι δικάσειν· ἀλλ' ὅμως ἐξ αὐτῆς τῆς γραφῆς αὐτίκα γνώσεσθε, διότι

πρό-

πρόφασίς ἐστι τῆς ἐνδείξεως ἡ γραφή. λέγε τὰς γραφὰς ταύτας.

* Ψηφίσματα. Γραφαί. Τούτων τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἢ μενόντων κατὰ χώραν, ἢ ἁλόντων· (οὐδὲν γὰρ ἔμοιγε διαφέρει·) τί ἡ πόλις ἢ κερδαίνει, ἢ βλάπτεται; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι. † τοὺς γὰρ αἰνίους φασὶν οὔτε προσέχειν τῇ πόλει· τοῦτο δὲ γεγονέναι διὰ Θεοκρίνην τουτονί. † συκοφαντούμενοι γὰρ ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ὑπὸ τούτου, ἐν οἷς οἱ μὲν αὐτῶν ἐφιλίππιζον, οἱ δ' ἠττίκιζον, καὶ πυνθανόμενοι γεγράφθαι τὸ ψήφισμα παρανόμων, ὃ Χαρῖνος πρότερον ἐγράψατο τοῦτο τὸ περὶ τῆς συντάξεως, * ἢ Θουκυδίδης εἶπε, καὶ πέρας τῶν πραγμάτων οὐδὲν γιγνόμενον· ἀλλὰ τὸν μὲν δῆμον συγχωροῦντα τὴν σύνταξιν διδόναι τοὺς αἰνίους, ὅσην Χάρητι τῷ στρατηγῷ συνεχώρησαν· τοῦτον δὲ τὸν μιαρὸν παραδεξάμενον Χαρίνῳ τῷ προδότῃ ταῦτα πράττειν· ὅπερ ἦν ἀναγκαῖον αὐτοῖς, τοῦτ' ἔπραξαν. εἵλοντο γὰρ τῶν παρόντων κακῶν τὰ ἐλάχιστα. † καίτοι τί χρὴ νομίζειν αὐτοὺς πάσχειν ὑπὸ τῶν ἐνθάδε γραφομένων, οἷς ἦν αἱρετώτερον φρουρὰν ὑποδέχεσθαι, καὶ βαρβάρων ἀκούειν, ὑμῶν ἀποστάντας; † ἀλλ', οἶμαι, τὴν τούτου πονηρίαν ὑμεῖς μόνοι δύνασθε φέρειν, ἄλλος δ' οὐδεὶς τῶν ἑλλήνων. § † ὅτι μὲν οὖν, οὔτε διὰ τὰς γραφὰς τὰς ἀνεγνωσμένας, οὔτε δι' ἄλλην αἰτίαν οὐδεμίαν, ἄξιόν ἐστι παραβάντας τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν ἐνδείξεων, ἀφεῖναι Θεοκρίνην, σχεδὸν καὶ διὰ τῶν εἰρημένων φανερόν ἐστιν. † ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τούτων προφάσεις, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὰς κατηγορίας, καὶ τὰς προσποιήτους ταυτασὶ ἔχθρας,

ἔχθρας, οὐ λανθάνειν ὑμᾶς νομίζω. οὐ γὰρ ὀλιγάκις ἑωράκατ᾽ αὐτοὺς, ἐπὶ μὲν τῶν δικαστηρίων, καὶ τοῦ βήματος, ἐχθροὺς εἶναι φάσκοντας ἀλλήλοις· ἰδίᾳ δὲ, ταὐτὰ πράττοντας, καὶ μετέχοντας τῶν λημμάτων· † καὶ τοτὲ μὲν λοιδορουμένους καὶ πλύνοντας αὐτοὺς τὰ ἀπόρρητα, μικρὸν δὲ διαλείποντας, τοῖς αὐτοῖς τούτοις ἐνδεκάζοντας, καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνοῦντας. † καὶ τούτων οὐδὲν ἴσως θαυμάσαι ἄξιόν ἐστι. φύσει τε γάρ εἰσι πονηροὶ, καὶ τὰς τοιαύτας προφάσεις ὁρῶσιν ὑμᾶς ἀποδεχομένους. † ὥστε τί κωλύει ταύταις αὐτοὺς χρωμένους ἐξαπατᾷν ὑμᾶς πειρᾶσθαι; § † ὅλως δ᾽ ἔγωγε οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ πράγματος σκεψαμένους, εἰ μὲν δίκαια λέγω, καὶ κατὰ τοὺς νόμους, βοηθεῖν μοι, μηδὲν ὑπολογισαμένους, εἰ μὴ Δημοσθένης ἐστὶν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μειράκιον, † μηδὲ νομίζειν κυριωτέρους δεῖν εἶναι τοὺς νόμους, ἂν εὖ τις τοῖς ὀνόμασι συμπλέξας, τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν τούτους παράσχηται, τῶν ὅπως ἔτυχε λεγόντων, ἀλλὰ τοὺς αὐτοὺς, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, τοῖς ἀπείροις καὶ τοῖς νέοις βοηθεῖν, ὅσῳπερ ἂν ἧττον ἐξαπατήσειαν ὑμᾶς. † ἐπεὶ, διότι τοὐναντίον ἐστὶ, καὶ οὐχ οὗτος, ἀλλ᾽ ἐγὼ κατεστασίασμαι, καὶ, φησάντων τινῶν μοι συναγωνιεῖσθαι, προδέδομαι διὰ τὰς τούτων ἑταιρίας, ἐκείνως δῆλον ὑμῖν ἔσται. καλείτω ὁ κῆρυξ οὑτοσὶ τὸν Δημοσθένην. οὐκ ἀναβήσεται. τούτου δ᾽ αἴτιόν ἐστιν, οὐ τὸ ἐμὲ ὑπό τινων πεπεισμένον ἐνδεῖξαι τουτονὶ, ἀλλὰ τὸ τουτονὶ, καὶ τὸν ἄρτι καλούμενον διαλελύσθαι. † καὶ τοῦθ᾽ ὅτ᾽ ἐστὶν ἀληθὲς, ἀναγκάσω μὲν μαρτυρεῖν καὶ Κλεινόμαχον, τὸν συναγαγόντ᾽ αὐτοὺς, καὶ Εὐβουλίδην, τὸν ἐν

Κυνοσάργει

Κυνοσάργει παραγενόμενον. οὐ μὴν ἔλαττόν γε τούτου σημεῖον ὑμῖν, ἀλλὰ * καὶ μεῖζον παρασχήσομαι, διότι τοῦτ' ἔστιν ἀληθὲς, ὃ πάντες ἀκούσαντες ὁμολογήσετε. † Θεοκρίνης γὰρ οὑτοσὶ τοῦτον διώκων παρανόμων, τὸν μιαρὸν, ὡς αὐτίκα φήσει, καὶ τῶν νῦν αὐτῷ κακῶν αἴτιον, φανερῶς ἀφῆκε τῆς γραφῆς, ἐφ' ᾗ δέκα τάλαντα ἐπεγράψατο τίμημα. πῶς; οὐδὲν καινὸν διαπραξάμενος, ἀλλ' ὅπερ ἕτεροί τινες τῶν ὁμοίων τούτῳ, † τὸν μὲν Δημοσθένην τις ὑπωμόσατο καλουμένης τῆς γραφῆς, ὡς νοσοῦντα, τὸν περιϊόντα καὶ λοιδορούμενον Αἰσχίνῃ· τοῦτον δ' οὗτος, τὸν ἐχθρὸν, εἴασε· καὶ οὔτε τότε ἀνθυπωμόσατο, οὔθ' ὕστερον ἐπήγγελκεν. † ἆρ' οὐ περιφανῶς οὗτοι φενακίζουσιν ὑμᾶς, τοὺς προσέχοντας τούτοις ὡς ἐχθροῖς; λέγε τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι. Οὐκοῦν δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μηδ' ὑμᾶς τῶν φησόντων, Θεοκρίνῃ διὰ τὴν πρὸς Δημοσθένην ἔχθραν συνερεῖν, ἐθέλειν ἀκούειν, ἀλλὰ κελεύειν αὐτοὺς, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐχθροί εἰσι τοῦ Δημοσθένους, ἐκεῖνον αὐτοὺς γράφεσθαι, καὶ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ παράνομα γράφειν. † εἰσὶ δέ γε δεινοὶ καὶ οὗτοι· καὶ πιστεύονται μᾶλλον παρ' ὑμῖν. ἀλλ' οὐ ποιήσουσι τοῦτο. διὰ τί; ὅτι φασὶ πολεμεῖν ἀλλήλοις οὐ πολεμοῦντες. † περὶ μὲν οὖν τῆς τούτων ἔχθρας ὑμεῖς ἂν ἀκριβέστερον ἐμοὶ διεξέλθοιτε, ἢ ἐγὼ ὑμῖν. † ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην Θεοκρίνην ἐναντίον ὑμῶν, εἴ μοι ἤμελλεν ἀποκρίνεσθαι δικαίως, † τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, (ἐπειδή φησιν ἐπὶ τῷ κωλύειν τετάχθαι τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας,) εἴ τις, ἐν τῷ

δήμῳ

δήμῳ διαλεχθεὶς ἅπασι τοῖς πολίταις, καὶ πείσας, ἔγραψεν ἐξεῖναι τοῖς ἀτίμοις, καὶ τοῖς ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ, γράφεσθαι, φαίνειν, ἐνδεικνύναι, ἁπλῶς ποιεῖν, ὅσαπερ νῦν ὁ νόμος κωλύει πράττειν; † πότερον ἐγράψατ' ἂν παρανόμων τὸν ταῦτ' εἰπόντα, ἢ οὔ; εἰ μὲν γὰρ μὴ φήσει ἂν γράφεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ λέγοντι, ὡς φυλάττει τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας; † εἰ δὲ γράψαιτ' ἄν, πῶς οὐ δεινόν ἐστιν, ἑτέρου μὲν γράψαντος, κωλύειν ἂν τέλος ἔχειν τὸ ψήφισμα, ἵνα μὴ πάντες τοῦτο ποιῶσι, καὶ γραφὴν ἀπενεγκόντα καὶ παραγραψάμενον σαφῶς τοὺς νόμους, κωλύειν τὸ πρᾶγμα· † νυνὶ δ' αὐτὸν τοῦτον, μήτε πείσαντα τὸν δῆμον, μήτε κοινὸν τὸ πρᾶγμα καταστήσαντα, γράφεσθαι, τῶν νόμων αὐτῷ ἀπαγορευόντων; † καὶ δεινὰ φήσει αὐτίκα δὴ μάλα πάσχειν, εἰ μὴ ταῦτ' ἐξέσται ποιεῖν αὐτῷ· καὶ διέξεισι τὰς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, αἷς ἔνοχος, ἂν ἁλῷ, γενήσεται· τῶν δὲ νόμων μὴ φροντίζειν, ἀλλ' ἀξιοῦν αὐτῷ τηλικαύτην δωρεὰν δίδοσθαι παρ' ὑμῶν, ὅσην οὐδ' αἰτῆσαι τετόλμηκεν οὐδείς; † ὅτι μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως οὐδὲν ἕξει λέγειν δίκαιον οὔτε Θεοκρίνης, οὔτε τῶν ὑπὲρ τούτου λεγόντων οὐδείς, σχεδὸν πάντας ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω. † οἴομαι δ' αὐτοὺς ἐπιχειρήσειν λέγειν, ὡς οὐδέ εἰσιν ἐνδείξεις τούτων, ὅσοι μὴ ἐν ἀκροπόλει γεγραμμένοι εἰσίν· οὐδ' ἐστὶ δίκαιον τούτους ὑπολαμβάνειν ὀφείλειν, ὧν οὐδεὶς παραδέδωκε τοῖς πράκτορσι τὰ ὀνόματα· ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοήσοντας τὸν νόμον, ὃς ὀφείλειν ἀπ' ἐκείνης κελεύει τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἢ παραβῇ τὸν νόμον, ἢ τὸ ψήφισμα·

† ἢ οὐ πᾶσι δῆλον ὅτι πολλαχῶς καὶ ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ, καὶ ἐκτίνουσιν οἱ βουλόμενοι τοῖς νόμοις πείθεσθαι, καὶ τοῦτ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου δῆλον; καί μοι λάβε τὸν νόμον τοῦτον πάλιν.

Νόμος. Ἀκούεις, ὦ μιαρὸν σὺ θηρίον, τί κελεύει; ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἢ τὸν νόμον παραβῇ. ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς κἀκεῖνον ὑμῖν μέλλειν δεικνύναι τὸν νόμον, ὃς ἀπαλείφειν κελεύει τοὺς ἐγγεγραμμένους ἀπὸ τοῦ ὀφλήματος καθ' ὅ, τι ἂν ἐκτίνῃ. καὶ ἐρήσεσθαι, πῶς ἀπὸ τοῦ μηδ' ἐγγεγραμμένου ἀπαλείφουσιν; ὥσπερ οὐ περὶ μὲν τῶν ἐγγεγραμμένων, τοῦτον κείμενον, περὶ δὲ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων, ὀφειλόντων δ', ἐκεῖνον, † ὃς κελεύει ἀπ' ἐκείνης ὀφείλειν τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἢ παραβῇ τὸν νόμον, ἢ τὸ ψήφισμα. † τί οὖν οὐκ ἀγραφίου μέ, φησι, γράφῃ τὸν ὀφείλοντα, καὶ μὴ ἐγγεγραμμένον; ὅτι ὁ νόμος οὐ κατὰ τῶν ὀφειλόντων, καὶ μὴ ἐγγραφέντων κελεύει τὰς γραφὰς τοῦ ἀγραφίου εἶναι, ἀλλ' οἵτινες ἂν ἐγγραφέντες, καὶ μὴ ἐκτίσαντες τῇ πόλει τὸ ὄφλημα, ἐξαλειφθῶσι. καί μοι λάβε τὸν νόμον, καὶ ἀνάγνωθι.

Νόμος. Ἀκούετε τοῦ νόμου, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι διαῤῥήδην λέγει· ἐάν τις τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ μὴ ἐκτίσας τὸ ὄφλημα τῇ πόλει, ἐξαλειφθῇ, εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας τοῦ ἀγραφίου, καὶ οὐ κατὰ τοῦ ὀφείλοντος, καὶ μὴ ἐγγεγραμμένου, ἀλλ' ἔνδειξιν κελεύει καὶ ἄλλας τιμωρίας κατ' αὐτοῦ εἶναι. † ἀλλὰ σὺ τί διδάσκεις με πάντας τοὺς τρόπους, οἷς ἔξεστι τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρούς, ἀλλ' οὐ καθ' ὃν εἰσελήλυθας, τοῦτον ἀπολογῇ; † Μοι-

ροκλῆς τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὁ γράψας τὸ ψήφισμα κατὰ τῶν τοὺς ἐμπόρους ἀδικούντων, καὶ πείσας οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς συμμάχους, φυλακήν τινα τῶν κακούργων ποιήσασθαι, οὐκ αἰσχύνεται αὐτίκα μάλα λέγων ὑπὲρ Θεοκρίνου ἐναντία τοῖς αὑτοῦ ψηφίσμασιν· ἀλλὰ τολμήσει πείθειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τὸν οὕτω φανερῶς ἐξεληλεγμένον φάσεις ποιούμενον ἀδίκους κατὰ τῶν ἐμπόρων, ἀφεῖναι καὶ μὴ τιμωρήσασθαι, ὥσπερ ἕνεκα τούτου γράψας καθαρὰν εἶναι τὴν θάλατταν, ἵνα σωθέντες οἱ πλέοντες ἐκ τοῦ πελάγους, ἐν τῷ λιμένι τούτοις χρήματα ἀποτίνωσιν, ἢ διαφέρον τι τοῖς ἐμπόροις, ἂν μακρὸν διαφυγόντες πλοῖον, Θεοκρίνῃ περιπέσωσιν. § † ἐγὼ δ' οἴομαι τῶν μὲν κατὰ πλοῦν γιγνομένων οὐχ ὑμᾶς, ἀλλὰ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς μακροῖς πλοίοις αἰτίους εἶναι· τῶν δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ πρὸς ταῖς ἀρχαῖς, ὑμᾶς, οἳ τούτων κύριοι ἁπάντων ἐστέ. † διὸ καὶ μᾶλλόν ἐστι τηρητέον τοὺς ἐνθάδε παραβαίνοντας τοὺς νόμους, τῶν ἔξω τοῖς ψηφίσμασιν οὐκ ἐμμενόντων, ἵνα μὴ δοκῆτε αὐτοὶ πρᾴως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις φέρειν, καὶ συνειδέναι τούτοις ὧν πράττουσιν. † οὐ γὰρ δήπου Μηλίους μὲν, ὦ Μοιρόκλεις, κατὰ τὸ σὸν ψήφισμα δέκα τάλαντα νῦν εἰσπράξομεν, ὅτι τοὺς λῃστὰς ὑπεδέξαντο, τουτονὶ δ' ἀφήσομεν, ὃς καὶ τὸ σὸν ψήφισμα καὶ τοὺς νόμους, δι' οὓς οἰκοῦμεν τὴν πόλιν, παραβέβηκε· † καὶ τοὺς μὲν τὰς νήσους οἰκοῦντας κωλύσομεν ἀδικεῖν, ἐφ' οὓς τριήρεις δεῖ πληρώσαντας ἀναγκάσαι τὰ δίκαια ποιεῖν, ὑμεῖς δὲ τοὺς μιαροὺς, οἷς αὐτοῦ δεῖ καθημένους, * κατὰ τουτουσὶ τοὺς νό-

μους, ἐπιθεῖναι δίκην, ἐάσετε; οὐκ, ἄν γε σωφρονῆτε. λέγε τὴν στήλην.

Στήλη. Περὶ μὲν οὖν τῶν νόμων, καὶ τοῦ πράγματος, οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν. ἱκανῶς γάρ μοι δοκεῖτε μεμαθηκέναι. βούλομαι δὲ, δεηθεὶς ὑμῶν τὰ δίκαια ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς, καταβαίνειν, καὶ μὴ ἐνοχλεῖν ὑμῖν. † ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθεῖν οἰόμενος δεῖν τῷ πατρὶ, καὶ τοῦτο δίκαιον νομίζων εἶναι, τὴν ἔνδειξιν ταύτην ἐποιησάμην, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, οὐκ ἀγνοῶν οὔτε τοὺς βλασφημεῖν με βουλομένους, ὅτι λόγους εὑρήσουσι τοὺς διαβαλοῦντας τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, οὔτε τοὺς ἐπαινέσοντας καὶ σωφρονεῖν με νομιοῦντας, εἰ τὸν ἐχθρὸν τοῦ πατρὸς τιμωρεῖσθαι προαιροῦμαι· † ἀλλ' ἡγούμενος ταῦτα μὲν οὕτως, ὅπως ἂν τύχοι, παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις συμβήσεσθαι. ἐμοὶ δὲ τὸ προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἄλλως τε καὶ δίκαιον ὂν, τοῦτ' εἶναι ποιητέον. † πότε γάρ με καὶ δεῖ βοηθεῖν αὐτῷ; οὐχ ὅταν ἡ μὲν τιμωρία κατὰ τοὺς νόμους ᾖ, μετέχων δ' αὐτὸς τυγχάνω τῆς τοῦ πατρὸς ἀτυχίας; μόνος δ' ᾖ καταλελειμμένος ὁ πατὴρ, ὅπερ νῦν συμβέβηκε. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀτυχήμασι, καὶ τοῦθ' ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συμβέβηκε. † παροξύνουσι μὲν ἡμᾶς ἅπαντες, καὶ συνάχθεσθαί φασι τοῖς γεγενημένοις, καὶ δεινὰ πεπονθέναι λέγουσι, καὶ τοῦτον εἶναι ἔνοχον τῇ ἐνδείξει, συμπράττειν δ' οὐδεὶς ἐθέλει τῶν εἰπόντων, οὐδέ φησιν ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι φανερῶς. οὕτως ἔλαττον παρά τισι τὸ δίκαιον ἰσχύει τῆς παῤῥησίας.

§ † πολλῶν δ' ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, διὰ τουτονὶ

Θεοκρίνην

Θεοκρίνην ἀτυχημάτων ἐν [οὐκ] ὀλίγῳ χρόνῳ συμβεβηκότων, ὐδενὸς ἔλαττόν ἐςι τὸ νῦν συμβαῖνον, ὅτι τὰ δεινὰ, καὶ [τὰ] παρὰ τὺς νόμυς πεπραγμένα Θεοκρίνῃ, τῷ μὲν πατρὶ τῷ πεπονθότι, καὶ δυναμένῳ ἂν δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς, ἐξανάγκης ἡσυχίαν ἀκτέον ἐςίν. οἱ γὰρ νόμοι ταῦτα κελεύυσιν. † ἐμοὶ δὲ, τῷ πάντων τύτων ὑςερίζοντι, λεκτέον. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς τηλικύτοις οἱ πατέρες βοηθῦσι, ὗτος δ' ἐν ἐμοὶ νῦν ἔχει τὰς ἐλπίδας. † τοιῦτον ὖν ἀγωνιζόμενοι ἀγῶνα, δεόμεθ' ὑμῶν ἐπικυρεῖν ἡμῖν, καὶ δεῖξαι πᾶσιν, ὅτι, κἂν παῖς, κἂν γέρων, κἂν ἄλλην ἡντινοῦν ἡλικίαν ἔχων, ἥκῃ πρὸς ὑμᾶς καὶ τοὺς νόμους, οὗτος τεύξεται πάντων τῶν δικαίων. † καλὸν γὰρ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, μήτε τοὺς νόμους, μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς λέγυσι ποιεῖν, ἀλλ' ἐκείνυς ἐφ' ὑμῖν· καὶ χωρὶς κρίνειν τούς τ' εὖ καὶ σαφῶς, καὶ τοὺς τὰ δίκαια λέγοντας. περὶ γὰρ τύτυ τὴν ψῆφον ὀμωμόκατ' οἴσειν. † οὐ γὰρ δὴ πείσει γ' ὑμᾶς οὐδεὶς, ὡς ἐπιλείψυσιν ἡμᾶς οἱ τοιοῦτοι ῥήτορες· οὐδ' ὡς διὰ τῦτο χεῖρον ἡ πόλις οἰκήσεται. τὐναντίον γὰρ, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκούω, τότε φασὶν ἄριςα πρᾶξαι τὴν πόλιν, ὅτε μέτριοι καὶ σώφρονες ἄνδρες ἐπολιτεύοντο. § † πότερον γὰρ συμβύλους εὕροι τις ἂν τούτους ἀγαθύς; ἀλλ' ὐδ' ἐν τῷ δήμῳ λέγυσιν, ἀλλὰ τοὺς ἐκεῖθεν γραφόμενοι χρήματα λαμβάνυσιν. ὃ καὶ θαυμαςόν ἐςιν, ὅτι ζῶντες ἀπὸ τῦ συκοφαντεῖν, οὐ φασὶ λαμβάνειν ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ πρὶν προσελθεῖν πρὸς ὑμᾶς ὐδὲν ἔχοντες, νῦν εὐπορῦντες, ὐδὲ χάριν ὑμῖν ἔχυσιν· ἀλλὰ περιϊόντες λέγυσιν, ὡς ἄρα ἀβέβαιός ἐςιν ὁ δῆμος,

μος, ὡς δύσχρηστος, ὡς ἀχάριστος, ὡς ὑμᾶς διὰ τούτους εὐποροῦντας, οὐχὶ τούτους διὰ τὸν δῆμον. † ἀλλὰ γὰρ εἰκότως ταῦθ' οὗτοι λέγουσιν, ὁρῶντες τὴν ὑμετέραν ῥᾳθυμίαν. οὐδένα γὰρ αὐτῶν ἀξίως τῆς τούτων πονηρίας τετιμώρησθε· ἀλλ' ὑπομένετε λεγόντων αὐτῶν, ὡς ἡ τοῦ δήμου σωτηρία διὰ τῶν γραφομένων καὶ συκοφαντούντων ἐστίν. ὧν γένος ἐξωλέστερον οὐδέν ἐστι. † τί γὰρ ἄν τις τούτους εὕροι χρησίμους ὄντας τῇ πόλει; τοὺς ἀδικοῦντας νὴ Δί' οὗτοι κολάζουσι, καὶ διὰ τούτους ἐλάττους εἰσὶν ἐκεῖνοι; οὐ δῆτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ καὶ πλείους. † εἰδότες γὰρ οἱ βουλόμενοι κακόν τι πράττειν, ὅτι τούτοις ἐστὶν ἀπὸ τῶν λημμάτων τὸ μέρος δοτέον, ἐξανάγκης μείζω προαιροῦνται παρὰ τῶν ἄλλων ἁρπάζειν, ἵνα μὴ μόνον αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τούτοις ἔχωσιν ἀναλίσκειν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι κακουργοῦντες βλάπτουσί τι τοὺς ἐντυγχάνοντας, τοὺς μὲν τῶν οἴκοι φυλακὴν καταστήσαντας, σώζειν ἐστί. τοὺς δ' ἔνδον μένοντας, τῆς νυκτὸς μηδὲν παθεῖν· τοὺς δ' ἑνί γέ τῳ τρόπῳ φυλαξαμένους, ἔνεστι * διώσασθαι τὴν τῶν κακόν τι βουλομένων ποιεῖν ἐπιβουλήν. § τοὺς δὲ τοιούτους συκοφαντοῦντας, ποῖ χρὴ πορευθέντας ἀδείας παρὰ τούτων τυχεῖν; † αἱ γὰρ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων καταφυγαί, τούτοις εἰσὶν ἐργασίαι· νόμοι, δικαστήρια, μάρτυρες, ἀγοραί. ἐν οἷς τὰς αὐτῶν ῥώμας ἐπιδείκνυνται, † φίλους μὲν, τοὺς διδόντας νομίζοντες· ἐχθροὺς δὲ, τοὺς ἀπράγμονας καὶ πλουσίους. † ἀναμνησθέντες οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῆς τούτων πονηρίας, καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, ὧν Ἐπιχάρης μὲν, ὁ πάππος ὁ ἐμὸς, ὀλύμπια νικήσας παῖ-

δας

δας ςάδιον, ἐςεφάνωσε τὴν πόλιν, καὶ παρὰ τοῖς ὑμετέροις προγόνοις ἐπιεικῆ δόξαν ἔχων, ἐτελεύτησεν· † ἡμεῖς δὲ δὴ, διὰ τουτονὶ τὸν θεοῖς ἐχθρὸν ἀπεστερήμεθα ταύτης τῆς πόλεως, ὑπὲρ ἧς Ἀριςοκράτης, ὁ Σκελλίου, θεῖος ὢν Ἐπιχάρους, τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ, οὗ ἔχει ὁ ἀδελφὸς ουτοσὶ τοὔνομα, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενος ἔργα, πολεμούσης τῆς πόλεως λακεδαιμονίοις, κατασκάψας τὴν Ἠετιώνειαν, εἰς ἣν τοὺς λακεδαιμονίους ἤμελλον οἱ περὶ Κριτίαν ὑποδέχεσθαι, καθεῖλε μὲν τὸ ἐπιτείχισμα, κατήγαγε δὲ τὸν δῆμον, κινδυνεύων αὐτὸς, οὐ τοιούτους κινδύνους, ἀλλ᾽ ἐν οἷς καὶ παθεῖν τι καλόν ἐςιν. ἔπαυσε δὲ τοὺς ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν, δι᾽ οὓς, εἰ καὶ Θεοκρίνῃ τούτῳ ὅμοιοι ὄντες ἐτυγχάνομεν, εἰκότως ἐσώζετ᾽ ἂν ἡμᾶς, μὴ ὅτι βελτίους ὄντας τούτου, καὶ δίκαια λέγοντας. οὐ γὰρ πολλάκις γε πρὸς ὑμᾶς ταῦτα λέγοντες ἐνοχλήσομεν. † οὕτω γὰρ ἡμᾶς οὗτος διατέθεικεν, ὥστ᾽, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, οὐδ᾽ ἐλπίδα εἶναι ἡμῖν μηδεμίαν τοῦ μετασχεῖν τῆς καὶ τοῖς ξένοις δεδομένης παῤῥησίας. § † ἵν᾽ οὖν, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ταύτην γ᾽ ἔχωμεν παραψυχὴν, τὸ καὶ τοῦτον ὁρᾶν ἡσυχίαν ἄγοντα, βοηθήσαθ᾽ ἡμῖν· ἐλεήσατε τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑμῶν τετελευτηκότας· † ἀναγκάσατ᾽ αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἐνδείξεως ἀπολογεῖσθαι· καὶ τοιοῦτοι γένεσθ᾽ αὐτῷ δικαςαὶ τῶν λεγομένων, οἷος οὗτος ἐγένετο ἡμῶν κατήγορος· † ὃς ἐξαπατήσας τοὺς δικαςὰς, οὐκ ἠθέλησε τιμήσασθαι μετρίου τινὸς [τιμήματος] τῷ πατρὶ, πόλλ᾽ ἐμοῦ δεηθέντος, καὶ τοῦτον ἱκετεύσαντος πρὸς τῶν γονάτων· ἀλλ᾽, ὥσπερ τὴν

πόλιν προδεδωκότι τῷ πατρὶ, δέκα ταλάντων ἐτιμήσατο. † δεόμεθ' οὖν, καὶ ἀντιβολοῦμεν, τὰ δίκαια ψηφίζεσθε· βοήθησον ἡμῖν ὁ δεῖνα, εἴ τι ἔχεις, καὶ σύνειπε· ἀνάβηθι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Καὶ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἴονται Δημοσθένους εἶναι, ὕπτιον ὄντα, καὶ πολλαχῇ τῆς τοῦ ῥήτορος δυνάμεως ἐνδεέστερον. ὑπόθεσιν δὲ ἔχει τοιαύτην. νόμου κελεύοντος, ἐὰν ἀνδρὶ ἀθηναίῳ ξένη συνοικῇ, πεπρᾶσθαι ταύτην. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἐπὶ Νέαιραν ἥκει Θεόμνηστος, λέγων συνοικεῖν αὐτὴν Στεφάνῳ, γεγονυῖαν μὲν δούλην Νικαρέτης· ἑταιρήσασαν δὲ πρότερον, νῦν δὲ, Στεφάνῳ νόμῳ συνοικοῦσαν, καὶ πεπαιδοποιημένην ἐξ αὐτοῦ. ὁ δὲ Στέφανος οὐχ ὁμολογεῖ ταῦτα· ἀλλὰ συνεῖναι μὲν αὐτῇ φησὶν, ὡς ἑταίρᾳ δὲ, καὶ οὐ γυναικί· καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐκ ταύτης ἔχειν. πρὸς ὅπερ ὁ κατήγορος ἀνθιστάμενος οὐκ ὀλίγα τεκμήρια παρέχεται, ὡς γυναικὶ συνοικεῖν αὐτῇ. γίνεται τοίνυν ἡ στάσις τοῦ λόγου στοχαστική. περὶ γὰρ οὐσίας τὸ ζήτημα. καὶ οὔτε περὶ ἰδιότητος, οὔτε περὶ ποιότητος. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοῦ λόγου Θεόμνηστος λέγει· ἔπειτα συνήγορον Ἀπολλόδωρον καλεῖ, κηδεστὴν ὄντα ἑαυτοῦ· κἀκεῖνος τὸν ἀγῶνα πεποίηται.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
Ο ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ
ΛΟΓΟΣ.

Πολλά με τὰ παρακαλοῦντα ἦν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γράψασθαι Νέαιραν τὴν γραφὴν ταυτηνὶ, καὶ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἠδικήμεθα ὑπὸ Στεφάνου μεγάλα, καὶ εἰς κινδύνους τοὺς ἐσχάτους κατέστημεν ὑπ' αὐτοῦ, ὅ, τε κηδεστὴς, καὶ ἐγὼ, καὶ ἡ ἀδελφὴ, καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμή. ὥστ' οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος, ἀγωνιοῦμαι τὸν ἀγῶνα τουτονί. τῆς γὰρ ἔχθρας πρότερος οὗτος ὑπῆρξεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν πώποτε οὔτε ἔργῳ, οὔτε λόγῳ κακὸν παθών. βούλομαι δ' ὑμῖν προδιηγήσασθαι πρῶτον, ἃ πεπόνθαμεν ὑπ' αὐτοῦ, ἵνα μᾶλλόν μοι συγγνώμην ἔχητε ἀμυνομένῳ, καὶ ὡς εἰς ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν, περί τε τῆς πατρίδος, καὶ περὶ ἀτιμίας. ψηφισαμένου γὰρ τοῦ δήμου τοῦ ἀθηναίων, ἀθηναῖον εἶναι Πασίωνα, καὶ ἐκγόνους τοὺς ἐκείνου, διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς τὴν πόλιν, ὁμογνώμων καὶ ὁ πατὴρ ἐγένετο ὁ ἐμὸς τῇ τοῦ δήμου δωρεᾷ, καὶ ἔδωκεν Ἀπολλοδώρῳ, τῷ υἱεῖ τῷ ἐκείνου, θυγατέρα μὲν αὐτοῦ, ἀδελφὴν δὲ ἐμὴν, ἐξ ἧς Ἀπολλοδώρῳ οἱ παῖδές εἰσιν. ὄντος δὲ χρηστοῦ τοῦ Ἀπολλοδώρου περί τε τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν, καὶ περὶ ἡμᾶς ἅπαντας, καὶ ἡγουμένου τῇ ἀληθείᾳ οἰκείους ὄντας, καὶ κοινωνεῖν πάντων τῶν ὄντων, ἔλαβον καὶ ἐγὼ γυναῖκα,

Ἀπολλοδώρου μὲν θυγατέρα, ἀδελφιδῆν δ᾽ ἐμαυτοῦ. § προεληλυθότος δὲ χρόνου, λαγχάνει βουλεύειν Ἀπολλόδωρος. δοκιμασθεὶς δὲ καὶ ὀμόσας τὸν νόμιμον ὅρκον, συμβάντος τῇ πόλει καιροῦ τοιούτου, καὶ πολέμου, ἐν ᾧ ἦν ἢ κρατήσασιν ὑμῖν, μεγίστοις τῶν ἑλλήνων εἶναι, καὶ ἀναμφισβητήτως τά τε ὑμέτερα αὐτῶν κεκομίσθαι, καὶ καταπεπολεμηκέναι Φίλιππον, ἢ ὑστερήσασι τῇ βοηθείᾳ, καὶ προεμένοις τοὺς συμμάχους, δι᾽ ἀπορίαν χρημάτων καταλυθέντες τοῦ στρατοπέδου, τούτους τ᾽ ἀπολέσαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλλησιν ἀπίστους εἶναι δοκεῖν, καὶ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὑπολοίπων, περί τε Λήμνου, καὶ Ἴμβρου, καὶ Σκύρου, καὶ Χερρονήσου· καὶ μελλόντων στρατεύεσθαι ὑμῶν πανδημεὶ εἴς τε Εὔβοιαν, καὶ εἰς Ὄλυνθον, ἔγραψε ψήφισμα ἐν τῇ βουλῇ Ἀπολλόδωρος βουλεύων· καὶ ἐξήνεγκε προβούλευμα εἰς τὸν δῆμον, λέγων, διαχειροτονῆσαι τὸν δῆμον, εἴτε δοκεῖ τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, εἴτε θεωρικά, κελευόντων μὲν τῶν νόμων, ὁπόταν πόλεμος ᾖ, τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, κύριον δ᾽ ἡγούμενος δεῖν τὸν δῆμον εἶναι περὶ τῶν αὑτοῦ ὅ, τι ἂν βούληται, πρᾶξαι, § ὀμωμοκὼς δὲ τὰ βέλτιστα * συμβουλεύσειν τῷ δήμῳ τῶν ἀθηναίων, ὡς ὑμεῖς πάντες ἐμαρτυρήσατε ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. γενομένης γὰρ τῆς διαχειροτονίας, οὐδεὶς ἀντεχειροτόνησεν, ὡς οὐ δεῖ τοῖς χρήμασι τούτοις στρατιωτικοῖς χρῆσθαι, ἀλλ᾽ ἔτι καὶ νῦν, ἐάν που λόγος γένηται, παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὡς τὰ βέλτιστα εἰπὼν, ἄδικα πάθοι. τῷ οὖν

ἐξαπα-

ἐξαπατήσαντι τῷ λόγῳ τοὺς δικαστὰς, δίκαιον ὀργίζεσθαι, οὐ τοῖς ἐξαπατηθεῖσι. γραψάμενος γὰρ παρανόμων τὸ ψήφισμα Στέφανος οὑτοσὶ, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον ἐπὶ διαβολῇ, ψευδεῖς μάρτυρας παρασχόμενος, καὶ ἔξω τῆς γραφῆς πολλὰ κατηγορῶν, εἷλε τὸ ψήφισμα. καὶ τοῦτο μὲν εἰ αὐτῷ ἐδόκει διαπράξασθαι, οὐ χαλεπῶς ἐφέρομεν. ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ τιμήματος ἐλάμβανον τὴν ψῆφον οἱ δικασταὶ, δεομένων ἡμῶν συγχωρῆσαι, οὐκ ἤθελεν· ἀλλὰ πεντεκαίδεκα ταλάντων ἐτιμᾶτο, ἵνα ἀτιμώσειεν αὐτὸν, καὶ * τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσειε, καὶ ἔνδειαν ἁπάντων. ἡ μὲν γὰρ οὐσία, οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν, ὥστε δυνηθῆναι ἐκτῖσαι τοσοῦτον ὄφλημα. μὴ ἐκτισθέντος δὲ τοῦ ὀφλήματος ἐπὶ τῆς ἐννάτης πρυτανείας, διπλοῦν ἔμελλεν ἔσεσθαι τὸ ὄφλημα, καὶ ἐγγραφήσεσθαι Ἀπολλόδωρος, τριάκοντα τάλαντα ὀφείλων τῷ δημοσίῳ. § ἐγγεγραμμένου δὲ τῷ δημοσίῳ, ἀπογραφήσεσθαι ἔμελλεν ἡ ὑπάρχουσα οὐσία Ἀπολλοδώρῳ, δημοσία εἶναι· πραθείσης δ' αὐτῆς, εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσεσθαι καὶ αὐτὸς, καὶ παῖδες οἱ ἐκείνου, καὶ γυνὴ, καὶ ἡμεῖς ἅπαντες. ἔτι δὲ καὶ ἡ ἑτέρα θυγάτηρ, ἀνέκδοτος ἤμελλεν ἔσεσθαι. τίς γὰρ ἄν ποτε παρ' ὀφείλοντος τῷ δημοσίῳ, καὶ ἀποροῦντος ἔλαβεν ἄπροικον; οὐκοῦν τηλικούτων κακῶν αἴτιος ἡμῖν πᾶσιν ἐγίγνετο, οὐδὲν πώποτε ὑφ' ἡμῶν ἠδικημένος. τοῖς μὲν οὖν δικασταῖς τοῖς τότε δικάσασι, πολλὴν χάριν κατά γε τοῦτο ἔχω, ὅτι οὐ

περιεῖ-

περιεῖδον αὐτὸν ἀναρπασθέντα, ἀλλ' ἐτίμησαν ταλάντου, ὥστε δυνηθῆναι ἂν ἐκτίσαι μόλις. τούτῳ δὲ δικαίως τὸν αὐτὸν ἔρανον ἐνεχειρήσαμεν ἀποδοῦναι. καὶ γὰρ οὐ μόνον ταύτῃ ἐζήτησεν ἀνελεῖν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πατρίδος αὐτὸν ἠβουλήθη ἐκβαλεῖν. ἐπενέγκας γὰρ αὐτῷ αἰτίαν ψευδῆ, ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ ἐκ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, ὡς Ἀφίδναζέ ποτε ἀφικόμενος ἐπὶ δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν, πατάξειε γυναῖκα, καὶ ἐκ τῆς πληγῆς τελευτήσειεν ἡ ἄνθρωπος, παρακελευσάμενος ἀνθρώπους δούλους, καὶ κατασκευάσας, ὡς κυρηναῖοι εἴησαν, προεῖπεν αὐτῷ ἐπὶ Παλλαδίῳ φόνου. καὶ ἔλεγε τὴν δίκην Στέφανος οὑτοσὶ, διομοσάμενος, ὡς ἔκτεινεν Ἀπολλόδωρος τὴν γυναῖκα αὐτοχειρίᾳ, * ἐπαρώμενος ἐξώλειαν αὐτῷ, καὶ γένει, καὶ οἰκίᾳ· ἐπαρασάμενος ἃ οὔτε ἐγένετο, οὔτε εἶδεν, οὔτε ἤκουσεν οὐδενὸς πώποτ' ἀνθρώπων. § ἐξελεγχθεὶς δ' ἐπιορκῶν, καὶ ψευδῆ αἰτίαν ἐπιφέρων, καὶ καταφανὴς γενόμενος μεμισθωμένος ὑπὸ Κηφισοφῶντος, καὶ Ἀπολλοφάνους, ὥστ' ἐξελάσαι Ἀπολλόδωρον, ἢ ἀτιμῶσαι, ἀργύριον εἰληφὼς, ὀλίγας ψήφους μεταλαβὼν ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν, ἀπῆλθεν ἐπιωρκηκὼς, καὶ δόξας πονηρὸς εἶναι. σκοπεῖτε δὴ αὐτοὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐκ τῶν εἰκότων λογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, τί ἂν ἐχρησάμην ἐμαυτῷ, καὶ τῇ γυναικὶ, καὶ τῇ ἀδελφῇ, εἴ τι Ἀπολλοδώρῳ συνέβη παθεῖν, ὧν Στέφανος οὑτοσὶ ἐπεβούλευσεν αὐτῷ, ἢ ἐν τῷ προτέρῳ, ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ ἀγῶνι; ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ οὐκ ἂν καὶ συμφορᾷ περιπεπτωκὼς ἦν; παρακαλούντων δή με ἁπάν-

των,

των, ἰδίᾳ προσιόντων * ἐμοὶ, ἐπὶ τιμωρίαν τρέπεσθαι, ὧν ἐπάθομεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὀνειδιζόντων μοι ἀνανδρότατον ἀνθρώπων εἶναι, εἰ οὕτως οἰκείως ἔχων τὰ πρὸς τούτους μὴ λήψομαι δίκην ὑπὲρ ἀδελφῆς, καὶ κηδεστῶν, καὶ ἀδελφιδῶν, καὶ γυναικὸς ἐμαυτοῦ, μηδὲ τὴν περιφανῶς εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβοῦσαν, καὶ εἰς τὴν πόλιν ὑβρίζουσαν, καὶ τῶν νόμων καταφρονοῦσαν τῶν ὑμετέρων, εἰσαγαγὼν εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐξελέγξας τῷ λόγῳ, ὡς ἀδικεῖ, κυρίους καταστήσω ὅ, τι ἂν βούλησθε, χρῆσθαι αὐτῇ· καὶ * δὴ ὥσπερ Στέφανος οὑτοσὶ ἐμὲ ἀφῄρητο τοὺς οἰκείους παρὰ τοὺς νόμους, καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα, οὕτω καὶ ἐγὼ τοῦτον ἥκω ἐπιδείξων εἰς ὑμᾶς, ξένῃ μὲν γυναικὶ συνοικοῦντα παρὰ τὸν νόμον, ἀλλοτρίους δὲ παῖδας εἰσαγαγόντα εἴς τε τοὺς φράτορας, καὶ εἰς τοὺς δημότας· ἐγγυῶντα δὲ τὰς τῶν ἑτέρων θυγατέρας ὡς αὐτοῦ οὔσας· ἠσεβηκότα δ' εἰς τοὺς θεούς· ἄκυρον δὲ ποιοῦντα τὸν δῆμον τῶν αὐτοῦ, ἄν τινα βούληται πολίτην ποιήσασθαι. τίς γὰρ ἂν ἔτι παρὰ τοῦ δήμου ζητήσειε λαβεῖν δωρεὰν μετὰ πολλῶν ἀναλωμάτων, καὶ πραγματείας πολίτης μέλλων ἔσεσθαι, ἐξὸν παρὰ Στεφάνου ἀπ' ἐλάττονος ἀναλώματος, εἴγε τὸ αὐτὸ τοῦτο γενήσεται αὐτῷ; § ἃ μὲν οὖν ἐγὼ ἀδικηθεὶς ὑπὸ Στεφάνου πρότερος, ἐγραψάμην τὴν γραφὴν ταύτην, εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς. ὡς δ' ἐστὶ ξένη Νέαιρα αὕτη, καὶ συνοικεῖ Στεφάνῳ τουτῳ, καὶ πολλὰ παρανενόμηκεν εἰς τὴν πόλιν, ταῦτ' ἤδη δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπερ ἡγοῦμαι προσήκειν δεηθῆναι, νέον τε ὄντα καὶ ἀπείρως ἔχοντα τοῦ λέγειν, συνήγορόν με κελεῦσαι καλέσαι τῷ ἀγῶνι τουτῳ Ἀπολλόδωρον. καὶ γὰρ πρεσβύτερός ἐστιν, ἢ ἐγώ, καὶ

ἐμπει-

ἐμπειροτέρως ἔχει τῶν νόμων· καὶ ἠδίκηται ὑπὸ Στεφάνου τουτουΐ καὶ μεμέληκεν αὐτῷ περὶ τούτων ἁπάντων ἀκριβῶς, ὥστε καὶ ἀνεπίφθονον αὐτῷ * εἶναι τιμωρεῖσθαι τὸν ὑπάρξαντα. δεῖ δ' ὑμᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀληθείας τὴν ἀκρίβειαν ἀκούσαντας τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ἀπολογίας, οὕτως ἤδη τὴν ψῆφον φέρειν ὑπέρ τε τῶν θεῶν, καὶ τῶν νόμων, καὶ τοῦ δικαίου, καὶ ὑμῶν αὐτῶν.

Συνηγορία. Ἃ μὲν ἠδικημένος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὑπὸ Στεφάνου ἀναβέβηκα κατηγορήσων Νεαίρας ταυτησί, Θεόμνηστος εἴρηκε πρὸς ὑμᾶς. ὡς δ' ἐστὶ ξένη Νέαιρα αὕτη, καὶ παρὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ Στεφάνῳ τούτῳ, τοῦτο ὑμῖν βούλομαι σαφῶς ἐπιδεῖξαι. πρῶτον μὲν οὖν τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται, καθ' ὃν τήν τε γραφὴν ταυτηνὶ Θεόμνηστος ἐγράψατο, καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος εἰσέρχεται εἰς ὑμᾶς.

Νόμος. Ἐὰν δὲ ξένος ἀστῇ συνοικῇ, τέχνῃ ἢ μηχανῇ ἡτινιοῦν, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἀθηναίων ὁ βουλόμενος, οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δὲ ἁλῷ, πεπράσθω καὶ αὐτὸς, καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ, καὶ τὸ τρίτον μέρος ἔστω τοῦ ἑλόντος. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐὰν * ξένη τῷ ἀστῷ συνοικῇ, κατὰ ταυτὰ, καὶ ὁ συνοικῶν τῇ ξένῃ τῇ ἁλούσῃ ὀφειλέτω χιλίας δραχμάς.

Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὃς οὐκ ἐᾷ τὴν ξένην τῷ ἀστῷ συνοικεῖν, οὐδὲ τὴν ἀστὴν τῷ ξένῳ, οὐδὲ παιδοποιεῖσθαι, τέχνῃ, οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, γραφὴν πεποίηκε κατ' αὐτῶν εἶναι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, κατά τε τοῦ ξένου καὶ τῆς ξένης. κἂν ἁλῷ, πεπρᾶ-

σθαι

σθαι κελεύει. ὡς οὖν ἐστὶ ξένη Νέαιρα αὕτη, τοῦθ' ὑμῖν βούλομαι ἐξ ἀρχῆς ἀκριβῶς ἐπιδεῖξαι. § ἑπτὰ γὰρ ταύτας παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων ἐκτήσατο Νικαρέτη, Χαρισίου μὲν οὖσα τοῦ ἠλείου ἀπελευθέρα. Ἱππίου δὲ, τοῦ μαγείρου τοῦ ἐκείνου, γυνή· δεινὴ δὲ καὶ δυναμένη φύσιν μικρῶν παιδίων συνιδεῖν εὐπρεπῆ, καὶ ταῦτα ἐπισταμένη θρέψαι, καὶ παιδεῦσαι ἐμπείρως, τέχνην ταύτην κατεσκευασμένη, καὶ ἀπὸ τούτων τὸν βίον συνειλεγμένη, προσειποῦσα [δ'] αὐτὰς ὀνόματι θυγατέρας, ἵν' ὡς μεγίστους μισθοὺς πράττοιτο τοὺς βουλομένους πλησιάζειν αὐταῖς, ὡς ἐλευθέραις οὔσαις, ἐπειδὴ τὴν ἡλικίαν ἐκαρπώσατο αὐτῶν ἑκάστης, συλλήβδην καὶ τὰ σώματα ἀπέδοτο ἁπασῶν, ἑπτὰ οὐσῶν, Ἀντίαν, καὶ Στρατόλαν, καὶ Ἀριστόκλειαν, καὶ Μετάνειραν, καὶ Φίλαν, καὶ Ἰσθμιάδα, καὶ Νέαιραν ταυτηνί. ἣν μὲν οὖν ἕκαστος αὐτῶν ἐκτήσατο, καὶ ὡς ἠλευθερώθησαν ὑπὸ τῶν πριαμένων αὐτὰς παρὰ τῆς Νικαρέτης, προϊόντος τοῦ λόγου, ἂν βούλησθε ἀκούειν, καί μοι περιουσία ᾖ τοῦ ὕδατος, δηλώσω ὑμῖν· ὡς δὲ Νέαιρα αὕτη Νικαρέτης ἦν, καὶ εἰργάζετο τῷ σώματι μισθαρνοῦσα τοῖς βουλομένοις αὐτῇ πλησιάζειν, τοῦθ' ὑμῖν βούλομαι πάλιν ἐπανελθεῖν. § Λυσίας γὰρ, ὁ σοφιστὴς, Μετανείρας ὢν ἐραστὴς, ἠβουλήθη πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναλώμασιν, οἷς ἀνήλισκεν εἰς αὐτὴν, καὶ μυῆσαι, ἡγούμενος τὰ μὲν ἄλλα ἀναλώματα τὴν κεκτημένην αὐτὴν λαμβάνειν· ἃ δ' ἂν εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ τὰ μυστήρια ὑπὲρ αὐτῆς ἀναλώσῃ, πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνθρωπον χάριν καταθήσεσθαι. ἐδεήθη οὖν τῆς Νικα-

ρέτης

ρέτης ἐλθεῖν εἰς τὰ μυστήρια, ἄγουσαν τὴν Μετάνειραν, ἵνα μυηθῇ· καὶ αὐτὸς ὑπέσχετο μυήσειν. ἀφικομένας δ' αὐτὰς ὁ Λυσίας εἰς μὲν τὴν αὑτοῦ οἰκίαν οὐκ εἰσάγει, αἰσχυνόμενος τήν τε γυναῖκα, ἣν εἶχε, Βραχύλλου μὲν θυγατέρα, ἀδελφιδῆν δὲ αὑτοῦ· καὶ τὴν μητέρα τὴν αὑτοῦ, πρεσβυτέραν τε οὖσαν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ διαιτωμένην· ὡς Φιλόστρατον δὲ τὸν κολωνῆθεν, ἠΐθεον ἔτι ὄντα καὶ φίλον αὐτῷ, καθίστησιν ὁ Λυσίας αὐτὰς, τήν τε Μετάνειραν καὶ τὴν Νικαρέτην. συνηκολούθει δὲ καὶ Νέαιρα αὕτη, ἐργαζομένη μὲν ἤδη τῷ σώματι, νεωτέρα δὲ οὖσα διὰ τὸ μήπω τὴν ἡλικίαν αὐτῇ παρεῖναι. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, ὅτι Νικαρέτης ἦν, καὶ ἠκολούθει ἐκείνῃ, καὶ ἐμισθάρνει τῷ βουλομένῳ ἀναλίσκειν, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν Φιλόστρατον μάρτυρα καλῶ.

Μαρτυρία. Φιλόστρατος Διονυσίου κολωνῆθεν μαρτυρεῖ εἰδέναι Νέαιραν, Νικαρέτης οὖσαν, ἧσπερ καὶ Μετάνειρα ἐγένετο, καὶ κατάγεσθαι παρ' αὐτῷ, ὅτε εἰς τὰ μυστήρια ἐπεδήμησαν, ἐν Κορίνθῳ οἰκούσαι· καταστῆσαι δὲ αὐτὰς ὡς αὐτὸν Λυσίαν τὸν Κεφάλου, φίλον ὄντα ἑαυτῷ καὶ ἐπιτήδειον. Πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μετὰ ταῦτα Σιμὸς ὁ θετταλὸς ἔχων Νέαιραν ταυτηνὶ, ἀφικνεῖται δεῦρο εἰς τὰ παναθήναια τὰ μεγάλα. συνηκολούθει δὲ καὶ ἡ Νικαρέτη * αὐτῇ. κατήγοντο δὲ παρὰ Κτησίππῳ τῷ Γλαυκωνίδου, τῷ κυδαντίδῃ. καὶ συνέπινε καὶ συνεδείπνει ἐναντίον πολλῶν Νέαιρα αὕτη, ὡς ἂν ἑταίρα οὖσα. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας καλῶ. καί μοι

καλει

κάλει Εὐφίλητον Σίμωνος αἰξωνέα, καὶ Ἀριστόμαχον Κριτοδήμου ἀλωπεκῆθεν.

Μάρτυρες. Εὐφίλητος Σίμωνος αἰξωνεὺς, Ἀριστόμαχος Κριτοδήμου ἀλωπεκῆθεν, μαρτυροῦσιν εἰδέναι Σιμὸν τὸν Θετταλὸν ἀφικόμενον Ἀθήναζε εἰς τὰ παναθήναια τὰ μεγάλα· καὶ μετ' αὐτοῦ Νικαρέτην καὶ Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην· καὶ κατάγεσθαι αὐτοὺς παρὰ Κτησίππῳ τῷ Γλαυκωνίδου, καὶ συμπίνειν μετ' αὐτῶν Νέαιραν, ὡς ἑταίραν οὖσαν· καὶ ἄλλων πολλῶν παρόντων, καὶ συμπινόντων παρὰ Κτησίππῳ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐν τῇ Κορίνθῳ αὐτῆς ἐπιφανῶς ἐργαζομένης, καὶ οὔσης λαμπρᾶς, ἄλλοι τε ἐρασταὶ γίγνονται, καὶ Ξενοκλείδης ὁ ποιητὴς, καὶ Ἵππαρχος ὁ ὑποκριτής· καὶ εἶχον αὐτὴν μεμισθωμένοι. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τοῦ μὲν Ξενοκλείδου οὐκ ἂν δυναίμην ὑμῖν μαρτυρίαν παρασχέσθαι· (οὐ γὰρ ἐῶσιν αὐτὸν οἱ νόμοι μαρτυρεῖν· ὅτε γὰρ λακεδαιμονίους ὑμεῖς ἐσώζετε, πεισθέντες ὑπὸ Καλλιστράτου, τότε ἀντειπὼν ἐν τῷ δήμῳ τῇδε τῇ βοηθείᾳ, ἑωνημένος τὴν πεντηκοστὴν τοῦ σίτου ἐν εἰρήνῃ, καὶ δέον αὐτὸν καταβάλλειν τὰς καταβολὰς εἰς τὸ βουλευτήριον κατὰ πρυτανείαν, καὶ οὔσης αὐτῷ ἀτελείας ἐκ τῶν νόμων, οὐκ ἐξελθὼν ἐκείνην τὴν στρατείαν, γραφεὶς ὑπὸ Στεφάνου τούτου ἀστρατείας, καὶ διαβληθεὶς τῷ λόγῳ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἥλω καὶ ἠτιμώθη. καίτοι πῶς οὐκ οἴεσθε δεινὸν εἶναι, εἰ τοὺς μὲν φύσει πολίτας, καὶ γνησίως μετέχοντας τῆς πόλεως ἀπεστέρηκε τῆς παῤῥησίας Στέφανος οὑτοσὶ,

τοὺς δὲ μηδὲν προσήκοντας, βιάζεται ἀθηναίους εἶναι, παρὰ πάντας τοὺς νόμους;) τὸν δ' Ἵππαρχον αὐτὸν ὑμῖν καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν, ἢ ἐξόμνυσθαι κατὰ τὸν νόμον, ἢ κλητεύσω αὐτόν. καί μοι κάλει Ἵππαρχον.

Μαρτυρία. Ἵππαρχος ἀθμονεὺς μαρτυρεῖ Ξενοκλείδην καὶ αὐτὸν μισθώσασθαι Νέαιραν ἐν Κορίνθῳ, τὴν νῦν ἀγωνιζομένην, ὡς ἑταίραν οὖσαν τῶν μισθαρνουσῶν· καὶ συμπίνειν ἐν Κορίνθῳ Νέαιραν μετ' αὐτοῦ, καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ. Μετὰ ταῦτα τοίνυν αὐτῆς γίγνονται ἐρασταὶ δύο, Τιμανορίδας τε ὁ κορίνθιος, καὶ Εὐκράτης ὁ λευκάδιος. οἳ, ἐπειδήπερ πολυτελὴς ἦν ἡ Νικαρέτη τοῖς ἐπιτάγμασιν, ἀξιοῦσα τὰ καθ' ἡμέραν ἀναλώματα ἅπαντα τῇ οἰκίᾳ παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, κατατιθέασιν αὐτῆς τιμὴν τριάκοντα μνᾶς τοῦ σώματος τῇ Νικαρέτῃ, καὶ ὠνοῦνται αὐτὴν παρ' αὐτῆς νόμῳ πόλεως, καθάπαξ αὐτῶν δούλην εἶναι. καὶ εἶχον, καὶ ἐχρῶντο ὅσον ἠβούλοντο αὐτῇ χρόνον. μέλλοντες δὲ γαμεῖν, προαγορεύουσιν αὐτῇ, ὅτι οὐ βούλονται αὐτὴν, σφῶν αὐτῶν ἑταίραν γεγενημένην, ὁρᾷν ἐν Κορίνθῳ ἐργαζομένην, οὐδ' ὑπὸ πορνοβοσκῷ οὖσαν· ἀλλ' ἡδέως ἂν αὐτοῖς εἴη ἔλαττόν τε τἀργύριον κομίσασθαι παρ' αὐτῆς, ἢ κατέθεσαν, καὶ αὐτὴν ταύτην ὁρᾷν τι ἀγαθὸν ἔχουσαν. § ἀφιέναι οὖν αὐτῇ ἔφασαν εἰς ἐλευθερίαν χιλίας δραχμὰς, πεντακοσίας ἑκάτερος· τὰς δ' εἴκοσι μνᾶς, ἐκέλευον αὐτὴν ἐξευροῦσαν αὐτοῖς ἀποδοῦναι. ἀκούσασα δ' αὕτη τοὺς λόγους τούτους τοῦ τε Εὐκράτους, καὶ τοῦ Τιμανορίδου, μεταπέμπεται εἰς τὴν Κό-

ρινθον

ρινθον ἄλλους τε τῶν ἐραστῶν τῶν γεγενημένων αὐτῇ, καὶ Φρυνίωνα τὸν παιανιέα, Δήμωνος μὲν ὄντα υἱὸν, Δημοχάρους δὲ ἀδελφόν. ἀσελγῶς δὲ καὶ πολυτελῶς διάγοντα τὸν βίον, ὡς ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν. ἀφικομένου δ' ὡς αὐτὴν τοῦ Φρυνίωνος, λέγει πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους, οὓς εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅ, τε Εὐκράτης καὶ ὁ Τιμανορίδας· καὶ δίδωσιν αὐτῷ τἀργύριον, ὃ παρὰ τῶν ἄλλων ἐραστῶν ἐδασμολόγησεν ἔρανον εἰς τὴν ἐλευθερίαν συλλέγουσα, καὶ εἴ τι ἄρα * αὐτὴ περιεποιήσατο· καὶ δεῖται αὐτοῦ προσθέντα τὸ ἐπίλοιπον, οὗ προσέδει εἰς τὰς εἴκοσι μνᾶς, καταθεῖναι αὐτῆς τῷ τε Εὐκράτῃ καὶ τῷ Τιμανορίδῃ, ὥστε ἐλευθέραν εἶναι. ἄσμενος δ' ἀκούσας ἐκεῖνος τοὺς λόγους τούτους αὐτῆς, καὶ λαβὼν τἀργύριον, ὃ παρὰ τῶν ἐραστῶν τῶν ἄλλων εἰσηνέχθη αὐτῇ, καὶ προσθεὶς τὸ ἐπίλοιπον αὐτὸς, κατατίθησιν αὐτῆς τὰς εἴκοσι μνᾶς τῷ τε Εὐκράτῃ καὶ τῷ Τιμανορίδῃ ἐπ' ἐλευθερίᾳ, καὶ ἐφ' ᾧ ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τοῦτον ὑμῖν τὸν παραγενόμενον μάρτυρα καλῶ. καί μοι κάλει Φίλαγρον μελιτέα.

Μαρτυρία. Φίλαγρος μελιτεὺς μαρτυρεῖ παρεῖναι ἐν Κορίνθῳ, ὅτε Φρυνίων, ὁ Δημοχάρους ἀδελφὸς, κατετίθει εἴκοσι μνᾶς Νεαίρας, τῆς νῦν ἀγωνιζομένης, Τιμανορίδᾳ τῷ κορινθίῳ, καὶ Εὐκράτῃ τῷ λευκαδίῳ. καὶ καταθεὶς τὸ ἀργύριον, ᾤχετο ἀπάγων Ἀθήναζε Νέαιραν. Ἀφικόμενος τοίνυν δεῦρο ἔχων αὐτὴν, ἀσελγῶς καὶ προπετῶς ἐχρῆτο αὐτῇ. καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἔχων αὐτὴν πανταχοῖ ἐπορεύετο, ὅπου πίνοι·

ἐκώμαζέ τ' ἀεὶ μετ' αὐτοῦ, συνῆν τ' ἐμφανῶς ὁπότε βουληθείη πανταχοῦ, φιλοτιμίαν τὴν ἐξουσίαν πρὸς τοὺς ὁρῶντας ποιούμενος. καὶ ὡς ἄλλους τε πολλοὺς ἐπὶ κῶμον, ἔχων ἦλθεν αὐτὴν, καὶ ὡς Χαβρίαν τὸν αἰξωνέα, ὅτε ἐνίκα ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος τὰ πύθια τῷ τεθρίππῳ, ὃ ἐπρίατο παρὰ τῶν παίδων τῶν Μίτυος τοῦ ἀργείου. καὶ ἥκων ἐκ Δελφῶν εἱστία τὰ ἐπινίκια ἐπὶ Κωλιάδι. καὶ ἐκεῖ ἄλλοι τε πολλοὶ συνεγίνοντο αὐτῇ μεθυούσῃ, καθεύδοντος τοῦ Φρυνίωνος, καὶ οἱ διάκονοι οἱ Χαβρίου τράπεζαν παραθέμενοι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τοὺς ὁρῶντας ὑμῖν καὶ παρόντας μάρτυρας παρέξομαι. καί μοι κάλει Χιωνίδην ξυπεταιῶνα, καὶ Εὐθετίωνα κυδαθηναιέα.

Μαρτυρία. Χιωνίδης ξυπεταιὼν, Εὐθετίων κυδαθηναιεὺς, μαρτυροῦσι κληθῆναι ὑπὸ Χαβρίου ἐπὶ δεῖπνον, ὅτε τὰ ἐπινίκια εἱστία Χαβρίας τῆς νίκης τοῦ ἅρματος· καὶ εἱστιᾶσθαι ἐπὶ Κωλιάδι, καὶ εἰδέναι Φρυνίωνα παρόντα ἐν τῷ δείπνῳ τούτῳ, ἔχοντα Νέαιραν, τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην· καὶ καθεύδειν σφᾶς αὐτοὺς, καὶ Φρυνίωνα, καὶ Νέαιραν. καὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοὶ ἀνισταμένους τῆς νυκτὸς πρὸς Νέαιραν ἄλλους τε, καὶ τῶν διακόνων τινὰς, οἳ ἦσαν Χαβρίου οἰκέται. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀσελγῶς προυπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ Φρυνίωνος, καὶ οὐχ, ὡς ᾤετο, ἠγαπᾶτο, οὐδ' ὑπηρέτει αὐτῇ, ἃ ἐβούλετο, συσκευασαμένη αὐτῷ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ὅσα ἦν αὐτῇ ὑπ' ἐκείνου περὶ τὸ σῶμα κατεσκευασμένα ἱμάτια, καὶ χρυσία, καὶ θεραπαίνας δύο, Θρᾶτταν, καὶ

Κοκκα-

Κοκκαλίνην, ἀποδιδράσκει εἰς Μέγαρα. § ἦν δὲ ὁ χρόνος οὗτος, ᾧ Ἀστεῖος μὲν ἦν ἄρχων Ἀθήνησιν, ὁ καιρὸς δὲ, ἐν ᾧ ἐπολεμεῖθ' ὑμεῖς πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους τὸν ὕστερον πόλεμον. διατρίψασα δ' ἐν τοῖς Μεγάροις δύο ἔτη, τόν τ' ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος, καὶ Ἀλκισθένους ἐνιαυτὸν, ὡς αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασία οὐχ ἱκανὴν εὐπορίαν παρεῖχεν, ὥστε διοικεῖν τὴν οἰκίαν, πολυτελὴς δ' ἦν, οἱ μεγαρεῖς δ' ἀνελεύθεροι, καὶ μικρολόγοι, ξένων δὲ οὐ πάνυ ἐπιδημία ἦν αὐτόθι, διὰ τὸ πόλεμον εἶναι, καὶ τοὺς Μεγαρέας λακωνίζειν, τῆς δὲ θαλάττης ὑμᾶς ἄρχειν· εἰς δὲ τὴν Κόρινθον οὐκ ἐξῆν αὐτῇ ἐπανελθεῖν, διὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπηλλάχθαι ἀπὸ τοῦ Εὐκράτους, καὶ τοῦ Τιμανορίδου, ὥστ' ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι· ὡς οὖν γίγνεται ἡ εἰρήνη, ἡ ἐπὶ Φρασικλείδου ἄρχοντος, καὶ ἡ μάχη ἡ ἐν Λεύκτροις Θηβαίων καὶ λακεδαιμονίων, τότ' ἐπιδημήσαντα Στέφανον τουτονὶ εἰς τὰ Μέγαρα, καὶ καταγόμενον ὡς αὐτὴν, ἑταίραν οὖσαν, καὶ πλησιάσαντα αὐτῇ, διηγησαμένη πάντα τὰ πεπραγμένα, καὶ τὴν ὕβριν τοῦ Φρυνίωνος, καὶ ἐπιδοῦσα, ἃ ἐξῆλθεν ἔχουσα παρ' αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦσα μὲν τῆς ἐνθάδε οἰκήσεως, φοβουμένη δὲ τὸν Φρυνίωνα, διὰ τὸ ἠδικηκέναι μὲν αὐτὴν, ἐκεῖνον δὲ ὀργίλως ἔχειν αὐτῇ, σοβαρὸν δὲ καὶ ὀλίγωρον εἰδυῖα αὐτοῦ τὸν τρόπον ὄντα, προΐσταται Στέφανον τουτονὶ αὐτῆς. § ἐπάρας δὲ αὐτὴν οὗτος ἐν τοῖς Μεγάροις τῷ λόγῳ, καὶ φυσήσας, ὡς κλαύσοιτο ὁ Φρυνίων, εἰ ἅψαιτο αὐτῆς, αὐτὸς δὲ γυναῖκα αὐτὴν ἕξων, τούς τε παῖδας τοὺς ὄντας αὐτῇ τότε, εἰσ-

άξων εἰς τοὺς φράτορας, ὡς αὐτοῦ ὄντας, καὶ πολίτας ποιήσων, ἀδικήσει δὲ οὐδεὶς ἀνθρώπων, ἀφικνεῖται αὐτὴν ἔχων δεῦρο ἐκ τῶν Μεγάρων, καὶ παιδία μετ' αὐτῆς τρία, Πρόξενον, καὶ Ἀρίστωνα, καὶ θυγατέρα, ἣν νυνὶ Φανὼ καλοῦσι. καὶ εἰσάγει αὐτὴν, καὶ τὰ παιδία εἰς οἰκίδιον, ὃ ἦν αὐτῷ παρὰ τὸν ψιθυριστὴν Ἑρμῆν, μεταξὺ τῆς Δωροθέου τοῦ ἐλευσινίου οἰκίας, καὶ τῆς Κλινομάχου· ἣν νυνὶ Σπίνθαρος παρ' αὐτοῦ ἐώνηται ἑπτὰ μνῶν, ὥστε ἡ μὲν ὑπάρχουσα Στεφάνῳ οὐσία, αὕτη ἦν, καὶ ἄλλο οὐδέν· δυοῖν δ' οὕνεκα ἦλθεν ἔχων αὐτήν· ὡς ἐξ ἀτελείας τε ἕξων καλὴν ἑταίραν, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ταύτην ἐργασομένην, καὶ θρέψουσαν τὴν οἰκίαν· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἄλλη πρόσοδος, ὅ, τι μὴ συκοφαντήσας * τινὰ λάβοι. πυθόμενος δὲ ὁ Φρυνίων ἐπιδημοῦσαν αὐτὴν, καὶ οὖσαν παρὰ τούτῳ, παραλαβὼν νεανίσκους μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Στεφάνου, ἦγεν αὐτήν. ἀφαιρουμένου δὲ τοῦ Στεφάνου κατὰ τὸν νόμον εἰς ἐλευθερίαν κατηγγύησεν αὐτὴν πρὸς τῷ πολεμάρχῳ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων αὐτὸν μάρτυρα ὑμῖν τὸν τότε πολέμαρχον παρέξομαι. καί μοι κάλει Ἀήτην κειριάδην.

Μαρτυρία. Ἀήτης κειριάδης μαρτυρεῖ, πολεμαρχοῦντος αὐτοῦ κατεγγυηθῆναι Νέαιραν, τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην, ὑπὸ Φρυνίωνος, τοῦ Δημοχάρους ἀδελφοῦ· καὶ ἐγγυητὰς γενέσθαι Νεαίρας Στέφανον ἐροιάδην, Γλαυκέτην κηφισιέα, Ἀριστοκράτην φαληρέα.

Διεγγυηθεῖσα δὲ ὑπὸ Στεφάνου, καὶ οὖσα παρὰ τούτῳ, τὴν μὲν αὐτὴν ἐργασίαν οὐδὲν ἧττον, ἢ τοπρότερον,

τερον, εἰργάζετο· τοὺς δὲ μισθοὺς μείζους ἐπράττετο τοὺς βουλομένους αὐτῇ πλησιάζειν, ὡς ἐπὶ προσχήματος ἤδη τινὸς οὖσα, καὶ ἀνδρὶ συνοικοῦσα. συνεσυκοφάντει δὲ καὶ οὗτος, εἴ τινα ξένον ἀγνῶτα πλούσιον λάβοι ἐραστὴν αὐτῆς, ὡς μοιχὸν, ἐπ' αὐτῇ, ἔνδον ἀποκλείων, καὶ ἀργύριον πραττόμενος πολύ· εἰκότως. οὐσία μὲν γὰρ οὐχ ὑπῆρχε Στεφάνῳ, οὔτε Νεαίρᾳ, ὥστε τὰ καθ' ἡμέραν ἀναλώματα δύνασθαι ὑποφέρειν. ἡ δὲ διοίκησις συχνὴ, ὁπότε δέοι τοῦτόν τε καὶ αὐτὴν τρέφειν, καὶ παιδάρια τρία, ἃ ἦλθεν ἔχουσα ὡς αὐτὸν, καὶ θεραπαίνας δύο, καὶ οἰκέτην διάκονον, ἄλλως τε, καὶ μεμαθηκυῖα μὴ κακῶς ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ἑτέρων ἀναλισκόντων εἰς αὐτὴν τοπρότερον· οὔτε γὰρ ἀπὸ τῆς πολιτείας προσῄει Στεφάνῳ τούτῳ ἄξιον λόγου· οὐ γάρ πω ἦν ῥήτωρ· ἀλλ' ἔτι συκοφάντης, τῶν παραβοώντων παρὰ τὸ βῆμα, καὶ γραφομένων μισθοῦ, καὶ φαινόντων, καὶ ἐπιγραφομένων ταῖς ἀλλοτρίαις γνώμαις, ἕως ὑπέπεσε Καλλιστράτῳ τῷ ἀφιδναίῳ· ἐξ ὅτου δὲ τρόπου καὶ δι' ἣν αἰτίαν, ἐγὼ ὑμῖν καὶ περὶ τούτου διέξειμι, ἐπειδὰν περὶ ταυτησὶ Νεαίρας ἐπιδείξω ὡς ἔστι ξένη, καὶ ὡς μεγάλα ἡμᾶς ἠδίκησε, καὶ ὡς ἠσέβηκεν εἰς τοὺς θεοὺς, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ἄξιός ἐστιν οὐκ ἐλάττω δοῦναι δίκην, ἢ καὶ Νέαιρα αὕτη, ἀλλὰ καὶ πολλῷ μείζω· § καὶ μᾶλλον ὅσῳ ἀθηναῖος φάσκων εἶναι, οὕτω πολὺ τῶν νόμων καταπεφρόνηκε, καὶ ὑμῶν, καὶ τῶν θεῶν, ὥστ' οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἡμαρτημένων αὐτῷ αἰσχυνόμενος τολμᾷ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ συκοφαντῶν ἄλλους τε καὶ ἐμὲ, τουτονὶ πεποίηκεν αὐτὸν καὶ ταύτην εἰς

τηλικοῦτον ἀγῶνα καταστῆσαι, ὥστε ἐξετασθῆναι μὲν ταύτην, ἥτις ἐστὶν, ἐξελεγχθῆναι δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. λαχόντος τοίνυν αὐτῷ τοῦ Φρυνίωνος δίκην, ὅτι αὐτοῦ ἀφείλετο Νέαιραν ταυτηνὶ εἰς ἐλευθερίαν, καὶ ὅτι, ἃ ἐξῆλθεν ἔχουσα παρ' αὐτοῦ αὕτη, ὑπεδέξατο, συνῆγον αὐτοὺς οἱ ἐπιτήδειοι· καὶ ἔπεισαν δίαιταν ἐπιτρέψαι αὐτοῖς. καὶ ὑπὲρ μὲν τοῦ Φρυνίωνος, διαιτητὴς ἐκαθέζετο Σάτυρος ἀλωπεκῆθεν, ὁ Λακεδαιμονίου ἀδελφός. ὑπὲρ δὲ Στεφάνου τουτουῒ, Σαυρίας ὁ λαμπρεύς. κοινὸν δὲ αὐτοῖς προσαιροῦνται Διογείτονα ἀχαρνέα. συνελθόντες δ' οὗτοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, καὶ αὐτῆς τῆς ἀνθρώπου τὰ πεπραγμένα, γνώμην ἀπεφήναντο, καὶ οὗτοι ἐνέμειναν αὐτῇ, τὴν μὲν ἄνθρωπον ἐλευθέραν εἶναι, καὶ αὐτὴν αὐτῆς κυρίαν· ἃ δ' ἐξῆλθεν ἔχουσα Νέαιρα παρὰ Φρυνίωνος, χωρὶς ἱματίων καὶ χρυσίων καὶ θεραπαινῶν, ἃ αὐτῇ τῇ ἀνθρώπῳ ἠγοράσθη, ἀποδοῦναι Φρυνίωνι πάντα· συνεῖναι δ' ἑκατέρῳ ἡμέραν παρ' ἡμέραν. ἐὰν δὲ καὶ ἄλλως πως ἀλλήλους πείθωσι, ταῦτα κύρια εἶναι. τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔχοντα ἀεὶ παρέχειν. καὶ ἐκ τοῦ λοιποῦ χρόνου, φίλους εἶναι ἀλλήλοις, καὶ μὴ μνησικακεῖν. ἡ μὲν οὖν γνωσθεῖσα διαλλαγὴ ὑπὸ τῶν διαιτητῶν Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ περὶ Νεαίρας ταυτησὶ, αὕτη ἐστίν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τούτων ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται· κάλει μοι Σάτυρον ἀλωπεκῆθεν, Σαυρίαν λαμπρέα, Διογείτονα ἀχαρνέα.

Μαρτυ-

Μαρτυρία. Σάτυρος ἀλωπεκῆθεν, Σαυρίας λαμπρεὺς, Διογείτων ἀχαρνεὺς, μαρτυροῦσι διαλλάξαι, διαιτηταὶ γενόμενοι περὶ Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης, Στέφανον καὶ Φρυνίωνα. τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι, καθ' ἃς διήλλαξαν, οἵας παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

Διαλλαγαί. Κατὰ τάδε διήλλαξαν Φρυνίωνα καὶ Στέφανον, χρῆσθαι ἑκάτερον Νεαίρᾳ τὰς ἴσας ἡμέρας τοῦ μηνὸς παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντας, ἂν μή τι ἄλλο αὐτοὶ αὑτοῖς συγχωρήσωσιν. Ὡς δ' ἀπηλλαγμένοι ἦσαν οἱ παρόντες ἑκατέρῳ ἐπὶ τῇ διαίτῃ, καὶ τοῖς πράγμασιν, οἷον, οἶμαι, φιλεῖ γίγνεσθαι ἑκάστοτε, ἄλλως τε καὶ περὶ ἑταίρας οὔσης αὐτοῖς τῆς διαφορᾶς, ἐπὶ δεῖπνον ἤεσαν ὡς ἑκάτερον αὐτῶν, ὁ, πότε καὶ Νέαιραν ἔχοιεν, καὶ αὐτὴ συνεδείπνει καὶ συνέπινεν, ὡς ἑταίρα οὖσα. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι μάρτυρας τοὺς συνόντας αὐτοῖς, Εὔβουλον προβαλείσιον, Διοπείθην μελιτέα, Κτήσωνα ἐκ κεραμέων.

Μαρτυρία. Εὔβουλος προβαλείσιος, Διοπείθης μελιτεὺς, Κτήσων ἐκ κεραμέων, μαρτυροῦσιν, ἐπειδὴ αἱ διαλλαγαὶ ἐγένοντο αἱ περὶ Νεαίρας Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ, πολλάκις συνδειπνῆσαι αὐτοῖς, καὶ συμπίνειν μετὰ Νεαίρας, τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης· καὶ ὁπότε παρὰ Στεφάνῳ εἴη Νέαιρα, καὶ ὁπότε παρὰ Φρυνίωνι. Οτι μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς δούλη ἦν, καὶ ἐπράθη δὶς, καὶ εἰργάζετο τῷ σώματι, ὡς ἑταίρα οὖσα· καὶ ἀπέδρα τὸν Φρυνίωνα εἰς Μέγαρα, καὶ ἥκουσα κατηγγυήθη, ὡς ξένη οὖσα, πρὸς τῷ πολε-

μάρχῳ, τῷ τε λόγῳ ἀποφαίνω ὑμῖν, καὶ μεμαρτύρηται. βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ αὐτὸν Στέφανον τουτονὶ ἐπιδεῖξαι καταμεμαρτυρηκότ' αὐτῆς ὡς ἔστι ξένη· τὴν γὰρ θυγατέρα τὴν ταυτησὶ Νεαίρας, ἣν ἦλθεν ἔχουσα ὡς τουτονὶ, παιδίον μικρὸν, ἣν τότε μὲν Στρυβήλην ἐκάλουν, νυνὶ δὲ Φανὼ, ἐκδίδωσι Στέφανος οὑτοσὶ, ὡς οὖσαν αὑτοῦ θυγατέρα, ἀνδρὶ ἀθηναίῳ Φράστορι αἰγιλιεῖ· καὶ προῖκα ἐπ' αὐτῇ δίδωσι τριάκοντα μνᾶς. § ὡς δ' ἦλθεν * ὡς τὸν Φράστορα, ἄνδρα ἐργάτην, καὶ ἀκριβῶς τὸν βίον συνειλεγμένον, οὐκ ἠπίστατο τοῖς τοῦ Φράστορος τρόποις ἀρέσκειν, ἀλλ' ἐζήτει τὰ τῆς μητρὸς ἤθη, καὶ τὴν παρ' αὐτῇ ἀκολασίαν, ἐν τοιαύτῃ, οἶμαι, ἐξουσίᾳ τεθραμμένη. ὁρῶν δὲ Φράστωρ αὐτὴν οὔτε κοσμίαν οὖσαν, οὔτε θέλουσαν αὐτοῦ ἀκροᾶσθαι, ἅμα δὲ καὶ πεπυσμένος σαφῶς ἤδη, ὅτι Στεφάνου μὲν οὐκ εἴη θυγάτηρ, Νεαίρας δέ· τὸ μὲν πρῶτον ἐξηπατήθη, ὅτ' ἠγγυᾶτο ὡς Στεφάνου θυγατέρα λαμβάνων, καὶ οὐ Νεαίρας, ἀλλὰ τούτῳ ἐξ ἀστῆς αὐτὴν γυναικὸς οὖσαν πρότερον, πρὶν ταύτῃ συνοικῆσαι. ὀργισθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ἅπασι, καὶ ὑβρίσθαι ἡγούμενος, καὶ ἐξηπατῆσθαι, ἐκβάλλει τὴν ἄνθρωπον, ὡς ἐνιαυτὸν συνοικήσας αὐτῇ, κύουσαν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀποδίδωσι. λαχόντος δὲ τοῦ Στεφάνου αὐτῷ δίκην σίτου εἰς Ὠιδεῖον κατὰ τὸν νόμον, ὃς κελεύει, ἐὰν ἀποπέμπῃ τὴν γυναῖκα, ἀποδιδόναι τὴν προῖκα· ἐὰν δὲ μὴ, ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς τοκοφορεῖν, καὶ σίτου εἰς Ὠιδεῖον εἶναι δικάσασθαι ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῷ κυρίῳ· γράφεται ὁ Φράστωρ Στέφανον τουτονὶ γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμο-

θέτας

θέτας, ἀθηναῖον ὄντα ξένης θυγατέρα αὐτῷ ἐγγυῆσαι ὡς αὐτῷ προσήκουσαν, κατὰ τὸν νόμον τουτονί. καί μοι ἀνάγνωθι αὐτόν.

Νόμος. Εὰν δέ τις ἐκδιδῷ ξένην γυναῖκα ἀνδρὶ ἀθηναίῳ, ὡς ἑαυτῷ προσήκουσαν, ἄτιμος ἔστω· καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ δημοσία ἔστω, καὶ τοῦ ἑλόντος τὸ τρίτον μέρος. γραφέσθω δὲ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, οἷς ἔξεστι, καθάπερ τῆς ξενίας.

Τὸν μὲν τοίνυν νόμον ἀνέγνω ὑμῖν, καθ' ὃν ἐγράφη Στέφανος οὑτοσὶ ὑπὸ τοῦ Φράστορος πρὸς τοὺς θεσμοθέτας. γνοὺς δ', ὅτι κινδυνεύσει, ἐξελεγχθεὶς ξένης θυγατέρα ἐγγεγυηκέναι, [καὶ] ταῖς ἐσχάταις ζημίαις περιπεσεῖν, διαλλάττεται πρὸς τὸν Φράστορα, καὶ ἀφίσταται τῆς προικὸς, καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου ἀνείλετο, καὶ ὁ Φράστωρ τὴν γραφὴν παρὰ τῶν θεσμοθετῶν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα τὸν Φράστορα αὐτὸν καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν κατὰ τὸν νόμον. κάλει μοι Φράστορα αἰγιλιέα.

Μαρτυρία. Φράστωρ αἰγιλιεὺς μαρτυρεῖ, ἐπειδὴ ᾔσθετο Νεαίρας θυγατέρα ἐγγυήσαντα αὐτῷ Στέφανον, ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν θυγατέρα, γράψασθαι αὐτὸν γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὴν ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας, καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ λαχόντος αὐτῷ Στεφάνου εἰς Ὠιδεῖον σίτου, διαλύσασθαι πρὸς αὐτὸν Στέφανον, ὥστε τὴν γραφὴν ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν θεσμοθετῶν, καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου, ἣν ἔλαχεν ἐμοὶ Στέφανος. Φέρε δὴ ὑμῖν καὶ ἑτέραν μαρ-

τυρίαν

τυρίαν παράσχωμαι τοῦ τε Φράστορος, καὶ τῶν Φρατόρων αὐτοῦ, καὶ γεννητῶν, ὡς ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη. οὐ πολλῷ χρόνῳ γὰρ ὕστερον, ἢ ἐξέπεμψεν ὁ Φράστωρ τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, ἠσθένησε, καὶ πάνυ πονήρως διετέθη, καὶ εἰς πᾶσαν ἀπορίαν κατέστη. διαφορᾶς δ' οὔσης αὐτῷ παλαιᾶς πρὸς τοὺς οἰκείους τοὺς αὐτοῦ, καὶ ὀργῆς, καὶ μίσους· πρὸς δὲ, καὶ ἄπαις ὢν, ψυχαγωγούμενος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῇ θεραπείᾳ ὑπό τε τῆς Νεαίρας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς· ἐβάδιζον γὰρ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἠσθένει, καὶ ἔρημος ἦν τοῦ θεραπεύοντος τὸ νόσημα, τὰ πρόσφορα τῇ νόσῳ φέρουσαι, καὶ ἐπισκοποῦμεναι. (ἴστε δὲ δήπου καὶ αὐτοὶ, ὅσου ἀξία ἐστὶ γυνὴ ἐν ταῖς νόσοις, παροῦσα κάμνοντι ἀνθρώπῳ·) * ἐπείθετ' ἤδη τὸ παιδίον, ὃ ἔτεκεν ἡ θυγάτηρ ἡ Νεαίρας ταυτησὶ, ὅτ' ἐξεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Φράστορος κύουσα, πυθομένου, ὅτι οὐ Στεφάνου εἴη θυγάτηρ, ἀλλὰ Νεαίρας, καὶ ὀργισθέντος ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, πάλιν λαβεῖν, καὶ ποιήσασθαι υἱὸν αὐτοῦ, λογισμὸν ἀνθρώπινον καὶ εἰκότα λογιζόμενος, ὅτι πονήρως μὲν ἔχει, καὶ οὐ πολλὴ ἐλπὶς εἴη αὐτὸν περιγενήσεσθαι· τοῦ * δὴ μὴ λαβεῖν τοὺς συγγενεῖς τὰ αὐτοῦ, μηδ' ἄπαις τετελευτηκέναι, ἐποιήσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀνέλαβεν ὡς αὑτόν. ἐπεὶ ὅτι γε ὑγιαίνων οὐκ ἄν ποτε ἔπραξε, μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περιφανεῖ ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω· § ὡς γὰρ ἀνέστη τάχιστα ἐξ ἐκείνης τῆς ἀσθενείας ὁ Φράστωρ, καὶ ἀνέλαβεν αὑτὸν, καὶ ἔσχεν ἐπιεικῶς τὸ σῶμα, λαμβάνει γυναῖκα ἀστὴν κατὰ τοὺς νόμους, Σατύρου μὲν τοῦ Μελιτέως θυγατέρα γνησίαν, Διφίλου δὲ ἀδελφήν. ὥστε ὅτι

μὲν

μὲν οὐχ ἑκὼν ἀνεδέξατο τὸν παῖδα, ἀλλὰ βιασθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου, καὶ τῆς ἀπαιδίας, καὶ τῆς αὐτῶν θεραπείας, καὶ τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τοὺς οἰκείους, ἵνα μὴ κληρονόμοι γένωνται τῶν αὐτοῦ, ἄν τι πάθοι, ταῦτ᾽ ἔστω ὑμῖν τεκμήρια· δηλώσει δὲ καὶ τὰ ἀκόλουθα αὐτῶν ἔτι μᾶλλον. ὡς γὰρ εἰσῆγεν ὁ Φράστωρ εἰς τοὺς Φράτορας τὸν παῖδα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ὡς * ἑαυτοῦ, τὸν ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, καὶ εἰς τοὺς βρυτιάδας, ὧν καὶ αὐτός ἐστιν ὁ Φράστωρ γεννητὴς, εἰδότες, οἶμαι, οἱ γεννηταὶ τὴν γυναῖκα ἥτις ἦν, ἣν ἔλαβεν ὁ Φράστωρ τοπρῶτον, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ τὴν ἀπόπεμψιν τῆς ἀνθρώπου, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν πεπεισμένον αὐτὸν πάλιν ἀναλαβεῖν τὸν παῖδα, ἀποψηφίζονται τοῦ παιδὸς, καὶ οὐκ ἐνέγραφον αὐτὸν εἰς σφᾶς αὐτούς. λαχόντος δὲ τοῦ Φράστορος αὐτοῖς δίκην, ὅτι οὐκ ἐνέγραφον αὐτοῦ τὸν υἱόν, προκαλοῦνται αὐτὸν οἱ γεννηταὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ ὀμόσαι καθ᾽ ἱερῶν τελείων, ἦ μὴν νομίζειν εἶναι αὐτοῦ υἱὸν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς, καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. προκαλουμένων δὲ ταῦτα τῶν γεννητῶν τὸν Φράστορα πρὸς τῷ διαιτητῇ, ἔλιπεν ὁ Φράστωρ τὸν ὅρκον, καὶ οὐκ ὤμοσε. καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας τοὺς παρόντας βρυτιαδῶν παρέξομαι.

Μάρτυρες. Τιμόστρατος ἑκαλῆθεν, Ξάνθιππος ἐροιάδης, Εὐλάβης Φαληρεὺς, Ἄνυτος λακιάδης, Εὐφράνωρ αἰγιλιεὺς, Νίκιππος κεφαλῆθεν, μαρτυροῦσιν εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ Φράστορα τὸν αἰγιλιέα τῶν γεννητῶν, οἳ καλοῦνται βρυτιάδαι. καὶ ἀξιοῦντος Φράστορος εἰσάγειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τοὺς γεννητὰς,

εἰδότες

εἰδότες αὐτοὶ, ὅτι Φράστορος υἱὸς εἴη ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, κωλύειν εἰσάγειν Φράστορα τὸν υἱόν. Οὐκοῦν περιφανῶς ὑποδεικνύω ὑμῖν καὶ αὐτοὺς τοὺς οἰκειοτάτους Νεαίρας ταυτησὶ καταμεμαρτυρηκότας, ὡς ἔστι ξένη· Στέφανόν τε τουτονὶ, τὸν ἔχοντα ταύτην νυνὶ, καὶ συνοικοῦντ᾽ αὐτῇ, καὶ Φράστορα, τὸν λαβόντα τὴν θυγατέρα· Στέφανον μὲν οὐκ ἐθελήσαντα ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τῆς ταύτης, γραφέντα ὑπὸ Φράστορος πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὡς ἀθηναῖος ὢν ξένης θυγατέρα αὐτῷ ἐνεγγύησεν, ἀλλ᾽ ἀποστάντα τῆς προικὸς, καὶ οὐκ ἀπολαβόντα· Φράστορα δ᾽ ἐκβαλόντα τὴν θυγατέρα τῆς Νεαίρας ταυτησὶ, γήμαντά γε, ἐπειδὴ ἐπύθετο οὐ Στεφάνου οὖσαν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀποδόντα, ἐπειδή τε ἐπείσθη ὕστερον, διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀπαιδίαν, καὶ τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τοὺς οἰκείους, ποιήσασθαι τὸν υἱὸν, καὶ ἐπεὶ εἰσῆγεν εἰς τοὺς γεννητὰς, ἀποψηφισαμένων τῶν γεννητῶν, καὶ διδόντων ὅρκον αὐτῷ, οὐκ ἐθελήσαντα ὀμόσαι, ἀλλὰ μᾶλλον εὐορκεῖν προελόμενον· καὶ ἑτέραν ὕστερον γήμαντα γυναῖκα ἀστὴν κατὰ τὸν νόμον· αὗται γὰρ αἱ πράξεις περιφανεῖς οὖσαι μεγάλας μαρτυρίας δεδώκασι κατ᾽ αὐτῶν, ὅτι ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη. § σκέψασθε δὲ καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν Στεφάνου τουτουῒ, καὶ τὴν πονηρίαν, ἵνα καὶ ἐκ ταύτης εἰδῆτε, ὅτι οὐκ ἔστι Νέαιρα αὕτη ἀστή. Ἐπαίνετον γὰρ τὸν ἄνδριον ἐραστὴν ὄντα Νεαίρας ταυτησὶ παλαιὸν, καὶ πολλὰ ἀνηλωκότα εἰς αὐτὴν, καὶ καταγόμενον παρὰ τούτοις, ὁπότε ἐπιδημήσειεν Ἀθήναζε, διὰ τὴν φιλίαν τῆς Νεαίρας,

ἐπιβουλεύ-

ἐπιβουλεύσας ὁ Στέφανος οὑτοσὶ, μεταπεμψάμενος εἰς ἀγρὸν, ὡς θύων, λαμβάνει μοιχὸν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ τῆς Νεαίρας ταυτησὶ, καὶ εἰς φόβον καταστήσας, πράττεται μνᾶς τριάκοντα· καὶ λαβὼν ἐγγυητὰς τούτων Ἀριστόμαχόν τε τὸν θεσμοθετήσαντα, καὶ Ναυσίφιλον, τὸν Ναυσινίκου τοῦ ἄρξαντος υἱὸν, ἀφίησιν ὡς ἀποδώσοντ' αὐτῷ τὸ ἀργύριον. § ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἐπαίνετος, καὶ αὐτὸς αὐτοῦ κύριος γενόμενος, γράφεται πρὸς τοὺς θεσμοθέτας γραφὴν Στέφανον τουτονὶ, ἀδίκως εἱρχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον, ὃς κελεύει, ἐάν τις ἀδίκως εἵρξῃ, ὡς μοιχὸν, γράφεσθαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἀδίκως εἱρχθῆναι. κἂν μὲν ἕλῃ τὸν εἵρξαντα, καὶ δόξῃ ἀδίκως ἐπιβεβουλεῦσθαι, ἀθῷον εἶναι αὐτὸν, καὶ τοὺς ἐγγυητὰς ἀπηλλάχθαι τῆς ἐγγύης: ἐὰν δὲ δόξῃ μοιχὸς εἶναι, παραδοῦναι αὐτὸν κελεύει τοὺς ἐγγυητὰς τῷ ἑλόντι. ἐπὶ δὲ τοῦ δικαστηρίου, ἄνευ ἐγχειριδίου χρῆσθαι ὅ, τι ἂν βουληθῇ, ὡς μοιχῷ ὄντι. Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον γράφεται αὐτὸν ὁ Ἐπαίνετος. καὶ ὡμολόγει μὲν χρῆσθαι τῇ ἀνθρώπῳ, οὐ μέντοι μοιχός γε εἶναι· οὔτε γὰρ Στεφάνου θυγατέρα αὐτὴν εἶναι, ἀλλὰ Νεαίρας, τήν τε μητέρα αὐτῆς συνειδέναι πλησιάζουσαν αὐτῷ, ἀνηλωκέναι τε πολλὰ εἰς αὐτὰς, τρέφειν τε, ὁπότε ἐπιδημήσειε, τὴν οἰκίαν ὅλην· τόν τε νόμον ἐπὶ τούτοις παρεχόμενος, ὃς οὐκ ἐᾷ ἐπὶ ταύταις μοιχὸν λαβεῖν, ὁπόσαι ἂν ἐπ' ἐργαστηρίου κάθωνται, ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί τι, ἀποπεφασμένως ἐργαστήριον φάσκων καὶ τοῦτο εἶναι, τὴν Στεφάνου οἰκίαν· καὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἶναι, καὶ ἀπὸ τούτων αὐτοὺς εὐ-

πορεῖν

πορεῖν μάλιστα. τούτους δὲ τοὺς λόγους λέγοντος τοῦ Ἐπαινέτου, καὶ τὴν γραφὴν γεγραμμένου, γνοὺς Στέφανος οὑτοσὶ, ὅτι ἐξελεγχθήσεται πορνοβοσκῶν, καὶ συκοφαντῶν, δίαιταν ἐπιτρέπει πρὸς τὸν Ἐπαίνετον αὐτοῖς τοῖς ἐγγυηταῖς, ὥστε τῆς μὲν ἐγγύης * αὐτοὺς ἀφεῖσθαι, τὴν δὲ γραφὴν ἀνελέσθαι τὸν Ἐπαίνετον. § πεισθέντος δὲ τοῦ Ἐπαινέτου ἐπὶ τούτοις, καὶ ἀνελομένου τὴν γραφὴν, ἣν ἐδίωκε Στέφανον, γενομένης συνόδου αὐτοῖς, καὶ καθεζομένων διαιτητῶν τῶν ἐγγυητῶν, δίκαιον μὲν οὐδὲν εἶχε λέγειν Στέφανος, εἰς ἔκδοσιν δ' ἠξίου τὸν Ἐπαίνετον τῇ τῆς Νεαίρας θυγατρὶ συμβαλέσθαι, λέγων τὴν ἀπορίαν τὴν αὑτοῦ, καὶ τὴν ἀτυχίαν τὴν πρότερον γενομένην τῇ ἀνθρώπῳ πρὸς τὸν Φράστορα, καὶ ὅτι ἀπολωλεκὼς εἴη τὴν προῖκα, καὶ οὐκ ἂν δύναιτο πάλιν αὐτὴν ἐκδοῦναι. σὺ δὲ καὶ κέχρησαι, ἔφη, τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ δίκαιος εἶ ἀγαθόν τι ποιῆσαι αὐτήν· καὶ ἄλλους ἐπαγωγοὺς λόγους, οὓς ἄν τις δεόμενος ἐκ πονηρῶν πραγμάτων εἶπεν ἄν. ἀκούσαντες δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν οἱ διαιτηταὶ, διαλλάττουσιν αὐτοὺς, καὶ πείθουσι τὸν Ἐπαίνετον χιλίας δραχμὰς εἰσενεγκεῖν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῇ θυγατρὶ τῆς Νεαίρας. καὶ ὅτι πάντα ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας αὐτοὺς τοὺς ἐγγυητὰς * τοὺς καὶ διαιτητὰς γενομένους καλῶ.

Μάρτυρες. Ναυσίφιλος κεφαλῆθεν, Ἀριστόμαχος κεφαλῆθεν, μαρτυροῦσιν ἐγγυηταὶ γενέσθαι Ἐπαινέτου τοῦ ἀνδρίου, ὅτ' ἔφη Στέφανος μοιχὸν εἰληφέναι Ἐπαίνετον. καὶ ἐπειδὴ ἐξῆλθεν Ἐπαίνετος παρὰ Στεφάνου, καὶ κύριος ἐγένετο αὑτοῦ, γράψασθαι

ψασθαι γραφὴν Στέφανον πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὅτι αὐτὸν ἀδίκως εἷρξε· καὶ αὐτοὶ διαλλακταὶ γενόμενοι, διαλλάξαι Ἐπαίνετον καὶ Στέφανον· τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι, ἃς παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

Διαλλαγαί· Ἐπὶ τοῖσδε διήλλαξαν Στέφανον καὶ Ἐπαίνετον οἱ διαλλακταὶ, τῶν μὲν γεγενημένων περὶ τὸν εἱργμὸν μηδεμίαν μνείαν ἔχειν, Ἐπαίνετον δὲ δοῦναι χιλίας δραχμὰς Φανοῖ εἰς ἔκδοσιν, ἐπειδὴ κέχρηται αὐτῇ πολλάκις· Στέφανον δὲ παρέχειν Φανὼ Ἐπαινέτῳ, ὁπόταν ἐπιδημῇ, καὶ βούληται συνεῖναι αὐτῇ. Τὴν τοίνυν περιφανῶς ἐγνωσμένην ξένην εἶναι, καὶ ἐφ' ᾗ μοιχὸν οὗτος ἐτόλμησε λαβεῖν, εἰς τοσοῦτον ὕβρεως καὶ ἀναιδείας ἦλθε Στέφανος οὑτοσὶ, καὶ Νέαιρα αὕτη, ὥστε * μὴ ἀγαπᾷν, εἰ μόνον ἔφασκον αὐτὴν ἀστὴν εἶναι· ἀλλὰ κατιδόντες Θεογένην κοθωκίδην λαχόντα βασιλέα, ἄνθρωπον εὐγενῆ μὲν, πένητα δὲ, καὶ ἄπειρον πραγμάτων, συμπαραγενόμενος αὐτῷ δοκιμαζομένῳ, καὶ συνευπορήσας ἀναλωμάτων, ὅτε εἰσῄει εἰς τὴν ἀρχὴν, Στέφανος οὑτοσὶ, καὶ ὑπελθὼν, καὶ τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτοῦ πριάμενος, πάρεδρος γενόμενος, δίδωσι τὴν ἄνθρωπον ταύτην γυναῖκα, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα· καὶ ἐγγυᾷ Στέφανος οὑτοσὶ, ὡς αὑτοῦ θυγατέρα οὖσαν. οὕτω πολὺ τῶν νόμων καὶ ὑμῶν κατεφρόνησεν. καὶ αὕτη ἡ γυνὴ ὑμῖν ἔθυε τὰ ἄῤῥητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἶδεν ἃ οὐ προσῆκεν αὐτὴν ὁρᾷν, ξένην οὖσαν. καὶ τοιαύτη οὖσα, εἰσῆλθεν οἷ οὐδεὶς ἄλλος Ἀθηναίων, τοσούτων ὄντων, εἰσέρχεται, ἀλλ' ἡ τοῦ βασιλέως γυνή. ἐξώρκωσέ τε τὰς γεραιρὰς, τὰς ὑπηρετούσας τοῖς ἱεροῖς. ἐξεδόθη δὲ τῷ

Διονύσῳ γυνή· ἔπραξε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως τὰ πάτρια τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, πολλὰ καὶ ἅγια καὶ ἀπόῤῥητα. ἃ δὲ μηδ' ἀκοῦσαι πᾶσιν οἷόν τ' ἐστι, πῶς ποιῆσαί γε τῇ ἐπιτυχούσῃ εὐσεβῶς ἔχει, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ γυναικὶ, καὶ τοιαῦτα ἔργα διαπεπραγμένῃ; § βούλομαι δ' ὑμῖν ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν ἄνωθεν διηγήσασθαι καθ' ἕκαστον, ἵνα μᾶλλον ἐπιμέλειαν ποιήσησθε τῆς τιμωρίας, καὶ εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων τὴν ψῆφον οἴσετε, ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐλαβείας, τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἠσεβημένων ποιούμενοι, καὶ κολάζοντες τοὺς ἠδικηκότας. τὸ γὰρ ἀρχαῖον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δυναστεία ἐν τῇ πόλει ἦν, καὶ ἡ βασιλεία τῶν ἀεὶ ὑπερεχόντων, διὰ τὸ αὐτόχθονας εἶναι. τὰς δὲ θυσίας ἁπάσας ὁ βασιλεὺς ἔθυε, καὶ τὰς σεμνοτάτας καὶ ἀῤῥήτους ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐποίει. εἰκότως, βασίλισσα οὖσα. ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς συνῴκισεν αὐτοὺς, καὶ δημοκρατίαν ἐποίησε, καὶ ἡ πόλις πολυάνθρωπος ἐγένετο, τὸν μὲν βασιλέα οὐδὲν ἧττον ὁ δῆμος ᾑρεῖτο ἐκ προκρίτων κατ' ἀνδραγαθίαν χειροτονῶν. τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ νόμον ἔθεντο ἀστὴν εἶναι, καὶ μὴ ἐπιμεμιγμένην ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἀλλὰ παρθένον γαμεῖν, ἵνα κατὰ τὰ πάτρια θύηται τὰ ἄῤῥητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ τὰ νομιζόμενα γίγνηται τοῖς θεοῖς εὐσεβῶς, καὶ μηδὲν καταλύηται, μηδὲ καινοτομῆται. καὶ τοῦτον τὸν νόμον γράψαντες ἐν στήλῃ λιθίνῃ, ἔστησαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸν βωμὸν ἐν Λίμναις. καὶ αὕτη ἡ στήλη ἔτι καὶ νῦν ἕστηκεν, ἀμυδροῖς γράμμασιν ἀττικοῖς δηλοῦσα τὰ γεγραμμένα· ἣν μαρτυρίαν ποιούμενος ὁ δῆμος ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ εὐσε-

βείας

βείας πρὸς τὸν θεὸν, καὶ παρακαταθήκην καταλείπων τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ὅτι τήν γε Διονύσῳ γυναῖκα δοθησομένην, καὶ ποιήσουσαν τὰ ἱερὰ, τοιαύτην ἀξιοῦμεν εἶναι. καὶ διὰ ταῦτα ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ Διονύσου καὶ ἁγιωτάτῳ * τῷ ἐν Λίμναις, ἔστησαν, ἵνα μὴ πολλοὶ εἰδῶσι τὰ γεγραμμένα. ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ἀνοίγεται, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός. ὑπὲρ τοίνυν ἁγίων καὶ σεμνῶν ἱερῶν, ὧν οἱ πρόγονοι ὑμῶν οὕτω καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπεμελήθησαν, ἄξιον καὶ ὑμᾶς σπουδάσαι, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. καὶ τοὺς ἀσελγῶς μὲν καταφρονοῦντας τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, ἀναιδῶς δ' ἠσεβηκότας εἰς τοὺς θεοὺς, * ἢ ἄξιον, τιμωρήσασθαι, δυεῖν ἕνεκα· ἵνα οὗτοί τε τῶν ἠδικημένων δίκην δῶσιν, οἵ τ' ἄλλοι πρόνοιαν ποιῶνται, καὶ φοβῶνται, μηδὲν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὴν πόλιν ἁμαρτάνειν. βούλομαι δὲ ὑμῖν καὶ τὸν ἱεροκήρυκα καλέσαι, ὃς ὑπηρετεῖ τῇ τοῦ βασιλέως γυναικὶ, ὅταν ἐξορκοῖ τὰς γεραιρὰς ἐν κανοῖς πρὸς τῷ βωμῷ, πρὶν ἅπτεσθαι τῶν ἱερῶν· ἵνα καὶ τοῦ ὅρκου, καὶ τῶν λεγομένων ἀκούσητε, ὅσα οἷόντ' ἐστὶν ἀκούειν, καὶ εἰδῆτε, ὡς σεμνὰ, καὶ ἅγια, καὶ ἀρχαῖα τὰ νόμιμά ἐστιν.

Ορκος γεραιρῶν. Αγιστεύω καὶ εἰμὶ καθαρὰ καὶ ἁγνὴ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν οὐ καθαρευόντων, καὶ ἀπ' ἀνδρὸς συνουσίας. καὶ τὰ θεόγνια, καὶ ἰοβάκχεια γεραίρω τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια, καὶ ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις. Τοῦ μὲν ὅρκου τοίνυν καὶ τῶν νομιζομένων πατρίων, ὅσα οἷόντ' ἐστὶν εἰπεῖν, ἀκηκόατε· καὶ ὡς, ἣν Στέφανος ἠγγύησε τῷ Θεογένει γυναῖκα βασιλεύοντι, ὡς αὑτοῦ οὖσαν θυγατέρα, αὕτη ἐποίει

τὰ ἱερὰ ταῦτα, καὶ ἐξώρκου τὰς γεραιράς· καὶ ὅτι οὐδ' αὐταῖς ταῖς * δρώσαις τὰ ἱερὰ ταῦτα οἷόντε ἐςὶ λέγειν πρὸς ἄλλον οὐδένα. Φέρε δὴ καὶ μαρτυρίαν παράσχωμαι ὑμῖν δι' ἀποῤῥήτου μὲν γεγενημένην, ὅμως δὲ αὐτοῖς τοῖς πεπραγμένοις * ἐπιδείξουσαν φανερὰν οὖσαν αὐτὴν καὶ ἀληθῆ. ὡς γὰρ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα, καὶ ἀνέβησαν εἰς ἄρειον πάγον οἱ ἐννέα ἄρχοντες ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις, εὐθὺς ἡ βουλὴ ἡ ἐν ἀρείῳ πάγῳ, ὥσπερ καὶ τἄλλα πολλοῦ ἄξιά ἐςι τῇ πόλει περὶ εὐσέβειαν, ἐζήτει τὴν γυναῖκα ταύτην τοῦ Θεογένους, ἥτις ἦν, καὶ ἐξήλεγχε· καὶ περὶ τῶν ἱερῶν πρόνοιαν ἐποιεῖτο. καὶ ἐζημίου τὸν Θεογένην, ὅσα κυρία ἐςίν· ἐν ἀποῤῥήτῳ δὲ, καὶ διὰ κοσμιότητος· οὐ γὰρ αὐτοκράτορές εἰσιν, ὡς ἂν βούλωνται, ἀθηναίων τινὰ κολάσαι. § γενομένων δὲ λόγων, καὶ χαλεπῶς φερούσης τῆς ἐν ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς, καὶ ζημιούσης τὸν Θεογένην, ὅτι τοιαύτην ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ταύτην εἴασε ποιῆσαι τὰ ἱερὰ τὰ ἄῤῥητα ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἐδεῖτο ὁ Θεογένης ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν, λέγων, ὅτι οὐκ ᾔδει Νεαίρας αὐτὴν οὖσαν θυγατέρα, ἀλλ' ἐξαπατηθείη ὑπὸ Στεφάνου, ὡς αὐτοῦ θυγατέρα οὖσαν αὐτὴν λαμβάνων γνησίαν, κατὰ τὸν νόμον· καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀκακίαν τὴν ἑαυτοῦ, τοῦτον πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ τὴν ἀρχὴν, ὡς εὔνουν ὄντα, καὶ διὰ τοῦτο κηδεύσειεν αὐτῷ. ὅτι δὲ, ἔφη, οὐ ψεύδομαι, μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περιφανεῖ ἐπιδείξω ὑμῖν. τὴν γὰρ ἄνθρωπον ἀποπέμψω ἐκ τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ οὐκ ἔςι Στεφάνου θυγάτηρ, ἀλλὰ Νεαίρας. κἂν μὲν ταῦτα ποιήσω, ἤδη

πιστοὶ ὑμῖν ἔσωσαν οἱ λόγοι οἱ παρ' ἐμοῦ λεγόμενοι, ὅτι ἐξηπατήθην. ἐὰν δὲ μὴ ποιήσω, τότ' ἤδη με κολάζετε, ὡς πονηρὸν ὄντα, καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἠσεβηκότα. ὑποσχομένου δὲ ταῦτα τοῦ Θεογένους, καὶ δεομένου, ἅμα μὲν καὶ ἐλεήσασα αὐτὸν ἡ ἐν ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ διὰ τὴν ἀκακίαν τοῦ τρόπου· ἅμα δὲ καὶ ἐξηπατῆσθαι τῇ ἀληθείᾳ ἡγουμένη ὑπὸ τοῦ Στεφάνου, ἐπέσχεν. ὡς δὲ κατέβη ἐξ ἀρείου πάγου ὁ Θεογένης, εὐθὺς τήν τε ἄνθρωπον, τὴν ταυτησὶ Νεαίρας θυγατέρα, ἐκβάλλει ἐκ τῆς οἰκίας, τόν τε Στέφανον, τὸν ἐξαπατήσαντα αὐτὸν, τουτονὶ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ συνεδρίου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο οἱ ἀρεοπαγῖται κρίνοντες τὸν Θεογένην, καὶ ὀργιζόμενοι αὐτῷ, καὶ συγγνώμην εἶχον ἐξαπατηθέντι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα αὐτὸν τὸν Θεογένην καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν. κάλει μοι Θεογένην ἐρχιέα.

Μαρτυρία. Θεογένης ἐρχιεὺς μαρτυρεῖ, ὅτε αὐτὸς ἐβασίλευε, γῆμαι Φανὼ, ὡς Στεφάνου οὖσαν θυγατέρα. ἐπεὶ δὲ ᾔσθετο ἐξηπατημένος, τήν τε ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν, καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ· καὶ Στέφανον ἀπελάσαι ἀπὸ τῆς παρεδρίας, καὶ οὐκ ἐᾷν ἔτι παρεδρεύειν αὐτῷ. Λάβε δή μοι τὸν νόμον ἐπὶ τούτοις τουτονὶ, καὶ ἀνάγνωθι· ἵν' εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον προσῆκεν αὐτὴν ἀπέχεσθαι τῶν ἱερῶν τούτων, τοιαύτην οὖσαν, καὶ τοιαῦτα διαπεπραγμένην, τοῦ ὁρᾷν, καὶ θύειν, καὶ ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων ὑπὲρ τῆς πόλεως πατρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν Ἀθήνησιν ἁπάντων. ἐφ' ᾗ γὰρ ἂν μοιχὸς ἁλῷ γυναικὶ, οὐκέτ'

ἔξεστιν αὐτῇ ἐλθεῖν ὡς οὐδὲν τῶν ἱερῶν τῶν δημοτελῶν, εἰς ὃ καὶ τὴν ξένην καὶ τὴν δούλην ἐλθεῖν ἐξουσίαν ἔδοσαν οἱ νόμοι, καὶ θεασομένην καὶ ἱκετεύσουσαν εἰσιέναι· ἀλλὰ μόναις ταύταις ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι ταῖς γυναιξὶ, μὴ εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἐὰν μοιχὸς ἁλῷ. ἐὰν δ' εἰσίωσι, καὶ παρανομῶσι, νηποινεὶ πάσχειν ὑπὸ τοῦ βουλομένου, ὅ, τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου. καὶ ἔδωκεν ὁ νόμος τὴν τιμωρίαν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ ἐντυχόντι. διὰ τοῦτο δ' ἐποίησεν ὁ νόμος, πλὴν θανάτου, τἄλλα ὑβρισθεῖσαν αὐτὴν μηδαμοῦ λαβεῖν δίκην, ἵνα μὴ μιάσματα, μηδ' ἀσεβήματα γίγνηται ἐν τοῖς ἱεροῖς, φόβον ταῖς γυναιξὶ παρασκευάζων, * ἱκανὸν τοῦ σωφρονεῖν, καὶ μηδὲν ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ δικαίως οἰκουρεῖν, * διδάσκαλον, ὡς, ἄν τι ἁμάρτῃ τούτων, ἅμα ἔκ τε τῆς οἰκίας τοῦ ἀνδρὸς ἐκβεβλημένη ἔσται, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν τῆς πόλεως. καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀκούσαντες ἀναγνωσθέντος, εἴσεσθε. καί μοι λάβε τὸν νόμον.

Νόμος μοιχείας.

Επειδὰν δὲ ἕλοι τὸν μοιχὸν, μὴ ἐξέστω τῷ ἑλόντι συνοικεῖν τῇ γυναικί. ἐὰν δὲ συνοικῇ, ἄτιμος ἔστω. μηδὲ τῇ γυναικὶ ἐξέστω εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἂν μοιχὸς ἁλῷ. ἐὰν δ' εἴσεισι, νηποινεὶ πασχέτω ὅ, τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου.

Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τοῦ δήμου τῶν ἀθηναίων μαρτυρίαν παρασχέσθαι, ὡς σπουδάζει περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα, καὶ ὡς πολλὴν πρόνοιαν περὶ αὐτῶν πεποίηται. ὁ γὰρ δῆμος ὁ ἀθη-

καίων, κυριώτατος ὢν τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων, καὶ ἐξὸν αὐτῷ ποιεῖν ὅ, τι ἂν βούληται, οὕτω καλὸν καὶ σεμνὸν ἡγήσατ' εἶναι δῶρον τὸ ἀθηναῖον γενέσθαι, ὥστε νόμους ἔθετο αὐτῷ, καθ' οὓς ποιεῖσθαι δεῖ, ἐάν τινα βούλωνται, πολίτην. οἳ νῦν προπεπηλακισμένοι εἰσὶν ὑπὸ Στεφάνου τουτουῒ, καὶ τῶν οὕτω γεγαμηκότων. ὅμως δ' ἀκούσαντες αὐτῶν, βελτίους ἔσεσθε. καὶ τὰ κάλλιστα καὶ τὰ σεμνότατα δῶρα, τοῖς εὐεργετοῦσι τὴν πόλιν διδόμενα, γνώσεσθε, ὡς λελυμασμένοι εἰσί. § πρῶτον μὲν γὰρ νόμος ἐστὶ τῷ δήμῳ κείμενος, μὴ ἐξεῖναι ποιήσασθαι ἀθηναῖον, ὃν ἂν μὴ δι' ἀνδραγαθίαν εἰς τὸν δῆμον τὸν ἀθηναίων, ἄξιον ᾖ γενέσθαι πολίτην. ἔπειτ' ἐπειδὰν πεισθῇ ὁ δῆμος, καὶ δῷ τὴν δωρεὰν, οὐκ ἐᾷ κυρίαν γενέσθαι τὴν ποίησιν, ἐὰν μὴ τῇ ψήφῳ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν ὑπερεξακισχίλιοι ἀθηναῖοι ψηφίσωνται, κρύβδην ψηφιζόμενοι. τοὺς δὲ πρυτάνεις κελεύει τιθέναι τοὺς καδίσκους ὁ νόμος, καὶ τὴν ψῆφον διδόναι προσιόντι τῷ δήμῳ, πρὶν τοὺς ξένους εἰσιέναι, καὶ τὰ γέῤῥα * ἀναιρεῖν· ἵνα κύριος ὢν αὐτὸς αὑτοῦ ἕκαστος σκοπῆται πρὸς αὑτὸν, ὅντινα μέλλει πολίτην ποιήσεσθαι, εἰ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς ὁ μέλλων λήψεσθαι. ἔπειτα μετὰ ταῦτα παρανόμων γραφὴν ἐποίησε κατ' αὐτοῦ τῷ βουλομένῳ ἀθηναίων. καὶ ἔστιν εἰσελθόντα εἰς τὸ δικαστήριον ἐξελέγξαι, ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς, ἀλλὰ παρὰ τοὺς νόμους ἀθηναῖος γέγονε. καὶ ἤδη τισὶ τοῦ δήμου δόντος τὴν δωρεὰν, λόγῳ ἐξαπατηθέντος ὑπὸ τῶν αἰτούντων, παρανόμων γραφῆς γενομένης, καὶ εἰσελθούσης εἰς

τὸ δικαστήριον, ἐξελεγχθῆναι συνέβη τὸν εἰληφότα τὴν δωρεὰν, μὴ ἄξιον εἶναι αὐτῆς· καὶ ἀφείλετο τὸ δικαστήριον. καὶ τοὺς μὲν [πολλοὺς καὶ] παλαιοὺς ἔργον διηγήσασθαι· ἃ δὲ πάντες μνημονεύετε, Πειθόλαν τε τὸν Θετταλὸν, καὶ Ἀπολλωνίδην τὸν ὀλύνθιον, πολίτας ὑπὸ τοῦ δήμου γενομένους, ἀφείλετο τὸ δικαστήριον. ταῦτα γὰρ οὐ πάλαι ἐστὶ γεγενημένα, ὥστε ἀγνοεῖν ὑμᾶς. § οὕτω τοίνυν καλῶς καὶ ἰσχυρῶς τῶν νόμων κειμένων ὑπὲρ τῆς πολιτείας, δι' ὧν δεῖ ἀθηναῖον γενέσθαι, ἕτερός τις ἐφ' ἅπασι τούτοις κυριώτατος νόμος ἐστὶ κείμενος. οὕτω πολλὴν ὁ δῆμος πρόνοιαν ἐποιεῖτο ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ τῶν θεῶν, ὥστε δι' εὐσεβείας τὰ ἱερὰ θύεσθαι ὑπὲρ τῆς πόλεως. ὅσους γὰρ ἂν ὁ δῆμος ποιήσηται ὁ ἀθηναίων πολίτας, ὁ νόμος ἀπαγορεύει διαῤῥήδην, μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς μετασχεῖν. τοῖς δ' ἐκ τούτων μετέδωκεν ἤδη ὁ δῆμος ἁπάντων, καὶ προσέθηκεν, ἐὰν ὦσιν ἐκ γυναικὸς ἀστῆς, καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλῃ καὶ περιφανεῖ μαρτυρίᾳ ἐγὼ ὑμῖν δηλώσω. βούλομαι δ' ὑμῖν τὸν νόμον πόῤῥωθεν προδιηγήσασθαι, ὡς ἐτέθη, καὶ πρὸς οὓς διωρίσθη, ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας, καὶ βεβαίους φίλους περὶ τὸν δῆμον γεγονότας. ἐκ τούτων γὰρ ἁπάντων εἴσεσθε τήν τε τοῦ δήμου δωρεὰν τὴν ἀπόθετον τοῖς εὐεργέταις, προπηλακιζομένην, καὶ ὅσων ὑμᾶς ἀγαθῶν κωλύουσι κυρίους εἶναι,

εἶναι, Στέφανός τε οὑτοσὶ, καὶ οἱ τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ γεγαμηκότες, καὶ παιδοποιούμενοι. § πλαταιεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μόνοι τῶν ἑλλήνων ὑμῖν ἐβοήθησαν Μαραθῶνάδε, ὅτε Δάτις, ὁ βασιλέως Δαρείου στρατηγὸς, ἀναχωρῶν ἐξ Ἐρετρίας, Εὔβοιαν ἐφ᾿ ἑαυτῷ ποιησάμενος, ἀπέβη εἰς τὴν χώραν πολλῇ δυνάμει, καὶ ἐπόρθει. καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς ἀνδραγαθίας αὐτῶν ὑπομνήματα ἡ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ γραφὴ δεδήλωκεν. ὡς ἕκαστος γὰρ τάχους εἶχεν, εὐθὺς προσβοηθῶν γέγραπται, οἱ τὰς κυνᾶς τὰς βοιωτίας ἔχοντες. πάλιν δὲ Ξέρξου ἰόντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, θηβαίων μηδισάντων, οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστῆναι τῆς ἡμετέρας φιλίας· ἀλλὰ μόνοι τῶν ἄλλων βοιωτῶν, οἱ μὲν ἡμίσεις αὐτῶν μετὰ λακεδαιμονίων καὶ Λεωνίδου ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενοι τῷ βαρβάρῳ ἐπιόντι, συναπώλοντο· οἱ δὲ λοιποὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ἡμετέρας τριήρεις, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἰκεῖα σκάφη οὐχ ὑπῆρχε, συνεναυμάχουν ὑμῖν ἐπί τε Ἀρτεμισίῳ, καὶ ἐν Σαλαμῖνι. καὶ τὴν τελευταίαν μάχην Πλαταιᾶσι Μαρδονίῳ τῷ βασιλέως στρατηγῷ μεθ᾿ ὑμῶν καὶ τῶν συνελευθερούντων τὴν Ἑλλάδα, μαχεσάμενοι, εἰς κοινὸν τὴν ἐλευθερίαν τοῖς ἄλλοις ἕλλησι κατέθηκαν. § ἐπεὶ δὲ Παυσανίας, ὁ λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ὑβρίζειν ἐνεχείρει ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἠγάπα, ὅτι τῆς ἡγεμονίας μόνον ἠξιώθησαν λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν ἑλλήνων, καὶ ἡ πόλις τῇ μὲν ἀληθείᾳ ἡγεῖτο τῆς ἐλευθερίας τοῖς ἕλλησι, τῇ δὲ φιλοτιμίᾳ οὐκ ἠναντιοῦτο τοῖς λακεδαιμονίοις, ἵνα μὴ φθονηθῶσιν ὑπὸ τῶν συμμάχων· ἐφ᾿ οἷς φυσηθεὶς

Παυσανίας, ὁ τῶν λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἐπέγραψεν ἐπὶ τὸν τρίποδα ἐν Δελφοῖς, ὃν οἱ ἕλληνες, οἱ συμμαχεσάμενοι τὴν * Πλαταιᾶσι μάχην, καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ναυμαχήσαντες, κοινῇ ποιησάμενοι, ἀνέθηκαν ἀριστεῖον τῷ Ἀπόλλωνι ἀπὸ τῶν βαρβάρων· Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε μήδων, Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε. ὡς αὐτοῦ τοῦ * τε ἔργου ὄντος καὶ τοῦ ἀναθήματος, ἀλλ' οὐ κοινοῦ τῶν συμμάχων· ὀργισθέντων [δὲ] τῶν ἑλλήνων, οἱ πλαταιεῖς λαγχάνουσι δίκην τοῖς λακεδαιμονίοις εἰς τοὺς ἀμφικτύονας χιλίων ταλάντων ὑπὲρ τῶν συμμάχων, καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς ἐκκόψαντας τὰ ἐλεγεῖα, ἐπιγράψαι τὰς πόλεις τὰς κοινωνούσας τοῦ ἔργου. διόπερ αὐτοῖς οὐχ ἥκιστα παρηκολούθει ἡ ἔχθρα παρὰ λακεδαιμονίων, καὶ * τῶν ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλείου. § καὶ ἐν μὲν τῷ παρόντι, οὐκ εἶχον αὐτοῖς ὅ, τι χρήσωνται οἱ λακεδαιμόνιοι· ὕστερον δὲ ὡς πεντήκοντα ἔτεσιν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, ὁ λακεδαιμονίων βασιλεὺς, εἰρήνης οὔσης, ἐνεχείρησεν αὐτῶν καταλαβεῖν τὴν πόλιν. ἔπραξε δὲ ταῦτ' ἐκ Θηβῶν δι' Εὐρυμάχου τοῦ Λεοντιάδου βοιωταρχοῦντος, ἀνοιξάντων τὰς πύλας τῆς νυκτὸς Ναυκλείδου, καὶ ἄλλων τινῶν μετ' αὐτοῦ, πεισθέντων χρήμασιν. αἰσθόμενοι δ' οἱ πλαταιεῖς ἔνδον ὄντας τοὺς θηβαίους τῆς νυκτὸς καὶ ἐξαπίνης αὐτῶν τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ κατειλημμένην, προσεβοήθουν καὶ αὐτοὶ, καὶ συνετάττοντο. καὶ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγίγνετο, καὶ εἶδον οὐ πολλοὺς ὄντας τοὺς θηβαίους, ἀλλὰ τοὺς πρώτους αὐτῶν εἰσεληλυθότας· ὕδωρ γὰρ

γενό-

γενόμενον τῆς νυκτὸς πολύ, ἐκώλυσεν αὐτοὺς πάντας εἰσελθεῖν· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς μέγας ἐῤῥύη, καὶ διαβῆναι οὐ ῥᾴδιον ἦν, ἄλλως τε καὶ νυκτός· ὡς οὖν εἶδον οἱ πλαταιεῖς τοὺς θηβαίους ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔγνωσαν, ὅτι οὐ πάντες πάρεισιν, ἐπιτίθενται, καὶ εἰς μάχην ἐλθόντες κρατοῦσι. καὶ φθάνουσιν ἀπολέσαντες αὐτοὺς, πρὶν τοὺς ἄλλους προσβοηθῆσαι. καὶ ὡς ὑμᾶς πέμπουσιν εὐθὺς ἄγγελον, τήν τε πρᾶξιν φράσοντα, καὶ τὴν μάχην δηλώσοντα ὅτι νικῶσι, καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντες, ἂν οἱ θηβαῖοι τὴν χώραν αὐτῶν δῃῶσιν. § ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι τὰ γεγονότα, διὰ τάχους ἐβοήθουν εἰς τὰς Πλαταιάς. καὶ οἱ θηβαῖοι ὡς ἑώρων τοὺς ἀθηναίους βεβοηθηκότας τοῖς πλαταιεῦσιν, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ὡς οὖν ἀπέτυχον οἱ θηβαῖοι τῆς πείρας, καὶ οἱ πλαταιεῖς τοὺς ἄνδρας, οὓς ἔλαβον αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας, ἀπέκτειναν, ὀργισθέντες οἱ λακεδαιμόνιοι, ἀπροφασίστως ἤδη στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Πλαταιάς. πελοποννησίοις μὲν ἅπασι, πλὴν ἀργείων, τὰ δύο μέρη τῆς στρατιᾶς ἀπὸ τῶν πόλεων ἑκάστων πέμπειν ἐπιτάξαντες· βοιωτοῖς δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, καὶ λοκροῖς, καὶ φωκεῦσι, καὶ μαλιεῦσι, καὶ οἰταίοις, καὶ αἰνιᾶσι, πανδημεὶ ἐπαγγείλαντες στρατεύειν. καὶ περικαθεζόμενοι αὐτῶν τὸ τεῖχος πολλῇ δυνάμει, ἐπηγγέλλοντο, εἰ βούλοιντο, τὴν μὲν πόλιν αὐτοῖς παραδοῦναι, τὴν δὲ χώραν ἔχειν, καὶ καρποῦσθαι τὰ αὐτῶν, ἀφίστασθαι δὲ τῆς ἀθηναίων συμμαχίας· § οὐκ ἐθελησάντων δὲ τῶν πλαταιέων, ἀλλὰ ἀποκριναμένων, ὅτι ἄνευ ἀθηναίων οὐδὲν ἂν πράξειαν, ἐπολιόρκουν αὐτοὺς,

διπλῷ

διπλῷ τείχει περιτειχίσαντες, δέκα ἔτη, πολλὰς καὶ παντοδαπὰς πείρας προσάγοντες. ἐπεὶ δ' ἀπειρήκεσαν οἱ πλαταιεῖς, καὶ ἐνδεεῖς ἦσαν ἁπάντων, καὶ ἠποροῦντο τῆς σωτηρίας, διακληρωσάμενοι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς, οἱ μὲν, ὑπομείναντες ἐπολιορκοῦντο· οἱ δὲ, τηρήσαντες νύκτα, καὶ ὕδωρ καὶ ἄνεμον πολὺν, ἐξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ὑπερβάντες τὸ περιτείχισμα, τῶν πολεμίων λαθόντες τὴν στρατιὰν, ἀποσφάξαντες τοὺς φύλακας, διασώζονται δεῦρο, δεινῶς διακείμενοι, καὶ ἀπροσδοκήτως· οἱ δ' ὑπομείναντες αὐτῶν, ἁλούσης τῆς πόλεως κατὰ κράτος, ἀπεσφάγησαν πάντες οἱ ἡβῶντες. παῖδες δὲ καὶ γυναῖκες ἐξηνδραποδίσθησαν, ὅσοι μὴ προαισθόμενοι ἐπιόντας τοὺς λακεδαιμονίους ὑπεξῆλθον Ἀθήναζε. τοῖς οὖν οὕτω φανερῶς ἐνδεδειγμένοις τὴν εὔνοιαν τῷ δήμῳ, καὶ προεμένοις ἅπαντα τὰ αὐτῶν, καὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας, πάλιν σκοπεῖτε, πῶς μετέδοτε τῆς πολιτείας. ἐκ γὰρ τῶν ψηφισμάτων τῶν ὑμετέρων καταφανὴς πᾶσίν ἐστιν ὁ νόμος, καὶ γνώσεσθ', ὅτι ἀληθῆ λέγω. καί μοι λάβε τὸ ψήφισμα τοῦτο, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

Ψήφισμα περὶ πλαταιέων. Ἱπποκράτης εἶπε πλαταιέας εἶναι ἀθηναίους ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἐντίμους, καθάπερ οἱ ἄλλοι ἀθηναῖοι, καὶ μετεῖναι αὐτοῖς, ὧνπερ ἀθηναίοις μέτεστι, πάντων, καὶ ἱερῶν, καὶ ὁσίων· πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη, ἢ τελετή ἐστιν ἐκ γένους, μηδὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων· τοῖς δ' ἐκ τούτων. κατανεῖμαι δὲ τοὺς πλαταιέας εἰς τοὺς δήμους, καὶ τὰς φυλάς. ἐπειδὰν δὲ νεμηθῶσι, μὴ

ἐξέστω

ἐξέστω ἔτι ἀθηναίῳ μηδενὶ γίγνεσθαι πλαταιέων, μὴ εὑρομένῳ παρὰ τοῦ δήμου τοῦ ἀθηναίων. § Ὁρᾶτε δὴ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὡς καλῶς καὶ δικαίως ἔγραψεν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ ἀθηναίων, καὶ ἠξίωσε τοὺς πλαταιέας * τοὺς λαμβάνοντας τὴν δωρεὰν, πρῶτον μὲν δοκιμασθῆναι ἐν τῷ δικαστηρίῳ, κατ᾽ ἄνδρα ἕκαστον, εἰ ἔστι πλαταιεὺς, καὶ εἷς τῶν φίλων τῶν τῆς πόλεως· ἵνα μὴ ἐπὶ ταύτῃ τῇ προφάσει πολλοὶ μεταλάβωσι τῆς πολιτείας· ἔπειτα τοὺς δοκιμασθέντας ἀναγραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ, καὶ στῆσαι ἐν ἀκροπόλει πρὸς τῇ θεῷ, ἵνα σώζηται ἡ δωρεὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, καὶ ᾖ ἐξελέγξαι ὅτου ἂν ἕκαστος ᾖ συγγενής. καὶ ὕστερον οὐκ * εἴα γίγνεσθαι ἀθηναῖον ἐξεῖναι, ὃς ἂν μὴ νῦν γένηται, καὶ δοκιμασθῇ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοῦ μὴ πολλοὺς, φάσκοντας πλαταιέας εἶναι, κατασκευάζειν αὐτοῖς πολιτείαν. ἔπειτα καὶ τὸν νόμον διωρίσατο ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς αὐτοὺς εὐθέως, ὑπέρ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν θεῶν. καὶ μὴ ἐξεῖναι αὐτῶν μηδενὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων λαχεῖν, μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς, τοῖς δ᾽ ἐκ τούτων, ἂν ὦσιν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς, καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. οὐκοῦν δεινὸν, * εἰ πρὸς μὲν τοὺς ἀστυγείτονας καὶ ὁμολογουμένους ἀρίστους τῶν ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν γεγενημένους, οὕτω καλῶς καὶ ἀκριβῶς * διωρίσασθε περὶ ἑκάστου, ἐφ᾽ οἷς δεῖ ἔχειν τὴν δωρεάν· τὴν δὲ περιφανῶς [καὶ ἀκριβῶς] ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι πεπορνευμένην, οὕτως αἰσχρῶς καὶ ὀλιγώρως ἐάσετε, ὑβρίζουσαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀσεβοῦσαν εἰς

σαν εἰς

σαν εἰς τοὺς θεοὺς, ἀτιμώρητον εἶναι· ἣν οὔτε οἱ πρόγονοι ἀστὴν κατέλιπον, οὔθ᾽ ὁ δῆμος πολῖτιν ἐποιήσατο. § ποῦ γὰρ αὕτη οὐκ εἴργασται τῷ σώματι; ἢ ποῖ οὐκ ἐλήλυθεν ἐπὶ τῷ καθ᾽ ἡμέραν μισθῷ; οὐκ ἐν Πελοποννήσῳ μὲν πάσῃ, ἐν Θετταλίᾳ δὲ καὶ Μαγνησίᾳ μετὰ Σίμου τοῦ λαρισσαίου καὶ Εὐρυδάμαντος, τοῦ Μειδίου υἱοῦ· ἐν Χίῳ δὲ, καὶ ἐν Ἰωνίᾳ τῇ πλείστῃ, μετὰ Σωτάδου τοῦ κρητὸς ἀκολουθοῦσα· μισθωθεῖσα ὑπὸ τῆς Νικαρέτης, ὅτε ἔτι ἐκείνης ἦν; τὴν δὲ ὑφ᾽ ἑτέροις οὖσαν, καὶ ἀκολουθοῦσαν τῷ διδόντι, τί οἴεσθε ποιεῖν; ἆρ᾽ οὐχ ὑπηρετεῖν τοῖς χρωμένοις εἰς ἁπάσας ἡδονάς; εἶτα τὴν τοιαύτην, καὶ περιφανῶς ἐγνωσμένην ὑπὸ πάντων γῆς περίοδον εἰργασμένην, ψηφιεῖσθε ἀστὴν εἶναι; καὶ τί καλὸν φήσετε πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας διαπεπρᾶχθαι; ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ καὶ ἀσεβείᾳ οὐκ ἔνοχοι αὐτοὶ εἶναι; πρὶν μὲν γὰρ γραφῆναι ταύτην, καὶ εἰς ἀγῶνα καταστῆναι, καὶ πυθέσθαι πάντας ἥτις ἦν καὶ οἷα ἠσέβηκε, τὰ μὲν ἀδικήματα ταύτης ἦν ἄν· ἡ δ᾽ ἀμέλεια τῆς πόλεως. καὶ οἱ μὲν οὐκ ᾔδεσαν ὑμῶν, οἱ δὲ πυθόμενοι, τῷ μὲν λόγῳ ἠγανάκτουν, τῷ δ᾽ ἔργῳ, οὐκ εἶχον ὅ, τι χρήσαιντο αὐτῇ, οὐδενὸς εἰς ἀγῶνα καθιστάντος, οὐδὲ διδόντος περὶ αὐτῆς τὴν ψῆφον. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἴστε πάντες, καὶ ἔχετε ἐφ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ κύριοί ἐστε κολάσαι, ὑμέτερον ἤδη τὸ ἀσέβημα γίγνεται τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς, ἐὰν μὴ ταύτην κολάσητε. § τί δὲ καὶ φήσειεν ἂν ὑμῶν ἕκαστος ἀπιὼν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἢ θυγατέρα, ἢ μητέρα, ἀποψηφισάμενος ταύτης; ἐπειδὰν ἔρηται ὑμᾶς, ποῦ ἦτε; καὶ εἴπητε, ὅτι ἐδικάζο-

μεν,

μεν. τῷ; ἐρήσεται εὐθύς. Νεαίρᾳ δηλονότι φήσετε· (οὐ γάρ;) ὅτι ξένη οὖσα ἀστῷ συνοικεῖ παρὰ τὸν νόμον, καὶ ὅτι τὴν θυγατέρα μεμοιχευμένην ἐξέδωκε Θεογένει, τῷ βασιλεύσαντι, καὶ αὕτη ἔθυσε τὰ ἱερὰ τὰ ἄρρητα ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ τῷ Διονύσῳ γυνὴ ἐδόθη, καὶ τἆλλα, διηγούμενοι τὴν κατηγορίαν αὐτῆς, ὡς εὖ, καὶ μνημονικῶς, καὶ ἐπιμελῶς περὶ ἑκάστου κατηγορήθη. αἱ δὲ ἀκούσασαι ἐρήσονται, τί οὖν ἐποιήσατε; ὑμεῖς δὲ φήσετε, ἀπεψηφίσμεθα. οὐκοῦν ἤδη αἱ μὲν * σωφρονέστεραι τῶν γυναικῶν ὀργισθήσονται ὑμῖν, διότι ὁμοίως αὐταῖς ταύτην κατηξιοῦτε μετέχειν τῶν τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἱερῶν. ὅσαι δ' ἀνόητοι, φανερῶς ἐπιδείκνυτε * ταύταις ποιεῖν ὅ, τι ἂν βούλωνται, ὡς ἄδειαν ὑμῶν καὶ τῶν νόμων δεδωκότων. δόξετε γὰρ, ὀλιγώρως καὶ ῥᾳθύμως φέροντες, ὁμογνώμονες καὶ αὐτοὶ εἶναι τοῖς ταύτης τρόποις. ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλυσιτέλει, μὴ γενέσθαι τὸν ἀγῶνα τουτονὶ, ἢ γενόμενον ἀποψηφίσασθαι ὑμᾶς. § κομιδῇ γὰρ ἤδη παντελῶς ἐξουσία ἔσται ταῖς πόρναις συνοικεῖν, οἷς ἂν βούλωνται· καὶ τοὺς παῖδας φάσκειν, οὗ ἂν τύχωσιν, εἶναι. καὶ οἱ μὲν νόμοι ἄκυροι ὑμῖν ἔσονται· οἱ δὲ τρόποι τῶν ἑταιρῶν κύριοι ὅ, τι ἂν βούλωνται, διαπράττεσθαι. ὥστε καὶ ὑπὲρ τῶν πολιτίδων σκοπεῖτε, τοῦ μὴ ἀνεκδότους γίγνεσθαι τὰς τῶν πενήτων θυγατέρας. νῦν μὲν γὰρ, κἂν ἀπορηθῇ τις, ἱκανὴν προῖκ' αὐτῇ ὁ νόμος συμβάλλεται, ἂν καὶ ὁπωστιοῦν μετρίαν ἡ φύσις ὄψιν ἀποδῷ. προπηλακισθέντος δὲ τοῦ νόμου ὑφ' ὑμῶν, ἀποφυγούσης ταύτης, καὶ ἀκύρου γενομένου, παντελῶς ἤδη ἡ μὲν τῶν

πορ-

πορνῶν ἐργασία ἥξει εἰς τὰς τῶν πολιτίδων θυγατέρας, δι' ἀπορίαν ὅσαι ἂν μὴ δύνωνται ἐκδοθῆναι· τὸ δὲ τῶν ἐλευθέρων γυναικῶν ἀξίωμα εἰς τὰς ἑταίρας, ἂν ἄδειαν λάβωσι τοῦ ἐξεῖναι αὐταῖς παιδοποιεῖσθαι ὡς ἂν βούλωνται, καὶ τελετῶν, καὶ ἱερῶν, καὶ τιμῶν μετέχειν τῶν ἐν τῇ πόλει. ὥστε εἷς ἕκαστος ὑμῶν νομιζέτω, ὁ μὲν ὑπὲρ γυναικὸς, ὁ δ' ὑπὲρ θυγατρὸς, ὁ δ' ὑπὲρ μητρὸς, ὁ δ' ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ τῶν νόμων, καὶ τῶν ἱερῶν τὴν ψῆφον φέρειν, τοῦ μὴ ἐξ ἴσου φανῆναι ἐκείνας τιμωμένας ταύτῃ τῇ πόρνῃ. μηδὲ τὰς μετὰ πολλῆς καὶ καλῆς σωφροσύνης καὶ ἐπιμελείας τραφείσας ὑπὸ τῶν προσηκόντων, καὶ ἐκδοθείσας κατὰ τοὺς νόμους, ταύτας ἐν τῷ ἴσῳ φαίνεσθαι μετεχούσας τῇ μετὰ πολλῶν καὶ ἀσελγῶν τρόπων πολλάκις πολλοῖς ἑκάστης ἡμέρας συγγεγενημένῃ, ὡς ἕκαστος ἠβούλετο. § ἡγεῖσθε δὲ μήτ' ἐμὲ, τὸν λέγοντα, εἶναι Ἀπολλόδωρον, μήτε τοὺς ἀπολογησομένους καὶ συνεροῦντας, πολίτας· ἀλλὰ τοὺς νόμους, καὶ Νέαιραν ταυτηνὶ, περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῇ πρὸς ἀλλήλους διαδικάζεσθαι. καὶ ὅταν μὲν ἐπὶ τῆς κατηγορίας γένησθε, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούετε, δι' ὧν οἰκεῖται ἡ πόλις, καὶ καθ' οὓς ὀμωμόκατε δικάσειν, τί κελεύουσι, καὶ τί παραβεβήκασιν. ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς ἀπολογίας ἦτε, μνημονεύοντες τὴν τῶν νόμων κατηγορίαν, καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν εἰρημένων, τήν τε ὄψιν αὐτῆς ἰδόντες, ἐνθυμεῖσθε τοῦτο μόνον, εἰ, Νέαιρα οὖσα, ταῦτα διαπέπρακται. ἄξιον δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι Ἀρχίαν, τὸν ἱεροφάντην γενόμενον, ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἀσεβεῖν, θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας, ἐκολάσατε ὑ-

μεῖς·

μεῖς· καὶ ἄλλα τε κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ ἁλώοις, ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι, προσαγούσῃ ἱερεῖον θύσειεν, οὐ νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα θύειν, οὐδὲ ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας, ἀλλὰ τῆς ἱερείας. § οὐκοῦν δεινὸν τὸν μὲν καὶ ἐκ γένους ὄντα τοῦ Εὐμολπιδῶν, καὶ προγόνων καλῶν κἀγαθῶν, καὶ πολίτην τῆς πόλεως, ὅτι ἐδόκει τι παραβῆναι τῶν νομίμων, δοῦναι δίκην· καὶ οὔθ' ἡ τῶν συγγενῶν, οὔθ' ἡ τῶν φίλων ἐξαίτησις, ὠφέλησεν αὐτόν· οὔθ' αἱ λειτουργίαι, ἃς ἐλειτούργησε τῇ πόλει αὐτὸς, καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ· οὔτε τὸ ἱεροφάντην εἶναι· ἀλλ' ἐκολάσατε δόξαντα ἀδικεῖν· Νέαιραν δὲ ταυτηνὶ εἴς τε τὸν αὐτὸν θεὸν τοῦτον ἠσεβηκυῖαν, καὶ τοὺς νόμους, καὶ αὐτὴν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς, οὐ τιμωρήσεσθε; θαυμάζω δ' ἔγωγε, τί ποτε καὶ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, πότερον ὡς ἀστή ἐστι Νέαιρα αὕτη, καὶ κατὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ * ἀστῷ; ἀλλὰ μεμαρτύρηται ἑταίρα οὖσα, καὶ δούλη Νικαρέτης γεγενημένη· ἀλλ' οὐ γυναῖκα εἶναι αὐτοῦ, ἀλλὰ παλλακὴν ἔχειν ἔνδον; ἀλλ' οἱ παῖδες ταύτης ὄντες καὶ εἰσηγμένοι εἰς τοὺς φράτορας ὑπὸ Στεφάνου, καὶ ἡ θυγάτηρ, ἀνδρὶ ἀθηναίῳ ἐκδοθεῖσα, περιφανῶς αὐτὴν ἀποφαίνουσι γυναῖκα ἔχοντα. ὡς μὲν τοίνυν οὐκ ἀληθῆ ἐστὶ τὰ κατηγορημένα, καὶ μεμαρτυρημένα, οὔτ' αὐτὸν Στέφανον, οὔτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου οἶμαι ἐπιδείξειν, οὔθ' ὡς ἔστιν ἀστὴ Νέαιρα αὕτη. § ἀκούω δὲ αὐτὸν τοιοῦτόν τι μέλλειν ἀπολογεῖσθαι, ὡς οὐ γυναῖκα ἔχει αὐτὴν, ἀλλ' ἑταίραν· καὶ οἱ παῖδες οὐκ εἰσὶ ταύτης, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς αὐτῷ ἀστῆς, ἣν φησι πρότερον γῆμαι, συγγενῆ

αὐτοῦ. πρὸς δὴ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ τοῦ λόγου, καὶ τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπολογίας, καὶ τῶν μαρτυρεῖν αὐτῷ παρεσκευασμένων, πρόκλησιν αὐτὸν προεκαλεσάμην ἀκριβῆ καὶ δικαίαν, δι᾽ ἧς ἐξῆν ὑμῖν πάντα τἀληθῆ εἰδέναι· παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας τὰς Νεαίρᾳ τότε προσκαρτερούσας, ὅτ᾽ ἦλθεν ὡς Στέφανον ἐκ Μεγάρων, Θράτταν, καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς ὕστερον παρὰ τούτῳ οὖσα ἐκτήσατο, Ξενίδα καὶ Δροσίδα· αἳ ἴσασιν ἀκριβῶς Πρόξενόν τε, τὸν τελευτήσαντα, καὶ Ἀρίστωνα, τὸν νῦν ὄντα, καὶ Ἀντιδωρίδην, τὸν σταδιοδρομοῦντα, καὶ Φανὼ τὴν Στρυβήλην καλουμένην, ἣ Θεογένει, τῷ βασιλεύσαντι, συνῴκησε, Νεαίρας ὄντας. καὶ ἐὰν φαίνηται ἐκ τῆς βασάνου γήμας Στέφανος οὑτοσὶ ἀστὴν γυναῖκα, καὶ ὄντες αὐτῷ οἱ παῖδες οὗτοι ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς, καὶ μὴ Νεαίρας, ἤθελον ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος, καὶ μὴ εἰσιέναι τὴν γραφὴν ταύτην. τὸ γὰρ συνοικεῖν τοῦτ᾽ ἐστιν, ὃς ἂν παιδοποιῆται, καὶ εἰσάγῃ εἴς τε τοὺς φράτορας καὶ δημότας τοὺς υἱεῖς, καὶ τὰς θυγατέρας ἐκδιδῷ, ὡς αὑτοῦ οὔσας, τοῖς ἀνδράσι· τὰς μὲν γὰρ ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκ᾽ ἔχομεν. τὰς δὲ παλλακὰς, τῆς καθ᾽ ἡμέραν θεραπείας τοῦ σώματος· τὰς δὲ γυναῖκας, τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. ὥστ᾽ εἰ πρότερον ἔγημε γυναῖκα ἀστὴν, καὶ εἰσὶν οὗτοι οἱ παῖδες ἐξ ἐκείνης, καὶ μὴ Νεαίρας, ἐξῆν αὐτῷ ἐκ τῆς ἀκριβεστάτης μαρτυρίας ἐπιδεῖξαι, παραδόντι τὰς θεραπαίνας ταύτας. ὡς δὲ προεκαλεσάμην, τούτων ὑμῖν τήν τε μαρτυρίαν, καὶ τὴν πρόκλησιν ἀναγνώσεται. λέγε τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν πρόκλησιν.

Μαρτυ-

Μαρτυρία. Ἱπποκράτης Ἱπποκράτους προβαλείσιος, Δημοσθένης Δημοσθένους παιανιεὺς, Διοφάνης Διοφάνους ἀλωπεκῆθεν, Διομένης Ἀρχελάου κυδαθηναιεὺς, Δεινίας Φορμίδου κυδαντίδης, Λυσίμαχος Λυσίππου αἰγιαλεὺς, μαρτυροῦσι παρεῖναι ἐν ἀγορᾷ, ὅτ' Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον, ἀξιῶν παραδοῦναι εἰς βάσανον τὰς θεραπαίνας, περὶ ὧν ᾐτιᾶτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον περὶ Νεαίρας· Στέφανον δ' οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας· τὴν δὲ πρόκλησιν εἶναι, ἣν παρέχεται Ἀπολλόδωρος. λέγε δὴ αὐτὴν τὴν πρόκλησιν, ἣν προὐκαλούμην ἐγὼ Στέφανον τουτονί.

Πρόκλησις. Τάδε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον, περὶ ὧν τὴν γραφὴν γέγραπται, Νέαιραν, ξένην οὖσαν, ἀστῷ συνοικεῖν, ἕτοιμος ὢν τὰς θεραπαίνας παραλαμβάνειν τὰς Νεαίρας, ἃς ἐκ Μεγάρων ἔχουσα ἦλθε, Θράτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς ὕστερον παρὰ Στεφάνῳ ἐκτήσατο, Ξενίδα, καὶ Δροσίδα, τὰς εἰδυίας ἀκριβῶς περὶ τῶν παίδων τῶν ὄντων Νεαίρᾳ, ὅτι ἐκ Στεφάνου εἰσὶ, Πρόξενός τε ὁ τελευτήσας, καὶ Ἀρίστων ὁ νῦν ὢν, καὶ Ἀντιδωρίδης ὁ σταδιοδρομῶν, καὶ Φανὼ, ἐφ' ᾧ τε βασανίσαι αὐτάς. καὶ εἰ μὲν ὁμολογοῖεν ἐκ Στεφάνου εἶναι καὶ Νεαίρας τούτους τοὺς παῖδας, πεπράσθαι Νέαιραν κατὰ τοὺς νόμους· καὶ τοὺς παῖδας ξένους εἶναι. εἰ δὲ μὴ ὁμολογοῖεν ἐκ ταύτης εἶναι αὐτοὺς, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς, ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος ἤθελον τοῦ κατὰ Νεαίρας. καὶ εἴ τι ἐκ τῶν βασάνων βλαφθείησαν αἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅ, τι βλαβείησαν. § Ταῦτα

προκαλεσαμένου ἐμοῦ, ἄνδρες δικασταί, Στέφανον τουτονί, οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι. οὐκοῦν ἤδη δοκεῖ ὑμῖν δεδικάσθαι ὑπ' αὐτοῦ Στεφάνου τουτουί, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἔνοχός ἐστι τῇ γραφῇ Νέαιρα, ἣν ἐγὼ αὐτὴν ἐγραψάμην· καὶ ὅτι ἐγὼ μὲν ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, καὶ τὰς μαρτυρίας παρεσχόμην ἀληθεῖς· οὑτοσὶ δ' ὅ, τι ἂν λέγοι, ἅπαντα ψεύσεται· καὶ ἐξελέγξει αὐτὸς αὑτὸν, ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς λέγει, οὐκ ἐθελήσας παραδοῦναι εἰς βασάνους τὰς θεραπαίνας, ἃς ἐγὼ ἐξήτουν αὐτόν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τοῖς θεοῖς, εἰς οὓς οὗτοι ἠσεβήκασι, καὶ ἐμαυτῷ τιμωρῶν, κατέστησά τε τουτουσὶ εἰς ἀγῶνα, καὶ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον ἤγαγον. καὶ ὑμᾶς δὲ χρὴ, νομίσαντας μὴ λήσειν τοὺς θεοὺς, εἰς οὓς οὗτοι παρανενομήκασιν, ὅ, τι ἂν ἕκαστος ὑμῶν ψηφίσηται, ψηφίσασθαι τὰ δίκαια, καὶ τιμωρεῖν, μάλιστα μὲν τοῖς θεοῖς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ ταῦτα ποιήσαντες, δόξετε πᾶσι καλῶς καὶ δικαίως δικάσαι ταύτην τὴν γραφὴν, ἣν Νέαιραν ἐγὼ ἐγραψάμην, ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Ἐπειδὴ τοὺς ἐν τῷ τάφῳ κειμένους, ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ γεγενημένους, ἔδοξε τῇ πόλει δημοσίᾳ θάπτειν, καὶ προσέταξεν ἐμοὶ τὸν νομιζόμενον λόγον εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῖς, ἐσκόπουν

μὲν

μὲν εὐθὺς, ὅπως τοῦ προσήκοντος ἐπαίνου τεύξωνται· ἐξετάζων δὲ καὶ σκοπῶν ἀξίως εἰπεῖν τῶν τετελευτηκότων, ἕν τι τῶν ἀδυνάτων εὕρισκον ὄν. οἱ γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν πᾶσιν ἔμφυτον τοῦ ζῆν ὑπερεῖδον ἐπιθυμίαν, καὶ τελευτῆσαι καλῶς μᾶλλον ἠβουλήθησαν, ἢ ζῶντες τὴν Ἑλλάδα ἰδεῖν ἀτυχοῦσαν, πῶς οὐκ ἀνυπέρβλητον παντὶ λόγῳ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν καταλελοίπασιν; ὁμοίως μέντοι διαλεχθῆναι τοῖς πρότερόν ποτε εἰρηκόσιν ἐνθάδ', εἶναί μοι δοκεῖ. ὡς μὲν οὖν ἡ πόλις σπουδάζει περὶ τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτῶντας, ἔκ τε τῶν ἄλλων ἐστὶν ἰδεῖν, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, καθ' ὃν αἱρεῖται τὸν ἐροῦντα ἐπὶ ταῖς δημοσίαις ταφαῖς. εἰδυῖα γὰρ παρὰ τοῖς χρηστοῖς ἀνδράσι τὰς μὲν τῶν χρημάτων κτήσεις, καὶ τὰς τῶν κατὰ βίον ἡδονῶν ἀπολαύσεις ὑπερεωραμένας, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῶν ἐπαίνων πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν οὖσαν, ἐξ ὧν ταῦτ' ἂν αὐτοῖς μάλιστα γένοιτο λόγων, τούτοις ᾠήθησαν δεῖν αὐτοὺς τιμᾶν, ἵν', ἣν ζῶντες ἐκτήσαντο εὐδοξίαν, αὕτη καὶ τετελευτηκόσιν αὐτοῖς ἀποδοθείη. § εἰ μὲν οὖν τὴν ἀνδρίαν μόνον αὐτοῖς, τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνηκόντων ὑπάρχουσαν ἑώρων, ταύτην ἂν ἐπαινέσας, ἀπηλλαττόμην τῶν λοιπῶν. ἐπειδὴ δὲ καὶ γεγενῆσθαι καλῶς, καὶ πεπαιδεῦσθαι σωφρόνως, καὶ βεβιωκέναι φιλοτίμως συμβέβηκεν αὐτοῖς, ἐξ ὧν εἰκότως ἦσαν σπουδαῖοι, αἰσχυνοίμην ἄν, εἴ τι τούτων φανείην παραλιπών. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῆς τοῦ γένους αὐτῶν ἀρχῆς. ἡ γὰρ εὐγένεια τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐκ πλείστου χρόνου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀνωμολόγηται. οὐ γὰρ μόνον εἰς πα-

τέρ' αὐτοῖς, καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατ' ἄνδρα ἀνενεγκεῖν ἑκάστῳ τὴν φύσιν ἐστίν· ἀλλ' εἰς ὅλην κοινῇ τὴν ὑπάρχουσαν πατρίδα, ἧς αὐτόχθονες ὁμολογοῦνται εἶναι. μόνοι γὰρ πάντων ἀνθρώπων, ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν, ταύτην ᾤκησαν, καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν παρέδωκαν. ὥστε δικαίως ἄν τις ὑπολάβοι, τοὺς μὲν εἰς τὰς ἐπήλυδας ἐλθόντας πόλεις, καὶ τούτων πολίτας προσαγορευομένους, ὁμοίους εἶναι τοῖς εἰσποιητοῖς τῶν παίδων· τούτους δὲ γνησίους γόνῳ τῆς πατρίδος πολίτας εἶναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ τοὺς καρποὺς, οἷς ζῶσιν ἄνθρωποι, παρ' ἡμῖν πρώτοις φανῆναι, χωρὶς τοῦ μέγιστον εὐεργέτημ' εἰς πάντας γενέσθαι, ὁμολογούμενον σημεῖον ὑπάρχειν τοῦ μητέρα τὴν χώραν εἶναι τῶν ἡμετέρων προγόνων. πάντα γὰρ τὰ τίκτοντα ἅμα καὶ τροφὴν τοῖς γιγνομένοις ἀπ' αὐτῆς τῆς φύσεως φέρει. ὅπερ ἥδε ἡ χώρα πεποίηκε. § τὰ μὲν οὖν εἰς γένος ἀνήκοντα, τοιαῦτα δι' αἰῶνος ὑπάρχει τοῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν προγόνοις. τὰ δ' εἰς ἀνδρείαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάντα μὲν κατοκνῶ λέγειν, φυλαττόμενος, μὴ μῆκος ἄκαιρον ἐγγένηται τῷ λόγῳ· ἃ δὲ καὶ τοῖς εἰδόσι χρήσιμα ἀναμνησθῆναι, καὶ τοῖς ἀπείροις κάλλιστα ἀκοῦσαι, καὶ ζῆλον ἔχει πολὺν, [καὶ] μῆκος λόγων ἄλυπον ἔχοντα, ταῦτα ἐπὶ κεφαλαίων εἰπεῖν πειράσομαι. οἱ γὰρ τῆς κατὰ τὸν παρόντα χρόνον γενεᾶς πρόγονοι καὶ πατέρες, καὶ τούτων ἐπάνω τὰς προσηγορίας ἔχοντες; αἷς ὑπὸ τῶν ἐν γένει γνωρίζονται, ἠδίκησαν μὲν οὐδένα πώποτε οὔτε ἕλληνα, οὔτε βάρβαρον, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς, πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καλοῖς κἀγαθοῖς, καὶ δικαιο-

τάτοις

τούτοις εἶναι. ἀμυνόμενοι δὲ, πολλὰ καὶ λαμπρὰ διεπράξαντο. καὶ γὰρ τὸν Ἀμαζόνων στρατὸν ἐλθόντα ἐκράτησαν οὕτως, ὥστ' ἔξω Φάσιδος ἐκβαλεῖν· καὶ τὸν Εὐμόλπου, καὶ πολλῶν ἄλλων στόλον οὐ μόνον ἐκ τῆς οἰκείας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἄλλων ἑλλήνων χώρας ἐξήλασαν· οὓς οἱ πρὸ ἡμῶν οἰκοῦντες πρὸς ἑσπέραν πάντες * οὔθ' ὑπέμειναν, οὔτ' ἠδυνήθησαν κωλῦσαι. καὶ μὴν καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων, οἳ τοὺς ἄλλους ἔσωζε, σωτῆρες ὠνομάσθησαν, ἡνίκα ἦλθον εἰς τήνδε τὴν γῆν ἱκέται, φεύγοντες Εὐρυσθέα. καὶ πρὸς πᾶσι τούτοις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις καὶ καλοῖς ἔργοις, τὰ τῶν κατοιχομένων νόμιμα οὐ περιεῖδον ὑβριζόμενα, ὅτε τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας θάπτειν ἐκώλυε Κρέων. § τῶν μὲν οὖν εἰς μύθους ἀνηνεγμένων ἔργων πολλὰ παραλιπὼν, τούτων ἐπεμνήσθην, ὧν οὕτως ἕκαστον εὐσχήμονας καὶ πολλοὺς ἔχει λόγους, ὥστε καὶ τοὺς ἐμμέτρους, καὶ τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητὰς, καὶ πολλοὺς τῶν συγγραφέων, ὑποθέσεις τὰ ἐκείνων ἔργα τῆς αὑτῶν μουσικῆς πεποιῆσθαι. ἃ δὲ τῇ μὲν ἀξίᾳ τῶν ἔργων οὐδέν ἐστι τούτων ἐλάττω, τῷ δ' ὑπογυιοτέρ' εἶναι τοῖς χρόνοις οὔπω μεμυθολόγηται, οὐδ' εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐπανῆκται τάξιν, ταῦτ' ἤδη λέξω. ἐκεῖνοι τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐλθόντα, μόνοι δὶς ἠμύναντο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ διὰ τῶν ἰδίων κινδύνων, κοινῆς σωτηρίας πᾶσι τοῖς ἕλλησιν αἴτιοι κατέστησαν. καὶ προείρηται μὲν, ὃ μέλλω λέγειν, ὑπ' ἄλλων πρότερον· δεῖ δὲ μηδὲ νῦν τοῦ δικαίου

καὶ καλῶς ἔχοντος ἐπαίνου τοὺς ἄνδρας ἐκείνους στερηθῆναι. τοσοῦτον γὰρ ἀμείνους τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων νομίζοιντ' ἂν εἰκότως, ὅσον οἱ μὲν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄντες ἀριστεῖς, δέκ' ἔτη τῆς Ἀσίας ἓν χωρίον πολιορκοῦντες, μόλις εἷλον. οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς ἠπείρου στόλον ἐλθόντα μόνοι, τἄλλα πάντα κατεστραμμένον, οὐ μόνον ἠμύναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν, ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκουν, ἐπέθηκαν. § ἔτι τοίνυν τὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι πλεονεξίας κωλύοντες, πάντας, ὅσους συνέβη γενέσθαι, κινδύνους ὑπέμειναν, ὅπου τὸ δίκαιον εἴη τεταγμένον, ἐνταῦθα προσνέμοντες ἑαυτούς, ἕως εἰς τὴν νῦν ζῶσαν ἡλικίαν ὁ χρόνος προήγαγεν ἡμᾶς. μηδεὶς δ' ἡγείσθω με ἀποροῦντα, ὅ, τι χρὴ περὶ τούτων εἰπεῖν ἑκάστου, ταῦτα τὰ πραχθέντα ἀπηριθμηκέναι. εἰ γὰρ ἁπάντων ἀμηχανώτατος ἦν ὅ, τι χρὴ λέγειν, πορίσασθαι, ἡ ἐκείνων ἀρετὴ πολλὰ καλὰ δίδωσιν αὐτὴ εἰπεῖν καὶ πρόχειρα, ἃ ῥᾴδιον μὲν ἐστι διελθεῖν. ἀλλὰ προαιροῦμαι τῆς εὐγενείας, καὶ τῶν παρὰ τοῖς προγόνοις μεγίστων μνησθεὶς, ὡς τάχιστα συνάψαι τὸν λόγον πρὸς τὰ τοῖσδε πεπραγμένα, ἵν', ὥσπερ τὰς φύσεις ἦσαν συγγενεῖς, οὕτω καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπ' αὐτῶν κοινοὺς ποιήσωμαι· ὑπολαμβάνων ταῦτ' ἂν εἶναι κεχαρισμένα κἀκείνοις, καὶ μάλιστ' ἀμφοτέροις, εἰ τῆς ἀλλήλων ἀρετῆς μὴ μόνον τῇ φύσει μετάσχοιεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπαίνοις. ἀνάγκη δ' ἐν τῷ μεταξὺ, διαλαβεῖν, καὶ πρὸ τοῦ τὰ τοῖσδε πεπραγμένα τοῖς ἀνδράσι δηλοῦν, καὶ τοὺς ἔξω τοῦ γένους πρὸς τὸν τάφον ἠκολουθηκότας πρὸς

εὔνοιαν

εὔνοιαν παρακαλέσαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς χρημάτων δαπάνην, ἤ τινα ἄλλην θεωρίαν ἱππικῶν, ἢ γυμνικῶν ἄθλων ἐτάχθην κοσμῆσαι τὸν τάφον, ὅσῳπερ ἂν προθυμότερον καὶ ἀκριβέστερον τοῦτο παρεσκευασάμην, τοσούτῳ μᾶλλον ἂν προσήκοντα ἔδοξα πεποιηκέναι. λόγῳ δ' ἐπαινέσαι τούσδε τοὺς ἄνδρας αἱρεθεὶς, ἐὰν μὴ τοὺς ἀκούοντας συμβουλομένους λάβω, φοβοῦμαι, μὴ τῇ προθυμίᾳ τοὐναντίον, οὗ δεῖ, ποιήσω. § ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος, καὶ τὸ τάχος, καὶ ἡ ἰσχὺς, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ὅμοια, αὐτάρκεις ἔχει τὰς ὀνήσεις τοῖς κεκτημένοις, καὶ κρατοῦσιν ἐν αὐτοῖς, οἷς ἂν παρῇ, κἂν μηδεὶς τῶν ἄλλων βούληται. ἡ δὲ τῶν λόγων πειθὼ, τῆς τῶν ἀκουόντων εὐνοίας προσδεῖται· καὶ μετὰ μὲν ταύτης κἂν μετρίως ῥηθῇ, δόξαν ἤνεγκε, καὶ χάριν προσποιεῖ. ἄνευ δὲ ταύτης, κἂν ὑπερβάλῃ τῷ λέγειν καλῶς, προσίστη τοῖς ἀκούουσι. πολλὰ τοίνυν ἔχων εἰπεῖν ὧν οἵδε πράξαντες, δικαίως ἐπαινεθήσονται, ἐπειδὴ πρὸς αὐτοῖς εἰμὶ τοῖς ἔργοις, ἀπορῶ, τί πρῶτον εἴπω. προϊστάμενα γάρ [μοι] πάντα εἰς ἕνα καιρὸν, δύσκριτον καθίστησί μοι τὴν αἵρεσιν αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαι τὴν αὐτὴν ποιήσασθαι τοῦ λόγου τάξιν, ἥπερ ὑπῆρξε τοῦ βίου τούτοις. οἵδε γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐν πᾶσι τοῖς παιδεύμασιν ἦσαν ἐπιφανεῖς, τὰ πρέποντα καθ' ἡλικίαν ἀσκοῦντες ἑκάστην, καὶ πᾶσιν ἀρέσκοντες, οἷς χρὴ, γονεῦσι, φίλοις, οἰκείοις. τοιγαροῦν, ὥσπερ ἴχνη, γνωρίζουσα νῦν ἡ τῶν οἰκείων αὐτοῖς καὶ φίλων μνήμη, πᾶσαν ὥραν ἐπὶ τούτους φέρεταί τῷ πόθῳ, πολλὰ ὑπομνήματα λαμβάνουσα, ἐν οἷς συνῄδει τέ-

τοις ἀρίϛοις οὖσιν. ἐπειδὴ δὲ εἰς ἄνδρας ἀφίκοντο, οὐ μόνον τοῖς πολίταις γνώριμον τὴν αὑτῶν φύσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις κατέϛησαν. § ἔϛι γὰρ, ἔϛιν ἁπάσης ἀρετῆς ἀρχὴ μὲν, σύνεσις· πέρας δὲ, ἀνδρεία· καὶ τῇ μὲν δοκιμάζεται, τί πρακτέον ἐϛί, τῇ δὲ σώζεται. ἐν τούτοις ἀμφοτέροις, οἵδε πολὺ διήνεγκαν. καὶ γὰρ εἴ τις ἐφύετο κοινὸς πᾶσι κίνδυνος τοῖς ἕλλησιν, οὗτοι πρῶτοι προείδοντο, καὶ πολλάκις εἰς σωτηρίαν ἅπαντας παρεκάλεσαν. ὅπερ γνώμης ἀπόδειξίς ἐϛιν εὖ φρονούσης, καὶ τῆς παρὰ τοῖς ἕλλησιν ἀγνοίας μεμιγμένης κακίᾳ, ὅτ' ἐνῆν ταῦτα κωλύειν ἀσφαλῶς, τὰ μὲν οὐ προορώσης, τὰ δ' εἰρωνευομένης. ὅμως, ἡνίχ' ὑπήκουσαν, καὶ τὰ δέοντα ποιεῖν ἠθέλησαν, οὐκ ἐμνησικάκησαν· ἀλλὰ προϛάντες, καὶ παρασχόντες ἅπαντα προθύμως, καὶ σώματα, καὶ χρήματα, καὶ συμμάχους, εἰς πεῖραν ἦλθον ἀγῶνος. εἰς ὃν οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἐφείσαντο. ἐξ ἀνάγκης δὲ συμβαίνει, ὅταν μάχη γίγνηται, τοῖς μὲν, ἡττᾶσθαι· τοῖς δὲ, νικᾶν. οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι δ' εἰπεῖν, ὅτι μοι δοκοῦσιν οἱ τελευτῶντες ἑκατέρων ἐν τάξει, τῆς μὲν ἥττης οὐ μετέχειν, νικᾶν δὲ ὁμοίως ἀμφότεροι. τὸ μὲν γὰρ κρατεῖν ἐν τοῖς ζῶσιν, ὡς ἂν ὁ δαίμων παραδῷ, κρίνεται. ὃ δ' εἰς τοῦτο ἕκαϛον ἔδει παρασχέσθαι, πᾶς ὁ μένων ἐν τάξει πεποίηκεν. εἰ δὲ, θνητὸς ὢν, τὴν εἱμαρμένην ἔσχε, τῇ τύχῃ πέπονθε τὸ συμβαῖνον, οὐχὶ τὴν ψυχὴν ἥττηται τῶν ἐναντίων. § νομίζω τοίνυν καὶ τοῦ τῆς χώρας ἡμῶν μὴ ἐπιβῆναι

τοὺς

τοὺς πολεμίους, πρὸς τῇ τῶν ἐναντίων ἀγνωμοσύνῃ, τὴν τούτων ἀρετὴν αἰτίαν γεγενῆσθαι. κατ' ἄνδρα γὰρ πεῖραν εἰληφότες οἱ τότε συμμίξαντες ἐκεῖ, οὐκ ἠβούλοντο αὖθις εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις, ὑπολαμβάνοντες ταῖς μὲν φύσεσι ταῖς ὁμοίαις ἀπαντήσεσθαι, τύχην δὲ οὐκ εὔπορον εἶναι τὴν ὁμοίαν λαβεῖν· δηλοῖ δὲ οὐχ ἥκιστα, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, καὶ τὰ τῆς γεγονυίας εἰρήνης. οὐ γὰρ ἔνεστιν εἰπεῖν οὔτ' ἀληθεστέραν, οὔτε καλλίω πρόφασιν τοῦ, τῆς τῶν τετελευτηκότων ἀγασθέντα ἀρετῆς τὸν τῶν ἐναντίων κύριον, φίλον γενέσθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις βούλεσθαι μᾶλλον, ἢ πάλιν τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ἄρασθαι. οἶμαι δ' ἂν, εἴ τις αὐτοὺς τοὺς παραταξαμένους ἐρωτήσειε, πότερ' ἡγοῦνται ταῖς αὐτῶν ἀρεταῖς, * καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος αὐτῶν ἐμπειρίᾳ. καὶ τόλμῃ, ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι, οὐδένα οὔτ' ἀναίσχυντον, οὔτε τολμηρὸν οὕτως εἶναι, ὅντιν' ἀντιποιήσεσθαι τῶν πεπραγμένων. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν ὁ πάντων κύριος δαίμων, ὡς ἠβούλετο, ἔνειμε τὸ τέλος, πάντας ἀφεῖσθαι κακίας ἀνάγκη τοὺς λοιποὺς, ἀνθρώπους γε ὄντας. περὶ ὧν δ' ὁ τῶν ἐναντίων ἡγεμὼν ὑπερῆρε τοὺς ἐπὶ τούτῳ ταχθέντας, οὐχὶ τοὺς πολλοὺς, οὔτ' ἐκείνων, οὔθ' ἡμῶν, αἰτιάσαιτ' ἄν τις εἰκότως. εἰ δ' ἄρα ἐστί τις ἀνθρώπων, ὅτῳ περὶ τούτων ἐγκαλέσαι προσήκει, τοῖς ἐπὶ τούτῳ ταχθεῖσι Θηβαίων, οὐχὶ τοῖς πολλοῖς, οὔθ' ἡμῶν, οὔτ' ἐκείνων ἐγκαλέσειεν ἄν τις εἰκότως. οἱ

δύναμιν

δύναμιν λαβόντες ἔχουσαν θυμὸν ἀήττητον καὶ ἀπροφάσιστον, καὶ φιλοτιμίαν ἐφάμιλλον, οὐδενὶ τούτων ὀρθῶς ἐχρήσαντο. καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἐστὶ τούτων, ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης, οὕτως ὑπολαμβάνειν. ἃ δὲ ἅπασιν ὁμοίως ἀνθρώποις τοῖς οὖσι γεγένηται φανερὸν, ὅτι ἡ πᾶσα τῆς Ἑλλάδος ἄρα ἐλευθερία ἐν ταῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ψυχαῖς διεσώζετο. § ἐπειδὴ οὖν ἡ πεπρωμένη τούτους ἀνεῖλεν, οὐδεὶς ἀντέστη τῶν λοιπῶν. καὶ φθόνος μὲν ἀπείη τοῦ λόγου. δοκεῖ δέ μοι τις ἂν εἰπὼν, ὡς ἡ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἀρετὴ τῆς Ἑλλάδος ἦν ψυχὴ, τἀληθὲς εἰπεῖν. ἅμα γὰρ τά τε τούτων πνεύματα ἀπηλλάγη τῶν οἰκείων σωμάτων, καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος ἀξίωμα ἀνῄρηται. μεγάλην μὲν οὖν ἴσως ὑπερβολὴν δόξομεν λέγειν, ῥητέον δ' ὅμως. ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐκ τοῦ καθεστηκότος κόσμου τὸ φῶς ἐξέλοι, δυσχερὴς καὶ χαλεπὸς ἅπας ὁ λειπόμενος βίος γένοιτ' ἄν· οὕτω τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἀναιρεθέντων, ἐν σκότει καὶ πολλῇ δυσκλείᾳ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ ζῆλος τῶν Ἑλλήνων γέγονε. διὰ πολλὰ δ' εἰκότως ὄντες τοιοῦτοι, διὰ τὴν πολιτείαν οὐχ ἥκιστα ἦσαν σπουδαῖοι. αἱ μὲν γὰρ διὰ τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι, δέος μὲν ἐνεργάζονται τοῖς πολίταις, αἰσχύνην δ' οὐ παριστᾶσιν. ἡνίκα γοῦν ὁ ἀγὼν ἔλθῃ τοῦ πολέμου, πᾶς τις εὐχερῶς ἑαυτὸν σώζει, συνειδὼς, ὅτι, ἐὰν τοὺς κυρίους, ἢ δώροις, ἢ δι' ἄλλης ἡστινοσοῦν ὁμιλίας, ἐξαρέσηται, κἂν τὰ δεινότατα ἀσχημονήσῃ, μικρὸν ὄνειδος τὸ λοιπὸν αὐτῷ καταστήσεται. αἱ δὲ δημοκρατίαι, πολλά τε ἄλλα, καὶ καλὰ [καὶ] δίκαια ἔχουσιν, ὧν τὸν εὖ φρονοῦντα ἀντέχεσθαι δεῖ,

δεῖ, καὶ τὴν παῤῥησίαν, ἐκ τῆς ἀληθείας ἠρτημένην, * ἣν οὐκ ἔστιν ἀποτρέψαι * τοῦ τἀληθὲς δηλοῦν. οὔτε γὰρ πάντας ἐξαρέσασθαι τοῖς αἰσχρόν τι ποιήσασι δυνατὸν, οὔτε μόνος ὁ τἀληθὲς ὄνειδος λέγων λυπεῖ. καὶ γὰρ οἱ μηδὲν ἂν εἰπόντες αὐτοὶ βλάσφημον, ἄλλου γε λέγοντος χαίρουσιν ἀκούοντες. ἃ φοβούμενοι πάντες, εἰκότως τῇ τῶν μετὰ ταῦτα ὀνειδῶν αἰσχύνῃ, τόν τε προσιόντα ἀπὸ τῶν ἐναντίων κίνδυνον εὐρώστως ὑπέμειναν, καὶ θάνατον καλὸν εἵλοντο μᾶλλον, ἢ βίον αἰσχρόν. § ἃ μὲν οὖν κοινῇ πᾶσιν ὑπῆρχε τοῖσδε τοῖς ἀνδράσιν εἰς τὸ καλῶς ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, εἴρηται, γένος, παιδεία, χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθεια, τῆς ὅλης πολιτείας ὑπόθεσις. ἃ δὲ κατὰ φυλὰς παρεκάλεσεν ἑκάστους εὐρώστους εἶναι, ταῦτ' ἤδη λέξω. ᾔδεσαν ἅπαντες ἐρεχθεῖδαι τὸν ἐπώνυμον αὐτῶν, Ἐρεχθέα, ἕνεκα τοῦ σῶσαι τὴν χώραν, τὰς αὑτοῦ παῖδας, ἃς ὑακινθίδας καλοῦσιν, εἰς προῦπτον θάνατον δόντα ἀναλῶσαι. αἰσχρὸν οὖν ἡγοῦντο, τὸν μὲν ἀπ' ἀθανάτων πεφυκότα, πάντα ποιεῖν ἕνεκα τοῦ τὴν πατρίδα ἐλευθερῶσαι, αὐτοὶ δὲ φανῆναι θνητὸν σῶμα ποιούμενοι περὶ πλείονος, ἢ δόξαν ἀθάνατον. οὐκ ἠγνόουν αἰγεῖδαι Θησέα τὸν Αἰγέως πρῶτον ἰσηγορίαν καταστησάμενον τῇ πόλει. δεινὸν οὖν ἡγοῦντο τὴν ἐκείνου προδοῦναι προαίρεσιν· καὶ τεθνάναι μᾶλλον ᾑροῦντο, ἢ καταλυομένης αὐτῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησι ζῆν φιλοψυχήσαντες. παρειλήφεσαν πανδιονίδαι Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν, τὰς Πανδίονος θυγατέρας, ὡς ἐτιμωρήσαντο Τη-

ρέα

ρεία διὰ τὴν εἰς αὐτὰς ὕβριν. οὐ βιωτὸν οὖν ἐνόμιζον αὐτοῖς, εἰ μὴ, συγγενεῖς ὄντες, ὅμοιον φανήσονται τὸν θυμὸν ἔχοντες ἐκείναις, ἐφ' οἷς τὴν Ἑλλάδα ἑώρων ὑβριζομένην. ἠκηκόεσαν Λεωντίδαι μυθολογουμένας τὰς Λεωκόρας, ὡς αὑτὰς ἔδοσαν σφάγιον τοῖς πολίταις ὑπὲρ τῆς χώρας. ὅτε δ' ἦν γυναῖκες ἐκεῖναι τοιαύτην ἔσχον ἀνδρείαν, οὐ θεμιτὸν αὐτοῖς ὑπελάμβανον, χείροσιν, ἀνδράσιν οὖσιν, ἐκείνων φανῆναι. § ἐμέμνηντο Ἀκαμαντίδαι τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς Ὅμηρος ἕνεκα τῆς μητρός φησιν Αἴθρας Ἀκάμαντα εἰς Τροίαν στεῖλαι. ὁ μὲν οὖν παντὸς ἐπειρᾶτο κινδύνου, τοῦ σῶσαι τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἕνεκα. οἱ δὲ, τοὺς οἴκοι σύμπαντας γονέας ἕνεκα τοῦ σῶσαι, πῶς οὐκ ἤμελλον πάντα κίνδυνον ὑπομένειν; οὐκ ἐλάνθανεν Οἰνείδας, ὅτι Κάδμου μὲν Σεμέλη, τῆς δὲ υἱὸν ὄντα, ὃν οὐ πρέπον ἐστὶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοῦδε τοῦ τάφου, τοῦ δὲ Οἰνεὺς γέγονεν· ὃς ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐκαλεῖτο. κοινοῦ δ' ὄντος ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι τοῦ παρόντος κινδύνου, ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἅπασαν ᾤοντο δεῖν ἀγωνίαν ἐκτίναι. ᾔδεσαν Κεκροπίδαι τὸν ἑαυτῶν ἀρχηγὸν, τὰ μὲν ὡς ἔστι δράκων, τὰ δ' ὡς ἔστιν ἄνθρωπος λεγόμενον οὐκ ἄλλοθέν ποθεν, ἢ τῷ τὴν σύνεσιν * αὐτὸν προσομοιοῦν ἀνθρώπῳ, τὴν ἀλκὴν δὲ δράκοντι. ἄξια δὴ τούτων πράττειν ὑπελάμβανον αὐτοῖς προσήκειν. ἐμέμνηντο Ἱπποθοωντίδαι τῶν Ἀλώπης γάμων, ἐξ ὧν Ἱπποθόων ἔφυ, καὶ τὸν ἀρχηγὸν ᾔδεσαν· ὧν, τὸ πρέπον φυλάττων ἐγὼ τῷδε τῷ καιρῷ, τὸ σαφὲς εἰπεῖν ὑπερβαίνω. ἄξια δὴ τούτων ᾤοντο δεῖν

το δεῖν

το δεῖν προσήκειν ποιοῦντες ὀφθῆναι. οὐκ ἐλάνθανεν αἰαντίδας, ὅτι τῶν ἀριστείων στερηθεὶς Αἴας, ἀβίωτον ἑαυτῷ ἡγήσατο τὸν βίον. ἡνίκ' οὖν ὁ δαίμων ἄλλῳ τἀριστεῖα ἐδίδου, τότε τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι, τεθνάναι δεῖν ᾤοντο, ὥστε μηδὲν ἀνάξιον αὑτῶν παθεῖν. § οὐκ ἠμνημόνουν ἀντιοχίδαι Ἡρακλέους ὄντα Ἀντίοχον, δεῖν οὖν ἡγήσαντο, ἢ ζῆν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων, ἢ τεθνάναι καλῶς. οἱ μὲν οὖν ζῶντες οἰκεῖοι τούτων, ἐλεεινοὶ, τοιούτων ἀνδρῶν ἐστερημένοι, καὶ συνηθείας πολλῆς καὶ φιλανθρώπου διεζευγμένοι, καὶ τὰ τῆς πατρίδος πράγματ' ἔρημα, καὶ δακρύων καὶ πένθους πλήρη. οἱ δὲ εὐδαίμονες τῷ δικαίῳ λογισμῷ, πρῶτον μὲν ἀντὶ μικροῦ χρόνου, πολὺν, καὶ τὸν ἅπαντα, εὔκλειαν ἀγήρων καταλείπουσιν, ἐν ᾗ καὶ παῖδες οἱ τούτων ὀνομαστοὶ γραφήσονται, καὶ γονεῖς οἱ τούτων περίβλεπτοι γηροτροφήσονται, παραψυχὴν τῷ πένθει τὴν τούτων εὔκλειαν ἔχοντες. ἔπειτα νόσων ἀπαθεῖς τὰ σώματα, καὶ λυπῶν ἄπειροι τὰς ψυχὰς, ἃς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν οἱ ζῶντες ἔχουσιν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ καὶ πολλῷ ζήλῳ τῶν νομιζομένων τυγχάνουσιν. οὓς γὰρ ἅπασα μὲν ἡ πατρὶς θάπτει δημοσίᾳ, κοινῶν δ' ἐπαίνων μόνοι τυγχάνουσι, ποθοῦσι δ' οὐ μόνον οἱ συγγενεῖς καὶ πολῖται, ἀλλὰ καὶ πᾶσα, ὅσην Ἑλλάδα χρὴ προσειπεῖν· συμπεπένθηκε δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης τὸ πλεῖστον μέρος, πῶς οὐ χρὴ τούτους εὐδαίμονας νομίζεσθαι; οὓς παρέδρους εἰκότως ἄν τις φήσαι τοῖς κάτω θεοῖς εἶναι, τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχοντας τοῖς προτέροις

ἀγαθοῖς

ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐν μακάρων νήσοις. οὐ γὰρ ἰδών τις οὐδὲ περὶ ἐκείνων, ταῦτ' ἀπήγγελκεν, ἀλλ', οὓς οἱ ζῶντες ἀξίους ὑπειλήφαμεν τῶν ἄνω τιμῶν, τούτους, τῇ δόξῃ καταμαντευόμενοι, κἀκεῖ τῶν αὐτῶν τιμῶν ἡγούμεθ' αὐτοῖς τυγχάνειν. § ἔστι μὲν οὖν ἴσως χαλεπὸν, τὰς παρούσας συμφορὰς λόγῳ κουφίσαι· δεῖ δ' ὅμως πειρᾶσθαι, καὶ πρὸς τὰ παρηγοροῦντα τρέπειν τὴν ψυχὴν, ὡς τοὺς τοιούτους ἄνδρας γεγονότας * αὐτοὺς, καὶ πεφυκότας ἐκ τοιούτων ἑτέρων, καλόν ἐστι τὰ δεινὰ εὐσχημονέστερον τῶν ἄλλων φέροντας ὁρᾶσθαι, καὶ, πάσῃ τύχῃ χρωμένους, ὁμοίους εἶναι. καὶ γὰρ ἐκείνοις ταῦτ' ἂν εἴη μάλιστ' ἐν κόσμῳ, καὶ τιμῇ· καὶ πάσῃ τῇ πόλει, καὶ τοῖς ζῶσι ταῦτ' ἂν ἐνέγκοι πλείστην εὐδοξίαν. χαλεπὸν πατρὶ καὶ μητρὶ παίδων στερηθῆναι, καὶ ἐρήμοις εἶναι τῶν οἰκειοτάτων γηροτρόφων. σεμνὸν δέ γε ἀγήρως τιμὰς, καὶ μνήμην ἀρετῆς δημοσίᾳ κτησαμένους ἐπιδεῖν, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀγώνων ἠξιωμένους ἀθανάτων. λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός. καλὸν δέ γε κληρονομεῖν πατρῴας εὐδοξίας. καὶ τοῦ μὲν λυπηροῦ τούτου τὸν δαίμονα αἴτιον εὑρήσομεν ὄντα, ᾧ φύντας ἀνθρώπους εἴκειν ἀνάγκη· τοῦ δὲ τιμίου καὶ καλοῦ, τὴν τῶν ἐθελησάντων καλῶς ἀποθνήσκειν αἵρεσιν. ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως πολλὰ λέξω, τοῦτ' ἐπεσκεψάμην, ἀλλ' ὅπως τἀληθῆ. ὑμεῖς δὲ ἀποδυράμενοι, καὶ τὰ προσήκοντα, ὡς χρὴ, καὶ νόμιμα ποιήσαντες, ἄπιτε.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Ἀλλ' ἐπειδήπερ ἀκούειν βούλει τοῦ λόγου, δείξω σοι καὶ ἀναγνώσομαι. δεῖ δέ σε τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ πρῶτον εἰδέναι. βούλεται μὲν γὰρ ὁ τὸν λόγον ποιῶν, ἐπαινεῖν Ἐπικράτην, ὃν ᾤετο πολλῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ὄντων νέων ἐν τῇ πόλει, χαριέστατον εἶναι, καὶ πλεῖον τῇ συνέσει προέχειν, ἢ τῷ κάλλει τῶν ἡλικιωτῶν. ὁρῶν δ', ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰ πλεῖστα τῶν ἐρωτικῶν συνταγμάτων αἰσχύνην μᾶλλον, ἢ τιμὴν περιάπτοντα τούτοις, περὶ ὧν ἐστὶ γεγραμμένα, τοῦτο ὅπως μὴ πείσεται, πεφύλακται· καὶ, ὅπερ καὶ πεπεῖσθαί φησι τῇ γνώμῃ, τοῦτο καὶ γέγραφεν, ὡς δίκαιος ἐραστὴς οὔτ' ἂν ποιήσειεν οὐδὲν αἰσχρὸν, οὔτ' ἀξιώσειεν. ὃ μὲν οὖν ὥσπερ εἰ μάλιστ' ἂν ἐρωτικὸν λάβοις τοῦ λόγου, περὶ τοῦτ' ἐστίν· ὁ δ' ἄλλος λόγος, τὰ μὲν αὐτὸν ἐπαινεῖ τὸν νεανίσκον· τὰ δὲ, αὐτῷ συμβουλεύει περὶ παιδείας τε, καὶ προαιρέσεως τοῦ βίου. πάντα δὲ ταῦτα γέγραπται τὸν τρόπον, ὃν τις ἂν εἰς βιβλίον κατάθοιτο. τοῖς μὲν γὰρ λεκτικοῖς τῶν λόγων, ἁπλῶς καὶ ὁμοίως, οἷς ἂν ἐκ τοῦ παραχρῆμά τις εἴποι, πρέπει γεγράφθαι. τοῖς δ' εἰς τὸν πλείω χρόνον τεθησομένοις, ποιητικῶς καὶ περιττῶς ἁρμόττει συγκεῖσθαι. τοὺς μὲν γὰρ, πιθανοὺς, τοὺς δὲ, ἐπιδεικτικοὺς εἶναι προσήκει. ἵν' οὖν μὴ παρὰ τὸν λόγον σοι λέγω, μηδὲ ἅπερ γιγνώσκω

περὶ τούτων αὐτὸς, διεξίω, πρόσεχ᾽, ὡς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἤδη ἀκουσόμενος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἥκει, ὃν ἠβουλήθην ἀκούειν, Ἐπικράτης. § ὁρῶν ἐνίους τῶν ἐρωμένων τε καὶ κάλλους μετεσχηκότων, οὐδετέρᾳ δὴ τῶν εὐτυχιῶν τούτων ὀρθῶς χρωμένους, ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν τῇ τῆς ὄψεως εὐπρεπείᾳ σεμνυνομένους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐραστὰς ὁμιλίαν δυσχεραίνοντας, καὶ τοσοῦτον διημαρτηκότας τοῦ τὰ βέλτιστα κρίνειν, ὥστε, διὰ τοὺς λυμαινομένους τῷ πράγματι, καὶ πρὸς τοὺς μετὰ σωφροσύνης πλησιάζειν ἀξιοῦντας δυσκόλως * ὁρᾶσθαι διακειμένους· ἡγησάμην τοὺς μὲν τοιούτους οὐ μόνον αὐτοῖς ἀλυσιτελῶς ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις μοχθηρὰς συνηθείας ἐνεργάζεσθαι· τοῖς δὲ καλῶς φρονοῦσιν οὐκ ἐπακολουθητέον εἶναι τῇ τούτων ἀπονοίᾳ· μάλιστα μὲν ἐνθυμουμένοις, ὅτι τῶν πραγμάτων, οὔτε καλῶν, οὔτ᾽ αἰσχρῶν, ἀποτόμως ὄντων, ἀλλὰ παρὰ τοὺς χρωμένους τὸ πλεῖστον διαλλαττόντων, ἄλογον μιᾷ γνώμῃ περὶ ἀμφοτέρων χρῆσθαι· ἔπειθ᾽ ὅτι πάντων ἀτοπώτατόν ἐστι, ζηλοῦν μὲν τοὺς πλείστους φίλους καὶ βεβαιοτάτους ἔχοντας, ἀποδοκιμάζειν δὲ τοὺς ἐραστάς· ὃ μόνον ἴδιον * ἔθνος οὐχ ἅπασιν, ἀλλὰ τοῖς καλοῖς καὶ σώφροσιν οἰκειοῦσθαι πέφυκεν. ἔτι δὲ τοῖς μὲν μηδεμίαν πω τοιαύτην φιλίαν ἑωρακόσι καλῶς ἀποβᾶσαν, ἢ σφόδρα κατεγνωκόσιν αὐτῶν, ὡς οὐκ ἂν δυνηθεῖεν σωφρόνως τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁμιλεῖν, ἴσως οὐκ ἄλογον ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν· τοῖς δ᾽, ὥσπερ σὺ, διακειμένοις, καὶ μήτε παντάπασιν ἀνηκόοις οὖσιν, ὅσαι δὴ χρεῖαι δι᾽ ἔρωτος χωρὶς αἰσχύνης ηὐξήθησαν, καὶ μετὰ τῆς ἀκριβεστά-

της

της εὐλαβείας τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκέσιν, οὐδ' ὑποψίαν ἔχειν εὔλογον, ὡς ἄν τι πράξειαν αἰσχρόν. διὸ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπήρθην τοῦτον γράψαι τὸν λόγον, ἡγούμενος δυοῖν τοῖν καλλίστοιν οὐ διαμαρτήσεσθαι. § τὰ μὲν γὰρ ὑπάρχοντά σοι ἀγαθὰ διελθὼν, ἅμα σέ τε ζηλωτὸν, καὶ ἐμαυτὸν οὐκ ἀνόητον ἐπιδείξειν ἐλπίζω, εἴ σε τοιοῦτον ὄντα ἀγαπῶ· συμβουλεύσας δ' ἃ μάλιστα κατεπείγει, νομίζω τῆς μὲν εὐνοίας τῆς ἐμῆς δεῖγμα· τῆς δὲ κοινῆς φιλίας ἀφορμὴν ἀμφοτέροις εἰσοίσειν. καίτοι μ' οὐ λέληθεν, ὅτι χαλεπὸν μέν ἐστι, καὶ τὴν σὴν φύσιν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων διελθεῖν· ἔτι δὲ ἐπικινδυνότερον, τὸν συμβουλεύειν μέλλοντα αὐτὸν ὑπεύθυνον τῷ πεισθέντι καταστῆσαι. ἀλλὰ νομίζω, τοῖς μὲν δικαίως ἐγκωμίων τυγχάνουσι περιγενέσθαι τῆς τῶν ἐπαινούντων δυνάμεως προσήκειν, τῇ τῆς ἀληθείας ὑπερβολῇ· τῆς δὲ συμβουλῆς οὐ διαμαρτήσεσθαι, συνειδὼς, ὅτι διὰ μὲν ἀνοήτων, καὶ παντελῶς ὑπ' ἀκρασίας διεφθαρμένων, οὐδὲ τῶν καθ' ὑπερβολὴν ὀρθῶς βουλευθέντων οὐδὲν ἂν καλῶς ἐξενεχθείη· διὰ δὲ τῶν σωφρόνως καὶ καθαρῶς ζῆν αἱρουμένων, οὐδὲ τὰ μετρίως ἐσκεμμένα διαμαρτάνεσθαι πέφυκε. § τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχων τοιαύτας, ἐγχειρῶ τῷ λόγῳ. ἡγοῦμαι δὲ πάντας ἂν ὁμολογῆσαί μοι, τοῖς τηλικούτοις μάλιστα καθήκειν, κάλλος μὲν ἐπὶ τῆς ὄψεως· σωφροσύνην δ' ἐπὶ τῆς ψυχῆς· ἀνδρείαν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων· χάριν δὲ ἐπὶ τῶν λόγων διατελεῖν ἔχοντας. ὧν τὰ μὲν τῆς φύσεως οὕτω καλῶς ἡ τύχη σοι παραδέδωκεν, ὥστε περίβλεπτον καὶ θαυμαζόμενον δια-

τελεῖν· τὰ δ' αὐτὸς παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο προαγαγὼν ἥκεις, ὥστε μηδένʼ ἂν σοι τῶν εὖ φρονούντων ἐπιτιμῆσαι. καίτοι χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον, ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν ἠγαπημένον φαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς ἀνθρώποις, τὰ μὲν δι' αὐτὸν, τὰ δὲ διὰ τὴν τύχην θαυμάζεσθαι. καθόλου μὲν τοίνυν τῶν ὑπαρχόντων σοι πρὸς ἀρετὴν ἴσως ὕστερον ἁρμόττει τὰ πλείω διελθεῖν· ἃ δ' ἑκάστου τούτων ἐγκώμια εἰπεῖν ἔχω, ταῦτα δηλῶσαι πειράσομαι μετ' ἀληθείας. ἄρξομαι δὲ πρῶτον ἐπαινεῖν, ὅπερ πρῶτον ἰδοῦσιν ἅπασίν ἐστι γνῶναί σου τὸ κάλλος, καὶ τούτου τὸ χρῶμα, δι' οὗ καὶ τὰ μέλη, καὶ ὅλον τὸ σῶμα φαίνεται. ᾧ τίν' ἂν ἁρμόττουσαν εἰκόνα ἐνέγκω, σκοπῶν οὐχ ὁρῶ. ἀλλὰ παρίσταταί μοι δεῖσθαι τῶν ἀναγνόντων τόνδε τὸν λόγον, σὲ θεωρῆσαι, καὶ ἰδεῖν, ἵνα συγγνώμης τύχω μηδὲν ὅμοιον ἔχων εἰπεῖν αὐτῷ. § τῷ γὰρ εἰκάσειέ τις θνητῶν, ὃ ἀθάνατον τοῖς ἰδοῦσιν ἐργάζεται πόθον, καὶ ὁρώμενον οὐκ ἀποπληροῖ, καὶ μεταστὰν μνημονεύεται, καὶ τὴν τῶν θεῶν ἀξίαν ἐπ' ἀνθρώπου φύσεως ἔχει, πρὸς μὲν τὴν εὐπρέπειαν ἀνθηρὸν, πρὸς δὲ τὰς αἰτίας ἀνυπονόητον; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ταῦτ' ἐστὶν αἰτιάσασθαι πρὸς τὴν σὴν ὄψιν, ἃ πολλοῖς ἤδη συνέπεσε τῶν κάλλους μετασχόντων. ἢ γὰρ διὰ ῥαθυμίαν τοῦ σώματος, ἅπασαν συνετάραξαν τὴν ὑπάρχουσαν εὐπρέπειαν, ἢ δι' ἀτύχημά τι καὶ τὰ καλῶς πεφυκότα συνδιέβαλον αὐτῷ. ὧν οὐδενὶ τὴν σὴν ὄψιν εὕροιμεν ἂν ἔνοχον γεγενημένην. οὕτω σφόδρα ἐφυ-

λάξατο

λάξατο πάσας τὰς τοιαύτας κῆρας, ὅστις ποτ᾽ ἦν θεῶν, ὁ τῆς σῆς ὄψεως προνοηθεὶς, ὥστε μηδὲν μέμψεως ἄξιον, τὰ δὲ πλεῖστα περίβλεπτά σου καταστῆσαι. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν ὁρωμένων, ἐπιφανεστάτου μὲν ὄντος τοῦ προσώπου, τούτου δὲ αὐτοῦ τῶν ὀμμάτων, ἔτι μᾶλλον ἐν τούτοις ἐπεδείξατο τὴν εὔνοιαν, ἣν εἶχεν εἰς σὲ, τὸ δαιμόνιον. οὐ γὰρ μόνον πρὸς τὸ τὰ κατεπείγονθ᾽ ὁρᾶν, αὐτάρκη παρέσχηται, ἀλλ᾽, ἐνίων οὐδ᾽ ἐκ τῶν πραττομένων γιγνωσκομένης τῆς ἀρετῆς, * σοὶ, διὰ τῶν τῆς ὄψεως σημείων, τὰ κάλλιστα τῶν ἠθῶν ἐνεφάνισε· πρᾷον μὲν καὶ φιλάνθρωπον τοῖς ὁρῶσι, μεγαλοπρεπῆ δὲ καὶ σεμνὸν τοῖς ὁμιλοῦσιν, ἀνδρεῖον δὲ καὶ σώφρονα πᾶσιν ἐπιδείξας· ὃ καὶ μάλιστ᾽ ἄν τις θαυμάσειε. § τῶν γὰρ ἄλλων ἐπὶ μὲν τῆς πρᾳότητος ταπεινῶν, ἐπὶ δὲ τῆς σεμνότητος αὐθαδῶν ὑπολαμβανομένων, καὶ διὰ μὲν τὴν ἀνδρείαν θρασυτέρων, διὰ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἀβελτέρων εἶναι δοκούντων, τοσαύτας ὑπεναντιώσεις πρὸς ἄλληλα λαβοῦσα ἡ τύχη, πρὸς τὸ δέον ἅπανθ᾽ ὁμολογούμενα ἀπέδωκεν, ὥσπερ εὐχὴν ἐπιτελοῦσα, ἢ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἐπιδεῖξαι βουληθεῖσα, ἀλλ᾽ οὐ θνητὴν, ὡς εἴθιστο, φύσιν ἱστᾶσα. εἰ μὲν οὖν οἷόντ᾽ ἦν ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ τοῦ κάλλους τοῦ σοῦ, ἢ τοῦτο ἦν μόνον τῶν σῶν ἀξιέπαινον, οὐδὲν ἂν παραλιπεῖν ᾠόμεθα δεῖν ἐπαινοῦντες τῶν προσόντων σοι. νῦν δὲ δέδοικα, μὴ πρὸς τὰ λοιπὰ ἀπειρηκόσι χρησώμεθα τοῖς ἀκροαταῖς, εἰ περὶ τούτου μάτην τερθρευώμεθα. πῶς γὰρ ἄν τις ὑποβάλλοι τῷ λόγῳ τὴν σὴν

ὄψιν, ἧς μηδ' ἃ τέχνη πεποίηται τῶν ἔργων τοῖς ἀρίστοις δημιουργοῖς, δύναται ὑπερτεῖναι; καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. τὰ μὲν γὰρ ἀκίνητον ἔχει τὴν θεωρίαν, ὥστ' ἄδηλον εἶναι, τί ποτ' ἂν, ψυχῆς μετασχόντα, φανείη· σοῦ δὲ τὸ τῆς γνώμης ἦθος ἐν πᾶσιν, οἷς ποιεῖς, μεγάλην εὐπρέπειαν ἐπαυξάνει τῷ σώματι. § περὶ μὲν οὖν τοῦ κάλλους πολλὰ παραλιπὼν, τοσαῦτα * ἐπαινέσας, ἐῶ. περὶ δὲ τῆς σωφροσύνης, κάλλιστον μὲν τοῦτο ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν, ὅτι τῆς ἡλικίας τῆς τοιαύτης εὐδιαβόλως ἐχούσης, σοὶ μᾶλλον ἐπαινεῖσθαι συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ἀλλὰ καὶ φρονιμώτερον, ἢ κατὰ τὴν ὥραν, ζῆν προῄρηται. καὶ τούτων μέγιστον τεκμήριον, ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὁμιλία. πολλῶν γὰρ ἐντυγχανόντων σοι, καὶ παντοδαπὰς φύσεις ἐχόντων, ἔτι δὲ προσαγομένων ἁπάντων ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν συνηθείας, οὕτω καλῶς προέστης τῶν τοιούτων, ὥστε πάντας τὴν πρὸς σὲ φιλίαν ἠγαπηκότας ἔχειν. ὃ σημεῖον τῶν ἐνδόξως καὶ φιλανθρώπως ζῆν προαιρουμένων ἐστί. καίτοι τινὲς εὐδοκίμησαν ἤδη τῶν τε συμβουλευόντων, ὡς οὐ χρὴ τὰς τῶν τυχόντων ὁμιλίας προσδέχεσθαι, καὶ τῶν πεισθέντων τούτοις. ἢ γὰρ πρὸς χάριν ὁμιλοῦντα τοῖς φαύλοις ἀναγκαῖον * ἐστὶ διαβάλλεσθαι παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἢ διευλαβούμενον τὰς τοιαύτας ἐπιπλήξεις, ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐντυγχανόντων δυσχεραίνεσθαι συμπίπτει. ἐγὼ δὲ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον οἴομαί σε δεῖν ἐγκωμιάζειν, ὅτι τῶν ἄλλων ἕν τι τῶν ἀδυνάτων οἰομένων εἶναι τὸ τοῖς ἄλλων τρόποις ἀρέσκειν, σὺ τοσοῦτο τούτων διή-

νεγκας,

νεγκας, ὥστε τῶν χαλεπῶν καὶ δυσκόλων ἁπάντων περιγεγενῆσθαι, τοῦ μὲν συνεξαμαρτάνειν τισὶν, οὐδ' ὑποψίαν ἐνδιδοὺς τοῖς ἄλλοις· τῆς δὲ πρὸς αὐτοὺς δυσχερείας τῇ τῶν τρόπων εὐαρμοστίᾳ κρατήσας. πρὸς τοίνυν τοὺς ἐραστὰς, εἰ χρὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν, οὕτω καλῶς μοι δοκεῖς καὶ σωφρόνως ὁμιλεῖν, ὥστε τῶν πλείστων οὐδὲ ὃν ἂν προέλωνται, μετρίως ἐνεγκεῖν δυναμένων, σοὶ πᾶσι καθ' ὑπερβολὴν ἀρέσκειν συμβέβηκεν· ὃ τῆς σῆς ἀρετῆς σημεῖον ἐναργέστατόν ἐστιν· ὧν μὲν γὰρ δίκαιον καὶ καλὸν, οὐδεὶς ἄμοιρος αὐτῶν παρὰ σοῦ καθέστηκεν· ἃ δ' εἰς αἰσχύνην ἥκει, τούτων οὐδ' εἰς ἐλπίδα οὐδεὶς ἔρχεται· τοσαύτην τοῖς μὲν τῶν βελτίστων ὀρεγομένοις, ἐξουσίαν· τοῖς δ' ἀποθρασύνεσθαι βουλομένοις, ἀτολμίαν ἡ σὴ σωφροσύνη παρεσκεύακεν. ἔτι τοίνυν τῶν πλείστων ἐκ τῆς σιωπῆς, ὅταν ὦσι νέοι, τὴν τῆς σωφροσύνης δόξαν θηρωμένων, σὺ τοσοῦτον τῇ φύσει διενήνοχας, ὥστε ἐξ ὧν λέγεις καὶ ὁμιλεῖς τοῖς ἐντυγχάνουσι, μηδὲν ἐλάττω τὴν περὶ σεαυτοῦ εὐδοξίαν, ἢ διὰ πάντα τὰ λοιπὰ πεποιῆσθαι· τοσαύτη πειθὼ καὶ χάρις καὶ ἐν οἷς σπουδάζεις, ἐστί σοι, καὶ ἐν οἷς παίζεις. καὶ γὰρ εὐήθης ἀναμαρτήτως, καὶ δεινὸς οὐ κακοήθως, καὶ φιλάνθρωπος ἐλευθερίως, καὶ τοσύνολον τοιοῦτος εἶ, οἷος ἂν τις ἐξ Ἀρετῆς υἱὸς Ἔρωτι γένοιτο. τὴν τοίνυν ἀνδρείαν· (οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἄξιόν ἐστι παραλιπεῖν, οὐχ, ὡς οὐ πολλὴν ἐπίδοσιν ἐχούσης ἔτι τῆς σῆς φύσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου * οὐ πλείους ἀφορμὰς παραδώσοντος λόγων τοῖς ἐπαινεῖν σε βουλομένοις, ἀλλ' ὡς καλ-

λίςων ὄντων τῶν μετὰ ταύτης τῆς ἡλικίας ἐπαίνων· ἐν ᾗ τὸ μηδὲν ἐξαμαρτάνειν τοῖς ἄλλοις εὐκτόν ἐςι·)

§ σοῦ δ' ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις καὶ ἑτέρων τὴν ἀνδρείαν διέλθῃ, μάλιςα δ' ἐπὶ τῆς ἀσκήσεως, ἧς καὶ πλεῖςοι γεγένηνται μάρτυρες. ἀνάγκη δ' ἴσως πρῶτον εἰπεῖν, ταύτην τὴν ἀγωνίαν ὡς καλῶς προείλου. τὸ γὰρ ὀρθῶς, ὅ, τι πρακτέον ἐςὶ, νέον ὄντα δοκιμάσαι, καὶ ψυχῆς ἀγαθῆς, καὶ γνώμης φρονίμου κοινόν ἐςι σημεῖον. δι' ὧν οὐδέτερον παραλιπεῖν ἄξιον τὸν τῆς προαιρέσεως ἔπαινον. συνειδὼς τοίνυν τῶν μὲν ἄλλων ἀθλημάτων καὶ δούλους καὶ ξένους μετέχοντας, τοῦ δ' ἀποβαίνειν μόνοις μὲν τοῖς πολίταις ἐξουσίαν οὖσαν, ἐφιεμένους δὲ τοὺς βελτίςους, οὕτως ἐπὶ τοῦτον τὸν ἀγῶνα ὥρμησας. ἔτι δὲ κρίνων τοὺς μὲν τὰ δρομικὰ γυμναζομένους, οὐδὲν πρὸς ἀνδρείαν, οὐδ' εὐψυχίαν ἐπιδιδόναι, τοὺς δὲ τὴν πυγμὴν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀσκήσαντας, πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν γνώμην διαφθείρεσθαι, τὸ σεμνότατον καὶ κάλλιςον τῶν ἀγωνισμάτων, καὶ μάλιςα πρὸς τὴν σαυτοῦ φύσιν ἁρμόττον ἐξελέξω, τῇ μὲν συνηθείᾳ τῶν ὅπλων, καὶ τῇ τῶν δρόμων φιλοπονίᾳ, τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ συμβαίνουσιν ὡμοιωμένον· τῇ δὲ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ σεμνότητι τῆς παρασκευῆς, πρὸς τὴν τῶν θεῶν δύναμιν εἰκασμένον· πρὸς δὲ τούτοις ἡδίςην μὲν θέαν ἔχον, ἐκ πλείςων δὲ καὶ παντοδαπῶν συγκείμενον, μεγίςων δ' ἄθλων ἠξιωμένον.

§ πρὸς γὰρ τοῖς τιθεμένοις, τὸ γυμνασθῆναι καὶ μελετῆσαι τοιαῦτα, οὐ μικρὸν ἆθλον προφανήσεται τοῖς καὶ

μετρίως

μετρίως ἀρετῆς ἐφιεμένοις. τεκμήριον δὲ μέγιστον ἄν τις ποιήσαιτο τὴν Ὁμήρου ποίησιν, ἐν ᾗ καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ τοὺς βαρβάρους μετὰ τοσαύτης παρασκευῆς πολεμήσαντας πεποίηκεν ἀλλήλοις· ἔτι δὲ καὶ νῦν τῶν πόλεων τῶν ἑλληνίδων οὐ ταῖς ταπεινοτάταις, ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ἐν τοῖς ἀγῶσι χρῆσθαι σύνηθές ἐστιν. ἡ μὲν οὖν προαίρεσις, οὕτω καλὴ, καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἠγαπημένη. νομίζων δ' οὐδὲν εἶναι προὔργου τῶν σπουδαιοτάτων ἐπιθυμεῖν, οὐδὲ καλῶς πρὸς ἅπαντα πεφυκέναι τὸ σῶμα, μὴ τῆς ψυχῆς φιλοτίμως παρεσκευασμένης· τὴν μὲν φιλοπονίαν εὐθέως ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐπιδειξάμενος, οὐδ' ἐν τοῖς ἔργοις ἐψεύσω· τὴν δ' ἄλλην ἐπιφάνειαν τῆς σαυτοῦ φύσεως, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀνδρείαν, ἐν τοῖς ἀγῶσι μάλιστα ἐνεδείξω. περὶ ὧν ὀκνῶ μὲν ἄρξασθαι λέγειν, μὴ λειφθῶ τῷ λόγῳ τῶν τότε γεγενημένων. ὅμως δ' οὐ παραλείψω. καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἃ θεωροῦντας ἡμᾶς εὐφραίνει, ταῦτ' ἀπαγγεῖλαι μὴ ἐθέλειν. ἅπαντας μὲν οὖν εἰ διεξῄειν τοὺς ἀγῶνας, ἴσως ἂν ἄκαιρον μῆκος ἡμῖν ἐπιγένοιτο τῷ λόγῳ. ἑνὸς δ', ἐν ᾧ πολὺ διήνεγκας, μνησθεὶς, πάντας δηλώσω, καὶ τῇ τῶν ἀκουόντων δυνάμει συμμετρότερον φανήσομαι χρώμενος. § τῶν γὰρ ζευγῶν ἀφεθέντων, καὶ τῶν μὲν προορμησάντων, τῶν δ' ὑφηνιοχουμένων, ἀμφοτέρων περιγενόμενος, ἑκατέρων, ὡς προσῆκε, τὴν νίκην ἔλαβες, τοιούτου στεφάνου τυχὼν, ἐφ' ᾧ, καίπερ καλοῦ τοῦ νικᾶν ὄντος, κάλλιον ἐδόκει καὶ παραλογώτερον εἶναι τὸ σωθῆναι. φερομένου γὰρ ἐναν-

τίου μέν σοι τοῦ τῶν ἀντιπάλων ἅρματος, ἁπάντων δ' ἀνυπόστατον οἰομένων εἶναι τὴν τῶν ἵππων δύναμιν, ὁρῶν αὐτῶν ἐνίους καὶ μηδενὸς δεινοῦ παρόντος ὑπερηγωνιακότας, οὐχ ὅπως ἐξεπλάγης, ἢ κατεδειλίασας, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ καὶ * τῆς τοῦ ζεύγους ὁρμῆς κρείττων ἐγένου· τῷ δὲ τάχει καὶ τοὺς διευτυχηκότας τῶν ἀνταγωνιστῶν παρῆλθες· καὶ γάρ τοι τοσοῦτον μετήλλαξας τῶν ἀνθρώπων τὰς διανοίας, ὥστε πολλῶν θρυλλούντων ὡς ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσιν ἡδίστην θέαν παρέχεται τὰ ναυαγοῦντα, καὶ δοκούντων ἀληθῆ ταῦτα λέγειν, ἐπὶ σοῦ τοὐναντίον, τοὺς θεατὰς φοβεῖσθαι πάντας, μή τι συμπέσῃ τοιοῦτο περί σε. τοιαύτην εὔνοιαν, καὶ φιλοτιμίαν ἡ σὴ φύσις αὐτοῖς παρέσχεν· εἰκότως· καλὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ καθ' ἕν τι περίβλεπτον γενέσθαι· πολὺ δὲ κάλλιον τὸ πάντα περιλαβεῖν, ἐφ' οἷς ἄν τις νοῦν ἔχων φιλοτιμηθείη. δῆλον δ' ἐκεῖθεν. §. εὑρήσομεν γὰρ Αἰακὸν μὲν, καὶ Ῥαδάμανθυν διὰ σωφροσύνην· Ἡρακλέα δὲ, καὶ Κάστορα, καὶ Πολυδεύκην, δι' ἀνδρίαν· Γανυμήδην δὲ, καὶ Ἄδωνιν, καὶ ἄλλους τοιούτους, διὰ κάλλος ὑπὸ θεῶν ἀγαπηθέντας. ὥστε ἔγωγε οὐ θαυμάζω τῶν ἐπιθυμούντων τῆς σῆς φιλίας, ἀλλὰ τῶν μὴ τὸν τρόπον τοῦτον διακειμένων· ὅπου γὰρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων μετασχόντες τινὲς τῆς τῶν θεῶν ὁμιλίας ἠξιώθησαν, ἤπου τοῦ γ' ἁπάντων κυρίου καταστάντος, εὐκτὸν θνητῷ φύντι φίλον γενέσθαι. δίκαιον μὲν οὖν, καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους τοὺς σοὺς ζηλοῦσθαι, τοσοῦτον ὑπερέχοντός

σου τῶν

σου τῶν ἡλικιωτῶν ἀρετῇ. πολὺ δὲ μᾶλλον οὓς σὺ, ὁ τῶν τηλικούτων ἀγαθῶν ἠξιωμένος, σαυτοῦ προκρίνας ἀξίους εἶναι φίλους, ἐξ ἁπάντων αἱρῇ. τοὺς μὲν γὰρ ἡ τύχη σοι μετόχους κατέστησε· τοὺς δ' ἡ σφετέρα καλοκαγαθία προσσυνέστησεν· οὓς οὐκ οἶδα πότερον ἐραστὰς, ἢ μόνους * σ' ὀρθῶς γιγνώσκοντας προσαγορεῦσαι χρή. δοκεῖ γάρ μοι καὶ καταρχὰς ἡ τύχη, τῶν μὲν φαύλων καταφρονοῦσα, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν διανοίας ἐρεθίσαι βουληθεῖσα, τὴν σὴν φύσιν, οὐ πρὸς ἡδονὴν * ἐνεξαπατηθῆναι καλὴν ποιῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν ἐνευδαιμονῆσαι χρήσιμον. πολλὰ δ' ἔχων ἔτι περὶ σοῦ διελθεῖν, αὐτοῦ καταλύσειν μοι δοκῶ τὸν ἔπαινον, δεδιὼς, μὴ καθ' ὑπερβολὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὲρ σοῦ διαλέγεσθαι δόξω. τοσοῦτον γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἡ τῶν λόγων δύναμις ἔλαττον ἔχει τῆς ὄψεως, ὥστε τοῖς μὲν ὁρατοῖς οὐδεὶς ἀπιστεῖν ἀξιοῖ· τοὺς δὲ τούτων ἐπαίνους, οὐδ' ἂν ἐλλείπωσιν, ἀληθεῖς εἶναι νομίζουσι. § παυσάμενος οὖν περὶ τούτων, ἤδη πειράσομαί σοι συμβουλεύειν, ἐξ ὧν ἂν ἐντιμότερον ἔτι τὸν σαυτοῦ βίον καταστήσεις. βουλοίμην δ' ἂν σε μὴ πάρεργον ποιήσασθαι τὸ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς μέλλουσι ῥηθήσεσθαι, μηδ' ὑπολαμβάνειν τοῦθ', ὡς ἄρα ἐγὼ τούτοις κέχρημαι τοῖς λόγοις, οὐ τῆς σῆς ὠφελείας ἕνεκα, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἐπιθυμῶν, ἵνα μήτε διαμάρτης τῆς ἀληθείας, μήτ' ἀντὶ τῶν βελτίστων τὰ τυχόντα ἑλόμενος, χεῖρον περὶ σαυτοῦ βουλεύσῃ· καὶ γὰρ τοῖς μὲν ἀφανῆ καὶ ταπεινὴν τὴν φύσιν ἔχουσιν, οὐδ' ὅταν

μὴ κα-

μὴ καλῶς τι πράξωσιν, ἐπιπλήττομεν· τοῖς δ', ὥσπερ σύ, περιβλέπτοις γεγενημένοις, καὶ τὸ παραμελῆσαί τινος τῶν καλλίστων, αἰσχύνην φέρειν εἴωθεν. ἔτι δ' οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγων ψευσθέντες, καθ' ἑνὸς μόνου πράγματος οὐ τὰ κράτιστα ἔγνωσαν· οἱ δὲ τῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων συμβουλίας διαμαρτόντες, ἢ καταφρονήσαντες, παρ' ὅλον τὸν βίον τῆς ἑαυτῶν ἀγνωσίας ὑπομνήματα ἔχουσι. τούτων μὲν οὖν οὐδὲν δεῖ σε παθεῖν· σκοπεῖσθαι δέ, τί τῶν ἀνθρωπίνων μεγίστην δύναμιν ἔχει· καὶ τίνος καλῶς μὲν ἀποβάντος πλεῖστ' ἂν κατορθοῖμεν· διαφθαρέντος δέ, μέγιστ' ἂν βλαπτοίμεθα παρὰ τὸν βίον. οὐ γὰρ ἄδηλον, ὅτι τούτου καὶ μάλιστ' ἐπιμέλειαν ποιητέον, ὃ μεγίστην ῥοπὴν ἐφ' * ἑκάτερον ἐργάζεσθαι πέφυκε. § τὴν μὲν τοίνυν ἐν ἀνθρώποις διάνοιαν, ἁπάντων εὑρήσομεν ἡγεμονεύουσαν· ταύτην δὲ φιλοσοφίαν μόνην παιδεῦσαί τε ὀρθῶς καὶ γυμνάσαι δυναμένην. ἧς οἴομαί σε δεῖν μετασχεῖν, καὶ μὴ κατοκνῆσαι, μηδὲ φυγεῖν τὰς ἐνούσας ἐν αὐτῇ πραγματείας, ἐνθυμούμενον, ὅτι διὰ μὲν ἀργίας καὶ ῥαθυμίας, καὶ τὰ παντελῶς ἐπιπολῆς δυσχείρωτά ἐστι· διὰ δὲ καρτερίας καὶ φιλοπονίας, οὐδὲν τῶν ὄντων ἀγαθῶν ἀνάλωτον πέφυκε· καὶ διότι πάντων ἀλογώτατόν ἐστι, πρὸς μὲν χρηματισμὸν καὶ ῥώμην καὶ τὰ τοιαῦτα φιλοτίμως ἔχειν, καὶ πολλὰς ὑπομένειν κακοπαθείας, ἃ πάντα θνητά ἐστι, καὶ τῇ διανοίᾳ δουλεύειν * οὐκ εἴωθε· τὴν δ' ἐπιστατοῦσαν μὲν τῶν ἄλλων, συνδιατελοῦσαν δὲ τοῖς ἔχουσιν, ὅλου δ' ἡγεμονεύουσαν τοῦ

βίου,

βίῳ, μὴ ζητεῖν ὅπως διακείσεται βέλτιον. καίτοι καλὸν μὲν καὶ διὰ τύχην ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις θαυμάζεσθαι· πολὺ δὲ κάλλιον, διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὑτοῦ, μηδενὸς τῶν ἐνδόξων ἄμοιρον γενέσθαι· τῆς μὲν γὰρ ἐνίοτε καὶ τοῖς φαύλοις μετασχεῖν συνέβη· τῆς δ' οὐκ ἔστιν ἄλλοις μετουσία, πλὴν τοῖς ἐν ἀνδραγαθίᾳ διαφέρουσιν. ἀλλὰ μὴν περί γε τῆς φιλοσοφίας ἀκριβῶς μὲν ἕκαστα διελθεῖν, ἡγοῦμαι τὸν μέλλοντα χρόνον ἡμῖν ἐπιτηδειοτέρους καιροὺς παραδώσειν· συντόμως δ' εἰπεῖν, οὐδὲ νῦν οὐδὲν κωλύσει περὶ αὐτῆς. § ἓν οὖν πρῶτον ἐκεῖνό σε δεῖ καταμαθεῖν ἀκριβῶς, ὅτι πᾶσα μὲν παιδεία, δι' ἐπιστήμης καὶ μελέτης τινὸς συνέστηκεν· ἡ δὲ φιλοσοφία, καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων· ὅσῳ γὰρ ἀκριβεστέρους καὶ φρονιμωτέρους ἔχει τοὺς ἐφεστῶτας, τοσούτῳ κάλλιον αὐτὴν συγκεῖσθαι προσήκει. καίτοι τί ποτ' ἂν βουληθείημεν, τῆς μὲν διανοίας ἐπὶ τοῦ λέγειν καὶ βουλεύεσθαι τεταγμένης, τῆς δὲ φιλοσοφίας ἑκατέρου τούτων ἐμπειρίαν παραδιδούσης, μὴ ταύτην κατασχεῖν τὴν πραγματείαν, δι' ἧς ἀμφοτέρων τούτων ἐγκρατῶς ἕξομεν; τότε γὰρ εἰκὸς καὶ τὸν βίον ἡμῶν μεγίστην ἐπίδοσιν λαβεῖν, ὅταν τῶν κρατίστων ὀρεγόμενοι, τὰ μὲν διδακτὰ, τέχνῃ· τὰ δὲ λοιπὰ, γυμνασίᾳ τινὶ καὶ συνηθείᾳ κατασχεῖν δυνηθῶμεν. οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε ἐστὶν εἰπεῖν, ὡς οὐδὲν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ παρὰ τὴν ἐπιστήμην διαφέρομεν ἀλλήλων· ὅλως μὲν γὰρ ἅπασα φύσις βελτίων γίγνεται παιδείαν προσλαβοῦσα τὴν προσήκουσαν· πολὺ δὲ μάλισθ' ὅσαις ἐξ

ἀρχῆς εὐφυέστερον τῶν ἄλλων ἔχειν ὑπῆρξε· τοῖς μὲν γὰρ, αὐτῶν μόνον βελτίοσι γίγνεσθαι· τοῖς δὲ, καὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει διενεγκεῖν. § εὖ δ᾽ ἴσθι τὴν μὲν ἐκ τῶν πράξεων ἐμπειρίαν γιγνομένην σφαλερὰν οὖσαν, καὶ πρὸς τὸν λοιπὸν βίον ἀχρήστως ἔχουσαν· τὴν δ᾽ ἐκ τοῦ φιλοσοφεῖν παιδείαν, πρὸς ἅπαντα ταῦτα εὐκαίρως συγκεκραμένην. καίτοι τινὲς ἤδη καὶ δι᾽ εὐτυχίαν πραγμάτων γυμνασθέντες, ἐθαυμάσθησαν. σοὶ δὲ προσήκει τούτων μὲν καταφρονεῖν, σαυτοῦ δ᾽ ἐπιμέλειαν ἔχειν· οὐ γὰρ αὐτοσχεδιάζειν, ἀλλ᾽ ἐπίστασθαί σε δεῖ περὶ τῶν μεγίστων· οὐδ᾽ ἐπὶ τῶν καιρῶν μελετᾷν, ἀλλ᾽ ἀγωνίζεσθαι καλῶς ἐπίστασθαι. νόμιζε δὲ πᾶσαν μὲν τὴν φιλοσοφίαν μεγάλα τοὺς χρωμένους ὠφελεῖν· πολὺ δὲ μάλιστα τὴν περὶ τὰς πράξεις, καὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ἐπιστήμην· τῆς γὰρ γεωμετρίας, καὶ τῆς ἄλλης τοιαύτης παιδείας ἀπείρως μὲν ἔχειν αἰσχρόν· ἄκρον δὲ ἀγωνιστὴν γενέσθαι, ταπεινότερον τῆς σῆς ἀξίας. ἐν ἐκείνῃ δὲ τὸ μὲν διενεγκεῖν, ζηλωτόν· τὸ δ᾽ ἄμοιρον γενέσθαι, παντελῶς καταγέλαστον. γνοίης δ᾽ ἂν ἐξ ἄλλων τε πολλῶν, καὶ παραθεωρήσας τοὺς πρὸ σαυτοῦ γεγενημένους ἐνδόξους ἄνδρας· τοῦτο μὲν Περικλέα, τὸν συνέσει πλεῖστον τῶν καθ᾽ αὐτὸν διενεγκεῖν δόξαντα πάντων, ἀκούσεις πλησιάσαντα Ἀναξαγόρᾳ τῷ κλαζομενίῳ, καὶ, μαθητὴν ἐκείνου γενόμενον, ταύτης τῆς δυνάμεως μετασχόντα· τοῦτο δ᾽ Ἀλκιβιάδην εὑρήσεις φύσει μὲν πρὸς ἀρετὴν πολλῷ χεῖρον διακείμενον, καὶ τὰ μὲν ὑπερηφάνως, τὰ δὲ ταπεινῶς, τὰ

δ᾽ ὑπερ-

δ' ὑπεράκρως ζῆν προῃρημένον. ἀπὸ δὲ τῆς Σωκράτους ὁμιλίας, πολλὰ μὲν ἐπανορθωθέντα τοῦ βίου· τὰ δὲ λοιπὰ τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων ἔργων ἐπικρυψάμενον. εἰ δὲ δεῖ μὴ παλαιὰ λέγοντας διατρίβειν, ἔχοντας ὑπογυιοτέροις παραδείγμασι χρῆσθαι, τοῦτο μὲν Τιμόθεον, οὐκ ἐξ ὧν νεώτερος ὢν ἐπετήδευσεν, ἀλλ' ἐξ ὧν Ἰσοκράτει συνδιατρίψας ἔπραξε, μεγίστης δόξης καὶ πλείστων τιμῶν εὑρήσεις ἀξιωθέντα· τοῦτο δὲ Ἀρχύταν τὴν ταραντίνων πόλιν οὕτω καλῶς καὶ φιλανθρώπως διοικήσαντα, καὶ κύριον αὐτῆς καταστάντα, ὥστ' εἰς ἅπαντας τὴν ἐκείνου μνήμην διενεγκεῖν· ὃς ἐν ἀρχῇ καταφρονούμενος, ἐκ τοῦ Πλάτωνι πλησιάσαι τοσαύτην ἔλαβεν ἐπίδοσιν. καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως ἀποβέβηκε· πολὺ γὰρ ἦν ἀτοπώτερον, εἰ τὰ μὲν μικρὰ δι' ἐπιστήμης καὶ μελέτης ἠναγκαζόμεθα ἐπιτελεῖν, τὰ δὲ μέγιστα ἄνευ τέχνης καὶ ταύτης τῆς πραγματείας ἠδυνάμεθα πράττειν. περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν· οὐδὲ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὡς παντελῶς ἀπείρως ἔχοντός σου περὶ αὐτῶν ἐμνήσθην· ἀλλ' ἡγούμενος, τὰς τοιαύτας παρακλήσεις τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας προτρέπειν· τοὺς δ' εἰδότας παροξύνειν. § μηδὲν δὲ ὑπολάβῃς τοιοῦτον, ὡς ἄρα ἐγὼ ταῦτα εἴρηκα, διδάξειν αὐτὸς ἐπαγγελλόμενος σέ τι τούτων· οὐ γὰρ ἂν αἰσχυνθείην εἰπὼν, ὅτι πολλὰ μαθεῖν αὐτὸς ἔτι δέομαι· καὶ μᾶλλον ἀγωνιστὴς προῄρημαι τῶν * πόνων, ἢ διδάσκαλος εἶναι τῶν * ἄθλων· οὐχ ὡς ἀκαινόμενος δὲ ταῦτα διαιροῦμαι τὴν τῶν σοφιστεύειν ἑλομένων δόξαν, ἀλλ' ὅτι τἀληθὲς τοῦτον ἔχον τυγ-

χάνει

χάνει τὸν τρόπον. ἐπεὶ σύνοιδά γε πολλοὺς μὲν ἐξ ἀδόξων καὶ ταπεινῶν, ἐπιφανεῖς διὰ τῆς πραγματείας ταύτης γεγενημένους· Σόλωνα δὲ καὶ ζῶντα καὶ τελευτήσαντα μεγίστης δόξης ἠξιωμένον. ὃς οὐκ ἀπεληλαμένος τῶν ἄλλων τιμῶν, ἀλλὰ τῆς μὲν ἀνδρείας, τὸ πρὸς μεγαρέας τρόπαιον, ὑπόμνημα καταλιπών· τῆς δ' εὐβουλίας, τὴν Σαλαμῖνος κομιδήν· τῆς δ' ἄλλης συνέσεως τοὺς νόμους, οἷς ἔτι καὶ νῦν οἱ πλεῖστοι τῶν ἑλλήνων χρώμενοι διατελοῦσιν· ὅμως τοσούτων αὐτῷ καλῶν ὑπαρχόντων, ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον ἐσπούδασεν, ἢ τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν ὅπως γένηται, νομίζων τὴν φιλοσοφίαν οὐκ ὄνειδος, ἀλλὰ τιμὴν τοῖς χρωμένοις φέρειν· καλῶς ἐγνωκὼς αὐτὸ τοῦτο οὐχ ἧττον, ἢ καὶ τἄλλα, ἐφ' οἷς διήνεγκεν. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἄλλως γιγνώσκω, σοί τε παραινῶ φιλοσοφεῖν, μεμνημένῳ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων σαυτῷ· τούτου γὰρ ἕνεκα διῆλθον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου κἀγὼ περὶ αὐτῶν, οὐχ ὡς ἐκ τοῦ τὴν σὴν φύσιν ἐπαινεῖν ἀνακτήσεσθαί σε προσδοκῶν, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον προτρέψω σε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἐὰν μὴ παρὰ μικρὸν ποιήσῃ, μηδ' ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς μέγα φρονήσας, τῶν μελλόντων ὀλιγωρήσῃς· μηδ', εἰ τῶν ἐντυγχανόντων κρείττων εἶ, μηδὲν τῶν ἄλλων ζήτει διενεγκεῖν· § ἀλλ' ἡγοῦ κράτιστον μὲν εἶναι, τὸ πρωτεύειν ἐν ἅπασι. τούτου δ' ὀρεγόμενον ὀφθῆναι μᾶλλον συμφέρειν, ἢ προέχοντα ἐν τοῖς τυχοῦσι· καὶ μὴ καταισχύνῃς τὴν φύσιν, μηδὲ ψευσθῆναι ποιήσῃς τῶν ἐλπίδων τοὺς ἐπὶ σοὶ μέγα φρονοῦντας· ἀλλ' ὑπερβάλλεσθαι παρῶ τῇ

σαυτοῦ

σαυτοῦ δυνάμει τὴν τῶν εὐνουστάτων ἐπιθυμίαν. καὶ νόμιζε τοὺς μὲν ἄλλους λόγους, ὅταν ἐπιεικῶς ἔχωσι, τοῖς εἰποῦσι δόξαν περιτιθέναι· τὰς δὲ συμβουλίας τοῖς πεισθεῖσιν ὠφέλειαν καὶ τιμὴν προσάπτειν· καὶ τὰς μὲν περὶ τῶν ἄλλων κρίσεις, τὴν αἴσθησιν, ἣν ἔχομεν, δηλοῦν· τὰς δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων αἱρέσεις, τὴν ὅλην φύσιν ἡμῶν δοκιμάζειν. ἐν οἷς ἅμα κρίνων, αὐτὸς κριθήσεσθαι προσδόκα παρὰ πᾶσι· κἀμὲ, τὸν οὕτως ἐγκωμιάσαντά σε ἑτοίμως, ἐν ἀγῶνι γενήσεσθαι τῆς σῆς δοκιμασίας. διὸ δεῖ σέ τε τῶν ἐπαίνων ἄξιον εἶναι δόξαντα, κἀμὲ τῆς σῆς φιλίας ἀνεπιτίμητον εἶναι. οὐχ οὕτω δ᾽ ἂν σε προθύμως ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν * παρεκαλούμην, εἰ μὴ τῆς μὲν εὐνοίας τῆς ἐμῆς τοῦτον ἄν σοι κάλλιστον ἔρανον εἰσενεγκεῖν ᾤμην· τὴν δὲ πόλιν ἑώρων, διὰ μὲν ἀπορίαν τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν τοῖς τυχοῦσι πολλάκις χρωμένην, διὰ δὲ τὰς τούτων ἁμαρτίας αὐτὴν ταῖς μεγίσταις ἀτυχίαις περιπίπτουσαν. ἵν᾽ οὖν ἡ μὲν τῆς σῆς ἀρετῆς, σὺ δὲ τῶν παρὰ ταύτης τιμῶν ἀπολαύσης, προθυμότερόν σοι παρεκελευσάμην· § καὶ γὰρ οὐδ᾽ ἐπὶ σοὶ νομίζω γενήσεσθαι ζῆν ὡς ἔτυχεν· ἀλλὰ προστάξειν σοι τὴν πόλιν τῶν αὐτῆς τι διοικεῖν· καὶ ὅσῳ τὴν φύσιν ἐπιφανεστέραν ἔχεις, τοσούτῳ μειζόνων ἀξιώσειν, καὶ θᾶττον βουλήσεσθαι πεῖράν σου λαμβάνειν. καλὸν οὖν παρεσκευάσθαι τὴν γνώμην, ἵνα μὴ τότε πλημμελῆς. τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἦν ἔργον, εἰπεῖν ἅ σοι συμφέρειν ἡγοῦμαι πεπρᾶχθαι· σὸν δὲ, βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν. προσήκει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ζητοῦντας οἰκείως πρὸς σὲ διακεῖσθαι, μὴ τὰς ἐπι-

πολλοὺς ἡδονὰς καὶ διατριβὰς ἀγαπᾶν, μηδ' ἐπὶ ταύτας προκαλεῖσθαι· ἀλλὰ φιλοπονεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως τὸν σὸν βίον ὡς λαμπρότατον καταστήσουσιν· αὐτοί τε γὰρ οὕτως ἂν μάλιστα ἐπαινοῖντο, καὶ σοὶ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιοι γένοιντο. μέμφομαι μὲν οὖν οὐδὲ νῦν οὐδένα τῶν σοὶ πλησιαζόντων· καὶ γάρ μοι δοκεῖ τῆς ἄλλης εὐτυχίας τῆς σῆς καὶ τοῦθ' ἓν εἶναι, τὸ μηδενὸς φαύλου τυχεῖν ἐραστοῦ· ἀλλ' οὓς ἄν τις ἕλοιτο βουλόμενος φίλους ἐκ τῶν ἡλικιωτῶν ἐκλέγεσθαι. παραινῶ μέντοι σοι φιλοφρονεῖσθαι μὲν πρὸς ἅπαντας τούτους καὶ ἔχειν ἡδέως· πείθεσθαι δὲ τοῖς πλεῖστον νοῦν ἔχουσιν αὐτῶν, ἵνα καὶ τούτοις αὐτοῖς ἔτι σπουδαιότερος δοκῇς εἶναι, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις. εὐτύχει.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προὐτίθετο, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἄν, ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τι μοι τῶν ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον· εἰ δὲ μή, τότ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην, ἃ γιγνώσκω, λέγειν. ἐπειδὴ δ', ὑπὲρ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, περὶ τούτων νυνὶ σκοπεῖτε, ἡγοῦμαι, καὶ πρῶτος ἀναστάς, εἰκότως ἂν μετὰ τούτους δοκεῖν λέγειν. § εἰ μὲν οὖν εἶχε καλῶς τὰ πράγματα, οὐδὲν ἂν ἔδει συμβουλεύειν, ἐπειδὴ δ', ὡς ἅπαν-

τες ὁρᾶτ', ἔχει δυσκολίαν, ὡς ἐκ τοιȣ́των, πειράσομαι συμβȣλεύειν ἃ κράτιϛα εἶναι νομίζω. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνωκέναι δεῖ, ὡς ȣ̓δὲν, ὧν ἐποιεῖτε ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν ὄντες, τοῦ λοιποῦ πρακτέον ἐϛὶν, ἀλλὰ πάντα τἀναντία· εἰ γὰρ ἐκεῖνα φαῦλα πεποίηκε τὰ πράγματα, τἀναντία εἰκὸς βελτίω ποιῆσαι. ἔπειτα νομιϛέον, ȣ̓χ, ὃς ἂν ὑμῖν ᾖ μηδὲν, ἢ μικρὰ προσάττῃ, τȣ̃τον ὀρθῶς λέγειν· ὁρᾶτε γὰρ, ὡς ἐκ τῶν τοιȣ́των ἐλπίδων καὶ λόγων εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα· ἀλλ', ὃς ἂν, τὸ χαρίζεσθαι παρεὶς, ἃ δεῖ, καὶ δι' ὧν παυσαίμεθα αἰσχύνην ὀφλισκάνοντες, καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγῃ· καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς, εἰ μὲν, ὅσα ἂν τῷ λόγῳ τις ὑπερβῇ, λυπῆσαι μὴ βȣλόμενος, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν. εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐϛι φενακίζειν ἑαυτȣ̀ς, καὶ μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης πρᾶξαι ταῦτα, ἃ πάλαι ἐθελοντὰς προσῆκε ποιεῖν.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρίϛαταί μοι, ὅταν τό, τε τῆς πολιτείας ὄνομα ὑμῶν ἀκούσω, καὶ ὅταν τὸν τρόπον, ὃν προσφέρονταί τινες ὑμῶν τοῖς ὑπὲρ ταύτης λέγουσιν, ἴδω. τὴν μὲν γὰρ πολιτείαν, δημοκρατίαν, ὥσπερ ἅπαντες ἴϛε, ὀνομάζετε· τῶν δὲ τἀναντία ταύτῃ λεγόντων ἐνίους ἥδιον ἀκούοντας ὁρῶ. ὃ καὶ θαυμάζω τίς ποτε ἡ πρόφασις. πότερον προῖκα λέγειν ταῦτ' αὐτȣ̀ς οἴεσθε; ἀλλ' οἱ τῶν ὀλιγαρχιῶν, ὑπὲρ ὧν ȣ̃τοι

λέγουσι, κύριοι καὶ πλείω σιωπῇ μᾶλλον ἂν δοῖεν. ἀλλὰ βελτίω ταῦτ' εἶναι τῶν ἑτέρων ὑπειλήφατε; βελτίων ἄρα ὑμῖν ὀλιγαρχία δημοκρατίας φαίνεται. ἀλλ' αὐτοὺς εἶναι βελτίους ἡγεῖσθε; καὶ τίς ἂν ὑφ' ὑμῶν χρηστὸς νομίζοιτο εἰκότως, ἐναντία τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ δημηγορῶν; οὐκοῦν λοιπὸν ἁμαρτάνειν ὑμᾶς, ὅταν οὕτως ἔχητε τὴν γνώμην. τοῦτο τοίνυν φυλάττεσθε μὴ πάσχειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅπως μή ποτε τοῖς ἐπιβουλεύουσι λαβὴν δώσετε· εἶτα τότε αἰσθήσεσθε ἡμαρτηκότες, ἡνίκα οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῖν πλέον ἔσται. § τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ πάνθ' ὡς ἂν ἡμεῖς βουλοίμεθα, ἔχειν, μήτε παρ' αὐτοῖς ἡμῖν, μήτε παρὰ τοῖς συμμάχοις, ἴσως οὐδέν ἐστι θαυμαστόν· πολλῶν γὰρ τὸ τῆς τύχης αὐτόματον κρατεῖ· καὶ πολλαὶ προφάσεις τοῦ μὴ πάντα κατὰ γνώμην συμβαίνειν, ἀνθρώποις εἰσί. τὸ δὲ μηδ' ὁτιοῦν μεταλαμβάνειν τὸν δῆμον, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπράττοντας περιεῖναι, τοῦτο καὶ θαυμαστὸν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ φοβερὸν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ὡς καὶ ἐγὼ κρίνω. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ παντός ἐστιν αὕτη μοι τοῦ λόγου.

Ἀντὶ πολλῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χρημάτων, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε σκοποῦντες, οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἑλέσθαι. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει ἐθελοντὰς ἀκούειν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἐπελθεῖν ἂν εἰπεῖν· ὥστ' ἐξ ἁπάντων

των ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

Ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον, ἐπειδὴ ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ἑλέσθαι τῶν ῥηθέντων ὅ, τι ἂν βούλησθε, ἁπάντων ἀκοῦσαι· καὶ γὰρ πολλάκις συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον τοῦτο μὲν μὴ λέγειν ὀρθῶς, ἕτερον δέ τι. ἐκ μὲν οὖν τοῦ θορυβεῖν τάχ' ἂν δυσχεράναντες πολλῶν χρησίμων ἀποστερηθείητε. ἐκ δὲ τοῦ μετὰ κόσμου καὶ σιγῆς ἀκοῦσαι, καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα ἅπαντα ποιήσετε, κἂν δοκῇ τις παραληρεῖν, παραλείψετε. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' εἴωθα μακρολογεῖν, οὔτ' ἄν, εἰ τὸν ἄλλον εἰώθειν χρόνον, νῦν ἂν ἐχρησάμην τούτῳ, ἀλλ', ἃ συμφέρειν ὑμῖν νομίζω, ταῦτα, ὡς ἂν δύνωμαι, διὰ βραχυτάτων ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς· § ὁρῶ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παντάπασι πρόδηλον ὄν, οὓς τε ἂν ἀκούσητε λόγους ἡδέως, καὶ πρὸς οὓς οὐκ οἰκείως ἔχετε· οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν λέγειν ἅ τις οἴεται χαριεῖσθαι, τῶν παρακρούσασθαί τι βουλομένων εἶναι νομίζω· τὸ δ' ὑφίστασθαι, περὶ ὧν πέπεικεν ἑαυτὸν συμφέρειν τῇ πόλει, κἂν θορυβηθῆναι, κἂν ἄλλο τι βούλησθ' ὑμεῖς, εὔνου καὶ δικαίου πολίτου τοῦτο κρίνω. βουλοίμην δ' ἂν ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲ δι' ἓν τῶν ἄλλων, δι' ἐκεῖνο ὑπομεῖναι τοὺς λόγους ἀμφοτέρων, ἵν', ἐὰν μὲν ὀρθότερον φανῇ τις λέγων, ὧν ὑμεῖς ὡρμήκατε, χρήσησθε τούτῳ. ἂν δ' ἀπολειφθῇ, καὶ μὴ δύνηται διδάξαι, δι' αὑτὸν, ἀλλὰ μὴ δι' ὑμᾶς οὐκ ἐθέλοντας ἀκούειν, τοῦτο πεπονθέναι δοκῇ. ἔτι δ' οὐδὲ πάθοιτ' ἂν ἀηδὲς οὐδὲν τοιοῦτον, εἰ πολλά τινος ληροῦντος ἀκούσαιτε, ἢ εἰ τῶν δεόντων τι λέ-

γειν ἔχοντά τινα εἰπεῖν κωλύσαιτε. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ δοκιμάζειν ὀρθῶς ἅπαντ᾽ ἐστὶ, μηδὲν οἴεσθαι πρότερον γιγνώσκειν, πρὶν μαθεῖν· ἄλλως τε καὶ συνειδότας πολλάκις ἤδη πολλοὺς μετεγνωκότας. ἂν τοίνυν ὑμεῖς ταῦθ᾽ ὑπάρξητε νῦν πεπεισμένοι, οἶμαι μετὰ βραχέων λόγων καὶ αὐτὸς ἄν τι λέγειν εἰκότως δόξειν, καὶ ὑμῖν τὰ βέλτιστα φαίνεσθαι λέγων.

Πολλῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, λόγων εἰρημένων παρὰ πάντων τῶν συμβεβουλευκότων, οὐδὲν ὑμᾶς νῦν ὁρῶ ὄντας ἐγγυτέρω τοῦ, τί πρακτέον, εὑρῆσθαι, ἢ πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι. αἴτιον δὲ τούτου ταὐτὸ, ὅπερ, οἶμαι, τοῦ κακῶς ἔχειν τὰ ὅλα· οὐ γὰρ παραινοῦσιν ὑμῖν ὑπὲρ τῶν παρόντων οἱ λέγοντες· ἀλλ᾽ ἑαυτῶν κατηγοροῦσι, καὶ λοιδοροῦνται, ὡς μὲν ἐγὼ κρίνω, συνεθίζοντες ὑμᾶς ἄνευ κρίσεως, ὅσων εἰσὶν αἴτιοι κακῶν, ἀκούειν, ἵν᾽, ἄν ποτ᾽ ἄρα εἰς ἀγῶνα καθιστῶνται, μηδὲν ἡγούμενοι καινὸν ἀκούειν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὧν ὤργισθε πολλάκις, πραότεροι δικασταὶ καὶ κριταὶ γίγνησθε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν, δι᾽ ἣν ταῦτα ποιοῦσιν, ἴσως ἀνόητον ἀκριβῶς ζητεῖν εἴη ἂν ἐν τῷ παρόντι. ὅτι δὲ ὑμῖν οὐχὶ συμφέρει, διὰ τοῦτο ἐπιτιμῶ. ἐγὼ δ᾽ οὔτε κατηγορήσω τήμερον οὐδενὸς, οὔτε ὑποσχήσομαι τοιοῦτον οὐδὲν, ὃ μὴ παραχρῆμα ἐπιδείξω· οὐδ᾽ ὅλως τῶν αὐτῶν τούτοις οὐδὲν ποιήσω· ἀλλ᾽ ἃ βέλτιστα μὲν τοῖς πράγμασι, συμφέροντα δὲ τοῖς βουλευομένοις ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦθ᾽, ὡς ἂν δύνωμαι, διὰ βραχυτάτων εἰπὼν, καταβήσομαι.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοὺς προγόνους ὑμῶν, λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γε ἐκείνοις, οὓς ἐγκωμιάζουσι, ποιεῖν. περὶ γὰρ πραγμάτων ἐγχειροῦντες, ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, αὐτοὶ μὲν τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν ἐκφέρονται. τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν, ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνεσθαι ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τῆς μὲν ἐκείνων ἀρετῆς μέγιστον ἔπαινον ἡγοῦμαι τὸν χρόνον· οὗ πολλοῦ γεγενημένου, μείζω τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέντων οὐδένες ἄλλοι * παραδείξασθαι δεδύνηνται. αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκῆτε μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι· καὶ γὰρ οὕτως ἔχει. εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ λέγοντες δεινοὶ φανείημεν, οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερα εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχοίη. εἰ δὲ παρελθὼν ὁστισοῦν δύναιτο, * ὅ, τι διδάξαι, καὶ πεῖσαι, τίς παρασκευὴ, καὶ πόση, καὶ πόθεν πορισθεῖσα, χρήσιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν λέλυται φόβος. ἐγὼ δὲ τοῦτο, ἂν ἄρα οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα.

Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς ἀρκάσι, καὶ οἱ τοῖς λακεδαιμονίοις συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ' ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφιγμένων ἔργον· τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν, καὶ τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ φιλονεικίας, τῶν ἐνθάδε συμβουλεύειν

ἀξιούντων. νῦν δ' ἔγωγε εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοιτο τὸ γιγνώσκεσθαι, καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικιστὶ, πολλοὺς ἂν οἴομαι, τοὺς μὲν ἀρκάδας, τοὺς δὲ λάκωνας αὐτῶν εἶναι, νομίσαι. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν ἐστί. συνεξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ, τῶν δὲ ταυτὶ βουλομένων, ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν, καὶ ταῦθ' ὑμεῖς μὴ περιμείνητε μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους. οὐ μὴν ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτὸς, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν φλυαρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτιστα νομίζω τῇ πόλει, προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕστερον, ἐὰν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω. ἐκ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑπ' αὐτῶν, ἄρξομαι, ἃ κράτιστα νομίζω, διδάσκειν.

Οὐχὶ ταῦτα γιγνώσκων ἐνίοις τῶν εἰρηκότων ἀνέστηκα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους αἰτιάσομαι κακίᾳ τἀναντία τοῖς βελτίστοις εἰρηκέναι· ἀλλ' ὅτι πολλοὶ τοῦ τὰ πράγματα κρίνειν ἀμελήσαντες, τοὺς λόγους σκοπεῖν, οὓς ἐροῦσιν, εἰώθασι· κἂν τούτοις ἀφθόνως ἐντύχωσιν, ἑτοίμως δημηγορεῖν νομίζουσιν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκότες, οὐδὲ λογιζόμενοι παρ' ἑαυτοῖς, ὅτι πολλῶν πράξεων ἐν πολλῷ χρόνῳ πᾶσι πεπραγμένων, καὶ διὰ τοὺς καιροὺς ἐνίων ὑπεναντίων αὐταῖς, ἂν, τὰς προτέρας τις ὑπερβαίνων, τὰς ὑστέρας λέγῃ, λήσει τὸ ῥᾷστον τῶν ἔργων ποιῶν, αὐτὸν ἐξαπατῶν. οἱ μὲν οὖν οὕτω χρώμενοι τῷ συμβουλεύειν, δοκοῦσί μοι τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν γιγνομένην αὐτοῖς,

ἱκα-

ἱκανὴν φιλοτιμίαν ἡγεῖσθαι. ἐγὼ δὲ νομίζω χρῆναι τὸν τῇ πόλει περὶ πραγμάτων ἐπιχειροῦντα συμβουλεύειν, μᾶλλον, ὅπως τὰ δόξαντα συνοίσει, σκοπεῖν, ἢ ὅπως οἱ παραχρῆμα λόγοι χάριν ἕξουσι· δεῖ γὰρ τοῖς ἐπὶ τῶν λόγων εὐδοκιμοῦσι, συμφέροντός τινος ἔργου πρᾶξιν προσεῖναι, ἵνα μὴ νῦν μόνον, ἀλλ' ἀεὶ τὰ ῥηθέντα καλῶς ἔχῃ.

Εἰ μὲν ἐγνώκατ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τί βέλτιστον ὂν τυγχάνει πρᾶξαι περὶ τῶν παρόντων, ἁμάρτημα τὸ συμβουλεύειν προτιθέναι· ἃ γὰρ αὐτοὶ, πρὶν ἀκοῦσαι, δοκιμάζετε συμφέρειν, τί δεῖ ταῦτα ἀκούοντας μάτην ἐνοχλεῖσθαι; εἰ δὲ σκοπεῖτε καὶ βουλεύεσθε, ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων δοκιμάσαι δέον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει τὸ κωλύειν τοὺς βουλομένους λέγειν. παρὰ μὲν γὰρ τῶν ὅλως ἀποστερεῖσθε ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν, εἴ τι χρήσιμον ἐντεθύμηνται. τοὺς δ', ἀφέντας, ἃ τυγχάνουσιν ἐγνωκότες, ὧν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴονται, ταῦτα ποιεῖτε συμβουλεύειν. ἔστι δὲ ἁμαρτάνειν μὲν βουλομένων, τὸ συναναγκάζειν τὸν παριόντα, ἃ βούλεσθε, λέγειν· βουλευομένων δὲ, ἀκούσαντας ἃ γιγνώσκει, σκοπεῖν· κἂν τι καλῶς ἔχῃ, χρῆσθαι. λέγω δὲ ταῦτα, οὐκ ἐναντία τοῖς ὑμῖν ἀρέσκουσι μέλλων παραινεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνο εἰδὼς, ὅτι, ἂν μὲν μὴ θελήσητε τῶν ἀντιλεγόντων ἀκοῦσαι, ἐξηπατῆσθαι φήσουσιν ὑμᾶς· ἂν δ' ἀκούσαντες μὴ πεισθῆτε, ἐξεληλεγμένοι παραχρῆμ' ἔσονται τὰ χείρω παραινοῦντες.

Οἴομαι πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γιγνώσκειν, ὅτι οὐ κρινοῦντες ἥκετε σήμερον οὐδένα τῶν

[illegible]. [illegible] ...λευσάμενοι περὶ τῶν παρόντων.
[illegible] ...αἰτίας προέσθαι πάσας, καὶ
[illegible] ...του πέπεικεν ἕκαστος ἑαυ-
[illegible]. εἰ δέ τίς τι χρήσιμον, ἢ
[illegible]. [illegible] νῦν ἀποφαινέσθω. τὸ
[illegible]. [illegible] ...αγγελμένοις ἐγκαλούντων
[illegible] περὶ τῶν παρόντων καὶ γενη-
[illegible] λοιδορίας, οὐδὲ μέμ-
[illegible]. [illegible] ...μβουλῆς εἶναί μοι δο-
[illegible] ...ξασθαι, ὃ τούτοις ἐπι-
[illegible] ...βουλεῦσαι δὲ, ἃ κράτιστα
[illegible].

[illegible] ἄνδρες ἀθηναῖοι, νομίζω,
[illegible] ...λου τὴν γνώμην ἀνδρός
[illegible] ...λεῖν τῶν ἐπὶ τὰ κοινὰ
[illegible] ...βελτίστου μηδὲν φρον-
[illegible] ...ειν, τὰ δὲ πρὸς φι-
[illegible] ἔνιοι τῶν δευρὶ παριόν-
[illegible] ...ἂν εἴποιμι, ὅτι μοι
[illegible] τοιοῦτον, μέγιστα ἡ-
[illegible] οὐδέποτ' οὐδὲ παύσα-
[illegible] δὲ παραινῶ, μὴ, προϊε-
[illegible] τοῦτο νομίζειν, δίκην,
[illegible] ...λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τού-
[illegible] ...κελεύειν, καὶ αὐτοὺς, ὥσ-
[illegible]. βουλευομένους, τὰς ἰδί-
[illegible]. τὸ κοινῇ βέλτιστον σκο-
[illegible] ...οὐδείς, οὐδ' ἅμα πάν-

τες οἱ

τες οἱ πολιτευόμενοι, τῶν νόμων, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἐστὲ, ἀξιόχρεῳ εἰσι, διαφθαρέντων, δίκην δοῦναι.

Ἴσως ἐπίφθονον ἂν τισιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δόξειεν εἶναι, εἴ τις ὢν ἰδιώτης, καὶ τῶν πολλῶν ὑμῶν εἷς, ἑτέρων συμβεβουλευκότων, οἳ καὶ τῷ πάλαι πολιτεύεσθαι, καὶ τῷ παρ' ὑμῖν δόξαν ἔχειν, προέχουσι, παρελθὼν εἴποι, ὅτι οὐ μόνον αὐτῷ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ' οὐδ' ἐγγὺς εἶναι τοῦ τὰ δέοντα γιγνώσκειν. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε οὕτω σφόδρα οἴομαι μᾶλλον ὑμῖν συμφέροντα ἐρεῖν τούτων, ὥστε οὐκ ὀκνήσω πάντα, ἃ τυγχάνουσιν εἰρηκότες, ἄξια μηδενὸς εἶναι φῆσαι. νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, εἰ μὴ τὸν λέγοντα, ἀλλὰ τὰ συμβουλευόμενα σκοποῖτε. δεῖ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὴν παρ' ὑμῶν εὔνοιαν μή τισὶν, ὥσπερ ἐκ γένους, ἀλλὰ τοῖς τὰ βέλτιστα ἀεὶ λέγουσιν, ὑπάρχειν.

Βουλοίμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, προσέχοντας, ἃ μέλλω λέγειν, ἀκοῦσαι. καὶ γάρ ἐστιν οὐ μικρά. ἐγὼ θαυμάζω, τί δή ποτε, πρὶν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι, ὅτῳ τις ἂν ὑμῶν ἐντύχῃ, οὗτος εὐπόρως εἰπεῖν ἔχει, δι' ὧν ἂν τὰ παρόντα πράγματα βελτίω γένοιτο· καὶ πάλιν αὐτίκα δὴ μάλα, ἐὰν ἀπέλθητε, ὁμοίως ἕκαστος ἐρεῖ τὰ δέοντα· ἐν δὲ τῷ περὶ τούτων σκοπεῖν ὄντες, καὶ συνειλεγμένοι, πάντα μᾶλλον, ἢ ταῦτα λεγόντων τινῶν ἀκούετε; ἆρά γε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γνῶναι μέν ἐστιν ἑκάστῳ τὰ δέονθ' ὑμῶν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἐπίσταται, ποιεῖν δ' αὐτὸς ἕκαστος οὐ χαριεῖται; καὶ ἰδίᾳ μὲν, ὡς ἄρα αὐτὸς ἕτοιμος τὰ βέλτιστα πράττειν δόξων, τοῖς

ἄλλοις ἐπιτιμᾷ· κοινῇ δ' εὐλαβεῖται τὰ τοιαῦτα ψηφίζεσθαι, δι' ὧν ἐν τῷ λειτουργεῖν τι τῶν καθηκόντων ἅπαντες ἔσεσθε; εἰ μὲν τοίνυν μηδένα καιρὸν οἴεσθε ἥξειν, ὃς εἴσω τῆς εἰρωνείας ἀφίξεται ταύτης, καλῶς ἂν ἔχοι τοῦτον τὸν τρόπον διάγειν. εἰ δὲ τὰ πράγματα ὁρᾶτε ἐγγυτέρω προσάγοντα, δεῖ σκοπεῖσθαι, ὅπως μὴ πλησίον αὐτοῖς μάχησθε, ἃ πόῤῥωθεν ἔξεστι φυλάξασθαι, καὶ τοὺς νῦν περιοφθέντας, ἐφηδομένους ὕστερον ἔχητε. οἷς ἂν πάσχητε.

Περὶ μὲν τῶν παρόντων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πραγμάτων τῇ πόλει, καίπερ οὐκ ἐχόντων, ὡς δεῖ, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι ζητῆσαι, τί ἄν τις πράξας, βελτίω ποιήσειεν. ὄντινα δὲ χρὴ τρόπον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, τοῦτο παμπόλλην δυσκολίαν ἔχειν νομίζω, οὐχ ὡς οὐ συνησόντων, ὅταν τις λέγῃ, ἀλλ' οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτιστα τοῖς πράγμασι, συνειθίσθαι μοι δοκεῖτε ἀκούειν, ὥστε δέδοικα, μὴ τῷ τὰ νῦν βέλτιστα εἰπόντι, ἣν τοῖς ἐξηπατηκόσι προσῆκεν ἀπέχθειαν ὑπάρχειν παρ' ὑμῶν, ταύτην ἀπενέγκασθαι συμβῇ. ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς πολλάκις, οὐ τοὺς αἰτίους τῶν πραγμάτων μισοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ αὐτῶν εἰπόντας τι πρὸς ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ οὕτως ἀκριβῶς ταῦτα λογιζόμενος, ὅμως οἶμαι πάντα παρεὶς τἄλλα, περὶ αὐτῶν τῶν παρόντων ἃ κράτιστα νομίζω, λέγειν.

Εβουλόμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ᾗ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰώθατε προσφέρεσθαι φιλανθρωπίᾳ, ταύτῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι. νυνὶ

δὲ ἀμεί-

δὲ ἀμείνους ἐστὶ τὰ τῶν ἄλλων δεινὰ ἐπανορθοῦν, ἢ τῶν ὑμῖν αὐτοῖς συμβαινόντων φροντίζειν. ἴσως μὲν οὖν αὐτὸ τοῦτό τις ἂν φήσειε μέγιστον ἔπαινον φέρειν τῇ πόλει, τὸ μηδενὸς ἕνεκα κέρδους ἰδίου πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δικαίου προῃρῆσθαι. ἐγὼ δὲ ταύτην τ᾽ ἀληθῆ τὴν δόξαν εἶναι νομίζω κατὰ τῆς πόλεως, καὶ βούλομαι. κἀκεῖνο δ᾽ ὑπολαμβάνω σωφρόνων ἀνθρώπων ἔργον εἶναι, ἴσην πρόνοιαν τῶν αὐτοῖς οἰκείων, ὅσην περὶ τῶν ἀλλοτρίων, ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ φιλάνθρωποι μόνον, ἀλλὰ καὶ νοῦν ἔχοντες φαίνησθε.

Ἴσως, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, προσήκει τῷ βουλομένῳ τι παραινεῖν ὑμῖν, οὕτω πειρᾶσθαι λέγειν, ὡς καὶ δυνήσεσθε ὑπομεῖναι· εἰ δὲ μὴ τοῦτ᾽, ἀφέντα τοὺς ἄλλους ἅπαντας λόγους, περὶ αὐτῶν, ὧν σκοπεῖτε, συμβουλεύειν, καὶ ταῦθ᾽ ὡς διὰ βραχυτάτων. οὐ γὰρ ἐνδείᾳ μοι δοκεῖτε λόγων οὐδὲ νῦν ὁρᾶν τὰ πράγματα πάντα λελυμασμένα, ἀλλὰ τῷ τοὺς μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι, τοὺς δὲ μήπω τούτου δεδωκότας πεῖραν, μᾶλλον ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, σπουδάζειν, ἢ πῶς ἔργον, ἐξ ὧν λέγουσί, τι συμφέρον πραχθήσεται. ἐγὼ δ᾽ ἵνα μὴ λάθω τοὐναντίον, οὗ φημι δεῖν, αὐτὸς ποιῶν, καὶ πλείω περὶ τῶν ἄλλων λέγω, ἢ περὶ ὧν ἀνέστην ἐρῶν, ἀφεὶς τἄλλα πάντα, ἃ παραινῶ, καὶ δὴ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

Δοκεῖτέ μοι δικαίως, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, προσέχειν τὸν νοῦν, εἴ τις ὑπόσχοιτο ὑμῖν ταῦτα δίκαια

καὶ

καὶ συμφέροντα δείξειν ὄντα, ὑπὲρ ὧν βουλευόμεθα. ἐγὼ τοίνυν οἴομαι τοῦτο ποιήσειν οὐ χαλεπῶς, ἂν ὑμεῖς βραχύ τι μοι πεισθῆτε πάνυ. μὴ πάνθ' ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης ὑμῶν περὶ τῶν παρόντων, ὀρθῶς ἐγνωκέναι πεπείσθω, ἀλλ' ἐὰν παρὰ ταῦτά τι συμβαίνῃ λέγεσθαι, σκοπείτω, πάντα ὑπομείνας ἀκοῦσαι· εἶτ', ἐὰν ὀρθῶς εἰρῆσθαί τι δοκῇ, χρήσθω. οὐ γὰρ ἧττον ὑμέτερον ἔσται τῶν χρησομένων τὸ κατορθωθὲν, ἢ τοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπόντος. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ σκοπεῖν ὀρθῶς, ἐστὶ, μὴ βεβουλεῦσθαι, πρὶν, ἐξ ὧν δεῖ βουλεύσασθαι, ἀκοῦσαι. οὐ γὰρ αὐτὸς οὔτε καιρὸς, οὔτε τρόπος τοῦ τ' ἐπικυρῶσαι τὰ δοκοῦντα, καὶ τοῦ σκέψασθαι, τί πρῶτον δοκεῖ συμφέρειν.

Μεθ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρελήλυθα βουλευσόμενος, πότερον χρή με λέγειν, ἢ μή. διὸ δ' αὐτὸς τοῦτ' ἀπορῶ κρῖναι, φράσω πρὸς ὑμᾶς. ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκεῖ τῷ μήθ' αὑτῷ, μήτε τισὶ χαρίσασθαι βουλομένῳ, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν εἰπεῖν, ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν μάλιστα συμφέρειν, καὶ συνειπεῖν ἃ καλῶς λέγουσιν ἀμφότεροι, καὶ τοὐναντίον ἀντειπεῖν ὅσα μὴ δίκαια ἀξιοῦσιν. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς * ὑπομείνητε ἀκοῦσαι ταῦτ' ἀμφότερα διὰ βραχέων, πολλῷ βέλτιον ἂν περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσαισθε. εἰ δὲ πρὶν μαθεῖν, ἀποσταίητε, γένοιτ' ἂν ἐμοὶ μηδ' ἑτέρους ἀδικοῦντι, πρὸς ἀμφοτέρους διαβεβλῆσθαι. τοῦτο δ' οὐχὶ δίκαιός εἰμι παθεῖν. ἐὰν μὲν οὖν κελεύητε, ἕτοιμός εἰμι λέγειν. εἰ δὲ μὴ, καὶ σιωπᾶν ἔχει μοι καλῶς.

Καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ συμφέρον ὑμῖν ἡγοῦμαι, τὰς μὲν αἰτίας καὶ τὰς κατηγορίας, ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, παραλείπειν· περὶ τῶν παρόντων δὲ λέγειν, ὅ, τι βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖται. ὅτι μὲν γάρ τινων αἰτίων ὄντων, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, πάντες ἐπιστάμεθα. ἐξ ὅτου δὲ τρόπου βελτίω δύναιτ' ἂν γενέσθαι, τοῦτο τοῦ συμβουλεύοντος ἔργον εἰπεῖν. ἔπειτ' ἔγωγε νομίζω καὶ κατηγόρους εἶναι τῶν ἀδικούντων χαλεποὺς, οὐ τοὺς ἐν τοιούτοις καιροῖς ἐξετάζοντας τὰ πεπραγμένα, ὅτ' οὐδεμίαν δώσουσι δίκην· ἀλλὰ τοὺς τοιοῦτό τι συμβουλεῦσαι δυνηθέντας, ἀφ' οὗ βελτίω τὰ παρόντα γένοιτ' ἄν. διὰ γὰρ τούτους ἐφ' ἡσυχίας καὶ παρ' ἐκείνων ἐγγένοιτ' ἂν ὑμῖν δίκην λαβεῖν. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους λόγους πάντας περιέργους ἡγοῦμαι. ἃ δ' ἂν οἴομαι συνενεγκεῖν περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι, τοσοῦτον ἀξιώσας μόνον, ἂν ἄρα του μέμνημαι τῶν πεπραγμένων, μὴ κατηγορίας με ἕνεκα ἡγεῖσθε λέγειν, ἀλλ' ἵνα δείξας ἃ τότε ἡμάρτετε, νῦν ἀποτρέψω ταὐτὰ παθεῖν.

Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μηδενὶ συμπολιτευόμενοι τοσαύτην ἤγομεν ἡσυχίαν, ὅσηνπερ ἐν τῷ παρόντι, οὔτε τὰ νῦν ἂν γεγενημένα συμβῆναι νομίζω, τῶν τε ἄλλων οἶμαι πολλὰ βέλτιον ἂν ὑμῖν ἔχειν. νῦν δ' ὑπὸ τῆς ἐνίων ἀσελγείας, οὔτε παρελθεῖν, οὔτε εἰπεῖν, οὐθ' ὅλως λόγου τυχεῖν ἐστίν. ὅθεν συμβαίνει πολλὰ, καὶ οὐκ ἐπιτήδεια ἴσως. εἰ μὲν οὖν δεῖ ταῦτα πυνθάνεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅ, τι χρὴ ποιῆσαι, καὶ πάσχειν, οἷάπερ νυνὶ,

βουλε-

βούλεσθε. ψηφιεῖσθε, ἅπερ ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων, καθέλκειν τριήρεις, ἐμβαίνειν, εἰσφέρειν. πάντα ταῦτ' ἤδη. ἃ τριῶν ἡμερῶν, ἢ πέντε, ἂν σιωπηθῇ τὰ παρὰ τῶν πολεμίων, καὶ σχῶσιν ἡσυχίαν ἐκεῖνοι, πάλιν οὐκέτι καιρὸν εἶναι πράττειν ὑπολήψεσθε. ὅπερ, ἡνίκα ἐν Ἑλλησπόντῳ Φίλιππον ἠκούσαμεν, συνέβη· καὶ πάλιν, ἡνίκ' εἰς Μαραθῶνα τριήρεις αἱ λῃστρίδες προσέσχον. ὡς γὰρ ἂν χρήσαιτό τις, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καλῶς δυνάμει παρεσκευασμένῃ, οὕτως ὑμεῖς εἰώθατε τῷ βουλεύεσθαι χρῆσθαι, ὀξέως. δεῖ δὲ βουλεύεσθαι μὲν ἐφ' ἡσυχίας, ποιεῖν δὲ τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς, καὶ λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι, εἰ μὴ καὶ τροφὴν ἱκανὴν ποριεῖτε, καὶ στρατηγόν τινα τοῦ πολέμου, νοῦν ἔχοντα, προστήσεσθε, καὶ μένειν ἐπὶ τῶν οὕτω δοξάντων ἐθελήσητε· ψηφίσματ' ὑμῖν περιέσται, καὶ παραναλώσετε μὲν πάνθ', ὅσ' ἂν δαπανήσητε· βελτίω δ' οὐδ' ὁτιοῦν τὰ πράγματα ἔσται· κρινεῖτε δὲ ὃν ἂν βούλησθε, ὀργισθέντες. ἐγὼ δὲ βούλομαι τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς ἀμυνομένους ὀφθῆναι πρότερον, ἢ τοὺς πολίτας κρίνοντας. οὐ γὰρ ἡμῖν αὐτοῖς πολεμεῖν μᾶλλον, ἢ ἐκείνοις ἐσμὲν δίκαιοι. ἵν' οὖν μὴ τὸ ῥᾷστον ἁπάντων, ἐπιτιμήσω μόνον, ὃν τρόπον ἄν μοι δοκῆτε ταῦτα ποιῆσαι, διδάξω, δεηθεὶς ὑμῶν; μὴ θορυβῆσαι, μηδ' ἀναβαλεῖν νομίσαι με, καὶ χρόνον ἐμποιεῖν. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ, καὶ τήμερον εἰπόντες, μάλιστ' εἰς τὸ δέον λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν τάγ' ἤδη γεγενημένα κωλῦσαι δυνηθείημεν τῇ νῦν βοηθείᾳ· ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ, τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ νυνὶ διαμεῖναι δυνήσεται, τέως ἂν ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν,

ἐχθρῶν, ἢ πεισθέντες διαλυσώμεθα τὸν πόλεμον. οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ σχοῖμεν ἂν κακῶς.

Οἴομαι πάντας ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὁμολογῆσαι, ὅτι δεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅταν μὲν περὶ τῶν ἰδίων τινὸς τῶν αὑτῆς βουλεύηται, ἴσην πρόνοιαν ἔχειν τοῦ συμφέροντος, ὅσηνπερ τοῦ δικαίου· ὅταν δ' ὑπὲρ τῶν συμμαχικῶν, ἢ τῶν κοινῶν, οἷον καὶ τὸ νυνὶ παρὸν, μηδενὸς οὕτως, ὡς τοῦ δικαίου, φροντίζειν. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις, τὸ λυσιτελὲς ἐξαρκεῖ· ἐν δὲ τοιούτοις, καὶ τὸ καλὸν προσεῖναι δεῖ. τῶν μὲν γὰρ πράξεων, εἰς οὓς ἂν ἥκωσι, κύριοι καθίστανται· τῆς δ' ὑπὲρ τούτων δόξης, οὐδεὶς τηλικοῦτος ἔσθ', ὅστις ἔσται κύριος· ἀλλ' ὁποίαν ἄν τινα τὰ πραχθέντα ἔχῃ δόξαν, τοιαύτην οἱ πολλοὶ περὶ τῶν πραξάντων διήγγειλαν. διὸ δεῖ σκοπεῖν, καὶ προσέχειν, ὅπως δίκαια φανεῖται. χρὴ μὲν οὖν οὕτως ἅπαντας ἔχειν τὴν διάνοιαν περὶ τῶν ἀδικουμένων, ὥσπερ ἂν, εἴ τι γένοιτο, ὃ μὴ συμβαίη, τοὺς ἄλλους ἀξιώσειε πρὸς αὑτὸν ἕκαστος ἔχειν. ἐπειδὴ δὲ καὶ παρὰ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐναντιοῦνταί τινες, μικρὰ πρὸς τούτους εἰπὼν, ἃ βέλτισθ' ὑμῖν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἤδη συμβουλεύσω.

Οὐ μικρὰν ἄν μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ζημίαν νομίσαι, εἴ τις ἀηδὴς δόξα, καὶ μὴ προσήκουσα τῇ πόλει, παρὰ τοῖς πολλοῖς περιγίγνοιτο. τοῦτο τοίνυν οὕτω καλῶς ἐγνωκότες, οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖτε τὰ λοιπὰ, ἀλλ' ὑπάγεσθε ἑκάστοτε πράττειν ἔνια, ἃ οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε καλῶς ἔχειν. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν τοῦθ', ὅτι τοὺς ἐπαινοῦντας ἥδιον προσδέχονται πάντες τῶν ἐπιτιμώντων, οὐ μὴν οἴομαι δεῖν, ταύτην τὴν φιλανθρω-

πολλὰς ἡδονὰς καὶ διατριβὰς ἀγαπᾷν, μηδ᾽ ἐπὶ ταύτας προκαλεῖσθαι· ἀλλὰ φιλοπονεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως τὸν σὸν βίον ὡς λαμπρότατον καταστήσουσιν· αὐτοί τε γὰρ οὕτως ἂν μάλιστα ἐπαινοῖντο, καὶ σοὶ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιοι γένοιντο. μέμφομαι μὲν οὖν οὐδὲ νῦν οὐδένα τῶν σοὶ πλησιαζόντων· καὶ γάρ μοι δοκεῖ τῆς ἄλλης εὐτυχίας τῆς σῆς καὶ τοῦθ᾽ ἓν εἶναι, τὸ μηδενὸς φαύλου τυχεῖν ἐραστοῦ· ἀλλ᾽ οὓς ἄν τις ἕλοιτο βουλόμενος φίλους ἐκ τῶν ἡλικιωτῶν ἐκλέγεσθαι. παραινῶ μέντοι σοι φιλοφρονεῖσθαι μὲν πρὸς ἅπαντας τούτους καὶ ἔχειν ἡδέως· πείθεσθαι δὲ τοῖς πλεῖστον νοῦν ἔχουσιν αὐτῶν, ἵνα καὶ τούτοις αὐτοῖς ἔτι σπουδαιότερος δοκῇς εἶναι, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις. εὐτύχει.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προὐτίθετο, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἄν, ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τι μοι τῶν ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον· εἰ δὲ μή, τότ᾽ ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην, ἃ γιγνώσκω, λέγειν. ἐπειδὴ δ᾽, ὑπὲρ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, περὶ τούτων νυνὶ σκοπεῖτε, ἡγοῦμαι, καὶ πρῶτος ἀναστάς, εἰκότως ἂν μετὰ τούτους δοκεῖν λέγειν. § εἰ μὲν οὖν εἶχε καλῶς τὰ πράγματα, οὐδὲν ἂν ἔδει συμβουλεύειν, ἐπειδὴ δ᾽, ὡς ἅπαντες

τες

τες ὁρᾶτ', ἔχει δυσκολίαν, ὡς ἐκ τοιούτων, πειράσομαι συμβουλεύειν ἃ κράτιστα εἶναι νομίζω. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνωκέναι δεῖ, ὡς οὐδὲν, ὧν ἐποιεῖτε ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν ὄντες, τοῦ λοιποῦ πρακτέον ἐστὶν, ἀλλὰ πάντα τἀναντία· εἰ γὰρ ἐκεῖνα φαῦλα πεποίηκε τὰ πράγματα, τἀναντία εἰκὸς βελτίω ποιῆσαι. ἔπειτα νομιστέον, οὐχ, ὃς ἂν ὑμῖν ἢ μηδὲν, ἢ μικρὰ προστάττῃ, τοῦτον ὀρθῶς λέγειν· ὁρᾶτε γὰρ, ὡς ἐκ τῶν τοιούτων ἐλπίδων καὶ λόγων εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα· ἀλλ', ὃς ἂν, τὸ χαρίζεσθαι παρεὶς, ἃ δεῖ, καὶ δι' ὧν παυσαίμεθα αἰσχύνην ὀφλισκάνοντες, καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγῃ· καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς, εἰ μὲν, ὅσα ἂν τῷ λόγῳ τις ὑπερβῇ, λυπῆσαι μὴ βουλόμενος, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν. εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστι φενακίζειν ἑαυτοὺς, καὶ μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης πρᾶξαι ταῦτα, ἃ πάλαι ἐθελοντὰς προσῆκε ποιεῖν.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρίσταταί μοι, ὅταν τό, τε τῆς πολιτείας ὄνομα ὑμῶν ἀκούσω, καὶ ὅταν τὸν τρόπον, ὃν προσφέρονταί τινες ὑμῶν τοῖς ὑπὲρ ταύτης λέγουσιν, ἴδω. τὴν μὲν γὰρ πολιτείαν, δημοκρατίαν, ὥσπερ ἅπαντες ἴστε, ὀνομάζετε· τῶν δὲ τἀναντία ταύτῃ λεγόντων ἐνίους ἥδιον ἀκούοντας ὁρῶ. ὃ καὶ θαυμάζω τίς ποτε ἡ πρόφασις. πότερον προῖκα λέγειν ταῦτ' αὐτοὺς οἴεσθε; ἀλλ' οἱ τῶν ὀλιγαρχιῶν, ὑπὲρ ὧν οὗτοι

λέγουσι, κύριοι καὶ πλείω σιωπῇ μᾶλλον ἂν δοῖεν. ἀλλὰ βελτίω ταῦτ' εἶναι τῶν ἑτέρων ὑπειλήφατε; βελτίων ἄρα ὑμῖν ὀλιγαρχία δημοκρατίας φαίνεται. ἀλλ' αὐτοὺς εἶναι βελτίους ἡγεῖσθε; καὶ τίς ἂν ὑφ' ὑμῶν χρηστὸς νομίζοιτο εἰκότως, ἐναντία τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ δημηγορῶν; οὐκοῦν λοιπὸν ἁμαρτάνειν ὑμᾶς, ὅταν οὕτως ἔχητε τὴν γνώμην. τοῦτο τοίνυν φυλάττεσθε μὴ πάσχειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅπως μή ποτε τοῖς ἐπιβουλεύουσι λαβὴν δώσετε· εἶτα τότε αἰσθήσεσθε ἡμαρτηκότες, ἡνίκα οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῖν πλέον ἔσται. § τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ πάνθ' ὡς ἂν ἡμεῖς βουλοίμεθα, ἔχειν, μήτε παρ' αὐτοῖς ἡμῖν, μήτε παρὰ τοῖς συμμάχοις, ἴσως οὐδέν ἐστι θαυμαστόν· πολλῶν γὰρ τὸ τῆς τύχης αὐτόματον κρατεῖ· καὶ πολλαὶ προφάσεις τοῦ μὴ πάντα κατὰ γνώμην συμβαίνειν, ἀνθρώποις εἰσί. τὸ δὲ μηδ' ὁτιοῦν μεταλαμβάνειν τὸν δῆμον, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπράττοντας περιεῖναι, τοῦτο καὶ θαυμαστὸν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ φοβερὸν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ὡς καὶ ἐγὼ κρίνω. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ παντός ἐστιν αὕτη μοι τοῦ λόγου.

Ἀντὶ πολλῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χρημάτων, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε σκοποῦντες, οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἑλέσθαι. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει ἐθελοντὰς ἀκούειν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἐπελθεῖν ἂν εἰπεῖν· ὥστ' ἐξ ἁπάν-

των

των ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

Ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον, ἐπειδὴ ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ἑλέσθαι τῶν ῥηθέντων ὅ, τι ἂν βούλησθε, ἁπάντων ἀκοῦσαι· καὶ γὰρ πολλάκις συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον τοῦτο μὲν μὴ λέγειν ὀρθῶς, ἕτερον δέ τι. ἐκ μὲν οὖν τοῦ θορυβεῖν τάχ' ἂν δυσχεράναντες πολλῶν χρησίμων ἀποστερηθείητε. ἐκ δὲ τοῦ μετὰ κόσμου καὶ σιγῆς ἀκοῦσαι, καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα ἅπαντα ποιήσετε, κἂν δοκῇ τις παραληρεῖν, παραλείψετε. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' εἴωθα μακρολογεῖν, οὔτ' ἄν, εἰ τὸν ἄλλον εἰώθειν χρόνον, νῦν ἂν ἐχρησάμην τούτῳ, ἀλλ', ἃ συμφέρειν ὑμῖν νομίζω, ταῦτα, ὡς ἂν δύνωμαι, διὰ βραχυτάτων ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς· § ὁρῶ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παντάπασι πρόδηλον ὄν, οὕς τε ἂν ἀκούσητε λόγους ἡδέως, καὶ πρὸς οὓς οὐκ οἰκείως ἔχετε· οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν λέγειν ἅ τις οἴεται χαριεῖσθαι, τῶν παρακρούσασθαί τι βουλομένων εἶναι νομίζω· τὸ δ' ὑφίστασθαι, περὶ ὧν πέπεικεν ἑαυτὸν συμφέρειν τῇ πόλει, κἂν θορυβηθῆναι, κἂν ἄλλο τι βούλησθ' ὑμεῖς, εὔνου καὶ δικαίου πολίτου τοῦτο κρίνω. βουλοίμην δ' ἂν ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲ δι' ἓν τῶν ἄλλων, δι' ἐκεῖνο ὑπομεῖναι τοὺς λόγους ἀμφοτέρων, ἵν', ἐὰν μὲν ὀρθότερον φανῇ τις λέγων, ὧν ὑμεῖς ὡρμήκατε, χρήσησθε τούτῳ. ἂν δ' ἀπολειφθῇ, καὶ μὴ δύνηται διδάξαι, δι' αὑτὸν, ἀλλὰ μὴ δι' ὑμᾶς οὐκ ἐθέλοντας ἀκούειν, τοῦτο πεπονθέναι δοκῇ. ἔτι δ' οὐδὲ πάθοιτ' ἂν ἀηδὲς οὐδὲν τοιοῦτον, εἰ πολλά τινος ληροῦντος ἀκούσαιτε, ἢ εἰ τῶν δεόντων τι λέ-

γειν ἔχοντά τινα εἰπεῖν κωλύσαιτε. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ δοκιμάζειν ὀρθῶς ἅπαντ᾽ ἐστὶ, μηδὲν οἴεσθαι πρότερον γιγνώσκειν, πρὶν μαθεῖν· ἄλλως τε καὶ συνειδότας πολλάκις ἤδη πολλοὺς μετεγνωκότας. ἂν τοίνυν ὑμεῖς ταῦθ᾽ ὑπάρξητε νῦν πεπεισμένοι, οἶμαι μετὰ βραχέων λόγων καὶ αὐτὸς ἄν τι λέγειν εἰκότως δόξειν, καὶ ὑμῖν τὰ βέλτιστα φαίνεσθαι λέγων.

Πολλῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, λόγων εἰρημένων παρὰ πάντων τῶν συμβεβουλευκότων, οὐδὲν ὑμᾶς νῦν ὁρῶ ὄντας ἐγγυτέρω τοῦ, τί πρακτέον, εὑρῆσθαι, ἢ πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι. αἴτιον δὲ τούτου ταὐτὸ, ὅπερ, οἶμαι, τοῦ κακῶς ἔχειν τὰ ὅλα· οὐ γὰρ παραινοῦσιν ὑμῖν ὑπὲρ τῶν παρόντων οἱ λέγοντες· ἀλλ᾽ ἑαυτῶν κατηγοροῦσι, καὶ λοιδοροῦνται, ὡς μὲν ἐγὼ κρίνω, συνεθίζοντες ὑμᾶς ἄνευ κρίσεως, ὅσων εἰσὶν αἴτιοι κακῶν, ἀκούειν, ἵν᾽, ἄν ποτ᾽ ἄρα εἰς ἀγῶνα καθιστῶνται, μηδὲν ἡγούμενοι καινὸν ἀκούειν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὧν ὠργίσθε πολλάκις, πρᾳότεροι δικασταὶ καὶ κριταὶ γίγνησθε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν, δι᾽ ἣν ταῦτα ποιοῦσιν, ἴσως ἀνόητον ἀκριβῶς ζητεῖν εἴη ἂν ἐν τῷ παρόντι. ὅτι δὲ ὑμῖν οὐχὶ συμφέρει, διὰ τοῦτο ἐπιτιμῶ. ἐγὼ δ᾽ οὔτε κατηγορήσω τήμερον οὐδενὸς, οὔτε ὑποσχήσομαι τοιοῦτον οὐδὲν, ὃ μὴ παραχρῆμα ἐπιδείξω· οὐδ᾽ ὅλως τῶν αὐτῶν τούτοις οὐδὲν ποιήσω· ἀλλ᾽ ἃ βέλτιστα μὲν τοῖς πράγμασι, συμφέροντα δὲ τοῖς βουλευομένοις ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦθ᾽, ὡς ἂν δύνωμαι, διὰ βραχυτάτων εἰπὼν, καταβήσομαι.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοὺς προγόνους ὑμῶν, λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γε ἐκείνοις, οὓς ἐγκωμιάζουσι, ποιεῖν. περὶ γὰρ πραγμάτων ἐγχειροῦντες, ὧν οὐδ᾽ ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, αὐτοὶ μὲν τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν ἐκφέρονται. τὴν δ᾽ ἐκείνων ἀρετὴν, ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνεσθαι ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τῆς μὲν ἐκείνων ἀρετῆς μέγιστον ἔπαινον ἡγοῦμαι τὸν χρόνον· οὗ πολλοῦ γεγενημένου, μείζω τῶν ὑπ᾽ ἐκείνων πραχθέντων οὐδένες ἄλλοι * παραδείξασθαι δεδύνηνται. αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκῆτε μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι· καὶ γὰρ οὕτως ἔχει. εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ λέγοντες δεινοὶ φανείημεν, οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερα εὖ οἶδ᾽ ὅτι βέλτιον σχοίη. εἰ δὲ παρελθὼν ὁστισοῦν δύναιτο, * ὅ, τι διδάξαι, καὶ πεῖσαι, τίς παρασκευὴ, καὶ πόση, καὶ πόθεν πορισθεῖσα, χρήσιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν λέλυται φόβος. ἐγὼ δὲ τοῦτο, ἂν ἄρα οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα.

Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς ἀρκάσι, καὶ οἱ τοῖς λακεδαιμονίοις συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ᾽ ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφιγμένων ἔργον· τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν, καὶ τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ φιλονεικίας, τῶν ἐνθάδε συμβουλεύειν

ἀξιούντων. νῦν δ' ἔγωγε εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοιτο τὸ γιγνώσκεσθαι, καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικιςὶ, πολλοὺς ἂν οἴομαι, τοὺς μὲν ἀρκάδας, τοὺς δὲ λάκωνας αὐτῶν εἶναι, νομίσαι. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτιςα λέγειν ἐςί. συνεξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ, τῶν δὲ ταυτὶ βουλομένων, ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν, καὶ ταῦθ' ὑμεῖς μὴ περιμείνητε μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους. οὐ μὴν ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτὸς, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν φλυαρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτιςα νομίζω τῇ πόλει, προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕςερον, ἐὰν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω. ἐκ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑπ' αὐτῶν, ἄρξομαι, ἃ κράτιςα νομίζω, διδάσκειν.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκων ἐνίοις τῶν εἰρηκότων ἀνέςηκα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους αἰτιάσομαι κακίᾳ τἀναντία τοῖς βελτίςοις εἰρηκέναι· ἀλλ' ὅτι πολλοὶ τοῦ τὰ πράγματα κρίνειν ἀμελήσαντες, τοὺς λόγους σκοπεῖν, οὓς ἐροῦσιν, εἰώθασι· κἂν τούτοις ἀφθόνως ἐντύχωσιν, ἑτοίμως δημηγορεῖν νομίζουσιν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκότες, οὐδὲ λογιζόμενοι παρ' ἑαυτοῖς, ὅτι πολλῶν πράξεων ἐν πολλῷ χρόνῳ πᾶσι πεπραγμένων, καὶ διὰ τοὺς καιροὺς ἐνίων ὑπεναντίων αὐταῖς, ἂν, τὰς προτέρας τις ὑπερβαίνων, τὰς ὑςέρας λέγῃ, λήσει τὸ ῥᾷςον τῶν ἔργων ποιῶν, αὑτὸν ἐξαπατῶν. οἱ μὲν οὖν οὕτω χρώμενοι τῷ συμβουλεύειν, δοκοῦσί μοι τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν γιγνομένην αὐτοῖς,

ἱκα-

ἱκανὴν φιλοτιμίαν ἡγεῖσθαι. ἐγὼ δὲ νομίζω χρῆναι τὸν τῇ πόλει περὶ πραγμάτων ἐπιχειροῦντα συμβουλεύειν, μᾶλλον, ὅπως τὰ δόξαντα συνοίσει, σκοπεῖν, ἢ ὅπως οἱ παραχρῆμα λόγοι χάριν ἕξουσι· δεῖ γὰρ τοῖς ἐπὶ τῶν λόγων εὐδοκιμοῦσι, συμφέροντός τινος ἔργου πρᾶξιν προσεῖναι, ἵνα μὴ νῦν μόνον, ἀλλ' ἀεὶ τὰ ῥηθέντα καλῶς ἔχῃ.

Εἰ μὲν ἐγνώκατ', ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τί βέλτιστον ὂν τυγχάνει πρᾶξαι περὶ τῶν παρόντων, ἁμάρτημα τὸ συμβουλεύειν προτιθέναι· ἃ γὰρ αὐτοὶ, πρὶν ἀκοῦσαι, δοκιμάζετε συμφέρειν, τί δεῖ ταῦτα ἀκούοντας μάτην ἐνοχλεῖσθαι; εἰ δὲ σκοπεῖτε καὶ βουλεύεσθε, ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων δοκιμάσαι δέον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει τὸ κωλύειν τοὺς βουλομένους λέγειν. παρὰ μὲν γὰρ τῶν ὅλως ἀποστερεῖσθε ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν, εἴ τι χρήσιμον ἐντεθύμηνται. τοὺς δ', ἀφέντας, ἃ τυγχάνουσιν ἐγνωκότες, ὧν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴονται, ταῦτα ποιεῖτε συμβουλεύειν. ἔστι δὲ ἁμαρτάνειν μὲν βουλομένων, τὸ συναναγκάζειν τὸν παριόντα, ἃ βούλεσθε, λέγειν· βουλευομένων δὲ, ἀκούσαντας ἃ γιγνώσκει, σκοπεῖν· κἄν τι καλῶς ἔχῃ, χρῆσθαι. λέγω δὲ ταῦτα, οὐκ ἐναντία τοῖς ὑμῖν ἀρέσκουσι μέλλων παραινεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνο εἰδὼς, ὅτι, ἂν μὲν μὴ θελήσητε τῶν ἀντιλεγόντων ἀκοῦσαι, ἐξηπατῆσθαι φήσουσιν ὑμᾶς' ἂν δ' ἀκούσαντες μὴ πεισθῆτε, ἐξεληλεγμένοι παραχρῆμ' ἔσονται τὰ χείρω παραινοῦντες.

Οἴομαι πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γιγνώσκειν, ὅτι οὐ κρινοῦντες ἥκετε σήμερον οὐδένα τῶν

ἀδικούντων, ἀλλὰ βουλευσόμενοι περὶ τῶν παρόντων. δεῖ τοίνυν τὰς μὲν κατηγορίας προέσθαι πάσας, καὶ τότ' ἐν ὑμῖν λέγειν καθ' ὅτου πέπεικεν ἕκαστος ἑαυτὸν, ὅταν τινὰ κρίνωμεν. εἰ δέ τίς τι χρήσιμον, ἢ συμφέρον εἰπεῖν ἔχοι, τοῦτο νῦν ἀποφαινέσθω. τὸ μὲν γὰρ κατηγορεῖν, τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλούντων ἐστί. τὸ δὲ συμβουλεύειν περὶ τῶν παρόντων καὶ γενησομένων προτίθεται. οὐκοῦν οὐ λοιδορίας, οὐδὲ μέμψεως ὁ παρὼν καιρὸς, ἀλλὰ συμβουλῆς εἶναί μοι δοκεῖ. διὸ πειράσομαι μὲν φυλάξασθαι, ὃ τούτοις ἐπιτιμῶ, μὴ παθεῖν αὐτός. συμβουλεῦσαι δὲ, ἃ κράτιστα νομίζω περὶ τῶν παρόντων.

Οὐδένα ἀντειπεῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, νομίζω, ὡς οὐ κακοῦ πολίτου, καὶ φαύλου τὴν γνώμην ἀνδρός ἐστιν, οὕτω τινὰ μισεῖν, ἢ φιλεῖν τῶν ἐπὶ τὰ κοινὰ προσιόντων, ὥστε τοῦ τῇ πόλει βελτίστου μηδὲν φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἐπήρειαν, τὰ δὲ πρὸς φιλονεικίαν δημηγορεῖν. ἃ ποιοῦσιν ἔνιοι τῶν δευρὶ παριόντων. ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν τοσοῦτον ἂν εἴποιμι, ὅτι μοι δοκοῦσιν, οὐδ' εἴ τι πεποιήκασι τοιοῦτον, μέγιστα ἡμαρτηκέναι· ἀλλ' ὅτι δηλοῦσιν οὐδέποτ' οὐδὲ παύσασθαι παρεσκευασμένοι. ὑμῖν δὲ παραινῶ, μὴ, προϊεμένους ὑμᾶς αὐτοὺς, ἱκανὸν τοῦτο νομίζειν, δίκην, ὅταν ὑμῖν δόξῃ, παρὰ τούτων λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τούτους, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, κωλύειν, καὶ αὐτοὺς, ὥσπερ ὑπὲρ πόλεως προσήκει, βουλευομένους, τὰς ἰδίας ἀνελόντας φιλονεικίας, τὸ κοινῇ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἐνθυμουμένους, ὅτι οὐδεὶς, οὐδ' ἅμα πάν-

τες οἱ

τες οἱ πολιτευόμενοι, τῶν νόμων, ἐφ᾽ οἷς ὑμεῖς ἐστὲ, ἀξιόχρεῳ εἰσι, διαφθαρέντων, δίκην δοῦναι.

Ἴσως ἐπίφθονον ἄν τισιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δόξειεν εἶναι, εἴ τις ὢν ἰδιώτης, καὶ τῶν πολλῶν ὑμῶν εἷς, ἑτέρων συμβεβουλευκότων, οἳ καὶ τῷ πάλαι πολιτεύεσθαι, καὶ τῷ παρ᾽ ὑμῖν δόξαν ἔχειν, προέχουσι, παρελθὼν εἴποι, ὅτι οὐ μόνον αὐτῷ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐγγὺς εἶναι τοῦ τὰ δέοντα γιγνώσκειν. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔγωγε οὕτω σφόδρα οἴομαι μᾶλλον ὑμῖν συμφέροντα ἐρεῖν τούτων, ὥστε οὐκ ὀκνήσω πάντα, ἃ τυγχάνουσιν εἰρηκότες, ἄξια μηδενὸς εἶναι φῆσαι. νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, εἰ μὴ τὸν λέγοντα, ἀλλὰ τὰ συμβουλευόμενα σκοποῖτε. δεῖ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὴν παρ᾽ ὑμῶν εὔνοιαν μή τισιν, ὥσπερ ἐκ γένους, ἀλλὰ τοῖς τὰ βέλτιστα ἀεὶ λέγουσιν, ὑπάρχειν.

Βουλοίμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, προσέχοντας, ἃ μέλλω λέγειν, ἀκοῦσαι. καὶ γάρ ἐστιν οὐ μικρά. ἐγὼ θαυμάζω, τί δή ποτε, πρὶν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι, ὅτῳ τις ἂν ὑμῶν ἐντύχῃ, οὗτος εὐπόρως εἰπεῖν ἔχει, δι᾽ ὧν ἂν τὰ παρόντα πράγματα βελτίω γένοιτο· καὶ πάλιν αὐτίκα δὴ μάλα, ἐὰν ἀπέλθητε, ὁμοίως ἕκαστος ἐρεῖ τὰ δέοντα· ἐν δὲ τῷ περὶ τούτων σκοπεῖν ὄντες, καὶ συνειλεγμένοι, πάντα μᾶλλον, ἢ ταῦτα λεγόντων τινῶν ἀκούετε; ἆρά γε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, γνῶναι μέν ἐστιν ἑκάστῳ τὰ δέονθ᾽ ὑμῶν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἐπίσταται, ποιῶν δ᾽ αὐτὸς ἕκαστος οὐ χαριεῖται; καὶ ἰδίᾳ μὲν, ὡς ἄρα αὐτὸς ἕτοιμος τὰ βέλτιστα πράττειν δόξων, τοῖς

ἄλλοις

ἄλλοις ἐπιτιμᾷ· κοινῇ δ' εὐλαβεῖται τὰ τοιαῦτα ψηφίζεσθαι, δι' ὧν ἐν τῷ λειτουργεῖν τι τῶν καθηκόντων ἅπαντες ἔσεσθε; εἰ μὲν τοίνυν μηδένα καιρὸν οἴεσθε ἥξειν, ὃς εἴσω τῆς εἰρωνείας ἀφίξεται ταύτης, καλῶς ἂν ἔχοι τοῦτον τὸν τρόπον διάγειν. εἰ δὲ τὰ πράγματα ὁρᾶτε ἐγγυτέρω προσάγοντα, δεῖ σκοπεῖσθαι, ὅπως μὴ πλησίον αὐτοῖς μάχησθε, ἃ πόῤῥωθεν ἔξεστι φυλάξασθαι, καὶ τοὺς νῦν περιοφθέντας, ἐφηδομένους ὕστερον ἔχητε. οἷς ἂν πάσχητε.

Περὶ μὲν τῶν παρόντων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πραγμάτων τῇ πόλει, καίπερ οὐκ ἐχόντων, ὡς δεῖ, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι ζητῆσαι, τί ἄν τις πράξας, βελτίω ποιήσειεν. ὅντινα δὲ χρὴ τρόπον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, τοῦτο παμπόλλην δυσκολίαν ἔχειν νομίζω, οὐχ ὡς οὐ συνησόντων, ὅταν τις λέγῃ, ἀλλ' οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτιστα τοῖς πράγμασι, συνειθίσθαι μοι δοκεῖτε ἀκούειν, ὥστε δέδοικα, μὴ τῷ τὰ νῦν βέλτιστα εἰπόντι, ἣν τοῖς ἐξηπατηκόσι προσῆκεν ἀπέχθειαν ὑπάρχειν παρ' ὑμῶν, ταύτην ἀπενέγκασθαι συμβῇ. ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς πολλάκις, οὐ τοὺς αἰτίους τῶν πραγμάτων μισοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ αὐτῶν εἰπόντας τι πρὸς ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ οὕτως ἀκριβῶς ταῦτα λογιζόμενος, ὅμως οἶμαι πάντα παρεὶς τἄλλα, περὶ αὐτῶν τῶν παρόντων ἃ κράτιστα νομίζω, λέγειν.

Ἐβουλόμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ᾗ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰώθατε προσφέρεσθαι φιλανθρωπίᾳ, ταύτῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι. νυνὶ

δὲ ἀμεί-

δὲ ἀμείνους ἐστὶ τὰ τῶν ἄλλων δεινὰ ἐπανορθοῦν, ἢ τῶν ὑμῖν αὐτοῖς συμβαινόντων φροντίζειν. ἴσως μὲν οὖν αὐτὸ τοῦτό τις ἂν φήσειε μέγιστον ἔπαινον φέρειν τῇ πόλει, τὸ μηδενὸς ἕνεκα κέρδους ἰδίου πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δικαίου προῃρῆσθαι. ἐγὼ δὲ ταύτην τ' ἀληθῆ τὴν δόξαν εἶναι νομίζω κατὰ τῆς πόλεως, καὶ βούλομαι. κἀκεῖνο δ' ὑπολαμβάνω σωφρόνων ἀνθρώπων ἔργον εἶναι, ἴσην πρόνοιαν τῶν αὐτοῖς οἰκείων, ὅσην περὶ τῶν ἀλλοτρίων, ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ φιλάνθρωποι μόνον, ἀλλὰ καὶ νοῦν ἔχοντες φαίνησθε.

Ισως, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, προσήκει τῷ βουλομένῳ τι παραινεῖν ὑμῖν, οὕτω πειρᾶσθαι λέγειν, ὡς καὶ δυνήσεσθε ὑπομεῖναι· εἰ δὲ μὴ τοῦτ', ἀφέντα τοὺς ἄλλους ἅπαντας λόγους, περὶ αὐτῶν, ὧν σκοπεῖτε, συμβουλεύειν, καὶ ταῦθ' ὡς διὰ βραχυτάτων. οὐ γὰρ ἐνδείᾳ μοι δοκεῖτε λόγων οὐδὲ νῦν ὁρᾶν τὰ πράγματα πάντα λελυμασμένα, ἀλλὰ τῷ τοὺς μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι, τοὺς δὲ μήπω τούτου δεδωκότας πεῖραν, μᾶλλον ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, σπουδάζειν, ἢ πῶς ἔργον, ἐξ ὧν λέγουσί, τι συμφέρον πραχθήσεται. ἐγὼ δ' ἵνα μὴ λάθω τοὐναντίον, οὗ φημὶ δεῖν, αὐτὸς ποιῶν, καὶ πλείω περὶ τῶν ἄλλων λέγω, ἢ περὶ ὧν ἀνέστην ἐρῶν, ἀφεὶς τἄλλα πάντα, ἃ παραινῶ, καὶ δὴ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

Δοκεῖτέ μοι δικαίως, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, προσέχειν τὸν νοῦν, εἴ τις ὑπόσχοιτο ὑμῖν ταὐτὰ δίκαια

καὶ συμφέροντα δείξειν ὄντα, ὑπὲρ ὧν βουλευόμεθα. ἐγὼ τοίνυν οἴομαι τοῦτο ποιήσειν οὐ χαλεπῶς, ἂν ὑμεῖς βραχύ τι μοι πεισθῆτε πάνυ. μὴ πάνθ' ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης ὑμῶν περὶ τῶν παρόντων, ὀρθῶς ἐγνωκέναι πεπείσθω, ἀλλ' ἐὰν παρὰ ταῦτά τι συμβαίνῃ λέγεσθαι, σκοπείτω, πάντα ὑπομείνας ἀκοῦσαι· εἶτ', ἐὰν ὀρθῶς εἰρῆσθαί τι δοκῇ, χρήσθω. οὐ γὰρ ἧττον ὑμέτερον ἔσται τῶν χρησομένων τὸ κατορθωθὲν, ἢ τοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπόντος. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ σκοπεῖν ὀρθῶς, ἐστὶ, μὴ βεβουλεῦσθαι, πρὶν, ἐξ ὧν δεῖ βουλεύσασθαι, ἀκοῦσαι. οὐ γὰρ αὐτὸς οὔτε καιρὸς, οὔτε τρόπος τοῦ τ' ἐπικυρῶσαι τὰ δοκοῦντα, καὶ τοῦ σκέψασθαι, τί πρῶτον δοκεῖ συμφέρειν.

Μεθ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρελήλυθα βουλευσόμενος, πότερον χρή με λέγειν, ἢ μή. διὸ δ' αὐτὸς τοῦτ' ἀπορῶ κρῖναι, φράσω πρὸς ὑμᾶς. ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκεῖ τῷ μήθ' αὑτῷ, μήτε τισὶ χαρίσασθαι βουλομένῳ, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν εἰπεῖν, ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν μάλιστα συμφέρειν, καὶ συνειπεῖν ἃ καλῶς λέγουσιν ἀμφότεροι, καὶ τοὐναντίον ἀντειπεῖν ὅσα μὴ δίκαια ἀξιοῦσιν. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς * ὑπομείνητε ἀκοῦσαι ταῦτ' ἀμφότερα διὰ βραχέων, πολλῷ βέλτιον ἂν περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσαισθε. εἰ δὲ πρὶν μαθεῖν, ἀποστaίητε, γένοιτ' ἂν ἐμοὶ μηδ' ἑτέρους ἀδικοῦντι, πρὸς ἀμφοτέρους διαβεβλῆσθαι. τοῦτο δ' οὐχὶ δίκαιός εἰμι παθεῖν. ἐὰν μὲν οὖν κελεύητε, ἕτοιμός εἰμι λέγειν. εἰ δὲ μὴ, καὶ σιωπᾷν ἔχει μοι καλῶς.

Καὶ

Καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ συμφέρον ὑμῖν ἡγοῦμαι, τὰς μὲν αἰτίας καὶ τὰς κατηγορίας, ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, παραλείπειν· περὶ τῶν παρόντων δὲ λέγειν, ὅ, τι βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖται. ὅτι μὲν γάρ τινων αἰτίων ὄντων, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, πάντες ἐπιστάμεθα. ἐξ ὅτου δὲ τρόπου βελτίω δύναιτ' ἂν γενέσθαι, τοῦτο τοῦ συμβουλεύοντος ἔργον εἰπεῖν. ἔπειτ' ἔγωγε νομίζω καὶ κατηγόρους εἶναι τῶν ἀδικούντων χαλεποὺς, οὐ τοὺς ἐν τοιούτοις καιροῖς ἐξετάζοντας τὰ πεπραγμένα, ὅτ' οὐδεμίαν δώσουσι δίκην· ἀλλὰ τοὺς τοιοῦτό τι συμβουλεῦσαι δυνηθέντας, ἀφ' οὗ βελτίω τὰ παρόντα γένοιτ' ἄν. διὰ γὰρ τούτους ἐφ' ἡσυχίας καὶ παρ' ἐκείνων ἐγγένοιτ' ἂν ὑμῖν δίκην λαβεῖν. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους λόγους πάντας περιέργους ἡγοῦμαι. ἃ δ' ἂν οἴομαι συνενεγκεῖν περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι, τοσοῦτον ἀξιώσας μόνον, ἂν ἄρα του μέμνημαι τῶν πεπραγμένων, μὴ κατηγορίας με ἕνεκα ἡγεῖσθε λέγειν, ἀλλ' ἵνα δείξας ἃ τότε ἡμάρτετε, νῦν ἀποτρέψω ταὐτὰ παθεῖν.

Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μηδενὶ συμπολιτευόμενοι τοσαύτην ἤγομεν ἡσυχίαν, ὅσηνπερ ἐν τῷ παρόντι, οὔτε τὰ νῦν ἂν γεγενημένα συμβῆναι νομίζω, τῶν τε ἄλλων οἶμαι πολλὰ βέλτιον ἂν ὑμῖν ἔχειν. νῦν δ' ὑπὸ τῆς ἐνίων ἀσελγείας, οὔτε παρελθεῖν, οὔτε εἰπεῖν, οὔθ' ὅλως λόγου τυχεῖν ἐστίν. ὅθεν συμβαίνει πολλὰ, καὶ οὐκ ἐπιτήδεια ἴσως. εἰ μὲν οὖν δεῖ ταῦτα πυνθάνεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅ, τι χρὴ ποιῆσαι, καὶ πάσχειν, οἷάπερ νυνὶ,

βούλε-

βούλεσθε. ψηφιεῖσθε, ἅπερ ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων, καθέλκειν τριήρεις, ἐμβαίνειν, εἰσφέρειν. πάντα ταῦτ' ἤδη. ἃ τριῶν ἡμερῶν, ἢ πέντε, ἂν σιωπηθῇ τὰ παρὰ τῶν πολεμίων, καὶ σχῶσιν ἡσυχίαν ἐκεῖνοι, πάλιν οὐκέτι καιρὸν εἶναι πράττειν ὑπολήψεσθε. ὅπερ, ἡνίκα ἐν Ἑλλησπόντῳ Φίλιππον ἠκούσαμεν, συνέβη· καὶ πάλιν, ἡνίκ' εἰς Μαραθῶνα τριήρεις αἱ λῃστρίδες προσέσχον. ὡς γὰρ ἂν χρήσαιτό τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλῶς δυνάμει παρεσκευασμένῃ, οὕτως ὑμεῖς εἰώθατε τῷ βουλεύεσθαι χρῆσθαι, ὀξέως. δεῖ δὲ βουλεύεσθαι μὲν ἐφ' ἡσυχίας, ποιεῖν δὲ τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς, καὶ λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι, εἰ μὴ καὶ τροφὴν ἱκανὴν ποριεῖτε, καὶ στρατηγόν τινα τοῦ πολέμου, νοῦν ἔχοντα, προστήσεσθε, καὶ μένειν ἐπὶ τῶν οὕτω δοξάντων ἐθελήσετε· ψηφίσμαθ' ὑμῖν περιέσται, καὶ παραναλώσετε μὲν πάνθ', ὅσ' ἂν δαπανήσητε· βελτίω δ' οὐδ' ὁτιοῦν τὰ πράγματα ἔσται· κρινεῖτε δὲ ὃν ἂν βούλησθε, ὀργισθέντες. ἐγὼ δὲ βούλομαι τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς ἀμυνομένους ὀφθῆναι πρότερον, ἢ τοὺς πολίτας κρίνοντας. οὐ γὰρ ἡμῖν αὐτοῖς πολεμεῖν μᾶλλον, ἢ ἐκείνοις ἐσμὲν δίκαιοι. ἵν' οὖν μὴ τὸ ῥᾶστον ἁπάντων, ἐπιτιμῆσαι μόνον, ὃν τρόπον ἄν μοι δοκῆτε ταῦτα ποιῆσαι, διδάξω, δεηθεὶς ὑμῶν; μὴ θορυβῆσαι, μηδ' ἀναβαλεῖν νομίσαι με, καὶ χρόνον ἐμποιεῖν. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ, καὶ τήμερον εἰπόντες, μάλιστ' εἰς τὸ δέον λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν τά γ' ἤδη γεγενημένα κωλῦσαι δυνηθείημεν τῇ νῦν βοηθείᾳ· ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ, τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ νυνὶ διαμεῖναι δυνήσεται, τέως ἂν ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν,

ἐχθρῶν, ἢ πεισθέντες διαλυσώμεθα τὸν πόλεμον. οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ σχοῖμεν ἂν κακῶς.

Οἴομαι πάντας ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁμολογῆσαι, ὅτι δεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅταν μὲν περὶ τῶν ἰδίων τινὸς τῶν αὑτῆς βουλεύηται, ἴσην πρόνοιαν ἔχειν τοῦ συμφέροντος, ὅσηνπερ τοῦ δικαίου· ὅταν δ' ὑπὲρ τῶν συμμαχικῶν, ἢ τῶν κοινῶν, οἷον καὶ τὸ νυνὶ παρὸν, μηδενὸς οὕτως, ὡς τοῦ δικαίου, φροντίζειν. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις, τὸ λυσιτελὲς ἐξαρκεῖ· ἐν δὲ τοιούτοις, καὶ τὸ καλὸν προσεῖναι δεῖ. τῶν μὲν γὰρ πράξεων, εἰς οὓς ἂν ἥκωσι, κύριοι καθίστανται· τῆς δ' ὑπὲρ τούτων δόξης, οὐδεὶς τηλικοῦτος ἔσθ', ὅστις ἔσται κύριος· ἀλλ' ὁποίαν ἄν τινα τὰ πραχθέντα ἔχῃ δόξαν, τοιαύτην οἱ πολλοὶ περὶ τῶν πραξάντων διήγγειλαν. διὸ δεῖ σκοπεῖν, καὶ προσέχειν, ὅπως δίκαια φανεῖται. χρὴ μὲν οὖν οὕτως ἅπαντας ἔχειν τὴν διάνοιαν περὶ τῶν ἀδικουμένων, ὥσπερ ἂν, εἴ τι γένοιτο, ὃ μὴ συμβαίη, τοὺς ἄλλους ἀξιώσειε πρὸς αὑτὸν ἕκαστος ἔχειν. ἐπειδὴ δὲ καὶ παρὰ τὴν αὑτῶν γνώμην ἐναντιοῦνταί τινες, μικρὰ πρὸς τούτους εἰπὼν, ἃ βέλτισθ' ὑμῖν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἤδη συμβουλεύσω.

Οὐ μικρὰν ἄν μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ζημίαν νομίσαι, εἴ τις ἀηδὴς δόξα, καὶ μὴ προσήκουσα τῇ πόλει, παρὰ τοῖς πολλοῖς περιγίγνοιτο. τοῦτο τοίνυν οὕτω καλῶς ἐγνωκότες, οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖτε τὰ λοιπὰ, ἀλλ' ὑπάγεσθε ἑκάστοτε πράττειν ἔνια, ἃ οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε καλῶς ἔχειν. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν τοῦθ', ὅτι τοὺς ἐπαινοῦντας ἥδιον προσδέχονται πάντες τῶν ἐπιτιμώντων, οὐ μὴν οἴομαι δεῖν, ταύτην τὴν φιλανθρω-

πίαν διώκων, λέγειν παρ' ἃ συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν εἰ καλῶς ἐγιγνώσκετε, οὐδὲν ἔδει κοινῇ ποιεῖν [ὑποληπτέον εἶναι] ὧν ἰδίᾳ μέμφεσθε, ἵνα μὴ συνέβαινεν, ὅπερ νυνὶ γίγνεται. περὶ ὧν μὲν ἕκαστος, ὡς αἰσχρὰ καὶ δεινὰ! λέγει· καὶ · μέχρι τοῦ προβήσεται τὰ πράγματα; συγκαθεζόμενος δ' αὐτὸς ἕκαστός ἐστι τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων. ἐγὼ μὲν οὖν ἐβουλόμην ἄν, ὥσπερ, ὅτι ὑμῖν συμφέρει τοῦ τὰ βέλτιστα λέγοντος ἀκούειν, οἶδα, οὕτως εἰδέναι τὸ συναῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα * λέγοντι. πολλῷ γὰρ ἂν * ἥδιον εἶπε. νῦν δὲ φοβοῦμαι μέν, ὅμως δέ γε πιστεύω χρηστὰ φανεῖσθαι. κἂν ὑμεῖς μὴ πεισθῆτε, οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν.

Εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρότερον παρ' ὑμῖν εἰρηκὼς εἴη, νῦν γε λέγων περὶ ὧν οὐκ ὀρθῶς ἐγκαλοῦσιν οἱ πρέσβεις τῇ πόλει, παρὰ πάντων ἄν μοι δοκεῖ δικαίως συγγνώμης τυχεῖν. καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις μέν τισιν ἡττᾶσθαι τῶν ἐναντίων, οὐχ οὕτως ὄνειδος, ὡς ἀτύχημα ἂν φαίη. καὶ γὰρ τῇ τύχῃ καὶ τοῖς ἐφεστηκόσι, καὶ πολλοῖς μέτεστι τοῦ καλῶς, ἢ μή, [πρότερον] ἀγωνίσασθαι. ἐν δὲ τῷ τὰ δίκαια ὑπὲρ αὐτῶν μὴ ἔχειν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων λέγειν, αὐτῆς τῆς γνώμης τῆς τῶν τοῦτο παθόντων τὸ ὄνειδος εὑρήσομεν. εἰ μὲν οὖν ἕτεροί τινες ἦσαν, ἐν οἷς ἐγίγνονθ' οἱ λόγοι περὶ ὑμῶν, οὔτε τούτους ἂν οἶμαι ῥᾳδίως οὕτω ψεύδεσθαι, οὔτε τοὺς ἀκούοντας πολλὰ τῶν εἰρημένων ἀνασχέσθαι. νῦν δὲ * ἄλλα τε, οἶμαι, τῆς ὑμετέρας πλεονεκτοῦσιν εὐηθείας ἅπαντες, καὶ δὴ καὶ τοῦτο νῦν οὗτοι. ἀκροαταῖς γὰρ ἐχρήσαντο καθ'

ὑμῶν

ὑμῶν ὑμῖν, οἵοις οὐδέ τις ἂν τῶν ἄλλων, ἀκριβῶς οἶδα τοῦτ᾽ ἐγώ. ἄξιον δ᾽ εἶναί μοι δοκεῖ διὰ ταῦτα τοῖς θεοῖς χάριν ὑμᾶς ἔχειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τέτυς μισεῖν. τὸ μὲν γὰρ ὁρᾶν τούτους τὸν ῥοδίων δῆμον, τὸν πολὺ τούτων ποτ᾽ ἀσελγεστέρους λόγους λέγοντα πρὸς ὑμᾶς, ἱκέτην ὑμέτερον γεγενημένον, εὐτύχημα εἶναι νομίζω τῆς πόλεως· τὸ δὲ τοὺς ἀνοήτους τούτους μήτε τοῦτο λογίζεσθαι, παρὸν οὕτως ἐναργὲς ἰδεῖν, μήθ᾽ ὅτι πολλάκις καθ᾽ ἓν αὐτῶν ἕκαστον ὑμεῖς σεσώκατε, καὶ πλείω πράγματ᾽ ἐσχήκατε, τὴν τούτων θρασύτητα καὶ κακοδαιμονίαν ἐπανορθοῦντες, ἐπειδὰν δι᾽ αὐτὲς ἀνέλωνται πόλεμον, ἢ τὰ ὑμέτερ᾽ αὐτῶν πράττοντες· τοῦτο παμπόλλην ὑμῖν ὀργὴν εἰκότως ἂν παραστῆσαί μοι * δοκεῖ. ἐ μὴν ἀλλ᾽ ἴσως τούτοις μὲν εἵμαρται μηδέποτ᾽ εὖ πράττουσιν εὖ φρονῆσαι· ἡμῖν δὲ προσήκει καὶ δι᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ διὰ τἄλλ᾽, ἃ πέπρακται τῇ πόλει, σπουδάσαι δεῖξαι πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι καὶ πρότερον, καὶ νῦν, καὶ ἀεὶ ἡμεῖς μὲν τὰ δίκαια προαιρούμεθα πράττειν· ἕτεροι δέ τινες καταδουλοῦσθαι βουλόμενοι τοὺς αὐτῶν πολίτας, διαβάλλεσι πρὸς ἡμᾶς.

Εἰ μετὰ τῆς αὐτῆς γνώμης, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τές τε λόγους ἠκούετε τῶν συμβελευόντων, καὶ τὰ πράγματα ἐκρίνετε, πάντων ἀσφαλέστατον ἦν τὸ συμβουλεύειν. καὶ γὰρ εὐτυχῶς καὶ καλῶς πράξασι· (λέγειν γὰρ εὐφήμως πάντα δεῖ·) κοινὰ ἂν ἦν τὰ τῆς αἰτίας ὑμῖν, καὶ τῷ πείσαντι. νῦν δ᾽ ἀκούετε μὲν τῶν, ἃ βούλεσθε, λεγόντων ἥδιστα· αἰτιᾶσθε δὲ πολλάκις ἐξαπατᾷν ὑμᾶς αὐτοὺς, ἂν μὴ πάνθ᾽, ὃν ἂν ὑμεῖς

τρόπον βούλησθε, γένηται· οὐ λογιζόμενοι τοῦθ', ὅτι τοῦ μὲν ζητῆσαι, καὶ λογίσασθαι τὰ βέλτισθ', ὡς ἀνθρώποις, καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, αὐτὸς ἕκαστός ἐστι κύριος· τοῦ δὲ πραχθῆναι ταῦτα, καὶ συνενεγκεῖν, ἐν τῇ τύχῃ τὸ πλεῖστον μέρος γίγνεται. ἔστι δὲ ἄνθρωπον ὄντα ἀγαπητὸν τῆς αὑτοῦ διανοίας λόγον ὑπέχειν· τῆς δὲ τύχης προσυποσχεῖν, ἕν τι τῶν ἀδυνάτων· εἰ μὲν οὖν εὑρημένον ἦν, πῶς ἄν τις ἀσφαλῶς ἄνευ κινδύνου δημηγοροίη, μανία παραλείπειν τοῦτον ἦν τὸν τρόπον. ἐπεὶ δ' ἀνάγκη τὸν περὶ τῶν μελλόντων πραγμάτων γνώμην ἀποφαινόμενον κοινωνεῖν τοῖς ἀπ' αὐτῶν γενομένοις, καὶ μετέχειν τῆς ἀπὸ τούτων αἰτίας, αἰσχρὸν ἡγοῦμαι λέγειν μὲν, ὡς εὔνους· μὴ ὑπομένειν δὲ, εἴ τις ἐκ τούτου κίνδυνος ἔσται. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς, ἃ καὶ τῇ πόλει καὶ ἐμοὶ συμφέρειν μέλλει, ταῦτ' ἐμοί τε εἰπεῖν ἐλθεῖν ἐπὶ νοῦν, καὶ ὑμῖν ἑλέσθαι. τὸ γὰρ πάντα τρόπον ζητεῖν νικῆσαι, δυοῖν θάτερον, ἢ μανίας, ἢ κέρδους ἕνεκα ἐσπουδακότος φήσαιμ' ἂν εἶναι.

Εἴη μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε ἐκκλησιάζοντες, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων * τὰ δοκοῦντα βέλτισθ' ὑμῖν εἶναι, καὶ * εἶναι ὡς ἀληθῶς. δεῖ μέντοι περὶ πραγμάτων μεγάλων βουλευομένους, καὶ κοινῶς ἁπάντων ἐθέλειν ἀκούειν τῶν συμβουλευόντων, ἐνθυμουμένους, ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, * ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, νῦν μὲν βουλομένων τι παραινεῖν ἐνίων θορυβεῖν, ὕστερον δὲ κατηγορούντων τῶν αὐτῶν τούτων τῶν πεπραγμένων, ἡδέως ἀκούειν. ἐγὼ γὰρ οἶδα, νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς, ὅτι νῦν

μὲν

μὲν ἀρέσκουσι μάλισθ' ὑμῖν οἱ ταῦτα, οἷα ὑμεῖς βούλεσθε, λέγοντες. ἂν δέ τι συμβῇ παρ' ἃ νῦν οἴεσθε, ὃ μὴ συμβαίη, τούτους μὲν ἐξηπατηκέναι νομιεῖτε ὑμᾶς· ὧν δὲ νῦν οὐκ ἀνέχεσθε, τότε ὀρθῶς δόξουσι λέγειν. ἔϛι δὲ τοῖς μάλιϛα πεπεικόσιν ὑμᾶς ταῦτα, ἐφ' ὧν νῦν ἐϛὲ, τούτοις καὶ μάλιϛα συμφέρον τὸ λόγου τυχεῖν τοὺς ἀντιλέγοντας. ἂν μὲν γὰρ διδάξαι δυνηθῶσιν, ὡς οὐκ ἔϛιν ἄριϛα, ἃ τούτοις δοκεῖ, ὅτ' οὐδὲν ἡμάρτηταί πω, τοῦτο πράξαντες ἀθρόους τοὺς κινδύνους ποιήσουσιν αὐτοῖς. ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῶσιν, οὔκουν ὕϛερόν γε ἐπιτιμᾷν ἕξουσιν, ἀλλ' ὅσα ἀνθρώπων ἦν * εὔνων, ἀκοῦσαι, τούτων τετυχηκότες, ἂν ἡττῶνται, δικαίως ϛέρξουσι· καὶ μεθ' ἁπάντων, τῶν ἀποβαινόντων, ὁποῖ' ἄττ' ἂν ᾖ, κοινωνήσουσιν.

Οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένους, διδόναι παῤῥησίαν ἑκάϛῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δὲ οὐδὲ πώποθ' ἡγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς· ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες ἔμοιγε δοκεῖτε· ἀλλὰ τὸ πεῖσαι πράττειν ταῦτα. ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ, καὶ ψηφισθῇ, τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει, ὅσον περ πρὶν δόξαι. ἔϛι μὲν οὖν πολλὰ, ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλειν, μάλιϛα δὲ τοῦ τοὺς διὰ τὴν αὑτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας πάλαι, νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὑτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ. συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἂν, ἃ χρὴ, βουλεύσησθε ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡ-

μῶν βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι.

Αἱ μὲν ἐλπίδες, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μεγάλαι, καὶ καλαὶ τῶν προειρημένων, πρὸς ἃς οἴομαι τοὺς πολλοὺς ἄνευ λογισμοῦ τι πεπονθέναι. ἐγὼ δὲ οὐδὲ πώποτε ἔγνων, ἕνεκα τοῦ παραχρῆμα ἀρέσαι, λέγειν τι πρὸς ὑμᾶς, ὅ, τι ἂν μὴ καὶ μετὰ ταῦτα συνοίσειν ἡγῶμαι. ἔστι μὲν οὖν τὸ κοινὸν ἔθος τῶν πλείστων, τοὺς μὲν συνεπαινοῦντας ἑαυτοῖς, ὅ, τι ἂν πράττωσι, φιλεῖν· πρὸς δὲ τοὺς ἐπιτιμῶντας ἀηδῶς ἔχειν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τὸν εὖ φρονοῦντα τὸν λογισμὸν ἀεὶ τῶν ἐπιθυμιῶν κρείττω πειρᾶσθαι ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἡδέως ἑώρων, ἃ καὶ συνοίσειν ἤμελλε, ταῦτ' ἐν ἡδονῇ πράττειν ὄνθ' ὑμῖν, ἵνα καὶ χαριζόμενος, καὶ χρηστὰ λέγων ἐφαινόμην. ἐπειδὴ δὲ τἀναντία ὁρῶ τούτων ἐπιχειροῦντας ὑμᾶς, οἴομαι δεῖν ἀντειπεῖν, εἰ καί τισι μέλλω ἀπεχθήσεσθαι. ἂν μὲν οὖν μηδ' ὑπομείνητε ἀκοῦσαι μηδὲ ἕν, οὐ, τῷ δοκιμάζοντες διαμαρτεῖν, ἀλλὰ τῷ φύσει πονηρὰ ἐπιθυμεῖν πράττειν, τοιαῦτα προαιρεῖσθαι δόξετε. ἐὰν δ' ἀκούσητε, τυχὸν μὲν ἴσως καὶ μεταπεισθείητε, ὃ μάλιστα ἐγὼ νομίζω συνενεγκεῖν ἂν ὑμῖν· εἰ δὲ μὴ, οἱ μὲν ἀγνοεῖν * ἐμὲ τὸ συμφέρον· οἱ δ' ὅ, τι ἄν τις βούληται, τοῦτ' ἐρεῖ.

Πρῶτον μὲν οὐδέν ἐστι καινὸν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῖς δόξασι παρ' ὑμῖν εἶναί τινας οἵ τινες ἀντεροῦσιν, ἐπειδὰν πράττειν τι δέῃ. εἰ μὲν οὖν ἀποδόντων ὑμῶν λόγον αὐτοῖς, ὅτ' ἐβουλεύεσθε, τοῦτ' ἐποίουν, τούτων ἂν ἦν ἄξιον κατηγορεῖν, εἰ περὶ ὧν ἥττηντο,

ἐβιάζοντο

ἐβιάζοντο πάλιν λέγειν. νῦν δὲ τούτους μὲν οὐδὲν ἔστ' ἄτοπον εἰπεῖν βουληθῆναι ταῦτα, ἃ τότε οὐχ ὑπεμείνατε ἀκοῦσαι. ὑμῖν δ' ἄν τις εἰκότως ἐπιτιμήσειεν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι, ὁπόταν περί του βουλεύησθε, οὐκ ἐᾶτε λέγειν ἕκαστον, ἃ γιγνώσκει, ἀλλ', ἂν ἕτεροι τῷ λόγῳ προλάβωσιν ὑμᾶς, οὐδενὸς * αὖ τῶν ἑτέρων * ἀκούετε. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει πρᾶγμα ἀηδὲς ὑμῖν. οἷς γάρ, πρὶν ἁμαρτεῖν, ὑμῖν ἐξῆν συμβουλεύουσι πείθεσθαι, τούτους ὕστερον κατηγοροῦντας ἐπαινεῖτε. τοῦτο δὴ * ταὐτό μοι πάλιν δοκεῖτε πείσεσθαι, εἰ μὴ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς πάντων ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι, καὶ τοῦτον τὸν πόνον ὑπομείναντες, ἑλόμενοι τὰ κράτιστα, τοὺς ὁτιοῦν τούτοις ἐπιτιμῶντας, φαύλους νομιεῖτε. ἐγὼ μὲν δὴ δίκαιον ὑπείληφα πρῶτον ἁπάντων αὐτὸς εἰπεῖν, τί μοι δοκεῖ περὶ ὧν σκοπεῖσθε, ἵνα ἂν μὲν ὑμῖν ἀρέσκῃ, καὶ τὰ λοιπὰ διδάσκω· εἰ δὲ μή, μήθ' ὑμῖν ἐνοχλῶ, μήτ' ἐμαυτὸν κόπτω.

Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ πολεμεῖν ἐσκέφθαι, τίς ὑπάρξει παρασκευὴ τῷ γενησομένῳ πολέμῳ. εἰ δ' ἄρα μὴ πρόδηλος ἦν, ὅτε πρῶτον ἐβουλεύεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ φανεροῦ γενομένου, τότε καὶ περὶ τῆς παρασκευῆς ἐσκέφθαι. εἰ δὲ φήσετε πολλὰς ἐγκεχειρικέναι δυνάμεις, ἃς λελυμάνθαι τοὺς ἐπιστάντας, οὐκ ἀποδέξεται τοῦθ' ὑμῶν οὐδείς. οὐ γὰρ ἐστι τῶν αὐτῶν, τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀπολύειν, καὶ λέγειν, ὡς διὰ τούτους κακῶς ταῦτ' ἔχει. ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν παρεληλυθότα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, δεῖ δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐπαμύναι τοῖς πράγμασι, τοῦ μὲν κατη-

γορεῖν οὐδένα καιρὸν ὁρῶ· πειράσομαι δ', ἃ κράτιστα νομίζω, συμβουλεῦσαι. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνωκέναι δεῖ, ὅτι τὴν ἴσην ὑπερβολὴν τῆς σπουδῆς καὶ φιλονεικίας ἐν τοῖς πράγμασι πάντ' ἄνδρα παρασχέσθαι δεῖ, ὅσηνπερ ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων * τῆς ἀμελείας. μόλις γὰρ οὕτως ἐλπὶς, ἐκ πολλοῦ διώκοντας τὰ προειμένα ἑλεῖν δυνηθῆναι. ἔπειτ' οὐκ ἀθυμητέον τοῖς γεγενημένοις. ὃ γάρ ἐστι τῶν παρεληλυθότων χείριστον, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι; ὅτι οὐδὲν ὑμῶν τῶν δεόντων ποιούντων, κακῶς ἔχει τὰ πράγματα. ἐπεὶ, εἴ γε πάνθ', ἃ προσῆκε, πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω.

Οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον, ἢ τοῖς αὐτοῖς ἔθεσιν ἐπιτιμᾶν τε, καὶ χρῆσθαι τοὺς δημηγοροῦντας. τὸ γὰρ στασιάζειν πρὸς αὐτοὺς, καὶ κατηγορεῖν ἀλλήλων ἄνευ κρίσεως, οὐδείς ἐστιν οὕτως ἀγνώμων, ὅστις οὐ φήσειεν ἂν βλάβην εἶναι τοῖς πράγμασιν. ἐγὼ δ' οἴομαι τούτους μὲν ἂν εἶναι βελτίους, εἰ τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλονεικίαν ἐπὶ τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς τρέψαντες ἐδημηγόρουν. ὑμῖν δὲ παραινῶ, μὴ στασιάζειν μηδετέροις τούτων, μηδ' ὅπως οἱ ἕτεροι κρατήσουσι, σκοπεῖν· ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἅπαντες τῶν ἐχθρῶν περιέσεσθε. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς, τοὺς ἢ φιλονεικίας, ἢ ἐπηρείας, ἢ τινος ἄλλης ἕνεκα αἰτίας, ἄλλο τι, πλὴν ἃ ποθ' ἡγοῦνται συμφέρειν, λέγοντας, παύσασθαι· τὸ γὰρ καταράσασθαι συμβουλεύοντι, ἴσως ἐστ' ἄτοπον.

ἄτοπον· αἰτιασαίμην μὲν οὖν ἔγωγ' ἂν οὐδένα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦ κακῶς τὰ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' ἢ πάντας τούτους. οἴομαι δὲ δεῖν παρὰ μὲν τούτων ἐφ' ἡσυχίας λόγον ὑμᾶς λαβεῖν· νῦν δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων, ὅπως ἔσται βελτίω, σκοπεῖν.

Ἠβουλόμην ἄν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὴν ἴσην σπουδὴν ἐνίους τῶν λεγόντων ποιεῖσθαι, ὅπως τὰ βέλτιστ' ἐροῦσιν, ὅσηνπερ, ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, ἵν' οὗτοι μὲν, ἀντὶ τοῦ δεινοὶ λέγειν, ἐπιεικεῖς ἐνομίζοντο εἶναι· τὰ δ' ὑμέτερα, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον, βέλτιον εἶχε. νῦν δ' ἔνιοί μοι δοκοῦσι παντάπασι τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου δόξαν ἠγαπηκότες, τῶν μετὰ ταῦτα συμβησομένων ὑμῖν οὐδὲν φροντίζειν. καὶ δῆτα θαυμάζω, πότερά ποθ' οἱ τοιοῦτοι λόγοι τὸν λέγονθ' ὁμοίως πεφύκασιν ἐξαπατᾷν, ὥσπερ, πρὸς οὓς ἂν λέγωνται, ἢ συνιέντες οὗτοι τἀναντία τοῖς δοκοῦσιν ἑαυτοῖς εἶναι βελτίστοις, δημηγοροῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀγνοοῦσιν, ὅτι τὸν μέλλοντα πράξειν τὰ δέοντα οὐκ ἐπὶ τῶν λόγων θρασὺν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς παρασκευῆς ἰσχυρὸν εἶναι δεῖ· οὐδ' ἐπὶ τῷ, τοὺς ἐχθροὺς μὴ δυνήσεσθαι, θαῤῥεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ, κἂν δύνωνται, κρατῆσαι· τὰ τῶν λόγων ἀστεῖα, ὡς ἔοικε, τοῦ τὰ μέγιστα αἰσθάνεσθαι κεκώλυκεν αὐτούς. εἰ δὲ ταῦτα μὲν μηδ' ἂν φήσαιεν ἀγνοεῖν, πρόφασις δ' ἄλλη τις ὕπεστι, δι' ἣν ταῦτα προαιροῦνται, πῶς οὐ χρὴ φαύλην ταύτην ὑπολαμβάνειν, ἥτις ποτ' ἐστίν; ἐγὼ δ' οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν ἃ δοκεῖ μοι, καίπερ ὁρῶν * ἰπουμένους ὑμᾶς· καὶ γὰρ εὔηθες, λόγῳ ψυχαγωγη-

θέντων ὑμῶν οὐκ ὀρθῶς, λόγον αὖ τὸν μέλλοντα * τὰ βελτίω λέγειν, καὶ μᾶλλον συμφέρονθ' ὑμῖν, καταδεῖσαι. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπομεῖναι, ἐνθυμηθέντας,| ὅτι οὐδὲ τὰ νῦν δοκοῦντα ἔδοξεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ τοὺς λόγους ἠκούσατ', ἐξ ὧν ἐπείσθητε. ὥσπερ ἂν τοίνυν, εἰ νόμισμα * ἐκρίνετε ὁποῖόν τι ποτ' ἐστὶ, δοκιμάσαι δεῖν ἂν ᾠήθητε, οὕτω καὶ τὸν λόγον ἀξιῶ τὸν εἰρημένον, ἐξ ὧν ἀντειπεῖν ἡμεῖς ἔξομεν, σκεψαμένους, ἐὰν μὲν συμφέροντα εὑρήσητε, ἀγαθῇ τύχῃ πείθεσθαι· ἂν δ' ἄρα ἕκαστα λογιζομένοις ἀλλοιότερος φανῇ, πρὶν ἁμαρτεῖν μεταβουλευσαμένους, τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι χρήσασθαι.

Μάλιστα μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, βουλοίμην ἂν ὑμᾶς, ἃ μέλλω λέγειν, πεισθῆναι· εἰ δ' ἄρα τοῦτ' ἄλλῃ πῇ συμβαίνει, ἐμαυτῷ γ' ἂν εἰρῆσθαι πρὸ παντὸς αὐτὸ δεξαίμην. ἔστι δὲ οὐ μόνον, ὡς δοκεῖ, τὸ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν χαλεπὸν τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ καθ' αὑτὸν σκοπούμενον εὑρεῖν. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ μὴ τὸν λόγον ὑμᾶς, ἀλλὰ τὰ πράγματα, ἐφ' ὧν ἐστὲ, σκέψασθαι νομίσαι, καὶ πλείω σπουδὴν τοῦ δοκεῖν ἐπιεικὴς εἶναι, ἢ τοῦ * δεινὸς εἰπεῖν φανῆναι, ποιοῖτο. ἔγωγ' οὖν· οὕτω τί μοι ἀγαθὸν γένοιτο· ἐπειδὴ περὶ τῶν παρόντων ἐπῄει μοι σκοπεῖν, λόγοις μὲν καὶ μάλ' ἀφθόνοις, οὓς οὐκ ἂν ἀηδῶς ἠκούετε ὑμεῖς, ἐνετύγχανον. καὶ γὰρ ὡς δικαιότατοι τῶν ἑλλήνων ἐστὲ, πολλὰ εἰπεῖν καὶ ἑώρων καὶ ὁρῶ· καὶ ὡς ἀρίστων προγόνων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὸν χρόνον ἡσθῆναι * ποιῆσαι ἂν, ὅσον ἂν ῥηθῇ· μετὰ δὲ ταῦτ' οἴχεσθαι. δεῖ

δὲ πρά-

δὲ πράξεώς τινος τὸν λέγοντα φανῆναι σύμβουλον, δι' ἣν καὶ μετὰ ταῦτα ἀγαθοῦ τινὸς ἡμῖν ἔσται παρουσία. τοῦτο δ' ἤδη καὶ σπάνιον, καὶ χαλεπὸν πεπειραμένος οἶδα ὂν [ἰδεῖν.] οὐδὲ γὰρ αὔταρκες τὸ ἰδεῖν· ἐστι τὰ τοιαῦτα, ἂν μὴ καὶ πεῖσαί τις τοὺς συναιρομένους ὑμᾶς δυνηθῇ. οὐ μὴν ἀλλ' ἐμὸν μὲν ἔργον εἰπεῖν ἴσως ἃ πέπεικ' ἐμαυτὸν συμφέρειν· ὑμέτερον δὲ, ἀκούσαντας κρῖναι, κἂν ἀρέσκῃ, χρῆσθαι.

Οὐκ ἄδηλον ἦν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρώην, ὅτε τῶν ἀντιλέγειν βουλομένων, οἷς ὁ δεῖνα ἔλεγεν, οὐκ ᾤεσθε ἀκούειν χρῆναι, ὅτι συμβήσεται τοῦτο, ὃ νυνὶ γίγνεται, ὅτι οἱ τότε κωλυθέντες, ἐροῖεν εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν. ἂν τοίνυν ταὐθ', ἅπερ πρότερον, ποιήσητε, καὶ τῶν τοῖς τότε δόξασι συνειπεῖν βουλομένων μὴ θελήσητε ἀκοῦσαι, πάλιν ταῦτα εἰς τὴν ἑτέραν ἐκκλησίαν οὗτοι λαβόντες, τούτων κατηγορήσουσιν. οὐδαμῶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὔτε τὰ πράγματα χείρω γένοιτο, οὔθ' ὑμεῖς ἀτοπώτεροι φανείητε, εἰ * μηδὲ τῶν δοξάντων ὑμῖν πέρας μηδὲν ἔχειν δοκοίη. μηδ', ἀφέντες ἃ συμφέρει, τῶν πρὸ ὁδοῦ τι περαίνοιτε, εἴητε δ' ὥσπερ τῶν τὰ θέατρα καταλαμβανόντων. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἀλλὰ πονήσαντες τὸν πόνον τοῦτον, καὶ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς ἀμφοτέροις ὑμᾶς αὐτοὺς, πρῶτον μὲν ἕλεσθε, ὅ, τι καὶ ποιήσετε· ἔπειθ' ὑπολαμβάνετε, ἐάν τις ἐναντιῶται τοῖς ἅπαξ οὕτω δοκιμασθεῖσι, πονηρὸν καὶ κακόνουν ὑμῖν. * τῷ μὲν γὰρ λόγου μὴ τυχόντα πεπεῖσθαι, βέλτιον τῶν ὑμῖν δοκούντων αὐτὸν ἐντεθυμῆσθαι, συγγνώμη· τὸ δὲ ἀκουσάντων ὑ-

μῶν, καὶ διακρινάντων, ἔτι ἀναισχυντεῖν, καὶ μὴ συγχωρεῖν ἐνδόντα τῇ τῶν πλειόνων γνώμῃ, ἄλλην τινὰ ὑποψίαν οὐχὶ δικαίαν * ἔχον φανείη. ἐγὼ μὲν δὴ σιωπᾷν ᾤμην δεῖν ἐν τῷ παρόντι, εἰ μένοντας ὑμᾶς ἑώρων ἐφ' ὧν ἔδοξεν. εἰμὶ γὰρ τῶν ἐκεῖνα πεπεισμένων συμφέρειν ὑμῖν. ἐπειδὴ δ' ὑπὸ τῶν παρὰ τούτων λόγων μεταβεβλῆσθαί μοι τινὲς δοκοῦσιν, ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγουσιν, οὔθ' ὑμῖν συμφέροντα, ἴσως μὲν εἰδότας, οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τυγχάνετε ἀγνοοῦντες, διδάξω.

Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ δίκαιον ἦν, τότε πείθειν ὑμᾶς ὅ, τι ἄριστον ἕκαστος ἡγεῖτο, ὅτε ἐβουλεύεσθε τοπρῶτον περὶ τούτων, ἵνα μὴ συνέβαινεν, ἃ δὴ δύο πάντων ἐστὶν ἀλυσιτελέστατα τῇ πόλει, μήτε πέρας μηδὲν ἔχειν τῶν ὑμῖν δοξάντων, παρανοίας θ' ὑμεῖς καταγιγνώσκετε ὑμῶν αὐτῶν μεταβουλευόμενοι. ἐπειδὴ δὲ σιωπήσαντες τότε, νῦν ἐπιτιμῶσί τινες, βούλομαι μικρὰ πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ θαυμάζω τὸν τρόπον τῆς πολιτείας τῆς τούτων, μᾶλλον δ' ἡγοῦμαι φαῦλον. εἰ γὰρ ἐξὸν παραινεῖν, ὅταν σκοπῆτε, βεβουλευμένων κατηγορεῖν αἱροῦνται, συκοφαντῶν ἔργον, οὐχ, ὡς φασὶν, εὔνων ποιοῦσιν ἀνθρώπων. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην αὐτούς· (καὶ μηδεμιᾶς λοιδορίας ὃ μέλλω λέγειν ἀρχὴ γενέσθω·) τί δὴ τἄλλα ἐπαινοῦντες λακεδαιμονίους, ὃ μάλιστα ἄξιόν ἐστι τῶν παρ' ἐκείνοις ἄγασθαι, τοῦτο οὐ μιμοῦνται, μᾶλλον δ' * αὐτὸ τοὐναντίον ποιοῦσι; φασὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρ' ἐκείνοις μέχρι μὲν τοῦ δόξαι, γνώμην, ἣν ἂν ἕκαστος ἔχῃ, λέγειν. ἐπειδὰν δ' ἐπικυρωθῇ,

ταὐτὰ

ταῦτα ἅπαντας ἐπαινεῖν καὶ συμπράττειν, καὶ τοὺς ἀντειπόντας. τοιγάρτοι πολλῶν μὲν, ὄντες οὐ πολλοὶ, περιγίγνονται· λαμβάνουσι δ', ἕως ἂν μὴ τῷ πολέμῳ δύνωνται, τοῖς καιροῖς· οὐδεὶς δ' αὐτοὺς ἐκφεύγει χρόνος, οὐδὲ τρόπος, τοῦ τὰ συμφέρονθ' ἑαυτοῖς παραινεῖν, οὐ μὰ δί' οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς καὶ διὰ τούτους, καὶ διὰ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἀλλήλων περιγιγνόμενοι, καὶ οὐχὶ τῶν ἐχθρῶν, πάντα ἀνηλώκαμεν τὸν χρόνον· κἂν μὲν εἰρήνην τις ἐκ πολέμου ποιήσῃ, τοῦτον μισοῦντες· ἂν δ' ἐξ εἰρήνης πόλεμόν τις λέγῃ, τούτῳ μαχόμενοι· ἂν δ' ἔχειν ἡσυχίαν τις παραινῇ, καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν, οὐδὲ τοῦτον ὀρθῶς λέγειν φάσκοντες, ὅλως δ' αἰτιῶν καὶ κενῶν ἐλπίδων ὄντες πλήρεις. τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ παραινεῖς, ἐπειδὴ ταῦτ' ἐπιτιμᾷς; ἐγὼ νὴ δί' ἐρῶ.

Πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τις ἂν εἰκότως περὶ ὑμῶν δεῖσαι, μὴ παρὰ τὸ τῶν συμβουλευόντων οὐκ ἐθέλειν ἀκούειν, χεῖρον βουλεύσησθε. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ τύχη, καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ τῶν πραγμάτων ὑμῖν αὐτόματα ὡς ἂν εὔξαισθε παρίστησιν· ἐπεὶ τῇ γε τῶν προεστηκότων προνοίᾳ βραχέα αὐτῶν εἶχεν ἂν καλῶς. ἔπειθ' ὑμεῖς, οὐ μόνον τοὺς λόγους, οὓς ἂν ἕκαστος εἴποι, πρόϊστε, ἀλλὰ καὶ ὧν ἕνεκ' αὐτῶν ἕκαστος δημηγορεῖ. εἰ δὲ μὴ φιλαπέχθημον ἦν, εἶπον ἂν καὶ πόσου. τὸν δὴ τοῦ φενακίζεσθαι χρόνον ὡς εἰς μικρότατον συνάγοντες, σωφρονεῖν ἔμοιγε δοκεῖτε. εἰ μὲν δή τι τῶν αὐτῶν ἔμελλον τοῖς ἄλλοις ἐρεῖν, οὐκ ἂν ᾤμην δεῖν λέγων ἐνοχλεῖν. νῦν δὲ συμφέροντα μὲν ὑμῖν ἀκοῦσαι, παντά-

πᾶσι δὲ ἀφεστηκότα τῶν ὑπὸ τῶν πολλῶν προσδοκωμένων, οἴομαι λόγον ἔχειν. βραχὺς δ' ἔσται [χρόνος.] σκέψασθε δὲ ἀκούσαντες. κἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ, χρήσασθε· καὶ βραχεῖαν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ δικαίαν ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· καὶ οὐδὲ τὰ πάντα ἐρῶ. ἡγοῦμαι γὰρ ἐξαπατᾶν μὲν εἶναι βουλομένου, σκοπεῖν ὅντιν' ὑμᾶς τρόπον τοὺς ἀκούοντας καὶ τὰ τοῦ πράγματος δυσχερῆ τῷ λόγῳ συγκρύψηται· ἁπλῶς δὲ πεπεικότος αὐτὸν ὑμῖν προσφέρεσθαι, τοῦτο πρῶτον εἶναι, εἰπεῖν πότερα ἐγνωκὼς παρελήλυθεν· ἵν', ἐὰν μὲν ἀκούσαντες τοῦτο, τοὺς μετὰ ταῦτα λόγους βούλοισθε ἀκούειν, καὶ διδάσκῃ καὶ φράζῃ τὰ βέλτιστα αὐτῷ δοκοῦντα. ἂν δ' ἀποδοκιμάσητε, ἀπηλλαγμένος ᾖ, καὶ μήτε ὑμῖν ἐνοχλῇ, μήτε αὑτὸν κόπτῃ, ἐγὼ δὲ τοῦτο πρῶτον ἐρῶ. ἐμοὶ δοκεῖ μιτυληναίων ὁ δῆμος ἠδικῆσθαι. καὶ δίκην ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ προσήκειν λαβεῖν· καὶ ὅπως λήψεσθε, ἔχω λέγειν, ἐπειδὰν, ὡς ἠδίκηνται, καὶ ὑμῖν προσήκει βοηθεῖν, ἐπιδείξω.

Πρῶτον μὲν, ὃ πάνυ θαυμαστόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὸ μὴ ῥᾳδίους τοῖς συμβουλεύειν βουλομένοις εἶναι τοὺς λόγους. ὅταν γὰρ τὰ πράγματα ἔχῃ φαύλως, περὶ ὧν δεῖ σκοπεῖν, δυσχερεῖς ἀνάγκη περὶ αὐτῶν εἶναι καὶ τὰς συμβουλίας. εἰ μὲν οὖν ἐκ τοῦ μὴ ἐθέλειν ἀκούειν, ἐλπὶς ταῦτα γενέσθαι βελτίω, τοῦτο χρὴ πράττειν. εἰ δὲ χείρω μὲν ἅπαντα, βέλτιον δ' οὐδὲν ἐκ τούτων γενήσεται, τί δεῖ, πρὸς τὸ φαυλότατον ἐλθεῖν ἐάσαντας, ἐκ πλείονος, ἢ νῦν, καὶ χαλεπωτέρου σώζειν πειρᾶσθαι, ἐξὸν ἐκ τῶν

τῶν

τῶν παρόντων ἔτι καὶ νῦν ἐπανορθώσασθαι, καὶ προαγαγεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον; τὸ μὲν οὖν ὀργίλως ὑμᾶς ἔχειν, εἰκός ἐστι ταῦτα πάσχοντας· τὸ δὲ μὴ τοῖς αἰτίοις, ἀλλὰ πᾶσιν ἐφεξῆς ὀργίζεσθαι, τοῦτο οὐκέτι εἰκός, οὐδ᾽ ὀρθῶς ἔχον ἐστίν. οἱ γὰρ μηδενὸς μὲν αἴτιοι τῶν παρεληλυθότων, τὰ δὲ λοιπὰ πῶς ἔσται βελτίω λέγειν ἔχοντες, χάριν, οὐκ ἀπέχθειαν, κομίσαιντ᾽ ἂν δικαίως παρ᾽ ὑμῶν. οὓς, ἐὰν ἀκαίρως δυσκολαίνητε, ὀκνεῖν ἀνίστασθαι ποιήσετε. καίτοι ἔγωγε οὐκ ἀγνοῶ * μὲν, ὅτι πολλάκις οὐ τοῖς αἰτίοις, ἀλλὰ τοῖς ἐμποδὼν οὖσι τοῖς ὀργιζομένοις, ἀηδές τι παθεῖν συνέβη· ὅμως δ᾽ ἀνέστην συμβουλεύσων. πιστεύω γὰρ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, φλαῦρος μὲν μηδενὸς αἴτιος ὢν εὑρεθήσεσθαι, βελτίω δ᾽ ἑτέρων ὑμῖν ἔχειν συμβουλεῦσαι.

Τὰ μὲν γεγενημένα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοιαῦτα, οἷα πάντες ἀκηκόατε. δεῖ δ᾽ ὑμᾶς μηδὲν * ἐκπεπληγμένως διακεῖσθαι, λογιζομένους, ὅτι πρὸς μὲν τὰ παρόντα ἀθύμως ἔχειν, οὔτε τοῖς πράγμασι συμφέρει, οὔθ᾽ ὑμῶν ἄξιόν ἐστι. τὸ δὲ ταῦτ᾽ ἐπανορθοῦν * αὑτοῖς ἡγεῖσθαι προσῆκον, καὶ * συμφέρον ἅμα καὶ τῆς ὑμετέρας δόξης ἄξιον ἂν ὂν φανείη. χρὴ δὲ τοὺς ὄντας, οἵοι φήσαιτ᾽ ἂν ὑμεῖς εἶναι, ἐν τοῖς δεινοῖς ἑτέρων διαφέροντας φαίνεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς μὲν ἂν ἠβουλόμην ταῦτα συμβῆναι τῇ πόλει, οὐδ᾽ ἀτυχεῖν ὑμᾶς οὐδέν. εἰ δ᾽ ἄρα ἔδει γενέσθαι, καί τι δαιμόνιον τοῦτ᾽ * ἀπένειμεν, ὥσπερ πέπρακται, τὰ γεγενημένα λυσιτελεῖν οἴομαι. τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης, ὀξείας ἔχει τὰς μεταβολὰς, καὶ κοινὰς ἀμφοτέροις

τὰς

τὰς παρουσίας. ἃ δ' ἂν δι' ἀνδρῶν κακίαν πραχθῇ, βεβαίους ποιεῖται ἥττας. οἴομαι μὲν οὖν, οὐδὲ τοὺς κεκρατηκότας ἀγνοεῖν, ὅτι βουληθέντων ὑμῶν, καὶ παροξυνθέντων τῷ γεγενημένῳ, οὐ πάνυ πω δῆλον πότερον εὐτύχημα, ἢ καὶ τοὐναντίον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ πεπραγμένον. εἰ δ' ἄρα ἐπῇρκε τὸ πρᾶγμα αὐτοὺς θρασύνεσθαι, κἂν τοῦτο πρὸς ὑμῶν ἤδη γίγνοιτο. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον καταφρονήσωσι, τοσούτῳ θᾶττον ἁμαρτήσονται.

Οὔ μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, περὶ ἧς οἴεσθε πόλεως νυνὶ μόνον βουλεύεσθαι, ἀλλὰ ὑπὲρ πασῶν τῶν συμμαχίδων. ὅπως γὰρ ἂν περὶ ταύτης γνῶτε, πρὸς ταῦτ' εἰκὸς ἀποβλέποντας τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτοὺς τῶν αὐτῶν τεύξεσθαι νομίζειν. ὥστε δεῖ καὶ τοῦ βελτίστου, καὶ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἕνεκα δόξης, σπουδάσαι, ὅπως ἅμα καὶ συμφέροντα, καὶ δίκαια φανήσεσθε βουλευόμενοι. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τῶν τοιούτων πραγμάτων, * ἀπ' αὐτῶν ἐστὶ τῶν στρατηγῶν· ὧν οἱ πλεῖστοι τῶν παρ' ὑμῶν ἐκπλεόντων, οὐ τοὺς ὑμετέρους φίλους, οὓς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τῶν αὐτῶν κινδύνων μετεσχηκότας παρειλήφασι, θεραπεύειν τούτους οἴονται δεῖν, ἀλλὰ καὶ ἰδίους φίλους ἕκαστος ἑαυτῷ κατασκευάσας, ὑμᾶς ἀξιοῖ τοὺς αὐτῶν κόλακας καὶ ὑμετέρους ἡγεῖσθαι φίλους· οὗ πᾶν ἐστὶ τοὐναντίον. οὔτε γὰρ ἐχθροτέρους, οὔτ' ἀναγκαιοτέρους μᾶλλον ἐχθροὺς ἂν τούτων εὕροιτε. ὅσῳ γὰρ πλείω παρακρουόμενοι πλεονεκτοῦσι, τοσούτῳ πλέον ὄφλειν ἡγοῦνται δίκην [δοῦναι.] οὐδεὶς δ' ἂν γένοιτο εὔνους

τούτοις,

τούτοις, ὑφ' ὧν ἄν τι κακὸν πείσεσθαι προσδοκᾷ. τοῦ μὲν οὖν κατηγορεῖν, ἴσως οὐχ ὁ παρὼν καιρός. ἃ δ' ἡγοῦμαι συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτα συμβουλεύσω.

Οὐδένα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν πάντων ὑμῶν οὕτως οἴομαι κακόνουν εἶναι τῇ πόλει, ὥστε μὴ χαλεπῶς φέρειν, μηδὲ λυπεῖσθαι τοῖς γεγενημένοις. εἰ μὲν τοίνυν ἀγανακτοῦντας ἦν ἄπρακτόν τι ποιῆσαι τούτων, τοῦτ' ἂν ἔγωγε παρῄνουν ὑμῖν ἅπασιν. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν λοιπῶν προνοηθῆναι, ὅπως μὴ ταὐτὰ πείσεσθε· ὥσπερ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, περὶ τῶν νῦν γεγενημένων ἀγανακτεῖτε, οὕτω χρὴ σπουδάσαι ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν ταῦτα συμβῆναι, καὶ νομίζειν μηδένα ἔχειν λόγον εἰπεῖν τῶν συμβουλευόντων τοιοῦτον, ὃς δυνήσεται σῶσαι τὰ παρόντα, μηδενὸς ὑμῶν μηδὲν συναραμένου. οὐ γὰρ ἂν λόγος, ἀλλὰ θεός τις ὁ τοιοῦτος εἴη. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἐκεῖθεν ἤρτηται, ἐκ τοῦ τῆς παραχρῆμα πρὸς ὑμᾶς ἕνεκα χάριτος ἐνίους τῶν λεγόντων ἐνταυθοῖ δημηγορεῖν, ὡς οὔτε εἰσφέρειν, οὔτε στρατεύεσθαι δεῖ, πάντα δὲ αὐτόματ' ἔσται. ἔδει μὲν οὖν ταῦθ' ὑπ' ἄλλου τινὸς ἐξελέγχεσθαι μετὰ τοῦ λυσιτελοῦντος ἐλέγχου τῇ πόλει. δοκεῖ δέ μοι τρόπον τινὰ καὶ νῦν ἀμείνων ἡ τύχη περὶ ὑμᾶς τῶν ἐφεστηκότων εἶναι. τὸ μὲν γὰρ ἕκαστα ἀπόλλυσθαι, τῆς τῶν ἐπιμελουμένων κακίας σημεῖον προσήκει ποιεῖσθαι. τὸ δὲ μὴ πάλαι πάντ' ἀπολωλέναι τῆς ὑμετέρας τύχης εὐεργέτημ' ἔγωγε κρίνω. ἐν ᾧ τοίνυν ἡ τύχη διαλείπει, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀνέχει, τῶν λοιπῶν ἐπιμελήθητε. εἰ

δὲ μὴ, σκοπεῖτε ὅπως μὴ, ἅμα τοὺς ἐφεστῶτας ἑκάστοις ὑμεῖς κρίνετε, καὶ τὰ πράγμαθ᾽ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κλινεῖ. οὐ γάρ ἐσθ᾽ ὅπως ταῦτ᾽ ἄνευ μεγάλου τινὸς στήσεται, μηδενὸς ἀντιλαμβανομένου.

Οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦτο ἄλογον, τοὺς ἀεὶ, καὶ συνεχῶς ὑπὲρ τῶν ὀλιγαρχιῶν πολιτευομένους, καὶ νῦν ταῦτα ποιοῦντας ἐξελέγχεσθαι. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μᾶλλον ἄν τις εἰκότως θαυμάσαι, τὸ τοὺς εἰδότας ὑμᾶς ταῦτα, πολλάκις ἥδιον τούτων ἀκούειν, ἢ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων. ἴσως μὲν οὖν ὥσπερ οὐδ᾽ ἰδίᾳ ῥᾴδιόν ἐστιν ἅπαντ᾽ ὀρθῶς πράττειν, οὕτως οὐδὲ κοινῇ. ἀλλ᾽ οὐ δὴ τὰ μέγιστά γε χρὴ παρορᾶν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντ᾽ ἐστὶν ἐλάττω· ὅταν δ᾽ ὑπὲρ πολιτείας, καὶ σφαγῶν, καὶ δήμου καταλύσεως εὐχερῶς ἀκούητε, πῶς οὐκ ἔξω χρὴ τοῦ φρονεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι τοῖς ἑτέρων παραδείγμασι χρώμενοι, μᾶλλον εὐλαβεῖς αὐτοὶ γίγνονται· ὑμεῖς δὲ, οὐδὲ τὰ τοῖς ἄλλοις συμβαίνοντα ἀκούοντες, φοβηθῆναι δύνασθε· ἀλλ᾽ ἃ τοὺς ἰδίᾳ περιμένοντας ἀβελτέρους νομίζετε, ταῦτ᾽ αὐτοὶ δημοσίᾳ μοι δοκεῖτε ἀναμένειν παθόντες αἰσθέσθαι.

Οὐδεὶς πώποτε ἴσως ὑμῶν ἐζήτησεν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τί δήποτε οἱ κακῶς πράττοντες ἄμεινον περὶ τῶν πραγμάτων, τῶν εὖ πραττόντων βουλεύονται. ἔστι δ᾽ οὐχ ἑτέρωθέν ποθεν τοῦτο γιγνόμενον· ἀλλ᾽ ὅτι συμβαίνει τοῖς μὲν μήτε φοβεῖσθαι μηδὲν, μήθ᾽ ἅ τις ἂν λέγοι δεινὰ, προσήκονθ᾽ αὐτοῖς ἡγεῖσθαι· τοὺς δὲ πλησίον ὄντας τῶν ἁμαρτημάτων, ὅταν εἰς τὸ κακῶς πράτ-

τειν

τειν ἀφίκωνται, σώφρονας πρὸς τὰ λοιπὰ, καὶ μετρίους παρέχει. σπουδαίων τοίνυν ἐστὶν ἀνθρώπων, ὅταν βελτίστῃ τῇ παρούσῃ τύχῃ χρῶνται, τότε πλείω τὴν σπουδὴν πρὸς τὸ σωφρονεῖν ἔχειν. οὐδὲν γὰρ οὔτε φυλαττομένοις οὕτω δεινὸν, ὥστ᾽ ἀφύλακτον εἶναι, οὔτε ὀλιγωροῦσιν ἀπροσδόκητον παθεῖν. λέγω δὲ ταῦτα, οὐχ ἵνα τηνάλλως ὑμᾶς δεδίττωμαι, ἀλλ᾽ ἵνα μὴ διὰ τὴν παροῦσαν εὐπραξίαν, ἃ γένοιτ᾽ ἂν, εἰ μὴ προνοήσησθε τῶν πραγμάτων, δεινὰ, ἀκούοντες καταφρονῆτε, ἀλλ᾽ ἄνευ τοῦ παθεῖν, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον, φάσκοντάς γε μηδένων ἀπολείπεσθαι τῷ σωφρονεῖν, φυλάξησθε.

Οὐχὶ τὸν αὐτὸν εἶναι καιρὸν ὑπείληφα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῦ χαρίζεσθαι, καὶ τοῦ τὰ δοκοῦντά μοι βέλτιστα παραινεῖν. πολλάκις γὰρ ὁρῶ τὸ χαρίζεσθαί τι παρὰ γνώμην, πλείονα ἀπέχθειαν ἐνεγκὸν, τοῦ τὸ πρῶτον ἐναντιωθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ἐγινώσκετε ταυτὰ, οὔτ᾽, ἂν ἐμοὶ τὰ δέοντα ἐδοκεῖτε προαιρεῖσθαι, * παρῆλθον, περίεργον ἡγούμενος τοῖς ἀφ᾽ αὑτῶν, ἃ χρὴ, ποιοῦσι, λέγειν· * οὔτ᾽, ἂν ἦν τοὐναντίον. μᾶλλον γὰρ ἂν ἡγησάμην ἕνα ὄντα ἐμαυτὸν ἀγνοεῖν τὰ κράτιστα, ἢ πάντας ὑμᾶς. ἐπειδὴ δὲ ὁρῶ τινὰς ὑμῶν ταυτὰ μὲν γιγνώσκοντας ἐμοὶ, τἀναντία δ᾽ * ἄλλους, πειράσομαι μετὰ τούτων τοὺς ἑτέρους πεῖσαι. εἰ μὲν οὖν οἰήσεσθε δεῖν μὴ ἐθέλειν ἀκούειν, οὐκ ὀρθῶς ποιήσετε. ἂν δ᾽ ἀκούσητε σιωπῇ, καὶ τοῦθ᾽ ὑπομείνητε, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν ὑπάρξει. ἢ γὰρ πεισθήσεσθε, ἄν τι δοκῶμεν λέγειν συμφέρον, ἢ βεβαιό-

τερον, περὶ ὧν ἐγνώκατε, ἔσεσθε πεπεισμένοι. ἂν γὰρ, οἷς τι διαμαρτάνειν οἰόμεθ' ἡμεῖς ὑμᾶς, ταῦτα μηδενὸς ἄξια φανῇ, μετ' ἐλέγχου τὰ δεδογμένα νῦν ὑμεῖς ἔσεσθ' ᾐρημένοι.

Βουλοίμην ἄν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, περὶ ὧν εὐδοκίμηκε λέγων παρ' ὑμῖν ὁ δεῖνα, ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν πραττομένων ἴσον αὐτῷ τὸν ἔπαινον γενέσθαι. οὔτε γὰρ τούτῳ κακόνους εἰμὶ, μὰ τοὺς θεοὺς, ὑμῖν τε ἀγαθὸν βούλομαι ἂν γενέσθαι. ἀλλ' ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ κεχωρισμένον ᾖ, λόγον εἰπεῖν εὖ, καὶ προελέσθαι πράγματα συμφέροντα· καὶ τὸ μὲν, ῥήτορος ἔργον ᾖ· τὸ δὲ, νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου. ὑμεῖς τοίνυν οἱ πολλοὶ, καὶ μάλισθ' οἱ πρεσβύτατοι, λέγειν μὲν οὐκ ὀφείλετε ὁμοίως δύνασθαι τοῖς δεινοτάτοις. τῶν γὰρ εἰθισμένων τοῦτο τὸ πρᾶγμα· νοῦν δ' ἔχειν ὀφείλετε ὁμοίως, καὶ μᾶλλον τούτων. αἱ γὰρ ἐμπειρίαι, καὶ τὸ πολλὰ ἑωρακέναι, τοῦτ' ἐμποιοῦσι. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, φανῆτε ἀγνοοῦντες ἐν τῷ παρόντι νῦν, ὅτι αἱ διὰ τῶν λόγων ἀνδρίαι καὶ θρασύτητες, ἐὰν μὴ μεθ' ὑπαρχούσης ὦσι παρασκευῆς καὶ ῥώμης, ἀκοῦσαι μὲν εἰσιν ἡδεῖαι, πράττειν δ' ἐπικίνδυνοι. αὐτίκα γὰρ, τὸ μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀδικοῦσιν, ὁρᾶτε ὡς καλὸν τὸ ῥῆμα. ἀποβλέψατε δὴ πρῶτον πρὸς τὸ ἔργον αὐτό. δεῖ κρατῆσαι μαχομένους τῶν ἐχθρῶν τοὺς τὴν τοῦ ῥήματος τούτου σεμνότητα ἔργῳ ληψομένους. εἰπεῖν μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πάντα πέφυκε ῥᾴδιον· πρᾶξαι δ' οὐχ ἅπαντα. οὐ γὰρ ἴσος πόνος, καὶ ἱδρὼς, πρό τε τοῦ λέγειν, καὶ πρὸ τοῦ πράττειν ἐστίν.

ἐστίν. ἐγὼ δ᾽ οὐ χείρους ὑμᾶς ἡγοῦμαι φύσει Θηβαίων· καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην· ἀλλ᾽ ἀπαρασκευοτέρους. φημὶ δὴ δεῖν τοῦ παρασκευάζεσθαι νῦν ποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν, ἐπειδὴ τέως ἠμελεῖτε τοῦ διαγωνίζεσθαι. οὐ γὰρ ἀντιλέγω τὸ ὅλον· ἀλλ᾽ ὑπὲρ τοῦ τρόπου τῆς ἐγχειρήσεως ἐναντιοῦμαι.

Ὅσην μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεποίηνται σπουδὴν οἱ πρέσβεις κατηγορῆσαι τῆς πόλεως ἡμῶν, ἅπαντες ἑωράκατε. πλὴν γὰρ οὐκ ἔχω τίνος εἴπω, τἄλλα πάντα ὑμῖν ἀναθεῖναι πεπείρανται. εἰ μὲν οὖν ἦσαν αὐτῶν ἀληθεῖς αἱ κατηγορίαι, χάριν γε εἴχετε εἰκότως ἄν, εἰ πρὸς ὑμᾶς οὕτως ὑμῶν κατηγόρουν, καὶ μὴ πρὸς ἄλλους. ἐπειδὴ δὲ διαστρέψαντες τἀληθῆ, καὶ τὰ μὲν παραβαίνοντες, ἀφ᾽ ὧν ἂν μεγάλους ἐπαίνους κομίσαισθε δικαίως, τὰ δ᾽ αἰτιασάμενοι ψευδῆ, καὶ οὐ προσήκονθ᾽ ὑμῖν, κέχρηνται τῷ λόγῳ· πονηροὺς δίκαιον αὐτούς, ἐπειδὰν ἐξελεγχθῶσι ταῦτα πεποιηκότες, νομίζειν. εἰ γὰρ ῥήτορες δεινοὶ μᾶλλον εἶναι δοκεῖν, ἢ μετ᾽ ἀληθείας ἐπιεικεῖς ἄνθρωποι νομίζεσθαι προείλοντο, οὐδ᾽ αὐτοὶ καλοκαγαθίας ἄν, ὡς ἔοικεν, ἀμφισβητοῖεν. ἔστι μὲν οὖν χαλεπὸν τὸ παρ᾽ ὑμῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐροῦντα ἀνεστηκέναι, ὥσπερ ῥᾴδιον τὸ καθ᾽ ὑμῶν. ἐγὼ γὰρ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐδένας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων οὕτως οἶμαι τὰ προσόντα αὐτοῖς ἀκοῦσαι νουθετουμένους, ὡς ὑμεῖς τὰ μὴ προσόντα, κακῶς ἀκούοντες. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους θρασέως ἂν οὕτως ἡγοῦμαι ψεύδεσθαι, εἰ μὴ συνῄδεσαν ταῦτα, καὶ πρόδηλον ἦν, ὅτι δεινότατοι πάντων ὑμεῖς ἐστὲ ἀκούειν ὅ,τι ἄν τις καθ᾽ ὑμῶν λέγῃ. εἰ μὲν οὖν ταύτης τῆς

εὐηθείας δίκην ὑμᾶς δεῖ διδόναι, λόγους οὐ προσήκοντας κατὰ τῆς πόλεως ἀκούειν τοῦτ' ἂν εἴη. εἰ δ' ὑπὲρ τῶν ἀληθῶν εἴ τι δίκαιον ῥητέον, ἐπὶ τοῦτ' ἐγὼ παρελήλυθα, πιστεύων οὐκ αὐτὸς ἀξίως τῶν ὑμῖν πεπραγμένων εἰπεῖν δυνήσεσθαι, ἀλλὰ τὰ πράγματα, ὅπως ἄν τις εἴπῃ, δίκαια φανεῖσθαι. βουλοίμην δ' ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἴσους ἀκροατὰς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι, καὶ μὴ τῷ προσῆχθαι, τοὺς λόγους ἐπαινέσαι τοὺς τούτων φιλονεικεῖν. οὐ γὰρ ἂν ὑμετέραν κακίαν οὐδεὶς ἔτι κρῖναι, εἰ λέγοντός τινος εὖ παρεκρούσθητε· ἀλλὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ σπουδὴν ποιησαμένων, ὅπως ὑμᾶς ἐξαπατήσωσιν.

Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, φῆσαι, ἃ βέλτιστα ἕκαστος ἡγεῖται τῇ πόλει, βούλεσθαι ταῦτα πραχθῆναι. συμβαίνει δέ γε μὴ κατὰ ταὐτὸ κεκρίσθαι παρὰ πᾶσι τὸ βέλτιστον. οὐ γὰρ ἂν ὑμῶν οἱ μὲν λέγειν, οἱ δὲ μὴ λέγειν ἐκέλευον. πρὸς μὲν τοίνυν τοὺς ὑπειληφότας ταὐτὰ συμφέρειν, οὐδενὸς δεῖ λόγου τῷ μέλλοντι λέγειν. πεπεισμένοι γὰρ ὑπάρχουσι. πρὸς δὲ τοὺς τἀναντία συμφέρειν ἡγουμένους, βραχέα εἰπεῖν βούλομαι. μὴ θέλουσι μὲν οὖν ἀκούειν, οὐκ ἔνι δήπου μαθεῖν, οὐδὲν μᾶλλον, ἢ σιωπῶσι μηδενὸς λέγοντος. ἀκούσασι δὲ δυοῖν ἀγαθοῖν οὐκ ἔνι θατέρου διαμαρτεῖν. ἢ γὰρ πεισθέντες πάντες καὶ ταὐτὰ ἐγνωκότες, κοινότερον βουλεύσεσθε, οὗ μεῖζον εἰς τὰ παρόντα οὐδὲν ἂν γένοιτο ἀγαθόν· ἢ μὴ δυνηθέντος τοῦ λέγοντος διδάξαι, βεβαιότερον τοῖς ἐγνωσμένοις πιστεύσετε. χωρὶς δὲ τούτων οὐδὲ καλὴν ὑποψίαν ἔχει, ἥκειν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων

τὸ κρά-

τὸ κράτιςον ἑλέσθαι δέον· φανῆναι δὲ, πρὶν ἐκ τῶν λόγων δοκιμάσαι, παρ' ὑμῖν αὐτοῖς τι πεπεισμένους· καὶ τοῦθ' οὕτως ἰσχυρὸν, ὥςε μηδ' ἐθέλειν παρὰ ταῦτ' ἀκούειν.

Ἴσως ὀχληρὸς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τισὶν ὑμῶν εἶναι δοκῶ, πολλάκις λέγων περὶ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλ' ἐὰν ὀρθῶς σκοπῆτε, οὐκ ἐγὼ φανήσομαι τούτου δίκαιος ὢν ἔχειν τὴν αἰτίαν· ἀλλ' οἱ μὴ πειθόμενοι τοῖς ὑμετέροις ψηφίσμασιν. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ πρῶτον ἐποίησαν, ἃ ὑμεῖς προσετάξατε, οὐδὲν ἂν τὸ δεύτερον ἡμᾶς ἔδει λέγειν, οὐδ' εἰ τὸ δεύτερον, αὖθις. νῦν δ' ὅσῳ πλεονάκις τὰ προσήκονθ' ὑμῖν ὑμεῖς ἐψηφίσασθε, τοσούτῳ μοι δοκοῦσιν ἧττον ἐκεῖνοι παρεσκευάσθαι ποιεῖν. πρότερον μὲν οὖν ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ ᾔδειν, πρὸς τί ποτ' εἴη τοῦτ' εἰρημένον, ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. νῦν δὲ κἂν ἄλλον μοι δοκῶ διδάξαι. οἱ γὰρ ἄρχοντες, ἤ τινες αὐτῶν, ἵνα μὴ πάντας λέγω, τῶν μὲν ὑμετέρων ψηφισμάτων ἀλλ' οὐδὲ τὸ μικρότατον φροντίζουσιν· ὅπως δὲ λήψονται. εἰ μὲν οὖν ἐνῆν δοῦναι, δικαίως ἂν αὐτὸ τοῦτό μοί τις ἐπέπληξεν, εἰ διὰ μικρὸν ἀνάλωμα, ἐνοχλεῖν ὑμῖν ᾑρούμην. νῦν δὲ οὐκ ἔνι, καθάπερ οὐδὲ τούτους λέληθεν. εἰ δ' ὑπὲρ ὧν ὑμῖν λειτουργεῖν δεῖ, προσθήσειν αὐτοῖς οἴονταί με, ληροῦσι. καὶ ταῦτα ἴσως βούλονται, ἃ καὶ προσδοκῶσιν. ἐγὼ δ' οὐ ποιήσω ταῦτα. ἀλλ' ἐὰν μὲν δῶσι, καθέλξω τὴν ναῦν, καὶ τὰ προσήκοντα ποιήσω. εἰ δὲ μὴ, τοὺς αἰτίους ὑμῖν ἀποφανῶ.

Οὐδένα ἂν εὖ φρονοῦντα ἀντειπεῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, νομίζω, ὡς οὐχ ἁπάντων ἄριςόν ἐςι τῇ πόλει,

μάλιστα μὲν ἐξ ἀρχῆς μηδὲν ἀσύμφορον πράττειν. εἰ δὲ μὴ, παρεῖναι εὐθὺς τοὺς ἐναντιωσομένους. δεῖ μέντοι τούτῳ προσεῖναι, καὶ θέλοντας ἀκούειν ὑμᾶς, καὶ διδάσκεσθαι. οὐδὲν γὰρ πλέον, εἶναι τὸν ἐροῦντα τὰ βέλτιστα, ἂν μὴ τοὺς ἀκουσομένους ἔχῃ. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνο ἀλυσιτελὲς μετὰ ταῦτ' ἂν φανείη, ὅσ' ἄν τις ὑμᾶς ἢ διὰ καιρὸν, ἢ δι' ὥραν ἡμέρας, ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν παρακρούσηται, ταῦθ' ὅταν ποτὲ βούλησθε, ὑμῶν αὐτῶν ὄντες, ἀκούειν, εἶναι τὸν ἐξετάσοντα πάλιν· ἵνα, ἐὰν μὲν, ὡς φασὶν οἱ τότε πείσαντες, φανῇ, προθυμότερον πράττητε, ὡς ἔλεγχον δεδωκότα· ἐὰν δ' ἄρα μὴ τοιαῦτα εὑρεθῇ, πρὶν ποῤῥωτέρω προελθεῖν, ἐπίσχητε. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ τοῖς τοῦ κρατίστου διαμαρτοῦσι, τὸ χείριστον ἀνάγκη πράττειν * εἴη, καὶ μὴ, τὸ δεύτερον ἐκ τῶν λοιπῶν, ἐξείη μεταβουλεύσασθαι. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ἅπαντας ἔγωγε ὁρῶ τὴν ἀειλογίαν προτεινομένους, ὅταν τι πιστεύωσι δικαίως αὐτοῖς πεπρᾶχθαι. οὗτοι δ' αὖ τοὐναντίον ἐγκαλοῦσιν, εἰ περὶ ὧν ἡμάρτετε, νῦν ἀναθέσθαι βούλεσθε, τὴν ἀπάτην κυριωτέραν οἰόμενοι δεῖν εἶναι τῆς μετὰ τοῦ χρόνου βασάνου. τὴν μὲν οὖν τούτων σπουδὴν οὐδ' ὑμῶν ἴσως ἀγνοοῦσιν οἱ πολλοί. δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, ἐπειδήπερ γέγονε λόγου τυχεῖν, ἅ τις ἡγεῖται κράτιστα, λέγειν.

Ὅ, τι μὲν μέλλει συνοίσειν πάσῃ τῇ πόλει, τοῦτο καὶ λέγειν εὔχομαι πάντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμᾶς ἑλέσθαι. ἐγὼ δ' οὖν, ἃ πεπεικὼς ἐμαυτὸν τυγχάνω μάλιστα συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτ' ἐρῶ. δεη-

θεὶς

θεὶς ὑμῶν τοσοῦτον, μήτε τοὺς ἐξιέναι κελεύοντας ὑμᾶς, διὰ τοῦτο νομίζειν ἀνδρείους, μήτε τοὺς ἀντιλέγειν ἐπιχειροῦντας, διὰ τοῦτο κακούς. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς ἔλεγχος, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν τε λόγων καὶ τῶν πραγμάτων ἐστίν· ἀλλὰ δεῖ νῦν εὖ βεβουλευμένους ὑμᾶς φανῆναι· τότε δὲ, ἂν ἄρα ταῦτα δοκῇ, τὰ τῆς ἀνδρείας ἀποδείξασθαι. ἡ μὲν οὖν ὑμετέρα προθυμία παντὸς ἀξία. καὶ τοιαύτη πάρεστιν, οἵαν ἄν τις εὔξαιτο εὔνους ὢν τῇ πόλει· νῦν δ' ὅσῳ τυγχάνει σπουδαιοτέρα, τοσούτῳ δεῖ μᾶλλον προϊδεῖν, ὅπως εἰς δέον καταχρήσεσθε αὐτῇ. οὐδενὸς γὰρ εὐδοκιμεῖ πράγματος ἡ προαίρεσις, ἂν μὴ καὶ τὸ τέλος συμφέρον καὶ καλὸν λάβῃ. ἐγὼ δὲ οἶδά ποτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, παρ' ὑμῖν ἀκούσας ἀνδρὸς οὔτε ἀνοήτου δοκοῦντος εἶναι, οὔτ' ἀπείρου πολέμου, Ἰφικράτους λέγω, ὃς ἔφη δεῖν οὕτω προαιρεῖσθαι κινδυνεύειν τὸν στρατηγὸν, ὅπως μὴ τὰ, ἢ τὰ γενήσεται· ἀλλ' ὅπως τά. οὕτω γὰρ εἶπε τῷ ῥήματι. ἦν δὲ τοῦτο γνώριμον, ὅτι, ὅπως καλῶς ἀγωνιεῖται, ἔλεγεν. ἐπειδὰν μὲν τοίνυν ἐξέλθητε, ὃς ἂν ἡγῆται, κύριος ὑμῶν ἐστί. νῦν δ' ἕκαστος ὑμῶν * αὐτῷ στρατηγεῖ. δεῖ δὴ τὰ τοιαῦτα φανῆναι βεβουλευμένους, δι' ὧν πανταχῶς συνοίσει τῇ πόλει, καὶ μὴ μελλουσῶν ἕνεκ' ἐλπίδων τῆς παρούσης εὐδαιμονίας χεῖρόν τι ποιήσετε.

Οὐδέν' ἂν ᾠόμην, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πιστεύοντα τοῖς πεπραγμένοις, ἐγκαλέσαι τοῖς καθιστᾶσιν εἰς λόγον ταῦτα. ὅσῳ γὰρ ἂν πλεονάκις ἐξετάζῃ τις αὐτὰ, ἀνάγκη τοὺς τούτων αἰτίους εὐδοκιμεῖν. οὐ μὴν

ἀλλά μοι δοκοῦσιν αὐτοὶ φανερὸν καθιστάναι, οὐκ ἐπὶ * τῷ τῇ πόλει συμφέροντι πράξαντες. οἱ γοῦν ἐξελέγχεσθαι μέλλοντες, ἂν πάλιν εἰς λόγον ἔλθωσι, φεύγουσι, καὶ δεινὰ ποιεῖν ἡμᾶς φασί. καίτοι ὅταν τοὺς ἐξελέγχειν βουλομένους, δεινὰ ποιεῖν αἰτιᾶσθε, τί ἡμεῖς τοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξηπατηκότας, τηνικαῦτα λέγωμεν;

Ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὴν ἴσην * ἐλθεῖν παρ᾽ ὑμῶν ὀργὴν τοῖς ἐπιχειροῦσιν, ὅσηνπερ τοῖς δυνηθεῖσιν ἐξαπατῆσαι. ὃ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ τούτοις, πεποίηνται. καὶ προηγάγονθ᾽ ὑμᾶς· τοῦ δὲ μὴ τέλος ταῦτα ἔχειν, ἡ τύχη, καὶ τὸ βέλτιον νῦν ὑμᾶς φρονεῖν, ἢ ὅτ᾽ ἐξήχθητε ὑπὸ τούτων, γέγονεν αἰτία. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽ οὕτω πόῤῥω νομίζω τὴν πόλιν εἶναι τοῦ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν, ὥς ἀγαπητὸν εἶναί μοι δοκεῖν, ἂν, ὅπως μὴ πείσεσθε κακῶς, δυνήσεσθε φυλάττεσθαι· τοσαῦται τέχναι, καὶ γοητεῖαι, καὶ ὅλως ὑπηρεσίαι τινές εἰσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς κατεσκευασμέναι. τῆς μὲν οὖν τούτων κακίας, οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι τις ἐν δέοντι μάλιστα κατηγορήσειε. βούλομαι δ᾽ ὑπὲρ ὧν ἀνέστην, ἃ νομίζω συμφέροντ᾽, εἰπεῖν.

Ἡ μὲν οὖν εἰωθυῖα πάντα τὸν χρόνον βλάπτειν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τὴν πόλιν λοιδορία καὶ ταραχὴ, καὶ νυνὶ γέγονε παρὰ τῶν αὐτῶν, ὧνπερ ἀεί. ἄξιον δ᾽ οὐχ οὕτω τούτοις ἐπιτιμῆσαι· (ἴσως γὰρ ὀργῇ καὶ φιλονεικίᾳ ταῦτα πράττουσι· καὶ τὸ μέγιστον ἁπάντων, ὅτι συμφέρει ταῦτα ποιεῖν αὐτοῖς·) ἀλλ᾽ ὑμῖν, εἰ περὶ κοινῶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πραγμάτων,

καὶ μεγάλων συνειλεγμένοι, τὰς ἰδίας λοιδορίας ἀκροώμενοι κάθησθε, καὶ οὐ δύνασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι αἱ τῶν ῥητόρων ἁπάντων ἄνευ κρίσεως πρὸς ἀλλήλους λοιδορίαι, ὡς ἂν ἀλλήλους ἐξελέγξωσιν, ὑμᾶς τὰς εὐθύνας διδόναι ποιοῦσι. πλὴν γὰρ ὀλίγων ἴσως, ἵνα μὴ πάντας εἴπω, οὐδεὶς αὐτῶν θάτερος θατέρῳ λοιδορεῖται, ἵνα βέλτιόν τι τῶν ὑμετέρων γίγνηται· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' ἵνα, ἃ τὸν δεῖνά φασι ποιοῦντα * ἀνέδην, δεινότατ' ἀνθρώπων ποιεῖν, ταῦτ' αὐτὸς μετὰ πλείονος ἡσυχίας διαπράττηται, ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, μὴ ἐμοὶ πιστεύσητε, ἀλλ' ἐν βραχεῖ λογίσασθε. ἔστιν ὅπου τις ἀναστὰς εἶπε παρ' ὑμῖν πώποτε; βουλόμενός τι λαβεῖν τῶν ὑμετέρων, προελήλυθα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν. οὐδεὶς δήπου, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ δι' ὑμᾶς, καὶ ταύτας τὰς προφάσεις λέγουσι. φέρε δὴ σκέψασθε, τί δή ποτε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὑπὲρ ὧν ἅπαντες λέγουσιν, οὐδὲν βέλτιον τοῖς ὅλοις νῦν, ἢ πρότερον πράττετε· οὗτοι δ' οἱ πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπὲρ αὐτῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲν πώποτ' εἰρηκὼς, ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν· ὅτι φασὶ μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, φιλεῖν ὑμᾶς, φιλοῦσι δ' οὐχ ὑμᾶς, ἀλλ' αὑτούς. καὶ γελάσαι, καὶ θορυβῆσαι, καί ποτ' ἐλπίσαι μετέδωκαν ὑμῖν· λαβεῖν δὲ, ἢ κτήσασθαι τῇ πόλει κυρίως ἀγαθὸν οὐδὲν ἂν βούλοιντο. ᾗ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ τῆς λίαν ἀῤῥωστίας * ἀπαλλαγῆτε, ταύτῃ τούτους οὐδ' ὁρῶντες ἀνέξεσθε. νῦν δὲ δραχμῇ καὶ χοῖ καὶ τέτταρσιν ὀβολοῖς, ὥσπερ

ἀσθενοῦντα,

ἀσθενοῦντα, τὸν δῆμον διάγουσιν, ὁμοιότατα, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοῖς παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδόντες ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, οὔτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν, οὔτε ἀποθνήσκειν ἐᾷ· καὶ ταῦτα, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι μεῖζον πράττειν ἐᾷ, οὔτε αὐτὰ ἐξαρκεῖν δύναται.

Καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ καλὸν καὶ σπουδαῖον, ὅπερ ὑμεῖς εἰώθατε, καὶ ἡμᾶς προνοεῖν, ὅπως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς ἕξει. ἡ μὲν οὖν ἡμετέρα γέγονεν ἐπιμέλεια ὑμῖν εἰς δέον. καὶ γὰρ ἐθύσαμεν τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τῇ Νίκῃ, καὶ γέγονε καλὰ καὶ σωτήρια ταῦθ' ὑμῖν τὰ ἱερά. ἐθύσαμεν δὲ καὶ τῇ Πειθοῖ, καὶ τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν, καὶ τῷ Ἀπόλλωνι· καὶ ἐκαλλιεροῦμεν καὶ ταῦτα. ἦν δ' ὑμῖν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις θεοῖς τυθέντα ἱερὰ, ἀσφαλῆ, καὶ βέβαια, καὶ καλὰ, καὶ σωτήρια. δέχεσθε οὖν παρὰ τῶν θεῶν διδόντων τἀγαθά.

Ἦν τις, ὡς ἔοικε, χρόνος παρ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτε ἐπηνάγκαζεν ὁ δῆμος, ὃν ἂν ἄνθρωπον ἴδοι σώφρονα καὶ χρηστὸν, πράττειν τὰ κοινὰ, καὶ ἄρχειν, οὐ σπάνει τῶν τοῦτο βουλομένων ποιεῖν· πάντα γὰρ τἄλλα εὐτυχῆ τὴν πόλιν κρίνων, ἓν οὐδέποτ' εὐτυχῆσαι τοῦτο νομίζω, ἐπιλείπειν αὐτὴν τοὺς τὰ κοινὰ καρποῦσθαι βουλομένους. ἀλλ' ὅραμα τοῦτο ἐποιεῖτο ὁ δῆμος αὐτοῦ καλὸν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ λυσιτελὲς τῇ πόλει. οἵ τε γὰρ συνεχεῖς οἵδε παραζευγνύμενοι σφίσιν, ἐξ ἰδίων σπου-

σπουδαίων καὶ δικαίων ἀνδρῶν εὐλαβεστέρους αὐτοὺς παρεῖχον· οἵ τε χρηστοὶ μὲν ὑμῶν καὶ δικαίως ἄρχοντες, μὴ πάνυ δ' οἷοί τ' ἐνοχλεῖν, καὶ παραγγέλλειν, οὐκ ἀπηλαύνοντο τῶν τιμῶν. νῦν δὲ παντάπασι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅνπερ τοὺς ἱερεῖς, οὕτω καθίστατε καὶ τοὺς ἄρχοντας. εἶτα θαυμάζετε, ἐπειδὰν ὁ δεῖνα εὐδαίμων καὶ ὁ δεῖνα ὑμῖν ᾖ, συνεχῶς πολλὰ λαμβάνων, οἱ δ' ἄλλοι περιΐητε τὰ τούτων ἀγαθὰ ζηλοῦντες. δεινότατοι γὰρ ἐστ' ἀφελέσθαι μὲν ὅσα ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ νόμους περὶ τούτων θεῖναι, ἄν τις ἀστυνομήσῃ δὶς, ἢ τὰ τοιαῦτα· στρατηγεῖν δ' ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς ἐᾶν. καὶ τὸ μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν πράξεων ὄντας, ἴσως ἔχει πρόφασιν· τὸ δὲ τοὺς ἄλλους, οἳ ποιοῦσι μὲν οὐδὲν, χώραν δὲ ἀτέλεστον ἔχουσιν, αὐτοὶ τετελεσμένοι, μωρία. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν, εἰσὶ δ' οὐκ ὀλίγοι, προσάγειν χρή. ἂν γὰρ, ὥσπερ εἰ ζυγὸν, ἱστῆτε, πρόεισιν ὃς ἂν ἄξιος ᾖ τοῦ, μετὰ ταῦτα αὐτός.

Τὸ μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πεπεικότα ἑαυτὸν, ἔχειν τι συμφέρον εἰπεῖν, ἀνίστασθαι, καὶ καλὸν καὶ προσῆκον εἶναί μοι δοκεῖ. τὸ δὲ μὴ βουλομένους ἀκούειν βιάζεσθαι, παντελῶς ἔγωγε αἰσχρὸν ἡγοῦμαι εἶναι. οἴομαι δὲ, ἐὰν ἐθελήσητέ μοι πείθεσθαι τήμερον, καὶ τὰ βέλτιστα μᾶλλον ὑμᾶς ἑλέσθαι δυνήσεσθαι, καὶ τοὺς τῶν ἀναβαινόντων λόγους βραχεῖς ποιήσειν. τί οὖν συμβουλεύω; πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, περὶ αὐτῶν, ὧν σκοπεῖτε, τὸν παριόντα λέγειν ἀξιοῦν. πολλὰ γὰρ ἄλλα τις ἂν περιέλθοι τῷ λόγῳ, καὶ πόλλ' ἂν ἀστεῖα

εἴποι,

εἴποι, ἄλλως τε, καὶ ὥσπερ τούτων ἔνιοι δεινῶν ὄντων. ἀλλ' εἰ μὲν ῥημάτων ἥκετε ἀκουσόμενοι, ταῦτα λέγειν καὶ ἀκούειν χρή. εἰ δ' ὑπὲρ πραγμάτων αἱρέσεως βουλευσόμενοι, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ παραινῶ τὰ πράγματα ὡς μάλιστα κρίνειν, ἀφελόντας ὅσοι λόγοι πεφύκασιν ἐξαπατᾷν. ἓν μὲν οὖν τοῦτο λέγω. δεύτερον δὲ, * ὃ τισιν ἴσως παράδοξον ἔσται πρὸς τὸ τοὺς λόγους ἐλάττους εἶναι· σιωπῶντας ἀκούειν. περὶ μὲν γὰρ τοῦ ταῦτα, ἢ ἐκεῖνα συμφέρειν, καὶ πότερα δικαιότερα ἂν προέλοιθ' ἡ πόλις, οὔτ' εἰσὶ λόγοι πολλοὶ μὴ βουλομένοις μάτην ἀδολεσχεῖν, οὔτε πάλιν τις ἂν αὐτοὺς εἰπεῖν ἔχοι. ὡς δὲ καὶ δίκαιον ἀκούειν, καὶ πρὸς τὸν θόρυβον ἀποκρίνεσθαι, καὶ λόγον ἐκ λόγου λέγειν, οὐδεὶς, ὅστις οὐχὶ δύναιτ' ἄν. ἐκ δὲ τοῦ θορυβεῖν οὐκ ἀπαλλάττεσθε λόγων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν οὐδὲν εἰς χρείαν ἐπαναγκάζεσθε ἀκούειν. ἡ μὲν οὖν ἐμὴ γνώμη περὶ ὧν βουλεύεσθε, ἥδ' ἐστίν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Παντός ἀρχομένῳ σπουδαίου λόγου καὶ ἔργου, ἀπὸ τῶν θεῶν ὑπολαμβάνω προσήκειν πρῶτον ἄρχεσθαι. εὔχομαι δὴ τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις, ὅ, τι τῷ δήμῳ τῶν ἀθηναίων ἄριστόν ἐστι, καὶ τοῖς εὐ-

νοοῦσι

νοῦσι τῷ δήμῳ, καὶ νῦν, καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον, τοῦτ' ἐμοὶ μὲν ἐπὶ νοῦν ἐλθεῖν γράψαι· τοῖς δ' ἐκκλησιάσασιν ἀθηναίων, ἑλέσθαι. εὐξάμενος δὲ ταῦτα, τῆς ἀγαθῆς ἐπινοίας ἐλπίδα ἔχων παρὰ τῶν θεῶν, τάδ' ἐπιστέλλω. Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Περὶ μὲν τῆς ἐμῆς οἴκαδε ἀφίξεως, ἀεὶ νομίζω πᾶσιν ὑμῖν ἔσεσθαι βουλεύσασθαι. διόπερ νῦν οὐδὲν περὶ αὐτῆς γέγραφα. τὸν δὲ παρόντα καιρὸν ὁρῶν, ἑλομένων μὲν ὑμῶν τὰ δέοντα, ἅμα δόξαν καὶ σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν δυνάμενον κτήσασθαι οὐ μόνον ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἕλλησιν· ἀγνοησάντων δὲ, ἢ παρακρουσθέντων, οὐ ῥάδιον αὖθις τὸν αὐτὸν ἀναλαβεῖν· ᾠήθην χρῆναι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ὡς ἔχω περὶ τούτων εἰς μέσον θεῖναι. Ἔστι μὲν οὖν ἔργον ἐξ ἐπιστολῆς ἐμμεῖναι συμβουλῇ· πολλοῖς γὰρ εἰώθατε ἀπαντᾷν ὑμεῖς πρὸ τοῦ περιμεῖναι μαθεῖν. λέγοντι μὲν οὖν ἐστὶν αἰσθέσθαι τί βούλεσθε, καὶ διορθώσασθαι τἀγνοούμενα, ῥᾴδιον. τὸ δὲ βιβλίον οὐδὲ μίαν ἔχει βοήθειαν τοιαύτην πρὸς τοὺς θορυβοῦντας. οὐ μὴν ἀλλ', ἐὰν ἐθελήσητε ἀκοῦσαι σιγῇ, καὶ περιμείνητε πάντα μαθεῖν, οἴομαι (καὶ σὺν θεοῖς εἰρῆσθαι,) καίπερ βραχέων τῶν γεγραμμένων ὄντων, αὐτός τε φανήσεσθαι μετὰ πάσης εὐνοίας τὰ δέοντα περὶ ὑμῶν πράττων, καὶ τὰ συμφέρονθ' ὑμῖν ἐμφανῆ δείξειν. οὐχ ὡς ἀπορούντων δὲ ὑμῶν ῥητόρων, οὐδὲ τῶν ἄνευ λογισμοῦ ῥᾳδίως, ὅ, τι ἂν τύχωσιν, ἐρούντων, ἔδοξέ μοι τὴν ἐπιστολὴν πέμπειν· ἀλλ' ὅσα τυγχάνω δι' ἐμπειρίαν, καὶ τὸ παρηκολουθηκέναι τοῖς πράγμασιν, εἰδὼς, ταῦτ' ἐβουλήθην τοῖς

μὲν

μὲν προαιρουμένοις λέγειν ἐμφανῆ ποιήσας, ἀφθόνους ἀφορμὰς ὧν ὑπολαμβάνω συμφέρειν ὑμῖν δοῦναι· τοῖς δὲ πολλοῖς, ῥᾳδίαν τὴν τῶν βελτίστων αἵρεσιν καταστῆσαι. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἐπῆλθέ μοι τὴν ἐπιστολὴν γράφειν, ταῦτ' ἐστί. § δεῖ δὲ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἁπάντων πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμόνοιαν εἰς τὸ κοινῇ συμφέρον τῇ πόλει παρασχέσθαι, καὶ τὰς ἐκ τῶν πρότερον ἐκκλησιῶν ἀμφισβητήσεις ἐᾶσαι· δεύτερον δὲ πάντας ἐκ μιᾶς γνώμης τοῖς δόξασι προθύμως συναγωνίζεσθαι. ὡς τὸ μηδὲ ἕν, μηδ' ἁπλῶς πράττειν, οὐ μόνον ἐστὶν ἀνάξιον ὑμῶν, καὶ ἀγεννές, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγίστους κινδύνους ἔχει. δεῖ δὲ μηδὲ ταῦτα λαθεῖν ὑμᾶς, ἃ καθ' αὑτὰ μὲν οὐκ ἔστιν αὐτάρκη κατασχεῖν πράγματα. προστεθέντα δὲ ταῖς δυνάμεσι, πολλῷ πάντ' εὐκατεργαστότερα ὑμῖν ποιήσει. τίνα οὖν ἐστὶ ταῦτα; μήτε πόλει μηδεμιᾷ, μήτε τῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων συνηγωνισμένον τοῖς καθεστηκόσι μηδενὶ, μήτε πικραίνεσθαι, μήτε μνησικακεῖν· ὁ γὰρ τοιοῦτος φόβος τοὺς συνειδότας αὑτοῖς, ὡς ἀναγκαίοις τοῖς συνεστηκόσι, κίνδυνον ἔχουσι πρόδηλον, προθύμους συναγωνιστὰς ποιεῖ. ἀφεθέντες δὲ τοῦ δέους τούτου, πάντες ἠπιώτεροι γενήσονται. τοῦτο δὲ, οὐ σμικρὰν ὠφέλειαν ἔχει. κατὰ μὲν δὴ πόλεις τὰ τοιαῦτα εὔηθες προλέγειν· μᾶλλον δ' οὐδ' ἐν δυνατῷ. ὡς δ' ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ὀφθῆτε χρώμενοι, τοιαύτην καὶ κατὰ τῶν ἄλλων προσδοκίαν παραστήσετε ἑκάστοις. φημὶ δὲ χρῆναι μήτε πόλει, μήτε στρατηγῷ, μήτε ῥήτορι, μήτ' ἰδιώτῃ μηδενὶ τῶν τὰ πρὸ τοῦ γε δοκούντων συνηγωνίσθαι τοῖς καθε-

καθεστηκόσι, μήτε μέμφεσθαι, μήτ' ἐπιτιμᾷν μηδένα μηδὲν ὅλως· ἀλλὰ συγχωρῆσαι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει πεπολιτεῦσθαι τὰ δέοντα, ἐπειδήπερ οἱ θεοὶ, καλῶς ποιοῦντες, σώσαντες τὴν πόλιν, ἀποδεδώκασιν ὑμῖν ὅ, τι ἂν βούλησθε, ἐξ ἀρχῆς βουλεύσασθαι· § καὶ νομίζειν, ὥσπερ ἂν ἐν πλοίῳ, τῶν μὲν ἱστίῳ, τῶν δὲ κώπαις ἀποφαινομένων κομίζεσθαι, λέγεσθαι μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων ἅπαντα ἐπὶ σωτηρίᾳ, γεγενῆσθαι δὲ τὴν χρείαν πρὸς τὰ συμβάντα ἀπὸ τῶν θεῶν. ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον περὶ τῶν παρεληλυθότων ἐγνωκότες ἦτε, καὶ πιστοὶ πᾶσι γενήσεσθε, καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα πράξετε, καὶ τὰ πράγματα ὠφελήσετε οὐ μικρῶς, καὶ τοὺς ἐναντιωθέντας ἐν ταῖς πόλεσιν, ἢ μεταγνῶναι ποιήσετε πάντας, ἢ κομιδῇ τινὰς αὐτοὺς τοὺς αἰτίους καταλειφθῆναι. μεγαλοψύχως τοίνυν καὶ πολιτικῶς τὰ κοινῇ συμφέροντα πράττετε, καὶ τῶν ἰδίων μέμνησθε. παρακαλῶ δ' εἰς ταῦτα, οὐ τυχὼν αὐτὸς τοιαύτης φιλανθρωπίας παρ' ἐνίων, ἀλλὰ ἀδίκως, καὶ στασιαστικῶς εἰς τὴν ἑτέρων χάριν προποθείς. ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἰδίαν ὀργὴν ἀναπληρῶν, τὸ κοινῇ συμφέρον οἴομαι δεῖν βλάπτειν· οὔτε μίγνυμι τῆς ἰδίας ἔχθρας εἰς τὰ κοινῇ συμφέροντα οὐδέν· ἀλλ' ἐφ' ἃ τοὺς ἄλλους παρακαλῶ, ταῦτα αὐτὸς οἴομαι δεῖν πρῶτος ποιεῖν. αἱ μὲν οὖν παρασκευαὶ, καὶ ἃ δεῖ φυλάξασθαι, καὶ ἃ πράττων τις ἂν κατ' ἀνθρώπινον λογισμὸν μάλιστ' ἂν κατορθοίη, σχεδὸν εἴρηνταί μοι. τοῖς δὲ καθ' ἡμέραν ἐπιστατῆσαι, καὶ τοῖς ἐκ τοῦ παραχρῆμα συμβαίνουσιν ὀρθῶς χρῆσθαι, καὶ γνῶ-

ναι τὸν ἑκάστου καιρὸν, καὶ κρῖναι, τί τῶν πραγμάτων ἐξ ὁμιλίας δυνατὸν προσαγαγέσθαι, καὶ τί βίας προσδεῖται, τῶν ἐφεστηκότων στρατηγῶν ἔργον ἐστί. διὸ καὶ χαλεπωτάτην τάξιν ἔχει τὸ συμβουλεύειν· § τὰ γὰρ ὀρθῶς βουλευθέντα καὶ δοκιμασθέντα σὺν πολλῇ σπουδῇ, καὶ πόνῳ, πολλάκις τῷ τοὺς ἐπιστάντας ἄλλως χρήσασθαι διελυμάνθη. νῦν μέντοι πάνθ' ἕξειν καλῶς ἐλπίζω· καὶ γὰρ εἴ τις ὑπείληφεν εὐτυχῆ τὸν Ἀλέξανδρον τῷ πάντα κατορθοῦν, ἐκεῖνο λογισάσθω, ὅτι πράττων, καὶ πονῶν, καὶ τολμῶν, οὐχὶ καθήμενος, εὐτύχει. νῦν τοίνυν τεθνεῶτος ἐκείνου, ζητεῖ τινὰς ἡ τύχη, μεθ' ὧν ἔσται. τούτους δὲ ὑμᾶς δεῖ γενέσθαι. τούς τε ἡγεμόνας, δι' ὧν ἀνάγκη τὰ πράγματα πράττεσθαι, ὡς εὐνουστάτους ἐπὶ τὰς δυνάμεις ἐφίστατε· καὶ ὅ, τι ποιεῖν αὐτὸς ἕκαστος ὑμῶν δυνήσεται, καὶ βουλήσεται, τοῦτο πρὸς αὐτὸν εἰπάτω, καὶ ὑποσχέσθω. καὶ τοῦθ' ὅπως μὴ ψεύσεται· μηδ' ἐξηπατῆσθαι, μηδὲ πεισθῆναι παρακρουσθεὶς φήσας, ἀναδύσεται. ὡς τὴν ἔνδειαν, ὧν ἂν ἐλλείπηθ' ὑμεῖς, οὐχ εὑρήσετε τοὺς ἀναπληρώσοντας· οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἔχει κίνδυνον, περὶ ὧν ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν, ὅπως ἂν βούλησθε, πρᾶξαι, μεταβουλεύεσθαι πολλάκις, καὶ περὶ ὧν ἂν ἐνστῇ πόλεμος· ἀλλ' ἡ περὶ τούτων μετάγνωσις ἧττα τῆς προαιρέσεως γίγνεται· μὴ δὴ ποιήσητε τοιοῦτο μηδὲν, ἀλλ', ὅ, τι πράξετε, γενναίως καὶ ἑτοίμως ταῖς ψυχαῖς τοῦτο χειροτονεῖτε. κἂν ἅπαξ ψηφίσησθε, τὸν Δία τὸν δωδωναῖον, καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, οἳ πολλὰς, καὶ καλὰς, καὶ ἀγαθὰς, καὶ ἀληθεῖς ὑμῖν μαντείας ἀνῃρήκασιν, ἡγεμόνας ποιησάμενοι, καὶ

παρα-

παρακαλέσαντες, καὶ κατὰ τῶν νικητηρίων ἅπασίν αὐτοῖς εὐξάμενοι, μετὰ τῆς ἀγαθῆς τύχης ἐλευθεροῦτε τοὺς ἕλληνας. Εὐτυχεῖτε.

II.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

Ἐνόμιζον μὲν ἀφ' ὧν ἐπολιτευόμην, οὐχ ὅπως, μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, τοιαῦτα πείσεσθαι· ἀλλὰ καὶ μέτρια ἂν ἐξαμαρτὼν, συγγνώμης τεύξεσθαι. ἐπειδὴ δὲ οὕτω γέγονεν, ἕως μὲν ἑώρων ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως φανερᾶς, οὐδ' ἐλέγχου γιγνομένου παρὰ τῆς βουλῆς, πρὸς τὰ ταύτης ἀπόῤῥητα καταψηφιζομένους, ἁπάντων οὐδὲν ἔλαττον παραχωρεῖν ὑμᾶς ἡγούμενος, ἢ ἐμαυτὸν ἀποστερεῖσθαι, στέργειν ἡγούμην· τὸ γὰρ, οἷς ἂν ἡ βουλή φησι, τοὺς ὀμωμοκότας δικαστὰς προστίθεσθαι, μηδεμιᾶς ἀποδείξεως ῥηθείσης, τῆς πολιτείας παραχωρεῖν ἦν. ἐπειδὴ δὲ, καλῶς ποιοῦντες, ᾔσθησθε τὴν δυναστείαν, ἥν τινες τῶν ἐν τῇ βουλῇ κατεσκευάζοντο ἑαυτοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἀποδείξεις τοὺς ἀγῶνας κρίνετε, τὰ δ' ἀπόῤῥητα τούτων ἐπιτιμήσεως ἄξια εὑρήκατε· οἴομαί με δεῖν, ἐὰν καὶ ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, τῆς ὁμοίας τυχεῖν σωτηρίας τοῖς τῶν ὁμοίων αἰτιῶν τετυχηκόσι· καὶ μὴ μόνος δι' αἰτίαν ψευδῆ τῆς πατρίδος, καὶ τῶν ὄντων, καὶ τῆς τῶν οἰκειοτάτων συνηθείας ἀποστερηθῆναι. εἰκότως δ' ἂν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μέλοι τῆς ἐμῆς σωτηρίας, οὐ μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι οὐ-

δὲν ὑμᾶς ἀδικῶν τοιαῦτα πέπονθα, ἀλλὰ καὶ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἕνεκ' εὐδοξίας. μὴ γὰρ, εἰ μηδεὶς ὑμᾶς ἀναμιμνήσκει τοὺς χρόνους, μηδὲ τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς τὰ μέγιστ' ἐγὼ χρήσιμος ἦν τῇ πόλει, τοὺς ἄλλους ἕλληνας ἀγνοεῖν νομίζετε, μηδ' ἐπιλελῆσθαι τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ὑπὲρ ὑμῶν, ἃ ἐγὼ δυοῖν ἕνεκα νῦν ὀκνῶ γράφειν καθέκαστον· § ἑνὸς μὲν, τὸν φθόνον δεδιὼς, πρὸς ὃν οὐδέν ἐστι προὔργου τἀληθῆ λέγειν· ἑτέρου δὲ, ὅτι πολλὰ καὶ ἀνάξια ἐκείνων διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἑλλήνων κακίαν νῦν πράττειν ἀναγκαζόμεθα. ἐν κεφαλαίῳ δὲ τοιαῦτ' ἐστὶν, ἐφ' οἷς ἐξηταζόμην ὑπὲρ ὑμῶν ἐγὼ, ὥσθ' ὑμᾶς μὲν ἐπ' αὐτοῖς ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, ἐμοὶ δ' ἐλπίδα τῶν μεγίστων δωρεῶν προσδοκᾶσθαι παρ' ὑμῶν. τῆς δὲ ἀναγκαίας μὲν, ἀγνώμονος δὲ τύχης, οὐχ ὡς δίκαιον ἦν, ἀλλ' ὡς ἐβούλετο, κρινάσης τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα, ὃν ὑμεῖς ἠγωνίσασθε· οὐδὲ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἀπέστην τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, οὐδ' ἀντηλλαξάμην ἀντὶ ταύτης οὐδὲν, οὐ χάριν, οὐκ ἐλπίδας, οὐ πλοῦτον, οὐ δυναστείαν, οὐκ ἀσφάλειαν. καίτοι πάντα ταῦθ' ἑώρων ὑπάρχοντα τοῖς καθ' ὑμῶν βουλομένοις πολιτεύεσθαι. ὃ δὲ, πολλῶν ὄντων, καὶ μεγάλων, ἐφ' οἷς εἰκότως ἐπέρχεταί μοι παῤῥησιάζεσθαι, μέγιστον ἡγούμην, οὐκ ὀκνήσω γράψαι πρὸς ὑμᾶς· ὅτι ἐν ἅπαντι τῷ αἰῶνι τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων δεινοτάτου γεγενημένου Φιλίππου καὶ δι' ὁμιλίας πεῖσαι προσέχειν αὐτῷ τὸν νοῦν, ὡς βούλοιτο, καὶ διαφθεῖραι χρήμασι τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν ἑλληνίδων πόλεων γνωρίμους, ἐγὼ

μόνος οὐδετέρου τούτων ἡττήθην. ὃ καὶ νῦν ὑμῖν φιλοτιμίαν φέρει, πολλὰ μὲν ἐντυχὼν Φιλίππῳ, καὶ διαλεχθεὶς, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἐπέμπετε πρεσβεύοντά με, πολλῶν δ' ἀποσχόμενος χρημάτων, διδόντος ἐκείνου, ἃ τῶν συνειδότων ἔτι πολλοὶ ζῶσιν. οὓς τίνα γνώμην ἔχειν περὶ ὑμῶν εἰκὸς, λογίσασθε· τὸ γὰρ ὑμᾶς τῷ τοιούτῳ τοῦτον τὸν τρόπον κεχρῆσθαι, ἐμοὶ μὲν ἂν εὖ οἶδ' ὅτι φανείη συμφορὰ, κακία δὲ οὐδεμία, ὑμετέρα δὲ ἀγνωμοσύνη· ἣν τῷ μεταγνῶναι λύσετε. πάντα τοίνυν τὰ προειρημένα, ἐλάττω νομίζω τῆς συνεχοῦς, καὶ καθ' ἡμέραν πολιτείας, ἐν ᾗ παρεῖχον ἐμαυτὸν ἐγὼ πολιτευόμενον, οὐδὲ μιᾶς ὀργῆς, οὐδὲ δυσμενείας, οὐδὲ ἀδίκου πλεονεξίας, οὔτε κοινῆς, οὔτε ἰδίας προϊστάμενος, οὐδὲ συκοφαντήσας οὐδένα πώποτε οὔτε πολίτην, οὔτε ξένον· οὐδὲ καθ' ὑμῶν ἰδίᾳ δεινὸς ὢν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, εἴ τι δεήσειεν, ἐξεταζόμενος δημοσίᾳ. § εἰδεῖεν δ' ἂν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ λέγειν τοῖς νεωτέροις ἐστὲ δίκαιοι τὴν πρὸς Πύθωνα τὸν βυζάντιον ἐκκλησίαν, ὅτε τοὺς ἀπὸ τῶν ἑλλήνων ἦλθε πρέσβεις ἔχων, ὡς ἀδικοῦσαν δείξων τὴν πόλιν. ἀπῆλθε δὲ τἀναντία τούτων παθὼν, μόνου τῶν τότε ῥητόρων ἐξετάσαντος ἐμοῦ τὰ ὑπὲρ ὑμῶν δίκαια. καὶ ἐῶ πρεσβείας, ὅσας ὑπὲρ ὑμῶν ἐπρέσβευσα, ἐν αἷς οὐδὲν ἠλαττώθητε πώποτε, οὐδὲ καθ' ἕν. ἐπολιτευόμην γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐχ ὅπως ἀλλήλων ὑμεῖς περιγένησθε, σκοπῶν, οὐδ' ἐφ' ἑαυτὴν ἀκονῶν τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δόξαν, καὶ μεγαλοψυχίαν ὑμῖν ὑπάρξειν ἐνόμιζον. ἐφ' οἷς, ἅπασι μὲν, μάλιστα δὲ τοῖς νέοις, ἄγασθαι προσήκει, καὶ σκο-

πεῖν μὴ μόνον τὸν διακονήσοντα πρὸς χάριν πάντ' ἐν τῇ πολιτείᾳ· τούτου μὲν γὰρ οὐδέποτ' ἐστ' ἀπορῆσαι· ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπ' εὐνοίᾳ, περὶ ὧν ἂν ἀγνοῆτε, ἐπιτιμήσοντα. ἔτι τοίνυν παραλείπω πολλὰ, ἐφ' οἷς ἕτερος, καὶ μηδὲν ἄλλο χρήσιμος γεγονὼς, δικαίως ἂν ἠξίου τυγχάνειν σωτηρίας, χορηγίας, καὶ τριηραρχίας, καὶ χρημάτων ἐπιδόσεις ἐν πᾶσι τοῖς καιροῖς. ἐν οἷς ἐγὼ φανήσομαι οὐ μόνον αὐτὸς ἐξητασμένος πρῶτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους παρακεκληκώς. ὧν ἕκαστον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, λογίσασθε, ὡς ἀνάξιόν ἐστι τῆς περιεστηκυίας νῦν ἐμοὶ συμφορᾶς. ἀφθόνων δ' ὄντων, ἀπορῶ, τί πρῶτον ὀδύρωμαι τῶν παρόντων κακῶν. πότερον τὴν ἡλικίαν, ἐν ᾗ φυγῆς ἐπικινδύνου πειρᾶσθαι παρ' ἔθος, καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν ἀναγκάζομαι; ἢ τὴν αἰσχύνην, ἐφ' ᾗ κατ' οὐδένα ἔλεγχον, οὔτ' ἀπόδειξιν ἁλοὺς ἀπόλωλα; ἢ τὰς ἐλπίδας, ὧν διαμαρτὼν, ὧν ἑτέροις προσῆκε, κεκληρονόμηκα κακῶν; § οὔτε γὰρ ἔγωγε τῶν Ἁρπάλου φίλων φανήσομαι γεγονὼς, οὔτε ἐφ' οἷς ἐπολιτεύθην πρότερον, δίκην ὀφείλων δοῦναι, οὔτε τῶν, ἐφ' οἷς ἐκρινόμην, ἐξελεγχθέντων· τῶν τε γραφέντων περὶ Ἁρπάλου μόνα τὰ ἐμοὶ πεπραγμένα ἀνέγκλητον πεποίηκε τὴν πόλιν. ἐξ ὧν πάντων δῆλόν ἐστιν, ὅτι καιρῷ τινι ληφθεὶς, καὶ οὐκ ἀδικήμασι, τῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ὀργῇ περιπέπτωκα ἀδίκως, τῷ πρῶτος εἰσιέναι. ἐπεὶ τί τῶν δικαίων οὐκ εἶπον ἐγὼ, τῶν σεσωκότων τοὺς ὕστερον κρινομένους; ἢ τίνα νῦν ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις; οὐ

γὰρ

γὰρ ἐστὶν οὐδείς· τὰ γὰρ μὴ γενόμενα οὐκ ἔστι ποιῆσαι γεγενῆσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, παύσομαι, πολλὰ γράφειν ἔχων· τὸ γὰρ μηδὲν ἐμαυτῷ συνειδέναι πεῖράν μοι δέδωκεν, εἰς μὲν ὠφέλειαν ἀσθενὲς ὄν, εἰς δὲ τὸ μᾶλλον λυπεῖσθαι πάντων ὀδυνηρότατον. ἐπειδὴ δὲ, καλῶς ποιοῦντες, πᾶσι τοῖς ἐν ταῖς αἰτίαις διήλλαχθε, καὶ ἐμοὶ διαλλάγητε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι· οὔτε γὰρ ἠδίκηχ' ὑμῶν οὐδένα, ὡς ἴστωσαν οἱ θεοὶ καὶ ἥρωες· μαρτυρεῖ δέ μοι πᾶς ὁ πρόσθεν παρεληλυθὼς χρόνος, ὃς δικαιότερον ἂν πιστεύοιθ' ὑφ' ὑμῶν τῆς ἀνελέγκτου νῦν ἐπενεχθείσης αἰτίας. οὔτ' ἐγὼ χείριστος, οὔτ' ἀπιστότατος φανήσομαι τῶν διαβληθέντων· καὶ μὴν τὸ ἀπελθεῖν οὐκ ἂν εἰκότως ὀργὴν πρός με ποιήσειεν· οὐ γὰρ ἀπεγνωκὼς ὑμᾶς, οὐδ' ἑτέρωσε βλέπων οὐδαμοῦ μετέστην· ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὔνειδος τῆς εἱρκτῆς χαλεπῶς τῷ λογισμῷ φέρων· εἶτα διὰ τὴν ἡλικίαν οὐκ ἂν οἷός τ' ὢν τῷ σώματι τὴν κακοπάθειαν ὑπενεγκεῖν. ἔτι δ' οὐθ' ὑμᾶς ἐνόμιζον ἀβουλεῖν ἔξω με προπηλακισμοῦ γενέσθαι, ὃς, οὐδὲν ὑμᾶς ὠφελῶν, ἐμὲ ἀπώλλυεν * ἄν. ἔπειθ' ὅτι γε ὑμῖν προσεῖχον τὸν νοῦν, καὶ οὐδέσιν ἄλλοις, πολλὰ ἂν ἴδοιτε σημεῖα. εἴς τε γὰρ πόλιν ἦλθον, οὐκ ἐν ᾗ μέγιστα πράξειν αὐτὸς ἔμελλον, ἀλλ' εἰς ἣν καὶ τοὺς προγόνους ἐλθόντας ᾔδειν, ὅτε ὁ πρὸς τὸν Πέρσην κατελάμβανεν αὐτοὺς κίνδυνος, καὶ παρ' ᾗ πλείστην εὔνοιαν ὑπάρχουσαν ὑμῖν ἠπιστάμην. ἔστι δ' ἡ τροιζηνίων αὕτη, ᾗ μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐ-

νοίας ἕνεκα, καὶ τῆς πρὸς ἐμὲ εὐεργεσίας, εὖνοι πάντες εἴησαν· εἶτα σωθεὶς ὑφ᾽ ὑμῶν, δυνηθείην ἀποδοῦναι χάριτας. ἔν τε ταύτῃ τινῶν, ὡς ἐμοὶ χαριζομένων, ἐπιτιμᾷν ὑμῖν τι πειρωμένων τῇ κατ᾽ ἐμὲ ἀγνοίᾳ, ἐγὼ πᾶσαν εὐφημίαν, ὥσπερ ἐμοὶ προσῆκε, παρειχόμην. ἐξ ὧν καὶ μάλιστα νομίζω πάντας ἀγασθέντας με δημοσίᾳ τιμῆσαι. ὁρῶν δὲ τὴν μὲν εὔνοιαν τῶν ἀνδρῶν μεγάλην, τὴν δὲ εἰς τὸ παρὸν δύναμιν καταδεεστέραν, μετελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐν Καλαυρίᾳ, κάθημαι, οὐ μόνον τῆς ἀσφαλείας ἕνεκα, ἣν διὰ τὸν θεὸν ἐλπίζω μοι ὑπάρχειν· οὐ γὰρ εὖ οἶδά γε· ἃ γὰρ ἐφ᾽ ἑτέροις ἐστὶν, ὡς ἂν βούλωνται, πρᾶξαι, λεπτὴν καὶ ἄδηλον ἔχει τῷ κινδυνεύοντι τὴν ἀσφάλειαν· ἀλλ᾽ ὅτι καὶ τὴν πατρίδα ἐνθένδε ἑκάστης ἡμέρας ἀφορῶ· εἰς ἣν τοσαύτην εὔνοιαν ἐμαυτῷ σύνοιδα, ὅσης παρ᾽ ὑμῶν εὔχομαι τυχεῖν. ὅπως οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηκέτι πλείω χρόνον τοῖς παροῦσι κακοῖς συνέχωμαι, ψηφίσασθέ μοι ταῦτα, ἃ καὶ ἄλλοις τισὶν ἤδη, ἵνα μήτε ἀνάξιον ὑμῶν μηδέν μοι συμβῇ, μήτε ἱκέτης ἑτέρων ἀναγκασθῶ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ ὑμῖν τοῦτο γένοιτ᾽ ἂν καλόν· § ἐπεὶ, εἴγε μοι τὰ πρὸς ὑμᾶς ἀδιάλλακτα ὑπάρχει, τεθνάναι με κρεῖττον ἦν. εἰκότως δ᾽ ἂν μοι πιστεύοιτε ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν, καὶ μὴ αὖ μάτην θρασύνεσθαι· καὶ γὰρ ἐμαυτοῦ κυρίους ὑμᾶς ἐποίησα, καὶ οὐκ ἔφυγον τὸν ἀγῶνα, ἵνα μήτε προδῶ τὴν ἀλήθειαν, μήτ᾽ ἄκυρος ὑμῶν ἐμοῦ μηδεὶς

γένηται,

γένηται, ἀλλ' ὅ, τι βούλοισθε, τοῦτο χρήσησθε· παρ' ὧν γὰρ ἁπάντων καλῶν κἀγαθῶν ἔτυχον, τούτους ᾤμην δεῖν ἔχειν καὶ ἁμαρτεῖν, εἰ βούλοιντο, εἰς ἐμέ. ἐπεὶ δὲ καλῶς ποιοῦσα ἡ δικαία τύχη τῆς ἀδίκου κρατήσασα, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀπέδωκεν ὑμῖν βουλεύσασθαι, τῷ μηδὲν ἀνήκεστον ψηφίσασθαι περὶ ἐμοῦ, σώσατέ με, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ ψηφίσασθε καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἄξια, καὶ ἐμοῦ. ἐπ' οὐδενὶ γὰρ τῶν πεπραγμένων ἠδικηκότα με εὑρήσετε, οὐδ' ἐπιτήδειον ἄτιμον εἶναι, οὐδ' ἀπολωλέναι, ἀλλὰ καὶ εὔνουν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, τοῖς μάλισθ' ὁμοίως, ἵνα μηδὲν ἐπίφθονον γράψω, καὶ πλεῖστα πεπραγματευμένον τῶν νυνὶ ζώντων ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ μέγιστα ὑπάρχοντά μοι κατ' ἐμαυτὸν σύμβολα εὐνοίας πρὸς ὑμᾶς. μηδεὶς δ' ὑμῶν ἡγείσθω με, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μήτε ἀνανδρίᾳ, μήτε ἄλλῃ προφάσει φαύλῃ μηδεμιᾷ παρ' ὅλην τὴν ἐπιστολὴν ὀδύρεσθαι, ἀλλὰ τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, ἐμοὶ δὲ ταῦτα νῦν πάρεστιν, ὡς μήποτ' ὤφελε, λῦπαι, καὶ δάκρυα, καὶ τῆς πατρίδος καὶ ὑμῶν πόθος, καὶ ὧν πέπονθα λογισμὸς, ἃ πάντα ποιεῖ με ὀδύρεσθαι· ἃ ἐπισκοποῦντες δικαίως, ἐν οὐδενὶ τῶν πεπολιτευμένων ὑπὲρ ὑμῶν οὔτε μαλακίαν, οὔτε ἀνανδρίαν προσοῦσαν εὑρήσετέ μοι. πρὸς μὲν δὴ πάντας ὑμᾶς τοσαῦτα. ἰδίᾳ δὲ τοῖς ἐμοὶ προσκρούουσιν ἐναντίον ὑμῶν βούλομαι διαλεχθῆναι. ὅσα μὲν γὰρ τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἀγνοηθεῖσιν ὑπηρετοῦντες ἐποίουν, ἔστω δι' ὑμᾶς αὐτοῖς πεπρᾶχθαι, καὶ οὐδὲν ἐγκαλῶ.

ἐπειδὴ δὲ ἐγνώκαθ' ὑμεῖς, οἷα ταῦτ' ἐστὶν, ἐὰν μὲν, ὥσπερ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ἐῶσι, καὶ ἐμοὶ συγχωρήσωσι, καλῶς ποιήσουσιν· ἐὰν δ' ἐπηρεάζειν ἐγχειρῶσιν, ὑμᾶς ἀξιῶ μοι βοηθεῖν ἅπαντας, καὶ μὴ κυριωτέραν τὴν τούτων ἔχθραν τῆς παρ' ὑμῶν χάριτός μοι γενέσθαι. Εὐτυχεῖτε.

III.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΩΝ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

Περὶ μὲν τῶν κατ' ἐμαυτὸν, ἅ μοι παρ' ὑμῶν ἐνόμιζον δίκαιον εἶναι γενέσθαι, τὴν προτέραν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς· ὑπὲρ ὧν ὅταν ὑμῖν δοκῇ, τότε συγχωρήσετε. περὶ δὲ ὧν νῦν ἐπέσταλκα, βουλοίμην ἂν ὑμᾶς μὴ παριδεῖν, μηδὲ πρὸς φιλονεικίαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ δίκαιον ἀκοῦσαι. συμβαίνει γάρ μοι, καίπερ ἐκποδὼν διατρίβοντι, πολλῶν ἀκούειν ἐπιτιμώντων ὑμῖν ἐπὶ τοῖς περὶ τοὺς Λυκούργου παῖδας γιγνομένοις. ἐπέστειλα μὲν οὖν ἂν τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῶν ἐκείνῳ ζῶντι πεπραγμένων ἕνεκα, ὧν, ὁμοίως ἐμοὶ, πάντες ἂν αὐτῷ δικαίως ἔχοιτε χάριν, εἰ τὰ προσήκοντα βούλοισθε ποιεῖν. ἐκεῖνος γὰρ αὐτὸν ἐν τῷ περὶ τὴν διοίκησιν μέρει τάξας τῆς πολιτείας τοκαταρχὰς, καὶ περὶ τῶν ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν οὐδὲν εἰωθὼς γράφειν, ὅτε καὶ τῶν δημοτικῶν εἶναι προσποιουμένων οἱ πολλοὶ κατέλιπον ὑμᾶς, τότε ταῖς τοῦ

δήμου

δήμου προαιρέσεσι προσένειμεν ἑαυτὸν, οὐχ ὅτι δωρεὰς, καὶ προσόδους ἐκ τούτων ὑπῆρχε λαμβάνειν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐναντίων πάντα τὰ τοιαῦτα ἐγίγνετο· οὐδ᾽ ὅτι ταύτην ἀσφαλεστέραν τὴν προαίρεσιν οὖσαν ἑώρα· πολλοὺς γὰρ καὶ προδήλους εἶχε κινδύνους, οὓς ἀναγκαῖον ἦν ὑπομεῖναι τὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου λέγειν καὶ πράττειν προαιρούμενον· ἀλλ᾽ ὅτι δημοτικὸς, καὶ φύσει χρηστὸς ἀνὴρ ἦν. καίτοι παρὼν ἑώρα τοὺς μὲν βοηθήσαντας ἂν τῷ δήμῳ, ἀσθενεῖς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ὄντας· τοὺς δὲ τἀναντία πράττοντας, κατὰ πάντα ἐῤῥωμένους. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνος εἴχετο τούτων, ἃ συμφέρειν ἡγεῖτο τῷ δήμῳ. καὶ μετὰ ταῦτα ἀόκνως καὶ λέγων, καὶ πράττων, ἃ προσῆκεν, ἦν φανερὸς, ἐφ᾽ οἷς εὐθὺς ἐζητεῖτο, ὡς ἅπαντες ἴσασιν. § ἐπέστειλα μὲν οὖν ἄν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ, καὶ διὰ τὴν ἐκείνου χάριν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμῖν νομίζων ξυμφέρειν τὰς παρὰ τοῖς ἔξω γιγνομένας ἐπιτιμήσεις εἰδέναι, πολλῷ προθυμότερον πρὸς τὸ πέμψαι τὴν ἐπιστολὴν ἔσχον. παραιτοῦμαι δὲ τοὺς ἰδίᾳ πρὸς ἐκεῖνον ἔχοντας δυσκόλως, ὑπομεῖναι τἀληθῆ, καὶ τὰ δίκαια ἀκούειν περὶ αὐτοῦ· εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι νῦν ἐκ τῶν περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγενημένων φαύλην δόξαν ἡ πόλις λαμβάνει· οὐδεὶς γὰρ τῶν ἑλλήνων ἀγνοεῖ, ὅτι ζῶντα Λυκοῦργον ἐτιμᾶθ᾽ ὑμεῖς εἰς ὑπερβολήν· καὶ πολλῶν αἰτιῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῶν φθονούντων αὐτῷ, οὐδεμίαν πώποθ᾽ εὕρετ᾽ ἀληθῆ· οὕτω δ᾽ ἐπιστεύετε αὐτῷ, καὶ δημοτικὸν παρὰ πάντας ἡγεῖσθε, ὥστε πολλὰ τῶν δικαίων ἐν τῷ φῆσαι

Λυκοῦρ-

Λυκοῦργον ἐκρίνετε. καὶ τοῦθ᾽ ὑμῖν ἐξήρκει· οὐ γὰρ ἂν, καὶ τοιοῦτον μὴ δοκοῦν ὑμῖν. νῦν τοίνυν ἅπαντες ἀκούοντες τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ δεδέσθαι, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἐλεοῦσι· τοῖς παισὶ δ᾽, ὡς ἀνάξια πάσχουσι, συνάχθονται· ὑμῖν δ᾽ ἐπιτιμῶσι πικρῶς, ὡς οὐκ ἂν τολμήσαιμι γράφειν ἐγώ· ἃ γὰρ ἄχθομαι τοῖς λέγουσι, καὶ ἀντιλέγω καθ᾽ ὅσον δύναμαι, βοηθῶν ὑμῖν. ταῦτα, ἄχρι μὲν τοῦ δῆλον ὑμῖν ποιῆσαι, ὅτι πολλοὶ μέμφονται, συμφέρειν ὑμῖν νομίζων εἰδέναι, γέγραφα. ἀκριβῶς δὲ διεξιέναι δυσχερὲς κρίνω. § ὅσα μέντοι λοιδορίας χωρίς ἐστιν, ὧν λέγουσί τινες, καὶ ἀκηκοέναι συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦτα δηλώσω· οὐδεὶς γὰρ ὑπείληφεν, ὡς ἄρα ἠγνοήκατε, καὶ διεψεύσθητε τῆς ἀληθείας περὶ αὐτοῦ Λυκούργου. τό, τε γὰρ τοῦ χρόνου πλῆθος, ὃν ἐξεταζόμενος οὐδὲν πώποθ᾽ εὑρέθη περὶ ὑμᾶς οὔτε φρονῶν, οὔτε ποιῶν ἄδικον, καὶ τὸ μηδένα ἀνθρώπων εἰς μηδὲν τῶν ἄλλων ἀναισθησίαν ὑμῶν καταγνῶναι, εἰκότως ἀναιρεῖ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας σκῆψιν. λείπεται τοίνυν, ὃ πάντες ἂν εἶναι φαύλων ἀνθρώπων ἔργον φήσαιεν, τὸ, ὅσον ἂν χρῆσθε χρόνον, τοσοῦτον ἑκάστου φροντίζειν δοκεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα μηδένα ἔχειν λόγον. εἰς τί γὰρ τῶν ἄλλων χρὴ προσδοκᾶν τῷ τετελευτηκότι τὴν παρ᾽ ὑμῶν ἔσεσθαι χάριν, ὅταν εἰς τοὺς παῖδας, καὶ τὴν εὐδοξίαν, τἀναντία ὁρᾷ τις γιγνόμενα, ὧν μόνων καὶ τελευτῶσι πᾶσιν, ὅπως ἕξει καλῶς, μέλει; καὶ μὴν οὐδὲ χρημάτων ποιεῖν ἕνεκα ταῦτα δοκεῖν, τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἐστίν. οὔτε γὰρ τῆς

μεγα-

μεγαλοψυχίας, οὔτε τῆς ἄλλης προαιρέσεως τῆς ὑμετέρας, ἀκόλουθον ἂν φανείη· εἰ γὰρ ὑμᾶς λύσασθαι παρ' ἑτέρων ἔδει, δόντας ἐκ τῶν προσιόντων τὰ χρήματα ταῦτα, πάντας ἂν ἡγοῦμαι προθύμους εἶναι· τίμημα δ' * ὁρῶν ὀκνοῦντας ἀφεῖναι, ὃ λόγῳ καὶ φθόνῳ γέγονεν, οὐκ ἔχω τί καταγνῶ, εἰ μὴ ὅλως πικρῶς καὶ ταραχωδῶς ἔχειν πρὸς τοὺς δημοτικοὺς ὡρμήκατε. εἰ δὲ τοῦτ' ἐστιν, οὔτ' ὀρθῶς, οὔτε συμφερόντως βουλεύεσθαι ἐγνώκατε. § θαυμάζω δ', εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἐννοεῖ, ὅτι τῶν αἰσχρῶν ἐστὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, συνέσει καὶ παιδείᾳ πάντων προέχειν δοκοῦντα, ὃς καὶ τοῖς ἀτυχήσασιν ἀεὶ κοινὴν ἔχει καταφυγὴν, ἀγνωμονέστερον φαίνεσθαι Φιλίππου, ὃς ἀνουθέτητος ὢν εἰκότως, τραφεὶς ἐν ἐξουσίᾳ, ὅμως ᾤετο δεῖν, ἡνίκ' εὐτύχησε μάλιστα, τότ' ἀνθρώπινα πράττων φαίνεσθαι· καὶ τοὺς παραταξαμένους, πρὸς οὓς περὶ τῶν ὅλων διεκινδύνευσεν, οὐκ ἐτόλμησε δηλῶσαι, τὸ τίνων, καὶ τίνες εἰσὶν, ἐξετάσας· οὐ γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὁμοίως τῶν παρ' ὑμῖν ῥητόρων ἐνίοις, οὔτε δίκαια ἂν εἶναι πρὸς ἅπαντας τὰ αὐτὰ, οὔτε καλὰ ἡγεῖτο, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀξίας προσθήκην συλλογιζόμενος, τὰ τοιαῦτ' ἐπέκρινεν. ὑμεῖς δ', ὄντες Ἀθηναῖοι, καὶ παιδείας μετέχοντες, ἣ καὶ τοὺς ἀναισθήτους ἀνεκτοὺς ποιεῖν δοκεῖ δύνασθαι, πρῶτον μὲν, ὃ πάντων ἀγνωμονέστατόν ἐστι, περὶ ὧν τὸν πατέρα αἰτιῶνταί τινες, τοὺς υἱεῖς δεδέκατε· εἶτα τὸ ταῦτα ποιεῖν ἴσον φατὲ, ὥσπερ ὑπὲρ σταθμῶν ἢ μέτρων τὸ ἴσον σκοπούμενοι, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ἀνδρῶν προαιρέσεως, καὶ πολιτείας βουλευόμενοι· ἐν οἷς ἐξεταζο-

μένοις,

μένοις, εἰ μὲν χρηστὰ καὶ δημοτικὰ, καὶ ἐπ' εὐνοίᾳ τὰ Λυκούργῳ πεπραγμένα φαίνεται, μηδενὸς κακοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοὺς παῖδας αὐτοῦ δίκαιόν ἐστι τυγχάνειν παρ' ὑμῶν. εἰ δὲ τἀναντία τούτων, ἐκεῖνον, ὅτ' ἔζη, ἔδει δίκην διδόναι. τούτους δὲ μηδ' οὕτως, ἐφ' οἷς ἐκείνῳ τις ἐγκαλεῖ, τυγχάνειν ὀργῆς· πᾶσι γὰρ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων ὅρος ἐστὶ τελευτή. § ἐπεὶ εἴγ' οὕτως ἕξετε, ὥσθ' οἱ μὲν ἀχθεσθέντες τι τοῖς ὑπὲρ τοῦ δήμου πολιτευομένοις, μηδὲ πρὸς τελευτήσαντας διαλλαγήσονται, ἀλλὰ καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἔχθραν διαφυλάξουσιν· ὁ δὲ δῆμος, ᾧ συναγωνίζεται τῶν δημοτικῶν ἕκαστος, μέχρι τοῦ παρόντος χρῆσθαι μνημονεύσει τὰς χάριτας, μετὰ ταῦτα δὲ μηδὲν φροντιεῖ· οὐδὲν ἀθλιώτερον ἔσται τοῦ τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου τάξιν αἱρεῖσθαι. εἰ δὲ Μοιροκλῆς ἀποκρίνεται, ταῦτα μὲν σοφώτερα, ἢ καθ' ἑαυτὸν εἶναι, ἵνα δὲ μὴ ἀποδρῶσιν, αὐτὸς αὐτοὺς δῆσαι, ἐρωτήσατ' αὐτὸν, ἡνίκα Ταυρέας, καὶ Πάταικος, καὶ Ἀριστογείτων, καὶ αὐτὸς, εἰς τὸ δεσμωτήριον παραδοθέντες, οὐ μόνον οὐκ ἐδέδεντο, ἀλλὰ καὶ ἐδημηγόρουν, τί δήποτε οὐχ ἑώρα τὰ δίκαια ταῦτα. εἰ δὲ μὴ φήσει τότ' ἄρχειν, οὐδὲ λέγειν ἔκ γε τῶν νόμων αὐτῷ * προσῆκεν. ὥστε πῶς ἴσον ἐστὶ, τοὺς μὲν ἄρχειν, οἷς μηδὲ λέγειν ἔξεστι, τοὺς δὲ δεδέσθαι, ὧν πολλὰ χρήσιμος ἦν ὑμῖν ὁ πατήρ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω συλλογίσασθαι· εἰ μὴ τοῦτο δεῖξαι δημοσίᾳ βούλεσθε, ὅτι βδελυρία, καὶ ἀναίδεια, καὶ προαίρεσις πονηρίας ἐν τῇ πόλει ἰσχύει, καὶ διασωθῆναι πλείω προσδοκίαν ἔχει, κἂν τι συμβῇ χαλεπὸν τοῖς

τοιούτοις,

τοιούτοις, ἀπόλυσις γίγνεται· ἐν δὲ προαιρέσει χρηστῇ, καὶ βίῳ σώφρονι, καὶ δημοτικῷ προελέσθαι ζῆν, σφαλερόν· κἄν τι γένηται πταῖσμα, ἄφυκτον ἔσται. § ἔτι τοίνυν τὸ μὲν, μὴ δίκαιον εἶναι, τὴν ἐναντίαν δόξαν ἔχειν, ἥνπερ ζῶντος εἴχετ᾽ ἐκείνου, καὶ τὸ, τῶν τετελευτηκότων, ἢ τῶν παρόντων, πλείω ποιεῖσθαι λόγον, δίκαιον εἶναι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἐάσω. παρὰ γὰρ πᾶσιν ὁμολογεῖσθαι ταῦτα ὑπείληφα. ὅσοις μέντοι πατρικὰς εὐεργεσίας ἀπεμνημονεύσατε τῶν ἄλλων, ἡδέως ἂν ἴδοιμι ὑμᾶς καὶ πολλῶν ἑτέρων ἀπογόνοις. οὐχ ὡς ἐπιτιμῶν δὲ ταῦτα παρήνεγκα. τοσούτου γὰρ δέω τοῦτο ποιεῖν, ὥστε συμφέρειν μάλιστα τῇ πόλει τὰ τοιαῦτα κρίνω· προκαλεῖσθε γὰρ πάντας ἐκ τούτων δημοτικοὺς εἶναι, ὁρῶντας, ὅτι κἂν ἐν τῷ καθ᾽ ἑαυτοὺς βίῳ ταῖς προσηκούσαις αὐτῶν τιμαῖς ὁ φθόνος ἀντιστῇ, τοῖς γε παισὶν ὑπάρξει τὰ προσήκοντα παρ᾽ ὑμῶν κομίσασθαι. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον, μᾶλλον δὲ καὶ αἰσχρὸν, τῶν μὲν ἄλλων τισὶ, καὶ παλαιῶν ὄντων τῶν χρόνων, καθ᾽ οὓς ἐγένοντο χρήσιμοι, καὶ δι᾽ ὧν ἀκούετε, τὰς εὐεργεσίας, οὐκ ἐξ ὧν ἑωράκατε, ὑπειληφότας, ὅμως τὴν δικαίαν εὔνοιαν διασώζειν· Λυκούργῳ δ᾽, οὕτως ὑπογύου καὶ τῆς πολιτείας καὶ τῆς τελευτῆς γεγονυίας, μηδ᾽ εἰς ἃ καὶ τοῖς ἀγνώμοσι, καὶ ὑφ᾽ ὧν ἠδικεῖσθε, ἕτοιμοι τὸν ἄλλον ἦτε χρόνον, εἰς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν, μηδ᾽ εἰς ταῦθ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμοίους παρέχειν, καὶ ταῦτ᾽ εἰς τοὺς παῖδας αὐτοῦ γιγνομένης τῆς τιμωρίας, οὓς κἂν ἐχθρὸς, εἴπερ μέτριος εἴη, καὶ λογισμὸν ἔχων, ἐλεήσαι; § θαυμάζω τοίνυν καὶ τοῦτ᾽ εἴ τις ὑμῶν

ἀγνοεῖ,

ἀγνοεῖ, ὡς οὐδὲ τοῦτο συμφέρει τῇ πολιτείᾳ φανερὸν γιγνόμενον· ὅτι τοῖς μὲν ἄλλην τινὰ κτησαμένοις φιλίαν, καὶ κατορθοῦσιν, ἐν πᾶσι πλεονεκτεῖν ὑπάρχει· κἂν ἀτυχήσωσί τι, ῥᾳδίας εἶναι τὰς λύσεις· τοῖς δ' εἰς τὸν δῆμον ἀναρτήσασιν ἑαυτοὺς, οὐ μόνον κατὰ τἄλλα ἔλαττον ἔχειν ὑπάρξει, ἀλλὰ καὶ τὰς συμφορὰς βεβαίας τούτοις μόνοις τῶν ἄλλων μένειν. ἀλλὰ μὴν ὅτι τοῦθ' οὕτω γίγνεται, ῥᾴδιον δεῖξαι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν Λάχητι τῷ Μελανώπου, ἁλῶναι μὲν ὁμοίως ἐν δικαστηρίῳ συμβὰν, ὡς καὶ νῦν τοῖς Λυκούργου παισὶν, ἀφεθῆναι δὲ πᾶν τὸ ὄφλημα ἐπιστείλαντος Ἀλεξάνδρου; καὶ πάλιν Μνησιβούλῳ τῷ ἀχαρνεῖ, ἁλῶναι μὲν ὁμοίως, καταγνόντος αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου, ὥσπερ καὶ τῶν Λυκούργου παίδων, ἀφεῖσθαι δὲ, καλῶς ποιοῦντι; ἄξιος γὰρ ἀνὴρ, καὶ οὐδεὶς ἂν ἐπὶ τούτοις τοὺς νόμους ἔφη καταλύεσθαι τῶν νῦν βοώντων. εἰκότως. οὐδὲ γὰρ κατελύοντο, εἴπερ ἅπαντες οἱ νόμοι τῶν δικαίων ἕνεκα, καὶ σωτηρίας τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τίθενται, καὶ μήτε ἀϊδίους τοῖς ἀτυχήσασι καθιστάναι τὰς συμφορὰς συμφέρει, μήτ' ἀχαρίστους ὄντας φαίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν εἴγε ταῦθ' οὕτως, ὥσπερ ἂν φήσαιμεν, ἔχειν συμφέρει, οὐ μόνον τοὺς νόμους οὐ κατελύετε, ἡνίκα ἐκείνους ἠφίετε, ἀλλὰ καὶ τοὺς βίους ἐσώζετε τῶν τοὺς νόμους θεμένων ἀνθρώπων, Λάχητα μὲν πρὸς χάριν δεηθέντος Ἀλεξάνδρου ἀφέντες, Μνησίβουλον δὲ τῇ τοῦ βίου σωφροσύνῃ σώσαντες. § μὴ τοίνυν τὸ κτήσασθαι τὴν ἔξωθεν φιλίαν λυσιτελέστερον δείκνυτε, ἢ τὸ τῷ δήμῳ παρακαταθέσθαι ἑαυτὸν,

* μηδ'

* μηδ' ἔξω τῶν ἀγνώτων εἶναι κρεῖττον, ἢ τοῖς πολλοῖς ὑμῖν τὰ συμφέροντα πολιτευόμενον γιγνώσκεσθαι. τὸ μὲν γὰρ πᾶσιν ἀρέσκειν τὸν συμβουλεύοντα, καὶ τὰ κοινὰ πράττοντα, ἀδύνατον. ἐὰν δ' ἐπ' εὐνοίᾳ ταῦτα τῷ δήμῳ τις φρονῇ, δίκαιός ἐστι σώζεσθαι. εἰ δὲ μὴ, καὶ θεραπεύειν ἑτέρους μᾶλλον, ἢ τὸν δῆμον, ἅπαντας διδάξετε, καὶ φεύγειν τὸ τῶν ὑμῖν συμφερόντων ποιοῦντά τι γνωσθῆναι. ὅλως δὲ κοινόν ἐστιν ὄνειδος ἁπάντων, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ ὅλης τῆς πόλεως συμφορὰ, τὸν φθόνον δοκεῖν μεῖζον ἰσχύειν παρ' ὑμῖν, ἢ τὰς τῶν εὐεργεσιῶν χάριτας· καὶ ταῦτα, τοῦ μὲν νοσήματος ὄντος, τῶν δὲ τοῖς θεοῖς ἀποδεδειγμένων. καὶ μὴν οὐδὲ τὸν Πυθέαν παραλείψω τὸν μέχρι τῆς παρόδου δημοτικὸν, μετὰ ταῦτα δ' ἕτοιμον εἰς τὰ καθ' ὑμῶν πάντα. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τοῦτον, ὅτε μὲν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν τάξιν ἔχων εἰς τὸ πολιτεύεσθαι παρῄει, ὡς δοῦλον, ἐλαυνόμενον, καὶ γραφὴν ξενίας φεύγοντα, καὶ μικροῦ πραθέντα ὑπὸ τούτων, οἷς νῦν ὑπηρετῶν τοὺς κατ' ἐμοῦ λόγους ἔγραφεν; ἐπειδὴ δ', ἃ κατηγόρει τότε τῶν ἄλλων, νῦν αὐτὸς πράττει, εὐποροῦντα μὲν οὕτως, ὥστε δύ' ἔχειν ἑταίρας, αἳ μέχρι φθόης, καλῶς ποιοῦσαι, προπεπόμφασιν αὐτόν. πέντε τάλαντα δ' ὄφλοντα, ῥᾷον ἐκτίσαι, ἢ πέντε δραχμὰς * ἀνέχεσθαι πρότερον· πρὸς δὲ τούτοις, παρ' ὑμῶν, τοῦ δήμου, οὐ μόνον τῆς πολιτείας μετειληφότα, ὃ κοινὸν ὄνειδός ἐστιν ἅπασιν, ἀλλὰ καὶ θύοντα ὑπὲρ ὑμῶν τὰς πατρῴους θυσίας ἐν Δελφοῖς; § ὅταν οὖν τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα πᾶσιν ἰδεῖν ᾖ παραδείγματα, ἀφ' ὧν ἀλυσιτελὲς

προελέσθαι τὰ τοῦ δήμου πᾶς τις ἂν κρίναι, φοβοῦμαι, μήποτ' ἔρημοι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐρούντων γένησθε, ἄλλως τε καὶ ὅταν τῶν δημοτικῶν τοὺς μὲν ἡ καθήκουσα μοῖρα, καὶ ἡ τύχη, καὶ ὁ χρόνος παραιρῆται, οἷον Ναυσικλέα, καὶ Χάρητα, καὶ Διότιμον, καὶ Μενεσθέα, καὶ Εὔδοξον, ἔτι δ' Εὔδημον, καὶ Ἐφιάλτην, καὶ Λυκοῦργον· τοὺς δ' ὑμεῖς πρόησθε, ὥσπερ Χαρίδημον, καὶ Φιλοκλέα, καὶ ἐμὲ, ὧν ἑτέρους εὐνουστέρους οὐδ' αὐτοὶ νομίζετε· εἰ δ' ὁμοίως τινὰς, οὐ φθονῶ. βουλοίμην δ' ἂν, εἴπερ ὑμεῖς δικαίως αὐτοῖς προσοίσεσθε, καὶ μὴ ταὐτὰ, ἅπερ ἡμεῖς, πείσονται, ὡς πλείστους αὐτοὺς γενήσεσθαι. ἀλλ' ὅταν γε τοιαῦτα, οἷα τὰ νῦν, παραδείγματα ἐκφέρητε, τίς ἐστιν, ὅστις εἰς ταύτην τὴν τάξιν ἑαυτὸν γνησίως ὑμῖν ἐθελήσει δοῦναι; ἀλλὰ μὴν τῶν γε προσποιησομένων οὐκ ἀπορήσετε. οὐδὲ γὰρ πρότερον. μὴ γένοιτο δὲ ἰδεῖν ἐξελεγχθέντας αὐτοὺς ὁμοίως ἐκείνοις, οἳ φανερῶς, ἃ τότε ἠρνοῦντο, νῦν πολιτευόμενοι, οὐδένα ὑμῶν οὔτε δεδοίκασιν, οὔτε αἰσχύνονται. ἃ χρὴ λογιζομένους, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μήτε τῶν εὔνων ὀλιγωρεῖν, μήτε τοῖς προάγουσιν εἰς πικρίαν καὶ ὠμότητα τὴν πόλιν, πείθεσθαι. πολὺ γὰρ μᾶλλον εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας τὰ παρόντα πράγματα δεῖται, ἢ ταραχῆς, καὶ δυσμενείας, ὧν ὑπερβολῇ χρώμενοί τινες ἐργολαβοῦσι καθ' ὑμῶν εἰς ὑποδοχὴν πραγμάτων, ὧν διαψεύσειεν αὐτοὺς ὁ λογισμός. εἰ δέ τις ὑμῶν διασύρει ταῦτα, πολλῆς ἐστὶν εὐηθείας μεστός. εἰ γὰρ, ἃ μηδεὶς ἂν ἤλπισεν, ὁρῶν γεγενημένα, ἃ καὶ πρότερον γέγονε, τοῦ δήμου πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐ-

τοῦ

τοῦ λέγοντας ὑπ' ἀνθρώπων ἐγκαθέτων διαβληθέντος, νῦν μὴ ἂν οἴεται γενέσθαι, πῶς οὐ τετύφωται; ταῦτα δὲ εἰ μὲν παρῆν, λέγων ἂν ὑμᾶς ἐδίδασκον. ἐπειδὴ δ' ἐν τοῖς τοιούτοις εἰμὶ, ἐν οἷς, εἴ τις ἐμοῦ κατέψευσται, ἐφ' οἷς ἀπόλωλα, γένοιτο, γράψας ἐπέσταλκα, πρῶτον μὲν, καὶ πλεῖστον λόγον ποιούμενος τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν· δεύτερον δ', ὅτι τὴν αὐτὴν εὔνοιαν, ἣν πρὸς ζῶντα Λυκοῦργον εἶχον, δίκαιον εἶναι νομίζω καὶ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ φαίνεσθαι ἔχων. εἰ δέ τῳ παρέστηκεν, ὡς πολύ μοι περίεστι τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι πρὸς τοῦτον εἰπεῖν, ὅτι τῶν συμφερόντων ὑμῖν, καὶ τοῦ μηδένα τῶν φίλων ἐγκαταλιπεῖν, ὁμοίως ὥσπερ τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας, φροντίζω. οὔκουν ἐκ τοῦ περιόντος ταῦτα ποιῶ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αὐτῆς σπουδῆς, καὶ προαιρέσεως καὶ ταῦτα, κἀκεῖνα μιᾷ γνώμῃ πραγματεύομαι. περίεστι δέ μοι ταῦτα, οἷα τοῖς κακόν τι νοοῦσιν ὑμῖν περιγένοιτο. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά. § ἡδέως δ' ἂν ὑμῖν τὴν ἐπ' εὐνοίᾳ καὶ φιλίᾳ μέμψιν ποιησαίμην νῦν μὲν ἐν κεφαλαίῳ, μικρῷ δ' ὕστερον δι' ἐπιστολῆς μακρᾶς, ἣν, ἐάνπερ ἐγὼ ζῶ, προσδοκᾶτε, ἂν μὴ τὰ δίκαια γίγνηταί μοι παρ' ὑμῶν πρότερον. οἵτινες, ὦ· τί ἂν εἰπὼν μήθ' ἁμαρτεῖν δοκοίην, μήτε ψευσαίμην· λίαν ὀλίγωροι, οὔτε τοὺς ἄλλους, οὔθ' ὑμᾶς αὐτοὺς αἰσχύνεσθε, ἐφ' οἷς Ἀριστογείτονα ἀφείκατε, ἐπὶ τούτοις Δημοσθένην ἐκβεβληκότες. καὶ, ἃ τοῖς τολμῶσι μηδὲν ὑμῶν φροντίζειν, μὴ λαβοῦσι παρ' ὑμῶν ἔξεστιν ἔχειν,

ταῦτ᾽ οὐ διδόντες ἐμοὶ, * ἵνα, εἰ οἷόστε, ὦ τά τε ὀφειλόμενα εἰσπράξας, καὶ τοὺς φίλους ἐρανίσας, τὰ πρὸς ὑμᾶς διοικήσω, καὶ μὴ γῆρας καὶ φυγὴν, ἐπίχειρα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπονημένων ἔχων, κοινὸν ὄνειδος τῶν ἀδικησάντων, ἐπὶ ξένης περιὼν ὁρῶμαι. βουλομένου δέ μου ἐν μὲν ὑμετέρας χάριτος καὶ μεγαλοψυχίας τάξει τὴν οἴκαδέ μοι ἄφιξιν γενέσθαι, ἐμαυτῷ δὲ λύσιν τῆς γεγονυίας οὐ δικαίως βλασφημίας πορίσασθαι, καὶ μόνον αἰτοῦντος ἄδειαν, ὅσονπερ χρόνον εἰς τὴν ἔκτισιν δεδώκατε· ταῦτα μὲν οὐ συγχωρεῖτε, ἐρωτᾶτε δὲ, ὡς ἀπαγγέλλεται πρὸς ἐμὲ, τίς οὖν αὐτὸν κωλύει παρεῖναι καὶ ταῦτα πράττειν; § τὸ ἐπίςασθαι αἰσχύνεσθαι, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἀναξίως τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπολιτευμένων πράττειν, καὶ τὸ τὰ ὄντα ἀπολωλεκέναι διὰ τούτους, * ὑφ᾽ ὧν, ἵνα μὴ διπλᾶ καταθῶνται, ἃ οὐκ ἠδύναντο ἁπλᾶ, ἐπείσθην ὑπογράψασθαι τὴν ἀρχὴν τὰς καταβολὰς, παρ᾽ ὧν, μετὰ μὲν τῆς ὑμετέρας εὐνοίας ἀφικόμενος, μέρος, εἰ καὶ μὴ πάντα, ἴσως ἀνακομισαίμην, ὥστε μηδὲν ἀσχημονεῖν τολοιπὸν τοῦ βίου. ἂν δ᾽, ὡς οἱ ταῦτα λέγοντες ἀξιοῦσί με, ἔλθω, ἅμα ἀδοξίᾳ καὶ ἀπορίᾳ καὶ φόβῳ συνέξομαι. ὧν οὐδὲν ὑμεῖς συλλογίζεσθε. ἀλλὰ ῥημάτων μοι καὶ φιλανθρωπίας φθονοῦντες, ἂν οὕτω τύχῃ, δι᾽ ὑμᾶς περιόψεσθε ἀπολούμενον. οὐ γὰρ ἂν δεηθείην ἄλλων, ἢ ὑμῶν. καὶ τότε φήσετε δεινὰ πεπονθέναι με, ἀκριβῶς οἶδα, ὅτε οὔτ᾽ ἐμοὶ πλέον οὐδὲν, οὔθ᾽ ὑμῖν ἔςαι.

οὐ γὰρ

οὐ γὰρ δὴ χρήματά γ' εἶναί μοι προσδοκᾶτε, ἔξω τῶν φανερῶν, ὧν ἀφίσταμαι. καὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι συναγαγεῖν, ἐάν μοι μὴ φιλονείκως, ἀλλ' ἀνθρωπίνως δῶτε τὸ πρὸς τούτοις ἀσφαλῶς εἶναι, οὐ μὴν οὐδὲ παρ' Ἁρπάλου με λαβόντα δείξετε. οὔτε γὰρ ἠλέγχθην, οὔτ' ἔλαβον. εἰ δὲ τἀφανὲς ἀξίωμα τῆς βουλῆς, ἢ τὸν ἄρειον πάγον προσβλέπετε, τῆς Ἀριστογείτονος κρίσεως ἀναμνησθέντες, ἐγκαλύψασθε. οὐ γὰρ ἔχω τούτου πρᾳότερον πρόσταγμα τοῖς τοιαῦτ' ἐξημαρτηκόσιν εἰς ἐμέ. οὐ γὰρ δήπου τοῖς αὐτοῖς γε λόγοις ὑπὸ τῆς αὐτῆς βουλῆς ἀποφανθέντα ἐκεῖνον μὲν ἀφεῖσθαι δίκαιον εἶναι φήσετε, ἐμὲ δὲ ἀπολωλέναι. οὐχ οὕτως ὑμεῖς ἀλογίστως ἔχετε. οὔτε γὰρ ἄξιος, οὔτε ἐπιτήδειος, οὔτε χείρων· ἀτυχὴς μέντοι δι' ὑμᾶς. ὁμολογῶ. πῶς γὰρ οὐκ ἀτυχής, ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ πρὸς Ἀριστογείτονα ἐμαυτὸν ἐξετάζειν συμβαίνει, καὶ ταῦτ' ἀπολωλότι πρὸς σωτηρίας τετυχηκότα; καὶ μή με ὑπολαμβάνετε ὀργίζεσθαι τοῖς λόγοις τούτοις. οὐ γὰρ ἂν πάθοιμι τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἐγώ· ἀλλ' ἔχει τινὰ τοῖς ἀδικουμένοις ῥᾳστώνην τὸ λέγειν, ἃ πάσχουσιν, ὥσπερ τοῖς ἀλγοῦσι τὸ στένειν. ἐπεὶ τῇγε εὐνοίᾳ οὕτως ἔχω πρὸς ὑμᾶς, ὡς ὑμᾶς ἂν εὐξαίμην πρὸς ἐμέ. καὶ τοῦτ' ἐν πᾶσι πεποίηκα, καὶ ποιήσω φανερόν. ἔγνωκα γὰρ ἐξαρχῆς παντὶ τῷ πολιτευομένῳ προσήκειν, ἄνπερ ᾖ δίκαιος πολίτης, ὥσπερ οἱ παῖδες πρὸς τοὺς γονέας, οὕτω πρὸς ἅπαντας τοὺς

πολίτας ἔχειν, εὔχεσθαι μὲν ὡς εὐγνωμονεστάτων τυγχάνειν, φέρειν δὲ τοὺς ὄντας εὐμενῶς. ἡ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἧττα, καλὴ καὶ προσήκουσα νίκη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι γίνεται. Εὐτυχεῖτε.

IV.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

Ἀκούω περὶ ἐμοῦ Θηραμένην ἄλλους τε λόγους βλασφήμους εἰρηκέναι, καὶ δυστυχίαν προφέρειν. τὸ μὲν οὖν τοῦτον ἀγνοεῖν, ὅτι λοιδορίας, ἣ μηδὲ μίαν κακίαν, καθ' ὅτου λέγεται, δείκνυσιν, οὐδὲν ἔστ' ὄφελος παρ' εὖ φρονοῦσιν ἀνθρώποις, οὐχὶ θαυμάζω. τὸ γὰρ θρασὺν μὲν τῷ βίῳ, μὴ πολίτην δὲ τὴν φύσιν, ἐν ἐργαστηρίῳ δὲ τεθραμμένον ἐκ παιδὸς, μὴ αἰσθάνεσθαί τι τῶν τοιούτων, εὐλογώτερον ἦν, ἢ συνιέναι. τούτῳ μὲν οὖν, ἐὰν ἀφίκωμαί ποτε καὶ σωθῶ, πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ ὧν εἰς ἐμὲ, καὶ περὶ ὧν εἰς ὑμᾶς παροινεῖ. καὶ νομίζω, καίπερ οὐδὲν μετέχοντα τοῦ αἰσχύνεσθαι, μετριώτερον αὐτὸν ποιήσειν. ὑμῖν δὲ τοῦ κοινῇ συμφέροντος ἕνεκα βούλομαι δι' ἐπιστολῆς, οὓς περὶ τούτων ἔχω λόγους, δηλῶσαι. οἷς πάνυ τὸν νοῦν προσέχοντες ἀκούσατε. οἴομαι γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἀκοῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ μνήμης ἀξίους εἶναι. ἐγὼ τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν εὐτυχεστάτην πασῶν πόλεων ὑπολαμβάνω, καὶ θεο-

φιλεστά-

φιλεστάτην· καὶ ταῦτα οἶδα καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον, καὶ τὴν Διώνην, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν πύθιον ἀεὶ λέγοντας ἐν ταῖς μαντείαις, καὶ προσεπισφραγιζομένους τὴν ἀγαθὴν τύχην ἐν τῇ πόλει εἶναι παρ' ὑμῖν. ὅσα τοίνυν περὶ τῶν ἐπιόντων δηλοῦσιν οἱ θεοὶ, δῆλον ὡς προλέγουσι. τὰς δὲ ἀπὸ τῶν παρεληλυθότων προσηγορίας ἐπὶ ταῖς γεγονυίαις πράξεσι τίθενται. ἃ τοίνυν ἐγὼ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν, τῶν ἤδη γεγενημένων ἐστὶν, ἀφ' ὧν εὐτυχεῖς ὑμᾶς προσηγορεύκασιν οἱ θεοί. § πῶς οὖν δίκαιον, τοὺς μὲν πεισθέντας, εὐτυχεῖς ὀνομάζεσθαι· τὸν δὲ πείσαντα, τῆς ἐναντίας προσηγορίας τυγχάνειν; πλὴν εἰ τοῦτό τις εἴπῃ, τὴν μὲν κοινὴν εὐτυχίαν, ἧς ἐγὼ σύμβουλος, θεοὺς τοὺς λέγοντας εἶναι, οἷς οὐ θέμις ψεύδεσθαι· τὴν δ' ἰδίαν βλασφημίαν, ᾗ κατ' ἐμοῦ κέχρηται Θηραμένης, θρασὺν, καὶ ἀναιδῆ, καὶ οὐδὲ νοῦν ἔχοντ' ἄνθρωπον εἰρηκέναι. οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρὰ τῶν θεῶν μαντείαις ἀγαθὴν οὖσαν εὑρήσετε, ᾗ κέχρησθε τύχῃ, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητε ὀρθῶς. ὑμεῖς γὰρ, εἰ μὲν, ὡς ἄνθρωποι, τὰ πράγματα βούλεσθε θεωρεῖν, εὐτυχεστάτην εὑρήσετε, ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τὴν πόλιν γεγονυῖαν· εἰ δὲ ἃ τοῖς θεοῖς ἐξαίρεθ' ὑπάρχει μόνοις, τούτων ἀξιώσετε τυγχάνειν, ἀδυνάτων ἐφίεσθε. τί οὖν ἐστὶ θεοῖς ἐξαίρετον, ἀνθρώποις δ' οὐ δυνατόν; ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν ἐγκρατεῖς ὄντας, κυρίους εἶναι, καὶ αὐτοὺς ἔχειν, καὶ δοῦναι τοῖς ἄλλοις· φλαῦρον δὲ μηδὲν μηδέποτ' ἐν παντὶ τῷ αἰῶνι μήτε

παθεῖν, μήτε μελλῆσαι. καὶ μὴν ὑποκειμένων τούτων, ὥσπερ προσήκει, σκοπεῖτε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἐστὶν ἀγνώμων, ὅστις ἂν ἢ τὰ λακεδαιμονίοις συμβεβηκότα, οἷς οὐκ ἐγὼ συνεβούλευον, ἢ τὰ πέρσαις, πρὸς οὓς οὐδὲ ἀφικόμην πώποτε, αἱρετώτερα φήσειεν εἶναι τῶν ὑμῖν παρόντων. καὶ ἐῶ καππάδοκας, καὶ σύρους, καὶ τοὺς τὴν ἰνδικὴν χώραν κατοικοῦντας ἀνθρώπους ἐπ᾽ ἐσχάτων γῆς· οἷς ἅπασι συμβέβηκε πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθέναι, καὶ χαλεπά. ἀλλὰ νὴ Δία τούτων μὲν ἄμεινον ὑμᾶς πράττειν ἅπαντες ὁμολογήσουσι· θετταλῶν δὲ, καὶ ἀρκάδων, καὶ ἀργείων χεῖρον, ἢ τινῶν ἄλλων, οἷς ἐν συμμαχίᾳ συνέβη γενέσθαι Φιλίππῳ; ἀλλὰ τούτων καὶ πολὺ βέλτιον ἀπηλλάχατε, οὐ μόνον τῷ μὴ δεδουλευκέναι· καίτοι τί τηλικοῦθ᾽ ἕτερον; § ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς μὲν πάντας, αἰτίους εἶναι δοκεῖν τῶν τοῖς ἕλλησι κακῶν συμβεβηκότων διὰ Φιλίππου, καὶ τῆς δουλείας, ἐξ ὧν εἰκότως μισοῦνται· ὑμᾶς δ᾽ ὁρᾶσθαι ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων καὶ σώμασι, καὶ χρήμασι, καὶ πόλει, καὶ χώρᾳ, καὶ πᾶσιν ἠγωνισμένους. ἀνθ᾽ ὧν εὔκλειαν εἰκὸς ὑπάρχειν, καὶ χάριν ἀθάνατον παρὰ τῶν τὰ δίκαια βουλομένων ποιεῖν. οὐκοῦν ἀφ᾽ ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τῶν μὲν ἀντιστάντων ἄριστα πράττειν τῇ πόλει συμβέβηκε, τῶν δὲ συνηγωνισμένων ἐνδοξοτέραν εἶναι περίεστι. τοιγαροῦν ἐπὶ τούτοις οἱ θεοὶ τὰς μὲν μαντείας τὰς ἀγαθὰς ὑμῖν διδόασι, τὴν δ᾽ ἄδικον βλασφημίαν εἰς κεφαλὴν τῷ λέγοντι τρέπουσι. γνοίη δ᾽ ἄν τις, εἰ πρα

λοιτο

λοιτο ἐξετάσαι τὰ ἐπιτηδεύματα, ἐν οἷς ζῇ. ἃ γὰρ ἂν καταράσαιτό τις αὐτῷ, ταῦτ᾽ ἐκ προαιρέσεως ποιεῖ. ἐχθρὸς μὲν * γάρ ἐστι τοῖς γονεῦσι, φίλος δὲ Παυσανίᾳ τῷ πόρνῳ· καὶ θρασύνεται μὲν ὡς ἀνὴρ, πάσχει δ᾽ ὡς γυνή· καὶ τοῦ μὲν πατρός ἐστι κρείττων, τῶν δ᾽ αἰσχρῶν ἥττων· οἷς δ᾽ ὑπὸ πάντων δυσχεραίνεται, τούτοις τὴν διάνοιαν ἀγάλλεται, αἰσχρορρημοσύνῃ, καὶ τῷ διηγεῖσθαι ταῦτ᾽, ἐφ᾽ οἷς ἀλγοῦσιν οἱ ἀκούοντες· ὁ δ᾽, ὡς ἀφελὴς καὶ παρρησίας μεστὸς, οὐ παύεται. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν ἔγραψα, εἰ μὴ κινῆσαι τὴν ἐν ὑμῖν μνήμην τῶν προσόντων αὐτῷ κακῶν ἠβουλόμην. ἃ γὰρ ἂν εἰπεῖν ἄν τις ὀκνήσαι, καὶ γράψαι φυλάξαιτ᾽ ἂν, οἴομαι δὲ κἂν ἀκούσαντα δυσχεράναι, ταῦτα ἀπὸ * τοσούτων, ἃ μνησθεὶς οἶδεν ἕκαστος ὑμῶν πολλὰ, καὶ δεινὰ, καὶ αἰσχρὰ τούτῳ προσόντα, ὥστ᾽ * ἔμοι τε μηδὲν ἀναιδὲς εἰρῆσθαι, καὶ τοῦτον ὑπόμνημα τῶν ἑαυτοῦ κακῶν ὀφθέντα πᾶσιν εἶναι. Εὐτυχεῖτε.

V.

ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΟΝ.

Δημοσθένης Ἡρακλεοδώρῳ εὖ πράττειν.

Οὔθ᾽ ὅπως χρὴ πιστεύειν, οἷς ἀπήγγειλέ μοι Μενεκράτης, οὔθ᾽ ὅπως ἀπιστεῖν, ἔχω. ἔφη γὰρ Ἐπίτιμον ἐνδεδεῖχθαι μὲν καὶ ἀπῆχθαι ὑπὸ Ἀράτου, σὲ δὲ ἀγωνίζεσθαι,

καὶ ἁπάντων αὐτῷ χαλεπώτατον εἶναι. δέομαι δή σου πρὸς Διὸς ξενίου, καὶ πάντων τῶν θεῶν, μή με καταστήσῃς ἀηδεῖ καὶ δεινῷ μηδενὶ περιπετῆ. εὖ γὰρ ἴσθι, χωρὶς τοῦ μέλειν μοι τῆς Ἐπιτίμου σωτηρίας, καὶ νομίσαι μεγάλην ἂν συμφορὰν, εἴ τι πάθοι, καὶ τούτου σὺ συναίτιος εἴης, αἰσχύνομαι τοὺς συνειδότας μοι τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ περὶ σοῦ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἔλεγον, πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀληθῆ λέγειν, οὐκ ἐκ τοῦ πεπλησιακέναι σοι πεῖραν ἔχων, ἀλλ' ὁρῶν, ὅτι δόξης ἐπιτυγχάνων, καὶ παιδείαν ἀπεδέχου, καὶ ταύτα [τὴν] ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ἥπερ ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τῶν μὲν πλεονεκτημάτων, καὶ τῶν περὶ ταῦτα σοφισμάτων ἔξω· τοῦ βελτίστου δὲ καὶ τοῦ δικαιοτάτου * περὶ πάνθ' ἕνεκα ἐξητασμένη. ἧς μὰ τοὺς θεοὺς τῷ μετασχόντι μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν, καὶ πρὸς ἅπαντας ἀγαθῷ εἶναι, οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι. § γένοιτο δ' ἂν μοι κἀκεῖνο τῶν χαλεπωτάτων· εἰ γὰρ ὡρμηκὼς κατ' ἐμαυτὸν εὐνοϊκῶς ἔχειν σοι, τὴν ἐναντίαν γνώμην μεταλαβεῖν ἀναγκασθείην, * δι' ἃ δὴ ὑπολαμβάνω παρεωρᾶσθαι, καὶ πεφενακίσθαι, κἂν μὴ φῶ, νόμιζε οὕτως ἕξειν. εἰ δὲ ἡμῶν καταπεφρόνηκας, ὅτι τῶν πρώτων οὐκ ἐσμέν πω, λόγισαι, ὅτι καὶ σὺ τότ' ἦσθα νέος, καὶ τὴν ἡλικίαν εἶχες, ἣν ἡμεῖς νῦν. ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν, καὶ πράττειν γεγένησαι τηλικοῦτος. καὶ ἡμῖν τοῦτο συμβαίη. τὸ μὲν γὰρ εὖ βούλεσθαι πάρεστι, τῆς δὲ τύχης συλλαμβανούσης, καὶ τοὔργον γένοιτ' ἄν. καλὸς οὖν ἔρανος,

χάρις δικαία· ἣν καὶ σὺ ποίησαι πρὸς ἐμέ. καὶ μηδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν σοῦ φρονούντων χεῖρον, ἄγου, μηδὲ ἧττω· ἀλλ' ἐκείνους ἄγε ἐπὶ τὰ σοὶ δοκοῦντα· καὶ πράττε οὕτως, ὅπως μηδενὸς τῶν ὁμολογηθέντων στερηθῶμεν. ἀλλ' Ἐπιτίμῳ γένηται σωτηρία τις, καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν κινδύνων. παρέσομαι δὲ εἰς τὸν χρόνον κἀγὼ, καθ' ὃν σὺ φῂς καιρὸν εἶναι. γράψας δέ μοι πέμψον, ἢ καὶ ὡς φίλῳ ἐπίστελλε. Εὐτύχει.

VI.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἦλθεν ἐπιστολὴ παρ' Ἀντιφίλου πρὸς τοὺς τῶν συμμάχων συνέδρους, τοῖς μὲν βουλομένοις ἀγαθὰ προσδοκᾷν ἱκανῶς γεγραμμένη· τοῖς δ' ὑπηρετοῦσιν Ἀντιπάτρῳ πολλοὺς καὶ δυσχερεῖς ἀπολείπουσα λόγους, οἳ παραλαβόντες τὰ παρ' Ἀντιπάτρου γράμματα πρὸς Δείναρχον ἐς Κόρινθον ἐλθόντα, ἁπάσας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις τοιούτων λόγων ἔπλησαν, οἵων εἰς κεφαλὴν αὐτῶν * ἀποστρέψειαν οἱ θεοί. ἀφικομένου δὲ τοῦ νῦν ἥκοντος μετὰ τοῦ παρ' ἐμοῦ φέροντος γράμματα παρὰ Πολεμαίστου πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἐπίνικον, ἄνδρα

ὑμῖν

ὑμῖν εὔνουν, καὶ ἐμοὶ φίλον, κἀκείνου πρὸς ἐμὲ ἀγαγόντος, ἀκούσαντί μοι ἃ ἔλεγεν, ἐδόκει πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, ὅπως πάντα σαφῶς ἀκούσαντες τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ γεγονότα, τοῦ περὶ τὴν μάχην παραγεγενημένου τότε, εἰς τὸ παρὸν θαῤῥῆτε, καὶ τὰ λοιπὰ, τῶν θεῶν θελόντων, ἃ βούλεσθε, ἔχειν ὑπολαμβάνητε. Εὐτυχεῖτε.

FINIS

monumentorum ingenii, quae hodie ſuperſunt, Demoſthenis.

SCHO-

SCHOLIA VETVSTA
IN
DEMOSTHENEM.

ταῦτ' οὐ διδόντες ἐμοὶ, * ἵνα, εἰ οἷόστε, ὦ τά τε ὀφειλόμενα εἰσπράξας, καὶ τοὺς φίλους ἐρανίσας, τὰ πρὸς ὑμᾶς διοικήσω, καὶ μὴ γῆρας καὶ φυγὴν, ἐπίχειρα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπονημένων ἔχων, κοινὸν ὄνειδος τῶν ἀδικησάντων, ἐπὶ ξένης περιϊὼν ὁρῶμαι. βουλομένου δέ μου ἐν μὲν ὑμετέρας χάριτος καὶ μεγαλοψυχίας τάξει τὴν οἴκαδέ μοι ἄφιξιν γενέσθαι, ἐμαυτῷ δὲ λύσιν τῆς γεγονυίας οὐ δικαίως βλασφημίας πορίσασθαι, καὶ μόνον αἰτοῦντος ἄδειαν, ὅσονπερ χρόνον εἰς τὴν ἔκτισιν δεδώκατε· ταῦτα μὲν οὐ συγχωρεῖτε, ἐρωτᾶτε δὲ, ὡς ἀπαγγέλλεται πρὸς ἐμὲ, τίς οὖν αὐτὸν κωλύει παρεῖναι καὶ ταῦτα πράττειν; § τὸ ἐπίστασθαι αἰσχύνεσθαι, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἀναξίως τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπολιτευμένων πράττειν, καὶ τὸ τὰ ὄντα ἀπολωλεκέναι διὰ τούτους, * ὑφ' ὧν, ἵνα μὴ διπλᾶ κατάθωνται, ἃ οὐκ ἠδύναντο ἁπλᾶ, ἐπείσθην ὑπογράψασθαι τὴν ἀρχὴν τὰς καταβολὰς, παρ' ὧν, μετὰ μὲν τῆς ὑμετέρας εὐνοίας ἀφικόμενος, μέρος, εἰ καὶ μὴ πάντα, ἴσως ἀνακομισαίμην, ὥστε μηδὲν ἀσχημονεῖν τολοιπὸν τοῦ βίου. ἂν δ', ὡς οἱ ταῦτα λέγοντες ἀξιοῦσί με, ἔλθω, ἅμα ἀδοξίᾳ καὶ ἀπορίᾳ καὶ φόβῳ συνέξομαι. ὧν οὐδὲν ὑμεῖς συλλογίζεσθε. ἀλλὰ ῥημάτων μοι καὶ φιλανθρωπίας φθονοῦντες, ἂν οὕτω τύχῃ, δι' ὑμᾶς περιόψεσθε ἀπολούμενον. οὐ γὰρ ἂν δεηθείην ἄλλων, ἢ ὑμῶν. καὶ τότε φήσετε δεινὰ πεπονθέναι με, ἀκριβῶς οἶδα, ὅτε οὔτ' ἐμοὶ πλέον οὐδὲν, οὔθ' ὑμῖν ἔσται.

οὐ γὰρ

οὐ γὰρ δὴ χρήματά γ' εἶναί μοι προσδοκᾶτε, ἔξω τῶν φανερῶν, ὧν ἀφίςαμαι. καὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι συναγαγεῖν, ἐάν μοι μὴ φιλονείκως, ἀλλ' ἀνθρωπίνως δῶτε τὸ πρὸς τούτοις ἀσφαλῶς εἶναι, οὐ μὴν οὐδὲ παρ' Ἁρπάλου με λαβόντα δείξετε. οὔτε γὰρ ἠλέγχθην, οὔτ' ἔλαβον. εἰ δὲ τἀφανὲς ἀξίωμα τῆς βουλῆς, ἢ τὸν ἄρειον πάγον προσβλέπετε, τῆς Ἀριςογείτονος κρίσεως ἀναμνησθέντες, ἐγκαλύψασθε. οὐ γὰρ ἔχω τούτου πραότερον πρόσταγμα τοῖς τοιαῦτ' ἐξημαρτηκόσιν εἰς ἐμέ. ȣ γὰρ δήπου τοῖς αὐτοῖς γε λόγοις ὑπὸ τῆς αὐτῆς βουλῆς ἀποφανθέντα ἐκεῖνον μὲν ἀφεῖσθαι δίκαιον εἶναι φήσετε, ἐμὲ δὲ ἀπολωλέναι. οὐχ οὕτως ὑμεῖς ἀλογίςως ἔχετε. οὔτε γὰρ ἄξιος, οὔτε ἐπιτήδειος, οὔτε χείρων· ἀτυχὴς μέντοι δι' ὑμᾶς. ὁμολογῶ. πῶς γὰρ οὐκ ἀτυχής, ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ πρὸς Ἀριςογείτονα ἐμαυτὸν ἐξετάζειν συμβαίνει, καὶ ταῦτ' ἀπολωλότι πρὸς σωτηρίας τετυχηκότα; καὶ μή με ὑπολαμβάνετε ὀργίζεσθαι τοῖς λόγοις τούτοις. οὐ γὰρ ἂν πάθοιμι τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἐγώ· ἀλλ' ἔχει τινὰ τοῖς ἀδικουμένοις ῥαςώνην τὸ λέγειν, ἃ πάσχουσιν, ὥσπερ τοῖς ἀλγȣ̃σι τὸ ςένειν. ἐπεὶ τῇγε εὐνοίᾳ οὕτως ἔχω πρὸς ὑμᾶς, ὡς ὑμᾶς ἂν εὐξαίμην πρὸς ἐμέ. καὶ τοῦτ' ἐν πᾶσι πεποίηκα, καὶ ποιήσω φανερόν. ἔγνωκα γὰρ ἐξαρχῆς παντὶ τῷ πολιτευομένῳ προσήκειν, ἄνπερ ᾖ δίκαιος πολίτης, ὥσπερ οἱ παῖδες πρὸς τοὺς γονέας, οὕτω πρὸς ἅπαντας τοὺς

πολίτας ἔχειν, εὔχεσθαι μὲν ὡς εὐγνωμονεστάτων τυγχάνειν, φέρειν δὲ τοὺς ὄντας εὐμενῶς. ἡ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἧττα, καλὴ καὶ προσήκουσα νίκη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι γίνεται. Εὐτυχεῖτε.

IV.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν.

Ἀκούω περὶ ἐμοῦ Θηραμένην ἄλλους τε λόγους βλασφήμους εἰρηκέναι, καὶ δυστυχίαν προφέρειν. τὸ μὲν οὖν τοῦτον ἀγνοεῖν, ὅτι λοιδορίας, ἣ μηδὲ μίαν κακίαν, καθ' ὅτου λέγεται, δείκνυσιν, οὐδὲν ἐστ' ὄφελος παρ' εὖ φρονοῦσιν ἀνθρώποις, οὐχὶ θαυμάζω. τὸ γὰρ θρασὺν μὲν τῷ βίῳ, μὴ πολίτην δὲ τὴν φύσιν, ἐν ἐργαστηρίῳ δὲ τεθραμμένον ἐκ παιδὸς, μὴ αἰσθάνεσθαί τι τῶν τοιούτων, εὐλογώτερον ἦν, ἢ συνιέναι. τούτῳ μὲν οὖν, ἐὰν ἀφίκωμαί ποτε καὶ σωθῶ, πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ ὧν εἰς ἐμὲ, καὶ περὶ ὧν εἰς ὑμᾶς παροινεῖ. καὶ νομίζω, καίπερ οὐδὲν μετέχοντα τοῦ αἰσχύνεσθαι, μετριώτερον αὐτὸν ποιήσειν. ὑμῖν δὲ τοῦ κοινῇ συμφέροντος ἕνεκα βούλομαι δι' ἐπιστολῆς, οὓς περὶ τούτων ἔχω λόγους, δηλῶσαι. οἷς πάνυ τὸν νοῦν προσέχοντες ἀκούσατε. οἴομαι γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἀκοῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ μνήμης ἀξίους εἶναι. ἐγὼ τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν εὐτυχεστάτην πασῶν πόλεων ὑπολαμβάνω, καὶ θεο-

φιλεστά-

φιλεστάτην· καὶ ταῦτα οἶδα καὶ τὸν Δία τὸν δωδωναῖον, καὶ τὴν Διώνην, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν πύθιον ἀεὶ λέγοντας ἐν ταῖς μαντείαις, καὶ προσεπισφραγιζομένους τὴν ἀγαθὴν τύχην ἐν τῇ πόλει εἶναι παρ' ὑμῖν. ὅσα τοίνυν περὶ τῶν ἐπιόντων δηλοῦσιν οἱ θεοὶ, δῆλον ὡς προλέγουσι. τὰς δὲ ἀπὸ τῶν παρεληλυθότων προσηγορίας ἐπὶ ταῖς γεγονυίαις πράξεσι τίθενται. ἃ τοίνυν ἐγὼ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν, τῶν ἤδη γεγενημένων ἐστὶν, ἀφ' ὧν εὐτυχεῖς ὑμᾶς προσηγορεύκασιν οἱ θεοί. § πῶς οὖν δίκαιον, τοὺς μὲν πεισθέντας, εὐτυχεῖς ὀνομάζεσθαι· τὸν δὲ πείσαντα, τῆς ἐναντίας προσηγορίας τυγχάνειν; πλὴν εἰ τοῦτό τις εἴπῃ, τὴν μὲν κοινὴν εὐτυχίαν, ἧς ἐγὼ σύμβουλος, θεοὺς τοὺς λέγοντας εἶναι, οἷς οὐ θέμις ψεύδεσθαι· τὴν δ' ἰδίαν βλασφημίαν, ᾗ κατ' ἐμοῦ κέχρηται Θηραμένης, θρασὺν, καὶ ἀναιδῆ, καὶ οὐδὲ νοῦν ἔχοντ' ἄνθρωπον εἰρηκέναι. οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρὰ τῶν θεῶν μαντείαις ἀγαθὴν οὖσαν εὑρήσετε, ᾗ κέχρησθε τύχῃ, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητε ὀρθῶς. ὑμεῖς γὰρ, εἰ μὲν, ὡς ἄνθρωποι, τὰ πράγματα βούλεσθε θεωρεῖν, εὐτυχεστάτην εὑρήσετε, ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τὴν πόλιν γεγονυῖαν· εἰ δὲ ἃ τοῖς θεοῖς ἐξαίρεθ' ὑπάρχει μόνοις, τούτων ἀξιώσετε τυγχάνειν, ἀδυνάτων ἐφίεσθε. τί οὖν ἐστὶ θεοῖς ἐξαίρετον, ἀνθρώποις δ' οὐ δυνατόν; ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν ἐγκρατεῖς ὄντας, κυρίους εἶναι, καὶ αὐτοὺς ἔχειν, καὶ δοῦναι τοῖς ἄλλοις· φλαῦρον δὲ μηδὲν μηδέποτ' ἐν παντὶ τῷ αἰῶνι μήτε

παθεῖν, μήτε μελλῆσαι. καὶ μὴν ὑποκειμένων τούτων, ὥσπερ προσήκει, σκοπεῖτε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἐστὶν ἀγνώμων, ὅστις ἂν ἢ τὰ λακεδαιμονίοις συμβεβηκότα, οἷς οὐκ ἐγὼ συνεβούλευον, ἢ τὰ πέρσαις, πρὸς οὓς οὐδὲ ἀφικόμην πώποτε, αἱρετώτερα φήσειεν εἶναι τῶν ὑμῖν παρόντων. καὶ ἐῶ καππάδοκας, καὶ σύρους, καὶ τοὺς τὴν ἰνδικὴν χώραν κατοικοῦντας ἀνθρώπους ἐπ' ἐσχάτων γῆς· οἷς ἅπασι συμβέβηκε πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθέναι, καὶ χαλεπά. ἀλλὰ νὴ Δία τούτων μὲν ἄμεινον ὑμᾶς πράττειν ἅπαντες ὁμολογήσουσι· θετταλῶν δὲ, καὶ ἀρκάδων, καὶ ἀργείων χεῖρον, ἢ τινῶν ἄλλων, οἷς ἐν συμμαχίᾳ συνέβη γενέσθαι Φιλίππῳ; ἀλλὰ τούτων καὶ πολὺ βέλτιον ἀπηλλάχατε, οὐ μόνον τῷ μὴ δεδουλευκέναι· καίτοι τί τηλικοῦθ' ἕτερον; § ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς μὲν πάντας, αἰτίους εἶναι δοκεῖν τῶν τοῖς ἕλλησι κακῶν συμβεβηκότων διὰ Φιλίππου, καὶ τῆς δουλείας, ἐξ ὧν εἰκότως μισοῦνται· ὑμᾶς δ' ὁρᾶσθαι ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων καὶ σώμασι, καὶ χρήμασι, καὶ πόλει, καὶ χώρᾳ, καὶ πᾶσιν ἠγωνισμένους. ἀνθ' ὧν εὔκλειαν εἰκὸς ὑπάρχειν, καὶ χάριν ἀθάνατον παρὰ τῶν τὰ δίκαια βουλομένων ποιεῖν. οὐκοῦν ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τῶν μὲν ἀντιστάντων ἄριστα πράττειν τῇ πόλει συμβέβηκε, τῶν δὲ συνηγωνισμένων ἐνδοξοτέραν εἶναι περίεστι. τοιγαροῦν ἐπὶ τούτοις οἱ θεοὶ τὰς μὲν μαντείας τὰς ἀγαθὰς ὑμῖν διδόασι, τὴν δ' ἄδικον βλασφημίαν εἰς κεφαλὴν τῷ λέγοντι τρέπουσι. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ προ-

λοιτο

λοιτο ἐξετάσαι τὰ ἐπιτηδεύματα, ἐν οἷς ζῇ. ἃ γὰρ ἂν καταράσαιτό τις αὐτῷ, ταῦτ' ἐκ προαιρέσεως ποιεῖ. ἐχθρὸς μὲν * γάρ ἐστι τοῖς γονεῦσι, φίλος δὲ Παυσανίᾳ τῷ πόρνῳ· καὶ θρασύνεται μὲν ὡς ἀνὴρ, πάσχει δ' ὡς γυνή· καὶ τοῦ μὲν πατρὸς ἐστι κρείττων, τῶν δ' αἰσχρῶν ἥττων· οἷς δ' ὑπὸ πάντων δυσχεραίνεται, τούτοις τὴν διάνοιαν ἀγάλλεται, αἰσχροῤῥημοσύνῃ, καὶ τῷ διηγεῖσθαι ταῦτ', ἐφ' οἷς ἀλγοῦσιν οἱ ἀκούοντες· ὁ δ', ὡς ἀφελὴς καὶ παῤῥησίας μεστὸς, οὐ παύεται. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν ἔγραψα, εἰ μὴ κινῆσαι τὴν ἐν ὑμῖν μνήμην τῶν προσόντων αὐτῷ κακῶν ἠβουλόμην. ἃ γὰρ ἂν εἰπεῖν ἄν τις ὀκνήσαι, καὶ γράψαι φυλάξαιτ' ἂν, οἴομαι δὲ κἂν ἀκούσαντα δυσχεράναι, ταῦτα ἀπὸ * τοσούτων, ἃ μνησθεὶς οἶδεν ἕκαστος ὑμῶν πολλὰ, καὶ δεινὰ, καὶ αἰσχρὰ τούτῳ προσόντα, ὥστ' * ἔμοι τε μηδὲν ἀναιδὲς εἰρῆσθαι, καὶ τοῦτον ὑπόμνημα τῶν ἑαυτοῦ κακῶν ὀφθέντα πᾶσιν εἶναι. Εὐτυχεῖτε.

V.

ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΟΝ.

Δημοσθένης Ἡρακλεοδώρῳ εὖ πράττειν.

Οὐθ' ὅπως χρὴ πιστεύειν, οἷς ἀπήγγειλέ μοι Μενεκράτης, οὔθ' ὅπως ἀπιστεῖν, ἔχω. ἔφη γὰρ Ἐπίτιμον ἐνδεδεῖχθαι μὲν καὶ ἀπῆχθαι ὑπὸ Ἀράτου, σὲ δὲ ἀγωνίζεσθαι,

καὶ ἁπάντων αὐτῷ χαλεπώτατον εἶναι. δέομαι δή σου πρὸς Διὸς ξενίου, καὶ πάντων τῶν θεῶν, μή με καταστήσῃς ἀηδεῖ καὶ δεινῷ μηδενὶ περιπετῆ. εὖ γὰρ ἴσθι, χωρὶς τοῦ μέλλειν μοι τῆς Ἐπιτίμου σωτηρίας, καὶ νομίσαι μεγάλην ἂν συμφορὰν, εἴ τι πάθοι, καὶ τούτου σὺ συναίτιος εἴης, αἰσχύνομαι τοὺς συνειδότας μοι τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ περὶ σοῦ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἔλεγον, πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀληθῆ λέγειν, οὐκ ἐκ τοῦ πεπλησιακέναι σοι πεῖραν ἔχων, ἀλλ' ἐρῶν, ὅτι δόξης ἐπιτυγχάνων, καὶ παιδείαν ἀπεδέχου, καὶ ταῦτα [τὴν] ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ἥπερ ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τῶν μὲν πλεονεκτημάτων, καὶ τῶν περὶ ταῦτα σοφισμάτων ἔξω· τοῦ βελτίστου δὲ καὶ τοῦ δικαιοτάτου * περὶ πάνθ' ἕνεκα ἐξητασμένη. ἧς μὰ τοὺς θεοὺς τῷ μετασχόντι μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν, καὶ πρὸς ἅπαντας ἀγαθῷ εἶναι, οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι. § γένοιτο δ' ἂν μοι κἀκεῖνο τῶν χαλεπωτάτων· εἰ γὰρ ὡρμηκὼς κατ' ἐμαυτὸν εὐνοϊκῶς ἔχειν σοι, τὴν ἐναντίαν γνώμην μεταλαβεῖν ἀναγκασθείην, * δι' ἃ δὴ ὑπολαμβάνω παρεωρᾶσθαι, καὶ πεφενακίσθαι, κἂν μὴ φῶ, νόμιζε οὕτως ἕξειν. εἰ δὲ ἡμῶν καταπεφρόνηκας, ὅτι τῶν πρώτων οὐκ ἐσμὲν πω, λόγισαι, ὅτι καὶ σὺ τότ' ἦσθα νέος, καὶ τὴν ἡλικίαν εἶχες, ἣν ἡμεῖς νῦν. ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν, καὶ πράττειν γεγένησαι τηλικοῦτος. καὶ ἡμῖν τοῦτο συμβαίη. τὸ μὲν γὰρ εὖ βούλεσθαι πάρεστι, τῆς δὲ τύχης συλλαμβανούσης, καὶ τοὔργον γένοιτ' ἄν. καλὸς οὖν ἔρανος,

χάρις

χάρις δικαία· ἣν καὶ σὺ ποίησαι πρὸς ἐμέ. καὶ μηδ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς τῶν σοῦ φρονούντων χεῖρον, ἄγου, μηδὲ ἧττῶ· ἀλλ᾽ ἐκείνους ἄγε ἐπὶ τὰ σοὶ δοκοῦντα· καὶ πράττε οὕτως, ὅπως μηδενὸς τῶν ὁμολογηθέντων στερηθῶμεν. ἀλλ᾽ Ἐπιτίμῳ γένηται σωτηρία τις, καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν κινδύνων. παρέσομαι δὲ εἰς τὸν χρόνον κἀγὼ, καθ᾽ ὃν σὺ φῂς καιρὸν εἶναι. γράψας δέ μοι πέμψον, ἢ καὶ ὡς φίλῳ ἐπίστελλε. Εὐτύχει.

VI.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

*Δημοσθένης τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἦλθεν ἐπιστολὴ παρ᾽ Ἀντιφίλου πρὸς τοὺς τῶν συμμάχων συνέδρους, τοῖς μὲν βουλομένοις ἀγαθὰ προσδοκᾷν ἱκανῶς γεγραμμένη· τοῖς δ᾽ ὑπηρετοῦσιν Ἀντιπάτρῳ πολλοὺς καὶ δυσχερεῖς ἀπολείπουσα λόγους, οἳ παραλαβόντες τὰ παρ᾽ Ἀντιπάτρου γράμματα πρὸς Δείναρχον ἐς Κόρινθον ἐλθόντα, ἁπάσας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις τοιούτων λόγων ἔπλησαν, οἵων εἰς κεφαλὴν αὐτῶν * ἀποστρέψειαν οἱ θεοί. ἀφικομένου δὲ τοῦ νῦν ἥκοντος μετὰ τοῦ παρ᾽ ἐμοῦ φέροντος γράμματα παρὰ Πολεμαίστου πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἐπίνικον, ἄνδρα*

ὑμῖν

ὑμῖν εὔνουν, καὶ ἐμοὶ φίλον, κἀκείνου πρὸς ἐμὲ ἀγαγόντος, ἀκούσαντί μοι ἃ ἔλεγεν, ἐδόκει πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, ὅπως πάντα σαφῶς ἀκούσαντες τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ γεγονότα, τοῦ περὶ τὴν μάχην παραγεγενημένου τότε, εἰς τὸ παρὸν θαῤῥῆτε, καὶ τὰ λοιπὰ, τῶν θεῶν θελόντων, ἃ βούλεσθε, ἔχειν ὑπολαμβάνητε. Εὐτυχεῖτε.

FINIS

monumentorum ingenii, quae hodie ſuperſunt, Demoſthenis.

SCHO-

SCHOLIA VETVSTA
IN
DEMOSTHENEM.

AD SCHOLIA IN DEMOSTHENEM PRAEFATIO IO. IACOBI REISKE.

Neque excludere prorſus ab editione Demoſthenis mea vetuſta in oratorem ſcholia viſum fuit, neque eam nugarum farragine onerare. Nugantur enim plerumque Scholiaſtae, et mihi quidem nunquam non animus ab eorum conſortio refugit, hominum ineptorum, quorum ſtultitiam ſaepe neſcias vtrum rideas magis, an miſereris. Cedendum tamen fuit mori ſaeculi. Sunt enim haud pauci, qui, tametſi a graecis ſcholiaſtis naſum procul habeant, tanquam a ſterquilinio, aut valetudinario quodam, in quo haud male quidem illi mihi ſapere videntur, vetuſtum tamen aliquem auctorem, in quem ſcholia exſtent, vbi videant ſine illis editum, deeſſe illi editioni partem optimam, inuidioſe occlamitent. Alii mirifice ſibi placent et beati videntur, exſultantque, vbi male ſani alicuius grammaticaſtri commenta, incendio expurganda, e membranis, quas iactant, ediderint. Quorum leuitatem perinde rideo, atque iſtorum, quos paulo ante notabam, malignitatem.

tem. Per me ſi ſtetiſſet, Scholiorum prorſus nihil Demoſtheni meo addidiſſem. pleraque enim caſſa nuce inaniora, futilia, inſulſa, triuialia, puerilia ſunt. oratio intolerabiliter ſoloeciſſat. Verum torrenti quis reſiſtat? Placuit igitur Vlpiani, cui vulgo tribuuntur, commentarios aliis, ſi qui volent, curandos relinquere, ſola dare hic loci, quae codices a me vſurpati, Bauaricus et Auguſtanus dediſſent; non quo vulgatis meliora eſſent; ſunt enim paene eadem: ſed quo editioni meae nouitatis gratiam aliquam afferrent, eoque vendibiliorem redderent, et criticis quodammodo neceſſariam. Tum vt vulgata lectio Vlpiani cum hac noua poſſet conferri, et haud raro quoque hinc emendari. Scholiorum Auguſtanorum partem vix tertiam Hieronymus Wolfius ediderat, et eam quidem parum fideliter. Ego plena et bona fide reddidi, quoad legi poterant. Multa enim bibliopegi cultellus abſtulerat, multa vetuſtate, fumo, ſordibus, contritu digitorum obliterata erant. Simon Fabricius optime his de ſcholiis meritus eſt, homo alias in literis obſcurus. doctum tamen eum et induſtrium fuiſſe teſtatur opera ab eo his in ſcholiis e membranis Auguſtanis exſcribendis nauata. Qui niſi viam mihi communiuiſſet, et compendia vocabulorum, quibus illa ſcholia exarata erant, me docuiſſet, tametſi in quibusdam lapſus eſt, nunquam ego auſus eſſem ea exſcribere. Non Fabricio imputandae ſunt tam crebrae, et tam abnormes παραδιορθώσεις, quae Wolfianam horum ſcholiorum editionem dedecorant, ſed ipſi Wolfio, qui, quae minus intelligeret, ſtatim arbitratu ſuo mutauit,

plerum-

plerumque in peius, aut in locum eorum, quae Fabricius legere nequiſſet, commenta ſua ſuffecit. Neque egomet ipſe affirmare auſim, me veras codicis Aug. lectiones vbique locorum aut aſſecutum eſſe, aut reddidiſſe. Facile fiat, et vereor, ne non raro factum ſit, vt ego quoque, qui die 7. Iunii 1767. illa ſcholia exſcribere coeperim, et d. 11. Iulii eiusdem anni laborem hunc abſoluerim, et, obrutus atque diſtrictus aliarum rerum agendarum multitudine, otio deſtitutus fuerim apographum meum cum membranis ipſis rurſus comparandi, quae membranae à me paulo poſt ad dominos remiſſae ſunt, ſuſpicor igitur factum eſſe paſſim locorum vt peccauerim, non meditate et lente rem gerens, ſed feſtinans labore defungi, neceſſario quidem illo, ſed iniucundo et quem inuita Minerua tolerarem. Quod ſi ergo hoc in genere ego quoque humani quid paſſus fuero, vt fidei publicae imponerem, culpae veniam rogo, ab inuito et imprudente commiſſae. Diſcant hinc, qui bibliothecis praeſunt, ex eo, quod codices ſuos viris doctis vſurpandos dent, pretio codicum nihil decedere. Fieri nequit, vt vnus homo, praeſertim feſtinans, omnia cernat et enotet. Poſteriores, eosdem in codices cum incidunt, plura paucioraue obſeruant, a maioribus praeteruiſa. Saepe quoque locus dubitationis incidit, vter verum viderit, prior an poſterior. Debent igitur eiusmodi membranae a dominis ſancte et religioſe cuſtodiri, vt ſuperſit arbiter idoneus liti dirimendae. Quare maiorem in modum a viris doctis peto atque contendo, ſi qui aut Auguſtae ſunt, aut

erunt, aut ſi quibus aliis alibi locorum copia codicum Auguſtanorum fiet, vt codicem Demoſthenis Auguſtanum, a me diligenter tractatum, nihilominus tamen maiori etiam diligentia examinent, quoniam cum credibile, tum certum adeo eſt, nonnulla meam diligentiam effugiſſe.

In Bauarico duplicis erant generis ſcholia, alia a manu antiqua exarata, eadem, quae totum codicem exarauit, alia a noua ſordidiore. poſterioris generis ſcholia, quae mihi videbantur Moſchopuli eſſe, deteriora, paene ſolummodo interlinearia, vocabulis breuiſſime per alia intellectu faciliora declarand isdeſtinata, omiſi. vetuſtiora autem illa cum ipſe exſcripſiſſem, ſed ſine ordine, disiectis in ſchedis, in mandatis dedi Heslero meo, vt ex ordine illa denuo ex ipſo codice Bauarico exſcriberet. quod ille pro more ſuo, et promte atque expedite, et fideliter, feliciterque exſecutus eſt. Debeo hoc Heslero, ita de me merito, vt, quia non videor eius erga me pietatem, alio luculentiore modo remunerari poſſe, amore ſaltim, et piis votis, et condenda hoc loco memoria nominis ad poſteros peruentura remunerer. Diſciplinae meae adhuc alumnus cum eſſet, ingenium, induſtriam, pudorem atque honeſtatem morum mihi in paucis vel maxime approbauit. theologicis, quibus ſe poſtmodum addixit ſtudiis, adiunxit egregiam literarum graecarum et latinarum peritiam; mirifica laborum ei eſt patientia, et ſpectata ſollertia fidesque in exſequendis muniis, quae ei man-

dentur.

dentur. Praeter indices in Theocritum, tam non contemnendos illos, vt potius optandum ſit, in multos auctores graecos exſtare ſimiles illis, et praeter haec ſcholia demoſthenica, debeo ei apographa bene multorum codicum graecorum. callet enim ductus librariorum graecorum et ſubtiliſſimos et intricatiſſimos, atque expedit feliciſſime, vt ſaepe miratus ſim. Exſcripſit mihi Scholia in Theocritum Geneuenſia, alia in eundem poetam, item in Heſiodum atque Pindarum ex Auguſtano codice, Scholia duplicis generis in Ariſtiden, e duobus codicibus Monachienſibus, Eudoxi (vt vulgo putatur) Lexicon, item illud celebre Photii, Iulii Pollucis, hominis Chriſtiani, Chronicon, alia. Neque hoc praetereundum, recentia a prelo typographico folia Demoſthenis mei eum a mendis purgaſſe. Voluntate quidem et votis quid efficere queam, fortunis Heslerum in ampliſſimis collocem. Sed obſtare videntur labes quaedam corporis congenitae. —

Scholiis hisce, ex Auguſtano et Bauarico libro petitis, adiunxi pauca quaedam, quae Aldina, a Leſſingio V. C. mecum communicata, ſuppeditauit. Nolui illa inter ſe commiſcere. Stultum et noxium eſt omnia omnium ſcholia in vnum cinnum coniicere, vt factum eſt in Ariſtophane et Theocrito. Singula ſingulorum ſeorſim ponenda ſunt, quo melius et auctores dignoſcantur, et certius iudicium de cuiusque pretio feratur, neque ſibi ipſa ſcholia repugnent. Auguſtana Scholia vbi cum vulgatis conueniunt, appoſui numeros paginarum et verſuum editionis Morellianae, ſed his

vncis () incluſos. quibus autem haec ſigna cum numeris adſcripta non ſunt, ea ſcholia vulgo non proſtant. Integra malui dare ſcholia vtriusque codicis, quam varietates lectionis ſolummodo enotare, duabus de cauſis; 1) quod tota explicate reddita non multo plus videbantur chartarum abſumtura, atque varietas lectionis ſola impleuiſſet. 2) quod praeuidebam multos fore, quibus ſola haec ad manum eſſet futura noſtra Demoſthenis editio; quibus nudus variantium index nulli vſui erat futurus. O quantum mihi periit boni otii in illis Scholiis, ſaepe caſſa nuce non dignis, exſcribendis et digerendis et ad paginas verſusque noſtraeque editionis atque Pariſinae alligandis, quod otium in lectione et meditatione auctorum bonae notae veterum recentiorumque multo maiori cum fructu et delectatione animi poterat collocari. Sed debemus, quotquot ſumus editores veterum auctorum, lectoribus hanc λειτεργίαν, vt ipſorum in gratiam multas magnasque et peracerbas deuoremus moleſtias, et baiulorum praeſtemus vicem, negotio noſtro ipſorum otium redimentes. Bene norat Wolfius huius operae taedium; quapropter etiam ſcholia illa ſic temere proiecit, nullis additis numeris, qui ſedes eorum iudicarent. Cuiſocordiae, patientiam poſterorum pro ludibrio habenti, quam ſaepe ſtomachatus et mala multa imprecatus ſim, haud iuuat commemorare. Supereſt vt lectores his, ſi quae ſunt, ſudore meo partis bonis vtantur, eaque cum vulgatis conferant. Nam a me quidem hoc in genere nolim quicquam plus exſpectari. Scripſi Lipſiae d. 18. Aug. 1770.

SCHO-

SCHOLIA
IN
DEMOSTHENEM
E CODICE BAVARICO.
IN OLYNTHIACAM PRIMAM.

9. 1. Ἀντὶ πολλῶν ἂν] ἐκ πλαγίου ἐπαίνου τῶν ἀκροατῶν, χρηστοῦ ὑποκειμένου πράγματος· καὶ ἔστι πρῶτος τόπος τῶν ἐξ ὑπολήψεως. ἠθικὸν καὶ πραγματικὸν ποιεῖ τὸ προοίμιον· τὸ μὲν γὰρ ἐν τῇ λέξει μέτριον καὶ ἐπιεικὲς ἦθος ἔχον, εὔνουν ποιεῖ τὸν ἀκροατήν. ἡ δὲ λύσις τῶν ἀντιπιπτόντων καὶ ἡ σπερματικὴ τῶν κεφαλαίων ἐπαγωγὴ πραγματικὸν ποιεῖ τὸ προοίμιον· ἴδιον γὰρ τοῦ ῥήτορος μὴ μόνον ἀπὸ τῶν συναγωνιζομένων αὐτοῖς κεφαλαίων ποιεῖσθαι τὰ προοίμια, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐφορμοῦντα. (Pariſ. ὑφορμοῦντα) εὐθὺς ἐν ἀρχῇ θεραπεύειν. Aliud Scholion: σύντομον τὸ προοίμιον διὰ τὴν τῶν πραγμάτων χρείαν. Aliud: σημείωσαι, ὅτι τὸ προοίμιον πλέκεται ἀπὸ τοῦ συμφέροντος κεφαλαίου καὶ τοῦ δυνατοῦ· καὶ γὰρ ὁ σύμπας λόγος ἀπὸ τῶν αὐτῶν προῆκται· λυποῦν δὲ ἦν αὐτὸν τὸ κατὰ τὰ θεωρικὰ χρήματα· διὸ καὶ ἐν ἀρχῇ λεληθότως κατασκευάζει τοὺς ἀκροατὰς καταφρονεῖν χρημάτων. μεθ' ὑπερβολῆς δὲ ἐχρήσατο τῷ νοήματι, οὐχ ἁπλῶς χρημάτων εἰπὼν, ἀλλὰ πολλῶν· εἰ γὰρ πολλῶν, πολλῷ μᾶλλον ὀλίγων. νομίζω δὲ εἶπε, καὶ οὐ πέπεισμαι· ὅτι τὸ μὲν ἠθικὸν ὂν εἰς συγκατάθεσιν ἄγει τὸν ἀκροατήν· τὸ δὲ ἀπόφασιν ἔχον, φιλόνεικον αὐτὸν μᾶλλον καθίστησι· ἄλλως· ὅτι τὸ νομίζω καὶ τὸ δοκεῖν· ὡς ἤδη καὶ ἐν τοῖς συγκριτικοῖς ἢ

Σωκρατικοῖς εἴρηται. καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ πάντως ἐπὶ ἀμφιβόλου τάττουσιν οἱ παλαιοὶ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπὶ τοῦ ἀληθεύειν· οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα τὸ νομίζω, ἀντὶ τοῦ κρίνω καὶ πιστεύω· τὸ δὲ ὑμᾶς πολλὴν ἔμφασιν ἔχει· ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν· ὑμᾶς, οὓς οὐχ εἷλε πλοῦτος ὁ Περσικὸς, οὐ Λακεδαιμόνιοι ὑπισχνούμενοι. 4. ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν] πάντας προτρέπει λέγειν, ἵνα διὰ τούτου καὶ τὸν φθόνον φύγῃ, ὡς μὴ βουλόμενος λέγειν μόνος, καὶ ἵνα τὴν αὐτοῦ συμβουλὴν προέλοιντο, κρείττων ἁπάντων τῶν συμβούλων ἀποδειχθῇ. 7. λάβοιτε] ὁριστικῶς δεῖ ἐκλαβεῖν τὸ λάβοιτε. ἵν᾽ ᾖ ὅτι οὐκ ὀφείλετε λαμβάνειν τὰ ἀπὸ ἐσκεμμένου συμβουλεύοντος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοσχεδιάζοντος· ἐπέρχεται γὰρ καὶ τούτῳ πολλὰ τῶν δεόντων εἰπεῖν περὶ [Pariſ. παρὰ] τῆς ὑμετέρας εὐτυχίας. 8. τῶν δεόντων] δέοντα καλοῦμεν οὐ τὰ συμφέροντα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πρέποντα. 10. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς] ἀκόλουθον τῷ προτέρῳ προοιμίῳ τὸ δεύτερον. ἐκεῖ γὰρ προκαλεσάμενος τοὺς βουλομένους συμβουλεύειν, νῦν ἐκ περιουσίας τὸν καιρὸν σύμβουλον ἐπήγαγε, [Pariſ. εἰσήγαγεν] ὥσπερ ἐνδεικνύμενος, ὅ, τι μὲν ἐροῦσιν οἱ ῥήτορες ἄδηλον. ὁ μέντοι καιρὸς τήνδε τὴν γνώμην ἀποφαίνεται, καὶ ἔστιν ὥσπερ ἐκ προσωποποιΐας ὁ λόγος· διενήνοχε δὲ τοῖς [P. τῆς] παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν αὐτὸν τὸν καιρὸν ποιοῦσι φθεγγόμενον, ἤ τι ἕτερον, φωνῆς οἷς οὐ μέτεστιν. ὁ μέντοι ῥήτωρ τὴν ἐκείνου φωνὴν ὑποκρίνεται, τὸ πιθανὸν τῷ λόγῳ κατασκευάζων. 14. ἡμεῖς δ᾽ οὐκ οἶδ᾽, ὅντινα] τοῦτο τὸ σχῆμα λέγεται ὑποσιώπησις· ὅταν μέλλῃ τις ἐπιφέρειν τραχύ τι καὶ λοιδορίας ἐχόμενον, μὴ βούληται δὲ διὰ τὸ ἐπαχθὲς αὐτὸ λέγειν, ἀλλὰ δι᾽ αἰνιγμάτων σημήνῃ· [P. σημαίνῃ] καὶ γὰρ ἐνταῦθα βουλόμενος λέγειν, ὅτι ὁ μὲν καιρὸς πάντα ποιεῖ, παροξύνων ἡμᾶς ἐπὶ τὴν σωτηρίαν τῶν πραγμάτων. ἡμεῖς δὲ ῥαθυμοῦμεν, καὶ οὐ προσέχομεν αὐτοῖς, ἀλλὰ θέαις τε καὶ τρυφαῖς σχολάζομεν· καὶ ὑπεσιώπησε μὲν τοῦτο διὰ τὸ

δυσχε-

δυσχερὲς, ἐπήγαγε δὲ, ἐκ οἶδ' ὅντινά μοι δοκȣ̃μεν τρόπον ἔχειν πρὸς αὐτά· διαφέρει δὲ τῆς ἀποσιωπήσεως· ὅτι ἐκείνη μὲν παντελῶς ἀποσιωπᾷ τὸ πρᾶγμα· ὡς τὸ· ȣ̓ βȣ́λομαι δὲ δυσχερὲς ȣ̓δὲν εἰπεῖν. ἡ δὲ ὑποσιώπησις αἰνίττεταί τι, ὡς ἐνταῦθα· εἴη ἂν [hic Pariſ. ȣ̓̃ν addit] τȣ̃το τὸ κῶλον συμπέρασμα τȣ̃ προοιμίȣ, κατασκευῆς ȣ̓́σης τῆς [Par. τȣ̃] εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας [hic Par. addit αὐτῶν φροντίζετε. quae autem ſequuntur, ea prorſus omittit]· τὸ ἐπαχθὲς δὲ βȣλόμενος εἰπεῖν, καὶ ἑαυτὸν ἐγκατέμιξε τῷ ἐγκλήματι, ἡμεῖς εἰπὼν, καὶ οὐχ ὑμεῖς. 15. ἔστι δὴ γνώμης ἀπόφασις· ἔστι δὲ ἐντεῦθεν ἀρχὴ καὶ εἰσβολὴ τȣ̃ συμφέροντος. antep. τὴν ταχίστην] ἀντὶ τȣ̃ ταχέως.

10. 6. τρέψηται καὶ παρασπάσηταί τι] τὸ βέβαιον τῶν Ὀλυνθίων ἐδήλωσεν, ὅτι καὶ μὴ βȣλομένους αὐτȣ̀ς τρέψηται καὶ παρασπάσηται. [P. τρέψεται καὶ παρασπάσεται] εἴληπται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν καταφευγόντων εἰς διαλόγȣς, [P. εἰς τȣ̀ς βωμοὺς] καὶ βίᾳ ἀποσπωμένων· ἢ ὡς ἐπὶ μέλȣς τινὸς σώματος, ἵνα δείξῃ τὴν ἑνότητα τῶν Ὀλυνθίων. 7. ȣ̓ μὴν ἀλλ' ἐπιεικῶς] τὸ σχῆμα παρὰ προσδοκίαν· τὸ δὲ ἐπιεικῶς, ἀντὶ τȣ̃ πάνυ. 16. δῆλον γάρ ἐστι] ἀντιστροφή· εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν. 18. καὶ ἴσασιν] τȣ̀ς Ὀλυνθίȣς μὴ πιστεύειν αὐτῷ, μηδὲ βȣλεύεσθαι προέσθαι ἑαυτȣ̀ς αὐτῷ. τί ȣ̓̃ν, ὅτι εἰσί τινες προδόται παρὰ τοῖς Ὀλυνθίοις, οἵτινες ἔσονται προδȣ̃ναι τὴν πόλιν, ἐπάγει, [quod verbum in Par. deeſt] ὡς ȣ̓δὲ τȣ́τȣς ἐνδέχεται [P. ἀντέχεται] τȣ̃το [P. deeſt] ποιῆσαι. ἴσασι γὰρ, ὅσα ἐποίησεν εἰς τȣ̀ς προδότας τῶν Ἀμφιπολιτῶν τȣ̀ς ἀνοίξαντας αὐτῷ τὰς πύλας. εἰσελθὼν γὰρ αὐτȣ̀ς πρώτȣς ἐφόνευσε, λέγων, εἰ τῶν ἰδίων πολιτῶν ȣ̓κ ἐφείσασθε, πόσῳγε πλέον ȣ̓ μέλλετε καὶ περὶ ἐμὲ ὕστερον γενήσεσθαι. inter ὕστερον et γενήσεσθαι vocabulum vnum et alterum intereſt, ſed glutine obliterata ſunt, vt agnoſci nequirent. 20. Πυδναίων τȣ̀ς ὑποδεξαμένȣς]

μένους] Πύδνα, τὸ νῦν Κίτρος. Aliud Scholion: Πύδνα, πόλις Μακεδονίας· αὕτη ἀπέστη τοῦ ὑπακούειν Φιλίππῳ, καὶ ἐστράτευσε κατ' αὐτῆς, καὶ περὶ ταύτην τοιοῦτόν τι συνέβη· κακεῖσέ τινες προδεδώκασιν, εἶθ' ὕστερον γνόντες, ὅστις [Pariſ. ὡς] οὐκ ἂν αὐτῶν φείσοιτο, [P. φείσαιτο] ἔφυγον ἐπὶ τὸ Ἀμύντιον, ἱερὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· κολακεύοντες γὰρ αὐτοῦ τὸν πατέρα [P. αὐτὸν πρώην] οἱ Πυδναῖοι, ἱερὸν αὐτῷ ἐποίησαν· ὅμως οὐδ' ἐκεῖσε καταφυγόντων ἐφείσατο. [verba ab ὅμως ad ἐφείσατο in Pariſ. deſunt] ἀλλ' ἀναστήσας αὐτοὺς ὅρκοις, ἐπὶ τῷ μηδὲν ποιῆσαι ἐξελθόντας, ἀνεῖλεν. ibid. καὶ ὅλως] εἰπὼν τὰ μερικά, παραδείκνυσι [P. παραδείγματα] τῷ καθολικῷ τῆς γνώσεως [P. γνώμης] ταῦτα ἐπισφραγίζεται. 22. ταῦτ' οὖν] κατασκευὴ τοῦ δευτέρου προοιμίου. 23. καὶ τἆλλ' ἃ προσήκει] ὥσπερ ἂν εἰ ἔλαβε [Par. ἔλεγε] τὰ τῶν προγόνων διηγήματα, ὅτι ἔθος εἶχον ἐκεῖνοι σώζειν τοὺς κινδυνεύοντας. 27. μηδὲν ἐλλείποντας] σφόδρα τεχνικῶς, ἵνα, εἰ συμβῇ ἡττηθῆναι αὐτόν, ἔχει ἀπολογίαν, τὸ ἐλλεῖψαί τινα, ὧν συνεβούλευσε. ibid. οὐδὲ γὰρ λόγος, οὐδὲ σκῆψις] λόγος, ἡ ἀπολογία, σκῆψις δέ, ἡ πρόφασις. penult. νυνὶ γὰρ ὃ πάντες ἐθρυλλεῖτε] πρῶτον μὲν περὶ τοῦ παραληπτικοῦ [P. τῷ περιληπτικῷ, ſine περὶ] πάντας εἰς συγκατάθεσιν ἤγαγεν, ὧν αὐτὸς βούλεται· δεύτερον. ἐθρύλλουν [P. ἐθρυλλεῖτε, et poſt δεύτερον, δὲ] εἰπὼν, τὴν τῆς μετανοίας ἀνῄρηκε πρόφασιν· οὐ γὰρ κρύφα, οὐδὲ ἐν ἀποῤῥήτῳ περὶ τούτων ἐλέγομεν, ἀλλὰ σὺν [Par. πάντες] βοῇ καὶ θορύβῳ, [hic addit Pariſ. χρώμενοι] τὸ ἐκπολεμοῦν [haec duo vocabula in Pariſ. deſunt] τοὺς Ὀλυνθίους τῷ Φιλίππῳ· τοῦτο γὰρ τὸ ἐθρύλλουν δύναται.

II. 7. οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον] συστήσας τὴν γνώμην τῶν Ὀλυνθίων, καὶ βεβαίους συμμάχους ἀποδείξας, ἕρμαιον ποιεῖται τῶν Ἀθηναίων τὸ πρᾶγμα, καὶ καιροῦ τινος εὐτυχίαν καλεῖ· τὸ γὰρ παραπεπτωκότα

τῶν

τῶν τυχαίων ἐστὶ, καὶ ἀπ᾽ ἀπροσδοκήτων γινομένων. [P. καὶ τῶν ἐξ ἀπροσδοκήτου συμβαινόντων.] 10. εἰ γὰρ ὅθ᾽ ἥκομεν] παροξύναι βουλόμενος ἀναμιμνήσκει τῶν προτέρων, ὧν [P. ἐν οἷς] ἐζημιώθη δι᾽ ἀργίαν· Θηβαῖοι πολεμοῦντες Λακεδαιμονίοις ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας ἐνίκησαν αὐτοὺς κατὰ κράτος· ὅθεν εὐθὺς διέβησαν ἐπὶ τῆς Εὐβοίας, ὡς δῆθεν βουλόμενοι ταύτην χειρώσασθαι, τὸ δὲ ἀληθὲς, ἵνα ταύτην λαβόντες καὶ κατὰ τῶν Ἀθηναίων χωρήσουσιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐξῆλθον Εὐβοεῦσι συμμαχήσοντες, καὶ συμβαλόντες ἐνίκησαν τούτους, ὥστε καὶ σπονδαῖς αὐτοὺς διατεθῆναι ὑπὲρ τῶν πεπτωκότων, ἵνα λαβόντες τούτους ἀναχωρήσουσιν· ἐπανελθόντες δὲ ἐκ τῆς μάχης, εὗρον ἐν ταῖς Ἀθήναις δύο πρέσβεις τῶν Ἀμφιπολιτῶν, Ἱέρακα καὶ Στρατοκλέα, παρακαλοῦντας, ὥστε ἐξελέσθαι καὶ παραλαβεῖν τὴν Ἀμφίπολιν πολεμουμένην ὑπὸ Φιλίππου. 12. κελεύοντες] προτρεπόμενοι. 15. εἶχετ᾽ ἂν Ἀμφίπολιν τότε] σχετλιάζοντος ὥσπερ καὶ ὀδυρομένου τὸ ῥῆμα, ὅτι διὰ ῥαθυμίαν μόνην τὴν Ἀμφίπολιν ἀπώλεσαν. 17. καὶ πάλιν] ἐν τάχει καὶ ἄνευ συνδέσμου κατέλεξε τῶν χωρίων, [P. τὰ χωρία] δεδιὼς, μὴ μέγαν καταστήσαι Φίλιππον· τὰ δὲ λοιπὰ παρῃτήσατο, διὰ τὸ μὴ φοβῆσαι τὸν δῆμον. ibid. Πύδνα] τὸ νῦν Κίτρος. ibid. Ποτίδαια] ἡ νῦν Βύῤῥοια. (ſic.) 19. εἰ τότε τούτων ἑνὶ τῷ πρώτῳ] ὥσπερ ἀντιπίπτον λύει, ἵνα μὴ εἴπῃ ὁ Ἀθηναῖος· καὶ πῶς ἠδυνάμην τοσούτοις ἐν τῷ αὐτῷ βοηθῆσαι· ἐπάγει, ὥστε εἰ ἑνὶ τῷ πρώτῳ [in Par. inter ἑνὶ et τῷ πρώτῳ additur μόνῳ] προθύμως ἐβοηθήσατε, οὐκ ἂν τοῦ δευτέρου ἥψατο. 21. ῥᾷονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ] τοῦτο σημαντικόν ἐστι τῆς Φιλίππου ταπεινότητος· καθ᾽ ὧν γὰρ ἐξουσίαν ἔχομεν ὅ, τι βουλόμεθα πράττειν, κατὰ τούτων τὸ χρῆσθαι λέγομεν· διὸ καὶ τοῖς φίλοις χρῆσθαι λέγομεν, ὅτι τὰ δοκοῦντα ἡμῖν ὑπ-

 ουργοῦ-

ȣ̓ργοῦσιν. 23. τὰ δὲ μέλλοντα] ὑπογράφει [in Pariſ. ante ὑπογράφει adiicitur ὥσπερ] καὶ χαρακτηρίζει ὑμῖν ἐνταῦθα τῶν ἀργῶν γε καὶ ῥᾳθύμων τὴν φύσιν. τὸ δὲ σχῆμα ὑποσιώπησις. [Poſtrema, a τὸ δὲ, in Pariſ. deſunt.] 24. ηὐξήσαμεν] βούλεται διὰ τούτου δεῖξαι, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐστι καὶ νῦν αὐτὸν καθελεῖν διὰ τῆς σπουδῆς, ὥσπερ καὶ ἐν αὐτοῖς ἐγένετο τὸ ποιῆσαι αὐτὸν μέγαν διὰ ῥαθυμίας. [In Pariſ. poſt διὰ additur τῆς.] 27. τίς οὗτος] τινὲς τὸ τίς, κατὰ ἐρώτησιν, τὸ δὲ οὗτος κατὰ ἀπόκρισιν· ἄλλοι δὲ τὸ τις ἐγκληματικῶς λαμβάνουσιν. pen. ἐλάττων] τῶν ἤδη ἀπολωλότων· ὅρα δὲ, πῶς ἀθυμίας αὐτοὺς πληρώσας διὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἀπολωλότων χωρίων, πάλιν παρεμυθήσατο διὰ τοῦ εἰπεῖν, ὅτι πάλιν ἥκει [ὅτι in Pariſ. deeſt] καιρὸς οὐ χείρων ἐκείνου. vlt. λογιστὴς] κριτής.

12. 4. τῆς ἡμετέρας ἀμελείας] παρίσωσις κατ' ἐπεμβολήν. 6. ἀντίῤῥοπον] τὸ ἀντίῤῥοπον πρὸς γενικὴν, τὸ ἰσόῤῥοπον, πρὸς δοτικήν. 8. ἀλλ' οἶμαι παρόμοιόν ἐστιν] παραβολή. 11. ἂν δ' ἀναλώσας] ἀντιστροφή. 17. in Bauarico codice ὡς τὰ πολλὰ vt Scholion ſuper κρίνεται ſcriptum eſt. 20. ἀποτριψώμεθα] οἱονεὶ ἐκκαθάρωμεν καὶ ἀποπλύνωμεν. [Reliqua huius ſcholii verba in Bav. deſunt.] 22. φρασάτω τις ἐμοὶ] τὸ ἀξιόπιστον φρόνημα τηρῶν εἶπεν ἐμοὶ, οἷον τῷ φιλοπόλιδι· τὸ δὲ ὅποι βούλεται εὐφήμως εἶπε τὰς Ἀθήνας, τῇ ὑποσιωπήσει καὶ πάλιν χρησάμενος. [καὶ in Pariſ. abeſt.] 26. τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν κ. τ. λ.] τὸ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶτα, καὶ αὖθις, καὶ πάλιν [καὶ P.] τὰ τοιαῦτα μόρια βραδυτῆτα δείκνυσι· μιμεῖται γὰρ ἀεὶ τῶν πραγμάτων τὴν φύσιν καὶ διὰ τῆς λέξεως ὁ ῥήτωρ, καὶ βουληθεὶς ὑπτιότητα δεῖξαι καὶ ἀσθένειαν οὖσαν [ἐν P. addit] τοῖς Φιλίππου πράγμασιν, ὕπτιον καὶ τὸν λόγον ἐποίησε τῇ τῶν μορίων προσθήκῃ· τοῦ μὲν γὰρ αὔξοντος τὴν

Φιλίπ-

Φιλίππου δύναμιν ἣν, τὸ [P. δύναμιν, ἣν ὅτω] προάγειν, Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν, Μεθώνην, Ἰλλυριὺς, Θρᾴκην· ἡ γὰρ συνέχεια τῶν ὀνομάτων ἀκμὴν ἔχουσα, τὴν ὑπερβολὴν τῆς δυνάμεως δείκνυσιν, ὥσπερ οὐκ ἀρκοῦντος τοῦ χρόνου πρὸς τὰς τῶν πόλεων ἁλώσεις· τοῦ δὲ ὑπτιάζοντος, τὸ προαγαγεῖν ὡς ἐν ἱστορίᾳ τὸν λόγον, ὥστε καὶ ἡ δοκοῦσα λόγου κακία χρείαν τινὰ κατορθοῦται, καὶ [P. κατορθοῦσα, omiſſo καὶ] θαυμαστὸν τὸν ῥήτορα δείκνυσι· τέχνης γάρ ἐστιν ἀκρίβεια τὸ ἐπιγνῶναι τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τοῦτο προσήκει ποιεῖν. pen. Θετταλίας ἐπέβη] τὸ ἐπέβη καὶ ἐπιβαίνω πρὸς γενικὴν, τὸ δὲ ἐπεμβαίνω καὶ ἐμβατεύω πρὸς δοτικήν.

13. 1. ᾤχετο] ἐπέστρεψεν. 2. πάλιν ῥαΐσας] οὐ τὸ ὑγιάνας, ἀλλ' ὥσπερ κουφότερον ἔχων τοῦ νοσήματος, ἵνα τὴν φιλοπονίαν δείξῃ τοῦ Μακεδόνος, καὶ τὸ μηδένα καιρὸν ἐθέλειν ἡσυχάζειν. 4. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς] ἔθνη βάρβαρα Ἰλλυριοὶ περὶ Μακεδονίαν, ἵνα δείξῃ, ὅτι οὐδὲ βαρβάρων φείδεται βάρβαρος ὤν· ὁ δὲ Ἀρύμβας βασιλεὺς ὢν Μολοσσῶν, Ὀλυμπιάδος δὲ, τῆς τοῦ Φιλίππου γυναικὸς, θεῖος· φησὶ δὲ, ὅτι οὐδὲ συγγενῶν φείδεται Φίλιππος, διὰ τὸ βούλεσθαι πάντων κρατεῖν. τί οὖν, ἄν τις εἴποι [verba a στίζοντες ad λέγεις ἡμῖν in cod. Bav. deſunt] τὸ σχῆμα ἀνθυποφορά· διαφέρει δὲ ἀνθυποφορὰ καὶ ἀντίθεσις καὶ ἀντιπῖπτον. [P. ἀντιθέσεως καὶ ἀντιπίπτοντος, priore καὶ omiſſo] ἀντιπίπτον μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν οἶδεν; [P. εἴδῃ] ὡς ὅτι μέλλει αὐτῷ τι ἀντιπεσεῖν, ὡς ἄτοπόν τι λέγοντι, καὶ ἐπανορθώσηται αὐτῷ [P. ἑαυτὸν] ἀπροσποιήτως, ὥσπερ καὶ [P. καὶ ὥσπερ] λεληθότως· ἀνθυποφορὰ δὲ, ὅταν μέρος μὲν ὥσπερ καταδέχηται τοῦ λεγομένου ὁ ἀκροατὴς, ἀμφιβάλλῃ δὲ περὶ τὸ λοιπὸν, ὡς ἐνταῦθα· ὥσπερ τινὸς λέγοντος, ὅτι καλῶς μὲν ταῦτα λέγεις περὶ Φιλίππου, [P. καλῶς μὲν λέγεις· ταῦτα γὰρ ἔχει τὸν Φίλιππον] ἀκαίρως δέ. οὐ

[P.

[P. οὐδὲ] γὰρ εἰσῆλθες καταλέγειν ἡμῖν τὰ Φιλίππου,
[P. τὰ τοῦ Φιλίππου πράγματα] ἀλλὰ τί δεῖ περὶ Ὀ-
λυνθίων ποιῆσαι; [P. ποιῆσαι περὶ Ὄλυνθον] ἐπάγει,
ὅτι καὶ ταῦτα χρήσιμα πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν·
ἀντίθεσις δὲ, ὅταν ἀπό τινος κεφαλαίου ὁρμᾶται· ἵνα
δὲ μὴ προσκορῆ τὸν λόγον ἐργάζηται ὑποτάδην [P. ἀ-
ποτάδην] λέγων, ἐπάγει τινὰ ἡδονὴν, καὶ διὰ τῆς πλά-
σεως τοῦ προσώπου τοῦ ἀντιλέγοντος, καὶ ἵν᾽ ὥσπερ ἀπ-
αιτούμενος παρ᾽ ἄλλου καὶ ἀναγκαζόμενος, οὐκ ἀφ᾽ ἑ-
αυτοῦ ἐπιφέρειν δοκῆ τὴν ἐπιτίμησιν· τινὲς δὲ εἰς τὸ τί
οὖν ἄν τις εἴπῃ στίζοντες, ἐπιφέρουσι· ταῦτα λέγεις ἡμῖν.
17. πόλεμον] ἀντὶ προσώπου πρᾶγμα ἔλαβεν· οὐ
γὰρ εἶπεν ἐλεύσονται οἱ πολέμιοι καθ᾽ ἡμῶν, ἀλλ᾽ ὁ πό-
λεμος. σύνηθες δὲ τοῦτο καὶ Θουκυδίδῃ ποιεῖν, καὶ με-
ταλαμβάνειν ἀντὶ προσώπων πράγματα· ἢ πρόσωπα
πάλιν ἀντὶ πραγμάτων· αἱ γὰρ τοιαῦται τῶν λέξεων
ἐναλλαγαὶ καινοπρέπειαν τῷ λόγῳ παρέχουσι· τεχνι-
κῶς δὲ τοῦτο ἠρώτησεν, ἵνα ἕκαστος φεύγων τὸ καταψη-
φίσασθαι αὐτοῦ ἄνοιαν συνομολογήσῃ τῷ ῥήτορι, ὡς
ἀληθῆ λέγοντι. 21. τῶν ἀρχαίων] τῶν ἐνεχύρων.
ἀρχαῖα γὰρ τὰ ἐνέχυρα καὶ τὰς ὑποθήκας πολλάκις
ὁ Δημοσθένης φησί· τινὲς δὲ φασὶ τὸ δανειζόμενοι ἐπὶ
τῶν δανειζόντων· πένεται, ἀντὶ τοῦ ἐνεργεῖται· ὡς νοεῖ-
σθαι ἀρχαῖα τὰ κεφάλαια· προσαπολλύουσι γὰρ
ἤτοι διὰ τοὺς τόκους καὶ τὰ κεφάλαια πολλάκις.
22. ἐρρᾳθυμηκότες] ἐρρᾳθυμηκότες, οὐχ ἁπλῶς ἠμε-
ληκότες· οὐ γὰρ τοῦτο σημαίνει ἡ λέξις· ἀλλὰ μᾶλ-
λον τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν ἐν ἡδονῇ διαγωγήν· ἐπὶ πολλῷ δὲ
ἀντὶ τοῦ ἐπὶ πολλῷ τόκῳ. 24. εἰς ἀνάγκην ἔλθω-
μεν] σύνηθες τῷ ῥήτορι τῶν μὲν λυπηρῶν καὶ αὐτὸν
μετέχοντα δεικνύναι· τῶν δὲ ἀγαθῶν τὴν πεῖραν ὁλό-
κληρον ἀπονέμειν τῷ δήμῳ, [P. τῇ πόλει] καὶ δύναται
τοῦτο πολλὴν αὐτῷ παρὰ τῶν ἀκροατῶν τὴν εὔνοιαν.
26. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν] σημείωσαι· ἀντίθεσις ἀπὸ
τοῦ δικαίου. Aliud: μικτὸν [P. μικρὸν] προοίμιον ἔκ τε
τοῦ δυνα-

τῦ δυνατῦ, καὶ τῦ συμφέροντος· [in P. τῦ utrumque deeſt] μετιὼν γὰρ ἐφ᾽ ἕτερον κεφάλαιον ὐ παντελῶς ἰδιάζον τὸ προοίμιον ἔλαβεν, ἵνα μὴ καθάπερ ἐσχισμένος ὁ λόγος φαίνηται, τὴν μὲν ἀρχὴν ποιησάμενος ἐξ ὗ λέγων ἐπαύσατο, λέγω δὴ τῦ συμφέροντος· τὸ δὲ ἐνθύμημα καὶ τὴν ἐπαγωγὴν ἐκ τῦ δυνατῦ· διὸ καὶ τὸ προοίμιον ἔλαβε· διαφέρει δὲ τὰ τῶν κεφαλαίων προοίμια τῶν ἐν αὐταῖς ταῖς ἀρχαῖς· ὅτι ἐκεῖνα μὲν τῷ παντὶ λόγῳ χώραν δίδωσι, καὶ σπερματικὴν ἔχει τὴν δύναμιν τῶν διόλου λέγεσθαι μελλόντων. τὰ δὲ τῶν κεφαλαίων, αὐτὰ μόνα θεραπεύει τὰ λυπῦντα τὸ κεφάλαιον· τὸ δὲ ὥσπερ ἐξ ἀντιθέσεως εἰλῆφθαι τὸ προοίμιον, ὐ παράδοξον· τὸ γὰρ ἐν μέσῳ λόγῳ κεῖσθαι, πεποίηκέ τι καὶ ἐναγώνιον ἔχειν. [hic Pariſ. addit τὸν λόγον] ἰςέον δὲ, ὅτι ἡ ἐπιτίμησις τῷ συμφέροντι προσήκει· ἐπιτίμησιν δὲ αὐτὸ εἶπεν, ἀλλ᾽ ὐ λοιδορίαν· τὸ μὲν γὰρ ὑβρίζειν παντὶ ῥᾴδιον, τὸ δὲ ἐπιτιμᾷν, ὅπερ ἐςὶ νυθετῦντος, καὶ λυσιτελῦντος, καὶ τιμῇ τῶν ἀκυόντων λέγοντος, ὐ παντός ἐςιν, ἀλλὰ μόνυ τῦ σκοπῦντος τὸ λυσιτελὲς τῶν ἀκυόντων. ἄλλως· τὸ μὲν ὖν ἐπιτιμᾷν ἀντίθεσις ἀπὸ τῦ δικαίυ· οἷον· ἀλλ᾽ ὐ δίκαια ποιεῖς, ὦ Δημόσθενες, μόνον ἐπιτιμῶν ἡμῖν, ὅπερ παντὸς ἀνθρώπυ ἐςὶν· ὐ μέντοι συμβυλεύων, ὅπερ ἐςὶ ῥήτορος· ἰςέον δὲ, ὅτι ὐκ εὐθὺς ἐπήγαγε τὸν λόγον, [P. τὴν λύσιν] ἀλλ᾽ ὕςερον, ἐν μέσῳ θεὶς καὶ εἰπὼν, ὅπερ ἐφοβεῖτο, ἵνα διὰ τύτυ ὥσπερ προδιορθώσηται τὴν μέλλυσαν συμβυλήν.

14. 5. Φημὶ δὴ] διχῇ τὸν τρόπον τῆς βοηθείας εἰσηγεῖται. ἔςι δὲ ὖτος τῦ δυνατῦ κεφαλαίυ. πᾶσα γὰρ καιρῶν καὶ τρόπων ἐξέτασις ἐπὶ τὸ δυνατὸν ἔχει τὴν ἀναφοράν (ſic) ςῆσαι τῶν ἐναντίων· ἐπεὶ δὲ οἶδε τὺς Ἀθηναίυς πολλῇ δεδυλωμένυς ῥαθυμίᾳ, προτείνει δύο ῥαθυμίας, μᾶλλον δὲ βοηθείας, ἵνα κἂν τὴν μίαν ποιήσωσι· τὸ δὲ ὑπομεῖναι οἰκείως εἶπεν. ὑπομεῖναι γὰρ λέγει, ἐπὶ τὸ [Par. ἀντὶ τοῦ] καρτερεῖν, ὅταν ἴδωμεν τὰ οἰκεῖα πάσχοντας. 10. ὀκνῶ]

κνῶ] φοβȣμαι. ibid. μὴ μάταιος ἡμῖν ἡ ϛρατιὰ γένηται] Ἀττικὸν μάταιος ἡ ϛρατιὰ [P. ϛρατεία.] 12. παραϛήσεται] χειρώσεται. 15. περιέϛαι τῷ χρόνῳ] ὅρα, πῶς ἐπὶ τῶν [P. ἐν τῷ] ἄνω πόλεων [P. πόλεις] εἰπὼν, ὅτι εὐχερῶς αὐτὰς ἔλαβεν, [P. ἐλάμβανεν] ἔνθα τὸ δυσχερὲς φησὶ διὰ τὸν χρόνον, περιέϛαι τὸ τὸν Ὀλύνθιον πραγματευόμενος. [hoc admodum a lectione P. diſcrepat, ibi enim ſic eſt: ἐπὶ τῆς Ὀλύνθȣ εἶπε τὸ δυσχερὲς, διὰ τοῦ εἰπεῖν, τῷ χρόνῳ περιέϛαι, τὸ δυνατὸν Ὀλυνθίοις πραγματευόμενος.] 18. περὶ δὲ χρημάτων πόρου] μετέρχεται ἐπὶ τὸ δυνατὸν κεφάλαιον· μερίζει δὲ τȣ̃το εἰς δύο, εἴς τε χρημάτων εὐπορίαν, καὶ ἀνδρῶν δύναμιν. τὸ δὲ ἀποδώσετε καλῶς εἶπε, καὶ ȣ̓χὶ δώσετε· δείκνυσι καὶ διὰ τούτȣ, ὅτι ȣ̓κ ἔϛιν αὐτῶν, ἀλλὰ τῶν ϛρατιωτῶν. 22. οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρȣ] ἐνδεῖσθαι μέν ἐϛι τὸ παντελῶς μὴ ἔχειν, προσδεῖσθαι δὲ τὸ ἔχειν μὲν μέρος, ἔτι δὲ δεῖσθαι. φησὶν ȣ̓̃ν, ὅτι εἰ μὲν ἀποδῶτε τὰ χρήματα, ȣ̓ μέλλετε προσδεῖσθαι, εἰ δὲ μὴ, προσδεῖσθε· εἶτα ἐπειδὴ ἔμφασιν παρεῖχεν, ὅτι ἔϛι καὶ ἄλλα ἐκτὸς τῶν θεωρικῶν, ἃ λαβόντες ὀλίγων προσδέονται. φησί· μᾶλλον δὲ, παντὸς ἐνδεῖ τοῦ πόρου, ὡς εἰ μὴ ἀποδῶμεν τὰ θεωρικὰ, παντελῶς ἀπορήσομεν. 27. μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν] σύνταξίς ἐϛι δύο πραγμάτων ὥσπερ ἕνωσις· εἰώθασι δὲ οἱ παλαιοὶ, ἐπειδάν τι ἀσαφὲς νομίζωσι λέγειν διὰ τῆς ἐπαγωγῆς αὐτὸ λύειν· ὥσπερ καὶ ὁ ποιητής. εἰπὼν γὰρ κύμβαχος, ἐπήγαγεν· ἐπὶ βρεγμόν τε καὶ ὤμȣς. καὶ πάλιν εἰπὼν ἐντροπαλιζόμενος, ἔφη γόνυ γȣνὸς ἀμείβων· οὕτω καὶ ὁ ῥήτωρ εἰπὼν σύνταξις, ἐπήγαγε τὸ λαμβάνειν καὶ ποιεῖν τὰ δέοντα. ult. ἔϛι δὴ λοιπὸν] Prior hujus Scholii pars in Bav. cod. deeſt ad ȣ̓σιῶν. ſed ita incipit: ȣ̓χ ὁρίζει τὴν ποσότητα, ἵνα μὴ λυπηρὸς δόξῃ τοῖς Ἀθηναίοις. [quae duo poſteriora verba in edit. Pariſ. deſunt] ἀλλὰ τὸν καιρὸν καὶ τὴν ἀνάγκην ἐποίησεν ὁρίζοντας. [P. ὁρίζȣσαν.]

—15. 2. δεῖ

15. 2. δεῖ δὲ χρημάτων] τοῦτο πρὸς τὸ παρακείμενον εἶπε· ἀεὶ δὲ χρημάτων δεῖται ὁ πόλεμος. 6. ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι] πληρώσας τὸ ἓν μέρος τȣ̃ δυνατȣ̃, τȣτέςι τὸ τῆς πόλεως, ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος ἐλήλυθε, τὸ τȣ̃ Μακεδόνος· μὴ ἔχων γὰρ δεῖξαι τοὺς Ἀθηναίους δυνατȣ̀ς, καθὸ πολλὰ [P. πολλȣ̀ς] ἀπώλεσαν, τεχνικῶς ἐκ τȣ̃ ἐναντίȣ πειρᾶται κατασκευάσαι, ὅτι δύνανται τοῦ Φιλίππȣ δύναμιν καθαιρῶν. [P. καθαιρεῖν.] 15. εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν] πράγματι ἀντὶ προσώπȣ ἐχρήσατο. 17. κομιδῇ] τὸ κομιδῇ αὔξησίς ἐςιν ἐπὶ Φιλίππȣ. 18. καὶ γὰρ Παγασὰς] ἡ ἱςορία ȣ̔́τω· Ἀλεύας, ἀπόγονός τις τοῦ Ἡρακλέȣς, [hic P. addit Θετταλὸς] ἐτυράννησε Θετταλῶν. εἶτα καὶ οἱ τȣ́τȣ παῖδες· μὴ φέροντες ἓν τὴν τυραννίδα, [P. addit οἱ Θετταλοὶ, καὶ] ἀπορȣ̃ντες, τί δεῖ ποιεῖν, μετεπέμψαντο πρὸς [P. εἰς] συμμαχίαν τὸν Φίλιππον. εἶτα ἐλθὼν ἐκεῖνος, ἐξέβαλε τȣ̀ς Ἀλευάδας [P. addit ἐκ] τῆς τυραννίδος, καὶ ὑπὲρ τȣ́τȣ χάριν αὐτῷ ὁμολογȣ̃ντες οἱ Θετταλοὶ, δεδώκασιν αὐτῷ νέμεσθαι Παγασὰς, καὶ τὰ χρήματα τὰ ἐκ τῶν λιμένων καὶ τὰς ἀγορὰς· [P. τῆς ἀγορᾶς] ἄπιςοι δὲ Θετταλοὶ ἐνομίσθησαν, ἢ διὰ τὸ τὸν Ἰάσονα, Θετταλὸν ὄντα, ἄπιςον ὀφθῆναι περὶ τὴν Μήδειαν. ἢ ὅτι ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ἐν αὐτῇ τῇ παρατάξει ἀπὸ Ἀθηναίων πρὸς Λακεδαιμονίȣς μετετάξαντο, ὥς φησι [P. φησιν ὁ] Θȣκυδίδης. ἡ δὲ Μαγνησία χώρα τις ἦν πλησίον Θετταλίας ὑπείκȣσα [P. ὑπήκοος] αὐτοῖς. ἔςι δὲ καὶ πόλις ὁμώνυμος αὐτῇ· χαριζόμενος ὁ Φίλιππος τοῖς Θετταλοῖς [P. χαριζόμενος ȣ̃ν τοῖς Θετταλοῖς ὁ Φίλιππος, ταύτην αὐτοῖς] κατεδȣλώσατο ἀποςᾶσαν αὐτῶν· μετὰ [hic P. addit δὲ] ταῦτα φρȣ́ριον ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῶν Μαγνητῶν, ἵνα μὴ καὶ δεύτερον ἀποςῶσι· τὸ δὲ ἀληθὲς, κατ᾽ αὐτῶν Θετταλῶν· οἱ δὲ γνόντες [hic P. addit αὐτὸ] τοῦτο ἐκώλυσαν αὐτȣ̀ς [P. αὐτὸν] τειχίζειν. 20. τινων] ȣ̓κ εἶπε τινος, ἀλλὰ τινων, τῷ πλήθει τῶν μαρτύρων λόγον (ſic) πιςούμενος.

25. ἀλ-

25. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα] δείξας αὐτῦ τὸ ἀσθενὲς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, βέλεται καὶ ἀπὸ τῶν βαρβάρων τῦτο ἐργάσασθαι, καὶ δι' αὐτῆς δὲ τῆς λέξεως εὐτέλισε τὴν δύναμιν. ὐ γὰρ εἶπε πληθυντικῶς, ἀλλ' ἑνικῶς Παίονα καὶ Ἰλλυριόν. pen. τῦ κατακέειν] δεῖ προσέχειν τῷ κατακούειν. οὐ γὰρ ἁπλῶς ἀκούειν εἶπε, ἀλλὰ κατακούειν, ὅ ἐςι πάνυ ἀκούειν, ὡς καὶ δούλους νομίζεσθαι.

16. 1. τὸ γὰρ εὖ πράττειν] ἐπειδή φησιν, οἱ παρ' ἀξίαν εὐτυχῦντες ὐ δύνανται φυλάξαι τὴν εὐτυχίαν, διὰ τὸ πονηρὸν τῆς γνώμης, δεδώκασιν ἀφορμὴν τῦ λέγειν ἄλλοις, ὅτι δυσχερές ἐςι τὸ φυλάξαι, ἤπερ κτήσασθαι, ὅπερ ὐκ ἔςιν. 4. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς] Priora hujus Scholii verba παραβολὴ ἀπὸ τῦ ἴσυ in Bav. cod. deſunt, qui ita incipit: πληρώσας τὴν ἐξέτασιν τῦ δυνατῦ, καὶ σαθρὸν πανταχόθεν ἀποδείξας τὸν Φίλιππον, [P. σαθρὸν ἀποδείξας τὸν Φίλιππον πανταχόθεν] εἰς προτροπὴν μετῆλθε· διενήνοχε [hic addit P. δὲ] προτροπὴ συμβυλῆς, ὅτι ἐν μὲν ταῖς συμβυλαῖς καὶ τὸ ἀγαθὸν, ὑπὲρ ὖ συμβυλεύομεν, ἀμφισβήτησιν ἔχει, καὶ ὁ τρόπος, δι' ὖ ἂν παραγενώμεθα [P. περιγενοίμεθα] τῶν χρησίμων ἀντίῤῥησιν ἐπιδέχεται. ἐν δὲ ταῖς προτροπαῖς καὶ τὸ ἀγαθὸν πρόδηλον καὶ ὁ τρόπος· δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι ἐπιπλέκεται τοῖς εἴδεσι τύτοις τὰ ἀλλήλων, καὶ συμβυλευτικὰ ἐν προτροπαῖς, καὶ τὐναντίον ἐν συμβυλαῖς προτρεπτικά· ἐκ δὲ τῦ πλεονάζοντος ἐν τῇ ὑποθέσει χρὴ τὸ εἶδος τοῦ λόγου χαρακτηρίζειν [P. γνωρίζειν.] 5. συνάρασθαι] ἔδει εἰπεῖν συνάρασθαι τοῖς πράγμασιν· ὁ δὲ Ἀττικῶς εἶπεν. ἡ δὲ σὺν πρόθεσις ὡς εἰ ἔλεγε σὺν τῇ τύχῃ ἀγωνίζεσθαι, ἐφ' ἃ δεῖ. 11. εἶτ' ὐκ αἰσχύνεσθε] τὸ σχῆμα ἐπιτίμησις. Aliud: ἀσαφὲς εἶναι δοκεῖ τὸ χωρίον· ἄδηλον γὰρ, τίνι χρὴ προσνεῖμαι τὸ ταῦτα ποιῆσαι; πότερον τοῖς Ἀθηναίοις, ἢ τῷ Φιλίππῳ· δοκεῖ γὰρ ἐφ' ἑκατέρων ἁρμόζειν· χρὴ ὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀσαφῶν καὶ ἐπαμφοτερίζειν δοκύντων ἐκ

των ἐκ τȢ τέλȢς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἱέναι [P. ἀνιέναι]. λυθήσεται γὰρ ὅτως ἡ ἀσάφεια· οἷον ἐπὶ τȢ παρόντος κάτωθεν εὐθὺς [P. εὐθὺς κάτωθεν] ἀρξάμενος λέγε ὃ τολμήσετε καιρὸν ἔχοντες ταῦτα [Par. πάντα] ποιῆσαι, ἃ πάθοιτ' ἂν, εἰ δύναιτο ἐκεῖνος· τὸ γὰρ πρότερον, ἐπ' ἀμφοτέρων λέγεσθαι δοκȢν; νῦν ἐφάνη περὶ μόνων [id voc. in P. deeſt.] τῶν Ἀθηναίων εἰρημένον. 11. εἰ μηδ', ἃ πάθοιτ' ἂν] μονόκωλος σχοινοτενὴς περίοδος, ἐν ὑπερβατῷ σχηματισθεῖσα. 13. ἔτι τοίνυν] μετάβασις ἐπὶ τὸ ἀναγκαῖον. αὐτὸ τὸ δυνατὸν ἁπλῶς καὶ τὸ ῥᾴδιον εἴληφεν· ὅπερ ἐν τȢτῳ τῷ χωρίῳ νῦν ἐξετάζεσθαί φαμεν· δίδωσι γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις αἵρεσιν, πȢ χρὴ πολεμεῖν, καὶ τὸν μὲν ἐν Μακεδονίᾳ πόλεμον εὔκολον δείκνυσι, τὸν δὲ ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς χαλεπὸν καὶ φοβερόν. 20. Θηβαῖοι] πολὺ τῆς γοργότητος διὰ τὸ ταῖς ἀπαντήσεσι ταχείαις χρῆσθαι καὶ βραχείαις. 23. ἀλλ' ὦ τᾶν] ἀνθυποφορὰ ϛοχαϛικὴ, ἣν λύει ἐκ τεκμηρίων· τὸ δὲ ὦ τᾶν δύο μέρη λόγȢ εἰσιν· ὦ καὶ ἐτᾶν, ὅ ἐϛιν ὦ ἑταῖρε. 24. εἰ ἃ νῦν ἄνοιαν ὀφλισκάνων] ἤτοι ὅτι ἔρχομαι ἐπὶ τὴν Ἀττικήν. ἄρα [P. ἆρα] ἐὰν δυνηθῇ ταῦτα ποιῆσαι Ȣ πράξει; ζητεῖται [P. ζητητέον δὲ] πῶς ἐν ταῖς ἄνω δεινὸν αὐτὸν καλέσας καὶ εἰδότα πράγματα [P. εἰδότα χρήσασθαι πράγμασιν] ἐνταῦθα μωρὸν ἀποκαλεῖ; λέγομεν, ὅτι ἀπὸ πολλῆς ἐπιθυμίας τȢ βȢλεσθαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐλθεῖν, ποιεῖ αὐτὸν μὴ δυνάμενον ἑαυτὸν [P. ἑαυτȢ] κατασχεῖν, ἀλλὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἐκλέγοντα τελειȢν. [ultimum hoc vocabulum in Edit. Pariſ. deeſt.] 25. ἐγκαλεῖ (ut in Bav. eſt pro ἐκλαλεῖ)] ἀντὶ τȢ ἀπειλεῖ. ibid. ἀλλὰ μὴν κ. τ. λ.] δύο κακῶν προκειμένων, (κακὸν γὰρ ὁ πόλεμος) αἱρεῖται τὸ ἧττον. 27. εἰ γὰρ ὑμᾶς κ. τ. λ.] ἐπίλογος. pen. ἔξω γενέσθαι] Ȣχ ἁπλῶς λέγει ἔξω τῆς πόλεως, ἀλλ' ἔξω τῆς χώρας. [P. addit ἐν τῇ Μακεδονίᾳ]

17. 2. τȢς γεωργȢντας ὑμῶν] τȢς γεωργȢντας Ȣχ ἁπλῶς τȢς σκάπτοντας, ἀλλὰ τȢς ἀγρȢς κεκτημέ-

νȣς, 3. τὸν πρὸ τȣ̃ πόλεμον] τὸν δι' Ἀμφίπολιν λέγει, εἰς ὃν χίλια διακόσια τάλαντα ἀνηλώθη. 7. τοῖς γε σώφροσι] τοῖς συνετοῖς καὶ σώζȣσι τὰς φρένας. ibid. πάντα δὴ ταῦτα] ἐντεῦθεν ὁ ἐπίλογος. Aliud Scholion: ἐκ τȣ̃ συμβεβηκότος κεφαλαίȣ τȣ̀ς ἐπιλόγȣς εἴληφε· δεῖ γὰρ ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἀεὶ καὶ τῶν συνεκτικῶν τὰς ἀνακεφαλαιώσεις καὶ τȣ̀ς ἐπιλόγȣς λαμβάνειν. 11. τȣ̀ς δ' ἐν ἡλικίᾳ] ἐν ἡλικίᾳ τȣ̀ς νεωτέρȣς φησίν· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ἡλικίᾳ πάντα πράττειν δυνάμεθα. 14. τȣ̀ς δὲ λέγοντας] τȣ̀ς ῥήτορας. ult. χρηςὰ δὲ εἴη] εὐχὴν προςίθησι τῇ συμβȣλῇ. ibid. εἵνεκα] ȣ̓ κυρίως τὸ εἵνεκα σὺν τῷ ι. ποιητικὸν γάρ.

In Olynthiacam ſecundam.

18. 1. ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις κ. τ. λ.] δεύτερος τόπος τῶν ἐξ ὑποδιαιρέσεως προοιμίων· τὸ δὲ σχῆμα τȣ̃ λόγȣ ἐξ ἀορίςȣ προσλήψεως· εἰρηκὼς γὰρ τὸ ἐπὶ πολλῶν ἀόριςον ἐπήγαγεν ὡρισμένον, τὸ παρὰ τῶν Ὀλυνθίων. ὅμοιον τούτῳ τὸ εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον τοῦ Θεολόγου προοίμιον. Aliud Scholion: ἡ μὲν ὑπόθεσις τȣ̃δε τȣ̃ λόγȣ καὶ τὰ κεφάλαια, παραπλήσιος [P. παραπλήσια] τȣ̃ πρώτȣ· [P. τῷ πρώτῳ] διενήνοχε δὲ, [hic addit P. κατ' ἐκεῖνο μόνον] ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ζητεῖται, εἰ χρὴ βοηθεῖν τοῖς Ὀλυνθίοις· ἐν δὲ τȣ́τῳ τὸ μὲν βοηθεῖν ἤδη δέδεικται, τὴν δὲ ῥώμην ὀκνȣ̃σι τȣ̃ Μακεδόνος καὶ τὴν ἰσχὺν, δι' ἣν μάλιστα καὶ τὴν δημηγορίαν ταύτην ὁ ῥήτωρ πεποίηται, ὥςε πλεονάζον [hic addit P. μὲν τῷ λόγῳ] εἶναι κεφάλαιον τὸ δυνατόν· τῶν δὲ κεφαλαίων τὰ μὲν ἐξ αὐτῆς ἀνακύπτει τῆς τάξεως, ȣ̓κ ὄντα πρῶτον γνώριμα τοῖς ἀκροαταῖς, ȣ̓δὲ ἐπιζητȣ́μενα παρ' αὐτῶν [P. περὶ τῶν] ἐξ ἀρχῆς· ἔνια δὲ εὐθὺς καὶ πρὸ τῆς εἰσόδȣ ζητεῖται παρὰ τῶν ἀκροατῶν, πρὸς ἃ δεῖ τὸν ῥήτορα τὴν ἀπάντησιν εὐθὺς ἐκ προοιμίων αἱρεῖσθαι· [P. ποιεῖσθαι] ὃ δὴ κἀνταῦθα γέγονε· τῆς γὰρ δυνάμεως τȣ̃ Μακεδόνος φοβȣ́σης τȣ̀ς Ἀθηναίȣς ἐκ τῆς πρώτης ἐπιβολῆς, ἀναιρεῖν πειρᾶται τὸν φόβον, ἀντιτάσσων τῇ [hic addit

addit P. τȣ] Φιλίππȣ ῥώμη τὴν τῶν θεῶν συμμαχίαν· δεῖ γὰρ τοῖς ἰσχυροῖς τῶν ἀντιπάλων ἰσχυρότερα τὰ παρ' ἡμῶν ἀντιτιθέναι· δείκνυται δὲ ὧν δεύτερος ȣ̃τος ὁ λόγος ἐκ τῶνδε· ἐν γὰρ τῷ πρώτῳ περὶ τῆς τῶν θεῶν ευνοίας ἀπόδειξιν [P. ἀποδείξεις] παρασχὼν, ἐνταῦθα ὡς ὁμολογȣ́μενον ἔλαβεν· ἰςέον δὲ, ὅτι φησὶν [P. φησὶ καὶ] ὁ Φιλόχορος, ὅτι τρεῖς βοήθειαι ἐπέμφθησαν καθ ἕκαςον λόγον μιᾶς πεμπομένης, ὡς τῆς πρώτης μὴ ἐξαρκȣ́σης· κεφάλαια [P. μὴ ȣ̓́σης ἱκανῆς· κεφάλαιον] δὲ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἐπὶ πολὺ τὸ συμφέρον· [hic Paril. addit ἐπ' ὀλίγον δὲ τὸ δυνατὸν] ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐναντίον· πολὺ μὲν τὸ δυνατὸν, ὀλίγον δὲ τὸ συμφέρον. 4. τὸ γὰρ τȣ̀ς πολεμήσοντας κ. τ. λ.] κατασκευὴ τȣ̃ προοιμίȣ. 5. δύναμίν τινα] σύμμετρον καὶ μεγάλην. 9. δαιμονίᾳ τινὶ καὶ θείᾳ] ὁ μὲν διαλεκτικὸς φιλονεικεῖ πρὸς τὸν ἀντιλέγοντα· διὸ καὶ τῷ συμπεράσματι χρῆται, καθάπερ δεικνὺς, ὅτι φανερῶς [P. φανερὰν] ἐξήλεγξε· ῥήτωρ δὲ, εἰ συλλογίζοιτο, φιλονεικότερον καθίςησι τὸν ἀκροατὴν καὶ ȣ̓κ εὐάγωγον πρὸς πειθώ· διὸ καὶ τοῖς λεγομένοις ἐνθυμήμασι χρώμεθα, ἐν οἷς τὰς δύο προτάσεις εἰπόντες τὸ συμπέρασμα σιωπῶμεν, ἐκείνῳ καταλιπόντες αὐτὸ προσενθυμεῖσθαι· βȣ́λεται γάρ τι καὶ οἴκοθεν εἰς τὴν τῶν πραγμάτων εὕρεσιν ὁ ἀκροατὴς συμβάλλεσθαι. [P. συμβαλέσθαι] νῦν δὲ ἀναγκαίως ὁ ῥήτωρ ἐχρήσατο τῷ συμπεράσματι· πρῶτον μὲν γὰρ ἡ κατασκευὴ τῆς προτάσεως, διὰ πολλῶν γενομένη, ἀνάγκην ἐνεποίησεν αὐτȣ̃ τȣ̃ προτεθέντος εἰς ἀπόδειξιν διὰ τȣ̃ συμπεράσματος ἀναμνῆσαι· δεύτερον δὲ, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἀνιῶσιν [P. ἀγῶσιν] εἰκότως τὸ συμπέρασμα σιωπῶμεν· πολλῶν γὰρ ἤδη καὶ προειρημένων καὶ μελλόντων λέγεσθαι, ῥαδίως ὁ ἀκροατὴς εὑρίσκει τὸ σιωπηθὲν ὑπὸ τοῦ ῥήτορος· ἐν δὲ προοιμίῳ μηδενὸς ἔτι ῥηθέντος ȣ̓κ ἔχει, πόθεν αὐτῷ προνοῆσαι τὸ λεῖπον· ȣ̓δὲν δὲ διαφέρει τὸ δαιμόνιον τȣ̃ θείȣ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν, ἀλλ' ἐκ παραλλήλȣ τὸ αὐτό. 10. δεῖ τοίνυν κ. τ. λ.] τȣ̃τό ἐςι

τὸ συμπέρασμα τοῦ προοιμίου· δείξας γὰρ, τοὺς θεοὺς εὔνους καὶ τοὺς συμμάχους βεβαίους, καὶ τὸ δυνατὸν τῶν Ἀθηναίων αὐξήσας, καιρὸν ἔσχεν ἐπιτιμήσει χρήσασθαι, καί φησιν, ὅτι μὴ προδόται γενώμεθα τῶν ὑπαρχόντων καὶ δεδωρημένων ἡμῖν παρὰ τῶν θεῶν, καὶ δόξομεν [P. δόξωμεν] αὐτοὶ καθ' αὑτῶν [P. κατ' αὐτῶν] τὰ χείριςα βουλεύεσθαι. 13. ὡς ἔςι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίςων] ἐνδιάθετον τὸ σχῆμα. 15. προϊεμένους] προδιδόντας. 17. τὸ μὲν οὖν] δεύτερον προοίμιον ἀπὸ τοῦ δυνατοῦ. Aliud Scholion: τοῦτο σχῆμά ἐςι τὸ κατὰ παράλειψιν· οὐκ ἠβούλετο μὲν γὰρ τῇ ἀληθείᾳ τὴν δύναμιν ἐξετάσαι τοῦ Μακεδόνος· ἡ δὲ αἰτία, ἵνα μὴ φοβήσῃ μᾶλλον τοὺς Ἀθηναίους, ἀποσχέσθαι τοῦ πρὸς αὐτὸν πολέμου· οὐκ ἐβούλετο δὲ πάλιν τελέως ταύτην ἀμνημόνευτον ἐᾶσαι, ἵνα μὴ αὐτὸ τοῦτο δόξῃ φοβούμενος ταύτην καταλιπεῖν· τί οὖν ποιεῖ; καὶ μνημονεύει κατὰ παράλειψιν, καὶ τὴν αἰτίαν οὐ τὴν οὖσαν λέγει, ὅτι ἵνα μὴ φοβήσω ὑμᾶς, ἀλλ' ἑτέραν, ἵνα μὴ δόξω, φησὶν, ὑμᾶς αἰσχύνειν καὶ ὀνειδίζειν. ἄλλως· τὸ μὲν πρῶτον προοίμιον ἀπὸ τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦ δυνατοῦ ληφθὲν, σκοπὸν εἶχεν ἀπὸ τῆς προνοίας τῶν θεῶν τὸ δυνατὸν τῶν Ἀθηναίων αὐξῆσαι· τὸ δὲ δεύτερον περὶ τοῦ δυνατοῦ τοῦ Φιλίππου τὴν ἐξέτασιν ἔχει, καθαίρεσιν ἔχον τῆς δυνάμεως, ὅσην ἔξεςιν ἐν προοιμίοις ἐργάσασθαι. [in capite ſcholii τοῦτο σχῆμα praeſcripta erat ſigla ιω̃ α̃ quod interpretor ἰωάννου ἀθηναίου, et habeo pro nomine auctoris huius ſcholii. R.] 19. διὰ τί] κατασκευὴ τοῦ δευτέρου προοιμίου. 22. ὁ μὲν γὰρ] σημείωσαι χιαζομένη περίοδος τετράκωλος, ἔχουσα δύο προτάσεις, καὶ δύο ἀποδόσεις. vlt. καὶ γὰρ εἰ] συμπέρασμα τοῦ δευτέρου.

19. 3. ὧν οὖν ἐκεῖνος μὲν] τρίκωλος, ἔχουσα μίαν πρότασιν δίκωλον, καὶ μίαν ἀπόδοσιν. 5. ἃ δὲ καὶ] ἔχει μίαν πρότασιν τρίκωλον, καὶ ἀπόδοσιν μονόκωλον. τέσσαρα γὰρ κῶλα ἔχει. 9. τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον] τρί-

τρίτον προοίμιον. Aliud: τρίτον τῦτο προοίμιον, ὃ μὴν τὴν αὐτὴν ἔχον δύναμιν τοῖς προειρημένοις· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὅλης ἐςὶ τῆς ὑποθέσεως: τὸ * * * [Lacuna, quae in Pariſ. Edit. expletur] ὅλον συνέχει τὸν λόγον. τῦτο δὲ μερικόν ἐςι προοίμιον, κατασκευὴν ἔχον τῶν ἔγγιςα· ἐπειδὴ γὰρ μέλλει τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἀπιςίαν ἐξετάζειν τῦ Μακεδόνος, αἰτίαν ἀποδίδωσιν ἐν τῷ προοιμίῳ, [hic in Par. additur προλαβὼν] δι' ἣν τῦτο μέλλει ποιεῖν. ἄλλως· ἰςέον, ὅτι τὸ δεύτερον καὶ τρίτον προοίμιον εἰς καθαίρεσιν Φιλίππυ ἔλαβεν· ἀλλ' ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ ἀπὸ τῆς ῥώμης αὐτὸν καθεῖλεν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἀπὸ τῆς γνώμης, καὶ τῦ κρείττονας ἔχειν πολεμίυς· ἐκ δὲ τῦ αὐτῦ ἐπιχειρήματος ἤτοι τῦ δυνατῦ ἀμφότερα· ἐπειδὴ φοβερὸς ὁ Φίλιππος δοκῶν καὶ δυνατὸς ἐφόβει τὺς Ἀθηναίυς· καὶ ἡ πᾶσα σύςασις τῦ λόγυ ἐπὶ τὸ δυνατὸν κεφάλαιον ἀνάγεται. ibid. ἐπίορκον] σημείωσαι διὰ τῦ εἰπεῖν ἐπίορκον, θεοῖς ἐχθρὸν αὐτὸν ἀπέφηνεν, διὰ δὲ τῦ ἄπιςον τῶν ἀνθρώπων πολέμιον κατέςησεν. καὶ ἵνα μὴ δόξῃ πρὸς χάριν Ἀθηναίων διαβάλλειν τὸν Φίλιππον, τοῖς πράγμασι πιςῦται τῷ ῥήματι. (ſic.) 13. καὶ βραχέος λόγυ] ἐπειδὴ πάντα, ὅσα εἶπε καὶ ἔπραξε Φίλιππος ὑπέσχετο, εἰπὼν, τῦτο δὲ μακρολογία, παρεμηθήσατο τὸν λόγον εὐθύς. 17. ὅτι πάντα διεξελήλυθεν] εἰ γὰρ ὐκ ἔτι προσθήκην αὐτῷ λαμβάνῃ τὰ πράγματα, μένειν δὲ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὐχ οἷόν τε τὰ ἀνθρώπινα, πρὸς καθαίρεσιν ἥκει λοιπὸν αὐτῷ τῆς δυνάμεως. 20. ἐγὼ μὲν γὰρ] ἀρχὴ τῶν κεφαλαίων τὸ δυνατόν. Aliud: ἐντεῦθεν εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον ἐνέβαλε τὸ δυνατὸν, ἀπὸ λύσεως ἀρξάμενος· ἡ γὰρ ἀντίθεσίς ἐςιν· ἀλλὰ φοβερὸς Φίλιππος, ἥντινα φανερῶς μηδεὶς λύει· ὅταν μὲν γὰρ πρὸς τὸν ἀντίδικον ἔχωμεν ἀναγκαίως μέλλοντα χρῆσθαι ταῖς ἀντιθέσεσι, κἂν ἡμεῖς μὴ λέγωμεν, τότε δεῖ φανερῶς αὐτὰς τιθέναι· ὅταν δὲ αὐτὸς καθέζηται παρ' ἑαυτῷ τὴν ἀντίθεσιν ἔχων ὁ ἀκροατὴς, τότε χρὴ λύειν καὶ μὴ τιθέντα· ὅπερ καὶ νῦν γέγονεν·

εἰσελήλυθε γὰρ αὐτοὺς ὁ δῆμος πεφοβημένος τὸν Φίλιππον, ὥστε περιττὸν τιθέναι ταύτην, δι᾽ ἣν σκεψόμενοι συνῆλθον. 24. τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν] οὐκ εἶπε τὴν ὑμετέραν, διὰ τὸ ἐπαχθὲς, καὶ ἑαυτὸν συνάπτων τῷ ἐγκλήματι· φασὶ δέ τινες, σημαίνειν τὴν εὐήθειαν πάντοτε μωρίαν, ἀλλ᾽ ἔστιν, ὅτε πραότητα, καὶ ἐπιείκειαν, καὶ τὸ ἁπλοῦν· ὅπερ καὶ νῦν βούλεται σημαίνειν. ὅρα δὲ, ὅτι ἐπὶ μὲν Ἀθηναίοις εὐήθειαν εἶπεν, ἐπὶ δὲ Ὀλυνθίοις φιλίαν. 25. ἀπήλαυνόν τινες] δέον εἰπεῖν ἀπηλάσατε ὑμεῖς· ἡ γὰρ πόλις πᾶσα ἦν ἡ τοῦτο ποιήσασα· ὁ δὲ εἰς τοὺς ῥήτορας ἀπωθεῖται τὸ ἔγκλημα· ἐμφαντικὸν δὲ εἶπεν ἐνθένδε· οἷον ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ δευτέρου μετὰ τοῦ ἐλέου, ἔνθεν Ἡρακλεῖδαι διεσώθησαν.

20. 2. Θετταλοὺς δὲ νῦν] εἰκότως τοὺς Θετταλοὺς [τοὺς in P. deeſt] τελευταίους ἠπάτησεν, εὐχερεῖς ὄντας, καὶ μὴ δυνηθέντας ἀπὸ τῆς Ὀλυνθίων καὶ Ἀθηναίων ἀπάτης σωφρονισθῆναι. 5. ὅλως] καθόλου. ibid. ὅντινα οὐ πεφενάκικεν] ἐπεὶ στρατηγικὸν εἶναι δοκεῖ τὸ φενακίζειν τοὺς πολεμίους, διὰ τοῦτο ἐνήλλαξεν, εἰπὼν τῶν αὐτῷ χρησαμένων, ὅτι Φίλιππος οὐ τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ τοὺς φίλους ἀπατᾷ· τοῦτο δὲ ἀπιστίας τεκμήριον· εἴρηται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῆς φενάκης, τῆς προσθετῆς κόμης, ἥτις ἕνεκεν ἀπάτης γίνεται· προσποιεῖται γὰρ περιτιθέναι κόσμον, ὅνπερ οὐ κέκτηται. 8. ὥσπερ οὖν διὰ τούτων] σημείωσαι· ἐνθύμημα, ὃ καλεῖται ἀκολουθία. 12. καιροῦ] ἀντὶ τοῦ ἀτυχίας. 14. μᾶλλον δὲ ὑμῖν δειξάτω] τοῦτο λέγεται ἐπανόρθωσις· εἰ ἐμὲ γὰρ, φησὶν, ἀνάξιον νομίζει τοῦ μαθεῖν, ὑμῖν δειξάτω· ὅρα δὲ, πῶς τὸ μὲν ἀμφίβολον ἔφυγε, τὸ δὲ ὁμολογούμενον ἔλαβεν· ἀμφίβολον μὲν γὰρ τὸ λεγέτω μοι, ὅτι οὐκ ἀσθενής, τὸ δὲ ὁμολογούμενον, ὅτι οἱ ἐξηπατημένοι οὐ πιστεύουσιν. 18. καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν] τὸ σχῆμα ἀνθυποφορά· Aliud: καὶ τοῦτο ἀντίθεσίς ἐστι τοῦ δυνατοῦ, δύναμιν ἀνθυποφορᾶς ἔχουσα· ἡ γὰρ ἀν-

θυποφορὰ ἐχ ὁλόκληρός ἐςιν ἀντίθεσις, ἀλλὰ μέρος ἀντιθέσεως, τὸ μὲν δεχομένη, τῷ δὲ ἐνιςαμένη· οἷόν ἐςι καὶ τὸ νῦν· τῆς γὰρ πρώτης ἀντιθέσεως ἔσης, ὅτι φοβερὸς ὁ Φίλιππος, καὶ τῷ δικαίῳ λελησμένος, ἡ ἀνθυποφορὰ πρὸς μὲν τὸ δίκαιον ἐκ ἐνίςαται, μέρος δὲ ἔχει τᾶ δυνατᾶ, ὅτι εἰ καὶ Φίλιππος ἄδικος καὶ ἐπίορκος, ἀλλ' ὅμως βία καθέξει τὸ πᾶν. 22. ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας] ἀπὸ τᾶ δικαίᾳ πάλιν ἐποιήσατο τὴν λύσιν· ἡ γὰρ ἐκ πλεονεξίας ἰσχὺς ἐκ εὔνᾳς ἔχει τᾳς ἀδικηθέντας. 26. ἡ πρώτη πρόφασις] ἀντιπίπτον ἔλυσεν· ἐκᾶν δεήσει μάχης καὶ κινδύνων, ἵνα κρατήσωμεν· καὶ μικρὸν πταῖσμα εἰπὼν τὸ ῥᾴδιον τῆς καθαιρέσεως ἔδειξεν· τᾶτο γὰρ μάλιςα τᾶ δυνατᾶ κεφαλαίᾳ τιμιώτατον μέρος. 27. ἀνεχαίτισε] ἀνέτρεψεν· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὑποζυγίων, ἃ διὰ τὸ μὴ ἐπὶ πολὺ δύνασθαι φέρειν τὸν ζυγὸν, πολλάκις ἀνατρέπει αὐτόν· πάνυ δὲ ὁ λόγος ἁρμόζει καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ Φιλίππᾳ δεδᾳλωμένων· εἴγε καὶ ἡ δᾳλεία ἔοικε ζυγῷ· τῇ δὲ συνεχείᾳ τῶν ὀνομάτων δείκνυσιν αὐτὸν καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πολέμιον, ἵν' ᾖ τὸ μὲν ἄδικον [P. ἀδικᾶντα] ἐπὶ ἀνθρώπων, τὸ δὲ ἐπίορκον ἐπὶ τῶν θεῶν, [P. τὸ δὲ ἐπιορκᾶντα ἐπὶ θεῶν] τὸ δὲ ψευδὲς ἐπ' ἀμφοτέρων.

21. 2. σφόδρα] τὸ ὀλιγοχρόνιον παρέςησεν. **ibid.** καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν] ἀντὶ τᾶ πρόσκαιρον καὶ ἀβέβαιον. ἔδειξε τὴν δύναμιν τᾶ Μακεδόνος· καὶ γὰρ τὰ ἄνθη πρόσκαιρα καὶ ὀλιγοχρόνια. 3. φωρᾶται] ἤγᾳν ἐλέγχεται· ἀπὸ μεταφορᾶς τᾶ λῃςᾶ, ὃς λέγεται φώρ. 4. καταῤῥεῖ] διαφθείρεται· ἀπὸ μεταφορᾶς τοίχᾳ τινὸς παλαιᾶ, ὅταν ὑπὸ τῆς παλαιότητος αὐτὸς ὑφ' ἑαυτᾶ διαβιβρώσκηται καὶ ἀναλίσκηται. 5. τῶν ἄλλων τῶν τοιᾳτων] ἱερῶν, λᾳτρῶν. ibid. τὰ κάτωθεν] τινὲς λαμβάνονται τᾶ ῥήτορος ἐνταῦθα, λέγοντες, ὅτι κάτω ἔδει εἰπεῖν, καὶ ἐ κάτωθεν· ἀλλ' ἠγνόησαν τὸ ἀκόλουθον·

θον· κάτωθεν γὰρ εἶπεν, ἐπειδὴ κάτωθεν ἀπὸ θεμελίων οἰκοδομεῖται οἶκος, ὁμοίως καὶ ναῦς ἀπὸ τῆς τρόπιδος. 9. Φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς] ἐγχείρημα συμβουλευτικὸν ἀποφαντικῶς· πεπλήρωκε δὲ ἄχρις ἐνταῦθα τὸν περὶ τȣ̃ δικαίȣ λόγον· καὶ δείξας, Φιλίππῳ μὲν δυσμενεῖς τȣ̀ς θεȣ̀ς, εὐμενεῖς δὲ τῷ δήμῳ, πάλιν ἐπὶ τὴν προτροπὴν ἀνεχώρησεν. 19. ἐπὶ τοῖς πράγμασιν] τὸν πόλεμον καλεῖ. 20. τὰ πράγματα] ἔργα. 22. ὅσῳ γὰρ] τὸ σχῆμα ἀπὸ αὐξήσεως. 24. πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολὴν] τὸ ἀπὸ Ἀθηνῶν ἀπελθεῖν εἰς Ὄλυνθον συμμάχȣς· μεταβολὴ δὲ τὸ τὴν ῥαθυμίαν εἰς προθυμίαν μεταβαλεῖν.

22. 2. ὅλως] καὶ καθόλου. 9. ὅποι τις ἂν κ. τ. λ.] ἐπειδὴ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἔδειξεν, ὥσπερ τινὰ ὑποψίαν δυνάμεως παρέχων τοῖς Μακεδόσι, βȣ́λεται κοινὸν αὐτὸ δεῖξαι, καὶ διὰ τȣ̃ καθολικȣ̃ ἐλαττῶσαι· ὁ δὲ κἂν σημαίνει ἐνταῦθα αἵρεσιν τȣ̃ ἐλάττονος ἐν ἀποτυχίᾳ τοῦ μείζονος· οὐ γάρ εἰσι δύο μέρη, ἀλλ' ἕν. ibid. κἂν] τὸ κἂν ἐνταῦθα κεῖται, τὸ περιφερόμενον, καὶ δοκοῦν μὴ λέγειν· οὐ γὰρ δυνάμεθα αὐτὸ διαλῦσαι εἰς τὸ καὶ ἐάν κεῖται γὰρ ἄλλος σύνδεσμος, ὁ ἄν. 13. ἔτ' ἐπισφαλεστέραν] ζητεῖται, πῶς ἀσθενεστέραν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἰσχυροτέραν ποιεῖ, διὰ τοῦ γυμνάζεσθαι καὶ συνεχῶς μανθάνειν τὰ πολέμια, καὶ φαμὲν; ὅτι ἀσθενεστέραν οὐ λέγει τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ· διότι μισοῦσιν αὐτὸν, δι' ἅπερ αὐτοῖς ποιεῖ, ὡς ἐπιφέρει· ἢ ὅτι τῇ συνεχεῖ τριβῇ κατακοπτόμενοι ἀσθενέστεροι γίνονται. 15. μὴ γὰρ οἴεσθε] ἐπειδὴ δειλίαν οὐκ ἔσχε κατηγορῆσαι Φιλίππου, τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐξετάζει, καὶ τὴν σχέσιν τῶν Μακεδόνων, καὶ τὰς προαιρέσεις αὐτῶν ἐναντίας ἀποφήνας, οὐχ ὁμονοοῦντας ἀλλήλοις δείκνυσιν. 18. καὶ προῄρηται πράττων] ἡ σύνταξις ȣ̃τως· καὶ προῄρηται πράττων τι καὶ κινδυνεύων παθεῖν, ὅ, τι ἂν συμβῇ· εἶτα στίξαντας

ἐπενεγκεῖν· προῃρημένος ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς, δόξαν κτήσασθαι τοῦ ταῦτα διαπράξασθαι, ἃ μηδεὶς ἄλλος Μακεδόνων. 19. τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα] ὑπερβατὸν καθ᾽ ὑπέρθεσιν. 27. διαθέσθαι] πωλῆσαι· ἡ λέξις καὶ παρ᾽ Ἰσοκράτει ἐν τῷ Βουσίριδι.

23. 1. οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι] ὅρα, πῶς κατὰ μικρὸν τὸ ἀσθενὲς ἀποδείκνυσι τοῦ Φιλίππου, πρῶτον εἰπὼν, ὅτι μισοῦσιν αὐτὸν οἱ σύμμαχοι, εἶτα καὶ αὐτοὶ οἱ Μακεδόνες. εἶτα, ἵνα μή τις εἴπῃ, ἀλλ᾽ οὖν ξενικά τινα ἔχει στρατεύματα, διαβάλλει καὶ ταῦτα. 2. πεζαίτεροι] πολλαὶ παρὰ [P. περὶ] τούτου φέρονται ἐξηγήσεις· οἱ μὲν γὰρ αὐτὸ λέγουσιν ὄνομα στρατεύματος οὕτω καλούμενον· οἱ δὲ, ὅτι τινὲς ἦσαν παρ᾽ αὐτῷ στρατιῶται [P. παρ᾽ αὐτοῖς στρατιώταις] τὸν ἕτερον πόδα γυμνὸν ἔχοντες, τὸν δὲ ἕτερον πόδα [hoc vocabulum in P. deeſt] ὡπλισμένον· διό φασι καὶ πεζαιτέρους αὐτοὺς καλεῖσθαι διὰ [P. παρὰ] τὸ τὸν ἕτερον πόδα γυμνὸν ἔχειν· πεζοὶ γὰρ τὸ κάτω τοῦ ποδός· ὅθεν καὶ πεζάλα (ſic) τὸ χαμαὶ περιπατεῖν· οἱ δέ φασι τοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν πεζῶν, ὧν εἶχε, ξένων, οἱονεί τινας ἐκλελεγμένους διὰ τὸ ἀνδρεῖον, ἵνα φυλάττωσιν αὐτόν· ἡ δὲ γραφὴ διάφορος πρὸς τὴν διάφορον ἐξήγησιν. 4. τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων] οὐχ ἁπλῶς παροδευσάντων, ἀλλ᾽ οἰκησάντων διὰ τὸ ἀξιόπιστον. 6. οὐδένων] οὐδένων φασὶν οἱ τεχνικοὶ τῆς γραμματικῆς, ὅτι οὐ κυρίως κέκλιται, εἴγε ἡ εὐθεῖα ὁ οὐδεὶς, τοῦ οὐδενός. 8. φιλοτιμία] φιλοτιμία, ἡ ἀσύμμετρος δηλονότι, ἢ καὶ εἰς κενοδοξίαν ἐκπίπτει· ἑκάστῃ γὰρ ἀρετῇ δύο κακίαι παρέπονται, κατὰ ἔνδειαν καὶ πλεονασμόν. ἀκρασία δὲ, ἀκοσμία, ἀταξία, παρὰ τὸ μὴ κεκαλύφθαι· διὰ δὲ τοῦ καθ᾽ ἡμέραν διέβαλεν αὐτὸν ὡς μεθυστὴν, καὶ τοῦτο βίον ἔχοντα. 11. σώφρων] τὸ σπάνιον τοῦτο δηλοῖ. 12. ἄλλως] φύσει· καὶ Ὅμηρος· ὁ δ᾽ ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως· σημαίνει καὶ τὸ κατ᾽ ἄλλον τὸν τρόπον, καὶ τὸ μάτην.

13. *κορδακισμοὺς*] *ὀρχήσεις.* Aliud ſcholion: *ἰςέον, ὅτι κοινὸν μὲν ἦν τῆς τραγικῆς ὀρχήσεως εἶδος, ἡ προσαγορευομένη ἐμμέλεια, τῆς δὲ σατυρικῆς ἡ σίκιννις, τῆς δὲ κωμικῆς ὁ κόρδαξ, τῆς δὲ πολεμικῆς ἡ πυῤῥίχη.* ibid. *παρεῶσθαι* (vt in cod. Bau. eſt pro *παρεωρᾶσθαι*)] *καταφρονεῖσθαι.* 15. *λησὰς καὶ κόλακας*] *ἐπειδὴ δὲ ἔμφασιν ἔχει ἡ λέξις, εἴγε τοὺς πολεμίους λησεύουσι, διὰ τοῦ κόλακας ἐταπείνωσεν αὐτό· ταπεινὸν γὰρ οὗτοι τὸ φρόνημα.* 16. *οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι*] *διὰ τὴν αἰσχρότητα.* 19. *Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον*] *πληθυντικῶς εἰπὼν ἕνα ἐπήγαγεν, ἐφ' ἑνὸς τὸ πλῆθος τῆς μαρτυρίας δεξάμενος.* 21. *μίμους γελοίων*] *ἀναγκαίως τὸ τῆς προσθήκης· οὐ γὰρ ἅπασα μίμησις γελοία τυγχάνει, ἀλλ' ἔςι καὶ σπουδαία· οἷα ἡ τῶν τε ἀγαθῶν, ἢ τῶν κωμικῶν. διὰ τοῦτο προσέθηκε καὶ ἐπὶ τοῦ ᾀσμάτων τὸ αἰσχρῶν· εἰσὶ γὰρ καὶ ἀγαθῶν ᾀσμάτων ποιηταί.* 25. *δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας*] *ἵνα μή τις εἴπῃ, καὶ ταῦτα αὐτῷ λυμαίνεται, ἐπάγει, ὅτι δεῖγμά ἐςιν αὐτοῦ τῆς κακοδαιμονίας· εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς κόλακας ὄντας, καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἀποσκώπτειν.* 26. *τοῖς εὖ φρονοῦσιν*] *σωφροσύνην Ἀθηναίων· ἔμφασιν ἔχει ἡ λέξις.* ibid. *ἐπισκοτεῖ*] *ἐπισκοτεῖν, τὸ ἐπικεῖσθαί τινι, καὶ τειχίζειν τὸ φῶς. σὺν δολικῇ.* 27. *συγκρύψαι*] *συγκρύψαι ἀντὶ τοῦ συσκιάσαι.* [nam in Bau. cod. illud *συσκιάσαι* in texto omiſſum eſt.]

24. 6. *ῥῆγμα*] *νεύρου διάςασις.* ibid. *ςρέμμα*] *ὀςέου παράβασις.* 10. *εἰ δέ τις ὑμῶν*] *ἀνθυποφορά.* Aliud: *πληρώσας τὰ πρότερα μέρη τῆς δυνάμεως,* [P. *τοῦ δυνατοῦ*] *μεταβέβηκεν ἐπὶ τὰ δεύτερα,* [P. *ἐπὶ τρίτον*] * * * * * *ἡ δὲ δευτέρα μερικὴ, ὅτι βίᾳ καθέξει τὰ πράγματα, ἔδειξεν, ὅτι οὐ καθέξει, μισούντων αὐτῶν* [P. *αὐτὸν*] *καὶ ὑπηκόων, καὶ συμμάχων, καὶ ξένων, ἄλλως τε καὶ αὐτὸς ὢν μεθυςὴς*

καὶ

καὶ ἀσελγής· ἡ δὲ τρίτη καὶ τελευταία, ἀλλ' εὐτυχὴς Φίλιππος, ὥστε εἶναι τὰς δύο τὰς τελευταίας μέρη τῆς πρώτης καθολικῆς. 12. σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται] ἐμήκυνε τὴν ἀντίθεσιν, καὶ τὸν προσκομίσαντα αὐτὴν ἐπῄνεσε· τίς οὖν ἡ πρόφασις; εἴωθεν ὁ Δημοσθένης, ἔνθα ἂν ἀπορῇ λύειν [P. λύσεως] πρὸς ἀντίθεσιν, μὴ ψιλὴν αὐτὴν τιθέναι, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον πλατύνειν, ἕως ἂν λάθῃ τοιοῦτόν τι προσθείς, ἐξ οὗ λήψεται τὴν ἀφορμὴν τῆς λύσεως, ὃ δὴ κἀνταῦθα πεποίηκεν· ἦν γὰρ ἡ μὲν ἀντίθεσις, εὐτυχὴς ὁ Φίλιππος· οὐκ ἔχων δὲ λῦσαι ταύτην, κατ' ὀλίγον πλατύνων, ἀπὸ τῆς Φιλίππου τύχης αὐτοὺς ἐπὶ τὴν κοινὴν τῶν ἀνθρώπων μετέστησεν. ὅτι Πλάτων φησὶ τὰς ἀρετὰς ἀλλήλαις ἕπεσθαι, ὥστε τὸν ὄντα σώφρονα καὶ δίκαιον εἶναι, καὶ φρόνιμον καὶ ἀνδρεῖον· ὁ δὲ αὐτός φησι καὶ ταῖς ἀρεταῖς τὰ τῆς τύχης ἀκολουθεῖν. [Poſteriora verba ab ὅτι Πλάτων ad finem in Edit. Pariſ. deſunt.] 14. παρὰ πάντ'] ἀντὶ τοῦ κατὰ πάντα. 18. ἀφορμὰς] αἰτίας· καὶ δείκνυσιν, ὅτι ἐσμὲν εὐσεβεῖς, καὶ δείκνυσι παρὰ τῶν θεῶν· τὸ δὲ οἶμαι παρέλκον. 23. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν] τὸ σχῆμα τοῦτο παρεμβολὴ ἐξ ὀνόματος. 27. τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστὸν] σημείωσαι· σχῆμα ἐναντίον, ὅ ἐστι δριμύτης νοήματος, ἀπὸ τῆς ἐργασίας λαμβανομένη.

25. 1. εἰ Λακεδαιμονίοις μέν ποτε] ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ὁρῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς Ἕλληνας ἀδικουμένους ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀθηναίων, ὑπέσχοντο αὐτοῖς ἐλευθερίαν, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ χρησάμενοι [hoc vocabulum in Pariſ. deeſt] ἠδυνήθησαν κατὰ μικρὸν μεταστῆσαι πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας· ὡς δὲ κατώρθωσαν τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὕστερον καὶ αὐτοὶ χειρόνως ἤπερ οἱ Ἀθηναῖοι ἠδίκουν τοὺς Ἕλληνας· εἶτα ἀγανακτήσαντες ἐκ τούτου Ἀθηναῖοι ἐξήνεγκαν ἐκ τῶν ἀδικουμένων πόλεμον πρὸς Λακεδαιμονίους,

καὶ ἐκ τούτου τῆς προσηγορίας ἔτυχον ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων. 3. ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι] κατὰ μόνας κερδῆσαι. 4. ἴσε γὰρ δήπου τοῦθ'] ὥσπερ ὑπομιμνήσκει τούτους τοῦ χρόνου, ὡς δὴ καὶ τούτου λήθην παθόντας διὰ τὴν πολλὴν ῥαθυμίαν. 15. ἑτέρους τινὰς] Χάρητα καὶ Χαρίδημον λέγει. 16. κρινόντων] τοῦτο εἰς Χάρητα· ἵνα δὲ μὴ δοκῇ ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, τῷ κοινῷ καλύπτει τὴν ὑποψίαν· μὴ πεμπόμενοι γὰρ [P. μεταπεμπόμενοι γὰρ] τοὺς στρατηγοὺς εἰς κρίσιν καθίστων. 18. εἶθ' οὕτως] τραχύτητος τὸ σχῆμα μᾶλλον, ἢ ἀσφαλὴς ἡ ἔννοια· μακρὰ γὰρ τὰ κῶλα. ibid. ἀγνωμόνως ἔχετε] ἀγνώμονας, τοὺς ἀνοήτους, κατὰ στέρησιν τῆς γνώμης, οὐχ ὡς νῦν τοὺς ἀχαρίστους. 24. νυνὶ δὲ ὅ, τι μὲν φυλάξομεν] ἀντιπίπτον ἔλυσεν, ὅτι ξενικοῖς χρησόμεθα στρατοπέδοις· ὁ δὲ τί φησιν; εἰ μὲν εἴχομέν τι φυλάξαι, καλῶς τοὺς ξένους ἐπέμπομεν. ἐπὶ τοῦτο γὰρ ἀπέστελλον τοὺς ξένους· εἰ [hic Pariſ. addit δὲ] κτήσασθαι δεῖ, πρόδηλον, ὅτι δῆμον εἶναι δεῖ [P. ante δῆμον addit τὸν] τὸν στρατευόμενον. 27. φημὶ δὴ δεῖν] ἐντεῦθεν ἐπὶ τοὺς ἐπιλόγους μετελήλυθεν, ἐν σχήματι ἀνακεφαλαιώσεως τὴν εἰσβολὴν ποιησάμενος. τινὲς [Par. τί] δέ φασιν, ὅτι ἕως ὧδε ἐπλήρωσε τὸ δυνατὸν κεφάλαιον, εἶτα ἐπὶ τὸ συμφέρον ἔρχεται.

26. 2. τὰς προφάσεις] οἱ γὰρ στρατηγοὶ προφάσεις ἐποιοῦντο τῆς ἀπολογίας, τὸ μὴ λαμβάνειν χρήματα. ὀλίγα γάρ φησιν εἰς μισθὸν διδόντες τοῖς στρατιώταις, τὰ λοιπὰ [P. ὑπόλοιπα] εἰς τὰ θεωρικὰ κατέχετε. 3. πικρῶς] ἤγουν δικαίως. 7. ἰδίους] οὓς ἐκτὸς τῆς πόλεως ἐποίουν· αἰνίττεται δὲ ἴσως εἰς Χάρητα. 20. διεστάναι] διχονοεῖν. 24. ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων] δεῖ μὴ χωρίζειν τὸ ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων. 25. οἱ δ' ἄλλοι προσνενέμησθε] συμπέρασμα τοῦ συμφέροντος. 26. δεῖ δὴ ταῦτα] ἐντεῦθεν οἱ ἐπίλογοι. 27. ἐπανέντας]

ἐάσαν-

ἐάσαντας, ἐγχαλάσαντας. ibid. ὑμῶν αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένȣς] ὡς ἐπὶ νοσȣ́ντων εἶπε τὸ ὑμῶν αὐτῶν γενομένȣς. ult. εἰ δὲ τοῖς μὲν] πρὸς τὸν Εὔβȣλον ἀποτείνεται.

27. 1. τοῖς δ' ἀναγκάζεσθαι] προλαβὼν ὑπὲρ αὐτῶν ποιεῖται τὸν λόγον ὅτι, μέχρι πότε οἱ πλȣ́σιοι, καὶ τριηραρχήσȣσι, καὶ πάντα δαπανήσȣσιν· ἐὰν γὰρ αὐτȣ̀ς παρακόψῃ ἀπὸ τῶν πλȣσίων, ἐλπίδα μηδεμίαν ἔχοντας μηδ' ἄλλοις εὐπορίαν, ἀποςήσονται τῶν θεωρικῶν, καὶ ὅλως σύνηθες τῷ Δημοσθένει τοῖς πλȣσίοις συνίςασθαι· γινώσκει γὰρ, ὅτι νεῦρα τῆς πόλεώς εἰσιν οἱ πλούσιοι. 3. τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι] τοῖς ῥήτορσι συμπονεῖν. 7. λέγω δὴ κεφάλαιον] ἐπίλογος. Aliud: διὰ τȣ́τȣ δευτέρας ἐδεήδη ἀνακεφαλαιώσεως, εἰπὼν, ὅτι χρὴ πάντας εἰσφέρειν, ἵνα τῆς ἀνάγκης αὐτȣ̀ς περιςάσης, ἐκςήσωνται τῶν θεωρικῶν. 8. τὸ ἴσον] τὸ ἴσον κατὰ τὴν ἑκάςȣ ȣ̓σίαν. ibid. κατὰ μέρος] κατὰ διαδοχήν. 11. μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα εἴπῃ] εἰς τὸν Εὔβȣλον λέγει πρὸς χάριν δημηγορȣ̃ντα. antepen. ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς] διὰ τὸ πεισθῆναι τοῖς καλῶς βουλεύσασιν.

In Olynthiacam tertiam.

28. 1. ȣ̓χὶ ταὐτὰ παρίςαταί μοι] τὸ προοίμιον ἐξ ἐπιτιμήσεως. Aliud Scholion: τὸ προοίμιον προσοχὴν διὰ τȣ̃ παροξυσμȣ̃ ἀπεργάζεται· ὡς τῶν πραγμάτων χαλεπῶν ὄντων, ἐξ ἐπιτιμήσεως εἴληπται τὸ προοίμιον, ἢ ἐκ τȣ̃ παραδόξȣ· παράδοξον γὰρ γίνεται, ὅταν τοῖς λόγοις ȣ̓κ ἐντρέχῃ [P. ȣ̓ συντρέχῃ] τὰ πράγματα· ἢ ἀπὸ συγκρίσεως· συγκρίνων γὰρ δείκνυσι τȣ̀ς λόγȣς ἐναντίως ἔχοντας τοῖς πράγμασιν. παθητικὸν τὸ προοίμιον καὶ μεςὸν ἀξιώματος· ἐν ᾧ γὰρ ἐπηρμένον τὸν δῆμον, καὶ φρονȣ̃ντα τῇ νίκῃ συςέλλει, καὶ πρὸς φόβον καθίςησιν, ἀφ' ἑτέρȣ πάθȣς εἰς ἕτερον ἄγει τὸν ἀκροατήν· ἐν ᾧ δὲ ἀλλάττει τὴν γνώμην τῶν Ἀθηναίων, τὸ τȣ̃ Περικλέȣς ἀξίωμα διὰ τῶν ἔργων δείκνυσι· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀθυμȣ̃ντα μὲν τὸν δῆμον

ἱκανὸς

ἱκανὸς ἦν ἀναγαγεῖν, καὶ μεσὸν ἐλπίδων ἀποφῆναι, θαῤῥοῦντα δὲ αὖθις εἰς φόβον περιαγαγεῖν. 3. τοὺς μὲν γὰρ λόγους] κατασκευὴ τοῦ προοιμίου. 5. εἰς τοῦτο προήκοντα] οὐκ εἶπεν οὕτως ἔχοντα, ἀλλὰ προήκοντα, διὰ τῆς ἐν τῇ λέξει παρατάσεως, τὸν χρόνον δεικνὺς τὸν αἴτιον τῶν κακῶν. ibid. ὥστε ὅπως μὴ πεισώμεθα] μεγάλῳ θάμβει [P. θάρσει recte] μέγαν φόβον ἀντέθηκε σφόδρα τεχνικῶς· [in Pariſ. ποιῶν additur] τὰ γὰρ μεγάλα πάθη μεγάλοις [P. μείζοσι] πάθεσι προσῆκον λύειν [P. λύειν προσήκει.] 7. οὐδὲν οὖν ἄλλο μοι δοκοῦσιν] ὥσπερ αἰνιττόμενος, ἀλλὰ νῦν μὲν οὐκ ἔχω φιλιππισμὸν αὐτοῖς ὀνειδίζειν. 8. τὴν ὑπόθεσιν] σφόδρα βιαίως τὸν δῆμον κοινωνὸν τῆς ἑαυτοῦ γνώμης ἐποίησεν, ὑπὲρ ὧν αὐτὸς μέλλει συμβουλεύειν, περὶ τούτων εἰσεληλυθέναι φήσας βουλεύσασθαι τὸν δῆμον. 9. ἐγὼ δὲ ὅτι μέν ποτε] λύσις τοῦ ἀντιπίπτοντος. pen. ἐπ' ἐμοῦ γὰρ] ὑπερβατὸν καθ' ὑπέρθεσιν. ult. προλαβεῖν] ὡς ἐπὶ δεομένων εἶπε τὴν λέξιν.

29. 1. ἐὰν γὰρ τοῦτο βεβαίως ὑπάρξῃ] τὸ μὲν λέγειν, ὡς οὐκ ἔσωσαν Ὀλυνθίους, ἀναίσχυντον· καθεῖλε δὲ αὐτὸ, φήσας οὐ βεβαίως, ὥστε ἀνάγκη μένειν κατὰ χώραν τὴν δύναμιν. 3. πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν] ἀκόλουθον τῇ ἐξ ἀρχῆς προτάσει τὸ συμπέρασμα· τότε γὰρ τοὺς ῥήτορας μεμφόμενος, ὅτι ἕτερα ἀνθ' ἑτέρων συμβουλεύουσι, νῦν φησι μάταιον εἶναι περὶ τοῦ τέλους σκοπεῖν. ἀρχὴν μὲν τὴν τῶν συμμάχων σωτηρίαν, τέλος δὲ τὴν Φιλίππου καταστροφὴν εἶναι διδάσκων. τὸ δὲ [hic P. addit δὴ] συμπέρασμα γνωμικὸν ὂν, σεμνὴν τὴν βάσιν τοῦ προοιμίου πεποίηκε· δεῖ γὰρ ἐν μὲν [Cætera hujus Scholii verba, quæ in edit. Pariſ. leguntur, in cod. Bav. deſunt.] 5. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς] δεύτερον προοίμιον ἐκ τοῦ ἀναγκαίου· λαμβάνεται δὲ ἐξ ὑπολήψεως τῶν πραγμάτων φαύλων ὄντων. Aliud: ἀκατάσκευον τὸ δεύτερον προοίμιον εἶπεν, ἵνα ὡς ὁμολογούμενον λάβῃ, τὸ, ὅτι πολλῆς φροντίδος δεῖται τὰ πράγματα. 9. ἀλλ' ἐκεῖν' ἀπορῶ] τὴν λύσιν

τῶν κακῶν εἰδὼς ὀκνεῖ ἀποφήνασθαι. τὸ δὲ τίνα τρόπον φανερῶς, ἢ ἐξ ἀπάτης, μετὰ παῤῥησίας, ἢ ὑφειμένως. 10. πέπεισμαι γὰρ] δίδωσι καὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἐνίοις λέγειν τὰ χρήσιμά ποτε, ἵνα μὴ πάντα εἰς ἑαυτὸν ἀνάγων φορτικὸς εἶναι δοκῇ. Aliud: τὸ σχῆμα προδιόρθωσις. 13. μὴ συνιέναι] σημείωσαι, ὅτι διενήνοχε σύνεσις φρονήσεως· ὅτι ἡ μὲν φρόνησις ἕξις ἐστὶ γεννητικὴ τῶν οἴκοθεν λογισμῶν, ἡ δὲ σύνεσις ἕξις δεκτικὴ τοῦ ἔξωθεν λογισμοῦ. ibid. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς] ἐν τῇ ἀξιώσει κέχρηται τῇ προδιορθώσει. Aliud: ἀντὶ τοῦ ἄξιον νομίζω· σπανίως γὰρ εὑρίσκεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ ἀξιῶ ἀντὶ τοῦ παρακαλῶ. 16. ὁρᾶτε γὰρ] προσεμβολὴ τοῦ συμφέροντος κεφαλαίου. Aliud: ἐντεῦθεν αὐτῷ γεννᾶται τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν νῦν πολιτευομένων. 17. ἐνίους] τοὺς προδότας. 20. μέμνησθε] διηγηματικόν. Aliud: ἐντεῦθεν οἱ ἀγῶνες· τὸ δὲ κεφάλαιον διηγηματικὸν τοῦ συμφέροντος. 21. τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος] πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν. 22. Ἡραῖον τεῖχος] πολίχνιον Θρακικόν. 23. Μαιμακτηριὼν] Αὔγουστος. 25. μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν] ὡς παράδοξον τοῦτο εἶπεν, ἵνα ἐμφήνῃ αὐτῶν τὴν πολλὴν σπουδὴν, ὅτι νόμου κελεύοντος παρ' Ἀθηναίοις μέχρι πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν στρατεύεσθαι, ἀρξαμένους ἀπὸ ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν μέχρι εἴκοσι, τέως παιδία ὄντας περιπολεῖν τὰ περὶ τὴν πόλιν φρούρια· εἰς ὑπερορίους δὲ πολέμους ἀπὸ εἴκοσιν, αὐτοὶ τότε βουλόμενοι πολλὴν σπουδὴν ἐνδείξασθαι, καὶ οὓς οὐκ ἐκέλευσεν ὁ νόμος στρατεύεσθαι, πολεμεῖν ἐψηφίσαντο. ibid. Ἑκατομβαιὼν] Ἀπρίλλιος. ibid. Μεταγειτνιὼν] Μάϊος. ibid. Βοηδρομιὼν] Ἰούνιος. ibid. τούτου τοῦ μηνὸς] Ἀττικὴ ἡ σύνταξις ἀντὶ τῆς δοτικῆς. vlt. μετὰ τὰ μυστήρια] τὰ Κόρης καὶ Δήμητρος. ibid. δέκα ναῦς ἀπεστείλατε] ἀπόστολος πᾶσα πεμπομένη δύναμις, εἴτε τοξοτῶν, εἴτε ὁπλιτῶν, εἴτε ἱππέων. ἐξαιρέτως δ' ἐκάλουν τὴν ναυτικὴν δύναμιν ἀπόστολον οἱ Ἀθηναῖοι.

30. 1. κενὰς] κενὰς πολιτικῆς βοηθείας. 2. ὡς γὰρ ἠγγέλθη ὁ Φίλιππος ἀσθενῶν] τὴν αἰτίαν λέγει, δι' ἣν ἐραθύμησαν ἐξ ἀρχῆς σπουδάσαντες. 5. ἦν δ' οὗτος ὁ καιρὸς αὐτὸς] ἀντὶ τοῦ, ἦν δὲ τότε εὔκαιρον ἐπιθέσθαι τῷ Φιλίππῳ, ὅτε ἠῤῥώστει. 12. παντὶ σθένει] ναυτικῇ καὶ ὁπλιτικῇ δυνάμει. 15. ἐθάῤῥει] ἢ σχῆμά ἐστι κατὰ ἀντίπτωσιν, ἀντὶ τοῦ ἐθάῤῥει τούτοις, ἢ λείπει τῷ νοήματι τὸ ἀδικεῖν. οἷον οὐκ ἐθάῤῥει τούτους ἀδικεῖν, καὶ τὸ ἑξῆς δὲ αὐτοῦ οὕτω δεῖ λαβεῖν. 21. ἐθρύλλουν] ηὔχοντο. ibid. ὅπως δήποτε] τυχηρῶς. 22. τί οὖν ὑπόλοιπον] ὑπερβατὸν καθ' ὑπέρθεσιν. 26. ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων] ἤγουν ἐχθρῶς.

31. 6. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν] ἀνθυποφορὰ τὸ δυνατὸν κεφάλαιον. et paulo ante: ἐνταῦθα τὸ μέρος τοῦ συμφέροντος τὸ ἀναγκαῖον, πληρωθέντος ἤδη τοῦ χρησίμου. 8. μὴ τοίνυν] ἐπειδὴ τοῦ ἀκροατοῦ προσδοκῶντος περὶ πολέμου ἀκούειν, αὐτὸς περὶ νομοθετῶν μέλλει λέγειν· διὰ τοῦτο τῇ προθεραπείᾳ χρῆται· νομοθέτας δὲ λέγει, τοὺς κρίνοντας τοὺς νόμους, καὶ τιθέντας νόμους καινούς. 13. περὶ τῶν θεωρικῶν] χρήματά τινα ἦν ἐν τῷ κοινῷ, ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως προσόδων συναγόμενα, ἃ πρότερον μὲν εἰς τὰς τοῦ πολέμου χρείας ἐφυλάττετο, καὶ ἐκαλεῖτο στρατηγικά· ὕστερον δὲ κατετίθετο εἴς τε τὰς δημοσίας κατασκευὰς καὶ διανομὰς τῶν πολιτῶν· ἦν δὲ τὸ μὲν πρότερον νομισθὲν δραχμὴ τῆς θέας· ὅθεν καὶ θεωρικὰ ἐκλήθη· Φιλῖνος δέ φησιν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐκλήθη θεωρικὰ, διότι τῶν διονυσίων ὑπογείων ὄντων διένειμεν Εὔβουλος εἰς τὴν θυσίαν, ἵνα πάντες ἑορτάζωσι, καὶ μηδεὶς ἀπολείπηται δι' ἔνδειαν ἀναλωμάτων. ἄλλοτε δὲ ἄλλως ὡρίζετο τὸ διδόμενον εἴς τε τὰς θέας, καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὰς ἑορτάς. οὐκ ἐξῆν δὲ τοῖς ἀποδημοῦσι τὰ θεωρικὰ λαμβάνειν. ἦν δὲ καὶ ἀρχή τις ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ, ὡς Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος δηλοῖ. 23. ἄλλως τε

καὶ

καὶ τούτου μόνου περιγίγνεσθαι μέλλοντος] ἀντιπίπτον λύει, ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅτι πῶς αὐτὸς ὀκνεῖς ὁ φιλόπολις τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως θάνατον, ὡς Κόδρος, ὁ βασιλεὺς Ἀθηναίων καὶ τοῦ Λεὼ θυγατέρες, ἐπάγει, ὅτι εἰ κἀκεῖνοι ἔπιπτον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἀλλ' εἶχον παραμυθίαν τοῦ θανάτου, τὸ χρησιμεύειν τοῖς πράγμασιν· ἐγὼ δὲ, ἐὰν ἀποθάνω νῦν, οὐ μόνον οὐκ ὠφελήσω, ἀλλὰ καὶ βλάψω τοῖς πράγμασι μᾶλλον, φοβερώτερον καταστήσας τὸ βῆμα τοῖς βουλομένοις παῤῥησιάζεσθαι.

32. 11. εἰ γὰρ αὐτάρκη] καθ' ὑπόθεσιν τὸ σχῆμα. 17. ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει] ἐπίκρισις. ibid. τὸ γὰρ πράττειν] γνώμη ἐνθυμηματική. 22. ὀξύτατοι] ἐκ τούτου ἔστι μαθεῖν, ὅτι εἰ καὶ βάναυσοί τινες ἦσαν τὴν τέχνην καὶ κάπηλοι, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι ἀκροαταὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ δικασταὶ, ἀλλ' οὖν γε Ἀθηναῖοι ὄντες καὶ σοφοὶ τὴν φύσιν ἐνόουν τὰ παρὰ τῶν ῥητόρων λεγόμενα. 23. τίνα γὰρ χρόνον, ἢ τίνα καιρὸν] ἀνακεφαλαίωσις κατὰ ἀναποδισμόν· τὸ δὲ χρόνον ἢ καιρὸν ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτό. ἢ χρόνον μὲν λέγει πάντα, ὃν πολεμοῦσι Φιλίππῳ, καιρὸν δὲ τὸν νῦν, εἰς ὃν πολεμοῦσιν αὐτῷ διὰ τοὺς Ὀλυνθίους.

33. 1. οὐκ ἐχθρός; κ. τ. λ.] σφοδρὰ καὶ κατ' ἔννοιαν καὶ κατὰ σχῆμα τὰ κῶλα, ἢ μᾶλλον τὰ κόμματα. 2. ὁ βάρβαρος] ὑβρίσαι τοῦτον βουλόμενος καλεῖ αὐτὸν βάρβαρον· ἐπεὶ τὸ ἀληθὲς σκοπήσει, εὑρήσει αὐτὸν Ἕλληνα Ἀργεῖον, καὶ ἀπὸ Ἡρακλέους τὸ γένος καταγόμενον, ὡς πάντες οἱ ἱστορικοὶ μαρτυροῦσιν, ἀμέλει καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Ἀλέξανδρον, μικρὸν κομιδῆ ὄντα, ἀναγαγὼν εἰς τὸ Ἄργος μιᾷ φυλῇ τῶν ἐν τῷ Ἄργει ἐνέγραψεν. 9. πάντων μᾶλλον] ἤπερ ἑαυτοῦ. 12. καὶ νῦν οὐ λέγει τις] εἰς ἑαυτὸν ἀποτείνεται ὁ ῥήτωρ. 14. ἀγαθῇ τύχῃ] ἡδομένου ὥσπερ καὶ συνευχομένου αὐτοῖς τὰ κάλλιστα τὸ ῥῆμα, ἵνα δείξῃ, ὅτι οὐ διαφωνεῖται τοῖς ἄλλοις ῥήτορσιν. 26. ἂν τὰ

τὰ παρόντα ἀναλώσῃ] σημείωσαι· παρίσωσις κατὰ τὸ τέλος.

34. 1. τὰ δὲ πράγματα πολλάκις] καλῶς ὁ προσδιορισμός· ἔστι γὰρ ἐνίοτε καὶ οὕτως ἡμῖν ἐκβαίνειν τὰ πράγματα, ὡς καὶ νομίζομεν εἶναι συνετῶν· τὸ δὲ γενναίων οὐκ ἰσχυρῶν λέγει, ἀλλ' ἐλευθέρων καὶ εὐγενῶν. 5. οὔτοι σωφρόνων] τραχεῖα μὲν ἡ ἔννοια· ἐν δὲ τῷ καθόλου λεχθεῖσα λειοτέρως πως γίνεται· μελετᾷ δὲ τὸ δυνατὸν κεφάλαιον· λέγει γὰρ, ὅτι οὐ δίκαιόν ἐστιν, ἐπὶ μὲν Ἕλλησι στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Φίλιππον, βάρβαρον ὄντα, μὴ καὶ ὅτι δίκαιόν ἐστι ἐμμένειν οἷς ἐψηφισάμεθα, τουτέστι τὸ βοηθεῖν τοῖς Ὀλυνθίοις. 7. ἐπὶ μὲν Κορινθίους καὶ Μεγαρέας] Ἕλληνας ὄντας. 11. οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαι] ἐπιδιόρθωσις. 17. ἀκούω, ὥσπερ ἴσως καὶ ὑμεῖς] ἐπὶ μὲν αὐτῶν τέθεικε τὸ ἴσως· ἐπὶ δὲ ἑαυτοῦ τὸ ἀκούω, ὡς ἀκριβεστέρου αὐτῶν καὶ πλέον περιεργαζομένου τὰ τῶν προγόνων, οἷα δὴ καὶ τὰ ἐκείνων ζηλοῦντος· τινὲς δὲ ἐξηγοῦνται τὸ ἴσως πρὸς τὴν ἀκοὴν, ὅτι καί τινες ἦσαν ἴσως μὴ μόνον ἀκοῇ εἰδότες τὰ τῶν προγόνων, ἀλλὰ καὶ τῇ θέᾳ, διὰ τὸ μακρόβιον ἑαυτῶν. 21. τὸν Περικλέα] διὰ τί μὴ τὸν Περικλέα δεύτερον τέθεικε, πρεσβύτερον ὄντα τοῦ τε Νικίου καὶ Δημοσθένους; ὅτι τοὺς ἄκρους κατ' ἀρετὴν ἐν ἄκροις ἔταξε, τοὺς δὲ μέσους ἐν μέσοις. διὰ τί δὲ μὴ καὶ Θεμιστοκλέους καὶ Μιλτιάδου ἐμνήσθη; ἐπειδὴ ἐκεῖνοι μὲν κατὰ βαρβάρων εὐδοκίμησαν, οὗτοι δὲ κατὰ τὴν πολιτείαν. 22. οἱ διερωτῶντες] ἀντὶ τοῦ διόλου ἐρωτῶντες. 23. προπέποται τῆς παραυτίκα ἡδονῆς καὶ χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα] ἀντὶ τοῦ τῷ λόγῳ τῶν ἡδέων ἀντιδεδώρηται τῆς πόλεως ἡ ἀπώλεια· ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ προπίνειν ἐν τοῖς συμποσίοις [in edit. Pariſ. τοῖς deeſt] ὅταν τις χάριν ὁμολογῶν τινι δεξιωσάμενος αὐτὸν τῷ πόματι μετὰ τοῦ ποτοῦ χαρίσηται αὐτῷ, καὶ τὸ ποτήριον ἀργυροῦν ὂν ἢ χρυσοῦν.

35. 3. οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς] τί οὖν οἱ πρόγονοι ἐμίσουν αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐφίλουν; ἐπάγει εὐθὺς, ὅτι ἐφίλουν· ἀλλ' οὐχ ὡς οὗτοι οἱ προδόται· οὗτοι γὰρ φιλοῦσι τὸ δοκεῖν, καὶ χαρίζονται ἐπὶ τῷ ἀπολέσαι τὰ πράγματα. 5. πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη] πῶς τετταράκοντα καὶ πέντε νῦν εἰπὼν, ἐν ἑτέρῳ λόγῳ τρία καὶ ἑβδομήκοντα ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων φησί; δεῖ γὰρ εἶναι ἐγγὺς τὸν ἀριθμὸν, οἷον ὁ παῖς οὗτος, οὐδαμῶς τις εἴποι, ὅτι τριῶν ἐτῶν ἐστιν, ἢ εἴκοσιν, ἀλλὰ τριῶν, ἢ τεσσάρων, ἢ πέντε· ἐγγὺς γὰρ ὁ ἀριθμός· λέγομεν οὖν, ὅτι προσέθηκεν ἐνταῦθα τὸ ἑκόντων· [verſ. 6.] τὰ γὰρ ἄλλα ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἔτη ἀκόντων αὐτῶν ἦρξαν, διὰ τὸ ἐπαχθῶς φέρεσθαι τοῖς Ἕλλησι τοὺς Ἀθηναίους. ibid. τῶν Ἑλλήνων] μνημονεύει τούτων Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορίᾳ. 7. ὑπήκουε δὲ] καὶ μέντοι καὶ φόρους ἤνεγκεν αὐτοῖς Περδίκκας, ὁ θεῖος Ἀμύντου, ἀδελφὸς Φιλίππου, τοῦ πατρὸς Φιλίππου, ὥς φησι Διόδωρος· Ἀλεξάνδρου γὰρ τοῦ φιλέλληνος, τοῦ γενομένου ἐπὶ τῶν Μηδικῶν, δύο παῖδες, Περδίκκας καὶ Φίλιππος· ἐπολέμησαν οὖν πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοι [ſine οἱ]. ibid. ταύτην τὴν χώραν] τὴν Μακεδονίαν. 11. κρείττω τὴν ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν] διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῶν πράξεων· οἱ γὰρ φθονοῦντες ἢ τοῖς ἴσοις φθονοῦσιν, ἢ τοῖς μικρῷ μείζοσιν, οὐ μὴν τοῖς πάνυ ὑπερβάλλουσιν. 14. ὁποῖοι] ὅ ἐστι, πῶς διέκειντο, κοινῶς πάντα πράττοντες εἰς τὰ δημόσια αὐτῶν· εἶτα καὶ ἐχρήσατο, πῶς ἕκαστος ἰδίᾳ ἐβίου. 17. ἀναθημάτων] ταῦτα πάντα ἐποίησαν, καὶ ἀνέθησαν ἀπὸ τῶν λαφύρων τῶν Περσικῶν, τὸν δίφρον τὸν ἀργυρόποδα τοῦ Ξέρξου, καὶ τὸν ἀκινάκην τὸν Μαρδονίου, καὶ τὰ προπάλαια [ſic] τῆς πόλεως κατεσκεύασαν, καὶ τὴν χαλκῆν Ἀθηνᾶν, καὶ τὴν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος. vlt. ὑπὸ τῶν χρηστῶν] ἐμπερίβολον τὰ χωρίον διὰ τὸν πλαγιασμόν.

36. 4. ἀσχόλων ὄντων] διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον. 12. τηλικοῦτον] φοβήσας αὐτοὺς διὰ τὸ εἰπεῖν τηλικοῦτον· πάλιν ἐπάγει τὴν θεραπείαν διὰ τοῦ εἰπεῖν, ὅτι ἡμεῖς αὐτὸν ἠσκήσαμεν· εἰ δὲ αὐτοὶ αὐτὸν ἤσκησαν, οὐκοῦν καὶ καθελεῖν δυνήσονται; 14. ταῦτα] τὰ ἐκ τῆς πόλεως. 18. λήρους] λήρους λέγει εὐτελῆ τινά, ἀπὸ τοῦ λήρου, τοῦ φλυαροῦ καὶ περιττοῦ.

37. 2. ὑμεῖς δὲ ὁ δῆμος] ἐμφαντικὸν τὸ ὑμεῖς· ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, οἱ αὐτόχθονες, ὑμεῖς καὶ πάλαι τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνες, νῦν [hic addit P. δὲ] δοῦλοι τῶν ῥητόρων γεγένησθε· τὸ δὲ ἐκνενευρισμένοι, [verſ. 3.] τῶν νεύρων ἀφῃρημένοι· νεῦρα δὲ καὶ δύναμιν τῆς πόλεως τοὺς συμμάχους καλεῖ· τὸ δὲ περιῃρημένοι [ibid.] ἀπὸ μεταφορᾶς μέρους σώματος εἶπε τὴν λέξιν, ἐμμένων τῇ τροπῇ τοῦ ἐκνενευρισμένοι. 8. καθείρξαντες] οἷον συγκλείσαντες, καὶ μὴ ἐῶντες πολεμεῖν· εἶπε δέ, ὡς ἐπὶ δεσμουμένων θηρίων τὴν λέξιν· διὸ ἐπάγει τὸ καὶ τιθασσεύουσι [verſ. 9.] καὶ τὸ χειροήθεις. [ibid.] ταῦτα γὰρ πάντα ἐπὶ θηρίων εἰώθαμεν ποιεῖν, ἡμεροῦντες αὐτά: καὶ τὸ ἐπάγουσι δὲ ὡς ἐπὶ θηρίων εἶπεν· εἰώθασι μὲν γὰρ καὶ τὰ θηρία οὕτως ἐξημεροῦν, διὰ τοῦ τὴν χεῖρα τοῖς σώμασιν αὐτῶν ἐπάγειν, οἱονεὶ κολακεύοντες αὐτὰ διὰ τοῦ χειροτριβεῖν. 14. μὰ τὴν Δήμητρα] ἐπειδὴ κατὰ τῆς Δήμητρος ὄμνυσιν, εἰκὸς ἦν· ᾔσθετο αὐτοὺς ὀργίλους γινομένους, διὰ τὸ πολλὰ αὐτοῖς ἐπιτιμῆσαι, τὴν Δήμητραν ἀποκαλεῖται, ἡμέρους αὐτοὺς ἀπεργάσασθαι, τὴν καὶ τῶν ἡμέρων σιτίων αἰτίαν γενομένην αὐτοῖς. 22. ἴσως ἂν ἴσως] τεχνικὸς ὁ διπλασιασμός· οὔτε γὰρ φανερῶς ἀπεφήνατο· ἀλαζονικὸν γὰρ τοῦτο καὶ ἐπισφαλές· οὔτε μόνῳ τούτῳ [P. τούτων] ἠρκέσθη· ἀλλὰ διπλασιασμῷ κέχρηται πρὸς βεβαίωσιν καὶ ἀκρίβειαν· οὐδεὶς γὰρ συμβούλου πείθεται διστάζοντος. τινὲς δὲ χαριέντως αὐτὸ ἀναγινώσκοντες [P. ἀπογινώσκοντες αὐτὸ] ἐξηγοῦνται οὕτως· τὸ δεύτερον ἴσως ὡς ἐπανορθωτικῶς [ſic] λαμβάνοντες τοῦ προτέρου,

ὡς

ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν ἐπιτιμῶν ἑαυτῷ εἰπόντι ἴσως. μᾶλλον γὰρ ἀκριβῶς τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσασθαι. [ſic]

38. 1. οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις;] ἀνθυποφορὰ τὸ σχῆμα, οἷον ἵν' ὡς δοῦλοι λάβωμεν μισθὸν, καὶ οὕτως πολεμοῦμεν [P. πολεμῶμεν]· τοῦτο γὰρ ἠνίξατο εὐτάκτως, ὅτι δεῖ λαβεῖν τὰ θεωρικὰ εἰς μισθὸν πολέμου· εἶτα ἐπειδὴ ἐδόκει ἐφύβριστον εἶναι τὸ ὄνομα τῆς μισθοφορίας· [P. μισθοφορᾶς] μεταβάλλει, καὶ σύνταξιν αὐτὴν καλεῖ· τῷ δὲ ἔργῳ καὶ τῷ ἀληθεῖ τὴν αὐτὴν καλεῖ καὶ σύνταξιν, καὶ μισθοφορίαν· καὶ γὰρ καὶ ἐν τῇ συντάξει μισθός ἐστιν ὁ παρεχόμενος· ὡσανεὶ ἔλεγε· μισθοφορὰν καλῶ, οὐχ ἣν ὑμεῖς νομίζετε παρεχομένην τοῖς δούλοις, ἀλλὰ τὴν παρεχομένην τοῖς ἐλευθέροις, ὑπὲρ τοῦ λαμβάνειν καὶ ποιεῖν τὰ δέοντα· τὸ δὲ ἁπάντων [verſ. 3.] ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν πραγμάτων, καὶ ἐν πολέμῳ, καὶ ἐν εἰρήνῃ· βούλεται γὰρ, ἐπειδὴ ὁρᾷ αὐτοὺς μὴ βουλομένους λῦσαι τὰ θεωρικὰ, λαμβάνειν αὐτὰ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ ἀρκεῖσθαι, καὶ μὴ ζητεῖν πλεῖον τὰ ἐν πολέμῳ. κοινῶν δέ φησι [verſ. 3.] τῶν δημοσίων. 8. τὰ νῦν] ἀντὶ τοῦ πόλεμον· ὅρα δὲ, πῶς τὸ ὄνομα τοῦ πολέμου ἀποκρύπτεται. 10. ἔστι τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν] καὶ τίς ἐστιν ἔξω τῆς καθολικῆς, οἷον νέων, ἀνδρῶν, γερόντων, εἰ μὴ ἄρα οἱ τελευτήσαντες; λέγομεν οὖν, ὅτι ἡλικίαν ἐκάλουν ἐξαιρέτως τὴν τῶν δυναμένων πονεῖν. ὁ τοίνυν ταύτης ὢν ἔξω τῆς ἡλικίας, γέρων ἂν ὑπάρχοι. 13. οὔτ' ἀφελὼν] τῶν θεωρικῶν δηλονότι. 20. ἀπορεῖν] ἀπορεῖν καλεῖ τὸ λαμβάνειν τοὺς δύο ὀβολοὺς, καὶ ἐξὸν πλουτεῖν ἀπὸ [P. ἐκ] τοῦ πολέμου. ibid. τοῦ δεῖνος] τοῦ Χάρητος. 22. οὐχὶ μέμφομαι] ἐπειδὴ διεβάλλετο τὸ ξενικὸν ἄνω· ξενικῷ γὰρ ἐκέχρητο ὁ Χάρης. ὡσανεὶ εἰ ἔλεγεν· ἐπαινῶ τὸν Χάρητα πονοῦντα πονοῦντα [ſic] ἀεὶ καὶ μετὰ ξένων· ἀλλ' οὖν γε προκρίνω τοὺς ἐκ τῆς πόλεως στρατιώτας. 26. τῆς ἀρετῆς] ἡ ἀρετὴ τῆς τάξεως τὸ ἡγεμονεύειν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ δι' ἑαυτῶν εἰς τοὺς πολέμους ἐξιέναι.

In Philippicam primam.

40. 1. εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος] τὸ προοίμιον οὐκ ἀπὸ τȣ̃ πράγματος, ἀλλ' ἀπὸ τȣ̃ προσώπου· ἀναςάντος γὰρ αὐτοῦ πρὸ τῶν πρεσβυτέρων, ἐδυσχέραινόν τινες· ἃ δὴ καὶ θεραπεύει. τὸ δὲ σχῆμα οἱ μὲν καλοῦσι διπλȣ̃ν μερισμὸν, οἱ δὲ μερισμόν τε καὶ ὑπομερισμόν. εἰρηκὼς γὰρ πρότερον δύο μὲν, ἐπήγαγε δύο δέ. ἐπιφέρȣσι δὲ αὐτȣ̀ς πολλάκις ȣ̓ κατὰ τάξιν, ἀλλὰ πρὸς τὸ πρῶτον τὸ τελευταῖον. ὅτι ἐν τῷ περὶ τῆς περιβολῆς λέγει Ἑρμογένης, τῆς ἰδέας τὴν κατασκευὴν προτέραν εἶναι τῆς προτάσεως. τὸ γὰρ εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προȣ̓τίθετο λέγειν, καὶ τὰ λοιπὰ, ἔςιν ἡ κατασκευή· τὸ δὲ, ἐπειδὴ περὶ ὧν πολλάκις, καὶ τὰ λοιπὰ, ἔςιν ἡ πρότασις. πρότασις γάρ ἐςιν, ὅτι δεῖ καὶ νεωτέρου ὄντος πρώτου λέγοντος ἀνέχεσθαι· αἱ δὲ ταύτης κατασκευαὶ, ὅτι μηδὲν τῶν δεόντων οἱ εἰωθότες, ἤτοι οἱ πρεσβύτεροι εἰρήκασιν. ὁ δὲ σοφιςὴς, Ἀσκληπιὸς, κατασκευὴν εἶναι λέγει ἄνευ προτάσεως. ὁ δὲ Ἰσοκράτης ἐν τῷ τȣ̃ Ἀρχιδάμου τὴν πρότασιν πρώτην ποιήσας, ἐπήνεγκε τὴν κατασκευὴν, οἷον· ἴσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζȣσιν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκὼς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις, ὡς ȣ̓κ οἶδ', εἴ τις τῶν ἡλικιωτῶν τοσαύτην πεποίηκε τὴν μεταβολὴν τὰ ἑξῆς τȣ́τȣ. εἶτα ἡ κατασκευή· ἐγὼ δὲ, εἰ μέν τις τῶν εἰθισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν, ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκὼς, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν ἦγον. ἀπολογεῖται ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τȣ̃ προαρπάσαι τὴν τάξιν. τῶν γὰρ γερόντων ἦν τὸ βουλεύεσθαι. κατασκευάζει δὲ ἐνταῦθα, εἰ μὲν ἦν καινὸν, ἔλεγον ἂν οἱ γέροντες, ἤγουν ἡ βουλή· νῦν δὲ οὐ περὶ καινοῦ, περὶ γὰρ Φιλίππȣ βȣλευόμεθα, ὥςε ἤδη πολλάκις εἰπόντων τῶν γερόντων περὶ τȣ́του, οὐ παραχαράττω τὸν νόμον. καὶ ȣ̃τος μὲν ȣ̃τως συνελογίσατο, ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει, ὡς εἴτε παλαιὸν ἦν τὸ πρᾶγμα, εἴτε καινὸν, ἔδει τȣ̀ς γέροντας λέγειν πρώτȣς. ἐπειδὴ δὲ [hic Pariſ. addit πάνυ] τεθορύβηνται οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ

τῇ

τῇ ἀπωλείᾳ τῶν τριάκοντα δύο πόλεων τῶν Χαλκιδικῶν, καὶ ἐπὶ τῇ πολλῇ αὐξήσει τοῦ Φιλίππου, διὰ τοῦτο προαρπάσαι τὴν τάξιν ἐπεχείρησε. τὸ δὲ προὐτίθετο τινὲς μὲν ἀντὶ τοῦ προεβάλλετο, τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ προεγράφετο· ἐπειδήπερ σανίδας τινὰς ἐνέγραφον, ἐχούσας τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ ἡ σκέψις, καὶ περὶ οὗ συνεληλύθασι, καὶ προετίθουν τῇ ἐκκλησίᾳ, εἰς δὲ τὸ λέγειν ὑποςικτέον. ἰςέον δὲ, ὅτι τῷ Ἰσοκρατικῷ προοιμίῳ ἐχρήσατο τῷ ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ· κἀκεῖ γὰρ ἐπιχείρημά ἐςιν, ὅτι νέος ὢν προλαμβάνει τοὺς γέροντας. τὸ δὲ εἰωθότων [verſ. 3.] θέλει εἰπεῖν τῶν γερόντων. ὅρα δὲ, πῶς λεληθότως αὐτοὺς διέβαλε διὰ τὸ εἰπεῖν εἰωθότων, ἵνα δηλώσῃ, ὅτι μόνον ἔθος ἔχουσι πρῶτοι λέγειν, οὐ μὴν καὶ χρήσιμόν τι συμβουλεύουσι λέγοντες, ὥσπερ καὶ εὐφυῶς πάλιν διαβάλλει, ἐν τῷ εἰπεῖν ὑπὲρ ὧν πολλάκις· [verſ. 6.] ὑποφαίνει γὰρ, ὅτι πολλάκις μὲν εἰρήκασιν, οὐδὲν δὲ ἤνυσαν. 10. πρῶτον μὲν οὖν] ἀπὸ θεραπείας ἡ εἰσβολὴ τῶν ἀγώνων. 13. ὃ γάρ ἐςι χείριςον] τὸ σχῆμα παρὰ προσδοκίαν· οἱ δὲ λέγοντες, δεύτερον εἶναι προοίμιον, τοῦτο λέγουσιν εἶναι κατασκευὴν αὐτοῦ. 14. τί οὖν ἐςι τοῦτο] τὸ ἐνθύμημα ἐκ τοῦ παραδόξου. 19. ἐνθυμητέον] καλῶς ἐπήγαγε τοῦτο τὸ παράδειγμα. εἰώθασι γὰρ οἱ ἄνθρωποι διὰ τῶν ὁμοίων παθημάτων ἐπελαφρύνεσθαι. μερίζει δὲ τὸν λόγον εἰς δύο, εἴς τε νεωτέρους, μὴ εἰδότας τὰ παλαιὰ, καὶ ὀφείλοντας αὐτὰ παρὰ τῶν πρεσβυτέρων μανθάνειν, καὶ εἰς γέροντας, εἰδότας μὲν τὰ παλαιὰ, χρήζοντας δὲ ὅμως καὶ ἀναμνήσεως.

41. 6. τῇ νῦν ὕβρει] ἐντελίζει πάλιν τὸν Φίλιππον, διὰ τοῦ ὕβριν μόνον καλέσαι αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ᾽ οὐχὶ πόλεμον, καὶ ἅμα τοὺς Ἀθηναίους πρὸς πόλεμον διηρέθισεν, οἷς οὐδὲν ἐπαχθέςερον τῆς ὕβρεως. 17. εἰ τοίνυν] καθ᾽ ὑπόθεσιν τὸ σχῆμα. 22. ἀλλ᾽ εἶδεν (ſic)] τοῦτο οὐκ ἔςι τοσοῦτον ἐπαινοῦντος τὸν Φίλιππον, ὅσον ἐπιτιμῶντα (ſic) τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι ἅπαν ἔδει αὐτοὺς ποιῆσαι, Φίλιππος προλαμβάνει ποιῶν. (ſic)

42. 1. τȣτοις ἐθέλȣσιν] ἐπειδὴ ἀνωτέρω ἐφόβησεν αὐτȣς, εἰπὼν αὐτὸν τὸν Φίλιππον ἰσχυρὸν, διὰ τὸ ἔχειν συμμάχȣς, ἐπήγαγε τȣτο παραμυθȣμενος, ὡς ὅτι ἐὰν καὶ [haec vox καὶ in Pariſ. deeſt] αὐτοὶ ἐθέλωσι πρᾶξαι, εὐχερῶς αὐτὸν καθαιρήσȣσιν· ἄξιον δὲ ζητῆσαι, πῶς ἀλλαχοῦ καθελὼν αὐτȣ τὴν δύναμιν, διὰ τȣ εἰπεῖν, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτοῦ ἀφίϛανται, καὶ νῦν λέγει, ὅτι πολλȣς ἔχει συμμάχους; λέγομεν οὖν, ὅτι τὸν τρόπον διέξεισι τῶν ὑπηκόων· εἰ γὰρ καὶ μισȣσι καὶ φοβȣνται τοὺς δυνατοὺς, ἀλλ' ἐν ὅσῳ μὴ πράττȣσί τι οἱ ἀγαθοὶ διὰ τὴν ῥαθυμίαν, ἀνάγκη προστρέχȣσι τοῖς δυνατοῖς, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ῥαθύμων ὄντες πάθωσι μετ' αὐτῶν. εἰ δέ ποτε οἱ ἀγαθοὶ σπȣδάσȣσι, καὶ τὴν ῥαθυμίαν ἀποθέσθαι θελήσȣσιν, εὐθέως πρὸς αὐτοὺς ἀποϛήσονται. 7. πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν] εἰρωνεία ἐϛὶν ἐναντίον τῆς ἀλαζονείας· ἀλαζονεύεσθαι μὲν γὰρ, τὸ πλείονα ἐπαγγέλλεσθαι δύνασθαι ποιεῖν, ἤπερ δύναιντο· εἰρωνεία δὲ, τὸ ἐλάττονα λέγειν δύνασθαι ποιεῖν, ἂν τις δεδύνηται. 16. ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον, καὶ δέδιεν, — καὶ φθονεῖ] μισεῖ μὲν, ὁ ἤδη πεπονθὼς κακῶς, δέδιε δὲ, ὁ μηδέπω μὲν ὑπομείνας, προσδοκῶν δὲ, φθονεῖ δὲ, ὁ ὁρῶν οὕτως τὰς πόλεις καταϛρεφομένας. 21. κατέπτηχε] ταπεινȣται· ȣ̓́τε γὰρ ὁ μισῶν βλάπτει, διὰ τὸ ἡμᾶς ῥαθυμεῖν, ȣ̓́τε ὁ δεδιὼς, ἕτερόν τι φρονῆσαι δύναται· ἐπισφαλὲς γάρ· ȣ̓́τε ὁ βασκαίνων ἀντιϛῆναι· ἀδύνατον γάρ. ἀντιπίπτον δὲ λύει· ἵνα γὰρ μή τις εἴπῃ, πῶς ȣ̓̃ν, εἰ μισȣσιν αὐτὸν, ȣ̓κ ἀφίϛανται αὐτοὶ αὐτȣ, ἐπάγει, ὅτι ἄκοντες καὶ φοβȣμενοί εἰσιν ἀπ' ἐκείνου, διὰ τὸ μὴ εὑρίσκειν τινὰ καταφυγὴν πρὸς ἡμᾶς ῥαθυμίᾳ κατεχομένους, καὶ μὴν ἤδη ἐπείσθησαν αὐτῷ, καὶ ἔπεμψαν βοήθειαν εἰς (ſic) Ὀλυνθίους· πῶς ȣ̓̃ν ῥαθύμȣς αὐτοὺς καλεῖ, καθὸ μηδὲν ἑκόντες ποιȣσιν, εἰ μή τις αὐτοῖς ἐπιτιμήσει, διὰ τȣ συμβȣλεύειν καὶ πείσει [P. πείθειν] ποιεῖν. 25. ἀσελγείας] ἀσέλγεια κοινῶς καλεῖται

πᾶσα

πᾶσα ὕβρις, ἐχ ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια μόνον. 26. τῦ πράττειν] ἐκ εἶπεν ἁπλῶς πολεμεῖν, ἀλλὰ κοινοτέρῳ ὀνόματι ἐχρήσατο τοῦ πράττειν, οἷον τοῦ ψηφίζεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ γεωργεῖν, καὶ τῶν λοιπῶν.

43. 1. περισοιχίζεται] ἐκ μεταφορᾶς τῶν κυνηγετῶν· κατὰ γὰρ τὰς ἐκδρομὰς τῶν θηρίων, ὀρθὰ ξύλα ἱςᾶσιν, ἃ καλῦσι σοίχους, ἢ σόχυς, καταπεταννύντες αὐτῶν δίκτυα, ἵνα, ἐὰν αὐτὺς ἐκφύγῃ τὰ θηρία, εἰς τὰ δίκτυα ἐμπέσῃ. ἔνια δὲ τῶν ἀντιγράφων περισχοινίζεται ἔχει. 4. ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι] εἰπὼν τὸν μὲν, ἐκ ἐπήγαγε τὸν δέ· ἐπειδὴ ἔμελλεν ἐπιφέρειν, ὑμεῖς δὲ αὐτὴν ἐχ ἡγεῖσθε αἰσχύνην, ὅπερ ἦν ὑβριςικὸν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μὲν ἀποσιωπᾷ, [P. σιωπᾷ ſimplex] ἄλλο δὲ ἐπιφέρει τούτου ὅμοιον. 7. εἰπέ μοι] δέον εἰπεῖν εἴπατέ μοι, πρὸς τὸ βέλεσθε, εἰπέ μοι εἶπεν Ἀττικῶς. ibid. ad πυνθάνεσθαι verba κατὰ τὴν ἀγορὰν, quae in edit. Pariſ. in ipſo texto reperiuntur, in codice Bauar. ad marginem pro ſcholio ſunt adſcripta. 8. γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον] τοιῦτοι γὰρ οἱ ἄνθρωποι· ἀεὶ τῶν καινοτέρων ὀρέγονται. 14. παρὰ τὴν αὐτῦ ῥώμην τοσῦτον ἐπηύξηται] καλῶς ἠσφαλίσατο διὰ τὸ πιθανόν· ὐ γὰρ πάντως πάντα διὰ τῆς ῥᾳθυμίας Ἀθηναίων, ἀλλὰ καὶ τινὰ διὰ τῆς αὐτῶν ῥώμης κατώρθουν. 25. πεπεισμένων] ἀντὶ τῦ πεισθέντων. τοιῦτος δὲ ὁ Δημοσθένης, τὰ ἀμφιβαλλόμενα λαμβάνων, ὡς ὁμολογύμενα. 26. τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς] τὸ δυνατὸν κεφάλαιον.

44. 7. τῇ νυνὶ βοηθείᾳ] ἄλλο πανταχῦ βοήθεια καλεῖ, καὶ ἄλλο παρασκευή. βοήθειαν μὲν τὴν πεμπομένην μετὰ πράγματος, παρασκευὴν δὲ τὴν ἀποςελλομένην ἐξ ἀρχῆς, [duo poſtrema vocabula in Pariſ. deſunt] πρὸς τὸ φυλάξαι τὰς πόλεις. 9. τίς ποριςθεῖσα παρασκευὴ καὶ πόση] ξενικὴ, ἢ πολιτική. πάλιν πόσους δεῖ εἶναι ςρατιώτας, καὶ πόθεν μέλλουσιν, ἔχειν τὰς τροφάς; 14. ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις]

ἢ ὅτι διαλυσόμεθα, ἢ περιγενησόμεθα τῶν ἐχθρῶν. 27. εἰς Ἁλίαρτον] ὅτι τὸ ἐν Ἁλιάρτῳ πρὸ ἓξ ἐτῶν ἐγένετο, τὸ δὲ ἐν Εὐβοίᾳ πρὸ τριῶν, ὅτε καὶ ὁ ῥήτωρ ἐτριηράρχει· ἢ ὅτι πρὸ πολλῶν ἐτῶν γέγονεν ἡ ἐν Ἁλιάρτῳ μάχη· ὅθεν εἶπε καὶ τὰ τελευταῖα. τελευταῖα μὲν, ὡς πρὸς ταύτας τὰς στρατείας, πρώην δὲ, ὡς πρὸς τὸν χρόνον, καθ᾽ ὃν ἐλέγετο ὁ λόγος. τὸ δὲ Ἁλίαρτος ἀρσενικῶς, ὡς καὶ Ὅμηρος· καὶ ποιῆεν (ſic) Ἁλίαρτον.

45. 11. μή μοι μυρίους] τὸ σχῆμα ἀποτρεπτικὸν πνεύματος.

46. 19. ξενικὸν] οἱ ξενικοὶ μισθοφόροι τὸ παράπαν εἰώθασι χρησιμεύειν ἐν πολέμοις, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι μὴ βουλόμενοι δι᾽ ἑαυτῶν πολεμεῖν πρὸς Κορινθίους, διὰ τὸν κίνδυνον, μισθούμενοι ξένους εἰς τὸν πόλεμον, ἔτρεφον αὐτούς. τοῦτο δὲ ἐν πολλοῖς τῶν πολέμων διεπράττοντο, ὅπερ ξενικὸν ἐκάλουν.

48. 16. ἃ μὲν ἡμεῖς] ἐντεῦθεν Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἑτέρου λόγου εἶναι ἀρχήν. προοίμιον δὲ, φησὶν, οὐκ ἔχει, ἐπειδὴ δευτερολογία ἐστὶν, ἐν αἷς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐκ εἰσὶ προοίμια. 26. φυλάξας τοὺς ἐτησίας] ἐτησίαι οἱ ἄνεμοι, οἱ κατ᾽ ἔτος πνέοντες· πνέουσι δὲ ἐν ἀκμῇ τοῦ θέρους, διότι ὁ ἥλιος μετεωρότερος, καὶ ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν τόπων ἀρκτικώτερος γινόμενος λύει τὰ ὑγρὰ τὰ ἐν ταῖς ἄρκτοις· λυόμενα δὲ ταῦτα ἐξαεροῦται, καὶ πνευματοῦται, καὶ ἐκ τούτων γίνονται οἱ ἐτησίαι, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρκτώων τόπων φέρονται ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν, ἃ προσπίπτει τοῖς ὑψηλοτέροις ὄρεσι τῆς Αἰθιοπίας, καὶ πολλὰ καὶ ἀθρόα γινόμενα ἀπεργάζονται (ſic) ὑετοὺς, καὶ ἐκ τῶν ὑετῶν τούτων πληθωρεῖται ὁ Νεῖλος τοῦ θέρους, ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν καὶ ξηρῶν τόπων ῥέων· ἐτήσιος [P. ἐτησίας δὲ] ὁ κατ᾽ ἔτος.

50. 8. εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων] ἀπόστολος, ὁ μετὰ στρατιᾶς ἀποστελλόμενος εἰς πόλεμον παρασκευῆς·

καὶ

καὶ ἀποςελλόμενοι, οὐ μόνον [P. μόνοι] οἱ πεμπόμενοι ἐκ προςαγμάτων τῶν ἀπολυόντων, ἀλλὰ καὶ οἱ πεμπόμενοι, ἀποδημεῖν μέλλοντες, ἀποςελλόμενοι ἐλέχθησαν. καὶ ἀποσολεῖς, οἱ ἐπὶ τῆς ἐκπομπῆς τῶν τριήρων ἀποδεδειγμένοι· ἀπόσολοι δὲ, αἱ τῶν νεῶν ἐκπομπαί· ἀποσολαὶ δὲ, αἱ ἀποπέμψεις, τὰ δῶρα· οὕτω γὰρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος· τῶν δὲ πλοίων τὰ μὲν συντριβόμενα ταῖς ἀποςολαῖς, τȣτέςι ταῖς ἀποπέμψεσιν.

52. 24. παρὰ τοῦ δεῖνος (ad hæc enim verba hoc Scholion in cod. Bav. ſcriptum eſt)] πολιτικῆς δυνάμεως.

53. 7. κενὸν] τὸ λόγοις μόνον τιμώμενον [P. γινόμενον] ἄνευ πραγμάτων. 16. ἀπομίσθων] ἀπόμισθοι καὶ οἱ μὴ πεπληρωμένοι τὸν ὡμολογημένον μισθὸν, καὶ οἱ διὰ κακίαν καὶ δειλίαν μὴ ἀξιούμενοι μισθοῦ.

54. 3. ὑμῶν δὲ οἱ μὲν περιϊόντες] ἐντεῦθεν οἱ ἐπίλογοι. 15. ἀλλ' ἐὰν ἀφέντες] κατά τινας ἐντεῦθεν οἱ ἐπίλογοι. 16. ὅτι ἐχθρὸς ἄνθρωπος] τὰ τελικὰ κεφάλαια· ἐχθρὸς, τὸ ἄδικον· ἡμέτερα, τὸ ἀσύμφορον· ὕβρικε, [verſ. 17.] τὸ ἀπρεπές· καθ' ἡμῶν εὕρηται, [vrs. 18.] τὸ ἀναγκαῖον. 23. οὐ γὰρ ἄττα ποτ' ἔςαι] ὑπερβατὸν κατὰ παρένθεσιν. 26. ἐγὼ μὲν οὖν] ὁ μερικὸς ἐπίλογος.

Ad orationem de pace.

57. 1. ὁρῶ μὲν] πρότασις. Aliud: τὸ προοίμιον ἐκ τȣ̃ πράγματος, ὡς ἐκ τȣ̃ κατηγορȣ̃ντος. 3. οὐ μόνον] κατασκευή. 7. δυσκόλȣ δ' ὄντος φύσει] δευτέρα πρότασις. 10. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι] κατασκευὴ τῆς δευτέρας προτάσεως. 16. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ] συμπέρασμα τȣ̃ προοιμίȣ. 22. ἀκριβῶς δὲ εἰδὼς] δεύτερον προοίμιον.

58. 15. τὸν ὑποκριτὴν] ὑποκριτὰς ἐκάλȣν οἱ ἀρχαῖοι τȣ̀ς νῦν τραγῳδȣ̀ς λεγομένȣς τȣ̀ς ποιητὰς, οἷον τὸν Εὐριπίδην καὶ Ἀριςοφάνην, τȣ̀ς δὲ νῦν ὑποκριτάς· ȣ̃τοι δὲ

ἦσαν

ἦσαν δύο, τὸν μὲν δευτεραγωνιςὴν, τὸν δὲ τριταγωνιςὴν, αὐτὰς δὲ τὰς ποιητὰς τῶν δραμάτων τραγῳδὰς καὶ τραγῳδοδιδασκάλας.

61. 22. τὴν — ἐπικηρυκείαν] ἐπικηρυκεία φιλία ἡ ἐκ τῶν πολεμίων· τὸ περὶ φιλίας καὶ διαλλαγῶν κήρυκας πέμπειν. καὶ ἐπικηρυκεύειν, τὸ διὰ κήρυκός τινος συνθήκας καὶ πρεσβείας ποιεῖσθαι. συντάσσεται δοτικῇ.

63. 12. Ὠρωπὸν] τόπος, ἐν ᾧ ἀπέβαλε τὰς ὦπας ὁ Ὦρος.

In Philippicam ſecundam.

65. 1. ὅταν] ἐπιτιμητικὸν τὸ προοίμιον τῆς τῶν Ἀθηναίων ῥαθυμίας· ἔχει δὲ καὶ προσοχήν. 2. πράττει] πλεονεκτεῖ καὶ ἀδικεῖ. 6. αἴτιον δὲ τέτων] κατασκευή. 16. συμβαίνει δὴ] τὸ σύμπέρασμα. 17. εἰκὸς] εἰκός ἐςι τὸ πίςεως ἐχόμενον. ἐοικὸς δὲ, τὸ ἐμφερές.

68. 2. καθ' ὑμῶν] σημείωσαι τὴν σύνταξιν. πολλάκις ἀντὶ τῆς ὑπὲρ ἐκλαμβάνεται. καὶ γὰρ καὶ ὁ Θεολόγος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ςηλιτευτικῶν· κατὰ γὰρ τῶν ἀγωνιζομένων οἱ ςέφανοι, ἀντὶ τȣ̃ ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων.

In orationem de Haloneſo.

76. 1. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] τὸ προοίμιον σχετλιαςικόν. Aliud: τὸ προοίμιον κατὰ τὸν Ἑρμογένην ἐκ τῶν ἔξωθεν ἐμφαινομένων. ȣ̓ γὰρ δεῖ διὰ τὰς τȣ̃ Φιλίππȣ αἰτίας κωλύεσθαι τὰς συμβȣ́λȣς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων λέγειν. ςάσις ἄγραφος πραγματική. ibid. ȣ̓κ ἔςιν, ὅπως] πρότασις. vlt. δεινὸν γὰρ ἂν εἴη] κατασκευή.

77. 2. ἐγὼ δ' ὑμῖν] προκατασκευὴ, ἤτοι προέκθεσις τῶν κεφαλαίων. 6. Φίλιππος γὰρ] πρώτη εἰσαγωγὴ τοῦ κεφαλαίου ἐπὶ τοὺς ἀγῶνας ἀπὸ προτάσεως. 9. ἔλεγε δὲ] ὑποφορὰ, ὁ τȣ̃ ἐναντίου λόγος. 12. τȣ̃τον δὲ τὸν λόγον] τρίτη ἀντιπρότασις· ἡ τῆς λύσεως γὰρ

γὰρ ἐπαγγελία. 13. ἐ χαλεπόν ἐςιν (ad hæc enim verba cod. Bav. hoc Scholion refert, quod in edit. Pariſ. verbis ἀλλὰ μὴν ἐδ' verſ. vlt. adjectum eſt)] ὅτι πάντα τὰ τῆς ἐπιςολῆς τῇ διανοίᾳ λύει ὁ ῥήτωρ· πᾶν γὰρ ῥητὸν καὶ διανοίᾳ λύεται. ibid. ἀφελέσθαι] ἐνταῦθα ἡ τῦ κεφαλαίυ εἰσαγωγὴ ἐκ τῶν τεσσάρων πεπλήρωται, προτάσεως, ὑποφορᾶς, ἀντιπροτάσεως, λύσεως. 14. ἅπαντας γὰρ οἱ λῃςαὶ] τετάρτη λύσις ἐκ τῆς τῶν ἐπιχειρημάτων κατασκευῆς. 16. ὁ δὴ τὺς λῃςὰς τιμωρησάμενος] καθ' ὑπόθεσιν ἐκ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.

78. vlt. ἐφέσιμον] ἔφεσις, ἡ ἔγκλησις, ἡ ἀπὸ σμικρῦ εἰς μεῖζον κριτήριον προκαλυμένη.

79. 17. σύμβολα] σύμβολα λέγει τὰς δίκας, τὰς περὶ τὰ συμβόλαια τῶν ἐμπόρων. aliud: σύμβολα, τὰς συνθήκας, ἃς ἐν ἀλλήλαις αἱ πόλεις θέμεναι τάττυσι τοῖς πολίταις, ὥςε διδόναι καὶ λαμβάνειν τὰ δίκαια πολλάκι. (ſic)

80. 12. καὶ μὴ μόνον τὺς φυγάδας τὺς παρ' ἑαυτῦ εἰς Θάσον διακεκομικέναι] ἐλεγχθέντες γάρ τινες τῶν Θασίων, ὡς μέλλυσι Φιλίππῳ προδιδόναι τὰ πράγματα, ἐφυγαδεύθησαν ἐκ τῶν πολιτῶν. τύτυς ὁ Φίλιππος πείσας τὺς περὶ τὸν Χάρητα κατήγαγεν. 19. τριήρεις κατασκευάζεται] ἀντὶ τῦ κατασκευασθῆναι ποιεῖ· κυρίως γὰρ ἐπὶ μὲν τῦ δημιυργῦ λέγομεν κατασκευάζει· ἐπὶ δὲ τῦ τὰ ἀναλώματα παρέχοντος κατασκευάζεται. 22. ὧν οὐδὲν προτιμᾷ] ἀντὶ τῦ ὧν ὐδὲν φροντίζει.

82. 18. ἔλεγε δὲ] ἐπίκρισις.

84. 22. τὰς δ' ἐν Κασσωπίᾳ] σημείωσαι εἰρωνικόν. 26. σφόδρα γε] καὶ τῦτο εἰρωνικόν.

85. 27. ὥσπερ δὲ ταῦτα ἴσμεν] πάρισον.

86. 23. ἀμμορίης] κατὰ ςέρησιν τῦ μόρυ.

87. 7. ἐγκτήματα] κτῆμα ἐγκτήματι [P. ἐγκτήματος] διαφέρει· κτῆμα μὲν γάρ ἐςιν, ὅταν τις ἐν οἰκείᾳ γῇ κτήσαιτό τι χωρίον· ἔγκτημα δὲ, ὅταν ἐν ἀλλοτρίᾳ

τρίᾳ γῇ τις κτήσαιτό τι χωρίον, ὥσπερ καὶ Φωκεῖς καὶ Θετταλοὶ ἐδικάζοντο περὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ Καρδιανοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ γῆ. 9. Κάλλιππον Παιανιέα] ῥήτωρ ἦν Ἀθηναῖος. 14. διαδικάζεσθαι] ὀνειδίζειν, ἐλέγχειν. διαδικασία δέ ἐστιν, ἣν ποιοῦνταί τινες τοῖς μέλλουσι χορηγεῖν, οὓς ἂν ὁρισθῆναι βούλωνται, πότε χρὴ λειτουργεῖν αὐτούς. 22. ἆρ' οὐ μεγάλα] σημείωσαι εἰρωνικόν. 24. ἆ πολὺ] κατὰ χλευασίαν ἀναγνωστέον. 25. ἐκεῖνος μὲν γὰρ] ἐντεῦθεν ὁ ἐπίλογος.

In orationem de rebus Cherſoneſi.

90. 1. ἔδει μὲν] τὸ προοίμιον ἀπὸ συστάσεως τοῦ οἰκείου προσώπου· ἐπειδὴ γὰρ τοῦ μὲν κατηγορεῖ, τοῦ δὲ ὑπεραπολογεῖται, τὴν ὑποψίαν ἀποκρούεται τῆς τε ἔχθρας, καὶ τῆς εὐνοίας, διὰ τῆς πρὸς ἑτέρους εἰσηγήσεως. τινὲς ἐνόμισαν τὸν λόγον δικανικοῦ εἴδους, λέγοντες, ὅτι ἀπολογίαν ἔχει Διοπείθους, καὶ κατηγορίαν Φιλίππου. ὁ δὲ Ἐπιφάνιος ὁ τεχνικὸς συμβουλευτικοῦ αὐτὸν εἴδους λέγει εἶναι· ἐπειδή, φησί, τῆς κατηγορίας πλείονα τὴν συμβουλὴν ἔχει. τὸ δὲ ἀληθέστερον οὕτως· εἰ ἦν παρεστηκὼς ὅ, τε κατηγορούμενος, καὶ ὁ διώκων, καλῶς ἂν ὡς ἐν δικαστηρίῳ καὶ κρίσει αὐτῶν ὄντων, ἐλέγομεν, εἶναι τὸν λόγον εἴδους δικανικοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτε δικαστήριον ἦν, οὔτε Διοπείθης παρῆν, οὔτε Φίλιππος, ἀλλ' ὁ ῥήτωρ προσκοπῶν οὐ τὴν ἀπολογίαν Διοπείθους, οὔτε τὴν κατηγορίαν Φιλίππου, ἀλλὰ τῆς πόλεως τὸ συμφέρον συνεβούλευσε, καλῶς ἂν τὸν λόγον εἴποιμεν εἴδους εἶναι συμβουλευτικοῦ. ἔστι δὲ τὸ προοίμιον ἐξ ἐπιτιμήσεως τῶν κατὰ Διοπείθους λεγόντων. ἔννοιαν [P. εὔνοιαν] δὲ τὸ προοίμιον ἀπεργάζεται. δύο δὲ ὄντων ἐννοίας [P. εὐνοίας] τόπων, ἢ ἑαυτὸν συστῆσαι, ἢ τὸν ἀντίδικον διαβαλεῖν, ἀπὸ κοινότητος αὐτὸ ἔλαβε, διὰ δὲ τοῦ λέγειν ἄλλως τε καὶ περὶ τῶν κοινῶν, προσοχὴν τίκτει τοῖς ἀκούουσιν. 6. ἐπειδὴ δ' ἔνιοι] ἔνιοι συμπέρασμα. ὁ δὲ Ἑρμογένης ἀνταπόδοσιν λέγει αὐτό. 10. ἡ μὲν οὖν

σπουδὴ]

σπουδῇ] δεύτερον προοίμιον ἐκ τοῦ πράγματος. 14. ἐγὼ δ' ὅσα μέν τις] κατασκευή.

91. 15. τοὺς κληρούχους] κληροῦχοι ἐκαλοῦντο, οὓς Ἀθηναῖοι ἔπεμπον ἐπὶ [P. εἰς] τὰς πόλεις, ἃς ἐλάμβανον, κλήρους ἑκάστοις διανεμοῦντας· οὕτως καὶ Ἰσοκράτης ἐν πανηγυρικῷ· ἐνταῦθα δὲ κληρουχικὰ ἂν λέγοι τὰ τῶν ἐκπεμφθέντων εἰς ἑτέρας χώρας, ἥντινα δήποτε κατακληρουχίαν. (ſic) πῶς γάρ; οὐ γὰρ (ſic) οἷόντε τὸν μὲν ἐπιδημοῦντα Ἀθήνησι τριηραρχεῖν. Ἡρόδοτος δὲ κληρούχους λέγει τοὺς γεωργούς.

95. 6. οὔτε χρήματα] σημείωσαι, κατὰ κῶλον ἐπαναφορὰ τὸ οὔτε. 18. εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε] κατὰ κῶλον καὶ κόμμα ἐπαναφορά. vlt. πάντες, ὅσοι πώποτ'] σημείωσαι ὑπερβατὸν κατὰ παρένθεσιν, ὅ ἐστιν ἐπεμβολή.

96. 5. καὶ διδόασιν οἱ διδόντες] ὑπερβατὸν κατ' ἔννοιαν μέσον ἔχον τὴν αἰτίαν. 13. πόθεν γὰρ οἴεσθε] ὑπερβατὸν καθ' ὑπέρθεσιν. 22. μέλλει πολιορκεῖν] καθ' ὁμοιότητα λέξεως β. εἶδος, καὶ (ſic) κατὰ λέξιν δριμύτητος, μέλλει καὶ μέλει. pen. πινάκιον] εἰς ὃ γράφονται τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν εἰσαγγελλομένων.

97. 7. εἰσαγγελία] ἐμφανισμὸς, μήνυσις. 8. πάραλος] πάραλος μία τῶν παρ' Ἀθηναίοις πρὸς τὰς δημοσίας χρείας διαπεμπομένων τριήρων, ἀπό τινος ἥρωος τοὔνομα λαβοῦσα. πάραλος ἡ Σαλαμινία· αὗται ἱεραὶ τριήρεις δημόσιαι, ἐπὶ τὰς τῆς πόλεως χρείας πεμπόμεναι καὶ ταχυναυτοῦσαι. ἡ μὲν ὑπηρετοῦσα εἰς τὰ θεωρικὰ, ἡ δὲ εἰς τὰ δημόσια. πάραλοι δὲ, οἱ ἐν τῇ νηΐτῃ παράλῳ πλέοντες, καὶ οἱ τὴν παράλιον τῆς Ἀττικῆς κατοικοῦντες, ὥσπερ ἕτεροι πεδιάσιοι καὶ διάκριοι. παράλογος (ſic) δὲ τριήρης ἱερὰ καλεῖται, ἥτις διηνεκῶς ταῖς ἐπειγούσαις χρείαις ὑπηρέτει· ὁπότε δὲ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς μεταπέμψασθαι στρατηγὸν ἠβούλοντο, ὥσπερ Ἀλκιβιάδην ἀπὸ Σικελίας, τῇ παράλῳ ἐχρῶντο. λέγε-

ται

ται δὲ ἡ αὐτή ποτε καὶ Σαλαμινία· ὕϛερον δὲ ἄλλαι δύο προσεγένοντο αὐταῖς, Ἀντιγονίς τε καὶ Δημητριάς. 22. αἴτιον δὲ τούτων] κατὰ παρένθεσιν.

100. 11. οὐ κακῶς] σημείωσαι ἐπίκρισις.' 22. Μάϛειραν] σκόπει δὲ, μήποτε γραπτέον Βάϛειραν, ἢ Πίϛειραν, ἢ Ἐπίμαϛον. ταύτας γὰρ τὰς πολιτείας εὑρίσκομεν παρὰ Ἀναξιμένει ἐν ζ. τῶν περὶ Φίλιππον, τὴν δὲ Μάϛειραν οὐδαμοῦ. vlt. ἐν τοῖς Θρακίοις σιροῖς] τὰ κατάγεια· Θεόπομπος καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰνάχῳ· σιροὶ κριθῶν· οἶμαι δὲ, λέγειν αὐτὸν φοσσία, ἢ τὴν κέγχρον, ἄλλοι δὲ ὅμοιον κέγχρου.

103. vlt. ἡ διαδικασία] ἡ φιλονεικία· κυρίως δὲ διαδικασία ἐϛὶν ἐπιχειρημάτων ἀμφισβήτησις. ἐνταῦθα δὲ κατεχρήσατο.

104. 24. ἀποτυμπανίσαι] ἀνιλεῶς τι φονεῦσαι.

105. 22. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς] σχῆμα τὸ περὶ ἐπιμελείας καὶ κάλλους, τὸ λεγόμενον, ἡ κατὰ κῶλον ἐπαναφορά. 27. τοὺς τυράννους] τοὺς Ἀλευάδας.

108. 27. ἐν κεφαλαίῳ] ἀνακεφαλαίωσις.

In Philippicam tertiam.

110. 1. πολλῶν] πρότασις. Aliud: τὸ προοίμιον ἐκ τοῦ κατηγόρου· καταδρομὴν γὰρ ἔχει Φιλίππου, καὶ ἔχει ἐπιτίμησιν. ἔϛι δὲ καὶ τόπος ἐννοίας. 5. καὶ πάντων] κατασκευή. ibid. φησάντων] ἀντὶ τοῦ ψηφισαμένων. 7. τῆς ὕβρεως] οὐκ εἶπεν ἀδικίας, ἢ πλεονεξίας, ἀλλ' ὕβρεως, ὃ παρ' Ἀθηναίοις οὐδὲ τοῖς δούλοις ἀνεκτόν. 9. προειμένα] προδεδομένα. 10. εἰ καὶ λέγειν] πρότασις. aliud: δεύτερον προοίμιον ἐκ τοῦ ἐναντίου· τὸ δὲ σχῆμα ὡς ἐν ὑποθέσει. 14. πολλὰ μὲν οὖν ἴσως] κατασκευή.

111. 2. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι] συμπέρασμα. 4. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς] προοίμιον, μᾶλλον δὲ εἰσβολὴ τῶν ἀγώνων, καὶ προθεραπεία. 18. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν] ἐντεῦθεν τὸ συμπέρασμα.

112. 5. εἰ μὲν οὖν ἅπαντες] εἰσβολὴ τῶν ἀγώνων.

115. 7. εἰ μὴ καὶ τοὺς] ἐκ παρονομασίας· δριμεῖα λέξις. 10. ὁ γὰρ, οἷς ἂν] περίοδος κατ' εὐθεῖαν. 16. εἶτα τὸν] δριμεῖα λέξις.

118. 2. καὶ οὐ γράφει μὲν ταῦτα] ὅρα τὴν τῶν σχημάτων ποικιλίαν.

119. 2. ὑποβολιμαῖος] ὑποβολιμαῖοι, οἱ ὑποβαλλόμενοι καὶ εἰσποιητοὶ ἐπὶ τῶν χαμαιῤῥιφῶν παιδίων, ἅπερ ἑαυτῶν ἀποβάλλουσιν αἱ γυναῖκες. 10. καίτοι τι τῆς] πνεῦμα.

123. 16. τὴν ὡραίαν αὐτὴν] κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους.

124. 8. ἐκτραχηλισθῆναι] τὸ τοὺς τραχήλους συγκλασθῆναι, ἐκ τραχήλων ἐκπεσεῖν, τῶν ἐλπίδων ἐκπεσεῖν.

126. 24. οὕτω δ' ἀθλίως διέκειντο] σημείωσαι. ὑπόστασις.

127. pen. τεθνάναι γὰρ] κατὰ κῶλον ἐπαναφορά.

In Philippicam quartam.

133. 1. μανδραγόραν πεπωκόσιν] μανδραγόρας ὑπνωτικὸς καρπὸς, ἢ λήθης ποιητικός· καὶ μανδραγορίζω.

134. 15. οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον] εἰς τὸν περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ κεῖνται.

135. 7. τοῖς ἄρχουσι (ſic) βουλομένοις] ἀντὶ τοῦ ἄρχειν. ὡς ἐν τῷ τέλει τοῦ περὶ συντάξεως λόγου· ὑμᾶς οὖν ὑπάρξαι δεῖ χρηστὰ βουλομένους, καὶ πάντα ἕξει καλῶς, ἀντὶ τοῦ δεῖ χρηστὰ βούλεσθαι. ἢ ἵνα λείπῃ τὸ εἶναι.

137. 6. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει] hic erat aſteriſcus grandior. ἀπ' ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἑτέρου ἀστερίσκου, τοῦ λόγου τοῦ περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ ἐπιγράφοντός ἐστιν. (ſic) v. p. 150. 5.

141. 24. ἀξιῶ] ἀντὶ τοῦ ἄξιον νομίζω.

143. 14. τῆς ὑποθέσεως] ὑποθέσεως, περιοχῆς, αἰτίας· λέγονται δὲ καὶ αἱ ἀρχαὶ ὑποθέσεις, ὅτι μὴ δι' ἀποδείξεως τίθενται.

145. 6. ἥκιστα] πάνυ. 16. ἀρχεῖα] ἀρχεῖα, ἔνθα οἱ δημόσιοι χάρται ἀπόκεινται, χαρτοφυλάκια, ἢ τὰ χωρία τῶν κριτῶν, ἢ ἀρχαῖα, ὡς Ξενοφῶν ἱστοριῶν η. τοὺς δὲ υἱέας περιῆγεν ἐς τὴν ἐς τάχος γράφουσαν μοῖραν τῆς περὶ τὰ ἀρχεῖα διακονίας.

147. 19. Ὠρείταις] ἀπὸ τόπου τοῦ Ὠρεοῦ.

150. 5. καίτοι] ἕως ὧδε τὰ περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ ἐκ τοῦ προοι (ſic) ἀστερίσκου. μ. vlt. σοὶ μὲν γὰρ] σημείωσαι κύκλος.

In epiſtolam Philippi.

159. 11. τὴν τιρίστασιν] τιρίστασιν οἶμαι τὴν περίστασιν λέγει.

161. vlt. τὰ δ᾽ ὑπογυιότατα] ὑπόγυιον, ἐγγύτερον, πρόσφατον, νεωστὶ γινόμενον, τὸ προολίγον (ſic) καὶ μετολίγον.

In orationem περὶ συντάξεως.

170. 6. τὸν Ὀπισθόδομον] ἐν τῇ ἀκροπόλει τόπος, ἔνθα τὸ δημόσιον ἀργύριον ἀπέκειτο, καὶ ὁ φόρος.

173. 6. πενέσταις] ὑπηκόοις, ἢ δούλοις, ἤτοι θητεύουσιν· ἀπὸ τοῦ εἶναι μενέσαι καὶ παραφθαρὲν ἐκλήθη πενέσαι. 16. φθόρους ἀνθρώπους] φθορᾶς ἀξίους.

174. 17. ἀλλὰ νὴ Δία] σημείωσαι· ταῦτα ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Ὀλυνθιακῶν.

175. 25. ὀργάδα] τὰ λαχανώδη καὶ ὀρεινὰ χωρία, καὶ οὐκ ἐπεξεργαζόμενα οὕτω καλεῖται· ὅθεν καὶ ἡ Μεγαρικὴ ὀργὰς προσωνομάσθη, τοιαύτη τις οὖσα, οἷον εὔγειος, καὶ σύμφυτος, καὶ λιπαρὰ καὶ ἀκμαία γῆ.

176. vlt. βουλομένους] ἀντὶ τοῦ βούλεσθαι, ἢ λείπει τὸ εἶναι.

In orationem περὶ συμμοριῶν.

178. ad titulum· συμμορία, λειτουργιῶν σύνταγμα. 8. τῆς ὑπειλημμένης] κεκριμένης.

182. 15.

182. 15. ἐπικλήρων] ἡ ἐπὶ τῇ ȣσίᾳ ὅλη καθεσθεῖσα, κᾂν μήπω ἐκδοθῇ. 16. τῶν κληρȣχικῶν] τῶν γεωργῶν. ibid. τῶν κοινωνικῶν] τῶν δημοσίων. 19. συμμορίας] συμμορία ȣχ ἅπαν τὸ πλῆθος, ὥσπερ παρ' ἡμῖν, διήρητο εἰς τὰς συμμορίας Ἀθήνησιν, ἀλλὰ μόνοι οἱ πλȣ́σιοι, καὶ εἰσφέρειν τῇ πόλει δυνάμενοι, ὥσπερ ἐνταῦθά φησιν ὁ ῥήτωρ περὶ τῶν χιλίων καὶ διακοσίων ἀνδρῶν τῶν πλȣσιωτάτων. ἐκ τοίνυν τȣ́των οἶμαι δεῖν ποιῆσαι συμμορίας εἴκοσιν, ὡς ἑξήκοντα σώματα ἑκάστην ἐχȣσαν. Ὑπερίδης δέ φησιν ἐν τῷ πρὸς Πολύευκτον· εἰσὶν ἐν τῇ συμμορίᾳ ἑκάστῃ ἄνδρες ιε̄· ȣ̓ δεῖ δὲ θαυμάζειν, πῶς ὁ μὲν Δημοσθένης φησὶν, ἑξήκοντα ἄνδρας ἔχειν τὴν συμμορίαν, ὁ δὲ Ὑπερίδης ιε̄· ἐν γὰρ τῷ κατὰ Πασικλέȣς λέγει τὴν αἰτίαν, γράφων ταυτί· ἕως μὲν οἱ πλȣσιώτατοι παρακρȣόμενοι τὴν πόλιν σὺν ε̄ καὶ ϛ̄ τριηραρχȣ͂ντες μέτρια ἀνήλισκον, ἡσυχίαν ἦγον ȣ̃τοι· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα κατεῖδε Δημοσθένης, νόμȣς ἔθηκε, τȣ̀ς τ̄. τριηραρχεῖν, καὶ βαρεῖαι γεγόνασιν αἱ τριηραρχίαι· ὅτι δὲ καὶ οἱ δημοποίητοι ἐνεγράφοντο εἰς τὰς συμμορίας, δεδήλωκεν Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτȣ· συμμορῖται δ' εἰσὶν, οἱ τῆς αὐτῆς αὐτοῖς (ſic) μετέχοντες συμμορίας· διῃρέθησαν δὲ πρῶτον Ἀθηναῖοι κατὰ συμμορίας, ἐπὶ Ναυσινίκȣ (ſic) ἄρχοντος, ὡς Φιλόχορος.

184. 14. καὶ τριάκοντα μὲν ἡ φυλὴ] Σόλων τοῖς Ἀθηναίοις τȣ̀ς νόμȣς γράψας εἰς τέτταρα τέλη τὸ πᾶν πλῆθος αὐτῶν ἔταξε τῶν κατὰ τὰς ȣσίας τιμημάτων, εἰς πεντακοσιομεδίμνȣς, εἰς ἱππέας, εἰς ζευγίτας, εἰς θῆτας· καὶ τȣ̀ς μὲν πεντακοσιομεδίμνȣς, διὰ τὸ γεωργεῖν τοσαῦτα μέτρα, ȣ̃τως ὠνόμαζον, καὶ ἦσαν εὔποροι. οἱ δὲ ἱππεῖς μέχρι τ̄ μέτρων ἐγεώργȣν· ἕκαστος δ' ἔτρεφεν ἵππον· ὅθεν καὶ τὰς θυσίας, ἃς αὐτοὶ πέμποιεν ταῖς πομπαῖς, ἐκάλȣν ἱππάδας· ἐξῆν δὲ αὐτοῖς ἐπί τι μὲν (ſic) καὶ κομᾷν· ἦσαν δὲ οἱ θῆτες παρ' αὐτοῖς, οἷς ȣ̓κ ἐφεῖτο ἄρχειν, ἢ δικάζειν, ἢ ἐκκλησιάζειν,

μόνως ἵν' ἔκ τε τοῦ δικαστικοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τρέφοιντο.

188. 13. εἶθ' ὃν ἡ τύχη] περίοδος κατὰ αἰτιατικὴν πτῶσιν.

In orationem de Rhodiorum libertate.

191. 15. Μαύσωλος] ἄρχων Καρῶν· ἔφη δὲ αὐτὸν Θεόπομπος μηδενὸς ἀπέχεσθαι πράγματος, χρημάτων ἕνεκα.

193. 15. Ἀρτεμισία] Ἀρτεμισίαι δύο γεγόνασι, Καρικαὶ γένος, καὶ βασιλίδες ἀμφότεραι· ὧν ἡ μὲν πρώτη γέγονε κατὰ Περσίδα, δι' ἣν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὡς οἱ ἄνδρες γυναῖκες γεγόνασιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες· ἡ δὲ νεωτέρα, ἧς καὶ ὁ ῥήτωρ μέμνηται, θυγάτηρ μὲν ἦν Ἑκατόμνου, γυνὴ δὲ καὶ ἀδελφὴ Μαυσώλου. Ἀρτεμίσιον δὲ ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας.

194. 18. προξενῶν (ſic) τῶν ἀνδρῶν] σημείωσαι· προξενεῖ, μαρτυρεῖ· πρόξενοι, προστάται πόλεων καὶ φροντισταὶ, καὶ ξενίαις ὑποδεχόμενοι.

In orationem pro Megalopolitanis.

206. 6. τὸ Τρικάρανον] φρούριόν ἐστι τῆς Ἀργείας οὕτω καλούμενον. ibid. σύμμαχοι] σημείωσαι· σύμμαχοί εἰσιν οἱ ἑαυτοῖς βοηθοῦντες.

In orationem περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν.

211. ad titulum. τινὲς Ὑπερίδου λέγουσιν εἶναι τὸν λόγον, καὶ οὐχὶ Δημοσθένους.

214. 24. βδελυρεύσεται] σημείωσαι· τὸ βδελυρεύεται, ἀντὶ τοῦ ἀκολασταίνει.

In orationem de corona.

225. 1. πρῶτον μὲν] περιβολὴ τὸ προοίμιον τῷ διπλασιασμῷ τῶν ὀνομάτων· τὸ προοίμιον ὡς ἀπολογου-

μένου

μένȣ ἐξ εὐνοίας λαμβανόμενον. Aliud: τὸ πρῶτον προοίμιον εὐκτικόν ἐςι, καὶ κατὰ μερισμὸν εἰσαχθὲν παρασκευάζει τὴν εὔνοιαν.

226. 13. πολλὰ μὲν ȣ̓̃ν] δεύτερον προοίμιον.

227. 1. πειράσομαι μὲν ȣ̓̃ν] σημείωσαι· τȣ̃ Θεολόγȣ. 4. οἶμαι δ' ὑμᾶς] τρίτον προοίμιον. 25. μέλλων δὲ] τȣ̃το ȣ̓ τȣ̃ παντὸς λογȣ, ἀλλὰ τȣ̃ κεφαλαίȣ προοίμιον. μέλλων γὰρ εἰσβάλλειν εἰς το κεφάλαιον, τὸ ὅτι ȣ̓ δύσνȣς, εἰκότως εὔνοιαν πάλιν αἰτεῖ δοθῆναι αὐτῷ, ἵνα πείσῃ τȣ̀ς δικαςὰς, ὅτι θαῤῥεῖ ταύτῃ.

228. 5. εἰ μὲν ȣ̓̃ν] τȣ̃το ȣ̓ προοίμιον, ὡς τινες ἔφασαν, ἀλλ' ἀντιπίπτοντος ἀναίρεσις· ὃ καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ τῷ κατὰ Ἀριςοκράτȣς πεποίηκεν. 13. περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων] ἐντεῦθεν εἰς τὸ δίκαιον εἰσβάλλει κεφάλαιον.

229. 1. τετύφωμαι] μαίνομαι· ἀπὸ τοῦ τυφῶνος, τοῦ δαίμονος· ἢ ἀπὸ τοῦ τύφεσθαι καὶ καπνίζεσθαι, ἐξ οὗ τὸ σκοτίζεσθαι· πομπείας δὲ, [verſ. 3.] τῆς λοιδορίας, διὰ τὸ ἐν ταῖς πομπαῖς κωμῳδεῖν ἀλλήλȣς. 229. 3. τῆς δὲ πομπείας] λοιδορίας, ὕβρεως. ibid. ἀνέδην (ſic)] ἀθρόας τε καὶ σφοδρᾶς. 5. τὰ μὲν ȣ̓̃ν κατηγορημένα] ἐπὶ τὸ ἕτερον μεταβαίνει δίκαιον, τὸ τῆς πολιτείας, καὶ εὐθέως αὔξει τὰ ἀδικήματα καὶ μεγαλύνει τῷ λόγῳ. 10. τῶν μέντοι κατηγοριῶν] μεταληπτικὸν ἀπὸ τοῦ καιρȣ̃. 20. εἰ μὲν εἰσαγγελίας] μεταληπτικὸν ἀπὸ τοῦ τρόπου. 24. ἐμὲ δ', εἴπερ] τὸ σχῆμα ἐπαναςροφή· γίνεται δὲ, ὅταν τὸ τέλος τȣ̃ κώλȣ ἑτέρȣ κώλȣ τις ἀρχὴν ποιήσηται· ἔςι δὲ τῶν καλλωπιζόντων.

230. 7. εἶτα κατηγορεῖ μὲν] μεταληπτικὸν ἀπὸ τȣ̃ προσώπȣ. 27. τȣ̃ γὰρ Φωκικȣ̃ συςάντος πολέμȣ] σημείωσαι· τὸ σχῆμα καθ' ὑποςροφήν. Aliud: τινὲς μὲν τȣ̃το κατάςασιν εἶναι βȣ́λονται· ȣ̓κ ὀρθῶς· ἔςι

ἔϛι δὲ διήγησις ἀποδεικτικὴ, καὶ τύπȣ μόνȣ καὶ πλαγιασμȣ̃ πρὸς κατάϛασιν νεύȣσα, ȣ̓ μὴν τοῖς πράγμασι. βȣ́λεται τοίνυν ἀποδεῖξαι, ὅτι αὐτὸς ȣ̓κ ἐγενόμην αἴτιος τȣ̃ ποιῆσαι ȣ̓̈τε τὴν εἰρήνην, ȣ̓̈τε τὸ μετὰ κοινȣ̃ συνεδρίȣ γενέσθαι ἐκώλυσα.

231. 3. οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν] σημείωσαι· ἐπίκρισις.

233. 11. ἐπὶ τὴν εἰρήνην;] κομματικὸν καὶ διαλεκτικόν.

234. 14. τὴν Ἐργίσκην] σημείωσαι· Ἐργίσκη, ὃ λέγȣσι νῦν Σεργέντζιν.

235. 3. ἔννη (ſic) καὶ νέα] ἡ τελευτὴ τȣ̃ προτέρȣ μηνὸς, καὶ ἡ ἀρχὴ τȣ̃ ὑϛέρȣ.

236. 3. δωροδόκημα] ἐναλλαγὴ τῶν παρισȣ̃σῶν συλλαβῶν.

238. 3. πρυτάνεων καὶ βȣλῆς] δικαϛήριον φονικόν. 18. Ῥαμνȣ̃ντα] Ῥαμνȣσία Νέμεσις· αὕτη πρῶτον ἀφίδρυτο ἐν Ἀφροδίτης σχήματι· διὸ καὶ κλάδον εἶχε μηλέας· ἱδρύσατο δ' αὐτὴν Ἐρεχθεὺς, μητέρα ἑαυτȣ̃ ȣ̓̃σαν, ὀνομαζομένην δὲ Νέμεσιν, καὶ βασιλεύσασαν ἐν τῷ τόπῳ· τὸ δὲ ἄγαλμα Φειδίας ἐποίησεν, ȣ̓̃ τὴν ἐπιγραφὴν ἐχαρίσατο Ἀγορακρίτῳ, τῷ Παρίῳ, ἐρωμένῳ· ὃς καὶ Ὀλυμπιάσι τῷ δακτύλῳ τȣ̃ Διὸς ἐπέγραψεν ἀτάρχης· καλὸς δ' ἦν ȣ̓̃τος Ἀργεῖος, ἐρώμενος αὐτȣ̃. e Suida.

240. 18. ὅτε γὰρ περιϊὼν] τὸ σχῆμα τȣ̃ λόγȣ νόημά ἐϛιν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ, πλείοσι κώλοις ἐπεκταθὲν, καὶ γέγονε πνεῦμα. 24. εἰ δὲ μὴ ᾐσθάνοντο] ἐργασία· ἕως ὧδε τὸ πρῶτον πνεῦμα, εἶτα τὸ δεύτερον.

241. 11. ἐδωροδόκȣν] δῶρα ἐλάμβανον. 24. μέχρι τȣ́τȣ] τȣ̃το λέγεται ἐπαναφορὰ, διὰ τὸ κατὰ συζυγίαν ἐξενεχθῆναι, καὶ λαμπρότητος πλείϛης καὶ κάλλȣς μετέχει, διὰ τὸ πεπονθότως λέγειν τὸν ῥήτορα· κατὰ κῶλον δέ ἐϛιν, ὅπερ ἐϛὶ καὶ παρισώσεως εἶδος· μέχρι, μέχρι, μέχρι.

242. 10·

242. 10. *καὶ περὶ μὲν τῶν*] *ἕως ὧδε τὰ τρία πνεύματα· διὸ καὶ ἐκ τῆς τῶν τριῶν πνευμάτων συνθέσεως ἀκμὴ γέγονεν ἐντελὴς ἐκ νοημάτων ὄντα.* 13. *ὥσπερ ἑωλοκρασίαν τινὰ*] *ὅτι οὗτος ὁ χθὲς καὶ πρώην ἐκέρασε πρᾶγμα, τήμερόν μου καταχέει, καὶ ἐμὲ πρᾶξαί φησι τὰ κακῶς αὐτῷ οἰκονομηθέντα. ἕτεροι δέ φασιν, ὅτι Ἀθήνησιν ἔθος ἦν τοῖς νέοις, εἴποτε παννυχὶς εἴη, κιρνάναι κρατῆρας, κἀκ τούτων μεθύσκεσθαι· ἕωθεν δὲ, εἰ παραλείποιτο κατὰ τῶν ἀπαυδησάντων ἐν τῷ πότῳ κατασκιδνάναι, καλοῦντες τοῦτο ἑωλοκρασίαν. ἐγὼ δὲ μᾶλλον νομίζω πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ῥήτορος ἀπὸ τῶν ἑώλων, ἅ ἐστιν ἀρχαῖα· ὅτι πράγματα ἀρχαῖα συγκεράσας κατηγορεῖ ὁ Αἰσχίνης.* ex Harpocratione.

243. 1. *μίσθωτος*] *σημείωσαι, ὅτι φασὶ τὸν Δημοσθένην μίσθωτος ἀναγνῶναι· τῶν δὲ δικαστῶν μισθωτὸς εἰπόντων, ἐπὶ διορθώσει δῆθεν τοῦ λόγου, εὐθὺς, δράξασθαι τὸν Δημοσθένην τῆς τούτων φωνῆς, καὶ φησίν· εἰ ἀκούεις, ἃ λέγουσιν;* 2. *βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς*] *διττῶς διεῖλε τὸ δίκαιον· καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ ἀναιρέσει τῶν ἀδικημάτων, ἔνθα ἐστὶν, ἀντεγκαλεῖ τῷ ἀντιδίκῳ· τὸ δὲ λοιπὸν ἐν τῇ θέσει τῶν εὐεργετημάτων* [hic P. addit *τε*] *καὶ τῶν πράξεων.*

244. 2. *ἐν Πνυκὶ*] *ὄνομα τόπου.* Aliud: *πνὺξ ἐκκλησία· παρὰ τὴν τῶν λίθων πυκνότητα, ἢ ἀπὸ τοῦ πυκνοῦσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.* 5. *ἃ μὲν διώκει*] *ἀρχὴ τοῦ ἑτέρου μέρους τοῦ δικαίου.*

245. 7. *ἃ μὲν οὖν*] *σημείωσαι· σχῆμα κατὰ ἀποσιώπησιν.* vlt. *πότερον αὐτὴν ἐχρῆν*] *σχῆμα κατὰ ἀποστροφήν.*

248. 3. *Πύδναν*] *Πύδνα, τὸ νῦν Κίτρος.* ibid. *Ποτίδαιαν*] *Ποτίδαια, ἡ νῦν Βέῤῥοια·* 11. *ἀλλ' ὁ τὴν*] *πνεῦμα.* 23. *τὴν Μυσῶν λείαν*] *παροιμία· τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν μάτην καὶ ἀναιτίως ἀπολλυμένων, λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν καταδρομῶν τῶν ἀστυγειτόνων*

τόνων τε καὶ λῃςῶν τῆς Μυσίας, κατὰ τὴν τȣ̃ Τελέφȣ τȣ̃ βασιλέως ἀποδημίαν. Μυσῶν λεία ἐπὶ τῶν κακῶς διαρπαζομένων· οἱ γὰρ περίοικοι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τȣ̀ς Μυσȣ̀ς ἐλῄζοντο. e Suida.

249. 13. προσήγγειλαν] προσήγγειλαν, ἀντὶ τȣ̃ ἤδη ἤγγειλαν.

250. 15. Ἀναφλύςιον] δῆμος Ἀττικῆς τῆς Ἀντιοχίδος· ἔνιοι δ' ἀπὸ πόλεως.

252. 5. εἰς Ἐρετρίαν] τόπος τῆς Εὐβοίας. 25. πρȣ̀ξένεις] σημείωσαι· ἀντὶ τȣ̃ προεςάτευες.

255. 1 τίς ἦκ ὁ βοηθήσας] περὶ τȣ̃ ἑαυτὸν ἐρωτᾷ.

259. 10. περὶ Ὠρωπὸν] Ὠρωπὸς χώρα, καὶ Ὠρωπία· γίνεται δὲ ἐκ τȣ̃ Ὦρος, ὃ σημαίνει ὀνομακύριον, καὶ τȣ̃ ὢψ, ὠπὸς, τȣ̃ σημαίνοντος τὸν ὀφθαλμὸν, γίνεται Ὠρωπός· (ſic) ἐν αὐτῷ γὰρ τῷ τόπῳ οἱ τȣ̃ Ὥρȣ ὦπες ἀπεβλήθησαν. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐπεθύμησε ῥητορικῆς, Καλλίςρατον θεασάμενος τὸν ῥήτορα ὑπὲρ Ὠρωπίων διαλεγόμενον. Conf. Suidam.

261. 5. συντελεῖς] συντελής· ὅτε οἱ τριηραρχȣ̃ντες μιᾶς νεὼς ἅμα ἐπεμελȣ̃ντο, συντελεῖς ἐλέγοντο· συντελεῖς ȣ̃ν οἱ συνδαπανῶντες, καὶ συνεισφέροντες· τὸ δὲ πρᾶγμα συντέλεια καλεῖται, καὶ ὁ συντελὴς, χρήσιμος. Harp. Suid.

264. 10. ἐπὶ τῷ θεωρικῷ] θεωρικὸν καὶ θεωρική· Ἀθήνησιν ἦν χρήματα κοινὰ, ἃ θεωρικὰ ἐκαλεῖτο, διδόμενα τοῖς Ἀθηναίοις εἰς διανομήν· προήχθη δὲ ȣ̈τως· τὸ παλαιὸν ὄχλȣ γενομένου ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ τῶν ξένων τὰς θέας προκαταλαμβανόντων, διεδίδοτο τοῖς πολίταις, τὸ θεωρικὸν ὅπερ ἦσαν δύο ὀβολοὶ ἵνα τȣ̃το λαμβάνοντες οἱ πολῖται, διδῶσιν αὐτὸ τῇ πόλει μισθὸν τῆς θέας. ὁ τοίνυν ἐπιμελȣ́μενος τῶν χρημάτων τȣ́των, ἄρχων ἐλέγετο τῶν θεωρικῶν. ἦν δὲ καὶ ἄλλα θεωρικὰ, ἃ διενέμετο ἐν ταῖς ἑορταῖς πόλις ἐν ταῖς λεγομέναις Διονυ-

σείαις

σείαις θεωρίαις, ἀγώνων τελουμένων φιλοτίμων, συνέβαινε, τινὰς τῶν πολιτῶν εἰς ὕβρεις καὶ τραύματα διαφέρεσθαι· ἔδοξεν ἐν τῷ δήμῳ, μηκέτι προῖκα θεωρεῖν, ἐκμισθεν δὲ ταῖς θέαις τὸς τόπους· πλεονεκτεμένων δὲ τῶν πενήτων τοῖς πλουσίοις πλείονος τιμῆς τοῦτο γίνεσθαι ἐψηφίσαντο, ἐπὶ δραχμῇ, καὶ μόνον εἶναι τὸ τίμημα, θεωρικὸν αὐτῇ θέντες ὄνομα, καὶ τὸν ἐπὶ τούτῳ ἐφεστηκότα, θεωρικὴν ἀρχὴν ἔλεγον ἄρχειν· ἀπὸ τούτου καὶ τὰ λοιπὰ, ὅσα ἐλάμβανον Ἀθηναῖοι, θεωρικὰ εἴρηται. Supple e Suida.

266. 8. εἶτα παρὼν] σημείωσαι· ἀπὸ τοῦ καιροῦ τὸ ἐπιχείρημα. 9. οἱ λογισαὶ] λογισαὶ, κριταὶ, δοκιμασαὶ, οἱ μεθοδικοὶ καὶ περίψηφοι· καὶ λογιςήρια. ἀρχὴ δέ τις παρ' Ἀθηναίοις οἱ λογισαί· εἰσὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν δέκα, οἳ τὰς εὐθύνας τῶν διῳκημένων ἐκλογίζονται ἐν ἡμέραις τριάκοντα, ὅταν τὰς ἀρχὰς ἀπόθωνται οἱ ἄρχοντες. λογιςήρια δέ ἐςι τὰ τῶν λογισῶν ἀρχεῖα, ὡς Δείναρχος καὶ Ἀνδοκίδης δηλοῦσιν. 10. ὑπεύθυνος] ὑπεύθυνος, ὁ μήπω λογισμοὺς παρεσχηκὼς, μηδὲ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς, ἧς ἐπισεύθη.

267. 5. τὸ λαβεῖν οὖν] καθ' ὅλον κῶλον παρίσωσις. 7. ὁ δὲ παμπόνηρος] τὸ κόμμα ἔγκλημα.

268. 3. ἐλλεβορίζεις] ἐλλέβορον εἶδος βοτάνης, τὸ παρὰ τοῖς ἰατροῖς καρπὶν λεγόμενον· καὶ ἐλλεβοριᾶν, τὸ ἐλλεβόρου δεῖσθαι· καὶ ἐλλεβορίζω αἰτιατικῇ. Suidas. 13. ὥσπερ ἐξ ἁμάξης] ἡ λεγομένη ἑορτὴ παρὰ Ἀθηναίοις λήναια, ἐν ᾗ ἠγωνίζοντο οἱ ποιηταὶ, συγγράφοντές τινα ᾄσματα τοῦ γελασθῆναι χάριν· ἐφ' ἁμαξῶν γὰρ οἱ ᾄδοντες καθήμενοι ἔλεγόν τε καὶ ᾖδον τὰ ποιήματα. λέγεται καὶ ληναΐτης χορὸς, ὁ τῶν ληναίων. 14. καίτοι καὶ τοῦτο] διαφορὰ λοιδορίας καὶ κατηγορίας. Suidas. 25. πομπεύειν] ἀντὶ τοῦ λοιδορεῖν.

269. 6. τῇ πόλει δ' ἢ πλέον] ἀπὸ τοῦ λαβεῖν με, φησὶ, τὸν σέφανον, ὃ δημοσίᾳ ἐπράχθη, ἀνάγκη

τῇ πόλει δόξης μετεῖναι ἢ πλέον ἢ ἔλαττον, τουτέστιν ἢ μέρος τῆς δόξης, ἢ καὶ τὸ ὅλον.

270. 8. πρὸς τῷ Θησείῳ] τῷ τεμένει τοῦ Θησέως. ibid. χοίνικας παχείας] χοίνικας καλεῖ τὰς πέδας· τὸ δὲ ξύλον, ἢ πρὸς τὸ ἐπερείδεσθαι τὸν Τρόμην ἐν τῷ βαδίζειν καὶ ἐπαναπαύεσθαι, ἢ πρὸς τὸ δύνασθαι συνάπτειν τοὺς πόδας αὐτοῦ. 10. ἐν τῷ Κλισίῳ] Κλίσιον ὄνομα τόπου.

271. 6. τὸν ἀποψηφισθέντα] εἴ τις ξένος ἔδοξεν εἶναι, καὶ οὐ πολίτης, τοῦτον ἐν ταῖς διαψηφίσεσι τῶν δήμων ἀπεψηφίζοντο οἱ δημόται, καὶ ἐλέγετο ἀπεψηφισμένος· εἶτα εἰσήγετο εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐκρίνετο ξενίας, καὶ εἰ μὲν ἑάλω, ἐπιπράσκετο ὡς ξένος, εἰ δὲ ἐκράτει, ἀνελαμβάνετο εἰς τὴν πολιτείαν. Suidas. vlt. καὶ ταῦτα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα] ἤτοι ὅτι ἐκεῖθεν λαμβάνουσα τὰς ψήφους, οὕτως ἐδίδου, ἢ ὅτι τὰς χεῖρας ἐπιθεῖσα τῷ βωμῷ, καὶ θύουσα μετετίθει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς ψήφους, ὡς μηδὲν πρὸς ἔχθραν, ἀλλὰ δικαίως ψηφίζεσθαι.

275. 6. διετεινάμην] διὰ συντόνου σπουδῆς ἀπηρνούμην. 11. Ἀμφίσσῃ] πόλις τῆς Λοκρίδος. ibid. εἰς Ἐλάτειαν] μεγίστη πόλις τῆς Φωκίδος.

276. 19. περὶ τὴν πυλαίαν ταραχὴν] πύλαι, καὶ πυλαία, καὶ πυλαγόραι· πύλαι μὲν καλοῦνται αἱ Θερμοπύλαι· ἐκλήθησαν δὲ οὕτως, διὰ τὸ στενὴν εἶναι ταύτην τὴν εἴσοδον ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς τὴν Φωκίδα πορευομένοις. πυλαία δ' ἐκαλεῖτο ἡ εἰς τὰς πύλας σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων. ἐπέμποντο δὲ καὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν μετεχουσῶν τῆς Ἀμφικτυονίας τινὲς, οἵτινες ἐκαλοῦντο πυλαγόραι. Suidas T. II. p. 101. 22. ἱερομνημόνων] ἱερομνήμονες, οἱ εἰς τὴν πυλαίαν ἐκπεμπόμενοι γραμματεῖς, ἢ οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως τῶν τοῦ συνεδρίου μετεχουσῶν, οὕτω καλοῦνται.

277. 6. ἡ Κιῤῥαία χώρα] ὄνομα πόλεως. 8. τὲς ἱερομνήμονας] οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον, ὡς κύριοι τῶν ψήφων. 23. ὁ Κόττυφος] ἱερομνήμων ἦν Θετταλῶν, ὑπὲρ Φιλίππου πάντα πράττων.

278. pen. πυλαίας] πυλαία ἡ μέση τῦ ἥπατος εὐρυχωρία παρὰ τοῖς θύταις.

280. 3. τοῖς δημιεργοῖς] δημιεργὸς χειροτέχνης, ὁ τὰ μὴ ὄντα ποιῶν, οἱ κεραμεῖς, οἱ σκευοποιοί. δημιεργοὺς ἐκάλεν καὶ τὰς νῦν λεγομένας ὑπονυμφίδας, τετέςι, τὴν παρεςῶσαν τῇ νύμφῃ γυναῖκα· κοινῶς δὲ ἔλεγον δημιεργούς, τοὺς τὰ δημόσια ἐργαζομένους. ποτὲ δὲ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας· Ἀριςοφάνης ἐν Εἰρήνῃ· καὶ δημιεργικῶς, ἀντὶ τῦ τεκτονικῶς· δημιεργοὶ γὰρ οἱ τέκτονες· ὅτι οἱ παλαιοὶ δημιεργοὶ συμμεμυκότας τοὺς ὀφθαλμὲς ἐποίουν, ὁ δὲ Δαίδαλος ἀνεπέτασε, καὶ τὲς πόδας διέςησεν. Suidas.

281. 22. ὦ κίναδος] θηρίον ἡ ἀλώπηξ.

283. 20. τὰς ἀνοχὰς] ἀνοχὴ, ἡ ὑπομονή.

284. 21. ὡς τοὺς πρυτάνεις] πρυτάνεις, τὸ δέκατον μέρος τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων. πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ μιᾶς φυλῆς, οἱ διοικῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βελῆς πραττόμενα· ἐπρυτάνευον δὲ ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις αἱ δέκα φυλαὶ κλήρῳ λαχοῦσαι, ὡς καὶ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Suidas.

286. 9. Φίλων Φιλίππῳ] παρίσωσις κατὰ τὴν ἀρχήν.

288. 17. βάταλον] ὁ βάταλος αὐλητής τις ὤν· ὁ δὲ Κρεσφόντης [verſ. 19.] Ἡρακλέους υἱός. aliud: βάταλος, ἀντὶ τῦ βδελυρὸς, αἰσχρός· ὅτως ἐκλήθη ὁ Δημοσθένης, νέος ὢν, ὡς γυναικώδης, γηράσας δὲ ἀργὰς ἀπὸ ὄφεως ὅτω καλεμένου.

292. 15. τότε τοίνυν τὰ μὲν] σημείωσαι· ζήτει τὸν Ἀππιανὸν λέγοντα τὸ ἐναντίον.

293. 24.

293. 24. ἐπεὶ πρός γε τȣ̃τον] σημείωσαι· σχῆμα διλήμματον.

294. 18. πολιτεύῃ] σημείωσαι· ἴδιον βασκανίας. 21. ὥσπερ τὰ ῥήγματα] σημείωσαι· τὸ σχῆμα πάρισον κατὰ ἀντιςροφήν.

296. 9. τὸν δ' ὑπακȣ́ειν] περὶ Κυρσίλου.

300. 3. καθ' ὑμῶν] καθ' ὑμῶν, ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ ὑμῶν· ὁ δὲ Ὅμηρος τȣ̓ναντίον τὸ ὑπὲρ ἀντὶ τῆς κατά· ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκȣ́ω. 21. καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν] σημείωσαι· σχῆμα διλήμματον.

301. 19. Κέφαλος] πρὸ Δημοσθένους ἦν.

304. 7. ἡ γὰρ ἐμὴ πολιτεία] κατὰ κῶλον ἐπαναφορά.

307. 1. τί γὰρ νῦν λέγεις] διαφορεῖται ἡ ἀνάγνωσις· ἄλλως γὰρ ἀναγινώσκεται ςιγμῆς ἐν τῷ λέγεις μεσιτευȣ́σης, καὶ ἄλλως ἐν μόνῳ τῷ πράττειν τιθεμένης. 23. κίναδος] πᾶν μὲν θηρίον κίναδος ἀξιȣ̃σι καλεῖσθαι, ἰδίως δὲ τὴν ἀλώπεκα. κακȣ̃ργος, ὡς ἀλώπηξ· ἰδίως δέ φασιν, τοὺς Σικελιώτας τὴν ἀλώπεκα κινάδιον καλεῖν. aliud: περιβολὴν ἐποίησεν ἔξωθεν προσλαβών· γένος μέν ἐςιν ὁ συκοφάντης, εἶδος δὲ τȣ̃το δὲ φύσει κίναδος τἀνθρώπιον. 25. αὐτοτραγικὸς πίθηκος] παροιμία τραγικὸς πίθηκος. τάττεται ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν σεμνυνομένων· φάσκει δ', ὡς ὑποκρίνεται τοῖς ποιηταῖς τῶν τραγῳδιῶν, ἔτι καὶ πίθηκον προσηγόρευσεν· ἤτοι ὅτι βραχὺς ὢν τῷ σώματι εἰσῄει εἰς τὴν σκηνήν· ἢ ὅτι ὁ πίθηκος μιμηλὸν ζῶόν ἐςιν, εἰς τοῦτο ἐπέσκωψε τὸν Αἰσχίνην, ὡς ἀνθρώπους ὑποκρινομένους τραγῳδίαν μιμȣ́μενον. τραγικὸν δὲ πάθος συμφορᾶς μεςόν, καὶ τραγικώτερος, ἀντὶ τȣ̃ ἀξιοπιςότερος, ἢ ἀτυχέςερος· σημείωσαι δὲ, ὅτι οἱ ἑπτὰ τραγικοὶ πλειὰς ἐπεκλήθησαν. Suidas.

310. 2. σιτώνην] τὸν προεςῶτα τοῦ δημοσίου σίτου. 25. ȣ̓χ ὁ τὸν δῆμον] κατὰ κῶλον ἐπαναφορά. vlt. φυγεῖν] εὐθυνθῆναι.

311. 1.

311. 1. φυγὼν] κατηγορηθείς.

313. 15. νεβρίζων] νεβρίζων, ὁ διασπῶν τοὺς νεβροὺς, κατά τινα λόγον ἄῤῥητον· οἱ μὲν ὡς τοῦ τελȣ̃ντος νεβρίδα ἐνειμένου, καὶ τοὺς τελουμένους διαζωννύντος. 23. τοὺς καλοὺς θιάσȣς] τὸ ἀθροιζόμενον πλῆθος ἐπὶ τελετῇ καὶ τιμῇ τῶν θεῶν. 26. εὐοῖ σαβοῖ] βακχικόν τι ἐπίφθεγμα κατὰ τὴν Φρυγῶν διάλεκτον, ἵνα ȣ̔́τως ἔχῃ εὖ οἱ μύσαι. ἀπὸ τȣ́του μέντοι καὶ ὁ Σεβάζιος Διόνυσος. 27. Ὕης ἄττης] ὁ φέρων τὰς κοίτας. (ſic) pen. λικνοφόρος] παρὰ φύλαξι τιμώμενος.

314. 1. ἔνθρυπτα καὶ ςρεπτȣ̀ς] εἰς σκάφην ἄρτȣς διαθρύψαντες, καὶ φακῆν ἐπισκεδάσαντες. (ſic) 7. τοῖς ἀρχιδίοις] λέγει τοῖς χαρτοφύλαξιν.

315. 6. εἶτ' ἐρώτησον τȣτȣσὶ] σημείωσαι· σχῆμα τὸ ἀντίθετον. aliud: ἀντίθετόν ἐςι σχῆμα τὸ διπλασιάζον πάντα τὸν ὑποκείμενον τρόπον, εἴ τις τοῦ κατὰ φύσιν ζητȣμένου ἐναντίον λαμβάνων καταβαίνει εἰς τὸ ὑποκείμενον· καὶ τȣ̃το μέν ἐςι τῆς λέξεως, ὅπερ καὶ καθ' ὑπόθεσιν λέγεται· τȣ̃το δὲ τὸ ἀντίθετόν ἐςι σχῆμα τῆς διανοίας, διανοήματι διανόημα ἀντικείμενον. 11. ἐσύρυττον] φωνὴ ἄσημος. 26. τριταγωνιςὴν] τριταγωνιςὴν αὐτόν φησιν, ὡς ἀδοκιμώτατον τῶν ὑποκριτῶν, ἐν τρίτῃ τάξει καταριθμῶν ἀπὸ Σοφοκλέους, ὃς πρῶτος ἐχρήσατο τρισὶν ὑποκριταῖς καὶ τῷ καλȣμένῳ τριταγωνιςῇ. Suidas.

319. 9. φωνασκίας] φωνῆς ἄσκησις καὶ μεγαλοφωνία. 26. καίτοι τίς] πολύπτωτον.

321. 16. παιωνίζειν (ſic)] εὔχεσθαι καὶ τοῖς θεοῖς χάριν ὁμολογεῖν· παιὼν γὰρ ὕμνος χαριςήριος.

328. 4. πολλοῦ γε καὶ δεῖ] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὅλως. 27. τίς γὰρ συμμαχία] πολύπτωτον.

In orationem de falſa legatione.

341. ad titulum. ἡ ὑπόθεσις τȣ̃ λόγου ςοχαςική· οὐ γὰρ συντρέχει τοῖς ἐγκαλȣμένοις Αἰσχίνης, ἀλλ'

ἀλλ᾽ ἀρνεῖται παντάπασιν· τὸ δ᾽ εἶδος οἱ μὲν ἁπλοῦν νενομίκασιν, ὕλης πολλῆς ὡς ἐν ἀληθείαις συνδραμούσης. οἱ δὲ συγκατασκευαζόμενον, δύο λαβόντες ἐγκλήματα, τὸ κατὰ Φωκέας καὶ Θρᾴκην· Μένανδρος δὲ ἐμπίπτοντά φησιν. εἴληπται δὲ ἐκ διαβολῆς τὸ προοίμιον· δι᾽ ὧν γὰρ αὐτὸν δεδιότα ποιεῖ καὶ δεόμενον, διὰ τούτων δείκνυσιν, οὐ πάνυ τοῖς δικαίοις τεθαῤῥηκότα, καὶ ἅμα συγκρουστικὸν ἂν εἴη τὸ νόημα. 2. γέγονε] ἐκ τοῦ κατηγοροῦντος. 7. μήτε ἄνδρα ποιεῖσθαι] πρὸς τὸν Εὔβουλον ἀποτείνεται, πολέμιον ὄντα αὐτῷ. 10. τῶν παρακλήτων] τῶν ἐκ παρακλήσεως οὐ διὰ τὸ δίκαιον παραγενομένων. 12. κυρίας] ὄνομα ἐκκλησίας, ὅτε ἀπεψήφιζον τῆς ἀρχῆς τοὺς ἀδικοῦντας. 13. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους] δεύτερον προοίμιον ἐκ διαβολῆς καὶ αὐτό. 15. τὴν ἀειλογίαν] τὸ ἀεὶ λόγον ἐθέλειν τῶν πραττομένων διδόναι, διὰ τὸ μηδὲν αὐτοῖς τῶν φαύλων συνειδέναι.

342. 2. τὸ μὲν οὖν ἐξελέγξειν (ſic)] τρίτον προοίμιον, μεταληπτικοῦ περιέχον λύσιν. 5. ὑπειληφὼς] ἀντὶ τοῦ πιστεύων. 11. ὡς δή μοι δοκεῖτ᾽ ἂν] τοῦτο τὸ νόημα ἐπισφραγίζεται μὲν τὰ προειρημένα, καὶ τῶν μελλόντων κατάρχεται, ἅπτεται δὲ ἤδη λοιπὸν τῆς προκατασκευῆς. 15. πρῶτον μὲν τοίνυν] ἡ προκατασκευὴ μετὰ τὸ προοίμιον εὐθὺς πρὸ τῆς διηγήσεως. περὶ τῶν κεφαλαίων τῆς κατασκευῆς. α. περὶ ὧν ἀπήγγειλε. β. περὶ ὧν ἔπεισε. γ. περὶ ὧν προσετάξατε αὐτῷ. δ. περὶ χρόνων. ε. περὶ τοῦ ἀδωροδοκήτως, ἢ διὰ ταῦτα πεπρᾶχθαι.

344. 1. ἵν᾽ εἰδῆτε] τὸ πέμπτον ἐν τῇ προκατασκευῇ κεφάλαιον τεθειμένον πρῶτον διαπεραίνει, τὰς τῶν ἐπιχειρήσεων προσάγων δυνάμεις. 3. ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων] ἡ κατάστασις· ἔστι δὲ διμερής, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος αὐτῆς περιεκτικὸν ἐστι τῆς δωροδοκίας, τὸ δὲ δεύτερον περιεκτικὸν τοῦ κατὰ Φωκέας ἐγκλήματος. 24. οὐχ ὡς τῶν (ad haec enim

enim verba ſcriptum eſt hoc Scholion in Bav.)] ἐγκατάσκευος διήγησις, ὡς ταῖς αἰτίαις κατασκευαζομένη· διότι ἐστὶ σύντομος καὶ πολιτική. 26. διὰ γὰρ τοὺς προειρημένους λόγους] συγγνώμη τῆς χειροτονίας Αἰσχίνου.

345. 24. καὶ συνηγόρει ἐκείνῳ] καθ' ἑτέρας διανοίας ἐξετάζει κατηγόρου τὰ ῥήματα.

346. 1. καὶ ταῦτα ὁ σχέτλιος] εὐκαίρως ἐπιφύεται κατ' αὐτοῦ μετὰ τὴν δείνωσιν. vlt. ἐπειδὴ δὲ ἧκεν ἡ ἐκκλησία] ἔνθα ἀποδείκνυσι τῆς προκατασκευῆς τὸ πρῶτον, δεύτερον κεφάλαιον, δεύτερον τιθείς· οὐ γὰρ τῇ τάξει ἐχρήσατο τῆς ἐπαγγελίας, τὴν τάξιν συγχέας τῶν κεφαλαίων τῆς προκατασκευῆς, οὐχ, ὡς ἐπηγγείλατο, κατασκευάζει, ἀλλὰ τῆς ἐπαγγελίας τὸ πέμπτον τίθησι πρῶτον, τὸ δὲ δεύτερον τίθησι δεύτερον· κατασκευάζει δὲ μόνον τὸ δεύτερον νῦν.

348. 16. καὶ νὴ τοὺς θεοὺς] θεραπεία τῆς ἐπιτιμήσεως.

349. 15. προβεβλημένη] εὐλαβῶς ἔχουσα καὶ φυλαττομένη. 25. βούλομαι δὲ] πῶς, στοχαστικῆς οὔσης τῆς ζητήσεως, οὔτε ἐλέγχων ἀπαιτήσει κέχρηται, οὔτε μὴν βουλήσει πρὸ τῆς δυνάμεως; λύσις, ὅτι γνώμης ἐστὶ στοχασμός. pen. δεῖ δὲ μηδένα ὑμῶν] ἔστιν οὖν τῆς ἀντιθέσεως ἡ δύναμις ἐν τούτοις κατὰ ἀναίρεσιν εἰσηγμένη· ἐνταῦθα γὰρ τῆς βουλήσεως μόνης ἡ ἐξέτασις καὶ τῶν τεκμηρίων.

350. 17. δὸς δέ μοι τὸ προβούλευμα] μετέβη πάλιν ἐπὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄρχι τέλους· ἄρχεται δὲ ἐκ τοῦ μεταληπτικοῦ. 17. ἐπαγγελίαν] πρόσαξιν, ἢ αἴτησιν.

351. 2. ἐνταῦθ' οὔτ' ἔπαινος] περὶ ὧν ἀπήγγειλεν· ὃ τῆς προκατασκευῆς ἐστι πρῶτον κεφάλαιον, τρίτον δὲ τῆς κατασκευῆς καὶ ἀποδείξεως. pen. τὸ προβούλευμα] προβούλευμά ἐστι τὸ ὑπὸ τῆς βουλῆς ψηφισθὲν, πρὶν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεχθῆναι.

352. 5. ἐπικεκηρυχέναι] ὁπότε βούλοιτο ἡ πόλις, ἢ ἄρχων, ἀναιρεθῆναί τινα τῶν μὴ ὄντων ὑφ' [pro ὑφ' eſt

'eſt in Leſſingiano ἐφ'] ἑαυτοῖς, ἐκήρυττον [Leſſ. ἐκήρυττε] δώσειν χρήματα, εἴ τις αὐτὸν ἀνέλοι, τόσα καὶ τόσα. 10. καὶ μετὰ ταῦτα] τὸ χρῶμα· ἑκάστου γὰρ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἀποδοτέον χρῶμα. 17. τοὺς Ἄλεις (ſic)] πολίτας.

353. 13. Ἀλεῖς] Ἄλις, πόλις, καὶ Ἄλεις, (ſic) οἱ πολῖται.

354. vlt. ἐσπαθᾶτο] ἀντὶ τοῦ συνετίθετο· μεταφορικὸν ἀπὸ τῆς τῶν ὑφαντῶν σπάθης.

356. vlt. καίτοι καὶ ἐπιστολὰς] ἕτερον μεταστατικόν.

357. 7. ἀλλ' ἵνα, ἃ ἐβούλεσθε] ἄλλη λύσις μεταστατική.

358. 14. διόπερ ταῦτα πάντα] ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν λύσεων ἀντιπίπτον πάλιν ἀνέκυψεν· οὐκοῦν ὁ δῆμος αἴτιος, τὸ Φιλοκράτους κυρώσας ψήφισμα· τούτου ἡ λύσις· τοῦτο τοίνυν οὐδέποτ', ἂν ὑμεῖς ὑπεμείνατε ὕστερον προσγράψαι.

359. 2. ἵνα δὲ εἰδῆτε σαφῶς] εἶδος ἐλέγχων καὶ ἀπόδειξις τοῦ διὰ τὸν Αἰσχίνην Φωκέας ἀπολωλέναι. 6. Ἐλαφηβολιῶνος] Δεκεβρίου.

360. 25. ἀκούετε] ἕτερον μεταστατικὸν ἐν ἐπιλόγῳ· Θηβαίοις ἑαυτοὺς ἐπίστευσαν οἱ Φωκεῖς ἐνέδοσαν, Θετταλοῖς ἐπίστευσαν, πρὸς Λοκροὺς ἐσπείσαντο· ἀνήρηκε τοίνυν ἅπαντα τὰ μεταστατικὰ, εἰπὼν, πρὸς Φίλιππον αὐτοῖς γεγενῆσθαι τὰς συνθήκας, ἵνα πανταχόθεν ἀφέλῃ ταύτην τὴν συγγνώμην τοῦ Αἰσχίνου, καθαρῶς ἐπ' αὐτὸν ἐλθεῖν. ἀφέλῃ ταύτην] ſic Heslerus. ego in ſchedis meis exaraveram ἀφέλητ' αὐτῷ. ibid. in fine. ἐλθεῖν] ego in ſchedis meis ἐλθών;

361. 10. τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] ἐν τούτοις ἐπιλογίζεται ἅμα καὶ ἀγωνίζεται· ἐπίλογος γὰρ αὔξει τὰς συμφορὰς, ἐπαγωνίζεται δὲ, πάντα ἀφεὶς λέγειν τὰ ἐγκλήματα, αὔξει δὲ τὸ πάθος τῇ δεινότητι· ἡ δείνωσις δὲ ἐκ τῆς συγκρίσεως· αἱ γὰρ συγκρίσεις εἰσὶ τῶν αὐξήσεων· αὔξομεν δὲ οὐ τὰ ἀγαθὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ

ἐναντία·

ἐναντία· εἶθ', ἵνα ὄγκον ἡ δείνωσις λάβῃ, ἐμέρισε τὸν λόγον εἰς ἐνεστῶτα καὶ παρῳχημένον, καὶ τὰ πράγματα εἰς πηλικότητα καὶ ποιότητα, καὶ δεινότερα εἰπὼν καὶ μείζονα. ἵνα δὲ μὴ ψιλὸν ποιήσηται τὸν λόγον, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ δεινολογούμενος, παραμίγνυσι καὶ τὸν ἐκ τῶν πραγμάτων παρεπόμενον φόβον, ἵνα καὶ ὁ τῆς πόλεως κίνδυνος προστεθεὶς χαλεπώτερον τὸ πάθος ἐργάσηται. 15. προεστάναι] ἔμπροσθεν στῆναι· ὡς τὸ· πρός τε θεῶν, ἔμπροσθεν, ἐνώπιον τῶν θεῶν, τῶν μακαρίων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων. 16. ὃν μὲν τοίνυν τρόπον] προοίμιον. 19. θέαμα δεινὸν] ἐνδιάσκευος διήγησις. φησὶ γὰρ Ἑρμογένης, ὅταν σύντομος καὶ φαιδροτέρα ἡ διήγησις ὑπάρχῃ, τῷ ἐνδιασκεύῳ χρησόμεθα [meum apographum χρώμεθα] τρόπῳ, μὴ φειδόμενοι μηδὲ τῶν ἀπὸ τοῦ τρόπου κατασκευῶν. εἶτα αἰτία μὲν γὰρ διήγησιν, τρόπος δὲ διασκευὴν κατασκευάζει.

362. 11. πολλὰ μὲν τοίνυν ἄν τις] ἐκ τοῦ ἐπιλόγου, ἐκ τῆς δεινώσεως, ἐκ τῆς διατυπώσεως, ἐκ τῆς ποιότητος τῶν παθόντων, μεταβέβηκεν ἐνταῦθα ἐπὶ τὴν ποιότητα τοῦ πολέμου, πληρῶν καὶ διὰ τούτων τὸ θεώρημα· φοβεῖσθαι [φοβῆσαι Leſſing.] γὰρ αὐτῷ πρόκειται· αὔξει τοιγαροῦν τὴν δύναμιν τοῦ Μακεδόνος, β. διὰ τούτων κατασκευάζων, ὅτι καὶ χρήσιμοι ἦσαν Φωκεῖς, καὶ δι' αὐτοὺς ἐσώζετο καὶ τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸ ἀκίνδυνον εἶχεν ἡ πόλις, καὶ ὅτι ἦν πλασίᾳ γέγονε τῇ παρασκευῇ [in Leſſingiano ſic eſt καὶ ὅτι ηὔξηται καὶ διαγέγονε καὶ τῇ παρασκευῇ] καὶ τῇ δυνάμει Φίλιππος, καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις προστίθησι καταδρομὴν τῶν δωροδόκων, ὡς ἐν ἐπιλόγῳ, τῷ κοινῷ τόπῳ χρησάμενος. εἶτα ἐπὶ τούτοις ἀναγινώσκει τὴν ἀράν. φοβῶν διὰ τούτων τοὺς ἀκούοντας, καὶ συμβουλεύων φυλάττεσθαι τὴν ἐπιορκίαν, καὶ ἅμα καθαιρῶν καὶ τὴν Αἰσχίνου ποιότητα.

363. 19. ὑπερφυὲς] σημείωσαι ἐπὶ κακῷ. 27. εἰς τοίνυν τοῦτ' ἀναιδείας] ἀρχὴ ἑτέρας ἀποδείξεως, προτεινομένη παρὰ τοῦ ἀντιδίκου.

364. 22. Φωκέων, ὡς πονηροὶ] σημείωσαι· ἐναλλαγὴ πτώσεως.

368. 11. τὰ Ἡράκλεια] πόλις ἐν τῷ πόντῳ, ἢ τὰ ἐν Μαραθῶνι, ἢ ἐν τῷ Κυνοσάργει.

370. 15. ἦν ὑμῖν πόλεμος] κύκλος.

371. 10. τὰς δ' ἐπὶ τῷ πολέμῳ] τρίτον κεφάλαιον τῆς προκατασκευῆς.

372. 14. ὁ γὰρ Αἰσχίνης] κύκλος.

375. 25. ἔτι τοίνυν] Μενάνδρου· ἐντεῦθεν ἄρχεται τῆς τῶν μαρτύρων συστάσεως τῆς περὶ τῶν δώρων. Ἀσκληπιοῦ· ἐπὶ τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν χωρεῖ τοῦ δευτέρου ζητήματος.

377. 22. βοᾷ] μικροῦ καὶ φωνὴν περιῆψε τοῖς πράγμασιν, ἔμψυχον ποιῶν τὸν λόγον.

378. 2. πρὸς δὲ τοῖς πράγμασιν] σημείωσαι· κλητικὴ περίοδος, μέρος πνεύματος, ὡς ἀποστροφὴν ἐργαζόμενον καὶ καταφοράν. 8. πολλῶν τοίνυν καὶ δεινῶν ὄντων] ἄλλο ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐκ τῶν πεπραγμένων, καὶ ἄλλη ἀπόδειξις τῆς δωροδοκίας. 18. ἐξωμοσάμην] ἀπηγόρευσα· καὶ ἐξομόσασθαι, τὸ μεθ' ὅρκου ἀπαρνήσασθαι πρᾶξίν τινα διὰ νόσον, ἢ πρόφασιν ἑτέραν τινά· καὶ ἐξωμοσία, ἔνορκος παραίτησις δι' εὔλογον αἰτίαν· ὅταν τις φάσκῃ ἢ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἢ ὑπὲρ ἑτέρου ἐγκαλούμενος, μὴ δεῖν εἰσάγεσθαι δίκην, εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν εἰσαγώγιμος ἡ δίκη, εἰ δοκεῖ κατὰ λόγον ἀξιοῦν, ἐδίδοτο αὐτῷ ἐξωμοσίᾳ χρῆσθαι, καὶ οὕτως διεγράφετο ἡ δίκη, ὡσαύτως καὶ ὁ ἔξωμος. ibid. εὐθέως] Ἀσκληπιοῦ· τὸ εὐθέως σοφώτατα πρόσκειται· ἐπειδὴ γὰρ Αἰσχίνης ἐξωμόσατο καὶ ἰσάζει, δείκνυσι τὸ μὲν αὐτοῦ εὐλόγως γενόμενον, τὸν δὲ Αἰσχίνην μετὰ τὸ στέρξαι κακούργως ἀρνησάμενον.

379. pen. ἐπειδὴ ταῦτ' ἦν] ἡ πιθανὴ ἀπολογία.

380. 13. ἀλλ' οὕτως ἔκφρων ἦν] ἡ ἀντίθεσις· καὶ μήν, εἰ συνῄδειν ἐμαυτῷ δεδωροδοκηκότι, οὐκ ἂν οὕτω προφανῶς ἀπῄειν, ὥστε κατάφωρον ἐμαυτὸν καταστῆσαι· ἡ λύσις· ἀλλ' οὕτως ἔκφρων ἦν. 20. τοὺς θεσμοθέτας]

ἀρχὴ

ἀρχή τις ἐστὶν Ἀθήνησιν· ἐξ δὲ ὄντων τὸν ἀριθμὸν, καίτοι ἐκ τῶν καλουμένων ἐννέα ἀρχόντων. καλοῦνται δὲ οὕτως, ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον. ὅτι δὲ τοὺς νόμους ἤτοι διώρθουν κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, εἴρηκεν Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. 27. φιλοτησίας] ἡ κύλιξ, ἣν κατὰ φιλίαν τοῖς φίλοις προὔτεινον.

381. 1. τῆς ἐξωμοσίας] τὸ μεθ' ὅρκου πρᾶξίν τινα ἐξαρνήσασθαι διὰ νόσον τινὰ, ἢ ἑτέραν πρόφασιν. 10. τίνας οὖν εὐχὰς] ἐπιλογίζεται πληρώσας το δεύτερον ζήτημα· σύνηθες γὰρ αὐτῷ, μετὰ τὰς ἀποδείξεις τὰς ἰσχυροτάτας ἐπιλογίζεσθαι.

382. 11. ὁρῶν Φιλίππῳ μὲν ὑμᾶς ὀργιζομένους] ὀργίζομαι δοτικῇ. 15. τάχα τοίνυν ἴσως] ἀντίθεσις τῶν ἐπιλόγων· κεχώρισαι δὲ τῶν ἀγωνιζομένων. ἀντιθέσεις γὰρ ἐλέγομεν κυρίως, τὰ πρὸς αὐτὰ τὰ κρινόμενα ἐξεταζόμενα, ἐπιλογικὰς δὲ ἀντιθέσεις, τὰς ἀπὸ ποιοτήτων ἐπιλογικῶν πιστουμένας· ἔστιν οὖν ἀπὸ τοῦ συμφέροντος ἡ ἀντίθεσις. 16. παρὰ τούτων] τῶν συνεστηκότων καὶ συναγορευόντων Αἰσχίνῃ. 18. ἐγὼ δ', εἰ τοῦτ' ἔστιν ἀληθὲς] ἡ λύσις κατὰ ἀντιπαράστασιν. 20. εἰ γὰρ ὁ τῆς εἰρήνης] σημείωσαι· τὸ τρίτον εἶδος τῆς λύσεως τὸ βίαιόν ἐστιν, ὅταν εἰς τὸ ἐναντίον περιϊστάναι δυνώμεθα τὸν λόγον, ἐξ αὐτῶν αἱροῦντες τὸν ἀντίδικον, οἷς θαῤῥῶν εἰσέρχεται.

386. 19. οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἂν] διασυρτικῶς ἐπήνεκται ἡ ἀντίθεσις. Aliud: ὅτι τρία μέρη εἰσὶ ταύτης τῆς ἀντιθέσεως· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἔχει ἔπαινον τοῦ ῥήτορος, τὸ δὲ ὁμολογίαν, ὅτι Αἰσχίνης ἠξίου τὴν εἰρήνην γίγνεσθαι πρότερον, ὅτι οἱ στρατηγοὶ κακῶς ἐχρῶντο τῷ πολέμῳ. ἡ δὲ λύσις αὐτῆς ἀπὸ τῆς δωροδοκίας γίνεται. ὅθεν καὶ δευτέρα κατὰ τὸν δεύτερον στοχασμὸν τέτακται.

387. 4. ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο σκέψασθε] δεύτερον ἐπιχείρημα εἰς τὸ αὐτὸ κατὰ ἀντιπαράστασιν, λέγων, ἡττώμεθα τῷ πολέμῳ, ὡς σὺ φῄς, Αἰσχίνη, οὐκοῦν ἐκ τῶν παραδειγμάτων ἐξετάσωμεν αὐτὸ τοῦτο πάλιν.

11. ἐπὶ τῷ Ἡδυλείῳ] ὄρος ἐν Βοιωτίᾳ, ἔχον με̄· στάδια· καλεῖται δὲ τριχῶς· τὸ μὲν σύνεγγυς τῶν ποταμείων Ἡδύλειον, τὸ δὲ κατὰ μέσον, Ἀκόντιον, τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦ Ὀρχομενοῦ (ſic) κείμενον, Ὀρσομών. 26. ὅτι γὰρ ταῦτα οὕτω πέπρακται] ἔστι μὲν οὖν τὸ προκείμενον, ἐπιδεῖξαι, ὅτι ἐκ τοῦ ψηφίσματος Φιλοκράτους καὶ τῆς συνηγορίας Αἰσχίνου τοῦτον τὸν τρόπον Φωκεῖς ἀπολώλασι, καὶ ὅτι ἐπὶ τούτοις καὶ Αἰσχίνης κεκόμιστο [κεκόμισται Leſſ.] χρυσίον. τὸ δ' ἐπαγόμενον παρ' Αἰσχίνου ἀντέγκλημα κρύπτεται μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος, λέγεται δὲ εὐθὺς ἐφεξῆς· ἐπειδὴ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη διὰ τοῦτο ἄρχεται μὲν λύειν, ὡς ἔφαμεν, τὸ ἀντέγκλημα, τὸ δ' αὐτὸ καὶ πρὸς ἀπόδειξιν λαμβάνει τῆς Αἰσχίνου δωροδοκίας. βούλεται γὰρ μὴ μόνον ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῆς Θρᾴκης, ἀλλὰ καὶ ἀντεγκαλέσαι περὶ τῆς αὐτῆς Αἰσχίνῃ, καὶ [καὶ abeſt a Leſſ.] ὡς ἑκοντὶ (ſic) προειμένῳ καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Κερσοβλέπτην. παρὰ [ἀπὸ Leſſ.] φεύγων δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κερσοβλέπτου, καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ μνήμην, τὴν Θρᾴκην ἀντ' ἐκείνου προβάλλεται, τῷ μείζονι τὸ ἔλαττον συμπεριλαμβάνων, μείζω καὶ πλείω ἐγκαλῶν, ἢ ἐγκαλεῖται. φανερωτέραν δὲ ἐποίησε καὶ ἐναργεστέραν τὴν χρῆσιν τοῦ θεωρήματος εἰπὼν ἐφεξῆς, ἠξίουν ὑμᾶς ἐγώ.

389. 23. ἐνθένδε μὲν τοίνυν] δυεῖν ἀποδεικτικὸν τὸ προκείμενον· ἑνὸς μέν, ὅτι οὐ παρ' αὐτὸν ἀπόλωλε Κερσοβλέπτης, ἑτέρου [θατέρου Leſſ.] δὲ τοῦ διὰ τὸν Αἰσχίνην καὶ τοὺς ἄλλους πρέσβεις ἑκόντας ἐπιβουλεύσαντας, ἀπολωλέναι τὸν Κερσοβλέπτην.

392. 12. ὅτι τοίνυν οὐδ' ἄρνησις] ἀρχὴ τῶν ἀποδόσεων [ἀποδείξεων Leſſ.] τῶν κατ' Αἰσχίνου συνιστῶσα, δι' αὐτὸν ἀπολωλέναι τὴν Θρᾴκην.

393. 5. ἔστιν οὖν, ὅπως ἂν μᾶλλον] ἐνθύμημα [ἐνθυμήματα Leſſ.] ἐπὶ τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, καὶ ἀπόδειξις ἐναργής, ὥσπερ ἐν συλλογισμῷ, τοῦ διὰ τὸν Αἰσχίνην ἀπολωλέναι τὸν Κερσοβλέπτην. 19. ὡς δ' ἀπετύγχανεν] ἐνταῦθα τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν κατασκευάζει, ὡς ἐπὶ τοῦ Κερσοβλέπτου.

βλέπτϐ. τίνα εἰκὸς ἦν, μᾶλλον αὐτὸν προδϐναι, τὸν ἑλόμενον μηδὲ ξένια λαβεῖν, καὶ τὸν τὴν ϐσίαν προέμενον ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων, ἢ τὸν λάθρα τῷ Φιλίππῳ (ſic) [παρὰ τϐ Φιλίππϐ Leſſ.] προσιέμενον ξένια.

394. 9. ἐξηγγυημένοι] τὸ ἐκτελέσαι τινὰ διὰ τῆς τῶν ἐγγυητῶν καταστάσεως.

396. 26. συλλογίσασθαι δὴ βϐλομαι] συλλογίζεται λοιπὸν, καὶ ἀνακεφαλαιϐται τὰ προειρημένα πάλιν, ἵνα δείξῃ τϐτο τὸ μέρος ὂν τῶν προειρημένων, ϐκ αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ ὑπάρχον ζήτημα· ὁ γὰρ, κοινὸς ἐπίλογος τὴν τῶν πραγμάτων κοινωνίαν συνίστησιν.

398. 13. νῦν δ᾽ ἃ μὲν ἦν] περίοδος. Aliud: ἔστι μὲν ἀντιληπτικὴ ἡ ἀντίθεσις· ἔγνωμεν δὲ, ἐξ ὧν ἠκϐσαμεν ἐνταῖς τέχναις, παύταις νηται [ſic apographum Heſtleri, meum autem τέχναις τϐτ᾽ αὐτϐ κρίνεται.] ἐφ᾽ οἷς αὐτὸς εἴρηκεν, ἢ πεποίηκεν, ἢ κέκτηται, [ſic Heſtler. meum apographum dat ἢ ἐπεπολίτευτο.] τὸ τηνικαῦτα εἰς τὸ τοιϐτο χωρεῖ. [apogr. meum χωρεῖν.] κεφάλαιον. ἐπὶ γὰρ τὴν ἀντίληψιν καταφεύγειν βϐλεται· τὸ δὲ συνεκτικώτατον [apograph. meum et liber Leſſing. τὸ γὰρ συνεκτικ.] τῆς ἀπολογίας Αἰσχίνου τοῦτό ἐστι τὸ κεφάλαιον· ἡ δὲ λύσις κατὰ συνδρομὴν, ὅτι πάντως λόγων δεῖ παρέχειν εὐθύνας· ἔστι δὲ τῶν σημείων τϐ προτέρϐ ζητήματος τὸ ἀντιληπτικόν. εἰσῆκται δὲ βαρέως· τὸ γὰρ ἀγανακτήσει [verſ. 15.] τὸ τυραννικὸν σημαίνει, ϐκ ἀνεχομένου τὰς εὐθύνας ἐπιδιδόναι.

399. 24. ἔστι τοίνυν τις πρόχειρος λόγος] τὴν χρείαν πλήρη (ſic)· ἔχει δὲ ἀκολϐθίαν πλείστην καὶ συγγένειαν πρὸς τὴν προειρημένην ἤδη ἐπιλογικὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν· ἐν ἐκείνῃ μὲν γὰρ ἐλέγετο, ὅτι ἀρχὴ γενήσεται τῆς πρὸς Φίλιππον ἔχθρας, ἐνταῦθα δὲ ἀκολϐθως, ὅτι ϐδὲ εὐεργετήσει, ϐδὲ εὐποιήσει (ſic) τϐ λοιπϐ τὸν δῆμον, εἰ καταψηφιϐμεθα τῶν πρέσβεων· ἡ δὲ λύσις ἐξ ἀτέχνων πίστεων·

 παρέ-

παρέχεται γὰρ διαφόρους ἐπιστολὰς, ἐν αἷς πλεῖστα πολλάκις ὑποσχόμενος Φίλιππος οὐδέν τι τὴν πόλιν εὐποιήσας φαίνεται.

400. 4. οὕτω τοίνυν αἰσχρὰ] παρέκβασις, προοίμιον, καὶ εἰσβολὴ τῆς παρεκβάσεως.

402. 15. κληθέντες γὰρ οὗτοι] περὶ συμποσίου.

403. 22. ἐν χορηγίοις] σημείωσαι ἐν χορηγίοις· χορηγία δὲ λέγεται ἡ δόσις. 23. ἐπὶ τῷ τριταγωνιστεῖν] τριταγωνιστὴν αὐτὸν φησιν, ὡς ἀδοκιμώτατον τῶν ὑποκριτῶν, ἐν τρίτῃ τάξει καταριθμῶν, ὡς ὑποκριτὴς τραγῳδιῶν· τριταγωνιστὴς ἀπὸ Σοφοκλέους, ὃς πρῶτος ἐχρήσατο τρισὶν ὑποκριταῖς καὶ τῷ καλουμένῳ τριταγωνιστῇ.

404. pen. ἀνώμοτον] χωρὶς ὅρκου· ὁ δὲ ἀνὴρ ἀνώμοτος, πιστεύειν ἄξιος.

406. 26. τοῖς λογισταῖς] λογισταὶ καὶ λογιστήρια· ἀρχή τις παρ' Ἀθηναίοις οἱ λογισταί· εἰσὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν δέκα, οἱ τὰς εὐθύνας τῶν διῳκημένων ἐκλογίζονται ἐν ἡμέραις τριάκοντα, ὅταν τὰς ἀρχὰς ἀπόθωνται οἱ ἄρχοντες· λογιστήρια δὲ, τὰ τῶν λογιστῶν ἀρχεῖα.

412. 2. ἓν, οἶμαι, σῶμα ἔχων καὶ ψυχὴν μίαν] σημείωσαι. ποῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες, δύο ψυχὰς τὸν ἄνθρωπον ἔχειν;

413. 10. ἐμβεβροντῆσθαι] τοῦ Θεολόγου ὅμοιον. 14. εἰ μήτε λαβεῖν] κύκλος.

414. pen. ἴσως τοίνυν ἀδελφὸς] πεπλήρωται αὐτῷ τὰ τῆς παρεκβάσεως· τὰ δὲ τῶν ἐπιλόγων τῶν ἐν τῷ ἀγῶνι ἐντεῦθεν ἄρχεται· ἴδιον δὲ τῶν ἐπιλόγων καὶ τοῦτο τὸ τοὺς συνηγόρους ἐκβάλλειν· ὃ ποιεῖ νῦν· κοινωνεῖ δὲ ὁ ἐπίλογος τῇ παρεκβάσει τῷ προκεῖσθαι τῷ ῥήτορι ἐν ἀμφοτέροις, ἢ διαβολὴν ἐργάσασθαι, ἢ σύστασιν ἤθους καὶ βίου τῶν προκειμένων· διαφέρει δὲ τὸ [P. τῷ] τὴν μὲν παρέκβασιν τοῦ μὴ νῦν κρινομένου βίου τὴν ἐξέτασιν ἔχειν, ἀλλὰ τῶν ἐν τῷ ἄλλῳ χρόνῳ βεβιωμέ-

βιωμένων, τὸν δὲ ἐπίλογον αὐτῶν τῶν κρινομένων αὔξησιν περιέχειν, τῶν συντεινόντων πρὸς αὐτὰ τὰ κρινόμενα.

415. 4. τὰς ἀλαβαςροθήκας] μυροθήκας, τὰς θήκας τῶν ἀλαβάςρων, αἵ εἰσι λήκυθοι, ὧν ἐκ ἔςι λαβέσθαι διὰ λειότητα.

417. 18. ὅςις δ' ὁμιλῶν] γνώμη Εὐριπίδε ἐκ Φοινίσσης. 25. ὀρθῶς καὶ προσηκόντως ἐρῶ] κατὰ παρῳδίαν.

419. 26. ἐν τῇ Θόλῳ] τόπος, ἔνθα ἐδείπνεν οἱ πρυτάνεις.

431. 6. ἐξελέγχειν] ἐφηγεῖσθαι, γράφεσθαι, δικάζεσθαι. 10. ὑπομενεῖτε τὸν μὲν εὐεργέτην τε δήμε] ἐπειδὴ ἀπὸ τε ἐναντίε φάσκων ἄτοπον εἶναι, τὲς μὲν εὐεργέτας καὶ τῶν εὐεργετῶν τὲς παῖδας ἐκπεπτωκέναι δι' ἁμαρτήματα φαῦλα μὲν καὶ μικρὰ, τὸν δ' Αἰσχίνην, τὸν Ἀτρομήτε, μὴ ἐκπεσεῖν· ἐν ᾧ καὶ τὸν ἔλεον ἐκβάλλει.

432. 23. νὴ Δί, οἱ νέοι γὰρ] ἀνθυποφορὰ ἐπιλογικὴ ἐκ τῆς Αἰσχίνε ποιότητος, ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἀνακύψασα.

433. 24. ἄνω ποταμῶν] ἄνω ποταμῶν χωρεσι πηγαί· παροιμία, ἐπὶ τῶν ὑπεναντίου γινομένων, ἢ λεγομένων· οἷον, ὁ πόρνος τὸν σώφρονα εἰ λέγοιτο πόρνον· ἐπειδὴ οἱ ποταμοὶ ἄνωθεν κάτω ῥέεσιν, ἐπὶ τὰ ἑαυτοῖς προσόντα ἐλαττώματα ἑτέροις προσανατιθεμένων.

434. 6. εἰ τῆς πόλεως τέθνηκε] σημείωσαι· λέξις ἐκ παρονομασίας εἴδες τῆς κατὰ λέξιν δριμύτητος. 16. Εὔβουλε] ἐπ' ἄλλον συνήγορον μετέβη, τὸν Εὔβουλον, ὃς εἰς ὑποψίαν κατέςησε Φιλιππισμε καὶ κοινωνίας τῆς πρὸς Αἰσχίνην.

436. 27. πολέμου γὰρ εἰσιν ἡγεμόνες] πολύπτωτον.

437. 1. παρακρεσθῆτε] ἐξαπατηθῆτε, ἀνατραπῆτε· καὶ παράκρεσις, ἡ ἐξαπάτη καὶ ὁ ἐμπαιγμός. 20. τῷ παρὰ τῶν πωλέντων] ἐπαναφορά.

438. 4. ἐ μὴν ἐδενὶ μᾶλλον] ἀνακεφαλαίωσις τῶν προειρημένων ἁπασῶν, ὡς εἶναι καὶ τῦτο τὸ μέρος ἄλλο μέρος τῶν ἐπιλόγων· ἀναλαμβάνει γὰρ ἅπαντα τὰ κεφαλαιωδῶς εἰρημένα καὶ τὴν ὑπόθεσιν· ἀναφέρει δὲ διὰ τὸ μὴ ἂν ὕποπτον γενέσθαι τὴν ὑπόθεσιν πάλιν διὰ βραχέων. ἐπειδὴ δὲ γὰρ πολλὰ τὰ εἰρημένα, καὶ πολυμερὴς ὁ λόγος, καὶ πλοκὴν ἔχων, πολλὰ δὲ καὶ τὰ ἐμβεβλημένα, πολλαὶ δὲ καὶ αἱ αὐξήσεις, ἐξ ὧν ἡ ἐν τοῖς πράγμασι πολλάκις συμβαίνει ἀσάφεια, διὰ τῦτο κατηναγκάσθη πάλιν διὰ βραχέων αὐτῶν τῶν ἀναγκαιοτάτων ἐπιμνησθῆναι· ἄρχεται δὲ ὕτως· ὁ γὰρ ἑαυτὸν τάξας· τῦτο γὰρ ὅμοιόν ἐστιν ἐκείνῃ τῇ ἐπιβολῇ τῆς καταστάσεως· ἔστι τοίνυν ὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φίλιππον.

441. 27. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖς καλῶς πραχθεῖσιν ἔπαινοι] σημείωσαι· περὶ ἐγκωμίων τεθνεώτων.

442. 2. τῆς ἐπιτιμίας] τῆς εὐπορίας, ἢ τῆς μὴ ἀτιμίας. 20. τὴν Θόλον] ὁ τόπος, ἔνθα ἐδείπνουν οἱ πρυτάνεις. ibid. βύλομαι τοίνυν ὑμῖν] ἀνακεφαλαίωσις ἐκ τῶν τῆς δωροδοκίας κακῶν, ὧν κατεπολιτεύσατο Φίλιππος.

444. 23. ἐπαγωγαῖς (ſic)] πειρασμοῖς, ζημίαις, αἰχμαλωσίαις.

445. 26. οἱ διοικισθέντες] οἱ διαιρεθέντες, ὥστε μὴ ὁμῦ οἰκεῖν.

446. 2. περὶ Δρυμῦ (ſic)] πόλις μεταξὺ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Ἀττικῆς. 26. ἔστιν, ὅντιν᾽ ἂν ὑμεῖς] ἀρχὴ τῦ κατὰ τὴν δωροδοκίαν ἐπιλόγυ. vlt. ἐν πρυτανείῳ] πρυτανεῖον, τὸ θεσμοθέτιον· παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις οἰκίσκος δημόσιοις, ἔνθα ἐσιτῦντο δημοσίᾳ τῆς τοιαύτης τιμῆς παρ᾽ αὐτοῖς τυχόντες· περισπύδαστον δὲ ἦν τῆς τοιαύτης δωρεᾶς τυχεῖν· ἐπὶ γὰρ

μεγα-

μεγάλοις κατορθώμασι τὴν τοιαύτην ἀπεδίδοντο χάριν· ἢ πυρὸς ταμεῖον, ἔνθα ἦν ἄσβεςον πῦρ, καὶ ηὔχοντο, ὡς Ἀριςοφάνης φησί· πᾶς γάρ τις ὄμνυσ᾽ οἷς ὀφείλων τυγχάνω, θεὶς μοι πρυτανεῖα, ἀπολεῖ μεφησὶ κἀξολεῖ· τὰ παρὰ Ῥωμαίοις καλούμενα σπόρτουλα· τὰς γὰρ δεκάτας τοῦ χρέους καταβάλλοντες τοῖς πρυτάνεσιν εἰσῆγον τοὺς χρεώςας· πρυτάνεις δ᾽ ἦσαν ἐκ τῶν πεντακοσίων πεντήκοντα· ἐπρυτάνευον δ᾽ αἱ φυλαὶ ἐκ διαδοχῆς, κλήρῳ λαχοῦσαι.

449. 22. ἐπὶ τῆς σκηνῆς] σκηνῆς κοινοῖς καθ᾽ ὁμοιότητα λέξεως, δριμύτητος εἶδός ἐςιν.

In orationem aduerſus Leptinem.

457. 4. ἔςι δ᾽ οὐκ ἄδηλον] πρώτη ἀντίθεσις τοῦ δικαίου. 9. καὶ τούτῳ πλεῖςῳ] κατ᾽ ἐπίκρισιν. pen. ἀλλὰ νὴ Δία, ἐκεῖνο ἂν ἴσως] δευτέρα ἀντίθεσις· ἀνθυποφορά.

458. 2. τί οὖν κωλύει] λύσις κατὰ συνδρομὴν ἐξ ἀντιπαραςάσεως. 9. ἆρ᾽ οὖν θησόμεθα νόμον] ἐνταῦθα ἔλαβε τὸ ἀκόλουθον ἀπὸ τοῦ ὁμοίου κατ᾽ ἐρώτησιν· ἔπειτα ἀνέτρεψεν, ὡς ἔχειν μέν τι καὶ ἄτοπον τὴν ἐρώτησιν, οὐ μὴν ἀποδεικνύμενον διὰ τῶν ἐχομένων.

459. 3. οὐ τοίνυν ἔμοιγε οὐδὲ ἐκεῖνο εὔλογον] συγκρούσας ἱκανῶς διὰ τῶν προειρημένων καὶ τὴν ἀντίθεσιν Λεπτίνου, καὶ τὴν γένεσιν τῆς ἀνθυποφορᾶς χρησίμην εὑρὼν, καὶ προοικονομήσας διὰ τούτων τὴν οἰκείαν νομοθεσίαν ἐπήγαγεν ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀντίθεσιν· καινοτομεῖ δὲ τὴν μέθοδον κατὰ μόνην (ſic) τῶν ἀναξίον πληρῶν τὴν ἔννοιαν· καὶ ἔςι συμπέρασμα τῶν ἀντιθέσεων ἀμφοτέρων. 10. ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο] πληρώσας τὸ δίκαιον ἐντεῦθεν ἐννοίας ἄρχεται τοῦ συμφέροντος· σύνηθες γὰρ αὐτῷ προλύειν τὰς ἀντιθέσεις καὶ πρὸ τῶν θέσεων. 18. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν] ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος, οὐκ ἀπήλλακται δὲ ἤθους. 25. οὐ γὰρ εἰ μὴ χρήματα] ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐξ ἐνθυμήματος.

 460. 7.

460. 7. ὅτι τοίνυν οὐδ' ἔστιν ὅλως] ἄλλος τόπος εἰς τὸ αὐτὸ ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐκ παραδείγματος. 11. λέγονται χρήματα] ἔστι μὲν τόπου δεῖγμα ἱστορικὸν, πρὸς πίστιν τῶν προκειμένων εἰρημένον· ὅσην δὲ ἔχει καὶ δεινότητα καὶ χάριν, ἄξιον συνιδεῖν.

461. 13. νομίζω τοίνυν ὑμᾶς] ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ ἴσου· ὅρα δὲ, πῶς ἐφ' ἑκάστῳ προοιμιάζεται.

462. 6. τάχα τοίνυν ἴσως] ἀντίθεσις ἀπὸ τοῦ συμφέροντος κεφαλαίου, καὶ ταύτῃ μάλιστα Λεπτίνης ἰσχύει· ἡ δὲ λύσις αὐτῆς κατὰ συνδρομὴν, ὅ ἐστι κατὰ ἀντιπαράστασιν. 13. τῶν μετοίκων] μέτοικοι, οἱ ἀφ' ἑτέρας πόλεως μεταστάντες, καὶ εἰς ἑτέραν οἰκοῦντες· ἐδίδοντο δὲ ὑπ' αὐτῶν καθ' ἕκαστον ἔτος δραχμαὶ δώδεκα, ὅπερ ὠνόμασται μετοίκιον. οἱ κωμικοὶ δὲ σκαφέας τοὺς μετοίκους ὠνόμαζον· ἐπεὶ ἐν ταῖς πομπαῖς τὰς σκάφας ἐκόμιζον οὗτοι.

463. 13. πόσοι δήποτ' εἰσὶν] ἀπὸ τοῦ πόσοι ἕως τοῦ ἑστιάτορες [verſ. 15.] οὐδεμία στιγμὴ μεταξύ. 14. γυμνασίαρχοι] γυμνάσια, βαλανεῖα, ἢ αλειπτήρια, ἢ λουτρά. τρία δὲ γυμνάσια τῆς Ἀττικῆς· Ἀκαδημία, Λύκειον, Κυνόσαργες. 23. εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστα] ἄλλος τρόπος λύσεως· καὶ τῷ καθ' ὑπόθεσιν σχήματι κέχρηται ἐκ περιουσίας.

464. 3. οὕτω τοίνυν τινὲς] ἄλλης ἀντιθέσεως ἅπτεται· ἔστι δὲ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου δηλαδή· ἔστι δὲ κατὰ μείωσιν συγκριτικῶς. 19. χωρὶς δὲ τούτων] λύσις. 23. ἐγὼ μὲν γὰρ εὔχομαι τοῖς θεοῖς] ἠθικώτερον.

465. 20. διείρηκεν] διαρρήδην εἶπεν.

466. 4. ἔτι δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ] δοκεῖ τοῦ νομίμου κεφάλαιον εἶναι. οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος μᾶλλον· ἔστι δὲ τὸ ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος, μᾶλλον δὲ ἀπὸ τοῦ ἐλλείποντος, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀδιορίστου. 11. ἐν δὲ τῷ τῶν ξένων] περὶ Λεύκωνος, ἀρχηγοῦ Βοσπόρου.

467. 10. Θευδοσίαν] Θευδοσία χωρίον κείμενον ἐγγὺς Σκυθῶν, ὃ πολιορκῶν Σάτυρος ἐτελεύτησεν.

468. 10. ἐφ' Ἱερῷ] τόπος ἐςὶ περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ὅτω καλέμενος, διὰ τὸ τοὺς Μίνυας ἱδρύσασθαι ἱερὸν τὸν δώδεκα θεῶν, ςελλομένες ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρας. 20. ἐὰν δὲ δὴ πέμψας ὡς ἡμᾶς] ἐν καιρῷ κέχρηται τῇ πλάσει· ἐναργέςερος γὰρ ὁμοῦ καὶ εὐψυχότατος ὁ λόγος γίνεται. vlt. παρὰ πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις] σημείωσαι· ὅμοιον τέτῳ τὸ τῦ Θεολόγου.

469. vlt. ἐπαγγειλάμενος] παρακαλέσας, ἀξιώσας.

475. 10. προξενίαν] ὑποδοχὴν, πρόςασιαν.

477. 5. πάνυ τοίνυν ἀχθοίμην ἂν] ἐντεῦθεν προοιμιάζεται μέλλων ἑτέρας μερίδας δέχεσθαι, τοῦ περὶ τῶν πολιτῶν δηλονότι λόγου. 21. τὲς ἁρμοςὰς] ἁρμοςαὶ, οἱ ἐκπεμπόμενοι ἄρχοντες εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις.

478. 12. ἐπετιμήθη (ſic)] ἐδοξάσθη.

479. 16. ἀλλὰ νὴ Δία τὸν παῖδα τὸν (ſic) Χαβρίου] τὸ μὲν σχῆμα τῆς μεταβάσεως πάνυ θαυμαςόν· τὸ γὰρ μὴ ἐκ περιβολῆς, μηδὲ πεφροντισμένως, ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, ἀφείλετο τὴν ὑπόνοιαν τῦ δοκεῖν πρὸς χάριν ὑπὲρ τῦ Χαβρίου παιδὸς λέγειν· ἔςι δὲ ἠθικὴ ἡ διάνοια, ὡς ἂν τῦ πράγματος ἔχοντος τῆς ἀτοπίας τὸν ἔλεγχον, εἰ ἐπὶ τοσούτοις καὶ τηλικούτοις εὐεργετημένοι [P. εὐηργετημένοις] ἀφέλοιντο τὴν ἀτέλειαν· οὐ μὴν ἀλλὰ κἀκεῖνο κατιδεῖν ἄξιον, ὅτι πανταχοῦ τὸν παῖδα συμπλέκει τῷ τῦ πατρὸς ὀνόματι καὶ τοῖς ἀπὸ τῦ πατρὸς εἰς ἀπόδειξιν κέχρηται.

481. 3. καὶ γὰρ ἂν ἄλογον εἴη] σημείωσαι· ἐκ τῦ ἐναντίου πλαςόν.

483. 17. σκοπεῖτε δὲ καὶ λογίσασθε] ἐπίλογος τούτου τοῦ μέρους.

485. 1. ψηφισμάτων δ' ἐδοτιῶν] σημείωσαι· περὶ νόμου καὶ ψηφίσματος. 9. συνίετε ὃν τρόπον (sic)] περὶ νόμου. 17. πρός τε (sic) τῶν ἐπωνύμων] τῶν Φυλῶν ἐπώνυμοι ἥρωες, οἵπερ ἦσαν δέκα, ὥσπερ Ερεχθεὺς Πανδίονος.

486. 4. διώκομεν] εἰς κρίσιν ἄγομεν.

488. 19. καὶ μὴν κἀκεῖνος τῶν καλῶς δοκούντων] περὶ τοῦ μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα.

491. 1. ἔστι τοίνυν τις πρόχειρος λόγος] ἀντιθέσεις τοῦ ἔθους παραδειγματικαί· ἡ δὲ λύσις κατὰ ἔνστασιν. 4. ἐν τοῖς ἑρμαῖς] ἀπὸ τῆς Ποικίλης καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς εἰσιν οἱ ἑρμαῖ καλούμενοι· ἐκαλοῦντο δέ τινες καὶ Ἱππαρχεῖοι ἑρμαῖ, ἀπὸ Ἱππάρχου, τοῦ Πεισιστράτου.

493. 13. οἶμαι τοίνυν καὶ τοῦτον τὸν λόγον] σημείωσαι· ἀντίθεσις. 18. ἐγὼ δ' ὑπὲρ ὧν μὲν τῇ πόλει καταλιπεῖν] τῷ συμβησομένῳ λύει.

494. 25. ὃν τοίνυν κακουργότατον οἴονται] ἀντίθεσις.

495. 2. ἐγὼ δὲ, τὸ μέν τινας] λύσις ἐκ περιτροπῆς. 11. ὅτι δ' οὐκ ἔστι ταὐτὸ] λύσις ἐκ διαιρέσεως.

496. 22. ἔτι τοίνυν ἴσως] ἀντίθεσις ἀπὸ τῆς ποιότητος τῶν εἰληφότων. 23. ἐπισύροντες] ἀντὶ τοῦ διασύροντες. pen. ὅταν ταῦτα λέγωσι] λύσις κατὰ ἔνστασιν.

497. 3. πρόξενοι] προστάται πόλεως καὶ φροντισταί. 22. ὃ τοίνυν μάλιστα πάντων οἶμαι δεῖν ὑμᾶς] ἐπίλογος. εἰς πολλὰ δὲ μέρη τὸν ἐπίλογον διαιρεῖ, πρῶτον εἰς τὴν ποιότητα τῆς πόλεως, δεύτερον ἀπὸ τοῦ απρεποῦς, καὶ αἰσχροῦ, καὶ ἀπ' ἄλλων.

500. 23. ὅτι, ὥσπερ ἂν εἴ τις μεγάλας τὰς τιμωρίας] ἀντιστροφή· ὡς τό· ἂν μὲν ὅσα ἄν τις λάβῃ καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ, συναναλῶσε καὶ τὸ μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν.

501. 19. τῶν γραφαμένων] γραφὴ δημοσίȣ τινός ἐςιν ἐγκλήματος ὄνομα. ȣ μόνον δὲ, ὅταν ψηφίσματος ἢ νόμου κατηγορῇ τις, παρανόμων γραφὴν ἀποφέρεσθαι καὶ γράφεσθαι λέγεται· ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλοις πολλοῖς δημοσίοις ἀδικήμασιν πολλὴ ἐςι χρῆσις τοῖς ῥήτορσιν. 20. διεγράψατο] ὅταν ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐγκλήματος ὁ φεύγων, ἢ κατὰ συγχώρησιν τοῦ διώκοντος, ἢ κατὰ διάγνωσιν τυχόντος, καὶ μηκέτι παρὰ μηδενὸς ἐγκαλῆται, διαγραφὴ λέγεται τότε δίκης.

502. 3. ȣ̓̃τε διαδικασίαν] διαδικασία, ἡ ἐπίκρισις τȣ̃ ἐπιτηδείου πρὸς λειτȣργίαν, ἣν ποιȣ̃νται τινες τοῖς μέλλουσι χορηγεῖν, οὓς ἂν ὁρισθῆναι βȣ́λωνται, πότε χρὴ λειτȣργεῖν αὐτούς.

503. 18. συνδικῆσαι] συμφωνῆσαι. σύνδικοι, οἱ ἐν ταῖς δίκαις βοηθοὶ, οἱ συνήγοροι, ὅταν πλείονες παρῶσι τῷ πράγματι. 21. γέλοιον (ſic.] γέλοιος, ὁ καταγέλαςος· γελοῖος, ὁ γελωτοποιός.

504. 24. ἐνδείξεις] ἔνδειξις, ἀπολογία, καὶ εἶδος κατηγορίας, ἡ τῶν κακȣ́ργων πρὸς τοὺς ἕνδεκα παράδοσις· ἕνδεκα ἄρχοντες Ἀθήνησιν, οἷς παρεδίδοντο οἱ θανάτω καταδικασθέντες. καὶ ἄλλως· ἐάν τις ἄτιμος ὢν, ἢ ὀφληκὼς τῷ δημοσίῳ, καὶ μὴ ἐκτετικὼς, ἄρχειν ἢ δικάζειν ἐπιχειροίη, τȣ̃τον ἐνδείκνυσιν ὁ βȣλόμενος τῶν πολιτῶν· ὁμοίως καὶ τὸν ἀντιποιȣ́μενον πράξεων ἢ πόνων ἀπηγορευμένων τοῖς νόμοις· οἷον τὸν ἡταιρηκότα τῆς ἀγορᾶς καὶ τȣ̃ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ· ἔτι τὸν κακῶς λέγοντα τοὺς τετελευτηκότας ἀδίκως· ἔπειτα τοῖς ἁλȣ̃σι τȣ́των τινὸς τιμῶσιν οἱ δικαςαὶ, τί χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι· ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φυγάδων, ὅπου μὲν ἔξεςι, κατιόντων, ἡ ἔνδειξις.

505. 14. χερνίβων] εἴη ἂν ἀπὸ εὐθείας τῆς χέρνιψ· προπαροξυτόνως δὲ παρὰ τοῖς ποιηταῖς κατὰ τὴν ἀναλογίαν· καὶ ἐν χρήσει χερνιπτομένους δὲ παρ' αὐτοῖς τοῖς βωμοῖς ἀπέκτειναν, ἀντὶ τοῦ νιπτομένους.

506. 11.

506. 11. ἐλπίζειν] σημείωσαι, ὅτι ἀδιαφόρως τῷ προσδοκᾷν καὶ τῷ ἐλπίζειν κέχρηται. 15. πάντα δ᾽ ἀνθρώπινα ἡγεῖσθαι] τὸ μηδὲν ἀπελπίζειν, ὅτι τὰ ἀνθρώπινα εὐμετάβολα. 22. ὁ νῦν ὢν Διονύσιος] περὶ οὗ παροιμία Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ.

Ad orationem in Midiam.

ὅρος κατὰ σύλληψιν.

514. 1. τὴν μὲν ἀσέλγειαν] τὸ προοίμιον ἐξ ὑπολήψεως ἐκ [hoc ἐκ in Pariſ. edit. deeſt] τȢ κατηγόρου, κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ τὸ [P. τȢτο] ἔγκλημα ἔχοντος· ἔνθα φησὶν ὁ [Pariſ. ὁ omittit] Ἑρμογένης, ὅτι περὶ αὐτῶν ὑπολήψεις ἢ χρησαὶ συνίςανται, ἢ πονηραί· κατηγοροȢντες μὲν οὖν [in Pariſ. μὲν abeſt] τὰς φύσει προσȢσας φαύλας βεβαιώσȢμεν, (ſic) τὰς δὲ χρηςὰς διαλύσȢμεν. (ſic) ἐνταῦθα Ȣ̓ν ὁ ῥήτωρ τὰς φαύλας βεβαιοῖ, τῶν δὲ χρηςῶν οὐ μέμνηται. 6. πρȢβαλόμην] ἀντὶ τȢ προβολῇ ἐχρησάμην τῇ συνήθει καὶ νομιζομένῃ κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικȢντων. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος καὶ τῷ κατ᾽ Αἰσχίνου τὴν προαίρεσίν φησι τῆς πολιτείας προβεβλημένην, ἀντὶ τȢ ἄπιςον εἰπεῖν, καὶ ἐλαφρῶς ἔχȢσαν.

515. 3. κατεχειροτόνησεν] ἀντὶ τȢ κατεψηφίσατο αὐτȢ. καταχειροτονία δὲ καὶ ἀποχειροτονία διαφέρει· καταχειροτονία μὲν γὰρ ἐγένετο Ȣ̓́τως· ἔλεγεν ὁ κῆρυξ, ὅτῳ Μειδίας δοκεῖ ἀδικεῖν, αἰράτω τὴν χεῖρα· εἶτα οἱ θέλοντες ἐξέτεινον τὰς χεῖρας· καὶ ἐκαλεῖτο τȢ̃το πρῶτον καταχειροτονία. ἀποχειροτονία δὲ Ȣ̓́τως· ὅτῳ μὴ δοκεῖ ἀδικεῖν Μειδίας, αἰράτω τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινόν τινες. καὶ ἐκαλεῖτο ἀποχειροτονία. λοιπὸν πάσας ἠρίθμȢν τὰς χεῖρας, καὶ ἑώρα ὁ κῆρυξ, ποῖαι πλείȢς εἰσίν. πότερον τῶν φασκόντων αὐτὸν ἀδικεῖν, ἢ μή· καὶ ὅσαι ἂν ἦσαν πλείȢς εὑρεθεῖσαι, ἐκεῖ καὶ ἡ γνώμη ἐκράτει. 11. Ȣ̓́τω δὲ τȢ́των ἐχόντων] συμπέρασμα τῶν κειμένων ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τȢ̃ προοιμίȢ. 14. ἐπειδή τις εἰσάγει] εἰσαγωγὴ γάρ ἐςιν Ἀθήνη-

Ἀθήνησιν ἀρχὴ τῶν τὰ ἐγκλήματα εἰσαγόντων. 21. ὃ γὰρ ἂν καταγνοίην] πληρώσας τὴν κατασκευὴν [P. προκατασκευὴν] ἐν τῷ [τῷ in Pariſ. deeſt] προοιμίῳ, διπλοῦν ἐπήγαγε τὸ [τὸ in Pariſ. deeſt] συμπέρασμα, τὸ μὲν εἰς τὴν πρώτην πρότασιν, ὅτι πάντας ὑβρίζει, μεθ᾽ ὧν [Pariſ. pro μεθ᾽ ὧν habet Μειδίας, commate poſt ὑβρίζει deleto] καὶ ὃ χρὴ συγχωρῆσαι, ὥστε καὶ τὸ λοιπὸν ἀδεῶς ὑβρίζειν, τὸ δὲ εἰς τὴν προκατασκευὴν, ἵνα [P. pro ἵνα habet τουτέστιν, ὅτι] μὴ ἐναντία ποιήσητε, χρήματα λαβόντες, οἷς πρότερον ἠξιοῦτε. καὶ ἐτελεύτησεν αὐτοῦ τὸ συμπέρασμα εἰς τελικὸν κεφάλαιον, τὸ συμφέρον· διὰ τοῦτο γὰρ φαμὲν, συγγένειαν ἔχειν τὰ προοίμια πρὸς τοὺς ἐπιλόγους, διότι κἀκεῖνοι συμπληροῦνται τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις. 26. εἰ μὲν οὖν] τὸ μὲν πρῶτον προοίμιον, τοῦ πραγματικοῦ πλεῖστον μετέχον, ἔλαττον εἶχε τὸ παθητικόν. ἐν δὲ τούτῳ πλέον βούλεται κινῆσαι τὸ πάθος, ἵνα πανταχόθεν τὸν δικαστὴν χειρώσηται. εἰς τελικὸν δὲ κεφάλαιον τὸ δίκαιον [quae duo poſtrema vocabula in Pariſ. deſunt] κατέληξε, τὸ συμπέρασμα τῆς πρώτης προτάσεως.

516. 13. ἔπειτ᾽, ἐὰν ἐπιδείξω] ὅτι τὸ συμπέρασμα τῆς προκατασκευῆς εἰς τελικὸν κεφάλαιον, τὸ συμφέρον ἔληξεν. 21. εἴ τις ὑμῶν ἄρα] τρίτον προοίμιον. ἐντεῦθεν καθαρῶς εἰς αὐτὴν τὴν προκατασκευὴν [P. κατασκευὴν] εἰσβέβληκεν, [P. ἐμβέβληκεν] ἥτις ἐστὶν ὁ δεύτερος ὅρος, ὅτι πάντα, τὰ ἐν τῇ ἑορτῇ γενόμενα, δημόσιά ἐστιν. 28. τὸν νόμον] ὁ νόμος κατασκευάζει τὸν ὅρον, τοῦ πάντα, τὰ ἐν τῇ ἑορτῇ γινομενα, δημόσια δοκεῖν εἶναι.

517. 10. τὰ πάνδια] πάνδια καὶ πάντια, ἡ σελήνη, ὅτι πάντοτέ ἐστι καὶ λάμπει, ἔν τε νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ· πάνδια δὲ ἴσως, διὰ τὸ πάντοτε διεῖναι. ὁ μὲν γὰρ ἥλιος ἐν ἡμέρᾳ μόνῃ θεωρεῖται, ἡ δὲ σελήνη καὶ ἐν ἡμέρᾳ, καὶ ἐν νυκτί. Διόνυσον δὲ λέγει τὸν Ἥλιον, ἤτοι τὸν Ἀπόλλωνα. 11. οἱ πρόεδροι] πρόεδροι, οἱ

πεμπό-

πεμπόμενοι ἐν τῇ βουλῇ παρὰ τῆς πρυτανευούσης φυλῆς. οὗτοι δὲ πάλιν ἐπέμποντο παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τὸν δῆμον, καὶ προκαθεζόμενοι ἐν τῷ θεάτρῳ [hic addit Pariſ. διὸ καὶ πρόεδροι ἐκλήθησαν] ἠρώτων τὸν δῆμον, εἰ δοκεῖ αὐτοῖς ἐπισκέψασθαι περὶ τῶν κατὰ τὴν ἑορτὴν, καὶ ἐπειδὴ προήδρευον τῶν ἄλλων ἁπάντων. [pro vltimis verbis a καὶ ἐπειδὴ inde eſt in Pariſ. οἱ δὲ ἦρον τὰς χεῖρας.]

518. 2. τῶν ὑπερημέρων] οἱ ἐν ταῖς καταδίκαις πρὸς ἔκτισιν ἡμέρας λαβόντες, καὶ μὴ διαλυσάμενοι, οἱ δίκην ὀφείλοντες ὁποιανοῦν, καὶ τὰ ἐπιτίμια τοῖς ἑλοῦσι μὴ ἀποδιδόντες ἐν ταῖς τακταῖς προθεσμίαις, ὑπερήμεροι ἐκαλοῦντο, ἤγουν ὑπερπρόθεσμοι, ἢ ἐκπρόθεσμοι. τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπερημερία. 4. προβολαὶ] γραφαὶ κατὰ τῶν συκοφαντούντων. 23. βούλομαι δ᾽ ἕκαστον ἀπ᾽ ἀρχῆς] πληρώσας τὴν προκατασκευὴν, ἐν ᾗ πάντα τὰ γιγνόμενα περὶ τὴν ἑορτὴν, κἂν εἰς ἰδιώτην ᾖ, δημόσια ἀπέδειξε, μεταβαίνει λοιπὸν ἐπ᾽ αὐτὴν τὴν κατάστασιν· οὐκέτι γὰρ ὡς ἰδιωτικῶν ἀκούσονται τῶν πραγμάτων· κέχρηται ἐν προοιμίῳ καταστατικῷ· [P. προκατασκευαστικῷ] τῷ βούλομαι δ᾽ ἕκαστον ἀπαρχῆς ὤν· τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ ἐπαγγελίαν τινὲς καλοῦσιν· ὃ [P. καλοῦσι. διὸ] σύνοψιν ποιεῖται τῶν λεχθησομένων ἐν τῇ καταστάσει. τὸ γὰρ τοιοῦτον καὶ εὐκρινῆ ποιεῖ τὸν λόγον, καὶ προσέχειν ἄξιον.

519. 1. ἐπικληροῦν] ὅταν παῖς ὀρφανὴ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἀδελφῶν τε οὖσα ἔρημος, καὶ ταύτῃ τύχῃ ὑποκειμένη οὐσία, ταύτην καλοῦσιν ἐπίκληρον, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἤδη γεγαμημένην, ὅταν ᾖ ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ ὅλῃ καταλελειμμένη· καλοῦσι γὰρ καὶ τὴν οὐσίαν κλῆρον. καλεῖται δὲ ἐπίκληρος καὶ ἡ μηδέπω γεγαμημένη, ἀλλὰ παρὰ τῷ πατρὶ οὖσα· καθότι καθήκει αὐτῇ πᾶσα ἡ οὐσία. ἦν δὲ καὶ νόμος, μὴ κληρονομεῖν τοὺς νόθους· διὰ χειρὸς δ᾽ ἐδίδοτο τἀργύριον, μέχρι πέντε μνῶν, πλέον δ᾽ οὔ.

520. 18. τὰ παρασκήνια] ἔοικε δὲ καλεῖσθαι παρασκήνια, ὁ περὶ τὴν σκηνὴν ἀποδεδειγμένος τόπος ταῖς εἰς τὸν ἀγῶνα παρασκευαῖς· ὁ δὲ Δίδυμος τὰς ἑκατέρωθεν τῆς ὀρχήστρας εἰσόδους οὕτω φησὶ καλεῖσθαι.

522. 15. βούλομαι δὲ πρὸ τούτων εἰπεῖν] μέλλων εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐμβάλλειν προοιμίῳ κέχρηται, βουλόμενος προσεχεστέρους ποιῆσαι τοὺς ἀκούοντας. 23. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν] πρότασις. 25. ὡς, εἴπερ ἀληθῶς] ὑποφορὰ, ὅρος παραγραφικός. 26. δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν] ὅτι ἔβλαψε καὶ ὕβρισε, δημοσίᾳ δὲ οὐκ ἠδίκησεν.

523. 2. ἐγὼ δὲ ἓν μὲν ἐκεῖνο εὖ οἶδα] ἀντιπρότασις· λύσις, ἡ καὶ ἀνθυποφορά. 26. οἶδα τοίνυν, ὅτι καὶ τούτῳ πολλῷ] οὗτός ἐστιν ὁ κύριος ὅρος, εἰδικῶς ἐπηγμένος· [P. ἰδικῶς εἰσηγμένος] διὸ καὶ ὀνόματι προήγαγε [P. ὀνομασὶ προσήγαγε] καὶ πολλῷ, φησὶ, χρήσεται τῷ λόγῳ, ἀληθῆ λέγων. (hæc duo vocabula in Pariſ. deſunt] ἐπ' οὐδενὶ γὰρ ἑτέρῳ [P. ἐπ' οὐδὲν γὰρ ἕτερον οὕτως] ὡς ἐπὶ τούτῳ [P. τοῦτο] καταφεύξεται Μειδίας, τῷ [τῷ in Pariſ. deeſt] ἰδιωτικὸν ἀποφῆναι τὸν ἀγῶνα. μία δέ ἐστιν ἡ ἀντίθεσις, εἰς τρία κῶλα μερισθεῖσα.

524. 13. ἀλλὰ μὴν πρός γε τὸ τοιοῦτο] ὁ ὅρος τοῦ φεύγοντος· ὕβρισαι Δημοσθένης· ὁ ἀνθορισμὸς τοῦ διώκοντος· οὐκ ὄντα μόνον Δημοσθένην, ἀλλὰ καὶ χορηγόν· ὅτι οὐ μόνον ὑβριστὴς, ἀλλὰ καὶ ἀσεβὴς ὁ Μειδίας. ἔστι τοῦτο ὅρος διπλοῦς κατὰ σύλληψιν. 15. οὐ γὰρ εἰς Δημοσθένην] μὴ ἔχων δεῖξαι, ὅτι ἄρχων ἐστὶν, ἐκ τῆς τοῦ ὁμοίου παραθέσεως, διὰ συλλογισμοῦ συνίστησι καὶ παράδειγμα (quas duas poſtremas voces Par. omittit.] 27. ἐὰν μὲν ἐστεφανωμένον] συλλογισμός.

525. 2. οὕτω τοίνυν καὶ ἐμὲ] κατασκευὴ τῆς ἀσεβείας ἀπὸ τοῦ χρόνου. Aliud: τοῦτό ἐστι συλλογισμὸς εἰδικῶς [P. ἰδικῶς] εἰσηγμένος· ἐπειδὴ γὰρ ὁ πρότερος καθόλου ὢν γνωστότερος [P. ἀγνωστότερος] ἦν τοῖς ἀκούουσι καὶ βιαιότερος, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε τὸ εἰδικὸν, [P. τὸν ἰδικὸν] συνάπτων ἑαυτὸν [P. αὐτὸν] τῷ καθόλου, καὶ πιθανώτερον ποιῶν τὸν συλλογισμόν. 5. εἰ δὲ χορηγὸν ὄντα ὑμέτερον] κατασκευὴ τοῦ ἀνθορισμοῦ ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. ibid. ἱερομηνίας οὔσης] ἱερομηνία, ἱερὰ ἑορτὴ

 κατὰ

κατὰ μῆνα. 8. ἅμα γὰρ τῷ Δημοσθένει καὶ ὁ χορηγὸς ὑβρίζετο] τοῦτό ἐστι τὸ κατὰ σύλληψιν νόημα· [in P. νόημα deeſt] μετὰ γὰρ τὸν ἀνθορισμὸν, ὃν ἐβεβαίωσε τῷ συλλογισμῷ, ἀναγκαῖον ἦν, ἐπάγειν [P. ἐπαγαγεῖν] τὸ κατὰ σύλληψιν, ὥστε συλλαβεῖν αὐτῷ [P. ὥστε λαβεῖν δι' αὐτοῦ] καὶ τὸν ὅρον καὶ τὸν ἀνθορισμόν. 10. χρὴ δὲ, ὅταν μὲν τίθησθε τοὺς νόμους] ἐντεῦθεν ἡ τοῦ νομοθέτου διάνοια, ἵνα καὶ ἐξ αὐτῆς βεβαιώσῃ τὸν συλλογισμόν. 13. ἦν ὁ τῆς βλάβης] ἐπαναφορὰ τὸ σχῆμα, ὅταν ὁλόκληρος λέξις ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν κώλοιν κατ' ἀρχὰς [P. ἀρχῆς] γένηται, καὶ ἔστιν ἐπιμελείας καὶ κάλλους. 15. ἀπέχρη] ἤρκει. 22. ἀπήγγελλε τοίνυν τίς μοι] συγγνωμονικόν.

526. 12. ἔτι τοίνυν οὐδ' ὁμοίαν οὖσαν] ὁρᾷς, ὅπως συγγνωμονικὴν ἐποίησε τὴν ἀντίθεσιν, λέγων, ὅτι οὐκ ἀξιῶ (ſic) ἐστι συγγνώμη [P. συγγνώμης] εἶτα κέχρηται ἀντεξετάσει διπλῇ, τίνα μὲν Μειδίᾳ πέπρακται, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑβρισαῖς, τίνα δὲ αὐτῷ καὶ τοῖς ὑβρισθεῖσιν.

527. 2. εἰ μὲν τοίνυν ἐκείνων κατηγορεῖν βούλεταί τις] αὐτὸν τὸν Μειδίαν πεποίηκε κατηγοροῦντα τοῦ προέδρου καὶ τοῦ θεσμοθέτου, ὅτι τοῖς ὑβρίσασιν οὐκ ἐπεξῆλθεν (ſic.) 14. ὀργῇ νὴ Δία] συγγνωμονικὴ ἀντίθεσις. 22. ἀλλὰ μὴν ὁπηνίκα καὶ πεποιηκὼς] κατασκευή· ὅτι τοῖς ἑκουσίως πλημμελοῦσιν οὐδεμίαν χρὴ συγγνώμην ἀπονέμειν· τῆς γὰρ συγγνωμονικῆς ἀντιθέσεώς ἐστιν ἡ λύσις.

528. 5. ἔπειθ' οἱ φονικοὶ] περὶ φόνου διαφορᾶς. 13. τὴν ἐξούλης ἰδίαν] οἱ δίκην νικήσαντες, ὥστε ἀπολαβεῖν χωρίον, ἢ οἰκίαν, ἔπειτα ἐμβατεύειν κωλυόμενοι, μὴ ἐμβατεύσαντες ἐξελαυνόμενοι, δίκην εἰσάγουσι πρὸς τοὺς ἐξελαύνοντας, ἢ οὐκ ἐῶντας ἐμβατεύειν· καὶ αὕτη ἡ δίκη ἐξούλης καλεῖται· εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐξέλλειν· οἱ παλαιοὶ γὰρ τὸ κωλύειν καὶ ἀπελαύνειν ἐξέλλειν ἔλεγον. 26. τὰς μὲν γραφὰς] τὰς κατηγορίας ἢ τῶν νόμων, ἢ τῶν ψηφισμάτων, καὶ παρανόμων γραφὴν, καὶ ἐπ' ἄλλοις πολλοῖς δημοσίοις ἀδικήμασιν.

529. 18. *εἰς τὴν ἡλιαίαν*] *εἰς τὸ δικαςήριον.*

530. 14. *προξένους*] *προςάτας, φροντιςάς.* 15. *τὸν τοίνυν οὐ παρὰ τοῖς Ἕλλησι*] *συμπεράσματι κέχρηται τοῦ νοήματος, μᾶλλον δὲ ὅλης τῆς ἀντιθέσεως,* [P. *μᾶλλον δὲ καὶ ὅλης τῆς συγγνωμονικῆς ἀντιθέσεως*] *δεικνὺς,* [hic Pariſ. addit *ὅτι*] *οὐδεμιᾶς φιλανθρωπίας ἄξιος ὁ Μειδίας.* 18. *εἰ μὲν τοίνυν*] *ἐντεῦθεν εἰσέβαλεν εἰς τὸ πρός τι, βουλόμενος αὐξῆσαι τὸ ἔγκλημα· καὶ γέγονεν ἀκόλουθος ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ κεφαλαίου· ηὔξησε τὸ κεφάλαιον ἐκ τῶν τεσσάρων τόπων τοῦ πρός τι· τοῦ μείζονος, τοῦ ἐλάττονος, τοῦ ἐναντίου, καὶ τοῦ ἴσου.* 25. *κατὰ τὰς μαντείας*] *ὁ τύπτων τοὺς κατὰ τὰς μαντείας ἐςεφανωμένους, εἰς τὰς μαντείας ἀσεβεῖ.* vlt. *ἀνάγνωθι δέ μοι*] *πρῶτον ἀπὸ τοῦ μείζονος.*

532. 16. *καὶ μὴν ἴςε γε τοῦτο, ὅτι βουλόμενοι*] *δεύτερον ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος κατασκευάζει τὴν κατὰ Μειδίου.* 24. *εἶτα τὸν μὲν χορευτὴν*] *κατὰ τὸν νόμον τὸν εἴργοντα ξένον ἀγωνίζεσθαι.* ibid. *ὁ προκαλέσας* (ſic)] *πρόκλησις, τὸ προκαλεῖσθαι εἰς δικαςήριον· ἀντιπροκλήσεις δὲ, ἀντεγκλήματα, ἀντιλογίας.*

533. 2. *φέρε δὴ πρὸς θεῶν*] *ἕτερον παράδειγμα ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος, τὸ κατὰ τοὺς ἀτίμους, πολλῷ ἔλαττον τὸ* [pro *τὸ* Pariſ. recte habet *ὂν τοῦ*] *κατὰ τοὺς ξένους.* 3. *παραιτήσομαι*] *ἀντὶ τοῦ ἱκετεύσω.*

534. 13. *ἰδιώτην*] *ἀντὶ τοῦ πολίτην. ἰδιώτας λέγει Ἀριςοφάνης τοὺς ἰδίους· περὶ τοὺς ξένους καὶ τοὺς ἰδιώτας. κατὰ παραγωγὴν ἴδιος, ἰδιώτης· λέγεται δὲ καὶ ὁ πρὸς γένος ἴδιος.* 15. *ἐπίτιμον*] *τὸν τετιμημένον, ἢ τὸν πλούσιον, ἢ τὸν μὴ ἄτιμον.* 18. *πολλῶν τοίνυν*] *τρίτον ἐκ τοῦ ἐναντίου.* 24. *καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ*] *δύο πεποίηκεν ἐν ταὐτῷ, καὶ κατὰ ἀναίρεσιν εἰσήγαγεν, ὅπερ οἰκεῖον τοῖς ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ἐπιχειρήμασιν. καὶ ταῦτ' εἶπεν ἐκεῖνον μὴ πεποιηκέναι, ἅπερ αὐτὸς ὑπὸ Μειδίου πέπονθεν.*

535. 9. *πάλιν Φιλόςρατον ἅπαντες ἴσμεν*] *δεύτερον παράδειγμα ἀπὸ τοῦ ἐναντίου.*

536. 12. ἐγὼ τοίνυν] ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν τȣ̃ ἴσȣ μεταβαίνειν βȣ́λεται τόπον, καὶ κέχρηται προοιμίῳ, εἴτ' ȣ̃ν προεπαγγελίᾳ. σύνηθες γὰρ καὶ τȣ̃το τῷ Δημοσθένει. 19. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν] τέταρτον ἀπὸ τȣ̃ ἴσȣ.

537. 3. εἰ τοίνυν τις ὑμῶν] σημείωσαι ἡ πηλικότης. aliud: ἐνταῦθα ἡ πηλικότης, ἥτις περιέχει μὲν αὔξησιν τȣ̃ πραχθέντος, διαφόρως δὲ ἢ κατὰ τὸ πρός τι. ἐξ ἀντιθέσεως δὲ εἰσήχθη, ἥτις ἐν ὅρῳ γίνεται μόνῳ· ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις ϛάσεσιν ἡ πηλικότης ἐπιλογικὴν ἔχει χώραν· αὔξησιν γὰρ ἔχει τῶν ἐπιλόγων· ἐν ὅρῳ δὲ κεφαλαίȣ δύναμιν ἔχει· διὰ (sic: nihil amplius) 6. οὐ γάρ ἐϛι δίκαιον] ἀντίθεσις. 8. ἀλλὰ τὸν μὲν] σημείωσαι· πηλικότητος ἀντίθεσις, καὶ ταύτης λύσις. 10. ȣ̓δὲ γὰρ αὖ τȣ̃τ' ἔϛιν εἰπεῖν] ἐπίκρισις τὸ σχῆμα. 13. ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες] πρώτας τίθησι τὰς παραδειγματικὰς πίϛεις. 17. τȣ̃τον ἐν Σάμῳ ἐν συνȣσίᾳ τινὶ] τετραπλῆ ἐϛιν ἡ τῆς πηλικότητος ἐργασία· καθαιρεῖ τὰ τῶν ἄλλων· ὅτι μικρὰ παθόντες μεγάλως ἠμύναντο· καὶ αὔξει τὰ καθ' ἑαυτὸν, ὅτι μεγάλα παθὼν οὐδ' ὅλως ἠμυνάμην· καὶ πάλιν αὔξει μὲν τὴν Μειδίȣ θρασύτητα, καθαιρεῖ δὲ τὴν ἑαυτȣ̃ γνώμην, ὡς ἔλαττον τȣ̃ δέοντος παροξυνθεῖσαν. pen. ὅταν ὡς ὑβρίζων] σημείωσαι· ἐπαναφορά.

539. 8. ἐγὼ μὲν οἶμαι παρ' ὑμῶν] συνήθως πάλιν ἐπιλογικῇ παρεκβάσει ἐχρήσατο. 14. οἶμαι τοίνυν, τινὰς ὑμῶν] σημείωσαι· παρέκβασις· παρέκβασις δέ ἐϛι λόγος ἐξαγώνιος μὲν, συναγωνιζόμενος δὲ πρὸς τὸν ἀγῶνα.

540. 22. ἐρήμην] ὅταν μὴ ἀπαντήσας ὁ διωκόμενος ἐπὶ τὴν δίκην καταδικασθῇ· ὅμοιον καὶ τὸ ἐρήμην ἁλῶναι. 26. κἀγὼ μὲν ȣ̃τως εὐλαβῶς] πληρώσας ἐν τῇ πηλικότητι τȣ̀ς ἀγῶνας ἥκει λοιπὸν ἐπὶ τὴν παρέκβασιν, ἥτις καὶ ἐμπίπτων κέκληται, δι' ἧς τά τε παλαιὰ ἀδικήματα τȣ̃ Μειδίȣ περὶ τὸν Δημοσθένην, καὶ μετὰ τὴν χορηγίαν συνάπτει, δεικνὺς, ὅτι δι' ἔχθραν καὶ ἐξ ἐπιβȣλῆς πολεμῶν ταῦτα πεποίηκεν· ἔϛι δὲ ἐν τῇ παρεκβάσει

πρῶτον

πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν Στράτωνα, ὅτι κἀκεῖνον ἠτίμωσεν· κἀμοὶ τὴν καταδίκην ἐκ ἐξέτισεν· ἔνθα καὶ ἐλέου ἐκβολὴν ἐποιήσατο, καιρὸν ἐπιτήδειον νομίσας, αὐξῆσαι μὲν τὰς συμφορὰς τῶ Στράτωνος, καὶ εἰς ἔλεον διὰ τούτων ἀγαγεῖν τὰς δικάζοντας, φθόνον δὲ καὶ μῖσος κινῆσαι τῷ Μειδίᾳ. βεβαιοῖ δὲ καὶ τὴν δίκην ἑαυτῷ τὴν περὶ τῆς ἐξέλης. εἶτα ἐπὶ τὰ λοιπὰ δύο μετῆλθε· τὸ μὲν πρότερον, ὅτι λειποταξίε γραφὴν παρεσκεύασε κατὰ Δημοσθένες· τὸ δεύτερον δὲ περὶ τῆς ἐφ' αἵματι γραφῆς. πεποίηται δὲ τὴν ἀπολογίαν τέτε τῶ μέρες κατὰ στοχασμὸν τὸν προκατασκευαζόμενον ἐ διὰ πάντων τῶν κεφαλαίων, ἀλλ' ὥστε τὸ σχῆμα σώζεσθαι τὸ στοχαστικόν· προκατασκευαζόμενος δοκεῖ, ὅτι καὶ τὸν Ἀρίσταρχον ἀπολύειν πειρᾶται τῆς αἰτίας.

541. 16. διαιτητὴς] τὰς ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη γεγονότας, καὶ καθαρὰς πάσης αἰτίας ὑπειλημμένες ἀπὸ τοῦ ληξιαρχικοῦ γραμματεῖε κληρώσαντες τὰ τῶν πολιτῶν διαιτᾶν ἐποίεν· ξένοις μέντοιγε ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν οὐ συγκεχώρητο. ἔξεστι δὲ τοῖς μεμφομένοις τὴν τῶν διαιτητῶν κρίσιν, ἐκκαλεῖσθαι τὸ δημόσιον δικαστήριον, καὶ εἰ μὲν ἤρεσκε τοῖς ἀντιδίκοις, τέλος εἶχεν ἡ δίκη, εἰ δὲ μὴ, τὰ ἐγκλήματα, καὶ τὰς προβλήσεις, καὶ τὰς μαρτυρίας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς νόμες, καὶ τὰς ἄλλας πίστεις ἀμφοτέρων, ἐμβαλόντες εἰς καδίσκες, καὶ σημηνάμενοι παρεδίδοσαν τοῖς εἰσαγωγεῦσι τῶν δικῶν. διαιτῶν λέγεται, ὁ δικάζων, καὶ διαιτῶ, τὸ ἴσον νέμω, καὶ διαιτητήριον, ἐν ᾧ διαιτῶνται· ὥσπερ καὶ τὸ καταδιαιτήσω, καταδικάσω, κατακρινῶ. 23. ὑπωμοσίαι] ὑπωμοσία τὸ ὑπερτίθεσθαι δίκην, προφάσει χρώμενον ἀποδημίᾳ, ἢ νόσῳ, ἤ τινι τῶν παραπλησίων, μεθ' ὅρκε, οὕτως ἐλέγετο, καὶ τὸ ποιεῖν τοῦτο, ὑπόμνυσθαι. ibid. παραγραφαὶ] παραγραφή ἐστιν, ὅταν λέγῃ τις, ὅτι τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ τὸ ἔγκλημά ἐστιν, εἰς τὸ δικαστήριον εἰσήχθη πρότερον, καὶ γεγένηται περὶ αὐτοῦ γνῶσις· καὶ διὰ τοῦτό φησι, μὴ δεῖν ἔτι περὶ αὐτοῦ συνίστασθαι κρίσιν, μάλιστα δὲ τοὺς νό-

μους ἀναγινώσκει τοῖς δικασαῖς, οἳ πλεονάκις δικάζεσθαι περὶ τῶν αὐτῶν οὐ συγχωρῦσι. λέγει δὲ περὶ αὐτῦ τῦ πράγματος, ἅμα τοῖς δικασαῖς παραδεικνὺς, ὡς οἱ πάλαι δικάσαντες, καὶ δικαίως καὶ κατὰ τοὺς νόμους ψηφίσαντες· καὶ τῦτό ἐςι παραγραφή. καὶ ὐδὲ ἔνεςιν αὐτὴν ὁ εἰσάξων, ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας δίκας· τῶν γὰρ ἄλλων δικῶν προςέτακται ἑκάςω· τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἰσάγειν τινά. (ſic) παραγράφεσθαι ὖν ἐφεῖται καὶ τοῖς τοσῦτόν τι ἐγκαλυμένοις, περὶ οὗ νενομοθέτηται.

542. 19. κλητῆρα] κλητὴρ λέγεται, ὁ καλῶν εἰς τὸ δικαςήριον πάντας· σημαίνει δὲ καὶ τὸν μάρτυρα ἡ λέξις.

543. 9. συνέβη δὲ ὑπερημέρῳ γενομένῳ] ἵνα ἀδικήσῃ, ἀπέκρυψε τὴν κυρίαν, καὶ διὰ τῦτο προέλαθεν ὑπερήμερος γενόμενος. 13. ἐκτέτικεν] ἀποδέδωκεν. ibid. τὴν μὴ ὖσαν] μὴ ὖσα ἡ δικαία. 17. ἀτίμητον ἀγωνίσηται δέκα μνῶν δίκην] ἀτίμητος ἀγὼν, ἐφ᾽ ᾧ τίμημα ὡρισμένον ἐκ τῶν νόμων ὐ κεῖται, ἀλλ᾽ οἱ δικάζοντες ἐτιμῶντο, τί χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι. ὁ δὲ τιμητὸς, ᾧ πρόσεςιν ἀπὸ τῶν νόμων ὡρισμένον τίμημα.

544. 3. ἀπρόσκλητον] τὴν οὐ προσκεκλημένην. vlt. καταβραβευθέντα] ὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εὕρηται παρὰ τῷ Δημοσθένει.

545. 14. ὗτος μέντοι πολίτης ὢν] περὶ ςρατείας. 22. παρὰ] σημείωσαι· ἡ παρὰ ἀντὶ τῆς διά.

547. 8. ἐγὼ γὰρ οἶμαι πάντας ἀνθρώπυς] ἐπίλογοι τοῦ κατὰ τὸν Στράτωνα διηγήματος. 19. ἡγῦμαι μὲν τοίνυν (ſic)] μέλλων ἐφ᾽ ἕτερα μέρη μεταβαίνειν [P. καταβαίνειν] τῆς παρεκβάσεως, λέγω δὴ τῦ τε λειποταξίου, καὶ τὴν ἐφ᾽ αἵματι γραφὴν, προοιμίῳ κέχρηται αὔξησιν περιέχοντι, τῶν τε λεχθέντων καὶ τῶν ῥηθησομένων. 26. ὅτι μὲν δὴ λειποταξίου γραφὴν] δευτέρα κατηγορία κατὰ Δημοσθένους ὑπὸ Μειδίου.

548. 3.

548. 3. πρὸ τῶν ἐπωνύμων] ἐπώνυμοι, οἱ ἐκ τῶν φυλῶν τὰς ἐπωνυμίας ἔχοντες. 12. τῷ γὰρ ἀθλίῳ καὶ ταλαιπώρῳ] τρίτη κατηγορία· ἣν λύει ὁ Δημοσθένης κατὰ ςοχασμὸν προκατασκευαζόμενον, ἐχ ὁλοκλήρως μέντοι διὰ πάντων τῶν κεφαλαίων, ἀλλ' ὥςε μόνον τὸ σχῆμα σώζεσθαι τὸ ςοχαςικόν. προκατασκευαζόμενος μὲν ἐν δοκεῖ, διότι καὶ αὐτὸν τὸν Ἀρίςαρχον ἀπολύειν πειρᾶται τῆς αἰτίας· ἔχει δέ τινα ςοχαςικὰ κεφάλαια, οἷον χρῶμα, διατί ἂν ἐβελήθη φέβε ἔγκλημά σοι ἐπάγειν· ὁ δέ φησιν, ἵνα μὴ δῶ τὴν ἐπὶ τῇ ὕβρει δίκην· πιθανὴ δὲ ἀπολογία, ὅτι καὶ ἐκ ᾐσχύνθη θεὲς, ἢ ὁσίαν, ἢ ανθρώπες ἐκείνους, οὓς ἔπειθε κατηγορεῖν ἐπὶ τῷ φόνῳ· ὁ δὲ ἐκ περιτροπῆς· τῦτο γάρ ἐςι τὸ δεινὸν τέτων οὐδὲν ἐννοῆσαι. pen. λειποταξίε] λειποταξίε, καὶ λειποτάκτης, ὁ φυγοπόλεμος.

552. 1. ὥς' ἐπαιτιασάμενός με φόνου] ἐνταῦθα ὡς μαρτύρων ἀπαίτησιν ἐκπεπλήρωκε· μαρτύρεται γὰρ καὶ θεοὺς, καὶ δῆμον, καὶ τὴν ἐξ ἀρείου πάγου βελὴν, ὅτι ἐπέτρεψέ μοι θύειν ταῖς Εὐμενίσι, τὸν δὲ ἀντίδικον, ὅτι οὐδαμῦ ἐκώλυσέ με ταῦτα πράττοντα. 2. εἰσιτήρια] ὅταν ἄρχηται βελεύειν, ἢ θύειν. 4. ἀρχιθεωρῦντα] φροντίζοντα τῶν θείων. 6. θεωρίαν] φροντίδα θείαν.

553. 17. ὤμνυε μὲν κατ' ἐξωλείας] χρῶμα, διατὶ ἂν ἐβελήθη ἔγκλημά σοι ἐπάγειν· ὁ δέ φησιν, ἵνα μὴ δῶ τὴν ἐπὶ τῇ ὕβρει δίκην. 19. ἤξίε δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ] πληρώσας τὴν παρέκβασιν, εἰσέβαλεν εἰς τὲς καθολικὲς ἐπιλόγες, οἵτινες μικρῷ πλείους εἰσὶ τῶν ἀγώνων.

554. 23. κατ' ἐξωλείας] ἐξώλεια, ἡ πανωλεθρία, ἡ παντελὴς ἀπώλεια· καὶ ἐξώλειαν ἑαυτῷ προσεπαρασάμενος, καὶ ὅτιῦν αὐτῶν ἐκβῇ· τυτέςιν ἀπηγορευμένον κακόν.

555. 2. τῦτο μέντοι τὸ τοιῦτον ἔθος] πληρώσας τὴν παρέκβασιν, ἐπιλογίζεται λοιπόν. 27. ὅσα μὲν τοίνυν] πληρώσας τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὴν παρέκβασιν,

καὶ τοὺς ἐπιλόγους πάλιν [pro πάλιν in Pariſ. eſt τῆς] παρεκβάσεως, ἐντεῦθεν ἐπὶ τοὺς ἐπιλόγȣς τȣ̃ περὶ τȣ̃ λόγου [P τȣ̃ παντὸς λόγου] κεχώρηκεν· ἐννοίᾳ δὲ κέχρηται προοιμιαςικῇ, [P. καὶ κέχρηται μὲν προοιμιακῇ (ſic) ἐννοίᾳ] ἅτε δὴ μέλλων εἰς ὁλόκληρον κεφάλαιον ἐμβαλεῖν [P ἐμβάλλειν] χωρεῖ δ' εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν, ἐν ᾗ παραλαμβάνει τὸ κατὰ σύλληψιν.

556. 3. οὐκ ἔς' ἐφ' ὅτῳ] σημείωσαι· ἐντεῦθεν εἴληπται τὸ οὐκ ἔς' ἐφ' ὅτῳ ȣ̓χὶ τῶν ἁπάντων. 4. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῖς] ἐν τȣ́τῳ τὸ δημόσιον. ibid. ἐγὼ μόνος ἠδίκημαι] ἐν τȣ́τῳ τὸ ἰδιωτικόν. 8. ἐφ' ἅπασι δὲ τȣ́τοις] ἀθροισμὸν ποιεῖται πάντων, ἐξ ὧν δημόσιον τὸ ἀδίκημα. 12. ȣ̓χ ὡς ὑπὲρ ἡμῶν ὄντος μόνον τȣ̃ λόγου] ἀνακεφαλαίωσις τȣ̃ κατὰ σύλληψιν, ὅτι καὶ ὕβρις καὶ ἀσέβεια τὸ πραχθέν. δοκῶν δὲ πεπαῦσθαι τῶν τοιȣ́των, [P. τȣ́των, omiſſo τῶν] πάλιν ἄρχεται· ὅπερ [P. τȣ̃το γὰρ] ἴδιον Δημοσθένους, τὸ πολλὰς εὑρίσκειν μεθόδους, ὥςε τὰ ἰσχυρὰ [Par. ὡς τὰς ἰσχυρὰς] λέγοντα συνεχῶς [haec vox in Par. deeſt] φεύγειν τὸ προσκορές 15. καὶ τοὺς βοηθȣ̃ντας] μέλλων κατολίγον [P. μετ' ὀλίγον] ἐκβάλλειν [hic addit Pariſ. αὐτοῦ] τοὺς συνηγόρους, ἐντεῦθεν ἤδη προδιαβάλλει, συνεθίζων τȣ̀ς δικαςὰς ταῖς κατ' αὐτῶν βλασφημίαις. 18. εἰ μὲν τοίνυν] ἡ ποιότης, ἡ ἐν ἐπιλόγοις, κοινή. ἀποδείκνυσι γὰρ, ὁποῖον ἑαυτὸν ὁ Μειδίας καὶ πρὸς τȣ̀ς ἄλλȣς ἀπέδειξεν. ἄλλως· ἐντεῦθεν [hic addit Pariſ. ἐςιν] ἡ τῆς ποιότητος ἐξέτασις, ἥτις ἐςὶ κοινὴ τȣ́τοις, ἐν οἷς ἐπίορκον, ἄπιςον, ὠμὸν, δύστροπον, ἐπέδειξεν· ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ ποιότης ἰδίαν ἐξέτασιν ἔχει, ποδαπὸς γέγονε Μειδίας περὶ τὸν Δημοσθένην· νῦν δὲ τὴν καθολικὴν εἰσάγει ποιότητα, ποδαπὸς περὶ σύμπασαν τὴν ἑαυτȣ̃ βιοτὴν ἐφάνη.

557. 1. τί ȣ̓ν; σὺ δεινότερα, ἢ τῶν ἄλλων] ἐν οἷς δοκεῖ φοβεῖσθαι, μὴ διαφύγῃ, ἐν τȣ́τοις μᾶλλον παροξύνει τοὺς δικαςάς.

558. 16. ἐξ Ἀργύρας] παρὰ Μενάνδρῳ Ἀργυρᾶς. aliud: Ἄργουρα, πόλις Εὐβοίας ἀςράβη εἶδος καθέδρας· κυμβίον, [verſ. 17.] εἶδος περικεφαλαίας καὶ ἐκπώματος, ὅπερ ἐπίμηκες καὶ ςενὸν, καὶ τῷ σχήματι παρόμοιον τῷ πλοίῳ, ὃ καλεῖται κυμβίον. φέρων δὲ τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου, φησί· ῥυτὰ [P. ῥητὰ] καὶ κυμβία, καὶ φιάλας. 18. οἱ πεντηκοςολόγοι] πεντηκοςὴ, καὶ πεντηκοςολόγοι, καὶ πεντηκοςεύεσθαι· πεντηκοςὴ μὲν, τὸ τέλος, ὃ τελοῦσι· πεντηκοςολόγοι δὲ, οἱ τοῦτο ἐκλέγοντες· πεντηκοςεύεσθαι δὲ, τὸ πράττεσθαι τὴν πεντηκοςήν· καὶ λαβόμενος ἦγεν αὐθύτου πεντηκοςολογίου. κάδος δὲ [verſ. 18.] μέτρον οἰνηρόν. 22. εἰ μὲν γὰρ ἐποίεις ταῦτα] διλημμάτῳ κέχρηται, οὗ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀκολουθίαν ἔχει, τὸ δὲ δεύτερον σεσόφισαι.

559. 14. καταψεύδονταί μου] καταψεύδομαι γενικῇ.

561. 3. λέγεται τοίνυν ποτὲ ἐν τῇ πόλει] ἐφ' ἕτερον εἶδος μεταβέβηκε τῶν ἐπιλόγων. [P. μεταβέβηκεν ἐφ' ἕτερον μέρος ἐπιλόγων] δι' οὗ πειρᾶται δεικνύναι, καὶ [P. μὴ recte] ὄντα αἰδοῦς ἄξιον τὸν Μειδίαν· αἰδοῦς [P. αἰδὼς] τυγχάνει τις, ἢ διὰ λαμπρότητα γένους, ἢ διὰ ςρατείας, [P. ςρατηγίας] καὶ πράξεις οἰκείας, ἢ διὰ φιλοτιμίαν τῶν [P. φιλοτιμίας τὰς] περὶ τὴν πόλιν· ἃ, ὅτι οὐ προσῆν, Ἀλκιβιάδης εἰσήγαγε, δεικνὺς Μειδίᾳ, [pro his verbis ab ἃ, ὅτι inde P. ſic habet: βουλόμενος οὖν εὐαφόρμως ἐξετάσαι μὴ προσόντα ταῦτα τῷ Μειδίᾳ, τὸν Ἀλκιβιάδην συνήγαγεν] οὐχ ἵνα συγκρίνῃ. [addit P. πρὸς αὐτὸν τὸν Μειδίαν] ἀλλ' ἵνα ἐξετάσῃ, [P. addit τὰ Μειδίου ἀδικήματα] καὶ ἵνα δείξῃ πρὸς τούτοις, ὅτι, εἰ τηλικοῦτος ἦν [P. τηλικοῦτος ὢν ſine εἰ] Ἀλκιβιάδης, οὐκ ἔτυχεν αἰδοῦς, πῶς τύχοι Μειδίας [pro his tribus verbis poſtremis in Par. multo plura reperiuntur].

562. 24. χάριτος] τὸ χάριτος ἀντὶ αἰδοῦς. vlt. γένους ἕνεκα, νὴ Δία] τοῦτο συνῆπται τοῖς παρασήμοις, πρὶν διορθωθῆναι τὸν λόγον· τὰ δὲ μέσα ἐνετέθη.

563. 5. ὑποβαλομένη] εἰσποιήσασα· ἐπὶ τῶν χαμαιῤῥιφῶν παιδίων, ἅπερ ἑαυτῶν αἱ γυναῖκες ὑποβάλλονται.

564. 12. ἀποκναίει] ἀπολύει, διαφθείρει.

569. 6. οὐ συγκατέστησε τὸν στόλον] ἀντὶ τοῦ οὐ συγκατεστολίασε, μᾶλλον οὐκ ἀπέσωσεν. 8. εἰ τοίνυν ὡς ἀληθῶς] τῷ κατὰ ἀντιπαράστασιν κέχρηται νοήματι μετὰ τὴν ἔνστασιν. 13. ἐγὼ γὰρ οἶδ', ὅτι πολλοὶ πολλὰ] ἐκ τοῦ πρός τι ἐπιλογίζεται.

570. 17. περιωθῶν] περιάγων.

571. 8. βούλομαι τοίνυν ὑμῖν] τὴν πηλικότητα νῦν ἐπιλογίζεται. 13. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἵνα πρώτης] παράδειγμα ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος.

572. 9. ἕτερος ἀδικεῖν ποτ' ἔδοξεν ὑμῖν] ἀπὸ τοῦ ὁμοίου· ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως ἀσθενές. 27. σκύτος ἔχων] σκύτος πᾶν δέρμα, ἀφ' οὗ καὶ σκυτεύς.

574. 4. ἃ τοίνυν οὐδενὸς τῶν εἰρημένων] εἰσέβαλεν εἰς τὴν τοῦ ἐλέου ἐκβολήν· κέχρηται δὲ προδιορθώσει, προσεχέστερον ποιῶν τὸν ἀκροατήν.

576. 15. ὡς ἐσκεμμένα καὶ παρεσκευασμένα πάντα λέγω νῦν] ἐκ τοῦ περὶ μεθόδου δεινότητος περὶ προσποιήσεως ἐν τῇ δικανικῇ κἂν ἐσκεμμένος ἥκῃς, προσποιοῦ αὐτόθεν λέγειν· ὅτι ὁ δικαστὴς ὑποπτεύει τὸν ῥήτορα, καὶ δέδοικε, μὴ ἐξαπατηθῇ· ὁ δὲ Δημοσθένης ὁμολογήσας ἐσκέφθαι, αἴτιον οὗ πέφηνε Μειδίαν. 20. ὁ γὰρ τὰ ἔργα παρεσχηκὼς] σημείωσαι· ὅρος εἰς πρότασιν προοιμίου.

ζον

577. 4. ἐξεκκλησίασαν (ſic)] συνήθροιζον.

578. 26. οὐκ ἂν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέδυ] ὅτι οὐ κατέδυ, καὶ τὰ αὐτῷ ὅμοια εἰς τρία πρόσωπα συνήρμοσται.

581. 8. κατὰ τὰς νόμους δ', ἥντινα βούλει] παραγραφικῷ ἐπιχειρήματι κέχρηται. 14. πέπυσμαι τοίνυν καὶ Φιλιππίδην] πληρώσας τὸ μέρος τὸ κατὰ τὸν Εὔβουλον, ὅπερ ἦν ὡς καθ' ὑπεροχὴν, ἐπὶ τοὺς ἄλλους συνηγόρους κεχώρηκεν, οἵτινες καὶ ἥττονος ἀξιώματος μετέχουσι, καὶ οὐχ ὁμοίως ἠθικὸν ἀπαιτοῦσι τὸν λόγον. μετὰ τοὺς ἱππέας ἐξήτασε τοὺς περὶ Τιμοκράτους τῇ διαβολῇ τῆς ποιότητος, αὐτὴν τὴν μέλλουσαν παρ' αὐτῷ γίγνεσθαι μαρτυρίαν σαθρὰν ἀπεργαζόμενος.

583. 6. ἡ προβολὴ] προβολὴ, πρόκλησις ἡ εἰς τὸ δικαστήριον. 7. ἀπεχειροτόνησε] ἀπεψηφίσατο.

585. 12. σύντεύξεται] ἀντὶ τοῦ συνακολουθήσει, ἢ μᾶλλον ὑπαντήσει.

586. 3. ἆρ' ἐάν τις ὑμῶν ἀδικούμενος] περὶ κριτοῦ καὶ νόμων.

587. 2. τὴν ὁσίαν] ὁσίαν, τὴν ἐπὶ θανάτῳ τιμὴν ἢ ἡμέραν, ὁσίαν κηδείαν, τὴν ἐπὶ νεκροῖς τιμήν· ἔθαψαν δὲ αὐτοὺς μὴ ἀτιμάσαντες νεκροῖς ὁσίαν.

Ad orationem in Androtionem.

593. 1. ὅπερ Εὐκτήμων] ἡ στάσις πραγματική· Aliud: ὅτι οὗτος λόγος μετὰ τοὺς Φιλιππικοὺς δεύτερός ἐστι τῶν δημοσίων. Aliud: ὁμολογεῖ τὴν ἔχθραν ὁ κατηγορῶν, ὡς προαδικηθεὶς τῇ κατηγορίᾳ ἀμυνόμενος.

594. 23. περὶ τοῦ ἀπροβουλεύτου] ἀπροβούλευτον, τὸ μὴ πρότερον εἰς τὴν βουλὴν, ἀλλ' εὐθὺς εἰς τὸν δῆμον εἰσαχθὲν ψήφισμα. 26. ὁ ἐπιστάτης] ἐπιστάτης, ἄρχων τῶν πρυτανέων, ὃς προσάγει τῷ δήμῳ τὰς κρίσεις καὶ δοκιμασίας τῶν κοινῶν. δὶς τὸν αὐτὸν ἐπιστατῆσαι οὐκ ἐξῆν. Φυλάσσει δὲ τοῦ ἱεροῦ τὰς κλεῖς, ἐν ᾧ τὰ δημόσια χρήματα, ἔτι μὴν καὶ τὴν δημοσίαν σφραγῖδα. ἐπειδὰν δὲ οἱ πρυτάνεις συναγάγωσι τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον, ὁ ἐπιστάτης κληροῖ προέδρους ἐννέα,

νέα, ἀπὸ φυλῆς ἑκάστης ἕνα, πλὴν τῆς πρυτανευούσης, καὶ πάλιν ἐκ τῶν ἐννέα τούτων ἐπιστάτην ἕνα κληροῖ, καὶ τὸ πρᾶγμα παραδίδωσιν. αὐτὸς δὲ εἰσάγει τὴν δίκην, καὶ ἐπιμελεῖται, κατὰ νόμον πάντα γενέσθαι, καὶ μηδὲν παραλειφθῆναι πρὸς τὸ διδαχθῆναι τοὺς δικαστάς. ἐπιστάται δύο ἦσαν Ἀθήνησιν, ὧν ὁ μὲν ἐκ πρυτανέων ἐκληροῦτο, ὁ δὲ ἐκ τῶν προέδρων. ἐλέγετο δὲ καὶ ὁ ἐν τοῖς κοινοῖς ἐφεστηκὼς πράγματι ᾡτινιοῦν.

595. 17. ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐκείνων προήλω] στρογγύλον σχῆμα· τοῦτο κεῖται καὶ εἰς τὸν κατὰ Ἀριστοκράτους.

596. 4. διαχειροτονίαν] διαχειροτονία, διάκρισίς τις χειροτονίας ἐν πλήθει γινομένης.

598. 4. ὀρόβους] ὄροβος, εἶδος κριθῆς.

599. 14. πικρῶς καὶ ἁπλῶς] πικρῶς ἐν τῷ κολάζειν, ἁπλῶς ἐν τῷ χωρὶς κακουργίας ἀκούειν. 23. αὐτῇ (ſic)] (ἡν above) διττὴ φέρεται ἡ γραφή· καὶ ἡ μὲν κατ' αἰτιατικὴν προαγομένη τοιοῦτον ἔχει τὸν νοῦν· ἀνελοῦσα τοῦτον τὸν νόμον, ἤτοι παραβᾶσα, διαχειροτονίαν παρ' ἑαυτῆς ἔδωκεν, ὅτι χρὴ στεφανοῦν αὐτόν· ἡ δὲ κατὰ δοτικήν· ἀνελοῦσα τοῦτον τὸν νόμον, ἐχειροτόνησεν ἐκεῖνον ἑαυτῇ. ibid. τῆς ἑταιρήσεως] πορνείας.

600. 22. ἐπαγγέλλειν] ἐπαγγελία, δοκιμασία ἔργου.

601. 19. ἄπαγε] ἀπαγωγῇ χρῶ· ἀπαγωγὴ δέ ἐστιν ἡ τῶν κακούργων πρὸς τοὺς ἕνδεκα παράδοσις. 20. ἐφηγοῦ] ὑπόδειξον (ſic, non ἐπίδειξον) τοῖς ἄρχουσιν. 21. γράφου] πρὸς τοὺς θεσμοθέτας δηλονότι. 26. ἀπάγειν] ἀπάγειν, ἐφηγεῖσθαι, γράφεσθαι, δικάζεσθαι. τούτων ἕκαστον ἐπὶ τῶν ἑτέρως κατηγορούντων λέγεται· ἀλλ' εἰ μὲν πρὸς διαιτητὴν ἡ διαδικασία γίνεται, καλεῖται δικάζεσθαι· καὶ ἀπάγοντες, ἀποσοβοῦντες, ἀπελαύνοντες· τὸν ἄνδρα ἀπάγοντες. 27. πρὸς

πρὸς Εὐμολπίδας] *Εὐμολπίδαι, γένος ἀπὸ τȣ̃ Θρᾳκὸς, ὃς καὶ τὴν μύησιν εὗρεν, ἢ ἀπὸ τȣ̃ Μȣσαίȣ υἱȣ̃, ὃς ἦν ἀπὸ τȣ̃ δευτέρȣ πέμπτος. ἐπηράσαντο δὲ αὐτῷ Εὐμολπίδαι καὶ κήρυκες.*

608. 4. *τὰ πομπεῖα*] *σκεύη τὰ εἰς τὰς πομπάς.*

609. pen. *ἀπογράφειν*] *οἱ τῷ δήμῳ χρήματα ὀφείλοντες ἐκ καταδίκης, καὶ μὴ ἀποδιδόντες μέχρι τῆς ἐννάτης πρυτανείας, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπεκλείοντο, μήτ' ἐγγυητὰς καταςῆσαι δυνάμενοι τȣ̃ ὀφλήματος.* (ſic) *ἀπογραφή· ἐπειδάν τις λέγῃ τινὰ ἔχειν τι τῶν τῆς πόλεως, ὁ ἐναγόμενος ἀπογραφὴν ποιεῖται, δηλῶν, ὅσα τε ἔχει, καὶ ὅθεν τὰ χρήματα· μήποτε καὶ εἶδός τινός ἐςι δίκης ἡ ἀπογραφή· εἰ γὰρ ἀρνοῖτό τις μὴ ἔχειν, ἀπογραφῆς ἐκρίνετο· ȣ̓κ ὀρθῶς γεγενημένης τῆς ἀπογραφῆς.*

614. 23. *ἐξορχησάμενος*] *φυγὼν, ἀποδράς.*

616. 1. *τοῖς χοινικίσι*] *χοινικὶς τȣ̃ τροχȣ̃, ἐν ᾧ ςρέφεται ὁ ἄξων.*

617. 19. *νεώσοικοι*] *τὸ ναύςαθμον.* 22. *δεκατεύοντες*] *δεκατευταὶ οἱ τελῶναι, οἱ τὴν δεκάτην ἐκλέγοντες καὶ συλλέγοντες· καὶ δεκατηλόγοι ὡσαύτως· καὶ θηλυκῶς τὴν δεκατηλόγον.*

618. 4. *πομπείων ἐπισκευαςὴς*] *πομπεία λέγεται ἡ λοιδορία· ἐνταῦθα δὲ πομπεῖα, τὰ εἰς τὰς πομπὰς κατασκευαζόμενα σκεύη. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς διονυσιακαῖς πομπαῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν λοιδορȣμένων ἀλλήλοις.*

Ad orationem in Ariſtocratem.

621. 1. *μηδεὶς ὑμῶν*] *διαλύεται τὴν ἔχθραν ὁ κατήγορος.* 6. *ἀλλ' εἴπερ ἄρα ὀρθῶς*] *διπλασιασμὸς καλȣ̃.*

622. 14. *ὅσον ἐςὶν ἐν ὑμῖν*] *ἤτοι ὅσον δύνασθε.*

623. 17.

667. 22. βȣ́λομαι τοίνυν ἤδη καὶ τὰ πεπραγμένα] τȣ̃ δικαίȣ μέρȣς αἱ πράξεις· ὅπερ μετὰ τὸ νόμιμον καὶ τὰ ἔθη τάξαι δέον· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἤδη τὸ τȣ̃ Χαριδήμȣ πρόσωπον ἐπὶ τὸ βέλτιον ὑπειλημμένον, τὸ συμφέρον προτάξας, ἀνάγκην εἶναι δεῖν ἐπέθηκε, καὶ τȣ́των ἀκȣ́ειν ἀνέχεσθαι. πρὸ γὰρ τȣ̃ συμφέροντος ἀπίθανος ἂν ἦν κατὰ τȣ̃ Χαριδήμȣ λέγων.

669. 3. ξεναγῶν] ξεναγὸς, ὁ τῶν ξένων ἡγεμών· ξεναγῶν, ξενοδοχῶν· ξεναγοὶ, οἱ ἄρχοντες τῶν μισθοφόρων· ξένȣς γὰρ ἐκάλȣν τȣ̀ς μισθοφόρους.

671. 1. ἀπόμισθος] ἀπόμισθος, ὁ μισθὸν μὴ λαβών. παρὰ δὲ τῷ Λυσίᾳ, ὁ μισθȣ̃ ἔργον τι διαπραξάμενος, καὶ ἀφειμένος· ἐν τῷ πρὸς Καλλικλέα· ἤτοι ὁ ἄμισθος.

672. 24. ἐκ γὰρ Ἀβύδȣ] Σηστός.

673. 26. ὁ ἄρχων Κριθωτῆς] Κριθωτὴ, πόλις τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ, κατοικισθεῖσα ὑπὸ Ἀθηναίων, τῶν μετὰ Μιλτιάδȣ ἐκεῖ παραγενομένων.

677. 16. ἐν ἀρχαιρεσίαις] περὶ ἀρχῶν ἐκλογή· καὶ ἀρχαιρεσίη· τὸ πρὸς χάριν πολλῶν ζῆν· ἢ τὸ ἐπιδόσεις χρημάτων ποιεῖσθαι· Ἡρόδοτος.

687. 2. ἱππεῦσι πενέσαις] οἱ παρὰ Θετταλῶν μὴ γόνῳ δοῦλοι ὑπὸ τῶν ὑπὸ Αἵμονος ἐν Αἰγίνῃ νικηθέντων Βοιωτῶν, ȣ̓ φυγόντων τὴν παρ᾽ αὐτῶν δȣλείαν, ἀλλὰ μεινάντων μέχρι τῆς τρίτης γενεᾶς φιληδȣ́ντων ἐπὶ τῇ χώρᾳ· παρέδοσαν δ᾽ ἑαυτȣ̀ς ἐπὶ ὅρκῳ, ἐπὶ τῷ μήτε παθεῖν τι ἐργαζόμενοι, μήτε ἐκβῆναι ἀπὸ τῆς χώρας· καὶ ἀπὸ τȣ̃ μεῖναι μενέσαι καλȣ́μενοι, ὕστερον πενέσαι μετωνομάσθησαν, παραφθαρέντος τȣ̃ χαρακτῆρος· ȣ̃ς δ᾽ ἐν Λακεδαίμονι καλȣ̃σιν εἵλωτας, τούτȣς Θετταλοὶ πενέσας λέγȣσι· χρῶνται δὲ τῷ ὀνόματι καὶ Θετταλοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τῶν κρατηθέντων ἐπὶ τῷ πολέμῳ, καὶ δȣλευόντων τοῖς κεκρατηκόσιν. 24. ἐπευωνίζοντες] ἀντὶ τȣ̃ κερδαίνοντες.

689. 3.

689. 3. ἐπιχειροῦσιν] ἐπιχειρῶ δοτικῇ. 24. κονιᾶτε] χρίετε. aliud: κονιάται, οἱ τοὺς τοίχους παραχρίοντες.

690. 23. ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐστὶ τὸ δεινὸν] τὸ σχῆμα ἐπανάληψις ἐπὶ διαβολῇ προσώπου.

692. 21. τὸ ἀνδρολήψιον] ἀνδρολήψιον, καὶ ἀνδρεληψία· ἐὰν ἔξω τῆς Ἀττικῆς Ἀθηναῖος ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἐξεδίδοσαν οἱ ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, ἐν ᾗ τὸ ἔργον ἐπράχθη, τὸν δοκοῦντα ἐν τῇ αἰτίᾳ εἶναι, ἐφεῖτο ἐκ τοῦ νόμου, τρεῖς τῶν ἐκείνῳ ὑπόντων ἄγειν εἰς Ἀθήνας, δίκην ὑφέξοντας τοῦ φόνου· τοῦτο γοῦν ἀνδρολήψιον ἐκαλεῖτο· ἀνδροληψία δὲ, τὸ ἁρπάζειν ἄνδρας ἔκ τινος πόλεως· ἠνεχύραζον γὰρ τὴν ἔχουσαν πόλιν τὸν ἀνδροφόνον, καὶ μὴ προϊεμένην αὐτὸν εἰς τιμωρίαν· καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο ἀνδροληψία.

693. 2. τὰς μὲν παραγωγὰς] παραγωγὴ λέγεται, ὅταν ἡ φάλαγξ πορεύηται ἐκ τῶν εὐωνύμων τοὺς ἡγεμόνας ἔχουσα, ἢ ἐκ τῶν δεξιῶν· κἂν μὲν ἐκ τῶν εὐωνύμων μερῶν ἔχῃ τοὺς ἡγεμόνας, εὐώνυμος παραγωγὴ λέγεται, ἂν δ' ἐκ τῶν δεξιῶν, δεξιὰ παραγωγή· εἴτε δὲ ἡ πορεία ἐν ἐπαγωγῇ γίνεται, εἴτε ἐν παραγωγῇ. ἐν μονοπλεύρῳ, ἢ διπλεύρῳ, ἢ τριπλεύρῳ, ἢ τετραπλεύρῳ τάγματι βαδιεῖ· μονοπλεύρῳ μὲν, ὅταν μοναχόθεν φοβηθῇ, διπλεύρῳ δὲ, ὅταν διχόθεν, τετραπλεύρῳ δὲ, ὅταν πανταχόθεν οἱ πολέμιοι ἐπιτίθεσθαι ὑφορῶνται.

Ad orationem in Timocratem.

700. 1. τοῦ μὲν ἀγῶνος] πρότασις. 3. πλὴν αὐτὸς αὑτῷ] διὰ τὸ πονηρὸν νόμον εἰσενηνοχέναι. 4. χρημάτων γὰρ οὐκ ὀλίγων] κατασκευή. 16. τῶν προστιμημάτων] ἐστι μέν τινα ἐν τοῖς νόμοις ὡρισμένα κατὰ τῶν ἀδικούντων, ἡ ἐπωβελία. ἐστι δὲ καὶ ἄλλα. ἃ προστιμᾶται τὸ δικαστήριον, ὡς δείκνυσιν ὁ ῥήτωρ ἐνταῦθα· ἐπωβελία δ' ἐστὶ, τὸ ἕκτον τίμημα τῆς δίκης, ὃ ἐπράττοντο οἱ γραψάμενοί τινας, καὶ μὴ ἑλόντες αὐτοῖς τοῖς γραφεῖσιν.

701. 1. ἐμοὶ δὲ (ſic) χιλίαις ὑπὲρ ὑμῶν ἔσθ' ὁ κίνδυνος] ὅτι λέγων ὑπὲρ ὑμῶν, ἐὰν ἡττηθῶ, ζημιοῦμαι. 2. εἰώθασι μὲν οὖν οἱ πολλοὶ] δεύτερον προοίμιον. 17. τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα, περὶ οὗ] ἀρχὴ τοῦ τρίτου προοιμίου, ἢ τῆς προοιμιαστικῆς ἐννοίας.

704. 8. ἐὰν δὲ ἀμφισβητῆταί τι] ἐπίκρισις. 12. ἀπέφυγεν] φεύγειν, εὐθύνεσθαι. ἀποφεύγειν, ἀπευθύνεσθαι. 22. ἀνάγκη δὲ πρῶτον ὑπομνῆσαι τοὺς χρόνους] τὸ νόμιμον κεφάλαιον. aliud: περὶ χρόνου νομοθεσίας. vlt. λογοποιοὺς] λογοποιὸς, ὁ ὑφ' ἡμῶν ἱστορικὸς λεγόμενος, Ἰσοκράτης καὶ Ἡρόδοτος, ὅς ἐστιν εὑρετὴς λόγων καὶ ἀποκριμάτων. καὶ λογοποιῶν, πλάττων λόγους ψευδεῖς.

705. 18. ἀλλὰ προστάττει, πρῶτον μὲν ἐκθεῖναι] ἔκθεσις αὐτοῦ ἔμπροσθε τῶν ἐπωνύμων. 19. πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων] ἐπώνυμοι, ἥρωες τῶν φυλῶν ἐπώνυμοι (ſic). Ἐρεχθεὺς, Πανδίωνος· Πανδίων, Ἐριχθονίου· Ἀκάμας, Θησέως· Αἴας, Τελαμῶνος· Αἰγεὺς, Αἰγικόρεω· Κέκροψ· Αὐτόχθων· Ἱππόχθων, Ποσειδῶνος· καὶ ἑτέρας μιᾶς· δέκα γὰρ ἦσαν φυλαί. 20. μετὰ ταῦτα ἐπὶ πᾶσι] ἔκθεσις αὐτοῦ τοῖς πᾶσιν, ὥστε εἶναι κοινόν. 21. πρὸς τούτοις] λύσις τῶν ἐναντίων νόμων.

706. 8. ἐπὶ δὲ τῆς πρώτης πρυτανείας] πρυτανεία, χρόνος· ψῆφος· βουλήν. (ſic) 9. ἐπιχειροτονίαν] ἐπιχειροτονία ἐστὶν, ἡ τῶν χειροτονητῶν ἀπόστασις.

707. 2. ἔνδειξις] κατηγορία. 12. εἰς λεύκωμα] λεύκωμά ἐστι τοῖχος γύψῳ ἀληλιμμένος πρὸς γραφὴν πολιτικῶν πραγμάτων ἐπιτήδειος. 17. τοῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς] Ἀπριλλίου.

708. 12. ὄντων κρονίων] κρόνια, ἑορτὴ ἀγομένη Κρόνῳ καὶ μητρὶ τῶν θεῶν.

709. 16. ἱερομηνίαν] ἱερομηνία, ἱερὰ ἑορτὴ κατὰ μῆνα· αἱ γὰρ ἑορτώδεις ἡμέραι ἱερομηνίαι καλοῦνται.

710. 17. τῶν δὲ νόμων τῶν κειμένων] περὶ ἀντινομίας.

711. 1. ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου] περὶ θέσεως νόμου. 25. ἀπαλλάξῃ] παραπείσῃ, μεταποιήσῃ.

717. 19. εὔθυνα (ſic)] εὔθυνα, ἡ εὐθύνη· κυρίως, ἣν εἰσάγουσιν οἱ λογισταὶ πρὸς τοὺς δόξαντας μὴ ὀρθῶς ἄρξαι τῆς πόλεως, ἢ πρεσβεῦσαι κακῶς· καὶ τὰ δικαστήρια μὲν οἱ λογισταὶ κληροῦσι, κατηγορεῖ δὲ ὁ βουλόμενος, καὶ τοῖς δικασταῖς ἐφεῖται τιμᾶσθαι τοῖς ἁλοῦσιν. ἄλλως. εὐθύναι, ὄνομα ἀρχῆς παρ' Ἀθηναίοις· δέκα δὲ τὸν ἀριθμὸν ἄνδρες ἦσαν, παρ' οἷς ἐδίδοσαν οἱ πρεσβεύσαντες, ἢ ἄρξαντες, ἢ διοικήσαντές τι τῶν δημοσίων. τὰς εὐθύνας, ἢ δίκας, τιμωρίας· εὐθύναι δὲ, ἐξετάσαι, ὀρθῶσαι.

720. 18. κατ' εἰσαγγελίαν] ἐμφανισμὸν, μήνυσιν.

722. 12. οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι] σημείωσαι· τοῦ Θεολόγου. 16. ἔπειτα εἶναι δυνατὰς τὰς πράξεις] περὶ νόμου.

725. 6. καίτοι χρὴ αὐτὸν, εἰ τὸ δεδέσθαι] ἐχρῆν αὐτὸν νομοθετῆσαι, μὴ προσιμᾶν δεσμοῦ τοῖς καθιστᾶσιν ἐγγυητὰς, καὶ μὴ μετὰ τὴν προσίμησιν καὶ κατάγνωσιν τῶν δικαστῶν τηνικαῦτα κελεῦσαι διὰ τοῦ νόμου ποιεῖν τὴν διεγ-

ω ω

γύησιν μετὰ τὸν δεσμόν. (ſic)

732. 17. λεγόντων γὰρ τῶν νόμων] περὶ κλοπῆς. 25. καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον εἶναι] σημείωσαι· ὁμολογία τοῦ τολμήματος.

733. 6. ἐν τῇ ποδοκάκκῃ (ſic)] τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, οὕτως ἐκαλεῖτο, ἤτοι παρεμβεβλημένου τοῦ ἑτέρου κ. ποδῶν τις κάκωσις οὖσα, ἢ κατὰ συγκοπὴν, ὡς Δίδυμος, οἷον ποδοκατόχη, ὁ παρὰ Ῥωμαίοις κοῦσπος. 26. οἳ καὶ ζῶντας ἀναγκάζουσι] περὶ παίδων.

735. pen. εἰ μέν τις μεθ' ἡμέραν] περὶ κλοπῆς.

736. 6. ἐκ Λυκείου] Λύκειον, γυμνάσιον Ἀθήνησιν, ὅπου πρὸ τοῦ πολέμου ἐδόκει γυμνάζεσθαι· πρὸ γὰρ τῶν ἐξόδων ἐξοπλίσεις τινὲς ἐγίνοντο ἐν τῷ Λυκείῳ, διὰ τὸ παρακεῖσθαι τῇ πόλει καὶ ἀποδείξεις τῶν μᾶλλον πολεμικῶν ἀνδρῶν. ibid. ἐξ Ἀκαδημίας] Ἀκαδημία,

γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις, προάςειον ἀλσῶδες, ἐν ᾧ διέτριβε Πλάτων, ἀπὸ Ἑκαδήμȣ (ſic) τινὸς ἥρωος ὀνομασθὲν, τοῦ καθιερώσαντος αὐτό. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἑκαδημία· ὡς Ἀριςοφάνης· ἀλλ' εἰς Ἑκαδημίαν κατιών. ταῦτα δὲ τὰ τρία ἦσαν γυμνάσια. 7. ληκύθιον] ληκύθιον, ἀγγεῖον, ὅπερ οἱ ποιμένες ἐγηρεμεῦσι τῇ ζώνῃ (ſic)

740. vlt. τῷ ἁρμοςῇ] ὁ εἰς ὑπηκόȣς πόλεις ἄρχων ἐκπεμπόμενος.

741. 19. οἱ τῆς ξενίας ἁλισκόμενοι] ξενίας δώρων· ξενίας μαρτυρίας· ξενία, καταγώγιον, κατάλυμα.

743. 17. τὸν Κυδαθηναιέα] Κυδαθηναιεὺς, δῆμός ἐςι Φυλῆς τῆς Πανδιονίδος. pen. βούλομαι δ' ὑμῖν] παραδιήγησις.

744. 5. ὥςε, ἄν τις βούληται] εὖγε τῆς ἀκριβείας. 9. ἐπισπασθέντος] ἐφελκυσθέντος. 13. ὄντος γὰρ αὐτόθι νόμȣ] νόμος.

747. 3. κυαμεύονται] κυαμεύειν ἐςὶ τὸ ψηφοφορεῖν κυάμοις, ᾧ ἐχρῶντο οἱ βȣλευταί.

749. 2. πρόεδρος] πρέεδρος, ὁ τῆς πολιτείας ἀρχηγὸς καὶ ἡγεμών. πρόεδροι ἐκλήρȣν τὴν τῶν πρυτάνεων καθεκάςην πρυτανείαν, εἷς ἐξ ἑκάςης φυλῆς, πλὴν τῆς πρυτανευȣ́σης· οἵτινες τὰ περὶ τὰς ἐκκλησίας διώκȣν. ἐκαλοῦντο δὲ πρέεδροι, ἐπειδήπερ προήδρευον τῶν ἄλλων ἁπάντων· ὅτι δὲ ὁ καλȣ́μενος ἐπιςάτης κληρȣ̃ (ſic) αὐτοὺς, εἴρηκεν Ἀριςοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. 3. πρύτανις] ὁ διοικητής. 16. τετυφῶσθαι] τετυφῶσθαι, ἀντὶ τȣ̃ ἐμβεβροντῆσθαι, ἔξω τῶν φρενῶν γενέσθαι· ἤτοι ἀπὸ τῆς βροντῆς, ἢ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τὸν τυφῶνα καταφερομένων σκηπτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν τυφωνικῶν καλουμένων πνευμάτων, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ ἐξίςησιν ἀθρόως καταῤῥαγέντα· καὶ γὰρ Ἀλκαῖός φησι· πάμπαν δὲ τυφὼς ἐκ δ' ἐλέγετο φρένας· τετύφωμαι, ἐπήρθην· καὶ τετυφωμένος· καὶ τετυφῶσθαι, μεμηνέναι.

754. 13. οὔτε γὰρ ῥᾷον πολλοῖς] ὑπεξαίρεσις τῶν αἰτίων.

756. 8.

756. 8. ταῖς χοινικίσι] οὐ μόνον τὸ μέτρον, ἀλλὰ καὶ τὰς πέδας σημαίνει τὸ ὄνομα. αἱ χοίνικες πέδαι τινές εἰσι. χοῖνιξ δὲ πᾶν τὸ περιφερές. διὸ καὶ τὸ μέτρον χοῖνιξ καλεῖται. χοίνικες, οἷς τὰς περιέδους μετρῦσιν Αἰγύπτιοι, οἷος ἦν Ἀμῦς καὶ Ἀντώνιος.

758. 14. ἀλλ' Ἀνδροτίων ὑμῖν] σχῆμα ἐπανάληψις ἐπὶ προσώπυ διαβολῆς.

763. 13. ἐπ' ἐξαγωγῇ] πωλήσει.

765. 9. ὅτι τοὺς νόμους ἅπαντες] σημείωσαι· τί ἐςι νόμος. 25. λέγεται γὰρ τοῖς δικαςαῖς] περὶ νομίσματος.

766. 4. δεῖν (ſic) δὴ τὺς δικαςὰς] περὶ φθορᾶς νόμυ. 6. παράσημον] τὸ παρασεσημασμένον καὶ ὕποπτον. καὶ παράσημος ῥήτωρ ἐκ μεταφορᾶς εἴρηται ἀπὸ τῶν νομισμάτων, ἃ καλῦσι παράσημα, ἤτοι ὅτι ὑποχαράττεται ὑπὸ τῶν ἀργυραμοιβῶν σημείῳ τινὶ, ὃ τὴν φαυλότητα δηλοῖ· ἐπειδὴ παρατετύπωται καὶ παρακεχάρακται.

Ad orationem priorem in Ariſtogitonem.

770. 1. πάλαι καθήμενος] ὁρικὴ ςάσις· ἔχει δὲ κεφάλαια, ὅρον, ἀνθορισμὸν, γνώμην νομοθέτου. 16. πολλῶν δὲ λόγων εἰρημένων] δεύτερον προοίμιον.

772. 2. βυλοίμην δ' ἂν] τοπικὴ καταφορά. 7. ὧν τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω] περὶ ἀποσιωπήσεως.

773. 25. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως] ἔνδειξις, εἶδος δίκης δημοσίας, ὑφ' ἣν τὺς ἐκ τῶν νόμων εἰργομένους τινῶν, ἢ τόπων, ἢ πράξεων, εἰ μὴ ἀπέχοιντο αὐτῶν, ὑπῆγον. ἔνδειξις, δίκη κατὰ τῶν ὀφειλόντων καὶ δημηγορύντων· οὐ γὰρ ἐξῆν λέγειν· εἰ δὲ καὶ ἦρχε, ὀφείλων ἐνεδείκνυτο.

774. 17. καὶ μάλιςα, ὅτι πᾶς ἐςι νόμος] τί ἐςι νόμος.

775. 25. τὰς ἔννας (ſic) ἀρχὰς] ἀρχαὶ αἱ παρῳχημέναι· ἔννας, τὰς τῆς τριακάδος νέας· νέας, τὰς νουμηνίας.

779. 27. οὐχ ὁρᾶτε, ὅτι τῆς φύσεως αὐτοῦ] σημείωσαι· περὶ ἀπονοίας.

784. 8. παλιγκάπηλος] ὁ μεταπράτης. 22. ἀνασείσας] ἀπειλησάμενος.

785. 4. μοσχεύητε] μοσχεύω, μεταφυτεύω· μοσχεύματα, ἁπαλὰ φυτά· μοσχίδια, τὰ νέα βλαστήματα, ἐπὶ τῶν δένδρων.

786. 10. ἀνίδρυτος] ἀνίδρυτοι, ἀνεξίλαστοι.

790. 2. ἀποστασίου ἀπέδοσθε] ἀποστασίου δίκη, ἡ κατὰ τῶν ἀπελευθέρων, ὅταν ἀποστῶσι τῶν ἀπελευθέρων. ἄλλως· δίκη τίς ἐστι κατὰ τῶν ἀπελευθερωθέντων δεδομένη τοῖς ἀπελευθερώσασιν, ἐὰν ἀφιστῶνται ἀπ' αὐτῶν, ἢ προστάτην ἕτερον ἐπιγράφωνται, καὶ ἃ κελεύουσιν οἱ νόμοι, μὴ ποιῶσι· καὶ τοὺς μὲν ἁλόντας δεῖ δούλους εἶναι, τοὺς δὲ νικήσαντας τελέως λοιπὸν ἐλευθέρους. ἄλλως· ὅταν δοῦλος ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐνίσταται, φάσκων, μὴ προσήκειν τοῖς δοῦλον αὐτὸν ἀντιποιουμένοις. 25. ὁ δ' ἀναιδὴς, ἐκ τίνος] περὶ ἀναιδοῦς.

793. 16. ἀπαγωγὰς] ἀπαγωγὴ, κρίσις ἔγ φος, δι τοῖς ἄρχουσιν, ἐπὶ τοῦ δεῖν ἀποδεχθῆναι τὸν δεῖνα. 26. τὴν μιαρὰν Θεωρίδα] ὄνομα κύριον· ἥτις καὶ μάντις, καὶ ἀσεβείας κριθεῖσα ἀπέθανεν.

799. 21. φυσιογνωμονήσουσι] ἀπὸ τῆς ὄψεως γνώσονται. 25. εἰς τὸ μητρῷον] μητρῷον ἱερόν ἐστι· μητρωακαὶ δὲ, ἡμέραι τινὲς ἱεραί· τὰς δὲ μητρωακὰς, παρὰ Ῥωμαίοις, ἢ καὶ πρότερον παρὰ Φρυξίν.

Ad poſteriorem orationem in Ariſtogitonem.

800. 2. ἐπίτιμος] ἐπίτιμος νῦν, ἔντιμος, ἀνεύθυνος.

801. 24. τὸ γὰρ τιμωρησόμενον] τὸ ἐκδικησόμενον.

805. 17. καὶ γὰρ ταῦτα οὕτω σκαιός ἐστι] περὶ βουλευτοῦ.

808. 11. *τῶν γὰρ πόλεων ταύτας*] *περὶ κριτῦ καὶ νομοθέτου.* 20. *παρακαλέσαντες*] *παρακαλεῖν, τὸ καλεῖν, ἢ τὸ προτρέπεσθαι· ἄκυρον γὰρ τὸ δέεσθαι.*

Ad orationem in Aphobum primam.

815. 19. *ὡς συνετιμήσαντο*] *πολλῆς τιμῆς ἐγένετο τὰ ὤνια· καὶ συντιμηθῆναι οὕτω.*

816. 20. *κηκίδα*] *κηκὶς, ὀξύτης· ἢ κηκὶς, βαμματικὸν ςύμμα· ἢ καρπὸς τῆς δρυὸς, ἐπιτήδειος πρὸς βαφήν.* 21. *ἔπιπλα*] *ἔπιπλα λέγονται τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν σκεύη· τὴν οἷον ἐπιπολαίαν κτῆσιν.*

Ad orationem ſecundam in Aphobum.

841. 6. *τῶν χρόνων ὑπογύων ὄντων*] *ἐγγυτέρων, προσφάτων.*

Ad tertiam in Aphobum orationem.

848. 12. *ὑπὸ μάλης*] *ὑπὸ μασχάλης· κεῖται δὲ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς ῥήτορσιν· ἀεὶ δ' ὕτως αὐτὸ παραλαμβάνυσι μετὰ τῆς προθέσεως.*

850. 19. *ἐξομνύειν*] *ὁ γὰρ μάρτυς ἀναγκάζεται καὶ περὶ τῶν ὐκ εἰδότων ἐξόμνυσθαι.*

Ad orationem priorem in Onetorem.

871. 11. *κατὰ τὴν ὑπερημερίαν*] *ὅταν μετὰ τὴν κυρίαν ἑορτὴν τυχὸν, ἢ τινὸς ἄλλου, ἢ συλλόγου, ἢ δεδειγμένου πράγματος, ἀπαντήσῃ τις, τότε ὑπερήμερος, καὶ ἐξ ὑπερημερίας ἐληλυθέναι λέγεται, καὶ κατόπιν τῆς ἑορτῆς, εἰ τύχοι, πλεῖςον τῆς ἑορτῆς ἀπολειφθείς.*

Ad poſteriorem orationem in Onetorem.

879. 8. *ταῦτ' ἐπετιμᾶτο*] *οἱ μισθέμενοι τοὺς τῶν ὀρφανῶν οἴκους παρὰ τοῦ ἄρχοντος, ἐνέχυρα τῆς*

μισθώσεως παρείχοντο· ἔδει δὲ τὸν ἄρχοντα πέμπειν τινὰς ἀποτιμησομένους τὰ ἐνέχυρα· καὶ ἐλέγοντο τὰ μὲν ἐνέχυρα, ἀποτιμήματα, οἱ δὲ ἀποτιμησάμενοι, ἀποτιμηταὶ, τὸ δὲ ἔργον, ἀποτιμᾶν· καὶ οἱ προῖκα γυναικὶ γαμουμένῃ δόντες· εἴτ' οὖν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ὑπὲρ τῆς προικὸς ἐνέχυρον οἰκίαν, ἢ χωρίον ταύτης ἄξιον· ἐλέγετο δὲ ὁ μὲν δοὺς τὸ ἀποτίμημα, ἐνεργητικῶς ἀποτιμᾶν. ὁ δὲ λαβὼν, ἀποτιμᾶσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀφλημάτων.

Ad orationem in Zenothemin.

889. 21. ἵν' ἐὰν μὲν αὐτῷ ποιῶσιν] σημείωσαι· τῆς Ὁμήρου συντάξεως.

In orationem aduerſus Apaturium.

900. 4. ἔμμηνοι] ἐμπορικοὶ καὶ ἐρανικοί.

903. 25. τὴν λῆξιν] λῆξιν δίκης· καὶ λαχεῖν δίκην, τὸ καταγγεῖλαι κρίσιν ἰδιωτικὴν πραγμάτων φασί. τὸ δ' ἀντικαλέσαι, ἀντιλαχεῖν· τὸ δὲ διανείμασθαι, χρήματα διαλαχεῖν.

In orationem aduerſus Phormionem.

908. 7. εὐθυδικίαν] εὐθυδικία· ὅταν εἰσάγηταί τις κριθησόμενος, περὶ ὧν μηδέπω γνῶσις ἐγένετο δικαστηρίου, τοῦτο εὐθυδικία καλεῖται· περὶ ὧν γὰρ κεκρίσθαι τις φησὶ, περὶ τούτων παραγράφεσθαι ἐφεῖται, οὐκ ἀκούσαντες (ſic) τῆς εὐθυδικίας· καὶ εἰκότως· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ δικάζειν ἐκάθηντο, ἀλλ' ἐπὶ προσχήματι καὶ προσώπῳ δικαστῶν.

918. 8. ἐν τῷ ᾠδείῳ] ᾠδεῖον, Ἀθήνησιν ὥσπερ θέατρον, ὃ πεποίηκεν, ὥς φασι, Περικλῆς, εἰς τὸ ἐπιδείκνυσθαι τοὺς μουσικούς· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ᾠδεῖον ἐκλήθη, ἀπὸ τῆς ᾠδῆς. ἔστι δὲ ἐν αὐτῷ δικαστήριον τοῦ ἄρχοντος· διεμετρεῖτο δὲ καὶ ἄλφιτα ἐκεῖ.

922. 8. ἡγεῖσθε γὰρ, τοὺς τοιούτους] σημείωσαι· ἐπίκρισις.

In orationem aduerſus Lacritum.

927. 4. σύλαι (ſic)] συλλήψεις.

929. 20. διοπτεύων] ὀπιπτεύων τινὶ κατὰ τὴν ναῦν, οἷον διοπίς τις ὤν, ἤγουν κατασκοπῶν.

933. 12. ἐκ Παντικαπαίου] Παντικάπαιον, ὄνομα πόλεως.

940. 15. ἀποστασίου γε καὶ ἀπροστασίου] ἀποστασίου, ὅταν δοῦλος ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐνίσταται, μὴ προσήκειν τοῖς δοῦλον αὐτὸν ἀντιποιουμένοις· ἀπροστασίου δὲ, τῶν μετοίκων ἕκαστος προστάτην ἔχουσι κατὰ νόμον ἕνα τῶν ἀστῶν, καὶ δι' αὐτοῦ, τότε μετοίκιον τίθεται κατὰ ἔτος, καὶ τὰ ἄλλα διοικεῖται. ὅταν οὖν τις δοκῶν εἶναι μέτοικος, προστάτην μὴ ἔχῃ, ἢ μὴ δῷ τὸ μετοίκιον, ἢ ἀστὸς εἶναι φάσκῃ παραγεγραμμένος εἰς τὴν πολιτείαν, ὁ βουλόμενος δίκην εἰσάγει πρὸς αὐτὸν, ἥτις λέγεται ἀπροστασίου.

In orationem pro Phormione.

945. 15. ἀσπιδοπήγιον] γράφεται ἀσπιδοπηγεῖον· ἐν ᾧ ἡ ἀσπὶς πήγνυται· ὅπερ ἐστὶ ὅπλον σκευτάριον.

947. 21. ἀσπιδοπήγιον] ἀσπιδοπηγεῖον εὗρον, ἐν ᾧ ἡ ἀσπὶς, ὅπερ ἐστὶ τὸ σκευτάριον, πήγνυται.

952. 18. τῆς προθεσμίας] ἀπὸ τοῦ προθεῖναι τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ τόδε γενέσθαι δεῖ, οὐκ ἀπὸ τοῦ προθεσπίζειν· ἐὰν ἡμεῖς προτιθῶμεν προθεσμίαν τινά. εἰ δὲ ὁ θεὸς, ὁ προτιθεὶς, ἀπὸ τοῦ προθεσπίζειν εἴρηται τὸ ὄνομα, προθεσπίζοντος τοῦ θεοῦ καὶ προστάττοντος, καὶ προνομοθετοῦντος περὶ τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ τυχὸν τῆς ζωῆς ταύτης ὑπεξελθεῖν. τὸ προθεσπίζειν καταχρηστικῶς καὶ ἐπὶ βασιλέως, κυρίως δὲ ἐπὶ θεοῦ.

In orationem aduerſus Pantaenetum.

967. 18. ἦν δὲ τȣ̃ δανείσματος] τάλαντον ἄρα ἑξήκοντα μναῖ· ἡ δὲ μνᾶ τεσσαράκοντα ϛατήρων.

968. 1. Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς] Σεπτεμβρίου.

976. 27. διείρηκεν] διήρηκέν ἐϛιν ἤτοι, ἀντὶ τȣ̃ διεχώρισεν.

In orationem aduerſus Nauſimachum et Xenopithen.

984. 1. δεδωκότων] σημείωσαι· ἀπὸ τῆς παραγραφῆς τὸ προοίμιον τὸ πρῶτον· τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς εὐθυδικίας.

991. 4. αἰδέσηται] ἀντὶ τȣ̃ πεισθῇ.

993. 11. αἰσίȣ] αἴσιον, τὸ καλὸν, τὸ μέτριον, τὸ δίκαιον· καὶ ὑπεραίσιον, τὸ ὑπὲρ τὴν μοῖραν, ὑπὲρ τὸ προσῆκον· αἴσιος, ὁ καθήκων, ἀληθής· αἴσιμα, τὰ προσήκοντα. αἰσθέσθαι ἐϛὶ, τὸ ἀκριβῶς εἰδέναι τι· αἰσθάνεσθαι, τὸ ὑπονοεῖν· διαφέρει γάρ.

In orationem aduerſus Boeotum priorem.

998. 4. δυοῖν πινακίοιν] πινάκια, τὰ καθιέμενα ἀντὶ κλήρων ὑπὸ τῶν κληρονόμων· ἔοικε δὲ ταῦτα εἶναι χαλκᾶ· ὡς ἐνταῦθα ὁ ῥήτωρ· τὸ δ' ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς, μικρὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, πινάκιον, τυχὸν πινάκιον λέγει, εἰς ὃ ἐγγράφεται τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν εἰσαγγελλομένων· δέλτος, τιτλάριον, σχεδάριον, πυξίον. οἱ δὲ ἄρχοντες παρὰ μέσας νύκτας ἔφερον τὸ ἀπὸ τȣ̃ ϛρατηγȣ̃ πινάκιον.

999. 16. τῶν ἐχίνων] ἐχῖνοι, οἱ μὲν χαλκοῖ, οἱ δὲ ἐκ κεράμȣ, εἰς ἃ (ſic) καθιᾶσιν οἱ διαιτηταὶ τὰ γραμματεῖα τῶν μαρτυριῶν, ἃ τινες ἐμαρτύρησαν, καὶ κατασημηνάμενοι μετὰ ταῦτα, εἰ ἐγκληθείη ἡ δίαιτα, τοῖς δικαϛαῖς ἐπεδίδȣν. ἔϛι δέ τι καὶ ζῶον, καὶ θαλάσσιον ὄϛρεον. 17. ξενίας] ξενία, καταγώγιον, κατάλυμα.

In

In poſteriorem aduerſus Boeotum orationem.

1022. 23. ὑπὲρ (ſic, pro περὶ)] σημείωσαι· ἡ ὑπὲρ ἀντὶ τῆς κατά· ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ· ὅθ' ὑπὲρ σέθεν, ἀντὶ τοῦ κατά.

In orationem aduerſus Spudiam.

1031. 23. εἰς τὰ νεμέσια] ἑορτή τις Νεμέσεως, καθ' ἣν τοῖς κατοιχομένοις ἐπετέλουν τὰ νομιζόμενα· Νεμεσία οὖν, ἡ ἐπὶ τοῖς νεκροῖς γενομένη πανήγυρις· ἐπεὶ ἡ Νέμεσις ἐπὶ τῶν νεκρῶν τέτακται.

In orationem aduerſus Phaenippum.

1043. 12. τὴν ἀπόφασιν (ſic)] ἀποφαίνειν διὰ γραμμάτων κατὰ μέρος, ὁπόσην οὐσίαν ἔχει, ὅπερ ἐν ταῖς ἀντιδόσεσι μάλιστα γίνεται. καλεῖται δὲ αὐτὸ καὶ ἀπογραφή.

In orationem aduerſus Macartatum.

1054. 3. ἐφατρίαζε (ſic)] φατρία, σύνταγμα. ἡ φυλὴ διῄρητο εἰς τέσσαρα, κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἑκάστη δὲ διαίρεσις εἰς τρία, ὡς γίνεσθαι δώδεκα, κατὰ τοὺς δώδεκα μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ· καλεῖσθαι δὲ τριττύας καὶ φατρίας· ὅθεν καὶ τὸ ἐφατρίαζεν.

Ad orationem priorem in Stephanum.

1120. 27. Σόλων] Σόλων, Ἐξηκεστίδου, Ἀθηναῖος φιλόσοφος, νομοθέτης καὶ δημαγωγός· γέγονε δ' ἐπὶ μζ̄. Ὀλυμπιάδι· ἐπιβουλευθεὶς δ' ὑπὸ Πεισιστράτου, ἀπεδήμησεν ἐν Κιλικίᾳ, καὶ ἔκτισε πόλιν, ἣν Σόλους ἐκάλεσεν ἐξ αὐτοῦ· οἱ δὲ καὶ τοὺς ἐν Κύπρῳ Σόλους ἐξ αὐτοῦ φασιν, καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν ἐν Κύπρῳ· ἔγραψε νόμους Ἀθηναίοις, οἵτινες ἄξονες ὠνομάσθησαν, διὰ τὸ γραφῆναι αὐτοὺς ἐν ξυλίνοις ἄξοσιν Ἀθήνησι· ποίημα δι' ἐλεγείων, ὃ Σαλαμὶς ἐπιγράφεται· ὑποθή-

κας δι' ἐλεγείας· καὶ ἄλλα. ἔστι δὲ καὶ οὗτος εἷς τῶν ἑπτὰ ὀνομαζομένων σοφῶν, οὗ καὶ φέρεται ἀπόφθεγμα, μηδὲν ἄγαν, ἢ τὸ γνῶθι σαυτόν. οὗτος Φίλων ἡττώμενος ὀφειλόντων, χρεῶν εἰσηγήσατο ἀποκοπάς. τοῦτον εἵλοντο καὶ οἱ Κιρραίοις πολεμεῖν ᾑρημένοι σύμβουλον.

Ad poſteriorem orationem in Stephanum.

1132. 13. ἐν μάλθῃ] σημείωσαι· μάλθη, ὁ μεμαλαγμένος κηρός· μαλκίομεν Δημοσθένης θ. (ſic) Φιλιππικῶν φησι, ἀντὶ τοῦ ἀσθενοῦμεν.

Ad orationem in Euergum et Mneſibulum.

1140. 17. ἐκ κηδῶν] κῆδος, ἡ συναλλαγὴ τοῦ γάμου, ἢ τοῦ πένθους, καὶ ἡ λύπη, ὅτι καίεσθαι ποιεῖ· κηδεία, ταφὴ, ἐκφορά· κηδείους, οἰκείους· κήδομαί σου, φροντίζω· κήδω δέ σε, τὸ λυπῶ.

1160. 4. ἦλθον ὡς τοὺς ἐξηγητὰς] ἐξηγηταί εἰσιν, οἱ τοὺς νόμους τοῖς ἀγνοοῦσιν ὑποδεικνύοντες, καὶ διδάσκοντες περὶ τοῦ ἀδικήματος, οὗ ἕκαστος γράφεται. τρεῖς γίνονται πυθόχρηστοι, οἷς μέλλει καθαίρειν τοὺς ἄγει ἐνισχηθέντας, καὶ οἱ ἐξηγούμενοι τὰ πάτρια.

In orationem aduerſus Polyclem.

1212. 12. ἐντελομίσθους] τουτέστιν ἐντελῶς μεμισθωμένους.

1214. 18. ἐν τῷ δείγματι] δεῖγμα τόπος ἦν ἐν τῷ Πειραιεῖ, ἔνθα συνήγοντο ξένοι καὶ πολῖται, καὶ ἐλογοποίουν. Ἀττικὸν δὲ ἔθος ἐστὶν τὸ καλεῖν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ τόπῳ καὶ αὐτοὺς τόπους.

In orationem de corona trierarchica.

1232. 4. ἄνευ κηρυκείου] κηρύκειον· σύνθημα φιλίας ἦν τοῖς βαρβάροις συναντᾶν, στεφάνους ἔχοντας καὶ θαλλοὺς, ὥσπερ τὸ κηρύκιον (ſic) τοῖς Ἕλλησι, δια-

σαφοῦν-

σαφοῦντες, ὅτι πάρεισι διὰ ταῦτα, βουλόμενοι μήτε ποιῆσαι, μήτε παθεῖν τι δυσχερὲς μηδέν (ſic). κηρύκειον, ξύλον ἔχον ἑκατέρωθεν δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους καὶ ἀντιπροσώπους ἀλλήλοις κειμένους, ὅπερ εἰώθασι φέρειν οἱ κήρυκες μετ' αὐτῶν· καὶ οὐκ ἐξῆν αὐτοὺς ἀδικεῖν, παρ' οὓς ἀπέρχονται· σύμβολον δὲ ἦν τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τὸ δὲ παρ' ἑκάτερα εἶδος τοῦ ὄφεως, τὰ ἀντιτασσόμενα στρατόπεδα· ὁ γὰρ ὀρθὸς λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρίων. κηρυκεία δὲ παρ' Ἰσαίῳ, ὁ διδόμενος μισθὸς τοῖς κήρυξιν ἐπὶ ταῖς γινομέναις πράξεσιν. ibid. σύλας] σύλας δὲ λέγει τὰς συλλήψεις.

In orationem aduerſus Callippum.

1237. 9. περὶ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον] τὸν περὶ τὸ Ἄργος· ἀργόλαι δὲ, εἶδος ὄφεων, οὓς ἤνεγκεν ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ἐκ τοῦ Ἄργους τοῦ Πελασγικοῦ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν ποταμὸν πρὸς ἀναίρεσιν τῶν ἀσπίδων, ὅτε μετέθηκε τὰ ὀστᾶ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀλεξάνδρειαν, οὓς ὁ αὐτὸς προφήτης ἀπέκτεινεν· ἀργόλαι οὖν ἐκ τοῦ Ἄργους λαοί.

Ad orationem in Cononem.

1257. 4. ἐξῆλθον ἔτος τουτὶ τρίτον] τοῦτο λέγεται ἁπλῆ διήγησις ὑπὸ Ἑρμογένους· ἁπλῆ γὰρ ἐχρήσατο ὁ ῥήτωρ τῇ διηγήσει· ἐπειδὴ, ὅτε αὐτομάτως ἰσχύουσι τὰ πράγματα, ἰσχυρῶν οὐ δεῖται λόγων.

1258. 20. κατὰ τὸ Λεωκόριον] ἡρῷον, μνηστεῖον τῶν Λεωκόρων ἐν μέσῳ τῷ Κεραμικῷ. Λεωκόριον. τόπος τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ ἱστορίας· Λεὼς γὰρ, ὁ Ὀρφέως, υἱὸν μὲν ἔσχε Κύλανθον, θυγατέρας δὲ τρεῖς, Φασιθέαν, Θεόπην, Εὐβούλην· ἃς ὑπὲρ τῆς χώρας σφαγισθείσας ἔτι παρθένους, ἀπαλλαγέντος τε τοῦ λιμοῦ, ἐτίμη-

ἐτίμησεν αὐτὰς ἡρῴῳ· καὶ ἐκ τούτου ἐκλήθη ὁ τόπος Λεωκόριον.

1261. 17. τοὺς δὲ αὐτοληκύθους] εὐζώνους τινὰς, καὶ ἑτοίμους πᾶν ὁτιοῦν ποιεῖν καὶ ὑπομένειν· ἢ ἀντὶ τοῦ πένητας, μηδὲν ἄλλο κεκτημένους, ἢ ληκύθους· ἢ αὐτουργούς· ἢ ἀντὶ τοῦ εἰς πληγὰς ἑτοίμους, καὶ οἷον τύπτοντας, καὶ μαστιγοῦντας, καὶ ὑβρίζοντας· ἢ τοὺς ἐκ προχείρου διδόντας ἀργύριον, καὶ ἑτοίμους πρὸς τὰς μίξεις· καὶ γὰρ εἶχον ἐν ταῖς ληκύθοις ἀργύρια, καὶ λύσαντες δὲ πολλάκις τὴν λήκυθον, ἐχρῶντο τῷ ἱμάντι πρὸς τὸ μαστιγοῦν.

In orationem aduerſus Calliclem.

1272. 8. δίκας ἐρήμους] ἐρήμους· ὅταν μὴ ἀπαντήσας ὁ διωκόμενος ἐπὶ τὴν δίκην καταδικασθῇ· ὅμοιον καὶ τὸ ἐρήμην ἁλῶναι.

1278. 4. τὸν χλίδον] πᾶν πλῆθος χλίδος λέγεται, μάλιστα δὲ τὸ τῶν ἀποκαθαρμάτων τε καὶ ἀποψημάτων, καὶ ἡ τῶν ποταμῶν πρόχωσις, καὶ πολὺ μᾶλλον τῶν χειμάῤῥων, ὃ καὶ χέραδος καλεῖται· νῦν δὲ ἔοικεν ὁ ῥήτωρ λέγειν, ὅτι χοῦν καὶ φρυγανώδη τινὰ ἐκ τοῦ χωρίου σωρὸν ὁ Καλλικλῆς εἰς τὴν ὁδὸν ἐμβέβηκεν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἑξῆς ὑποσημαίνει.

In orationem aduerſus Eubulidem.

Qui ſequuntur paginarum et verſuum numeri, ii ex edit. Pariſ. ſunt petiti.

706. ad titulum· ἔφεσις] ἔφεσις, ἡ ἐξ ἑτέρου δικαστηρίου εἰς ἕτερον μεταγωγή· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἔκκλητος καλεῖται· τὸ μὲν ἔφεσις, ἀπὸ τοῦ ἐφεῖναι ῥήματος· καὶ ἔκκλητος, παρὰ τὸ ἐκκαλεῖσθαι καὶ παραιτεῖσθαι, καὶ φεύγειν τὸ πρῶτον καὶ ἔλαττον δικαστήριον· ἔφεκτος τόκος, ὁ ἐπὶ τὸ ἕκτον τοῦ κεφαλαίου· ἐφεστρὶς, χλανὶς, μανδύας. 8. μάλιστα μὲν εἰ δυνατὸν] ση-

μείον

μείωσαι· ἐπίκρισις. 12. πρὸς τὰς ἀποψηφίσεις] τὸ καταδικάζειν τινὰ μὴ εἶναι πολίτην.

709. 4. τὲς γεννητὰς] γεννηταὶ ἐχ οἱ ἐκ γένες καὶ ἀφ᾽ αἵματος προσήκοντες, ἀλλ᾽ οἱ ἐκ τῶν γενῶν τῶν συννενεμημένων εἰς τὰς φρατρίας· ἔτοι δέ εἰσι, καθάπερ οἱ δημόται καὶ φράτορες, νόμῳ τινὶ ἔχοντες κοινωνίαν· τὸ δὲ γένος ἔχει ἄνδρας λ. γεννῆται, οἱ τε αὐτε γένες κοινωνεντες· καὶ γὰρ διῄρηντο κατὰ μέρη οἱ τῶν Ἀθηναίων πολῖται· καὶ τὰ μὲν μέγιστα μέρη φυλαὶ ὠνομάζοντο· ἑκάστη δὲ φυλὴ πάλιν εἰς τρία διῄρητο, ὧν ἕκαστον μέρος τριττὺς καὶ φρατρία ὠνομάζετο· πάλιν δὲ φρατριῶν ἑκάστη εἰς γένη διῄρητο τριάκοντα· ἐξ ὧν αἱ ἱερωσύναι ἑκάστοις προσήκεσαι ἐκληρεντο· καὶ γεννῆται, οἱ ἐκ τε αὐτε καὶ πρώτε γένες τῶν τριάκοντα γενῶν, ἐς καὶ πρότερόν φησι Φιλόχωρος ὁμογαλάκτας καλεῖσθαι· Ἰσαῖος μέντοι τὲς γεννήτας ἁπλῶς τὲς ἐξ αἵματος συγγενεῖς ὀνομάζει. γεννικῶς, ἀνδρείως. 24. διαψηφίσεις] ἰδίως ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς δήμοις ἐξετάσεων, αἳ γίνονται περὶ ἑκάστε τῶν δημοτευομένων, εἰ τῷ ὄντι πολίτης καὶ δημότης ἐστὶν, ἢ ξένος ὢν παρεγγέγραπται· οἱ μὲν οὖν πλειόνων ψήφων τυγχάνοντες, ἀναμφισβητήτως τὴν πολιτείαν ἔχουσιν, ὅσοι δ᾽ ἂν ἐλάττονας ψήφες λάβωσιν, ἐκέτι νομίζονται· καὶ τετό ἐστι ἀποψήφισις.

Ad orationem in Theocrinem.

723. 17. ἀγραφίου] ἀγραφίου, εἶδός τι δίκης ἔτω καλεμένης κατὰ τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ, καὶ ἐγγραφέντων, εἶτα πρὶν ἐκτίσαι ἐξαλειφθέντων.

Ad orationem in Neaeram.

730. 8. κλητεύσω] κλητῆρες καὶ κλητεύειν· οἱ ἄνδρες, δι᾽ ὧν εἰς τὰς δίκας προκαλεντται οἱ δικαζόμενοι

νοί τισιν· ἔδει γὰρ παρεῖναί τινας, ὥσπερ μάρτυρας τῆς προκλήσεως. κλητεῦσαι δέ ἐστι τὸ κλητῆρα γενέσθαι· λέγεται δὲ κλητεύεσθαι καὶ ἐκκλητεύεσθαι ἐπὶ τῶν μαρτύρων, ὅταν μὴ ὑπακούσωσι πρὸς τὴν μαρτυρίαν ἐν τοῖς δικαστηρίοις· καὶ ἐστὶν ἐπιτίμιον κατ' αὐτῶν δραχμαὶ χίλιαι.

731. 5. ἐπὶ Κωλιάδι] Κωλιὰς ἐπιθαλασσία ἄκρα τῆς Ἀττικῆς.

732. vlt. συνεῖναι δ' ἑκατέρῳ] περὶ πορνείας ἀναιδοῦς.

737. 7. γεραιὰς] γεραιὰ, ἡ γραῦς· καὶ γεραιαὶ αἱ τῷ Διονύσῳ ἱερωμέναι γυναῖκες.

In orationem funebrem.

745. 1. ἐπειδὴ τοὺς] τὸ προοίμιον ἐξ ὑπολήψεως ὁμολογουμένης τῆς εὐνοίας ὑπὸ τοῦ ἀπολογουμένου περὶ τῶν δημοσίᾳ τὴν πόλιν εὐεργετησάντων.

In orationem amatoriam.

754. 2. πρὔργου] πρὔργου, πρὸ ἔργου, συμφέρον, πλέον· προυργιαίτερον, ἀναγκαιότερον· τὸ πρὸ τοῦ ἔργου αἱρετώτερον, τὸ πρὸ παντὸς ἄλλου ἔργου γινόμενον, προτιμότερον,

SCHO-

SCHOLIA GRAECA
AD
DEMOSTHENEM,
E CODICE
MEMBRANACEO AVGVSTANO
PETITA.

Ad Olynthiacam primam.

12. 20. Ἀποτριψώμεθα] ἐξαλείψωμεν. οἱονεὶ ἐκκαθάρωμεν καὶ ἀποπλύνωμεν. 22. Φρασάτω τις] πάλιν — Φιλοπόλιδι. hic deeſt vocab. οἷον. 23. ὅποι βούλεται] εὐφήμως — χρησάμενος.

13. 24. εἰς ἀνάγκην] σύνηθες τῷ ῥήτορι ad τὴν εὔνοιαν κατασκευάζειν. pro vocabb. τῇ πόλει eſt τῷ δήμῳ.

14. 5. Φημὶ δὴ] τὸν τρόπον — ἀντιπάλων. πᾶσα γὰρ τρόπων — ſine καί. (6. 51.) 11. ὑπομεῖνας] οἰκεῖα — καρτερεῖν. ſine γὰρ λέγει. (6. antepen.) 21. ὡς βούλεσθε] ἀντὶ τοῦ εἰς τὰς θέας αὐτὰς (ſic) λαμβάνετε. ὑποσιωπήσει ἐχρήσατο.

16. 6. συναίρασθαι τὰ πράγματα ἀττικὸν, ἀντὶ τοῦ τοῖς πράγμασι. ibid. πρεσβευομένους] πρεσβεύεσθαι — δεδιέναι αὐτόν. ſed pro τῷ eſt τὸ. (8. antep.) 23. ἀλλ' ὦ τᾶν] ἀνθυποφορὰ ϛοχαϛικὴ, ἣν λύει ἐκ τεκμηρίων. (9. 16.) 25. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα] οἱ ἐπίλογοι ἐκ τοῦ συμφέροντος. δεῖ γὰρ ἐκ τῶν συνεκτικῶν καὶ ἰσχυρῶν τὰς ἀνακεφαλαιώσεις ἀεὶ λαμβάνειν. (9. 45.)

Ad ſecundam Olynthiacam.

18. 1. ἐπὶ πολλῶν] δεύτερος τύπος (ſic) — ad παρακολουθοῦσιν ὑπολήψεις. ἐκ περιχαρείας εἴληπται τὸ παρὸν προοίμιον. (10. 1.) 10. δεῖ τοίνυν] συμπέρασμα. 11. ὅπως μὴ χείρους] μὴ ἀνάξιοι φανῶμεν τῶν δεδομένων παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων πραγμάτων.

19. 9. τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον] τρίτον προοίμιον. ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ δυνατοῦ εἰλημμένον. 12. τὸ δὲ πάνθ᾽ ὅσα] πρότασίς ἐστι καὶ αὐτὴ καὶ ἡ ἄλλη ἄνευ κατασκευῆς. ὡς γὰρ ὁμολογούμενα ἔλαβεν, ἵνα μὴ ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι καὶ τοιοῦτος, οἷον ὁ λόγος ἀποδείκνυσιν. 20. ἐγὼ μὲν γὰρ] ἀρχή ἐστι τοῦ τῶν δυνατῶν κεφαλαίου. 27. θρυλλούμενον] ἐξηπάτα γὰρ ὑμᾶς λέγων. τὸ γὰρ θρυλλούμενον παρ᾽ ὑμῖν κατορθοῦν ἐν ἀπορρήτῳ. ἐθρύλλουν γὰρ πάνυ αὐτὸ ποθοῦντες. ὁ δὲ νοῦς αὐτός· ὅτι ὃ πάνυ ἐβούλεσθε, τοῦτο ποιῆσαι ἔλεγε σιγῇ, ἵνα μὴ μαθόντες οἱ ἐναντίοι κωλύσωσιν. ἔστι δὲ τοῦτο ὁ ὀρωπός. ἵν᾽ οὖν, φησι, μὴ ἐντιωθῶσι θηβαῖοι, λάθρα αὐτὸ κατορθοῖ. ἦν γὰρ μεταξὺ Βοιωτίας καὶ ἀθηναίων (ſic) ὁ Ὀρωπός.

20. 14. παρελθών τις ἐμοί, μᾶλλον δὲ ὑμῖν δειξάτω] τὸ ἀμφίβολον ἔφυγε, καὶ τὸ ὁμολογούμενον εἴρηκεν. ἦν μὲν γὰρ ἀκόλουθον καὶ ἀμφίβολον τὸ παρελθών τις ἐμοὶ λεγέτω ἢ ὡς οὐκ ἔστι λοιπὸν ἀσθενής. καὶ γὰρ τοῦτο ὤφειλεν ἀπαντῆσαι. ὁ δὲ εἶπε τὸ ὁμολογούμενον, ὅτι οὐκέτι οἱ ἅπαξ ἠπατημένοι νῦν ἀπατηθήσονται. 27. ἀνεχαίτισε] εἰς τοὐπίσω ἤγαγε.

21. 2. ἀντέχει] ἰσχύει. 3. φωρᾶται] ἐλέγχεται δὲ τὰ τοιαῦτα τῷ χρόνῳ. 4. καταῤῥεῖ] συμπίπτει.

22. 8. τυραννικὴν οἰκίαν] τὸ γένος λέγει τῶν ἀλευαδῶν. 19. διαπράξασθαι — δόξαν] τὸ σχῆμα ὑπέρβατον. 27. διαθέσθαι] πωλῆσαι.

23. 2. πεζαίτεροι (ſic) Θεόπεμπτός (ſic) φησιν, ὅτι ἐκ πάντων μακεδόνων ἐπίλεκτοι οἱ μέγιστοι καὶ ἰσχυρότεροι

ρότεροι (ſic) ἐδορυφόρυν τὺς βασιλέας, καὶ ἐκαλῦντο πεζαίτεροι. 13. κορδακισμὺς] τὰς μετὰ μέθης ὀρχήσεις. 19. θαυματοποιῶν] θαυμαςὸν ἐργαζομένων. ibid. Καλλίαν] ὁ ἀθηναίων δῆμος ἔθος εἶχεν, ὠνεῖσθαι οἰκέτας γράμματα ἐπιςαμένυς. τὺς δ' εὐνοϊκῶς δυλεύοντας ἠλευθέρυν. ὁ δὲ Καλλίας εἷς ὢν τῶν οἰκετῶν, καὶ καταγνωσθεὶς ἔφυγεν εἰς Μακεδονίαν, καὶ διέτριβε παρὰ Φιλίππῳ.

24. 6. ῥῆγμα λέγεται ἡ τῦ νεύρυ διάτασις. ςρέμμα δὲ ὀςέυ μετάςασις. (16. 6.)

Ad Olynthiacam tertiam.

28. 1. παθητικὸν τὸ προοίμιον — διὰ τῶν ἔργων δείκνυσιν. ἐξ ἐπιτιμήσεως τὸ προοίμιον. προσοχὴν δὲ διὰ τῦ παροξυσμῦ ἀπεργάζεται (v. Scholia vulgata p. 19. ed. Pariſ. verſ. 19.) προοίμιον [quod Wolf exhibuit ἄλλως in codice nullum eſt] ἐκ τῦ ἀναγκαίυ. λαμβάνεται δὲ ἐξ ὑπολήψεως τῶν πραγμάτων φαύλων ὄντων: 4. τιμωρήσασθαι Φίλιππον] τυτέςιν εἰς τὴν Μακεδονίαν μεταβιβάζειν τὴν δύναμιν. [quod Wolf de ſuo dedit ὅτι δεῖ, id in codice non eſt.] 5. εἰς τῦτο προήκοντα] εἰς τῦτο κακίας ἐλθόντα. 8. ὐχὶ τὴν ῦσαν παριςάντες] τριμερὴς ὁ λόγος (v. Scholia edita p. 19. 17.) τὸ μὲν γὰρ πρῶτόν ἐςι τὸ δοκῦν μάλιςα συνέχειν, καὶ περὶ ὗ πρόκειται νῦν ἡ σκέψις, καὶ τὸ προηγύμενον, εἰ δεῖ μεταςῆσαι τὴν δύναμιν εἰς Μακεδονίαν, ἢ κατὰ χώραν ἐᾶσαι μένειν τοῖς ὀλυνθίοις βοηθήσυσαν — usque ad τῶν ἀδόξων verſ. 26. niſi quod Aug. verſ. 21. dat νόμυ et ἐκ κατασκευῆς. verſ. 22. νῦν abeſt. verſ. 23. συμβολὴ et ποιότητος προσώπων.

29. 18. ἀναγκαῖον δ' ὑπολαμβάνω] μετελήλυθεν ἐνταῦθα ἐπ' αὐτὰ τὰ κεφάλαια. καὶ ἐςὶν αὐτῶν τὸ συμφέρον ἐξεταζόμενον καὶ προηγύμενον μέρος. (20. 56.) 20. μέμνησθε] πεῖσαι βυλόμενος τὺς ἀθηναίυς ἐᾶσαι μένειν κατὰ χώραν τὴν δύναμιν παραδειγματικῇ πίςει κέ-

χρῆται· πιθανώτερον δέ ἐστι πασῶν τῶν πίστεων. [hactenus vulgata ſcholia] τινὲς δὲ ἁμαρτάνοντες ὑπενόησαν εἶναι διήγησιν. ἀγνοήσαντες, ὡς ἐν συμβουλευτικῷ λόγῳ διηγήσασθαι οὐκ ἔξεστι. (20. antep.) 23. μὴν μὲν ἦν μαιμακτηριὼν] κατ' ἔμφασιν μείζονα τῆς σπουδῆς κεῖται τὸ ὄνομα τοῦ μηνός. θέλει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι καὶ χειμῶνος ὄντος τὰς ναῦς καθέλκειν ἐψηφίσασθε. καὶ γὰρ χειμερινὸς ἦν ὁ μήν.

30. 1. κενὰς] ἀθηναίων ἐπιβατῶν.

31. 13. λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν] εἰ μὲν γὰρ τὰ θεωρικὰ τῇ θεωρίᾳ ἐδίδοσαν, οἰστὸν ἦν. νῦν δὲ τὰ τῶν στρατιωτῶν τοῖς θεωροῦσι νέμουσιν. ἑνὸς δὲ ὄντος νόμου, πῶς πολλοὺς αὐτοὺς λέγει; φαμὲν οὖν διοικήσεις πολλὰς καὶ ψηφίσματα γεγενῆσθαι περὶ τῶν χρημάτων. δι' ὃ καὶ πολλοὺς νόμους λέγει, ἵνα λυθῶσιν ἐν τοῖς νομοθέταις, ἢ ἵνα μὴ δόξῃ μόνῳ τῷ Εὐβούλῳ ἐναντιοῦσθαι ὡς ἐχθρός. 27. καὶ λύειν γε] ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ δικαίου ἐπιχειρεῖ.

33. 16. πλὴν εἰ δέον εὔξασθαι] εἴπερ δέον εὔξασθαι, οὐκ εὔχομαι. εἰ μὴ ἄρα ἐν τούτῳ ἀδικῶ, ὅτι οὐκ εὔχομαι γενέσθαι τὰ ἡδέα καὶ τὰ ὠφέλιμα. (23. 53.) 18. ἑλέσθαι δὲ ὅταν] ὅτε δὲ χρεία βουλεύεσθαι, οὐκέτι ἃ βούλεταί τις σκοπεῖ, καὶ αἱρεῖται, ὥσπερ ἐν τῷ εὔχεσθαι, ἀλλ' ὡς ἀπαιτεῖ τὰ πράγματα.

34. 7. ἐπὶ μὲν κορινθίους] παράδειγμα πρόσφορον εἰσήγαγεν αὐτοῖς. πολέμων γὰρ μέμνηται καὶ κατορθωμάτων αὐτοῖς (ſic videbatur) ἄνευ καμάτων καὶ πόνων, ἵνα ταῦτα νομίσωσι καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος. κορίνθιοι λελυπημένοι κατ' ἀθηναίων καλοῦντες πάντας ἕλληνας εἰς τὰ ἴσθμια, (κοινὴ γὰρ ἦν ἡ πανήγυρις) τοὺς ἀθηναίους παρῆκαν. οὗτοι, ὡς θεοσεβεῖς ὄντες, ἔπεμψαν τὰς θυσίας μετὰ ὁπλιτῶν, ἵν', εἰ δέξωνται αὐτοὺς, ὑπόσπονδοι ἀναστρέψωσιν. οὐ γὰρ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξεληλύθεσαν. ὃ δὴ καὶ γεγένηται. ὁρῶντες γὰρ τὴν παρασκευὴν οἱ κορίνθιοι ἐδέξαντο. ἄνευ οὖν πόνων συνέβη κατορθῶσαι αὐτοὺς τοῦτο τὸ πρᾶγμα. 8. μεγαρέας]

τὴν

τὴν ἱερὰν γῆν ὡς ὀργάδα καὶ ἄνετον ἐγεώργουν οἱ μεγαρεῖς. πάλιν δὲ ὡς εὐσεβεῖς οἱ ἀθηναῖοι ἐξελθόντες ἔπαυσαν αὐτοὺς μόνῃ τῇ θέᾳ νικήσαντες. 14. δικαίου πολίτου] ἐντεῦθεν μεταβέβηκεν. v. Scholia vulgata vsque ad τοῦ τε νόμου καὶ τοῦ θέντος (ſic) v. p. 24. 33. tum ſuccedebat ſcholium pertinens ad p. ed. Par. 23, 22. Schol. verſ. 39. τίνα γὰρ χρόνον] καὶ τοῦτο τοῦ δυναστοῦ — τὴν ἀναφορὰν, ſine vlla variatione.

36. 4. Φοιβίδας στρατηγὸς λακεδαιμονίων κατέσχε τὴν Καδμείαν. ἐξέωσαν δ' αὐτὸν οἱ θηβαῖοι. ὁ δὲ παρώξυνε τοὺς λακεδαιμονίους στρατεύεσθαι ἐπὶ θηβαίους. ἐστράτευσαν, καὶ ἡγεῖτο αὐτῶν Κλεόμβροτος, εἷς τῶν βασιλέων· θηβαίων δὲ Ἐπαμινώνδας. καὶ ἐγένετο μάχη ἐν Λεύκτροις ἐπὶ Κηφίσῳ. ἐν ᾗ ἔπεσον χίλιοι σπαρτιατῶν, καὶ Κλεόμβροτος, καὶ τῶν ἐκ περιοικίδος πολὺς ἀριθμός. ἀπέστησαν αὐτῶν οἱ σύμμαχοι, καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ λακεδαιμόνιοι. [οὖν, quod Wolf poſt ἀπέστησαν exhibet, item αὐτῶν, abſunt a codice.] 10. οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ] πρὸ τοῦ Φιλίππου Τιμόθεος ἔξω τυγχάνων ἐν τῇ Θρᾴκῃ ἐκτήσατο χωρία, ἅπερ νῦν εἴληφε Φίλιππος, Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν, καὶ τὰς ἄλλας. ἄγαν γὰρ εὐτυχὴς ὁ Τιμόθεος ἦν, ὥστε προσιέναι τὰς πόλεις αὐτῷ. [quod Wolf addidit de ſuo αὐτομάτως, id non eſt in codice. Scholium hoc exhibui ex eo, quod ſic appello, ſupplemento Auguſtani primi, de quo v. praefat. p. LXII. ſed in ſchedis imperfectis, quae a principio Demoſthenis adhuc ſuperſunt in illo codice a vetuſtiore manu exaratae, ſcholium hoc idem ipſum etiam iisdem verbis legitur, ſed cum hac acceſſione, καὶ τοὺς ζωγράφους κοιμώμενον γράφειν αὐτὸν καὶ τύχας αὐτῷ τὰς πόλεις προσφερούσας. 18. λήρους] ταῦτα δὲ ἐπειδήπερ Εὔβουλος πεποίηκε, τούτου χάριν διασύρει.

37. 6. βοΐδια] τοῦτο εἰς Χάρητα. διαβὰς γὰρ εἰς Ἀσίαν καὶ τὸν Ἀρτάβαζον [Scheda vetuſtiore manu

reliquae dant Ἀσίαν πρὸς Ἀρτάβαζον] τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασι ποςθήσας Λάμψακον καὶ Σίγειον, ἔπεμψεν ἀθηναίοις βοῦς, ἃς διείλοντο κατὰ φυλάς. [Sic Schedae vetuſtiores. Supplementum enim male dedit ἔπεμψαν.] 14. ταῦτα μαὶ τὴν Δήμητρα] ὡς ἐπιπλήξας θεραπεύει, διὰ [ſic ſupplementum, ſed reliquiae vetuſtiores πρὸς] τὸ τραχὺ δὲ τὴν Δήμητρα ὄμνυσι, τυγχάνουσαν θεὸν ἥμερον, διὰ τὸ ἡμέρους αὐτοὺς ποιῆσαι. ὥσπερ γὰρ ἐκείνη διὰ τῶν καρπῶν ἡμέρους τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησεν, οὕτω καὶ αὐτὸς διὰ τοῦ ὅρκου βούλεται ἡμεροῦν αὐτῶν τὴν ἀγριότητα γενομένην ἐκ τῆς ἐπιτιμήσεως. Wolfiana hoc ſcholio caret.

38. 1. οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις] ἀνθυποφορὰ, ἥτις μέση τυγχάνει ἀντιπίπτοντος καὶ ἀντιθέσεως, μεῖζον μὲν ἀντιπίπτοντος, ἧττον δὲ ἀντιθέσεως, ἀλλὰ λέξει τις, μισθοφορεῖν ἡμῖν συμβουλεύεις; τοῦτο δ' ἦν ἀθηναίοις εὐδοξοῦσιν ἐπαχθές τε καὶ βαρύτερον.

Ad Philippicam primam.

40. 1. τὸ προοίμιον ἄνευ προτάσεως. ἄρχεται γὰρ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς. τὴν γὰρ πρότασιν ἐν τῷ νῷ ἔλαβε τὴν ἐκ τῶν γερόντων μέλλουσαν αὐτῷ προτείνεσθαι· ἐξ ἀντιπίπτοντος τὸ προοίμιον. ἀντέπιπτε γὰρ αὐτῷ, πῶς παρ' ἡλικίαν λέγει. λύει οὖν διὰ τοῦ λέγειν, ὅτι περὶ παλαιῶν πραγμάτων ἡ σκέψις, περὶ ὧν εἶπον καὶ οἱ πρῶτοι.

41. 2. οὔτε φυλαττομένοις] λείπει τὴν ῥαθυμίαν. ἐὰν φυλάττησθέ, φησι, καὶ ἐκφεύγητε αὐτὴν, οὐδὲν ὑμῖν φοβερὸν ἔσεται· σημεῖον δὲ τούτου ἡ λακεδαιμονίων δύναμις, ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν. 8. εἰ δέ τις ὑμῶν] εἰσβολὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦ δυνατοῦ. 10. συντρέχει τοῖς ὁμολογουμένοις τὸ σπουδαζόμενον ἀνύσειν. [ſic. Wolfii ἐπὶ τῷ abeſt.] 23. ἐκεῖνος] οὐκ ἔπαινον ἔχει τοῦ Φιλίππου μόνον, ὡς καλῶς τι ποιήσαντος, ἀλλὰ καὶ προτροπὴν

πὴν ἀθηναίων. μιμήσασθε γάρ, φησι, καὶ ὑμεῖς τὰ καλῶς πραχθέντα. 17. δέδιεν] τὸ μεῖζον ἐν μέσῳ θεὶς ἀπέκρυψε τοῖς ἄκροις τὸ ἰσχυρόν. 24. ὁρᾶτε γάρ] τοῦτο τοῦ συμφέροντος. καταμέμικται δὲ τῷ δυνατῷ.

43. 1. περισοιχίζεται] ἡ μεταφορὰ τῶν κυνηγετῶν. [abeſt ἀπὸ Wolfii.] 5. εἰ μὲν δούλων ἀνάγκην ζητεῖς, ἐκδέχου πληγάς. εἰ δ' ἐλευθέρων, ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη μεγίστη ἀνάγκη καθέστηκεν. ἔστι δὲ τοῦ συμφέροντος. 6. ἢ βούλεσθε] ἀντὶ τοῦ ἆρα. ἀποφρηματικῶς. 22. ἀπηρτημένοι] ἀντὶ τοῦ κεχωρισμένοι.

44. pen. Ἁλίαρτον] πόλις τῆς Βοιωτίας. ἐκεῖ ἐξελθόντες ἀθηναῖοι θηβαίοις ἄγαν ταλαιπωροῦσιν ἐβοήθησαν, καὶ μέλλοντας ὑπὸ λακεδαιμονίων πανωλεθρίᾳ διαφθείρεσθαι ἐκώλυσαν.

45. 12. μή μοι μυρίους] βασιλέως τοῦ περσῶν ἐπιστείλαντος τοῖς ἐπὶ θαλάσσης σατράπαις διαλῦσαι τὰ μισθοφορικὰ στρατεύματα διὰ τὸ πολλὰ χρήματα καταναλώσασθαι, ἀφῆκαν οἱ σατράπαι τοὺς στρατιώτας. οὗτοι περὶ μυρίους ὄντες ἧκουσι πρὸς Χάρητα στρατηγὸν ἀθηναίων ἔχοντα ξενικὴν δύναμιν, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν ἡγεμόνα. Ἀρτάβαζος δὲ πέρσης ἀνὴρ ἀποστὰς (videbatur) βασιλέως, καὶ πολεμῶν πρὸς αὐτὸν, ἔπεμψε πρὸς Χάρητα, παρακαλῶν αὐτὸν διαβιβάσαι τὸν στρατὸν εἰς τὴν βασιλέως χώραν. τῶν οὖν στρατιωτῶν ἢ χορηγήσειν (ſic) αὐτοῖς ἀναγκαζόντων, ἢ ἀπελεύσεσθαι πρὸς τὸν διδόντα, (ſic) διεβίβασεν ἀναγκασθεὶς τὸν στρατὸν, καὶ ἐνίκησε συμβαλλων δισμυρίους προσιὼν (ſic) καὶ πλεῖστον (videbatur) αὐτῶν ἱππικὸν ὑπὸ Τιθράστου (ſic) στρατηγούμενον. ὃς καὶ ἔγραψε τοῖς ἀθηναίοις περὶ τῶν μυρίων, ὅτι νενίκηκε μάχην ἀδελφὴν τῆς ἐν Μαραθῶνι. οἱ δὲ δι' ἐπιστολῶν καὶ ἑτέρους ἐκέλευον μισθώσασθαι Χάρητα. λέγει οὖν ὁ ῥήτωρ, ὅτι μὴ δι' ἐπι-

ϛολῆς τοῖς στρατηγοῖς ἐπιτάττομεν ξένους. μυρίους ἢ δισμυρίȣς.

46. 5. εἶεν] ἀνάπαυσις τῶν λεχθέντων. ὅτε γὰρ βȣλόμεθα παύσασθαι τῶν λεγομένων, καὶ ἐφ' ἕτερα μετελθεῖν, τῷ εἶεν χρώμεθα. λῆξις γὰρ τῶν πρώτων, ἀρχὴ δὲ τῶν μελλόντων.

47. 10. ταξίαρχος λέγεται ὁ τῆς τάξεως τῆς πεζικῆς ἄρχων. ἵππαρχος δὲ ὁ τοῦ ἱππικοῦ παντὸς ϛρατȣ̃. ἱεροποιοὶ δὲ οἱ τὰ θύματα ἄγοντες εἰς τὴν πανήγυριν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. 12. οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν. ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τȣ̀ς πηλίνȣς εἰς τὴν ἀγορὰν, χειροτονεῖτε τȣ̀ς ταξιάρχȣς καὶ τȣ̀ς φυλάρχȣς ȣ̓κ ἐπὶ τὸν πόλεμον. Scholium hoc a Wolfiana abeſt. 14. καθάπερ γὰρ οἱ τὰ πήλινα προτιθέντες εἰς τὴν ἀγορὰν τȣ̃ ὁρᾶσθαι μόνον ἕνεκα ταῦτα πλάττȣσιν, ȣ̔́τως καὶ ὑμεῖς ἐπὶ θέαν ψιλὴν χειροτονεῖτε τȣ̀ς ϛρατηγȣ̀ς, οὐ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔργων ἕνεκα.

48. 1. Scholium de re graecorum numaria agens ita erat obliteratum, detritum, amputatum, vt legi nequiret. neque Wolfiana habet.

51. 3. ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιϛολῆς ἐϛιν ȣ̔̃τος. ὁ Φίλιππος ἐπέϛειλεν εὐβοεῦσι συμβȣλεύων, μὴ δεῖν (ſic) ἐλπίζειν εἰς τὴν ἀθηναίων συμμαχίαν, οἳ ȣ̓̃τε (ſic) αὐτοὺς δύνανται σώζειν.

52. 19. praeſecta erant prima, ſupererant haec: εἶδε αὐτȣ̀ς τῇ πολλῇ μεταβολῇ. ἡ μὲν ἀρχὴ περὶ τιμωρίας ἐγένετο, τὸ δὲ τέλος περὶ τȣ̃ μὴ παθεῖν κακῶς. horum nihil eſt in Wolfiana. 22. ἀλλὰ μὴν] ἐκ τȣ̃ ἀναγκαίου. pen. ποῖ δὴ] ἀνθυποφορὰ, ἣν λύει ϛοχασμῷ.

53. 16. ἀπομίσθων] μισθὸν μὴ δεχομένων. οἱ δὲ συκοφάνται, ὑπὲρ ὧν ὁ ϛρατηγὸς ἐκεῖ πράττει, ἐντεῦθεν (ſic) κατηγορȣ̃σιν εὐχερῶς. διὰ γὰρ τὸ μὴ παρεῖναι

ναι ἡμᾶς (ſic) καὶ συκοφαντῶν ἀνέχεσθε. ταῦτα πρὸς Κηφισόδοτον αἰνίττεται.

Ad orationem de pace.

p. 55. ὑπόθεσις τοῦ περὶ εἰρήνης. ὁ Φίλιππος μετὰ τὸ ἀνελεῖν τὰς Φωκέας πάρεδρος (videbatur) ἀμφικτυόνων ἠβουλήθη γενέσθαι, ὡς λείποντος τοῦ ἑνὸς ἔθνους ἀμφικτυόνων, εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ιβ. τοῦτο ἐψηφίσαντο Θηβαῖοι καὶ Θετταλοὶ καὶ ἄλλοι τινές· ἀνάγκη οὖν ἔχρην καὶ τοὺς ἀθηναίους τούτοις συμψηφίσασθαι. Ἀμφικτυονία δὲ τόπος ἐν τῇ ἑλλάδι, κοινὸν τῶν ἑλλήνων δικαστήριον. ὅτε γὰρ ἠδικοῦντό τινες τῶν ἑλλήνων, ἀπήεσαν ἐκεῖ. οὐ γὰρ παρὰ τοὺς ἀδικοῦντας ἢ ἀδικουμένους ἔχρην δικάζεσθαι. καὶ πάλιν, ὅτε περὶ κοινοῦ τινος ἐσκέπτοντο, ἐκεῖσε ἐβουλεύοντο. λέγουσι δὲ, ὅτι ἐξ ἥρωός τινος ἔσχε τὸ ὄνομα. σκοπούντων οὖν ἀθηναίων, εἰ δεῖ δέξασθαι Φίλιππον εἰς τὴν ἀμφικτυονίαν, συμβουλεύει Δημοσθένης δεῖν δέχεσθαι, διὰ τὸ μὴ κοινὸν ἄρασθαι πρὸς τοὺς ἕλληνας πόλεμον. ἦσαν γὰρ ψηφισάμενοι πολλοὶ, καὶ ἔμελλον συναγωνίσασθαι τῷ Φιλίππῳ ὀργιζόμενοι, ὡς τῆς γνώμης αὐτῶν ἀναιρουμένης. τινὲς δὲ ἐνόθευσαν τοῦτον τὸν λόγον, ὡς ἀνομοίαν ἔχοντος ὑπόθεσιν τῆς γνώμης αὐτοῦ, οὐ προσσχόντες ἀκριβῶς τῷ σκοπῷ τοῦ ῥήτορος. ἐπειδὴ γὰρ δοκεῖ ὑπὲρ Φιλίππου λέγειν, ὃ οὐδεπώποτε ὤφθη ποιήσας, ᾠήθησαν εἶναι αὐτοῦ τὸν λόγον ἀλλότριον. ἠγνόησαν δὲ, ὡς ἐστι διαφόρως περὶ τοῦ αὐτοῦ χρήσασθαι πράγματος, τῆς προαιρέσεως οὐκ ἀλλαττομένης. οἷον λέγει τις ἐχθρὸν κακῶς, καὶ λέγει τις κακῶς φίλον ἐπιτιμῶν, καὶ τὸ μὲν κακῶς ἐπ' ἀμφοῖν, ἡ δὲ γνώμη διάφορος. οὕτω καὶ νῦν ὁ Δημοσθένης πεποίηκε. λέγειν μὲν γὰρ ὑπὲρ Φιλίππου δοκεῖ, οὐ μετέσχη δὲ τῆς προαιρέσεως, ἀλλὰ διὰ τὸ κοινὸν χρήσιμον οὕτω τὸν λόγον μετεχειρίσατο. τινὲς δὲ πραγματικῆς ἐγγράφου τοῦτον ἀπεφήναντο, λέγοντες, ὡς περὶ εἰρήνης συμβουλεύειν. ἔγγραφος δὲ ἡ εἰρήνη· ἔγγραφος ἄρα

 (videba-

(videbatur) πραγματικὴ ἡ ϛάσις. Φαίνονται δὲ ἀγνοήσαντες, ὡς οὐ περὶ τῆς εἰρήνης λέγει νῦν, ἐδὲ περὶ ταύτην ἠσχόληται· ἀλλ' ὅτι συμφέρει δέξασθαι αὐτὸν, καὶ μὴ πολεμεῖν. ὥϛε εἶναι τὴν ϛάσιν πραγματικὴν ἄγραφον. ψιλὴ γὰρ ἡ παραίνεσις. τὸ δὲ προοίμιον. ἐπειδὴ ἐκ παραδόξων ἄρχεται, παρὰ γὰρ τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν αὐτῶν γνώμην δοκεῖ λέγειν, καὶ τρόπον τινὰ ὑπὲρ (videbatur) Φιλίππου ἐκ εὐθὺς ἀπὸ τῶν πραγμάτων τῆς ἀκολεθίας ἀρξάμενος, ἀλλ' ἀπὸ ταραχῆς, ἐκ εὐθὺς τῆς ὑποθέσεως ἀρχόμενος, ἀλλὰ ταράττει πρῶτον, ἵνα ὡς ἐν τηλικαύτῃ ταραχῇ αὐτὸς συμβελεύων ὥσπερ ἰατρὸς εὑρεθῇ κατὰ τὲς λόγους. [hic vocabulum erat fumo obſcuratum et amputatum, vt legi non poſſet. ἀεὶ quidem non eſt, quod Wolfius dedit] δεῖ γὰρ, ὅτε τι παράδοξον μέλλομεν λέγειν, μὴ εὐθὺς ἀπὸ τῦ πράγματος ἄρχεσθαι, ἀλλὰ ταράττειν τὸν ἀκροατὴν, ἵνα ῥᾷϛον ἀποδέχηται, ὡς ἐν μεγίϛῳ τυγχάνων φόβῳ τῦ συμβουλεύοντος καὶ ὁπωσῦν ἔχυσαν τὴν παραίνεσιν. τὸ μὲν ὖν προοίμιον πολλὴν ταραχὴν ἐμποιεῖ τῷ ἀκροατῇ, ὡς ἔφαμεν, διὰ τὴν χρείαν. ἡ δὲ πρότασις διηρημένη. Initio orationis adſcripta erant paucula quaedam ſcholia a manu recentiore, quorum nonnulla Wolfiana quoque retulit editio, alia inter verſus, alia in ora extrema, ſed haec amputata, quorum nihil iuuit annotare. poſui ſolummodo hic ea, quae ab antiqua primigenia manu erant profecta, quatenus legi potuerunt.

58. 5. Πλέταρχος ἦν Ἐρετρίας τύραννος. τέτῳ ἐπανέϛη Κλείταρχος. καὶ ἅμα καὶ οἱ πολῖται συνεπέθεντο. ἔπεμψε πρὸς ἀθηναίες συμμαχίαν αἰτῶν. ἀντεῖπε Δημοσθένης· μὴ πεισθέντες ἀπέϛειλαν. ἔπεμψε διὰ μισθοφόρων ξένων διαλυσάμενος. ἀπαιτέντων αὐτὸν τῶν ξένων τὸν μισθὸν, αὐτοῖς ἀθηναίων λογάδας δήσας ἔδωκε. οἱ δὲ ἀθηναῖοι ν'. τάλαντα πέμψαντες ἐλύσαντο αὐτές. διὸ καὶ δαπανηρὸν ἐκεῖνον τὸν πόλεμον εἴρηκεν, ἄδοξον δὲ, ὅτι τυράννῳ βοηθεῖν ἤμελλον. Eſt hoc idem ſcholium

in libro

in libro Leſſingiano quoque, cum exigua quadam lectionis variatione, vbi ſic incipit: ἐκ τινος παλαιȣ̃ ἀντιγράφου, πλύταρχος. poſt πεισθέντες ἀπέσειλαν praecedit exemplum Leſſingianum ſic: μετεπέμψαντο καὶ μισθοφόρους ξένους. οἷς μετὰ τὸν πόλεμον ἀπαιτοῦσι τὸν μισθὸν, ἀθηναίων λογάδας δήσας
δωκε (ſic) οἱ δὲ ἀθηναῖοι πεντήκοντα etc.

60. 7. οἴχεται φέρον] πῶς οἴχεται ἐπὶ θάτερα; ἐπιβαρήσαντος τοῦ ἐπικειμένου οὕτω καὶ τῇ γνώμῃ, ἐὰν προσενέγκῃς ἀργύριον, οἴχεται ἑαυτῷ. οὐκȣ̃ν ἕως μὲν ἀκλινής ἐσιν ὁ λογισμὸς, βλέπει τὸ χρήσιμον. βαρȣ́μενος δὲ τῷ χρυσίῳ πλανᾶται καὶ διασφάλλεται. 27. ἐπειδὴ ἤμελλον πολεμίους ὄντας τοὺς θηβαίους ἀκȣ́οντες ἀθηναῖοι ταράττεσθαι, παρενέβαλε τὸ μὴ θορυβηθῆτε. ἥκισα γὰρ πολεμȣ̃σι. ἕτερος γὰρ καθεδεῖται, ἐπικαθεσθήσεται κρατήσει τῶν ἄθλων ὁ Φίλιππος.

63. 16. Καρδία πόλις μιλησίων ἄποικος ἐν Χερρονήσῳ, ἥτις τȣ̃νομα ἔσχεν ἐντεῦθεν. Ἑρμοκράτȣς τȣ̃ μιλησίου οἰκίζοντος αὐτὴν καὶ θύοντος, κόραξ ἁρπάξας τȣ̃ ἱερείȣ τὴν καρδίαν ἀφῆκεν εἰς τὴν γῆν. καὶ διὰ τȣ̃το κέκληται Καρδία. ȣ̃τοι δὲ οἱ καρδιανοὶ ȣ̓κ ἐβȣ́λοντο συντελεῖν μετὰ τῶν ἄλλων χερρονησιτῶν, καὶ ὑπακȣ́ειν ἀθηναίοις, ἀλλὰ ἔφησαν ἔξω τῶν ὅρων εἶναι τῶν ἀθηναίοις προσηκόντων. ἡ γὰρ Χερρόνησος ἀθηναίων ἦν, κτησαμένου αὐτὴν Μιλτιάδȣ τȣ̃ Κυψέλου.

Ad Philippicam ſecundam.

65. 3. δικαίȣς μέν. κατὰ γὰρ Φιλίππȣ λέγετε ἀδικȣ̃ντος. φιλανθρώπους δὲ, ὅτι ἐλεεῖτε τὸ ἑλληνικόν.

66. 12. εἰ γὰρ ἀποδεικνύντων ἡμῶν τὴν ἀδικίαν Φιλίππȣ ȣ̓δὲν πράττεται, ἀποροȣ̃μεν λοιπὸν, τί συμβουλεύσομεν.

67. 7. ἐν αἱρέσει αὐτοῖς δίδωσι τὸν πόλεμον ἐκφυγὼν τὸ ἀποφήνασθαι διὰ τὸ ἄδηλον αὐτȣ̃. ἵνα κἂν πταίσῃ ὁ δῆμος ἑαυτὸν ψηφισάμενος αἰσχύνεται.

68. 18.

68. 18. γλίχονται, ἄγαν ἐπιθυμοῦσι, διὰ τὸ κοσμεῖσθαι τοὺς λόγους αὐτῶν ἐκ τῆς ὑποθέσεως. διὸ κἀγὼ παραλείψω. τῇ μὲν ἀληθείᾳ διὰ τὸ μὴ οἰκείως ἔχειν τῇ συμβουλῇ τῶν προγόνων παρεκτείνειν τὰ ἐγκώμια. λέγει δὲ, ὅτι κἀγὼ εἷς εἰμι τῶν ἡττηθέντων τοῖς πράγμασι. 22. τοὺς μὲν συστρατεύσαντας] τοὺς θηβαίους. τοὺς δ᾽ οὐκ ἐναντιωθέντας] τοὺς ἀργείους.

69. 9. ὁ γὰρ Μεσσήνην] μετὰ τὰ λευκτρικὰ θηβαῖοι τοὺς μεσσηνίους τοὺς τῶν λακεδαιμονίων συμμάχους ἀπέσπασαν, ὅπως ἔχοιεν εἰς τὸν κατ᾽ αὐτῶν πόλεμον. καὶ ὁ Φίλιππος οὖν συναιρόμενος τοῖς θηβαίοις τοὺς λακεδαιμονίους κελεύει ἀποστῆναι τῶν μεσσηνίων, καίπερ ὄντος ἰδίου τοῖς λακεδαιμονίοις τοῦ κτήματος. τὸ δὲ καλῶς συντρέχει, ἵνα γελοιότερον λύσῃ τὸ δοκοῦν ἰσχυρὸν τυγχάνειν. 16. πρὸς τοὺς θηβαίους αὐτὸν ὑπόπτως] οὐκοῦν ἔχθραν καὶ ὑποψίαν ἔχει κατ᾽ αὐτῶν, ὡς βιασθεὶς ὑπ᾽ αὐτῶν.

70. 25. κατὰ πρεσβείαν ἐξελθὼν πρὸς ἀργείους ὁ Δημοσθένης συνεβούλευσεν. οὐ πεισθέντες αὐτῷ ἐβλάβησαν τὰ μέγιστα. βούλεται οὖν εἰπεῖν τὴν δημηγορίαν αὐτοῦ, ἵνα πείσῃ τοὺς ἀθηναίους, δι᾽ ὧν ἤδη τὰ συμφέροντα συνεβούλευσεν, οἷς ἀργεῖοι μὴ πεισθέντες προυδόθησαν.

71. pen. οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε] οὐκ ἔστι τοῦτο δύο ἀρνήσεις ἐν ταὐτῷ μίαν συγκατάθεσιν ποιοῦν, ὥσπερ ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ ἰδιώματα ἀττικὰ τὸ εἶναι πολλὰς ἀρνήσεις ἐφεξῆς. caret hoc ſcholio Wolfiana.

78. antep. ὥστε φείδομαι καὶ τῶν προδοτῶν διὰ τὴν πόλιν. item hoc.

Ad orat. de Haloneſo.

76. vlt. δεινὸν γὰρ ἂν εἴη] ἐντεῦθεν ἡ κατασκευή. ἔοικε δὲ ταῦτα πρὸς τὰ περσικὰ ἔχειν τὴν ἀναφοράν. διὸ καὶ φθάνει τὸ δεινὸν ἂν εἴη. οἷον οὐκ ἐφοβήθησαν

θησαν αὐτῷ Δαρείῳ τὰ γράμματα, ἃ ἀπέςελλε Ξέρξης, ἀλλ' ἀνήρουν τοὺς ἥκοντας.

77. 4. ὧδε παύσας τὸ προοίμιον ἦλθεν ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν χρείαν, βραχὺ προοίμιον ἐργασάμενος. ὕςερον δὲ περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσιν.] ἐκτὸς γὰρ τῆς ἐπιςολῆς ἔσθ' ὅτε προςάττουσι τοῖς πρέσβεσι, καὶ πρὸς ταῦτ' οὖν ἐπαγγέλλεται λέγειν. caret hoc ſcholio Wolfiana. 6. Ἁλόννησον] ταύτην τὴν νῆσον οὖσαν περὶ τὴν Θράκην ἀθηναίων ὑπήκοον Σώςρατος λῃςὴς ἐσφετερίσατο. πρὸς ὃν Φίλιππος πολεμήσας ἀπέσπασεν. ἀθηναῖοι ἔπεμψαν πρέσβεις ἀπαιτοῦντες ὡς ἰδίαν. ἔφησε Φίλιππος, εἰ μὲν βούλονται ὡς δωρεὰν λαμβάνειν, διδόναι· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἀποδιδόναι.

79. 3. ἔναγχος λαβὼν τὴν Ποτίδαιαν, καὶ πολλοὺς τῶν ἐνοικούντων ἀδικήσας. ἵνα τοίνυν μὴ ἐγκαλῶσιν αὐτῷ, πέπομφε περὶ τῶν συμβολῶν, (ſic) δι' ὧν σπείσεσθαι ἤθελεν, ἵνα διὰ τῶν σπονδῶν λύσῃ τὰ ἐγκλήματα. 4. οὐδὲν ἐνεκαλεῖτε (ſic) αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι] σπεισάμενοι αὐτῷ περὶ τῶν συμβολῶν, (ſic) ὡς μηδὲν ἀδικούμενοι δηλονότι. οὐ γὰρ ἂν σπείσασθαι. 7. ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία

[erant hic quaedam ampututa] ὑπὸ τυράννων εἶχόν τινα χωρία, ἀφ' ὧν φόρους ἐλάμβανον. συνῆψαν οὖν τῇ Θράκῃ καὶ τὴν Μακεδονίαν πλησίον οὖσαν. ἦσαν γὰρ φίλοι τότε. νῦν δὲ πόλεμος ἐπίκειται.

80. 11. τὸ διαφθεῖραι ἢ λόγοις ἢ χρήμασι. 19. καὶ τριήρεις κατασκευάζεται] κυρίως γὰρ ὁ μὲν τεχνίτης κατασκευάζει, ὁ δὲ παρασχὼν τὰ χρήματα κατασκευάζεται. caret hoc ſcholio Wolfiana. 26. οἱ οὐκ αἰσχύνονται] κατατρέχει τῶν φιλιππιζόντων.

81. 4. ὁ Φιλοκράτης ἐν τῷ ψηφίσματι γέγραφεν ἑκατέρους ἃ ἔχουσι, χαριζόμενος Φιλίππῳ. πολλὰ γὰρ ἀλλότρια ἥρπακει. συνέντες ἀθηναῖοι τοῦτο ἔπεμψαν ἐπανορθώσασθαι τὴν εἰρήνην, ὥςε ἔχειν ἑκατέρους

τὰ

τὰ ἑαυτῶν. 24. ὥσπερ νῦν μεμφομένε τῦ ῥήτορος [amputata quaedam] ἐπαινεῖ δὲ τὸν Πύθωνα, ὅτι εὐδοκίμησε κατὰ τὺς λόγυς τότε. ἦν γὰρ ῥήτωρ ἄριϛος καὶ ἐπειδὴ συμφέρει αὐτῷ. δι' αὐτῦ γὰρ ἐλέγχει τὸν Φίλιππον ψευδόμενον. caret hoc ſcholio Wolfiana.

82. 17. Πύθωνα] ἐπηγγέλλετο γὰρ ποιεῖν τὰ δέοντα, καὶ ἐπανορθῦσθαι τὴν εἰρήνην. 22. τῷ Φιλοκράτυς ψηφίσματι] τὸ γὰρ Φιλοκράτυς ψήφισμα εἶχεν ἑκατέρυς ἃ ἔχυσιν ἔχειν. εἶχε δὲ Ἀμφίπολιν ὁ Φίλιππος. ὑκῦν ἀπώλλυον διὰ τῦ ψηφίσματος ταύτην.

84. 21. ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν.] κατ' εἰρωνείαν λέγει τὸ ἵνα. ἰδῦ γὰρ τυραννῦνται τοῖς ὅπλοις. ὁμολογεῖ τῦτο λόγῳ. τοῖς ἔργοις τἀναντία πράττει. τὰς γὰρ Φερὰς ἐχειρώσατο. 22. αὗται αἱ πόλεις ἐν Ἀχαΐᾳ εἰσὶν ἐντὸς Πελοποννήσυ.

85. 20. διὰ τὸ πιθανὸν πρόσκειται τὸ ὡς ἔοικεν, ὅτι ὡς φαίνεται ἔξω τῆς οἰκυμένης ὑμῖν δωρήσεται. δεῖξον, φησὶ, ξένην οἰκυμένην Φιλίππῳ, καὶ τότε δωρεὰν ἕξεις ἀμάρτυρον.

86. 6. πρόξενός ἐϛιν ὁ προϛάτης ἐν τῇ ἑαυτοῦ πόλει ἄλλης πόλεως. 15. Ἀγορὰ τόπος τῆς Χεῤῥονήσυ, καὶ μέχρι τύτυ Φίλιππος ὁρίζεται τοῖς Ἀθηναίοις εἶναι Χεῤῥόνησον. τὴν προσηγορίαν ἔλαβεν ὁ Φίλιππος ὅριον καὶ μέτρον τῆς χώρας. vltima haec deſunt Wolfianae. 22. Πτελεῦ καὶ Λεύκης] πόλεων, οὐ δένδρων, ὀνόματα. caret hoc Wolfiana.

Ad orationem de rebus Cherrhoneſitarum nihil inueni annotatione dignum. Wolfiana ſcholia referenda ſunt ad p. 90. 2. et 3. et 91, 3. et 92, 10.

Ad Philippicam tertiam annotata quaedam erant, ſed manu alia recentiore, ſcriptura lectu perquam difficili, quam extricare miſerabili perinde atque inutili labore tanti neque mihi fuit, neque Fabricio, praeſertim cum amputata pleraque eſſent, et puerilia atque

inepta

inepta viderentur eſſe. Specimen ponam vnum, reliquis integrius relictum ad p. 122. 23. δωροδοκοῦντας] ἐπὶ τῶν δεχομένων δῶρα λέγεται ἡ λέξις. οὐκ ἔστι μέντοι καὶ ἐπὶ τῶν παρεχόντων. ἔστι γὰρ δωροδόκος οἱονεὶ δωροδόχος τις ὤν. στηλίτας ἐποίουν τοὺς δωροδοκοῦντας ἀντὶ τοῦ ἐνέγραφον αὐτοὺς ἐν ταῖς στήλαις. τοῦτο δὲ δημοσία τούτων ἦν τιμωρία διὰ τῶν γραμμάτων, ὧν ἐνέγραφον ἐν ταῖς στήλαις. Quibus ſi ſimilia ſunt reliqua, facile et ſine damno illis carebimus. ſed tanto ſunt ad Androtioneam adſcripta et meliora et numero plura. Ad nullam aliam Demoſthenicarum orationum plura, quam ad hanc vnam, in codice Auguſtano reperi congeſta; cujus codicis ordinem juuat conſectari.

Ad orat. in Androtionem.

Ad vniverſum argumentum: ἡ στάσις τοῦ λόγου πραγματική. πᾶσα [non poterat ſatis agnoſci. credam tamen Fabricio, ſic fuiſſe, vt ille exhibuit] γὰρ κατηγορία νόμου ἢ ψηφίσματος ἢ τινος ἐγγράφου περὶ μελλόντων ἔχουσα τὴν σκέψιν, πραγματικὴν ποιεῖται στάσιν. βουλὴ τοῦ ψηφίσματος τί ἄρα ἐκβήσεται ἐξ αὐτῆς [vel αὐτοῦ. nam præſectum erat] ὕστερον εἴτε ἀνομίαν [videbatur, ſed valde dubito, num verum agnouerim] εἴτε ὡς ἄλλως. ὁ λόγος δευτερολογία. ὁ γὰρ Εὐκτήμων εἶπε πρῶτος, ἐν δευτέρῳ Διόδωρος λέγει. ὅθεν οὔτε προοίμιον ἔχει ὁ λόγος, οὔτε διήγησιν διὰ τοιαύτας αἰτίας· ἐπειδήπερ ἀεὶ τὸ προοίμιον ἕνεκα θεραπείας τῶν ἀκροατῶν λέγεται, ἡ δὲ διήγησις ἕνεκα τοῦ διδάξαι τοὺς ἀκούοντας, πῶς ἔχει τὰ τῆς ὑποθέσεως. τοῦ οὖν πρώτου λέγοντος ἤδη καὶ θεραπεύσαντος τοὺς ἀκροατὰς διὰ τῶν προοιμίων, καὶ διδάξαντος τὸ πρᾶγμα διὰ τῆς καταστάσεως, περιττόν ἐστιν ἔτι τὸν δεύτερον λέγοντα αὐτὰ πάλιν εἰπεῖν. ἰστέον δέ, ὅτι δύο τρόποι εἰσὶ δευτερολογίας. ὅ, τε ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἀγώνων, καὶ ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων. γίνεται δὲ ἑκάτερος οὕτως. ἐπὶ μὲν τῶν ἰδιωτικῶν ὁ εἷς κατηγορεῖ

τῶν διωκόντων. εἶτα ὁ φεύγων ἀπολογεῖται· εἶτα πάλιν ὁ ἕτερος κατήγορος κατηγορεῖ. εἶτα ὁ φεύγων πάλιν ἀπολογεῖται πρὸς τȣ̃τον. ἐπὶ δὲ τῶν δημοσίων οἱ δύο ἐφεξῆς κατηγόρȣν, εἶτα ὁ φεύγων πρὸς τὴν τῶν δύο κατηγορίαν ἀπελογεῖτο.

§93. 1. ὅπερ Εὐκτήμων] ἐνόμισάν τινες τȣ̃το εἶναι προοίμιον. ȣ̓κ ἔςι δὲ, δι' ἣν προείπαμεν αἰτίαν. 5. συμβέβηκε] τȣ̃το ἐνόμισάν τινες εἶναι διήγησιν. ȣ̓κ ἔςι δὲ, ἀλλ' ὥσπερ παραδιηγήματα μόνον. caret hoc Wolfiana. penult. παρὰ μικρὸν] σημειωτέον τὴν λέξιν, ὅτι ζήλω Θȣκυδίδȣ μετερυθμίσθη κἀκεῖνος γὰρ εἶπεν· ἐνίκησε παρὰ πολὺ, ἀντὶ τȣ̃ κατὰ πολύ. ȣ̔́τω καὶ αὕτη ἡ πρόθεσις παρὰ ἀντὶ τȣ̃ κατά. caret hoc Wolfiana. vlt. τὸ πέμπτον μέρος] Θεόφραςος ἐν τῷ α νόμων φησιν, ὅτι, εἰ φ ὄντων τῶν δικαςῶν, εἰ ἔλαβεν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ὁ κατηγορούμενος, ȣ̓δὲν ἔπασχε δεινὸν, ἀλλ' ἀπελύετο. εἰ δ' ὁ κατηγορȣ́μενος μὴ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος, ἀλλ' οἱ πλεῖςοι τῷ φεύγοντι ἐψηφίσαντο, πρὸς τῷ ἡττηθῆναι τὴν δίκην τὸν κατήγορον, καὶ ἐζημιȣ̃το χιλίας δραχμὰς, εἰ δὲ μετέλαβε τὸ πέμπτον, ἡττᾶτο μὲν, ȣ̓ μὴν ἐζημιȣ̃το. ἐζητήθη δὲ, διὰ τί ὁ Ἀνδροτίων μὴ μεταλαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐκ ἠτιμώθη, ἀλλὰ χρήματα ἔδωκε, καὶ ταῦτα Λυσίȣ (ſic videbatur) λέγοντος; λέγομεν, ὅτι ὁ ἐν τρισὶ δικαςηρίοις ἡττώμενος ἐν διαφόροις πράγμασιν, οὕτως ὡς συκοφάντης ἠτιμȣ̃το. ὁ δὲ ἐν ἑνὶ, ὥσπερ Ἀνδροτίων, ἐδίδȣ χιλίας, ὥς φησιν ὁ Γενέθλιος.

Iuuat huc referre in hac ipſa pagina codicis Auguſtani exaratum ſcholium, cujus certam ſedem haud invenio. Primus verſus eſt a bibliopego amputatus.

ω

Secundus ita incipit: ἵνα μὴ συνεχῶς καθίζωσι (ſic) δικαςήρια, καὶ ἁπλῶς ἐνοχλῶσι τοῖς δικαςηρίοις. εἰ δὲ μὴ πέρας ἔσχε παρ' ἐκείνῳ [ſcil. τῷ διαιτητῇ, de quo ſuſpicor præceſſiſſe mentionem in amputatis, aut παρ' ἐκείνων. nam obſcurata erat ſcriptura, vt dignoſci non

poſſet]

poſſet] τότε εἰσήει ἡ δίκη παρὰ τοῖς δικασταῖς. πάλιν δὲ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν πάντα ἐποίουν πρὸς τὸ μὴ καθίζειν δικαστήρια, ἵνα μὴ πολλὰ χρήματα ἀναλίσκειν ἡ πόλις ἀναγκάζηται. ἐλάμβανον γὰρ εἰς ἑκάστου τὴν δίκην τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως μισθὸν ὑπὲρ τοῦ δικάσαι τριώβολον. ὡς ἔχομεν καὶ παρ' ἀριστοφάνει Φράτορας τριωβόλου. caret hoc ſcholio Wolfiana. Pertinent huc quoque iſtæc. οἱ μὴ μεταλαβόντες τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων κατετίθεσαν ἐπιτίμιον. θεόφραστος ἰστορεῖ λέγων οὕτως. ἀθήνησιν οὖν ἐν τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν, ἐὰν μὴ μεταλάβῃ τις τὸ πέμπτον μέρος, χιλίας ἀποτίνει, καὶ ἔτι πρόσεστί τις ἀτιμία. οἷον τὸ ἐξεῖναι (ſic) μήτε γράψασθαι παρανόμων, μήτε φαίνειν, μήτε ἐφηγεῖσθαι.

η

594. 9. ἁπλῆν] τὸ ἁπλοῦν ν π ὡς ἐπὶ ἀριθμοῦ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ διπλοῦ· καὶ ἁπλοῦν τὸ ἐκτὸς κακουργίας. πρὸς τούτοις σημαίνει καὶ τὸ σύντομον. caret hoc Wolfiana. 22. ἐστὶ γὰρ] ἐντεῦθεν ἄρχεται τοῦ νομίμου κεφαλαίου. 26. ἐπήρετο] ταῦτα ἠρώτησε, φησιν, ὁ ἐπιστάτης. ἐπιστάτης δὲ λέγεται εἷς τῶν ν προέδρων. ἀφ' ἑκάστης δὲ φυλῆς τῶν ι προεβάλλοντο ν ἄνδρες, καὶ ἐγίνοντο ὁμοῦ οἱ παντες φ. εἶτα ἐκ τούτων τῶν φ ἐπληροῦτο ἡ βουλὴ τῶν φ. οἱ αὐτοὶ δὲ καὶ πρυτάνεις ἐγίνοντο, ἀεὶ τῶν ν ἀνδρῶν τῶν ἀφ' ἑκάστης φυλῆς κλήρῳ κατὰ διαδοχὴν διοικούντων καθ' ἕκαστον μῆνα, καὶ ἐλέγοντο οἱ πρυτάνεις κύριοι αὐτοὶ οἱ ν ἐν ἐκείνῳ τῷ μηνὶ, ἐν ᾧ ἐπρυτάνευον καὶ διῴκουν τὰ τῆς πόλεως. ἀπὸ δὲ ν πάλιν ὁμοίως προεβάλλετο καὶ ἐκαλεῖτο πρόεδρος, ὡς εἶναι ἐκ τῶν ι φυλῶν ι προέδρους. τούτων δὲ τῶν προέδρων εἷς ἕκαστος αὐτῶν κατὰ διαδοχὴν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐγίνετο ἐπιστάτης. ibid. διεχειροτόνησεν] ἀντὶ τοῦ ἐσκέψατο. vlt. αὐτὸ (ſic) τοὐναντίον] τὸ σχῆμα περιτροπή.

595. 7. ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν] ἐνστάσει καὶ ἀντιπαραστάσει ἐνταῦθα κέχρηται, ἐνιστάμενος μὲν πρῶτον καὶ λέγων, ὅτι μάλιστα μὲν ψεύδεται. οὐδεμίαν γὰρ νομίζω βουλὴν ἀ-

προβελεύτως ἐςεφανῶσθαι. εἶτα ἀντιπαραςάσει. εἰ δὲ καὶ δοίημεν τῦτο ἀληθὲς εἶναι, ὡς σὺ λέγεις, ἐ καθ' ὃ καὶ ἄλλοι ἡμάρτησαν, ὀφείλεις καὶ σὺ ἀκολεθῆσαι τῆ ἐκείνων ἁμαρτία. 26. ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν ἔδωκα αἰτέσῃ] εἴποι ἄν τις, τί γὰρ ἐν αὐτῷ ἦν τὸ δῦναι; λέγομεν, ὅτι ἔδωκα λέγει ἀναίτιος ἐγενόμην τῦ δῦναι τὸν δῆμον τῆ βελῆ τὸν ςέφανον αἰτέσῃ· ὅρα, πῶς ἀφελῶς ἐνταῦθα περιέθηκε τὸ ῥῆμα τῷ ἀνδροτίωνι τῦ εἰπεῖν, ὅτι ᾔτησα. ἵνα δόξῃ ὥσπερ ἐναντία ἑαυτῷ λέγειν ἀνδροτίων ἐν οἷς λέγει μετὰ μικρὸν ὅτι ἐκ ᾔτησα.

596. 23. τὰς τριήρεις] ἀποςροφὴ ὡς ἀπὸ τῦ νομοθέτε. τὸ δὲ σχῆμα μάχῃ. τὸ δὲ, ὅπε δὲ αἰτεῖν ἐκ ἐᾷ, τῦτο ἐκέτι ὡς ἀπὸ τῦ νομοθέτε, ἀλλ' ὡς ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ῥήτορος.

597. 3. θάτερα] ἀντὶ τῦ φαῦλα. 8. εἰ βέλεσθε] τὸ σχῆμα ἀποκοπή. λείπει γὰρ τὸ ἀκέσατε. ibidem. οἱ τὰ προπύλαια] προπύλαια λέγονται οἱ μέγιςοι πυλῶνες τῶν ἱερῶν. παρθενὼν ναὸς ἦν ἐν τῇ ἀκροπόλει παρθένε ἀθηνᾶς, περιέχων τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ, ὅπερ ἐποίησεν ὁ Φειδίας, ὁ ἀνδριαντοπλάςης, ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος. γ γὰρ ἀγάλματα ἦν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς ἀθηνᾶς ἐν διαφόροις τόποις. ἓν μὲν ἐξ ἀρχῆς γενόμενον ἐξ ἐλαιας, ὅπερ ἐκαλεῖτο πολιάδος ἀθηνᾶς, διὰ τὸ αὐτῆς εἶναι τὴν πόλιν. β δὲ τὸ ἀπὸ χαλκῦ μόνε, ὅπερ ἐποίησαν νικήσαντες οἱ ἐν μαραθῶνι. ἐκαλεῖτο δὲ τῦτο προμάχου ἀθηνᾶς. γ ἐποιήσαντο ἐκ χρυσῦ καὶ ἐλέφαντος, ὡς πλεσιώτεροι γενόμενοι ἀπὸ τῆς ἐν σαλαμῖνι νίκης, ὅσῳ καὶ μείζων ἡ νίκη. καὶ ἐκαλεῖτο τῦτο παρθένε ἀθηνᾶς. 11. πάντες] δηλονότι ὡς παῖδες ὄντες καὶ ἀπόγονοι ἐκείνων τῶν ταῦτα πραξάντων. caret hoc Wolſiana. 17. εἶεν] παρακελευσμὸς τὸ σχῆμα, ὡς ἀναμιμνησκομένου ἐφ καὶ ἔτως ἔχει [videbatur. cætera legi non poterant. caret hoc quoque Wolſiana.] 18. ἑωράκατε] πάλιν λείπει τὸ ἀκέσατε. caret item hoc, et inſequente proximo.] 25. πόσα δεινὰ] τὸ

σχῆμα

σχῆμα ὑπερβολὴ καὶ παρένθεσις. 26. τȣ̃ δεκελικȣ̃] præſectus eſt primus verſus. Secundus ſic incipit. ἱςορίαν ἐν τῷ εὐαγόρᾳ ἰσοκράτης. τότε χρ [videbatur. fort. χρόνȣ] ὅτε καὶ ταῖς ἰδίαις χερσὶ κατηνάγκασεν ὁ λύσανδρος τȣ̀ς ἀθηναίȣς κατασκάψαι τὰ ἴδια τείχη καταλύσας αὐτῶν τὴν δύναμιν ἐν αἰγὸς ποταμοῖς, καὶ ȣ̔́τω πέρας ἔσχεν ὁ πελοποννησιακὸς, ὁ καὶ δεκελεικὸς λεγόμενος πόλεμος, καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι κατέστησαν τῶν λ ὀλιγαρχίαν ἐν ταῖς ἀθήναις ἐξ αὐτῶν τῶν ἀθηναίων τινὰς ὀλιγαρχίᾳ χαίροντας. vlt. παρέστησαν] ἀντὶ τȣ̃ ἐχειρώθησαν, ἑάλωσαν.

598. 2. τὸν τελευταῖον] ὁ γενόμενος περὶ κερκύραν, ȣ̔̃ καὶ μέμνηται ξενοφῶν ἐν τῇ ς [id eſt ἕκτῃ] τῶν ἑλληνικῶν. 20. ἀκȣ́ω δ' αὐτὸν] ἐπὶ μεταςατικὴν ἀντίθεσιν χωρεῖ. μετάςασις δέ ἐςιν, ὅταν ἐγκαλȣ́μενός τις περί τινος ἐγκλήματος ὁμολογῇ μὲν τὸ ἁμάρτημα γεγενῆσθαι, μεταφέρῃ δ' αὐτὸ εἰς ἄλλον, ἐλευθερῶν ἑαυτὸν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα εἰσάγει τὸν ἀνδροτίωνα ἁμάρτημα μὲν γεγενῆσθαι τὸ μὴ ποιῆσαι τὰς τριήρεις ὁμολογȣ̃ντα, μεταφέροντα δὲ τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον τινὰ, λέγων δὴ τὸν ταμίαν, τὸν ὥσπερ ἀποδέκτην τῶν χρημάτων τῶν ἀναλισκομένων τοῖς κατασκευάζȣσι τὰς τριήρεις, φάσκων αὐτὸν δεξάμενον τὰ χρήματα πεφευγέναι. 23. ἀποδρὰς ᾤχετο] ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ σημαίνει. τὸ δὲ ἰδίωμα ἀττικόν.

599. 14. πικρῶς μὲν ἀντὶ τȣ̃ δικαίως, ἁπλῶς δὲ ἀντὶ τȣ̃ ἀπανȣργεύτως. penult. περὶ χιλίων ἐκινδ.] δηλονότι δραχμῶν. ἐκράτησε γὰρ τȣ̃το παρ' ἀθηναίοις λέγεσθαι τὸ ἀπροσδιορίςως, τȣ̃το [ſic claris litteris] ȣ̔́τω νοεῖσθαι.

600. 5. Videtur ad h. l. pertinere ſcholium, quod Wolf prætermiſit, neſcio an propterea, quod primus ejus verſus eſſet præſectus, an, quod leve eſſet. ἱςέον ὅτι αἰτίαν τὴν μέμψιν ὅταν τὸν φίλον αἰτιᾶται ὡς κακῶς πεπραχότα. ἢ αἰτίαν τὴν

 πρόφασιν

πρόφασιν καὶ ἀφορμήν τινος γενομένην. ὡς ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι αἰτία τῦ τρωϊκοῦ πολέμου ἡ ἁρπαγὴ τῆς ἑλένης, ἤ τι τοιοῦτο. 9. τεκμήριόν ἐςι τὸ ἐπὶ πράγματος. οἷον παρέςηκέ τις νεοσφαγεῖ σώματι ἐπ' ἐρημίας καὶ ὑπονοεῖται ὡς φονεύς. ησο δετ [ſic. fort. εἰκὸς δὲ] τὸ περὶ πρόσωπον. οἷον εἰκὸς τὸν συνεχῶς καλλωπιζόμενον κίναιδον εἶναι. 22. ἐπαγγέλλειν] κατηγορεῖν.

601. 19. ἰςέον ὅτι τῶν δυσχερεςάτων σφόδρα καὶ ἀσαφῶν τὸ χωρίον. ὐ γὰρ μόνον κατὰ τῦτό ἐςι δυσχερὲς, διότι κατὰ λέξιν ἔχει τι ἀσαφὲς, καὶ δοκοῦν ἀλλόκοτον, ἀλλ' ὅτι καὶ πολλαὶ ἐξηγήσεις φέρονται περὶ αὐτοῦ ἀνοίας μεςαί· βουλομένου τοῦ ῥήτορος λέγειν περὶ ἰσχύος σωματικῆς; ἐν τῷ λέγειν ἔῤῥωσαι, ἀντὶ τοῦ ἰσχύεις τῷ σώματι, ἄπαγε, διὰ σαυτοῦ τὸν κλέπτην ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. εἶτα ἐπάγοντος, εἰ δὲ ἀσθενὴς εἶ, τοῖς ἄρχυσιν ἐφηγῦ. ἄρχοντες μὲν λέγονται πάντες οἱ μεταχειριζόμενοι ἀρχήν τινα, ὅμως ἀπροσδιορίςως ἄρχοντας ἐκάλυν τὴν ἀρχὴν τῶν δεσμοφυλάκων. αὕτη δὲ ἦν τὸν ἀριθμὸν ια ἄνδρες. λέγει ὖν, εἰ μὴ ἰσχύεις σαυτῷ ἀπαγαγεῖν τὸν κλέπτην, ὡς ἰσχυροτέρου ὄντος σῦ ἐκείνου, ἐφηγῦ. ὅ ἐςι προηγῦ τῆς ὁδῦ τοῖς ἄρχυσι τοῖς ια, καὶ δείκνυε αὐτοῖς τὸ οἴκημα, ὅπου συνέκλειςεν ἑαυτόν. φοβῇ καὶ τῦτο, ἵνα μὴ καὶ ἐν τῷ ὑφηγεῖσθαι τοῖς ἄρχυσιν, ἐὰν μὴ δυνηθῇς ἀποδεῖξαι, καταθῇς τὰς χιλίας, κατηγόρει αὐτῦ ἐν τῷ δικαςηρίῳ, ἢ γράφου, ὅ ἐςιν, ἐγγράφως αὐτῦ κατηγόρει. καταμέμφη σεαυτὸν, ὅ ἐςιν, αἰτιᾷ σαυτὸν, ὡς ἀτυχῆ, καὶ μὴ ἔχοντα χρήματα πρὸς τὸ ἐκτίσαι, ἐὰν μὴ ἀποδείξῃς, δικάζυ κλοπῆς, καὶ ὐχὶ κινδυνεύσεις. τὸ γὰρ δικάζεσθαι παρὰ διαιτητῇ ἀκίνδυνον ἦν. 24. ὐδέτερον βούλει τύτων.] πάλιν κἀνταῦθα πολλή τις ἐςὶν ἀμφισβήτησις. ζητῦσι γάρ τινες, πῶς δ πράγματα εἰπὼν, οἷον τὸ ἀπάγειν, τὸ ἐφηγεῖσθαι, τὸ γράφεσθαι, τὸ δικάζεσθαι πρὸς διαιτητὰς, (ſic) εἶπεν ὐδέτερον, ἀεὶ τῦ ὐδετέρυ μὴ λεγομένου

μένου εἰ μὴ ἐπὶ δύο πραγμάτων. ὥσπερ λέγομεν τὸ ἑκάτερον καὶ ἀμφότερον. οὐδὲν γὰρ τούτων δύναται ἐπὶ πολλῶν λέγεσθαι, εἰ μὴ μόνον ἐπὶ δύο. ὅταν δὲ ἐπὶ πολλῶν θέλομεν λέγειν, ἕκαστος λέγομεν. τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς τοῦτο; φάσκομεν, ὅτι μάλιστα μὲν αττικόν ἐστι λέγειν οὐ μόνον ἐπὶ δύο, ἀλλὰ καὶ πολλῶν. γράφου]. πάλιν κἀνταῦθα ζητῆσαι ἄξιον, πῶς εἰπὼν ἄνω τὸ γράφου καὶ τὸ ἐφηγοῦ, ταῦτα πάλιν ἐπήνεγκεν; λέγομεν, ὅτι συνελθόντων τῶν ἄνω τῶν δ πραγμάτων εἴς τε τὸ γράφεσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ εἰς τοὺς δεσμοφύλακας, διδάξας ἄνω ὡς περὶ δύο ὄντων πραγμάτων κατὰ τὸ ἀληθὲς, ἐνταῦθα ὥσπερ ἀνακεφαλαιοῦται, καὶ ἐρωτᾷ, ποῖον βούλεται τῶν ἤδη δύο εἰρημένων τὸ ἕτερον. tum ſequebantur pauca quaedam a noua manu vetuſtiori ſcripturae eraſae ſuperinſcripta, a Wolfio haud fideliter repraeſentata; haec puta. δεῖ δὲ ἐν ὑπομνηματισμῷ [ſic videbatur, quamquam pro certo haud equidem affirmem id a librario ſcriptum fuiſſe] αὐτὸ νοῆσαι· οὐ βούλει δὲ τῶν β ὧν εἶπον τὸ ἓν, τὸ γράφεσθαι, οὐκοῦν ἑλοῦ τὸ ἐφηγεῖσθαι, τὸ ἕτερον. εἰ δὲ τοῦτο οὐ θέλεις, τὸ ἐφηγεῖσθαι, οὐκοῦν ἑλοῦ τὸ ἕτερον, τὸ γράφεσθαι.

26. πληρώσας τὸ περὶ κλοπῆς παράδειγμα, μετέρχεται καὶ ἐπὶ ἄλλο, εἰς τὸ περὶ τῆς ἀσεβείας κατὰ τὰ αὐτά. εἴποι δ' ἄν τις [hic interpoſui δ', quod praefectum erat] καίτοι οὐκ ἔστιν ὅμοια τὰ παραδείγματα τῆς ἀσεβείας, ὥσπερ τὸ κλοπῆς. οὐδὲ γὰρ διαιτητὰς, οὐδὲ τὸ ἐφηγεῖσθαι λέγομεν ὅτι λέγει καθ' ὃ καὶ ἑκα τερον τρόπους διαφόρους ἀπάγει πάλιν ἐπὶ τ τὸ ἀπάγειν λέγει πρὸς τοὺς εὐμολπίδας γε ἐκεῖ αὐτὸν γράψηται πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐπεμελεῖτο τῶν ἱερῶν πραγμάτων, καὶ ἐπῆγε τὰς τῆς ἀσεβείας γραφὰς πρὸς τοὺς εὐμολπίδας. caret hoc ſcholio miſere lacunoſo Wolfiana.

602. 3. λαχεῖν] ἀντὶ τȣ̃ κατηγορεῖν λέγουσιν ἀττικοί. 11. ἐπαγγελία] ἀντὶ τοῦ κατηγορία. 13. τοιȣ̃τος ὢν] δηλονότι τὸ γράφειν ὄντι ἡταιρηκότι. 17. ἄξιον τοίνυν] τὸ ἐπιχείρημα γνώμη νομοθέτȣ, β [id eſt δευτέραν] γὰρ ἔταξε τὴν γνώμην τȣ̃ νομοθέτȣ ἐν τῷ λόγῳ τȣ́τῳ.

603. 5. δεινȣ̀ς μὲν δυνατȣ̀ς ἐν τῷ λέγειν, θρασεῖς δὲ διὰ τὸν τρόπον. τὸ δὲ τοιȣ́των ὀνειδῶν, οἵων μετέχει ἀνδροτίων. τὸ δὲ κακείνους [verſ. 7.] ἀντὶ τȣ̃ ἡταιρηκότας. 7. καταλῦσαι τὸ παράπαν τὸν δῆμον] ἐνταῦθα δύο προτάσεις εἰσίν. ἡ μὲν παράδοξος, ὅτι καταλῦσαι προέλοιντο ἂν τὸν δῆμον· ἡ δὲ πιθανὴ, ὅτι προαγαγεῖν ἅπαντας ὁμοίους ἑαυτοῖς ἐςιν. ὁ δὲ ῥήτωρ αὐτόθεν ἐδεήθη κατασκευάσαι τὴν προτ [ſic. Wolf προτέραν edidit, haud improbabiliter] πρὸ τοῦ τὴν β προτεῖναι. καθόλου γὰρ δεῖ τὰς κατασκευὰς εὐθέως ἐπισυνάπτειν ταῖς ἀπιθάνοις καὶ παραδόξοις προτάσεσιν, ἵνα διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς προτέρας συναρπάσωμεν τὸν ἀκροατὴν, ὡς περὶ (ſic) πιθανῆς καὶ τῆς β. 10. τȣ̀ς ἄρχοντας] ȣ̓χ ἁπλῶς λέγει ἄρχοντας, ἀλλὰ τȣ̀ς προϊςαμένους τῶν πραγμάτων καὶ τȣ̀ς δυναμένȣς τι, ὥσπερ νῦν ὁ ἀνδροτίων δυνατός ἐςιν ἐν τῇ βουλῇ. 14. ὀλιγωρήσας] τοῦ συμβουλεύειν καὶ δημηγορεῖν, τȣ̃ νόμου αὐτὸν ἀπείργοντος. 17. περὶ τοίνυν τȣ̃ νόμου] Ο ΠΕΡΙΕΝΔΕΙΞΕΩΣ ΝΟΜΟΣ. (ſic.)

604. 7. πληρώσας τοὺς ἀγῶνας διὰ τῶν δ νόμων, μετέρχεται ἐντεῦθεν ἐπὶ τȣ̀ς ἐπιλόγȣς. 13. ἐπειδὴ διὰ τὸ πλῆθος τῆς βȣλῆς δυσωπῆσαι τȣ̀ς δικαςὰς ὁ ἀνδροτίων ἐπεχείρει, ἀντιτίθησι καὶ αὐτὸς τῷ πλήθει ἕτερον πλῆθος πολὺ πλέον ἐκείνου, τοῖς φ τȣ̀ς μυρίους. 18. ὄνειδος] τȣ̃το λοιπὸν ςάσιν καὶ ἀντιπαράςασιν ȣ̓́τω μάλιςα μὲν ȣ̓κ ἐςιν ὄνειδος τῇ βȣλῇ, μόνῳ δὲ τῷ ἀνδροτίωνι. εἰ δὲ καὶ δοίημεν μὴ μόνῳ τῷ ἀνδροτίωνι, ἀλλὰ καὶ πάσῃ τῇ βουλῇ, βέλτιόν ἐςι

λυπη-

λυπῆσαι μίαν βȣλὴν, ἢ πᾶσαν βλάψαι τὴν πόλιν. 19. μηδὲν γράφοντος] ἀντὶ τȣ̃ μὴ δημηγορȣ̃ντος. 26. καταγνȣ̃σιν ἢ μὴ] ἀντὶ τȣ̃ ἐὰν μὴ καταγνῶτε αὐτῶν ὡς ἁμαρτόντων, ἀλλὰ ἀπογνῶτε τῶν κατηγορȣμένων, ὡς μὴ ἁμαρτησάντων.

605. 3. ἐθάδας ἐκάλȣν τȣ̀ς περὶ τὰ πράγματα σχολάζοντας καὶ κακȣργȣ̃ντας διὰ τὸ κερδαίνειν καὶ ἐργολαβεῖν. 7. καλῶς εἶπε τὸ ἴσως, καὶ ȣ̓ πάντως, ἵνα ὥσπερ μέρος ἐπιεικείας αὐτοῖς μαρτυρήσας ἀποτρέψῃ αὐτȣ̀ς τȣ̃ συνηγορεῖν. 16. τὴν γραφὴν. λέγει τὴν κατηγορίαν, ἣν εἰσήλθομεν κατὰ τȣ̃ ἀνδροτίωνος. ἀπογνῶτε λέγει ἐνταῦθα, ȣ̓χ ὥσπερ εἶπεν ἄνω ἐὰν ἀποδέξησθε, ἀλλ᾽ ἀντὶ τȣ̃ ἐὰν μὴ καταγνῶτε, εἰδὼς τὴν αὐτὴν λέξιν λεγομένην καὶ μεθαρμοζομένην πρὸς τὸν νοῦν τȣ̃ λεγομένου. δέον λέγειν ἀπογνῶτε τῆς γραφῆς, ἀπογνῶτε τὴν γραφὴν ἀττικῶς εἶπεν. 25. ἔτι τοίνυν ἀρχίαν.

[paene totus verſus primus eſt amputatus] φιλόσοφος, ὡς μαρτυρȣ̃σι καὶ πάντες οἱ ἐξηγησάμενοι καὶ αὐτὸς ὁ ῥήτωρ διὰ τȣ̃ ἐπαγαγεῖν ὡς ἐπιεικῆ δεήσεσθαι· φιλόσοφον γάρ ἐστι τὸ προβάλλεσθαι τὴν ἐπιείκειαν. ἐπειδὴ ȣ̃ν ἔμελλεν ὡς ἐκ φιλοσοφίας ὁρμώμενος συλλογιστικῶς κεχρῆσθαι τοῖς λόγοις, βȣ́λεται ὁ ῥήτωρ ἀφορίσαι αὐτὸν τῶν ἄλλων, ἵνα σχολήσας (ſic) πρὸς ἐκεῖνον καὶ αὐτὸς χρήσηται ταῖς πρεπȣ́σαις κατασκευαῖς, ἵνα δείξῃ, ὅτι καὶ ἐν τȣ́τῳ αὐτȣ̃ περιγίγνεται, ἐν ᾧ ἐκεῖνος μεγαλοφρονεῖ. κέχρηται ȣ̃ν εὐθὺς συλλογιζόμενος. τὸν τῷ διλημμάτῳ σχήματι, καὶ ȣ̓χ ἁπλῶς διλημμάτῳ, ἀλλ᾽ ὥσπερ κατὰ διαίρεσιν. ἰστέον, ὅτι καὶ φιλοσόφων λόγων ἐντὸς ἦν ὁ ῥήτωρ, ἀκροατὴς γεγονὼς πλάτωνος.

606. 10. αὐτὸν] τὸν ἀνδροτίωνα λέγει. 12. ὀλίγȣς εἶπε τȣ̀ς πλȣσίȣς πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν πενήτων. 15. τῶν μὴ τιθέντων] τῶν μὴ καταβαλλομένων τὰ χρήματα. 24. εἰσφορὰν] videtur huc

 perti-

pertinere ſcholium, quod in ſumma ora praeſectum et dimidia ſui parte mutilatum exſtat; quod ſine Fabricii face non extricaſſem. ὅτι τὸ εἰκοστὸν τῆς ὀσίας κατεβάλλοντο ἐν ταῖς εἰσφοραῖς οἱ ἀθηναῖοι. pen. τὰς ἀπὸ Ναυσινίκȣ] ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν ἐπὶ ταῖς εἰσφοραῖς ταῖς γενομέναις ἐπὶ ναυσινίκȣ ἄρχοντος. ibid. παρίσως] τὸ παρὰ ἀντὶ τȣ̃ κατὰ ἐστὶν ἐνταῦθα.

607. 18. βȣ́λομαι] παρέκβασις ἐντεῦθεν. παρεκβαίνειν γὰρ δοκεῖ τῆς ὑποθέσεως, λέγων ἅπερ πρώην ἔπραξεν ἀνδροτίων. ἔστι δὲ ἡ παρέκβασις καὶ αὐτὴ μέρος τῶν ἐπιλόγων.

608. 1. καταλύσας] ȣ̓κ εἶπεν ἐλέγξας, ἀλλὰ καταλύσας, ὥσπερ ἐπὶ τυράννȣ. ibid. κληρωτὴν] ἐζήτησάν τινες

[paene totus primus verſus eſt amputatus] λέγομεν, ὅτι, ἐάν τις κατὰ τὸ ἀληθὲς σκοπήσῃ, εὑρήσει τὴν κληρωτὴν βελτίονα τῆς δοκιμαστῆς, καθὸ ἡ κληρωτὴ καὶ δοκιμαστή· ἡ δὲ δοκιμαστὴ μόνον ἦν δοκιμαστή. εἰ γάρ τις ἀπὸ κλήρȣ ἐγένετο ἄρχων, ἀνάγκη ἦν πȣ καὶ δομιμάζεσθαι, εἰ ἄξιός ἐστι τȣ̃ ἄρχειν. εἰ δὲ ἡρέθη καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ μόνης δοκιμασίας, ȣ̓ χρεία ἦν ἔτι τȣ̃ κλήρȣ. 3. παρέδυ] τὸ παρέδυ ὡς ἐπὶ κακȣ́ργȣ τινὸς καὶ λῃστȣ̃ εἶπεν. 4. πομπεῖα] ἀπὸ τȣ̃ πομπεύειν, θυμιατήρια καί τινα τοιαῦτα. haec poſtrema abſunt a Wolfiana, neſcio qui. 7. κατέχων] ἀντὶ τȣ̃ ἰσχύων. 8. διὰ τὸν καιρὸν, ὃς ἦν τοτέ] ἀντὶ τȣ̃ διὰ τὸν πόλεμον.

609. pen. ἔδεις] ἀντὶ τȣ̃ ἐδέσμευες. reliqua legi non poterant.

611. 8. προάγωνας] προπαροξυτόνως αν γε caetera huius primi verſus erant amputata. τὸν τόνον. προάγωνες δὲ λέγονται οἱ πρὸ τȣ̃ ἀγῶνος λόγοι οἱ ἐν τῷ δήμῳ λογοποιȣ́μενοι παρά τινος. ἀγὼν γὰρ ἡ κρίσις. οἷον ὡς ὅταν τις προορᾶταί τινα αὐτῷ δίκην μέλλȣσαν γίνεσθαι περιέρχοιτο καὶ λέγοι ἀπροσποιήτως τινές

μοι

μοι φθονῦσιν ἐν τῇ πόλει διὰ τόδε τὸ πρᾶγμα. ἵνα ὅταν γένηται ἡ δίκη λέγῃ ὅτι προέλεγον ὅτι μοι [forte deeſt τινες] φθονῦσι καὶ βῦλονταί μοι ἐπιβȣλεῦσαι.

612. 3. οἱ πολῖται εἰσέφερον τὸ α [videbatur. nam praeſectum erat, vt totus paene hic primus verſus in ſumma ora, vt poſſet tantum ex infimis literarum veſtigiis colligi. interpretor ἕν.] μέρος. οἱ δὲ μέτοικοι τὸ η [ſic. interpretor ἕκτον] caret hoc Wolfiana. 15. εἴτε γὰρ ἦσαν] σχῆμα διλήμματον.

614. 8. πρεπῶδές ἐστι τῇ δημοκρατίᾳ τὸ μᾶλλον περιεργάζεσθαι τὰ ἀδικήματα τῶν ὀλίγων, ἤπερ τῶν πολλῶν. 21. καταφαίην ἂν] μία λέξις ἀντὶ τȣ̃ ναὶ ὁμολογῶ, καὶ συντίθημι, (ſic) ὅτι μάτην ᾠκοδομήθη τὸ δεσμωτήριον. ἀλλαχȣ̃ κατὰ διαίρεσιν εὑρίσκομεν ἀναγινωσκόμενον τȣ̃το καὶ διαλυόμενον εἰς δύο λέξεις, ὅταν καὶ β πράγματα θέλει σημᾶναι τὸ κᾶλον. ἐνταῦθα δὲ ἕν ἐστι. 23. ἐξορχησάμενος] ἔθος ἦν παρὰ τοῖς ἀθηναίοις ἐν τοῖς διονυσίοις καὶ ἐν τοῖς παναθηναίοις, τȣ̀ς δεσμώτας ἀφίεσθαι τȣ̃ δεσμȣ̃ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις παρασχόντας ἐγγυητὰς πρὸς τὸ μὴ φυγεῖν, ἵνα καὶ τὸ εὐσεβὲς γένηται πρὸς τὸ θεῖον, καὶ ἀσφάλεια ὑπάρχῃ τοῖς χρεωστȣμένοις μὴ φευγόντων τῶν δεσμωτῶν. ἀλλὰ μετὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς πάλιν ἐμβαλλομένων εἰς τὸ δεσμωτήριον. λέγει ȣ̃ν, ὅτι ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ὁ πατὴρ τȣ̃ ἀνδροτίωνος ὡς ἄδειαν ἔχων ἐκ τȣ̃ δεσμωτηρίȣ ἀπέδρα. τὸ δ' ἐξορχησάμενος ὡς πρὸς τὴν πανήγυριν ἔπαιξεν, ἐπειδήπερ ἐν ἑορταῖς ἔθος ἐστὶν ὀρχεῖσθαι, ἀντὶ τȣ̃ προσέπαιξε τῇ πανηγύρει, καὶ χλεύης ἀφορμὴν ταύτην ἐποιήσατο, ἵνα καὶ ἀσεβῆ αὐτὸν δείξῃ. pen. ἀλλὰ δ' ἔσθ' ἃ καλῶς διώκηκεν] ἀντὶ τȣ̃, ἐὰν συγκριθῇ τὰ μέλλοντα λέγεσθαι πρὸς τὰ εἰρημένα, ȣ̓δαμῶς μέλλει νομίζεσθαι ἄξιος εἶναι μίσȣς ἐν τοῖς προειρημένοις. ȣ̃τω, φησὶ, μείζονά ἐστιν

νά ἐστιν, ἅπερ μέλλω ἐπιφέρειν περὶ αὐτοῦ, τῶν προειρημένων.

615. 4. τὴν καλὴν] κατ' εἰρωνείαν.

616. 1. χοινικίδας καλεῖ τὰς βάσεις αὐτάς, ἔνθα ἦσαν κείμενοι οἱ στέφανοι· χοινικίδες δὲ ἐκαλοῦντο, ἐπειδὴ σχῆμα ἔσωζον χοινίκων, τῶν μέτρων τοῦ σίτου. 27. δι' ἐκεῖνον] τὸν Φιλοκράτην λέγει. Wolf ſuſpicatur leg. eſſe τιμοκράτην. pen. σκαιὸς] μῶρος καὶ ἀπαίδευτος. διαβάλλων αὐτὸν εἰς κακίαν ἐν τοῖς προειρημένοις βούλεται αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιλόγοις καὶ εἰς ἀπαιδευσίαν καὶ ἄνοιαν κωμῳδῆσαι.

Hactenus edidit Wolf haec ſcholia codicis Auguſtani. Quae deinceps ſequentur, videbimus cuiusmodi ſint. Pars eorum in editione Pariſina quoque reperitur. Iuuat tamen varietatem lectionis quoque cognoſcere. Ego quae reperi exhibebo. Comparent alii iſta inter ſe.

Ad orationem pro Corona.

225. 1. εὐκτικὸν τὸ προοίμιον, ἐπειδήπερ περὶ εὐνοίας καὶ αἰτήσεως στεφάνου ὁ πᾶς ἐστιν ἀγών. (131. 8.)

226. 2. τὸ ἔπειτα ἐνταῦθα ἰσοδυναμεῖ τῷ δὲ, συνδέσμῳ. ἵνα πάλιν μὴ ζήτησις γένηται, διὰ τί εἰπὼν τὸν μὲν, οὐκ ἐπήγαγε τὸν δὲ. (131. 27.) 5. Adſcriptum quidem huic loco erat inſequens ſcholium, ego tamen arbitror ad p. 225. pen. ὅσην εὔνοιαν etc. referendum eſſe. ἰστέον, ὅτι κατασκευὴν οὐκ ἐποιήσατο, ἵνα ὡς ὁμολογουμένην δείξῃ τὴν εὔνοιαν ἣν ἔχει πρὸς τὴν πόλιν. Pariſina p. 131. 27. 11. τῇ τάξει] τῶν κεφαλαίων φησί. 13. πολλὰ μὲν οὖν] προοίμιον β. 16. τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας] ἐβούλετο εἰπεῖν τοῦ Στεφάνου. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπαχθὲς ἦν τοῦτο, ἐπὶ τὴν εὔνοιαν τῆς πόλεως μετήνεγκε τὴν λέξιν. (132. 6.) 17. μὴ ἑλεῖν] ἀντὶ τοῦ μὴ νικῆσαι. (132. 8.). pen. βαδίζω] ὅτι οὐκ ἔδει ἐν προοιμίοις τροπικῇ χρῆσθαι λέξει.

λέγο-

λέγομεν, ὅτι οὐκ ἄτοπον, ὁπότε καὶ αἰσχίνης ἐχρήσατο τῷ α προοιμίῳ παρασκευὴν εἰπὼν καὶ παράταξιν. ὁ δὲ ῥήτωρ ἐνταῦθα οὐκ εἶπε ταύτην ἐν α προοιμίῳ, ἀλλ' ἐν τελευταίοις τοῦ β. (132. 47.)

227. 1. ἡ ἀπόδοσις. 4. οἶμαι δὲ] γ προοίμιον. 9. πάντων γὰρ (ſic)] κατασκευὴ τοῦ προοιμίου. 25. μέλλων δὲ] adſcriptum hic erat ſcholium aliquot verſuum, ſed vſu et contritu digitorum paene totum obliteratum. μέλλων δὲ τοῦ οἱ περὶ ἐπ
νέθλιον λέγουσιν
εἶναι προοίμια τοῦ λόγου τούτου
ὥσπερ ἑαυτοῦ
τοῦ ῥήτορος περκτησιφ.
leguntur haec integra in vulgatis Pariſ. 133. 32. adſcriptum hic quoque erat δ προοίμιον. 27. βούλομαι δὲ] ἰστέον, ὅτι ταυτότητι ἐχρήσατο τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦ ἐν τῷ α προοιμίῳ. εἴωθε γὰρ ὁ ῥήτωρ τοῖς ἰσχυροῖς πολλάκις κεχρῆσθαι. (133. 51.)

228. 5. εἰ μὲν οὖν] ε προοίμιον. 7. προβούλευμα καλεῖ τὸ ψήφισμα τοῦ κτησιφῶντος, ἐπειδήπερ ἤδη ἐκυρώθη ἐν τῇ βουλῇ, καὶ ἐπῄνεσαν τὸν Δημοσθένην ὡς ἄξιον ὄντα στεφανωθῆναι. (133. antepen.) 16. περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων] κατασκευὴ τοῦ προοιμίου. 26. κακοήθης] ἡ ἀπόδοσις.

229. 3. (134. 40.) πομπείας] τῆς χλεύης τῆς περὶ τὸν βίον. ἤδη γὰρ ἔγνωμεν, ὡς ὅτι ἐν ταῖς πομπαῖς προσωπεῖά τινες φοροῦντες ἀπέσκωπτον τοὺς ἄλλους, ὡς ἐν ἑορταῖς παίζοντες, ἐπὶ ἁμαξῶν φερόμενοι. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία· ἐξ ἁμάξης με ὕβριζεν. ibid. (46.) ἀναίδην] ἐὰν μὲν διὰ τῆς διφθόγγου γράφηται, τῆς ἀναισχύντου λέγει· ἂν δὲ διὰ τοῦ ε, ὅπερ καὶ βέλτιον, τῆς πολλῆς, ἀπὸ τῆς ἀνέσεως. 5. (antep.) τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα] ϛ προοίμιοον, καὶ ἐνταῦθα β πρότασις. (ſic) ἡ μὲν α. τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα. ἡ δὲ β τοῦ δὲ παντὸς ἀγῶνος. 16. (135. 19.) ἀλλ' ἐφ' οἷς]

οἷς] παραγραφικὸν ἐκ τρόπȣ [vel [illegible]ὸ τρόπȣ. non enim ſatis aſſequebar ſiglam.] διὰ τὸ εἰδὼς μείζονα ἀδικȣ͂ντα ἥττονα κατηγορεῖς νῦν. ἰςέον δὲ ὅτι πολὺ τὸ παραγραφικόν ἐςιν ἐν τῷ λόγῳ τȣ́τῳ. εἰσὶ γάρ τινες τῶν ὑπομνηματιςῶν εἰρηκότες, ὡς ὅτι ἠριθμήσαμεν τὸ παραγραφικὸν καὶ εὕρομεν αὐτὸ οβ κείμενον.

230. 6. (135. 32.) συμφορήσας] συναγαγών. ὑποκρίνεται.] ἀντὶ τȣ͂ ψευδῶς κατηγορεῖ· ὑπόκρισις γάρ ἐςιν ἡ προσποίησις ἡ ἐκτὸς ȣ̓͂σα τῆς ἀληθείας. 17. (135. 48.) δώσομεν] δέον εἰπεῖν δώσεις, εἶπε δώσομεν, ȣ̓χ ὅτι ὡς καὶ αὐτȣ͂ τȣ͂ Δημοσθένȣς κακόν τι ποιῆσαι τῷ κτησιφῶντι βȣλομένȣ, ἀλλ᾽ ὡς ἄλλȣ λέγοντος περὶ ἀμφοῖν, περί τε αὐτȣ͂ καὶ αἰσχίνȣ. 18. (54.) πάντα μὲν τοίνυν] ἕως ὧδε ἐπλήρωσε πάντα τὰ προοιμιαςικά, χωρεῖ δὲ ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸ δίκαιον κεφάλαιον. διήγησιν γὰρ ȣ̓κ ἔχει ὁ λόγος καθαρῶς. 27. (136. 12.) τȣ͂ γὰρ φωκικȣ͂ συςάντος πολέμȣ] ἐνόμισάν τινες τὸ χωρίον τȣ͂το εἶναι διήγησιν. ȣ̓κ ἐςὶ δέ. πόθεν γὰρ δίκαιον; λέγομεν, ὅτι ἀντιθέσεις τινὰς εἰσάγει ἐν τȣ́τῳ καὶ ἀγῶνας. ὅπερ ȣ̓κ ἔχει ἡ διήγησις. pen. (20.) πω] παρέλκεται τὸ πω πρὸς χάριν τȣ͂ κώλȣ μόνον.

232. 20. εἴτ᾽ ὦ τί ἂν εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσείποι] διὰ τῆς ἀπορίας δείκνυσι τῆς πονηρίας τὸ μέγεθος, ὡς ȣ̓ δυνάμενος δῆθεν δι᾽ ἑνὸς ὀνόματος δηλῶσαι τὰ πάντα πονηρεύματα προσόντα τῷ αἰσχίνῃ· ὡς ἂν εἰ ἔλεγε· κἂν συκοφάντην, εὐλόγως ἐρῶ. κἂν ἄλλο τι, ȣ̓ σφαλήσομαι. ποῖον ȣ̓͂ν εὕρω ὄνομα, ἁρμόττον τῇ σῇ φύσει. ὡς γὰρ μὴ εὑρίσκων καὶ σχετλιάζων πρὸς τȣ͂το, λέγει τὸ ὦ τὶ ἂν εἰπών σε ὀρθῶς (ſic) προσείποι.

234. 21. (138. 24.) προσάγειν] διέβαλλεν αἰσχίνης, ὡς διὰ τȣ́των φιλιππίζοντα τὸν ῥήτορα, διά τε τȣ͂ γράψαι αὐτὸν περὶ τῶν πρέσβεων τȣ͂ Φιλίππȣ, ὡς ὅτι δεῖ προσελθεῖν τῷ δήμῳ καὶ θέαν αὐτοῖς κατανεῖμαι, ὅ ἐςι, καθέδραν αὐτοῖς ἀφορίσαι ἐν τῷ θεάτρῳ προῖκα. δείκνυσι τὸ μὲν τȣ͂ προσελθεῖν ἀναγκαῖον ὄν.

τὸ δὲ

τὸ δὲ περὶ τῆς θέας ὑπάρχον εὐτελές. 24. (41.) ὡς ὅτι ὀβολὸν [videbatur, non τριώβολον, vt vulgo editum eſt. Saltim οβολον per omicron, non per omega clare erat exaratum] παρεῖχον οἱ θεωροῦντες, ὡς ἤδη ἔγνωμεν. ὥστε οὖν γνωτέον (ſic) ὅτι οἱ δύο πρέσβεις, ἀντίπατρος καὶ παρμενίων, τοὺς δύο ὀβολοὺς ἐδίδοσαν, ὁ εἷς πρὸς ἕνα, ἀλλ' οὐ πρὸς δύο. διὰ τοῦτο εἶπε τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν. σημείωσαι διότι εὑρίσκεται καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ καὶ ἐνταῦθα τὸ θεωρεῖν ἐπὶ τοῦ θεᾶσθαι.

235. 22. (139. 10.) περὶ τοῦ τόνου λέγομεν ὅτι προπαροξύνεται. ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ κάθημαι.

236. 5. (27.) τοὺς γ συμπεριέλαβε χρόνους, ὡσανεὶ ἔλεγε, συντεθνήξομαι τῇ δυσμενείᾳ κατ' αὐτῶν.

237. 9. (vlt.) οἰκειότητας λέγει τὰς φιλίας. οἷον οὐ τὸ λέγειν τινὰ πρὸς ἄλλον, ὅτι φιλῶ σε, ἤδη τοῦτο φιλίαν ἀπεργάζεται, ἀλλὰ τὰ πράγματα συνάπτουσι (ſic) τοὺς φίλους. ὅταν ἑκατέροις ὁμοίως συμφέρει. (ſic)

239. 16. (141. 4.) ᾤχετο λαβὼν] ἀντὶ τοῦ καταδουλωσάμενος θηβαίους καὶ θετταλούς. pen. (141. 10.) καὶ γεωργῶν τὰ ἐκείνων] ὡσανεὶ ἔλεγε μισθὸν τοῦ κατὰ θηβαίων δράματος τὴν ἐκείνων χώραν ἐδέξατο. τὸ δὲ τοὺς θηβαίους ἐλεεῖς, ὡσανεὶ ἔλεγε, μὴ δάκρυε τὰς θήβας, αἰσχύνη, ἀφ' ὧν πεπλούτηκας. vlt. (16.) Primus verſus, qui etiam ab editione Pariſina abeſt, erat amputatus. Superſunt adhuc haec. τὴν κατασκαφὴν τῶν θηβαίων, ἐπελθόντος τοῦ ἀλεξάνδρου καὶ ταῖς ἀθήναις. ἐζητούμην ὑπ' αὐτοῦ. hactenus Auguſtanus. verba, quae Pariſina addit, τοῦ φιλίππου εἰς τιμωρίαν, recte ab Aug. abſunt.

240. 19. (37.) ἰλλυριοὺς καὶ τριβαλλοὺς] ἔθνη ταῦτα πλησίον μακεδονίας.

242. 13. (142. pen.) ἑωλοκρασίαν] φανερὸν μὲν τὸ ὄνομα. εἴρηται γὰρ ἀπὸ τοῦ κεκραμένου οἴνου καὶ ἑώλου γενομένου, οἱονεὶ χθεσινοῦ. ἐγίνετο δὲ τὸ τῆς ἑω-

λοκρα-

λοκρασίας παρὰ τοῖς ἀθηναίοις ὅτως. ἐν ταῖς πανηγύρεσι συνήεσαν πολλοὶ μετ' ἀλλήλων συμποσιασόμενοι, καὶ ἔμειναν πολλάκις πίνοντες ἕως τῆς ἄλλης ἡμέρας ὡς ἐν πανηγύρει. εἰ δέ τις τούτων μεθυσθεὶς ἐκαθεύδησε, καὶ εἴασε τὸ ποτήριον αὐτοῦ, τῇ ἑξῆς οἱ λοιποὶ συμπόται λαβόντες τοῦτο ἐξέχεον κατὰ τῆς ἐκείνου κεφαλῆς, ὥσπερ ἐπεγγελῶντες. διότι οὐκ ἴσχυσε πρὸς τὸ μιμήσασθαι αὐτούς. ἀπὸ μεταφορᾶς οὖν ἐκείνου τοῦ χθεσινοῦ καὶ ἑώλου γενομένου εἶπεν ὡς ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὧν αὐτῷ ἐνεκάλεσεν αἰσχίνης, διότι παλαιὰ αὐτοῦ κατηγόρησεν. 14. (143. 18.) κατασκεδάσας] ἐνέμεινε τῇ τροπῇ τῇ ἑωλοκρασίας.

243. 1. (23.) πολλαὶ περὶ τούτου φέρονται ἐξηγήσεις. οἱ μὲν γὰρ λέγουσιν, ὅτι ἑκὼν ἐβαρβάρισεν εἰς τὸ μισθωτὸς, ἵνα, ὥσπερ τῶν δικαστῶν βουλομένων διορθώσασθαι αὐτὸν, αὐτὸς κακούργως τὴν διόρθωσιν ἀνθ' ὁμολογίας δέξηται καὶ εἴπῃ, ὅτι ἀκούεις ἃ λέγουσιν, ὅτι μισθωτόν σε καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι μένανδρος ὁ κωμικὸς, καί τινες αὐτοῦ φίλοι παρόντες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, χαριζόμενοι τῷ Δημοσθένει, ἅτε δὴ φίλοι, ἐρωτήσαντος αὐτοῦ τοῦτο, ἀναστάντες εἶπον, ὅτι μισθωτός ἐστιν ὁ αἰσχίνης, καὶ αὐτῶν τῶν ὀλίγων τὴν φωνὴν ὥσπερ ἀπόκρισιν ἐδέξατο παντὸς τοῦ δικαστηρίου. γενέθλιος δέ φησιν, ὡς ὅτι ἔθος τοῖς ῥήτορσι, καὶ μάλιστα τῷ Δημοσθένει, τὰ ἀμφίβολα ὡς ὡμολογημένα λαμβάνειν. 3. (143. antep.) αὐτῆς] ἐνταῦθα δεῖ λαβεῖν ἀντὶ τοῦ μόνης. οἷον, περὶ μόνης αὐτῆς τῆς γραφῆς, ὥσπερ ἐστὶν ὅμοιον καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅταν λέγῃ· τυδείδης δ' αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη, ἀντὶ τοῦ μόνος.

244. 27. (144. antepen.) ἀπαρτᾷν] χωρίζειν τὴν ἀπολογίαν τὴν νῦν ἀπὸ τῆς γραφῆς καὶ τῆς κατηγορίας, ἧς νῦν κατηγοροῦμαι.

245. 15. (145. 15.) φορὰν προδοτῶν] τροπικῶς εἶπε. φορὰ γὰρ εἴωθε λέγεσθαι ἐπὶ σίτου ἢ ἄλλων καρπῶν,

καρπῶν, τῶν Φερομένων ἐν ἑκάστῳ ἐνιαυτῷ. ἐνέμεινε τῇ τροπῇ εἰπὼν, καὶ Φυομένȣ κακȣ̃.

247. 10. (146. 3.) ἤδη ἔγνωμεν, ὅτι τὸν ὀφθαλμὸν ἐπλήγη ἐν τῇ μεθώνῃ, τὴν δὲ κλεῖν ἐν ἰλλυριοῖς, τὸ δὲ σκέλος καὶ τὴν χεῖρα ἐν τοῖς σκύθαις.

248. 5. (39.) πεπάρηθος νῆσός ἐςι (ſic) τῷ αἰγαίῳ πελάγει πρὸ τῆς θετταλίας. ταύτην ἐπόρθησεν ἄλκιμος, ναύαρχος τȣ̃ Φιλίππȣ. 8. (43.) τȣτȣσὶ] δηλονότι τȣ̀ς ἀθηναίȣς. 11. (antep.) περὶ τȣ́των] ἅπερ ἐποίησε μετὰ τȣ̀ς ὅρκȣς. 24. (147. 6.) πλέοντες οἱ ἕλληνες ἐπὶ τὴν τροίαν προσώρμισαν τῇ μυσίᾳ, καὶ νομίσαντες αὐτὴν εἶναι τὴν τροίαν ἐπόρθȣν. τήλεφος δὲ, ὁ τότε μυσίας τύραννος, πολλȣ̀ς κατατοξεύσας, ἐτρώθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ ἀχιλλέως εἰς τὸν μηρόν. εἶθ' ὕςερον χρωμένῳ αὐτῷ περὶ ἰάσεως ἀνεῖλεν ὁ θεὸς, ὡς ȣ̓κ ἄλλῳ θεραπευθήσεται, εἰ μὴ ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται. ἵνα μὴ ȣ̃ν ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἀχιλλέα γνωσθῇ, λαβὼν σχῆμα πτωχȣ̃, ἀπελθὼν εἰς τὴν ἑλλάδα, προσῆλθεν αὐτῷ ὡς πένης ἰάσεως τυχεῖν βȣλόμενος. ἐπεπαίδευτο γὰρ καὶ τὴν ἰατρικὴν ὁ ἀχιλλεὺς, ὡς παρὰ χείρωνι τραφείς. καὶ ȣ̆τω θεραπευθεὶς μισθὸν τῆς ἰάσεως λέγεται δȣ̃ναι τῷ ἀχιλλεῖ τὸ καθηγήσασθαι τοῖς ἕλλησι τῆς ἐπὶ τροίαν ὁδȣ̃. εἴρηται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν κακῶς πασχόντων. τινὲς δὲ ἐπὶ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων. ὡς καὶ ἡ μυσία τότε ἀδίκως ἔπαθεν ὑπὸ τῶν ἑλλήνων πρῶτον, ὕςερον δὲ ὑπὸ τῶν ἀςυγειτόνων τῇ τȣ̃ τηλέφȣ ἀπȣσίᾳ.

251. 25. (149. 1.) ἀπὸ τȣ̃ ὀνόματος μὴ κειμένȣ [hic amputata quaedam ſunt] εἰς αὐτὸν τὸν Δημοσθένην αἰνιττόμενος καὶ τȣ̀ς περὶ αὐτόν.

252. 3. (7.) παρεδύετο] ὡς ἐπὶ λῃςȣ̃ εἶπε τὴν λέξιν. 4. (9.) ἔξοδον λέγει ἀντὶ τȣ̃ ςρατείαν. 7. (12.) τȣ̀ς ἀποςόλȣς] τὴν ναυτικὴν δύναμιν λέγει.

254. 10. (150. 31.) *ἀνωμολόγημαι μία λέξις ἀντὶ τοῦ ἀνακεκήρυγμαι.*

255. 11. (151. 14.) *τῆς ἐπ' ἀλεξάνδρου φησὶ γὰρ οὐκ ἐστὶ μᾶλλον εἰρήνη, ἀλλὰ δουλεία* [tum amputata quædam] *ὥστε αὐτοὺς αὐτονόμους εἶναι καὶ ἀφορολογήτους. ὅμως μέντοι ὑπακούειν αὐτῷ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.* 12. (151. 20.) *ἥντινα εἰρήνην τηροῦσι μὴ συγχωροῦντες ὑμᾶς ἀλεξάνδρῳ πολεμῆσαι διὰ τὰς μελλούσας ἐλπίδας, ἐλπίζουσι γὰρ ἐπανελθόντα τὸν ἀλέξανδρον ἀπὸ τῶν περσῶν μεγάλα αὐτοῖς χαρίζεσθαι ὡς προδόταις.* 16. (151. 26.) *ὧν αὐτοὶ] τῆς δουλείας δηλονότι.*

259. 10. (153. 45.) *θεμίσων τις καὶ θεόδωρος εὐβοεῖς ἐπιθέμενοι ὠρωπῷ χωρίῳ ἀθηναίων* … *κῆς καὶ τῆς βοιωτίας ἔλαβον αὐτό. ὡς δὲ ἀθηναῖοι ἔμελλον πολεμεῖν, ἔδοξε δίκῃ μᾶλλον κρίνεσθαι. τὸν δὲ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον θηβαῖοι ἔφασαν αὐτοὶ λαβόντες φυλάξειν τὸ χωρίον. ὡς δὲ ἔλαβον οὐδετέροις ἀπέδοσαν, μέχρις οὗ Φίλιππος ὕστερον σπενδόμενος ἀθηναίοις ἐν τῷ ἀναχωρεῖν ἐπὶ μακεδονίαν ἐχαρίσατο αὐτοῖς τοῖς ἀθηναίοις παρὰ θηβαίων λαβών.*

262. 17. (155. 30.) *μουνυχία τόπος περὶ τὸν πειραιᾶ* … *ἠδικοῦντο ἢ ναῦται, ἢ τινες τῶν ἐξεταζομένων ἐν τῷ πειραιεῖ. ἐκλήθη δὲ μουνυχία, ὥς φησιν ὁ διόδωρος παραφέρων τὰ ἑλληνικὰ λέγων, ὡς ὅτι θρᾷκές ποτε στρατεύσαντες κατὰ τῶν οἰκούντων τὸν μινύειον ὀρχομενὸν τὸν τῆς βοιωτίας, ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκεῖθεν. οἱ δὲ ἐξαναστάντες ἦλθον εἰς ἀθήνας ἐπὶ μουνύχου βασιλέως. ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς οἰκῆσαι τὸν τόπον τοῦτον, τὴν μουνυχίαν, ὅστις οὕτως ὠνομάσθη.* 18. (155. 47.) *ἀποστολεῖς ὄνομα ἦν ἀρχῆς παρὰ τοῖς ἀθηναίοις, ἔργον ἔχουσα πρὸς τὸ φροντίζειν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως πρὸς τὸ ταχέως ἐξελθεῖν.*

263. 27. (156. 21.) *τὸ νόμιμον τοῦτο λύει τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ. ἐκείνου γὰρ λέγοντος, ὅτι ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν. οὗτος τῇ διανοίᾳ κέχρηται, ἀλλ'*

οὐκ ἐν

ὐκ ἐν τῷ τὰ ἑαυτῦ ἀναλίσκειν δέδωκα τῷ δήμῳ, ἐν τῇ τειχοποιίᾳ γὰρ ἐπέδωκεν, ὡς ἔγνωμεν.

264. 11. (156. 31.) τῦτο ὡς ἀπὸ αἰσχίνῦ λέγοντος, ὅτι ἀπατηθεῖσα ἡ βυλὴ ὑπ' αὐτῦ ἐπῄνεσεν αὐτὸν, καὶ ἐςεφάνωσεν ὑπεύθυνον ὄντα. 13. (156. 47.) ἀλλὰ καὶ τειχοποιὸς] καὶ τῦτο ὡς αἰσχίνῦ.

266. 8. (157. 45.) νὴ δία] ὐ τῦτο πάλιν αἰσχίνης κατηγορεῖ, ἀλλ' ὁ ῥήτωρ νῦν αὐτὸς προςίθησιν, ἐπειδὴ θαῤῥεῖ ἑαυτῷ μὴ κεκλοφέναι.

268. 9. (159. 21.) κατὰ συγγραφὴν] λέγει κατὰ πρόςαξιν, οἷον ὡσανεὶ προσέταξας ἀνδριαντοποιῷ ἀνδριάντα ποιῆσαι κατά τινα ἐπιταγήν. οἷον ἐπιτάξας αὐτῷ ὅτι βύλομαι εἶναι τὸν ἀνδριάντα τοιῶσδε, τὴν χεῖρα αὐτὸν ἔχειν τοιῶσδε, καὶ τὺς πόδας τοιῶσδε, καὶ τὴν κεφαλὴν ὁμοίως. εἶτα μὴ δεξάμενος αὐτὸν τὸν ἀνδριάντα, ὥσπερ ἐπέταξας, ἐνεκάλεις ὕςερον τῷ ἀνδριαντοποιῷ.

269. 2. (159 46.) εὐθύναις] εὔθυνα ἦν ὧν δημοσίᾳ τις ἐπιςεύθη. γραφὴ δὲ κυρίως ἡ ἐπὶ τῶν παρανόμων. κρίσις δὲ ἡ ἐπὶ ἐγκλημάτων. 9. (159. antepen.) ζητῦσί τινες, καὶ πῦ ἐςιν ἡ ἀπόδοσις τύτῦ τῦ κώλῦ. ὐδὲν γὰρ ἐπήγαγε περὶ τύτῦ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀπολογήσασθαι, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, πάντες ἀπέσχον. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔφασκον, ὡς δεῖ ἐν ὑπερβάτῳ ἀναγινώσκειν, ἄλλοι δὲ διέςρεφον τὴν φράσιν ἐναλλάττοντες τὺς συνδέσμυς, ζητῦντες ςῆσαι τὴν ἀπόδοσιν. ἡμεῖς δὲ φαμὲν, ὡς ὅτι ἑρμογένης ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν ἐμπεσὼν εἰς τὸ ἐξηγήσασθαι τῦτο τὸ κῶλον, ὕτως αὐτὸ ἔλυσεν, ὅτι ἀποθύμως ὁ Δημοσθένης ἐνταῦθα ὐδὲν ἐπήγαγε. 17. (160. 13.) ὗτοι οἱ τρεῖς διαβεβόηντο ἐπὶ δικαιοσύνῃ.

270. 5. (160. 50.) ὐκ ἀπορῶν δὲ] ὃ λέγει τοιῦτόν ἐςιν, ὅτι ὐκ ἀπορῶ τῦ εἰπεῖν πολλὰ κατὰ σῦ, ἀλλ' εὐπορῶν ἐν τύτῳ, δοκῶ ἀπορεῖν ἐν τῷ μὴ εἰδέναι με, ποῖον πρῶτον προτάξω αὐτῶν τῶν πολλῶν. 7. ὗτος ὁ ἐλπίας χαμαιδιδάσκαλος ἦν παρὰ τοῖς ἀθηναίοις ὑπόσχολον ἔχων τὸν πατέρα τῦ αἰσχίνῦ. 14. (160. vlt.)

 τῆς κα-

τῆς καλῆς ταύτης ἐργασίας] κατ' εἰρωνείαν. λέγει γὰρ τῆς πορνείας. 8. πέδας καλεῖ τὰς χοίνικας. (ſic.) 20. (161. 7.) οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται] ἵνα λέγῃ τοῖς προδόταις. τοῖς τοιούτοις δὲ καταρᾶται ὁ δῆμος διὰ τοῦ κήρυκος. 21. (161. 10.) δεῖ λαβεῖν τὸ μὲν α ὀψὲ, ὥσπερ διηγουμένου, τὸ δὲ β, ὡς κατ' ἐρώτησιν, καὶ ὡς ἐκπληττομένου, ὅτι ἐλησμόνησεν εἰπεῖν. τὸ ἐχθὲς μὲν οὖν καὶ τὸ πρώην ἀντὶ τοῦ ὀψέ. κατὰ κοινοῦ δὲ τὸ ἦν. 22. (161. 16.) δύο συλλαβὰς προσθεὶς] μίαν μὲν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς, μίαν δὲ εἰς τὸ ὄνομα τῆς μητρός.

319. 17. οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς] παροιμία ἐστὶν ἐλλειπτικῶς λεγομένη. προσυπακουστέον οὖν ἔξωθεν τὸ ἀγκύρας.

320. 2. οὗτος] ἀντὶ τοῦ τοιοῦτος.

321. 25. περίδειπνον] ἡ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν ἑστίασις γενομένη.

Ad orat. de falſa legatione.

341. 1. (194. 32. et 41.) συγκρουστικὸν εὐθὺς τὸ προοίμιον ἐκ διαβολῆς τοῦ τε ἀντιδίκου καὶ τῶν συνηγόρων αὐτοῦ, οἷον τοῦ εὐβούλου καὶ τῶν περὶ αὐτόν. ἀεὶ γὰρ ὁ εὔβουλος ἐπολέμει τῷ Δημοσθένει ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς κατ' ἀρίσταρχον, ὡς ἔγνωμεν ἐν τῷ κατὰ μειδίου. 3. ἑωρακότες ὅτι] κατασκευὴ τῆς προτάσεως. ἄρτι ἀντὶ τοῦ προ [F. deeſt ὀλίγου.] τοὺς συνηγόρους λέγει τοῦ αἰσχίνου. 5. (195. 2.) τὸ δεήσομαι συμπέρασμα τῆς προτάσεως. 7. (195. 3.) τὸν ἄνδρα] τὸν εὔβουλον λέγει. οὐκ ὀνομάζει δ' αὐτὸν φανερῶς. 9. ἀντιπαρατίθησιν ὅπως ἀφελεῖτο (ſic) αὐτοῦ. [F. ὠφελεῖ τὰ αὐτοῦ.] τὰ δὲ αἰσχίνου πῶς βλάπτει. 10. (21.) ἡ εὐθεῖα τοῦ πλήθους οἱ παράκλητοι ἀπὸ τοῦ ὁ παράκλητος. λέγει δὲ τοὺς ἐκ παρακλήσεως ἐλθόντας συνηγορῆσαι, ἀλλ' οὐ τοῦ δικαίου ἕνεκεν. 13. (35.) τοὺς μὲν οὖν ἄλλους] β προοίμιον. τοὺς μὲν ἄλλους εἰλημμένον καὶ αὐτὸ διαβολῆς τοῦ αἰσχίνου ἐκ παραθέσεως ἑτέρων προσώπων. 15. (27.)

(27.) ἀειλογία ἐςὶ τὸ ἀεὶ προτείνεσθαι λόγον, καὶ λέγειν, τίς ἡμῶν κατηγορεῖ. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν οἱ συνειδότες, ὅτι, ὁσάκις κρίνονται, καθαροὶ τοσαυτάκις καὶ θαυμάζονται. Φησὶ δὲ ὁ γενέθλιος, ὅτι πεποίηται ἡ λέξις τῷ ῥήτορι τῆς ἀειλογίας. σπανίως γὰρ εὑρίσκεται παρ᾽ ἄλλῳ. 16. πρὶν γὰρ εἰσελθεῖν] κατασκευὴ καὶ συμπλοκή. 18. τὸ ἀνήρηκεν ἀντὶ τοῦ ἄτιμον ἐποίησε τὸν τίμαρχον. β γὰρ κατήγοροι ἐπέςησαν αἰσχίνε, ὅ, τε Δημοσθένης καὶ τίμαρχος. καὶ τὸν μὲν τίμαρχον παρεγράψατο ὡς ἡταιρηκότα. πρὸς δὲ τὸν Δημοσθένην ἐγράψατο ἀπολογίαν πρὸς τὴν κατηγορίαν τοῦ λόγε.

342. 2. (195. 56.) γ προοίμιον μεταληπτικὸν ἢ ἀπὸ τοῦ χρόνε. ἐςὶ δὲ ἡ σύνταξις οὕτως. ὅπερ δὲ Φοβοῦμαι καίπερ ὑπειληΦὼς ὅ ἐςι θαῤῥῶν ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν ὅπερ προεῖπε τοῦτο Φράσω, Φησὶ, πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποτρέψομαι. διὰ τί δὲ εἶπε Φοβοῦμαι; ἐπειδήπερ ἔμελλεν ὥσπερ ἐλέγχειν τοὺς δικαςὰς μὴ σΦόδρα προσέχοντας τοῖς πράγμασιν, ἀλλ᾽ ἐπιλανθανομένες τῷ χρόνῳ· καίπερ οὖν, Φησι, Φοβούμενος τοῦτο, οὐκ ἀποτρέψομαι εἰπεῖν τῷ Φόβῳ τῷ πρὸς ὑμᾶς. γράΦεται δὲ καὶ ἀποκρύψομαι. 11. τὸ ἐμπεποιήκῃ ὑποτακτικῆς ἐςιν ἐγκλίσεως παρακειμένη καὶ ὑπερσυντελὴς ἐὰν ἐμπεποιήκω. ἐὰν ἐμπεποιήκῃ. διὸ καὶ ὑποτακτικὸν ἔχει προσγραΦόμενον τὸ ι. ibid. συμπέρασμά ἐςι τὸ προοίμιον. ὡς γὰρ ὡμολογημένην λαβὼν τὴν πρότασιν οὐκ εἶπεν κατασκευὴν, εὐθὺς δὲ εἰσβάλλει εἰς τὴν προκατασκευὴν ἀπὸ τοῦ εἰ σκέψασθε (ſic) παρ᾽ ὑμῖν. 18. (197. 47.) καλῶς ἐπήγαγε τὸ ἀδωροδοκήτως μετὰ τὰ ὅλα ὡς ἰσχυρότερον. ἀεὶ γὰρ ἐν τοῖς ἄκροις τάττεται τὰ ἰσχυρά. τὰ δὲ ἧττονα καὶ ἀσθενῆ ἐν τῷ μέσῳ. ἐπεὶ πρὸς ἕκαςον τῶν προειρημένων ἐςί τις αὐτῷ ἀπολογία, οἷον ἐπὶ τῆς ἀπαγγελίας, ὅτι ἠπατήθην ὑπὸ Φιλίππε. ἐπὶ τοῦ πεῖσαι, ὅτι ἀγνοῶν οὕτως ὑμᾶς ἔπιθον (ſic) ὡς νομίζων τὰ παρ᾽ ἐκείνε εἶναι ἀληθῆ. τὸν χρόνον, ὅτι ἄκων ἐβράδυνα ἢ διὰ νόσον, ἢ δι᾽ ἄλλο τι. ἐπὶ δὲ τοῦ δωροδοκεῖν, οὐδὲν ἔχει ἔτι εἰπεῖν.

 343. 23.

343. 23. (198. 6.) πληρώσας τὴν προκατασκευὴν εἰσβάλλει ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν προκατάστασιν.

344. 12. (199. 20.) τοὺς καλοὺς λόγους] οὐκ ἔστιν ὡς ἐν εἰρωνείᾳ, ἀλλὰ κατ' ἀλήθειαν. ὕστερον γὰρ μέλλει ἐπιφέρειν τὸ κατ' εἰρωνείαν. 14. (15.) ἱερώνυμον] προδότην τινὰ λέγει ἀρκάδων ἐναντιούμενον αὐτῷ ἐν ἀρκαδίᾳ περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Φίλιππον, μαθητὴν γενόμενον ἰσοκράτει (vel ἰσοκράτους)

345. 16. (200. 11.) δεῖν] ἀντὶ τοῦ ἀναγκαίους εἶναι. 17. (19.) μετρίους] ἀντὶ τοῦ φιλανθρώπους. 26. (26.) ἰστέον, ὅτι σοφίζεται ἐνταῦθα ὁ ῥήτωρ. ὁ μὲν γὰρ αἰσχίνης . . . . amputata τεσθαι αἰνιττόμενος τοὺς ἐν σικελίᾳ μόνους. οὐ γὰρ ἔλεγε περὶ πάντων τῶν προγόνων. ὁ δὲ ῥήτωρ τῷ καθολικῷ ὀνόματι τῶν προγόνων διαβάλλει τὸν λόγον.

346. 9. (12.) τὸ εἶδος τοῦ λόγου περιβλητικὸν κατὰ μέθοδον. τὸ γὰρ ἀναστρέφειν τὰ πράγματα καὶ τὰ δεύτερα πρῶτα λέγειν, εἶτα ἐπεμβάλλειν τὰ πρῶτα, περιβολῆς ἴδιον. 14. (48.) ὑπὸ τῶν περὶ ἀριστόδημον λέγει καὶ νεοπτόλεμον καὶ τούτων ἕτερα τὴν θράκην λ . . . . 16. (51.) πρῶτον γὰρ ἔδει εἰσελθεῖν ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα ἐν τῷ δήμῳ. 20. (58.) οὐ λέγει περὶ πάντων τῶν πρέσβεων, ἀλλὰ περὶ τῶν αἰτίων. 27. (201. 19.) θηβαίων καὶ φωκέων πολεμ . . . . amputata μᾶλλον ἱεροσύλησαν τὸ ἐν δελφοῖς ἱερὸν ἤπερ οἱ φωκεῖς, εἰ καὶ οἱ φωκεῖς κατὰ τὸ ἀληθὲς τοῦτο πεποιήκασιν. πρῶτοι γάρ, φησιν, ἐπεχείρησαν οἱ θηβαῖοι τοῦτο ποιῆσαι, καὶ οὐδὲν ἧττον ἠσεβήκασιν οἱ βεβουλευκότες τῶν ταῖς χερσὶν διαπραξάντων, ὡς ἐπιφέρει μετὰ μικρὸν λόγον μακρόν.

347. 25. (45) Scholium a verbis ἄλλο ἐστὶν ἐπα . . . . . totum erat ita abraſum, ut paucae quædam reliquiæ agnoſci poſſent. Quare non potui exſcribere, etiamſi voluiſſem. Deſinebat in verbis καὶ ἐπὶ ἰδιωτῶν τοῦτο ἐγίνετο. Paucas quasdam varietates ſolummodo anno-

annotabo, quas potui dignoſcere. verſ. 50. Pariſinæ ὅταν πόλις, et verſ. 52. ἐβούλετο et 53. ἐκήρυττε χρήματα κατ' αὐτοῦ τῷ βουλομένῳ. , vlt. (55.) τοῦτο ὥσπερ ἠθοποιΐα ἐστὶν ὡς ἀπὸ τῶν εὐβοέων λεγόντων πρὸς τὸν αἰσχίνην καὶ τοὺς ἄλλους πρέσβεις, καὶ πῶς εὑρέθησαν αὐτοὶ οἱ πρέσβεις ἐν τῇ εὐβοίᾳ; λέγομεν, ὅτι δι' αὐτῆς παρῆλθον ἐπανερχόμενοι ἐπὶ τὰς ἀθήνας. οὐ γὰρ ἠδύναντο διὰ τῆς βοιωτίας ἐπανελθεῖν διὰ τὴν ἔχθραν, ἣν εἶχον πρὸς τοὺς θηβαίους. ἦσαν δὲ οἱ εὐβοεῖς ἀθηναίων ἀποστάντες ἀπὸ τῶν ὑστέρων θουκυδίδου μέχρι τοῦ νῦν χρόνου.

348. 10. (202. 19.) παραγραφικὸν λύει καὶ διὰ τί οὐκ ἀντέλεγες. 14. καθάπτεται τῶν πολιτῶν . . . . . φενακίζουσιν τὴν πόλιν ἐπίστευον, τὸν δὲ φιλόπολιν καταγέλαστον ἐποίουν. 16. καθαψάμενος τῶν πολιτῶν πάλιν αὐτοὺς θεραπεύει. 25. (16.) πληρώσας τὴν διήγησιν εἰσβάλλει ἐντεῦθεν εἰς τὸ α κεφάλαιον τοῦ στοχασμοῦ, ὅπερ ἐστὶ τὸ παραγραφικόν. λαμβάνει δὲ αὐτὸ ἀπὸ χρόνου, οἷον καὶ διὰ τί μὴ τότε ἀντέλεγες.

349. 25. (33.) πληρώσας τὸ παραγραφικὸν εἰσβάλλει ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸ β κεφάλαιον τοῦ στοχασμοῦ, ὅπερ ἐστὶν ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις.

350. 6. (203. 22.) διὰ τοῦ εἰπεῖν ἠβουλήθη ἐσήμανεν τὴν βούλησιν. τὴν γὰρ δύναμιν εἰπὼν ἐπήγαγε τὴν βούλησιν. alio loco. (15.) διὰ τί ἐπ' ἐλάχιστον χρῆται νῦν τῇ βουλήσει; λέγομεν, ὅτι τεχνικῶς τοῦτο ποιεῖ. βούλεται γὰρ αὐτὴν τηρῆσαι ἐν τῷ β στοχασμῷ. β γὰρ ἐμπίπτει μεταξὺ τοῦ λόγου ἀπ' ἀντιθέσεως, οἷον καὶ πόθεν δῆλον, ὅτι ταῦτα ἠβουλόμην ποιεῖν. 17. (44.) εἰσβάλλει ἐπὶ τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν, πληρώσας τὸ δυνάμεως (videbatur. nam e ſumma parte erat hic verſus amputatus) προβούλευμα δὲ λέγει τὸ ἀκοῦσαι τὴν βουλὴν πρὸ τοῦ δήμου Δημοσθένους κατηγοροῦντος τοῦ αἰσχίνου καὶ τῶν ἄλλων πρέσβεων παραπρεσβείαν καὶ κατη . . . . [non poteram agnoſcere, ſed non erat id quod eſt in vulgata καταψηφίσασθαι] ὡς ἀδικησάντων καὶ γράψαι καὶ ψή-

φισμα ἕνα αὐτῶν τῶν βουλευτῶν, ὥστε μὴ κληθῆναι εἰς τὸ πρυτανεῖον πρὸς δεῖπνον. αἰεὶ (ſic) γὰρ οἱ πρέσβεις ἐπανερχόμενοι ἐκαλοῦντο εἰς δεῖπνον ἔθει τινὶ τιμῆς χάριν. τοῦτο οὖν παραφέρει εἰς ἔλεγχον αὐτῶν τῆς προδοσίας, ὅτι ὡς προδοτῶν καταγνοῦσα ἡ βουλὴ οὐκ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς δεῖπνον.

351. 5. (204. 14.) λύει οὖν τοῦτο διλημμάτῳ σχήματι. ὅτι εἰ μὲν πάντες οἱ πρέσβεις ταῦτα ἐπρεσβεύομεν, ὅ ἐστιν εἰ πάντες ἐγενόμεθα προδόται, δικαίως ἂν πάντες οὐκ ἐκλήθημεν. εἰ δὲ παρεπρέσβευσαν, διὰ τοὺς παραπρεσβεύσαντας συνέβη καὶ τοὺς ἄλλους μὴ κληθῆναι. 20. (26.) ἐντεῦθεν ἄρχεται τῶν σημείων ὅπερ κεφάλαιον καλεῖται ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους.

352. 12. ἀπολειφθεὶς ἡμῶν] ἀντὶ τοῦ χωρισθεὶς ἡμῶν. 17. (205. 25.) ἤδη ἔγνωμεν ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς, ὅτι αἱ δύο πόλεις αὗται Θετταλίας ἐστασίαζον πρὸς ἑαυτάς, ἡ μὲν Φάρσαλος φίλη οὖσα τοῦ Φιλίππου, ὁ δὲ ἄλος τῶν ἀθηναίων.

353. 11. (52.) οὐδὲ γρὺ] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὅλως. εἴρηται δὲ τὸ γρὺ τὸ μικρὸν ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ ῥύπου τοῦ γινομένου ἐν τοῖς ὄνυξιν, τοῦ οὕτω καλουμένου. 22. (vlt.) ὃ τοίνυν μέγιστον] ἀποκοπὴ τὸ σχῆμα ἀντὶ τοῦ ἀκούσατέ μου.

354. 11. (206. 1.) ἐπαγγείλασθαι] ἀντὶ τοῦ αἰτῆσαι. 17. (39.) λύσις ἰσχυρ . . . . σαν. εἶτα λύει αὐτὴν σχήματι διλημμάτῳ. ἔμελλε κατὰ τὸ ἀληθὲς ταῦτα ποιεῖν ὁ Φίλιππος, ἢ οὔ. εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἔμελλε ποιῆσαι, ἀλλὰ σὺ ἠπάτας, εἰκότως ἐφλυάρεις ταῦτα ἀπατῶν ἡμᾶς, εἰδὼς, ὅτι οὐ γενήσεται. εἰ δὲ διὰ τὸ προαίσθεσθαι (ſic) κεκώλυται, διὰ τί μὴ ἐσιώπας. εἰ μὲν γὰρ ἐγίνωσκες, ὅτι, ἐὰν καὶ ἀκούσωσιν οἱ Θηβαῖοι, οὐ δυνήσονται φυλάξασθαι, ὡς ὄντες ἀσθενεῖς, τί οὖν μὴ διεφθάρησαν. εἰ δὲ ἐγίνωσκες, ὅτι

amputata

ὅτι ἰσχυροί εἰσι, καὶ ἐὰν προακέσωσι φυλάττονται, τὶ ἐφλυάρεις. vlt. (antepen.) ἐσπαθᾶτο] ὑφαίνετο, κατεσκευάζετο, ἢ ἐπεδαψιλεύετο, ἀπὸ τῶ σπαθᾷν καὶ πολλὴν κρόκην ἐμβάλλειν τῇ ἐσθῆτι, ὡς ἔχομεν τὴν χρῆσιν παρ' ἀριςοφάνει ἐν ταῖς νεφέλαις. ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς.

355. 7. (vlt.) σιωπᾷν] **primus huius ſcholii verſus eſt amputatus. Superſunt adhuc haec.** εἴπερ ἐμέλλομεν αὐτὰς σῶσαι καὶ μὴ τὸ (ſic) ἐκσπόνδας ἀφεῖναι καταςρέψασθαι. 15. (207. 3.) ἐπειδὴ ὥσπερ ἐδόκει ἀπεύχεσθαι τὰ ἀγαθὰ τῇ πόλει τῷ μὴ προσδοκᾷν. 20. (7.) ὃ νῦν ὀφείλεις ἀποςῆναι τῶ δοκεῖν κεκοινωνηκέναι ἡμῖν τῆς πρεσβείας, ἀλλὰ τότε ἀφίςασο, καὶ μὴ προσποιήσῃ κοινωνεῖν ἡμῖν, ὅταν ταῦτα γένηται, καὶ ἡμεῖς μέλλομεν (ſic) ςεφανῶσθαι διὰ ταῦτα. 27. (57.) μετὰ ταῦτα] μετὰ τὸ σκῶψαι.

356. 3. τὼ χεῖρε] ἐπὶ ἑνὸς ἑκάςω τῶν φωκέων. 6. (vlt.) ὅσων] ὅσων ἔγραψέ, φησιν, ὁ φιλοκράτης περὶ τῶ φιλίππω. 10. (208. 1.) εἴποι ἄν τις, ὅτι ἐναντιῶται ἑαυτῷ λέγων, ἀλλ' ὧδὲν ἐπηγγέλλετο. λέγομεν, ὅτι αὕτη λύσις ἐςὶ τῶ ἐναντίω, ἵνα ὅταν λέγῃ τὸ ὧδὲν ὑπισχνεῖτο νοήσωμεν, ὡρισμένως. ὅταν δὲ λέγῃ, ὅτι ὑπισχνεῖτο, ἵνα λάβωμεν, ὅτι ἀορίςως. 19. διὰ τὰς ὑποσχέσεις τῶ αἰσχίνω. 22. (6.) τῶτό φησι τεχνικῶς ἐξεῦρεν. παρέδωκε γὰρ τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν εὐφημίαν τῷ κοινῷ ὀνόματι χρησάμενος τῶν ἀμφικτυόνων. penult. (14.) ὁ πρόξενος ςρατηγὸς ἦν ἀθηναίων. διέτριβε δὲ περὶ πύλας ἐπιτηρῶν τὴν φιλίππω πάροδον.

357. 2. (208. 28.) πωμάλα] ὑφ' ἓν ἀναγνωςέον. λέγωσι δὲ, ὅτι συρακοσίων εἶναι τὴν φωνὴν, ἀντὶ τῶ ὧδαμῶς. ἔμαθον δὲ αὐτὴν οἱ ἀθηναῖοι ἀπὸ τῶν φυγάδων.

358. 14. ἰστέον, ὅτι πολλὰ χρώματα λέγει, ἐπειδὴ πολλὰ καὶ τὰ σημεῖα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μερικά. ἐκεῖνο δὲ κυριώτερον καὶ πρὸς τὸ ἔγκλημα τὸ κατὰ Φωκέας τὸ τῆς ἀπάτης. 20. εἰ γὰρ ἠβουλήθη φησὶν ἡ τύχη εὐεργετῆσαι ἡμᾶς διὰ τοῦ ἀνελεῖν τὸν Φίλιππον, ἄχρηστος αὐτῆς γίνεται ἡ δωρεά, ὡς εἰ ἔλεγεν, προδόται καὶ τῆς τύχης γεγενήμεθα.

359. 4. λογιοῦμαι] ἀντὶ τοῦ ἀπαριθμοῦμαι. 6. (210. 30.) ἀριθμοῦσιν οἱ ἀθηναῖοι ἕως τῆς ιβ ὡς ἡμεῖς, ὡς ἔχομεν τὴν χρῆσιν ἐν τῷ κατὰ τιμοκράτους, ἐν οἷς λέγει, ια καὶ ιβ τὸν νόμον εἰσήνεγκεν τὸν τῶν κρονίων· εἶτα λοιπὸν οὐκέτι ὁμοίως ἡμῖν, ἀλλὰ κατὰ προσθήκην ἀριθμοῦσιν; οἷον οὕτως, τρίτη ἐπὶ δέκα, τετάρτη ἐπὶ τὰ πλείονα προτιθέντες (sic) τὰ ἥττονα, ἕως ἁπλῶς τῆς εἰκάδος. εἶτα λοιπὸν ἀπὸ τῆς α καὶ εἰκάδος ἐξ ὑποστροφῆς λέγοντες τὴν α καὶ εἰκάδα ὑστέραν δεκάτην, καὶ τὴν β εἰκάδα, ἐνάτην, καὶ τὴν γ εἰκάδα η, καὶ ὁμοίως οὕτως ἕως τριακάδος, ἐπειδήπερ, ὡς ἔγνωμεν, κατὰ σελήνην ἀριθμοῦσιν οἱ ἀθηναῖοι, καὶ ἀπὸ τῆς α καὶ εἰκάδος τὰ πλεῖστα αὐτῆς φῶτα μειούμενα φαίνεται. τὸ δὲ γ ἐπὶ δέκα καὶ τὰς ἄλλας ἕως εἰκάδος, ἀττικῇ συνηθείᾳ λέγουσιν. ἃς δὲ εἴπαμεν λέγεσθαι ἐξ ὑποστροφῆς, ταύτας καὶ φθινούσας καλοῦσι μετὰ τοῦ προσθεῖναι τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἀπὸ α ἀρξαμένης, οἷον α φθίνοντος. καὶ β ἀκολούθως, ἀεὶ χρήσασθαι τῇ προσθήκῃ, ἐπειδήπερ, ὡς εἴπαμεν, φθίνειν ὥσπερ καὶ φθείρεσθαι δοκεῖ τὰ φῶτα. τὴν δὲ τριακάδα καλοῦσιν ἕνην τε καὶ νέαν.

360. 5. αὐτὸ συμβαίνει] ἀντὶ τοῦ ἀκριβῶς. 11. (211. 15.) ἄρδην] ἀντὶ τοῦ παντελῶς. παρὰ τὸ αἴρειν δθ (sic) καὶ λαμβάνειν ἐν εἱρκτῇ.

361. 19. (212. 5.) διατύπωσις τὸ σχῆμα, ὅταν ὥσπερ διατυποῖ καὶ εἰς ὄψιν ἄγει τὰ πράγματα διὰ τῶν λόγων. διαφέρει δὲ ἡ διατύπωσις τῆς ἐκφράσεως τῷ· τὴν μὲν διατύπωσιν διὰ πάθος τι λέγεσθαι,

τὴν

τὴν δὲ ἔκφρασιν ὥσπερ διήγημά τι εἶναι. 26. (46.) μετὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον κατακρατήσαντες ἰσχυρῶς οἱ λακεδαιμόνιοι τῶν ἀθηναίων προέθεντο ψῆφον περὶ τῶν ἀθηναίων τοῖς ἰδίοις συμμάχοις, ὥστε ἀποκρίνασθαι ἕκαστον, τὶ βούλεται παθεῖν τοὺς ἀθηναίους. εἶτα εὐανθός τις θηβαῖος ἐψηφίσατο, τὴν μὲν πόλιν αὐτῶν κατασκαφῆναι, τὴν δὲ χώραν μηλόβοτον γενέσθαι, ἵνα ἐκεῖ νέμωνται τὰ πρόβατα τῶν βοιωτῶν. οἱ δὲ φωκεῖς ὄντες καὶ αὐτοὶ τότε ὑπὸ τοὺς λακεδαιμονίους ἀντέλεξαν, συμβουλεύοντες μὴ ἑτερόφθαλμον τὴν ἑλλάδα ποιῆσαι, αἰνιττόμενοι δύο ὀφθαλμοὺς εἶναι τῆς ἑλλάδος, τήν τε ἀθηναίων πόλιν καὶ τὴν λακεδαιμονίων. καὶ οὕτω πεισθέντες οἱ λακεδαιμόνιοι οὐ κατέσκαψαν λοιπὸν τὴν πόλιν.

363. 21. (213. 18.) βούλεται λεληθότως δόγματα ἀνύσαι ἐνταῦθα πλατωνικὰ, ὅτι περὶ ὧν δυνάμεθα πρᾶξαι, καὶ ἐν ἡμῖν τοῦτο, οὐ δεῖ ἀφέντας ἡμᾶς τὸ πράττειν, σχολάζειν ταῖς εὐχαῖς. ἐν οἷς δ' οὐ δυνάμεθα, δεῖ εὔχεσθαι, οἷον, εὐτυχεῖν, ὑγιαίνειν. 27. (214. 1.) ἰστέον, ὅτι πληρώσας τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐπὶ τὰς ἀντιθέσεις αὐτοῦ τοῦ αἰσχίνου μετέρχεται. πρῶτον γὰρ ἔδειξε τὰ σημεῖα τὰ αὐτοῦ οἷς κατηγορεῖ, εἶτα καὶ τὰ ἀντιλεγόμενα ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου θέλει λῦσαι. οὐ γὰρ δεῖ μόνον τὰ ἴδια συνιστάναι, ἀλλὰ καὶ ἐκβάλλειν τὰ παρὰ τῶν ἀντιδίκων. χωρεῖ οὖν ἐπὶ τὰς ἀντιθέσεις αὐτοῦ τοῦ αἰσχίνου ὁμοῦ γ' οὔσας, οἷον περὶ λακεδαιμονίων καὶ περὶ φωκέων καὶ ἡγησίππου, καὶ τὰς μὲν λακεδαιμονίων καὶ ἡγησίππου μεταστατικὰς οὔσας, τὴν δὲ φωκέων ἀντεγκληματικήν.

364. 15. (57.) οὐ λέγει τὴν πᾶσαν, ἀλλ' ἃς κατέσκαψαν οἱ θηβαῖοι μὴ βουλομένας αὐτοῖς ὑπακούειν. φημὶ δὴ θεσπιὰς καὶ πλαταιάς. κατέσκαψαν δὲ αὐτὰς ἰσχύσαντες μετὰ τὰ ἐν λεύκτροις.

365. 11. ἀντὶ τοῦ τοὺς λακεδαιμονίους φίλους ποιήσωνται. 19. τὸ ἀντιστατικόν ἐστι κεφάλαιον τῆς ἀντιστά-

ἀντιστάσεως. ἐστὶ δὲ καὶ ἐνθύμημα ἀντιστατικόν. διαφέρει δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀντιστάσει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀδικήματός ἐστι τὸ εὐεργέτημα. ἐν δὲ τῷ ἐνθυμήματι ἄλλο τὸ ἀδίκημα καὶ ἕτερον τὸ εὐεργέτημα.

366. 5. (216. 3.) τοῦτο εἶπε διὰ τὴν ἀντίθεσιν τὴν λέγουσαν, ὅτι ἔχετε τὴν χεῤῥόνησον ἀντὶ Φωκέων. καὶ πρῶτον μὲν ἔλυσε λέγων, ὅτι ἀντὶ Φωκέων ἔχομεν τὴν χεῤῥόνησον. εἴχομεν γὰρ αὐτὴν καὶ ἤδη σωζομένων. εἶτα καὶ ὅτι νῦν οὐδὲ τὴν χεῤῥόνησον ἔχομεν ἀσφαλῶς. κινδυνεύει γὰρ καὶ αὐτὴ ἀπολέσθαι ἀπολομένων Φωκέων. 6. . . . . ἔφη ἐσώζοντο οἱ Φωκεῖς . . εἰς αὐτὴν τὴν χεῤῥόνησον τούτων τῶν Φωκικῶν πόλεων (ſic omnia). 8. (19.) τίς οὖν ἡ ταύτης περιουσία] τί οὖν χρησιμεύει ὑμῖν τὸ σώζεσθαι τὴν χεῤῥόνησον, ὁπότε ἀφῃρέθησαν οἱ φόβοι ἐξ αὐτῆς τῷ Φιλίππῳ τῷ βουλομένῳ αὐτὴν ἀδικῆσαι. 10. (24.) ἀντίθεσις μεταληπτικὴ ἀπὸ προσώπου. διαφέρει δὲ τῆς παραγραφῆς ἐν τῷ δοκεῖν ἑκατέρας ἐκβάλλειν τὰς κρίσεις, καθὸ ἡ μὲν παραγραφὴ παντελῶς ἐκβάλλει τὴν κρίσιν, ὅτι οὐ δεῖ περὶ τῶν αὐτῶν ἀγωνίζεσθαι. ἡ δὲ μεταληπτικὴ οὐ πάντως ἐκβάλλει τὴν κρίσιν, ἀλλὰ μεταλαμβάνει, ὅτι ἄλλως ἔδει αὐτὴν γενέσθαι, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα ἀπὸ προσώπου δημοσθε (ſic) μεταλαμβάνει καὶ λέγει, ὅτι οὐ σὺ μοῦ ὀφείλεις κατηγορεῖν, ἀλλ᾽ οἱ Φωκεῖς οἱ παθόντες. 24. ἀντίπτωσίς ἐστιν ἀντὶ τοῦ περὶ τῶν ἀθήνησιν. pen. (217. 1.) παρῃρημένοι] ἀντὶ τοῦ ἀφῃρημένοι. ἡ δὲ σύνταξις πρὸς τὰ ἄνω· ὅτι διὰ τί Δημοσθένης μου κατηγορεῖ, Φωκέων δὲ οὐδείς.

367. 4. (6.) ἐν τοῖς ἄνω ἔλεγεν, ὅτι πάρεστιν ἐν ταῖς ἀθήναις (ſic) ἐπὶ τῷ συνηγορῆσαι μὲν τῷ δημοσθε (ſic) καὶ καταμαρτυρῆσαι τοῦ αἰσχίνου. 14. (57.) ἵνα σημαίνῃ τὸν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν πόλεμον. 23. (pen) ἰδίας] ἀντὶ τοῦ ἰδιωτικαῖς, ὅτι οὐ δημόσια μόνον χρήματα ἀνάλωσαν τότε, ἀλλὰ καὶ εἰσφορὰς ἐποιήσαντο ἐκ τῶν ἰδίων οὐσιῶν.

368. 16.

368. 16. (218. 1.) ψήφισμα διοφάντε, οἷον τὸ θῦσαι τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῶ διῶξαι Φίλιππον. 18. ψήφισμα καλλισθένες, οἷον τὸ σκευαγωγεῖν . . . . amputata. εἰς τὰς φωκέας. 23. θαυμάσια] ἐπὶ καλᾶ τέθεικε τὴν λέξιν.

369. 11. φανερῶς ἐνταῦθα προκαλεῖται τὸ κεφάλαιον τὸ λεγόμενον χρῶμα, εἰ καὶ διέσπαρται ἐν τῷ λόγῳ. 14. ἐκ παραθέσεως λύει τὴν ἀντίθεσιν πλεῖονα τὸν Φίλιππον λέγων κτησάμενον ἀπὸ τῆς εἰρήνης. 23. ἡ μὲν ἡμετέρα] λέγει δὲ τὴν εἰρήνην.

370. 15. διηγηματικῶς ἐνταῦθα.

371. 7, (219. 47.) εἰς ἑαυτὸν αἰνίττεται τῷ φιλοκράτει. 18. ἐκδεξάμενοι] οἱονεὶ διαδεξάμενοι τὰς περὶ τὸν ἀριστόδημον εἰς τὸ φενακίσαι ὑμᾶς.

372. 1. ἐπὶ πολλῷ] λείπει κακῷ (ſic. voluit τόκῳ). 20. (220. 19.) λύσις τῶ χρώματος τοῦ περὶ (videbatur) τὰς ἐπαγγελίας. 24. (pen.) ἰστέον, ὅτι ἐκλείπει ἡ πιθανὴ ἀπολογία.

373. 17. (221. 6.) ἕως ὧδε ἐπλήρωσε τὸν πρῶτον στοχασμὸν, καὶ ἄρχεται ἐντεῦθεν τοῦ β. δείξας γὰρ ἐν τῷ ά, ὅτι ἀπώλεσε φωκέας, καὶ ἐλθὼν ἕως τοῦ χρώματος, ἐμπεσόντος ἄλλου ζητήματος, ὅτι διὰ δῶρα ταῦτα ἐποίησεν. (hactenus, plura non habet Auguſtanus.) 26. ἡ σύνταξις. ἐστὶ δὲ τὸ νόημα παραγραφικὸν τοῦ β στοχασμοῦ. ἐκ γὰρ τῶν παραλελειμμένων αὐτῷ παραγράφεται ἐξ ὧν ἔδει αὐτὸν ποιῆσαι καὶ οὐκ ἐποίησεν.

374. 8. εἰσαγγελία ἐστὶ τὸ παρέχειν εὐθύνας ὡς ὑπὲρ καταλύσεως τοῦ δήμου. 15. ἀσφαλῶς εἶπεν ἰδίᾳ. ἠδίκηνται γὰρ κοινῇ πάντες οἱ ἀθηναῖοι νῦν παρ' αὐτοῦ, οὐ μέντοι ἰδίᾳ, ἀλλὰ γενικῶς. 27. τρὶς ἀντὶ τοῦ πολλάκις. ἐστὶ γὰρ ἀρτισμὸς, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ τρὶς μάκαρες δαναοί.

375. 7. πρὸς τῷ μὴ σῶσαι φωκέας καὶ θεσπιὰς, ὡς ὑπέσχετο, καὶ ἄλλα ἠδίκησε. προσεξηνδραπόδισε γὰρ τὸν ὀρχομενὸν καὶ τὴν κορώνειαν, ὅπερ πάλιν συνέφερε θηβαίοις, ἐπειδὴ αὗται ἦσαν αὐτῶν ἀφεστηκυῖαι.

κυῖαι. 25. (223. 21.) ἐν ἤθει τοῦτο ἀναγνωστέον. εἰσβάλλει εἰς τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν. βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι εἰ μὴ ἦν τὰ πράγματα καταμαρτυροῦντα αὐτοῦ βασάνους καὶ τὰ τοιαῦτα. (hactenus.)

376. 3. (224. antepen.) ἅπερ εἰλήφει ἀπὸ μακεδονίας ἀπὸ τοῦ Φιλίππου ἀντικατήλλασσεν εἰς ἀττικὰ νομισμάτια, ἵνα ἔχοι ταῦτα ἀναλίσκειν εἰς αὐτὰς τὰς ἀθήνας.

377. 5. (225. 8.) ὁ μὲν] ἀντὶ τοῦ ἐγὼ Δημοσθένης. ibid. ὁ δὲ] εἷς τῶν πρέσβεων. τοὔνομα ἰατροκλῆς, οὐ παρῆν. ibid. τῷ δὲ] τῷ Φρύνωνι λέγει. οὗτος γὰρ ἐποιήσατο κηδεστὴν ἑαυτῷ τὸν Φίλιππον, ἐκδοὺς ἑαυτοῦ υἱὸν τῷ Φιλίππῳ. 11. (20.) ὅτι κἂν ὑμεῖς αὐτὸν ἐάσητε (sic) τῆς τιμωρίας, αὐτὸς οὐκ ἀφίσταται τῆς Φιλίππου φιλίας. 15. καὶ τίς μου] ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις ἐνταῦθα πάλιν.

378. ?. ἀπόκριναι] δύο βήματα ἦν, τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ ἀπολογουμένου, καὶ τοῦ ἑνὸς λέγοντος ἐκαθέζετο ὁ ἕτερος ἕως οὗ εἴπῃ. τὸ δὲ ἀπόκριναι εἰπὼν οὐκ ἀπέδωκεν, ἀλλ' εὐθὺς πρὸς ἄλλο ἐτράπη. λέγομεν, ὅτι πρὸς τὸ ἀνώτερον κῶλον ἀπέδωκεν οἷον τῇ προνοίᾳ αὐτῇ ηχτ Φιλοκρ (est ὑπὲρ τοῦ Φιλοκράτους). 5. διὰ τίμαρχον λέγει, διότι κατηγόρησεν ἀνδρὸς γέροντος ὡς ἡταιρηκότος. 7. αἱρεῖς] ἀντὶ τοῦ νικᾷς· παροξυτόνως ἀναγνωστέον. [Sed tenendum, nouam manum παρ ſuperſcripſiſſe. vetus enim manus ὀξυτόνως ſolummodo ſcripſerat. Pari modo in texto, vetus manus dederat αἵρεις, noua correxit αἱρεῖς] 10. (226. 39.) δοκεῖν] ἀντὶ τοῦ φαίνεσθαι. 14. (47.) ὅτι τὸ αὖθις οὐκ ἐπὶ δύο λέγεται μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλάκις. σημαίνει γὰρ τὸ πάλιν. 15. καλαῖς καὶ μεγάλαις] κατ' εἰρωνίαν. 18. τί διαφέρει ἐξωμοσία καὶ ὑπωμοσία. ἐξωμοσία μὲν γάρ ἐστιν ἡ παντελὴς ἄρνησις μεθ' ὅρκου, ὑπωμοσία δὲ ἡ ἔνορκος ἀναβολή, ὅταν ὀμνύῃ τις,

ὅτι

ὅτι νῦν μὲν οὐ δύναμαι τόδε ποιῆσαι, ὕστερον δὲ αὐτὸ ποιήσω. διωμοσία δὲ ἡ γιγνομένη ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ὅταν ὄμνυσι καὶ ὁ κατήγορος καὶ ὁ φεύγων. αὕτη δὲ καὶ ἀντωμοσία λέγεται. 26. (53.) ὅτι τρεῖς ἐκκλησίαι τοῦ μηνὸς γ΄χ [interpretor γίνονται] ὡρισμέναι. ἡ δὲ σύγκλητος οὐχ ὡρισμένη. pen (56.) οἷον τὸ κατασκάψαι φωκέας. ὅρα δὲ, πῶς ἡμᾶς ἐδίδαξεν ἐνταῦθα, ὅτι καὶ τῆς τρίτης πρεσβείας πεμφθείσης παρὰ τῶν ἀθηναίων ἔτι ἐσώζοντο οἱ φωκεῖς.

379. 9. (pen.) ᾕρει] ἀντὶ τοῦ ἐλάμβανε καὶ ἐχειροῦτο. ἐστὶ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ αἱρῶ ῥήματος περισπωμένου. 12. (227. 3.) τί λέγεις] ἀποστροφὴ πρὸς αὐτὸν ὡς ἀπὸ τῶν ἀθηναίων. 14. (4.) ἔδει δὲ μένειν] τοῦτο ὡς ἀπὸ Δημοσθένους. τὸ δὲ πῶς οὖν κατ' ἐρώτησιν. 22. (11.) ἐκκλησιάζουσιν] δηλονότι σκοπούντων αὐτῶν ἢ περὶ τοῦ νεωρίου ἢ περὶ ἄλλου τινός. παρατήρησαι δὲ ἐκ τούτου, ὅτι, ὡς ἤδη ἔγνωμεν, οὐ μόνον ἐν πυκνὶ ἐκκλησίαζον, ἀλλὰ πολλάκις ἐν πειραιεῖ, καὶ ἐν ἄλλοις τόποις. καὶ λοιπὸν ὅπου συνήγοντο, ἐκκλησία ἐκαλεῖτο, οὐχ ὅτι οἱ τόποι ἐκαλοῦντο ἐκκλησίαι, ἀλλὰ μόνον ὅτε συνήγετο ὁ δῆμος, παρὰ τὸ αὐτὸν ἐκεῖσε ἐκκλησιάσαι ἡ δὲ πνὺξ ἐκαλεῖτο διὰ τὸ ἀεὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκεῖ τὸν δῆμον ἐκκλησιάζειν.

380. 6. ᾕρετο] (ſic eſt in texto) ἀντὶ τοῦ ᾑρέθη καὶ ἐχειροτονήθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. σχῆμα [an χρῶμα, nam non poterat diſcerni, ita locus erat obliteratus] δὲ λύει ἐνταῦθα. ἔμελλε γὰρ λέγειν ὁ αἰσχίνης, ὅτι ῥᾷον ἔσχηκεν, ὕστερον δὲ τοῦτο ἐπρέσβευσα χειροτονηθεὶς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ τρίτῃ πρεσβείᾳ, λύει οὖν τοῦτο ὁ ῥήτωρ λέγων, ὅτι ἦν ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ χειροτονηθεὶς, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. 9. ἰστέον, ὅτι ἐνταῦθα ἐνέπεσεν ἡ πιθανὴ ἀπολογία. ἔμελλε γὰρ λέγειν ὁ αἰσχίνης, ὅτι καίτοι εἰ συνήδειν ἐμαυτῷ τὴν προδοσίαν, οὐκ ἐβάδιζον τότε πρὸς Φίλιππον, ἵνα μὴ γένωμαι κατάδηλος. λύει οὖν ὁ ῥήτωρ λέγων, ὅτι ἡ δωροδοκία οὐκ ἀφῆ-

ἀφῆκεν ἰδεῖν τὸ δέον, ἀλλ' ἔκφρονα κατέστησε τοῦ γινώσκειν, ὅ, τι ποιεῖς. ibid. (33.) ὅπερ ἔλεγεν ἐν τῇ ἀρχῇ, ὅτι οὕτως αὐτὸν ἐμίσουν οἱ Θηβαῖοι, ὅτι (ſic) καὶ χρήματα κατ' αὐτοῦ ἐπεκήρυξαν. 14. ἅπαντα ταῦτα (ſic)] τὸ προφασίζεσθαι ἀῤῥωστεῖν καὶ τὰ ἐφεξῆς. 20. (48.) ἔθος ἦν κατὰ τὰ πάτρια πέμπειν τῷ ἀπόλλωνι ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν πυθίων τοὺς θεωροὺς καὶ τοὺς θεσμοθέτας, ἵνα μεῖζον ᾖ τὸ ἀξίωμα τῆς θυσίας. pen. (228. 1.) καὶ Φιλοτησίας προὔπινεν] ἅπερ φιλεῖ γίγνεσθαι ἐν τοῖς συμποσίοις τὸ δεξιοῦσθαι ἀλλήλους τοῖς ποτηρίοις, πολλάκις καὶ αὐτὰ τὰ ποτήρια χαρίζεσθαι τὸν βασιλέα οἷς προπίνει χρυσᾶ ὄντα. τοῦτο γὰρ ἦν τὸ προπίνειν. ταῦτα πάλιν ὡς ἐγκλήματα καὶ σημεῖα προδοσίας πεποίηται.

381. 7. (9.) τὸ ψήφισμα] ὅπερ τις ἐψηφίσατο τῶν πολιτῶν, ὅτε ἐξωμόσατο αἰσχίνης ἀῤῥωστεῖν. 9. τοὺς μάρτυρας] οἷον τοὺς συμπρεσβευτὰς τοῦ αἰσχίνου τὴν τρίτην πρεσβείαν. 13. τοῖς συμμάχοις] φησὶ τῶν Φωκέων, ἵνα αἰνίξηται εἰς ἀθηναίους. 27. τοῦτο εἶπε προλαβὼν, ὅτι οὐκ ἔπεμψαν ἐν τοῖς πυθίοις, οὔτε τοὺς θεωροὺς, οὔτε τοὺς θεσμοθέτας.

382. 10. ὃς ἐκ πολέμου ποιούμενος εἰρήνην (ſic)] εἰ γὰρ, φησι, καὶ ὁ Φίλιππος ἡμᾶς ἠδίκει, ἀλλ' οὖν γε εἶχέν τινα συγγνώμην καθ' ὃ πολέμιος ἦν. 15. (52.) τάχα τοίνυν] ἀντίθεσις ἐπιλογική· χρησίμως δὲ ταύτην ἔπλασεν ὁ ῥήτωρ, ἵνα δείξῃ Φίλιππον μέγαν διὰ τοῦ λέγειν, ὅτι μέλλομεν αὐτὸν κινῆσαι πρὸς ὀργὴν, ἐὰν τὸν φίλον αὐτοῦ τιμωρηθησόμεθα, (ſic) ἵνα διὰ τούτου κινήσῃ τοὺς δικαστὰς πρὸς τὸ αἱρεῖσθαι μᾶλλον τιμωρήσασθαι τὸν αἰσχίνην. 20. ἀναλώσας] τοῖς περὶ ἀριστόδημον.

383. 4. (229. vlt.) ἀντεῖπεν] ὡς ἐμοῦ ψευδομένου ἐφ' οἷς τε [ſic. forte voluit τότε] εἶπον. 6. (ib.) ἀσυνθετώτατον (ſic)] ἀπὸ τοῦ τὰ συντεθειμένα εὐτάκτως κεῖσθαι. 14. τοὺς περὶ τὸν αἰσχίνην ὁ Φίλιππος.

λιππος. τῷ βασιλεῖ δὲ λέγει τῷ ἀρταξέρξῃ, πρὸς ὃν ἀνῆλθεν ὁ τιμαγόρας καὶ ὁ λέων πρεσβευταί, ὡς ἔγνωμεν.

384. 1. ἀντιπίπτον λύει, ἵνα μήτις εἴπῃ, καὶ διὰ τί μὴ καὶ ἐπὶ τῶν θηβαίων τὸ ὅμοιον ἐποίησε καὶ εἵλετο μᾶλλον τοὺς πρεσβευτὰς αὐτῶν μᾶλλον θεραπεύειν ἤπερ τὴν πᾶσαν πόλιν. 16. φίλων] ὄνομα κύριον. 20. φίλοι καὶ ξένοι] ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτό.

385. 5. ἐρχομενὸς] ὀξυτόνως ὡς θεσπιαί. 12. ταῦτά ἐστιν, ἃ λέγει ὁ αἰσχίνης κακοήθη ἀντίθετα εἶναι ἐν τῷ ἰδίῳ λόγῳ. vlt. τὸ μὴ μετέχειν τοὺς ἕλληνας τοὺς ἄλλους τῆς εἰρήνης. τὸ δὲ πολλὰ ἔτι τὸ μέχρι τῶν ἐκγόνων εἶναι τὴν εἰρήνην.

386. 7. τριάκοντα μνᾶς] τὸ ἥμισυ οὗ ἐχαρίσατο τῷ φιλοκράτει. 19. ἀντίθεσις μεταστατική.

387. 11. ἡδυλείῳ] ὄρος φωκίδος. 12. κακῶν ἰλιὰς] ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν τὰ δεινότατα πασχόντων ἀπὸ τῶν ἐν ἰλίῳ συμφορῶν· φησὶ δὲ ὁ γενέθλιος, ὅτι ἐνήλλακται ἡ πτῶσις. ἔδει γὰρ εἰπεῖν ἰλιάδος κακά. vlt. ἀπήρκεσαν] ἀντὶ τοῦ ἀπέπλευσαν, ἀπὸ τοῦ ἀπᾶραι.

388. 4. τὰ θαυμάσια] κατ' εἰρωνίαν.

389. 12. ἐκκλησίᾳ] ἐκ τῶν γ̄ ἐκκλησιῶν λέγει τῶν ὡρισμένων, ὡς ἤδη ἐκείνων προαναλωθεισῶν τῶν γ̄.

390. 1. πέλλη] ἰστέον, ὅτι πέλλη ἐκλήθη διὰ τὸ ὑπὸ βοὸς εὑρῆσθαι τὴν προσηγορίαν πέλλης τὸ χρῶμα, ὅ ἐστι τεφρῶδες κατὰ τὴν μακεδόνων φωνὴν, ἢ παρὰ τοὺς πέλλας τοὺς λίθους κατὰ μακεδόνων φωνήν. 5. θρυλοῦντος (ſic)] ἠρέμα αὐτοῖς λέγοντος.

393. 17. εὕρηται τὸ διακωδων. . . . . amputata . . . . . . λακας διὰ κώδωνος εἰ καθεύδουσιν. 22. εὐήθως] οὐ λέγει μωρῶς, ἀλλ' ἀκακούργως.

394. 2. τὸ διεκρούσατο ἀντὶ τοῦ ὑπερέθετο. 24. (237. 26.) ἀφῆκα λέγει amputata . . . . δωρεὰν ἅπερ ἐχαρίσατο τοῖς αἰχμαλώτοις. 395. 5.

395. 5. (40.) ἀντιπίπτον λύει, ἵνα μή τις εἴπῃ· ἀλλ' ἠδύνου (sic) καὶ ἐν τῇ β̄ πρεσβείᾳ ἐξομόσασθαι, ὥστε μὴ ἀπελθεῖν μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀλλὰ ἰδίᾳ. ἐπάγει οὖν, ἀλλ' οὐκ ἦν μοι ἀσφαλὲς τὸ ἰδίᾳ ἀπελθεῖν καὶ πλανᾶσθαι ἐκεῖσε μὴ ἔχοντι τὸ ἀσφαλὲς τὸ ἀπὸ τῶν πρέσβεων. 7. (vlt.) τί ἐστιν ἐξώλης καὶ προώλης. ἐξώλης ἐστὶν ὁ ἀπολούμενος ἐκ τῆς πατρίδος, προώλης ὁ πρὸ τῆς εἱμαρμένης τελευτῶν. 24. παράλληλα] ἀντὶ τοῦ παρατιθέμενα καὶ συγκρινόμενα.

396. 22. ὡς σχετλιάζων λέγει διὰ τὸ τοὺς πρέσβεις ἐξομόσασθαι μὴ εἰδέναι. 26. ἀνακεφαλαίωσις μερική.

397. 21. (239. 39.) ὅτι οὐκ ἔστι συγκατασκευαζόμενον . . . στοχασμοῦ ἀλλὰ ἐμπίπτει. ampitata . . . . ἐστι συγκατασκευαζόμενον διὰ τὸ ὥσπερ β̄ ἐγκλήματα εἶναι τὰ περὶ Θρᾴκην καὶ τὰ κατὰ Φωκέας. ἡμεῖς δὲ λέγομεν, ὅτι οὐκ ἀπὸ ἑνὸς ῥήματος δεῖ χαρακτηρίζειν πᾶσαν τὴν στάσιν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πλειόνων. εἰ γὰρ ἦν συγκατασκευαζόμενον, διὰ τί μὴ ἔταξε τὰ κατὰ Θρᾴκην μήτε ἐν τῇ διηγήσει, μήτε ἐν τοῖς ἀγῶσι. λέγομεν, ὅτι εἰς σημεῖον μόνον τῆς προδοσίας λέγει τὰ κατὰ Θρᾴκην, ὥσπερ καὶ ἄλλων σημείων ἐμνήσθη.

398. 15. ἀντίθεσις ἀναληπτική, ἥντινα λύει ὁ ῥήτωρ μεταληπτικῶς· τοῦ γὰρ Αἰσχίνου λέγοντος, ὅτι ἐξῆν μοι συμβουλεύειν ἅπερ ἐνόμιζον εἶναι συμφέροντα, λύει ὁ ῥήτωρ, ἀλλ' ἐξῆν σοι φησὶ λέγειν ἐν ἄλλοις, ἀλλ' οὐκ ἐν οἷς ἔβλαπτες τὴν πόλιν δῶρα δεξάμενος.

399. 25. ἀντίθεσις ἀπὸ τοῦ συμφέροντος.

401. 12. διηγηματικὸν χωρίον. 17. ἐπαγγέλλεται] ἀντὶ τοῦ αἰτεῖ. 26. ξένος ὁ φίλος ὢν τινος ἀπ' ἄλλης πόλεως, ὁ φίλος δὲ ἀπὸ αὐτῆς τῆς πόλεως. (sic)

402. pen. κάλει] βέλτιον παροξύνειν, ἵνα ᾖ προστακτικόν. vlt. (243. 43.) ῥυτῆρα οἷον μάστιγα.

κυρίως

κυρίως δὲ λέγεται ῥυτὴρ ὁ χαλινὸς ἀπὸ τȣ̃ ῥύεσθαι καὶ ἕλκεσθαι εἰς τὰ πάντα παρὰ τῶν ἡνιόχων. ἀνέρυσαν μὲν πρῶτα.

403. 1. ἰςέον, ὅτι ἐν τȣ́τῳ τῷ χωρίῳ ἀνέςησαν οἱ δικαςαὶ, καὶ εἴασαν τὸν ῥήτορα λέγοντα τοῦ εὐβούλȣ συμπράττοντος τῷ αἰσχίνῃ, μισȣ̃ντος δὲ τὸν ῥήτορα εἰπόντος αὐτοῖς· τοιȣ́των αἰσχρῶν ἀνέχεσθε λέγοντος τȣ̃ ῥήτορος. 4. τὸ συνέδριον τῶν ἀρκάδων μυρίων ὑπῆρχεν ἀνδρῶν. 22. ἐν χορηγίοις ἀλλοτρίοις] πρὸς ἑαυτὸν ἀντιδιαςέλλει τȣ̃το, ὅτι αὐτὸς μὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἐχορήγησεν, αἰσχίνης δὲ ἐν ἀλλοτρίοις ἐν τῷ μισθοῦσθαι τραγῳδῶν.

404. 11. (244. 56.) ἕως ὧδε ἐπλήρωσε τὸ περὶ κατηγορίας τȣ̃ Φιλίππȣ. ἐντεῦθεν δὲ καὶ βούλεται ὑπὲρ ἑαυτȣ̃ ἀπολογήσασθαι εἰς ἃ αὐτȣ̃ κατηγόρησεν αἰσχίνης. καλῶς δὲ ἐποίησεν, ὅτι ἐν τοῖς ἐπιλόγοις ἔταξε ταῦτα, καὶ ȣ̓κ ἐν τοῖς ἀγῶσιν. ἢ γὰρ ἂν ἐδόκει ἑαυτȣ̃ κατηγορεῖν.

406. 2. Scholii primus verſus eſt amputatus. Superſunt adhuc haec. τὸ δȣ̃ναι εὐθύνας. ἀρχὴ γὰρ ἦν καὶ αὕτη ἡ τῶν λογιςῶν. pen. ὅτι ἐμοῦ βουλομένου δȣ̃ναι εὐθύνας ἐκεῖνος οὐ συνεχώρει.

407. 19. καθ᾽ ὑπόθεσιν τὸ σχῆμα.

411. 4. ἐκλελῦσθαι] οἷον ὑπὸ τροφῆς (ſic) χαῦνοι γεγενημένοι. κατὰ κοινȣ̃ γὰρ τὸ δέδοικα. τὸ δὲ παντάπασιν γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐκλελῦσθαι ἐπεξηγεῖται, τί ἐςιν ἀναπεπτωκότες. 13. ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς Φίλιππον. 26. ἐκλήθησαν ἀλιτήριοι ἐξ ἀρχῆς οἱ κλέπται καὶ ἄδικοι ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας ἀπὸ λιμοῦ γεγενῆσθαι παρὰ τοῖς ἀθηναίοις καὶ ἁρπάζειν τινὰς τὰ ἄλευρα. (ſic)

412. 17. ὡς τινος ἕλληνος ἐρωτῶντος, ἄλλου δὲ ἀποκρινομένου.

413. 12. ȣ̓κέτι ἀπὸ τȣ̃ ἄλλȣ προσώπȣ τ' πλάσε (ſic) ἀλλ᾽ ὡς ἀπὸ τȣ̃ ῥήτορος.

 414. pen.

414. pen. ἐκβολὴ συνηγόρων. amputata

415. 4. ἀλάβαςρα λέγεται. . . . . θήκη δὲ τὸ γλωσσόκομον αὐτὲς τοὺς βίκους τέτων ὃν αὐτὸν λέγει γενέσθαι γραφέα. ibid. ὅτι τὸ σὲ μὲν ȣ πρὸς τὸν ἀφόβητον ἀπήντησεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν φιλοχάρην, ὑπογραμματέας δὲ τὸν ἀφόβητον καὶ αἰσχίνην. 23. εἰ μὴ, φησιν, ἀδικεῖ ἡμᾶς, κἀγὼ, φησὶ, σώζειν αὐτὸν λέγω.

416. 25. ἰςέον, ὅτι τῷ μὲν κατηγόρῳ ἔξεςι κατηγορεῖν ὃ βȣ́λεται, τῷ δὲ ἀπολογȣμένῳ μόνον τῶν κατηγορηθέντων ποιεῖσθαι τὴν λύσιν.

417. 25. παρῴδησε τὸ ἰαμβιον (ſic) ἐκ τοῦ ὁμοίου. εἰ γὰρ ὁ φαύλοις συνὼν φαῦλος, ȣ̓κοῦν καὶ ὁ δωροδόκοις συνὼν δωροδόκος.

419. 12. ἐῤῥῶσθαι] ἀντὶ τοῦ οἰμώζειν. τῶν διαφορȣμένων γὰρ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ καλȣ̃ λέγεται. 18. (253. 20.) τελȣ̃σα] τινὲς ἐνόμισαν μίαν λέξιν εἶναι [ſcil. ἔπι et τελοῦσα] οὐκ ἐςὶ δὲ, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ amputata

. . . . τὸ ταύτης, καὶ τὸ τελοῦσα καθ' ἑαυτὸ, ἵνα ᾖ ἐπὶ ταύτης τελȣ̃σα. ἤδη δὲ ἔγνωμεν, ὅτι ἐπῳδὸς ἦν ἡ μήτηρ αὐτȣ̃ κατὰ τὸν τȣ̃ Δημοσθένȣς λόγον, καὶ καθαίρȣσα τοὺς μέλλοντας μυεῖσθαι. 22. (56.) ȣ̃τως ἐκαλεῖτο ἥρως ἰατρός τις παρὰ τοῖς ἀθηναίοις. ἐκλήθη δὲ ἥρως διὰ τὸ μέγεθος τȣ̃ σώματος. τὸ δὲ κύριον ὄνομα αὐτȣ̃ ἀριςόμαχος. 26. (vlt.) ἡ θόλος τόπος ἐςὶν, ἔνθα ἐσιτοδοτȣ̃ντο ἀπὸ τȣ̃ δημοσίȣ γραμματεῖς οἱ χειροτονηθέντες ἀπὸ τῆς πόλεως. ἐκλήθη δὲ θόλος διὰ τὸ θολοειδὲς καὶ ςρογγύλον εἶναι τὸ σχῆμα. vlt. ἐνέμεινε τῇ τροπῇ τȣ̃ πλοίου.

420. 22. (254. 16.) ἴομεν εἰς σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσȣ ἱμερτῆς χαλεπὸν αἶσχος ἀπωσάμενοι. ἀμφισβητȣ́ντων δὲ μεγαρέων καὶ ἀθηναίων περὶ σαλαμῖνος, ὁ σόλων ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν τὴν ἀπόδειξεν ἐποιήσατο ςίχον παρενθεὶς πεπλασμένον, αἴας δ' ἐκ σαλαμῖνος

λαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας. καὶ προσέθηκε τόνδε τὸν ςίχον. ςῆσε δ' ἄγων ἵν' ἀθηναίων ἵςαντο φάλαγγες. τοῦτον πλάσας τὸν ςίχον ἐνίκησεν ἐν τῇ δίκῃ τὺς μεγαρέας. ἔδειξε γὰρ, ὅτι ἀθηναίων ἦν ἡ σαλαμὶς ἐκ παλαιοῦ.

421. 25. Diſtichum primum et tertium pro ſcholio erant in ſumma ora ſcripta. reliqua plane aberant, et in texto, et in margine.

423. 17. *τὸν τίμαρχον λέγει.*

424. 11. *ὑποκορίζεσθαί ἐςι κυρίως τὸ τοῖς παισὶν* amputata

. . . . . . *λέγειν τινά ὀνόματα, οἷον ὡς διόνυσός ἐςιν ὡς βασιλεὺς, καὶ τὰ τοιαῦτα. καταχρηςικῶς δὲ τὸ εὐφήμοις ὀνόμασιν κλέπτειν τὴν ἀτοπίαν.*

amputata ſunt haec, vt colligi poteſt ex infimis literarum, quae reliquae ſunt partibus. *πρὸς ψυχαγωγίαν καὶ ἀπάτην* 19. *κοινὸν γὰρ ἀξίωμα ἡ ἐλευθερία τῶν ἑλλήνων.*

430. 26. *ἔτοι δὲ γε*] *ὡς παρ' αἰσχίνε τῦτο λαμβάνει.*

431. 25. (260. 10.) *ἐφ' οἷς φαρμάκοις καὶ ἄλλη ἱέρεια τέθνηκε. λέγει δὲ τὴν νίνον λεγομένην. κατηγόρησε ταύτης μενεκλῆς ὡς φίλτρα ποιέσης τοῖς νέοις.*

433. 19. *κηδεςὰς ἐνταῦθα καλεῖ τὺς ἀδελφὺς τῆς γυναικὸς αὐτῦ.* 22. *τὸ ἀναίσχυντον αὐτῦ βυλόμενος δεῖξαι τῦτο εἶπεν. οἷον γὰρ ἐν ταῖς ἑορταῖς τότε βυλόμενοι σκώπτειν τινὰς, ἐφόρουν προσωπεῖα, ἵνα μὴ αἰσχύνωνται· † ἰςέον, ὅτι οἱ νεώτεροι λέγυσιν αὐτὸ προσωπεῖον, ἐν δὲ τοῖς ἀρχαιοτέροις βιβλίοις εὑρίσκεται τὸ πρόσωπον.* 24. *ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἐναντίων. φησὶν ὖν, ὅτι ἐναντία ταῦτα ἐγίνετο. πορνείας κατηγορεῖ ὁ αἰσχίνης πᾶσαν αὐτὸς τὴν ἑςίαν ἔχων πόρνων. τὸ ἐῤῥύησαν. περὶ ποταμῶν λέγων ἐνέμεινε τῇ τροπῇ.*

434. 14. *κατὰ κοινοῦ τὸ φοβεῖ με. εἰς εὔβουλον δὲ ἀποτείνεται, ὡς ἐπάγει.* 24. *ἀντὶ τῦ εἰς δέος καταςήσας ὡς ἀπὸ θέματος τῦ δεδείξω* (ſic).

 435. vlt.

435. vlt. σύστημα ἦν τὸ τῶν τ̄ οἱ τὰ κοινὰ διοικοῦντες, ὥσπερ ἐν ἀρκάσιν οἱ μύριοι.

436. 8. εἰς τὸν εὔβουλον πάλιν αἰνίττεται. μὴ πρὸς χάριν, φησὶ, τοῦ εὐβούλου σωζέσθω ὁ αἰσχίνης, μηδ' ἀπολλύσθω. 14. ὁ καλλίστρατος τῶν πάνυ δεινῶν ἦν ῥητόρων, ὃς καὶ ἐφυγαδεύθη διὰ τὴν δεινότητα, οὗ καὶ ἀκούσας ὁ ῥήτωρ ἐπεθύμησε καὶ μετελθεῖν τὴν τέχνην. ibid. πολλάκις καὶ περὶ ἀριστοφῶντος εἴπομεν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὰς τὸ (ſic) γραφὰς διαφυγών. 24. Ἰστέον, ὅτι ἡ μὲν πυθία ἔφησεν ἀμφιβόλως, ὡς δεῖ φυλάττεσθαι τοὺς ἡγεμόνας, ὅπερ δυνατὸν ἁρμόσαι καὶ κατὰ τῶν δημαγωγῶν καὶ κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ κατὰ τῶν ῥητόρων.

437. 21. προεστηκότα] τινὲς λέγουσι περὶ τοῦ αἰσχίνου. βέλτιον δὲ λαβεῖν αὐτὸ περὶ εὐβούλου.

438. 4. οὐ μὴν] ἀνακεφαλαίωσιν ποιεῖται τῶν προειρημένων ἐν τῇ καταστάσει πάντων. 13. συσκευάζεσθαι] ἀντὶ τοῦ ἐπιβουλεύεσθαι. 16. οἱ δύο ἔγραψαν, ἀλλ' ἑκάτερος αὐτῶν προτρεπόμενος τοὺς ἀθηναίους πρὸς ἀρετὴν καὶ ἐλευθερίαν. ὁ μὲν γὰρ μιλτιάδης, ὅτε ἐπῆλθον οἱ πέρσαι, ἔγραψεν, ὥστε εὐθὺς ἀπαντῆσαι τοῖς πολεμίοις· Θεμιστοκλῆς δὲ καταλιπεῖν ἐρήμην τὴν πόλιν, καὶ εἰς τὰς τριήρεις μεταβιβασθῆναι, ὅτε τὰ ἐν σαλαμῖνι καὶ ἐπ' ἀρτεμισίῳ. 18. (264. 48.) ἄγραυλος καὶ ἕρση καὶ πάνδροσος θυγατέρες κέκροπος, φησὶν ὁ φιλόχορος. λέγουσι δὲ, ὅτι πολέμου συμβάντος παρ' ἀθηναίοις, ὅτε ὁ εὔμολπος ἐστράτευσε κατὰ ἐρεχθέως, καὶ μηκυνομένου τούτου ἔχρησεν ὁ ἀπόλλων ἀπαλλαγήσεσθαι, ἐάν τις ἀνέλῃ ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως. ἡ τοίνυν ἄγραυλος ἑκοῦσα αὑτὴν ἐξέδωκεν εἰς θάνατον. ἔῤῥιψε γὰρ ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ τείχους. εἶτα ἀπαλλαγέντος τοῦ πολέμου, ἱερὸν ὑπὲρ τούτου ἐστήσαντο αὐτῇ περὶ τὰ προπύλαια τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖσε ὤμνυον οἱ ἔφηβοι μέλλοντες ἐξιέναι εἰς πόλεμον.

439. 3.

439. 3. ὗτος ἀτρεςίδας προδότης ἦν ἀρκάσιν.

440. 16. ἐντεῦθεν ἡ τῦ ἐλέȣ ἐκβολή.

442. 14. θοιμάτιον] τὸν τρίβωνα φησί.

443. 17. καλῶς πρoσέθηκε τὸ σὺν, ἀντὶ τῦ σὺν αὐτοῖς ποιῆσαι.

446. 5. τὰ πάτρια ἔθη λέγει, οἷς ἐκέχρηντο οἱ πατέρες. 7. ἀμφικτυόνας τȣ̀ς φωκέας λέγει. 12. ἡ πόλις τῶν ἀθηναίων. εἰ γὰρ καὶ οἱ φωκεῖς εἶχον ταύτην, ἀλλ' ȣ̓̃ν γε κατὰ τιμὴν παρεχώρȣν τοῖς ἀθηναίοις ὡς μείζοσιν. 13. αἰνίγματα γάρ ἐςι τὰ διὰ τῶν ἐναντίων δηλȣ́μενα.

447. 17. πάλιν ἡ ἀντίθεσις αὕτη μεταςατικὴ ἐπὶ τȣ̀ς ςρατηγȣ́ς.

449. 18. ἀντὶ τῦ τὸν θυέςην τὸ δρᾶμα.

Ad orationem in Timocratem.

700. 1. ἡ ὑπόθεσις τῦ λόγȣ αὕτη. μαύσωλος, τῆς καρίας σατράπης, ὑπήκοος ὢν τῦ βασιλέως τῶν περσῶν βȣλόμενος αὐτὸν πρὸς πλείονα εὔνοιαν ἑλκύσαι, ἐπεχείρησε καταδȣλώσασθαι αὐτῷ τὰς γ̅ ταύτας νήσȣς, χίον καὶ ῥόδον καὶ κῶν. εἶτα μαθόντες οἱ ἀθηναῖοι ἔπεμψαν πρέσβεις ἐγκαλȣ̃ντες αὐτῷ. ἦσαν δὲ οἱ πεμφθέντες ἀνδροτίων, γλαυκέτης, μελάνωπος. ȣ̓̃τοι περιτυχόντες ἐν τῷ πλῷ ναυκρατικῷ πλοίῳ ἥρπασαν τὰ χρήματα. ibid. μὲν] ἐπειδὴ τὰ προοίμια χαίρȣσιν ἀεὶ τοῖς συνδέσμοις, τὸ ἐναντίον δὲ οἱ ἐπίλογοι, διὰ τȣ̃το προσέθηκε τὸν μὲν ἕνεκα μόνης προοιμιακῆς ἐννοίας. περιττῦ δὲ ὄντος τούτου, ἄλλον τάξαι σύνδεσμον περιττὸν ἦν. 3. (441. 18.) οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ φεύγοντες αἰτιῶνται τὸν κατήγορον ὡς αἴτιον ὄντα τῦ ἀγῶνος. τῦ μὲν ἀγῶνος τῦ παρόντος ȣ̓κ ἔςιν αἴτιος ὁ κατήγορος, ἀλλ' ὁ φεύγων. 4. (32) χρημάτων γὰρ] ἡ κατασκευὴ τῦ προοιμίȣ. ἐξ αὐτῦ δὲ νοεῖται καὶ τὸ συμπέρασμα ἐν τῇ ἐπαγωγῇ. 9. (39.) τὸ τάχα ἀντὶ τῦ ταχέως. 14. τὸ σχῆμα

ἐξ ἀναιρέσεως καὶ καταθέσεως. 21. ῥᾷον ἀντὶ τοῦ ἀσφαλές.

701. 1. (52.) Φησὶ γὰρ, ὅτι, ἐὰν ἡττηθῶ ὡς συκοφάντης, παρέχω τὰς χιλίας. ὁ δὲ τιμοκράτης εἰ καὶ ἐζημιώθη, ἐ πάνυ τι ἐφρόντιζεν, εὐπορῶν δῦναι ἐξ ὧν ἔλαβε παρὰ τῶν περὶ τὸν ἀνδροτίωνα ὑπὲρ ὧν λέγει. ὁ δὲ διόδωρος, ἐὰν ἡττηθῇ, ἐκ ἔχει τὴν πόλιν παρέχεσαν ὑπὲρ αὐτῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ αὐτὸς ποιεῖται τὸν λόγον. 2. (55.) τὸ εἰώθασι μὲν ἓν β προοίμιον. τὸ δὲ εἴπερ τῦτο τινὶ, τῦτο εἰς τὸν ἰσοκράτην αἰνίττεται, ἐπειδὴ κἀκεῖνος ὕτως ἐλογίσατο ἐν τῷ προοιμίῳ τῷ περὶ τῆς εἰρήνης, εἶτα ἐπειδὴ διδάσκαλος ἦν αὐτῦ, προσέθηκεν, ὅτι προσηκόντως εἴρηται ἐκείνῳ. 9. (57.) κατασκευὴ τῦ προοιμίε. κατασκευάζει γὰρ, πῶς σπεδῆς ἄξιά ἐςι τὰ παρ᾽ αὐτοῦ νῦν λεγόμενα, καὶ δεῖ προσέχειν αὐτῷ τὲς δικαςάς. 11. (pen.) αἰτιώτερον καλῶς τὸ συγκριτικόν. εἰσὶ γὰρ καὶ ἄλλαι β αἰτίαι τῦ τὴν δημοκρατίαν καὶ ἐλευθερίαν φυλάττεσθαι, οἷον τὸ καλῶς βελεύεσθαι, τὸ προκινδυνεύειν τῆς πατρίδος, πλέον δὲ τέτων οἱ νόμοι σωζόμενοι. 18. (vlt.) ὡς ἐν συντόμῳ. 23. (442. 38.) παραδιήγησις. παραδιηγεῖται γὰρ, διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθεν ἐπὶ τῦτον τὸν ἀγῶνα.

702. 12. (pen.) ἡ γὰρ πόλις ἐλάμβανε τὸ διπλῦν, ἡ δὲ ἀθηνᾶ τὸ δέκατον, οἱ δὲ ἐπώνυμοι τὸ πεντηκοςόν. ἐπώνυμοι δὲ ἐκαλῦντό τινες ἀνδριάντες ἡρώων, ἐξ ὧν ἐκαλῦντο καὶ αἱ δέκα φυλαὶ ἐπ᾽ ὀνόματι τέτων εἰς ἰδίας τινὰς θυσίας. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν ἡρώων ταῦτα, ἀθηναίων ὄντων ἐκτὸς αἴαντος τῦ σαλαμινίε. πανδίων. ἐρεχθεύς. κέκροψ. αἰγεύς. οἰνεύς. λέων. αἴας. ἀκάμας. ἀντίοχος. ἱπποθόων. 21. (443. 3.) ἐνταῦθά ἐςιν ἡ προδιήγησις. οἰκονομεῖ γὰρ τὴν μέλλεσαν διήγησιν γίνεσθαι αὐτῦ τῦ πράγματος. 25. (17.) ἐν τοῖς μεγάλοις καὶ ἐσπεδασμένοις πράγμασιν συνήρχοντο ἐκ β δικαςηρίων πληρῦντες ἀριθμὸν χιλίων καὶ ἑνός. διὰ τῦτο δὲ ὁ εἷς προσετίθετο ἀεὶ τοῖς δικαςαῖς, ἵνα μὴ ἴσων γινομένων

μένων τῶν ψήφων ἐξ ἴσης ἀπέλθωσιν οἱ δικαζόμενοι, ἀλλ' ἐκείνης δόξῃ, νικᾷν ᾧ ἂν ὁ εἷς προσετέθη.

703. 7. (30 et 52.) ἐνταῦθα εἰσβάλλει εἰς αὐτὴν τὴν διήγησιν. † ζητοῦσί τινες, πῶς ἐνταῦθα πραγματικῆς οὔσης τῆς στάσεως ἐστι διήγησις. ἀεὶ γὰρ ἡ πραγματικὴ περὶ μελλόντων ἔχει τὴν σκέψιν, ἡ δὲ διήγησις γεγονότων ἐστὶν ἀφήγησις. λέγομεν, ὅτι ἐν τῇ συμβουλῇ πραγματικῆς οὔσης τῆς στάσεως εἰκότως ἐκλείπει ἡ διήγησις. οἶδε γὰρ ὁ ἀκροατὴς περὶ τίνος συνῆλθεν. ἐν δὲ τῷ δικανικῷ λόγῳ ἀγνοοῦσιν οἱ δικασταὶ τὸ πρᾶγμα. οὐκοῦν οὐδὲν ἄτοπον καὶ ἐνταῦθα δικανικοῦ ὄντος τοῦ λόγου τάξαι διήγησιν. 15. (40.) ναυκρατιτικὰ (ſic)] ἀπό τινος ναυκράτεως τῆς κατ' αἴγυπτον, ἥτις καὶ νῦν οὕτω καλεῖται. 20. (pen.) ἔλαβεν] ἀντὶ τοῦ ἐσύλησεν. διαφέρει ἡ τριήρης τοῦ πλοίου τῷ τὴν μὲν εἶναι πολεμίαν, τὸ δὲ φορτηγὸν καὶ ἐμπορικόν. 33. (vlt..) ἀπεχειροτονήσαθ' (ſic) ὑμεῖς] ἀντὶ τοῦ κατεψηφίσασθε.

705. 13. (444. 10.) πληρώσας τὴν διήγησιν εἰσβάλλει ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸ νόμιμον κεφάλαιον, καὶ τοῦτο πρῶτον ἐπὶ τὸ παράνομον, ἑξῆς δὲ αὐτοῦ τάττει τὸ ἐναντίον τοῖς νόμοις. 19. (24) τὰ περιστατικὰ θέλει vsque ad τοιῶσδε ταῦτα ποιεῖν (445. 1.) locum hunc exſcribere nolui, quia macula et vetuſtate et contritu manuum et raſura obliteratus erat, vt pauca poſſent agnoſci, hactenus tamen, vt ſatis appareret hoc idem ſcholium eſſe.

706. 7. (445. 4.) ἐπιχειροτονία ἐστὶν ἡ διάσκεψις, ὅ, τι δεῖ ποιεῖν περὶ τῶν νόμων ἐν τῇ πρώτῃ πρυτανείᾳ, ὅ ἐστιν ἐν τῷ α' μηνί. 8. (8.) κατὰ μῆνα γ' ἐκκλησίας ἐποιοῦντο βουλευόμενοι περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει πραγμάτων. πλὴν εἰ μὴ καὶ ἀνάγκη τις κατέλαβε πολέμου, ὥστε καὶ περὶ ἐκείνου ἄλλην ἐκκλησίαν ποιῆσαι πλέον τῶν ὡρισμένων. καὶ ἐγένετο ἡ πρώτη ἑνδεκάτη τοῦ μηνὸς, ἡ δὲ β' περὶ τὴν εἰκάδα, ἡ δὲ γ' περὶ τὴν λ'. 10. (21.) βουλευτικῶν] περὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων, ὅτι δεῖ

δεῖ λαμβάνειν αὐτὴν στέφανον, ἐὰν ποιήσηται τὰς τριήρεις. ibid. β̄ περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων. ibid. (25.) ἄρχοντες θ̄ ἐλέγοντο οἱ ἓξ θεσμοθέται, οἵτινες εἰσῆγον τὰς τῶν παρανόμων γραφάς. εἶτα εἷς βασιλεύς, περὶ οὗ ἔγνωμεν ἐν τῷ κατ' ἀνδροτίωνος τί ἦν αὐτῷ ἔργον. εἶτα ὁ πολέμαρχος, ὅστις ἐπεμελεῖτο τοῦ τρέφεσθαι ἐκ τοῦ δημοσίου τοὺς παῖδας τῶν ἀποθανόντων γενναίως ἐν τῷ πολέμῳ. εἶτα ὁ ἄρχων ὁ ἐνιαύσιος, ὅστις ἐπεμελεῖτο τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ ἄλλων τινῶν. 17. τοὺς πρυτάνεις] τοὺς ν̄ οὓς εἴπαμεν ἀεὶ προβαλλομένους ὑπὲρ τῆς ἰδίας φυλῆς ὡς πρυτανεύοντας τὸ μέρος αὐτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. 19. (37.) ἀποχειροτονηθέντων] ἀντὶ τοῦ ἀποδοκιμασθέντων. 20. (38.) προέδρους] τοὺς ῑ τοὺς πρωτεύοντας τῶν φ̄. τὸ δὲ οἳ ἂν τυγχάνωσι (ſic) εἶπε διὰ τὸ ἄδηλον τοῦ κλήρου ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅ ἐστιν ἐν τῇ γ̄. 21. (44.) χρηματίζειν] ὅ ἐστιν ὑποβάλλειν. ἔγνωμεν γάρ, ὅτι οἱ μὲν πρυτάνεις συνῆγον τὴν ἐκκλησίαν, οἱ δὲ πρόεδροι ὑπέβαλλον, περὶ τίνος συνῆλθον. 22. (48.) μετὰ τὰ ἱερὰ] ἀντὶ τοῦ τὰς θυσίας. 25. (50.) ὀμωμοκότων τὸν ἡλιαστικὸν ὅρκον] ἀντὶ τοῦ τῶν ἤδη ὀμοσάντων τὸν ὅρκον τὸν ἡλιαστικόν ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν ἵνα ὦσιν ἀπὸ δικαστῶν ἤδη γενομένων. ἰστέον δέ, ὡς ὅτι ἡλιαία λέγεται αὐτὸς ὁ τόπος τοῦ μεγάλου δικαστηρίου καὶ τὸ ἄθροισμα αὐτὸ τῶν ἐκεῖσε δικαζόντων. ἡλιαία δὲ ἐκλήθη ὁ τόπος παρὰ τὸ ἐκεῖσε ἁλίζεσθαι καὶ συναθροίζεσθαι τὸ πλῆθος τῶν δικαστῶν. τὸ γὰρ ᾱ εἰς η̄ μεταβέβληται, ὡς καὶ πολλαχοῦ. τινὲς λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὕπαιθρον εἶναι τὸν τόπον καὶ τὸν ἥλιον ἐκεῖ ἔνδον προσβάλλειν. 27. (446. 3.) κατὰ τὰ προγεγραμμένα] κατὰ τοὺς νόμους ἤδη τοὺς κειμένους. τὸ δὲ χιλίας δραχμὰς ἄξιον ζητῆσαι διὰ τί οὕτως ἀνώμαλον ἔταξαν οἱ νόμοι τὴν ζημίαν κατά τε τῶν πρυτανέων καὶ τῶν προέδρων. λέγομεν, ὅτι βαρύτερον ὅλως τὸ μὴ συνάξαι τὸν δῆμον εἰς ἐκκλησίαν τοῦ μὴ ὑποβάλλειν. διὸ ἐπὶ τῶν πρυτανέων τῶν μὴ συναγόντων τὸ πλέον ἔταξαν.

707. 13.

707. 13. (14) εἰς λεύκωμα] οἷον ὥσπερ ἐν πυξίῳ. τὸ δὲ ἕως ἂν ἡ ἐκκλησία γένηται, ἐστὶν ἡ γ. τὸ δὲ αἱρεῖσθαι κατὰ κοινοῦ τὸ κελεύειν ὅ ἐστιν χειροτονεῖν. τὸ δὲ τοὺς συναπολογησομένους, τοὺς μέλλοντας ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῶν μελλόντων λύεσθαι. εἰκὸς γὰρ, ὅτι βελτίους ἦσαν τοῦ εἰσαγομένου καὶ χρεία τῶν λεγόντων ὑπὲρ αὐτῶν ἐνομίζοντο εἶναι φαῦλοι. 17. (24.) ἑκατομβ.] οὗτος γὰρ ἦν ὁ α μὴν, ὅτε καὶ ἡ α πρυτανεία ἐγίνετο τῇ ια, ὅ ἐστι τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ. προευτρέπιζον γὰρ ἀπὸ τῆς α ἐκκλησίας τοὺς μέλλοντας ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ ρ. τῶν ἀποδοκιμαζομένων νόμων ἐν αὐτῇ τῇ α ἐκκλησίᾳ. καὶ μαθόντες ἐν ταύτῃ τῇ α, πόσοι ἀπεδοκιμάσθησαν νόμοι; πρὸς αὐτοὺς ἐχειροτόνουν καὶ τοὺς ἀπολογουμένους ε ἄνδρας καθ' ἕκαστον νόμον ἐχειροτόνουν. 25. (35.) εἰσοιστέος] ἀντὶ τοῦ εἰσενεκτέος.

708. 1. (36.) ἐν δὲ τῷ μεταξὺ] λέγει τῆς α ἐκκλησίας καὶ τῆς γ. 13. ἀντὶ τοῦ ὅτε πάντες ἐν τῇ ἑορτῇ ἀφειμένοι ἦσαν, καὶ οὐδεὶς συνήρχετο εἰς ἐκκλησίαν τῆς βουλῆς. 17. τὸ νικῆσαν] ἐμφατικῶς κατ' εἰρωνείαν συνταξάμενοι ἀντὶ τοῦ φρατριάσαντες καθ' ὑμῶν καὶ οὐδὲν ἀπὸ ταὐτομάτου, οἷον οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς κακουργίας. 19. λαβὲ τὸ ψήφισμα] τὸ ψήφισμα λέγει, ὅπερ ἔγραψεν ὁ ἐπικράτης φίλος ὢν τοῦ τιμοκράτους, λέγων, ἐπειδὴ ἐγγύς ἐστι τὰ παναθήναια, συναχθῶμεν ἐπὶ τῷ σκέψασθαι περὶ αὐτῶν. ὡς δὲ συνήχθησαν, τότε εἰσήγαγεν ὁ τιμοκράτης τὸν νόμον, ἵνα μὴ καταγνωσθῇ τὸ πρᾶγμα. εἰ γὰρ κατὰ τὰ δύο ἐποίησεν ὁ τιμοκράτης, ὕποπτος ἂν ἐγίγνετο. τὸ λαβὲ ἀττικῶς ὀξύνεται. 22. (57.) δεῖ ὑποστίξαι εἰς τὸ πρώτης, ἵνα τὸ ια καθ' ἑαυτὸ νοήσωμεν, ἵνα μὴ ὁ νοῦς οὕτως. ἐπὶ τῆς πανδιονίδος πρώτης πρυτανείας τῇ ια αὐτῆς, ὅ ἐστιν αὐτοῦ τοῦ μηνός. εἰ δὲ οὐδὲ ἐνταῦθα καλῶς προσέθηκε τὴν φυλὴν πανδιονίδα, ἐπειδὴ ἔτυχε τότε αὐτὴν κληρωθῆναι πρώτην πρυτανεῦσαι, ἀνωτέρω δὲ, ἐπειδὴ τὴν ἐπιχειροτονίαν τῶν νό-

μων ἀνεγίνωσκεν, εἰκότως ἐχ ὥρισεν ποίας πρυτανευέσης πρώτης, ἐπειδὴ ἄδηλον ἦν, ὡς εἴπαμεν, ποία κληρἔται ἀεὶ κατὰ τὸν ᾱ μῆνα πρώτη πρυτανεῦσαι.

709. 13. (447. 13.) ὃ εἶπεν ἄνω ἀφειμένης τῆς βελῆς ἐν τῇ πανηγύρει. 15. (16.) οἱ μὲν γὰρ νόμοι ἐκέλευον ἀναμεῖναι τὴν γ̄ ἐκκλησίαν, τὸ δὲ ψήφισμα τὸ ἐπικράτες τῇ ῑβ τἔ μηνὸς ἐκέλευε ποιεῖν ἐκκλησίαν. 21. (21.) ἵνα μὴ πάλιν καταφύγῃ εἰς ἄγνοιαν, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε πρὸς τὸ γινώσκειν αὐτὸν τοὺς νόμους. vlt. (23.) αὐτὴν] τὴν πόλιν. τὸ δὲ ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ἱερομηνίᾳ. ὁρᾶτε δὲ τὴν δεινότητα τἔ ῥήτορος, πῶς τὸ κατὰ τὸν χρόνον ἁπλἔν ἔγκλημα δοκἔν εἰς διπλἔν περιέςησε, δεικνὺς, ὅτι ἐ μόνον παρέβη τὸν χρόνον τὸν ὡρισμένον, ἀλλὰ καὶ ἱερομηνίας ἔσης ἐνομοθέτησεν, ἵνα ἐξ ἀμφοτέρων ἀδικῶν τιμοκράτης φαίνηται καὶ ὑπὲρ ὧν ἐκ ἐποίησεν, ὅ ἐςι, μὴ φυλάττων τὸν χρόνον τῆς γ̄ ἐκκλησίας, καὶ ὑπὲρ ὧν ἐποίησεν, ἐν κρονίοις τολμήσας.

710. 14. γράφεσθαι] ἀντὶ τἔ κατηγορεῖσθαι.

711. 7. (448. 5.) πρῶτον τὸ περὶ τῆς εὐορκίας τῶν δικαςῶν παρείληφεν, ἵνα οἰκεῖον ἀποφαίνῃ τῶν δικαζόντων τὸν νόμον, καὶ ἔτως ὡς περὶ οἰκείε πείσῃ συναγωνίζεσθαι. τοῖς γὰρ οἰκείοις ἅπαντες συμπράττειν πεφύκαμεν. 11. (11.) εἰ γὰρ ψηφιζόμενοι τὸν νόμον ἐν τῷ ἑτέρῳ δοκεῖτε ἐπιορκεῖν μὴ κἀκείνῳ ψηφιζόμενοι, εἴγε καὶ οἱ δύο νόμοι κύριοι εἰσίν. 14. (15.) ἀντὶ τἔ ἡ κρίσις, ὅ ἐςιν, συμβαίνει τὴν κρίσιν ὑμῶν παραβαίνειν τὸν ἕνα νόμον καὶ ταῦτα ὄντα κύριον. 24. (19.) ὅρα, πῶς ἀξιοπίςως εἰς μίαν τῶν φυλακῶν ἑαυτὸν ἔταξεν ὁ ῥήτωρ.

712. 3. καλῶς εἶπε τὸ ἀπαντᾷ ὡς ἐπὶ ἐμποδίσματός τινος καὶ προβολῆς. διὸ καὶ ἐμμενῶς τῇ τροπῇ ἐπήνεγκε καὶ τὸ βαδίζειν. 7. (25.) ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀληθὲς ἐκ ἠφάνισεν, ἐδὲ ἐξήλειψε, προσέθηκεν τὸ ὅσον ἧκεν εἰς τἔτον. 9. παραναγνὺς (sic)] ἐ παραθεὶς τὸν νόμον τὸν ἑαυτἔ τοῖς ἄλλοις νόμοις οἷς ἔμελλεν ἐναντιἔσθαι, ὃ ποιἔσιν οἱ εἰσφέροντες καινὸν νόμον, διὸ καὶ ἐπάγει ἐ

λύσας.

λύσας. 13. εἰδῆτε] ὅταν ἐπὶ τῦ γινώσκειν λαμβάνηται, καὶ διὰ τῆς διφθόγγυ γράφεται ἡ πρώτη συλλαβὴ καὶ παροξύνεται. ὅταν δὲ ἐπὶ τῦ θεάσασθαι, διὰ του ῑ γράφεται καὶ προπαροξύνεται.

713. 3. (449. 15.) ὠνυμένων λέγει ἐνταῦθα, ὐκ ἀγοραζόντων, ἀλλὰ μισθυμένων. ὐδεὶς γὰρ τὰ δημόσια ἠγοράζετο. 4. (18.) ἐκλεγόντων] τεταγμένων τινῶν ἀπαιτεῖν αὐτὺς τὺς τελώνας. ibid. (21.) ἰςέον, ὅτι ἐγγυητὰς παρεῖχον οἱ τελῶναι ἐξ ἀρχῆς, ἵνα ἕως θ. πρυτανείας, εἰ μὴ καταβάλοιεν τὰ διπλᾶ, ἀνάγκην ἔχοιεν ἢ ὗτοι ἢ ἐκεῖνοι καταβάλλειν. καὶ γὰρ καὶ πάντες οἱ χρεωςῦντες τῦτο ἐποίυν, ὡς εὐθὺς ἐχρεώςυν τῇ πόλει, ἀνάγκην εἶχον δῦναι ἐγγυητὰς, ὅτι πρὸ τῆς θ̄ πρυτανείας καταβάλλυσιν, καὶ (ſic) ἔμενον ἄτιμοι, ἕως ὗ καταβαλῦσι. εἰ δὲ παρεγένετο ἡ θ̄ πρυτανεία καὶ μὴ κατέβαλον, τότε καὶ ἐδεσμῦντο καὶ τὰ διπλᾶ κατέβαλλον, καὶ ἐγγυητὰς ὐκέτι ἐξῆν αὐτοῖς παρέχειν περὶ τῶν διπλῶν, ἅπερ νῦν βύλεται λῦσαι ὁ τιμοκράτης λέγων μὴ ἐγγυητὰς παρέχειν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ᾽ ἐν τῇ θ̄ πρυτανείᾳ, ἵνα ἐν αὐτῷ τῷ μηνὶ ὅλοι δυνηθῶσιν καταβάλλειν, καὶ μὴ τὰ διπλᾶ, ἀλλὰ τὰ ἁπλᾶ. ἐὰν δὲ, φησὶ, μὴ καταβάλλωσι μηδὲ ἐν τῇ θ̄ πρυτανείᾳ, τότε δεσμεῖσθαι (ſic) 19. (43.) διοκλῆς εἶπεν] ὄνομα νομοθέτυ τινός. ibid. (44.) πρὸ εὐκλείδυ] εὐκλείδης ἄρχων ἐγένετο παρ᾽ ἀθηναίοις μετ᾽ ὀλίγον χρόνον τῶν λ̄. ἄξιον δέ ἐςι ζητῆσαι, διὰ τί εἶπε τὺς πρὸ εὐκλείδυ νόμυς καὶ τὺς μετ᾽ αὐτὸν ἄρχειν δεῖν καὶ κυρίυς εἶναι. λέγομεν, ἐπειδήπερ, ὡς εἴπαμεν, μετ᾽ ὀλίγον χρόνον τῶν λ ὗτος ἐγένετο, μεταξὺ δὲ αὐτῦ καὶ τῶν λ̄ ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀλίγῳ χρόνῳ δημοκρατία ἦν παρ᾽ ἀθηναίοις καὶ μετ᾽ αὐτὸν πάλιν δι᾽ ὅλυ, διὰ τῦτο ὖν ὀρθῶς εἶπε τὺς πρὸ αὐτῦ καὶ μετ᾽ αὐτόν. 24. (ant.) τῦτο μέμφονταί τινες, ὅτι τὸν τιμοκράτυς νόμον μεμφόμενος αὐτὸ τῦτο νῦν ἀποδέχεται τῦ παλαιῦ νόμυ. λέγομεν, ὅτι ἀλλ᾽ ἐπὶ τῦ μέλλοντος εἶπεν ὁ Δημοσθένης, ὁ δὲ τιμοκράτης καὶ περὶ τῦ παρελθόντος,

καὶ

καὶ ἐπαινεῖ τὴν αἰτίαν ὁ ῥήτωρ, δι᾽ ἣν τινὲς χρόνον προσγράφȣσι τοῖς ἰδίοις νόμοις τὴν ἀνάγκην προσθείς.

714. 8. (450. 8.) ὅ ἐϛιν ἐπὶ τοῖς πράγμασι τȣ́τοις τοῖς λέγȣσι περὶ τȣ̃ νομοθετεῖν. pen. (11.) ἐπιτίμȣς] τὸ ἐναντίον τȣ̃ ἀτίμȣ, ὅ ἐϛιν ὁ ἐπίτιμος. κατὰ κοινȣ̃ δὲ τὸ κελεύει ὁ νόμος.

715. 8. (14.) ἀφέσεως] ἄλλο καλεῖ ἄφεσιν, καὶ ἄλλο καλεῖ τάξιν· ἄφεσιν μὲν οἷον ὅταν τι ὁ χρεωϛῶν προφασίζηται πενίαν, καὶ βȣ́ληται παρακαλέσαι τὸν δῆμον μὴ περὶ παντελȣ̃ς ἀπαλλαγῆς τȣ̃ χρέȣς, ἀλλὰ περὶ μέρȣς, ἵνα μέρος μὲν καταβάλῃ, τὸ δὲ ἄλλο μέρος συγχωρηθῇ. τοῖς ȣ̃ν περὶ τȣ́των φησὶ παρακαλȣ̃σι μὴ ἐξεῖναι τȣ̀ς προέδρȣς τȣ́τοις χρηματίζειν ἐκκλησίαν, ἤγȣν ὑποβάλλειν τῷ δήμῳ. τὰ δύο γὰρ σημαίνει ἡ λέξις, καὶ τὸ πράττειν, καὶ τὸ ὑποβάλλειν. 9. (27.) ἐξακισχιλίων] ȣ̓ λέγει δικαϛῶν, ἀλλὰ ἐκ τȣ̃ δήμȣ τινῶν μιμȣμένων δικαϛάς. διὸ καὶ ἐπάγει τὸ οἰκεῖον τῶν δικαϛῶν τὸ κρύβδην. 13. (31.) ȣ̓ προτεθέντος] ȣ̓ συναχθείσης ἐκκλησίας τῶν περὶ τὸν ἀνδροτίωνα. 20. (33.) ἐν παραβύϛῳ] ἀντὶ τȣ̃ λάθρα. ἀπὸ τῆς μεταφορᾶς τῶν παραπληρωμάτων τῶν ἐμβαλλομένων ἐν ταῖς οἰκοδομίαις ἔνδον καὶ κρύφα τȣ̃ φαινομένȣ βύσαι τὸ ϛόμα τῶν ῥητόρων. pen. (451. 4.) τȣ̀ς χρόνȣς] τὴν γ̄ ἐκκλησίαν.

716. 3. (5.) γνώμῃ] ὅ ἐϛιν ἀπὸ λήθης τȣ̃το ποιεῖν καὶ ἐκ τȣ̃ ἐκκρȣσθῆναι. 5. (7.) ἐμβαλεῖν] ἐμφατικὴ ἡ λέξις ὡς ἐπὶ ληϛȣ̃ τινος βȣλομένȣ λάθρα ἐμβαλεῖν τι καὶ φυγεῖν. παρενέβαλεν ȣ̃ν καὶ ὁ τιμοκράτης τὸν αὐτȣ̃ νόμον τὸν μὴ ὄντα νόμον τοῖς ȣ̃σι κυρίοις. 9. (14.) ὑπερτίθεται εἰς ὕϛερον εἰπεῖν, εἴτε ἄκων, εἴτε ἑκὼν τȣ̃το ἐποίησεν. τȣ̃το γὰρ ὕϛερον τȣ̃ νομίμȣ ὀφείλει τάξαι. νῦν γὰρ περὶ τȣ̃ ὅλως εἰ ἔννομός ἐϛιν αὐτȣ̃ ὁ νόμος πρόκειται αὐτῷ δεῖξαι. 10. (20.) ἰϛέον, ὅτι ȣ̓τος νόμος ȣ̓κ ἔϛιν ἄλλος παρὰ τὸν προειρημένον, ἀλλὰ μέρος αὐτȣ̃. βȣλόμενος δὲ ὁ ῥήτωρ δεῖξαι τὸν τιμοκράτην ὥσ-

περ

περ πολλὰς παραβεβηκότα νόμους, μερίζει τὸν ἕνα εἰς δύο, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις.

717. 19. (452. 26.) δίκην καλεῖ τὴν περὶ ἐγκλημάτων, οἷον περὶ μοιχείας. εὔθυνα δὲ ἀπολογία ὧν τις δημοσίᾳ πιστευθεὶς διῴκησεν, οἷον πρεσβείαν ἢ ἱερωσύνην. περὶ δὲ τοῦ τόνου τῆς εὐθύνης ἤδη εἴπαμεν, ὅτι προπαροξύνεται. 23. (11) ἐώντων] ἀντὶ τοῦ μὴ ἐάτωσαν. ἀττικὴ δὲ ἡ φράσις.

718. 4. (14.) οἱ γὰρ πρόεδροι ἐν τῷ δήμῳ εἰσῆγον, οἱ δὲ ἄρχοντες οἱ θεσμοθέται ἐν τῷ δικαστηρίῳ. 7. (17.) ἰστέον, ὅτι ἐνταῦθα καταχρηστικῶς καλεῖ τὰς δίκας τὰς κριθείσας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, εἴτε δημοσίας, εἴτε ἰδιωτικὰς, διαίτας δὲ τὰς παρὰ τῶν διαιτητῶν πέρας λαβούσας. 14. (22.) ἐπίσχες] πρὸς τὸν γραμματέα λέγει, οἷον ὅτι ἐπίσχες τὴν ἀνάγνωσιν. οὔτε γὰρ χρεία ἐστὶ τὰ πάντα ἀναγνῶναι νόμον, ἀλλὰ τὰ συμβαλλόμενα αὐτοῦ πρὸς τὸν νῦν ἀγῶνα. εἰσὶ δὲ αὗται προσποιήσεις ῥητορικαί. καὶ γὰρ πολλάκις καὶ μηδὲν ἔτι ἔχοντος τοῦ νόμου προσποιεῖται κωλύειν τὸν γραμματέα, ἵνα δόξῃ χαρίζεσθαι τοῖς δικασταῖς φεύγων τὸ μῆκος τοῦ λόγου. 25. (vlt.) κατ᾽ ἐρώτησιν λαμβάνει ὧδε τὸ σχῆμα τὸ διλήμματον.

719. 12. (453. 2.) τὸ χεῖρον ἐνταῦθα οὐ λέγει κακὸν, ἀλλὰ ἔλαττον. 14. (4.) περὶ τῶν τελωνῶν] ὁ μὲν τιμοκράτης πάλιν καὶ ἐν τούτῳ καλῶς γράφων ἔλεγεν περὶ τούτων μὴ ἐγγυητὰς εἶναι, ἀλλὰ εὐθὺς ἀπαιτεῖσθαι, ἐπειδὴ τέλη ἀπῄτουν καὶ ἅπερ ἐλάμβανον παρεῖχον. οἱ δὲ ἄλλοι οὐκέτι ὁμοίως. ὁ δὲ ῥήτωρ πάλιν ὡς κατήγορος σοφίζεται. 23. οἷον οἱ φονεῖς.

720. 16. (53.) σιωπήσομαι] ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔτι μου ἐν τούτῳ χρεία ἐστὶ τοῦ κατηγόρου. ἔνθα γὰρ αὐτὸς ἑαυτοῦ τιμοκράτης κατηγορεῖ καὶ τὴν ἐμὴν τάξιν ἀναπληροῖ. 19. (57.) εἰσαγγελία ἐστὶν ὄνομα δίκης κατὰ τῶν καταλυόντων τὴν δημοκρατίαν καθ᾽ οἷον δή ποτε τρόπον.

721. 10. ὡσανεὶ ἔλεγε· τιμοκράτης τιμοκράτους κατηγορεῖ ἀντιθεὶς τῷ νόμῳ τὸν νόμον· καὶ περιττὸς ὁ κατήγορος. 13. (454. 34.) ὃ θέλει εἰπεῖν τοιοῦτόν ἐστιν. εἰ διὰ κέρδος, φησὶν, ᾑρήσατο ἐναντία ἑαυτῷ θεῖναι τῶν νόμων κελευόντων μηδὲ ἄλλοις ἐναντία γράφειν, τί προσεδοκᾶτε αὐτὸν ποιεῖν, εἰ μηδὲ ἐκωλύετο ὑπὸ τῶν νόμων τὰ ἐναντία γράφειν. 15. (40.) τοῖς ἄλλοις] ἀντὶ τοῦ τοῖς ἤδη νομοθετήσασι. 18. τοὺς ὁμολογοῦντας οὐδὲ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων. ἕτερον τιθεὶς ἐναντίον τῷ προτέρῳ νόμῳ τῷ ἑαυτοῦ. 23. ἡ ἀνακεφαλαίωσις ὡς ἐν μέσῳ λαμβάνεται.

722. 6. χαριεντισμὸς πάλιν. 10. (455. 6.) ἐκ παραλλήλου λέγει τὸ αὐτό. 14. (8.) τὸ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ σαφῶς καὶ μὴ πανούργως.

723. 3. (456. 2.) ὑπερβολικῶς εἴρηται. οὐ γὰρ εἶπε τὰ ῥήματα ἢ τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ καὶ καθεκάστην συλλαβήν. 12. (4.) δεῖ ὑποστίξαι ἐν τῷ μυῤῥινούσιος, ἵνα τὸ τιμοκράτης εἶπε ἀπόλυτον καθ' ἑαυτὸ λάβωμεν. pen. (8.) κατὰ συγχώρησιν δέδωκε τοῦτο τεχνικῶς, ἵνα διὰ τούτων δείξῃ τὸ περὶ τῶν παρελθόντων νομοθετεῖν ὡς ἄτροπον. τοῦτο καὶ ἐν τῷ κατ' ἀριστοκράτους πεποίηκε. συγχωρήσας γὰρ τῷ χαριδήμῳ πολίτην εἶναι ἐκ τούτου πλέον αὐτὸν ἔβλαψεν.

725. 6. (447. 1.) ἐπειδὴ οὐδὲν ἐδόκει ἄτοπον καταστήσαντι τοῦ δεσμοῦ ἐγγυητὰς ἐπάγει τι συγκρουστικὸν, βουλόμενος αὐτὸν συγκροῦσαι τῷ δήμῳ. τὸ δὲ μηδενὶ προστιμᾶν, ἔχρην αὐτὸν, φησὶ, γράφειν, μηδὲ ὅλως τινὰ δεσμεῖσθαι, ἐὰν παράσχῃ ἐγγυητάς. 8. (9.) μὴ προλαβόντα] κατὰ κοινοῦ πάλιν τὸ ἔχρην. τὴν δὲ πρόθεσιν δεῖ ὑπερβιβάσαι πρὸς τὸ κατεγνωκότας, ἵνα ᾖ οὕτως. οὐδὲ ἔχρην αὐτὸν λαβόντα ἡμᾶς ἤδη προκατεγνωκότας τινὸς. τὸν δεσμὸν τότε λέγειν ὡς δεῖ καταστῆναι ἐγγυητάς. 16. (27.) τοῖς ἀνωμότοις δὲ λέγει τοῖς νῦν δικασταῖς διὰ τί αὐτοὺς καλεῖ ἀνωμότους.

καθὸ

καθὸ οἱ εἰσιόντες δικασαὶ περὶ ἐκείνου τοῦ πράγματος ὤμνυσαν, περὶ οὗ ἡ κρίσις ἦν, οὐ μέντοι περὶ τῶν ἤδη κριθέντων. τοῦτο οὖν θέλει εἰπεῖν, ὅτι παρακελεύεται ὑμᾶς λῦσαι τὰ πρώην γενόμενα, περὶ ὧν οὔτε εἰσήλθετε, οὔτε γινώσκετε ἄλλων ὀμοσάντων περὶ ἐκείνων δικασῶν. 23. (46.) δημοσθενικῆς βίας τὸ νόημα τὸ περιτρέπειν τοῦ ἀντιδίκου τὸ ἰσχυρὸν εἰς τοὐναντίον. ὁ γὰρ τιμοκράτης ὡς φιλάνθρωπον εἰσάγων τὸν νόμον, εἶπε, τὴν ἄφεσιν τοῦ δεσμοῦ, εἰ καταςήσειεν ἐγγυητάς. ὁ δὲ ῥήτωρ βιαίως ἀνατρέπει τοῦτο λέγων, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ οὐδὲ ἐγγυητὰς βούλεται παρασχεθῆναι, ἀλλὰ ἀπατῆσαι ὑμᾶς.

726. 8. (54.) ἕνδεκα λέγει ἀντὶ τοῦ τῶν δεσμοφυλάκων. ἐξέκλεψεν οὖν, φησι, τὸν δεσμὸν τὸ μὴ δεδέσθαι παρὰ τοῖς ιά καὶ φυλάττεσθαι, ἕως ἂν ἐγγυητὰς παράσχῃ ἐν τῷ δήμῳ, ἵνα ἐν τοσούτῳ δυνηθῇ φυγεῖν. 22. (458. 6.) ὅτι ἐνταῦθα καὶ ἐνταυθοῖ λέγεται, οὐ μὴν ἐνταυθί. 26. (1.) τίμημα καλεῖ αὐτὸ τὸ προστιμηθὲν αὐτῷ ἐκ τοῦ χρόνου τῆς θ πρυτανείας, ὥςε καταβαλεῖν διπλᾶ. ἀργύριον δὲ αὐτὸ τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ ἀρχαῖον.

727. 3. (8.) αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον. 16. (9.) εὐτελεῖς κατὰ τὴν τύχην. οὓς ἀντὶ τοῦ οὔςινας ἐγγυητάς. ἐὰν ἀποχειροτονήσητε ἀντὶ τοῦ ἀποδοκιμάσητε καὶ μὴ δέξησθε αὐτοὺς ὡς μὴ ὄντας ἱκανοὺς εἰς τὸ ἐγγυήσασθαι ἀπαλλάξετε.

728. 6. (15.) πειρᾶται λῦσαι αὐτοῦ τὴν δόξαν, ἣν ἔχειν νομίζεται παρὰ τοῖς πολίταις ὡς φιλάνθρωπον εἰσάγων νόμον. ἐςὶ δὲ ὥσπερ λύσις ἀντιπίπτοντος. ἵνα μή τις εἴπῃ, ἰδὲ οὖν καὶ αὐτὸς κελεύει εἶναι δεσμόν. ἐπάγει, ὅτι τῷ ὀνόματι μόνον καταλιμπάνει ὑμῖν τὴν τιμωρίαν τοῦ δεσμοῦ τὸ λέγειν ὡς δεῖν δεσμεῖσθαι. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ τῷ ἔργῳ ἀφαιρεῖται παρέχων καιρὸν φυγῆς τοῖς μὴ βουλομένοις καταβαλεῖν, ὡς εἶπεν ἄνω. ἀλλ᾽ ὁ τὸν καιρὸν ἐκκλέψας. κατὰ κοινοῦ τὸ ᾤετο δεῖν. 11. παρ᾽ ἀκόντων] ἀντὶ τοῦ καὶ ἡμῶν μὴ βουλομένων

ἔδωκεν

ἔδωκεν ἄφεσιν τȣ̃ δεσμȣ̃. 26. (459. 2.) πῶς γὰρ ὁ μὴ καταςήσας ἐγγυητὰς μέλλει ἔχειν ἐγγυητάς; ἐκεῖν φησι κατὰ τȣ̃ μὴ καταςήσαντος ἐγγυητὰς ȣ̓δὲν ἔγραψε. 28. (5.) τὸ καθίζȣσιν ἀντὶ τȣ̃ καθίσαντας.

729. 2. (10.) συμπεραίνει τὸ συμφέρον κεφάλαιον. δεύτερον δὲ ὥσπερ ἀνακεφαλαιȣ̃ται τὰ εἰρημένα. εἰ δέ τις ζητήσοι, διὰ τί ἐν μέσῳ τȣ̃ λόγῳ ἀνακεφαλαίωσιν ἔταξεν; ἴδιον γάρ ἐςι τῷ ἐπιλόγῳ τὸ ἀνακεφαλαιȣ̃σθαι. λέγομεν, ὅτι αὕτη λέγεται ἀνακεφαλαίωσις μερικὴ ἑνὸς ἑκάςȣ κεφαλαίȣ, ȣ̓ τελέως αὐτȣ̃ τȣ̃ λόγȣ καὶ τῶν ἀγώνων. 15. φιλοτιμίαν] τὴν δόξαν λέγει.

731. 4. (460. 1.) κυρίως μὲν τέλη ἐπὶ τῶν λιμένων λέγεται, καταχρηςικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν προσόδων τῆς χώρας. τὰ προσκαταβλήματα, οἷον αὐτὰ τὰ προστιμήματα τοῖς χρεωςȣ̃σι καὶ μὴ βȣλομένοις καταβάλλειν. (ſic) 10. (6.) ἕως γὰρ τῆς θ πρυτανείας, ὡς ἤδη ἔγνωμεν, κατέβαλλον τὰ διπλᾶ. καὶ προσκαταβλήματα λέγεται διὰ τὸ καταβάλλειν. 13. ὀκτὼ] ἀντὶ τȣ̃ πρυτανείας. 15. (11.) ȣ̓ μόνον οἱ δικαςαὶ ἐλάμβανον μισθὸν, ἀλλὰ καὶ ἡ βȣλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐξ ὧν ἐπιφέρει, ἀλλὰ ἀμισθὶ ταῦτα ποιήσομεν.

732. 3. (26.) διὰ τȣ̃το ȣ̓ προσέγραψε τȣ̃το, ἐπειδὴ δεσμὸν ἠπείλει ὁ τῶν τελωνικῶν νόμος. 6. (28.) καὶ γὰρ οἱ ἱππεῖς μισθὸν ἐλάμβανον καὶ ἐν εἰρήνῃ ὑπὲρ τȣ̃ τρέφειν τȣ̀ς ἵππȣς. 11. (vlt.) ȣ̓χ ὅτι ὑπὲρ τȣ́των τέθεικεν, ἀλλὰ ὑπὲρ (erat ἀπὸ ſuperſcripium) τȣ̃ δεσμȣ̃ καὶ τȣ̃ καταδικάζεσθαι πολλάκις χρήματα τȣ́τȣς ἠδυνήθη σοφίσασθαι. διὸ καὶ ἐπάγει τȣ̃το, ἐπειδὴ σοφισμȣ̃ πλῆρες ἐδόκει εἶναι τὸ σόφισμα. pen. (461. 14.) οἷον τοῖς περὶ τὸν τάνταλον καὶ τιτυὸν καὶ τὸν ἰξίονα. ἐπειδὴ ȣ̓ν ᾔσθετο, ὡς ὅτι τὰ τοιαῦτα τολμηρὰ ποιητικῆς μᾶλλόν ἐςι, ἀλλ᾽ ȣ̓ ῥητορικῆς,

ὥσπερ

ὥσπερ συγγνώμην ᾔτησεν εἰπών. καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον. ἀνόητον ὥσπερ φησὶν ἀθανάσιος.

733. 6. (26.) βασανιστήριον τί ἐστιν ὄργανον, εἰς ὃ στρεβλοῦταί τις δεσμούμενος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. τοῦτο καλεῖται καὶ ποδοστράβη. 9. (30.) ὅ ἐστι περὶ τῆς τιμωρίας. 14. (36.) εἴποι ἄν τις, πῶς λέγεις ἐὰν ἁλῷ, καίτοι προειπὼν, ὅτι εἰσαγόντων αὐτὴν εἰς τὴν ἡλικίαν. πῶς δὲ ἐδύναντο αὐτὸν εἰσαγαγεῖν μὴ κατασχεθέντος αὐτοῦ; λέγομεν, ὅτι τὸ ἐὰν ἁλῷ ἐνταῦθα λέγει οὐκ ἂν κατασχεθῇ, ἀλλ' ἐὰν ἁλῷ διὰ τῆς κρίσεως ποιήσας ἐφ' ὥπερ συνελήφθη. τὸ δὲ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι ἀντὶ τοῦ παθεῖν εἰς τὸ σῶμα, ἀποτίσαι δὲ χρήματα. 18. βελτίους ποιεῖ.] οὐκ εἶπε κολάζει καίτοι ἐν τοῖς προειρημένοις περὶ κολάσεως διεξερχόμενος, ἀλλὰ βελτίους ποιεῖ σωφρονισμὸν εἰπὼν τὴν κόλασιν, ὥστε τὴν τιμοκράτους δοκοῦσαν φιλανθρωπίαν βλαβερὰν εἶναι, τὴν δὲ σόλωνος τιμωρίαν οὐ κόλασιν, ἀλλὰ ὠφέλειαν. 26. τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ] τὸ σχῆμα ἀποκοπή.

734. 5. (462. 2.) ἀνακεφαλαίωσις πάλιν τελεία (videbatur) τῶν β κεφαλαίων, τοῦ τε νομίμου καὶ τοῦ συμφέροντος. 9. (12.) ἰστέον, ὅτι οὐ λέγει ἐνταῦθα περὶ τοῦ γ̄ κεφαλαίου, ὅ ἐστι τοῦ δικαίου, ἀλλὰ περὶ τοῦ συμφέροντος. τρίτον δὲ αὐτὸ ἐκάλεσεν ἐνταῦθα τὸ συμφέρον οὐ πρὸς τὴν τάξιν τῶν κεφαλαίων, ἀλλὰ πρὸς τὴν διαίρεσιν. τὸ γὰρ νόμιμον κεφάλαιον εἰς δύο διεῖλεν, εἰς τὸ παράνομον καὶ τὸ ἐναντίον τοῖς νόμοις. ἐκεῖν ὡς πρὸς τὰ δύο μέρη τοῦτο εἶπε γ̄. ἐπεὶ πρὸς αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ νομίμου κεφαλαίου πάλιν β̄ λέγει τὸ συμφέρον. 28. (42.) ἐντεῦθεν τὸ δίκαιον κεφάλαιον, ὅπερ καταγίνεται καθαρῶς εἰς τὴν καταδρομὴν τῶν περὶ τὸν ἀνδροτίωνα, ἣν ἔφησεν ὁ μένανδρος δευτέραν εἶναι ὑπόθεσιν.

735. 10. ἀγορανόμος ὁ τῆς ἀγορᾶς τῶν ὠνίων ἐπιμελούμενος, ὃν τινες καλοῦσι λογιστὴν ἢ ἔφορον. ἀστυ-

νέμος δὲ ὁ τῶν δημοσίων ἐπιμελούμενος καὶ τοῦ καθαρὰν εἶναι τὴν πόλιν, ὃν καλοῦσί τινες πατέρα τῆς πόλεως ἢ δικαστὴν κατὰ δήμους γενόμενον. 18. (463. 33.) οὐχ ἁπλῶς τοῦτο λέγει, ἀλλὰ βούλεται σημᾶναι τὴν τῆς πρυτανείαν, ἵνα δείξῃ αὐτοὺς διὰ τοῦτο χρεωστοῦντας τὰ διπλᾶ. pen. (51.) μεθ' ἡμέραν λέγει ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ.

736. 1. (ibid) ἐν νυκτὶ μείζονα τὴν τιμωρίαν ἔδειξε. ἐπειδήπερ τὸ ἔγκλημα μεῖζον τῆς νυκτός. ἐν γὰρ ἡμέρᾳ δύναταί τις καὶ βοηθοὺς καλέσαι ἑαυτῷ. ἐν δὲ νυκτὶ οὐκ ἔτι. 3. (53.) ἀντὶ τοῦ καθ' ὧν ἀπαγωγαί εἰσιν, ἵνα δηλώσῃ τῶν ὑπὲρ τῶν ν̄ δραχμῶν. οἱ γὰρ κλέπτοντες ἧττον τῶν ν̄ δραχμῶν ἥττονα ἔπασχον. 6. (54.) γ̄ ταῦτα γυμνάσια παρὰ τοῖς ἀθηναίοις. ἦν δὲ καὶ ἱερὰ, ἐπὶ μὲν τοῦ λυκείου λυκοκτόνου ἀπόλλωνος. ἐπὶ δὲ τοῦ κυνοσάργους τοῦ ἡρακλέους, ἐπὶ δὲ τῆς ἀκαδημίας αὐτοῦ τοῦ ἀκαδήμου τοῦ ἥρωος, ἐξ οὗ καὶ ὁ τόπος ἐκλήθη. ἐκλήθησαν δὲ οὕτως διὰ τοιαύτας αἰτίας. ἡ μὲν ἀκαδήμεια ἀπὸ ἥρωός τινος ἀκαδήμου κτισαμένου τὸν τόπον, ἔνθα καὶ διατριβὴν εἶχεν ὁ πλάτων. ὁ δὲ τόνος τῆς εὐθείας τῆς ἀκαδημείας προπαροξύνεται, ἐπειδὴ καὶ ἡ εὐθεῖα τοῦ ἀκαδήμου, ἐξ οὗ ἐκλήθη, προπαροξύνεται. τὸ δὲ κυνόσαργες ἀπὸ τοῦ ποτε θύοντας τῷ ἡρακλεῖ κύνα λευκὸν, ἁρπάζαι τὰ μηρία τοῦ ἱερείου καὶ ἀποθέσθαι αὐτὰ εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἔνθα ἐστὶ τὸ γυμνάσιον. ἡ δὲ εὐθεῖα τοῦ κυνόσαργες καὶ αὐτὴ προπαροξύνεται. ἡ σύνθεσις γὰρ πάλιν ἀνέπεμψε τὸν τόνον. τὸ δὲ λυκεῖον λυκοκτόνου ἀπόλλωνος, ἢ ὅτι νόμιος ὁ θεὸς νομίζεται ἀπὸ τοῦ θητεῦσαι ἀδμήτῳ, καὶ ἀνάγκη ἦν ἀνελεῖν ὡς νόμιον τοὺς λύκους τοὺς ἐχθροὺς ὄντας ταῖς ποίμναις. ἢ ὅτι λύκων ποτὲ ἐπελθόντων τῇ πόλει τῇ τῶν ἀθηναίων καὶ πολλοὺς τῶν ἀθηναίων ἀναιρούντων, ἔχρησεν ὁ θεὸς θύειν μάλιστα ἐν τῷ τόπῳ καὶ λοιπὸν ἐκ τῆς ὀσμῆς ἀπώλλυντο οἱ λύκοι, καὶ ἐκ τούτου χάριν ὁμολογοῦντες οἱ ἀθηναῖοι τῷ ἀπόλλωνι ἱερὸν ἐκεῖσε αὐ-

τοῦ κατεϛήσαντο, καλέσαντες αὐτὸ λυκοκτόνου ἀπόλλωνος.

737. 25. ὅτι λιποτάκτης οὐ λέγεται.

738. 11. (465. 1.) εἴποι ἂν τις, οὐκοῦν οὐκ ἄξιοι ἐγκλήματος οἱ περὶ τὸν ἀνδροτίωνα· εἴγε οὐχ οὗτοι αἴτιοι, ἀλλ' ἡ θεός; λέγομεν, ὅτι τοῦ τοιούτου πρῶτος ἡμῖν ὅμηρος γεγένηται, εἶτα πλάτων, διδάσκοντες ἡμᾶς, ὅτι, ἐπειδὰν ὁρῶσιν οἱ θεοί τινα πονηρὸν, ἐμβάλλουσιν αὐτῷ τοιαύτην τινὰ ἐπιθυμίαν πρὸς τῷ δι' αὐτῆς δοῦναι τὴν τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν ποιῶν ἐλάνθανεν· ὥσπερ τὸν πάνδαρον ἐπίορκον ὄντα ἀνέπεισεν ἡ ἀθηνᾶ παρασπονδῆσαι, ὅθεν καὶ κατὰ τῆς γλώττης τέτρωται. 14. (14.) ἀκρωτήρια λέγει οἱονεὶ τὰ πτερά. οὕτω γὰρ γράφεται ἡ νίκη. τινὲς δὲ ἐξηγοῦνται· νίκης ἀθηνᾶς ἐϛιν ἄγαλμα ἐν τῇ ἀκροπόλει. ταύτης δὲ τὰς πτέρυγας χρυσᾶς οὔσας ἐπεχείρησάν τινες κακοῦργοι ἀφελέσθαι, καὶ ἀπώλοντο αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν οἱ κακοῦργοι, ϛασιάζοντες πρὸς αὐτοὺς, τίς πλέον λάβοι ἀπὸ τῆς κλοπῆς, ἐμβαλούσης αὐτοῖς τοῦτο τῆς ἀθηνᾶς, ἤλεγξαν ἑαυτούς. ἄλλοι δέ φασιν· ἕκαϛος τῶν κακούργων ἐφιλονείκει τὸ πλέον λαβεῖν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔλεγον, αὐτοῖς προσήκειν τὸ πλέον λαβεῖν, ὅτι αὐτοὶ τοὺς ἑτέρους ἐβάϛαζον πρὸς τὸ εἰσελθεῖν ἐν τῷ ἱερῷ. οἱ δὲ ἔλεγον, ἀλλ' ἡμεῖς εἰσελθόντες πλείονι κινδύνῳ ἐξηταζόμεθα. ἡμᾶς γὰρ δέος ἦν ἔνδον ὄντας ἁλῶναι, ἤπερ ὑμᾶς τοὺς ἔξω. 18. πάλιν αἱ προσποιήσεις αὗται ῥητορικαὶ, καὶ εἰσιν προσποιεῖσθαι ἐν τῷ μεταξὺ αὐτὸ σχεδιάζειν, ἵνα φανῇ τις πανουργίας ὕποψις.

739. 7. (56.) ἐκκλησιάζει (ſic) ἀντὶ τοῦ εἰσέρχεταί τις τῶν πενήτων ἄτιμος γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λαβεῖν βουλόμενος χρήματα ὡς ἐκκλησιάζων. 12. (vlt.) ὅπως δὲ οὗτοι, ἀντὶ τοῦ οἱ ῥήτορες οἱ περὶ τὸν τιμοκράτην. ὅρα δὲ, πῶς ἐνταῦθα δηλοῖ, ὅτι ἰδιώτης ἐϛὶν ὁ διόδωρος, διότι τῶν ῥητόρων ἐνταῦθα κατατρέχει. οὐ γὰρ ἂν ὁ Δημοσθένης ταῦτα ἔλεγεν. 24.

 (466. 4.)

(466. 4.) ἀλλὰ νὴ δία. κατ' ἐρώτησιν. ἐςὶ δὲ ἀνθυποφορὰ ἐκ τȣ̃ ἀπρεπȣ̃ς.

740. 1. (6.) πεντετηρίδας ȣ̓χ ἁπλῶς τοῦτο εἶπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ ε̄ ἔτη ἤγετο τὰ παναθήναια. τὸ δὲ ἐξῆν ἀφεῖσθαι τȣ̃ δεσμȣ̃ τȣ̀ς δεσμώτας διὰ τὴν πανήγυριν, ὡς ἔγνωμεν ἐν τῷ κατὰ ἀνδροτίωνος. δέον δὲ εἰπεῖν πεντετηρίδα εἶπε πληθυντικῶς ἐπὶ τὸ ἐπαχθέςερον φέρων τὸν λόγον. 4. (15.) τὰ ἐν τῇ ἡλικίᾳ οἷον τὰ ἐν τῇ νεότητι, ἵνα πάλιν σκώψῃ αὐτὸν εἰς κιναιδίαν. 25. (21.) ἔοικεν ȣ̃τος ὑπὸ τῶν ἐν δεκελείᾳ πελοποννησίων γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἦν αὐτομολήσας οὐκ ἂν ἔζησεν ὑπ' ἀθηναίων ὕςερον ἐπανελθών. ὁ δὲ ῥήτωρ πάλιν ὡς κατήγορος τὸ ἐκ τύχης συμβὰν εἰς τὴν προαίρεσιν αὐτȣ̃ ἀνάγει. εἰς δεκελέιαν δεῖ νοῆσαι τȣ̃τον πάνυ γεραίτατον, εἴγε λέγει αὐτὸν γεγενῆσθαι ἐν τῷ τέλει τȣ̃ πελοποννησιακȣ̃ πολέμȣ καὶ νῦν ζῆν ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς χρόνοις. ſic. haec deſunt vulgatis. antep. (34.) ἰςέον, ὅτι βȣλόμενος βιαιότερον ποιῆσαι τὸν λόγον τοῦτο εἶπεν. ὡμολόγηται γὰρ, ὅτι καὶ τὰ τῶν παιδίων καὶ τὰ τῶν γυναικῶν ἦν πάλιν. ἀλλ' ἵνα τὴν ἁρπαγὴν αὐτȣ̃ δηλώσῃ τȣ̃το λέγει. δὲ λαβεῖν κατὰ πάντων τȣ́των κοινὸν τὸ ȣ̓χ ȣ̃τός ἐςιν. (verſ. 30.) vlt. (41.) ἁρμοςῇ τῷ λακωνικῷ ἄρχοντι τῷ ὄντι ἐκεῖσε. ὅτι οἱ ἐν δεκελείᾳ ἁρμοςαὶ συνεχώρȣν τȣ̀ς αὐτῶν ςρατιώτας λαμβάνειν, ὧν κλέπτȣσι παρὰ τῶν ἀθηναίων, τὰ θ̄ μέρη, καὶ αὐτοῖς καταβάλλειν μόνον τὸ δέκατον, ὃ ἐςι τῇ πόλει τῶν λακεδαιμονίων, ἵνα διὰ τȣ́των καὶ πολλȣ̀ς παροξύνωσι καὶ προθύμως δῃȣ̃ν καὶ συλᾷν τὰ τῶν ἀθηναίων.

741. 2. ἀντὶ τȣ̃ ὑπὲρ ὧν ἐσύλα ἐξ ὑμῶν. 6. (55.) δίφρον] ἐπὶ τȣ́του ἐκαθέζετο ὁ Ξέρξης ἐν τῷ αἰγαλέῳ ὄρει τῆς ἀττικῆς θεωρῶν τὴν ἐν σαλαμῖνι ναυμαχίαν. ibid. (57.) ἀκινάκην] ὄνομα ξίφȣς περσικȣ̃. 7. (pen.) ὄνομα νομίσματος παρὰ τοῖς πέρσαις. 15. (467. 1.) ἐγὼ μὲν γὰρ] πάλιν ἐν-

ταῦθα εἰπὼν τὸν μὲν, οὐκ ἐπήγαγε τὸν δὲ, διὰ τὸ ὡμολογημένον εἶναι, ὅπερ ἔμελλεν ἐπιφέρειν. ἔμελλε γὰρ ἐπάγειν νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν τοῦτο συνδοκεῖν. τὸ ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι οὐδὲν πρὸς τὸ ἄνω ἐστὶ, πρὸς τὸ τὶ κωλύσει ἅπαντας εἶναι πονηρούς. 19. (9.) εἴ τις ἥλω παρὰ τοῖς ἀθηναίοις ὑποκρινόμενος εἶναι πολίτης μὴ ὢν ἀθηναῖος κατὰ τὸ ἀληθὲς, καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν τοῖς πολίταις, πρὸ μὲν κρίσεως ᾤκει τὸ δεσμωτήριον, ἁλοὺς δὲ ἐν τῇ κρίσει ὕστερον ἐπωλεῖτο.

742. 15. (16.) ὅ ἐστι τῶν δημοτικῶν τῶν φυγόντων τὴν πόλιν ἐπὶ τῶν λ̄ καὶ καταλαβόντων φυλήν. 16. (18.) τόν τε ἀγύρριον καὶ τὸν φιλέψιον ὁ ἀριστοφάνης ὡς ἐχθροὺς αὐτοῦ σκώπτει ἐν τῷ πλούτῳ 23. (21.) καλλίστρατος] οὗτός ἐστιν ὁ ῥήτωρ, οὗ ζηλωτὴς ἐγένετο ὁ Δημοσθένης, περὶ οὗ ἔφη ἐρωτηθεὶς ὁ Δημοσθένης, τὶς ἀμείνων ῥήτωρ, σὺ ἢ καλλίστρατος, ἐγὼ μὲν γραφόμενος, καλλίστρατος δὲ ἀκουόμενος. ἦν γὰρ ἐπιδεικτικὸς σφόδρα ὁ καλλίστρατος. ὅθεν καὶ ἀκούσας αὐτοῦ ἐπιδεικνυμένου ὁ Δημοσθένης εἰς ἐπιθυμίαν ἦλθε λόγων, ὡς εἰρήκαμεν ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ.

743. 1. (31.) ἰστέον, ὅτι χρήματα καὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν τῶν θεῶν καὶ τῆς ἀθηνᾶς ἔκειτο ἔν τινι οἰκήματι ὀπίσω τῆς ἀκροπόλεως τοῦ καλουμένου ὀπισθοδόμου, καὶ ἦσάν τινες τεταγμένοι ταμίαι ἐπὶ τῇ φυλακῇ τούτων. ποτὲ οὖν πολλῶν χρημάτων ἀνενεχθέντων ἐκεῖσε, ἔδοξε τοῖς ταμίαις, ὥστε λάθρα τῆς πόλεως δανεῖσαι ταῦτα τοῖς τραπεζίταις, ἵνα αὐτοὶ κερδαίνωσιν ἐκ τούτου. ὡς δὲ τοῦτο ἐποίησαν, ἔτυχεν ὕστερον ἀνατραπῆναι τὰς τραπέζας· ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἐμπρῆσαι τὸν ὀπισθόδομον, ἵνα δόξῃ τὰ χρήματα ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναλωθῆναι καὶ μὴ ὑπ' αὐτῶν. 4. (468. 6.) ἐξηγοῦνται περὶ ἐμπόρων τινῶν ἀθηναίων, ὅτι ἥλωσαν σιτηγοῦντες εἰς ἄλλον λιμένα παρὰ τὸν τῶν ἀθηναίων νόμον. νόμος δὲ ἦν παρ' ἀθηναίοις τιμωρεῖσθαι τὸν ἀθηναῖον ναύκληρον σιτηγοῦντα ἀλλαχοῦ, ἐπειδὴ λεπτόγεως

ἦν ἡ ἀττικὴ. 21. (21.) ἀντιτιμωμένου] ἤδη ἔγνωμεν, ὅτι ἐν τῷ λόγῳ τῆς τιμωρίας προσετίμα ὁ δικαστὴς, εἶτα ἐξῆν τῷ φεύγοντι ἀντιτιμῆσαι αὐτῷ, ὅτι τοῦδε εἰμὶ ἄξιος. λοιπὸν παρὰ τῷ δικαστῇ ἦν ἡ κρίσις περὶ τοῦ ἀνασχέσθαι ἢ οὔ. 24. (18.) καθ' ὑπόθεσιν ἔννοια. βούλεται γὰρ ἐκ τῶν ἤδη γεγονότων δίκας αὐτὸν εἰσπράξασθαι.

745. 12. (469. 14.) τοῦτο προάγει ὁ Τιμοκράτης ὡς νόμον παλαιὸν συμφωνοῦντα ᾧ αὐτὸς ἔγραψε. ὁ δὲ Δημοσθένης λύει λέγων, ὅτι ὁ μὲν Τιμοκράτης λέγει αὐτὸν εἶναι νόμον, οὐκ ἔστι δὲ νόμος, ἀλλὰ ὅρκος τῶν βουλευτῶν. ὁ γὰρ νόμος, φησὶ, παραγγέλματα ἔχει καθολικὰ, οἷον, τόδε μὲν ποιεῖν, τόδε δὲ μὴ ποιεῖν. τὸ δὲ, οὐ δήσω ἀθηναῖον οὐδένα, οὐκ ἔστιν ὥσπερ φωνὴ νόμου, ἀλλ' ἀνθρώπου τινὸς ταῦτα λέγοντος. ἐζήτησαν δέ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν οὐκ ἔταξε ταύτην τὴν ἀντίθεσιν ἐν τῷ παρανόμῳ κεφαλαίῳ. ἐκεῖ γὰρ ὀφείλει ταχθῆναι. λέγομεν, ὅτι, ἐκεῖ εἰ ἐτέθη, ὑπὲρ τοῦ Τιμοκράτους ἂν ἐτίθετο. ἰσχυρὰ γὰρ ἦν ἀντίθεσις. ἐνταῦθα γὰρ μετὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ μετὰ τὰς ἀποδείξεις τοῦ δειχθῆναι βλαβερὸν τὸν νόμον τὸν τιμοκράτους, σαθρότερα ἐγίγνετο ἐν τοῖς ἐπιλόγοις ταττομένη, καὶ οὕτως οὔτε ἐδόκει αὐτὴν φεύγειν ὡς ἄπορον καὶ δύσλυτον, καὶ πάλιν διὰ τῶν ἐπιλόγων ἐντελῆ αὐτὸν ἐπιδείκνυσι. ibid. (38.) τῶν γ̄ ἐγγυητῶν ἐχόντων τὴν ἴσην οὐσίαν ἐκείνῳ, ὥπερ ἐγγυῶνται, ἵνα ἔσονται ἱκανοὶ γ̄ ἐγγυήσασθαι αὐτόν. 20. (43.) κατὰ ἔνστασιν καὶ ἀντιπαράστασιν ἐνταῦθα λύει. ἰστέον δὲ, ὅτι πρώτην ἔταξε τὴν ἀντιπαράστασιν, β̄ δὲ τὴν ἔνστασιν, διὰ τὸ ἀναιδὲς μᾶλλον. vlt. (57.) ἡ ἔνδειξις δίκη ἐστὶ κατὰ τῶν ἀτίμων καὶ πολιτευομένων, ἡ δὲ ἀπαγωγὴ ἐπὶ κλεπτῶν.

746. 8. (vlt.) ἐνταῦθά ἐστιν ἡ ἔνστασις. αὐτὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ ὡσανεὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φωνῆς ἔξεστι στοχάσασθαι ὅτι οὐκ ἔστι νόμος. 18 (470. 3.) ἰστέον ὅτι

τὸν

τὸν ὅρκον τοῦτον τῶν ἡλιαστῶν ἐν τοῖς ἐπιλόγοις τέθεικεν, ὡς ἐπιλογικὸν μᾶλλον ὄντα, ἀλλ᾽ οὐ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς μέρος ὄντα καὶ τῶν ἀγώνων. 19. (8.) ἰστέον, ὅτι ψηφίσματα ἐνταῦθα λέγει τὰ παλαιὰ τὰ νομισθέντα εἶναι καλά. 24. (10) οὐδὲ νομοθετῆσαι περὶ τῶν ἰδιωτικῶν χρημάτων, ὥστε μὴ ἀπολαμβάνειν τοὺς ἰδιώτας τὰ χρέα ἅπερ ἐδάνεισαν. τοῦτο γὰρ τυραννίδος ἐστίν. ibid. (17.) οἷον ἀναμερισμόν. τοῦτο γὰρ εἴωθε γίνεσθαι ἐν ταῖς ἀτακτούσαις δημοκρατίαις. οἱ γὰρ πένητες πολλάκις καθ᾽ ἑαυτοὺς γινόμενοι στασιάζουσι πρὸς τοὺς πλουσίους, λέγοντες, ὡς οὐ δίκαιόν ἐστι τούτους μὲν ἔχειν γῆν πολλὴν, αὐτοὺς δὲ μὴ, ἀλλὰ δίκαιον εἶναι καὶ αὐτοῖς ἐξ ἴσου μερίσασθαι τὴν γῆν ὡς οἰκείας. f. ὡς οἰκίαν ἑκάστην. erat adhuc aliud, quid quod non poteram legere. 26. (25.) οὐδὲ τοὺς μένοντάς φησιν ἐν τῇ πόλει καὶ μὴ ἡμαρτηκότας παρανόμως ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλῶ. vlt. (29.) ἠδύνατο γάρ τις μὴ ἁμαρτάνειν αὐτὸς, ἄλλον δὲ ὁρῶν ἀδικοῦντα περιορᾷν, ὅπερ ἐστὶν ἀληθέστερον ἀδικεῖν, ὥς φησιν ὁ Θουκυδίδης.

747. 2. (14) ὅτι ὁ ἱερομνήμων ἐκαλεῖτο ὁ πεμπόμενος σύνεδρος εἰς τοὺς ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως. 3. (44.) κυαμεύονται] κληροῦνται. κύαμον γὰρ ἐκάλουν τὸν κλῆρον αὐτὸν καὶ τὴν ψῆφον τοῦ λαμβάνειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄρχειν. ἦσαν δὲ αὗται ποτὲ μὲν τετρημέναι καὶ ἄτρητοι, ποτὲ δὲ μέλαιναι καὶ λευκαί. αἱ μὲν γὰρ μέλαιναι καὶ τετρημέναι ἦσαν καταψηφιζόμεναι. φασὶ δέ τινες τῶν ἐξηγησαμένων, ὅτι ἀπὸ χοιρείων ὀστῶν αὗται ἐγίνοντο. αἱ δὲ λευκαὶ ἄτρητοι ἦσαν αἱ σώζουσαι. 4. (50.) καὶ κήρυκος καὶ πρέσβεως, ἀντὶ τοῦ τῶν οὕτως εὐτελῶν. εὐτελῶν δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους ἄρχοντας τοὺς μεγάλους. ἰστέον δὲ, ὅτι ἄλλος ἦν ὁ κῆρυξ τοῦ δήμου, καὶ ἄλλος ὁ τοῦ πολέμου, ὁ προηγούμενος τῶν πρέσβεων πρὸς τῷ αὐτοὺς σπείσασθαι εἰρήνην πρὸς τοὺς πολεμίους βαστάζων σύμβολον τὸ κηρύκιον. 5. (33.) νόμος ἦν δὶς τὸν αὐτὸν μὴ ἄρχειν

ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ μὴ δόντα εὐθύνας τῆς προτέρας ἀρχῆς, μηδὲ ἄρχειν τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τὸν αὐτὸν διὰ τοιαύτην αἰτίαν, ἵνα μὴ οἱ βουλόμενοι κατηγορεῖν αὐτοῦ ἄρχοντος, προσδοκῶντες αὐτὸν πάλιν ἄρχειν τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, ἀναγκάζοιντο σιωπᾶν πολλάκις ὄντες τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ὑπηρέται οἱ δυνάμενοι αὐτοῦ κατηγορεῖν διὰ τὸ συνειδέναι οἷς ἔπραξεν. 8. (vlt.) ἔστι γὰρ πολλάκις αὐτὸν μὲν μὴ λαμβάνειν τινὰ διὰ τὸν ὅρκον, ὑποβάλλειν δὲ ἢ ἄνδρα ἢ γυναῖκα λαμβάνειν ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ δι' ἄλλης τέχνης ἢ μηχανῆς.

748. 3. (471. 3.) ἐνέμεινε τῇ τροπῇ τοῦ σπέρματος, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε μὴ καταβαλῶμεν φησί, σπέρμα τοιοῦτον πονηρίας, εἰ καὶ μὴ μέλλει ἀναβλαστῆσαι πώποτε καὶ αὐξῆσαι. 23. (15.) νομίζεται γὰρ τὸ νομοθετεῖν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἶναι, ὅμως εἰσὶν αἱ (videbatur) παρανόμων γραφαί, ἀλλ' οὖν γε αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ νομοθετεῖν νομίζεται καλόν τι εἶναι.

749. 10. (28.) βούλεται δὲ ὥσπερ ἐκβολὴν ἐνταῦθα ποιήσασθαι συνηγόρων. διὰ τί δὲ οὐκ ἔστιν ἀκριβῶς ἐκβολὴ συνηγόρων, ἤδη εἴπαμεν ἐν τῷ κατ' ἀνδροτίωνος. 18. (33.) ἀντὶ τοῦ σχολάσαντα καὶ ἀργήσαντα ἀπὸ τῶν ἄλλων πραγμάτων, ἵνα σκέψηται ταῦτα. ὅρα, πῶς αὐτὸ (ſic) φθόνον συνάγει διὰ τούτων. 22. (pen.) τοῦ μὲν εἰ καλεῖ] τοῦ τιμοκράτους. τοῦ δ' εἰ πάρεισι] τοῦ ἀνδροτίωνος. 25. (472. 7.) παρέκβασις πάλιν ἐπὶ τὰ πολιτεύματα ἀνδροτίωνος. pen. (12.) ἐζήτηται, διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ αὐτὰ μέλλει ἐπιφέρειν, ἅπερ εἶπεν ἐν τῷ κατ' ἀνδροτίωνος. οἱ μὲν λέγουσιν· οὐχ οἱ αὐτοὶ ἦσαν δικασταὶ καὶ οὐδὲν ἦν ἄτοπον πρὸς τοὺς μὴ ἀκηκοότας ἐκεῖνα πάλιν τὰ αὐτὰ λέγειν ἐνταῦθα. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἠθέλησεν ἐνδείξασθαι ὁ διόδωρος, ὅτι ἰδιώτης ἐστὶ καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἄλλως σκέψασθαι τὰ αὐτά. βέλτιον δὲ λέγειν μᾶλλον τὴν αἰτίαν, ἣν εἴπαμεν ἐν τοῖς φιλιππικοῖς.

750. 21. (25.) ἀντὶ τȣ̃ δηλάτορι, ἀπὸ τοῦ προσαγαγεῖν αὐτῷ καὶ ὑποβάλλειν τινὰς ἀπαιτῆσαι ἀδίκως. τὸ δὲ ἀποδέκτας ἀντὶ τȣ̃ ὑποδεχομένȣς τὰ χρήματα.

754. 20. (474. 2.) οἶδεν ὁ ῥήτωρ παλαιὰ πράγματα ἐγκαλῶν τὰ τῶν εἰσφορῶν καὶ ἃ προειρηκεν. ἐπειδὴ ȣ̓̃ν ἀνέκυπτεν αὐτῷ παραγραφικὸν ἀπὸ χρόνȣ, διὰ τȣ̃το ἀναγκάζεται λῦσαι αὐτό. 27. (7.) τὸ ȣ̓̃κουν παροξύνεται, ἐπειδὴ πάλιν ἐπὶ ἀρνήσεως ἐϛίν.

757. 7. νῦν περὶ ἀνδροτίωνος λέγει, ὅπερ εἶπεν ἐν τῷ κατ' ἀνδροτίωνος περὶ τιμοκράτους.

758. 27. ὁ τιμοκράτης. ibid. (44.) τινὲς βȣ́λονται ἐντεῦθεν εἶναι τȣ̀ς ἐπιλόγȣς, ἐπειδή φησιν ἐν τῷ πρὸ αὐτȣ̃ κώλῳ ἐπελογίσατο τὰ γ̄ κεφάλαια. ibid. (56.) ὡς ἐκτέτισαι τὰ χρήματα] τινὲς λέγȣσιν ἐκ τȣ́τȣ νομίζεσθαι τὸν λόγον ἀσύϛατον. εἰ γὰρ ἐκτέτισαι τὰ χρήματα, καὶ ὁμολογεῖ καὶ ὁ Δημοσθένης ἐνταῦθα τȣ̃το αὐτὸ, ȣ̓κȣ̃ν περιττῶς κατηγορεῖ. λέγομεν, πρῶτον μὲν καὶ αὐτὸς ὁ ῥήτωρ ἐπισημαίνεται τȣ̃το, ὅτι ȣ̓ περὶ τȣ́των ἐϛὶν ὁ ἀγὼν νῦν, ἀλλὰ περὶ τȣ̃ εἴτε ἐννόμως ἐγράφη ὁ νόμος ὁ τιμοκράτȣς, εἴτε παρανόμως. nil praeterea.

759. 3. (vlt.) ȣ̓δὲ καθ' ἓν] ἀντὶ τȣ̃ ȣ̓δὲ ὅλως. ibid. (ibid.) εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τȣ́των] τὸ διλήμματον πάλιν σχῆμα. 15. (477. 1.) ὅρα, πῶς τὴν λύσιν ἐκ τῶν γ̄ περιείληφεν, ἀπὸ τȣ̃ αἰτίȣ, ἀπὸ τȣ̃ συνέχοντος, ἀπὸ τȣ̃ κρινομένȣ. 20. (5.) τὸ ἀναίσχυντον αὐτȣ̃ δείκνυσιν. 25. (36.) πρὸς τȣ̀ς λόγȣς, ȣ̓̀ς λέγει ὁ τιμοκράτης.

760. 10. (37.) ὅτι εἰς δύο μεμέρισαι τὰ τῶν πόλεων εἰς τὰ ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια.

761. 9. (478. 1.) τῶν συνηγορȣ́ντων αὐτῷ] ἀντὶ τȣ̃ ȣ̓̃τε φίλος. 20. (11.) τὰ χρήματα τῶν πολιτῶν, ἅπερ ὀφείλει ἡ πόλις διπλᾶ λαβεῖν ἀπὸ τὸν

(sic) περὶ τὸν ἀνδροτίωνα. 23. (16.) ἀντὶ τοῦ καταβάλλειν μετὰ τοσῦτον χρόνον προβάλλονται λέγοντες δεινὸν εἶναι εἰ δεθήσονται.

762. 4. (35.) καὶ διάκονον] τὴν πόρνην, ἀπὸ τῦ διακονεῖν ταῖς ἡδοναῖς, ἵνα αἰνίττηται εἰς τὰς περὶ σινώπην καὶ φανοςράτην. 10. (38.) πράττονται ἀντὶ τῦ εἰσπράττονται. 14. (49.) τὸν λόγον λέγει, οἷον αὐτὰς τὰς εὐθύνας, περὶ ὧν ἔμελλεν ἀπαιτεῖσθαι, τὶ εἰσέπραξεν καὶ ἐκ τίνος. ταῦτα δέ ἐςι τὶ οἷον εἰς ἃ ἀνάλωσεν. 26. (479. 11.) νόμος γὰρ ἦν, εἴ τις ὀφείλων πρὸ τῆς ἐκτίσεως τελευτήσει, τοὺς παῖδας ἀποδιδόναι τὸ ὄφλημα. εἰ δὲ μὴ, καὶ αὐτὺς ἀτίμυς εἶναι ἕως ἂν ἀποδῶσιν.

763. 5. (45.) ὐχ ἁπλῶς ταῦτα πάντα διαβάλλει αυτ᾽ ἐκ τῦ ἐξ . . . . ἀεὶ τῦτο ποιεῖ ὁ ῥήτωρ, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἔγνω, ὅτι τινὲς τῶν κρινομένων, εἰ καὶ ἁλίσκονται ἐν τῇ κρίσει, ἀλλ᾽ ὖν γε πολλάκις προβαλλόμενοι τὸν ἔξωθεν ἑαυτῶν βίον δύνανται σωθῆναι, εἰκότως ἐξεῦρεν ὁ ῥήτωρ τὸ καὶ τὸν ἄλλον αὐτῦ βίον καὶ ἐν τοῖς ἐπιλόγοις διαβάλλειν, ἵνα μὴ εἰς τῦτον καταφεύγωσιν. 8. (56.) ἀντὶ τῦ πρὸς γάμον ὐκ ἐκδέδωκεν, ὡς ἐλευθέραν, ἀλλὰ ὡς δύλην πέπρακεν. εἶτα ἐπιφέρει, πῶς αὐτὴν ἐπώλησε καὶ τίνι. 12. (57.) ὥσπερ σχετλιάζοντος, διότι ἐπὶ ξένης ἐκδέδοται ἀςὴ ὖσα, τῦ νόμου τῦτο ἀπειργοντος. τὸ δὲ ἐπ᾽ ἐξαγωγῇ τὸ πραθῆναι ἔξω τῆς πόλεως.

764. 9. (480. 16.) οἱ βυλόμενοι φησιν καταλ . . . . ειν τὺς νόμυς καὶ τὴν πολιτείαν ἐξ ὗπερ ἐδέθησαν.

765. 15. (36.) ἱςέον, ὅτι ὁ μὲν σόλων ἐγένετο ἐπὶ τοῖς χρόνοις τῶν τυράννων ἐν ταῖς ἀθη . . . . ὁ δὲ δράκων πρὸ αὐτῦ ζ καὶ κ ἔτεσιν, ὡς φησὶν ὁ διόδωρος. ἀντὶ τῦ συνθέσθαι, ὅτι καλῶς ἔχει ὁ νόμος ὁ περὶ τῦ νομίσματος. κατὰ κοινῦ δὲ πάλιν τὸ λέγεται.

766. 2. (481. 12.) *ἀπὸ τῦ ἥττονος τὸ ἐπιχείρημα.* 5. (15.) *ἀντὶ τῦ δεῖ κολάζειν ἐκεῖνον, εἴ τις διαφθείρει τὸ νόμισμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἐςὶ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὐκ ἐκεῖνον τὸν διαφθείροντα τὸ τῶν ἰδιωτῶν. εἰσὶ γὰρ καὶ ἰδιωτικοὶ νόμοι, οἷον μὴ λαμβάνειν πολλὺς τόκυς. καὶ ἄλλοι τοιυτότροποι. ἀλλ' ὐχ ὗτοι καταλύειν εἰσὶν ἱκανοὶ τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ δημόσιοι.* 20. (23.) *μικρὰν μὲν, ἐὰν καταλύωνται, μεγάλην δὲ, εἰ σώζωνται.*

767. 8. (25.) *δῆλον, ὅτι ἐὰν μὴ σώζωνται οἱ νόμοι.* 9. (27.) *δι' ὗ νόμυ ἔγραψεν ὁ τιμοκράτης ὑπάρχυσιν αἱ τιμωρίαι τοῖς βυλομένοις ἐμμένειν αὐτῷ καὶ μὴ ποιῦσιν, ὥσπερ οἱ παλαιοὶ νόμοι.*

Hic finiebant Scholia codicis Auguſtani, neque ad inſequentes orationes aliquid adſcriptum memini, ab illa quidem primigenia manu. Duo aut tria quædam adſcripſit manus recentior, ad Leptineam.

1278. 4. (697. 18.) *χλῆδον*] antiqua manus *τὸ πλῆθος τῆς ἰλύος.* noua manus. *τὸ τῶν καθαρμάτων καὶ τῶν ἀπο γρ . . . καὶ ἡ τῶν ποταμῶν προ . . . . . καὶ πολὺ μᾶλλον . . . . . χειμάῤῥων ὃ καὶ χλῆδος καλεῖται νῦν. ἴσως ὁ ῥήτωρ λέγει, ὅτι χῦν καὶ φρυγανώδη τινὰ ἐκ τῦ χωρίυ ὁ καλλικλῆς εἰς τὴν ὁδὸν ἐμβέβληκε.* v. ſcholium codicis Bavarici. 27. (31.) *ἀτίμητος ἀγὼν, ἐφ' ὃ* [ſic] *τίμημα ὡρισμένως ἐκ τῶν νόμων ὐκ . . . . δικάζοντες ἐτιμῶντο, τί δεῖ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι. ὁ δὲ τιμητὸς, ᾧ πρόσεςιν ἀπὸ τῶν νόμων ὡρισμένως.* v. Harpocr. v. *ἀτίμητος.*

In Aldina Leſſingiana reperi haec ſcholia. Ad p. 51. 3. quod item in Auguſtano primo reperi, (v. ſupra) cum his varietatibus lectionis. verſ. 1. *ἐςιν* abeſt a Leſſingiano exemplo. 2. *ἐπέςειλε τοῖς εὐβοεῦσι μὴ δεῖν συμβυλεύων ἐλπίζειν εἰς τὴν ἀθηναίων συμμαχίαν, τῶν μηδὲ αὐτὺς σώζειν δυναμένων.*

58. 5.

58. 5. Initium hujus ſcholii hoc eſt in Leſſingiano: ἔκ τινος παλαιȣ ἀντιγράφȣ. πλȣ́ταρχος etc. 1. pro ἐπανέςη eſt in Leſſ. ἐπανεςήκει. 2. καὶ ſecundum abeſt a Leſſing. ibid. pone συνεπέθεντο addit Leſſ. αὐτῷ. 3. ἔπεμψε πρὸς etiam in Leſſ. eſt. ſine ȣ̓ν. quod Wolf de ſuo addidit. et in cæteris quoque conſentit Leſſ. apographo meo, vbi ab edit. Wolfiana ſcholiorum Auguſtanorum meum apographum diſcedit, etiam vbi nominatim non indico. 4. poſt πεισθέντες ἀπέςειλαν ſic procedit exemplum Leſſingianum. μετεπέμψαντο καὶ μισθοφόρȣς ξένȣς, οἷς μετὰ τὸν πόλεμον ἀπαιτȣ̃σι τὸν μισθὸν, ἀθηναίων λογάδας δήσας . . . δῶκε. οἱ δὲ ἀθηναῖοι πεντήκοντα τάλαντα πέμψαντες ἐλύσαντο αὐτȣ́ς.

44. 2. ἐπιτιμητικὸν] ἠθικόν.

70. vlt. ad v. ποτίδαιαν δ' ἐδίδȣ] ποτίδαιαν ἐκπολιορκήσας ὑπ' ἀθηναίων φρȣρȣμένην, τοὺς ἀθηναίων φρȣρȣ̀ς ἀπέςειλεν εἰς αὐτȣ̀ς, νέμων μέρος τι χάριτος καὶ ἀθηναίων δήμῳ. τὴν δὲ πόλιν ἐξανδραποδισάμενος καὶ ἅψας, ὀλυνθίοις ἀςυγείτοσιν ȣ̃σι νέμεσθαι τὰς κτήσεις ἔδωκε.

75. 1. In argumento. ad voc. ἀλοννήσȣ eſt in codice Leſſing. hoc ſcholium: ταύτην τὴν νῆσον ȣ̃σαν περὶ τὴν θράκην σώςρατος λῃςὴς ἐσφετερίσατο. ὃν Φίλιππος πολεμήσας ἀπέσπασεν. Sed eſt hoc idem in Auguſtano ad p. 48. 9. 75. 23. ad v. τȣ̃ ῥήτορος hoc legitur ſcholium in Leſſingiano. καὶ ἐπειδὴ κρώβυλος ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ̃ ἐδημηγόρει.

77. 1. τὴν παῤῥησίαν] ἣν ȣ̓κ ἀνεῖλον αἱ παρὰ ξέρξȣ καὶ δαρείȣ, ὧν οἱ διακομιςαὶ ἀνῃρȣ̃ντο.

79. 17. Ad ſcholium vulgatae et Bavavici ad v. σύμβολα] pro ἐμπόρων (verſ. 3.) eſt ἐμπορίων in Leſſing.

84. 25. ἀλεξάνδρῳ] τῷ μολοττῷ, ἀδελφῷ τῆς ὀλυμπιάδος.

88. 13. Ad argumentum orationis Cherrhoneſiticæ. καρδία πόλις μιλησίων ἄποικος ἐν χεῤῥονήσῳ, καὶ τοὔνομα ἔσχεν ἐντεῦθεν. ἑρμοκράτους τοῦ μέλητος (videbatur) οἰκίζοντος αὐτὴν καὶ θύοντος, κόραξ ἁρπάσας τοῦ ἱερείου τὴν καρδίαν ἀφ . . . . [forſ. ἀφῆκεν] εἰς τὴν γῆν.

100. 22. μήποτε δὲ γρ. βάστηραν ἢ πίστειραν ἢ ἐπίμαστον. (v. Schol. Bavar.)

103. 2. ἐπὶ πολλῶν] κακῶν δηλονότι. 3. τούτων] τῶν ἡμῖν συμβεβηκότων κακῶν.

106. 27. δημεύει] τό τινος οὐσίαν δημοσιεῦσαι. alia manus. τὰ τοῦ δήμου μετέχεται.

107. 5. ὃ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν. ὁ τὰ ῥᾶστα βουλόμενος λέγειν ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ κινεῖται, ἵνα τι κερδανῇ. ὁ δὲ τὰ βέλτιστα καὶ μὴ τὰ ταῖς τῶν πολλῶν ἀκοαῖς ἥδιστα, ἐκεῖνος τῇ τύχῃ ἑαυτὸν ἐκδίδωσι. κἂν εἴ τι ἄρα ἐπ' αὐτῷ συμβῇ. ποιεῖ οὖν κρείττονα τὴν τύχην, ἤπερ τὸν λογισμόν. ἀντὶ τοῦ πλείω ἑαυτὸν ἐκδίδωσι τῇ τύχῃ, ἤπερ τῷ λογισμῷ. 16. τῶν τοιούτων] οἷα οὗτοι οἱ ῥήτορες. 20. προήχθην] διεγέρθην.

108. 1. ἐπὶ τοῦτο] τὸ βέλτιστον. 2. προάγεσθαι] ἀντὶ τοῦ προάγειν. παθητικὸν ἀντὶ ἐνεργητικοῦ. 19. τούτων] ἤγουν ἐκ τοῦ ἐκεῖνον εἰπεῖν, καὶ ὑμᾶς πρᾶξαι. 23. τι τῶν τότε] τὸ ἐκβαλεῖν τοὺς Θηβαίους ἐκ τῆς νήσου. 27. ἐν κεφαλαίῳ] ἐν συντόμῳ λόγῳ.

112. 9. In ſcholio ad voc. ἀτόπως dat Leſſ. pro voc. κακῶς, ἀτόπως.

117. 21. ἐῶ] παράλειψις μηδὲν ἧττον λέγουσα.

121. 5. ὥσπερ νῦν πρίαται ὁ Φίλιππος παρὰ τῶν λεγόντων καὶ τῶν στρατηγούντων. pen. ἄτιμος. ὁ ἀτιμώρητος, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν φονεύσῃ, μηδεμία τιμωρία γίνηται ὑπὲρ αὐτοῦ τελευτῶντος κατὰ τοῦ φονεύσαντος αὐτόν.

122. 16. εὐαγὲς] εὐσεβές. ἄγος γὰρ ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἀκάθαρτον. ibid. ὑπὲρ τίνων πραγμάτων

φόνου

φόνυ δικάζεσθαι παρέχονται φόνυ δίκας ἐὰν φονεύσῃ. ἐςὶ γάρ τινα πράγματα ἔνθα ὁ ποιήσας φόνυ τιμωρεῖται. 23. ςηλίτας ἐποίυν τὺς δωροδοκῦντας. ἀντὶ τῦ ἐνέγραφον αὐτὺς ἐν ταῖς ςήλαις. eſt etiam in Auguſtano.

131. 11. περὶ αὐτῶν] τῶν προσαγγελθέντων.

133. 1. μανδραγόρας] βοτάνης ὑπνωτικὸν καὶ λήθην ποιητικόν. Confer ſcholia Bavarica. 21. ἐπετείχισεν] καθ' ἡμῶν εἰργάσατο.

135. 18. χωρία θρακικὰ περὶ τὸν ἴςρον καὶ τὴν ἀμφίπολιν.

145. 24. ἀχθεσθῆναι] διὰ μίσους γενέσθαι. 27. κεκηλημένοι] ἀπατώμενοι.

146. 2. παραθεὶς] εἰς σύγκρισιν ποιήσας.

182. 27. μερίδας δηλονότι κατὰ πέντε καὶ δέκα, ὡς γίνεσθαι ἑβδομήκοντα πέντε ναῦς.

229. 8. ἐπήρειαν] ἐπήρεια κυρίως ἡ ἐν τῷ πολέμῳ ἀπειλὴ καὶ καταδρομή. ἐκ τῦ ἄρης, ἄρεια. καὶ μετὰ τῦ ἐπὶ, ἐπήρεια.

237. 13. ἀναλγησίας] ἀναισθησίας καὶ σκληρότητος.

241. 24. σχῆμα τῆς κατὰ κῶλον ἐπαναφορᾶς. ὅπερ ἐςὶ καὶ παρισώσεως εἶδος.

242. 13. ἑωλοκρασίαν] ὅτι πράγματα ἀρχαῖα συγκεράσας ὁ αἰσχίνης κατηγορεῖ αὐτῦ. τὸ γὰρ ἕωλον ἀρχαῖον σημαίνει.

248. 23. παροιμία ἐπὶ τῶν μάτην καὶ ἀναιτίως ἀπολλυμένων.

258. 6. ἁρμοςαῖς] οἱ εἰς τὰς ὑπηκόυς πόλεις ἄρχοντες πεμπόμενοι ὑπὸ λακεδαιμονίων.

288. 17. βάταλος βδελυρὸς καὶ αἰσχρός. εὔπολις δὲ τ . . . κτον βάτταλον λέγει. μήποτε ῦν ἔνθεν τὺς κιναίδυς βατάλυς καλῦσι.

341. 9. ἐνθυμούμενος] . . . . [praeſecta haec erant a cultello bibliopegi, ſcripta in ſumma pagina] μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μυ λέγοντος, ὑπολογιζο-

λογιζομένυς τό, τε μέγεθος τοῦ κινδύνυ καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰτιῶν, πρὸς ἃς ἀπολογήσασθαί με δεῖ, καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατασκευὰς τοῦ κατηγόρυ καὶ τὴν ὠμότητα.

344. 3. σημείωσαι, ὅτι τὸ πέμπτον μέρος ἐν τῇ περι κατασκευῇ τεθειμένον πρῶτον περαίνει τῶν ἤσεων προάγων δυνάμεις. 12. ἐξ ἀρκαδίας] οὗτος ἦν ἐν ἀρκαδίᾳ, ἥτις οὕτω μεγάλη πόλις ἐκαλεῖτο, ὅθεν ὑπὲρ μεγαλοπολιτῶν Δημοσθένης Φει.

355. pen. οὑτωσί] ἁπλῶς καὶ μὴ μετ' ἐπιςασίας.

357. 14. καλοῦσιν] τὸ τάχος δηλοῖ διὰ τῆς καλοῦσιν. οἷον ἤπειγεν ἡμᾶς ἐξιέναι ταῖς ἐπιςολαῖς ὁ Φίλιππος, τοῖς ἔργοις ἐναντιούμενος.

361. 15. σημείωσαι, ὅτι ἐπιλογίζεται ἅμα καὶ ἀγωνίζεται. ἐπίλογος γὰρ αὔξων τὰς συμφοράς. ἐπαγωνίζεται δὲ πάντας ἀπολύων, πλὴν αἰσχύνυ, τῶν ἐγκλημάτων. αὔξει δὲ τὸ πάθος τῇ δεινώσει χρώμενος. ἡ δὲ δείνωσις ἐξ ἀγαθῶν. (videbatur) αἱ γὰρ συγκρίσεις εἰσὶ τῶν αὐξήσεων. αὔξομεν δὲ οὐ τὰ ἀγαθὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναντία, ἵν' ὄγκον ἡ δείνωσις λάβοι. ἐμέρισε τὸν χρόνον εἰς ἐνεςῶτα καὶ παρῳχηκότα, καὶ τὰ πράγματα εἰς πηλικότητα καὶ πόιοτητα καὶ δεινότερα εἰπὼν καὶ μείζονα. ἵνα δὲ μὴ ψιλὸν ποιήσῃ τὸν λόγον, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ δεινολογούμενος, παραμίγνυσι καὶ τὸν αὐτῶν πραγμάτων παρεπόμενον φόβον, ἵνα καὶ ὁ τῆς πόλεως κίνδυνος προτεθεὶς χαλεπώτερον τὸ πάθος ἐργάσηται. v. Scholia Bavarica.

364. 13. ἴσως ἐσώθησαν κατὰ τὸ εἰωθὸς παρὰ τοῖς λατίνοις. ὡς λίβιος milites vicimus. pro vt certum quoddam inſtitum eſſe videatur.

365. 3. τὸ ἀσύνδετον ὅπερ εἶναι τῆς γοργότητος δοκεῖ εἶναι κατὰ ταὐτὰ τῷ ferte citi flammas. date tela. ſcandite muros.

378. 24. σύγκλητος ἐκκλησία ἡ γενομένη διὰ τὸ ἐξαίφνης κατεπείγειν.

384. 8. δηλονότι ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μηδενὸς ἄλλυ διδόντος δέξασθαι τὸ διδόμενον ἢ πεμπόμενον.

387. 11.

387. 11. Idem eſt ſcholium in Leſſingiano, quod in Bavarico ad h. l. cum hac varietate lectionis. *σύνεγγυς τῶν ποταμῶν ἡδύλιον.* et *ὑπὲρ τὸν ὀρχομενὸν ὅρμ* (cæteris præſectis.)

411. 3. *ἀναπεπτωκότες*] *ὕπτιοι καὶ νυςάζοντες, ἀλλ' οὐκ ὀρθοὶ καὶ νήφοντες.*

428. vlt. *ὅρος τῆς ἑλλάδος. ἐκ δὲ τῶν τῆς πόλεως ἀγώνων καὶ ἀποςόλων εἰς τοῦτο κατῆλθεν, ὥςε ὡμολόγησε δυοῖν μὲν ὅροιν μηκέτι πλευσεῖσθαι, πρὸς μεσημβρίαν μὲν χελιδονέας, πρὸς δὲ ἄρκτον κυανέας θέσθαι.*

465. 23. *περὶ τῶν εἰσφερόντων μόνον εἰς τὸν πόλεμον, καὶ περὶ τῶν τριηραρχούντων ἅμα καὶ εἰσφερόντων.*

491. 4. Ad hunc locum adſcriptus erat in Leſſingiano locus ex Aeſchinis oratione adverſus Cteſiphontem, qui eſt in editione H. Stephani p. 80. initio. *ἦσάν τινες κατὰ τοὺς τότε καιρούς.* vnde has excerpſi varietates lectionis. verſ. 2. pro *πόνον* ibi eſt *χρόνον.* verſ. 3. *τὸν δῆμον* abſunt. verſ. 5. pro verbis *ἐφ' ᾧ τε μὴ ἐπιγράφειν* eſt in Leſſingiano *ἔφη τε μήτε ἐπιγρ.* ibid. *τρεῖς ἦσαν ἀθήνησι ςοαὶ, ἡ μὲν βασίλειος, ἡ δὲ τῶν ἑρμῶν, ἡ δὲ πεισανακτὶς, ἀπὸ πεισάνακτος τοῦ κτίσαντος. αὕτη δὲ, γραφέντων ἐν αὐτῇ τῶν ἐν μαραθῶνι καὶ ἄλλων τινῶν ποικίλη ἐκλήθη.*

593. 6. *ταῦτ' εἶναι*] *τὰ τοῦ εὐκτήμονος.*

594. 17. *ὀμωμοσμένοις*] *ἐγχειρεῖ ἀπὸ τούτου, ὅτι οἱ μέλλοντες . . . . . ὤμνυον πρότερον δικαίως . . . . . εἶτα ἔκρινον.*

401. In argumento altero, quod eſt in Aldina, diuerſum ab eo, quod eſt in Pariſina, orationis in Ariſtocratem, verſ. 18. pro *ὧν, ἐθελήσει* dat corrector Leſſingianus *ὧν, οὐκ ἐθελήσει.* item verſ. 21. *οὐκ* addit ante *ἐναντιωθῶσι.*

TABEL-

TABELLA

INDICANS

CONSENSVM PAGINARVM

DEMOSTHENIS NOSTRI

CVM

PAGINIS ALIARVM EDITIONVM

ORATORIS NOBILIORVM,

Pariſinae putae, Aldinae, et vtriusque Wolfianae, tam Baſilienſis, quam Francofurtanae.

Lipſ.	Pariſ.		Aldina.		Baſileenſ.			Frankf.		
p. 9			1	1	1	a.	1	1		1
10			1	14	ib.	b.	4	ib.	c.	2
11			1	33	ib.	c.	14	2	a.	10
12			2	11	2	b.	2	ib.	d.	9
13			2	30	ib.	c.	10	3	a.	10
14	6	17	3	3	3	a.	15	ib.	d.	9
15	7	15	3	22	ib.	c.	2	4	a.	9
16	8	13	3	41	4	a.	9	ib.	d.	18
17	9	9	4	14	ib.	b.	15	5	a.	9
18	10	1	4	34	5	a.	1	21		1
19	11	8	5	10	ib.	b.	9	ib.	e.	8
20	12	6	5	29	ib.	c.	15	22	b.	8
21	13	6	6	3	6	b.	1	ib.	e.	6
22	13	30	6	20	ib.	c.	4	23	b.	3
23	14	vlt.	6	38	7	a.	9	ib.	d.	9
24	16	4	7	10	7	b.	15	24	a.	10
25	16	pen.	7	28	8	a.	1	ib.	d.	7
26	17	25	8	1	ib.	b.	9	25	a.	8
27	18	12	8	20	ib.	c.	14	ib.	d.	5
28	19	1	9	1	9	a.	15	35		1
29	20	4	9	11	ib.	c.	1	ib.	b.	8
30	21	7	9	30	10	a.	8	ib.	e.	5
31	22	6	10	7	ib.	b.	15	36	b.	8
32	23	2	10	27	11	a.	2	ib.	e.	5
33	23	28	10	vlt.	11	b.	9	37	b.	7
34	24	12	11	18	11	c.	17	ib.	e.	5
35	25	4	11	37	12	b.	2	38	b.	6
36	25	pen.	12	11	12	c.	9	ib.	e.	5
37	26	24	12	30	13	a.	16	39	b.	7
38	27	18	13	3	13	c.	3	ib.	e.	5
39					14	a.	10			
40	29	1	14	1	14	b.	11	47		1

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
p. 41	30 15	14 18	14 c 16	ib. pen.
42	31 10	14 37	15 b. 12	48 c. 6
43	32 3	15 12	15 c. 9	ib. f. 2
44	33 1	15 32	16 a. 13	49 c. 4
45	33 26	16 5	16 b. 19	ib. e. 10
46	34 12	16 24	17 a. 1	50 c. 1
47	34 31	16 42	17 b. 8	ib. e. 7
48	35 8	17 15	17 c. 14	51 b. 8
49	35 29	17 33	18 a. 18	ib. e. 4
50	36 12	18 6	18 c. 3	52 b. 7
51	36 31	18 24	19 a. 10	ib. e. 5
52	37 9	18 42	19 a. 14	53 b. 7
53	37 29	19 15	19 c. vlt.	ib. e. 5
54	38 8	19 34	20 b. 8	54 b. 7
55	38 27	20 7	20 c. 14	ib. e. 6
57	39 1	21 1	21 b. vlt.	59 1
58	40 4	21 18	22 a. 3	60 b. 6
59	40 29	21 37	22 b. 10	ib. e. 2
60	41 12	22 13	22 c. 16	61 b. 5
61	41 28	22 31	23 a. 3	ib. e. 3
62	42 22	23 4	23 c. 10	62 b. 7
63	43 5	23 23	24 a. 18	ib. e. 4
65	44 1	25 1	25 a. 18	64 1
66	44 7	25 7	25 b. 4	ib. b. 2
67	44 27	25 26	25 c. 10	ib. b. 9
68	45 5	26 2	26 a. 15	65 a. 10
69	45 22	26 21	26 b. vlt.	ib. d. 6
70	45 39	26 39	27 a. 4	66 a. 7
71	46 14	27 12	27 b. 9	ib. d. 2
72	46 32	27 32	27 c. 16	67 a. 4
73	47 7	28 4	38 b. 2	ib. d. 1
74	47 24	28 24	28 c 8	68 a. 3
77	48 5	30 4	29 c. vlt.	69 5
78	49 4	30 23	30 b. 5.	ib. pen.

Lipſ

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
p. 79	49 25	30 ant.	30 c. 11	70 c. 5
80	50 1	31 16	31 a. 16	ib. f. 3
81	50 [illegible]	31 37	31 c. 1	71 c. 2
82	50 pen.	32 10	32 a. 7	ib. e. 10
83	51 16	32 29	32 b. 13	72 c. 2
84	51 13	33 2	32 c. pen.	ib. f. 3
85	52 8	33 21	33 b. 4	73 c. 4
86	52 26	33 41	33 c. 8	ib. e. 10
87	53 2	34 14	34 a. 14	74 b. 9
90	54 1	36 1	35 b. ant.	76 1
91	54 22	36 16	35 c. pen.	ib. c. 7
92	55 9	36 35	36 b. 3	ib. pen.
93	55 30	37 8	36 c. 13	77 c. 7
94	56 9	37 26	37 a. 16	ib. pen.
95	56 36	37 pen.	37 c. 1	78 c. 6
96	57 18	38 17	38 a. 8	ib. antep.
97	58 7	38 36	38 b. 15	79 c. 4
98	58 31	39 8	39 a. 1	ib. f. 1
99	59 14	39 27	39 b. 7	80 c. 3
100	59 pen.	39 vlt.	39 c. 15	ib. f. 1
1	60 24	40 19	48 a. vlt.	8 c. 4
2	61 7	40 38	40 e. 9	ib. f. 2
3	61 28	41 11	41 a. 16	82 c. 5
4	62 10	41 31	41 b. vlt.	ib. antep.
5	62 34	42 4	42 a. 6	83 c. 15
6	63 17	42 23	42 b. 12	ib. f. 2
7	63 pen.	42 42	42 c. ant.	84 c. 3
8	64 17	43 15	43 b. 5	ib. f. 3
9	64 24	43 33	43 c. 11	85 c. 5
110	65 1	44 9	44 a. vlt.	86 1
1	65 22	44 25	44 b. vlt.	ib. c. 8
2	66 9	45 1	45 a. 3	ib. f. 2
3	66 28	45 20	45 b. 6	87 b. 10
4	67 5	45 38	45 c. 12	ib. e 4

Ppppp 3 Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
p. 115	67 22	46 41	46 a. 17	88 b. 5
6	67 39	46 30	46 b. vlt.	ib. e. 1
7	68 16	47 2	47 a. 4	89 a. 9
8	68 36	47 21	47 b. 10	ib. d. 8
9	69 13	47 48	47 c. 15	90 a. 8
120	69 32	48 12	48 a. vlt.	ib. d. 3
1	70 9	48 31	48 c. 5	91 a. 4
2	70 26	49 4	49 a. 11	ib. d. 1
3	70 vlt.	49 22	49 b. 16	ib. vlt.
4	1 17	9 41	50 a. 1	92 c. 7
5	1 34	50 13	50 b. 7	ib. pen.
6	2 10	0 32	0 c. 11	93 c. 4
7	2 25	1 4	1 a. 17	ib. f. 1
8	2 vlt.	1 22	1 c. 3	94 b. 10
9	3 13	1 41	2 a. 8	ib. e. 7
130	3 34	2 14	2 b. 14	95 c. 3
1	4 1	3 1	3 a. 4	96 1
2	5 15	3 14	3 b. 4	ib. c. 4
3	6 10	3 38	3 c. 10	ib. f. 2
4	6 39	4 11	4 a. 15	97 c. 3
5	7 24	4 30	4 c. 1	ib. e. 10
6	8 15	5 3	5 a. 6	98 b. 10
7	9 10	5 23	5 b. 12	ib. e. 7
8	80 1	5 41	5 c. 15	99 b. 7
9	0 26	6 13	6 a. vlt.	ib. e. 4
140	1 14	6 31	6 c. 3	100 b. 2
1	1 pen.	7 5	7 a. 9	ib. d. 9
2	2 25	7 23	7 b. 13	101 a. 8
3	3 6	7 42	7 c. 18	ib. d. 4
4	3 32	8 15	8 b. 3	102 a. 3
5	4 12	8 33	8 c. 8	ib. c. 9
6	4 36	9 6	9 a. 13	103 a. 1
7	5 18	9 25	9 b. 18	ib. c. 7
8	5 40	9 44	60 a. 3	ib. pen.

	Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
p.	149	86 22	60 16	60 b. 8	104 c. 4
	150	6 vlt.	0 35	0 c. 12	ib. e. 10
	1	7 17	1 8	61 a. ant.	105 b. 10
	2	8 1	2 1	4 c. 13	117 1
	3	8 14	2 10	5 a. 6	ib. penult.
	4	9 19	2 29	5 b. 12	118 c. 6
	5	90 5	3 6	5 c. 17.	ib. penult.
	6	0 31	3 26	6 b. 2	119 c. 4
	7	1 14	3 pen.	6 c. 10	ib. f. 2
	8	1 pen.	4 18	7 a. 15	120 c. 3
	9	2 5	4 35	61 c. 13	114 b. 3
	160	3 2	5 10	2 a. 19	ib. d. 10
	1	3 20	5 30	2 c. 5	115 b. 2
	2	3 37	6 3	3 a. 11	ib. d. 10
	3	4 13	6 21	3 b. 17	116 a. 9
	4	4 30	6 40	4 a. 1	ib. d. 6
	5	5 5	7 13	4 b. 5	117 a. 5
	6	6 1	8 1	7	123 1
	7	6 11	8 14	8 a. 6	ib. c. 4
	8	7 14	8 33	8 b. 13	124 b. 7
	9	8 1	9 12	8 c. pen.	ib. e. 4
	170	8 28	9 31	9 b. 5	125 b. 2
	1	9 16	70 2	9 c. 10	ib. d. 6
	2	9 37	70 22	70 a. 17	126 a. 7
	3	100 20	0 40	0 c. 2	ib. d. 14
	4	1 5	1 12	1 a. 8	127 a. 6
	5	1 27	1 30	1 b. 14	ib. d. 3
	6	2 2	2 3	1 c. ant.	128 a. 3
	8	3 1	3 1	2 c. 4	133 1
	9	3 25	3 18	3 a. 7	ib. c. 9
	180	4 22	3 39	3 b. 10	ib. vlt.
	1	5 12	4 13	3 c. 17	134 a. 6
	2	6 6	4 32	4 b. 2	ib. f. 1
	3	6 33	5 5	4 c. 4	135 c. 4
	4	7 19	5 25	5 a. 12	ib. antep.

Lipſ.	Pariſ.		Aldin.		Baſil.			Frankf.		
p. 185	107	pen.	75	43	75	b	18	136	c	3.
6	8	15	6	16	76	a	3	6	e	11.
7	9	1	76	35	76	b	8	7.	c	3.
8	9	27	77	2	76	c	12	ib.	e	9.
9	110	5	77	28	77	a	ant.	8	b	9.
190	1	1	79	1	78	a	4	141		1.
1	1	7	79	4	78	a	9	ib.		6.
2	2	12	79	23	78	b	17	2	c	2.
3	2	pen	79	pen.	79	a	3	ib.	e	10.
4	3	26	80	18	79	b	8	4	c	1.
5	4	20	80	37	79	c	14	ib.	e	8.
6	5	17	81	9	80	a	ant.	6	b	9.
7	5	vlt.	81	27	80	c	5	ib.	e	5.
8	6	27	81	vlt.	81	a	9	7	b	6.
9	7	11	82	18	81	b	13	ib.	e	2.
200	7	pen.	82	37	81	c	vlt.	8	b	1.
1	8	19	83	10	82	b	5	ib.	d	8.
2	9	1	84	1	82	c	9	154		1.
3	9	25	84	17	83	a	18	5	b	5.
4	120	20	84	41	83	b	pen.	ib.	e	4.
5	1	6	85	14	84	a	6	6	b	6.
6	1	32	85	33	84	b	13	ib.	e	5.
7	2	12	86	6	84	c	pen.	7	b	8.
8	2	40	86	25	85	b	6	ib.	e	5.
9	3	25	86	pen.	85	c	11	8	b	5.
210	4	17	87	17	86	a	15	ib.	e	1.
1	5	1	88	1	86	c	14	163		1.
2	5	9	88	6	86	c	vlt.	ib.	b	3.
3	6	21	88	24	87	b	4	ib.	e	1.
4	6	pen.	88	vlt.	87	c	9	4	b	7.
5	7	25	89	19	88	a	12	ib.	e	3.
6	8	3	89	38	88	b	ant.	5	b	2.
7	8	20	90	12	89	a	2	ib.	d	10.
8	8	38	90	31	89	b	9	6	a	10.
9	9	18	91	4	89	c	11	ib.	d	6.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin.	Baſil.	Frankf.
p. 220	129 vlt.	91 22	90 a. 16	167 a. 6.
5	31 1	93 1	313 a. 4	472 1.
6	1 5	93 3	3 a. 7	ib. 4.
7	2 20	93 22	3 b. 15.	3 c. 5.
8	3 18	93 pen.	3 c. vlt.	ib f. 3.
9	4 15	94 18	4 b. 6	4 c. 4.
230	5 12	94 38	4 c. 12	ib. f. 3.
1	6 2	95 11	5 a. 19	5 c. 5.
2	6 29	95 33	5 c. 3	ib. f. 3.
3	7 14	96 3	6 a. 8	6 c. 1.
4	7 39	96 21	6 b. 15	ib. e. 10.
5	8 22	96 42	6 c. vlt.	7 b. 10.
6	9 9	97 14	7 b. 4	ib. e. 7.
7	9 36	97 33	7 c. 8	8 b. 6.
8	140 17	98 6	8 a. 11	ib. e. 3.
9	40 38	98 25	8 b. 15	9. b. 5.
240	1 21	99 4	9 a. 3	ib. e. 7.
1	2 3	99 23	9 b. 9	480 b. 7.
2	2 31	99 ant.	9 c. 16	ib. e. 7.
3	3 16	100 17	320 a. pen.	1 b. 7.
4	4 4	100 36	20 c. 7	ib. e. 4.
5	4 31	1 12	1 a. 11	2 b. 6.
6	5 21	1 32	1 b. ant.	ib. e. 6.
7	5 pen.	2 4	2 b. 3	3 b. 8.
8	6 28	2 23	2 b. 8	ib. e. 7.
9	7 14	2 42	2 c. 14	4 b. 5.
250	7 39	3 16	3 a. 18	ib. e. 2.
1	8 23	3 35	3 c. 2	5 b. 4.
2	9 4	4 16	4 a 6	ib. e. 2.
3	9 30	4 34	4 b. 10	6 b. 1.
4	150 15	5 9	4 c. 15	ib. d. 6.
5	50 pen.	5 28	5 a. pen.	7. a. 10.
6	1 24	6 2	5 c. 5	ib. d. 7.
7	2 1	6 21	6 a 8	8 a. 8.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin.	Baſil.	Frankf.
p. 258	152 28	106 39	326 b. 14	488 d. 6.
9	3 17	7 14	6 c. ant.	9 a. 6.
260	4 6	7 33	7 b. 4	ib. d. 4.
1	4 31	8 6	7 c. 7.	490 a. 4.
2	5 2	8 24	8 a. 12.	ib. c. 10.
3	5 37	8 pen.	8 b. 17.	1 a. 2.
4	6 23	9 17	9 a. 1.	ib. c. 10.
5	7 8	9 36	9 b. 6	2 a. 1.
6	7 31	110 7	9 c. 10	ib. c. 9.
7	8 12	10 26	330 a. 15	3 a. 1.
8	8 37	1 3	30 b. pen.	ib. c. 10.
9	9 20	1 22	1 a. 6.	4 a. 1.
270	160 19	1 42	1 b. 14	ib. c. 10.
1	1 12	2 13	1 c. 17	5 a. 2.
2	2 8	2 32	2 b. 3	ib. d. 1.
3	2 34	3 6	2 c. 7	6 a. 3.
4	3 20	3 24	3 a. 12	ib. d. 1.
5	3 38	3 pen.	3 b. pen.	7 a. 1.
6	4 21	4 18	4 a. 2	ib. d. 1.
7	4 ant.	4 37	4 b. 9	8 a. 1.
8	5 25	5 10	4 c. 15	ib. c. 10.
9	5 pen.	5 27	5 a. 18	9 a. 2.
280	6 19	6 1	5 c. 8	ib. c. 8.
1	6 36	6 19	6 a. 6	ib. vlt.
2	7 18	6 38	6 b. 10	500 c. 7.
3	7 39	7 15	6 c. 16	ib. pen.
4	8 21	7 34	7 b. 2	1 c. 7.
5	8 38	8 14	7 c. 10	ib. vlt.
6	9 19	8 33	8 a. 15	2 c. 7.
7	9 36	9 5	8 c. 12	ib. vlt.
8	170 20	9 24	9 a. 4	3 c. 6.
9	70 37	9 antep.	9 b. 8	ib. pen.
290	1 18	120 18	9 c. 13	4 c. 4.
1	1 35	20 37	340 a. 17	ib. e. 12.

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin.	Baſil.	Frankf.
p. 292	172 17	121 9	340 c. 3	505 c. 4.
3	2 35	1 18	1 a. 9	ib. f. 1.
4	3 19	2 1	1 b. 16	6 c. 4.
5	3 39	2 21	2 a. 2	ib. pen.
6	4 20	2 41	2 b. 9	7 c. 6.
7	4 39	3 13	2 c. 13	ib. f. 3.
8	5 21	3 33	3 a. pen.	8 c. 3.
9	5 39	4 7	3 c. 3	ib. f. 2.
300	6 24	4 26	4 a. 10	9 c. 4.
1	6 vlt.	5 2	4 b. ant.	ib. e. 12.
2	7 25	5 21	5 a. 3	510. c. 4.
3	7 vlt.	5 39	5 b. 8	ib. f. 2.
4	8 25	6 12	5 c. 14	1 c. 4.
5	8 vlt.	6 31	6 b. 1	ib. f. 3.
6	9 24	7 4	6 c. 7	2 c. 3.
7	9 vlt.	7 23	7 a. 14	ib. f. 2.
8	180 25	7 42	7 b. pen.	3 c. 4.
9	80 vlt.	8 14	8 a. 4	ib. e. 9.
310	1 23	8 31	8 b. 9	4 b. 9.
1	1 pen.	9 4	8 c. 19	ib. e. 9.
2	2 23	9 22	9 b. 2	5 b. 10.
3	2 pen.	9 41	9 c. 8	ib. e. 9.
4	3 25	130 14	350 a. 15	6 b. 5.
5	4 4	30 32	50 b. vlt.	ib. e. 4.
6	4 28	1 6	1 a. 8	7 b. 3.
7	5 4	1 24	1 b. 12	ib. d. 9.
8	5 25	1 pen.	1 c. 18	8 a. 9.
9	6 1	2 17	2 b. 4	ib. d. 7.
320	6 22	2 45	2 c. 11	9 a. 8.
1	6 39	3 7	3 a. 12	ib. d. 6.
2	7 20	3 26	3 c. 4	520. a. 6.
3	7 vlt.	4 2	4 a. 11	ib. d. 5.
4	8 23	4 20	4 b. 16	1 a. 4.
5	8 40	4 34	4 c. pen.	ib. d. 1.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin.	Baſil.	Frankf.
p. 326	189 22	135 12	355 b. 6.	522 a. 3.
7	9 40	5 31	5 c. 13.	ib. d. 1.
8	190 21	6 7	6 b. 2	3 a. 2.
9	90 38	6 25	6 c. 9	ib. d. 1.
330	1 20	6 ant.	7 a. 15	4 a. 1.
1	1 37	7 16	7 b. vlt.	ib. d. 1.
2	2 19	7 36	8 a. 7	5 a. 2.
341	194	143 1	200 b. 4	294 1.
2	6 1	3 16	200 c. 9	ib. c. 7.
3	7 13	3 35	1 a. 14	ib. vlt.
4	8 16	4 12	1 b. ant.	5 c. 7.
5	9 25	4 31	2 a. 4	ib. pen.
6	200 14	5 4	2 b. 10	6 c. 4.
7	1 1	5 23	2 c. 13	ib. e. 12.
8	1 29	5 41	3 a. vlt.	7 c. 3.
9	2 20	6 13	3 c. 4	ib. f. 1.
350	3 5	6 29	4 a. 7	8 b. 8.
1	4 13	7 1	4 b. 11	ib. e. 4.
2	4 36	7 19	4 c. 15	9 a. 10.
3	5 19	7 37	5 a. ant.	ib. d. 7.
4	6 5	8 8	5 c. 4	300 a. 7.
5	6 34	8 26	6 a. 8	ib. d. 4.
6	7 23	8 ant.	6 b. 14	1 a. 6.
7	8 23	9 16	6 c. ant.	ib. d. 5.
8	9 13	9 34	7 a. 2	2 a. 5.
9	9 pen.	150 6	7 c. 5	ib. d. 2.
360	210 26	50 23	8 a. 9	ib. vlt.
1	1 20	50 41	8 b. 14	3 c. 5.
2	2 14	1 12	8 c. 19	ib. f. 2.
3	3 23	1 31	9 b. 4	4 c. 6.
4	4 1	2 4	9 c. 8	ib. f. 4.
5	5 7	2 22	210 a. 13	5 c. 3.
6	6 5	2 41	10 b. 19	ib. f. 2.
7	7 2	3 13	1 a. 3	6 b. 10.

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.		Aldina.		Baſileenſ.			Frankf.		
p. 368	217	30	153	32	211	b.	9	306	e.	8
9	18	20	54	7	11	c.	13	307	b.	10
370	19	9	54	25	12	a.	18	ib.	e.	7
1	19	38	54	ant.	12	c.	4	308	b.	8
2	220	22	55	15	13	a.	8	ib.	e.	5
3	21	2	55	34	13	b.	14	309	c.	5
4	22	vlt.	56	6	13	c.	ant.	ib.	e.	2
5	23	27	56	25	14	b.	3	310	b.	6
6	24	5	56	ant.	14	c.	7	ib.	e.	3
7	25	9	57	15	15	a.	13	311	b.	3
8	25	38	57	33	15	b.	ant.	ib.	e.	1
9	26	22	58	6	16	a.	3	312	b.	1
380	27	17	58	25	16	b.	8	ib.	d.	8
1	28	3	58	ant.	16	c.	15	313	a.	8
2	28	31	59	16	17	a.	ant.	ib.	d.	6
3	29	17	59	35	17	c.	5	314	a.	5
4	230	17	160	7	18	a.	7	ib.	d.	2
5	30	35	60	27	18	b.	14	315	a.	3
6	31	17	60	vlt.	18	c.	ant.	ib.	c.	9
7	31	39	61	19	19	b.	2	316	a.	1
8	33	2	61	36	19	c.	4	ib	c.	5
9	33	28	62	9	220	a.	8	ib.	f.	1
390	34	9	62	29	20	b.	12	317	c.	1
1	35	5	63	4	20	c.	16	ib.	e.	10
2	35	33	63	22	21	b.	2	318	b.	8
3	36	12	63	40	21	c.	1	ib.	d.	10
4	36	40	64	14	22	a.	7	319	a.	10
5	37	26	64	34	22	b.	11	ib.	d.	8
6	38	11	65	8	22	c.	18	320	a.	10
7	39	7	65	27	23	b.	2	ib.	d.	8
8	39	35	66	2	23	c.	10	321	b.	2
9	240	18	66	21	24	a.	15	ib.	d.	10
400	41	5	66	41	24	c.	2	322	b.	4
1	41	33	67	15	25	a.	6	ib.	d.	10

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
402	242 18	167 33	225 b. 13	323 b. 3
3	43 pen.	68 6	25 c. 18	ib. e. 1
4	44 26	68 24	26 b. 2	324 a. 9
5	45 15	68 ant.	26 c. 8	ib. d. 7
6	45 33	69 16	27 a. 13	325 a. 8
7	46 13	69 34	27 b. 19	ib. d. 5
8	46 vlt.	170 8	28 a. 4	326 a. 9
9	47 20	70 19	28 b. 12	ib. d. 8
410	47 40	70 pen.	28 c. ant.	327 b. 1
11	48 22	71 18	29 b. 5	ib. e. 2
12	48 pen.	71 36	29 c. 14	328 b. 5
13	49 24	72 10	230 a. 17	ib. e. 1
14	250 2	72 28	30 c. 3	329 b. 2
15	5 pen.	72 vlt.	31 a. 7	ib. d 10
16	51 27	73 19	31 b. 15	330 b. 2
17	52 12	73 32	31 c pen.	ib. d. 8
18	52 37	74 9	32 b. 8	331 b. 1
19	53 19	74 29	32 c. 13	ib. d. 10
420	54 6	75 6	33 a. ant.	332 b. 2
1	54 30	75 25	33 c. 3	ib. d. 9
2	55 7	75 vlt.	34 a. 9	333 b. 3
3	55 36	76 29	34 b. pen.	ib. e. 2
4	56 23	77 6	35 a. 3	334 b. 6
5	56 vlt.	77 25	35 b. 11	ib. e. 5
6	57 24	77 ant.	35 c. 19	335 b. 8
7	58 1	78 20	36 b. 5	ib. e. 9
8	58 21	78 39	36 c. 11	336 c. 1
9	58 40	79 12	37 a. 15	ib. e. 9
430	59 20	79 31	37 c. 1	337 d. 10
1	59 39	180 4	38 a. 5	ib. e 6
2	260 24	80 23	38 b. 11	338 b. 6
3	61 2	80 41	38 c. 17	ib. e. 2
4	61 31	81 14	39 b. 2	339 d. 7
5	62 16	81 33	39 c. 8	ib. e. 5

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
436	262 pen.	182 7	240 a. 14	340 b. 7
7	63 23	82 26	40 b. vlt.	ib. e. 4
8	63 40	82 ant.	41 a. 4	341 b. 6
9	64 pen.	83 17	41 b. 9	ib. e. 5
440	65 27	83 37	41 c. 16	342 b. 5
1	66 8	84 9	42 a. vlt.	ib. e. 2
2	66 35	84 28	42 c. 6	343 b. 2
3	67 16	84 vlt.	43 a. 10	ib. d. 9
4	67 36	85 19	43 b. 14	344 a. 8
5	68 12	85 37	43 c. ant.	ib. d. 6
6	68 35	86 9	44 b. 2	345 a. 4
7	69 18	86 28	44 c. 7	ib. d. 2
8	270 4	87 1	45 a. 12	ib. vlt.
9	70 24	87 19	45 b. 17	346 c. 7
450	71 5	87 39	46 a. 3	ib. pen.
1	71 25	88 12	46 b. 11	341 c. 6
7	73 1	191 1	372 a. 10	541 1
8	74 18	91 17	72 b. 9	ib. c. 7
9	75 20	91 35	72 c. 11	542 a. 3
460	76 16	92 11	363 a. ant.	ib. d. 1
1	77 15	92 30	63 c. 1	543 a. 3
2	78 2	93 3	64 a. 8	ib. c. 9
3	79 14	93 21	64 b. 10	544 a. 1
4	280 7	93 39	64 c. 13	ib. c. 7
5	81 5	94 11	65 a. ant.	ib. vlt.
6	82 4	94 28	65 b. vlt.	545 c. 5
7	83 15	95 2	66 a. 6	ib. vlt.
8	84 2	95 20	66 b. 8	546 c. 9
9	84 30	95 38	66 c. 8	547 a. 1
470	86 5	96 10	67 a. 17	ib. c. 7
1	86 ant.	96 27	67 b. vlt.	ib. f. 2
2	87 26	97 1	68 a. 3	548 c. 5
3	88 19	97 19	68 b. 7	ib. f. 1
4	89 8	97 37	68 c. 12.	549 c. 3

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
p. 475	290 1	198 11	369 a. 16	549 e. 10
6	90 27	8 30	9 c. 3	550 c. 3
7	1 5	9 3	370 a. 8	ib. f. 2
8	2 3	9 22	70 b. 15	551 c. 5
9	2 36	9 41	70 c. vlt.	ib. e. 12
480	3 25	200 13	1 b. 5	552 c. 1
1	4 19	200 30	1 c. 12	ib. e. 8
2	4 39	1 2	2 a. 16	553 b. 7
3	5 21	1 20	2 b. pen.	ib. e. 5
4	5 vlt.	1 38	3 a. 4	554 b. 5
5	6 ant.	2 11	3 b. 9	ib. e. 2
6	7 19	2 28	3 c. 14	555 b. 1
7	8 7	2 vlt.	4 a. ant.	ib. d. 7
8	9 1	3 18	4 c. 3	556 a. 8
9	9 30	3 37	5 a. 8	ib. d. 8
490	300 22	4 10	5 b. 16	557 a. 8
1	1 20	4 31	6 a. 2	ib. d. 10
2	2 12	5 4	6 b. 10	558 b. 2
3	3 6	5 23	6 c. 15	ib. d. 8
4	3 pen.	5 42	7 a. vlt.	559 b. 2
5	4 28	6 16	7 c. 4	ib. e 2
6	5 22	6 34	8 a. 10	560 b. 4
7	6 8	7 7	8 b. 14	ib. e. 1
8	7 4	7 25	8 c. 18	561 b. 2
9	7 33	7 43	9 b. 1	ib. d. 10
500	8 26	8 15	9 c. 4	562 a. 10
1	9 21	8 34	380 a. 10	ib. d. 8
2	310 11	9 6	80 b. 16	563 a. 8
3	10 vlt.	9 27	80 c. pen.	ib. d. 5
4	11 28	9 pen.	1 b. 7	564 a. 6
5	12 13	210 17	1 c. 12	ib. d. 2
6	12 pen.	10 36	2 a. 17	565 a. 2
7	14 4	11 9	2 c. 3	ib. d. 2
8	14 27	11 27	3 a. 10	566 a. 6

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.		Aldina.		Baſileenſ.		Frankf.	
514	317	1	215	1	385	b. 1	603	1
5	8	-	-	10	-	b. 15	-	b. 7
6	9	9	-	28	-	c. vlt.	-	b. vlt
7	320	12	6	6	6	b. 7	604	c. 8
8	1	10	-	23	-	c. 10	-	pen.
9	2	2	-	39	7	a. 15	605	c. 7
520	3	24	7	15	-	b. vlt.	-	pen.
1	4	2	-	35	8	a. 7	606	c. 4
2	-	40	8	7	-	b. 13	-	f. 3
3	5	25	-	26	-	c. pen.	607	c. 7
4	6	15	-	vlt.	9	b. 7	608	a. 1
5	7	16	9	20	-	c. 16	-	c. 9
6	8	17	-	40	390	b. 3	609	a. 3
7	-	vlt.	220	13	-	c. 9	-	d. 2
8	9	28	-	31	1	a. 15	610	a. 5
9	330	17	1	4	-	b. vlt.	-	d. 2
530	1	12	-	22	2	a. 6	611	a. 3
1	2	9	-	42	-	b. 14	-	d. 1
2	-	33	2	13	-	c. ant.	612	a. 2
3	3	14	-	31	3	b. 3	-	c. 9
4	4	9	3	3	-	c. 9	-	vlt.
5	5	6	-	22	4	a. 13	613	c. 7
6	-	35	-	41	-	b. pen.	-	f. 4
7	6	26	4	15	5	a. 6	614	c. 6
8	7	25	-	34	-	b. 14	-	vlt.
9	8	21	5	7	-	c. pen.	615	c. 7
540	9	15	-	25	6	b. 5	-	pen.
1	341	1	-	ant.	-	c. 11	616	c. 7
2	2	2	6	14	7	a. 15	-	f. 2
3	3	11	-	32	-	b. vlt.	617	c. 2
4	4	7	7	4	8	a. 5	-	e. 9
5	-	35	-	22	-	b. 10	618	c. 3
6	5	18	-	40	-	c. 17	-	e. 9
7	6	24	8	12	9	b. 3	619	c. 1

Lipſ.	Pari.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
548	347 12	228 32	399 e. 8	619 e. 10
9	8 pen.	9 2	400 a. 15	620 c. 1
550	9 27	- 19	- b. vlt.	- e. 8
1	350 26	- 35	1 a. 4	621 b. 10
2	1 19	230 9	- b. 10	- e. 7
3	2 22	- 26	- c. 15	622 b. 10
4	3 25	- ant.	2 a. vlt.	- e. 6
5	4 18	1 17	- c. 6	623 c. 1
6	5 3	- 35	3 a. 12	- e. 8
7	6 1	2 8	- b. 18	624 c. 1
8	- 32	- 27	4 a. 2	- e. 8
9	7 25	- vlt.	- b. 8	625 c. 2
560	8 18	3 19	- c. 13	- e. 9
1	9 13	- 37	5 a. 17	626 b. 7
2	360 14	4 9	- c. 3	- e. 4
3	1 5	- 28	6 a. 6	627 b. 5
4	2 3	5 1	- b. 14	- e. 2
5	- 30	- 19	- c. ant.	628 b. 4
6	3 27	- 38	7 b. 5	- e 3
7	4 19	6 11	- c. 13	629 b. 4
8	5 17	- 29	8 a. 17	- e. 1
9	6 11	7 1	- c. 1	630 a. 9
570	- 40	- 20	9 a. 6	- d. 6
1	7 26	- 38	- b. 12	631 a. 5
2	8 22	8 12	- c. 18	- d. 3
3	9 19	- 31	410 b. 3	632 a. 3
4	370 16	9 4	- c. 10	- d. 1
5	1 6	- 24	1 a. 15	633 a. 2
6	- 33	- 42	- b. vlt.	- c. 8
7	2 23	240 15	2 a. 8	634 a. 1
8	3 20	- 34	- b. 14	- c. 8
9	4 13	1 7	- c. ant.	- pen.
580	5 15	- 25	3 b. 3	635 c. 4
1	6 13	- 43	- c. 7	- f. 1

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
582	377 18	242 16	414 a. 14	636 c. 2
3	- 39	- 34	- b. pen.	- e. 9
4	8 22	3 6	5 a. 5	637 b. 8
5	- 40	- 24	- b. 13	- e. 6
6	9 22	- ant.	- c. pen.	638 d. 10
593	381 1	8 1	8 b. 9	699 1
4	2 8	- 17	- c. 14	- c. 9
5	3 3	- 35	9 a. 17	- pen.
6	5 3	9 10	- b. ant.	700 c. 7
7	- ant.	- 30	420 a. 8	- pen.
8	6 26	250 2	- b. 14	701 c. 5
9	7 13	- 22	- c. pen.	- f. 2
600	- pen.	- 41	1 b. 4	702 c. 4
1	8 27	1 13	- c. 8	- e. 10
2	9 18	- 32	2 a. 14	703 b. 10
3	390 18	2 6	- b. vlt.	- e. 8
4	1 16	- 25	3 a. 5	704 c. 1
5	2 24	- pen.	- b. 11	- e. 9
6	- vlt.	3 18	- c. 18	705 b. 8
7	3 28	- 37	4 b. 1	- e. 4
8	4 13	4 10	- c. 7	706 b. 6
9	5 14	- 28	5 a. 11	- e. 2
610	6 10	5 1	- b. 17	707 b. 2
1	- 37	- 19	- e. vlt	- d. 9
2	7 21	- 38	6 b. 6	708 a. 9
3	- pen.	6 11	- c. 11	- d. 5
4	8 27	- 30	7 a. 15	709 a. 5
5	9 11	7 3	7 b. vlt.	- d. 2
6	- 32	- 21	8 a. 4	710 a. 3
7	400 11	- 41	- b. 9	- d. 2
8	- 29	8 13	- c. 14	711 a. 1
621	1 1	261 1	9 b. 4	725 1
2	2 vlt.	- 11	- b. pen.	726 a. 5
3	3 28	- 30	430 b. 7	- d. 3

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
624	404 15	262 8	430 b. 14	727 a. 6
5	- 34	- 26	- c. ant.	- d. 3
6	5 15	- pen.	1 b. 2	728 a. 2
7	- pen.	3 16	- c. 7	- c. 8
8	6 24	- 34	2 a. 10	- pen.
9	- vlt.	4 7	- b. 14	729 c. 5
630	7 27	- 27	- c. pen.	- f. 2
1	- 38	- pen.	3 b. 3	730 c. 2
2	8 16	5 18	- c. 10	- e 10
3	- 34	- 36	4 a. 15	731 b. 10
4	9 12	6 9	- b. ant.	- e. 7
5	- 32	- 26	5 a. 3	732 b. 6
6	410 13	- pen.	- b. 12	- e. 5
7	- 33	7 16	- c. ant.	733 b. 9
8	1 14	- 34	6 b. 3	- e. 8
9	- 33	8 8	- c. 11	734 b. 10
640	2 24	- 30	7 a. ant.	- e. 10
1	- 34	9 1	- c. 2	735 c. 2
2	3 15	- 20	8 a. 9	- f. 2
3	- 34	- 38	- b. 16	736 c. 1
4	4 10	270 10	- c. pen.	- e. 5
5	- 28	- 29	9 b. 5	737 b. 9
6	5 5	1 2	- c. 12	- e. 8
7	- 13	- 20	440 a. 17	738 b. 10
8	- 40	- 38	- c. 1	- e. 7
9	6 19	2 10	1 a. 5	739 b. 7
650	- 36	- 28	- b. 11	- e. 4
1	7 19	3 vlt.	- c. 15	740 b. 5
2	8 12	- 18	2 a. vlt.	- e. 1
3	- 38	- 36	- c. 4	741 b. 2
4	9 19	4 7	3 a. 10	- d. 9
5	- 36	- 25	- b. 16	742 a. 10
6	420 17	- 42	- c. pen.	- d. 8
7	- 35	5 14	4 b. 6	743 a. 6

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankſ.
658	421 16	275 34	444 c. 9.	743 d. 3
9	1 35	6 6	5 a. 16	744 a. 4
660	2 19	6 24	5 c. 1	ib. d. 1
1	2 38	6 ant.	6 a. 9	745 a. 4
2	3 16	7 18	6 b. 16.	ib. d. 4
3	3 34	7 35	7 a. 1	746 a. 5
4	4 15	8 9	7 b. 7	ib. d. 4
5	4 33	8 28	7 c. 14	747 a. 4
6	5 13	9 1	8 a. pen.	ib. d. 2
7	5 33	9 20	8 c. 5	748 a. 5
8	6 14	9 39	9 a. 12	ib. d. 3
9	6 vlt.	280 12	9 b. ant.	749 a. 5
670	7 24	0 31	450 a. 4	ib. d. 5
1	7 vlt.	1 4	0 b. 10	750 a. 5
2	8 22	1 24	0 c. 16	ib. d. 3
3	8 40	1 43	1 a. vlt.	751 a. 5
4	9 17	2 15	1 c. 8	ib. d. 4
5	9 35	2 31	2 a. 11	752 a. 4
6	430 11	3 4	2 b. 17	ib. d. 1
7	0 29	3 22	2 c. vlt.	ib. vlt.
8	1 5	3 41	3 b. 7	753 c. 9
9	1 23	4 14	3 c. 11	ib. vlt.
680	1 pen.	4 34	4 a. 16	754 c. 7
1	2 24	5 5	5 c. 1	ib. f. 3
2	2 vlt.	5 23	5 a. 6	755 c. 2
3	3 19	5 41	5 b. 11	ib. e. 7
4	3 38	6 13	5 c. 16	756 b. 9
5	4 19	6 31	6 a. 19	ib. e. 4
6	5 8	7 3	6 c. 5	757 b. 6
7	5 35	7 23	7 a. 9	ib. e. 5
8	6 18	7 43	7 b. 16	758 b. 5
9	6 34	8 16	8 a. 1	ib. e. 2
690	7 13	8 36	8 b. 8	759 b. 5
1	7 31	9 9	8 c. 15	ib. e. 3

Lipſ.	Pariſ.	Aldina	Baſileenſ.	Frankf.
692	438 11	289 27	459 a. vlt.	760 b. 5
700	440 1	293 1	461 c. 16	773 1
1	1 29	3 16	2 a. 19	ib. f. 3
2	2 17	3 33	2 c. 1	774 c. 6
3	3 11	4 8	3 a. 8	- e. 12
4	4 3	4 25	3 b. 12	775 c. 1
5	4 27	4 42	3 c. 17	- e. 7
6	5 3	5 15	4 a. vlt.	776 b. 6
7	5 30	5 34	4 c. 5	- e. 4
8	6 19	6 7	5 a. 3	777 b. 4
9	7 5	6 25	5 b. 14	- e. 4
710	7 34	6 ant.	5 c. ant.	778 b. 2
1	8 15	7 17	6 b. 4	- e. 1
2	8 37	7 36	6 c. 9	779 b. 1
3	9 19	8 7	7 a. vlt.	- d. 9
4	450 3	8 25	7 b. 19	780 a. 8
5	0 30	8 antep.	8 a. 1	- d. 7
6	1 8	9 16	8 b. 5	781 a. 5
7	1 34	9 34	8 c. 9	- d. 3
8	2 18	300 7	9 a. 14	782 a. 3
9	2 38	0 24	9 b. pen.	- c. 10
720	3 21	0 43	470 a. 1	783 a. 1
1	4 7	1 16	0 b. 7	- e. 10
2	4 35	1 34	0 c. 11	- vlt.
3	5 pen.	2 7	1 a. 17	784 c. 8
4	6 21	2 25	1 b. vlt.	- f. 3
5	6 40	2 pen.	2 a. 5	785 c. 6
6	7 25	3 18	2 b. 11	- pen.
7	8 10	3 36	2 c. 17	786 c. 4
8	8 33	4 10	3 a. vlt.	- f. 2
9	9 12	4 29	3 c. 5	787 c. 6
730	9 33	5 2	4 a. 11	- antep.
1	460 14	5 20	4 b. 17	788 c. 4
2	0 34	5 39	5 a. 1	- f. 1

Pariſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldina.	Baſileenſ.	Frankf.
733	461 13	306 10	475 b. 7	789 c. 3
4	2 1	- 28	- c. 12	- f. 3
5	- 32	7 2	6 b. 1	790 c. 6
6	3 18	- 19	- c. 5	- antep.
7	4 14	- 37	7 a. 10	791 c. 6
8	- 38	8 9	- b. 15	- f. 3
9	5 20	- 27	8 a. 1	2 c. 4
740	6 8	- pen.	- b. 7	- f. 4
1	- 36	9 17	- c. 12	3 c. 4
2	7 22	- 34	9 a. pen.	- f. 1
3	- vlt.	310 6	- c. 3	4 c. 2
4	8 26	- 24	480 a. 10	- e. 10
5	9 3	- 43	- b. 17	5 c. 4
6	- 30	1 15	1 a. 1	- f. 5
7	470 17	- 33	- b. 8	6 c. 3
8	1 3	2 5	- c. 14	- e. 10
9	- 30	- 23	2 a. vlt.	7 b. 10
750	2 9	- 41	2 c. 4	- e. 8
1	- 31	3 11	3 a. 7	8 b. 6
2	3 7	- 29	- b. 13	- e. 3
3	- 25	- vlt.	- c. antep.	9 b. 6
4	- vlt.	4 18	4 b. 4	- e. 4
5	4 23	- 36	- c. 8	800 b. 4
6	- pen.	5 7	5 a. 14	- e. 1
7	5 19	- 25	- b. pen.	1 b. 1
8	- 36	- 42	6 a. 3	- d. 9
9	6 20	6 14	- b. 11	2 b. 1
760	7 14	- 31	- c 15	- d. 8
1	- 38	7 2	- b. pen.	3 a. 8
2	8 21	- 21	7 c. 7	- d. 6
3	9 10	- 40	8 a. 13	4 a. 10
4	- vlt.	8 13	- b. antep.	- d. 8
5	480 28	- 32	9 a. 5	5 b. 1
6	1 7	9 5	- b. 11	- d. 10

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
767	481 31	319 25	489 c. 18	806 b. 1
770	2 1	T.II. 1 1	491 a. 4	828 1
1	3 2	- 15	- b. 4	9 a. 6
2	- 19	- 33	- c. 10	- d. 2
3	- 37	2 12	2 a. 13	830 a. 2
4	4 13	- 31	- b. 18	- c. 10
5	- 32	3 5	3 a. 2	- vlt.
6	5 8	- 24	- b. 7	831 c. 8
7	- 28	- 42	- c. 11	- pen.
8	6 1	4 14	4 a. 14	2 c. 5
9	- 19	- 33	- c. 2	- f. 2
780	6 38	5 6	5 a. 8	3 c. 3
1	7 14	- 25	- b. 13	- f. 1
2	- 33	- 43	- c. antep.	4 c. 4
3	8 9	6 15	6 b. 5	- f. 1
4	- 28	- 35	- c. 11	5 c. 3
5	9 3	7 7	7 a. 15	- f. 1
6	- 22	- 26	- c. 1	6 c. 1
7	- 39	- 43	8 a. 5	- e. 10
8	490 16	8 16	- b. 11	7 c. 1
9	- 33	- 34	- c. 15	- e. 7
790	1 10	9 6	9 b. 1	8 b. 6
1	- 28	- 26	- c. 6	- e. 1
2	2 4	- pen.	500 a. 11	9 b. 3
3	- 22	10 17	- b. 15	- d. 8
4	- 40	- 36	- c vlt.	840 a. 10
5	3 15	1 9	1 b. 6	- d. 8
6	- 34	- 28	- c. 12	1 a. 10
7	4 9	- vlt.	2 a. 16	- d. 8
8	- 26	2 19	- c. 1	2 a. 6
9	5 2	- 37	3 a. 4	- d. 4
800	- 20	3 9	- b. 9	4 1
1	- antep.	4 4	- c. 14	- e. 1
2	6 16	- 22	4 a. antep.	5 b. 3

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
803	496 34	14 ant.	504 c. 2	845 d. 10
4	7 11	5 18	5 a. 8	6 b. 2
5	- 29	- 37	- b. 12	- d. 10
6	8 5	6 9	- e. 18	7 a. 10
7	- 23	- 29	6 b. 2	- d. 8
8	- pen.	7 1	- c. 5	8 a. 8
813	9 1	8 1	547 b. 15	895 1
4	500 2	- 14	- c. 13	- c. 4
5	- 19	- 32	8 a. 16	- e. 10
6	- 37	9 9	- b. pen.	6 b. 9
7	1 12	- 27	9 a. 2	- e. 4
8	- 29	- penult.	- b. 7	7 b. 6
9	2 7	20 17	- c 11	- e. 6
820	- 25	- 35	550 a. 16	8 b. 5
1	3 2	1 9	- b. vlt.	- e. 1
2	- 20	- 27	1 a. 4	9 b. 1
3	- 37	- vlt.	- b. 9	- d. 8
4	4 14	2 16	- c. 12	900 a. 5
5	- 30	- 35	2 a. 14	- e. 9
6	5 5	3 7	- b. 18	- pen.
7	- 24	- 24	- c. vlt.	1 c. 4
8	- 41	- 41	3 a. 24	- e. 10
9	6 17	4 13	- c. 6	2 b. 7
830	- 34	- 31	4 a. 9	- e. 2
1	7 22	5 3	- b. 14	3 b. 2
2	- 27	- 21	- c. 17	- d. 6
3	8 2	- 39	5 b. 1	4 a. 9
4	- 21	6 12	- c. 5	- d. 6
5	- 40	- 30	6 a. 10	5 1
6	9 4	7 4	- b. vlt.	- 5
7	- 23	- 23	7 a. 5	6 a. 6
8	510 12	- vlt.	- b. 10	- d. 2
9	- 32	8 19	- c. 14	7 a. 3
840	1 11	- 37	8 b. 3	- d. 2

Lipſ.	Pariſ.		Aldin. T. II.		Baſileenſ.	Frankf.
841	511	29	29	9	558 c. 8	908 a. 2
2	2	5	-	26	9 a. 9	- c. 7
3	-	23	-	ant.	- b. 14	- f. 2
4	3	1	30	9	560 a. 4	9 1
5	-	14	-	23	- b. 3	910 a. 6
6	-	31	1	1	- c. 7	- d. 3
7	4	10	-	18	1 a. 10	1 a. 2
8	-	28	-	37	- b. 14	- c. 9
9	5	4	2	9	1 c. pen.	- pen.
850	-	22	-	27	2 b. 3	2 c. 6
1	-	40	-	pen.	- c. 8	- f. 2
2	6	16	3	17	3 a. 11	3 c. 3
3	-	35	-	36	- b. 17	- ant.
4	7	10	4	8	4 a. 1	4 c 3
5	-	28	-	26	- b. 5	- c. 10
6	8	3	4	antep.	4 c. 10	5 b. 9
7	-	20	5	16	5 a. 14	- e. 8
8	-	38	-	35	- b. pen.	6 b. 8
9	9	15	6	8	6 a. 4	- e. 7
860	-	32	-	26	- b. 9	7 b. 6
1	520	10	-	pen.	- c. 13	- e. 3
2	-	28	7	16	7 a. 16	8 b. 3
4	1	1	8	1	- c. 18	9 1
5	-	17	-	17	8 a. 19	- e. 5
6	2	7	-	35	- c. 3	920 b. 7
7	-	27	9	12	9 a. 8	- e. 5
8	3	3	-	31	- b. 13	1 b. 7
9	-	22	40	2	- c. antep.	- e. 8
870	-	40	-	21	570 b. 4	2 b. 5
1	4	16	-	39	- c. 8	- e. 3
2	-	34	1	11	1 a. 13	3 b. 4
3	5	11	-	30	- b. antep.	- e. 2
4	-	31	2	2	2 a. 3	4 b. 4
5	6	7	-	20	- b. 7	- e. 3

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Áldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
876	526 1	43 1	572 c. 12	925 1
7	- vlt.	- 17	3 a. 14	- 25
8	7 18	- 35	- b. vlt.	6 c. 2
9	- 36	4 11	4 a. 3	- e. 7
880	8 12	- 29	- b. 9	7 c. 1
2	9 1	5 1	5 a. 14	8 1
3	- 14	- 13	- b. 24	- e. 5
4	- 32	- 33	- c. 18	9 b. 9
5	530 13	6 9	6 b. 1	- e. 6
6	- 33	- 28	- c. 6	930 b. 3
7	1 8	- vlt.	7 a. 9	- d. 10
8	- 27	7 28	- b. 12	1 a. 9
9	2 4	- 37	- c. vlt.	- d. 7
890	- 21	8 9	8 b. 13	2 a. 7
2	3 1	9 1	9 b. 1	3 1
3	3 8	- 8	9 b. 9	- d. 6
4	- vlt.	- 26	- c. 14	4 a. 8
5	4 18	50 1	580 a. 16	- d. 5
6	- 36	- 18	- b. pen.	5 a. 3
7	5 13	- 36	1 a. 2	- d. 1
8	- 31	1 8	- b. 7	6 a. 1
9	6 7	- 27	- c. 13	- c. 9
900	- 25	- pen.	2 a. 17	- vlt.
1	7 1	2 17	- b. vlt.	7 c. 7
2	- 18	- 34	3 a. 7	- vlt.
3	- 38	3 8	- b. 10	8 c. 7
4	8 14	- 26	- c. 15	- f. 3
7	9 1	4 1	5 a. 4	940 1
8	- 15	- 15	- b. 3	- e. 5
9	540 4	- 34	- c. 8	1 b. 9
910	- 22	5 13	6 a. 13	- e. 8
1	- vlt.	- 32	- b. 21	2 b. 9
2	1 18	6 4	7 a. 1	- e. 8
3	- 37	- 23	- b. 8	3 c. 1

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
914	542 14	56 ant.	587 c. 12	943 e. 10
5	- 33	7 17	8 a. ant.	4 b. 8
6	3 8	- 35	- b. vlt.	- e. 4
7	- 26	8 7	9 a. 4	5 b. 4
8	4 2	- 25	- b. 9	- e. 3
9	- 22	- pen.	- c. 14	6 b. 2
920	- 40	9 15	590 a. ant.	- d. 9
1	5 16	- 36	- c. 1	7 a. 10
2	- 34	60 8	1 a. 5	- d. 8
3	6 1	1 1	- c. 4	8 1
4	- 6	- 6	- c. 11	- d. 6
5	7 2	- 25	2 a. 15	9 b. 1
6	- 19	- vlt.	- b. ant.	- d. 9
7	- 37	2 18	3 a. 2	950 a. 7
8	8 13	- 37	- b. 8	- d. 6
9	- 30	3 9	- c. 11	1 a. 4
930	9 5	- 26	4 a. 15	- c. 10
1	- 23	- pen.	- b. ant.	- vlt.
2	- 41	4 17	5 a. 5	2 c. 10
3	550 17	- 36	- b. 11	- vlt.
4	- 34	5 8	- c. 15	3 c. 7
5	1 11	- 27	6 a. 18	- pen.
6	- 30	- pen.	- c. 4	4 c. 7
7	2 8	6 18	7 a. 8	- pen.
8	- 26	- 37	- b. 13	5 c. 7
9	3 2	7 9	- c. 15	- ant.
940	- 19	- 27	8 b. 1	6 c. 3
1	- 37	- pen.	- c. 4	- e. 10
2	4 13	8 18	9 a. 9	7 c. 1
4	5 1	9 1	600 a. 8	8 1
5	- 10	- 10	- b. 1	9 a. 10
6	- 27	- 27	- c. 6	- d. 6
7	6 9	70 3	1 a. 10	960 a. 4
8	- 26	- 20	1 b. 13	- c. 8

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
949	557 3	70 38	601 c. 18	960 pen.
950	- 21	1 11	2 b. 2	961 c. 7
1	- 40	- 30	- c. 6	- f. 3
2	8 16	2 3	3 a. 10	2 c. 4
3	- 35	2 21	- b. 14	- e. 11
4	9 11	- 40	- c. ant.	3 c. 1
5	- 28	3 11	4 b. 2	- e. 7
6	560 4	- 29	- c. 7	4 b. 7
7	- 21	4 1	5 a. 10	- e. 4
8	- 41	- 21	- b. 18	5 b. 5
9	1 16	- 38	- c. vlt.	- e. 4
960	- 33	5 11	6 b. 8	6 b. 5
1	2 8	- 29	- c. 13	- e. 3
2	- 28	6 2	7 a. vlt.	7 b. 7
3	3 4	- 20	- c. 4	- e. 5
6	4 1	7 1	624 a. 17	987 1
7	- 15	- 15	- b. 16	- c. 5
8	- 33	- 34	- c. pen.	8 b. 6
9	5 12	8 11	5 b. 5	- e. 4
970	- 30	- 29	- c. 9	9 b. 4
1	6 6	9 2	6 a. 24	- e. 3
2	- 24	- 20	- b. ant.	990 b. 4
3	7 1	- 39	7 a. 4	- d. 10
4	- 22	80 11	7 b. 11	1 b. 2
5	- vlt.	- 29	- c. vlt.	- e. 4
6	8 19	1 2	8 b. 7	2 b. 5
7	- 37	- 18	- c. 13	- e. 4
8	9 13	- 34	9 a. 17	3 b. 4
9	9 30	2 4	- c. 1	- e. 1
980	570 7	- 20	630 a. 6	4 b. 1
1	- 24	- 36	- b. 9	- d. 6
2	1 1	3 8	- c. 13	5 a. 6
3	- 19	- 25	1 a. vlt.	- d. 6
5	2 1	4 4	2 a. 8	6 5

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
986	572 22	84 21	632 b. 16	997 b. 5
7	3 9	- 38	- c. pen.	- e. 3
8	- 26	5 11	3 b. 3	8 b. 2
9	4 4	- 28	- c. 10	- e. 1
990	- 22	- pen.	4 a. 15	9 b. 2
1	- 40	6 16	- b. vlt.	- e. 1
2	5 15	- 33	5 a. 4	1000 b. 1
3	- 32	7 4	- b. 11	- d. 9
5	6 3	- 3	6 a. 14	1 4
6	- 22	- 22	- b. 19	2 a. 10
7	7 12	8 14	7 a. 3	- d. 7
8	- 30	- 32	- b. 7	3 a. 7
9	8 6	9 4	- c. 11	- d. 4
1000	- 25	- 22	8 a. 17	4 a. 6
1	9 1	- 41	- c. 2	- d. 5
2	- 19	90 12	9 a. 6	5 a. 4
3	- 36	- 30	- b. 10	- d. 1
4	580 11	1 2	- c. 15	6 a. 1
5	- 28	- 20	640 a. pen.	- c. 9
6	1 4	- 36	- c. 3	- vlt.
7	- 22	2 10	1 a. 7	7 c. 6
8	2 1	3 1	- c. 2	8 1
9	- 10	- 10	- c. 14	- b. 5
1010	- 28	- 28	2 a. 18	- ant.
1	3 7	4 5	- b. vlt.	9 c. 1
2	- 25	- 24	3 a. 3	- e. 9
3	4 1	- 43	- b. 7	1010 b. 4
4	- 18	5 14	- c. 11	- e. 1
5	- 36	- 33	4 a. 14	1 b. 1
6	5 11	6 6	- b. 18	- d. 7
7	- 29	- 24	- c. vlt.	2 a. 5
8	6 6	- ant.	5 b. 5	- d. 3
9	- 24	7 17	- c. 11	3 a. 1
1020	7 1	- 36	6 a. 15	- c. 9

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
1021	587 19	98 8	646 b. pen.	1013 vlt.
2	- 38	- 28	7 a. 5	4 c. 7
3	8 13	- vlt.	- b. 7	- e. 12
4	- 30	9 18	- c. 7	5 b. 10
5	9 6	- 36	8 a. 14	- e. 8
6	- 24	100 8	- b. 17	6 b. 5
8	590 1	1 1	9 b. 4	7 1
9	- 18	- 17	- c. 5	- c. 4
1030	1 8	- 35	650 a. 8	8 b. 5
1	- 25	2 10	- b. 12	- e. 3
2	2 2	- 28	- c. 18	9 b. 1
3	- 20	- vlt.	1 b. 1	- d. 9
4	- 38	3 19	- c. 4	1020 a. 9
5	3 14	- 38	2 a. 10	- d. 6
6	- 32	4 10	- b. 16	1 a. 5
7	4 10	- 28	- c. pen.	- c. 12
8	- 1	5 1	3 b. pen.	2 1
9	5 1	- 7	- c. 6	- 9
1040	5 19	- 27	4 a. 11	3 a. 9
1	- 36	6 3	- b. 14	- d. 4
2	6 12	- 21	- c. 17	4 a. 1
3	- 30	- 39	5 b. 2	- c. 6
4	7 8	7 10	- c. 7	- e. 11
5	- 26	- 28	6 a. 10	5 b. 8
6	8 2	8 1	- b. 25	- e. 6
7	- 21	- 21	- c. vlt.	6 b. 4
8	- vlt.	- 41	7 b. 8	- e. 3
9	9 18	9 13	- c. 12	7 b. 3
1050	- 1	110 1	8 b. 4	8 1
1	600 4	- 9	- b. 15	- b. 7
2	- 22	- 28	- c. vlt.	- e. 5
3	- 39	1 5	9 b. 4	9 b. 5
4	1 14	- 23	- c. 8	- e. 3
5	- 32	- 43	660 a. 24	1030 b. 1

Lipſ.

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
1056	602 9	112 17	660 b. vlt.	1030 d. 10
7	- 27	- 36	- c. ant.	1 a. 7
8	3 2	3 9	1 b. 7	- d. 4
9	- 20	- 27	- c. 10	2 a. 3
1060	- 38	- pen.	2 a. 16	- d. 1
1	4 14	4 16	- c. 1	- pen.
2	- 33	- 33	3 a. 9	3 c. 10
3	5 9	5 5	- b. 14	- pen.
4	- 32	- 26	4 a. 1	4 c. 9
5	6 9	- pen.	- b. 9	- pen.
6	- 27	6 18	- c. 15	5 e. 6
7	7 4	- 36	5 a. vlt.	- f. 2
8	- 22	7 10	- c. 6	6 e. 3
9	- 41	- 28	6 a. 10	- f. 1
1070	8 16	- pen.	- b. 14	7 b. 7
1	- 34	8 18	- c. antep.	- e. 4
2	9 10	- 36	7 b. 2	8 b. 2
3	- 27	9 7	- c. 7	- d. 9
4	610 3	- 25	8 a. 10	9 a. 6
5	- 23	- antep.	- b. 15	- d. 5
6	- 40	120 17	- c. ant.	1040 a. 1
7	1 17	- 36	9 b. 4	- c. 10
8	- 35	1 8	- e. 9	- pen.
9	2 11	- 28	670 a. 13	1 c. 7
1081	- pen.	2 5	- c. 16	2 6
2	3 17	- 23	1 b. 1	- vlt.
3	- 35	- pen.	- c. 3	3 c. 5
4	4 11	- 17	2 a. 7	- e. 12
5	- 28	3 35	- b. 11	4 b. 8
6	5 6	4 8	- c. 15	- e. 3
7	- 24	- 26	3 a. 17	5 a. 9
8	- 41	- pen.	3 b. antep.	- d. 5
9	6 16	5 15	4 a. 2	6 a. 2
1090	- 34	- 35	- b. 7	- c. 10

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
1091	617 11	126 7	674 c. 13	1046 vlt.
2	- 29	- 25	5 a. 16	7 c. 6
3	8 4	- ant.	- c. 1	- e. 12
4	- 23	7 17	6 a. 5	8 c. 2
5	- vlt.	- 35	- b. 10	- e. 10
6	9 18	8 8	- c. 16	9 b. 8
7	- 37	- 28	7 a. pen.	- e. 7
8	620 14	9 1	- c. 6	1050 b. 7
9	- 32	- 21	8 a. 11	- e. 6
1100	1 8	- 40	- b. 16	1 b. 3
1	- 1	130 1	608 a. 12	968 1
2	2 1	- 9	- b. 4	- d. 8
3	- 18	1 2	- c. 8	9 b. 1
4	- 37	- 22	9 a. 14	- d. 8
5	3 13	- 40	- b. pen.	970 a. 9
6	- 31	2 13	610 a. 3	- d. 6
7	4 8	- 31	- b. 10	1 a. 7
8	- 25	3 5	- c. 16	- d. 8
9	- 39	- 25	1 b. 1	2 a. 1
1110	5 21	- 42	- c. 3	- d. 7
1	- 40	4 14	2 a. 9	3 a. 8
2	6 17	- 34	- b. 14	- d. 8
3	- 35	5 7	- c. ant.	4 a. 9
4	7 11	- 25	3 b. 2	- d. 6
5	- 30	- 43	- c. 8	5 a. 5
6	8 5	6 14	4 a. 8	- c. 10
7	- 23	- 33	- b. 13	6 a. 1
8	- vlt.	7 5	- c. 18	- c. 9
9	9 18	- 23	5 a. vlt.	- pen.
1120	- 39	- ant.	- c. 6	7 c. 7
1	630 14	8 16	6 a. 11	- ant.
2	- 32	- 34	- b. 15	8 c. 3
3	1 8	9 6	- e. pen.	- f. 1
4	- 25	- 24	7 b. 3	9 b. 10

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T.II.	Baſil.	Frankf.
1125	632 1	139 43	617 c. 9	979 e. 6
6	- 19	140 16	8 a. 13	980 b. 6
7	- 37	- 34	- b. pen.	- e. 3
8	3 13	1 8	9 a. 5	1 b. 5
9	- 1	2 1	- b. 9	- 1
1130	4 7	- 17	- c. 14	2 b. 1
1	- 25	- 36	620 a. ant.	- d. 8
2	5 5	3 13	- c. 5	3 b. 2
3	- 21	- 32	1 a. 12	- e. 3
4	- 40	4 5	- b. pen.	4 b. 3
5	6 17	- 24	2 a. 4	- e. 2
6	- 36	- 43	- b. 11	5 b. 2
7	7 14	5 15	- c. 17	- d. 10
9	8 1	6 1	679 b. 1	1052 1
1140	- 15	- 16	- b. vlt.	- d. 9
1	- 33	- 33	680 a. 2	3 a. 6
2	9 12	7 10	- b. 8	- d. 3
3	- 31	- 29	- c. 14	4 a. 3
4	640 8	8 2	1 a. ant.	- d. 1
5	- 27	- 21	- c. 4	- vlt.
6	1 4	- 41	2 a. 10	5 c. 8
7	- 22	9 13	- b. 15	- ant.
8	- 41	- 32	- c. ant.	6 c. 6
9	2 19	150 4	3 b. 4	- ant.
1150	- 36	- 22	- c. 9	7 c. 5
1	3 11	- 42	4 a. 13	- e. 11
2	- 29	1 14	- b. 16	8 b. 10
3	4 6	- 31	5 a. 3	- e. 10
4	- 24	2 4	- b. 9	9 b. 9
5	5 1	- 24	- c. 16	- e. 7
6	- 19	- 43	6 a. 18	1060 b. 4
7	- 37	3 15	- c. 1	- d. 8
8	6 14	- 34	7 a. 6	1 a. 8
9	- 32	4 6	- b. 10	- d. 6

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
1160	647 8	154 25	687 c. 15	1062 a. 5
1	- 27	- 43	8 a. pen.	- d. 2
2	8 3	5 16	- c. 3	3 a. 2
3	- 22	- 35	9 a. 10	- c. 10
4	- 39	6 7	- b. 15	- vlt.
7	9 1	7 1	690 c. 1	5 1
8	650 10	- 16	1 a. 2	- e. 5
9	- 29	- 36	- b. 10	6 b. 7
1170	1 6	8 13	- c. 15	- e. 7
1	- 24	- 31	2 a. pen.	7 b. 5
2	- 41	9 3	- c. 3	- e. 2
3	2 17	- 22	3 a. 7	8 a. 7
4	- 38	- 41	- b. 12	- d. 9
5	3 10	160 13	- c. 17	9 a. 1
6	- 30	- 35	4 b. 4	- d. 3
7	4 5	1 6	- c. 9	- pen.
8	- 24	- 26	5 a. 15	1070 c. 8
9	- vlt.	- ant.	- b. pen.	- pen.
1180	5 17	2 16	6 a. 3	1 c. 7
1	- 36	- 34	- b. 8	- ant.
2	6 13	3 7	- c. 14	2 c. 6
3	- 31	- 25	7 a. 19	- e. 12
5	7 4	4 1	8 a. 8	3 ant.
6	- 22	- 23	- b. 11	4 c. 5
7	8 12	- vlt.	- c. 17	- e. 11
8	- 32	5 18	9 a. pen.	5 b. 9
9	9 7	- 36	- c. 3	- e. 5
1190	- 24	6 9	700 a. 7	6 b. 3
1	660 1	- 27	- b. 12	- e. 1
2	- 18	- pen.	- c. 16	7 a. 8
3	- 36	7 17	1 a. pen.	- d. 6
4	1 14	- 37	- c. 5	8 a. 6
5	- 33	8 9	2 a. 10	- d. 5
6	2 9	- 28	- b. 14	9 a. 3

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſil.	Frankf.
1197	662 28	169 1	702 c. ant.	1079 d. 3
8	3 3	- 19	3 b. 1	1080 a. 1
9	- 20	- 35	- c. 4	- e. 6
1200	- 37	170 6	4 a. 7	- e. 12
1	4 13	- 34	- b. 10	1 b. 8
2	- 31	- 43	- c. 15	- e. 5
3	5 8	1 16	5 a. vlt.	2 b. 4
4	- 26	- 35	- c. 5	- e. 3
5	6 1	2 6	6 a. 9	3 b. 2
6	- 1	- 1	- b. 12	- 1
7	- 16	- 16	- c. 16	4 b. 6
8	7 11	3 9	7 a. vlt.	- e. 6
9	- 29	- 27	- c. 4	5 b. 3
1210	8 5	4 1	8 a. 9	- d. 10
1	- 29	- 19	- b. 13	6 a. 10
2	- pen.	- 37	- a. 18	- d. 7
3	9 16	5 11	9 b. 1	7 a. 5
4	- 34	- 29	- c. 5	- d. 2
5	670 12	6 3	710 a. 9	8 a. 2
6	- 30	- 22	- b. 16	- d. 3
7	1 6	6 42	- c. vlt.	9 a. 1
8	- 23	7 15	1 b. 4	- c. 8
9	- 41	- 35	- c. 8	- ant.
1220	2 18	8 8	2 a. 12	1090 c. 3
1	- 36	- 27	- b. 16	- e. 10
2	3 11	- pen.	- c. vlt.	1 b. 8
3	- 28	9 18	3 b. 6	- e. 5
4	4 5	- 38	1 c. 12	2 b. 5
5	- 25	180 12	4 a. 16	- e. 5
6	5 1	- 31	- c. 2	3 b. 5
7	- 19	1 3	5 a. 6	- e. 2
8	6 1	- 1	- b. pen.	4 1
9	- 12	- 12	- c. 14	- e. 4
1230	- 29	2 3	6 a. vlt.	5 b. 8

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
1231	677 8	182 22	716 c. 5	1095 [illegible] 6
2	- 25	- 39	7 a. 8	6 b. 4
3	8 1	3 12	- b. 14	- c. 3
4	- 19	- 31	- c. pen.	7 b. 5
6	9 4	4 4	8 c. 6	8 5
7	- 22	- 22	9 a. 10	- e. 3
8	680 1	- pen.	- b. 15	9 b. 2
9	- 20	5 19	9 c. pen.	- d. 10
1240	- 39	- 37	720 b. 5	1100 a. 7
1	1 16	6 9	- c. 9	- d. 4
2	- 35	- 29	1 a. 15	1 a. 4
3	2 12	7 2	- c. 1	- d. 4
4	- 31	- 22	2 a. 7	2 a. 5
5	3 6	7 40	- b. 13	- d. 4
6	- 1	8 1	3 a. 5	3 1
7	- vlt.	- 15	- b. 1	- 20
8	4 18	- 33	- c. 6	4 c. 1
9	- 37	9 10	4 a. 3	- e. 9
1250	5 12	- 34	- b. 16	5 b. 8
1	- 30	190 6	- c. pen.	- e. 6
2	6 6	- 24	5 b. 4	6 b. 5
3	- 26	- pen.	- c. 11	- e. 4
4	7 3	1 15	6 a. 15	7 b. 4
5	- 22	- 33	- c. 1	- e. 2
6	8 1	2 1	7 a. 11	8 1
7	- 14	- 14	- b. 14	- 19
8	- 32	- 32	- c. pen.	9 b. 4
9	9 11	3 7	8 b. 7	- e. 1
1260	- 30	- 28	- c. 13	1110 b. 2
1	690 4	- antep.	9 a. ant.	- d. 8
2	- 23	4 17	- c. 3	1 a. 7
3	- 42	- 35	730 a. 8	- d. 4
4	1 17	5 7	- b. 13	2 a. 3
5	- 36	- 25	- c. ant.	- c. 10

Lipſ.	Pariſ.		Aldin. T. II.		Baſilienſ.		Frankf.	
1266	692	11	195	43	731	b. 3	1112	pen.
7	-	29	6	16	-	c. 11	3	c. 9
8	3	5	-	34	2	a. 17	4	a. 1
9	-	23	7	6	-	c. 3	-	c. 10
1270	-	41	-	24	3	a. 6	-	vlt.
2	4	1	8	1	4	a. 4	6	1
3	5	9	-	17	-	b. 4	-	d. 3
4	-	26	-	36	-	c. 12	7	a. 1
5	6	2	9	14	5	a. 16	-	c. 9
6	-	21	-	32	-	b. vlt.	-	pen.
7	-	38	200	4	6	a. 4	8	c. 4
8	7	15	-	24	-	b. 13	-	antep.
9	-	33	-	43	-	c. pen.	9	c. 4
1280	8	10	1	16	7	b. 5	-	antep.
1	-	28	-	35	-	c. 11	1120	c. 4
3	9	3	2	1	8	b. pen.	1	4
4	-	22	-	23	9	a. 3	2	a. 4
5	700	16	3	6	-	b. 7	-	d. 1
6	-	35	-	25	-	c. 13	-	vlt.
7	1	11	-	ant.	740	a. 16	3	c. 7
8	-	29	4	16	-	b. pen.	-	antep.
9	2	5	-	34	1	a. 4	4	c. 3
1290	-	23	5	9	-	b. 8	-	c. 10
1	-	41	-	27	1	c. 11	5	b. 8
2	3	17	-	pen.	2	a. 13	-	c. 5
3	-	35	6	16	-	b. 17	6	b. 4
4	4	11	-	36	2	c. vlt.	-	c. 3
5	-	29	7	10	3	b. 5	7	b. 2
6	5	4	-	27	-	c. 8	-	d. 8
7	-	22	-	vlt.	4	a. 12	8	a. 7
9	6	1	9	1	536	a. 4	882	1
1300	-	16	-	16	-	b. 6	3	a. 2
1	7	3	-	33	-	c. 11	-	c. 7
2	-	21	210	12	7	a. 15	-	pen.

Pariſ.

Lipſ.	Pariſ.		Aldin. T. II.		Baſileenſ.		Frankf.	
1303	707	39	210	31	537	b. vlt.	884	c. 4
4	8	15	1	4	8	a. 6	-	f. 2
5	-	34	-	23	-	b. 11	5	c. 4
6	9	12	-	41	-	c. 18	-	f. 2
7	-	30	2	14	9	b. 4	6	c. 5
8	710	7	-	32	-	c. 9	-	f. 1
9	-	26	3	1	540	a. 11	7	c. 2
1310	1	1	-	18	-	b. 14	-	e. 5
1	-	19	-	35	-	c. 18	8	b. 7
2	-	37	4	7	1	b. 1	-	e. 5
3	2	14	-	25	-	c. 6	9	b. 3
4	-	33	-	antep.	2	a. 12	-	d. 10
5	3	9	5	17	-	b. 18	890	b. 2
6	-	26	-	34	3	a. 1	-	d. 7
7	4	1	6	6	-	b. 5	1	a. 8
8	-	20	-	23	-	c. 8	-	d. 2
9	-	38	-	42	4	a. 11	2	a. 3
1320	5	16	7	15	-	b. 16	-	c. 9
2	6	1	8	1	507	b. 11	849	1
3	-	18	-	19	-	c. 17	-	d. 10
4	-	37	-	39	8	b. 2	850	a. 10
5	7	17	9	15	-	c. 9	-	d. 10
6	-	34	-	34	9	a. 13	1	b. 1
7	8	12	220	8	-	b. vlt.	-	e. 1
8	-	30	-	26	510	a. 6	2	b. 2
9	9	8	-	vlt.	-	b. 12	-	e. 3
1330	-	26	1	20	-	c. 18	3	b. 2
1	720	1	-	38	1	b. 1	-	d. 7
2	-	19	2	10	-	c. 3	4	a. 8
3	-	38	-	30	2	a. 11	-	d. 7
4	1	16	3	4	-	b. 18	5	a. 8
5	-	35	-	23	3	a. 3	-	d. 7
6	2	12	-	antep.	-	b. 9	6	a. 8
7	-	30	4	16	-	c. 15	-	d. 7

Lipſ.	Pariſ.		Aldin. T. II.		Baſileenſ.	Frankf.
1338	723	7	224	35	514 b. 1	857 a. 8
9	-	28	5	10	- c. 5	- d. 10
1340	4	4	-	29	5 a. 12	8 a. 10
1	-	22	6	4	- b. ant.	- d. 9
2	-	40	-	23	6 a. 5	9 a. 9
3	5	17	-	43	- b. 10	- d. 9
5	6	1	8	1	7 b. 1	860 1
6	-	16	-	16	- c. 4	1 b. 3
7	7	3	-	33	8 a. 8	- e. 1
8	-	21	9	10	- b. 15	2 b. 1
9	-	39	-	28	- c. antep.	- e. 1
1350	8	17	230	2	9 b. 6	3 b. 3
1	-	36	-	20	- c. 14	- e. 4
2	9	12	-	38	520 a. 18	4 b. 4
3	-	30	1	9	- c. 2	- e. 2
4	730	5	-	26	1 a. 7	5 b. 2
5	-	24	-	pen.	- b. 13	- e. 3
6	1	1	2	18	- c. ant.	6 a. 2
7	-	19	-	36	2 b. 4	- e 1
8	-	36	3	8	- c. 7	7 a. 9
9	2	13	-	27	3 a. 13	- d 7
1360	-	32	3	vlt.	- b. antep.	8 a. 9
1	3	8	4	18	4 a. 2	- d. 6
2	-	25	-	37	- b. 9	9 a. 9
3	4	2	5	9	- c. 14	- d. 8
4	-	21	-	28	5 a. pen.	870 a. 8
5	-	39	-	vlt.	- c. 2	- d. 6
6	5	17	6	20	6 a. 8	1 a. 7
7	-	36	-	38	- b. 13	- d. 4
8	6	12	7	11	- c. 17	2 a. 3
9	6	30	-	31	7 b. 1	- d. 1
1370	7	8	8	4	- c. 9	3 a. 5
1	-	26	-	24	8 a. 14	- d. 4
2	8	4	-	antep.	- b. antep.	4 a. 5

Li

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
1373	738 22	239 17	529 a. 4	874 d. 1
4	- 40	- 36	- b. 10	875 a. 1
5	9 16	240 9	- c. 15	- c. 9
6	- 34	- 27	530 a. vlt.	- vlt.
7	740 9	- ant.	- c. 3	876 c. 3
8	- 27	1 17	1 a. 6	- e. 10
9	1 2	- 35	- b. 10	877 c. 1
1380	- 20	2 7	- c. 15	- e. 10
1	- 39	- 25	2 a. vlt.	878 b. 9
2	2 15	- 42	- c. 5	- e. 4
3	- 32	3 14	3 a. 10	879 b. 6
4	3 8	- 32	- b. 14	- e. 2
5	- 27	4 6	- c. pen.	880 b. 5
6	4 3	- 25	4 b. 6	- e. 2
7	- 22	- vlt.	- c. 14	881 b. 5
8	- 40	5 18	5 a. vlt.	- e. 3
9	5 4	6 4	152 b. 6	240 6
1390	- 23	- 23	- c. 14	241 c. 7
1	6 12	- pen.	3 a. vlt.	- pen.
2	- 30	7 17	- c. 3	242 c. 1
3	7 6	- 35	4 a. 9	- e. 8
4	- 24	8 8	- b. 16	243 b. 10
5	- 41	- 25	- c. pen.	- e. 6
6	8 17	- 43	5 b. 3	244 b. 4
7	- 35	9 15	- c. 9	- d. 9
8	9 11	- 33	6 a. 13	245 a. 10
9	- 28	250 4	- b. 18	- d. 6
1400	750 4	- 22	7 a. 4	246 a 7
1	- 1 N. 0.	1 1	- b. 10	- 1
2	- 17	- 17	- c. 15	247 a. 7
3	1 16	- 36	8 a. pen.	- d. 5
4	- 34	2 11	- c. 6	248 a. 6
5	2 10	- 30	9 a. 10	- d. 1
6	- 28	3 2	- b. 15	249 a. 1

Lipſ.	Pariſ.	Aldin. T. II.	Baſileenſ.	Frankf.
1407	753 4	253 21	159 c. vlt.	249 c. 8
8	- 22	- 40	160 b. 4	- ant.
9	- 39	4 12	- c. 8	250 c. 8
1410	4 15	- 30	1 a. 13	- e. 10
1	- 33	5 3	- b. 19	251 b 9
2	5 10	- 20	2 a. 2	- d. 15
3	- 27	- 38	- b. 7	252 b 6
4	6 3	*4 10	- c. 13	- e 2
5	- 21	*- 28	3 a. ant.	253 b. 3
6	- 39	*- vlt.	- c. 5	- e. 1
7	7 15	*5 13	4 a. 12	254 b. 3
8	- 33	*- 37	- b. 18	216 1
9	8 8	6 8	132 a. 1	217 a. 6
1420	- 25	- 26	- b. 9	- d. 4
1	9 4	7 3	- c. pen.	218 a. 10
2	- 22	- 21	3 b. 7	- d. 10
3	- pen.	- 40	- c. 12	219 b. 3
4	760 17	8 11	4 b. 2	- e. 3
5	- 34	- 28	- c. 8	220 b. 5
6	1 13	- vlt.	5 a. 14	- e. 4
7	- 30	9 18	- b. pen.	221 b. 7
8	2 7	- 37	6 a. 6	- a. 6
9	- 26	260 9	- b. 14	222 c. 2
1430	3 1	- 25	- c. pen.	- e. 9
1	- 18	- 42	7 b. 5	223 c. 2
2	- 35	1 14	- c. 10	- f. 1
3	4 11	*Hic magna in Aldina conturbatio.	8 a. 16	224 c. 3
4	- 30		- c. 4	- pen.

Lipſienſis.	Pariſina.	Baſileenſis.	Frankfurtae.
1435	765 6	139 a. 9	225 c. 7
6	- 24	- b. 14	- vlt.
7	- vlt.	140 a. 2	226 c. 9
8	6 18	- b. 8	227 a. 1
9	- 36	- c. 15	- c. 10
1440	7 12	1 b. 1	228 a. 4
1	- 30	- e. 8	- d. 2
2	8 5	2 a. 15	229 a. 6
3	- 23	- b. pen.	- d. 3
4	- pen.	3 a. 7	230 a. 7
5	9 17	- b. 16	- d. 7
6	- 34	4 a. 3	231 b. 2
7	770 10	- b. 12	- e. 2
8	- 27	- c. vlt.	232 b. 6
9	1 2	5 b. 5	- e. 3
1450	- 20	- c. 12	233 b. 5
1	- 38	6 a. pen.	- e. 3
2	2 14	- c. 5	234 b. 7
3	- 31	7 a. 9	- e. 4
4	3 9	- b. 17	235 b. 9
5	- 27	8 a. 6	- e. 9
6	4 4	- b. 15	236 c. 3
7	- 22	9 a. 2	- pen.
8	- 40	- b. 8	237 c. 6
9	5 16	- c. ant.	238 a. 2
1460	- 34	150 b. 3	- c. 8
1	6 9	- c. 11	239 a. 1
2	- 26	1 a. 17	- c. 10
3	7 4	107 c. 10	189 5
4	- 22	8 a. pen.	190 c. 9
5	8 6	- c. 6	- vlt.
6	- 23	9 a. 13	191 c. 7
7	9 1	- c. 7	- ant.
8	- 14	110 a. 10	192 c. 9

Lipſienſis.	Pariſina.	Baſileenſis.	Frankfurtae.
1469	779 32	110 b. ant.	193 a. 2
1470	780 14	1 a. 5	- d. 1
1	- 31	- b. 11	4 a. 3
2	1 6	- c. 17	- c. 10
3	- 24	2 b. 2	5 a. 1
4	2 1	3 a. 5	- c. 7
5	- 11	- b. 3	6 a. 6
6	- 29	- c. 11	- d. 4
7	3 11	4 a. 15	7 a. 7
8	- 29	- b. vlt.	- d. 6
9	4 5	5 a. 8	8 a. 8
1480	- 23	- b. 15	- d. 7
1	- pen.	6 a. 3	9 b. 3
2	5 17	- b. 12	- e. 3
3	- 35	- c. pen.	200 a. 10
4	6 10	7 b. 4	- d. 7
5	- 27	- c. 7	1 a. 7
6	7 1	8 b. 4	- d. 4
7	- 12	- c. 3	2 a. 10
8	- 29	9 a. 9	- d. 7
9	8 14	- b. 16	3 a. 8
1490	- 3	120 a. 9	- e. 1
1	9 5	- b. 17	4 b. 3
2	- 7	1 a. 1	- e. 1

INDEX

lectionum ab editore in orationem Demoſthenis, auctore ſe, immiſſarum, cum praemiſſis lectionibus vulgarium librorum.

Pag.	verſu.	voluminis ſecundi.
813	3	*τοῖς οἰκείοις*] interpoſui *γ'*.
814	24	*τὴν οἰκίαν*] *τῇ οἰκίᾳ*.
816	1	*ταύτην ἠξίουν*] interpoſui *δ'*.
	20	*ἄξια*] *ἀξίαν*.
821	20	*προσήκει*] *προσῆκε*.
823	2	*τοῦτο*] *τοῦτον*.
826	11	*μισθώσοιτο*] *μισθώσουσι*.
829	1	*ἀπέφηνεν*] *ἀναπέφηνεν*.
831	11	*αὐτὸν*] *αὐτῶν*.
833	3	*λαβόντες*] *διαλαβόντες*.
840	20	*λόγον δέδωκε*] interpoſui *ἑαυτῷ*.
841	14	*δέκα ταλάντων*] *δεκαταλάντῳ*.
	18	*ψηφίσεσθε*] *ψηφίσαισθε*.
842	13	*ἀποδέξασθαι*] *ἀποδέξεσθαι*.
843	pen.	*ἀποκρύψασθαι*] *ἀποκρύψεσθαι*.
851	17	*ἑταιρείαν*] *ἑταιρείᾳ*.
	20	*ἔχθραν*] *ἔχθρᾳ*.
856	12	*σκέψασθε*] *σκέψαισθε*.
859	2	*αὐτὸν*] *αὐτῶν*.
	10	*ἂν*] *ἃ νῦν*.

Pag. verſu.

864 16 *ἀποστερεῖται*] *συναποστερεῖ τε*

877 14 *ταῦτα λέγων*] interpoſui *νῦν*.

879 25 *τούτου*] *τούτῳ*

880 4 *ἐπεὶ τὰ μὰ*] interpoſui *εἰς*.

881 6 *καταλῦσαι*] *καταδῦσαι*.

18 *αὐτῶν*] *αὐτῷ*.

882 11 *τῷ ναυκλήρῳ*] articulum addidi.

887 17 *προήσομεν*] *προησόμεθ'*.

888 8 *ἔμελλον*] *ἐμέλλομεν*.

893 27 *τούτοις*] *τούτων*.

907 15 *χρήματα ἐν*] interpoſui *τά*.

912 3 *οὐδεπώποτ'*] *οὐδέπω τότ'*

916 24 *λέγει δὲ ὡς*] *λέγει δὲ πῶς*.

918 5 *ἄλλοθί που*] *ἄλλοθί ποι*.

927 3 *μείναντες ἐπὶ νηὶ*] *μείναντες τὴν ἐπὶ κυνί*.

931 8 *καὶ ἀπεδέξαντο*] *καὶ μάλιστα ἀπεδ.*

14 *ἡμεῖς τ'*] *ἡμεῖς δ'*.

933 7 *ἠγανακτοῦμεν ἐπὶ*] interpoſui *μέν*.

17 *αὐταὶ*] *αὐτοί*.

934 20 *οἰκούντων*] *οἴκου*.

938 6 *ὅπου*] *ὅποι*.

952 6 et 15. *εἶναι δίκας*] interpoſui *δεῖ*.

954 25 *μεμαρτύρηται*] *μεμαρτύρηκας*.

957 3 *βιβλίον* addidi.

958 16 *αἰσθάνεσθαι*] *αἰσχύνεσθαι*.

965 6 *ἐπιγράφοντες*] *ἐπιγραφόμενος*.

973 13 *ἐγκλήματος τούτου*] *ἐγκλ. αὐτοῦ τούτου*.

979 5 *τὸν βίον*] praepoſui *διά*.

Pag.

Pag. verſu

980 15 ψῆφον εἶχον] interpoſui οὐκ.

982 14 ἀνθρώπους] ἄνθρωπος.

22 ἐμαυτῷ] ἑαυτοῖς.

983 18 ἀκουσίου] ἑκουσίου.

23 ἁλίσκωνται] interpoſui δ'.

986 2 εἶναι δίκας] interpoſui δεῖ.

991 26 καὶ μὴ] tranſpoſui.

993 2 δικαίως τὸ λαγχάνειν ἔτι,] δίκαι ἢ ὡς εἰκοστῷ λαγχάνειν, ἔτει.

996 9 τοῖς δικαίοις, καὶ] τοισδὶ, δικαίως καὶ

18 ἡμῖν] ἐμοί.

997 27 κοινὰς] καινάς.

991 1 ἐγγεγράφθαι] ἐγγεγράφη.

1001 18 ἀλλὰ πρὶν] interpoſui καὶ.

1009 1 ἀποστεροῦμαι δὲ καὶ] poſtremum vocem addidi.

1010 26 μεθ' ὧν] μεθύων.

1011 10 δέξασθαι] δέξεσθαι.

1016 12 ἂν de meo addidi.

1017 vlt. ἀποδιαιτηθεὶς] καταδιαιτ.

1023 23 τοῦ θορικίου] articulum addidi.

1030 10 αὐτῷ] αὐτῶν.

1031 23 ἕτερα πολλὰ] ἕτερ' ἄττα πολλά.

1032 18 οὐδ' ὀμόσαντας] particulam inſitiantem addidi.

1034 7 σκέψασθε δὴ] interpoſui δέ.

24 αὐτὰ] αὐτῷ.

1035 17 ὡμολόγει τότε] ὡμολογεῖτό τε τότε.

1038. 13.

Pag. verſu

1038 13 ὀφείλει πραττομένῳ] ὀφείλειν πλαττ.

1039 15 ἥδιστα] ἥδιστ' ἂν

1040 14 αὐτοῦ] αὐτοὺς.

23 ἄλως] ἄλῳ.

1041 15 ὥσπερ ἄλλου] interpoſui ἂν.

16 ἀφαιροῦντος] ἀφαιροῦντας.

1048 5 ὀφείλοντ' αὐτὸν] ὀφείλονθ' αὐτὸν.

1052 2 ἐπιχειροῦντες] ἐπιχειροῦσιν.

1057 1 καὶ θυγάτηρ] interpoſui articulum ἡ.

1066 20 addidi ὁ.

1067 1 νόμος] νόμοι

4 δ'] μὲν.

6 παῖδες ἐξ] interpoſui οἱ.

12 ἦν] ἦ.

1069 6 καὶ εἴση οἱ ἐφέται] καὶ εἰς, [ἢ οἱ ἐφέται.]

1072 6 τοῦ προσπαλτίου] τῆς προσπ.

1073 4 μόνον τὰ] interpoſui τὸ.

19 οὐδὲν] οὐδενὸς.

1074 13 πρεμνιζομένας] ἐκπρεμν.

1078 4 ἄρα addidi.

26 περὶ] παρὰ.

1079 3 ἀναγκάσατε εἰς τὸν] ἀναγκάσητε τὸν (ſine præpoſ.)

10 ἂν addidi.

1081 21 ὡς] ἧς.

25 τὸ πραγμ.] τῷ πρ.

1083 20 αὐτοῦ] αὐτῶν.

1084 14 ἡ] ἦν.

Pag. verſu

27 αὐτὸν τοῖς] interpoſui τὸν

1085 11 ἦν] νῦν

1087 10 πραγμάτων περὶ] interpoſui τῶν

1090 12 ὡς ἔχει] interpoſui καὶ

1093 18 καταλειφθεὶς] ἐγκαταλ.

1095 26 ἐχὶ τὸν] interpoſui ἢ.

1096 9 ἡμῶν] ὑμᾶς.

12 περὶ τοῦ αὐτοῦ] πρὸς τοὺς αὐτούς.

17 πιστεύσετε] πιστεύσαιτε.

23 ἡλικίαν λέγοντος] interpoſui τοῦ.

vlt. πιστεύετε] πιστεύσετε.

1101 2 Φορμίωνος] ἀπολλοδώρου.

pen. μεμαρτυρηκότα ψευδῆ] interpoſui τὰ

1102 18 δὲ γιγνομένου] δ' ἐγγιγνομ.

1103 2 ὑμᾶς] ἡμᾶς. ſed iſta ſaepiſſime tacite inter ſe permutaui.

1104 4 ἢ μὴν] εἰ μὴ

7 παρείχετο] παρεῖχε

1105 14 ταῦτ' ἐνῆν] ταῦτα ἐνῆν.

1107 pen. γεγράφθαι] ἐπιγεγράφθαι.

1110 20 οὐκ ἄλλην] οὐ καλήν.

1111 pen. διοικοῦντα ἐπὶ] interpoſui τὰ

1112 16 ὄνειδος. τυχὼν] interpoſui ὅς-

1113 13 τῷ μαρτυρεῖν] τὸ μαρτυρεῖν.

1114 4 πιστεύετ'] πιστεύσαιτ'

16 τούτου τοῦ τρόπου] τοῦ τούτου τρόπου.

1115 23 in columnas diſpeſcui olim ordine continuata, et in columna priore pro στέφα-

 vos

Pag.	verſu	
		νος μενεκλεὺς, dedi ϛεφάνῳ μενεκλέους. in poſteriore addidi haec verba ϛέφανος μενεκλέους ἀχαρνεὺς.
1116	2	τοὺς ἐξ ἀπάτης] τοὺς ἐπ' ἐξαπάτῃ.
1117	6	φήσει] φήσειν.
	13	γραφῆς] παραγραφῆς.
1118	20	ὃς addidi.
	21	εἰς μηδένα] εἰ καὶ μηδένα.
	22	γε addidi.
1119	4	ἀρχὴν] Ἀρχίππην.
1120	21	ὑμῖν addidi.
1121	7	τὸ addidi.
1123	24	ἡγεμόνα] ἡγεμόνας.
1124	4	τί γὰρ αὐτὸν] τί γάρ; μάτην αὐτὸν.
	6	ὅσα ἐϛιν] interpoſui ἔνδον.
	21	τοὺς μὲν ἄλλους] τῶν μὲν ἄλλων.
1125	3	καὶ ὡς] transpoſui.
	11	ἠξιώθης] ἠξιώθην.
	18	ἧς τὸν] ᾗ καὶ τὸν.
1126	pen.	δὲ addidi.
1127	11	ἐπίχαρτον γενόμενον] ἐπιχάρτους γενομένους.
	15	ε addidi, h. e. notam numeri *quinque*.
1128	9	δὲ addidi.
1130	16	ἃ] ὃ
1131	4	διαμαρτυρήσαντες] dedi ſimplex μαρτυρήσαντες detracta praepoſitione.
	8	ζῶντος addidi.
1132	5	προβαλλόμενος] detraxi λ alterum.

1133 12

Pag.	verſu	
1133	12	πειθόμενος ὑπὸ τούτων τοῦ παρανόμων] πειθόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν του (enclitice) παρανόμων.
	22	οὔτε] οὐδὲ
1134	3	τῷ] ᾧ.
	4	δόντι] δοίη
1135	4	καὶ ἅμα] tranſpoſui
1136	1	τὸν κλῆρον] τῶν κλήρων.
1138	13	ἐνέτειναν καὶ αἰκίας καὶ κατ' ἀλλήλων] ἐνέτειναν πληγὰς καὶ αἰκίας κατ' ἀλλήλων.
1141	1	παρὸν] παρὼν.
	13	καὶ τὴν] καίτοι τήν.
	ibid.	ἐχρῆν addidi.
1142	23	ἐποιήσαντο] ἐποιήσατο in ſingulari.
1143	17	περὶ τοῦ δικαίου] περὶ αἰκίας.
1145	14	οὐκ addidi.
	16	verba καθ' ὃν αἱ συμμορίαι poſt nomen Periandri collocaui, quae in vulgatis pone τὰ σκεύη verſu 18 leguntur.
1146	5	καὶ τὰ] interpoſui διὰ
1147	2	τὰς addidi.
	19	ἤ τινα] εἴ τινα
1148	4	ſecundum καὶ aſteriſco notatum addidi.
1151	23	οὖν addidi.
1154	15	ἐπὶ addidi.
	20	ἀναβαλλομένου] detraxi alterum λ.
1156	2	αὕτη] αὐτή.

Pag. verſu

1158 12 ἐπὶ addidi.

1159 16 verba καὶ πάλιν αὐθήμερον εἰσεληλύθεσαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔκτινον τὴν δίκην, quae vulgo pone ἐνέχυρα verſu 13. leguntur, huc deduxi, et praeterea pro vitioſo ἔκτινον dedi ἐκτίνοντος.

22 ἐφρόντιζον] ἐφρόντιζεν.

1163 2 et 1164 5 ex ἀναβαλλομένου et ἀναβαλλόμενοι detraxi alterum λ.

1166 3 αὐτῶν τὴν διαδικασίαν] αὐτὸν τῆς διαδικασίας.

1169 26 ὑπάρχοντα φανερὰ] interpoſui τὰ.

1171 17 τὸ ἀργύριον] τοῦ ἀργυρίου.

1175 26 πρόκλησις] πρόσκλησις.

1180 1 ὡς γνώσεσθε] ὧ καὶ γνώσεσθε.

1183 22 πείσατε] πεῖσαι.

1187 8 δὲ] δὴ

24 εἰς addidi.

1188 21 περιμένωσι] παραμένωσι.

1191 4 τοῦ τούτου] articulum addidi

1193 23 τὴν τιμὴν] articulum item addidi.

1197 4 τῷ δε] ἐγὼ δὲ.

1199 16 αὐτὸν] αὐτῶν.

pen. παραλήψεσθαι addidi.

1204 4 τὸν ὅρκον] τὸ (in neutro) ὅρκον.

1205 in argumento 5 παραμένειν] περιμένειν.

1209 2 οὐδὲ] οὔτε

1212 1 verba ὃς ἔτυχεν ὢν ἐν σηστῷ ἐπόγδοον retraxi ad voc. ἐπι[illegible]κον, quae vulgo leguntur pone ἀνειλόμην.

Pag. verſu.

1213 11 τῶν] τὴν.
1220 14 παραμένει] παραμένοι.
1222 24 τὴν — τριήρη] τῆς — τριήρους.
1226 16 ὅπου] ὅποι.
1228 7 ἐξεφώνωσεν] ἐξεφανῶσθαι.
1231 20 τὸ addidi.
1233 16 τοῦ addidi.
20 οὐκ addidi.
21 ἀλλ' οὐ] ἀλλὰ ſine negatione.
1236 12 οὗτος ὃν καὶ] ὃν καὶ οὗτος.
1238 4 δὲ addidi.
1240 18 θέλων] θέλοντος.
27 addidi οὐ.
1243 15 addidi ἄν. item 1244. 1.
1250 25 verba νέος ὢν quae vulgo pone τοῖς πράγμασι leguntur, ante ea collocaui.
1251 13 ὀφείλοντα] ὀφείλοντος.
1252 17 ἐμοῦ] ἐμὲ.
1254 6 οὔτε] οὐδὲ.
1256 11 ἔχων] ἔχω, ὧν.
1261 22 οὐ addidi.
1262 19 διὰ τοῦτο γέγονεν] διὰ τί οὕτω γέγονεν.
1268 25 ἐπαράσασθαι] ἐπαράσεσθαι.
1269 23 πρεσυβρισθῆναι. ὡς οὐ κατεπιορκησόμενος] πρεσυβρ. παρὰ τῶν, ὡς σὺ, κατεπιορκησομένων.
1271 argum. 2. διώκων] φεύγων.
8 ἀποικοδομήσας] ἀποικοδομηθεῖσαν.

Pag. verſu.

1278 15 δὲ] δή.

1280 21 τῶν ἐμῶν δȣ́λων] τὸν ἐμὸν δȣ̃λον.

1282 17 ὀλίγον codex Bauarius vnde verba haec addidi] λόγον.

1283 2 huc retuli μὲν quod vulgo legitur pone ἐκεῖνο verſu 1.

1286 2 ἀποδίδοται] ἀποδίδονται.

1288 21 ὑπολαμβάνομεν] ὑπολαμβάνοιμεν.

1290 15 κύριοι, αὐτοὶ δ᾽ ȣ̓ ταῦτ᾽] κύριοι οὗτοι, ȣ̓δὲ ταῦτ᾽.

1307 pen. μȣ] μοι.

1308 1 περὶ τὴν ἀγορὰν] περὶ τῆς ἀγορᾶς.

1312 26 αὐτὴν ἡμετέραν] ἀϛὴν τὴν ἡμετ.

1315 27 ὁ ἐμὸς πατὴρ] ὁ ἐμὸς, ὁ πατὴρ.

1316 12 ἀποϛερεῖτε] ἀπεϛερεῖτε.

1317 24 γε δέον] γ᾽ ἔδεον.

1319 22 ἐν ὑμῖν] praepoſitionem addidi.

1321 17 εἰς addidi.

1323 18 ἔϛι] ἔτι

1325 8 τὰ addidi, et εἰδὼς verſ. 14.

21 ȣ̓ μόνον τὸν πρότερον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀρτίως] εἰ καὶ μὴ τὸν πρότερον, τόν γ᾽ ἀρτίως.

1326 7 ᾧ addidi.

1329 25 ἐν addidi.

1334 3 ψήφισμα] ψηφίσματα.

13 ὅ] ἥ.

1336 2 ἀλλὰ μεῖζον] interpoſui καὶ

Pag.

Pag. verſu.

1339 vlt. τουτουσὶ κατὰ] transpoſui.

1342 19 διασώσασθαι] διώσασθαι.

1346 23 βουλεύσειν] συμβουλ.

1347 11 καὶ τοὺς παῖδας] articulum addidi.

1348 14 ἀρώμενος] ἐπαρώμ.

1349 1 προσιόντων τ' ἐμοὶ] expunxi copulam.

10 δὴ addidi.

1350 3 εἶναι addidi.

22 ἡ ξένη] detraxi articulum.

1352 25 αὕτη] αὐτῇ.

1355 10 αὕτη] αὐτῇ.

vlt. πανταχοῦ et ὅποι] πανταχοῖ et ὅπου.

1358 14 τι] τινα.

1362 9 εἰς] ὡς.

1364 14 ἔπειτ' ἤδη] ἐπείθετ' ἤδη.

21 δὲ] δὴ.

1365 7 ἑαυτοῦ addidi.

1368 6 αὐτὸν] αὐτοὺς.

24 τοὺς καὶ διαιτητὰς] articulum addidi.

1369. 14 ὥστε ἐτόλμησαν μὴ] mediam vocem expunxi.

1371 5 τῷ addidi.

12 ἢ addidi.

1372 2 ὀρώσαις] δρώσαις.

5 ἐπιδείξω] ἐπιδείξουσαν.

1374 13 ἱκανὸν quod vulgo ante voc. φόβον legitur poſui pone παρασκευάζων.

14 διδάσκων] διδάσκαλον.

Pag.	verſu.	
1375	19	ἀναιρεῖν], ἀναίρειν.
1378	3	τὴν ἐν πλατ.] praepoſitionem ſuſtuli.
	8	τε addidi.
	15	τῶν addidi.
1381	5	τοὺς addidi.
	13	ἐᾷ] εἴα.
	22	εἰ addidi.
	25	διορίσασθαι] διωρίσασθε.
1383	10	σωφρονέςαται] σωφρονέςεραι.
	13	τάυτας codex Bauaricus, vnde pronomen hoc adſcitum eſt] ταύταις.
1385	17	αὐτῷ] ἀςῷ.
1391	7	οὐδ'] οὔθ'.
1395	15.	locus hic vulgo ſic legitur ἀρεταῖς, ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι, καὶ τῇ τοῦ προεςηκότος αὐτῶν ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ καὶ ψυχῇ, οὐδένα οὔτ' —
1397	2	ἦν et τοῦ addidi.
1398	23	αὐτοῦ] αὐτόν.
1400	9	αὐτοὺς huc retraxi, quod vulgo pone proximum πεφυκότας legitur.
1402	10	ὁρᾶσθαι addidi.
	21	ἔθος] ἔθνος.
1405	10	σου] σοι
1406	8	ἐπαινέσαι ἔχω] ἐπαινέσαις, ἐῶ.
	23	εἶναι] ἐςι.
1407	pen.	οὐ addidi.

Pag. verſu.

1410 5 τῇ τȣ̃ ζεύγȣς ὁρμῇ] τῆς τ. ζ. ὁρμῆς.

1411 6 μόνȣς ὀρθῶς] interpoſui σ' (id eſt σε.)

10 ἐξαπατηθῆναι] ἐνεξαπ.

1412 14 ἑκατέρων] ἑκάτερον.

27 ȣ̓κ addidi.

1415 27 πολλῶν] πόνων.

— ἄλλων] ἄθλων.

1417 13 παρεκαλȣ̃μεν] παρεκαλȣ́μην.

1421 vlt. ἀκȣ́σετε] ἀκȣ́σαιτε.

1422 1 κωλύσετε] κωλύσαιτε.

1423 11 παραδέξασθαι] παραδείξασθαι.

1424 11 ἥπερ ἃ] ἢ παρ' ἃ.

1430 22 ὑπομείνειτε] ὑπομείνητε.

1434 10 ἔχοντι] λέγοντι.

11 πλεῖον εἶχε] ἥδιον εἶπε.

27 τἄλλα] ἄλλα litera minus.

1435 14 δοκῇ] δοκεῖ.

1436 21 ταῦτα καὶ δοκȣ̃ντα] τὰ δοκȣ̃ντα.

ibid. καὶ ὄντων ἀληθῶς] καὶ εἶναι ὡς ἀληθῶς.

26 verba ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, quae vulgo pone συμβȣλευόντων leguntur, collocaui pone αἰσχρὸν ἐςὶ.

1437 12 ἔργων] εὔνων.

1438 23 ἐμὲ addidi.

1439 6 ȣ̓δὲν αὐτῶν ἑτέρων ἀκȣ́σετε] ȣ̓δενὸς αὖ τῶν ἑτέρων ἀκȣ́ετε.

Pag.	verſu.
1439	10 *τοῦτό μοι*] *ταὐτό μοι.*
1440	6 *τῆς ἀμελείας* articulum addidi.
1441	pen. *ἡγουμένους*] *ἰπουμένους.*
1442	1 *τὰ βελτίω*] articulum addidi.
	6 *ἐκρίνετο*] *ἐκρίνετε.*
	21 *δεινῶς*] *δεινὸς.*
	vlt. *ποιήσαντα*] *ποιήσαι ἂν.*
1443	19 *μήτε*] *μηδὲ.*
	27 *τὸ*] *τῷ.*
1444	3 *ἔχων*] *ἔχον.*
	17 *αὐτοὶ*] *αὐτὸ.*
1447	10 *μὲν* addidi.
	17 *ἐκπεπληγμένους*] *ἐκπεπληγμένως.*
	21 *αὐτοὺς*] *αὑτοῖς.*
	ibid. *προσῆκον καὶ τῆς*] *προσῆκον καὶ συμφέρον ἅμα καὶ τῆς.*
	22 *ὃν* addidi.
	27 *ἀπέκειτο*] *ἀπένειμεν.*
1448	18 *ἁπάντων*] *ἀπ' αὐτῶν.*
1451	19 *οὔτ' ἂν παρῆλθον*] prima duo vocabula, vt ſuperuacanea, praeceſſerant enim modo, expunxi.
	20 *ὅταν ᾖ*] *οὔτ' ἂν ἦν.*
	24 *ἄλλοις*] *ἄλλους.*
1456	15 *πράττειν, ἢ εἰ καὶ*] *πράττειν εἴη, καὶ.*
1457	21 *αὐτῶν*] *αὐτῷ.*
1458	2 *ἐπὶ τῶν — συμφερόντων*] *ἐπὶ τῷ — συμφέροντι.*

Pag.

1459 9 ἂν δέῃ] ἀνέδην.
26 ἀῤῥωςείας ἀπηλλάγητε] ἀῤῥωςίας ἀπαλλαγῆτε.

1462 7 ὅ, τι τισιν] ὅ τισιν ſyllaba minus.

1471 21 ἂν addidi.

1477 5 δῶρον] nam ſic eſt in Bavarico, unde lacunulam hanc vulgatarum explevi. Ego correxi δ' ὁρῶν.

1478 23 προσήκει] προσῆκεν.

1481 1 μηδέ πω] μηδ' ἔςω.
24 ἀνέξεσθαι] ἀνέχεσθαι.

1484 1 εἰ addidi.
16 addidi ὑφ' ὧν.

1489 3 γὰρ addidi.
15 ἀπὸ τούτων μνησθεὶς] ἀπὸ τοσούτων, ἃ μν.

1490 15 περὶ addidi.
20 ἃ] δι' ἃ.

1491 9 προστρέψειαν] ἀποςρέψ.

INDEX

lectionum, quas Editor a viris doctis excogitatas in orationem Demoſthenicam immiſit.

Vbi nomen nullum eſt additum, illa eſt Hieronymi Wolſii conjectura.

Pag.	verſu	
844	1	*εἰ μὴ πρότερον*] *εἰ μὴ καὶ πρ.*
873	18	*αὔτη*] *αὐτὴ.*
	24	*εἰλεγμένης*] *εἰληγμ.*
898	9	*εὐρυξίας*] *ἐρυξίας.*
918	5	*προστεθεικότων*] *προτεθ.*
926	6	*τὰς τρισχιλίας*] *τὰς χιλίας.*
948	25	*ἀφεῖσαν*] *ἀφῆκαν.*
973	13	*τούτου*] *τοῦτο.*
975	24	*πρατῆρας ἔχων*] *πρατῆρα σ'* (id eſt *σε*) *ἔχων*
979	4	*καταπεπλῆχθαι*] *μὴ καταπ.*
984	3	in argumento. *ἐπιτρόπου*] *ἐπιτροπῆς.*
	4	*αὐτῷ*] *αὐτὸν.*
	9	*γράφονται*] *παραγρ.*
986	3	*ὧν ἔνεστιν*] *ὧν ἔν ἐστιν.*
990	6	*χρήσασθαι*] *χρήσεσθαι.*
	11	*λεχθεισῶν*] *ληχθ.*
994	4	*ἐξ αὐτῆς*] *ἐξ αὐτοῦ.*
1064	2	*ἀδελφὸν*] *ἀνεψιὸν.* Palmer.

Pag.

Pag.	verſu	
1075	3	ἐγγραφῶσιν] ἐγγράφωσιν.
1088	6	ἐκ ἀντιλέγομεν] ἐκ ἂν ἀντελέγομεν.
1108	pen.	ἐκεῖνος] ἐκείνως.
1109	pen.	ὥσπερ] ὑπὲρ.
1113	13	ἑκατέροις] ἑκάτερος.
1114	16	αὐτῷ] αὐτὸ.
	25	αὐτὸ] αὐτὸς.
1118	1	ἐκείνης] ἐκείνε.
	19	ἐτοσὶ] ἐτωσὶ.
1122	19	ἀπαγγείλειεν] ἐπαγγ.
1129	18	ἔχειν] ἔχων.
1130	23	ἂν] ἃ ἂν index Lambini.
1132	vlt.	προσεπηλάκισε] προεπηλ.
1133	16	παρεγένετο] παρεγένοντο.
1135	24	ξένων ἀςῶν] ξ. καὶ ἀςῶν.
1136	2	ἐπίδικον] ἀνεπίδικον.
	6	αὐτῆς] ἀςῆς.
1137	1	συνδικάζῃ] συνδεκάζῃ.
	3	διδῦσαν δεχόμενος] διδὺς ἢ δεχόμενος.
1148	2	φησιν] φήσειν.
1149	3	οἷς] οἷος.
1150	5	ἀναγωγῆς] ἀναγωγὴν.
	13	παραδιδόντας καὶ ὀφείλοντας] παρ. τὺς ὀφ.
1153	21	ὅτε] τότε.
1160	pen.	ἀποφύγῃς] ἀποφύγῃ σε.
1163	7	ἐκ] ἔτος.
1166	7	πάλιν δ' ἐκεῖνο] παλινδικία.

Pag. verſu

1213 26 ἐπεὶ] ἔτι.

1227 5 in argum. κατέχοντα] παρέχ.

1232 12 τὰ τῶν αὐτῶν τρόπων] τὰ παρὰ τὸν αὐτῶν τρόπον.

1245 6 in argum. ὡς οὐκ ὄντας] ὡς ὄντας. detracta negatione.

ibid. μεταποιεῖται] ὁ δὲ Νικόστρατος μεταπαίεται.

1258 23 κηφισέως] κηφισιέως Palmer.

1269 10 τὰς ὄρνις τὰς ἐκ τῶν χωρῶν, αἷς] τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων, οἷς Hemſterhuſius.

1303 13 ἡμῖν] ὑμῖν.

1308 3 κατηγορίᾳ] κακηγ.

1324 24 Φήναντι] Φήναντα.

1332 vlt. ἀνείλετο] ἂν ἀνείλετο Taylor.

1334 7 et 15 ἐνίους] αἰνίους Taylor.

1339 12 πλοῖον addidi e Wolfii ſententia.

1347 7 Φέρομεν] ἐΦέρομεν Taylor.

1358 22 et 23 κιρίαδην] κειρ. Meurſ. Valeſ.

26 εὐροιάδην] ἐροιάδην iidem. et ſic quoque p. 1365 25.

1362 24 εἰς ᾠδεῖον τῆς προικὸς κατὰ τὸν νόμον] vocabulum ſecundum cum tertio delevi Salmaſio auctore.

1365 5 δηλώσω] δηλώσει.

1371 2 σοι] διονύσῳ Taylor.

1379 13 πλαταιέσιν] πλαταιεῦσιν.

Pag.	verſu	
1387	27	κατὰ additum auctore Wolf.
1397	4	οὔτε ὁ μόνος τἀληθὲς] οὔτε μάνος ὁ ταληθὲς.
1398	22	λεγόμενος] λεγόμενον.
1399	25	πᾶσαν] πᾶσα.
1404	17	θνητὸν] θνητῶν.
1409	8	νομίζω] νομίζων.
	21	ταῦτα] πάντας.
1419	8	τούτων] τοῦτον.
1426	15	οὐ τὸ] οὕτω.
1430	8	ἢ addidi ex auctoritate Wolfii.
	15	βουλευόμενος] βουλευσόμενος.
1432	18	κρίνετε δὲ ὧν ἂν] κρινεῖτε δὲ ὃν ἄν.
1433	6	ὅσην ὑπὲρ] ὅσηνπερ.
1434	22	λέγειν addidi ex indice Lambini.
1436	18	ἐσπουδακότας] ἐσπουδακότος.
	pen.	τῶν πεπραγμένων] articulum addidi ex auctoritate Wolfii.
1439	15	αὐτοὺς] αὐτὸς.
1440	24	ἃ] οἱ.
1442	20	ἐστί] ἐστὶ.
1445	25	φιλαπεχθήμων] φιλαπέχθημον.
1446	7	ὑμεῖς] ὑμᾶς.
	8	συγκρύψητε] συγκρύψηται.
	pen.	τὸν] τὸ.
1448	7	ἐὰν] κἂν.
	14	τοὺς] αὐτοὺς.
1454	15	κατ' αὐτὸ] κατὰ ταὐτό.

Pag.

Pag.	verſu	
1455	20	ἔπληξεν] ἐπέπληξεν.
1458	6	ἢ] τί..
1464	17	ἐν addidi, item μηδενὶ verſu 18. e Wolfii ſententia.
1477	12	ἀτυχήμασιν] ἀτυχήσασιν.
1480	2	ἄλλοις] ἄλλην.
1483	1	ἐγκαθέντων] ἐγκαθέτων.
	15	ἀλλὰ τὸ τῆς] ἀλλ' ἀπὸ τῆς.
1484	10	εἰς addidi ex ed. Wolf.
1488	16	δεδουλωκέναι] δεδουλευκέναι.
1490	12	τῆς] τήν.

F I N I S.

Supplenda et errata

Præfationis ad volumen primum p. CIII. 14. adde. [322. 10. δείματος] λήματος. Valkenar.] p. 254. 27. foedum mendum βουλόμενος irrepſit. Lege βαλόμενος.

a. eh.

7